الجزء الاول من شرح المحمدية المسمى بفرح الروح للشيخ اسمعيل حقى اكرمه المولى باعلى الترقى

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذى تجلى لقلوب الاولياء ◦ فاخلصها عن شوائب الشرك والرياء ◦ وصفاها عن صفات الغيرية واخرج عنها الاوهام والخيالات ◦ حتى جلت مرآتى مصقولة لانطباع نقوش عالم الذات والصفات ◦ والصلوة والسلام من الازل الى الابد على سر الاسم الاعظم الذى قام به العوالم ◦ ودام بدوامه المنارات والمعالم ◦ سيدنا محمد المصطفى الصافى جوهر ذاته عن كدر الكون وغبار الغير ◦ الوافى همته العليا لكل معراج وسير وطير ◦ وعلى آله الفانين فى الله الواصلين الى سر الاحدية ◦ واصحابه العارفين بالاطوار الاحمدية والمنازل المحمدية (وبعد) فيقول المحتاج الى الترقى ◦ الى اعلى مراتب التجلى الحقى ◦ سمى الذبيح الشيخ اسمعيل حقى ◦ المنتمى الى الطريقة الجلوتية بالجيم ◦ نزيل بلدة بروسه اعاذها الله تعالى وساكنيها من نزغ الشيطان الرجيم ◦ ان كتاب المحمدية لسلطان العشاق ◦ الشيخ الشهير فى الآفاق ◦ بيازيجى زاده محمد افندى قدس الله تعالى سره الزكى وان كان تركيا بحسب العبارة والتركيب ◦ لكنه منسوج على منوال غريب من الترتيب ◦ منطوعلى لغات مشكلة لايخوض فى قاموسها الا الغواص ◦ محتوعلى كلمات معضلة لايستخرجها الا الجوهرى من الخواص ◦ لما فيه من الاسرار التى تحال على الذوق الكلى ◦ والمحال المفتقرة الى الحل بالتجلى الالى ◦ الاستنالها ايدى اهل القصور ◦ وان كدوعانى الى يوم ينفخ فى الصور ◦ وذلك لانه فرق بين الخبر والمعاينة ◦ كما بين المقاربة والمباينة ◦ ولاصحاب الاشارات منشابهات كمتشابهات القرآن ورموزواصطلاحات لايعرفها الا ابناء اخوات الا تهم ومن يدانيهم فى النسب المعنوى من اهل العرفان ◦ ولذا اكب اهل الانكار ◦ فى كل عصر ودار ◦ على الطعن فى بعض كلمات القوم ◦ ظنا منهم ان اليقظة كالنوم ◦ وهيهات فان الاعمى ليس كالبصير ◦ كما ان الاسبرليس كاهل التحرير ◦ ولله تعالى عباد تحت الاطمار ◦ لايعرفهم الامن عرفه الستار ◦ هم السلاطين وسليمان الوقت وبايديهم الخاتم ◦ وهم الاساطين وعلى رؤسهم الميل والعلم ◦ فلايفك ختمهم الا البنان القوى ◦ ولايفض كلمهم الاحرفى المسمى المعنوى وانى وان كنت كالصعوة من عنقاء مغرب ◦ عاجزعن بيان مقاماتهم غير معرب ◦ او كالعصفور من البلبل والهزار لايعرف الاوراد والازهار ◦ لكنى رأيت فى مبشرتين من صاحب الكتاب المشار اليه فى العنوان ◦ فى احديهما عانقنى بالبشر واظهر لى الولاء الجارى بين الاخوان ◦ وفى الاخرى دفع الى النسخة المعزية الى قلمه الاعلى ◦ واشار بالنظر اليها وقت الشرح بقدر ما اقاض المولى ◦ ثم ان صاحب المقامات مصاحب الادبا ◦ حضرة الشيخ محمد المدعو بامام آق بابا ◦ لما عين لقراءة الكتاب المذكور فى جامع السلطان سليم الواقع فى دار السلطنة القسطنطنية ◦ طابت دينا وطينه وحرك بنغماته قلب العشاق فى مهاد الصدور ◦ ودوربادواره الغريبة ونغماته الرخيمة افئدة اهل الحضور ◦ وكان

من

من هجيراه قراءة بعض المنظوم وقت الختم ليكون آخر المجلس بمنزلة الفاكهة او
الدواء ۞ اشار الى بالمكتوب والتمس مني بالاقسام ان اترجم عن بعض مافيه
بالسان الجارى بين اقطار هذه الكور الرومية من البرية ۞ واحل ببنان الهمة
وانشأ من المنظوم ماناسب لكل من البحور ۞ ليكون كالدرر المعلقة على نحر
للمبشرة السابقة ۞ راجيا التوفيق فى المبشرة اللاحقة ۞ والهداية فى ظلمات سواد
الطهور ۞ ليرتوى بظروف حروفى قوم عطاش الاكباد ۞ ويقتحم المرتاد من دائرة البيد
غشاوة الغين عن العين ۞ ويرتفع الخلاف والعناد من البين ۞ واظن ان هذا الشرح ۞ دواء
لانواع العلوم واللطائف ۞ ومثبت فيه مالم تثبته الصحائف كما لايخفى على اولى الالباب ۞ من اهل
الباب ۞ والله الهادى وعليه اعتمادى ۞ وبه الوصول الى كل مرادى ۞ قال صاحب المحمدية رحمه الله

﴿ بدأ كتاب المحمدية فى نعت خالق الخلق رب العالمين جل جلاله ﴾

اله واحد رب تعالى	هو الله البديع الحق الاعلى
تعالى ذاته لما تجلى	من الغيب الى العين فجلى
احد در ذاتى مستجمع صفاتى	تجلى ذاته اسماسى مجلى
مقدس در جلالى كبرياسى	كمال سلطنته شانى اجلى
كمالينه بو موجودات آيات	جمالينه دو عالم لر مجلى
چون اولدر عالم غيب وشهادت	پس اولدر قادر وخلاق ومولى
تجرده قو افهام واوهام	انك دركاه عزته تعالى
جميع كائناتى قيلدى ابداع	دلائل قيلدى ذاتينه معلى
انكدر نصر وعزت جود ورحمت	انكدر غيب وعين اولى واخرى
چو فرد انيت آنك حمدا كادر	چو وحدانيت انك شكرى اولى

(اله واحد رب تعالى) معلوم اوله كه الف اصلدر همزه اطلاق اولنمق متحركى ساكنلدن تميز ايچوندر انكچون حروف تهجيده همزه ذكر اولنمشدر پس بو الفدن مراد متحرك اولان همزه در زيرا علماء بالله قتنده الف ساكن امتداد نفسدن عبارت اولوب مقطع معينى اولماغله حرف تام دكلدر بلكه همزه والف ساكن حرف واحددر ناظم قدس سره الف صورتنده اولان همزه ايله ابتدا اسنده مبدأ تعينناته اشارت ايلدى يعنى همزه نك مخرجى مبدأ اولمق مخارج اولديغى كبى عالم الهه كوره هويت ذاتيه وعالم كونه كوره روح محمدى منشأ جميع عوالمدر و بومصرعده درج اولنان كلمات اربعه ده ترتيب غريب واردر زيرا الوهيت ايله متصف اولان ذاتك مقتضاسى وحدت ووحدتك حكمى دخى عوالم كليه وجزئيه يه مبدأ فيض وتربيه اولمقدر وتربيه نك متعلقاتى اولان اموره اضافت ايله ذات حق جله نك فوقنده در ۞ وصفات ثبوتيه سى اصلدر زيرا سلب خلقك اوهام وخيالاتنده دائر در يعنى اثبات متحقق ونفى متوهمدر انكچون دعشلردركه كلمهٔ توحيددده اولان لا لفظى عالم فرق وكثرتله كوره در پس حقيقتده لانك وجودى لادرفا فهم (لمحرره) نفى واثبات اعتباريدر ۞ وهمه تابع اولانك كاريدر ۞ يوخسه بوقدر وجودى اغيارك ۞ اول وآخر كورينن يارىدر (هو الله البديع الحق الاعلى) كلمهٔ هو مصرع اولك اولى اولان الفه ناظر در زيرا الفدن مراد هويتدر تنكيم اشارت اولندى پس بو كلامده اشارت وعبارت واجمال وتفصيل طريقنه سلوك واردر معلوم اوله كه ارباب نهايت قتنده كلمهٔ هو نك مرجعى الله تعالىدر زيرا انلرك شهودنده وجود واحددن غيرى بوقدر كه وجود حقدر ولكن ارباب توسطه كوره حق وخلقك مجموعى مشهود اولمغله لاجرم كلمهٔ هو حقه اشارتدده كافى اولميوب حق خلقدن تميز ودفع كثرت ايچون لفظهٔ جلاله اكامقارن قيلندى ودعشلردركه هو كناية عن غائب موجود والغائب عن الحواس الموجود فى الازل هو الله تعالى وفيه معنى حسن وهو التعالى عن درك الحواس حتى استحق اسم الكناية عن الغائب من غير غيبة كذا فى بحر العلوم ۞ بوندن فهم اولنور كه هو اسمى مبتدى ومنتهى به ذكر اولمغه صالحدر وبوسببدندركه سادات صوفيه قدس الله تعالى اسرارهم اراسنده هو كلمهسى ذكر وورد دائمدر پس انى انكارك منشائى جهل مركب اولمش اولور العياذ بالله تعالى (لمحرره) پيشه كى ايله اى دل انكار ۞ ايلمكل كنديكه اقرارى كار ۞ جهله ذكر هو به اول معتاد ۞ فكر هو ايله دفع اولور انكار (بديع) الله تعالىدر كه ذات وصفات وافعالنده مثلى معهود دكلدر ۞ قال الراغب الابداع انشاء صنعة بلا احتذاء واقتداء ومنه قيل ركى بديع اى جديد الحفر

ی بغیرآلة ولامادة ولازمان ولامکان ولیس ذلك الا الله تعالی والبدیع یقال
ت والارض (حق) الله تعالیدر برانسنه بی مقتضای حکمت اوزره ایجاد
ق وممتنع بذاته باطل مطلق وممکن بذاته من وجه حق ومن وجه باطلدر
لمعناه باطل حقدن استفاده وجوداینمسی سببیله حقدر (اعلی) الله تعالیدر که
ن ألك رتبه سی فوقنده رتبه یوقدر یومقامك تفصیلی امام غزالینك اسماء حسنی
ی ۞ من الغیب الی العین فجلی) تجلی ظهور وتجلیه اظهاردن عبارتدر یعنی تجلاتك
رصفاتك کشاده وروشن اولسیدر وقال الراغب التجلی قدیکون بالذات نحو (والنهار
ن بالامر والفعل نحو (فلما تجلی ربه للجبل) واصل الجلو الکشف الظاهر یقال اجلیت القوم عن
م فاجلوا عنها انتهی غیب ایکیدر بری غیب اطلاقیدر که اول تعینات اولان شئونات ذاتیه در و بری غیب
اضافیدر که اعیان علمیه در و بو ایکی غیبه عالم اله اطلاق اولنور زیرا عالم ذات واسمادر وکذلك عین دخی ایکیدر بری عین
اطلاقیدر که مرتبهٔ اجسامدر و بری عین اضافیدر که مرتبهٔ واحددر و بو ایکی عینه عالم کون اطلاق اولنورزیرا
عالم صفات وافعالدر بو یوندن مراد الله تعالینك ارادت عامه وقدرت تامه سیله بو موجوداتی عالم امردن عالم
خلقه کتور دیکنی بیاندر زیرا بو کائنات عالم عماوغیب هویت مرتبه سندن شئونات غیبیه واندن اعیان ثابتهٔ علمیه
واندن حقایق ارواحیه ومثالیه واندن صور حسیه وعینیه مرتبه سنه نزول ایتدیکده مرتبهٔ شئونات کتاب وجودك
حروف عالیاتی ومرتبهٔ اعیان کلمات تاماتی ومرتبهٔ ارواح ومثال آیات متعالیاتی ومرتبهٔ حس وعین سور کاملاتی
منزله سنده در وبو ظهورات مجموعی نفس رحمانی وفیض اقدس ومقدس اوزینه مبنیدر وبو تجلیدن اول حق تعالیدده
جلوه ایدی یعنی کندی ذاتنده ذاتنه ظهور حاصل ایدی بعده استجلا یعنی مظاهرده ظهور بولندی بو ظهور
ووجودك مراتبدن غافل وحقیقتدن محجوب اولنلر مشابهت ومشارکت وحلول واتحاد واتصال وانفصال وهم
وخیال ایدوب اهل شرك وکفر والحاد اولدیلر تعالی ذاته وشانه عن مثل ذلك (لیس کمثله شئ وهو السمیع البصیر)
وللعلو معنی آخر مبنی علی جواز استکمال الذات بصفات نفسه لا بالغیر لکنه غریب محال علی الذوق الصحیح وحاصله
ان الحق سبحانه کمالا ذاتیا وکمالا اسمائیا وامتناع استکماله بالغیر انما هو فی الکمال الذاتی لا الاسمائی فان ظهور آثار
الاسماء ممتنع بدون المظاهر الکونیة قال المولی الجامی ۞ وجود قابل شرط کمال اسمایست ۞ وکرنه ذات نباشد بغیر
مستکمل ۞ وفی لفظ الذات وتامه کلام لاهل العربیه مذکور فی محله (احد در ذاتی مستجمع صفاتی) احدوحدتدن
مشتقدر اصلنده واحددر منفرد معناسنه دیمشلردر که واحد صفاتنده واحد ذاتنده شریك ونظیری اولمیان حق
تعالینك اسم شریفیدر یعنی الله تعالینك صفات کامله یی استجماع ایدن ذات پاکی وحدت وانفرادله متصفدر
نه انقسام ونه تجزی قبول ایدرونه خود شریك ونظیری واردر معلوم اولدی که امهات صفات یدی عددر بو ترتیب
اوزره که ذکر اولنور (حیوة ۞ علم ۞ ارادت ۞ قدرت ۞ سمع ۞ بصر ۞ کلام ۞ بو یدی صفاته صورت الهیه دینلور
(ان الله تعالی خلق آدم علی صورته) حدیث شریفنده صورت ایله مراد بو صفات سبعهٔ مرتبه در سائر صفات
الهیه بو صفلره تابعدر وجمله سنی ذات احدیه جمع ایدوب مجموعی اندن مندرج در کثرت فروعدن اصل شجره ده
تعدد اولمدیغی کبی کثرت صفاتدن دخی ذات حقده تعدد یوقدر الحاصل صفاتك کثرتی ذاتك کثرتنی مستلزم دکلدر
زیرا حق تعالینك اسماء صفاتیه سی حقیقت احدیه یوزندن مسماتك عینی وصورت واحدیه یوزندن غیریدر وثانی
اولی مناقی دکلدر (تجلی ذاتنه اسمائی مجلی) تجلی کلمه سی ذاته مضافدر ولکن ضرورت وزن ایچون همزه نك
حرکتی اشباع اولنمز مجلی جلا وظهور بوله حق محل دیمکدر تجلی ذاتدن مراد امر وجودلك نفس رحمانی ایله انبساطیدر
اولا اسماء الهیه ذاتك محل ظهوریدر ثانیا اشیا اسماء الهیه نك محل بروزیدر کما قال المولی الجامی ۞ همه اسما مظاهر
ذاتند ۞ همه اشیا مظاهر اسما ۞ بو مقام من الی اقدامدندر انکچون طائفهٔ وجودیه بو مقامده الحاده دوشمشلردر
نعوذ بالله سبحانه (مقدس در جلالی کبریائی) جلالیده اولان یاء واوعاطفه دن بدلدر جلال وکبریائی دیمکدر ولکن
ناظمك قدس سره دأبی بودر که بو مقوله کلماتی تعداد طریقیله سردایدر مقدس قدسدن اسم مفعولدر مظهر معناسنه
اسماء الله دن قدوس حس وفکر وخیال ووهمك ادراك ایتدیکی اوصافدن منزه دیمکدر جلال وکبریا عظمت یعنی
اولولقدر امام غزالی قدس سره بیورر که کبریا کمال ذاتدن عبارتدر که کمال وجود دیمکدر وجودلك کمالی ایکی امره
راجعدر اولکیسی ازلا وابدا دوامدر ۞ ایکنجیسی مصدر وجودات جمیع موجودات اولمقدر یعنی الله تعالینك عظمت
وکبریائی مشار کندن پاك ومبرادر ۞ کما قال فی الحدیث القدسی العظمة ازاری والکبریاء ردائی) پس برانسنه که

حق تعالایه مضاف ومختص اوله عرق شرکت اندن منقطع اولور قال بعض الکبار وصف الحق سبحانه نفسه بالازار والرداء دون القمیص والسراویل لان الاولین غیر مخیطین وان کانا منسوجین فهما الی البساطة اقرب والثانیین مخیطان ففیهما ترکیب ولهذا السر حرم المخیط علی الرجل فی الاحرام دون المرأة لان الرجل وان کان خلق من مرکب فهو الی البسائط اقرب واما المرأة فقد خلقت من مرکب محقق هو آدم علیه السلام فبعدت عن البسائط والمخیط ترکیب فقیل للمرأة ابق علی اصلک لاتطمحی الرجل وقیل للرجل ارتفع عن ترکیبک (کمال سلطنتده شانی اجلی) سلطنت سلطانلقدر کهغالب وقاهر اولقدر (شان) حال وصفت معناسنه در وبعض مواضعده فعل معناسنه کلور (اجلی) جلینک تفضیلیدر زیاده روشن دیمکدر یعنی الله تعالی مرادنه غالبدر تکیم بیورر (والله غالب علی امره) وبوخصوصده امر وشانی اهل بصیرت اولنلره زیاده جلی وروشندر پس اماته واحیا وافقار واغناء وامراض واشفاء واعزاز واذلال وتقریب وتبعید وتعمیر وتخریب وفرق ووصل وکشف وحجاب وبونلرك امثالی نسنه لرانك آثار سلطنتلندر معلوم اوله که کمال سلطنت اسم اعظم ایله درتکیم پادشاه مجازی اول اسمه مضاف اولوب ظل الله اولمق ایله کمال سلطنت صوریه صاحبی اولدی واکا منسوب اولان وکلاء دولت دخی مراتب اوزره فی الجمله سلطنت ارباب اولدیلر قطب وقت ایله سائر رجال الله احوال ومراتبی دخی بونلر قیاس اولنه الحاصل هر نقدر اسماوارایسه جمله سی اسم اعظمك تحت حکومتنده مقهور ونقدر مربوب وارایسه اسمائك زیردستنده محکوم علیهدر برحکمی مربوبه نسبت ایتمك مجازدر زیرا حقیقتده تأثیر اسم مخصوصدندر واسم مخصوصه دخی تأثیر اسم جامعدن کلور پس کمال سلطنت اسم جامعه وانك صاحبنه مخصوصدر (کاینه یوموجودات آیات) یعنی الله تعالینك کمال ذات وصفات وافعالنه یوآثار موجوده علاماتدر یوموجوداتده نقصان بولنمامق انك ذات وصفات وافعالنده عدم نقصانی مستلزمدر زیرا کاملك اثری کامل وناقصك اثری ناقص اولوز محصل بودر که هر صورت وصفت که وجود خدا انکله منصور وموصوفدر اول صورت واول صفت کندی مرتبه سنده صورت وصفت کمالدر اکر افراد موجوداتدن هر برفرد کندی مرتبه لرنده اول صورت وصفت ایله ظهور ایتمه زدی ناقص اولورلردی پس حق تعالی هر حالده صفت کمال ایله موصوفدراتده اصلا صفت نقصان بوقدر (جمالینه دوعالملرمجلی) دولفظ فارسیدر ایکی معناسنه درفخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلك بولفظلی تکلمی مختلف فیهدر ایکی عالمدن مراد دنیا وآخرتدر که حالا بری ظاهر وبری باطن اسمنه مظهر ومجلی در (عالم) اصلنده علم در مایدل علی الذات بعینه معناسنه الی اشباع ایچوندر (مجلی) تشدید ایله محل تجلیه واظهاردیمکدر یعنی حق تعالینك نورجمالنه ایکی جهان آینه واقع اولمشدر پس اکردنیاده واکر عقباده مشاهده اولنان بالجمله انك نوریدر قال المولی الجامی ۞ جهان مرآت حسن شاهد ماست ۞ فشاهد وجهه فی کل ذرات (وفی المثنوی) آن خیالاتی که دام اولیاست ۞ عکس مهرویان یوسنان خداست ۞ خیالات ایله مراد اکوانلدر تکیم شیخ اکبر قدس سره الاطهر حضرتلری بیورر (انما الکون خیال وهو حق فی الحقیقة) ویوسنان خدادن مراد ذات ومهر ولرندن مقصود صفاتدر بوعالم کون صفات الهیه نك عکسیدر انکچون هراهل مکاشفه که آینه کونه نظر ایلیه انده برصورت حق کورر دام ایله شکار صوری صید اولندیغی کبی بونقوش وصور ایله دخی شکار معنوی صید اولنور انکچون دیمشلردر که تجلیات وجودیه نك آینه سیدر مثلا آبده احیا صفتی وترابده اماته وهواده حیات ونارده قابضیت ومعدنده عزت ونباتده رزاقیت وعلی هذا هر صنع حقده برصفتك تجلیسی مشاهده اولنور اطبانك جمع ایتدیکی اجزا وعقاقیرك هر برینی شافی اسمنه مظهر اولمسه انلره تداوی ایدن خسته نیجه شفا بولوردی فسبحان القاهر الذی جعل الاسماء غذاء الانسان الکامل وجمله غذاء الکائنات و بوسر لطیفه ناظر در اول بیت که سر ختمیدن حصه مند اولان یونس امره قدس سره بیورمشدر ۞ یتوردم یوسفی کنعان ایلند ۞ بولندی یوسف کنعان بولنمز ۞ بوبیتك معناسی بودر که سالك حق بدایت امرنده یوسف وحدتی اضاعت ایدوب سیر ایتدیکی هب کنعان کثرت ایدی زیرا اسماوصفاتی مطالعه یه قادر دکل ایدی صکره اهل مکاشفه اولوب یوسف وحدتی بولدقده که اول سر ساری هویت وتجلی کلی اسماوصفات حضرتدر (بیت) کوزمه کثرت کورمه ذره جه ۞ قندیاقرمم افندم سکابن ۞ سرنه وصول بولوب لاموجود الاالله نورنه مظهر اولدی امدی ای سالك وراغب سر مطلق زید وعمرولره جدالی قویوب هر کسك اسمی یوزندن ظهوره کلان آثار جمال وجلالی سیر ایدوب اهل کمال اولهکور جعلنا الله واباکم من الواصلین الی العین دون السامعین الاثر (جون اولدرعالم غیب وشهادت) غیب وشهادتدن مراد غیب عیندر که شرح اولندی شهادت حضور معناسنه در غیبك قبضه سی غیب یزه نسبتله در حق تعالی یه کوره غیب وشهادت بردر و بونسبت علیه ذات بحت وهویت

صرف عالمه کورمدکادر زیرا اورادہ جمیع نسب واضافات منقطعدر بو کلامدن علم الهی انکار لازم کلمز زیرا جمیع نسب مرآتیه کورمدرفافهم جدا قال المولی الجامی اذا علم الاول سبحانه ذاته بذاته فهو باعتبار انه یعلم و یعلم ان یکون عالما ومعلوما وباعتبار انه یعلم بذاته لابصورة زائدة علیه یکون علما فهناك امور ثلاثة لاتمایز بینها الابحسب الاعتبار واذا اعتبر کونه سببا لظهوره علی نفسه لحقه النوریة واذا اعتبر کونه واجدا للعلوم غیرفاقد لها شاهدا ایاها غیرغائب عنه تعین نسبة الوجود والشهود والواجدیة والموجودیة والشاهدیة والمشهودیة لاشك ان علمه سبحانه بذاته بهذه الاعتبارات التی هی صفاته لایحتاج الی صورة زائدة علیه (پس اولدر قادر وخلاق ومولی) قدرت وخلق وولایتی علم اوزرینه ترتیب ایلدی زیرا حق تعالینك علم غیب وشهادت ایله تفردی بومعنایه دالدر وشریکمز تعالیسنه علامتدر کما قال تعالی فی سورة المؤمنین (عالم الغیب والشهادة فتعالی عما یشرکون) وقدرتك مابعدنك قدرت اوزرینه ترتیبنه وجه بودرکه قدرتك اثری خلق وخلقك اثری مخلوقات اوزرینه افاضه تم مختلف درقدرت حق تعالیدن مجری تفیدرخلق ترکیب اجزاء وتسویة اجسامدن عبارتدر اصلنده تقدیر مستقیم معناسنه در قال فی المفردات ویستعمل فی ابداع الشیء من غیر اصل ولا احتذاء نحو خلق السموات والارض ای ابدعهما ویستعمل فی ایجاد الشیء من الشیء نحو (خلقکم من نفس واحدة) انتهی (مولی) ناصر ومتولی امور معناسنه در (تحیره قو افهام واوهام) تحیر برنسنه خصوصنده تردد واضطرابدر حیرت ایکیدر بری اهل حجاب وغفلتك حیرتیدرکه مذمومدر و بری اهل کشف ویقظه نك حیرتیدرکه ممدوحدر کما قال بعض الکبار الحیرة المحمودة هی الحاصلة من شهود وجود التجلیات المتکثرة المحیرة للعقول والاوهام وظهور انوار الحقیقة العاجزة عن ادراکها البصائر والافهام وفی الحدیث رب زدنی فیك تحیرا ای هدایة وعلما وتجلیا قال ذوالنون المصری قدس سره التفکر فی ذات الله تعالی جهل والاشارة الیه شرك وحقیقة المعرفة حیرة قال فی الروضة لابن الخطیب یقال الحیرة قسمان حیرة العوام هی حیرة الحاد وضلال وحیرة الخواص هی حیرة ادراك وکمال انتهی (افهام) قلعه فهمك جمیدر وفهم نفسك برمه یثبیدرکه انکله معانی وحسیات ادراك اولنور کما قال فی التعریفات الفهم تصور المعنی من لفظ المخاطب والوهم قوة جسمانیة الانسان من شانها ادراك المعانی الجزئیة بالمحسوسات کشجاعة زید (ایك درکاه عزنده تعالی) درکاه لغتده قبو یری دیمکدر بوراده تمثیل طریقیله ذکر اولنمشدر مقصود حق تعالینك شان عزیزنده افهام واوهامك حیرتی بیلدر انکچون تعالی ذیدی زیرا افهام واوهام ایله یلمکدن منزهدر الحاصل حق تعالینك کنه ذاتنی طریق عقل وطریق کشفله ادراك ایتمك ممکن دکلدر پس اهل سما وارض انی برده وکوکده ارارلر وبوله مزلر اماوجدانله بیلورلر واسماء وصفات ایله ارایوب بولورلر ۞ ماعرفناك حق معرفتك ۞ کلام اوله ناظر درو (من عرف نفسه فقد عرف ربه) کلام ثانی به اشارتدر شیخی قدس سره بیورر (بیت) شش جهتدن سن منزهسن ولی ستدن طولی ۞ عرش وفرش وفوق وتحت وصاغ وصول ویش وپس ۞ وفی الحدیث (ان الله تعالی احتجب عن البصائر کما احتجب عن الابصار وان الملأ الاعلی یطلبونه کما تطلبونه انتم) (قال موسی علیه الصلوة والسلام این اجدك یارب قال یاموسی اذا قصدت الی فقد وصلت الی) (تحریر) آسمان وزمینی کشت اینمك ۞ حق بولمق بنه محال اولدی ۞ انی بولمق اکا نوجهدر ۞ بولان انی بوجهتدن بولدی (جمیع کائناتی قیلدی ابداع ۞ دلائل قیلدی ذاتینه معلی) کائنات مکونات معناسنه درکون عالمك بالفعل وجودندن عبارتدر (ابداع) برنسنه یی آلتمز ومادہ سز و زمانسیز ایجاد ایتمکه دیرلر الله تعالینك صفتیدر (دلائل) دلیلك جمیدر دلیل اکا دیرلرکه برنسنه نك معرفتنه انکله توصل اولنه (معلی) تعلیه دندر عالی ورفیع قیلمش معناسنه ذاتك وصفیدر دلائله نعت اولمق دخی محتملدر یعنی الله تعالی یوا کوانك ارواح واجسامنی خلق ایدوب ذات عالیسنه دلیل ومرشد وباخود دلائل رفیعه قیلدی پس هر کیمده که عقل کامل واردرانردن مؤثره ودلیلدن مدلوله انتقال ایدوب تحصیل مطلوب ایدرکه (مارأیت شیأ الاورأیت الله بعده) اکا ناظردر اماهر کیمده که کشف تام واردر مؤثردن اثره ومدلولدن دلیله انتقال ایدوب انتاج یقین ایدرکه (مارأیت شیأ الاورأیت الله قبله) اکا ناظردر اولکیسی استدلال انی ایکنجیسی استدلال لمی در قال المولی الجامی فی شرح الفصوص (السر فی ان الکشف والوجود یعطی الاطلاق والعقل التقیید ان صاحب الکشف یعرف الحق اولا علی ماهو علیه من القدس والاطلاق و ینزل من معرفته الی معرفة مظاهره المقیدة فهو یعرف الاشیاء بالحق لا الحق بالاشیاء واما العقل فلا یعرف الحق الا بالاشیاء والاشیاء مقیدات لاتعطی الا التقیید کما انك اذا لم تعرف زیدا ووصل الیك کتابه فانما تعرفه الا بکونه کاتبا فهذه المعرفة لاتعطی الا التقیید بخلاف ما اذا عرفت زیدا اولا بما هو علیه فی نفس الامر تنزل من معرفته الی معرفة کلامه فلاشك انك لاتقیده بالکتابة اذا کان له هناك کلمات اخر

(انکدر نصر وعزت جود ورحمت ۞ انکدر غیب وعین اخری واولی) (چوفردانیت انك حمدا کادر ۞ چووحدانیت انك شکری اولی) نصر ونصرت عون معناسنه در (عزت) غلبه وقهر قال فی المفردات العزة حالة مانعة للانسان من ان یغلب والعزیز الذی یقهر ولایقهر وعزالله تعالی هی العزة الحقیقیة الدائمة والعزة التی للکافرین هی التعزز وهی فی الحقیقة ذل (جود) الفرق بین الجود والکرم ان الجود العطاء قبل السؤال والکرم العطاء بعده والجود الفیض الامتنانی الرحمانی والکرم الفیض الرحیمی (رحمت) رحمت اصلنده رقت قبل معناسنه در لکن حق تعالی یه نسبتله رقتك غایتی اولان فیض واحسان مراد اولنور قال ارباب التصوف الرحمة نوعان رحمة الامتنان وهی الرحمة الصادرة من محض الوهب الالهی لافی مقابلة استعداد کلی اوجزئی ورحمة الوجوب وهی التی اوجبها الحق سبحانه علی نفسه فی مقابلة احد الاستعدادین فالرحمة الاولی هی الفیض الاقدس والثانیة الفیض المقدس (اخری واولی) اخری اخرتدر که خلقتی دنیادن متأخره در واولی دنیادر که خلقتی آخرتدن اولدر تنکیم محلنده مفصلا بیان اولنسه کرکدر ان شاء الله تعالی تأنیثلری موصوفلری اعتباریله درنشأة اولی ونشأة اخری دیمکدر (فردانیت وحدانیت) بوایکی کلمه ده واقع اولان الف ونون مبالغه ایچون زیاده قیلنمشدر استعمالده ومعنایه در ولکن مابینلرنده فرق خفی واردر زیرا فرد افراد عددیه نك اولنده استعمال اولنور که ثلاثه در واحد ایسه عدد دکلدر پس مقام فردیت تثلیث اقتضا ایدر که ذات وصفت وفعلدر امر ایجاد دخی بو تثلیث اوزرینه مبتنیدر تنکیم الله تعالی بیورر (انما قولنا لشیء اذا اردناه ان نقول له کن فیکون) فهوذات وارادة وقول فافهم جدا (بعد ذا) کلام ناظمدن منفهم اولان بودر که فردانیت ووحدانیت حق تعالینك اولیجق بوایکی صفاتك مقتضاسیله اظهارایتدیکی نعمتلره حمد وشکر ایتمك کرکدر دیمکدر ولکن ظاهر کلام نفس فردانیت ووحدانیت اوزرینه حمد وشکرك جوازنی ایهام ایدر سؤال اولنور ایسه که حمد وشکر نعمت مقابله سنده در نفس فردانیت ووحدانیت ایسه نعمت مقوله سندن دکلدر جواب بودر که حمد وشکر حقیقتده فردانیت ووحدانیتی تعریف اوزرینه در تعریف ایسه حق تعالینك نعمت جلیله سیدر عامهٔ ناسك یارب شکر وارلغکه و یرلکلکه دیدکلری بوکا محمول اولیجق اشتباه قالمز

﴿ نعت النبی صلی الله تعالی علیه وسلم ﴾

که محبوبینی ایتدی برزه ارسال	محمد احمد ومحمود واصفی
انی کندو ایچون خلق انکچون	یارتدی طلعتی ایتدی مصفی
جمیع انبیا امتدر اکا	قوعالمسلره اقصای مرمی
اکا خادم امین الله جبریل	مقامی قاب قوسین اوادنی
کمالی ظاهر اولدی یا ابداهه	شود مکم رفرفیله اولدی اخفی
ایاغمی توزنی عرش ایتدی قبله	انکچون اولدی عرشك قدری ارقی
قوادیانی دینی قیلدی منسوخ	انکچون شرعیدر خیر وایق
آی ایکی پاره اولدی پرمغندن	انکچون شمس کونین اولدی ایهی
ایچو یدرحوضنك برقطره سندن	انکچون زنده درخضر یله عیسی
چو مداحی اوله الله اعظم	قیاس ایت کیمدر اول سلطان اعلی

(که محبوبینی ایتدی برزه ارسال) محبوب حبیب الله صلی الله تعالی علیه وسلم در که عشقك فوقنده اولان مقام محبوبیته قدم باصمشدر وبو مقامك فوقنده مقام یوقدر تنکیم محلنده کلمه کرکدر ان شاء الله تعالی (محمد واحمد ومحمود) اوچی برمعنایه درشوقدر واردر که محمد مبالغه یی مشتمل واحمد بمعنی الفاعل اولمق دخی جائزدر تنکیم محلنده کلمه کرکدر (اصفی) جوهر ذاتی شائبهٔ مادون زیاده صافی (والفرق بین الخالص والصافی ان الخالص مازال عنه شوبه بعد ان کان فیه والصافی قدیقال لمالاشوب فیه فمن السلاك من اختار الله له فی الازل الباوغ الیه بلا کسب ولا تعمل فوقع مفطورا علی النظر الیه بلا اجتهاد بدفع غیره عن مقتضی قصده لکمال صفوة جوهره ومنهم من شغلته الاغیار عن الله زمانا فلم یزل فی علاج وجودها بتوفیق الله تعالی افناها ولم یبق له سواه سبحانه فالاول لاسیئات له والثانی من الذین اجترحوا السیئات (انی کندو ایچون خلق انکچون ۞ یارتدی طلعتی ایتدی مصفی) یعنی الله تعالی خواجهٔ عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینی امم اعظمه مظهر تام قیلوب انك ایچون سندن اشیا مشاهده قلندی سائر اسما انکا تابع اولدیلر الحاصل علت غائیه ومقصود اصلی انك وجودیدر (طلعت) اصلنده کورمکدر صکره یوزده استعمال اولندی انسانك اول کورینن یوزی اولدیغیچون دیدارکیکه اصلنده دیدکتور یعنی کورمه کتور یعنی معناسنه ایدی صکره یوزده استعمال اولندی یوزاده مراد

فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم وجه انور در (مصنف) تصفیه دندر صافی فیکنمش معناسنه مقصود اصلی صفوت اوزره خلق اولندیغنی بیاندر وجمالنك مصنی اولدیغی جمیع اسماء الهیه آینه اولمیه در پس مراد طلعت باطنه وجوهر ذاتدر مع هذا مقتضای حکمت بودرکه اکمل الخلقده صورت وجه دخی احسن اوله بو مقامك تحقیقی تمام الفیض نام کتابمزدن مطالعه اولنه (جمیع انبیا المتدراکا) زیرا الله تعالی جمیع انبیادن عهد المشدر که اکر انك زمان شریفلرینه ایرشورلرسه اکا تابع اولهلر (والامة) جماعة ارسل الیهم رسول کما فی القاموس (اقصای مرمی) غایت مراد ومقصوددر زیرا دنیا وعقباده جمیع سعاداته مدار در پس مخلوقات ایچندن اکدن غیری مقصود بالذات بوقدر (اکا خادم امین الله جبریل) جبریل علیه السلام خدمتی حامل الوحی اولوب جناب رسالته ترددی وامانتی حامل اولدیغی وحیی بلازیادة ولانقصان تسلیم ایدوب غیره افشا قیلدیغیدر ومن لطائف بعضهم (امین مجوی ومکوباکسی امانت عشق) درین زمانه مکر جبرائیل امین باشد (مقامی قاب قوسین اوادنی) قاب قوسین عالم صفات اوادنی عالم ذاتدر رسول اکرم صلی الله علیه وسلم شب معراجده حاصل اولان قرب ووصول وحصولی بیاندر تفصیلی فصل معراجده کلور ان شاء الله تعالی (کمالی ظاهر اولدی بالبداهه) شودمکم رفرفیله اولدی الخ) بالبداهة البداهة والبدیهة اول کل شیء وماهجأ منه یقال بادهه بالامر فاجأه کذا فی القاموس بوراده بالضروره دیمکدر علم ضروری اودرکه کسب واختیارسز اول امردن انسانك قلبنه وارد اوله (رفرف) التوندن بریاسطدرکه اوزرنده حریر جنتدن دوشك واردر تفصیلی معراجده کلور ان شاء الله تعالی (الخی) زیاده کیزلی زیرا اومحله کلنجه باطنی خفی وظاهری جلی ایدی اندن کذران ایتدکده بالکلیه نهان اولدیلر (لمحره) ایرمدی سرکه عقل انسان ۞ کورمدی کیمسه کاهی یوزکی ۞ یه سنسن حقیقت اوزره بیلن ۞ اکلامز کیمسه معمی سوزکی (ایاغی توزنی عرش ایتدی قبله ۞ انکیچون اولدی عرشك قدری ارقی) ظاهر اولان بودرکه قبله ضمله در بوسه معناسنه بوراده مصدر مراد اولنور یعنی تقبیل مقصود شب معراجده عرش اعظمه قدم باصدیغنی بیان وانك قدم مبارکه سیله عرش وکرسینك شرفیاب اولدیغن بیاندر قال الشیخ العطار قدس سره (هردوعالم بستهٔ فتراك او ۞ عرش وکرسی کرده قبله خاك او) امرالله الکلیم بخلع النعلین عند الوادی المقدس لیتشرف الوادی بقدوم قدمیه وتصل برکة الارض المقدسة الیه وقیل للحبیب تقدم علی بساط العرش بنعلیك لیتشرف بغبار نعلی قدمیك و یصل نور العرش باسید الکونین الیك کذا فی اسولة الحکم ومن کلمات الشیخ ابن الاشرف الازبتی روح الله روحه (مصرع) یدی قات کوکاری کیمدی قدم عرش اوستنه بصدی ۞ عرشه قدم باصمق حقیقتده عالم اجسامی کذرایدوب عالم ارواحه دخول واندن عالم امره وصولدر اکرچه فوق العرش عند المتکلمین عالم لاخلا ولاملادر اماسادات صوفیه قتنده عالم ملادر زیرا مقام ارواحدر عالم اجسام حجاب ظلمانی وعالم ارواح حجاب نورانیدر پس بوبایکی حجابدن خلاص اولدقجه وصلت حقیقیه بوقدر قال حضرت الهدایی (مصرع) (کج آغ وقاره دن باق نورذاته) بوندن مراد ارواح واجسام وملك وملکوت ودنیاوآخرت وعلوم ظاهره وباطنه پرده لرین خرق ایتمکدر که کیمی آغ یعنی حجاب نورانی و کیمی قاره یعنی حجاب ظلمانیدر (ارقی) یعنی اعلی دیمکدر (فوادیانی دینی قبلدی منسوخ ۞ انکیچون شرعیدر رخیرواریق) (دین) وملت حقیقتده امر واحددر ولکن بحسب الاعتبار مابینلرنده فرق واردر زیراشر یعته اطاعت اولندیغی جهتدن دین واملا وکتابت اولندیغی جهتدن ملت دینلور الحاصل وضع الهی هرنه زمان حقدن انی تأدیه ایدنه نسبت اولنسه ملت وانی اقامت ایدوب مقتضاسیله عمل ایدنه نسبت اولنسه دین تسمیه اولنور بعضلر دیمشلردرکه دین الله تعالی به وملت رسوله ومذهب مجتهده منسوبدر شریعت فخر عالم صلی الله علیه تعالی وسلم الله تعالی جانبندن کنوردیکی احکام اعتقادیه وعملیه نك مجموعیدر (نسخ) لغتده نقل وتحویل وشریعتده مدت حکمی بیاندر یعنی فخر عالم صلی الله علیه وسلم دینی که دین اسلام وشریعت جدیده درجمله ادیان مختلفه نك احکامنی نسخ وتبدیل ایتدی وقیامته دك باقیدر انکیچون غیر یندن خیرلی وافضلدر زیرا حکم وشرف وفضیلت متأخر متقدمی ناسخدرکاه اولور صور تاتأخر معنی تقدمی نفی ایتمز تکیم واردر ۞ نحن الاخرون السابقون ۞ ای آخرون فی صورة الوجود سابقون فی معناه (مصرع) مبتدا کاه اولور مؤخر اولور ۞ وفی التأویلات النجمیة بین قوله (ورحمة منا) فی حق عیسی علیه السلام فی صورة مریم و بین قوله فی حق نبینا علیه الصلوة والسلام (وما ارسلناك الا رحمة للعالمین) فرق عظیم وهوان فی حق عیسی علیه السلام ذکر الرحمة مقیدة بحرف من ومن للتبعیض فالمعنی هذا کان رحمة لمن آمن به واتبع ماجابه الی ان بعث نبینا علیه السلام ثم انقطعت الرحمة من امته بنسخ دینه وفی حق نبینا علیه السلام ذکر الرحمة للعالمین مطلقا فلهذا لاتنقطع الرحمة عن العالمین ابدا

اما فی الدنیا فبان لایتسع دینه واما فی الاخرة فبان یکون الخلق محتاجین الی شفاعته حتی ابراهیم علیه السلام فافهم جدا انتهی (بعد ذا) کلام مذکورده اشارت واردر که طریقت جلوتیه جیم ایله ناسخ الطرق دکلدر فاما خاتمة طرق اولدیغی جهتدن سائر لردن افضلدر انکچون انك رسمندن عدول ایدوب طریق آخره انتساب ایدن کیمسه تعزیر اولنور حتی تشفع ایتسه تعزیر اولندیغی کبی اما بوسوزدن خلوتیه نك قابلیته غبار کلمه زیرا برنسنه نك من وجه غیریدن افضلیتی غیرك دخی من وجه اندن افضلیتی منافی دکلدر انتم اعلم بامر دنیاکم پیورمشدر فافهم (آی ایکی پاره اولدی یرمغندن) یعنی برمغیله اشارت ایتدکده آی انك اشارتنه مسخر اولوب ایکی شق اولدی ومیانده حراطاغی ظاهر اولدی تکیم فصل معراجده کلورانشاءالله تعالی (وفی المثنوی) پس فرکه امر بشنید وشتافت ۞ پس دونیمه کشت برچرخ وشکافت ۞ معلوم اوله که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم هر عضوندہ بربرهان واردر پس برمغنك برهانی اشارتیله حاصل اولان معجزه در وعلی هذه (انکچون شمس کونین اولدی ابهی) یعنی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلمکه ایکی عالمی نورشریعت وحقیقتله منور ایلدی (ابهی) زیاده حسن وبها صاحبی زیرا ابهی یهادن اسم تفضیلدر بها حسن لطیف وفائق معناسنه در (ایچو یدرحوضنك برقطره سندن ۞ انکچون زنده در خضر یله عیسی) خضر وعیسانك ترجمه سی محلنده کلور ان شاء الله تعالی اصح اقوال بودر که کوکده عیسی وادر پس ویرده خضر والیاس علیهم السلام حالا حیاتده درلر یونلرك عمر جاودانی یولمزینه سبب محلنده تحریر اولندی کلام ناظم قدس سره ده اشارت واردر که آب حیات چشمه سی حوض رسول الله یرشعبه سیدر اما حقیقتده حوضدن مراد علم لدنی حوضیدر پس بونده یوانمك خواصنه بشارت واردر که انلر دائما دل زنده صاحبلریدر زیرا حوض علم رسولدن نوش ایدوب وارث پیغمبر علیه السلام اولمشلردر هلاك صوری یو حیات باقی یه مانع دکلدر (المؤمنون لایموتون) ای المؤمنون الکاملون لان المطلق منصروف الی الکمال فیراد اکمل الافراد ومعنی الکمال هو الکمال فی الایمان وهو عین العیان واهله غنی عن البیان کما قال حضرة الهدایی ۞ حقیقت سرو بدر هیچ خزان اولماز ۞ تازه کلدن تردر هیچ صراروب صولماز (دیکر) اولمردن اوك اولدی بردخی اولماز ۞ صورو بی حسابی وبروب کلنلر ۞ سؤال اولنورسه که بوامت مرحومه جمله امدن افضل اولیحق نیچون بوندن خضر وعیسی کبی قیامته دك معمر آدملر کلدی جواب بودر که خضر وعیسی بوامتدن و بوشرعك خادملرندن اولمسه دخی بوامتك اکاملنك آثاری الی یوم القیام باقیدر برکیمسه نك ذکر واثرینك بقاسنه حکما عمر ثانی دیمشلردر و بوامتك خواصی بحسب الجسمانیه وداع عالم فانی قیلدقدن صکره بنده روحانیت ایله جمیع عوالمده متصرف اولدرقال الله تعالی (فالمدبرات امرا) اویله اولسه حیات ایله ممات انلره یکساندرزیرا درکار اولان روحدر جسم دکلدر (صاحب) مشو بمرك زامداد اهل دل نومید ۞ که خواب مردم آکاه عین بیدار یست ۞ قال بعضهم ظهور الکرامات من الاولیاء انما هو بعد الموت الاختیاری ای بوجوده لا بفقده فالموت لاینا فی الکرامات فالاولیاء یظهر ونها بعد وفاتهم الصوریة ایضا (چومداحی الخ) قال حضرت الهدایی (شویرذاتك که اوله مداحی رحمان ۞ توجهیله انی مدح ایده انسان ۞ سلیمان چلبی صاحب المولد (شولکه مداحی انك الله اوله ۞ وارقیاس ایله که اول نه شاه اوله (لمحرره) وجودك رحمت کون ومکاندر یارسول الله ۞ ظهورك باعث امن وامانددر یارسول الله ۞ شهودك دیده جان وجهانه پرتوافزادر ۞ کوزی اولنلره کوندن عیاندر یارسول الله ۞ قومز خلق یارن البتة البت تاب محشرده ۞ لواء الحمدك الده سایاندر یارسول الله ۞ فاشك محرابی عشاقك دمادم قبله کاهیدر ۞ خدنك غمزه که دلدار کاندر یارسول الله ۞ حقیقت علمی برمشکل معمادر حقیقتده ۞ زبانك اکا مفتاح بیاندر یارسول الله ۞ کلستان جمالکدن شو عاشق کیم اوله کلچین ۞ ابدبلبل کبی کاری فغاندر یارسول الله ۞ شراب کوثرکدن نوش ایدو بدر خضر له عیسی ۞ جهان ایچره انکچون چاودانددر یارسول الله ۞ نوله صافلرسه حق دلده دائم جوهر عشقك ۞ ازادن آکه سندن ار مغاندر یارسول الله ۞

﴿ فی نعت الخلفاء الراشدین رضوان الله تعالی علیهم اجمعین ﴾

اباغینه چوطیراق اولدی اصحاب	فلکلر باشنه تاج اولدی اسنی
بومیدانه چون اول کلدی صدیق	خودن صدق ایچنده اولدی اغنی
نکیم اول بارکاه کبریادن	الوب کلدی رسول اسرار مثنی
اکا یلدری اول سلطان کونین	لدنی علمنی اسماء حسنی
عمر ایردی بوایوانه ایکنجی	ایشی عدل وسوزی حق فعلی تقوی

رسول الله ايتدى كليم بن	سن اولوردك نبى عالمده اقوى
اوچنجى ايردى عثمان طوتدى ايوان	كاوب قرأنى جمع ايتدى موفى
او تاندىلر حيا سندن ملكلر	منور يوزى ذو النورين اوفى
على بندى خلافت تختنه پس	غودن اعلم ايدى اعرف احمى
حسن كادى حسين صدرين بدرين	مطابق دوشدى اسميله مسمى
تحيات وصلوة اولسون رسولك	مطهر روحنه الينه جا

(اسنى) زياده سنى يعنى عالى ورفيع اغنى زياده غنى قال القشيرى قدس سره الصدق ان لايكون فى احوالك شوب ولا فى اعتقادك ريب ولا فى اعمالك عيب والصديق هو الذى لم يدع شيأ مما اظهره بالسان الاحقه بقلبه وعمله قال سعد المفتى الصديق هو الكثير الصدق فهو للمبالغة وتسمية ابى بكر رضى الله تعالى عنه بهذا الاسم للمبالغة فى كيفية الصدق فانه صدق كامل فى مثل هذا المقام الذى كذب فيه اكثر الناس وفى كلام الناظم اشارة الى ان ابابكر رضى الله تعالى عنه واسمه الاسلامى عبد الله وكان اسمه قبل ذلك عبد الكعبة وهو اول من اسلم من الرجال الاحرار اى غير الموالى كما ان اول من اسلم من الصبيان على رضى الله تعالى عنه ومن النساء خديجة رضى الله تعالى عنها ومن الموالى زيد بن حارثة واخرج ابو نعيم عن بعض الصحابة ان ابابكر رضى الله تعالى عنه آمن بالنبى عليه السلام قبل النبوة اى علم انه النبى المنتظر وتفصيل ترجمته يجئ فى محله ان شاء الله تعالى (بارگاه) اجازت برى ديمكدر زيرا اول مقامه وارمق اجازت سزاولز (اسرار مثنى) اسرار فرأن ديمكدر فرأنه مثنى دينلديكى اندە وعيد ووعد وامر ونهى وثواب وعقاب وقصص تثنيه لمنش يعنى تكرار اولمشدر قال تعالى فى سورة الزمر كتابا متشابها مثانى (اكا يلدردى الخ) بوندن فهم اولنور كه حضرت صديق رضى الله تعالى عنه فخر عالم صلى الله عليه وسلمك زياده رازدارى ايدى (محرره) محرم حضرت پيغمبر ايدى ۞ دين ودنياده جناب صديق ۞ يارغار اولديغى دلالت ايدر ۞ كيم او كيمسه رموزيدى تحقيق ۞ (لدنى علمنى اسماء حسنى) اسرار مثانى بيان وتفسيردر علم لدنيدن مراد (وعلمناه من لدنا علما) مقاله سندن فهم اولنان علم اسرار وحقايقدر كه الله تعالى انى حضرت خضر عليه السلام وسائرا كامله ولايتلرى جهتندن تعليم ايلمشدر ۞ اسماء حسنادن مقصود مدلولاتنك رموزيدر قال الله تعالى (له الاسماء الحسنى) قال اهل التفسير فضل اسماء الله تعالى فى الحسن على سائر الاسماء لدلالتها على معان هى اشرف المعانى وافضلها وليس حسن الاسماء لذواتها لانها الفاظ واصوات بل حسنها لحسن معانيها ثم ليس حسن المسمى حسنا ينطبق بالصورة والخلقة فان ذلك محال على من ليس بجسم بل حسن يرجع الى معنى الاحسان مثلا اسم الستار والغفار والرحيم انما كانت حسنى لانها دالة على معنى الاحسان (ايوان) كسر همزه ايله عربيده بيوك صفه يه ديرلر اما عجم فتح همزه ايله چارطاق معناسنده استعمال ايدرلر (ايشى عدل) بوراده عدل جورك مقابليدر فضلك دكل كما فى قوله عليه الصلوة والسلام (الظالم عدل الله تعالى فى الارض ينتقم به ثم ينتقم منه) فان المراد بالعدل هنا مايقابل بالفعل وهو ان يعامل كل احد بفعله ان خيرا فخير وان شرا فشر والفضل ان يعفو مثلا عن المسيئ (حق) باطل مقابليدر (تقوى) شرك ومعاصى وماسوى الله دن پرهيزدر قال القهستانى التقوى فى الاصل جعل النفس فى وقاية مما يخاف فالتاء بدل من الواو كالتراث والتجاه (سن اولوردك نبى) وجاء (لو كان بعدى نبى لكان عمر بن الخطاب) بو كلامدن فهم اولنور كه خلفاء اربعة وحسنين وسائر خواص اهل بيت واصحاب كبار اولبادر قطعا نبيلرد كلردر پس حسنينك نبوتن ادعا ايدن كيمسه ده جهل عظيم واعتقاد سقيم بلكه كفر صريح واردر نعوذ بالله تعالى (ايوان) مثل ديوان يعنى مجلس سلطان وخيمه شاه (موفى) يقال وفى فلانا حقه اى اعطاه واديا كاملا يعنى قرأن ذيشانى على التمام بوترتيب اوزره حضرت عثمان رضى الله عنه جمع ايتدى زيرا اگرچه حضرت صديق رضى الله تعالى عنه كوننده دخى جمع وارايدى فاما صحف متعدده ايدى حالا اولان ترتيب اوزره دكل ايدى صكره حضرت عثمان رضى الله عنه ترتيب سور ورد آيات الى السور ايدوب مجموع قرأنى مصحف واحده جمع ايلدى وخط ورسمنده اهتمام قيلدى و برقاج نسخه استنكتاب ايدوب آفاقه كوندردى مصحف عثمانيدن مراد بودر يوخسه كندى خطيله اولان دكلدر (اوتاندىلر الخ) حضرت عائشه رضى الله عنها دن مرويدر كه بركون فخر عالم صلى الله عليه وسلم سعادت خانه لرنده مضطجع ايدىلر ابو بكر رضى الله تعالى عنه حضرتلرى كاوب استيذان ايتدكلرنده مأذونا ايچرو كيروب فخر عالم صلى الله عليه وسلم انى كوردكده تغير وضع ايتيوب على حاله صحبت ايلدى صكره عمر رضى الله تعالى عنه حضرتلرى داخل مجلس اولدقده انلر ايچون دخى تبديل هيئت ايتديلر صكره عثمان رضى الله تعالى عنه حضرتلرى استيذان ايتدكده فخر عالم صلى الله عليه وسلم جلوس ايدوب

دامنلرين ديوشور ديلرووقار اوزره اوتور ديلر حضرت عائشه رضى الله تعالى عنها يورر لركه فخر عالم ابو بكر وعمر لشانلر چوفلق مبالات ايتميوب عثمان رضى الله عنه خصوصنده اهتمام ايتدكلرندن سؤال ايتدم يورديلركه الاستحى من رجل تستحى منه الملائكة كذا فى الكتاب الموسوم للامام شهاب الدين الكرمانى (ذوالنورين) ايكى نور صاحبى ديمكدر زيرا فخر عالم صلى الله عليه وسلم كريمه لرى رقيه بى عثمانه تزويج ايدوب بدر غزاسنه چقدقده تصكره رقيه وفات ايدوب بدردن عودت ايتدكده ديكر كريمه لرى ام كلثومى تزويج ايتديلر انكيچون ذوالنورين تسميه اولندى فخر عالم صلى الله عليه وسلم حضرت عثمان رضى الله عنه حقنده بيوريديلر اكر قرق عدد قزم اولدى واحدة بعد واحدة عثمانه تزويج ايدردم زهى شرف مصاهرت كه بو وجهله برفرده احسان اولنمشدر (اوفى) زياده وفا ايدنجى والوفاء ملازمة طريق المساواة ومحافظة عهود الخلطاء (خلافت) غيرك مقامنه قيامدر صورى اولسون معنوى اولسون كما قال فى المفردات الخلافة النيابة عن الغير اما لغيبة المنوب عنه واما لموته واما لعجزه واما لتشريف المستخلف وعلى الوجه الاخير استخلف الله تعالى اولياءه فى الارض فقال تعالى (هو الذى جعلكم خلائف فى الارض) قال مرجع طريقتنا الجلوتيه باجليم حضرة الشيخ افتاده قدس الله سره لو نصبت خليفة فى مقامى فهو خليفتى والا فبعدان اموت ليس لى خليفة واوادعى بعض المدعين انتهى (وفى شرح العقايد لمضان الفرق بين الخليفة والسلطان ان الخليفة من كانت طريقته وحكومته على طريقة النبى وحكومته والسلطان اعم) انتهى ديمشلردركه حضرت على رضى الله تعالى عنه مزاح خلقه مائل ايدى حتى برعجوزه لطيفه ايتدكلرنده عجوزهذا الذى اخرك الى الرابعة ديدى (اعلم) زياده عالم وفى الحديث (انا مدينة العلم وعلى بابها) بوحديث شريف وامثالى حضرت علينك زياده كالنسه دالدرتكم كلمت من النساء اربع حديثنده فاطمه رضى الله تعالى عنهانك كمالى تصريح اولنمشدر بومقامك تفصيلى تمام الفيض نام كتابمزدن طلب اولنه بركيمسه بعض وجوهله حضرت على كرم الله وجهه بى سائر اصحاب اوزرينه ترجيح ايدوب زياده محبت ايتسه آثم اولز كما فى انوار المشارق بخلاف الروافض خذلهم الله تعالى فانهم افرطوا فى حقه وتجاوزوا عن حد العقل والنقل (اعرف) زياده عارف معلوم اوله كه عالك نسبتى عرفاندن شريفدر ولكن رسوخده علم غالب اولغله علم بالله عرفان دينلدى تنكيم محللسه كلورسه ان شاء الله تعالى كلام ناظمده دخى اشارت واردركه علم اطلاق شريعته وعرفان حقيقته كوره در (احى) زياده حامى يعنى دين واهل دينى واسرار رسولى حافظ (صدرين) اهل دينك صدرلرى يعنى علم وكمال وشرفده مقدملرى (مطابق دوشدى اسمايه مسمى) يعنى حسنين حضرتلرينك مسمالرى بدر يعنى طولنش اى كبى نورانى اولوب زياده حسن وبهاوجمال صاحبلرى اولدقلرينه بناء اسملرى حسن وحسين اولق بومعنايه مطابق دوشدى زيرا الاسماء والكنى تنزل من صوب السماء دينلمشدر معلوم اوله كه بوذكر اولنان حسن صورى حسن سيرتك اثارندندر زيرا الله تعالى انبياء وكمل اوليايى حسن الاسم وحسن الصورة وحسن الصوت ايلدى تنكيم سرى تمام الفيض نام كتابمزده مسطوردر (بعدذا) شمس انبيايه وبدر اكامل اوليايه ونجوم اهل كماله اشارتدر حسنين حضراتنه بدرين اطلاق اولندى مشكوة ثبوتدن نورولايت اقتباس ايدوب افاضل اولياءدن اولمرتبه دالدرانبيادن اولمرتبه دكل اكرچه هرولىده الهام جهتندن انباء عن الله وارد رفاما بومعنايه نبوت تحقيقيه ديرلر نبوت عرفيه وتشريعيه ديمزلر پس متشرعه خلط مذاهب ايتمك جائز اولديغى كبى متصوفه دخى خلط مراتب ايتمك جائزدكلدر زيرا غلو فى الدين قبيلندندر قال تعالى (ياهل الكتاب لاتغلوا فى دينكم) الاية بوايه شريفه نك معناى صريحى نصارى طائفه سى قبيلرنده غلو وافراط ايتمكدن كه عيسى عليه السلامه اثبات الهيتدن نهيدر واشارتى علمايى واثره تابع اولانلرى مذهبلرنده افراط ايتمه دن نهيدركه اول معتزله كبى رؤية اللهى انكار ومشبهه كبى حق تعالى يه اوصاف جسمانيه اثبات وولينك نبوتن ادعادرفا لحسنان رضى الله تعالى عنهما ولينان اكملان من اولياء الله تعالى لانبيان افضلان من انبياء الله تعالى ولارسولان اللهم تب علينا وخذبدينا وطيب حالنا دنيا ودينا (تحيات وصلاة

اولسون رسولك ۞ مطهر روحنه اليه جا) جاجيعاديمكدر جومدندر كثرت معنا سنه تنكيم جم غفير وجم كثير ديواطلاق ايدرلر (الهى) كل رسولك آل واصحابنه طبراق ايت بوزك ۞ قيل منور مبدم كحل جلايله كوزك ۞ نعت پاكن قيلغه صرف ايله كيجه لك كوندزك ۞ عاشقيسك انلرك بولينه قربان ايت اوزك ۞ معرفت باغندنه انلر ميوه رتكيندر ۞ كلسنان عشق وشوق ايجره كل نسرينلدر ۞ طوطيان بزم حقدر بلبلان دينلدر ۞ عاشقيسك انلرك يولنه قربان ايت اوزك ۞ آفتاب پرتواندازحقيقتندر رسول ۞ زه روارشاد اصحابى ستاره صاغ وصول ۞ واصل سر منزل اولوب بولق استرسك قبول ۞ عاشقيسك انلرك يولنه قربان ايت اوزك ۞ هرنه وحى ايتدى ايسه بردست جبريل امين ۞ اولديلر فرمانته مولانك عبد كمترين ۞ جانلرى جانانه قربان تنلرى يغماى دين ۞ عاشقيسك انلرك

یو لینه قربان ایت اوزك ۞ چارارکان اولدیلر اسلامه کو یاچار یار ۞ اولدی یودین مبین انلره دائم استوار ۞
وارایسه کر قوت حالك قول اول انلاره وار ۞ عاشقیسك آنلرك یولینه قربان ایت اوزك ۞ روضهٔ توحیدایچنده برکل
تودرحسن ۞ هم حسین اول روضه ده کو یاکه ورد ویاسمن ۞ حقیا اول کلشنك عشقینه فریادایله سن ۞
عاشقیسك انلرك یولینه قربان ایت اوزك ۞

﴿ سبب تألیف کتاب محمدیه ﴾

مکر کو نلرده برکون امر تقدیر — اوتور مشدم کلیبو لیسده سمرا
الومی چکمشیدم جمله خلقدن — دیلمده ذکرایدی قلبمده ذکرا
کلیبو لینك اول عاشقلرندن — دیرلدیلر کلوب قائمده طرا
دیدیلر کیم نیچون قیلرسن ای دوست — رسولك وصفنی عالمده بشری
دیدم ای کوزلرم نوری جماعت — ایرك دولتلره عزا و نصرا
بولك الله رسول الله فتنده — بوجه عزتلری امجدا وفخرا
ایشتد یکز نیچه دور لو خبرلر — خصوصا سیره لراولدی مسری
دوزلمشدر نیچه مولد کتابی — بازلمشدر نیچه اوصاف کبری
بیلنمشدر اوقو نمشدر دینلمش — اکلشدر قو صغری وکبری
دیدیلر نقل تفسیر اولسه بیزه — حدیث اولسه کیم اولدرعلما حری
دیدم کر اوله تقدیر الهی — قویم بو بوزده پرزلف معطرا
بنسا کاه دوشم اولور برکیجه بن — کورورم که محمد سراسری
اوتورمش نوراولوب اصحاب ایچنده — تمامت نوراولوبدر شهروصحری
نقابله اوتورمشلر طوتوب صف — کوز کمکدن قویوزلر معرا
اوکنده چینی طاسلر طبطلوصو — ایچلمکدن ولی صولر مبرا
دیدم پرشخصه نیچوندر بوحالات — بیان ایت نیچون ایلرلر تبرا
دیدی کیم کیمه آچسونلر نقابی — جمالندن کیم اولورلر حیاری
ویاخود کیمه ویرسونلر شرابی — بو مجلسده کیم اولورلر سکاری
بو سوزی ایشد یجك اغلیوین — یقامی ایلیشم پاره پارا
نه قلنسون جکرلر بوفراقه — نه دویسون اشبودرده سنك خارا
بوکزچون زاریلغم کوردی اول شاه — بوره کیم باره سینه اوردی یارا
کیروسرمدن ایتدی یاکه ارشاد — که کوکلك پرده سینی آچ دلارا
کوتور کوکلك جمالندن نقابی — جمالم نورنی جانکده ارا
ایچور حکمت شراین امتیمه — سوزومی سویله خلقه آشکارا
تمامت طولسون ایلر معجزاتم — یتسون سوزلرم ملك ودیارا
شور سمه امدی ایله بنی تقریر — ایشتسون مصر وشام روم وبخارا
یکیله مولدم چیقسون جهانه — اکرچه سویلتور دهرا فدهرا
که دوبدز عالمك خلقی ایشتدی — بسنم اوصافی برا و بحرا
کمالاتم یتشدرسندخی بس — ایشتسون اتم شهرا فشهرا
بکا امت اولان اولدرکه دائم — حقه حمد ایلیه صبرا وشکرا
طوتا امر بنی الالهك نمامی — صمایه حکمنی فرضا وامرا
کشی کیمی سورسه آنکله قویر — سورسه کرطاشی حشرا ونشرا
بنی ساون بنو میسله قویسر — بولیسر مرتبه فضلا وقدرا
بنی ساون سوزم دیین ایشیدن — یوزومی کوزلین عبدا وقدرا
چو دیلی قولغی اوله سوزمده — اوزی یوزی اوله صدرا و بدرا
چو یوردی بکا اول نور کونین — سوزونی طوتدم اوش جبراوقهرا

صغندم حقه صیغادم الیمی	که بازم وصفنی سرا وجهرا
الهی یا زیجسی اوغلی محمد	قولکدر حضرتکده یوزی قارا
حبیبك حرمتینه عفو ایت انی	که ذکاهیکه فضلك ایله وارا
خدایا باجمیع اهل ایمان	عطا کن فضل ورحمت وفیض مارا

(سرا) سرجهرك مقابلیدر بوراده مراد خافك کوزلرندن نهان دیمکدر (ذکر) یقال ذکره بلسانه وبقلبه یذکره ذکرا وذکری ایضا وهو مقابل النسیان ولایکون فی الجنة ذکر لانه طرد الغفلة والجنة محل الحضور دائما کحال الکمل فی الدنیا فانهم فی صلوتهم دائمون (طرا) جمیعا دیمکدر فاطبة کافة جاکی (بشری) تبشیرك اسمیدر یعنی نیچون رسولك وصف ونعتنی سویلیوب خلق عالمه مژده ایتمرسن زیرا سنك کی وجودك متحقق اولدیغی مرتبه دن نعت رسول الله ایتمك رسولك صدوجهله دخی رحمة للعالمین اولدیغنی مژدهدر (ایرك دولتله عزا ونصرا) یعنی عزت ونصرت دولتله یندایرك ودائما منصور ومعزز اولك عزت ونصرت ایله دعا یه وجه بودر که اول وقتده کلیولی خلق جهاد اصغر وجهاد اکبره مشغول ایدیلر پس ناظم قدس سره حالارینه مناسب اولان وجهله افتتاح کلام ایلدی (مجدا وفخرا) یعنی الله تعالی سنی کندی وحبیبی قاتنده عزیز ایلیوب انکله سائر اوزرینه مجد یعنی عظمت وشرف وفخر بولمك قال الامام الراغب المجد السعة فی الکرم والجلالة من قولهم مجدت الابل اذا حصلت فی مرعی کثیر واسع والتمجید من العبد لله بالقول وذکر الصفات الحسنة ومن الله للعبد باعطائه الفضل (والفخر) المباهاة فی الاشیاء الخارجة عن الانسان کالمال والجاه (خصوصا سیر لزاولدی مسرا) یعنی سیرت کتابلری تألیف اولنوب ایچنده فخر عالمك غزالی وشکل وشمائلی وجمیع احوالی درج اولنور قصور سوز قالمدیکه انی بیان ایچون تألیف جدیده احتیاج اولنه (سیرت) طریقت وهیئت دیمکدر (مسری) تسریه دندر تسییر وتشهیر وفاش معناسنه مقصود سیرت کتابلری دوز یلوب اطراف عالمه منتشر اولدیغنی بیاندر (علم احری) زیاده لایق علم یعنی مطالعه یه وعمله (قالوا العلوم الشرعیة خمسة الکلام والتفسیر والحدیث والفقه واصول الفقه ونعم ماقیل ۞ علم دین فقهست وتفسیر وحدیث ۞ هر که خواند غیر ازین کردد خبیث (زلف معطرا) معطرا تازه لغمش وتازه پرداخت اولش نسنه تطریه دندر تجدید معناسنه بو کلامده سیر کتابلرنی محبوبلرك چهره لرنه ومحمدیه کتابنی اول چهره لرزیب وزینت ورن زلفه تشبیه واردر (بناکاه دوشم اولور بر کیجه بن ۞ کورورم که محمد سر اسری) (بناکاه) اکسمزدن دیمکدر (سر اسری) محمدك صفتیدر یعنی سر سبحان الذی اسری اولان محمد مصطفا صلی الله تعالی علیه وسلمی کورورم معلوم اوله که فخر عالم صلی الله علیه وسلم یاکا قولا وفعلا وحالا وارث کامل اولنلر هادی اسمنك مظاهر یدر وشیطان واکا تبعیت ایدنلر مضل اسمنك مظاهر یدر بر کیسه رسول اکرمی ویا کمل اولیادن بر یسنی هیئت معروفه سی اوزره واقعه سنده کورسه کرچك انلری کورمش اولور کما ورد (من رآنی فقد رأی الحق) زیرا شیطان هادی اسمنك صورتنده تمثل ایتمك مقتضای حکمت دکادر ولکن رؤیای صالحه جمیع انبیا واولیا وصلحاء مؤمنین اراسنده اشتراك اوزره در اکرچه قوت اطافته کوره تفاوت واردر ورؤیای صالحه اجزاسنیوندندر انکچون اربابنه وحی کبیدر رؤیانك مافوقی حالت انسلاخ ویا عالم یقظه ده کورمکدر بوایکیسی انبیا وکمل اولیایه مخصوصدر صلحادن بعضیسی یقظه حالنده بعض ممثلات کورمك نادر وغیر معتبردر اما انبیا حالت یقظه ده ملائکه یی مشاهده ایدرلر وکمل اولیادخی مراد ایتدکلری معنایی صورت محسوسه ده مطالعه یه قادر اولدر تکیم شیخ اکبر قدس سره الاطهر حضرتلرندن مرویدر که انلر مراد ایتدکلری ارواحله اوج وجهله اجتماعه قادر اولدیغی اولکیسی مراد اولنان ذاتك روحانیتی بوعالمه استزال ایدوب صورت عنصریه سنه مشابه اولان صورت مثالیه ده متجسدا ادراك ایدرلردی ایکیسی مناممده مطالعه ایدرلردی اوچنجیسی کندی هیکلندن منسلخ اولوب عالم علویده متعین اولان مرتبه سنده جمع اولورلردی بومرتبه یه وصول لطافت روح ایله حاصل اولور که انك لطافتی وهو ینك رتوی بدنه عکس ایدوب قالب کبی اولور ابدان کمالك قبرده منفسخ اولدیغی بومعنادندر تکیم محلنده تفصیلی کلور ان شاء الله تعالی سؤال اولنورسه که انسلاخ نه در جواب بودر که کاملك روح سلطانیسی وقالب ملکوتیسی بوحس بشریتدن صو یلوب عالم مثاله دخولیدر که اول عالم بوعالم حسك فوقنده وبوندن اطیفدر کل اولیایه قوة فیض حالنده بوعالمدن صلصله جرس کبی صدا ظاهر اولور زیرا الهام صحیح وحی کبیدر پس فخر عالم تحقیق ورائت ایچون صدای مذکور استماع ایتدیغی کوش هوش اهلی بیلورناظمك قدس سره جناب رسالت ایله عالم مثال وحالت انسلاخنده ملاقاتلری اواخر کتابه کلور (لحره) ندر اول باغ کیم اندهنسز میوه لر یوز ۞ نه یولدر اول یولر کیم اکا عاشقدر یولر ۞ بویولردن کذر

ايله او يرلرده قرارايله ۞ او يرلرده توطن ايتمز الامرد اولان ارز (صحارى) صحرالك جميدر معروفدر بورادە شهردن مراد مسكون وصحارادن مقصود مسكون اولين يرلردر (نقاب) يجه و پرده عربيدر (صف) الصف ان يجعل الشئ على خطه مستوى كصف الناس والاشجار ونحو ذلك (معرا) تعريه دندر عارى وعريان قبيلندن معناسنه يعنى بر يوز كورنمز بلكه جمله سى پرده پوش ايدى (چين) تركستانده بر شهرك اسميدر كه چينى كاسه لرائدن كلور محاسنى حسنه مثل اولمشدر چينى طاسلردن اولان صودن مراد سكر و پرن شرابدر تنكيم كلام آتى بومعنايه قرينه دررفت واطافتده شرابى آبه تشبيه ايلدى وظاهر اولان صوحقيقتده محمول اولمقدر پس شراب مشروب معناسنه اولور مطلقا (مبرا) تبرئه دندر برى قبيلندن معناسنه يعنى اول چينى طاسلردە اولان شراب نوش اولمحبوب حال اوزره طورر (تبرا) برى اولمق عجم استعمالى اوزره درعرب بوايله تبرى ديرلر تبرا وتسلا دخى بويلدر ابن كمالك تبرا وتسلا الف ايله لحن محضدر ديدكى ايكى استعمالك مباينى فرق ايتمكدندر تركى لسان اهلى هرقنغى زبان اوزره اطلاق ايلسه وجهدر فافهم (حيارى) قبيلندن حيرانك جميدر يقال حار وتحير فى الامر اذا تردد فيه واضطرب يعنى پرده پوش اولدقلرينك حكمتى فخر عالمك جمالنى مشاهده دن حاصل اولان حيرت كبرادر يعنى مشاهده يه طاقت كتورمدكلرندن اوتورى محتجب اولمشلردر بوندن فهم اولنور كه محبوب اولان دائما بى پرده درپرده وارايسه حقيقتده چشم عشاقده در واول پرده دخى حكمتنه مبنى واكادائر در (مجالس) معروفدر وتاسمى كلمات الوعاظ مجالس لانهم والقوم يجلسون عند اداتها (سكارى) ضمله سكرانك جميدر قبيلندن والسكر حالة تعرض بين المرء وعقله واكثر ما يستعمل ذلك فى الشراب وقد يعترى من الغضب والعشق ولذلك قال الشاعر ۞ سكران سكر هوى وسكر مدام ۞ ومنه سكرات الموت كذا فى المفردات يعنى بومجلس عاليده صوايچلر زيرا اهل مجلس انك جمالنى مطالعه دن سكران اولورلر پس نه صوفا يغوسى اولور و ياخود شراب ايچمكه رخصت بوقدر زيرا سكر عارض اولوب شايد ترك ادبه مؤدى اوله بلكه بومجلسك اربابى عشق وشوق ومحبت شرابيله اكتفا ايدرلر (پاره پارا) آشكاره وآشكارا كبيدر يعنى الف ايله وهاء رسمى ايله استعمال اولنور (صنك خارا) قاعى طاش اعمك اخصه اضافتى قبيلندندر زيرا خارا جنس طاشدن برنوعدر كه صلابتله معروفدر قاعى طاش ديه جك پرده عجم صنك خارا ديرتنكيم بويندە واقعدر ۞ سركش مشوكه چون شمع ازغيرتت بسوزد ۞ دايركه در كف اوموميست صنك خارا ۞ خاره ده ديرلرهاء رسمى ايله تنكيم واقعدر ۞ نكرفت در تونالهٔ حافظ بهيچ روى ۞ حيران آن دلم كه كم ازصنك خاره نيست ۞ الف كه علامت صفت اوايه زيبا و پيناده كى كبى بلكه نفس كلمه دن اوله هاء رسمى ايله ارالرنده مبادله اولور مثلا آشكارا ده ديرلر آشكاره ده ديرلر كذا فى الدقائق لابن الكمال (زارى) ايكلدى (يارا) زهره وطاقت يعنى مجال كما فى اللغة النعمتية بورادە مراد بطريق الكنايه مرهمدر زيرا طاقت ومجال معالجه يه لازمدر (دلارا) وصف تركيبدر ارايدندن كوكل يزه يجى يعنى كوكله عشق وشوق وضيا ويرجى بويله يرلرده محبوب القلوب معناسنه در (كوتور كوكالك الخ) يعنى كوكله حجاب وبصيرته نقاب اولميوب تورجمالى مشاهده ميسر اولسه ظاهر پرده سى ضرر و يرمز اولسه بى پرده اولق خيرايتمز كما قال تعالى (وتراهم ينظرون اليك وهم لايبصرون) بوكلامده معرفت رؤيتدن افضل اولغه اشارت واردر تنكيم بعضيلر ذاهب اولمشلردر زيرا بصر بصيرته تابع واكا خادمدر فافهم جدا (حكمت) اجل علوم ايله افضل اشيايى معرفتدن عبارتدر افضل اشياء الله تعالى واجل علوم علم وهبيدر پس بركيمسه جميع اشيايه عارف اولسه ولكن حق بجلسه حكيم دينلمز تنكيم بركيمسه علوم كسبيه دن بى بهره اولسه ولكن بقدر الطاقة البشرية حق ذات وصفات وافعالنى بيلسه اكا حكيم دينلور قال تعالى (ومن يؤت الحكمة فقد اوتى خيرا كثيرا) (ملك ودبارا) اصلى ملك ودياره در الف وقف ايچوندر ملك ودياردن مراد ممالك واقاليمدر قال فى بحر العلوم تسمى البلاد الديار لانه يدار فيها اى يتصرف يقال ديار بكر لبلادهم وتقول العرب الذين حوالى مكة نحن من ديار العرب يريدون من بلاد العرب وفى المفردات الدار المنزل اعتبارا بدورانها الذى لها بالحائط وقيل دارة وجمعها ديار ثم تسمى البلدة دارا (مولد) مواود شخص ومولدلك زمان ومكان ولادتيدر بورادە مراد ولادتله متعلق اولان آثاردر (دهرا فدهرا) عصردن نصكره عصرده يعنى هر زمانده دهر زمان طويل وابدى معناسنه دخى كلور (براو بحرا) البرخلاف البحر وتصور منه التوسع فاشتق منه البرا ى التوسع فى فعل الخير والبحر كل مكان واسع جامع للماء الكثير والتبحر فى العلم التوسع (صبرا وشكرا) يعنى سراده نعمت ظاهريه نظرا الحمد لله المنعم المفضل ديه ومقتضاى وعدله ازدياد نعمته طمعا (الشكر لله) دخى ديه اما ضراده (الحمد لله على كل حال سوى الكفر والضلال) ديه وازدياد بليه دن خوفا (الشكر لله) ديمه پس مقام صبر ومقام شكرده حمدايتمك واردر لكن شكرده حمدوشكرلك مجموعى اولور صبرده انجق حمد اولور بوندن فهم اولنور كه عامهٔ ناسك

مذاکره علیه وقتده شکر حقدن کلنه دیدکلری صحیح دکلدر حمد اولسون الله هر حالده دیمك کرکدر هذا نافع جدا واکثر الناس بل اکثر العلماء عن هذه المسئلة غافلون والحمد لله علی التعلیم (تمامی) یاضرورة شعر ایچون زیاده قیلمشدر تکیم و اقعدر ۞ من این ایباتراوردم تمامی ۞ به پیش حضرت مخدوم جامی ۞ اما تمامت لفظینده اولان تابویله دکلدر بلکه اصلدر تتکیم قاموسده مصرحدر (حشرا ونشرا) نشر خلق احیا ایدوب قبردن اخراج وحشر الوحوش جمع ایتمکدر (بنی سون الخ) فی صحیح البخاری عن انس بن مالك رضی الله تعالی عنه ان رجلا قال للنبی صلی الله علیه وسلم متی الساعة فقال علیه السلام وما اعددت لها قال لاشیء الا انی احب الله ورسوله فقال انت مع من احببت قال انس فافرحنا بشیء مثل فرحنا بذلك فانی احب النبی علیه الصلوة والسلام وابابکر وعمر وارجو ان اکون معهم بحبی ایاهم قال بعض المفسرین شرط کون المرء مع من احبه الاقتداء به فی بعض الوجوه حتی لو لم یقتد به بوجه من الوجوه لاینفع به یوم القیمة بمجرد محبته له لان ادعاء المحبة بدون الاقتداء اصلا کذب لاصدق وفیه نظر لان قوله علیه الصلوة والسلام المرء مع من احب مطلق وتقیید المطلق لایجوز الا بدلیل کذا فی بعض شروح الطریقة یقول الفقیر لابد لاجتماع المرئین فی مقام من الجهة الجامعة بینهما وهی فی المسئلة المذکورة الایمان والطاعة ودل قوله تعالی (قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی یحببکم الله) علی ان الله تعالی لایحب من خالف شیئا من شریعة النبی علیه الصلوة والسلام سنتها وفروضها وحلالها وحرامها لانه علق محبته للعبد الذی یحب الله بمتابعة رسول الله مطلقها واذا وجد متابعة الرسول کان علامة محبة الله ایاه ومن احبه الله بسبب متابعته احبه رسول الله ومن احب رسول الله کان معه فی الجنة ومن هذا عرف ان المحب المخالف لایکون مع المحبوب الاتری ان الخوارج والروافض یدعون محبة النبی ومحبة علی وهم مع ذلك مبغوضون عند الله وعند الرسول وعند علی فکیف یکونون معهم فافهم جدا (بولیسر مرتبه فضلا وقدرا) یعنی فضل ورفعت وشرف جهتندن مرتبه صاحبی اولور (عیدا وقدرا) عید یرام وقدر لیله قدر در پس تکرار لازم کلمز یعنی بنم یوزیمی کوزلین وبنم جماله عاشق اولان عیده ولیلة القدره راست کلور یعنی کوکلی شن وکوزی پرنور اولور زیرا عیددن مراد سرور ولیلة القدردن مقصود نوردر شرفنا الله وایاکم بجماله وجمال حبیبه المصطفی ۞ واوصلنا وایاکم الی غایة المحبة والصفا (اوزی یوزی اوله صدرا و بدرا) یعنی اوزی صدرار باب عرفان ومقدم اصحاب ایقان اولوب یوزی انعکاس نور جمالندن ماه تابان کبی اوله (که یازم وصفنی سرا وجهرا) یعنی وصف شریف ونعت باکنك کبزلی وآشکاره سنی تحریر ایدم زیرا بوآنه کلنجه سیر اهلنك قلبه کنور دیکی غالبا اوصاف جهریه ایدیکه اشارات وخفیاته تعرض ایتمش لردی پس کتاب محمدیه ده منقار قلم اعلادن لوح وجوده عالم امر وخلقك نقوش وصوری چکیده اولدی وبو حوض عرفان فیض اوصاف جلیه وخفیه ایله تمام طولدی (کم ترك الاول للآخر) (خدایا یاجمیع اهل ایمان ۞ عطا کن فضل ورحمت و فیض مارا) یافارسیده مع معناسنه کلور تتکیم یا اورفتم دیرلر یعنی انکاه کتدم دیمکدر یعنی ای خدا جمله اهل ایمان ایله بزه فضل ورحمت وفیضك عطا واحسان ایله کندی نفسنی تخصیص ایتمدی زیرا دعاده تعمیم وتشریك سبب استجابت ومستجلب مزید فضیلتدر (قال الله تعالی حکایة عن ابراهیم علیه الصلوة والسلام (ربنا اغفرلی ولوالدی وللمؤمنین یوم یقوم الحساب) اسرار محمدیه ده حکمت تعمیمده کاور که داعیك مدعوله اولظر برکت دعامی واصل اولدیغی کبی مدعوله اولنلرك دخی برکات همم وتوجهات ارواحی حاصل اولوب طرفته نفع دنیوی واخروی ظاهر اولور (وعن النبی علیه الصلاة والسلام انه یصیبه بعدد کل مؤمن ومؤمنة ذکره حسنة) یعنی ان نواه بقلبه حین دعایه فافهم واعمل فی جمیع دعواتك لیزید اعداد حسناتك وفی الحدیث لایؤم عبد قوما فیخص نفسه بالدعاء دونهم فان فعل فقد خانهم رواه ثوبان کذا فی الاسرار لابن فخر الدین الرومی (الهی) یارسول الله کوثور شیرین جمالکدن نقاب ۞ آستانه لبکلین عاشقلره قیل فتح باب ۞ شربت نطقك دوای علت هجراندر ۞ عاشق دلتشنه یه غیری کرکمز برشراب ۞ بزم خاص حضرتنه قبل بوندن دعوت جائمز ۞ یاقه نقصانه اکر اولدقسه کستاخ جناب ۞ مولد پاکك کیجه کوندز سنك شرح البرزنجی ۞ طوغه لی بوقلبه علم نافع ام الکتاب ۞ کوش جانیله دمادم کوش ایدوب اوصافکی ۞ کورمدین ذاتك قولاقدن عاشقکدر شیخ وشاب ۞ یاحبیب الله جناب پاککه لایق بودر ۞ دولت وصلکله قیل حق فقیری کامیاب ۞

﴿ افتتاح ظهور کائنات بلسان الحقایق وحضرات الاسماء ﴾

له الملك له الحمد له الشکر له النعما	له الخلق له الامر له النصر له الالا
غنی بالذات ابدی اول حق که غیب الغیب ایدی مطلق	صفات اسماده مستغرق هویتدیدی استعلا
صفات حق مطالیدی اکا اسما مراتبدی	حقایق آکاراتبدی یکلی ابتدی استدعا

که نیجه نیجه باطنده نیجه غیب خزاینده ‌ نیجه وحدت سرایند عدمده فا لمشرعیا
بلی صدر معلا و زچه صاحب قدر اعلاوز ولیکن سری اخفا و زکر کدر پرده استجلا
چوسز پرده اساطینسز پرده بوکون سلاطینسز پرده انوار باطنسز پرده قبلك وجود اعطا
اکر پرده اوله وز ظاهر اوله سزسز دخی ظاهر بولینه شرعت غرا بلینه حکمت زهرا
بونی ایشید یجك اسما دیر لدی پرده جما دیدیلر ربنا حقا تجلی ایت بلا اخفا
پس اول اسم بار یدن نمو اسما طلب قیلدی دیدی قادر دن استك کیم انك شاننده دانشا
ابتدی اسم قادرهم مرید اسمنده در اظهار انك امرنده دراغشا
دیدیلر پس مرید اسمه که پرده ایلکل ظاهر دیدیکم اسم عالمدن اولور بو حجته امضا
ابتدی اسم عالم کیم سزك اظهارکز معلوم ولیکن اسم ذاتیدر بیلك مستجمع اسما
دیر لدی جمله اسما دیدیلر ذات اسمینه سنك حکمکده دراحکام سنك امرکده دراشیا
ابتدی اسم ذاتی پس بنم اول اسم اعظم کیم دلیل بن مسمایه که اودرالله ایدر ماشا
مقدسدر انك ذاتی تقا یضدن نقا یضدن منزهدر انك نعتی ایرشمکدن اکا آرا

﴿ زهی سلطان اعظم کیم کمالینه زوال ایرمز ﴾
﴿ جلالی کبریاسندن جمالینه خیال ایرمز ﴾

جلالی پرده سنده سزطورك کیم بن وارم اکا کورم کیم نیجه امر ایدر ایدرسز چونکیم استقصا
ینشدی حضرت ذاته دیدی یارب یارب بی که سنسن عالم الاسرار سکا مخفی دکل انبا
دیدی حضرت بن اول ذاتم که مستغنی یم مراتبدن حقا بقدن مظاهر دن نه سرا باکا نه ضرا
ولی چون اقتضا ابتدی حقائق جمله اسمادن پس اسمامز طلب قیلدی که سن قیلاسن استعطا
وارامدی اسمایه امر ایله بولرده امر قیلسونلر حقائق ایلسون اظهار مظاهردن بلا احصا
بقدر قابلیت هر حقیقت کیم انی استر انی هراسم فیض ایلسون عوالمده ایدوب اجرا
فیجانکیم جمله اعیان وجوده کلمك استادی دیدیلر فور قارز کیم ایرپشه پرده لاوا
مدبر اسمی ایرشدی دیدی پس اسم ربه اول نظام ممکنات اولسون ایرشمسون صافین افنا
چون اسم رب ایشتدی انی ایکی اسمی وزیرابتدی مدبر ذریری بیری مفصلدر ایدر ابقا
پس اول کیم ظهور ابتدی وجودك خلعتن کیدی محمد نور یدر حقا کیم اندندر فواضوا
هم اولدر عقل اول کیم نمو اشیایه مبدأدر هم اولدر روح اعظم کیم قیلور حق امرله احیا
قلم کلدی واوح اوادی دوزلدی عرش وکرسی هم دوشندی بوبساط فرش یصندی خیمه خضرا
فور لدی هیئت افلاك کیم ایرشمز اکا ادراك محمد شانه لولاك کلوب قیلدی انی اعلا
انکچون آدم و داما انکچوندر سنا سینا انکچون قبهٔ مینا انکچون صفحهٔ صهبا
براتدی حب ذاتندن که مظهر اوله ذاتینه که سبحان الذی اسری دیشدر لیلهٔ اسرا

﴿ زهی سلطان اعظم کیم کمالینه زوال ایرمز ﴾
﴿ جلالی کبریاسندن جمالینه خیال ایرمز ﴾

(لها الملك له الحمد له الشکر له النعما) ملك میمك ضمی ولامك سکونیله مملکت و پاشا هلقدر وکسر میمله تحت تصرفده اولان اشیانك اسمیدر ۞ کما قال الفاشانی الملك بضم المیم ولایة التصرف وبکسرها اسم لما تحت التصرف وقال بعضهم الملك بالضم یعم التصرف فی ذوی العقول وغیرهم و بکسرها یختص بغیر العقلاء انتهی (نعماء) قنجله نعم باطنه (وآلاء) نعم ظاهره در کافی تنبیه الغافلین لکن بعض مواضعده مطلقا نعمتده استعمال اولنور قال تعالی (واسبغ علیکم نعمه ظاهرة و باطنة وقال فبأی آلاء ربکما تکذبان) (بعد ذا) ناظم قدس سره عنوان کلامده ضمیر غائب ایراد ایلدی مرجعنك ذهنده حضورنه بناء و یاخود دیباجهٔ کتابده ذکرنه نظراولکن ملکه کوره حمد و نعمایه کوره شکر کتوروب لاجل الضروره نعما اوزرینه تقدیم ایلدی ز یرا حمدك متعلق نعمته وغیره شاملدر شکر ایسه انجق نعمت مقابله سنده اطلاق اولنور ومن کلمات حضرة مولانا قدس سره ۞ کی بکو یدلك لك ان لك لك بجان ۞ لك چه باشد ملك تست ای مستعان ۞ معنی بودر که اول لك لك قیجان جانله لك لك دیر یعنی اون سکز بیك عالم سنك ملککدر وسکا

مخصوصدر ای مستعان ۞ لك چه باشد سؤالدرملك نست ای مستعان انك جوابیدر یعنی فیجان لك لك اول لك لك
دیمکی جائه سویلردی لك نه دیمك اولدی (لك الملك لك الحمد لك العزلك العلیا ۞ لك المنه لك القدر لك اللطف لك الاعطاء
تکیم حضرت مولانا یرغزلرنده بیورور ۞ شیخ مرغانست لك لك لك لکش دائی که چیست ۞ حمد ولك والامر لك
والملك لك یامستعان (له الخلق له الامر له النصر له الاله) خلق عالم عین وکون وحدوثدر روحاوجسما عالم امر عالم اله
ووجوبدر عالم خلق عالم امره ثابتدر زیرا عالم امر عالم خلقك مبدائی واصلیدر ۞ قال تعالی قل الروح من امر ربی
(آلاه) الی نك جیمدر نعمت معناسنه تکیم مرور ایتدی (غنی بالذات ایدی اول حق که غیب الغیب ایدی مطلق
۞ صفات اسماده مستغرق هویتدیدی استعلا) بعض نسخده غیبا لغیب یرینه وجود محض ایدی واقع اولشدر
ایکیسنك دخی معالی بردر یعنی ذات حقده تعین ولاتعین اعتباری یوغیدی بلکه جمیع نسب واضافاتدن عاری
ایدی زیرا نسب واضافات وتعینات اسما وصفاتك آثارنك ظهورندندر قبل التجلی ایسه صفات واسماذاتده
مستغرق ومحواولوب علووغلبه هویتك ایدی غیریتك ظهور واثری یوغیدی کما قال تعالی (والله غنی عن العالمین)
بورادهٔ هویت ایله مراد تعین الهیتك اولی اولان هویت ذاتیه دکلدر بلکه ذات بحتدر هویت اطلاقی تفهیم
ایچوندر (معلوم اوله که محمدیه نك بو برقاچ بحری ذوقه محتاج اولان بحوردندر بونك تفصیلی اولدرکه صور حسیه
صور مثالیه نك مظاهری وصور مثالیه صور روحانیه نك آیینه سی وصور روحانیه صور علمیه نك تفصیلی وصور علمیه
اعیان ثابته نك واعیان ثابته اسمانك واسما صفاتك وصفات دخی ذاتك شر حیدر پس بوظهوراتدن اولکی
حقائق ممکنه نك حال عدمده اولوب رایحهٔ وجودی استشمام ایتمامشلردی السنهٔ استعداد ایله اسماء الهیه دن
سؤال ایدوب دیدیلرکه عدم بزی بری بریمزی ادراك ایتمدن اعمی قیلدی یعنی عدمده اولان امورك بری بریمزدن تمیزی
واحدهمانك آخری شهودی یوقدر زیرا بو معنی تجلی وجوده محتاجدر پس ای اسماء الهیه اکر سز بزه حلهٔ وجود
الباس ایتسه کزایدی تعظیمده قصور ایتمزدك الآن بزم اوزر یمزه اولان سلطنت وحکومتمکن بالقوه دراکر بزده
وجود خارجی اولمش اولیدی سز بزم یا فعل سلطانمز اولوب رجا یاکز حقنده امر ونهیکز ظاهر اولوردی چونکه
اسماء الهیه حقائق ممکنه نك بونیازنی استماع ایتدی بونلری تصدیق ایدوب مسمی که ذات بحتدر انك حضورنده
جمعیت ایلیوب احکامنك ظهورنی طلب ایلدیلر حضرت مسما دخی اسم باری یه اشارت ایلدکده اسم باری
بوخصوصك وجوده کلمسی قادر اسمنه راجعدر زیرا بن الك زیردستنده بن دیوجواب ایلدی اسم قادر دخی
بو کلامی کوش ایتدکده بوامر بنم المده دکلدر بنده مرید اسمنه تابع دیدی اسم مرید دخی بوسوزی استماع ایتدکده
بنده عالم اسمنه تابع دیو نطق ایلدی بونلردخی عالم اسمنك حضورنه کلدیکنده اسم عالمدن بووجهله خطاب صادر
اولدیکه بلی بزم علم سزی ایجاده سبق ایتمشدر یعنی هر بریکز لباس وجود ایله ملبوس اولمکز مقدر ومسبوقدر
ولکن ادب مقام بودر که جمله مز بالاتفاق اسم جامع اولان الله حضورنه وارالم دیوجمله اسماء الهیه حضرت الله ده
جمعیت ایدوب مرادلری نه ایدوکن بیان ایتدکلرنده اسم جامع دخی بیوردیکه ای اسماء الهیه سز بومقامده
طوریکز تا که بن واروب مدلولم اولان ذات بحته دخول ایدوب بوخصوصی انکله مشاوره ایده ین دیو مثلا
کتخدا وزیرایه ووزیرادخی پادشاهلر محاضرنه کیروب خیرالوب مصلحت بتوردکلری کبی دخول ایدوب مقاصد اسماء
ومابینلرنده اولان محاورهٔ مذکوره بی بالکلیه ذکر ایتدکده ذات بحت عالی دخی امر وفرمان ایدوب وارامدی
ای اسم جامع اولان الله اسما حضرتنك هر بریندن بووجهله افاده ایله که مقتضای حقیقتلری نه ایسه اکا تعلق ایلیوب
حقائق ممکنه ده حکملری ظاهر اولوب هر بری کمال تمیز ایله متمیز و براقلیمك سلطنت وتصرفیله مقید اولسونلر وهر بری
برحقیقت اوزرینه حواله اولوب مقصود لرینه بولسونلر زیرا بوجمله ممکنات بنم مرتبه می وبنم مرتبه م دخی انلری طلب
ایلر و بو اسماء الهیه نك جمله سی مرتبه ایچوندر بنم ایچون اولان فقط واحد اسمیدر زیرا بواسم واحدك حقیقتنده
اسماء ومراتب وممکناتدن برفردیکا مشارك دکلدر قال بعض الکبار (اعلم ان المراتب لاتغیر فی عالم العماء وانما
یحصل التمیز بعد التجلی فی صورت التنزلات والاستعدادات وان لکل موجود ذاتا وحالا ومرتبة وحکما فذاته حقیقته
واحواله خواصه الحقیقیة ولوازمها وعوارضها ومرتبته فی الحق معقولیة نسبة حقیقیة الی السوابق واللواحق وهی
الالوهیة واللواحق الیالوهات وفی الخلق معقولیة نسبة حقیقته الی السوابق واللواحق کالنبوة والولایة والامامة
وغیرها من المراتب الکلیة والجزئیة واحکامها الآثار الثابتة بتلك المراتب انتهی پس اسم الله دخی بالنه اسم
متکلمی ترجمان اولوب ذات بحت حضورندن طشره ده اسماء حضورنه چیقدی عالم اسمی حکم ومرید اسمی تخصیص
ایدوب اول ممکنات ظهور کلدی لکن دیمشلردر که قدرتك مقدوره تعلقی نه یوزدن اولدیغن هیچ کیمسه بیلز والله اعلم

(بعدذا) بواعيان واكوان ظهوره كاوب اسملرى جكمنجه يرى يرزين قهر ايتمكه باشلدقده تنكيم خليع العذار اولان بغاة وطغاة وسائر اخلاط ناس اراسنده مثا هددر نزاعه مؤدى اولوب ديديلركه بوايش بو يله قالورسه فساد نظام حاصل اولوب عالم عدمه كيدوب تكرار عدمه التحاقى مقرر درينا على ذلك اسماء الهيه حضراتنه بووجهله نياز ايتدكلرنده اى اسماسزه براسام متعين لازمدركه وقت حاجتده اكا مراجعت اولنوب سرك تأثير كزى و يزم وجودمزى حفظ ايليه انلردخى عين مصلحه ديوب الهدا انجا ايلدكلرنده حصول مرادلرى مدبر اسمك تدبيرنه حواله قيلندى مدبر اسمى دخى امر حقله رب اسمنه دخول ايليوب اعيان ممكناتك بقاسنده مقتضاى مصلحتك وجودنه كلمسى نياز ايتدكده رب اسمى رب العالمين وفتحه تخت نشين تربيهٔ عوالم اولوب سلطان وارمدبر ومفصل اسملرين كندويه ايكى وزير اتخاذ ايليوب اصلاح مملكت ايچون تعيين حدود ووضع مراسم قيلدى قال الله تعالى (يدبر الامر يفصل الآيات لعلكم بلقاء ربكم توقنون) پس مطلوب اولان اسم رب اولدى اكرعالم غيب الغيبه نظر اولنورسه (والله غنى عن العالمين) دينور واكرعالم شهادته نظر اولنورسه رب العالمين دينور ۞ قال بعض الكبار اعلم ان الاسماء الالهية اما اسماء ذاتية وهى عين المسمى لامغايرة بينهما وهى الاسماء الذاتية التى لاتعلق لها بالعالم اصلا واما اسماء صفاتية وهى عين المسمى من وجه الحقيقة الاحدية وغيره من وجه الصورة الواحدية وهى الاسماء الصفاتية الذاتية اوالاسماء الصفاتية الفعلية و لها تعلق بالعالم وحكم عليه مطلقا والاسماء الذاتية هى الغنية عن العالمين و باعتبارها قال الله تعالى (وان الله لغنى عن العالمين) والاسماء الصفاتية مطلقاهى الحاكمة على العالمين و باعتبارها قال (رب العالمين) واسماء الافعال بحسب احكامها تنقسم اقساما منها اسماء لاينقطع حكمها ولاينتهى اثرها ازل الآزال وابد الاباد كالاسماء الحاكمة على الارواح القدسية والنفوس الملكية وعلى كل مايدخل تحت الزمان وان دخل تحت الدهر ومنها اسماء لاينقطع حكمها ابد الآباد وان انقطع حكمها ازل الآزال كالاسماء الحاكمة على الاخرة فانها ابدية كمادلت الآيات على خلودها وخلود احكامها وغيرازلية بحسب الظهور اذابتدآ ظهورها من انقطاع النشأة الدنيوية ومنها اسماء منقطع حكمها ازلا ومنتهاء اثرها ابدا كالاسماء الحاكمة على النشأة الدنيوية وعلى كل مايدخل تحت الزمان فانها غيرازلية ولا ابدية وان كانت نتايجها بحسب الاخرة ابدية (صفات حق مطالبدى اكا اسما مراتبدى حقائق اكا راتبدى ۞ بكلى ايتدى استدعا) صفات صفتك جميدر والصفة الحالة التى عليها الشئ من حليته ووصفه (حق) اصلنده مطابقت وموافقت معناسنه در بوراده اسماء الهه ندركه اشيايى مقتضاى حكمت حسبيله ايجاد ايدبجى معناسنه در (مطالب) مطلبك جميدر واسم الله مايصح ان يطلق عليه بالنظر الى ذاته اوباعتبار صفة من صفاته السلبية كالقدوس والسبوح اوالثبوتية كالعليم اوباعتبار فعل من افعاله كالخالق ولكنها توقيفية عند بعض العلماء كمافى شرح المشارق لابن ملك (مراتب) مرتبه نك جميدر مرآت معناسنه (حقائق) حقيقتك جميدر قال فى المفردات الحقيقة تستعمل تارة فى الشئ الذى له ثبات ووجود كقوله عليه السلام لحارثة لكل حق حقيقة فاحقيقة ايمانك اى ما الذى يثبت عن كون ما تدعيه حقا وقيل الدنيا باطل والاخرة حقيقة تثبيها على زوال هذه وبقاء تلك انتهى فعيلة من حق الشئ اذا ثبت بمعنى فاعل اى حقيق والتاء فيه للنقل من الوصفية الى الاسمية كمافى العلامة لالتأنيث وحقيقة الشئ مابه هوهو وحقيقة الحقائق هى المرتبة الاحدية الجامعة لجميع الحقايق وتسمى حضرة الجمع وحضرة الوجود وحقائق الاسماء هى تعينات الذات ونسبها لانها صفات تتميز بها الاشياء بعضها عن بعض كذا فى التعريفات (راتب) ثابت معناسنه در بوراده مرتب ومبتنى ديمكدر (بكلى ده) باء مفتوحه استعمال عجم اوزره مع معناسنه در (استدعا) دعوت طلب ايتمكدر بوراده مطلقاطالب معناسنه مستعملدر معناى بيت بودر كه حقائق ممكنه نك وجود خارجى اله موجود اولمزى اسماوصفاتك تجليسنه مترتب وموقوف اولغله بالكليه معناى مذكورى طلب ايتديلر ومطالب اولان صفات حق ومراتب اولان اسماء الهيه نك ظهورين ديلديلر تتميم بيت سابقده شرح اولندى (كه ذات انك چون اسميدر وجودى خود تجليدر ۞ ايكيسنده ه عا ليد ر بودر بيل نكته غرا) ذات اصلنده ذونك مؤنثيدر ولكن تاسى منفصل فى الاصل تأنيثه دلالتدن منسلخ اولوب تاء اصليه مجراسنه اجرا اولنمشدر نفس حقيقة الشئ معناسنه اسماء مستقله يرينه قونلمشدر انكچون نسبنده اثبات تأنثه ذاتى ديرلر وتانك وجودنه نظر ايتبوب الله تعالى اوزرينه اطلاق ايدرلر مع هذا علامة اطلاق ايترزا اكرچه اعم العلامين در زيرا ايهام تأنيث ايدر (وجود) عدمك ضديدر والموجودات ثلاثة اضرب موجود لامبدأ له ولامنتهى وليس ذلك الا البارى تعالى وموجود له مبدأ ومنتهى كالجواهر الدنيوية وموجود له مبدأ وليس له منتهى كالناس فى النشأة الاخرة كذافى المفردات (نكته) اول مسئله لطيفه يه ديرلر كه دقت نظر وامعان

فکر ایله اخذ اولنمش اوله (غرا) استعمال عجم اوزره غایت کوکچك نسنه یه دیرلر اما لسان عربیده اغرك تأنیثیدر ابیض معناسنه زیرا غره بیاضدر (قال اهل العربیة هی فی الاصل بیاض فی جبهة الفرس فوق الدرهم ثم استعیرت لکل واضح معروف) یعنی حق تعالا یه ذات اطلاق اولنمق یزم عالم وحدتده عدمده فالمرء بناء ووجود دیمك کثرت اسماء وصفات ایله تجلیسنه دائردر اما حقیقتده حق تعالی بوایکی اطلاقدن عالیدر تکیم تحقیق اواخر محمدیه ده کلسه کرکدر الحاصل الله تعالینك وجودنه قبل التجلی ذات و بعد التجلی وجود اطلاق اولنور و بواطلاقده اضافت اولنمله حق اوزرینه اطلاق حقیق اولدی و بوندن فهم اولندیکه وجود دیدکلری ذات اوزرینه زائد امر درفلیتأمل (استجلا) لغتده جلا طلب ایتمك اما اصطلاح صوفیه ده ذات مظاهرده ظهور ینه دیرلر (اساطین) اسطوانه نك جمیدر ضمله اسطوانه اوستوندن معریدر که ستون دخی دیرلر درك معناسنه دیر کسز قبو یه طاق بی ستون دیرلر امورده سندوهر حالده معتمد اولوب متانت دین و ثبات قدم ایله متصف اولنلره مجازا اساطین اطلاق اولنور زیرا بناء امور انلره قائمدر (بولینه شرعت غرا ۞ بلینه حکمت زهرا) شرعت کسرله وشریعت الله تعالینك قولرینه مشروع قیلدیغی امردر که جنت و رضایه طریق واسع ونهج مستقیمدر (غرا) اغرك تأنیثیدر ابیض معناسنه تکیم قریباشرح اولندی شریعته غرادیمك وضوحی اعتباریله درو کذلك (زهرا) ازهرك تأنیثیدر ابیض واحسن دیمکدر حکمتدن مراد باطن شریعتدر که حقیقت اشیایی کاهی معرفتدر شریعت عامه وحکمت خاصه ایچوندر بؤتی الحکمة من یشاء (لمحرره) بولمز اشبو حکمتی عقل معاشه یار اولان ۞ انی کشف تامله بولدی بوعالمده بولان ۞ (اسم اعظم) قال الشیخ مؤید الدین الجندی قدس سره ان الاسم الاعظم الذی اشتهر ذکره وطاب خبره ووجب طیه وحرم نشره من عالم الحقائق والمعانی حقیقة ومعنی ومن عالم الصور والالفاظ صورة ولفظا اما حقیقته فهی احدیة جمع جمیع الحقائق الجمعیة الکمالیة کلها واما معناه فهو الانسان الکامل فی کل عصر وهو قطب الاقطاب حامل الامانة الالهیة خلیفة الله واما صورته فهو صورة کامل ذلك العصر وعلمه کان محرما علی سائر الامم لما لم تکن الحقیقة الانسانیة ظهرت بعد فی اکمل صورته بل کانت فی ظهورها بحسب قابلیة کامل ذلك العصر فحسب فلما وجد معنی الاسم الاعظم وصورته بوجود الرسول صلی الله علیه وسلم اباح الله العلم به کرامة له انتهی ۞ بونقریردن فهم اولنور که اسم مسمانك عینیدر تکیم امالیده کلور ۞ ولیس الاسم غیرا للمسمی ۞ لکن اهل ظاهر قتنده اسماء ملفوظه ده مجاز وحقیقت اعتباراولنور اهل حقیقت یاننده ایسه اسماء ملفوظه نك جمله سی مجازدر انلرك قتنده اسم حقیقی ذات متعینه در پس عالم الهه کوره الله اسمی ملفوظ اولدیغی جهتدن مجازا ومداولی اولان ذات باری اعتباریله حقیقة اسم اعظمدر وعالم کونه کوره محمد اسمی ایله حقیقت محمدیه دخی بو کاقیاس اولنه و بوحقیقتدن هر انسان کاملك دخی حظ اوفاسی واردر و بعضیلر قتنده اسم اعظم حی وقیوم اسملریدر که اوراد بحردندر حی اسمی تجلی فنایه وقیوم تجلی بقایه اشارتدر بوایکی تجلی سائر تجلیدن اعظم اولغله اسملرینه اسم اعظم اطلاق اولنمشدر پس هر سالك اسم اعظمی کندی وجودنده بولمق کرکدر (لمحرره) شولکه بولدی تجلی الله ۞ اولدی اشبو تجلی آکاکواه کیم اودرصاحب اسم اعظم ۞ اندہ درسر عظیم درکاه (تقائص) همزه ایله تقیصه نك جمیدر عیب معناسنه کما فی الاخری قال فی القاموس التقیصة الوقیعة فی الناس والخصلة الدنیة او الضعیفة (تقائض) ضاد معجمه ایله تقیضه نك جمیدر نقض معناسنه که جمعی یوزمق وچوزمکدر وفی القاموس التقیضة ان یقول شاعر شعرا فینقض علیه شاعر آخر حتی یجیء بغیر ما قال (نعت) صفت ممدوحده مستعملدر صفت امدر (آراء) رأیك جمیدر فکر معناسنه وقال بعضهم الرأی هو ما ادی الیه الفکر فبینهما فرق ظاهر (زهی سلطان اعظم کیم کاینه زوال ایرمز) زهی زائل قضی وکسر یله کلمه تحسین وتعجبدر کالدن مراد الله تعالینك اسماء وصفات وافعالی وبونلرك احکام وآثاریدر مقصود حقك تجلی ابدیسنی بیاندر (جلالی کبریاسندن جمالینه خیال ایرمز) خیال وتخیل وتصور معناسنه در تحقیق محلنده کلورانشاءالله تعالی مقصود رتبه جلالنك زیاده اولوغلندن کیمسه نك ادراکی انك کنه ذاتنه ایرمز و بردیده اول مقامدن انی کورمز دیمکدر ۞ حقیا نور جلالك پرده چکمش درده ۞ اول یوزی کورمك دیلرسك آچ کوزك توحیدله ۞ وجائزدر که جلالی کلمه سنده اولان یاء واو عاطفه دن بدل اوله تکیم بوکلیده نظائری چوقدر (استقصا) سؤالده مبالغه ایتمك یقال استقصی فی المسئلة وتقصی بالغ الغایة (انباء) قطع همزه وتقدیم نونله نبأ نك جمیدر خبر دیمکدر (سراء) فتحله مسرتدر (ضراء) مضرتدر (اقتضا) تقاضی ایتمکدر یعنی طلب ایتمك (استعطا) عطا دیلمکدر بورادہ عطا اسم ما یعطادر احصا عد وضبط ایتمکدر بلا احصا دیمك حسابسز دیمکدر قال فی الکواشی عند قوله تعالی (وان تعدوا نعمة الله لا تحصوها) ای لا تطیقوا عدها لکثرتها واصله ان الحساب کان

اذا بلغ عقدا وضعت له حصاة ثم استأنف العدد لمعنى لا يوجد له غاية فتوضع له حصاة انتهى (لاوا) شدت معناسنه در (اضواء) ضوئك جمعيدر شعله ديمكدر (عقل اول) قال ابو علي بن سينا في رسالة في النفس اول ما خلق الله جوهر نوراني هو نور محض قائم لا في جسم ولا في مادة دراك لذاته وخالقه وهو عقل محض وقد اتفق على صحة هذا جميع الحكماء الالهيين والانبياء عليهم السلام كما قال سيدنا محمد صلى الله تعالى عليه وسلم اول ما خلق الله العقل انتهى پس بوحديثده ذكر اولنان عقل ايله مراد عقل انسان دكلدر زيرا عقل انسانك خلقي انسانك خلقندن مؤخر در (روح اعظم) عقل اوله روح اطلاق اولندي زيرا ذاتك حياتي بوندە ظاهر اولوب سبب حيات عوالم اولدي وقلم اطلاق اولندي زيرا صور مكونات لوح وجوده انكله نقش اولندي و بروجهي دخي سليمان چلبي مرحومك مولودنده بوايكي يندن متفهم اولور ۞ پرگز اول نوره تجلي قيلدي حق ۞ اولدي اول نور آنده اولدم ايكي شق ۞ انكچون ديديلر اكا قلم ۞ هم ديديلر عقل وهم نور قدم ۞ (خيمهٔ خضراء) خيمه چادر معناسنه در بورادە مراد كوكلر در تشبيه طريقيله زيرا هر نه طرفدن نظر اولنسه چادر كبي كور پنور خضراء اخضرك تأثيريدر بشل ديمكدر اسمانك بشل رنك كوستر ديكي جبل قافك عكسيدر زيرا جبل قاف بشل زمرددن در مغرب شمسدن برسنه اوته در (لولاك لما خلقت الافلاك) حديث قدسيدە بو حديث اگرچه بعض حفاظ وفقهاء قتنده ثابت الاصل دكلدر ولكن عند الجمهور شايع ومتواتر در كما قال صاحب المثنوى (باحمد بود عشق پاك جفت ۞ بهر عشق او را خدا لولاك گفت ۞ مقصود جميع موجوداته علت غائيه اولديغني بياندر انجق افلاك تخصيص بالذكر اولندي معظم اجسام اولديغيچون (داما) دريادر اصلي دوماه دروا وك قمحه سيله دريايه داماه ديمك دوام اوزره طوردينندن آدمه حوايي ذكر ايتمدي زيرا آدمه داماده مقلوب مناسبتي واردر (سنا) قصرله آيدنلق ونور ديمكدر مدله رفعت معناسنه مراد آي وكون و بلدزلر وسائر انوار در (سينا) سينك قصري وكسري ايله قدس شريفده جبل طوردر كه موسى عليه السلام مناجات ايتديكي مقامدر (قبهٔ مينا) آسماندر لاجورده وصرچه يه تشبيه طريقيله در (صخرهٔ صما) قتي طاش ديمكدر مراد عموم اوزره طاغلردر كه يوك دپه لردن ماعدا التي يوز بتمش اوچ طاغدر كما في زهرة الرياض (يراندي حب ذاتيدن كه مظهر اوله ذاتينه ۞ كه سبحان الذي اسرى دعشدر ليله اسرا) محبت ايله عشقك بينده فرق واردر عشق افراط محبته ديرلر صفات حقده كمال اعتدال اولمغله الله تعالى يه محبت نسبت اولندي عشق نسبت اولنمدي بو بيتده (كنت كنزا مخفيا) حديثنه اشارت واردر قال مرجع طريقتنا الهدايي قدس سره ۞ كنت كنزا دن وجوده كلدي اشيا لاجرم ۞ بادجيله تموج ايتدي چون دريای عشق ۞ يعني الله تعالى رسول اكرم صلى الله عليه وسلمي تجلي حب ذاتي ايله خلق ايلدي تاكه اينهٔ ذات اولوب جميع اسمانك صور حقايقي انده ظاهر اوله انكچون شب معراجده دعوت ايلديكده ذاتيله صفاتيله اكا تجلي ايلبوب جمله كمالات بالفعل وجوده كلوب شهود كامل وعيان تام حاصل اوله وبتك بوتاق اولق سرنه واصل اوله قال حضرت الهدايي قدس سره ۞ كمالي زمرهٔ كل سنك نوركله بولشدر ۞ وجودك مظهر تام خدا در يا رسول الله ۞ بو كلام اهل شرع وحقيقت قتلرنده محل جرح وطعن دكلدر زيرا حق تعالينك كنه ذاتي مرتبه سنده پيغمبر حق اولدي ديمكه كيمسه قائل دكلدر بلكه اسماء وصفاتك كمال ظهوريته مرآت اولق جهتندن مثلا وزيرا كرچه پادشاهك حقيقتده عيني دكلدر امام هرالنده اولق حسبيله پادشاه كبيدر وتصرف تام صاحبيدر (ع) اوسليمان زمانيست كه خاتم با اوست ۞ بومقام مزالق اقدامدندر خلاصلق عصاى توحيد حقايقه استنادله در (الهى) چون تجلي ايتدي اشيايه جناب كبريا ۞ ظاهر اولدي اولانور محمد مصطفى ۞ اون سكز بيك عالمك تختينه سلطان ايليوب ۞ و پردي اسما كنزتك مفتاحني مول اكا ۞ سر مبهم نور اكرم روح اعظم هم اودر ۞ عقل اول سو يلنور دلرده اكا دائما ۞ ادم ومن دونه تحت اللواسي اولسه ۞ روز محشرده كيمه ايلرا يدي التجا ۞ مظهر ذات اولديغنه رخلري شاهد بيز ۞ بو يله اولسه اولمحق پر يوزده انوار خدا ۞ شانني لولاك ايله تعظيم ايدوب الله انك ۞ خلعت پاك لعمرك ذن اكا بچدي قبا ۞ كعبهٔ مقصوده ايرمز سالك اولنلر ايده ۞ كيرمينجه راه شرعينه رسولك حقيه ۞

تجلي ايلدي غيب هويت — كه احددن ظاهر اوله واحديت
ظهوره كلدي اول وحدت ذات — تجليسنه قيلدي آني مرآت
پس اكا عارض اولدي اوچ مراتب — مراتبدر اولان طالب مطالب
بو اوچ مرتبه يه بو اوچ عبارات — نسب لازم كلوب اولدي اضافات
بري بودر كيم اولدي وحدت ذات — كه انكله ظاهر اولدي حضرت ذات

کر کدر کیم کمال حضرتندن
صاچه دوبدزخزائن قدرت ذات

کر کدر کیم کمال قدرتندن
آچه دولت سراین عزت ذات

کر کدر کیم کمال عزتندن
طوله جله مداین حکمت ذات

کر کدر کیم کمال حکمتندن
ایریشه قولارینه رحمت ذات

بوکامرأت حضرت دیر مشایخ
کیم اولدر برزخ کل برازخ

بودراول کنز مخفی کیم حقایق
که کلیساندی بولدی دقایق

تجلیدر احد جمعیتنه
حقیقتدر محمد حضرتنه

ایکیجیسی صفاتك وحدتیدر
اضافاتك بو اول کثرتیدر

بودراول سر اکبر کیم مظاهر
بونك نورندن اولدی جله ظاهر

مضاف اولان بودراول اسم ذاته
کیم اولدر محتد اسمایه صفاته

﴿ زهی سلطان اعظم کیم کمالینه زوال ایرمز ﴾
﴿ جلالی کبریاسندن جمالینه خیال ایرمز ﴾

او چنجی مرتبه افعاله وحدت
تعین مبدا ثیدر ضد کثرت

بو اول وحدتدر کیم جله افعال
بو وحدتدن کلور آباد وآزال

بو اوج وحدت کاننده اوجبار
جلالیله جمالن قیلور اظهار

سوردی حضرتینی لایزال اول
جمالن عرض قیلدی برکمال اول

تجلی ایلدی پس نور مطلق
که ظاهر اوله برنور محقق

که مظهر اوله اول ذاته صفاته
که یعنی منظر اوله نور ذاته

که سر کنت کنزا اوله موجود
محمددن بیلینه رب محمود

سراسر نوراوله بوکائناته
سماسمت رحمت اوله ممکناته

روایتدر رسالت حضرتندن
که الله تعالی قدرتندن

بنم نوریمی اول قیلدی ایجاد
بس اندن نصکره ملکه قیلدی بنیاد

که الی بیك پیل اتی اولك یراندی
سموا تیله ارضی صولك یراندی

دیدی هم روحم اول اولدی مخلوق
دیدی هم عقل اول کلدی مخلوق

دیدی هم اولادراولدی موجود
دیدی هم کل دردن کلدی موجود

دیدی اول قلمدر اولدی محفوظ
دیدی اول بازلدی لوح محفوظ

بولردن فیض قیلدی علم اسرار
کما لاتن بولردن قیلدی اظهار

﴿ زهی سلطان اعظم کیم کمالینه زوال ایرمز ﴾
﴿ جلالی کبریاسندن جمالینه خیال ایرمز ﴾

(تجلی ایلدی غیب هویت) غیب هویت وغیب مطلق ذات حقدر لاتعین اعتبار یله (که احددن ظاهر اوله (واحدیت) یعنی وحدتدن کثرت حاصل اوله احدیت حقك ذاتنه وواحدیت صفاتنه کوره در (ظهوره کلدی اول وحدت ذات ۞ تجلیسنه انی قیلدی مرأت) یعنی احدیت ذاتیه که جمع الجمع وحقیقة الحقایق وعماد دخی دینلور جمیع اسماء وصفات بومرتبه ده مستهلکدر بوکا وحدت حقیقیه دیرلر که بالقوه مبدأ کثرتدر بالفعل دکل ومرتبهٔ واحدیته مقام جمع ومرتبهٔ الهیه دینلور بوکا وحدت اضافیه دیرلر که بالفعل مبدأ کثرتدر اولکی وحدت مثلا وحدت نواة کیدر وایکنجی وحدت مثلا وحدت بدن شجره کیدر معلوم اوله که تعین ایکیدر تعین الهی وتعین کونیدر تعین الهینك اولی هویت ذاتیه واخری کلا مدر تعین کونینك اولی روح محمدی واخری نشئهٔ انسانیه در تعین الهینك اولنده اولان ظهور ذاتك کندیدر زیرا اومقامده هنوز غیر یوقدر (طالب مطالب) اضافت ایله در بانك کسره سی اشباع اولنمق کرکدر (بواوج مرتبه ده اوج اعتبارات ۞ نسب لازم کلوب اولدی اضافات) اوج مرتبه کیم ذات وصفات وافعالدر که انلره مراتب الهیه دینلور اندن اولان اوج اعتبار وحدت ذات وحدت صفات وحدت افعالدر بو نسبت واضافت وحدت ذاتك ظهورندن ومراتبندن حاصل اولدی (مداین) مدینه تك

جمیدر بولك شهر دیمكدر (بوكا مرأت حضرت دیر مشایخ) یعنی ذكر اولنان مرتبه یه مرأت حضرت اطلاق اولنور ذاتك ظهور ینه محل اولدیغندن اوتوری (كه اولدر برزخ كل برزخ) یعنی جمله برزخلرا كامنتهی اولور زیرا اول مرتبهٔ غیب ایله شهادت اراسنده برزخ اولدراتك سرینه واصل اولان سالك جمیع برازخ وقیوددن خلاص اولور (كنز مخفی) غیبده مكنون اولان هویت احدیه یه دیرلر جمله باطنلرك باطنیدر یعنی جمله بطون اكا منتهی اولور وحقیقت محمدیه دیدكلری اودر زیرا حقیقت محمدیه تعین اول ایله متعین اولان ذاته دیرلر (اضافاتك بواول كثرتیدر) یعنی وحدت صفات بالفعل مبدأ كثرتدر ووحدت بدن شجره كبی (محتد) اصل ومرجع (آباد) ابدك جمیعدر (وآزال) ازلك جمیعدر (والابد) عبارة عن استمرار الوجود لا الی نهایة فی جانب المستقبل (والازل) عبارة عنه فی جانب الماضی (والسرمد) عبارة عن الاستمرارین (قال المولی الجامی) دردت زازل آید تاروز ابد پاید ۞ چون شكر كزارد كس این دولت سرمدرا ۞ وفی بعض شروح الفصوص الازل صورة مبدائیة الكمال الظهوری من الزمان كالان الابد صورة معادیة الكمال الاظهاری منه (محمددن بلینه رب معبود) معلوم اولهكه رسول الله صلی الله علیه وسلم اسم اعظمه مظهر تامدر من الاول الی الآخر نقدر كالات ظهور ایتدیسه جمله اسم اعظمك كائنه تابعدر وانك شرح وتفصیلیدر پس حق سبحانه وتعالی ذات وصفات واقعا ایله اسم اعظمه مظهر اولان محمددن بلندی اكر محمد او لمسه ایدی حق بواوج مرتبه ده یوتفصیل اوزره یلنمزدی (سراسر) باشدن باشه واوجدن اوجه معنای لازمیسی دوبدز دیمكدر شول قماش كه بتك بتك وكل كل اولیوب الثوبی دوبدز اوله سراسر دیدكلری اول اعتباریله در (كه الفی بیك بیل انی اولك یراندی) یعنی دنیا بیلاری مقداریله زیرا حقیقت اوزره زمان دور عرشك ابتدا سندندر عرش ایسه اول الاجسامدر اراده احدن مؤخر دروجائزدر بلكه راجحدر كه اول الفی بیك بیل دنیا بیلاری مقداری اولیوب یوم ازل اعتباری اوزره هر كونی بیك بیل اوله (وان یوما عندربك كالف سنة مما تعدون) فافهم (در) لغنده انجودیمكدر بوراده مراددرهٔ بیضادر كه اسامیٔ حقیقت محمدیه دندر (الهی) برتجلی ایلیوب دیدارحق ۞ ظاهر اولدی صدهزار انوارحق ۞ اجدی چون غیب هویت پرده سن ۞ ایلدی عالمره اظهار حق ۞ مصطفی تور بنی كوسترمدی عیان ۞ جمله دن اول جهانه كارحق ۞ بوله كور اول اسم اعظمدن نشان ۞ بتلك استرسك اكراسرار حق ۞ كنت كنزا اول كوهرك شاننده در ۞ درهٔ بیضا اودرای یارحق ۞ انی اقرار اولدی اقرارخدا ۞ انی انكار اولدی هم انكارحق ۞ مركز عالمده اول برنقطه در ۞ آنك اوستینه دونرادوارحق ۞ بركل بربوی وحدتدر كه هیچ ۞ آچدی انك كی كلزار حق ۞ جمله اجسامه هم اولدرروح پاك ۞ جمله ارواحه اودرسالارحق ۞ اول یوزه طوت كوزلرك وارحقیا ۞ كیم اویوزك كوزیدر بیدارحق ۞ (درباب) اكله دیمكدر

﴿ قافیة الباء ﴾

پیور مشدر رسول الله روایت ایلدی اصحاب ۞ كه اول عقلی یارتدی پس اكا كل دیدی درباب
چوكلدی كیت دیدی كندی اوتوردیدی اوتوردی پس ۞ دیدی آدمی اول دیدی نطق ایله نطق ایتدی كه ایسم طور صافین آداب
دیدی عزم جلا لمجون یر ادمادم سنك كبی ۞ محبتلو كرا متلو دخی بركمسه فی الاحباب
سنك ایله اولم معروف سنك ایله اولم محمود ۞ سنك ایله اولم معبود عبادت ایلیه احزاب
سن اوله سن سبب تاكیم اولم مانع ایدم اعطا ۞ ایدم عا لمسلره رحمت اولم قولره مه تواب
صبردن یك ولی نسنه سكا هیچ ویرمدم نعمت ۞ بوكا ناطق درایات پیلورانی اولوا الالباب
ایندی بعضیلر اولدم كه عقل ایشتدی بوسوزی ۞ كالینه غرور ایندی سوندی ایلدی احجاب
پس اكا حق عتاب ایندی ندا ایردی خطاب ایندی ۞ دیدی امدی نظر ایله باقوب كوردیكه برمهتاب
دیدی كیمسن دیدی شول كیم سكا یوقدر قیام الا ۞ بتله قائم اولورسن بتله در سكا احساب
دیدی آدمك ندر دیدی بنم ادم درر توفیق ۞ اكر فضل ایتمه الله بكا ایر یشمز طلاب
روایتدر كه دیمشدر علی ابن ابی طالب ۞ كه عقلی نور مكنوندن پراندی اول غنی وهاب
كتوردی علم سابقده كه مخزن ایدی عقل اندن ۞ انك نفسنی علم ایندی اكا فتح ایلدی ابواب
انك روحنی فهم ایندی اكا باش ایلدی زهدی ۞ انك كوزین حیا قیلدی دلینی حكمت افطاب
انك سمعنی خیر ایندی انك هم قلبنی شفقت ۞ انك هم همتن رحمت قیلوب ویردی اكا اسباب
انك قرنینی صبر ایندی یوردی سویله سویلادی ۞ اكا حمد وثنا ایندی ایدوب بر لیكنه ایجاب

﴿ زهی سلطان اعظم کیم کمالینه زاوال ایرمز ﴾
﴿ جلالی کبریا سندن جمالینه خیال ایرمز ﴾

دیدی پس حق تعالی الله جلا لم عزتم حقی
بکا سندن عزیز کیمسه یرانمادم در استحباب

روایت ایتدی راویلر بوسوزی ابن عباسدن
که پیوردی رسول الله پس انی بازدیلر کتاب

که اول نسنه کیم یازدی قلم لوح اوستنه انی
دیدی انی انا الله بنم رب قولارم ارباب

که بندن غیری یوق الله محمد هم رسولدر
پس آمنا وصدقناکه انکدر حقه استیجاب

قضامه کیم مطیع اولسه بلامه داخی صبر ایلسه
بنم نعمتلرم قدرین بیلوب شکر ایلسه هر باب

پس انك بندخی آدین یازم صدیق دفتر ده
قیامتده کبروانی ایدم صدیقلره اصحاب

دخی شول کیمسه کیم اولاز قضامه اول بنم منقاد
بیون تقدیر مه و برمز انی هیچ ایلز اشراب

بلا مه هر که صبر ایتز شکر نعمتلره قیلز
نظر و یردم اکا بیلز بو یولده ایتز استیطاب

پس اول قوسن بنی وارسون برآیرق نکری استه سون
چو بوقدهیچ شریك اکا بوسوزده ایتمه استیجاب

دخی دیدیکه بعضیلر یراندی حق تعالی الله
انك نور بنی نورندن بو سوزده ایتدیلر اطناب

بوسوزك حاصلی بودر که بوجموع موجودات
انك نور ندن اولمشدر آکر اصباب آکر انساب

یراندی نور بنی قدوس مصور هیئت طاوس
حیاکوزکوسنی محسوس قودی فارشوسنه پرتاب

نظر چون قیلدی کوزکویه منور یوزنی کوردی
بغایت ایتدی استحیا حیادن اولدی صانکیم آب

چو کوردی حق جودایتدی انی صاحب وجودایتدی
پس اندن پس سجودایتدی که قولغه اوله نساب

او بش سجده بزه بش وقت نمازاولدی نیاز اولدی
بزه هم نور هم رحمت قیلالم انی شیخ وشاب

﴿ محمد سر اعلی در که قدر قاب قوسین اول ﴾
﴿ محمد نور اجلی در که حق سلطان کونین اول ﴾

چوبش کرسجده قیلدی اول علی نور
پس انی قیلدی حق نور علی نور

نظر قیلدی چو اکا رحمتندن
حیادن ترلدی حق حضرتندن

پس اول تردن یراندی کائناتی
که عرشدن فرشه جمله ممکناتی

بواطفی کور بجك اول نوراعظم
که اندن اولیسر مجموع عالم

بوزاوردی شکر قیلدی ایتدی تفریح
که بتمش بیك پیل ایتدی آنده تسبیح

انك ذاتینی توحید ایتدی تحمید
انك ذاتینی تحرید ایتدی توحید

پس اول نورك شعاعندن محقق
یراندی انبیا ارواحنی حق

وجوده کلدی چونکیم اندن ارواح
کور رلر برق اورر پرنور وضاح

انی کوروب قو ایمان کتوردی
حق انی دردانه درمان کتوردی

بولر دنصکره پرنور انی قندیل
یراندی شویله کیم وصف ایده مزدیل

پس اندن مصطفانك صورتینی
یراندی کور کمال قدر تینی

یراندی احسن صورتده انی
قودی قندیل ایچنده آری جانی

ایاغن طوردی حقه ایتدی تعظیم
دیدی الله اکبر ایتدی تحریم

طواف ایتدیلر انی جمله ارواح
دیدیلر بو در راول نور فتاح

انی کوروب قو تجلیل قیلدی
که یوز بیك پیل قدرنه لیل قیلدی

﴿ محمد سر اعلی در که قدر قاب قوسین اول ﴾
﴿ محمد نور اجلی در که حق سلطان کونین اول ﴾

چونور نور ذات ایردی ظهوره
بیوردیکیم نظر قیلك بونوره

نظر قیلدی اکا ارواح انسان
کیمی کیم کوردی باشن اولدی سلطان

کیمی کیم کوردی الغنا اولدی عادل
انك عدلندن راحت اولدی جان دل

کیمی کیم کوردی صدرین اولدی عالم
کیم اکا او یمدیسه اولدی ظالم

بور سمه جمله ارواح انده باری
نه کیم کوصوردی ایسه انده باری

اکا کوره بو عالمده بنشدی
الی بر صنعته ایردی بنشدی

روایت ایتدی راو یلر علیدن
که اول حق تکری ارسلانی والیدن

یراتدی حق تعالی قدرتندن
انك نور ینی نور حضرتندن

یوغیدی عرش و کرسی جنت و نار
یوغیدی بر و کوك بوچرخ دوار

یوغیدی عالمك تام و نشانی
یوغیدی آدمك آدی و صانی

بولردن اوك یراتدی حق انی پیل
که اوچ یوز پیك یکرمی درت پیك پیل

چون ایتدی حق اکا بو فتح بابی
یراتدی صکره اون ایکی حجابی

بری قدرت حجابی بیری عظمت
بری منت حجابی بیری رحمت

بشنجیسی سعادتلر حجابی
هم التنجی کرامتلر حجابی

بدنجیسی حجاب منزلت دی
اکا بو نلر کمال مرتبتدی

﴿ محمد سرا علی در که قدر قاب قوسین اول ﴾
﴿ محمد نور اجلی در که حق سلطان کونین اول ﴾

(احزاب) حزبك جمیدر طائفه وجماعت ناس دیمکدر (اولوالالباب) الباب لبك جمیدر هر شیئك خالصنه واوز وجوز وامثالنك ایچنده وعقله دیرلر بوراده اولوالالبابدن مراد ذوی العقول در که عقلدر یعنی انی ناطق اولان آثاری کتابلرده کورمشلر وتواتراله خبرلرین ایشتمشلردر (انجاب) کثی عجبه دوشمك یعنی کندن کورمکدر (مهتاب) اصلنده آی آیدنلغیدر بوراده آیه بکزر پرنوردیمکدر یعنی حق تعالینك امر نه امتثالا عقل نظر ایتدکده پرجمال منور کورب سن کیمسن دیو سؤال ایتدکده جوابنده دیدیکه بن اول معنایم که سنك قیامك یمله دریعنی بکا توفیق دیرلر سن یمله قائم اولورسن بوندن مراد پر کثی صاحب توفیق اولسه کا لمك ظهورنی حقدن یلور عجبه دوشمز (احساب) حسبك جمیدر شرف دیمکدر (اقطاب) قطبك جمیدر یقال فلان قطب القوم ای سیدهم بوراده رجال الله مراددر که ذکر من تیمورا بیك اوزرینده دورایلدیکی کبی بوآسیاب آسا اولان افلاکك وجودی وجمیع موجوداتك بقاسی انلرك وجودی اوزرینه دوتر یعنی انلر اولسه نظام عالم اختلالپذیر اولور (معلوم اوله که قطب الاقطاب براولور که اکا قطب وجود دیرلر اما قطب ارشاد چوق اولور یعنی پر سالك سر منزل مراده ایروب صاحب فنا و بقا اولوب تجلی فعلی وعینی یه مظهر اولدقده خلقی حقه ارشاده قادر اولور تجلی حقی یه مظهر اولدقده قطب وقت اولور (لمحرره) چونکه قیلدك مخلصم حق بنم ۞ اسم حقدن سن تجلی قیل بکا ۞ سر اسماعیله واصل قیل بنی ۞ لطف کیله سن تسلی قیل بکا ۞ (ایجاب) بوراده برلکینی کتوردی یعنی حق تعالینك برلکنه اقرار ایلدی دیمکدر (استجاب) استحقاق معناسنه در (هرباب) یعنی هر صنف نعمتلرینه شکر ایلسه (معلوم اوله که هر نعمت شکره وسیله اولغله باب اطلاق ایلدی زیرا باب مدخل الشیء ومابه یتوصل الی الشیء معناسنه کلور (استیطاب) طیب عد ایتمك (اطناب) اوزاتمق یقال اطنب الرجل اذا بالغ فی الکلام (پرتاب) یلدرامق یعنی حیا آیینه سی پرتاب و پرنور اولدیغی حالده یاخود پرتاب اتمق معناسنه در

(انساب) نسبت ایدیجی یعنی قولغه انتساب ایدیجی (او بش سجده یزه بش وقت نماز اولدی نیاز اولدی) معلوم اوله که الله تعالی نمازی بش وقت قیلدی سر تضعیفی اظهار ایچون زیرا الیه معراجده اللی وقت نماز فرض اولوب بش وقته تنزیل اولندی قال تعالی (من جاء بالحسنة فله عشر امثالها) و پردخی نماز بش وقت اولدی زیرا کعبه یش طاغدن بناء اولندی طور سینا و طور زیتا و جودی وحرا دابی قیلدن بو سر ایچون طواف نماز حکمنده اولدی (الهی) یارب سکا شکر ایتمکه طاقت بنه سندن ۞ در کاهکه یوز سورمکه دعوت بنه سندن ۞ بویولده سلوك اهلنه قدرت بنه سندن ۞ هرحاله توفیق وعنایت بنه سندن ۞ بوعقل ایله بوفکر ایله در کاهده وارلمز ۞ بوضعفله بوحاله سن شاهه ارلمز ۞ بودیده فانی ایله دیدار کورلمز ۞ هرحاله توفیق وعنایت بنه سندن ۞ وجهك یزه قبله در کعبه دن افضل ۞ اولوجهه توجه قلاوز آخر واول ۞ بوسجده مزك اولغه نقصانی مکمل ۞ هرحاله توفیق وعنایت بنه سندن طاوس ازل ایلدی چون عشقله جولان ۞ کورد کده انی جنبشه کلدی بوقدرجان ۞ عکس ایتمکه مرآت دله صورت عرفان ۞ هرحاله توفیق وعنایت بنه سندن ۞ سعنده خطاب ازلی اولسه کشینك ۞ المزکوز بنه دولتی تخت نشینك ۞ اول حقینك ای باری معینی هرایشینك ۞ هرحاله توفیق وعنایت بنه سندن (تفریع) فرحندر

سرور معناسنه (توحید ونجرید) توحید نور حقدن غیری کورمیوب شهود وحدت صاحبی اولمقدر ● نادم وحدت زدی حافظ شوریده حال ● خامهٔ توحیدکش بورق این وآن ● نجرید توحید موحدی آفاقدن تقطیع ایتمکدر تجرید توحید موحدی انفسیدن تقطیع ایتمکدر الحاصل سالك اولان بولباس اجسام وارواحدن مجرد وعاری اولدقجه فردانیت سرنه واصل اولز (وضاح) زیاده واضح یعنی روشن وآشکاره (دیدی الله اکبر ایتدی تحریم) الله اکبرلفظنه تحریم دیرلر زیرا قبل الشروع حلال ومباح اولان اموری حرام قیلور مثلا تناول طعام وشرب ماء وکلام نمازه شروعدن اول حلال ایکن الله اکبردیوب نمازه شروعله حرام اولور زیرا بونلرحقده کمال توجهی منافی امور دردنیله دنیا وحقله ماسوی پرده اولز لکن اوعالمه نسبت ایله الله اکبرکلمه سنك تحریم اولسی یوقدر بوتعبیر بوعالمه کوره در الله اکبردیمك الله تعالی زیاده کبریا ایله متصفدر دیمکدر پس مفضل علیه تقدیر ایتمکه حاجت قالمز الله اکبر من کل شیء دیوتقدیر دخی ایتمشلردر فاما بوتقدیر عقول ضعیفه یه کنجایش مرتبه سندن دوردر زیرا خلقله حقك کبریاده مشارکتی یوقدر که اکبریت حق ایچون ثابت اوله وفیه ما فیه لایشبه الا الشبیه ● (کیمی کیم کوردی باشن اولدی سلطان) اعضاء انسانیه دیباش جمله یه رئیس اولمق حسبیله انی کورن خلق اراسنده باش اولمق لازم کلدی زیرا هر ایکی شیئك اراسنده مناسبت واردر باجمله یاخفیه پس پادشاه ایله سلطنتك مناسبتی اول سر مبارکی رؤیتدر همان دیدکاری قوشده بوسر مبارکك سری ایداع اولنمشدر انکچون هر کیمك اوستنه سایه سی دوشه یاسلطان یا ایتك حکمنده براولودولتلی اولور (ومن کمالات السلطان محمد الفاتح الملقب بالعونی ● عجمی اولدیسه عونی جهان سلطانلری خانی ● دوشو بدراوستنه سایه سنك زلفك همااستدن (کیمی کیم کوردی صدرن اولدی عالم) صدر انسانك کوکسیدر که قلب انده ابهر دیدکاری طمره معلقدر عقل باشده وجمیع علوم وادراکات کوکلده در که اول مضغهٔ صنوبریه ایتك ظرفیدر وعقلك نوری دماغدن قلبه منعکسدر وانسانده مغمز شیطان اولان علق دم حرارت توحیدله ارپوب محو اولدقجه شرح صدر واقع اولز بعض سالکلر اثناء سلوکده فاره فان فی ایدرلر بعده انکشاف وانشراح تام حاصل اولوب نور تجلی ایله ممتلی اولورلر اندنصکره وفات ایدنجه تعب تکالیف فالمز هرایش آسان اولور یعنی ملائکه کبی طاعت وعبادت ایتمك انلر طبیعت اولور پس هر کیمك شر یعتده قصوری وفرمان حقده تهاونی وارایسه اول کیسه مدعی نابکار ومغرور عیار مقوله سیدر قلبی شیطان اندهدر (لمحرره) بولامدیرسك اکر فیض شهودی ● الکدن کتسون امر وجودی ● اکرچه اولسه فرضا نمازك ● ایشق کبی کیر صانمه نیازك ● سنك نازك نیازیله یلنور ● صاقن صانمه نمازك اوك قیلنور ● اولنجه سنده لازم در شریعت ● شریعتله بیلنمشدر حقیقت (باری) ایکنجی باری خانی ممناسنه در (ارسلان) حضرت علی یه ارسلان اطلاق اولنمق یعنی اسد الله دیمك زیاده شجاعتنه بناه در (چرخ دوار) چرخ چنبری ودکر منده افلاکه چرخ اطلاقی تشبیه طریقیله در (سطوت) حمله وقهر در (رحمت مهدات) یعنی اهدا اولنمش رحمت بوکلام (انما انا رحمة مهداة) حدیثنه اشارتدر کما قال حضرت الشیخ فرید الدین العطار قدس سره ● خویشتن راخواجهٔ عرصات کفت ● انما انا رحمة مهداة کفت ●

﴿ قافیهٔ الناء ﴾

سکزنجی هدایتدی حجاب اعظم الآیات — هدایت اکا ایتدیکیم اوله اول غایت الغایات
طقسوزنجی نیوتدی هم اوتنجیسی رفعتدی — انك اون بیری هیتدی حجاب سطوت رایات
اون ایکنجی شفاعتدی شفاعت اکا رفعتدی — یزه حقدن عنایتدی چون اولدر رحمت مهدات
چواون ایکی حجاب اولدی حقك رحمتلری طولدی — کلوب نورانلری بولدی قبول اولدی تو حاجات
حجاب قدرت ایچنده اون ایکی بیك پیل اوتوردی — پس اون بریك پیل اکاندی عظمتده ایتدی تعظیمات
حجاب منته کادی اوتوردی اندہ اون بیك پیل — حجاب رحمت ایچنده طقوزبیك پیل ایدوب اثبات
سعادتلرحجابنده سکزبیك پیل قرار ایتدی — کرامتلرحجابنده یدی بیك پیل بولوب اوقات
حجاب مزلتده هم پس التی بیك پیل اکلندی — هدایتلرحجابنده چویش بیك پیل سوروب حالات
نیوتده وطن طوتدی اوتوردی اندہ درت بیك پیل — حجاب رفعت ایچنده هم اوچ بیك پیل اونوردات
حجاب هیبت ایچنده مقام ایتدی ایکی بیك پیل — شفاعتلرحجابنده قوانوب اول فخر موجودات
شفاعت تختی اوستنده جو بیك پیل پادشاه اولدی — پس اندنصکره دوزلدی قلم لوح عرش کرسی جنات
بولدن کیمدر مقصود محمد احمد ومحمود — بلینسه تا کیم اول معبود بولنه تا که مکنونات
که زیرا کیم اولکنز ایدی کسنه آنی بلمزدی — جهانه رحمت اولمزدی یوغیدی شمهٔ ذرات

کیم ایراندی روحی اندنصکره حق — روحده دیدیلر سکز در لو سبق
روح انسانی دکلدر اشبو روح — انکیچون یازدیلر بوندہ شروح
زیرا بیلز کیمسه روحی نیدوکن — یاحقیقت علمی نیچه یدوکن
پس مجاهددیدی بو اول روحدر — اهل تفسیرایچره بومشروحدر
کیم انی اعظم یراندی اول آله — عرشدنصکره غودن پادشاه
بوزی انسان بوزیدر شخصی ملك — بیری عرش اللّٰه درفوق الفلك
جمله املاك انکیله حشر اولہ — برصف اولوب خلق اوکنده نشر اولہ
حقك امرینه اطاعت ایلیسه — اهل توحیده شفاعت ایلیه
چون یراندی روحی رب العالمین — انك ار دنجسه یراندی علیین
دیدیلر لوحدر زبرجددن انی — عرشك اللّٰه یراندی اول غنی
اندہ اعمال خلایق یازلودر — کیمکه خیرایشلایه کوکپك یوزلودر
شرنی مؤمنلرك خیرایلیسه — خیرایدن اللّٰهنه سیرایلیسه
بوکالات اول خلیل اللّٰه ایچون — بوکرامات اولرسول اللّٰه ایچون

﴿ مصطفادر روح اعظم نوری نورکائنات ﴾
﴿ مصطفادر وجه اکرم سری سر بینات ﴾

(شمهٔ ذرات) یعنی موجوداتك قوخوسی واثری (عیان) عینك کسر یله مفاعله یابندن مصدردر عینك فتحیله اوقیانلرغلط ایدرلر کذا فی شرح سودی علی دیوان الحافظ وقال فی الاختری العیان بالفتح ظاهر اولق العیان بالکسر کوزله کورمك یقال عاینت الشیء معاینا اذا رأیته بعینك انتهی (الهی) ای وجودك باغ عالمده درخت منتهی ۞ سرو بستان صفاودر یاض اصطفا ۞ یاخدی محراب قدرنده سنك کبی چراغ ۞ جامع جودایچره برقندیل حسن رضیا ۞ چون سرای سرده خرشید جمالك کوردیلر ۞ ذره وار اولدی یولکده انبیا واولیا ۞ حسن یوسف پرتوانور حسنك درسنك ۞ برملاحت کانیسن هرکز نظیر اولمزسکا ۞ کیم سنی کوردیسه ایردی دولت عظمایه اول ۞ کیم سکا ایردیسه کوردی نیچه درنورخدا ۞ وصفکی انشا ایچون لوح وقلم خلق ایتدی حق ۞ خلقکی افشا ایچون قرأنی هم قیلدی عطا ۞ چون قرار ایتدك شفاعت تختی اوستنده ازل ۞ تا ابد سایه کده راحت بولدی ارباب هدا ۞ کنت کنزا کوهری سندن صاچلدی عالمه ۞ خلعت عشق ومحبت هم بچلدی بی ریا ۞ چونکه سنسین غایب قوسین واوادنی مظهری ۞ عرش مقصوده ایرشدرحق یزاری شها ۞ (سرور) یلش بوغ اولان کیمسه (علم لدنی) علم باطنی دیمکدر بوعبارت حضرت خضر علیه السلام حقنده وارد اولان (آتیناه رحمة من عندنا وعلمناه من لدنا علما) آیتندن مأخوذدر بوآیت شریفده رحمت ایله مراد علم شریعت ومعنویت ایله مراد مقام واحدیت وعلم ایله مراد علم حقیقت ولدنیت ایله مراد مقام احدیتدر پس علم ظاهر مقام صفاتدندر تعلیم عباد ایله حاصل اولور وعلم باطن مقام ذاتدندر الهام ایله وتعلیم اللّٰه ایله حاصل اولور وعلم ظاهر قشر وعلم لدنی لب مرتبه سندہ درایکیسیده نفسنده خوب ومعتبردر امام اعظم ایله حسن بصری حضرتلری موسی ایله حضرت خضر علیهما السلام مثلو یازلمشدر امام اعظمك نشئه سنده علم ظاهر غالب وحسن بصری رحمه اللّٰهك نشئه سنده علم باطن غالب ایدی لکن ایکیسیده حقه وحقیقته واصل ایدیلر افضل اولان کیمسنه من وجه مفضول اولور قال تعالی (انك ارسل فضلنا بعضهم علی بعض) وقال علیه الصلوة والسلام (انتم اعلم بامور دنیاکم) پس عاقله لازم اولان بودر که ائمه مجتهدین حقنده حسن ظن اوزره اولہ لر زیرا برقومك مقتدالری ناقص اولوب کندیلری کامل اولق بعیددر (واما قول المثنوی) ان زمانکه عشق می افزود درد ۞ بوحنیفه شافعی درسی نکرد ۞ وقول ابن الاشرف الازنیقی فی بعض الهیاته الترکیة ۞ سرای ایچنده اسرکار اولورمش ۞ کوزندم مالك ونعمان کورمز ۞ خوول ولیطلب الکلام علیه فی کتابنا المسمی بمقام الفیض وقول بعض المولویة فی بیت المثنوی ان العبارة الصحیحة درسینه کردودرسی یعنی الدراسة من باب التحریف قول من لطائف الاعتبارات لکنه مخالف لسوق الکلام واین هو من فهم المرام ثم ان العلم اللدنی والعلم الالهی هو العلم بالحق سبحانه من حیث الارتباط بینه وبین الخلق وانشاء العالم منه بقدر الطاقة البشریة اذ منه مالا یفیه الطاقة البشریة وهو ماوقع فیه الکمل فی ورطة الحیرة واقروا بالعجز عن حق المعرفة کذا فی شرح مفتاح الغیب المسمی بمصباح القلب لشیخنا الاکمل بل الاکبر الثانی روح اللّٰه تعالی روحه وادام علی قلوب معتقدیه فتوحه پس بوتحقیقدن منفهم

اولدیکه علم باطق لفظنده اولان باحقیقت اوزره در مجاز الام معناسنه در کلور زیرا قید حیثیت اعتبار اولنورسه علم حقك کنه ذاتنه تعلق ایتمك لازم کلمز حیثیت مذکوره ایله ذاتنه علم تعلق ایتمکده غبار یوقدر الحاصل بوارتباطی واسما وصفاتك حقائقی بیلمیان آدمك علمنه علم لدنی دیمزلر زمانه مزده اولان مدعیلر خیالات فاسده یی وواقعات کاذبه یی علم باطن والهام عد ایدرلر من لم یذق لم یعرف بو علم الهیه‌نك وارثلك علامتی واردر بایله معلوم در وعند الامتحان یکرم الرجل او یهان هر عقله کلن وفکره صفان وکوکله طوغان علم لدنی اولسیدی رهبانه وفلاسفه دخی ارباب مکاشفه دن عد اولنورلردی (وان من الحجارة لما یتفجر منه الانهار) وهی حجارة القلب یتفجر منه العلوم والادراکات بعضها حق وبعضها لیس کذلك نسأل الله العصمة من الزیغ والانحراف (نه مستدوار نه حود مرقات) یعنی نه طیاغی ونه درکی وتملی وارونه زدیانی وار (عاهات) عاهتك جمیدر آفت معناسنه (طامات) رسوم وقواعد دیکدر بوراده شطح معناسنه در یعنی شول کلمه‌نکه انده رایحهٔ دعوی اوله زمانه مزمتصوفه سنك لسانلرنده اولان کلمات کبی (مسافه) ایکی منزل اراسنی وایرافق بعد معناسنه (قال فی القاموس السوف الشم والمسافة البعد لان الدلیل اذا کان فی الفلاة شم ترابها لیعلم اهو علی قصد ام لا فکثر الاستعمال حتی سموا البعد مسافة انتهی) قال الامام رأیت جماعة یشمون التراب و بواسطة ذلك الشم یعرفون الطرقات کذا فی سورة النحل عند قوله تعالی وعلامات (حسیات) حسن ظاهر ایله ادراك اولنان اموره حسیات ومشاهدات دیرلر حس ظاهر بصر وسمع وشم وذوق ولمسدر وحس باطنله ادراك اولنان اموره وجدانیات دیرلر حس باطن حس مشترك وخیال وهم وحافظه ومتخیله در و بو اون عدد حواسه مشاعر اطلاق اولنور زیرا مواضع شعور و یا آلات شعوردر (حدسیات) تکرر مشاهده ایله ادراك اولنان اموردر کقولنا نور القمر مستفاد من نور الشمس یعنی نورقرك شمسدن مستفاد اولدیغی حکم ایدن عقلدر لکن استعانت حس ایله حدس فکرك مقابلیدر وادنای مراتب کشفدر (عقلیات) عقل ایله ادراك اولنان اموردر (شرعیات) شرعه متعلق اولان اموردر علوم شرعیه بشدر کلام تفسیر وحدیث وفقه واصول فقهدر ونعم ماقیل ۞ علم دین فقهست وتفسیر وحدیث ۞ هرکه خواند غیر ازین کردد خبیث (سربنات) بینات واضحات دیکدر مراد آیات بینه‌ٔ قرآنیه‌نك سری دیکدر یعنی رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم ایات تکوینیه‌نك نوری وایات تشریعیه‌نك سریدر (ذوالجلال) عظمت وباقهر صاحبی (دسترس) الی ارشدر مکدر بوراده مراد قدرتدر (وری) خلقدر (ثری) ارضدر (روح الامین) جبرائیله روح اطلاق اولندیغی انبیایه حیات قلوبه سبب اولان صحف وکتبی کتورد یکیچوندر وامین اولدیغی اول صحف وکتبی حامل اولوب مأمور اولدیغی اوزره محلنه ایصال ایدوب خیانت ایتمدیکی ایچوندر صیایه روح الله دیمك نفخ جبریلدن اولدیغندن اوتور یدرلکن تعظیما لله تعالی یه اضافت اولندی (روات) راویلك جمیدر روایت خبر نقل ایتمکه دیرلر (علیین) قال فی الارشاد علیون علم لدیوان الخیر الذی دون فیه کل ما عملته الملائکة وصلحاء الثقلین منقول من جمع علی علی فعیل من العلو سمی بذلك لعلو شانه بسبب الارتفاع الی اعلی الدرجات فی الجنة واعمالهم مرفوع فی السماء السابعة حیث یسکن الکروبیون تکریما له وتعظیما انتهی (الهی) الهی لوح دلده نقش ایدوب آیات عرفانی ۞ بنی قبل فیض اقدسله کتاب علم ربانی ۞ اساسن عرش قلبك ایلکل علم الهیدن ۞ عمارت ایله دست قدرتکله سن اوو یرانی ۞ اثر بولمز حیات جاودانه دن خضروش آخر ۞ شراب معرفت نوش ایتمیجه روح انسانی ۞ ندر جبریل عقل کامل در انسان کامله ۞ ندر روح الهی انده‌کی اسرار قرآنی ۞ ندر اعلای علیین بکم شول رتبه‌ٔ عرفان ۞ ندر عرفان کشی نفسن بیلوب فهم ایتمه درانی ۞ رسولك نورنی کوزله دلیل اولدرسکا حق ۞ اوله منزلکه‌ك تا عالم توحید حقانی ۞

﴿ قافیة الشاء ﴾

دکله امدی نیجه ایدر اول غیاث مستغاث — هیتسه‌دن الامان و دهشتدن الغیاث
دوزدی برجوهر دخی کیم آدنی کرسی قودی — تفمتدن الامان و سطوتدن الغیاث
شویله کیم بویدی کوکلرا کا نسبت حلقه در — حضرتدن الامان و حضرتدن الغیاث
کرسینك کرو سعتینی عرشه نسبت ایلسك — حلقه در صحرا ایچنده بوندہ یوق اصلا بحاث
دیدیلر عرشیله کرسك نه قدر در آره سی — مشرق ومغربچه اون یلك بوندہ یوق اصلا بحاث
الی کز یوز یلك اولور یل عرشدن تا کرسیه — اندن اکا بو قدر در بو ندہ یوق اصلا بحاث
چون یراندی کرسی بی اندن یراندی جنتی — اولا عدنی یراندی ایندی اکا اتباعا
پس وسیله جنتینی یرادوب فردوسی هم — جنت خلدی یراندی ایندی اکا اتباعا

پس نعیمك جنتینی ایلسدی بشنجیسن ‖ جنت المأوی یراندی ایندی اکا اتبعات
جنتك بدنجیسنی ایلسدی دار السلام ‖ کرسلامت اوله استرسك اکا قیل التهات
سکزنجی جنتینی ایلسدی دار القرار ‖ کرقرار اینك دیلرسك ایله جاندن التهات
بوسکز جنتلرك صودن یراندی اصلنی ‖ کرزلالن استریسك قیل اکا دل التهات
جنت عدنی یراندی کندو قدرت ایله ‖ دره بیضادن ایندی قیل انکچون احرّات
دوشدی اکا بناسن یاصدی اکا اساس ‖ کربوسوزه اینانه‌سك قیل انکچون احرّات
بونجه جنت کیم دوزادی هب رسول الله ایچون ‖ بوزنی کورمك دیلرسك قیل انکچون احرّات

﴿ مصطفا در روح اعظم نوری نور کائنات ﴾
﴿ مصطفا در وجه اکرم سری سر پینات ﴾

بیرنی عدن اوچغینك پس یراندی اول اله ‖ جمله دن اعلی وانور یوقدر اکا انباثات
کر بجینك بیرن النون بیرنی ایندی کومش ‖ یالخینی مسك اذفر یوقدر اکا انباثات
غاپوسن النوندن ایندی طاشلرین یاقوتدن ‖ طپراغینی ایندی جوهر یوقدر اکا آبثات
چون یراندی جنت عدنی اکا امر ایلدی ‖ زینتن اظهار قیلدی ایلدی عرض اثاث
دیدی هم ایرمقلرك آقت پس آفندی روان ‖ سلسبیل ایثار قیلدی ایلدی عرض اثاث
زنجبیل کافوروتسنیم افدیلر عدن ایچره چون ‖ ایچنی انوار قیلدی ایلدی عرض اثاث
اقدی صوایرمقلری سود ایرمغی اولدی سیل ‖ اقدی بال ایرمقلری اولدی روان قیل اکثرات
اقدی خمرایرمقلری اولدی شراب ارغوان ‖ جوش ایدوب مواج اولوب طولدی جنان قیل اکثرات
دیدی پس کرسیلرك هم تختلرك اظهار قیل ‖ حله وحور یلرك ایله عیان قیل اکثرات
چون بولاری قیلدی اظهار سویله دیدی سویلدی ‖ دیدی زی بخت کیم کیرسه قیل نصیب یامستغاث
دیدی الله تعالی کیم سکزدرلو بولك ‖ سنده ساکن اولسونلر یاقریب یامستغاث
بیری خمرایچن بری ایدن زنا اصرار ایدوب ‖ بیری قوغوغلیاندر یا رقیب یا مستغاث
بیری غیرتسز بری ظالم بری اتك چغان ‖ بیری قطع رحم ایدندر یا مجیب یا مستغاث
سکزنجی بودرر کیم عهدنه قیلز وفا ‖ اولیالم بوسکزدن بزغریب یامستغاث
رحمت ایت بزقولار یکه ایله توفیقك رفیق ‖ صوجمرسندن دیلاسون اول حبیب یامستغاث

﴿ مصطفا در روح اعظم نوری نور کائنات ﴾
﴿ مصطفا در وجه اکرم سری سر پینات ﴾

(غیاث) مدد و یاردمك اسمیدر بوراده مدد و یاردم ایدیجی دیمکدر (مستغاث) یاردم طلب اولنمش قطب وقته غوث دیدکاری محتاجلره اعانتدن اولوردر (هیبت) عظمت وجلال معناسنه در (سطوت) قهر ایلاکدر یوقاروده کچدی (دهشت) تحیر اولقدر بوراده مراد الله تعالیدن خائف حیرته دوشور میدر (حلقه) لامك سکونیله انسان دائره سنده مستعملدر مثلا برقاچ آدم بر یره کلوب حلقه اولسه‌لر سکونله حلقه دینلور انسان دائره سنك غیریدر لامك فتحیله مستعملدر بوراده ضرورت وزن ایچون سکون لامله اوقنور (بحاث) مباحثه دیمکدر بحث لغتده تفتیش وتفحص معناسنه در (انبعاث) دیرمك دیمکدر مراد ذات حقك دست قدرتیله جنت عدنك بناسه وخلقنه حرکت حبیه سیدر (وسیله) درجات جنتك اك اعلاسیدر کدرسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه مخصوصدر واول مقامه امتك دعاسیله واصل اولور وهو من باب الغیرة الالهیة ان فهمت (دارالسلام) دهرك الم وآفتندن سلامت اوی دیمکدر وجائز در که سلام اسماء الله‌دن اولوب اضافت تشریف ایچون اوله ناقة الله و بیت الله کبی (التهاث) صوسزلقدن دیلن طشره چقارمقدر بوراده اکا دلتشنه اول دیمکدر (زلال) حرارتی قطع ایدن طاتلی وصفوق صو دیمکدر کذا فی کتب اللغة وقار ایچنده حاصل اولور پارمق قدر پرقور دجغرداوزرنده صاری نقطه‌لری اولور زیاده صفوق اولور انکچون ماء بارد زلال تشبیه اولنور کذا فی حیاة الحیوان (احرّات) اکن الملك الدنیا مزرعة الآخرة (انبثاث) پراکنده اولق (مسك اذفر) مسك خطا وختن وتبت وچین آهوریندن نافه‌لرنده حاصل اولور وبعضیلر دیدیلر که اول آهوردده مسك هر اوتی اوتلقدن حاصل اولمز بلکه لاله وسنبل اوتلقدن اولور کما قال لامعی

فی حق اهو ۞ مدام افعی یمکدن هر یرینك ۞ صدف کبی انجی پر مهره ثمار ۞ همیشه لاله سنبل اوتلمدن ۞ غونك نافه سی پر مشك تاتار (اذفر) ذال معجمه تك سکونی وفاتك حرکتیله اول قوقیدر که زیاده حدت اوزرینه اوله ومسکك زیاده حدتلوسنه مسك اذفر دیرلر (اثاث) متاع البیت معناسنه یعنی اواسبابی (اکثراث) پرسنه بی قایر مقدر مبالات معناسنه (اقدی خمار پر مقلری اولدی شراب ارغوان ۞ جوش ایدوب مواج اولوب طوادی جنان قیل اکثراث) ارغوان معروف چیچکدر شراب ارغوان دیمك ارغوان چیچکی رنکنده قرمزی سنجی دیمکدر (معلوم اوله که صوارپر مغی صبرك اثر یدر وسود ارپر مغی محبت ومودتك صورتیدر بال ارپر مغی ذوق وطاعتك ثمره سیدر وخمار پر مغی عشق وشوقك نتیجه سیدر انکچون برسالك واقعه سنده کندینی شرب خمار ایدر کورسه عشقه وحرارته دوشمکه اشارتدر براسبابکه صبر ومحبت وطاعت وعشقدر دنیاده انسانك الندن اولغله آخرتده دخی یونلرك ثمراتی اولان انهار جاریه الندن اولوب هرنه طرفه دیلرلرسه اقر واول صولر یونك فرمانده اولور (لحرره) خمار پر مغندن امنین سرمست عشق اولمق کرك ۞ اول ذوقه اخر پر مکه دنیاده اولك بولمق کرك (دیدی ذی بخت کیم کیرورسه قیل نصیب یامستغات) ذی بخت یعنی ایو کوزل دولت وطالع یوکلام اول حدیث شریفك مضمونینه اشارتدر که الله تعالی دست قدرتیله جنت عدنی بنا ایتدکده بیوردیکه تکلمی فقالت (قد افلح المؤمنون فقال طوبی لك منزل الملوك ای ملوك الجنة وهم الفقراء الصابرون (غیرتسز) دیوث دیدکلری در که عورتینی نامحرم ایله کوروب منع ایدن اولز والغیرة کراهیة مشارکة الغیر فی حق من الحقوق (الهی) عرش اعظم شول دل انسانکدر ۞ جنت عاجل تدرعرفاندر ۞ اجغه اول جنتك قاپوسنی ۞ ذکر حق مفتاح پردنداندر ۞ بوندہ کیردکسه اکر بوجنتده اندہ دہ یارن ایشك آسانکدر ۞ صحبت انسان کامل بولبوکون ۞ صحبتی انك غذای جانکدر ۞ جمله دن مقصود اولان بودنیاده ۞ حق تعالیدن بکم رضواندر ۞ شول ازل عهدین رعایت ایله کیم ۞ تا ابدراحتله پرهانکدر ۞ اولدن فانی اوله کورحقیا ۞ جمله دن باقی بزه رحماندر ۞

﴿ دربیان جنان ﴾

دیدی بعضیلر سکزدر جنتی ... بعضیلر یاوسکز در سدتی
اولی دار الجلال اندن سلام ... جنت المأوادر اوچنجی مقام
جنت خلد و نعیم فردوسدر ... جمله دن طیب نسیم فردوسدر
پس بدنجیسدر دار القرار ... سکزنجی جنت عدن اختیار
ایلدی دار الجلالی اول جلیل ... وضعنی اؤاوی ایبضدن جمیل
دوزدی چون دار السلامی اول سلام ... ایلدی یا قوت احمردن تمام
دوزدی مأوی جنتینی اول حمید ... ایلدی بشل زبرجددن مجید
دوزدی اندن جنت خلدی شریف ... ایلدی مرجان اصفردن لطیف
دوزدی اندن پس نعیمك جنتی ... اق کومشدن ایلدی کورقدرتی
اوردی فردوسه چون التوندن بنا ... پس قراره مسك اذفردن سنا
بایدی عدنك جنتی اق انجودن ... روضه وکوشك وسرای باغ انجودن
جنتك سقفدر ر عرش عظیم ... اشاغه سطحیدر رکرسی کریم
پر یرندن یوکسك ایتدی جنتی ... جمله سندن عدنه و یردی رفعتی
اشاغیدن یوقاروردن طورسه لر ... ممکن اوله جنتی هب کورسه لر
یونجه جنت اول حبیب الله ایچون ... یونجه منت اول رسول الله ایچون

﴿ مصطفادر روح اعظم نوری نور کائنات ﴾
﴿ مصطفادر وجه اکرم سری سر بینات ﴾

قبلامشدر یدی دیوار اوچمغی ... دور ایدوب همچو پرکار اوچمغی
ایکی دیوار اره سی جنتدر ر ... جنت ودیدار عظیم منتدر ر
ایچی طولو قصر وباغ کوشك وسرای ... حور وولدان عنبر ومشك وسرای
بوسکز جنتله و یردی قپو ... جمله التوندن جواهردن یاپو

باب اولده یازلمش بو خطاب — توبه ایلا یانلر کدر اشبو باب
باب ثانیده که کیم قیله صلات — باب ثالثده که کیم ویرسه زکات
باب رابعده یازلمش بو کلام — امر و نهی ایدنلر کدر بو مقام
باب خامسده یازلمش اشبو نقش — کیمکه حج ایلایه مالن قیله بخش
باب سادسده یازلمش بو خبر — کیمکه نفسن منع ایده ایتمایه شر
باب سابعده که بوغازیلرك — فاپو سیدر بوقپو غازیلرك
سکز نجی قاپوده بو یازلودر — کیم مریداولورایسه اق بوزلودر
قولاغین کوزین دیلن منع ایلیوب — خیرایدوب ایلکاری جمع ایلیوب
اتا سینه اتا سینه خبر ایده — هم صله رحم ایچون اول سیرایده
دائما ایشی انك خیرات اوله — او قودیغی ذکر ایله آیات اوله
بو نجه نعمتلر نبی الله ایچون — بو نجه رحمتلر صفی الله ایچون

﴿ مصطفادر روح اعظم نوری نور کائنات ﴾
﴿ مصطفادر وجه اکرم سری سر یتنان ﴾

(سده) باب الدار معناسنه (مجید) عظمت وشرف صاحبی (پس قراره مسك اذفردن سنا) یعنی دار القرار جنته زیاده رایحه دار اولان مسکدن عالی بنا اوردی زیرا سناء مدله رفعت معناسنه در مصراع اول قرینه سیله بنایه صفتدر (سقف) اواورتوسنه دیرلر (سطح) یصی ذوزنسنه بوراده جنتك زمینی مراددر (پرکار) معروف نسنه در که انکله دائره چزرلر (صفی) اورندیغمز دیمکدر (الهی) استریسك نور اوله یوزك کوزك ۞ اچ کوزك کل جنت دیداره باقی ۞ ماسوایی قوخدایه طوت یوزك ۞ نیچه پر اغیار سیرایت یاره باقی ۞ بو نجه جنتلرسکا حاضر لنور ۞ بو نجه نعمتلرسکا حاضر لنور ۞ بو نجه شربتلرسکا حاضر لنور ۞ جنت دلده اقان انهاره باقی ۞ امر حقدن طشره جنمرسك اکر ۞ جنت فردوس اولورسا که مقر ۞ اندهریر کونا ایرمقلر اقار ۞ جان کوزیله قدرت غفاره باقی ۞ سیلمیجه نفس غیری جاندن ۞ دوکمیجه یاشلری مرجاندن ۞ بولمیجه کوهری عرفاندن ۞ جهل ایله وارعالم اغیاره باقی ۞ اولدکیسه جنت دلدن خبیر ۞ طاشلرك یاقوت اولورخاکك عبیر ۞ دولت استرسك اکر حق فقیر ۞ خاکپای احمد مختاره باقی ۞

﴿ قافیة الجیم ﴾

کلبر وای طالب حق استریسك ابتهاج — کیر معانی بولارینه قیل سلوك ایت انتهاج
دکله امدی حق تعالی نیچه ایجاد ایلدی — جنت عدنی براندی ایلدی نوری سراج
بیرین اعلی ایلدی مسکنلرینی طیبات — قیلدی هر مسکنده پر قصرانچودن نه ساج عاج
هر قصرده ایلدی یتمش قزل یاقوتدن — دارکیم دیار اوتوره بی اساس و بی علاج
دوزدی هر حولی ایچنده یتمش اوآراسته — کیم زمرذ اخضر یدی اولری بی اعوجاج
قوردی هر اوایچره هم یتمش مرصع تختلری — قوردی هر تخت اوسنده یتمش دوشك دیبانساج
هر دوشکده اوتورر یرمنتهی حورای خوب — الی یدرویوزی کون باشنده پر جوهر لوتاج
لعل پاره کوزلری مخمور وفتنه قاشلری — سحر ایدرلر جنته مکر یله النورلر خراج
کرکوره اول حور عینك کوزلرینی ناکهان — محو اوله شمس وقرآب حیات اوله اجاج
هر بریسی صانه سن یاقوت مرجان لؤلودر — حق تعالی بویله دیر فرآنده بوقدر احتجاج
دوشه دی هر اوده یتمش مائده پر فائده — ایلدی هر خوانده یتمش رنك طعامی اندراج
پس براندی هر اوك ایچنده یتمش جاریه — قیلدی هر مؤمنه بر قصر عدن اوچمغند ازد واج
ویره هر برمؤمنه یوز ارجه قوت یونلرك — تا وصالی کعبه سن ایده طواف واوله حاج
جمله بودر واتلری عرتلری نعمتلری — جمله بو رحمتلری آنکچون ایتدی رواج
کیم محمد دوستلغینه یاراد و بدر عالمی — پس کیرو انکچون خوش کچرانده یالن اج

﴿ ای کمال قدرت امی ای اله ذوالجلال ﴾
﴿ ای جلال حضرت امی پادشاه ذوالجلال ﴾

چونکه عدن اوچاغنی براندی حق ایندی تمام
شویله کیم اکسك قومادی قالدی هیچ احتیاج

انده صاخ قولاری بجون نسنه ار یاراندی کیم
کور ممشدر کوزلرانی سن اکا جان کوزن اچ

نه قولاقلر ایشیده و بدر نه قلوب ادراك ایدر
نه انك علینه بو عقل ایلیسر اختلاج

پس براندی انده برعالی مقامی اول اله
آدنی و بردی وسیله اول مقامك بی لجاج

تاکیم اوله اول مقام انك حبیبنه مرام
جنتك اوله نظامی اندن اوله انزاج

صحنك چاق اور تاسنده طوبانك اغاجینی
دیکدی باشی اشغه کوی یوقار واول اغاج

تاکه نوری ایریشه جمله جنانه سرتسر
طوبی طللواوله سرای قصرو کوشك سوق وفجاج

طوبی پر اغاجدر رکیم اوزدکنده اول کریم
نه قدر وارسه هدایا انده ایندی اندماج

تاج و تخت و حله زآت و براق اندن چیقار
چیقار التوندن صحائف باده لرصافی زجاج

انده انکچون یاراندی طوبانك اغاجنی
تاایا القاسم الندن قسمت اوله هب تتاج

کلبرو ای پیرسالك اشبوسری دکله کیم
بودر زجانلر مرادی عمر و مالی بو کاساج

اول وسیله اوچغین دوزدی انکچون انده کیم
زیرا عاشق دوست ایلندندرکه زنهار اکاقاج

عاشق و معشوق بر وحدت سرانده اولور
شویله کیم انسان ایرشمز اول ایله اولورهیاج

چونکه عدنه دارحمان دیدی اول شاه رسل
پس حبیب اللهه لایق اول مقامه انعراج

کرعنایت حقدن اولمزسه شفیع اولمز حبیب
نیته بوله کیمسه پس درکاهه راه ابتهاج

﴿ ای کمال قدرت اسی ای اله ذوالجمال ﴾
﴿ ای جلال حضرت اسی پادشاه ذوالجلال ﴾

چونکه یلدك اشبوسری جانله
کیم رسول الله نیچه سلطانمش
حق تعالی کندوذاتن کورمکه
نیچه فیلش انی مظهر ذاتنه
نیچه آچش اشبوبوزدن کیزلوراز
نیچه صادق نیچه مصدوق ایلش
نیچه طالب نیچه مطلوب ایلش
نیچه اخفا نیچه اظهار ایلش
جمله عین بر بر عیان ایلامشم
دکله امدی دوست شهرندن حبیب
نیچه سی قبلدی اووحدتدن سفر
نیچه سی کوردی بوغریبدن اثر
نیچه سی کورمشدر رجور و جفا
نیچه سی عالمری ار شاد ایدر
کیمه کیم ایردی هدایت هادیدن
کیمه کیم اولمادی اللهدن نظر

کیمسه ایلدم اثبات انی برهانله
تنلره جان جانلره جانانمش
اسمن افعالن صفاتن کورمکه
نیچه منظر ایلش آیاتنه
نیچه کورمش هم حقیقت هم مجاز
نیچه عاشق نیچه معشوق ایلش
نیچه کامل نیچه محبوب ایلش
نیچه یار و نیچه ایشار ایلش
زی بدیع معنی بیان ایلامشم
نیچه سی بو عالمه کلوب غریب
نیچه سی قبلدی بوغریبدن اثر
نیچه سی بولمشدر صکره وفا
نیچه سی عالمری کورشاد ایدر
انجق انی قورتارر اول وادیدن
ایرمدی پس اکا اول شاهدن نظر

﴿ ای کمال قدرت اسی ای اله ذوالجلال ﴾
﴿ ای جلال حضرت اسی پاشاه ذوالجمال ﴾

دکلدك چون جنته اوصافلر
شویله کیم هیچ دیمدی وصافلر

ایشت امدی کیم درر اشرافنی
ایچنی وطاشنی اعراف نی

عدنه کیرمز الاوج درلو بولك
نه قدرایلرسه بویوندنه سلوك

بیر صیدر انبیا و مرسلین
بیر بسیدر صدیقلر در کاملین

بیر بسیدر فی سبیل الله شهید
جمله اخلاصله الله شهید

انده انجق بواوچی ساکن اولور
غیریلر انده ایراق ایلدن کلور

عدنه کیرمك استرسك صادق اول	یاشهید اول اولز ایسك عاشق اول
زیرا عدن اوچاغنی کورمسدر	وار و بن اول جنته کیرمسدر
نیته کوره ر حقك دیدارنی	کورمیه ر یوزنك انوارنی
اندہ ایدیسر در کشف حجاب	اندہ آچیسر چمالندن نقاب
اندہ ایدیسر کمالینی بیان	اندہ ایدیسر جمالینی عیان
هر کیم انی کورمیه کوزسوزدر	یوسوزی اکله که کوریوزسوزدر
کوز انکچوندر کسیم انی کورمز	یوق یوجان وجهانی کوره
جان انکچوندر که اکا فریان اوله	عقل انکچوندر که اکا حیران اوله
نیته لایق اوله یوجهان وجهان	یاکا ایثار اوله یوعقل وجان

﴿ ای کمال قدرت امی ای آله ذو الجلال ﴾
﴿ وی جلال حضرت امی پادشاه ذوالجمال ﴾

(ابتهاج) شادیلق سرور کبی (انتهاج) یولکیرمك من النهج وهو الطریق الواضح (ساج) براصل سیاه بیوك اغاجدر که هند ولایتنده بترحضرت نوح علیه السلام کمیسی اول اغاجدندر (عاج) فیل کوکنه دیرلر (دیار) ننی عامده استعمال اولنان اسمادندر یقال ما بالدار دیار اودیور کقیام اوکقیوم ای لیس احد من الدور اصله دیوار کذا فی الارشاد ودخی دیار صاحب دیره دیرلر دیرخان نصارادر یوراده مراد معنای اولدر (آراسته) پرنقش (اعوجاج) اکریلك (مرصع) جواهرله مزین دیمکدر (دیبانساج) یعنی دیبا اوراش وصافی اطلس طوقمش (العلی باده کوزلری مخمور رفته قاشلری ۞ سحر ایدرلر جنته مکریله الورلر خراج) اهل معروف طاشدر یوراده حورینك لبلری مراد اولنور تشبیه طریقیله تکیم لب میکون دیرلر کوزلری مخمور دیمك یعنی کوزلرنده خمر اثری ظاهر اولوب میکون اواش فتنه قرقشه لق واضطراب کافی لغة نعمة الله والسحر کل ما لطف مأخذه ودق انلرك جنته سحر ایتملری اهل جنتی حسن وجمالری سببیله تسخیر ایتدکلریدر (مکر) خدعه معناسنه (خراج) غله ومحصولدر (قال الحافظ) کفتم خراج مصر طلب میکند لبت ۞ کفتا درین معامله کمتر زیان کند ۞ یعنی هیچ زیان نمی کند (اجاج) ضمله طوزلی واجی صو کما قال فی القاموس وقال فی المفردات ماء اجاج شدید الملوحة والمرارة (احتجاج) حجت کتورمك وخصومت ایتمك (مائده) خوان آراسته یعنی ایچنده طعام اولان سفره هر بیدر ومطلقا سفره یه دخی دیرلر اکر طعام ایله واکر طعامسز فارسیده خوان دیرلر (ازدواج) بر یره جمع اولق وفارسیده اختلاط کبی (رواج) کیمسنك یقال راج الشیء یروج رواجا ای اتفق (اختلاج) سکرمك وحرکت ایتمك تکیم اختلاج العین دیرلر (لجاج) قصله لج وخصومت ایتمك (انفراج) اچیلوب وایرلمق (صحن) وسط الدار (فجاج) فجك جمیدر ایکی طاغ ارامنده کی طریق واسع وفی المفردات الفج شقة بکتنة بها جبلان ویستعمله فی الطریق الواسع (اندماج) دخول ایتمك وکیرلتمك یقال اندمج اذا دخل فی الشیء واستتر فیه کافی التاج (صحائف) صحیفه نك جمیدر برمردی اشباع ایده جك قدر نسنه الور چنانقدر کافی المختار (تاج) کسرله حیوانك قارنده کی جنین وطغور دیغی ولد وجائزدر که تیجه نك جمعی اوله صباح وصبیحه کبی یوراده مراد بخشش وعطا ومنافع حسیه معلوم اوله که اصول حقائق اوچدر اول کمیسی حقیقت جنانیه اولان شجره طوبادر که نعیم الهیه نك مجمع ومقسمیدر ایکنجیسی حقیقت برزخیه اولان سدرة المنتهادر که حقائق دار بنی جامعدر بین الدارین حد برزخیدر انکچون اغصانی اهل جنته نعیم واصولی اهل ناره زقومدر اوچنجیسی حقیقة الحقائق اولان حقیقت محمدیه در پس دنیاده ایمان فخر عالمدن شایع اولوب هر مؤمن انك دعوتندن حصه مند اولدیغی کبی جنته دخی ثمرات ایمان انك التدن تقسیم اولوب هر مؤمن اول محمدی المقام اولان طوبادن برشعبه ایله مغتنم اولور الحاصل بو عالم صورت ومعنی واجسام وارواحك مبدائی رسول الله اولیحق جمله یه مقسم وجود ورزق اولدیغی بناء علی هذا شجره طوبی انلرك مقامندہ غرس اولنوب انهار جنت دخی اورادن جریان ایلدی (زنهار) کلمة تنزیه وردعدر کلا معناسنه وامان معناسنه (هیاج) کسرله مضطرب ومتحرك اولق یعنی عاشق ومعشوق جمیع زمانده اظهار عشق ومحبت ومعامله وصلت ایچون تنهایرلرده طالبلردر تاکه اغیار اولنلر انلرك حالرینه مطلع اولیلر که رازمقوله سی دائما سر پوشیده کرکدر اکرچه انبیا وکمل اولیایه نسبتله جمیع کثرات وحدتدن هرنرده وهرنه زمان مطالعه جمال معشوق استزاد مراده وصوله حائلاری یوقدر و بلکه دوام اوزره جمال معشوق انلره منکشفدر فاما صورت معنایه تطبیق ایچون ظاهرده دخی وحدت اختیار ایلیوب صحبته احتیاج اولدقچه صومعه لرنده

وعبارتکاه لرنده تنها اولورلر پس فخر عالم که جمله دن زیاده قرب معنوی یواش بلکه حقله حق اولمشدر بو معنایه بناء
بر مقام اختصاصیده اولمامری مقتضای حکمت اولمغین وسیله جنتی انلرایچون مخصوص اولدی (انعراج) عروج
وصعود و میل ایتمك (راه انتهاج) طریق سلوك (الهی) ای سرای وحدته طالب اولان ۞ راه کثرتدن جدا اولمق کرك ۞
ای وصال حضرته راغب اولان ۞ عشقه اول آشنا اولمق کرك ۞ عاشقك ذکری هو الله الاحد ۞ صادقك وردی هو الحی
الصمد ۞ سنده استرسك سکا حقدن مدد ۞ طوغرولغده قددونا اولمق کرك ۞ سدره وطوبای کیم ایلر کذر ۞ قاب
قوسین اوادنایه ایرر ۞ کردیلرسك بوله سن حقه ظفر ۞ جان وباش اکا فدا اولمق کرك ۞ سنده آره دار رحمان سنده در ۞
داده بول اوسر سبحان سنده در ۞ عشقه دوش مادامکه جانك تنده در ۞ عشقه عاشق مبتلا اولمق کرك ۞ دوست
الندن بوی احسان المغه ۞ غنچه خندان معنی بولغه ۞ حقیا حقه توجه قلغه ۞ دلده سر مصطفی اولمق کرك ۞
(مصدوق) واقعه مطابق اولان کلام ایله مخاطب اولان کیسه یه دیرلر (صدیق) اصطلاح صوفیه ده صادق و کمله
مخلص شوائب صفات نفسانیه دن خلاص اولان کیسه یه دیرلر صدیق قسمله مخلص مذکوردن وشوائب غیردن
خلاص اولانه دیرلر صدیقیت مراتب ولایتك نهایتی ودرجات نبوتك بدایتیدر جمله انبیایه وحی الهی بو مرتبه ایله
وصولدن صکره کلمشدر نبی ایله ولینك مابینده فرق بودر که نبی اولانه باطنندن وجه خاص ایله الهام وظاهرندن وجه
عام یعنی جبرائیل وساطتیله وحی اولنوب ایکی وجه ایله مکرم اولور ووحی اولندیغی احکام وشرایعی تبلیغ ایله مأمور
اولور ولی اولانه باطنندن وجه خاص ایله الهام اولنور فقط تبلیغ ایله مأمور اولماز زیرا اکثر الهام اولندیغی بواطن
شریعتدر که معارف وحقایق دیملور بوندن فهم اولنور که انبیا دخی اسرار الهیه یی افشایه مأذون دکللردر
اما اولکه حضرت قرآنده (بلغ ما انزل الیك) یورلمشدر اندن مراد مصالح عباده متعلق اولان امور در بوخصه اسرار
الهیه دکلدر ۞ قال بعض الکبار الاولیاء مأمورون بالکتمان وعلمهم بسلامتهم یکفی لهم ولاحاجة بعلم غیرهم
واما الانبیاء علیهم السلام فهم یخبرون بسلامتهم لکونهم شارعین فلابد لغیرهم من العلم بسلامتهم حتی یؤمن ویقبل
دعوتهم (والله یقول الحق وهو یهدی السبیل (بعدذا) صدیق جهاد اکبرله وشهید جهاد اصغرله شهید اولاندر انبیا
واولیا وشهدا انك جنت عدنه دخولی بالاصالة والاستحقاق وغیرلرك باتباعه ورؤیة الخلاقدر زیرا مقام تجلی جنت
عدندر ضعفادن اولنلر اومقامه داخل اولدقجه کندی مقاملرنده رؤیته قادر دکللردر مثلا دنیاده پادشاهلر بعض
خواصلك اياغنه وارورلر وانلردخی هرنه زمان مراد ایتسه لر پادشاه سرایته کیررلر وجمال پادشاهی کورررلر انلرایچون
رؤیته مکان مخصوص یوقدر فاما عامهٔ ناس اياغنه پادشاه کلرانلر پادشاهی کورمك دیلسه لر پادشاه سرایته
ویاخود موضع معینه وارورلر وخواصلك شفاعتی ایله کیررلر و پادشاهی کورسه لرده ایراقدن بیلك زحمت ایله کوررلر
(فاین هؤلاء من اولئك اللهم اجعلنا من الذین الهم البشری فی الحیوة الدنیا وفی الآخرة ومن لاحجاب له الی الابد فی
عیونه الظاهرة والباطنة انك انت المتجلی فی کل خفی وجلی (الهی) ای کندغربتده اولان اسیر ۞ وصلت احبابه ایرمك
وقتیدر ۞ ای بوایلده چاره سز قالان فقیر ۞ دفتر هجرانی دورمك وقتیدر ۞ صوکی عاشق اولوب چغلار یسك ۞
داغ غمله جکرك داغلار یسك ۞ عاشق اولوب قانلو یاش اغلار یسك ۞ اول جمال الهی کورمك وقتیدر ۞ بیشه
ایله کندیکه حق عشقنی ۞ یار ایدین ساکه دمادم شوقنی ۞ سنده بول جنات عدنك ذوقنی ۞ اول صفایی شمدی
سورمك وقتیدر ۞ باشهید اول عاشقایا صادق اول ۞ رؤیت دیدار باره لایق اول ۞ بلبل کلزار عشق خالق اول
۞ حق کلن ای حقی دیرمك وقتیدر ۞

﴿ قافیة الحاء ﴾

کلیرو ای صدر فاضل ایله صدرك انشراح ‖ کایلدك فردوس اعلانك سوزینه افتتاح
دیدی راو یلرییوردی شول نبی کانك ایچون ‖ یاردلدی لاجوردی خیمه لر مشکین صفاح
استیوجك جنت فردوس استمك تکریدن ‖ جنتك اعلاسی اولدرقدر اوضاحی طماح
انك اوستی عرش رحماندرکه ایتدی استوا ‖ جنتك ایرمقلری اندن افرایدر رواح
دیدیلرکیم امر ونهی ایدنلرکدر اول مقام ‖ پس سعادت شول کشی کیم نصح ایده یا انتصاح
کیمه تقوانك لباسین شرعی باشه تاج ایده ‖ لیك حظ نفس ایچون قوشمیه اصلا وشاح
کوزه ده خاطرلرك ویرانتی معمور ایده ‖ پرسکك الجمیه عنقا کبی آچسه جناح
دیدیلر عالملرك هم جنتی فردوسدر ‖ کیم بولرد رآخرنده یوزی آق اهل نجاح
بکزدیلر انبیایه عقل وعلم وفضله ‖ اولدیلر کامل متقی اهل صلاح

یونلر انلر درکه کورمز لاحساب ولاعذاب ‖ یوزلری بدر منیر هیچ کورمیه لر افتضاح
کیمکه علم حکمتی بیلدیسه حقدن قورقدی اول ‖ قورقودن پس قورتیلوب دیدارنی کوره کفاح
کیمکه اویدی یونلره بولدی صراط مستقیم ‖ اول صراطی دخی کیچه عفواوله جرم وجناح
دیدی حق ان الذین آمنوا فکر ایلکل ‖ یعنی ایمان کتوروب صالح اولان بولدی فلاح
ای دریغاشول کشی کیم عمری ضایع ایلدی ‖ یارین انده یاقه سن چاك ایلیوب ایده صیاح
شولکه بیلدی نفسنی اول بیلدی انجق ربنی ‖ کوزلرندن قان اقسه دی ایلیوب آه ونیاح

﴿ ای کمال قدرت اسی ای الهذوالجلال ﴾
﴿ وی جلال حضرت اسی پادشاه ذوالجمال ﴾

چون یراندی عرشی کرسی جنتی اول پادشاه ‖ صانکیم آچلدی کیچه دن طلعت نور صباح
دیدی راویلر روایتده کلوبدرشبهه سز ‖ کیم دیمشدر ابن عباس اندن اخبار صحاح
کیم یراندی براطیف جوهر نظر قیلدی اکا ‖ ایکی پاره اولدی جوهر هیبتدن انشراح
نصفی انك اولدی آتش نصفی انك اولدی صو ‖ صو بی اود اوزره اقندی قوپدی صودن انفتاح
چیقدی پس صودن بخاروهم دخان ایتدی صعود ‖ کوکلری یارندی اندن قبه لر قیلدی ملاح
چیقدی صودن قیناپون پس بخاریله دخان ‖ صانکه جنك ایدرلر یدی بلی صوطارتوب سلاح
چونکه کوکی قبهٔ مینا بصادی عالی طاق ‖ دوزدی صونك کپوکندن پرزی ایتدی صراح
پرروایتده دیدیکیم شویله امر ایتدی یله ‖ کیم کتورمیشدی صو بی موج اوره فوج رباح
چونکه صویه ضرب ایرشدی ایلدی صواضطراب ‖ قایندی طاشدی کپوکاندی قتی بی ارتیاج
پس پیوردی اول کپوکه تا کیم اول جامد اوله ‖ اولدی جامد هیبتدن طوکدی قورودی بطاح
اول کپوکدن پس یراندی ایکی کونده بری ‖ کعبه فك برنده ایدی جنه سنده اتضاح
اندن امر ایتدی صونك امواجنه کیم ساکن اول ‖ جنك ایدرکن ساکن اولدی یاره چکوب رماح
طاغلری اندن یراندی یرله قیلدی عماد ‖ تاکه مخلوقات یوله لرلر اوسنده مراح
ایکی کونده کوکی یارندی ایکی کونده بری ‖ کوکله پس یرینشدی صانکیم ایتدیلر نکاح
یوقو ترتیب انکچون کیم محمد مصطفی ‖ کله یویر یوزینه دلارده اوله امتداح

﴿ ای کمال قدرت اسی ای اله ذوالجلال ﴾
﴿ وی جلال حضرت اسی پادشاه ذوالجمال ﴾

دکله امدی قدرت اسی پادشاه ‖ بیری کوکی نیچه دوز ربارکاه
چون یراندی یوفلکاه یرلری ‖ متصلدی یربرینه هر بری
برنظر قیلدی بولر آیرادیلر ‖ یدی قات کوك یدی یرلر اولدیلر
دنیا کوکینی زبرجددن ایدوب ‖ آدنی ویردی رفیعا یاردوب
بعض برفیعا دیدیلر اسمینی ‖ موج مکفوفیدی دیرلر جسمینی
اندهکیم ساکن ملکلر اولدیلر ‖ صورتیدر انلرك شکل بشر
دوزدی ایکنجیی قزل یاقوتدن ‖ کورنه حکمت کوسترلاهوتدن
یاردوب قیدوم ویردی ادنی ‖ غایت احسن ایلدی بنیادنی
بعضیلر دیدیکه مرمردندر ‖ شویله ابیض صانکه جوهردندر
اندهیارندی ملکلری هربری ‖ یوزلری عنقا یوز بدر سرسری
دوزدی اوچنجیی صرویاقوتدن ‖ کورنه صنعتلر قیلور ناسوتدن
بعضیلرانی دمردندر دیدی ‖ اشبوکوکك ادنی ماعون دیدی
اندهکرکس صورتنده هب ملك ‖ نیچه دوزکور فلك فوق الفلك
رابعینی اق کومشدن ایلدی ‖ بعضیلرانی صاروتوجدن دیدی
دیدیلر بوکوکك ادی ارقلون ‖ اندغی خلقك یوزی آندرقنون

﴿ ای کمال قدرت امی ای آله ذو الجلال ﴾
﴿ ای جلال حضرت امی پادشاه ذوالجمال ﴾

دوزدی بشنجی کوکی النوندن
بعضیلر دیرآق کومش موزوندن
ادی رتقادر ملکار که انده وار
یوزلر یدرحورعین دی قنده وار
دوزدی التنجیسنی آق انجودن
ادی رقمافیه وطباق انجودن
بعضیلر دیدی قزل التون انی
رنکی صافی مثلی مثلی قنی
انده غینك یوزلری ولدان ایدی
یوزلری کلدن دخی خندان ایدی
دوزدی یدنجی کوکی واسع نطاق
آدنی و یردی غریبا یوجه طاق
بعضیلر یا قوت احمردن دیدی
بعضیلرده کورر انلری جسملیلر
جمله انسان یوزلر یدر یوزلری
کندولرکرو بی تقدیس سوزلری
اشبو یدی کوکه یدی پاسبان
قودی کیم ضبط اوله اهل آسمان
اولینك ادی اسماعیل ایدی
ثانیسنك ادی میخائیل ایدی
ثالثینك ادی صعدائیل ایدی
رابعینك ادی صلصائیل ایدی
خامسینك ادی کلکائیل ایدی
سادسینك ادی سمحائیل ایدی
سابعینك ادی رفرائیل ایدی
قاموسندن عالی جبرائیل ایدی
کرچکسیم یدنجی کوکه رمکنی
جمله سندن بك سورالله انی

﴿ ای کمال قدرت امی ای آله ذو الجلال ﴾
﴿ ای جلال حضرت امی پادشاه ذوالجمال ﴾

(لاجورد ولاژورد) معروف رنکدر بوراده لازوردی خیمه لردن مراد صورتا چادره مشابه اولان کوك رنکلی افلاکدر (مشکین صفاح) مشکین مشکه منسوب دیمکدر یا نسبت ایچون ونون اول نسبتی تأکید ایچوندر (صفاح) صفیحه نك جمیدر یعنی ودوزنسنه دیمکدر بوراده مراد مسك رنکلی اولان زمیندر (طباح) مرتفع نسنه یه دیرلر (انك اوستی عرش رحمانه در که ابتدی استوا) یعنی حق تعالی اول عرشك اوزرینه مستوی اولدی کما قال تعالی (الرحمن علی العرش استوی) استوا لغتده طوغری طورمقدر بوراده مراد حقك ذاتی اعتبار یله اولان استوادکلدر (تعالی الله علوا کبیرا عما یقول الظالمون) بلکه امر ارادی وایجادیسی اعتباریله اولان استوا واستیلادر بو امر لك عرش اوزرینه استوا سی امر تکلیفی وارشادینك شرع اوزرینه استوا سی مرتبه سنده در و بو ایکی امرك هر بری آخرك قلب وعکسی اولدیغی کبی شرعله عرشك دخی هر بری اخرك قلب وعکسیدر بو مقامی ذوقله فهم ایتمك مکاشفه یه محتاجدر بوندن معلوم اولور که الله تعالینك ابتدا رحمانیتی اثریکه ظاهر اولان عرش اعظمه قریب اولان جنت عدن وفردوسدر سائرلر اوزرینه هروجهله راجح ومرتفعدر زیرا عرش طبقاتك اك اعلاسیدر که انده اولان اطافت مادونده اولان اجسامده بوقدر انسان کامل اولان بو اسفل سافلیندن عرشه قدم یاصدقدنصکره عالم ارواحه وعالم امره دك عروج ایدر فسبحان من اظهر فی التنزلات سر الترقیات وشرف الانسان الکامل بالتجلیات البرقیات (رواح) ذهاب معناسنه یعنی یریدن یره کتمك (نصح ایده یا الناصح) یعنی یاعالم اوله نصیحت ایلیه و یا می اوله نصیحت قبول ایلیه النصیحة اخلاص القول والعمل وهی مأخوذة من نصح الرجل ثوبه اذا خاطه فشبهوا فعل الناصح فیما یتحراه من صلاح المنصوح له بما یسده من خلل الثوب کذا فی الفتح القریب ومن بلاغات الزمخشری ۞ ما منع قول الناصح ان یروقك ۞ وهو الذی یفصح خروقك ۞ یعنی قول ناصح سکا خوش کلمکدن سنی نه منع ایدر انك نصیحتلری سکا خوش کلسون و کوش جانله استماع ایله زیرا اول سنك یرقی یرلر یکی دیکر یعنی صلاحه محتاج اولان اقوال وافعالکی اصلاح ایدر (ومن لطائف بعض العرفاء) آن پسر پنده دوز ۞ شب همه شب تا بروز ۞ بانك کند چون خروس ۞ کفش کهن در که هست ۞ بو رباعی اول حدیث شریفك مضمونه اشارتدر که وارد اولمشدر (ان الله ینزل الی سماء الدنیا فی کل لیلة فیقول هل من تائب فاتوب علیه وهل من مستغفر فاغفرله) پس پسر دن مراد جناب رب العباددر تنکیم رأیت ربی لیلة المعراج فی صورة شاب امرد بیورلمشدر اسکیجی اولدیغی اصلاح احوال واحیاء قلوب ایدوب وجود انسانی تجدید ایتدیکی ایچوندر (وشاح) کسر له وضمله جواهر له مرصع

یردی توقوشقدر که بعض ولایتلرده عورتلرانی جمائل باغی کبی باغلنورلر بوراده مطلق قوشاق مراددر (عنقاء) قاف سیمرغ دیدکلری قوشدر که قاف طاغنده اولور جمله قوشلرك پادشاهیدر دیرلر که ذوالقرنین قافه واروب انکله سوبحثدر ۞ هدایت هدهدی هادی اولورسه ۞ ایرم عنقایه یك وادی اولورسه (لمحرره) یوری اسکندوقت اول جنوب قافه سفرایله ۞ بومرغان هوادن کوزیوم عنقایه نظرایله ۞ فاقدن مراد عالم وجود وعنقادن مراد اهل شهود اولاندر مستعدوقت اولنلر بوسر وجودی یاورلر والك اهلی قافده ایسه دخی بولورلر بوسوز توفیقه خاصدر والله تعالی الموفق (بعدذا) اکرچه عنقابین الناس موجود الاسم ومعدوم المسمی قبیلندندر (کماقال بعضهم الجود والغول والعنقاء ثلاثة اسماء اشیاء لم توجد ولم تکن (وکماقال کمال الخجندی) طالب سیمرغ باش وکیمیا لکن مجو ۞ درنکوزویان وفایاماشقان صبر وسکون (وکماقال الحافظ) وفانجوی زکس ورسخن نمی شنوی ۞ بهرزه طالب سیمرغ وکیمیامی باش ۞ ولکن بوسوزلردن عنقانك عدم وجودی لازم کلز بلکه صعب الوصول عزیزالمنال اولسی فهم اولنور تشکیم کیمیانك علم وعملی حالاتی الجمله موجوددر لکن کمال عزت وکمال اولدیغندن اصلی یوقدر وکیمیاکا واصل اولامشدر دیلور من طلب شیأ وجد وجد ومن کلمات حضرت مولانا قدس الله سره الاعلی ۞ ازکرامات بلند اولیا اولاشعراست وآخر کیمیا ۞ ومذکوراولان عنقایه عنقاء مغرب اطلاقی اولنور میمك ضمی ورانك کسریله میم فتحیله مجلس وزننده دکل (اغراب) اذهاب معناسنه درعنقا بعض انسانی قاپوب مغرب طرفنه کوتوردیکیچون عنقای مغرب دیدیلر یعنی قافه القاولنمزدن اول وعنقاء مغرب شیخ اکبرقدس سره الاطهر حضرتلرینك برتصنیفلرینك اسمیدراول کتاب اغرب غرائب واعجب عجائبدن برکتابدرانك فهمی ادعایدنلرك اکثری دعواسنده کاذبدر (ومکروا ومکرالله والله خیرالماکرین (لمحرره) بو براوزکه معمادربونی فتح ایلرخودبین ۞ بو بر پاکیزه عذرادریقین اولمزاکاعتین ۞ جمال یوسفی اعمی اولنلرقنده سیرایلر ۞ اکرچه ایلشدرانی مولی جمله دن شیرین ۞ (جناح) قنادر (نجاح) ظفربولمق وخلاص اولق عالملرك اهل نجاح اولسی عملری نافع وعملری صالح اولق حسبیله درکه بونلره عقباء اخرت دیرلر تشکیم بو بینك مابعدی بومعنایی شرح ایدر (افتضاح) رسوای اولقدر (کفاح) یوزیوزه اولق (جرم وجناح) صوچ وکناه (صالح اولان بولدی فلاح) صلاحك ادنی درجاتی ایمان بالله در نصکره ظواهر احکامی رعایتدر اعلاسی مقدماشرح اولنان مقام صدیقیندر انبیایه وکمل اولیایه صالح دیمك بومعنایه کوره درکماقال تعالی حکایة عن یوسف الصدیق علیه الصلوة والسلام (توفنی مسلما والحقنی بالصالحین) ای بآبائی الانبیاء الکرام فافهم ولاتغفل فانه زلق فی هذا المقام بعض الاقدام (در یغ) حسرت ودردوحیف دیمك واه ایلمك (صیاح) چاغرمق (شولکه بلدی نفسی اول بلدی الحق ربنی) حضرت علی کرم الله وجهه دنك (من عرف نفسه فقد عرف ربه) کلامنه اشارتدر تشکیم صدکله سنده مسطوردرفاما عند الجمهورخبرنبی اولق اوزره مشهوردر بومقوله کلمات عرفانیه حضرت علی یه نسبت اولنمق سلطان کونینك ترجمانی اولق حسبیله درکه یدل علیه قوله علیه الصلوة والسلام (انامدینة العلم وعلی بابها) (بعدذا) من عرف حد بذاته ایکی اعتبار واردر اولکیسی نفسی ونفسنك مظهر اولدیغی حیات وعلم وارادت وقدرت وسمع وبصر وکلام صفتلرینی برهانله یاوب ومکاشفه ایله یاوب انکله رب العالمینك وجودینه استدلال ووجدانله جناب حضرتنه وصالدر ایکنجیسی اول یوصفات ثبوتیه ایله موصوف اولان ربینی مکاشفه ایدوب بعده اول وجودك سرینه ظلی اولان کندی نفسنه رجوع وانتقالدر بومعنایه کوره من عرف ربه فقد عرف نفسه دیلور الحاصل یاالوهیت مؤثره ویامؤثردن اثره انتقال اولور سالکه لازم درکه بووجود واحد معرفتنك منزلنه واصل اولوب براز خ قیود واضافاتدن خلاص اوله (لمحرره) نفسنی بیلك فنی دشوار در ۞ نفسنی بیلمش ولیکن واردر ۞ واصل سرالحق اولمك ۞ اره کز حق ایله بعد الدار در (نیاح) صاغوصاغوب اغلامدر (طلعت) کورمك رؤیت کبی صکره یوزده استعمال اولندی انسانك اول کوزینه یوزی اولدیغیچون (اخبار صحاح) اخبار فتح همزه ایله درخبرك جمعی (وصحاح) کسرصادله صحیحك جمیدر (ملاح) ملیحك جمیدر کوکلك دیمکدر (طاق) چارطاق ومصندره بوراده تشبیه طریقیله در (صراح) صادك فتحی وضمیله خالص معناسنه (فوج) بلوك وجماعت معناسنه (ارتیاح) شاد اولق (بخار) قال فی القاموس کل دخان من خار بخار (جامد) طوکمش جمادی الاولی وجمادی الاخره تسمیه اولنمق ابتداء وضعنده سولرلك طوکمسی زمانته مصادف اولمغله دروقیل غیرذلك کمافی شرح التقویم (بطاح) بطحانك جمیدر واول واسع صوبجراسیدر کهانده اوفاجق طاشلراوله (اتضاح) ظاهراولق (رماح) رمحك جمیدر سنکومعناسنه مراح) فتحیله راحت اوله جق یرومطلقامکان ومأوی معناسنه دکلور (امتداح) مدح ایتمك که ثناجمیله دیرلر معلوم اوله که الله تعالی ایکی کونده یرلری وایکی کونده منافعی وایکی کونده کوکلری خلق ایلدی اکرمراد اینسه طرفة

العين ايجره خلق ايدردى فاما خلق تأنى يولنه ارشاد ايچون بو يله ايلدى زيرا تأنى رحمانك ونجله شيطانك درالا الى يرده دكل اولكبسى نمازى تعجيل ايتمك وقتى دخول ايتدكده كاورد (اول الوقت رضوان الله) وقد استثنى منه الفجر فانه يستحب فيه الاسفار كاورد (اسفروا بالفجر فانه اعظم للاجر) وكذا تبريد الظهر فى الصيف ايكنجيسى دفن ميتده تعجيل ايتمك حاضر اولدقده لكن بعد ان يتحقق انه مات مثل المطعون والمفلوج والمسبوت اى الغشى عليه ينبغى ان لا يسرع بتجهيزهم حتى يمضى يوم وليله ليتحقق موتهم كما فى انوار المشارق ۞ اوچنجيسى قرزى تزويجده تعجيل ايتمك بنشدكده دردنجيسى دينى قضاده تعجيل ايتمك بشنجيسى قوتى كادكده احضار طعامده تعجيل ايتمك التنجيسى كناهدن توبه يى تعجيل ايتمك فانه قدورد (هلك المسوفون (الهى) كليرى اى طالب مولى اولان ۞ حق يولنه جان وباشى قبل فدا ۞ كليرى اى راغب اعلى اولان ۞ ايله ادنادن سفر الهه تا ۞ كيركوكل منزل كهنده اول مقيم ۞ عشقه اوى بودر صراط مستقيم ۞ صحت جان بول يترطوردك سقيم ۞ ايچ شراب معرفت اولدردوا ۞ نفسكى بيل ربكى بلمك بودر ۞ جمله دن وارغانى اول اولمك بودر ۞ فان اقت كوزدن سكا كولمك بودر ۞ نقد عمرى قيلمه اسراف هوا ۞ علم الاسماء سنك شانكدر ۞ جنت اعلى سنك جانكدر ۞ سودياكك هردم سنك يانكدر ۞ كوزلرك واريسه آچوب باق سكا ۞ وارلغك بندين ياغكدن چوزوب ۞ عرش وفرشى كوشه كوشه هب كزوب ۞ اون سكز بيك عالمى حق سوزوب ۞ قنده دروار آرسه كبريا (باركاه) اجازتكاه ديمكدر پادشاهلرك ووزرانك ديوانخانه لرينه باركاه ديدكلرى اول قبولده دخول ايتمك اذن واجازته محتاج اولديغندندر بوافلاك سبعه وكرسى كريم وعرش عظيم حق تعالانك باركاهيدر اورازه دخول ايدوب عالم ملكوتى سير ايتمك اذن حقه محتاجدر تكيم ليله معراجده رسول اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم جسميله دخول ميسر اولدى وانلردن مقدم حضرت عيسى عليه السلامه وانلردن مقدم حضرت ادريس عليه السلامه نصيب اولدى وكذلك حالت انسلاخده انبيا واوليايه ديده باطن كشاده اولوب معراج معنوى ايدوب عالم ملكوتى سير ايدرلر وحقائق ودقايقدن مطلع اولورلر الحاصل اكر حالت يقظه ده جسميله واكر حالت انسلاخده كه يقظه دنفوعيدر روحله بوعوالمك صورت ومعناسنه دخول اذن كبريا ايله اولور (رقيعا و رقيعا) قاموسده در ايله دكلدر قال فى القاموس الرقيع كامير السماء لانها رفعت بالنجوم او السماء الاولى و برقع كزبرج وقنفذ اسم للسماء السابعة اوالرابعة اوالاولى انتهى پس بعضيلر برقع ديديلر اسمى ديمك بعضى برقيعا ديديلر اسمى ديمكدن فصيحدر (موج مكفوف) يعنى سيلاندن منع وكف اولنمش موج وفى التفسير المسمى بالتبيان فوق الهواء بحر مكفوف الامواج وفوقه السماء الدنيا انتهى (بقر) من بقر اذا شق لانها تشق الارض بالحراثة ومنه قيل لمحمد الباقر بن على زين العابدين بن حسين لانه شق العلم ودخل فيه مد خلا بليغا كذا فى حيوة الحيوان (لاهوت) عالم اسما وصفاته ديرلر (جبروت) عالم مجرده يعنى ارواح ديرلر (ملكوت) عالم ملائكه يه ديرلر (ناسوت) عالم بشره ديرلر (سرسرى) قولاينه ديمكدر بوراده دويدوزمعناسنه در سراسر كبى (كركس) معروف قوشدر تركيده آق باديرلر بيك بيل باشر ذيرلر (اندر فنون) يعنى انواع مختلفه والوان كثيره اثلر صورتنه بكزر (كما قال فى قصص الانبياء وسكانها ملائكة على صور الخيل (حورعين) حور حورانك جمعيدر آهو كوزى كبى سيه چشم اولانه ديرلر عين اعينك جمعيدر بياض وابيض كبى بيوك كوزلى ديمكدر عجم حورلفظى مفرد كبى استعمال ايدوب حورى ديرلر (ولدان) وليدك جمعيدر مولود معناسنه جنتده اولان ولدان اطفال كفار وغلمان اوراده خلق اولنمش اوغلانلردر ديمشلردر (نطاق) كر قوشاقدر (ازهر) يلدرايجى (روحانى) مكان روحانى بالفتح اى طيب والروحانى بالضم مافيه الروح وكذلك النسبة الى الملك والجن والجمع روحانيون كما فى القاموس (كروبى) الكروبيون مخففة الراء سادات الملائكة كما فى القاموس بوراده راتشديد ايله تلفظ اولنور سلاست وزن ايچون (پاسبان) بكجى (آسمان) كوك فلك معناسنه آس دكرمندر صو دكرمنه آسياب ديرلر مان مانستندن بكزيجى معناسنه در وآسمانك معناى تركيبى دكرمنه بكزيجيدر ۞ دكرمن كبيدر ۞ صواوزره كردون ۞ دونه دونه ايدرايجنده كين اون (اسمعيل) لغت سريانى اوزره مطيع الله ديمكدر وقيل غير ذلك (كرچه كيم يدنجى كوكدر مسكنى ۞ جمله سندن يك سور الله انى) يعنى جبرئيك مقامى يدنجى كوكده سدرة المنتهانك ذروه سيدر انسانده عقل جزئيك مقرى ذروه دماغ اولديغى كبى جبرائيل عقل كلك صورتيدر كندى تعبيى مقامندن انبيادن غيريه كورنمز واقعده و يقظه ده كورينن ممثلا ندر لكن خضر عليه السلام بو يله دكلدر يقظه حالنده انى كورن حقيقت اوزره حضرى كورمش اولور اكرچه كه بعض مشايخ تجويز ايتيوب كورينن انسانك صفت غالبه سى صورتيدر ديمشدر بومقام ذوقه محتاجدر زيرا عقله كنجايش مرتبه سندن دوردر (بعد ذا) ارواح ملكوتيه اراسنده جبرائيل نفوس قدسيه بشريه اراسنده فخر عالم صلى الله عليه وسلم كبيدر بونجه جميع مخلوقاتك

نسبت الیه احب اولدیسه اولدخی ملائکه یه نسبت حقه اویله درانکچون سفارت اکا سپارش اولندی لکن جبرائیلدن غیری ملکلردخی انبیایه نزول ایتمشدر ازجمله جناب رسالتپناهه نبوتدن اوج سنه مقدم اسرافیل علیه السلام مقارنت ایلدی فخر عالم آنی حس ایدروصداسن ایشدرولکن شخصنی کورمزدی کما فی انسان العیون وخازندین سنانه خازن نارا ولان مالك موکل اولدی وذوالقرنینه نبوتی تقدیری اوزره زیافیل دیرلر برملك نزول ایدردی کما فی التعریف والاعلام للامام السهیلی (الهی) ای کمال قدرت اسی پادشاه ذوالجلال ۞ قدرتك طوباسنه هر بورق کون ایچره دال ۞ برنظرده ایلدك کون ومکانی اختراع ۞ عالم لاهوتدن ناسوته کوسترمك کمال ۞ برتجلیده برانمك اون سکز بیك عالمی ۞ ذاتکه مرآت ایدندك انده برانور جمال ۞ پاسبان ایندك سماوارضه قیوم اسمنی ۞ حفظ ایدر بوعالم ملکی فنادن لایزال ۞ ایلدك اصداف وحیه چونکه جبریلی امین ۞ آصدی کوش انبیایه لؤلؤصاف مقال ۞ ملك حقه حقیا عبرتله باقی چق آرەدن ۞ سلطنت اول پادشاهکدرکه یوق اکازوال ۞

﴿ قافیة الخاء ﴾

چون ایشدنك کوکلرك اوصافنی قیل انتساخ
دکله پس بو سوزلرك وصافنی قیل انتساخ

دید بلر تفسیر ایچنده چون براندی کوکلری
یدی قات یردوشه دی اصنافنی قیل انتساخ

نیچه دوزدی کوکلری قت قت مطبق دکله کل
قاف طاغینك نیچه دراحقافنی قیل انتساخ

ابن عباس دید یکیم یرلر یدی اطباقدر
بر برینسك اوزرنده ایلیو یدر ارتساخ

اولینك آدی رمکا انده در ریح عقیم
انده یتمش بیك زمامی باغلیو یدر ارتساخ

هرزمامی طوتدی یتمش بیك فرشته جبرایله
بو سوزی محکم مصحح سویلیو یدر ارتساخ

عاد قومن اول یل ایله ایلدی الله هلاك
کور کمال هیبتینی بو کلامه طوت صماخ

انده برمخلوق براندی ادنی اوشم قودی
کور کمال قدرتینی بو مقامه طوت صماخ

انلره ایدوب حساب وهم عذاب وهم ثواب
کور کمال حکمتینی بو نظامه طوت صماخ

پس ایکنجی یرك ادی خلده ذورانی یسل
اچ کوزیکی مستمع اول بو مقاله طوت صماخ

قومنك ادی طمس دریری بربینی یر
اکلیانه کورنه عبرت بو مثاله طوت صماخ

انده واردر اهل نارە نیچه اصناف عذاب
فکرکی دیر اعتبارایت اشبو حاله طوت صماخ

فانی جنت فانی نعمت فانی لذت بونلره
کوزلیانه کورنه صنعت بوکماله طوت صماخ

فانی اول جنتلرنده دوزدیکی در لونعیم
بونده کورکیم بونیچه نعمت بوخصاله طوت صماخ

فانی اول عدن اوچمغنده وصلتیچون قیلدیغی
بونده حرقت بونده فرقت بوخیاله طوت صماخ

﴿ ای کمال قدرت اسی ای اله ذوالجلال ﴾
﴿ وی جلال حضرت اسی پادشاه ذوالجلال ﴾

پس اوچنجی یرك ادی عرفه دررشبهه سز
انده طولو در عقارب انده اولمز انسلاخ

انلرك قویریغی واردر کیم صنکولر کیبدر
کیمه کیم ضربی ایریشه کیمه بوراز انسلاخ

هر برنده اوچیوز التمش قله وازدر اغودن
بیر یسنی بیره قورسه کیمسه قالمز انسلاخ

انده غی قوملك قبسدر ادلرینی شویله بیل
بونلرك اولدرمقامی کیمسه قطعا انسلاخ

دکله در دنچی یرکیم ادیدر جربانك
انده واردر ازدها لر ایدر ایدی ایکی شاخ

هر بریك قویروغی خرما اغاجی کیبدر
ضرب ایدیدی طاغلری کرایدر ایدی ایکی شاخ

انده غی خلقك ادینی دیدیلر جلهامدرر
پیر اوتجه اولمز انلر کیدریدی ایکی شاخ

کوزلری یوق الری یوق ایاغی یوق انلرك
ایکیشر قاتلری واراچار ایدی ایکی شاخ

پس بشنجی یرك ادین دیدیلر ملثادرر
قومنك هم ادی محطاط ایشلر یدر انتفاخ

بعضیسی بعضیسی پرزادی اولدر انلرك
شویله درعاد تلری بربرینه یقین ایراخ

انده کبریت طاشلری وارتاتی کافرلك
بوینه بغلا یسرلر ایریسر اودده صراخ

یرك التنجیسنك ادی ندر سجین در
قومنك ادی قطاط وصورتی قوش رنکی ناخ

بونلر الله عبادت ایدنجی قوللر درر
قوللغندن هربری بر لحظه اولمز انفساخ

اندہ در دہ تزاری جملہ جہنم اہلنك | تا قیامت کونہ دك طورر اولزا انفساخ
یونجہ یرلر یونجہ کوکلار اول حبیب اللہ ایچون | انکچون یارادلدی پس یولنمزا انفساخ

﴿ ای کمال قدرت امی ای الہ ذو الجلال ﴾
﴿ وی جلال حضرت امی پاشاہ ذوالجمال ﴾

ید نجی یبرك آدی عجبا درر | اویردہ عرازیل اوملعون طورر
انك قومك آدلریدن رجثوم | قرازطورر رجملہ زنکی رسوم
مسلط اولہ زیولر بی فکاك | کہ یاجوج ومأجوجی ایدہ ہلاك
چویلدك یارادلدی سبع طباق | قوشاندی بدی یرزہم نطاق
ایشت قاف طاغینك یوکرسمی | کہ حق نجہ دوزمش الك جسمی
زمرددن انی یارا تمشدرر | انی متصل کوکہ ایتمشدرر
احاطہ ایدوبدریرك سطحنی | یشل رنك ایدوبدر کوکاك نطعنی
نہ پردہ کیم اولہ فلاع وجبال | یہ شہرویہ کوی ویہ صحرا تلال
انکا متصلدر بولردن طمر | تکیم شعاعینہ شمس وقمر
انکا بر فرشتہ موکلدرر | فنی ہیچنیہ مشکلدرر
قچنکیم اولہ حقہ عاصی برایل | دیلہ سہ کہ قہرایدہ انی جلیل
بیورر کہ قافدن طمرار غراول | انکچون انکازلہ اوغرر اول
نیچون اولہ زعاصی ملك امنہ | چودو یمایہ طاغلر تجلیسنہ
دیلرسہ یونك کبی یوزیك جہان | براندہ کیروانی ایدہ آنہان
چون اولدر علی کل شیٔ قدیر | پس اولدر غنایہ ثنایہ جدیر

﴿ زہی قادر ولم یزل لایزال پرکمال ﴾
﴿ کیم ایدر جلالینہ عرض تجلی جمال ﴾

اکا یارہ شور عزت وسلطنت کبریا | کیم ایدہ پس انك جنایندہ کبریا
چون ایتدك سکا قاف طاغندن بیان | ایشت بر عجب سوزدیہ لم عیان
کہ دیمشدر انی رسول الہ | صحیح نقل اولوبدر کہ یوق اشتباہ
کہ اردندہ قاف طاغینك اول خواجہ | برآق پر براندی اوتوز دنیا جہ
ایچی طو بطاودر انك کائنات | قوایشلری ذکر وفکر وصلات
قومشلردر رقولانہ ناصیت | کہ یوق طرفۃ العین قدر معصیت
دیدیلر رسولہ کہ یونلر عجب | بنی ادم اولہ یاغیری نسب
دیدی کیمدر آدم بولر بیلدی | براد لد یمی یاپراد لمدی
دیدیلر قنی اندہ ابلیس پس | ابر شما دیمی اندہ تابیس پس
دیدی بیلزانلر کہ ابلیس ندر | ضلالت یاعصیان یا تلبیس ندر
دخی نسنہ لر یاردیجدر اول | کہ بولرسزك علمکزا کایول
یوسوزدن عجب برروایت صحیح | خبردہ اولوبدر عنایت صحیح
بیورمشدر انی رسول کریم | کہ قاف طاغنك اصرہ سندہ حکیم
یرادوبدر راندہ یتمش یری | کہ مشکدن درر اول یرك ہر یری
انك ماورا سندہ کافوردن | کہ یتمش یری صانکہ ہب نوردن
یراندی کیروانده یتمش یری | کہ عنبردن ایدی قوسرسری

﴿ زہی قادر ولم یزل لایزال پرکمال ﴾
﴿ کیم ایدر جلالینہ عرض تجلی جمال ﴾

انفساخ) استنساخ دیمکدر کہ پرشینك بر یرہ نسخہ سن یازوب نقل ایلکدر (مطبق) طبقہ طبقہ یعنی قات

﴿ قات ﴾

قات كه بری اوزرینه قونلش اوله (احقاف) حقفك جمعیدر قوم دیمكدر یعنی یغلمش قوم واصل الجبل معناسنه دخی كلور (اطباق) طبقك جمعیدر قات معناسنه (ارتساخ) ثابت ومحكم اولق (عقیم) قصر دیمكدر وریح عقیم ریح غیر لاقح كافی القاموس یعنی اغاجلره صو یورودوب نشو ونمایه سبب اولیوب فائده سز و بلكه ضرری روزكاره دیرلر (زمام) بولاردر (صماخ) قولاق داولی بعضیلر قولاغك كندیدر دیمشلر (انسلاخ) خروج ایتمك معناسنه (ازدها) (وازدر) یلان نوعندندر غایت بیوك اولور آدمی وحیوانی یودر بعضیسنك ایكی فرسخ قامتی وبر بیوك دیه قدر باشی واكاكوره سائر عضوی اولور قره رنك ودریانك حیوانانی اكل ایدوب فسادی چوغالدقده امر حقله رملك اتی الوب یأجوج ومأجوجه براغوب وانلردخی انی غدا ایدوب برلر (شاخ) بوداق (انتفاخ) شیشمك بوراده مراد باغضب وباحدتدن ویا كثرت اكلدن شیشوب اوفرلمكدر تكیم بیتك مابعدی بومعنایی اشعاراید (صراخ) زار یلق ایتمك ومطلقا صوت معناسنه دخی كلور (ناخ) نارنجی یعنی طورنجی رنك دیمكدر كذافی هامش بعض النسخ الصحیحة ولكن ناخ كتب لغویه ده مطلقا بوقدر پس جائزدر كه نخ لفظندن اشباع اولنمش اولهنخ فارسیده اول بساطدر كه ایكی یانی بیله دوشنه وانجه ابریشم وحریر معناسنه دخی كلور بوراده معنای لازمی اولان رنكین دیمكدر ولكن رنكین اولان نسنه لرده قرمزی وآل رنك مشهور اولمغله اندن استعمال اولندی وبومعنایه مجدیه ده ناخ لفظنك موارد استعمالی قرینه درتكیم خانه مجمعه فصلنده برفاج پرده دخی كاسه كركدر (لحظه) ساعت لطیفه وكوز قوپروغیله نظر ایلك بوراده مراد ساعت لطیفه در كه كوز اچوب یومنجه اولان آندر ساعت نجومیه دكلدر (انفساخ) بوزلق (عزازیل) شیطانك قبل اللعنه اولان اسمیدر بعد اللعنه اولان اسمی ابلیس وشیطان ورجیم وامثالیدر (زنك ورسوم) واوعاطفه ایله در بعض نسخه لرده زنكی رسوم واقع اولمشدر زنك پرملكت اندیر خلقنه زنكی دیرلر سیاه رنك اولورلر حبشك غیریدر (فكاك) خلاص (سبع طباق) كوكلردر كه بری برینك اوزرینه قبه كبی خلق اولنوب برلره طاق یعنی كمر قوشاق كبی قابلشدر محیط اولدیغندن اوتری وفی سورة الملك طباقا ای مطابقة بعضها فوق بعض فهو مصدر بمعنی المطابقة بكسر الباء ویجوزان یكون جمع طبق بجمل وجمال (قالوا الارض كرة وسماء الدنیا محیطة بها احاطة قشر البیضة بالبیضة من جمیع الجوانب والثانیة محیطة بالدنیا وهكذا الی ان یكون العرش محیطا بالكل (سطح) یصی ودوزنسنه دیرلر بوراده پرپوزی مراددر (قطع) كسرله وقتله سختیان دوشك وروی زمین و بساط شطرنج بوراده كوك یوزی مراد در (شهر) جمعه قیلنوب اقامت حدود اولنان موضعه دیرلر ترکیده شاردینلور (كوی) محله در بوراده مراد قریه شهرك برمحله سی كبی اولمغله كوی اطلاق اولندی (تلال) تلك جمعیدر دیه معناسنه (زلزله) دیرلمك ودرمك معلوم اوله كه زلزله كوه قافده مقیم ملكك تحریك عرقی ایتمسندن اولق اهل شرعه كوره دراهل حكمت بخاراره ضدندر دیرلر یعنی پرایچنده محبس اولان بخاریرك خارجنه منفذ بولمیغله یری تحریك ایدر اما اهل حقیقت قتنده زلزله نك اصلی بودر كه انسانك اعضاء ظاهره سی اولوب كاهیجه مختلج یعنی سكر بدنك كبی یرك دخی اعضای باطنه سی واردر كه زلزله انك عضونك اختلاجندن اولوریوندن منفهم اولور كه ارضنك عضوی متحرك اولق ذی روح اولدیغندندر لكن بوكا حیات حقانی وروح اعظم ساری دیرلر مكاشفه ایله بیلنور پس قاف طاغی اگرچه صورتده ساكندر اما حقیقتده حركت اوزره در (كما قال فی المثنوی) همچومرهم ساكن و بس كارگن ۞ چون خرد ساكن وزوجنبان سخن ۞ نزد انكس كم نداند عقلش این ۞ زلزله هست از بخارات زمین (جدیر) لایق معناسنه (الهی) اسم اعظم كبی الله الاحد ۞ كوه قافی طاغلره باش ایلدی ۞ اغلمقدن درد عشقیله اید ۞ یرلك یوزن كوزین باش ایلدی ۞ دوعدی طاغلر تجلی حقه ۞ ایردی اولدمده فنا مطلقه ۞ حق كوزیله حقه كل برخوش بقه ۞ كور نجه كندن سكافش ایلدی ۞ اول سكادائم كمال لطف ایدر ۞ سن اكا عاصی اولورسن بی كدر ۞ كل بواوضاعی بكم صندن كدر ۞ قهر حق چوق آدمی لاش ایلدی ۞ اوله كور بیچاره ایركن عشقه دوش ۞ درسون تر تر دلك بی عقل وهوش ۞ كنسون عینكدن رسومیله نقوش ۞ كور بونقشی جمله نقاش ایلدی ۞ شول یدی رویدی كوكلرسنك ۞ فی الحقیقة اولدیلر جان وتنك ۞ سرینه ایرنورنی كور وارانك ۞ كورمزی حق حق خفاس ایلدی (عیان) عینك كمریله درك اسبق (اشتباه) شبهه لك (خواجه) بای و پیر وعزیز بوراده اولو ومالك دیمكدر (ناصبه) باشك اوكنده صاچ بندیكی یروآلن اوزرینه كلن صاچ بوراده آلن مراددر یعنی جبهه (طرفة العین) كوزغلداتمق وكوز قیاغن اوینامق معلوم اوله كه ذكر اولنان حدیث شریف بعض اهل تفسیر سورهٔ تحلده (ویخلق مالا تعلمون) آیتنده یازمشلردر وبستان العارفینده دخی مسطوردر (زهی) حرف تحسین (قادر لم یزل) بالنسبة الی جانب الماضی (لایزال) بالنسبة الی جانب المستقبل (برکمال) ای سرمدا (كیم ایدر جلالته) وهی مرتبة الصفات (عرض تجلی) والعارض

هو (جمال) وهی مرتبة الذات

﴿ قافیة الدال ﴾

یراندی کیرو اندہ یتمش یری اطراد
قوسینی التوندن ایلدی احسن نهاد

وراسنده انك کوشدن یراندی کیرو
که یتمش یری دوشهدی فرش انور مهاد

انك اصرا سنده دمردن دخی یتمش
دوشادی بناسن یرك ایلدی پس شداد

وراسنده انك عوالم یراندی کیرو
که یتمش ثیك ایدی ملکلر طلو یوق عداد

یولر بیلز آدم یاکیمدر بنی آدمی
دخی کیمدر ابلیس ندرشر وشور وفساد

شهادت ایدرلر که الله یرتکریدر
که یوقدر شریکی وزیری اله العباد

محمد رسولیدر انك حبیبی درر
هدایت ایدوب عالمی حقه ایلتوررشاد

یراندی چو یو یرلری قاف طاغندن اوته
اقتدی یدی دگزاندہ مهیب امتداد

دگرزل ایچنده خلایق طلو یی عدد
کوراول صانمك صنعتی هیچ اولورمی عداد

یولرشول عوالمدرکیم خبر و یردیلر
انی بیلدیلر کشفله ابلیسوب اعتداد

که جابرقا جابرساهور قلیا عالمی
یولرد ردیوب حکمت ایچنده و یردیلر آد

ریاضت ایدوب کوکلره اوچدیلر عملله
عناصر موالید ایدوب یونلره انقیاد

هوایه آغوب اودلره کیردیلر یا نمیوب
دگزده یوررلردی اولوردی صولر جماد

فلکدن کواکبدن آواز اشتدی یولر
انکچون ایرشدی یولر که ایتدیلر اجتهاد

قویوب یوفنا عالمی استدیلر بقا
پس اندن نظر ایلدی اول کریم وجواد

﴿ زهی قادر ولم یزل ولایزال برکمال ﴾
﴿ کیم ایدر جلالنه عرض تجلی جمال ﴾

چو بلدك دوزلدی یوهفت آسمان وزمین
قوسی مزین مرتب مکمل شداد

روایت ایدر اهل تفسیر انی دکلکل
بوسوزی ایشت جان ایچنده بکاطوت فؤاد

دیدیلر یرادلدی چونکیم سموات وارض
یری بربسیله بوعالم طوتوب اعتضاد

شوصو کیم کوتورمیشدی عرشی اول امرله
انی ایکی قسم ایلدی اویله دیرنون وصاد

انك نصفی قودی عرش الله نصفنی
قودی ارض سفلیده یرایلدی اعتماد

انی کیم قودی عرشك الله طوندی قرار
ادینی و یروب بحر مسجور ایدوب انقیاد

بو بحرك دیدیلر ادین بحر حیوان دخی
که زیرا قچنکیم قیامنده اوله معاد

بوصودن دیرلر دیدیلر اولیلاری حق
دیریلوب دریله که محشرده یوم التناد

یراندی ملکلر کیم الده طوتر حربه لر
که هیکاثیل انك ایدر طویل التجاد

یولاره بو بحر ایچره قودی موکل ملك
سموات وارض اندہ خردل یاذره رماد

قیاسا اگر یوملك اغزنی اچه دی
ایدر اول ملکلر انك امرینه استناد

بود ر بحر مسجوره قائم اولوب حکم ایدن
انی نور عرشدنکه روشن اوله بو بلاد

پس اندن یراندی یوشمسی نظر ایلیوب
یقین ایدی اول نورعرشه ایدردی اصطیاد

قردوزدی نوردن کیم اول ایدی نور حجاب
زهی سر هو الخلق بغشلر مریده مراد

﴿ زهی قادر ولم یزل ولایزال برکمال ﴾
﴿ کیم ایدر جلالینه عرض تجلی جمال ﴾

دیدی ابن عباس که شمس وقمر
براردی ایکیسی انورده یولر

ایکیسی دخی یتمش جزؤ ایدی
کیجه یوغیدی جمله کوندز ایدی

یوردی پس الله جبرائله
کیم آیك یوزدن یراز نور اله

قنادیله اوردی ایك یوزنی
طوتوب سلدی اوچ کرانك یوزنی

سلوب آیدن الیمش طقوز جزئی
الوب قائدی شمسك یوزینه انی

﴿ اثر ﴾

ائرکم کوز وکز یوزنده آیلك — قنادی یرید ر دیدیلر انك
دیدیلرایکیسی سبراسردرز — سماءت جهانه یرایرذرر
دیدی ابن عباس راضخدر اول — کونش جرمی القمش فراضخدراول
قمر جرمی قرقدر حساب ایلکل — که هر فرسخك قدرن اوچ میل یل
چو شمس وقمر ایلدیلر طلوع — بوکز بیت معمور قبلدق رجوع

﴿ زهی قادر ولم یزل ولایزال برکمال ﴾
﴿ کیم ایدر جلالینه عرض تجلی جمال ﴾

روایت ایدنلر دیدی درت مقال — حقیقتنده والله اعلم بحال
بری بوکیم انی یر اودیدیلر — ملکلر بویرده انی یاپدیلر
دخی بولمامیشدی آدم وجود — دخی قبلما مشلردی اکا سجود
ایکنجی بوکیم یاپدی اتم انی — که چقمشدی چتدن اولدم انی
اوچنجی بوکیم کلدی چونکیم یره — کورر کیم جهان خالی برداره
چووحشت طوتوب زار یلق ایلدی — الن طوتدی حق یار یلق ایلدی
ویریبدی جتدن اکا سرای — قزل یاقوتیدی یوزی همچون آی
قودی کعبه نك موضعنده انی — که آدم کوزه موقعنده انی
طواف ایده آدم هم اوغلنلری — بغشلا یه لطفی ایله انلری
قموایشلری فضل واحسان انك — نیچه بیله علمی انسان انك

﴿ زهی قادر ولم یزل ولایزال برکمال ﴾
﴿ کیم ایدر جلالینه عرض تجلی جمال ﴾

قمو بولدیلرچون بواودن فتوح — طواف ایتدیلرتاکه طوفان نوح
پس اندن ملکلر انوب کتدیلر — یدنجی کوکه انی ایلتدیلر
آدی انده دریت معمور انك — سراسرایجی طاشی مسرور انك
بودر بونده دردنجی قول صریح — کیم اویله قرارایتدی نقل صحیح
که حق بیت معموری ایتدی رفیع — یدنجی کوك اوزره براندی بدیع
حذاسنده عرش بنا ایلدی — یوزین کعبه به ابتنا ایلدی
انك حرمتی کوکده شول حده در — تنه کیم بوکون کعبة فرخنده در
کیررکوندہ یتمش بیك اکا ملك — ملکلر ایله در مکرم فلك
طواف ایدوب انی قیلورلر نماز — چنانکیم ایدر مجده اهل نیاز
شودکلو ملکلر کلور بی عدد — که برکز کلن کیرو کلمز ابد
چون ایتدك بیان بحر معموری خوب — عیان ایلدك بیت معموری خوب
بوکز دکله تفسیر ایچنده کلام — که برلر نیچه طوتدی ایتدی نظام
چو برلر یرادلدی اولدی تمام — کی کیچی چالقندی اولادی رام
پس اندن ویریبدی حق برملك — کوتورمکه برلری قادر ملك
انی عرشك التدن ایتدی روان — اینوب برلر النینه کتدی دوان
کوتوردی اموزنده هب برلری — نه قیلدی ایشت بوکز اول سروری
چیقردی برالینی مشرقدن اول — برالینی مغربدن ایتدی وصول
بوکز الیادی ایاغی قرار — یوزین امره طوتدی اولوب انتظار
یرالدی چون انکچون برحجر — که جنت فردوسدن ایدی مکر
یشل یاقوتیدی مربع نظام — فالغی بش یوز یلدی تمام

زهی قادر و لم یزل ولا یزال یرکال
کیم ایدر جلالینه عرض تجلی جمال

(اطراد) یری برینه اویمق (نهاد) بنیاد (مهاد) دوشك فراش معناسنه (شداد) شدیدك جمیدر قاتی ومحکم (عداد) صایش یقال فلان من عداد القوم ای یعد فیهم (شر وشور وفساد) شر خیرلك وفساد صلاحك ضدیدر شور غوغا وفتنه وفرقشه لق (رشاد) اهتدا معناسنه یعنی طوغری یولی بولمق (مهیب) هیبتلو (امتداد) اوزن وواسع (اعتداد) اعتبار (جاروقا وجابر سا وهو رقلیا) یونلر عند البعض انساندن اول اولان مخلوقاتدندر که لیلة معراجده ایمان کتورمشلردر امام محمد باقر بیورمشلردر که ابوالبشر اولان حضرت آدمدن مقدم بیك نوع بلکه دخی زیاده آدم کلدی وشیخ اکبر قدس سره الاطهر حضرتلری بیورمشلر که حضرت کعبه یی طواف ایدرکن ارواحدن برقاچ کیسنه لر تمثل ایلدی سرزکیلر سزدیو سؤال ایلدم انلردخی جوابده آدمدن فرق بیك پیل مقدم کلن اجداد اولدقلرینی دیدیلر حضرت شیخ بیور مشلر که بوقصه دن حضرت ادریس نبی علیه السلامه سؤال ایلدم کشفمی تصدیق ایلیوب بیو ردیلر که نحن معاشر الانبیاء نؤمن بحدوث العالم کله وان لم نعلم اوله والحق متفرد باوائل الکائنات قال تعالی (ووجد عندها قوما) هم اهالی جابرس ویقال لهم السریانیقجر جیسایسکنها قوم من نسل ثمود بقیتهم الذین آمنوا بصالح علیه السلام وقال تعالی (وجدها تطلع علی قوم) هم اهل جابلقا وهم من نسل مؤمنی قوم عاد الذین امنوا بهود علیه السلام ویقال لها بالسریانیة مرقیسا ولکل واحدة من المدینتین عشرة الاف باب بین کل بابین فرسخ ووراء جابلقا وهم نسل وثافیل وفارس وجابرس وجابلق بالفتح فیها جمیعا کذا قیده ابوعبید البکری وهم مما یجاور یأجوج ومأجوج واهل جابلس وجابلق جمیعا امنوا بالنبی علیه السلام لما مر بهم لیلة الاسراء فدعاهم فاجابوه ودعا الامم الآخرین فلم یجیبوه (من کتاب التعریف والاعلان فیما ابهم من القرآن للامام السهیلی رحمة الله علیه)

معلوم اولمه که عوالم اون سکز بیکدر کما قال المولی الجامی فی وصف البسملة ● نوزده حرفست که هرده هزار ● عالم ازو یافته فیض عمیم ● وبودنیا عالمی اول اون سکز بیکدن بریدر سالك اولان بوحسیات صرفه دن ترقی ایلیه عالم مثاله دخول ایدر اول پرنورانی عالمدرنه حسی ونه عقلیدر اوعالم بودنیا عالمندن واسعدر انك فوقنده اولان عالم اندن دخی واسعدر تاعالم امره ورنجه انکچون دینلمشدر که پرعالم واردر که انك هرخانه سنك وسعتی برمحله قدردر وپرعالم دخی واردر که انك هرخانه سنك وسعتی بودنیا قدردر وقس علی هذا (عناصر موالیدا ولوب یونلره انقیاد) یعنی المتقاد عنا صردن مرادخاك وآب وهوا وآتشدر موالیددن مرادحیوان ونبات ومعدندر یعنی بوریاضتکشلره عناصر اربعه ومو الیدثلاثه مطیع ومنقاد اولوب تحت تسخیرلرنده اولدیلر حضرت ابراهیم علیه السلامی آتش نمرود احراق اینیوب برد وسلام اولدیغی بو بابدندروشب معراجده رسول اکرم علیه السلامك کره ثیری نجاوزی بوقبیلدندروقس علی هذا وکذلك بعض اهل تصرفدن دریاده یورمك وآتشه کیروب یاغمق وهواده اوچمق وآتشی پنبه ایچنه قویوب یاقمق وطاغلرده کزن وحشی حیوانات یونلره مسخر اولمق مثلا ارسلان وفیللره راکب اولمق ویا اوزرلرینه یوك یوکلمك ویلانی الرینه الوب قیچی یرینه استعمال ایتمك وبعض طاغنی حیوانك طوتوب سودن صاغمق ویونك امثالی خارق عاده طریقیله امور صادراولور جمله سی انقیاددندر (جماد) بوراده طوکش معناسنه در (فلکدن کواکبدن آوازاشتدی یولار) یعنی برایله کوك مابینی بشیوز یللق یول اولوب بوقدر یرازخ وار ایکن بنه ظاهر قولا قلریله حرکات افلاکی وصدای کردونی اشیدرلردی تکیم اشیانك تسبیحنی اشیدرلر ونباتاتك خواصنی کندی لسانلرندن اخذ ایدرلردی بوکا دلالتك جمله سی اجتهادله اولور کما قال تعالی (والذین جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا) اگرچه درکار اولان عنایت حقدر فاما اجتهاد اسباب ندروزارت کبیدر که سعی ایله اول صدره وصول ممکندر (قال الحافظ) قومی بجدوجهد خریدند وصل دوست ● قومی دیکر حواله بتقدیر میکنند ● الآیة المذکورة قالوصل اذا تما للکسب مدخل فیه فیکون کالوزارة واما الاخر لان الاصل اختصاص الهی لامدخل فیه للکسب عند نظر الحقیقة فیکون کالسلطنة والتحقیق ان الوزارة والسلطنة اختصاص الهی فی الحقیقة کالولایة والنبوة والمحجوب یری من حیث الاسباب ان الوصول الیهما بالاجتهاد فافهم هداك الله تعالی (الهی) ای کوکل فیض الهی استریسك یرنفس ● اجتهاد ایت جسمکی شول مرغ جانه قیل قفس ● اولدر غرقاب دریای فنای مطلق اول ● بولسون پرقطره جه سندن اثرعالم عکس ● آسمان عشقه پروازایت پرتوحیدایله ● عالم زهدوریادن ایلکل قطع هوس ● شول یدی دریایی توش ایلریته قائم هنوز ● عاشقك تاب دان نیجه کسه نیل وارس ● عاشقه بندعناصردن خلاص اولق کرك ● خوان ناسوته طولاشمه شاهبازا چون مکس ● طرفة العین ایچره حقدن غافل اولمه حقیا ● طوممسون کلزار قلبك عالم ایچره

خاروخس (سداد) صواب واستقامت (فؤاد) باطن قلبدر که مقام محبتدر (اعتضاد) قوتلمك (نون وصاد) نص
ایتمکدر یعنی خبرده اویله تصریح وتنصیص اولنمشدر (ادیمی ویروب بحر مسجور ایدوب انتقاد) مسجور مملو دیمکدر
ابن عباس بیورمشلر که بحر مسجور عرش التنده پر دریادر که بحر حیوان دخی دیرلر زیرا حق تعالی موتایی بعث
ایتمك مراد ایتدکده اول دریادن قرق کون کیجه سیله یغمور یاغدیروب بردن نبات حاصل اولور کبی اموات دخی انکله
بتزائد نصکره نفخ صور اولوب قبرلردن خروج ایدرلر کذا فی التبیان (انتقاد) برشیئ نقد ایتمك مثلا قیمه تمك زیوفن
جیدندن آیرمق ونسنه اورندیمك (حیوان) باتمك قتحه سیله دوران کبی بوراده وزن ایچون ساکن اوقنور غیری
براقدیغی ضرورت اولدقجه متحرك اوقنور قاسکان الیاء فیه کما تقول العامة لحن کذا فی التنبیه لابن الکمال حیوان جنس
حیه دیرلر اصلی حییاندر کما فی القاموس قال بعضهم کل حیوان حی ولیس کل حی حیوانا کالملك (یوم التناد) تنادی
برینه ندا ایتمك ویقال لیوم القیمة یوم التناد لتنادی اهل الجنة واهل النار فیه وقیل التناد الاجتماع کما فی الاخری
(طویل التجاد) نجاد کسره قلیچ باغی حمائل السیف معناسنه پر کیمه تك قلیچ باغی اوزن اولق طول قامتدن کنایه در
(رماد) کلدر فارسیده خاکستر دیرلر (یقین ایردی اول نور عرشه ایردی اصطیاد) یعنی اول نور حجاب عرشه یقین
اولق حسیله قرشمسدن نور اقتباس ایتدیکی کبی اول نور دخی عرشك نورلندن فیض آلوب شکار ایدردی (بعدذا)
حجاب نورك عرشه قریب اولمسی بالاعتبار در والا انکله عرشك اراسنده حجابلر جوقدر صرحه فی التبیان فی تفسیر
سورة طه (شمس) شمسة قلادهدن مأخوذ در شمسه قلاده دنمك اعظم جواهرنه وانفسنه دیرلر فارسیده میانکین اطلاق
اولنور قلادهنمك چاقی اورتاسنه وضع اولندیغیچون وسمیت بذلك لتوسطها بین الکواکب کما فی شرح التقویم (وقره
قرد بنلدی زیرا اونی صاروی مائل بیاض دیرلر حمار قرا ذا کان ابیض فی صفره بوندن نصکره مرتبهٔ قمر مرتبهٔ عطارد بینه
ومرتبهٔ شمس مرتبهٔ الوهیته اشارتدر یعنی مراتب الهیه ده ۞ اما مراتب کونیهٔ آفاقیه ده مرتبهٔ قمر مرتبهٔ کرسی
ولوحه ومرتبهٔ شمس مرتبهٔ عرشه وقلمه اشارتدر واما مراتب کونیهٔ انفسیه ده مرتبهٔ روحه ومرتبهٔ شمس
مرتبهٔ سره اشارتدر فافهم (زهی نور مطلق که انوار ایدر شمه دن ۞ زهی سر هو الحق باغشلر مرید مراد) زهی زاتك
قتحه سی وکسره سیله کلمهٔ تحسین وتعجیدر کما سبق زی اندن تخفیف اولنمشدر نور مطلق وسر هو الحقدن مراد الله
تعالیدر قال الله تعالی (الله نور السموات والارض) یعنی الله تعالی برجزئی نوردن انوار خلق ایدر تنکیم عرشك
نورلندن ونور حجابلدن آی وکون ویلدز لر خلق ایلدی اکرچه بوجمله فی الحقیقة نورحقدر امابری برینه ارتباطی
جهتلدن نور عرش ونور حجاب دینلور مثلا نوع بشرك اصلی حضرت ادم ایکن بنه سبب قریبه نسبت اولنوب
فلان فلانك اوغلیدر دیو صلبی باباسنه اضافت اولنور آدمه اضافت اولنمز (اثر کیم کوزیکر یوزنده آیك ۞ قنادی
پر دردیدیلر آنك) کشف الاسرار صاحبی بیورمشلر که سواد قره نظر صحیح ایله نظر اولنسه پرفاج حرف ملاحظه
اولنور اولکیسی جیم ایکنجیسی میم اوچنجیسی یاولامدر که مجموعی ترکیب اولندقده اسم جمیل اولور فسبحان من
خلقه جمیلا یوسوادك سری بودر که دولت عربیهٔ احمدیه نمك زمانی قرایدی وجه جمیله خال سیاه سبب سیادت
اولدیغی کبی وجه قمره دخی سواد اثر سیادت اولوب انکله سائر نجوم اوزرینه تفوق ظاهر اولدی زیرا سواد سید
الالوانلدر وکذلك حجر مکرم اصلنده یواقیت جنتدن برمجلا جوهر ایکن انبیا واولیانك مبایعه وتقبیللرندن جمالنه
سواد عارض اولوب اثر سیادت ظاهر اولدی (لمحرره) حسنك یوزینه بکارك اولشدر آینه ۞ رخسارمه کور نمز
ایدی اولسه کلف ۞ یاقوت کعبهٔ خالکه تشبیه ایدوب یوزن ۞ عشاقی اول سیدن اور رچهره سینه کف (سراسر)
ایکی باش برینه مقابل ومساوی اولسه سراسر دیرلر اورتاسندهٔ اولان الف مقابله ومساوات معناسن افاده ایدر
بوراده معنای لازمیسی مراددر یعنی دوبدزلك (راسخ) ثابت ومحکم (ومنه الراسخون فی العلم) ای الذین رسخ علمهم
وایمانهم وثبت یعنی ابن عباس که راسخ فی العلم قسمندندر (کونش جرمی الشمس فراسخدر اول) قال فی شرح التقویم
الشمس اعظم النیرین فی الحس والواقع اما فی الحس فظاهر واما فی الواقع فلانها مثل الارض مائة وست وستون مرة
وربع وثمن القمر جزء من تسعة وثلاثین وربع علی ما فی الواقع فانظر فیما بینهما فی شرح الفصوص لداود
القیصری ان قرص الشمس فی العظم تساوی کرة الارض مائة وستین مرة ونور بع الارض وثمنها (فرسخ) اون ایکی
بیك ادم والتی بیك اباقدر کما فی لغة نعمة الله (میل) ثلث فرسخ یعنی درت بیك ادم (موقع) بوراده موضع معناسنه در
(الهی) عاشقانه یلدکی سنده بحر مسجوردی ندر ۞ بحر مسجورك ایچنده در مشهوری ندر ۞ ماکه نسبت اون
سکز بیك عالمه خردل دینور ۞ کر سلیمان اولدك ایسه اکا مل موری ندر ۞ کرچه عرشك نوریدر بو کوکب وشمس وقمر ۞
فی الحقیقه عرش اعلانك ولی نوری ندر ۞ پرده آینکره دوشمشلرك کاری ندر ۞ اکا مل شول صدر ایچنده بیت معموری

ندر ۞ اول سکاسندن یقین ایکن عجب درسنده کی ۞ فرقت صوری ندر معناده کی دوری ندر ۞ شهپر حکمت سنی مسیح ایلیوب جبریل وش ۞ مه یوزکده کورینن شول رنك مستوری ندر ۞ بوشب جسم ایچره معراج اوادنی نیجه در ۞ این عمرانك تجلیسی ندر طوری ندر ۞ مظهر نور الهیدر جهان خلق قمو ۞ حقیا دلرده یانن شمع کافوری ندر ۞ (طوفان) اول ماء غالبه دیرلر که هر شیئی بوریه (حذاء) یقال قعد یحذاثه ای یازاثه (فرخنده) یختلو وقتلو (ملکلر ایله مکر مدرر فلك) کما قیل شرف المکان بالمکین انکیچون بعضیلر زمینی آسمان اوزرینه ترجیح ایلشدر زیرا خیر البریه اولان انبیا علیهم السلام یرده نشو ونما بولوب ینه اندهدفن اولنمشلردر (نیاز) لغتده عرض حاجت معناسنه در (که برکزکان کیرو کلزاید) بیت معمورك وجود انسانده مثالی دروندر وملکلرك صوری انفاس انسانده که ایچره و یه کیروب طشره چقار و یردنی عودت ایلر فسبحان القادر (نظام) کسرله شول خیط که انجو وساڑی دیزلش اوله ترتیب معنا سنده کلور بوراده مراد معنای ثانیدر (رام) مطیع (روان) اقمق و بوزیمك معنا زنده مشترکدر آب روان دیرلر کاهیجه صالمق معناسنده استعمال اولنور سروروان کبی یعنی صالنغان سرو (سرور) باشبوغ اولان کیمسه (مربع نظام) چارکوشه دیمکدر

﴿ قافیة الذال ﴾

یوردی پس اول طاشه کیم اندهٔ نفاذ
یوزین اباغی التنه قویه ایده نهاذ

اباغن چوبا صدی فرشته انك یوزینه
قرار ایلدی یقیندیکه کیده نهاذ

ویریبدی جنت فردوسدن بر بقر
که یوزن قویه اباغینه بوریده نهاذ

که فرق یك کوزی قولاغی بورنی اغزی دیلی
اباغی دخی همچنان ایله حقه عیاذ

بشر یوز پیل ایدی آیقدن بر اباغنه
اشیدوب دی یامستعان ایله حقه عیاذ

ادیدر لیوثان ایشتدك براز وصفنی
کیم ایدیسر اتی پیان ایله حقه عیاذ

چوکوتوردی طاشی اباغی قرار ایتدی
پراندی کیرو قدرتدن اکا قیل لیاذ

پراولو حجر کیم انك چنه سن هیئتن
پراندی کیرو وحکمتدن اکا قیل لیاذ

یدی کوك یدی یرجه ایدی انك وسعتی
پراندی کیرو وسعتدن اکا قیل لیاذ

کوتوردی چوتوری قرار ایتدی اندهٔ طاش
پراندی پراولو بالق هیئتین ایله یاذ

کوزی برق اورردی صناسن که شمس وقمر
شور سمه عظیم ایدی کیم دهشتن ایله یاذ

نظر ایده مزدی اکر کوزلرانی کوره
بوسوزدن انی اکلغل هیبتن ایله یاذ

دکرلر انك بورنی قاتنده خردل بکی
نه یارندی کور حضرتن ایله پس مستعاذ

اباقلر پراندی بالقده کیر وقرق یك
ادبن ویردی هیبون انك اول معاذ ایت معاذ

لیوثانی چونکیم کوتوردی بالق امرله
قرار ایتدی استدی حقدن اولدم ملاذ

﴿ زهی قادر وام یزل ولایزال برکال ﴾
﴿ کیم ایدرجلالینه عرض تجلی جمال ﴾

پس انی قرار ایتکه قودی صو اوستنه
شوصوکیم کوتورمیشدی عرشی ای شاه زاذ

انی ایکی یه تقسیم ایدو بدرنظر ایلیوب
ایشتدك اوصویی کوتورب مشدی انی یاذ

که نصفن انك بحر مسجور و یرمشدی آد
بویر نصفن ایتمشدی براانتها نتباذ

هوا قودی صوا التنه پس هوا التنه
قودی ظلمتی شویله کیم اندهٔ یوق یامداذ

دیدی بعضیلر کیم دکز التیدر صافی طاش
طاشی کوتورر برفرشته طوزر اندهٔ شاذ

فرشته کیرو برطاش اوستنده طوتدی قرار
بوطاش بر یل اوستنده یل قدرت اوستنده شاذ

دیدی ابن عباس که یرلر بالق اوزره در
بالق هم دکزده بولندن ایت التذاذ

باشی جمع اولوز عرشك التنده قویروغله
بوصنعی کما شاقل بوصنعتدن ایت التذاذ

دکزهم طور ریشل طاشده ایدوب قرار
بوطاش ثورك اوستنده قدرتدن ایت التذاذ

ثرایی قودی ثورك التنده پس طورمغه
ثرادن ثریایه بو عبرتدن ایت التذاذ

آچو بدر بوثور اغزنی منتظر راکا
که ایچه دکز لاری شربتدن ایت التذاذ

قیامتده جمله دکزلر اولسه کرك
قیامتکیم ایچینه کیره قورو یه اول بحار
یتمز که تحت الثراده ندر واریوق
کلدی قمو عالمك علی هیچ ایرمدی

آقه ثورك ایچینه حکمتدن ایت التذاذ
صناسنکه بوغیدی وحدتدن ایت التذاذ
انی بیلز الاکه اول حضرتدن ایت التذاذ
قو بوعالمی سنده وصلتدن ایت التذاذ

﴿ زهی قادر ولم یزل ولایزال پر کمال ﴾
﴿ کیم ایدر جلالینه عرض تجلی جمال ﴾

چون ایتدك سکا عرشی فرشی بیان
خصوصا که جنتلری هم ندر
دیدی ابن عباسکه راوی پدرر
که عرشك بیننده اولور جنان

دیدیلر بوسوزلر مؤولدرر
دیندیکه کشافده تحت الثری
دیدیلر ثری پریشل صخره درر
دیدی بعضیلرانی بالجمله در اول

اکر اولیادی اراده حجاب
یدیدر جهنم یدی قاپوسی
قیوسندن اسفل درکها وبه
اکا آل فرعون منافق کیرر

انی درایکنجی جهنم بنام
اوچنجی طمونك ایدر سقر
چوردنجیسنه دیدیلر جحیم
دخی مرسلینه یلاندر دین

خطمه دیدیلر بشنجیسی یه آد
پس التنجیسنك ادیدر سعیر
الهی اکر ابتز ایسك نظر
هدایت بوزندن کراجسك نقاب

که تحت الثراده اینجه عیان
بوکزدکله کل کیم جهنم ندر
درست نقل اخباره حاوی درر
جهنم بسارنده در همچنان

که صافی یوجه صولی اسفلدرر
یدی قات یرك التیدر ماوری
یدی قات یرالتنده قائم طورر
که بش یوز یل انك قالکلیغی بول

یافردی جهنم قومزدی تراب
انچی طو بطلو اودیله قاموسی
عذابی اشد در اودی حامیه
حق تق ایدنلر زنادق کیرر

که اوده طبانلاره اولدر مقام
اکا مشرك وبت پرستی صوقر
یهودیلر اندہ اولورلر مقیم
دخی قتل ایدوب انبیایی قین

نصاری کیرر اکا اهل عناد
اکا صابئین ایله مرتد کیرر
بنه بیله سانی ملك جن بشر
قمو محواوله شك وشرك وحجاب

﴿ اکا یراشور عزت وسلطنت کبریا ﴾
﴿ کیم ایده پس انك جنابنده کبریا ﴾

بدنجینکدر جهنم آدی
بواول اودرر کیم کبایر ایدن
بواوده ایدرلر بولاره عقاب
بونك اوستنه قورولیسر صراط

پس اندن یرادلدی نارالسموم
چوراتمق اسنادی جان قومتی
بو اوددن یرادلدیکیم قوم جان
یراندی براربودیشی کورنجه

بولردن یرادلدی جن ابن جان
پس اندن عرازیل آتادن طوغوب
نکاح ایلدی جان قرندن یرین
جهان طولدی ابلیسك اوغلنلری

بو بیدی اوکده بودرهم آدی
باشلمش ایسه صغار ایدن
کورر هر بری صوچلرنجه عذاب
که کیمکه خلق اورولیسر صراط

انی بویله دیدی بیلنلر علوم
بونار السمومدن یراندی انی
کیم انده یوغیدی حرارت دخان
ارك ادی مارج دیدی مارجه

بدنلاری اوددن اودایچنده جان
ایشت نولیسر حالی کوکلره غوب
کیم ادی دلهیا ایشت آخرین
پس اندن چقاردی کوکه انلری

پیوردیکه هب جن سماده طوره ‌ ‌ ولی قوم جان هب هواده طوره
عبادت پیوردی بولار ابتدی ‌ ‌ تو ازدی طوغری یوله کتدی
پس اندن سکز یوز رسول کوندروب ‌ ‌ که دعوت قیله یونلری دوندروب
تو سینی اولدر دیلر ظلمله ‌ ‌ پری جمله طولدردیلر ظلمله
پیوردیکه خزان جنت یره ‌ ‌ اینوب جن وجان قومی هب قره
انکچون ایدرلر بو قومی هلاك ‌ ‌ که ایتمادیلر حق یوله انسلاك
اولولاری ابلیس ایدی ایندیلر ‌ ‌ قموجنکه قوشندیلر بندیلر
ویر بیدی کوکلر یوزندن براود ‌ ‌ یاقوب یونلری ایلدی هب خود

﴿ اکا یارشور عزت وسلطنت کبریا ﴾
﴿ کیم ایده پس انك جنایده کبریا ﴾

(نفاذ) کچمك (نهاذ) دال مهمله ایله بنیاد معناسنه دربوراده اهل فرس استعمالی اوزره ذال معجمه ایله تلفظ اولنور که زیرا فرس اهلی استعمالانده وقافیه لرنده دالله ذال معجمه بی فرق ایتمزلر (عیاذ) صغمق (مستعان) الله تعالی درکه اندن عون طلب اولنور (لیاذ) برکیسه یه وبیر یره صغمق بوراده مراد الله تعالی یه صغمقدر (جثه) برشیئك شخصنه دیرلر اصلنده جثهٔ انساندر کما قال فی القاموس جثة الانسان شخصه (ثور) ثائله اوکوز معناسنه (یاد) دال ایله اکمق وخاطرده طوتمق بوراده استعمال عجم اوزره ذال معجمه ایله تلفظ اولنور کاسبق آنفاق نهاذ (دهشت) متحیر اولمق یقال دهش الرجل دهشة اذا تحیر اودهشه الله ای حیره فهو مدهوش ای متحیر بوراده مراد اول ثوره الله تعالی اولقدر عظیم جسم ویرمش ایدیکه اوجثه ده انی کورن متحیر اولاوردی دیمکدر تنکیم بیتك مابعدی بومعنایی اشعار ایدر (هیبت) اولوالق عظمت وجلال معناسنه یقال رجل مهیب ای عظیم (خردل بکی) یکی لفظ ترکیده کی معناسنه مجدیده چوق کلور غفلت اولنمیه (مستعاذ) بوراده مصدر معناسنه در یعنی استعاذه که صغمق دیمکدر (اول معاذ ایت معاذ) اولکی معاذ میمك ضمیله اعاذیعیذ دن اسم مفعولدر معاذ به معناسنه تنکیم اعیذه بالله دینلور مراد الله تعالی درکه اکا صغنلور وپناه قیلنور ایکنجیسی میمك فتحیله مصدر میمیدر عوذ معناسنه یعنی صغمق (ملاذ) صغنجق یر (ای شاه زاذ) ای حرف ندادر همزه نك فتحیله درکسر یله دکلدر عامهٔ ناس بومقوله همزه بی کسرله اوقیوب غلط ایدرلر فاحفظ مکرفارس استعمالی اوزره اوله زاذ زاده دیمکدر بوراده قاعدهٔ عجم اوزره ذال معجمه ایله تلفظ اولنور (یاد) دال مهمله ایله یل معناسنه در بوراده ذال معجمه ایله تلفظ اولنور (انباذ) نیذندر اتمق یعنی طرح والقا ایتمك (یامداد) دال مهمله ایله صباح دیمکدر بوراده معجمه ایله تلفظ اولنور یعنی اندهٔ هیچ نور یوغیدی (معلوم اوله کیام خصوصله صباح وقتیدر سلاطین وحکامك اول وقت دیوان زمانی اولدیغی اعتبار یله اکا یام داد دیرلر اصلی میمك کسره سیله در علینه نقل اولنیجق قاعدهٔ ترکیب تغییر اولنوب میم مکسوره ساکن اولمشدر کذا فی الدقایق لابن الکمال (فرشته) فانك کسر یله ملك دیمکدر کافی لغة نعمة الله اما این کال فرشته نك اصلی پرهشته در دیمش بوصورتده فامفتوح اوقنور یا ایله فانك ایکینجیده شقوی اولمغله پرلفظنده اولان پاء عجمی غایه تبدیل اولنوب فراولورهشته اسم مفعولدر هشتندن برنسنه یی دیوشرمیوب صالی ویرمکه دیرلر قوش قنادلرینی پایسه فروهشت پر دیرلر تصویرلرده فرشته قنادی آچق یاز یلورلر اول سبب ایله اکا پرهشته دیرلر ایدین اوغلی معلمی اولان شارح مشارق عبد اللطیف بلباسنه فرشته دیدکاری حسنندن اوتور یدرتنکیم نحوده صاحب کتابه سیبویه دینلدیکی یکا قلری حمرنده سیبه یعنی المایه بکزدیکیچوندر (التذاذ) لذت بولمق وداد المقه (ثریا) ارضدر (ثریا) اولکر دیدکاری التی یلدزدرکه ایکیشر ایکیشر بری بری مقابله سنده اولوره نازل قمرندر ثریادن ثریایه دیمك یردن کوکه دك دیمکدر (عبرت) اعتبار ایتمك وفی القاموس العبرة بالکسر العجب واعتبر منه تعجب (بلنمز که تحت الثراده ندر وار یوق) معلوم اوله که تحت الثری عالم عماك مقابلیدر عالم عماکه لاتعین حالیدرکه اندهٔ اسم ونعت یوقدر اومرتبه یی ادراکدن ابصار وفهوم اعمی اولدیغی کبی تحت الثرانك علمدن دخی اعمادر زیرا دراکه حدیث عالم تعینه دکدر وراسنه شاهین نظر پروازایده مز (قو یوعالمی سنده وصلتدن ابت التذاذ) یعنی اکر وصلت حقله متقید اولق دیلرسك جمله عوالمی ترك ایله زیرا وصلت بولمق وراسنده دراکدر حاصل علم دیدکاری برنسنیدرکه کاه عالم کونه وکاه عالم الهه تعلق ایدرجمله نسب واضافات وقیوددن منقطع اولمدقچه حقیقت اوزره حقله حق اولق ممکن دکلدر پس علماء ظاهر نسبت علمدن فنا بولمدقچه علماء باطندن رایحهٔ حقیقتی استشمام ایده مز لاعلم حجابدر دیدکاری بومعنایه درعلمدن مراد عیندر

﴿ عیندن ﴾

عیندن مراد حقیت صرفه در اذانم الفقر فهو الله یسر الله لنا ولکم بفضله ورحمته (الهی) حیرت الورکوکلی
یقصر حقیقت ادرینه ۞ کوزلرم طویمز نظر قلسم انك انوارینه ۞ بوسرای عالمك علی بکم آساندر ۞ لیك اول شاهك
ایچون کیمسه زاسرارینه ۞ شمدی فرصت وارایکن سعی ایله منزل آله کور ۞ قاله نفسك برزخده صالهایشك یارینه
۞ یلسون عاشق اولدرماسوایه دل و یروب ۞ هرکشی ایرمك دیلر حالنجه بوکون یارینه ۞ حکمتیله برلری صواوسنه
قوردی خدا ۞ صونجه طاقت کتورسون بونجه یرلر یارینه ۞ برآوج خاکه صالوب فیض محبت پرتون ۞ صغمز
ایندی عشقله قلبن بوعالم دارینه ۞ سرتسر محنتدر دنیااوندن فارغ اول ۞ عاقلیسك دوش بوکون وارسنده عشقك
کارینه ۞ بوی حق الملق استرسه مشامك حقیا ۞ عندلیب آسادوشه کورعشق حق کلزارینه (جهنم) معرب
فارسی الاصل یقال رکیة جهنام ای بعیدة القعر وکانه فی الفرس چه نم کذا فی بعض شروح الفصوص (حاوی)
محیط وجامع (معلوم اوله که ابن عباس حضرتلری رئیس المفسرین وترجمان القرآندر الملرك حقنده جناب رسالت
علیه الصلوة والسلام (اللهم فقه فی الدین وعلمه التأویل) بیورمشلردر کلامی هر وجهله راجح وضبطی معتمددر
انکچون امام نیسابوری تفسیرنده ابن عباسك روایتی اوزره اقتصار ایلیوب غیرك نقلنه التفات ایتمامشدر
(همچنان) انجلین (ماوراء) اونمسی واکا رومی تنکیم خراسانله سمرقند بینده اولان جیحون ایرماغنك
اکاروسنه ماوراء النهر دیرلر (هاویه) اسماء جهنمدن طبقهٔ سفلایه هاویه دینمك زیاده هویتندن یعنی تسفلندن
وغایت عمقندن اوتریدر (حامیه) شدیدة الحر دیمکدر (زنادیق) زندیقك جمعیدر زندیق زندهنك معربیدر ای یقول
بدوام بقاء الدهر کمافی المغرب وقال فی الفتاوی المنسوبة الی قاری الهدایه الزندیق هوالذی لایعتقد الها ولابعثا
ولاحرمة شیء من الاشیاء وفی قبول توبته روایتان والذی ترجح عدم قبول توبته انتهی (لظی درایکنجی جهنم بنام)
یعنی جهنمك ایکنجی طبقهسی نامله لظی در لظی اصلنده اود یالکی معناسنه بوراده جهنمدن اولدیغی زیاده
بالکلمی ایچوندر (سقر) سقر اصلنده کونش حرارتنه واذیتنه دیرلر جهنمك بوطبقه سنده زیاده التهاب وشدت
حرارت اولغله سقردینلدی (جحیم) قال فی القاموس الجحیم النار الشدیدة التأجج وهرنار عظیمه جحیم دیرلر
کافی الاخری (حطمه) حطم کسر معناسنه دربوراده بوطبقهنك ثانی ایچنه القا اولنانلر حطم وکسر اولدیغیچون
حطمه دینلدی (سعیر) سعر اودیالکلمق معناسنه دریقال سعر النار اوقدها وسمیت تلك الطبقة بالسعیر لتوقدها
(صابئین) اول کروهه دیرلر که بردینه بردینه میل ایلیه یعنی هردیندن برشیء اخذ ایلیه ملائکه پرست اولهوزبور
اوقیه وکعبه یه نمازقیله وقیل هم الزنادقة وقیل هم عبدة الکواکب کما فی تفسیر الکاشفی (کیم ایده پس انك
جنابنده کیمسه یا) جناب لغنده حولی وحیاط معناسنه درکه عرب اکا فناء الدار دیر وبرشریف کیمسه دن جنابله
وحضرتله ومجلس ایله کنایه اولنور کما یقال السلام علی جنابه وحضرته المبارکة ومجلسه الشریف والمراد به السلام
علیه لکن یکنی عنه بما یتعلق به بنوع من التعلق اجلالا کما فی المقصد الاسنی للامام الغزالی رحمه الله تعالی پس بومقامده
جنابله حضور حقدن کنایه اولنمشدر (یدیجیسنك درجهنم ادی ۞ بویدی اوکده بودرهم ادی) جهنم بعیدة القعر
دیمکدر کما سبق یعنی بویدی طبقهنك هر بریسنك کرچه پرلرسمی وارد رفاما بنه جمله سنه جهنم اطلاق اولنور (عقاب)
معاقبه دن اسمدر چزاء شر معناسنه وهو کاعذاب الایجاع الشدید کما فی القهستانی (سموم) اسی یله دیرلر غالبا
کوندزاسرتنکیم حرور غالبا کیجه اسن اسی یله دیرلر (مارج) خالص اودیالکنه دیرلر کما نده اصلادخان اولیه
(خزان) خازنك جمعیدر حافظ وخزینه دار معناسنه (انسلاك) سلوکدندر کتمك وکیرمك معناسنه (حمود) خاء
معجمه نك ضمیله آتش ساکن اولق بوراده هلاك معناسنه درقال الله تعالی (فاذاهم خامدون) ای میتون شبهوا بالنار
الخامدة رمزا الی ان الحی کالنار الساطعة فی الحرکة والالتهاب والمیت کالرماد (معلوم اوله که عالم ملك عالم جاندن
وعالم جان عالم انساندن مقدم خلق اولندی زیرا الله تعالی عالم فلکی عالم ملکدن وعالم ملکی عالم جاندن وعالم جانی
عالم انساندن مقدم خلق ایلدی الله تعالی فلك اولی یعنی عرش اعظمی خلق ایتدکده ماشاء الله دور کثیرده نصکره
ملائکهٔ اربعه یعنی جبرائیلی واسرافیلی ومیکائیلی وعزرائیلی وسائر عمار سمواتی خلق ایلدی عرشك دورندن الی
درت بیك بیل مرورندن نصکره دار دنیایی والتمش اوچ بیك یلدن نصکره آخرتی یعنی جنت وناری خلق ایلدی ۞
پس آخرت طقوز بیك بیل دنیادن مؤخر خلق اولغله آخرت دینلدی ودنیایه اولی دینلدی بوافلاك وسموات وعماء
والواردن نصکره ایکی عنصردن جان قومنی خلق ایلدیکه بری هوا و بری نار درانکچون اکا مارج دینلدی زیرا
هوا الیه مخلوط نار در تنکیم آدم دخی ایکی عنصردن خلق اولندیکه بری اب و بری تراب درانکچون اکا طین دینلدی
یوسوز عنصر ار بعه دن خلق اولندیغی مناقی دکلدر فافهم ۞ وجان قومنده عنصر هوا غالب اولغله کمال لطافتدن

اشکال مختلفهٔ ایله تشکل ایدرلر وانلردخی توالد وتناسل اوزره اولوب آدمی کبی قبائل وعشائر وملل مختلفه اولورلر ۞ حتی اکام المرجان فی احکام الجان نام کتابده جنك رافضیسی اولدیغنی تصریح ایتمشدر و بونلرك ارالرنده آدمی کبی حروب وقتال اولور جنسك خلقندن التمش بیك بیل صکره آدم خلق اولندی یروایتده دنیایه کلان اصناف مخلوقاتك آدم یدنجیسیدر جمله دن مؤخر کلدیکی جمله نك اوزرینه سلطنت وحکومتی مشعر در زیرا آدمك غیری اولان مخلوقات آدمه تبعیتده رعایا کبیدر وادم جمله نك سلطانی منزله سنه در (لمحرره) براسکی جهاندر یوسیر ایلدیکك عالم ۞ یوعالمه یدنجی کلمش اولیورادم ۞ باطنده یدی باشلی ازدر کبیدردنیا ۞ بوادیغنی هب بوندی نه جن قودی نه ادم ۞ بعض اخباردهٔ کلمشدر که الله تعالی جن وجانه کندی جنسلرندن رسولار کوندروب حقه دعوت اولندقلرنده بنی ادم کبی کیمی قبول وکیمی رد ایتدی اخرارسال اولنان پیغمبره یوسف دیرلردی انی قتل ایلدکلرنده الله تعالی عسکر ملائکه وجنك مؤمنلرینی کوندروب اول بدکارلری روی زمیندن نفی ایدوب جزائر بحوره الحاق ایلدیلر وابلیسی اول وقت اسیر ایتدیلر هنوز جوان ایدی اسمنه حارث ابومره دیرلردی ملکار یونی سموائه چغاروب اوراده طاعت وعبادتله نشو ونما بولوب اخر استکباری سببیله لعنت حقه مظهر اولدی (لمحرره) هرکیمه توفیق لاهوتی مساعد اولسه ۞ عاقبت معبودی انك عالم ناسوت اولور ۞ دست قهری دکسون برکیسه یه بالله که ۞ ابتلاجاهینه دوشمش اولدیغ برهاروت اولور (الهی) دردسنده عاشقادرمان بنه هم سنده در ۞ حکمت لقمان بیلورسك زخمه مرهم سنده در ۞ جام الکده فی الحقیقه شربت جم سنده در ۞ کرنفس استرسك اول عیسی ابن مریم سنده در ۞ جنت عاجل که دیرلردلده اره سن انی ۞ حوری وغلمان انوارك اودر بیل مسکنی ۞ اکلدکی عارف بالله اولوب سنده سنی ۞ نفسکی بلدکسه بلدك هم جهنم سنده در ۞ شول فرشتهلرکه دیرلرسن انی جانکده بول ۞ جن وشیطانی عروفکده کزن فانکده بول ۞ لطف وقهرك عسکرن هب کندی میدانکده بول ۞ مصرجامعدر وجودك جمله عالم سنده در ۞ بانمه دن شول اتش هجرانه اول بانه کور ۞ شربت عرفانه برمرشد التدن فانه کور ۞ نیچه بردیوانه لك هی درد مند اوصلانه کور ۞ عقل کلدن شول نموج ایلین یم سنده در ۞ دست لطفی حق تعالینك اکراچسه نقاب ۞ زائل اولوردی درون دلده کی فات فات حجاب ۞ ایده لم شمه ذکر وباب خدایه انتساب ۞ حقیا اول فاتحیه مفتاح اعظم سنده در ۞

﴿ قافیة الراء ﴾

چوجان قومنی جنی هم کوندروب یافدی نار ‖ پس ایتدی عزازیل جریسله یرده قرار
شودکلو عبادت ایدوبدر یوبر اوزره اول ‖ کیم انی چغاردی کوکه ایلدی اعتبار
چوچیقدی کوکه بیك بیل ایتدی عبادت حقه ‖ کهٔ عابد دیو وپریلر اکا اد اشتهار
پس اندن ایکنجی کوکه انی رفع ایلدی ‖ کیرو اندهٔ بیك بیل عبادتدهٔ طوتدی مدار
بورسمه یدنجی کوکه دك چغاردی انی ‖ کههر کوکده بیك بیل عبادت ایدراختیار
یدنجی کوك اوستنده ایتدی عبادت که تا ‖ پر ادلدی ادم مکرم اولوب بختیار
روایت ایدرلر که ابلیس یدنجی کوکه ‖ چوچیقدی یدی یوز بیك ایتدی یلیق شمار
قرار ایتدی یقش بیك انده دخی بش بیکه ‖ بوطاعت ایچنده ایدردی قنی افتخار
قودی جنته عاقبت انی رضوانله ‖ کهٔ خازن اوله جنته ناظر وشهریار
چووارد یکورر قپوسی حلقه سنده بوخط ‖ کهٔ وارد رینم برمقرب قولم نامدار
یورسم کرك بویرق اکا سوزم طوتمیه ‖ پس انی قپومدن قغوب لعنت ایدم هزار
قیلم طاعتینی بکلی انك بن هبا ‖ خلایق ایچنده اولیسر قنی شرمسار
چوکوردی بوخطی تمام معنیسن اکلدی ‖ دیدی یارب امرایت چون اولدراشرشرار
اکا لعنت ایدم که نیچون صبا بویرغك ‖ یوردی پس ایتدی اکا لعنتی افتخار
اکا بیك بیل اوقودی لعنت انی بیلدین ‖ که کبر وبوکند وزیدر ایتدی افتکار

﴿ اکا براشور عزت وسلطنت کبریا ﴾
﴿ کیم ایده پس انك خنابنده کبروریا ﴾

دیدی بعضلرکیم عزازیل فرشته ایدی ‖ ملکاردن ایدی ولی ایتمدی اشمار
یوسوزی صحیح طوتمدی اهل علم کلام ‖ دیدیلرکه ابلیس جنی ایدی اصلی نار

ملکلر صفا ئنده ایدی عبادتده چون ‖ آنکچون بله سجده پیورلدی اول ایندی عار
ایشت امدی تقریر ایدم آد مك کله سن ‖ که مقصود عالمدن آدم درر اصل کار
بلندن نجه کلیسر انبیا عالمه ‖ نجه طولیسر نسلی آنك برار و بحار
خصوصا محمد که عالمدن اولدر مراد ‖ ملکلر فلکلر انکله ایدر افتخار
نجه طوغیسر نور یکن ملك جسمانیه ‖ نجه صغیسر یوغیکن اکا حد و کنار
کلیجك بویر بوزنه اول معزز وجود ‖ مکرم نجه اولور انکله یارودیار
کله چونکیم اول عالمه آدمه نور اوله ‖ چو کوله کوز بوزی عالم اوله کلمذار
چون اولدر بشیر و نذیر و سراج منیر ‖ فدادر جهان اکا جانلر در اکا ثار
چو کوزلرانی کوزلر ایدی کیم اول نور حق ‖ نه وقتی طوغه عالمك صحمن ایده نهار
پس امدی کوزك آچ بویوزه قولاق طوت بکا ‖ که عرض ایلیه جان ایچنده کوکل نو بهار
چو بندی جمیع عوالم یراد لدی هب ‖ قلدن ثرا یه تمامت صغار و کبار
جهان جامدی خالی فرجامدی جلوه دن ‖ براندی پس انسانی اول صورت معنیدار
پس ایشت کیم انی نجه ایدر اهل کمال ‖ کا نجه ایجاد ایدوب کو سترر اقتدار

﴿ اکا یرا شور عزت و سلطنت کبریا ﴾
﴿ کیم ایده پس انك جنایتده کبر و ریا ﴾

چو جان وجنی حق ایندی هلاك ‖ یرك یوزنی ایلدی کلی پاك
که کوندردی کوکدن ملك عسکرین ‖ بو یرلر یوزینه فلك عسکرین
ملکلر کلوب طولدی بر یوزینه ‖ اولولاری ابلیس ایشت سوزینه
قاچوب جن و جان طاغلره کتدیلر ‖ چو غی اودلره یاندیلر یتدیلر
کیمسی جزائره ایندی قرار ‖ طاغلدی خو پر یوزندن شرار
عزازیله ویردی یرك بکلکین ‖ بو دنیا کو کینك دخی بکلکین
کهی یرده که کوکده طاعت ایدر ‖ کهی جنت ایچره عبادت ایدر
بو عزلر یله مقرب ایدی ‖ بو دولریله مرتب ایدی
بونی کوردی اعجاب ایدوب سویلدی ‖ قودن بنی حق اولو ایلدی
انکچون بکا ویردی اولی ایدم ‖ که جمله ملکلر دن اعلی ایدم
پس اندن اکا حق خطاب ایلدی ‖ اکا وانك جندنه سویلدی
که یرده خلیفه قیله م دیلرم ‖ سزی یوقار و کوکلره چیقارم
بو نی ایشد یجك ملول اولدیلر ‖ قنی انجنوب رنجله طولدیلر
که زیرا عبادتلری ازایدی ‖ که کوکده کیلر کیبی اولازایدی
دیدیلر یرا در میسن در جهان ‖ شوشخصی کیم ایده فساد یله قان
سکا بز مسجلرز حامدون ‖ سکا بز مقدسلرز عابدون
جواب ایردی حضرتدن ایندی خطاب ‖ بو در اندہ مفهوم نص کتاب

﴿ قال الله تعالی انی اعلم ما لا تعلمون ﴾

کیم افعالنه ایره مز عسکرز ‖ بنم علمه کیره مز عسکرز
کیم ایره انك علمی غایتنه ‖ چو جمله جهان نقطه ایتنه
سن عالمك علمن الله ویرر ‖ پس انی کیم الله بیلور کیم بیلوز

﴿ اکا یرا شور عزت و سلطنت کبریا ﴾
﴿ کیم ایده پس انك جنایتده کبر و ریا ﴾

ملکلر بو سوزی چون ایشتدیلر ‖ اودم باشلرن اشغه ایتدیلر
جلالندن انك خوخوف ایدوب ‖ واروب عرشی قوشاندیلر طوف ایدوب

یدی کرانی ایلدیلر طواف ‖ پس اول سنت اولدی دیدیلر طواف
چو یار عمق استادی حق آدمی ‖ که انکار زین ایده پس عالمی
پس اول پره وحی ایدوب سویلدی ‖ که پرخلق سیدن پرادم دیدی
که بعضیسی انك اوله خیره مطیع ‖ اوله بعضیسی عاصی غیره مطیع
مطیعن قویم جنته فضلله ‖ قویم عاصیسنی اوده عدلله
پس اندن بیوردیکه جبرائله ‖ پره اینه پرقبضه طپراق اله
بوطپراغی پرخلق اکمل ایده ‖ خلا یقدن انی مفضل ایده
عزازیل چون ایشتدی اشیوسوزی ‖ یرك اورته یرینه طوتدی یوزی
خبر و یردی اکانه دیدیسه حق ‖ نه که جبرائله امر ایتدیسه حق
چوکلدی ایرشدی پره جبرئیل ‖ که طپراقدن اله او یك جلیل
قسم یاد ایدوب و یرمدی طپراغن ‖ امین جبرائیلك صدی یو یروغن
مقامینه ایردی کیرو جبرئیل ‖ سؤال ایلدی یردن اکا جلیل
دیدیکم قسم ایتدی یارب سکا ‖ الم صوندم پس بن اندن بکا
یو کز وحی قیلدی فرشتهلره ‖ قتنده مقرب موجهلره
که بن ایکی اولو پرا ایمیشدم ‖ اول ایکی اوی اول ایتشیدم
پریسنی رحمتدن ایتدیمدی ‖ پریسنی غضبدن یاندیمدی
نه پیلورکشی قنغی پیره کیدر ‖ همان انی پیلورکه پیره کیدر
چون اللهدن کرسخط کرضا ‖ پس اکا صغندق قدرکر قضا

﴿ اکابرا شور عزت وسلطنت کبریا ﴾
﴿ کیم ایده پس انك جنابنده کبروریا ﴾

(مدار) دورایده جك پرقطب الاقطابه مدار عالم دیرلر دائره وجودك مرکزی اولدیغندن اوتری (بختیار) دولت صاحبی (شعار) صایش (اغتزار) مغرور اولق (شهریار) یعنی سلطان واولوك (نامدار) ونامور برهنزله مشهور اولان کیمسه یه دیرلر (لعنت) رد ایدوب سورمك وخیردن ایراغ ایلك کفار حقنده لعنت رحمتدن دور ایتمکدر ومؤمن اولنلرحقنده خیردن ودرجات ابراردن ابعاد واسقاطدر (هزار) یکدرالف معناسنه بوراده کثرتدن کنایه در زیرا شیطانه وکفره به اولان لعنته نهایت وحد مخصوص یوقدر بلکه ابد الآباددر ● اما (وان علیك اللعنة الی یوم الدین) آیتندن منفهم اولان تحدیده جواب بودرکه قیامتدك اولان لعنت مخصوصه درقیامتده نصکره لعنت ایله بیله اول عذابه مبتلا اولورکه لعنت انك یانده منسی اولور الحاصل سرمهجوران اولان شیطان قیامتده ملعون وقیامتدن نصکره هم ملعون وهم معذب اولور لعنة الله تعالی علیه (هباء) توز غبار کبی وعند البعض طوار اپاغندن قوپان توز واوایجنده کونش دوشدکده اراینده کورینن تسنه لرکه ذره دیرلر بوراده مراد شیطان علیه مایستحق ایتدیکی طاعاتك ثواب بولیوب چکدیکی امکارك جمله سی هواو بوغ اولغدر (وحبط ماصنعوا فیها وباطل ما کانوا یعملون) (شرمسار) خجل واوتانمق معناسنه سار لفظی کلمه نك آخرینه لاحق اولسه کثرته دلالت ایدرکافی لغة نعمة الله اما ابن کمال دقائقده دیرکه شرمسارك اصلی شرمه ساردر ها نسبت ایچوندرعند التراکیب حذف اولنمشدر سارسردن بعضدرشرم اوددرشرمه اودلودرکشی اوتانیجق باشنی اشاغه صالار حیاندن ظاهر اولغین اکا نسبت ایدرلر برکیمسه اوتانسه خجالت کلسه شرمسار اولدی دیرلر شرمسار ترکیبی صفت ایله موصوف ندرشرمساره صفت دوشمشدرمشکسارکبی (اشرشرار) اشرا سم تفضیلدر اکثرهمزه اسقاط اولنورشردیناورخیرك نقیضیدرقال الله تعالی (ان شرالدواب عندالله الصم البکم) (وقال علیه الصلوة والسلام ان من اشرالناس عند الله تعالی منزلة یوم القیامة الرجل یفضی الی امرأته وتفضی الیه ثم ینشرسرها ای یصل الیها استمتاعا ثم ینشی سرها) پس اشرکلمه سی همزه ایله لغة ردیه دردیناورسه شارع اعظمه طعن ایتمش اولورلر (نعوذ بالله منهم فانهم اشرمن فی الارض) شرار شربرك جمعیدر پرامزبدمعناسنه (انتشار) طاغلمق و پراکنده اولق (افتکار) فکر ایتمك معلوم اولهکه شیطان علیه مایستحق من حیث لایدری کندویه لعنت ایتدیکی کبی ظالم اولنلردخی (الا لعنة الله علی الظالمین) آیتی تلاوت ایتدکاری زمان کندو کندیلرینه لعنت ایدرلر زیرا عموم ظالمینده داخلدرلر اللهم اخذل من خذل المسلمین دین

﴿ ظالم ﴾

ظالم دخی کندی نفسنه بدد ایدر زیرا من حیث لایدری خذلان مسلینه سعی ایدر اولیای امنه وصلحای ناسه زبان درازلق و یادست درازلق ایدن متغلبه یه بوندن حصه وار در خذلهم الله تعالی (تحریره) قتل ایدنلر انبیایی بولدی خذلان عاقبت ۞ نفی ایدنلر اولیایی اولدی شیطان عاقبت ۞ ای زبردست اولسون آزارك ایله کیمسه زار ۞ کیم یارب جان ویررمورو سلیمان عاقبت (اشعار) امر طومحق و بویرق قبول ایتمك (عار) عیب معناسنه در یعنی استکبارندن سجده یی عیب کوردی (یرار) یرك جمیدر ضد بحر یعنی صوسز قرهیر (نیجه طوغیسر نورکن ملك جسمانیه) یعنی عالم امردن عالم ارواحه اندن عالم مثاله اندن بوعالم شهادته ولکن بونلر کلیات عوالمدر انسان بوعالمه کلوب وجود ظاهر لباسن کیمجه چوق اطوار طولاشور وبلکه یتمش بیك پرده دن کچر انکچون حقه وصول غایت ایله صعب در زیرا بوقدر حجابی خرق ایدوب عالم اصله وارمالیدر قال حضرة الهدایی قدس سره الاطهر ۞ کچوب فرمانله بونجه عوالم ۞ کزر کن عالم انسانه کلدك ۞ کچوب آخر بو کثرت عالمندن ۞ هدایی خلوت ماطانه کلدك (نیجه صیغسر یوغیکن اکا حد وکنار) زیرا رسول اکرم صلی الله علیه وسلم مظهر اسم جامع در حق تعالی ایسه محیط در محصور کلدر فافهم پس انسان کامل واسع اسمنه مظهر در بودنیایه وجثه صغدیغی یومو طنلرك تحملنه کوره در والا انسان کامل برظرفه صغمز وانك وسعت دلی اولقدر در که نیجه بیك عرش اعظمی انك برکوشه سنه قوسه لر برسرچه قوشینك پر درخت منتهالك نهانه قوسنه بکزر اول درختك عصفوردن خبری اولدیغی کبی انسان کاملك قلبی دخی بوقدر عوالمدن برذره شی احساس ایتمز قال حضرة الشیخ الشهیر یافتاده قدس سره ۞ اون سکز بیك عالمه صغمز ایکن بوعشقله ۞ دوشورب بوعالمه نالان وکریان ایلین (کامذار) کل یکافلی قال فی کتب اللغة عذار اللحیة جانباها اماسودی دیوان حافظ شرحنده عذار صقال بتن یره دیرلر دیمش اویله اولسه بوراده ذکر جزء اراده کل طریقیله بتون یکانی مراد اولنور (بشیر) مژده جنت ایله مژده ایدیجی (نذیر) کافرلری جهنم ایله قورقودیجی (سراج منیر) نورلی وشعله لی موم وچراغ که ظلمات جهلده انکله راه طلبده اولنلر نورلنوب منزله مهتدی اولورلر (فدا) اولی مکسور اولسه مد وقصر جائزدر مفتوح اولسه مقصور اولور فقط کافی انوار المشارق (صفحمن ایده نهار) یعنی عالمك یوزنی کوندز ونورایلیه (نوبهار) بهار لسان فارسیده بیراغه دیکون وضع اولنمشدر اسکی بیراغه کهنه بهار دیرلر تازه بیراغه نوبهار دیرلر فصل ربیعه هنکام نوبهار وفصل خزانه هنکام کهنه بهار دیرلر کاه لفظ هنکامی حذف ایدوب لفظ نوبهار و کهنه بهار ایله فصل ربیع وفصل خزان مراد ایدیلور مجازا بالکز بهار دیرلر فصل ربیع مراد ایدیلورلر (قلمدن ثرایه) یعنی قلم اعلاکه مخلوق اولدراندن بر یوزینه کلنجه روحانی اولسون طبیعی اولسون عنصری اولسون (جهان جامدی خانی فرجامدی جلوه دن) جام وفرجام بوراده صرچه قدح معناسنه وجلوه ظاهر واشکاره دیمکدر یعنی بوجهان برصرچه جام کبی ایدیکه اندن بوصورت ظاهر اولدن خالی ایدی الحاصل آینه وارایدی لیکن اول آینه ده کندین کوسترر صورت یوغیدیکه اول انسان صورتیدر (براندی پس انسانی اول صورت معنیدار) یعنی جمیع عوالمدن صکره انسانی خلق ایتدیکه اول پرصورت معنیدار در تاکه بوعالم آینه سنی اول صورت معنیدار ایله پرنور ایلیوب مقصود یوزنی جمله یه کوسترمه ومراد حاصل اوله وقوالیله قلب وجوده کله و یواسم جامعك صورتی بوجهانده کوریند (پس ایشت کیم انی نیجه ایدر اهل کمال) یعنی قولاق طوتوب دکله که حق تعالی انسانی نیجه اهل کمال ایدر مراد بودر که ملك یالکز اهل جمال وشیطان یالکز اهل جلال در انسان بوایکی صفتی جمع ایدوب اهل کمال اولدی پس لطف وقهرك مجموعی یعنی اسماء جالیه وجلالیه نك آثاری انساندن غیریده بولنمز (کالنجه ایجاد ایدوب کوسترر اقتدار) یعنی انسانی کمال صفتی ایله خلق ایدوب قدرت نامه کوسترر (معلوم اوله که انسانده اولان کمالك اثری بودر که جمیع علویات وسفلیاتی تسخیره قادر در متواتر در که صاحب محمدیه نك طائفهٔ جندن مریدلری وارایدی اکرانده ذکر اولنان کمال اولسیدی جبرائیلراکا نیجه رام اولورلردی مع هذا قوتده انسان اقوی واطافت جسمده بحسب الظاهر انلراشد در (الهی) بوجهان آینه سینه باقی نه صورت کوسترر ۞ صورت انسان کاملدن نه صنعت کوسترر ۞ اچدك ایسه جان کوزین کحل جلای ذکرله ۞ حق یو کثرت عالمنده کورنه وحدت کوسترر ۞ جمله دن مقصود اولان انسان ایدی بوجلوه دن ۞ صورت انسان نیجه سرایت حقیقت کوسترر ۞ بوکالاتی اولوالابصار اولنلر هب کورر ۞ خوب اولنلر کندینی مرآته البت کوسترر ۞ حق تعالی کیزلیوب ادمده عالم سرنی ۞ براوج خاکك یوزندن اوزکه حکمت کوسترر ۞ حقیا فخر جهانك نوریدر مقصود اولان ۞ تاقلمدن خاکه دك اول نورطلعت کوسترر ۞ (جزائر) جزیره نك جمیدر صو یاصمیوب دریا اورتاسنده قلان یره دیرلر که اطه تسمیه اولنور بوراده مراد معهود جزائر دکلدر مطلق جزیره لردر (شرار) شریرلرك جمیدر خیارخیرك جمعی اولدیغی کبی شرت یرامرزاق دیمکدر (که)

كاف عجميله كاف لفظندن تخفيف اولنمشدر وقت وزمان معناسنه در (حجاب) عجبه دوشمك يعنى كشى كندى كندينى كورمك (جند) چرى ويارديجى ناصر ومعاون معناسنه پادشاه عسكر ندن اولان كيسه يه جندى ديرلر جيمك ضميله اما عامه كسره اوقيوب غلط ايدرلر (خليفه) اولوسلطانه وكشيك يرينه قائممقام اولانه ديرلر آدم حقك خليفه سى اولدى زيرا الله تعالى حجاب عظمت وجلالو كبريا ايله محتجب اولوب مفاتيح خزائن اسماء وصفاتى آدمك الينه ويروب سر تسرير بوعالمه رئيس ايلدى پادشاه مهرى وزيرك الينه ويرب امور ينه انى وكيل ايتديكى كبى (ملول) تمكين ديمكدر كافى لغة نعمة الله (رتج) زحمت (فساد) صلاحك ضديدر صلاح برشيئك مستقيم ونافع اولان حال اوزرينه اولسيدر فساد حال استقامتدن خروجيدر (بودرانده مفهوم نص كتاب) يعنى نص قرآنك مفهومى كما قال تعالى فى اوائل سورة البقرة (قال انى اعلم مالا تعلمون) مفهوم لفظندن حاصل اولان مداولة ديرلر نصله مراد نظم قرآندر مطلقا بوخسه ظاهر ومحكم ومفسر مقابلى اولان نص دكلدر (چوجمله جهان نقطه آيانند) يعنى جمله جهان آيات حقه برنقطه كبيدر يعنى امر جزؤيدر يابو برنقطه قدر اولان جهانه انسانك حوصله ادراكى تنك اولمجق آيات حقك معرفتنه نيجه واسع اولور ونيجه حقك علمى غايتنه يول بولور پس حق تعالينك علمنه غايت اولمز مخلوقك علمنه غايت اولور (جلال) بورادە قهر وغضب معناسنه در (طوف) طواف معناسنه در يعنى دونمك (سنت) طريقت مسلوكه يه ديرلر (آدم) اسم عجميدر بومقوله اسملرده اشتقاقدن بحث ايتمك صحيح دكلدر زيرا اسماء عجميه ده اشتقاق اولمز مثلا آدم اديم ارضدن ويا آدمه دن اعتبار اولنمق وابليس ابلاسدن اخذ اولنمق بحسب المناسبه اشارت يوزندن براعتبار در اشتقاق معنامى صحيح دكلدر (كه آنك ايله زين ايده عالمى) عالم اصلنده علمدر نشان وعلامت معناسنه صكره الف اشباع ادخال اولندى پس عالم حق تعالينك اسماء وصفات وذاتنه دلالت وعلامت ديمكدر بورادە عالمدن مراد كرچه بحسب الظاهر بوعالم حس ومشاهده در اما فى الحقيقة جمله عوالمدر زيرا آدم عليه السلامكه سر حقيقت محمديه در جمله عوالمه رحمت وزينت وجاندر (ع) همان بن خسته تك جانى دكلسن جان عالمسن (پس اول پره وحى ايدوب سويلدى) وحى والهام ايكيسى بردر لكن تأديبا انبيايه نسبت ايله وحى ودعوت انام واوليايه كوره الهام وارشاد ناس دينلور بورادە وحى ايله مراد وحى نعويدر كه القا واعلام واشارت ديمكدر اكر سؤال اولنورسه كه جماد اولان نسنه يه نوجهله وحى اولوب خطاب الهى تعلق ايدر كه حس وشعوردن خالیدر جواب بودر كه علماء ظاهر مسلكى اوزره اولوقتده يعنى وقت وحى وخطابده الله تعالى جماددە علم وحيات خلق ايدوب مرادنى اعلام ايدر اما علماء حقيقت مسلكى اوزره سر حيات جمله عالمه ساريدر جميع جماداتده حيات حقانيه واردر حتى انسانك بدنندن روح حيوانى منفصل ومنقطع اولوب ميت اولدقده اول جسد مينك روح حيوانيدن غيرى وجهله حياتى واردر اكل اولنان اطعمه وشرب اولنان اشربه وسائر ذهب بوبله درطور سينايه تجلى واقع اولدقده پاره پاره اولديغى عظمت حق معرفتندندر معرفت عقل اوزرينه وعقل حيات اوزرينه مبنيدر ربح صرصرك قوم عادى اهلاكى وتيلك آل فرعونه دم اولمسى وعسكر پشه نك نمرود قومينك خيشومنه كيرمسى ومؤذنك صداسنى استماع ايدن رطب ويابسك مؤذن حقنده حسن شهادتى وبونك امثالى حيات واكاموقوف اولان ادراك وشعوردندر ولكن بوسر حياتى فهم ايتمك ارباب مكاشفه يه مخصوصدر والاجن وانسك عقل جزؤيسى بومعنايى ادراك ايدەمز روايت اولنور كه جنت خلق ايله جنتك درود ديوارى وبالجمله اندەموجود اولان مأكولات ومشروبات وملبوسات وبساط وبالين وامثالى عموما ذوى العقول كبى مكالمه ايدر كما قال تعالى (وان الدار الآخرة لهى الحيوان) بوخود معلومدر كه انسان كامله كوره بوعالم جنت مجمله در بواشياده اكر حقيقتنده نطق وسماع اولسيدى انبيا واوليا انلرك تسبيحن ايشتمز وانلردخى بونلرك كلامنى اصغا ايتمزدى الحاصل الله تعالى اصناف مخلوقاتدن هر برينه سمع وبصر ولسان وفهم ويرمشدر كلام حق ايشيدرلر وشواهد حق كورورلر وحقله مكالمه ايدرلر واشارت حق فهم ايدرلر قرآن وحديثده بومعنايه شواهد چوقدر (وفى المثنوى) ازجمادى عالم جانها روید ❁ غلغل اجزاى عالم بشنوید (مطيعن قويام جنته فضلا ❁ قويام عاصينى اوده عدلا) معلوم اولهكه جنته دخول فضل ورحمت ايله وقسمت درجات اعماله ومخلد اولق نياته درقرآنده كلان (بما كنتم تعملون) قولندەبانك سببيتنه بناء جنته دخول عمل صيغى ايله اولق لازم كلز بلكه اوحقيقتنده جنته دخوله موقوف اولان درجاته كوره در وكذلك جهنمه دخول عدله وطبقات عذاب اعماله وخلود نياته درکافرك كفره نيتى ابدى اولغله ابدى جهنمده قالمسنه سبب اولدى بوخسه اعماله كوره مؤمن عاصينك عذابى منقطع اولديغى كبى كافرك دخى اويله اولق كورينوردى فافهم والله الموفق (يك جليل) يك معروفدر بورادە مراد جبريلدر جليل اسماء الله دن اولورسه يك اكامضاف اولور اولو يك معناسنه

اولورسه جلیل ا کا صفت اولور (موجه) یعنی امورا کا تفویض وتوجیه اولنمش بوخود زیاده تقرب واعتماددن ناشیدر موجه بوراده توجهدن اولوب اعیان واشرافه وجوه القوم اطلاق قبیلدن اولسه دخی وجهدر (بر یسنی رحمتدن ایتدیمدی ۞ بر یسن غضبدن یراتدیمدی) رحمتدن خلق اولنلاتدن مراد جنت وغضبدن خلق اولنلاتدن مراد جهنمدر لکن رحمت اگرچه سابقدر فی الجمله اندهغضب مندرجدر جنتده اولان شجره خنطه انك صورتیدر که آدم انی تناول ایله صورت غضبه مظهر اولدی یعنی جنتدن خروجنه سبب اولدی فافهم فانه عمیق کشفی وکذلك غضب اگرچه مسبوقدر فی الجمله اندهرحمت مندمجدر فظن خیرا ولا تسال عن الخبر (همین) بوراده انچق معناسندر (سخط) خشم وغضب دیمکدر لکن سخط اشرافه مخصوص صدر غضب عاصی یه متعلقدر دیو اختیار ایتمشدر (عدابی) سخطدن حفظ ایدوب صادق قولنی ۞ رضاسی بولینه ارشاد ایدن دوست ۞ معلوم اولهکه نفس انسان تزکیه بولدقجه غضبدن خلاص اولان کمال اوزرینه تزکیه ایده نفس فاتیه و باقیه مرتبه سنه وصولده اولور انك ورامی دنیا وآخرتده راحت کلیه در بحسب الصورة امور مکروهه ایله ابتلا بوراحتدن مانع دکلدر ۞ اللهم سهل لنا الطریق واوصلنا الی منزل التحقیق (قدر وقضا) قدر احوال موجوداتدن هرحالی زمان معینه تعلیقه دیرلر قضا حکم ازلیدر یعنی آفاق وانفسده خیروشر صورتنده هرنه ظاهر اولوب وجوده کلورسه جمله سی الله تعالینك قضاسندن وحکم ازلیسندندر بووجوده کلن امورك هر بریسی وقت مخصوصده اولق انك تقدیری وتحدیدی یعنی تعیینیدر (الهی) ای پادشاه بی زوال حکم وقضاسندن کلور ۞ ای ذوالجلال والجمال خشم ورضاسندن کلور ۞ آدم خلیفه اولدیغی علم الهی بولدیغی ۞ خلق اکا سجده قیلدیغی لطف وعطاسندن کلور ۞ انسانه رحمت ایلدك شیطانه لعنت ایلدك ۞ احسانی فات فات ایلدك هب بووفاسندن کلور ۞ قیلدك تجلی خاکه سن و یردك اکا شکل حسن ۞ شول آدمه بوجان وتن باری خداسندن کلور ۞ تسبیحك ایلر هرملك امر کله دور ایلر فلك ۞ حق یه هرشب صجده دك یارب ندا سندن کلور ۞

﴿ قافیة الزاء ﴾

چون ایتدم دیدی اول ایکی دارین امتیاز — نظر قیلك امدی نه قیلدم بولردن رماز
نظر قیلدیلر پس ملکلر جهنمه — کور رلر کیم اطباقی درلو عذاب ومحاز
دیدیلر که یارب کیمسندر بودار عذاب — کیم ایدر بودارك ایچنده عجب انجیاز
پس ایدن جهنمه ویردی دیل سویلدی — که عاصی وکذاب کافر انجون بی نماز
دخی امر ونهیه یلاندر دیلر انجون — براندی بنی حق بولار یکچون ارتکاز
بوکز دوندیلر جنته ایلدیلر نظر — کورر لر کیم الوان مزین ریاض ومفاز
دیدیکم الهی کیمکیسون براندك بونی — پس امر ایندی جنته که سویله کشف ایده راز
اوقودی قد افلح المؤمنون الذین — یزم ایچون دوزلش دیوب ایندیلر اهتزاز
دیدی حق تعالی که دوزدم بوجنتلری — شوکا کیم عبادت ایده ایتیه اعتزاز
یرادم بن اول کیمسه دن بونلری کیم انی — ایکی قدرت الومیله یارادم شاهباز
دخی کندو روحدن اکا ایدم نفخ روح — بورسمه دیو بدر جوابنده اول بی نیاز
فرشتهلره بیورم اکا ایده سجود — انی جمله خلقدن مفضل ایدم سرفراز
علیها ایدرلردی کوکلریه افتخار — لباس تعززکیون مجوهر طراز
که بزعا لیز یزده در عرش وکرسی ملك — فرشمس ونجم خزائن ایزقیش ویاز
دخی یزدن ایزکاوحی ربانی هم — قویزده در پس نه وارسه کنوز ورکاز

﴿ اکابار شور عزت وسلطنت کبریا ﴾
﴿ کیم ایدر پس انك جنابنده کبروریا ﴾

بورسمه تفاخر ایدوب کبریا ایتدیلر — مدمغ اولوبن یره ایتدیلر عزونماز
چون ایشتدی بر بوسوزی زار یلق ایلدی — الهی بنی دوشه دك صو یوزنده حیاز
قودك بنده اشجار نباتات عیون وجبال — یمشلر یراتدك کیمکه ربوجمله جواز
یکا فخر ایدرکوك الهی نیچه ایتسون — چون اوستمده یوق براحد ذکر ایدردانواز

دیدی حق کہ سن ساکت اول کیم برادیسرم
یوزکدن سنك صورتی لامثال بیله آز
شور سمه که حسنینه مثل اولیه درجهان
اکا رزق ایدم عنقاه ین لسان بیله آز
دخی کندو علمدن اکا علوم اوکردم
کلامدن آزال ایدم ین حقیقت مجاز
دخی بطنکی ظهرکی شرفکی غربکی
قو طولدورم ین خصوصا که ارض حجاز
بوسوزیله فخر ایله یارکو که سندن
بودر نقل اخبار کو کل او حنه سنده یاز
پس اندن و بریدی میکائیلی یره حق
ایشت بوسوزی عقل ایله سنده یاز
اکا دخی اندویردی پس المدی طیراغی
بوسوزی دخی ایشدوب انی تا بنده یاز
ویریدی عزرائلی طیراغی المغه
ایشت بو کلامی دخی انی سن جاندہ یاز
پراکا دخی ویردی اندلکن اول طوتمدی
بوسوزه نظر ایله جانکده ترفنده یاز
مقامینه واردی وقوف ایلدی قرق بیل
طنوب سو یلادی دیلن ایلادی نهاز
کیم الهه تعظیم ایدوب امرنی صیمه
بودر حاصلی طوغرو قول قصه طول ودراز

﴿ اکا یاراشور عزت وسلطنت کبریا ﴾
﴿ کیم ایده پس انك جنابنده کبروریا ﴾

ایردی اندن پس اکا حقدن خطاب
کیم نه قیلدك نیلدك فانی تراب
دیدی پراندویردیکن طوتمادیغن
انی صیوب امرنی صیمادیغن
دیدی رحمت ایتمدك تندك انی
دیدی اوجب کوردم اندن امرکی
چون پرادك قبض ارواحه دیدی
سن پرارسن قبض ارواحه دیدی
پس پیوردی کیم انی طین ایله
اندن ادنی واساطین ایله
قاندی آجی طتلو صو یاجیغنه
دوندی تخمیر ایتدی یاجیغی بنه
بوسیدن اولدی اخلاط اختلاف
انکیچون از بولنوز ایتلاف
الدی پس قدرت الیله انی خلق
یارمغیله قیلدی انی ایکی شق
اندی نصفن جنته نصفن اوده
دکله کیم بنجه کمال اظهار ایده
بونلری اوچماغیچون قیلدم دیدی
بونلری یانماغیچون قیلدم دیدی
ایشمه حاکم بنم یوقدر نزاع
علمه هیچ کیمسه ایتمز اطلاع
پس پیوردی اندہ الله الجلیل
کیم اینه یرلر یوزینه جبرئیل
تاکتوره یریوزینکه نوری
اندہ تو قیع ایلیه منشوری
یاره ده اندن محمد جمعینی
ویر صلوات ایشد یجك اسمنی
ایندی یره پس مقر یرلره اول
طیراغ الدی اندہ کیم قبر رسول
طیرغینی الدی کلدی جنته
تاکیم اکا جنتك صوین فتنه
قاندی تسنیم ورحیق وسلسبیل
ایلدی اغ انجو کیی جبرئیل
صکره یاندردی قوانهارینه
الدی کندی عالمك اقطارنه
کوکلری ویرلری ایندی طواف
تاملائك کوره ایده اعتراف
یلدیرلر جمله ملکلر احدی
کیم بیلمزدی هنوز ادم ادی

﴿ فرد جامعدر محمد مظهر ذات وصفات ﴾
﴿ غیبدر غیب الحقایق عینیدر عین الحیات ﴾

کوردیلر کیم نوری اجلی درر
یلدیلر کیم قدرینی اعلی درر
یلدیلر انکله عالم طولیسر
کاشف غیب حقائق اولیسر
دکله بوندن سویلیالم برکلام
عالم ارواح ایدی اشبو مقام
بودر اول کیم اولرسول کائنات
بومقامدن سویلشدی یتنات
دیدی بن پیغمبریدم شول زمان
کاندہ ادمدن بیلمزدی نشان

دیدی بین الماء والطین ایدی اول	یعنی علم و جسم اراسنده نزول
چون دیدی کنت نبیا بلدیلر	که اندا غی ارواح اجابت قیلدیلر
نیچه ارواحدر بولار صورار ایسك	بو نلرك تحقیقی ارار ایسك
یونلره دیدی مشایخ عالیسات	یوجه جا نلردی بدندن عاریات
انبیادی اولیادی آمنون	اصفیادی اتقیادی مؤمنون
بوغیدی بونلرده اصلا سافلات	یعنی ارواح خبیثه غافلات
دعوت ایتدی عالیاتی مصطفا	داخی سری ایله اول کان وفا
وحی اوج درلودیدی اهل کمال	بو نلرانلر در که بولمشدز مآل
وحی ظاهر و حی باطندر پری	وحی سر یدراوچنجی سروری
انده دعوت ایتدی وحد انیته	ایلدی ارشاد فرد انیته
اوج بلوك پس اولدی ارواح بشر	اکا کوره کلدی اشباح بشر
بیری عامدی بیری خاص بیری اخص	اهل تحقیقدن بورسمه کلدی نص
عامی دنیا سودی خاصی جنتی	سودی خاصلرخاصی عالی حضرتی
دعوت ایدیجك تیه قابل ایسه	انی الدی شخص تیه قابل ایسه
کیمه کیم الله عنایت ایلدی	اولدخی اکا هدایت ایلدی

﴿ فرد جامعدر محمد مظهر ذات وصفات ﴾
﴿ غیبدر غیب الحقایق عینیدر عین الحیات ﴾

(امتیاز) ایکی نسنه یی برندن فرق وجدا اولق (رماز) رمزك جمعیدر اشارت معناسنه (اطباق) طبقك جمعیدر طبقه ز معناسنه (مجاز) حامه مهمله ایله طوراجق مکان (آنجیاز) منضم اولق یعنی بودار عذاب کیمی کندی نفسنه ضم وجمع ایدروبویرده کیملرقرارقیلور (ارتکاز) محل رکز یعنی ثبات وقرار یوکلامدر (الناس کالمعادن) حدیثنه اشارت واردرالنون وکومش حکمنده اولان مؤمنلره جنت معدن کبی اولوب انده اقامت وقرار ایتدیلروکذلك باقروقلای کبی اولان کافرلره جهنم مدفن کبی اولوب انده دفینه ورکاز کبی قرارطوتدیلر (ریاض) روضه نك جمعیدرچایرلو چمنلو صولو یرلر (مفاز) موضع الفوز یعنی ظفرونجات بوله جق یردیمکدر بعضی خوفناك وخطرناك بادیه لره وصحرالره مفازه دیدکاری تفؤل طریقیله درعرب برشیئ نقیضیله تسمیه ایدر مثلاحبشی قوله کافوردیر طاعونه مبارك دینلدیکی کبی (اهتزاز) حرکت ایتمك یعنی نشاطلرندن جنبشه کلدیلر (اعتزاز) عزت طلب ایتمك یعنی شرف وعظمت بورادہ مرادحیت جاهلیت ایله امرحقه سرفروایتیوب عبادتدن عارایتمکدر قال الله تعالی (واذا قیل له اتق الله اخذته العزة بالاثم) ای حملته الانفة وحمیة الجاهلیة علی الاثم والذنب (شاهباز) شاه اولودیمکدرویاز طوغاندرشاهبازك معنای ترکیبی یوك واوطوغاندراماچاقرطوغانده اعلام غالبه دن اولمشدر بورادہ مراد تشبیه طریقیله ادمدر نتکیم محمد یه ده کاور (مصراع) بنم شهبازقدسی کیم النده طوتر اول سلطان (بی نیاز) بی احتیاج دیمکدربی اسماء جوامعدہ داخل اولورنی بی پرواکبی و (نا) صفاته داخل اولورنادان وناقابل کبی کاه اولور علی غیرقیاس پری برینك مقامنده استعمال اولنور (سرفراز) باشی یوکسك وبوقار ودیمکدرادمدہ وبوجه اغاجده استعمال اولنوربورادہ آدمك عاوشانندن کنایه در (علیها ایدرلردی کوکلریله افتخار) یعنی کوکلریلك اوزرینه افتخارو اظهاروشرف ایدرلردی (لباس تعززکیون مجوهر طواز) ((تعزز) عزیزلك ایلك ومجوهر جوهرلنمش وطرازعلم که قفتان اموزینه ویلك افزینه ایدرلر یعنی سنجق واطرافی جوهرلی وزینتلی وقیمتلی عزیزلك لباسی کبوب فخرایدرلردی بوندن مقصود کوکلرك زیاده افتخارنی بیاندرز یرا ارباب فخرا ولنلرا کثرحالده لباس فاخره کیرلر (خزائن) خزینه وخزانه جمعیدرمال قودقلری یره دیرلر بورادہ مراد کوکلردن یازوقبش نازله اولان فاروغمورسائرتربیهٔ عالمه متعلق منافعدر (وحی ربانی) ربانی ربه منسوبدرکه اسماء الاهیدندرالف ونون مبالغه وتأکید ایچوندراجری کلمه سنده اولان یاکبی تتکیم صمدانی دیرلر صمده نسبتده ونفسانی دیرلر نفسه نسبتده (کنوروزکاز) کنوزکنزك جمعیدرمال مدفون معناسنه رکاز الله تعالیدنك معادنده رکز ایتدیکی یعنی احداث ایتدیکی معدنی نسنه لردرواهل جاهلیتك دفن ایتدیکی ماله دخی دیرلر بورادہ مراد کنوزورکاز مشابه اولان نسنه لردرکه سبب انتفاع بنی ادمدر (مدمغ) دماغ اهلی یعنی کبرصاحبی (زار) ایکلمك وناله ویلوارمق وفریاد

وفقان واغلق (حیاز) حیز ومکان یعنی بنی صواوزرینه دوشیوب مقامی آب ایلدك (جواز) جائزه معناسنه در یعنی عطاو بخشش (عیون) عینك جمعیدر بیکار معناسنه (دانواز) کوکل اوخشایجی (صورت لامثال) مثل ونظیری یوق صورت که آدمدن اول اوهیئنده مخلوق کلمامش بوندن منفهم اولور که آدمدن مقدم خلق اولنان جن وملك صورنده آدمه بکزمز لروهر بری برصورنده ایدیلر وکذلك بواوچ نوع که ملك وبشر وجندر بونلره بکزر مخلوق یوقدرشیطانی خنزیره تشبیه تقبیح طریقیله در بوخصه حقیقنده شیطان خنزیره بکزمز پس شیطان نه صورنده در دیوسؤال ایدن آدم سؤالنده غلط ایدر زیرا انك صورتی برصورته بکزمز که آدمدن برخبر ویرلمك ممکن اولهانی صورت اصلیه سی اوزرینه هرکیم کورسه هیئتی انجق اوبیلور سلطان محمد رابعك اواخرنده ادرنه مشایخندن بری سرایده حضور شهریاریده وعظ ایدرکن اثناء وعظنده شیطانك صورت خنزیره مسخ اولدیغن بیان ایتدکده سلطان مذکور اوساعت بی واسطه اسائله سؤال ایدوب شیطان اول نه صورنده ایدیکه خنزیر صورتنه مسخ اولدی دیدکده شیخ مشارالیه مبهوت اولوب محلنه مراجعت ایدملم دیودفع مجلس ایلدی سؤال اولنورسه که کوکلرده اولان ملکلر کیمی قوش وکیمی غیری صورتلرده در دیوتصریح اولنمشدر جواب بودرکه بونلرمثل یاپلمدرتکیم جبرائیل علیه السلام صورت بشرده نزول ایدردی رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم انی صورت اصلیه سی اوزره ایکی دفعه کوروب مغشی علیه اولدیلر بالکزجبریل دکل بلکه حقیقنده هرملك صورت اصلیه سی اوزرینه انسانه کورنسه انسان اکا طاقت کتوره مز دیوانسان العیون نام کتابده تصریح اولنمشدر کتابلرده ملائکه هرنه صورنده وصف اولنورسه تفهیم ایچوندرنفس الامرده صورتی انجق الله تعالی بیلور وسیرایتدیردیکی خواصی بیلور بومقامك حقیقتی بودرکه الله تعالینك هر بوزده برتجلی مخصوصی واردر برده اولان حیوانات بری برینه بکزمیجك ملك حیوانه نیچه بکزر (عقل) جوهر نوراتیدر مقری دماغدر ونوری قلبده درعقل اوچ قسم اوزرینه در اولکیسی عقل اولدرکه عقل کل دیلور ایکنجیسی عقل اوسطدرکه عقول افلاکدرا وچنجیسی عقل آخردرکه عقول جزئیه درعقل ایکی یك جزؤدریك جزئی انبیایه ورسل وملائکه یه وطقوز یوزطقسان طقوز حصه سی فخرعالم صلی الله علیه وسلمه ویرلمشدرویر حصه نك التی جزؤدن دردی عمایه ویری عامهٔ رجاله ونصف جزؤنسایه ونصف جزؤدنی اهل قرایه ویرلمشدر (تحریره) عقل کلهیارا اولنلردردنه درمان بولور ۞ جمله مخلوقات ایچنده شهرت وهم شان بولور ۞ بردرشهواره بکزرحق نظرده عقل کل ۞ انی اصداف جهانده کامل انسان بولور (حقیقت مجاز) اهل حقیقت قتنده کلام حقیقی اکادیرلرکه قلمه کلیه وسمعه کزمیه ولسانه المق ممکن اولیه ولفظ مجاز اکادیرلرکه قلم ایله تحریر اولنه وسمعله مسموع اوله ولسانله تقریر اولنه پس علماء بیان قتنده اعتبار اولنان حقیقت ومجازك جمله سی اهل حقیقت قتنده مجازدراکر سؤال اولنورسه که بوقدرتصوف کتابلری هپ مجاز اولق لازم کلورمع هذا یازیلان صرف حقیقتدرجواب بودرکه اول یازیلان الفاظ دوال معانی وحقایقدریوخصه نفس حقیقت دکادر زیرا نفس حقیقت قابل تعلیم وتعلم دکلدر (معلوم اوله که حروف تهجی حضرت آدم علیه السلامه نازل اولمشدراول حروفك هر بری علی حدهٔ برکلمه وهرکلمه برمعنای لطیفه دالدر وآفاقده حرف وفعل واسم بولندیغی کبی نفس انسانده دخی موجوددر یکرمی سکزحرفك اوزرینه درت فارسی حرف دخی ضم اولنوب مجموعی اوتوز ایکی اولمشدراول فارسی حرفلرك بری (پا) وبری (چا) وبری (ژ) وبری (کا) در وجودانسان اوتوز ایکی حرفی مشتملدرديدکلری بومعنایه درلکن بوعلم حروف کبریت احمر کبیدرعلم عزیزدرطائفهٔ حروفیه نك مذموم اولدیغی ظاهر شرعه مخالفت ایدوب طریق الحادوزندقه یه ذاهب اولدری حسبیله در والانفسنده اول علم پاکه سوز یوقدر (قال السید نسیمی (یوزك مصحفده ای روح مصور ۞ تعالی شانه الله اکبر) بو بیتك معناسی حروفه متعلقدرسید نسیمی اصلنده حضرت شیخ شبلینك جمله فقراسندن ایدی صکره فضل الله حروفینك خلفاسندن اولدی مناقب الواصلینده مسطوردرکه سید نسیمی حروفی دکل ایدی اماحروف علمندن خبردار ایدی اول سوزی نه مقامدن سویلمشدر بیلمین انك احوالندن خبردار اولمز کاقال حضرت الشیخ بالی الصوفی قدس سره اعلم ان رؤساء الطائفة الخبیثة المشهورة باشق مثل السید نسیمی وفضل الله وعثمان بابا وغیرهم کلهم زنادقة یبیحون ترك الصلوة انتهی کلامه وقال الشیخ افاده البروسوی قدس سره ان السید نسیمی قدفهم حسنا ولکنه اظهر بعض شیء کان للستر اقرب انتهی کلامه بوایکی کلامك ماینده مخالفت ظاهره واردر وتوفیق نه وجهله اولدیغی ارباب مذاقك ذوقنه احاله اولنمشدر زیرا افاده افندی مرحوم شیخ اکبر قدس سره الاطهر مشربنده دروبالی افندی عوارف المعارف صاحبی شیخ شهاب الدین سهروردی مذاقنده در منقولدرکه شیخ اکبر حضرتلری شهاب الدین ایله بروقتده هم مجلس اولوب بغیر

مكالمه يه قادر اولمشلر صكره شهاب الدينه شيخدن سؤال ايدرلر هو بحر من الحقائق ديو جواب ويردى شيخه شهاب الدين سؤال ايدرلر هو رجل مملوء بالسنة من الفرق الى القدم ديو جواب ايدر ايكيسنك دخى سوزى حقدر فافهم (ارض حجاز) مكه ومدينه وطائف وبونلرك نواحى وقراسنه ديرلر كانها حجرت ومنعت بين نجد وتهامة كافى القاموس (لوح) كل صحيفة عريضة خشبا اوعظما والجمع الواح كما فى القاموس حاصلى اوزرينه يازى ياز يلان يصى نسنه يه ديرلر بوراده كوكلى لوحه يه تشبيه واردر زيرا صور واشكال اوحده تصويرا ولندينى كبى معانى ومفهومات دخى قلبه يازيلوب منتقش اولور (بعدذا) لوح چوقدر انجق كوكل لوحندن بسيطى بوقدر زيرا قلم اعلانك حقيقتده جلوه كاهى بودر فافهم (ثابته باز) بنده بوراده قول باغى ديدكلرى هيكل يعنى حرز وحمائلدر كه ايچنه بعضى خواصى مشتمل آيات وادعيه مأثوره يازيلر (تا) لفظى انتها ايچوندر الى كبى ياخود تابنده يلدرايچى معناسنه اولهيعنى سن انى آشكاره يازلكن ظاهر اولان معناى اولدر (ترونده) طرفنده تركيدر ايكيسى يوردر عرب باكوره وعجم نو باوه ديدكلر يدر (نهاز) يقال نهز رأسه حركه والنهز بالضم الفرصة وانتهزها اغتنمها كما قال فى القاموس بوراده معناى اوله محمول اولق ظاهردر يعنى حقله مكالمه يه فرصتدر وفرصت غنيمتدر ديو اسانى تحريك ايدوب اصلا يرسوز سويلدى (قصهٔ طول ودراز) قصه خبر معناسنه حديث كبى طول ودراز اوزن ديمكدر لكن طول عربى ودراز عجمى در خبر وحكايه اوزون قصه ديمك الحاصل يرنده در يعنى حاصل كلام بو كه الله تعالينك قولارى اراسنده طوغرى قول اودر كه افنديسنه تعظيما امرينه مسارعت ايده مخالفت ايدوب بو يرقدن طشره كتمه (قال الشيخ سعدى ۞ كراشرع فتوى دهد بر هلاك ۞ الاتانداري زكشتنش باك ۞ يعنى هر كيمك شريعت قتلنه فتوى و يرسه وانك قتل اولنمسنه الله‌ك امرى وكابنده فرمانى وارايسه انى قتل ايتمكدن الم چكمه سكا مرحمت كلوب انك خاطرين كوزتمكدن الله‌ك امرنه رعايت ارجحدر كما قال تعالى (فالله اولى بهما وقال ولاتأخذكم بهما رأفة فى دين الله (الهى) قولارك ايچنده يارى يزى ۞ امرى نهيكى يبلنلردن ايت ۞ كوزلبوب اشارت ايتديكلك ايرى ۞ طوغر يلوب قاپو كه كلنلردن ايت ۞ پاك ايدوب ظاهر و باطنى نو ۞ كوزمز قابله الالم وضو ۞ نمازه طور يحق وجهكه قارشو ۞ حضور قلبله قيلنلردن ايت ۞ نفخ روح ايت يزه آدم اولالم ۞ سجده مز ده بوى فنا الالم ۞ طيراقده كى سرلكدر يبلالم ۞ خاك ايچره جواهر بولنلردن ايت ۞ عزرائيل اورنجق بر بوزينه كف ۞ طولدردك قبضه سن سرمن عرق ۞ آدميله و يردك برلره شرف ۞ يرى كرچك آدم اولنلردن ايت ۞ نيلسون قول اولان مال ايله جاهى ۞ بترمى بولديغى اكاسن شاهى ۞ حق يه نصيب ايت فنالق اللهى ۞ اولمزدن اوك انى اولنلردن ايت ۞ (ديدى رحمت ايتمدك ايتدك ايكى) ايكى تركيدر ايكلمك وزار يلق ايتمك معناسنه يعنى حق تعالى عزرائيله بيوردىكه يرسكا زار يلق ايدوب طيراغمدن الله ديو بلواردى كادى سن اكا نيچون مرحمت ايتمدك (اوجب) اليق واحق (چون برادك قبض اشباحه ديدى ۞ سن برارسن قبض ارواحه ديدى) اشباح شبحك جمعيدر تحريكله شخص معناسنه اشباح اجسام اشخاص اجساد ابدان برمعنايه در مابينلرنده اولان فرق اعتباريدر (معلوم اوله كه اصول اسما وصفات درتدر حيات علم قدرت ارادتدر (اسرافيل) مظهر حياتدر عدل واقساط حياتده مندرجدر (جبرائيل) مظهر علم وقولدر مظهر علم اواق اعتباريله روح القدس ومظهر قول اولق اعتباريله روح الامين دينلور انكچون حامل الوحى اولدى (ميكائيل) مظهر ارادتدر جود ارادتده مندرجدر انكچون ملك الارزاق اولدى (عزرائيل) مظهر قدرتدر انكچون جبارو بى قهر ايدوب موت وفنا ايله تذليل ايدر (لمحرره) انبايه اولبايه پنبه درانك الى ۞ طوقنوردشمنى يوزينه سنك خاراوش ولى ۞ دوسته دوست ودشمنه دشمن اولنلردنيه ده ۞ دوست الورجانينى الك كورمز اول عزرائيلى (اساطين) اسطوانه‌لر جمعيدر استوندن معربدر ديرك معناسنه مقصورا تدن اعلا وادنى ايليه يعنى جمله اصاغر واكابرك وجودينه مايه قيله ديمكدر (قندى آجى طتلو صو باليغنه) طتلو صو لطف وجماله متعلقدر اخلاق حسنه واشكال مستحسنه كبى آجى صو قهر وجلاله متعلقدر اخلاق رذيله واشكال قبيحه كبى (تخمير) خمر ايتمك يعنى يوغرمق (يوسيدن اولدى اخلاق اختلاق ۞ انكچون آزيولينور اتلاق) اخلاق خلقك جمعيدر خوى معناسنه اتلاق بر يره كلوب الفت ايتمك يعنى آدمك باليغى آجى وطتلو صوايله تخمير اولنمق سببيله خلقك خلق وطبيعتى برى برينه او يمبوب الفت آزواقع اولدى ايكى صويرى برلرينه ضد اولغله اثرلرى دخى تضاد وتخالف اوزره ظهور ايدر (معلوم اوله كه طيراقده الوان اولق حسبيله بنى آدم دخى كيمى بياض كيمى سياه وكيمى سرخ رنك وكيمى زرد لون ظهور ايتدى اوتسمز وچمنسمز يرلردن اتانلر كوسچ وصفالسمز وچايرلو چمنلو موضعلردن اخذ اولنانلر صفالى وقبللى حاصل اولدى آدمك خلقتدن مقدم شيطان يرينه شرقدن غربه دك اياق باصمش وچيمش ايدى اياق باصديغى يردن اشقبانك

وخطوه‌سی اراسندن سعدانك طیراغی آلتوب شریرك ایاق یاصدیغی یردن اتان شریر وایاق یاصمیوب آدمی اراسندن اتان خیر یعنی اهل خیر اولدی فافهم بعض علماء رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك طیراغی جنتدن اندی دیمش (حبب الی من دنیاکم ثلاث) حدیثنده اکا اشارت واردر زیرا دنیایی مخاطب اولنلره اشارت واضافت ایتدیکندن کندیلری یوعالم خاکدن اولدقلری لازم کلدی اکر سؤال اولنور ایسه که عزرائیل بر قبضه طیراغی نه کیفیتله الدی جواب بودر که قبضه تعبیری تفهیم ایچوندر پس انك قبضه‌سی نه صورتده واخذ ترابی نه کیفیتده اولدیغن الله تعالی بیلور بر نفسده بوقدر روح قبض ایتدیکی وکیفیتی وشیطانك پر ساعتده جمله خلقك قلبنه تخم وسوسه القا ایتدیکنك کیفیتی دخی الله تعالی وانك اعلام ایتدیکی خواص مقربین بیلور اعاجیب زمانه دندر که بو فقیر بروسه ده جامع کبیرده حاضر ایدم واعظك بر یسی کرسی به چقوب عزرائیلك اخذ تراب مجلسنی نقل اتاسنده طریقهٔ تعجبه سالك اولوب حاضر بالمجلس اولنلره بووجهله خطاب ایتدیکه های های امت محمد ظاهرا عزرائیلك قبضه‌سی اناطولی ولایتی قدر وارایمش دیدکده بو فقیرانك مایهٔ دانشدن بوقدر بی حصه اولدیغنه تعجب ایتدم زیرا بوسوز غائبی شاهده قیاسدندر ارباب ملکوتك اقتدارنی واعضا وقواسنك شکل وکیفیتی بیلمك شان جاهلدن دکلدر زیرا انلر صورت بشره مغایر صورتده وقدرت انسانه مباین قدرتده خلق اولنمشلردر الحاصل بو بابده قبضه‌نك عظم وصغرینك مدخلی یوقدر شویله که انك قبضه‌سی بودنیا قدر اولق ایله انسان کثی قدر اولق برابردر انجق حسله کثرته الفتی اولنلر عالم معتادن بی خبر اولوب واقعه مخالف سویلرلر (قال المولی الجامی) شحنه‌را کردر دین بودی زدی ۞ کردن واعظ بشمشیر خطیب ۞ پر واعظ نقل ایتدیکی آیت شریفه‌نك قبضی مرتبه‌یه متعلق اولدیغنی وحق تعبیری ومقتضای زمانی بیلمه‌سندن ومقوله واعظی اولوا الامر اولنلره وعظدن منع ایتمك لازمدر ۞ بقه شول خلق عصره عبرت الله ۞ شیخی بویله بویله دیو فلانی نوله (تاکتوره بر بوزینك نوری) بر بوزینك نورندن مراد فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلریدر وانلرك جسم لطیفلرینه متعلق اولان ترابدر (اندن توقیع ایلیه منشورنی) توقیع یرلنه یه نشان ایتمکه دیرلر عرفده علامت ونشان سلطانده استعمال اولنور که طغری تعبیر اولنور خط جلیدر (منشور) پادشاهلرك امر وفرمانی درج اولنان کاغددر که مختوم اولیه کما قال فی القاموس المنشور ما کان غیر مختوم من کتب السلطان (تسنیم ورحیق وسلسبیل) جنت چشمه‌لرندن او چ چشمه‌نك اسمیدر که منبعی مقام محمددر تسنیم تسمیه‌سنه وجه بودر که فوق طرفندن یعنی هوادن جریان ایلیوب اوانی اهل جنته منصب اولور (رحیق) اول شراب خالصه دیرلر که اصلا غشی اولیه (سلسبیل) سلامت وانحدار صاحبی دیمکدر یعنی نوش ایدنلرك بوغازلرندن سهولتله نزول ایدوب اصلا زحمت وکدر ویرمز اللهم اسقنا من هذه العیون واجعلنا ممن هم لها شاربون (افطار) فطرك جمعیدر ضیقه ناحیه معناسنه (اعتراف) اقرار قال فی المفردات واصله اظهار معرفة الذنب وذلك ضد الجحود (احمد) بمعنی الفاعل اولورسه زیاده حامد و بمعنی المفعول اولورسه زیاده محمود دیمك اولور وقال حضرت الشیخ الاکبر قدس سره الاطهر فی کتاب تلقیح الاذهان فسمی من حیث تکثر حمده محمدا ومن حیث کونه حامل لواء الحمد احمد (هنوز) دخی دیمکدر معلوم اولهٔ که فخر عالمك ترابی جنتده پرورش بولمغله جنت ترابی کبی اولدی اکرچه جنتده بوکونه تراب اولمز پس انك ترابی جنتدن مأخوذدر دین کیمسه‌نك کلامی بوکا محمولدر والله اعلم (فرد جامعدر محمد مظهر ذات وصفات) فرد صفت مشبهه درمنفرد معناسنه یقال رجل فرد ای واحد منفرد فخر عالمه فرد جامع اطلاقی اولمق اکملیت ایله تفردی ایچوندر زیرا انبیا علیهم السلامکه نوع بشرك کاملاریدرهر بری براسم کلینك مظهر یدر جمله اسماء کلیه ایسه فخر عالمك مظهر اولدیغی اسم جامعك تحت حیطه‌سنده در پس بومقامده فرد جامع واکمل موجود اولدیغلرانکیچون روحانیلر بله امر نبوتك مبدئی ونشئهٔ عنصریه‌لر بله اول امرك خاتم وآخری اولوب (مصراع) انکله بندی بنیان نبوت ۞ تنکیم شیخ اکبر حضرتلری فخر عالمدن نصکره نه نبی مشرع ونه نبی مشرع له کلور دیو تصریح ایتمشلردر وفتوحاته دخی کتورر لکه رسول الهك اولاد ذکوری معر اولمامق رسولی تعظیم ایچوندر انتهی پس حسنین حضراتی رضی الله عنهما کرچه ذریت سید المرسلیندندر ولکن نفس اولادی حکمنده دکلدر انکیچون نبوتلری لازم کلمز (غیبدر غیب الحقائق عینیدر عین الحیات) غیب شهادتك مقابلیدر که انسانك حقه مقابل اولان وجهیدر تنکیم شهادت انسانك خلقه مقابل اولان وجهیدر قال فی المفردات الغیب یستعمل فی کل غائب عن الحاسة وعما یغیب عن علم الانسان بمعنی الغائب ویقال للشئ غیب وغائب باعتباره بالناس لا بالله تعالی فانه لا یغیب عنه شئ کما قال الله تعالی (لا یعزب عنه مثقال ذرة) وقوله (عالم الغیب والشهادة) ای ما یغیب عنکم وما تشهدونه انتهی عینله مراد شهادتدر

زیرا عین حیات بصر وعین الحیاة هو باطن الاسم الحی الذی من تحقق به شرب من ماء عین الحیوة الذی من شربه لایموت ابدا لکونه حیا بالحیوة الحق تعالی کذا فی المصطلحات یعنی فخر عالم علیه السلام کی جهت باطنی حقائق کونیه واله ده تعیندر که انك فوقنده حقیقت بوقدر انکچون اول حقیقتی کاهی ادراك ایتمك بصارتدن غایبدر وجهت شهادتکری عین الحیات عالمدر یعنی انلرك بوعالم عین ووجود خارجی دائره سنه کلوب لباس حیات خارجی ووجود شاهدی ایله ملبوس اولمری سببیله جمیع عوالم کلیه وجزئیه ملابس حیات وغوائشی ووجود عینی ایله ملتبس اولوب اول منبع الحیاتدن مستفیض اولدیلر وانلرك برکاتیله بوقدر برکات شهود بولدیلر (لمحرره) بوقدر فیضه باعث وبادی ۞ روح پاك جناب احمددر ۞ بوقدر وجوده علت وحامل ۞ جسم پاکیزه محمددر ۞ الحاصل ابتدا ظهور ایدن تعین کونی تعین حیاتدر که حیات روح محمدیدر تکثیم تعین الهی دخی بو یولدر زیرا حیات وعلم وقدرت وارادت امور مرتبه در تکثیم بالاده شرح وتفصیل اولنمشدر حقیقت محمدیه دن جمله حقائق کونیه حصه مند اولدیغی کبی حیات محمدیه دن دخی جمله ارواح واجسام فیضمند اولمشدر پس جمیع حقائق صورت حقیقت محمدیه وجمیع اشکال وصور شرح شکل احمدی وجمیع حیات حصهٔ حیاة مصطفادر علیه الصلوة والسلام کورامدی نقدر حقائق ومعانی وارایسه انلرك تعلقندن متعین ونقدر اشکال وارایسه انلرك فلم اعلارندن متشکل ونقدر عالم هژده هزارده حیاة صوریه ومعنویه وارایسه انلرك حیاتندن ساری اولدی (الهی) نور حقدر یارسول الله وجودك سر تسر ۞ صورتا کرچه کورندك صورت نوع بشر ۞ ایتمك بوبوستان عالمه وضع قدم ۞ منتهی قدك حقیقجون بتر یدی بر شجر ۞ آب رحمتله بودی مولاسنك طیراغکی ۞ ایلدی جسمك خمیرین مایهٔ کل هنر ۞ جوهر ذاتك نوله طیراغیسه آدم کبی ۞ جوهر ایلر طیراغی عالمده اکسیر نظر ۞ یارسول الله بودریای وجود ایچره سنك ۞ ذات پاکك فی الحقیقه اولدی چون لؤلوی تر ۞ خلقت آدمدن اولك ایشتدیلر وصفك سنك ۞ کوردیلر انوار ذاتك عالم ایچره جلوه کر ۞ ذاتك التون جوهرك اکسیر اوصافك بلند ۞ شانك عالی مرتبهٔ رفعنده قدرك معتبر ۞ قیل شفاعت فالسون ذنب وجودمدن اثر ۞ بونهٔ حال ایچره حق اوله تاماندزر ۞ (اجلی) زیاده جلی یعنی اشکاره (بیانات) دلالات ظاهره دیمکدر (دیدی بین الماء والطین ایدی اول ۞ یعنی علم وجسم اراسنده نزول) (کنت نبیا وادم بین الماء والطین) حدیث شریفنه اشارتدر یعنی بن پیغمبر ایدم هنوز ادم صورت علیه که عین ثابته در انکله صورت عنصریه اراسنده ایدی یاخود روح ایله جسد مابینده ایدی (چون دیدی کنت نبیا بیلدیلر ۞ اندنصکی ارواح اجابت قیلدیلر) معلوم اولهکه الله تعالی نور محمدی یی خلق ایتدکده جمیع ارواح انبیا واولیانی اول نوردن جمع ایتدی تکثیم آدمی خلق ایتدکده صلبنده جمع احدی ایله جمیع ذریاتنی جمع ایلدی بعده صلب آدمده اولان ظهوره کلوب اجمال تفصیل وجمع فرق وقوت فعل اولدیغی کبی اول نور محمدیده مندرج اولان ارواح طیبه متعین اولوب وجود عینیده تفصیل قبول ایتدکارنده نور محمدی انلره مبعوث اولوب حقیقت احدیه دن خبرو یردی انلردخی قبول ایتدیلر بعده بودعوت جمیع عوالمده جاری اولوب تنزلات الهیه صور عنصریه یه منتهی اولدقده بوعالمده دخی سر بعثت ظاهر اولوب دعوت توحید واقع اولدقده مقدما هر عالمده بعث اولدقلرنده شرف ایمانله شرفیاب اولنلرك جمله سی اول قبول اوزرینه مستمر اولوب اظهار ایمان ایلدیلر پس رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم عقل اول مرتبه سنده بالفعل نبی اولوب نفس کلیه مرتبه سنده ارواح اصفیایی دعوت ایلدیلر واومقامده آدم صفی الله لباس خلافت جناب رسالت یدندن ویرلدی بعده هر مرتبه ده بالفعل نبی اولوب تابوعالم ملك وشهادته کلنجه امر دعوتده مستمر اولدیلر اندن غیری اولان انبیا هر مرتبه ده بالفعل نبی وعالم بالنبوه دکل ایدی بلکه بو بدن عنصری ایله وجودندن وشرایط نبوتی استکمالندن صکره مبعوث اولدی پس بوتقریردن حدیث مذکور معنای لطیفی تفصیل اوزره متبین اولدی (عالیات) یعنی ترکیب یدندن مجردلر تشخص ومزج وتعین وترکیبدن مجرد اولان حروف مفرده کبی وارواح خبیثه نك منصف اولدیغی ترکاب اوصافدن عالیلرشو یله که سفلیات وتنزلاته متعلق انلرك ذاتنده پرتو یوق بلکه جوهر ذاتلری نور حقله مصیقل ومجلا وزنك کدورات نفوس سافله دن مصفی اولدر (مآل) غایت ونهایت یعنی برایشك صوکی (اشباح) شبحك جمعیدر شخص معنا سنه کاسبق (اولدخی اکا هدایت ایلدی) یعنی پیغمبرك هدایت وارشادی الهك عنایت ابتدیکی قوملره در پس اهل دنیا اولنلر جنته وقربته اولان دعوتی قبول ایتمدیلر زیرا انلرك حقنده عنایت ازلیه یوغیدی انلرك قبول دعوت ایتملری سنك خارانك آینه اولسنه بکزردی اوایسه محالدر واهل اخرت اولنلر جنته اولان دعوتی قبول ایتدیلر عنایت سابقه یه بناء اما قربته اولان دعوتی قبول ایتمدیلر عدم استعداده بناء واهل مولی اولنلر ایکی دعوتی یله قبول ایدوب ظاهرا ربله سالك طریق جنته وباطنا ربله سالك راه حقیقت اولوب ایکی دولت ایله

مستعد اولدیلر ۞ اهل دنیا دنیاده ۞ اهل عقبا عقباده ۞ هر بری برسوداده ۞ بکا الهم کرك (بعدذا) اهل مولی اولنلر دخی اوچ فرقه در اولکیسی سیر اجسامده در که اهل توحیددر ایکنجیسی سیر ارواحده در که اهل تجریددر اوچنجیسی سیر عالم حقیقتده در که اهل تفریددر سیر اجسام واکواندہ اولنلر اهل دنیا حکمنده در کما قال الشیخ ابن الاشرف الارتبیق ۞ دنیانك منصبلرینك عزتی ۞ رومی قودی الان آلسون تولیسر ۞ بویننده منصبلردن مراد اهل الله فتنده دنیا حکمنده اولان مطالعهٔ عالم اکواندر وسیر عالم ارواحده اولنلر اهل آخرت حکمنده در کما قال حضرت الشیخ هدایی قدس سره ۞ الدائمه صافی بوکاتاته ۞ کج آغ وقرادن باق نورذاته ۞ بویننده قرادن مراد عالم اجسامدر که حجاب ظلماتیدر وآغدن مراد ارواحدر که حجاب نورانیدر بو ایکی حجابدن خلاص اولدقجه عالم حقیقت سیری اولمز ونورذاته باقملز زیرا بو مرتبه نك مادونی عالم صفاتدر والذات فوق الصفات (الهی) عشق ومحبت دامنه دوشمك نه مشکل کار ایمش ۞ عاشق اولنلر نامنه دنیا وعقبا عار ایمش ۞ قابل اولنلر جنته ایردیلر آخر نعمته ۞ عشاقه جنتدن اوته براوز که جنت وار ایمش ۞ طوت بوسوزه کوش دلك کلدر مرادی بلبلك ۞ مقصودی آخر هر قوللك سلطان ایله دیدار ایمش ۞ کیرمسلك بیمبره ۞ ایرمسر پاك اکبره ۞ برزخده قالان جانلره ۞ صانمه عنایت یار ایمش ۞ جان کوزلرن اوباری کور ۞ حقه سحر یلواری کور ۞ حق همان او باری کور ۞ هب ماسوا اغیار ایمش ۞

﴿ قافیة السین ﴾

چون بلندی پرده کوکده نور عالم فخر ناس
الله الی ایشت امدی نیجه ایدر فخر ناس

دیدیلر عزرائل آدم طیراغینی ایجق
ایتدی الی طیراغینی کمبه یزدن مساس

صدرنی هم ظهرنی بیت المقدسدن الوب
بوطلرین ارض یمندن ایتشیدی التماس

انجکینی هم مصردن المشیدی قبض ایدوب
آیغن ارض حجازدن ایتشیدی احتراس

صاغ الن مشرقدن الدی صولنی مغربدن اول
اشبو رسمه صنعتیله الله در افتراس

چون کتوردی جبرئیل بردن رسوللك طیراغین
درهٔ بیضا ایدی غایت منور بی قیاس

قاردی انك باالجغینی آدمك باالجغینه
تاکیم انك طلعتدن ایلیه نور اقتباس

ایتدی تخمیر ائی دست قدرتیله فرق صباح
تاکیم اکمل ایده ائی کیدوره اجمل لباس

چونکه تصویر ایتدی ائی حکمت قدریجه
قودی فرق بیل طوردی ائی نورشمسه انعکاس

اولدی پس صلصال کالفخار غایت قوریدی
تابیله لر قدرتینی کیم نیجه اورر اساس

پس یراتدی احسن تقویم ایچنده آدمی
صورت نقش الهی مرصدی خمس خواس

قودی ائی طائفیله مکدنك آرا سنه
کوردیلر ائی ملکلر طیراغه قوشدی راس

کالدی ابلیس اوغرادی کوردیکه آدمدرشان
دیدی ائی پس حسد ایدون ایتدی انتکاس

دیدی بو رایش ایچون یرادلو بدرشکسزین
بیلدی انجو بهٔ اسرار اولیسرشه شناس

هم کلیسر بوندن انجه انبیا واولیا
سیما کیم صدر بدر کائنات وفخر ناس

پس الیله ائی ضرب ایتدی کوررکیم جوفی وار
کیردی افزندن چیقوب اشاغدن بی احتباس

﴿ فرد جامعدر محمد مظهر ذات وصفات ﴾
﴿ غیبیدر غیب الحقائق عینیدر عین الحیات ﴾

دیدی اصحابینه کیم بو بر مجوف نسنه در
ثابت اولمز مالك اولمز ابلیسر اندراس

حق تعالی سزدن افضل ایلریسه نیده سز
دیدیلر حقه مطیعز یوق بوسوزه التباس

دیدی کندو کندوزینه بونی تفضیل ایلسه
عاصی اولم تکری یه ایدم قیوسنده ایاس

کرینی تفضیل ایدرسه ایلیم بونی هلاك
شویله کیم قیلیوزینی بر یوزنده انطماس

چون دیلدی حق تعالی آدمه نفخ ایده روح
امر قیلدی روحه کیم انوار، قیله انعماس

پس بیوردی آکه کیم جسمینه کیره آدمك
ایو میه ایده تا نی صبر ایله ایدهٔ حراس

کوردی جان برمسلك ضیق بعید القعرانی
کیرمدی درحال چکندی خاطر بنی طوتدی پاس

او چ کز امر ایتدی اکا حق کیرمدی وردی جواب
پس بیوردی کوجله کیر کوجله چیق بی حداس

مستعد اولدیلر ۞ اهل دنیا دنیاده ۞ اهل عقبا عقباده ۞ هر بری برسوداده ۞ بکا الهم کرك (بعدذا) اهل مولی اولنلر دخی اوچ فرقه در اولکیسی سیر اجسامده در که اهل توحیددر ایکنجیسی سیر ارواحده در که اهل تجریددر اوچنجیسی سیر عالم حقیقتده در که اهل تفریددر سیر اجسام واکوانده اولنلر اهل دنیا حکمنده در کما قال الشیخ ابن الاشرف الازنیق ۞ دنیانك منصبلرینك عزین ۞ رومی قودی الان آلسون تولسون ۞ بو بنده منصبلردن مراد اهل الله فتنده دنیا حکمنده اولان مطالعهٔ عالم اکوانده وسیر عالم ارواحده اولنلر اهل آخرت حکمنده در کما قال حضرت الشیخ محمد ابی قدس سره ۞ الدائمه صافن بوکائناته ۞ کج آغ وقرادن باق نورذاته ۞ بو بنده قرادن مراد عالم اجسامدر که حجاب ظلماتیدر وآغدن مراد واحدر که حجاب نورانیدر بو ایکی حجابدن خلاص اولدقجه عالم حقیقت سیری اولمز ونورذاته باقملرزیرا بو مرتبه نك مادونی عالم صفاتدر والذات فوق الصفات (الهی) عشق ومحبت دامنه دوشمك نه مشکل کارایمش ۞ عاشق اولنلر نامنه دنیا وعقبا عار ایمش ۞ قابل اولنلر جنته ایردیلر آخر نعمته ۞ عشاقه جنتدن اوته براوزکه جنت وار ایمش ۞ طوت بوسوزه کوش دلك کادر مرادی بلبلك ۞ مقصودی آخر هر قولك سلطان ایله دیدار ایمش ۞ کیرمسلك پیمبره ۞ ایرمسر پاك اکبره ۞ یرزخده قالان جانلره ۞ صانمه عنایت یارایمش ۞ جان کوزلن اویاری کور ۞ حقه سحر یلواری کور ۞ حق همان اویاری کور ۞ هب ماسوا اغیار ایمش ۞

﴿ قافیة السین ﴾

چون بیلندی پرده کوکده نور عالم فخر ناس
الله انی ایشت امدی نیجه ایدر فخر ناس

دیدیلر عزرائیل آدم طیراغینی ایجسق
ایتدی الی طیراغینی کعبه بیرندن مساس

صدرنی هم ظهرنی بیت المقدسدن الوب
بوطلرین ارض یمندن ایتمشیدی التماس

انجکینی هم مصردن المشیدی قبض ایدوب
آیغن ارض حجازدن ایتمشیدی احتراس

صاغ الن مشرقدن الدی صولنی مغربدن اول
اشبو رسمه صنعتیله ایلشدر افتراس

چون کتوردی جبرئیل بردن رسولك طیراغن
درهٔ بیضا ایدی غایت منور بی قیاس

قاردی انك باالجغینی آدمك باالجغینه
تاکیم انك طلعتدن ایلیه نور اقتباس

ایتدی تخمیر انی دست قدرتیله فرق صباح
تاکیم اکمل ایده انی کیدوره اجمل لباس

چونکه تصویر ایتدی انی حکمت تدبیریله
قودی فرق یل طوردی انی نور شمسه انعکاس

اولدی پس صلصال کالفخار غایت قویدی
تابیله ار قدرتینی کیم نیجه اورر اساس

پس یراتدی احسن تقویم ایچنده آدمی
صورت نقش الهی مرصدی خمس خواس

قودی انی طائفیله مکه تك آراسنه
کوردیلر انی ملکلر طیراغه قومشدی راس

کادی ابلیس اوغرادی کوردیکه آدمدرتان
دیدی انی پس حسد ایدوبن ایتدی انتکاس

دیدی بو رایش ایچون یرادلو بدرشکسترین
بیلدی انجو بهٔ اسرار اولیسرشه شناس

هم کلیسر بوندن انجه انبیا واولیا
سیما کیم صدر بدر کائنات وفخر ناس

پس الله انی ضرب ایتدی کورر کیم جوقی وار
کیردی اغزندن جیقوب اشاغدن بی احتباس

﴿ فرد جامعدر محمد مظهر ذات وصفات ﴾
﴿ غیبیدر غیب الحقائق عینیدر عین الحیات ﴾

دیدی اصحابینه کیم بو برمحوف نسنه در
ثابت اولمز مالك اولمز ابلیسر اندراس

حق تعالی سزدن افضل ایلر یسه نیده سز
دیدیلر حقه مطیعز بوق بوسوزه التباس

دیدی کندو کندوزینه بونی تفضیل ایلسه
عاصی اولم تکری یه ایدم قبوسنده اباس

کربنی تفضیل ایدرسه ایلیم بونی هلاك
شویله کیم قیلم یوزلنی بر یوزنده انطماس

چون دیلدی حق تعالی آدمه نفخ ایده روح
امر قیلدی روحه کیم انواره قیله انغماس

پس بیوردی آکه کیم جسمینه کیره آدمك
ایومیه ایده نانی صبر ایله ایده حراس

کوردی جان برمسلك ضیق بعید القعرانی
کیرمدی درحال چکندی خاطر بنی طوتدی پاس

اوچ کز امر ایتدی اکا حق کیرمدی وردی جواب
پس بیوردی کوجله کیر کوجله چیق بی حداس

چون بیوردی کیردی یا فوخ دماغه ایردی جان
دور قیلدی ایکی یوز بیل ایتدی جسمه تماس
ایتدی پس کوزلارینه اندن نزول ایتدی روان
ایتدی خیشومه لسانه آغزینه ایتدی عطاس
کوزینه ایندکده حکمت بودر اول کیم کوزه
کندوزینك جسمنی التون کومشی یانحاس
کوزه کیم طیراغ ایمش تاصکره دولت ایریجك
ایتمه عجب وتکبر فخر ایدوب یوم الوطاس
چونکه طیراقدر کشینك اصلی پس الحق کرك
سری وارسه قبله اخفا چکره مایه همچو طاس
برکبی الحق اولا کوك کبی کوکلی اوله کیك
قالما تا ظلمت ایچره او کیجه در چون نور ناس

﴿ فرد جامعدر محمد مظهر ذات وصفات ﴾
﴿ غیبدر غیب الحقائق عینیدر عین الحیات ﴾

چونکیم آدم اغیر وب ویردی نفس
شکر ایدوب الحمدلله دیدی پس
خطدن اول دم اکا ایرشدی خطاب
یرحمك ربك کلدی جواب
رحمت ایلسون سکا ربك دیدی
رحمت ایچون سنی یارندم دیدی
یرلو یارندی جسدن آدمك
ادنی ویردی لواء الحمد انك
منتشر اولدی انك جان جسمنه
طولدی ات سکاك طمرقان جسمنه
چونکیم ایرشدی نظر حقدن اکا
یرلباس کیدردی طرنقدن اکا
جوهر حسنی قلاده ایلسدی
کون یکون حسنی زیاده ایلسدی
راویلردیدیکه جبرائیلی حق
آدمه کوندردی ایشت دکله بق
عقل وایمان وحیایی هم بیله
قنغیسن کیم اختیار ایده اله
بواوچدن عقلی ایتدی اختیار
پس دیدی جبریل حیا ایمانه وار
چونکه عقلی الدی سیر وارك کبرو
دیدی ایمانه حیا طورك اورو
امر قیلدی حق که بن بوندہ اولم
قنده که عقل اولدی بن اندہ اولم
پس حیا دیدیکه امر ایتدی بکا
نیچه کیم امر ایلدی ایسه سکا
قنده کیم ایمان اوله بن اندہ یم
عقلله ایمانله فرخنده یم
چونکه ادم عقلی ایتدی اختیار
اولدی پس ایمان حیا انکله یار
چونکیم اکا حق تعالی ویردی جان
اولدی طیراق کا مکیله اتوقان
اولا کیدردی طرنقدن لباس
ثانیا کیدردی اوچمقدن لباس
طوغمشیدی جبهه سنده ادمك
برق اوردی نوری فخر عالمك
منعکس اولمشیدی نور جمال
یوسیدن اولدیدی صاحب کمال
کورنیچه ظاهرانها ندر مصطفا
کورنیچه ظاهرانها ندر مصطفا

﴿ فرد جامعدر محمد مظهر ذات وصفات ﴾
﴿ غیبدر غیب الحقائق عینیدر عین الحیات ﴾

پس بیوردی حق مناد یلر کله
کیم ندا ایده ملکلر جمع اوله
تا خطابت ایده ادم بونلره
بیلدیره علمینی اول دم بونلره
اندہ جمع اولدی سموات اهلی هپ
کلدیلر یکرمی بیك صف باادب
فوردیلر اکا کرامت منبرین
یدی ایا قسلو امامت منبرین
سندس اخضر کبردی اول زمان
ایکی زانی وارایدی عنبر فشان
زانی جوهرله مرصعدی لطیف
مسك عنبرله معنعدی لطیف
وار یدی باشنده پر جوهر لوتاج
قیزل التوندن مرصع لؤلؤتاج
وار ایدی بارمقلرنده خاتمی
قوشغی یلدہ رضوان محرمی
چیقدی منبر اوستنه اکرامله
فضلله اعزازله اعظامله
اکا کوندر مبشدی نعمایی حق
اکه یلدر مبشدی اسمایی حق

سنه ثمانمائه) عدد سال زیاده اولور فرق سنه ذیمك قصر مسافه ایچون کلام اجمالیدر (تحریره) طبقات فقهوره
بکر کامل انسان اولان ○ فرق بیل ایچنده بولور کامل کمالاتی بولان (صاصال) شول قوله فارشمش
قوریمش یاخفکه ال اورمك اونه صوت ویره (فخار) خزف یعنی آتشده طبخ اولان طیراق آلت چناق وردای وامثالی
کبی (اساس) تمل معناسنه (احسن تقویم) قال الله تعالی (لقد خلقنا الانسان فی احسن تقویم) یعنی صورة ومعنی
احسن تقویم وتعدیلده زیرا صورتده مستوی اقامه ومتناسب الاعضادر معناده ایسه صفات الله ایله متصفدر
(ع) (صورت نقش الهی مرصد خمس حواس) (ان الله خلق آدم علی صورته) حدیثنه اشارتدر یعنی آنك صورتی
لوحنده صفات الهیه نقش اولنوب حیات وعلم وارادت وقدرت وسمع وبصر وکلام مصحفنك نسخه سی اولمشدر
آنکچون بوجهله نفسنی بیلن ربسنی بیلور زیرا انفس وآفاق نسخهٔ خلاقدر (مرصد) رصد یعنی انتظار وترقب
بری دیمکدر حواس خمسه مراد سمع وبصر وشم وذوق ولمسدر بویله حاسه نك هر بری رصدکاه حقدر قولاق کلام
حق ایشدر وکوز شواهد حق کورر وبورن روایح حق استشمام ایدر ولسان ودهان مذاق حقله چاشنی دار اولور زیرا
مطعومات ومشروبات جمله سی مظاهر اسماء الهیه در ال وسائر اعضاء ظاهره آثار حقدن غیری لمس ایتمز پس
بو حواس خمسه قلب آکاه وعقل عالیجاه وروح پرانتباه دائما خارجدن معانی ادراکنه مشغولدر در (طائف) مکهٔ
مکرمه یه اوچ مرحله برده برشهر در اصلده فلسطین یعنی شامله مصر اراسنده اولان شهرلردن ایدی صکره حضرت
ابراهیم علیه السلام دعاسی سببیله جبرائیل علیه السلام یرندن آلی قالدیروب حضرت کعبه یی یدی کره طواف
ایتدردکدن صکره حالا اولان محله وضع ایتدی آنکچون طائف دینلدی مکه نك میوه لری اکثریا اورادندر کذا
فی التفاسیر وذکر فی القاموس وجوه اخر فارجع الیه (رأس) باش دیمکدر همزه الفه قلب اولنمشدر قافیه ایچون
(انتکاس) باش اشاغه ایلمك (اعجوبه) ضمله تعجب ایده جك نسنه جمعی اعاجیب کلور یعنی آدم اسرارك عجبی اولوب
وجودی کبه سی اسرار عجیبه ایله مالامال اولمسیله (شه شناس) بوراده حق اکلایجی دیمکدر شاهدن مخففدر
اولوعظیم معناسنه الله تعالی به سلطان وسبحان وشاه وافندی وبونلرك امثالی اسماء عربیه وفارسیه وترکیه
اطلاق ایتمك بعض علمانك مسلکیدر وعلیه العمل الیوم (آنجه) لفظ ترکیده بوقدر یعنی چوق دیمکدر (سیما) ولاسیما
خصوصا معناده استعمال اولنور (صدره بدر کاشانك وفخر ناس) یقال صدر کل شیء اوله والبدر القمر المثلی رسول
اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم صدر اولمسی جمله تعیناتك ابتدای اولوب بونکارخانهٔ قدرت ایجنده آنك فوقنده
برصورت پاکیزه اولدیغیدر بدر اولمسی اکر اول زیر فان حقیقتی پرتو انداز وجودایتمسه ایدی اون سکز بیك عالم
ظلمت عدمده قالوردی وکسنه شریعت وحقیقت بولنه مهندی اولهمیوب ظلمت وجودایچنده بوغ اولوردی (الهی)
وجودم دردینك درمانی سنسن یارسول الله ○ بوخسته جانمك جانانی سنسن یارسول الله ○ جهانمك صدری سنسن
بدری سنسن فخری هم سنسن ○ جمیع عالمك سلطانی سنسن یارسول الله ○ سنی حق ایلدی حکمنه چون اعجوبهٔ
اسرار ○ بوخلقك کامل انسانی سنسن یارسول الله ○ بوزکده پرتو نور الهی اولدی چون ظاهر ○ جهانمك صورت
رحمانی سنسن یارسول الله ○ سکا بنده پرقطره کیدرجمله نك علی ○ حقیقت علمك عمانی سنسن یارسول الله ○
بولکده حقینك جرم وکناهی حددن ازقدر ○ دوعالمده شفاعت کانی سنسن یارسول الله (جوف) هر نسنه نك ایچی
مثلا انسانك قرنی ومجوفك ضدی مصمتدر یعنی اول نسنه که آنك جوفی اولیه مثلا طاش کبی وایچی طولو نسنه لرکبی
(بی احتباس) یعنی آدمك جوفنده حبس اولوب اکلامدن (ثابت اولزمانك اولمزایلیسر اندراس) یعنی قرارداده
اولوب وجودی متمامك اولمز بلکه مندرس اولوب اولوب بوزیلور (التباس) کیرلی اوالق وشبهه ایتمك (اباس)
امید کسمك (انطماس) محو اولق ویلور سزاولق (انغماس) طالمق (حراس) صاقمق وحفظ ایتمك (مسلك ضیق)
طراجق کیره جك یر (بعید القعر) قعر چقور یرلرك نهایتنه دیرلر یعنی دبی اوزاق ودریك (بی حداس) بی شك وشبهه
(یافوخ) اوغلنجق نرمك باشنده برنوع مشاق پردر که دائما حرکت ایدر بود کجه اول یومشاقلق کیدوب صلابت قبول ایدر
(نماس) یاپشمق (روان) بوراده یورمك معناسنه در (خیشوم) قصبهٔ داخل انف که دماغك بطن مقدمنه متصلدر
حس مشترك محلیدر روایح مطلقا خیشوم مده اولان قوت شامه ایله استشمام اولنور (عطاس) آغسرمق (نحاس)
اجساد سبعهٔ دندر باقر دیمکدر اکر قرل اکر صاری اماصاروسنك خراسانده معدنی واردر اندن چفار وقرل باقره
توتیا یدر مکله دخی اولور (یوم الوطاس) قیرمق کونی یعنی شدت وشوکت ودولت زمانندہ (سری وارسه قبله اخفا
چکر حدیث) (عطاس) یعنی صورتا طیرافدن مخلوق اولدیغنه باقوب طیراق کبی آچق واهل تواضع اوله واکر
روحانیتی وسری طرفندن سبب فخر اولور نسنه سی وار ایسه حالنی ستر ایدوب طاس کبی صدا ویرمیه وکندینی خلقه

طیور میه ۞ همان به کرابستن کوهری ۞ که همچون صدف سر بخود دربری ۞ کل بوسری کسنه به قاش ایله ۞ خوان خاصی عامی به آش ایله ۞ پس اهل الله که اسم باطن مظهر لریدر دائما عالم طون وخمادده اولوب کندیلره معتقد اولنلره بیله افشای راز ایتمزلر و برکسنه انلره قطب وقت ومظهر کرامتدر دیسه تنفر ایدرلر زیرا فساق الله اربابنك دماغنده سودای ربوبیت اولزیلسکه چاشنی عبودیتدن حصه مند اولنلرایدی دعوادن واظهار فخردن صاقنورلر ودعوی اهلیتی سومزلر معنی کمالی ایچون صورت نقصانیتی اختیار ایدرلر ۞ چه غم زمنقصت صورت اهل معنی را ۞ که جان زرومبود کون ازحبش می باش (برکیی آلحق اوله کوك کبی کوکلی اوله کیك) یعنی جسدی خاکدن خلق اولنمغله ظاهرده حسن خلقله یره برابر اوله وکوکلی عالم ملکوتدن اولمغله عالم افلاك کبی ککیش اوله زیرا کره ارضدن سماء دنیا واسعدر ایکنجی واوچنجی عرشه وارنجه یدی یرندن تفاوت اوزره در وعرشك وسعتی جمله یه غالبدر وعرشك وسعتنه عالم ارواحك وسعتی غالبدر وعالم ارواحه عالم امرك وسعتی غالبدر سلوك اهلی اولنلرعالم امره وصول للرندن اولقدر وسعت دل بولورلر که نطاق بیاندن خارجدر زمثلا ایکی کشی بری بر یله جنك وجدال اوزره اولسه لرانلرك حالنه مطلع اولیان برآخره کدروطارق کلدیکی کبی کندیلك اهل سلوکان منتهیلریله اون سکز بیك عالم خلقی خصومت اوزره اولسه لرانلرك قلبنده طارق کلمزلسکه اشعر بالغی کبی ضرب اولنه قیچه جثه دار اولورلرزیرا جمیع عوالم خلق اسمای جزئیه نك حکومتی التنده دراسمای جزئیه ایسه کا ملك اسم کلیسنك تحت حیطه سنده دربرکسنه خدمتکارنك اوضاع ناهموارندن دلتنك اولمزلر زیرا دستنده اولغله هر نیچه دیلرسه ویره ایلرولکن بحسب المصلحة کاهیچه اغماض عین ایدر پس اهل فنانك حالی بوکا قیاس اولنه (قالیه تاظلمت ایچره اوکیچه درچون نورناس) نورناسدن مراد خواجهٔ عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلریدر یعنی انلرك شریعتلری وطریقتلری ومعرفتلری وحقیقتلری ارباب قال وحالك مقتداسی اولدقجه بوانوار اربعه ایله ظلمات طبیعت ونفسدن خلاص اولوب منزل مقصوده مهتدی اولورلر وبو دلائل ایله مطایه وسوله بول بولورلر (الهی) عاشقلرك صادقلرك ۞ جان کوزلری بینا اولور ۞ وصل حقه لایقلرك ۞ مقصودلری مولی اولور ۞ قال ایله قالبك زرکیی ۞ صاف اول دلاجوهر کبی ۞ آلحق طورنلرپرکبی ۞ عرشدن دنی اعلی اولور ۞ سرو پرسری صفلابی کور ۞ دل قابوسن بغلابی کور ۞ خلق براق مولابی کور ۞ حق جمله دن اولی اولور ۞ باقه جنانك حورینه ۞ ایرش نجلی نوریته ۞ عاشقلرك هر بریته ۞ هر طورپرسینا اولور ۞ نفخ ایتدی حق روح ادمه ۞ سرقیلدی آنی عالمه ۞ حق ایرش سن اول دمه ۞ پیل آدمی معنی اولور (اواه) بیوك سنجاقدر پادشاهلرك وامیر جیشك او کیچه کنورلر وسنجاق کونورمك حضرت ابراهیم علیه السلامدن قالمشدر بورادہ لواء الحمده مراد رسول الله مخصوص اولان لواء الحمد دکادر بلکه حضرت آدمك حمدینك اثرندن پرصورتدر زیرا عالمك صور مخلوقه سی واردر روزجزاده ظاهر اولورواهل حمد اولنلرك جمله سنه بومقوله لواءدن حصه واردر ۞ تنکیم هر کیمك که اولادی وفات ایدوب صبرایتسه و (انالله) دیسه جنتده آنکیچون برسکنی بنا اولنوب اسمی بیت الحمد وضع اولنور ۞ پس هر صابر ایچون بیت الحمد اولدیغی کبی هرحامد ایچون دخی لواء الحمد واردر بوجمله دن لواء الحمده مصطفی تحتنده جمع اولورلر اللهم اجعلنا من الحامدین الشاکرین الصابرین الذاکرین (منتشر اولدی آنك جان جسمنه) معلوم اوله که بوراده جان ایله مراد روح حیوانیدر که روح سلطانیتك اثریدر روح سلطانی دیدکاری (ونفخت فیه من روحی) کلامندن منفهم اولان روح اضافیدر که عالم امردندر روح حیوانی ایسه عالم خلقدندر محمدیه ده وغیری کتابلرده تحریر اولنسان وجهله روحك بدنه حلولنی تقریر تفهیم ایچوندر روح حیوانیتك اثرینی بیاندر والانفس الامر یوکلك خلافیدر زیرا روح خارجدن کلوب بدنه دخول ایتمك بوقدر نفخه تعبیر ایتمك آنلك ظهوری بیاندر بومقامك فهمی مکاشفه یه محتاجدر تمام الفیض نام تالیفمزده برمقدار بسط اولنمشدر حقیقت روحدن بحث اولنمز برسر عمیقدر وهم قدرتك مقدوره تعلقتك کیفیتی علم متعلق اولان امور دن دکادر (ع) این قدر کفتیم والله المعین (برلباس کید ردی طرنقدن اکا) یعنی طرنق کبی بیاض وراق برفسنه دن (قلاده) بوینه طاقدقلری بوغمق (فرخنده) بختلو وقوتلو (اولدی طیراق کنك ایله ات وقان) یعنی طیراق ایکن روحك تأثیری حسبیله استعداله قبول ایدوب صورت ترابدن صورت لحم وشحم ودم وامثالنه مبدل اولدی ۞ تنکیم اوصاف نفسانیه دن تطهیر اولنسان اجساده اکسیر طرح اولندقده صورت اخرایه کبریا قرایکن کومش وکومش ایکن خالص العیار التون اولور ۞ دنیاده جمله کمالات بولیلر زیرا روح طرح اولنمغه بالفعل استعداد ومحلك تهیؤی لازمدر حقدن فیضمند اولق دیلیلر بوسره نظرا اوله لر قال الله تعالی (لایمسه الا المطهرون) ای لایمس سر الهویة الساری فی جمیع العوالم ونور الحقیقة المنتشر فی جملة المعالم الا یدی من طهره الله تعالی عن جمیع ماسواه اللهم اجعلنا من التوابین واجعلنا من المتطهرین (ثانیا کیدردی

اوچمدن لباس) یعنی غایت رقیق ولطیف یشل سندس کبدردی (جبهه) الن معناسنه در (برق اور ردی نوری فخر عالمك) زیرا نور محمدی جمع تعیناتی دور وجمله اطواری سیر ایدوب آدم تعینه منتهی اولمش ایدی مقصود ایسه آدمده ظهوری ایدی اکا بناء پیشانی آدمی جلوکاه ایدینوب سلطان وارتختنی بولدی ومهر تدبیر وتصرف عوالمی آدم بوزندن الله الدی (منعکس اولمش ایدی نورجمال) یعنی نورجمال محمدی جبههٔ آدمه آفتاب آسا عکس ایتمشدی (بوسیدن اولدی ایدی صاحب کمان) یعنی آدمك صاحب کمال اولمسی اول نورك انعکاسی سببیله در کویا مهر پادشاهی آدمه ویریلوب وزیر آسا صدر حکومت وولایتنه اوتوردی زیرا رسول اکرم خلیفهٔ اکبر وسائر انبیا واولیا الله خلفاسیدر مقصود رسول اکرم کندی تعینلرنده ظهور ایتمکدر آدم ومن دونه تحت لوائی تعیناتنده ظهوری کندی ظهور ینه مقدمدر قال عرفی الشیرازی فی قصیدته النعتیة ۞ از پس شرف کوهر تومنشی تقدیر ۞ آنروزکه بکذاشتی اقلیم عدمرا ۞ تا حکم نزول تودرین دار نوشتست ۞ صدره بعثت باز تراشیده فلمرا ۞ بودو بیت معقدات عرفیه دندر بونك شرحنه قصد ایدنلرك اکثری راه صوابدن عدول ایتمشلردر بوفقیره لایح اولان بودر که لفظ عبدن مراد مقلوبی اولان بعثدر معنی بودر که ۞ یارسول الله سنك کوهر ذاتکه اول فضل وشرف بسدر که الله تعالی بوجمله خلق خلق ومجموع انبیاورسلی بعث ایتدکده عالم شهادتده سنك ظهور که مقدمه اولمله پس جمله سنك ارواحی سنك روح شریفکه واجسامی سنك جسم لطیفکه تابعدر مقصود بالذات اولان سنك وجودك وظهورکدر ۞ علت غائیهٔ همه عالم اوست ۞ سرور اولاد بنی آدم اوست ۞ واسطهٔ فیض وجود همه ۞ رابطهٔ بود ونبود همه (کور نجه ظاهر ونهاندر مصطفی) یعنی نوری ظاهر ووجودی نهاندر که صورت آدمدن تجلی ایتمشدرانی کورنلر آدم صافور اول ایسه برسر مصون و پردر مکنون و پرنور مستور ومخزوندر (یدی آیقلو امامت منبرین) یدی درجه اولمق اسماء سبعهٔ کلیه یه اشارتدر ۞ تنکیم (ان الله خلق آدم علی صورته) حدیثنده مروایتدی (عنبرفشان) عنبر صاچیجی فشاندن صاچق معناسنه در نثار کبی نصیر طوسی جوهرنامه سنده عقیق ایله عنبرك معدنی کسه بیلمش دیمش لکن ایکیسنده دریا کنارنده بولنوب بعض معالجه ایله بوصورته کرر والعنبر نبت فی قعر البحر کذا فی حیاة الحیوان والعنبر طل یقع علی سطح ماء البحر ثم ینعقد فی مواضع مخصوصة فی زمان معلوم کذا فی اخوان الصفا (مرصع) مزین (ڤولو) انجو یعنی باشنده انجو ایله مرصع قزل التوندن پرجوهرلی تاج وارایدی (قوشغی بیلنده رضوان محرمی) یعنی بارمقلرنده خاتم کرامت ووسطنده منطقهٔ رضوان الله وارایدیکه اول رضا قوشاغنی اکا محرم اولمشیدی (اکرام اعزاز اعظام) برمعنایه در اولواق دیمکدر (نعما) نعمت معناسنه در نعم ظاهره وباطنه ده استعمال اولنور (اکا بیلدرمشیدی اسمایی حق) کما قال الله تعالی (وعلم آدم الاسماء کلها) اسمادن مراد اسماء وصفات مجموعیدرز یرا سادات صوفیه قدس الله اسرارهم فتنده اسمادن مراد تعیناتدر تعیناتك اسماسنی بیلن تعیناتك نفسنی وحقائقنی دخی بیلور مثلا قبونك اسمی لسان عربیده غضب الله تعالی آدمه اسم غضبی تعلیم ایدوب بصری ایله لوتنك اسمنی وسمعی ایله صوتنك اسمنی وشمی ایله ریحنك اسمنی وذوقی ایله طعمنك اسمنی ولمسی ایله لین وخشونتك اسمنی دخی بوجمله یی تعلیم ایدوب وجودنده ایداع اولنان قوی وعقلاء دخی اول غضبك اسماء وصفاتی واخلاقی وخواصنی ومنافعنی ومضارینی دخی بیلدردی تعین روحانیدن تعین جسمانی یه کلنجه جمیع تعیناتی اسماسیله تعلیم ایدوب یومرتبه ده کندینه مجهول اولوب نسنه قومدی سؤال اولنورسه بو تعلیمه آدم نیچون مخصوص اولدی جواب بودر که آدم اصل العالمدر آدمك روحی شجرهٔ عالمك تخمی وشخصی اول شجره نك ثمره سیدر انکیچون شخصی تمام عالمدن صکره خلق اولندی زیرا ثمره نك وجودی تمام شجره دن صکره در وثمره جمیع اجزاء شجره اوزرینه مروراید وب تا اعلاسنده ظاهر اولدیغی کبی آدم دخی اجزاء شجرهٔ موجوداتك جمله سی اوزرینه مروراید وب تانهایتده ظاهر اولدی مروراید یکی اشیانك اسمنی وحقیقتنی بیلك اکا لایق اولدی (و یرمشیدی اولقدر آوازاکا ۞ ایشیدردی قاموفیلسه آغازاکا) آغاز اول ایشه باشلق یعنی تکلمه شروع ایلسه اول یکرمی بیك صف سموات اهلی انك آوازنی ایشیدرو کلامنی دیکلردی ۞ تنکیم حضرت ابراهیم علیه السلام خلق حجه دعوت ایتدکده انك صدا سنی حق تعالی حج مقدر اولنلره ایشتدردی حقیقتی بودر که ملکوتیاته حائل یوقدر اجسام لطیفه ارواح لطیفه کبی پرده در (روحی امر الله ایدی جسمی بشر) یعنی روح آدم عالم امردن ایدی کما قال تعالی (قل الروح من امر ربی) وجسمی عالم خلقدن ایدی (الا له الخلق والامر تبارك الله رب العالمین) بوامر ایله خلق وقدم ایله حدوثی وظلمت ایله نوری وامکان ایله وجوبی وحفله آدمیی بلا کیفیه یری یرینه مزج ایدوب اضداددن بویله برانسان خلق ایلدی (نه فلك) سموات سبع وکرسی وعرشدر قال افلیدیس الفلك جرم بسیط سماوی

شفاف ۞ ای لایستر ماوراءه عن الابصار والکواکب مرکوزة مغرقة فیه کالکرة المنعمة فی الماء لا کالسمک فیه
وتمامه فی کتب الهیئة (قدرت الله یراتمش اولهون) یعنی ای جلال وجمال سریه مظهر قلوب اطف وقهر ایله
وجودنی تخمیر ایتدم وایجادنی کیمسه نك وساطتی ایله ایتمیوب بالذات کندم ایلدم (نیته ایدم تسویه اتوکلدم ۞ انلری
کیم اول دیم اواش اوله) تسویه یرابر ایتمك یعنی قبضهٔ قدرتمله تخمیر ایدوب تدریج خلقتده اسرار کوستردیکم
آدمی علی الفور ایجاد ایتدیکم مخلوقاتله برابر طوتمم کما قال الله تعالی (انما امره اذا اراد شیأ ان یقول له کن فیکون)
۞ الدیلر آندن سلام تسلیم ایله ۞ یعنی آدمك سلامن الدیلر (وعلیکم السلام ورحمة الله وبرکاته) دیمکله (بادیع فطرة
الله الجمیل) یعنی الله جمیلك عجیب صنعتی که بو آنه کلنجه استادازل بوکارخانهٔ وجوده سکابکزر پرصنعت کوسترمدی
(الهی) ای آدمی اسرارینه مظهر قیلن قادر خدا ۞ عالمله سلطان ایدوب سرور قیلن قادر خدا ۞ اسمایی تعلیم
ایلیوب اسراری تفهیم ایلیوب ۞ برقبضه خاکی معتبده ۞ جوهر قیلن قادر خدا ۞ عقله مصاحب ایلدك ایمانه
صاحب ایلدك ۞ تاج وقاری باشنه ۞ زیور قیلن قادر خدا ۞ زلف جلالك انده درخال جمالك انده در ۞ ای حسن ذاتکله
انی دلبر قیلن قادر خدا ۞ چقدیغی دم فوق الفلك ۞ شاکرد اولوب اکاملك ۞ علم ایچره انی جمله به ۞ رهبر قیلن
قادر خدا ۞ یارب بنوره مصطفی ویرقلب حق یه صفا ۞ ای آدمی پرفیض ایدوب پرور قیلن قادر خدا (الهی) درد هجرانك
بنی زارایلدی ۞ یارسول الله ترحم قیل بکا ۞ تیغ عشقك جانمه کارایلدی ۞ یارسول الله ترحم قیل بکا ۞ عاشقك یوق
ستدن اوزکه مطلبی ۞ نعت پاکدر همان وردلبی ۞ بلب لطفکدن ایراغ ایتمه بنی ۞ یارسول الله ترحم قیل بکا ۞ عید
وصلك قدمی ایتدی هلال ۞ ابلر کدن قیل بکا فیض زلال ۞ امنك ادنا سیدر اول بی مجال ۞ یارسول الله ترحم قیل بکا ۞ نورك
ایله بولدی عالمله وجود ۞ سرکیله قیلدی کامل شهود ۞ ایله حق بنده که چوق لطف وجود ۞ یارسول الله ترحم قیل بکا

﴿ قافیة الشین ﴾

جهان اوخنده انسانی چوتصویر ایلدی نقاش — ملکلر کوردیلر انی دیدیلر صنعته شاباش
نه صنعتدر که باخقدن یراتدی صورت ومعنی — ایچنده عقل ونفس وروح طشنده دیل کوزیله قاش
سلام ویردی چوبونلاره خطاب ایرشدی الهدن — که یا آدم یراتمشدم سنی بونکیچون بشاش
سلامتدر سلامك یسل سکا اولاد که یسله — ندکلو وار ایسه مؤمن بواولسون انلره پاداش
پس اول منبر اوسنده دیدی الحمد لله اول — بیان ایتدی قوعلمن برك کوکك فورو کر یاش
جمیعی عالمك علمن بولاره ایلدی تقریر — دقیقه فوت قلمادی قوماد ی دانهٔ خشخاش
یوردی پس ملکلره کیم ایده آدمه سجده — فرشتهلر بلوکندن براز خلق اکدیلر باش
همانکم اوده یوردی بولاری ایلدی احراق — کلینی یسله صاوردی سیوردی انی یسل فراش
کبرو امر ایلدی الله ملکلر ایده لر سجده — جمیعی سجده ایتدیلر مخافتدن اولوب دهشاش
تکبر ایلدی ابلیس سوزینی صیدی الهك — سجود ایلامدی اکا که یعنی ایتمدی استیعاش
چوباش چکدی اطاعتدن همانکم کافر اولدی اول — اباغی طاینوب دوشدی طوقندی باشنه پس طاش
دیدی اکا تعالی الله که نیچون ایتمدك سجده — دیدی بن یکرکم اندن نه سویلردکله اول فلاش
بنی اوددن یراتدك دیر یراتدك انی طیراقدن — پس اودیکرك اوله اندن که نوری اولور انك فاش
چون اکا سجده ایتمادی یالك کیم نسنه بیلمادی — نه ظاهر بیلدی نه مظهر نه نقشی بیلدی نه نقاش
دیدی حق پر یوزدن چیقمه لعنت ایلدم سکا — چودرکاهمده استکبار ایدرسن اولو بن خماش

﴿ یراتدی غیبی اعیانی که یله عقل وجان آنی ﴾
﴿ فدا قیل یولنه جانی اکر بیلدکسه جاناتی ﴾

چو بیلمادی عناد ایتدی لعین اولدی فساد ایتدی — اناانیتده آد ایتدی ابد دیکمز کوزندن یاش
فنی دولت کهیار اوله سعادت بختیار اوله — اراده اختیار اوله بو یولده اولیسه طیاش
بوغیسدی جوهر ذاتی نیچه عارف اوله حق — نته کوره کوزی کورمز که کورمز کونشی خفاش
اکر دیرسك صدی بو یرق ولیکن بیلور الهی — کشی کیم ربنی یسله نیچون کافر اوله فلاش
جوابن دکله سوزوکك انکیچون کافر اولدی اول — که طعن ایتدی عناد ایتدی حقك بو یروغنه غشاش
چون آدم ایتدی منبردن کتو ردیلر اکا اوزم — یراتی سالقمدی جنتدن کیم اوله ایتدا اول آش

چون آنی ایتدی اصفیا دیدی الحمد لله اول
دیدی آنکچون ایتدم سنی کیم حمد مه اولاش

براندم سنی حمد ایچون سکا سنتدر ربو حمد
دخی اولا دیکه یله کل امدی مجد مه اولاش

پس اندن فیزل التون تخت اکا کوندردی جنتدن
قیمتکیم تختها وتوردی یشادی صانکه یوزیك یاش

یوردیکم کتوردیلر فرشتهلر امو زینه
دیدی کوکلرده سیر ایله ایرشمسون سکا ایحاش

کهتا کورسون سماواتم نه رسمه ایلدم ایجاد
نهارندم بو کوکلرده کوروب اولسون انی هشاش

ملکلر دیدیلر لبیك سمعنا واطعنا پس
کتوردیلر طواف ایتدی مهام یوزیل اولوب عیاش

بوکز یرآت ویریدی که بینه مسك اذفردن
قنادی درومر جانندی مؤندی آدی ای فرداش

چو بندی آدم اول آنه لجامن طوتدی جبرائیل
که کوسترده سماواتی فوعرض ایلیه ایچ طماش

صاغنده طوردی میکائیل صولنده طوردی اسرافیل
اکا کیدندی بو تبجیل ازان کیم یوق اکا اداش

﴿ براندی غیبی اعیانی که یله عقل وجان آنی ﴾
﴿ فداقیل یولنه جانی اکر بیلدکسه جانانی ﴾

دیدیکیم ابن عباس انی الله
بودم قبلدی فو اسمادن آکاه

پس اندن عرضه قبلدی نیچه اشخاص
ملکلر جمله سینه عامله خاص

دیدی وارایسه سزده صدق وایقان
دیدیکزدی فساد ایده دوکه قان

خبر ویرك بکا اشیادن امدی
بواشخاصه ندر اسمادن امدی

دیدیلر کیم منزه سن الهی
رجوع ایتدك بوسوزلردن کاهی

بزم یوق علمز فا بوکه کلدك
نه اوکرتدکسه انجق انی بیلدك

جوابی عالمك علمن بیلن سن
حکیمسن نیچه استرسك قیلن سن

دیدی یاآدم امدی سن خبر ویر
بنم حکمتلرمدن ایله تقریر

خبر ویر جمله اشیادن بیلسون
فو دللرده اسما ایدلسون

خبر بیلدردی اسمادن پس آدم
بیلندی کیم بولردن اولدر اعلم

ملکلر عجزه اقرار ایلدی چون
خطاب ایتدی پس اندن فردیچون

که دیدمی سیزه بوکلامی
بیلورون عالمك غیبن تمامی

ایکی اثنه بولرده مشکل ایدی
اکرچه نیچه فننه حاصلیدی

بری بوکیم عجب کیم اعلم اوله
بری بوکیم عجب کیم اکرم اوله

چو بیلدیلر که آدم اعلم ایمش
ولی بلدیلر کیم اکرم ایمش

یوردی پس ملکلر ایتدی سجده
ولکن کلدی ابلیس وجنده

یوردی کیر وتعظیم ایدك آنی
الوین جنتیه کیدك انی

چوکیردی جنته کوردیکه بختی
ولکن بالکزدی اولدی وحشی

یوغیدی اندہ اکابر مجانس
کیم اولیدی انوکیله مجالس

همانداو یخو ویردی حق تعالی
نه ابلیسلر ابشلیسر باق تعالی

﴿ براندی غیبی اعیانی که یله عقل وجان آنی ﴾
﴿ فداقیل یولنه جانی اکر بیلدکسه جانانی ﴾

پس الدی صول ایکوسندن انك
دوزتدی جسمنی حوا انا نك

براندی اندن اول حوا انا بی
که آدم کورمدی زحمت عنابی

اکرزحمت کوردی اولهدی پیچ
کسنه سو میدی عورتی هیچ

چون اکا داخی ویردی جسم وجانی
طونادی درلو طونلار ایله انی

اوتوردی آدمك باشی اوجنده
اویوردی اولدم اول راحت ایچنده

اویاندی کوردیکیم فاتنده برخوب
اوتورر برکشی غایتده محبوب

فرشتهلر دیدیلر بزصورالم
ندکلو علمی وار در برکوره لم

بولرصورمزدن اولئبلدردی قدرت
دیدیلر آدی نه دیدیکه حوا
دیدی آنکیچونکیم حی دن اولدی
دیدی انوك چونکیم اوله محرم
که یعنی کورم اندن قدرتینی
انکچون کوستروبدر آنی باکا
آل اوزاتمق دیلادی آکه آدم
دیدی نیچون بنمچون یارادلدی
دیدی مهری نه دیدیلر تحیات
دیدی کیمدر محمد سویلك آنی
دیدیلر سندن اولیسردر اولاد
محمد اولکه ختم انبیادر
محمد اولمیادی اولمیادك

دیدیلر بوندر دیدیکه عورت
دیدیلر بویله نیچوندر مسما
دیدیلر نه ایشیچون یارادلدی
بن اکا ساکن اولم اول بکاهم
بیلم تا قدرتسندن حضرتینی
که استدلال ایدم صنعتندن اکا
فرشتهلر دیدیلر طمنه ایتمم
دیدیلر مهرنی پس ویرکل ایمدی
محمد حضرتینه اوچ صلوات
محقق باکه تقریر ایلك آنی
کلیسرسندن آنجا آدمی زاد
محمد اولکه نور اصفیادر
محمد کلمیادی کلمیادك

﴿ یراندی غیبی اعیانی که بیله عقل وجان آنی ﴾
﴿ فداقیل بولنه جانی اکر بیلدکسه جانانی ﴾

(شایش) تحسین وآفرین یعنی نقاش ازل لوح عالمده قلم قدرتله آدم صورتی ونقشی کبی برصورت تصویر ایتمدی ویرنقش کوسترمدی نقاش ازل الله تعالیدر مصور معناسنه درکه اسماء الهیدندر منقوش اولان صورت آدمدر بونقشه عالم برلوح کبیدر (صورت ومعنی) صورت آدمك ظاهر بنه متعلق اولان اعضا وجوارحدرکه کوز وقاش وقولاق ودل ودوداق والوایاق وامثالی معنی انك باطنه متعلق اولان قوادر عقل ونفس وقلب وروح وامثالی ﴿ پس مصراع ثانی الف ونشر غیرمرتب طریقیله مصراع اولی بیاندر (بشاش) زیاده بشاشت صاحبی یعنی آچق یوزلواولمق (پاداش) ثواب وعوض بوراده سلامت اهلندن مراد آدمك مؤمن اولان اولادیدر تنکیم خواجه عالم صلی الله علیه وسلم ایله معراجده تخصیص ایدوب (السلام علینا وعلی عباد الله الصالحین) بیوردیلر اکن بومقامده طورعقلدن خارج کلام واردر اهل مذاقك نظر ینه بوشیده دکلدر والله اعلم (الحمدلله) بونلر صفات ثبوتیه وسلبیه یی مشتملدر زیرا ثنادرتدایسه کاملیات کمال ایله اولور الله تعالی علیم وقدیروسمیع وبصیر اولمق کبی وکامل نقصان ایله اولور الله تعالی قدوس وسلام اولمق کبی قدوس هرعیبدن پاك وسلام هرآفتدن سالم دیمکدر کذاقاله الشیخ عزالدین بن عبد السلام اماحقیقتده حمد کمال محمودی اظهاردرمحمود الله تعالیدر کمال انك اسما وصفاتنك آثاری وشؤن وافعالنك انوار یدر (دقیقه) امر جزئی حقیرده استعمال اولنور امر عظیم وجلیلك ضدیدر (بیوردی پس ملکلره کیم ایده آدمه سجده) معلوم اوله که ملکلر ایکی صنفدر برصنفنه جبروتی دیرلر که انلر مقام ارواحده قالمشلردر عالم اجسامه نزول ایتمامشلر در بونلر عالمك وآدمك خلق اولندیغنی بلزلر تجلی الهیده استغراق اوزره دائملردر مهیمون دیدکلری بونلردرنوع بشرك کاملاندن فنافی الله مرتبه سنده میهوت ومتحیر قلانلرذکر اولنان ملائکه مشرینده درندماء سلطان ظاهر بونلره اشارتدربایزید بسطامی قدس سره حضرتلری بومقام اهلندندر دیمشلر وبرصنفنه دخی ملکوتی دیرلر که انلر روحانیتدن جسمانیته قدم یاصمشلر وجسم لطیف لباسن کیمشلردر جبرائیل ومیکائیل وملکلرك سائرا کابر واصاغری بوصنفندندر بوصنفك جمله سی سجده ایله مأمورلردر جبرائیل اولسون غیری اولسون (ام کنت من العالین) آینده اولان عالمین دن مراد صنف اولدرصنف ثانی دکلدر فافهم ودع القیل والقال فان اهل التفسیرعلی اختلاف عظیم فی هذا الشان والحال (فرشتهلر یاوکندن رازخلق اکمیلر یاش) کما قال ابن عباس رضی الله تعالی عنه قال الله تعالی لجماعة من الملائکة اسجدوا لآدم فلم یفعلوا فارسل علیهم نارا فاحرقتهم ثم قال لجماعة اخری اسجدوا لآدم فسجدوا الا ابلیس کما فی تفسیر السمرقندی فی سورة الحجر سؤال اولنورسه که ملائکه حقنده (لایعصون الله ما امرهم ویفعلون مایؤمرون) وارد اولشدر انلرك عبادتلری بالطبع ایکن امره نوجهله مخالفت ایدوب معذب اولورلر جواب بودرکه کلام ابن عباسده رضی الله تعالی عنه ملائکه جنه محمولدر زیراجن دخی عبادتده ملائکه صورتنده ایدی تنکیم الا ابلیس دیو استثنا بومعنایه دلالت ایدر وکذلك تکمله صاحبینك کان ابلیس من بقیة اولئك الخلق دیدیکی بودعوایه دلیل روشندر (فراش) دوشیجی معناسنه یعنی

روزکاری قراش کی سیورب پردائه سن و برذره سن قومدی (مخافت) خوف معناسنه (دهاش) دهشت ایدیجی یقار دهش ارجل دهشة اذا تحیر (استحماش) برقاچ معنایه کاور بوراده مرادخلوت یعنی خلقدن آیریلوب یالکز اولقدر (قلاش) یان کسیجی یه وخرابانی یه ومفلسه دیرلر (فحاش) اصلی فاشیدر آشکاره (درکاه) اشك آستان معناسنه وفحواوکی که عریضه جنابله تعبیر ایدرلر (فحاش) یرامز سوزلو وبد فعللو بیننده بوکله زیاده موقعنده واقع اولشدرز یرا فحشاء که جمعی فحاش کلور مستقبح نسنه یه دیرلر قول اولسون فعل اولسون شیطان رجیمك قول مستقبحی اتاخیر دیدیکیدر وفعل مستقبحی استکبار ایتدیکیدر (نه ظاهر بلدی نه مظهر نه نقاش) مظهر ونقاشدن مراد آدمدر ظاهر ونقاشدن مراد الله تعالی درحضرت آدمده ظاهر اولان روح اضافی ونور ربانی ایدی مقصود ظاهر ده آدمی قبله ایدینوب باطنده بو نوره توجه ایدی تنکیم کعبه یه استقبالدن اکا سجده ایتمك لازم کلز بلکه حقیقتده سجده الله تعالی یه در ۞ پس شیطان ظاهر بین اولوب جسد آدمه نظر ایدوب ترك سجده قیلوب استقباح امر الهی ایتمکله ملعون اولدی ملکلر ایسه آنده ظاهر اولان صفات الهیه یه نظر ایدوب سجده قیلوب استحسان فرمان حق ایتمکله مقبول درکاه اولدیلر (قال فی المثنوی) آنکه آدم رابدن دید اورمید ۞ وانکه نور مؤمن دید اوخمید ۞ وقال یونس امره قدس سره ۞ اولیانك کوکلندن شی لله کسمه کیم ۞ سکا همت ایدن اول کوزی ایله قاشی دکل (پراندی غیبی اعیانی که بیله عقل وجان آنی) بوراده غیبدن مراد غیب اضافیدر که عالم ارواحدر زیرا ارواحه خلق تعلق ایدرآنك فوقی اولان عالم امره تعلق ایتمز وغیبی کلمه سنده اولان یایه یاء مفعول دینلور واو عاطفه دن بدل کیدر اصلی غیب واعیانیدر بوکلیده بورسم اوزره ترکیب چوقدر غفلت اولنمامق کرکدر ۞ تنکیم عنوان کتابده مقدم سدر جلالی کبریایی مصراعنده واقع اولان جلالی کبریایی دخی بوقبیلدندر اصلی جلال وکبریاسیدر واعیاندن مراد عین خارجی یعنی عالم اجسامدر عقل پرجوهر نورانیدر که جلوکاهی دماغ انسانیدر جان اصلده روح حیوانی یه دیرلر اما بوراده مراد روان یعنی روح انسانیدر وعقل اعیانه وجان غیبه نظر در معنای مصراع بودر که الله تعالی ارواحی عالم اجسامی ظلمت آبادنابوددن صحرای انوار وجوده کتورد یکه بوعقل وجان انك نسخهٔ صغة ثنی مطالعه ایدوب هرمرتبه ده تحصیل معرفت ایله شرفیاب اوله ۞ الحاصل حق معروف وبونلر عارف بالله اوله لر (فداقبل یولنه جانی اکربلد کسه جانانی) فداظله سنك اولی مکسور اولسه محدود ومقصور اولق جائزدر مفتوح اولسه مقصور اولور فقط کذا فی انوار المشارق (جانان) معشوق دیمکدر قیاس بودر که جانك جمعی اوله مبالغه طریقیله کویاکه جمیع عشاقك جانیدر ۞ تنکیم شاعر دیر (ع) همان بن خسته نك جانی دکلسك جان عالمسن ۞ کذا فی شرح دیوان الحافظ (بیت) شرح شکن زلف خم اندرخم جانان ۞ کوته نتوان کرد که این قصه درازست ۞ سودی بوراده جانلاندن مراد الله تعالیدر دیرلکن الله اوزرینه اطلاقی قیوم معناسی ملاحظه سیله در تنکیم روح وجان اطلاقی اولنورسه معناسی ملاحظه سیله کما قال حضرت الشیخ یونس امره قدس الله تعالی سره (ع) سن جانی کرك بکا جهان قیوسی دکل ۞ والاشر یعنده روح اطلاقنه مساغ یوقدر زیرا روح مخلوقدر کما فی الحدیث (اول ماخلق الله روحی) معنای مصراع بودر که اکرجانانه علم ومعرفتك تعلق ایدوب تعین مطلب ایتدکسه جانکی بذل و بروب اتی قبول ایله حاصلی عاشق صادقه لازم اولان بودر که معشوق بولنده جان و باشه فالیه وبونقدی الك بولنه بذل ایدوب جوهر سری الله کتورمکه کوشش واهتمام ایلیه (اثابت) بتمك دیدکلریدر انا لفظندن مأخوذ بر لفظ حادثدر ولکن بین الجمهور شایع ومستعملدر (بختیار) دولت اسی زیرا بخت دولت وطالع معناسنه در (طیاش) سبکبار یعنی بینی وفرفره آدم معنای بیت بودر که دکه کسنه یه دولت وسعادت یار اولمز زیرا یومعنی یار اولمغه اراده واختیار وتسلیم وقبول کرکدر که کشی انکله بینلکدن خلاص اوله ومعشوقك یارتکلیفی بردوش ایلیه بنلکی و وجودی رفع ایدوب وجودنده کندیلکندن اصلا حرکت اولیه وبلکه غسال الندیمیت کبی متحرك اوله (یوغیدی جوهر ذاتی نیجه عارف اوله حق) یعنی کان ذاتنده جوهر معرفت قوتلنمش ومایهٔ استعداد وضع اولنمامش که انکله حقی بیله ۞ پس انك حالی شول براسه دیدکلری قوشه بکزدیکه چشمنه نور وفر و برلنمش وانك آفتابی کوردیکی کورلنمشدر (خفاش) بالضم والتشدید براسه دیدکلری قوش که کیجه طیران ایدر کوندز کوزی کورمز (قال حضرت الشیخ هدایی قدس سره ۞ کونش ظاهر دکلیدر قرنداش ۞ نه وار کورمزسه انی چشم خفاش (قلاش) قلاش معناسنه در وقدیمی وحرامزاده وبی کار (غشاش) خیانت ایدیجی غشدن مأخوذ در کسره یعنی آدم ابلیسدن اعلم ایکن ابلیس اکا طعن وانی تحقیر ایدوب قیاس ایتمسی سببیله منصوصه عناد ابتدی وکندینی آدمدن افضل عد ایتمسیله آدمه سجده ایله امر اولنمسی

انکار واستبعاد ایتدی پس بووجهله کافر اولدی آکرانده معرفت حقیقیه اولسیدی حقه بوصورتده زبان دراز لق ایتمز وراه عناد واستکباره کتمزدی (لمحرره) نیلسون شیطان اولنلر سجده یی ◎ سجده آدم شانیدر یاخود ملك ◎ ایتمدی چون سرفرو امر حقه ◎ اوردی شیطانی یره آخر فلك (سجد) اولوانی عظمت کبی (ایحاش) وحشت و یرمك وحشت کوکل طارلغنه وقلب اضطرابنه دیرلر که بالکراهه لاحق اولور (هشاش) شاد وخندان (لبیك) مرة بعد اخری خدمتنده قائم اولوب مکالمتدن زائل اولمم دیمکدر (سمعنا) کلامك (واطعنا) امرك (عباش) عیشده اولیجی عیش قطع عینله حیات معناسنه در (اذفر) رایحه سی حدتلو دیمکدر ذال معجمه ایله درزابله دکلدر کاسبق (درومرجان) درانجودر که دریا حیوانلرندن صدف دیدکلری حیوانك فارنده نیسان یغمور ینك قطره لرندن اولور مرجان قرمزی معهود طاشدر بوایکیسی آبی دریا ایله طولو در بانك بری بر ینه فارشدیغی محللدن چیقار کافی التفاسیر (لجام) کسرله او یاندر فارسیده لگام دیرلر آندن معرب (تبجیل) تعظیم ایتمك (ازان کیم یوق اکا آداش) آزان فارسیده ازمن جاره معناسنه وآن ضمیردر که اللهه اشارتدر یعنی آدمه اولان تعظیم اول اللهدن ایدیکه اکا آداش یوقدر یعنی انك اسم جلالی ایله کیسه تسمیه اولنوب اول اسمه حقه شریك اولماشدر کما قال تعالی (هل تعلم له سمیا) امارسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك اسملری اولان محمد ایله عالم شهودی تشریفلرندن اول تسمیه اولنمش واردر یحیی پیغمبر کبی دکلدر که حق تعالی انك حقنده (لم نجعل له من قبل سمیا) بیوردی قال القاضی عیاض سمی بعض العرب ابنه محمدا حین قرب میلاده لما سمعوا من الکهان والاحبار ان نبیا یبعث فی ذلك الزمان یسمی محمدا فرجوا ان یکون منهم فسموا ابناءهم بذلك قال وهم ستة لاسابع لهم کذا فی انوار المشارق (الهی) علم الاسماء سنك شانکده در ◎ سرنفخ روح حق جانکده در ◎ اولدکیسه آدمی معنی اکر ◎ جمله اسما علمی عرفانکده در ◎ تخت سرده بر عجب سلطانسن ◎ جمله عالم خلق دیوانکده در ◎ کرچه طیراقدن یاراندی حق سنی ◎ جوهر عرفان ولی کانکده در ◎ فی الحقیقه کورمدی شیطان سنی ◎ کرچه کیم فارشوکده میدانکده در ◎ مظهر ذات اولدینك بلزمنك ◎ علم سنده جهل شیطانکده در ◎ روی عالم سندن الدی حسنی هب ◎ جمله زینت در ومرجانکده در ◎ حقیا و پرجانکی جانان ایچون ◎ چون ازلدن عهد و پیمانکده در (آکاه) خبردار دیمکدر (پس اندن عرضه قیلدی نیجه اشخاص) عرض لغتده اظهار معناسنه درها علامت نقلدر یعنی عربدن عجمی یه نقلك نشانیدر تصرفات اعجامدندر معشوقه وطریقه زندی کبی یعنی الله تعالی حضرت آدمه اسمایی تعلیم ایتدکده اول اسمانك مسمیاتنك اشخاص واجسامدن نیجه اشخاص اظهار ایدوب آدم حضورنده ملکاره کوسترمدی وحوش وطیور وسائر ذی روح وجمادات کبی کما قال تعالی (ثم عرضهم علی الملائکة) (ملکار جمله سنه عائله خاص) بوراده ملکاردن مراد جبروتی دینلان ملائکه نك غیریدر زیرا جبروتی اولنلر مقام اروا حدن مقام اجسامه تنزل ایتمامشلردر وقد سبق تحقیق جبروتی بولنردن غیری اولان ملکار که لباس جسم لطیف ایله ملبوس اولدرایکی صنفدر عام وخاص در خاص اولنلر ملائکه اربعه وسائر مقربون وکروبیون وصافون کبی عام اولنلرسائر مسجون کبی (دیدی واربسه سزده صدق وایفان) صدق کرچکلك وایفان ایتمامق وکما نسزاولق بومصراعك مضمونی (ان کنتم صادقین) آیتنه اشارتدر یعنی الله تعالی ملکاره بیوردیکه سزآدمی جان قومنه قیاس ایدوب افساد فی الارض وسفك دماء ایدردیرد یکز وکندیکزی اعلم کورردیکز مقالکزده صدقکز وارایسه محك امتحان ندظاهر اولور که بوحاضر اولان اشخاصك اسمانندن وخاصیتلرندن خبرویرك تا که نقد حالکزغش دعوادن پاك اولدیغی ظاهر اوله (کاهی) هی ضمیردرسوزله راجعدر اولدیغی کبی دیمکدر یعنی حقیقت اوزره رجوع ایتدك (فوددلره اسمایدنلسون) قصص الانبیاده مسطوردرکه حضرت آدم یدی یوزلسان سویلدی جمله سنك افضلی عربی ایدی واسوأله الحکم ده مذکوردرکه حضرت آدم شجره دن تناول ایتدکده لغت عربیه دن ماعدا سی سلب اولندی صکره اصطفا و تبوت ایله شرفیاب اولدقده بنه انعام اولندی پس اولاد آدمك قیامته دك تکلم ایتدیکی السنه مختلفه ادمدن توارث اولنمشدر عربیه وفارسیه وسریانیه وترکیه ورومیه وزنجیه وغیرلرکبی (وفی الحدیث الصحیح لسان اهل الجنة العربیة والفارسیة الدریة) عجم لسانی اهل جهنم لسانیدر دیدکلری فارسیدن غیره نسبت ایله درفارسی لسان عجمدن لسان مخصوصدرکه حکماء الهیه انکله تکلم ایتمشلردر ◎ فارسی کوکرچه تازی خوشترست ◎ عشق راخود صد زبان دیکراست ◎ (فردیجون) الله تعالیدرچون واواصلیه ایله نیجه دیمکدر کیف معناسنه کنهنه اطلاع اولنمیوب حقیقتنده استفسار جائزاولدیغندن اوتری حق تعالی حضرتلری بیجون ایله توصیف ایدرز (بلورون عالمك غیب نمامی) الم اقل لکم انی اعلم غیب السموات والارض واعلم ما تبدون وما کنتم تکتمون) آیت شریفه سنك مضمونه اشارتدر

(ولیکن کلمدی ابلیس وجده) وجدا حوال قلبدندر حرکت وتغیرهیئت یومعناسنه لوازمندن اولمغله بوراده معنای لازمیسی مراددر یعنی ابلیس تغیر وضع اتمیوب آدمه سجده ایچون حرکت ایتمدی الحاصل آدمك سعادتن خبر و برمسندن اعلم اولدیغی و مسجود الملائکه اولمسندن افضل واکرم اولدیغی ظاهر اولدی (وحشی) وحش فاجق واورکك معناسنه درآدمك وحشی اولمسی مجانسی یعنی جنسدانشی اولمغله بناء تنهالکدن قلبنه اضطراب عارض اولمغله در (مجالس) هم مجلس دیمکدر که بیلهدیرلر (پس الدی صول ایکوسندن الك ۞ دوزتدی جسمنی حوا اتاك) یعنی ادم متامده ایکن صول ایکوسنك پر یسنی چیقاروب پر ینه لحم وضع ابلدی وحوایی اول ایکو کوکندن خلق ابلدی سؤال اولنورسه که الله تعالی حوایی نیچون آدمك اجزاسندن خلق ایتدی ۞ جواب بودر که تناسل ازدواجه وازدواج دخی کمال محبته دائردر هر کسك کندی جزئنه میل ومحبتی اجنبی یه اولاندن ارتقدر اکر حوا آدمدن اخذ اولنمسه ایدی رجالدن نسایه میل ازدواج بولنمیوب عرق تناسل منقطع اولوردی وهم ادم ذات وحوا صفات مرتبه سنه اشارتدر وصفات ایسه ذاته مستندر ۞ سؤال اولنورسه که نیچون اکری ایکو کوکندن خلق اولندی جواب بودر که تاکه رجال انلرك اصلی اکری اولدیغنی یاد اولوب تفو یمنه طمع ایتمیه لر بلکه مساحه وغماض عین ایله معاشرت ایده لر ۞ شیخ اکبر حضرتلری بیورمشلر که انسان نوعنك خلقتنی الله تعالی درت وجه اوزرینه ابلشدر بری پدرومادرسزدر که ادم در و بری بالکز مادرسز که حوادر و بری بالکز پدرسزدر که حضرت عیسی در و بری ابو یندن متولددر که سائر اولاد آدم کبی (عنا) مشقت دیمکدر (پیچ) طولاشق یعنی اکر بوخصوصده ادم زحمت چکدی ارایله عورت ارامسنده قارشمغلق ظهور ایدوب امتزاج ممکن اولمزدی ۞ سؤال اولنورسه که خاتونلر اولاد طوغرمقده زحمت چکرلر بنه اولاده محبتلری تامدر جواب بودر که انلرك اولاده محبتلری قلبیه دردکه امر عارض ایله زائل اولمز اما ارلرك خاتونلره محبتلری طبعیه وشهوتیه در بعض عوارض ایله نقصان قبول ایدر پس تولد طریقی غیره قیاس اولنمز بر جواب دخی بودر که اصل علوق شهوتمیدر امر عارض اولان وجع طاق ایله اصل محبت ایسه زائل اولمز (بن اکا ساکن اولم اول بکاهم) بعض نسخده ساکن یرینه مونس دوشمشدر اما لفظ ساکن نص قرآنه موافقدر کما قال الله تعالی فی اواخر سورة الاعراف (هو الذی خلقکم من نفس واحدة) ای من ادم (وجعل منها زوجها) ای حواء (لیسکن الیها) ای لیأنس بها فان الجنس آنس بجنسه کما فی التفاسیر الحاصل حوانك خلق اولمسی آدم انکله واولدخی آدمله انس طوتوب قلبلری آرام ایتمکیچوندر زیرا جنسك جنس ایله انسی سائرله اولان انسدن زیاده در (تحیات) تحیتك جمیدر دعا وثنا معناسنه مصراع ثانیده اولان لفظ صلوات اکا تفسیر واقع اولمشدر قال فی روح البیان اصل التحیة الدعاء بالحیوة وطولها ثم استعملت فی کل دعاء لان الدعاء بالخیر لایخلو شیئ منه عن الدعاء بنفس الحیوة او بما هو السبب المؤدی الی قوتها وکمالها او بما هو الغایة المطلوبة منها ثم استعملها الشرع فی السلام وهی تحیة الاسلام (آدمی زاد) زادلغتده دول دوش دیمکدر نامزد دیمکدر زیرا ددیرلر غلط درنامزد دیمك کرکدر زیرا زاد اصلده زادندن مشتقدر طوغمق وطوغرمق معناسنه زد زدندن مأخوذ دراورمق معناسنه پس آدمی زاد دیمك ادمدن طوغمش والی آدمی طوغرمش دیمکدر نامزد دیمك آداورلمش ونشان قونلشدر (محمد اولکه ختم انبیادر) یعنی آخر انبیادر و بنیان ثبوت انکله تمام اولمشدر یقال ختمت الشیئ ای اتممته وختم القرآن بلغ آخره وغایته قال الله تعالی (ولکن رسول الله وخاتم النبیین) الایة واللام للاستغراق فهو خاتم جمیع افراد الانبیاء والمرسلین فانه اذا کان خاتم اللاعم فقد کان خاتم الاخص والختمیة تستلزم الآخریة ولذا کان ختم المکتوب فی آخره قال فی اسؤلة الحکم لم سمی الله نبیه علیه السلام خاتم النبیین ما سر الختم فی الحضرة النبویة قیل ان الختم من شرف الکتاب وکذا النبی علیه السلام اشرف الخلق وایضا الختم اذا کان علی الکتاب لایقدر احد علی فکه کذلك لایقدر احد ان یحیط بحقیقة علوم القرآن دون الخاتم ومادام خاتم الملك علی الخزانة لایجسر احد علی فتحها ولاشك ان القرآن خزانة جمیع الکتب الالهیة المنزلة عند الله ومجمع جواهر العلوم الالهیة والحقائق اللدنیة فلذلك خص به خاتم النبیین ولهذا السر کان خاتم النبوة علی ظهره بین کتفیه لان خزانة الملك تختم من خارج الباب لعصمة الباطن وما فی داخل الخزانة (اصفیا) صفینك جمیدر خالص وکزیده نسنه یه دیرلر یوراده مراد نفوس ملکیه وارواح قدسیه اصحابی اولان جمله انبیا ومرسلین وعامهٔ اولیاء کملین در که خلق ارامسنده خواص ومزایا وفضائل وکمالات ایله اورندلمشلردر بوجهله که نه جوهر ذاتلرینه بکزر جوهر صافی ونه خواص اوصافده انلره مشارك بشر وارد رقال فی المفردات اصل الصفاء خلوص الشیئ من الشوب ومنه الصفا للحجارة الصافیة واصطفاه الله تعالی بعض عباده قد یکون باجتباده ایاه صافیا عن الشوب الموجود فی غیره وقد یکون باختیاره وحکمه وان لم یتغیر ذلك من الاول

انتهی معلوم اوله که بعض خواص جبلیت اصلیه اوزره مقطور اولوب انك آینه سنده دست مجاهده وهمت ایله ازاله اولنه حق کدر اولمز ولکن بو طائفهٔ جلیله اعز من الکبریت الاحمر واز کی من المسك الاذفر مقوله سیدر و بعضیلرك دخی ظهور صفوتی مجاهدات ور یاضات اوزرینه منوط در وعلی کلا التقدیرین ایکیسیدخی الله تعالینك مصطفا ومختار اولان قولارندن اولمش اولورز الحمد لله وسلام علی عباده الذین اصطفی (الهی) ای رسول محرم اسرار رب العالمین ۞ مظهر فیض علوم اولین وآخرین ۞ کان ذا تکدن چقو بدر جوهر علم لدن ۞ جوهر عرفانکه هم کانکه صدآفرین ۞ ذاتك ایچون انبیا مأمنشورنك انجامنه ۞ دست قدرت ایلدی امضای ختم المرسلین ۞ دمبدم کلچین کلزار جمالك اولغه ۞ عندلیب آسا کزر عشقکله جبریل امین ۞ روح آدم مکتب عرفانکك پرورده سی ۞ علم اسما فطرتك در یای علمکدر همین ۞ نقد حالك اولقدر رایجدر کیم آدمی ۞ مهر تسلیمکله مولی ایتدی حوایه قرین ۞ راه عشقکده قصوری سد اولو بدر وصلکه ۞ ایله حق به شفاعت یا شفیع المذنبین ۞

﴿ قافیهٔ الصاد ﴾

دیدیلر بعضیلر پرسوزر وایت ایلدی قصاص — که تورات ایچره کلشدر درایت ایلدی قصاص
یور دی جنت عدنی مزین ایتدیلر دو بدز — بو سوزی بو یله نقل ایتدی حکایت ایلدی قصاص
دیدیلر جمله املاك کلوب طوبی اغاجنده — پس اندن حق ثنا ایتدی بورسمه سویلدی قصاص
دیدی حمد و ثنا بکاردار کبریا بکا — ازار مدر بنم عزت قولمدر جمله اشخاص
براهمیشم دلائل کیم ایده لر اندن استدلال — بنم بر لیکمی بیلوب اوله لر امر مه خلاص
بیلوك کیم بافرشتهلر قراواشم بوحوایی — قوام آدمله جفت ایتدم کیم اولدر حکمتمده خاص
صدافی بودر آنك که تسبیح ایلیه تهلیل — بنی ذکر ایلیه دائم چون اولدر حضرتمده خاص
بدیع فطرتم آدم صنیع قدرتم آدم — رضیع رحمتم آدم کیم ایتدم انی خاص الخاص
دیدی یا آدم وحوا اولك جنتده پس ساکن — قونعمتلرمدن یك بنم شکرمده اولك خاص
ولی بغدای اغاجینه یقین وارمالك دیدی زنهار — که ظالملردن اولورسز اکر اولورسه کز حراص
فرشتهلر نثار ایتدی صاچوبن درله یاقوت — کلین ایلدی حوایی کویا کو آدم اول شخاص
چوکلدی آدمه حوا پس اول مهرن استادی — دیدی اول ندر مهرك بیان ایت اولین فحاص
یوردی اول غنی جبار که یا آدم سن اون کز پس — محمده صلوات و پرسوزمدن ایله انقاص
زهی صحرای حکمت کیم محمد انده در غواص — زهی دریای رحمت کیم محمد انده در غواص
انکیوندر جهان وجان انکیوندر ملك جن جان — انکیوندر قوانسان انکیوندر قو نصاص

﴿ یرانده غیبی اعیانی که بیله عقل وجان آنی ﴾
﴿ فدا قبل بولنه جانی اکر بلدکسه جانانی ﴾

چون آدم جنته کیردی بو جه دولتله وردی — قو ایلدکاری کوردی ایدردی شکر له اخلاص
یاقوب کوردی انی ابلیس حسد قیلدی ایدوب تلبیس — انی بلز ایدی آدم قیلور دی ذکر له اخلاص
کلوب جنت قپوسنده قرار ایتدی طوروب انده — کورر کیم چیقدی یرطاوس ایدردی فخر له اخلاص
دیدی نه خوب وزیبا سن اکر اولمایه دك هرکز — دیدی اولك ندر بیلدر قیلمز فکر له اخلاص
دیدی جاندر بوجسمیکی دیری طوتوب و برن قوت — همانا کیم چیقه جانك کیدر بو قدر له اخلاص
چون ایشتدی انی طاوس بیلانیله بواشدی تیز — خبر ویردی اکا فی الحال بو سوزی سر له اخلاص
بیلان اول وقت جنتده دوه کیبیدی صورتده — اپاغی درت ایدی انك ایدردی امر له اخلاص
بوسوزی چون اکا دخی اودم پر پر دیدی ابلیس — دیدی پس چاره وارمیدر که قیلم مکر له اخلاص
دیدی آج اغزیکی کیرم چو وارم جنتی کورم — اجل دیرمانی و یرم قلاسن عمر له اخلاص
چو کیردی جنته شیطان کورر کیم آدم وحوا — صفالر ایچره مستغرق ایدرلر دور له اخلاص
دیدی آدم نه ملك اولور بو جنت کرابدا ولسه — انی شیطان ایشتدی چون سوندی فرله اخلاص
دونوب قتلارنه کلدی صغولر صاغوب اغلادی — دیدیلر نیچون اغلرسن ایدرسن قهر له اخلاص
دیدی اغلامیمی بن اولور سنر جان کیدرسزدن — نه قاله حسنه صورت نه قاله دور له اخلاص

اشتدی آدم وحوا یوسوزه اولدیلر محزون
سوندی کور بجك شیطان صالندی صانه سن رقاص

آنی بیلدیکم رحمان ویرو بدر بونلره ایمان
کمال علمله عرفان نه بنیاد ایتدی کور نقاص

﴿ یراندی غیبی اعیانی که بیله عقل وجان آنی ﴾
﴿ فداقیل یولنه جانی اکر بلدکسه جانانی ﴾

دیدی شیطان که یا آدم دیلرسك
ابد ملکده بقایی کر اومرسك

یکل خلد اغاجینك دانه سندن
صقن عمرك اولم بیمانه سندن

قبول ایتمدیلر اندایجدی پس اول
نصیحتدر قیلوك سوزیمی مقبول

دیدی پس آدمه حوا کل ایمدی
بوآغاجك بمیشندن ال امدی

دیدی آدم که نهی ایتدی بزی حق
دیدی حوا که سوزم طوت محقق

یاپشدی الله کلدی اغاجه
اریدی سوزینه صانکیم زجاجه

سوردی جان ودلدن آدم آنی
قیامزدی ایده رد اولدم آنی

اکا فرمان ایدی کوکلی دمادم
دخی هم مست ایدی اولدمده آدم

دیدیکیم بیزم واردر عقوبت
دیدی یکل کهواسع جودورحمت

آلوبن کندی یدی ایکی دانه
دیدی ایردمی کور اصلا زیانه

پس اندن یردخی کسدی شجردن
فساده تیز قوشانور عورت اردن

جوصوندی اکایدی آنی آدم
تنینی دترمك طوتدی همساندم

﴿ شجرهٔ فتح ﴾

کلوب باشندن الدی تابی جبریل | چیقندن الوب میکائیل اکلیل
باشندن کندی تاج وحله تندن | آچلدی عیبی کوزکدی بدندن
ایکیسی دخی آندہ نالهدی عریان | بوحاله اولدیلر غایت پشیمان
پس اندن قاچدیلر خوف وحیادن | اوتاندیلر جلال کبریادن
ندا ایرشدی اکا اندہ اولدم | که بندمی قچارسن باق یا آدم
دیدی یارب اوتاندم بن کناهدن | والا کیم قچارسن پادشاهدن
دیدی کیدك جوارمدن پس امدی | یقین اولدی بکا کیم عاصی اولدی
رواميدیکه آدم اوله عاصی | بودکلو بولمیشکن اخصاصی

﴿ یراندی غیبی اعیانی که بیله عقل وجان آنی ﴾
﴿ فداقبل بولنه جانی اکر بلدکه جانانی ﴾

بویابده بر عجب معنی دینلدی | بومعنیده نیچه وجه ایدنلدی
نیچون آدم یمادن کتمدی تاج | نیچون حوایچك اولدی صو یماج
اغاجلر ویرمدی برپیرا غینی | طوتمدیلر پس انجیر پیراغینی
آنکچوندر که حواء تا بعیدی | چنانکیم شمسه اضوا تا بعیدی
قچان کیم آزمه مشتوعی دینك | بغشلا نور کنناهی تا بعینك
چوباش ازه اباق بیله طپینور | کونشله پرتوی بیله طولینور
پس اندن دیدی یا آدم سبب نه | سنی بن نهی ایدم سندن طلب نه
دیدی یارب حوا ویردی بکا | صیدم بویروغك اولدم عاصی سکا
دیدی حوایه نیچون ویردك انی | اشارت ایلدی حوا بیلانی
بیلانه دیدی نیچون اولدی تلبیس | بیلان دیدی بکا امر ایتدی ابلیس
دیدی حوایه ایتدك اندہ برهان | پس افسون سندن امدی آیده برفان
سنکده یابیلان کدم ایاغك | باشك طاغیده لر اریه یاغك
ویاابلیس سن اول ملعون مدحور | ابد کورمه جهانده جنت وحور
ویاآدم نیچون بیدك شجردن | چوبرمشدم سکا جمله کمردن
دیدی یارب حقدر ویرمشیدك | اولونعمتلره ایرکور مشیدك
ولی ظن ایتمدم بن نیچه کیمه | یلان یره سکا اندایچه کیمه
دیدی پس یره اینکل زحمتیله | بوله سن عیش درلو محنتیله
سرندیب طاغنه ایندیردی انی | حوا جدهده قیلدی مسکنی
ویاحوا دیدی چیق جنتمدن | چوعاصی اولدیکز کیدك قتمدن
الهی سورمه فاپوکدن بنی سن | یلان بولن کبرو سندن سنی سن
که حق معرفتجه ماعرفناك | عبادنده حقیجه ماعبدناك

﴿ یراندی غیبی اعیانی که بیله عقل وجان آنی ﴾
﴿ فداقبل بولنه جانی اکر بیلدکه جانانی ﴾

(روایت) خبرنقل ایتمك (قصاص) قاصك جمعیدر قصه نقل ایدیجی بوراده مراد علمادر که اخبار وقصص نقل ایدرلر (درایت) بیلك علم کبی (املاك) ملکك جمعیدر (ثناء) مدح ایتمکه دیرلر لسانله اولغه مخصوصدر بوراده مراد ثناء نفسی وحمد نفسی دکلدر بلکه عالم ملکوته مناسب اولان وجهله کلام حقدر بومقامك تحقیقی بودر که الله تعالینك کلامی مراتب اوزرینه در برمرتبه ده عین متکلمدر وبرمرتبه ده متکلم ایله قائم برمعنادر کلام نفسی کبی وبرمرتبه ده حروفدن مرکبدر عالم حس ومثالده اولدیغی کبی پس هرعالمه مناسب برکلام واردر یعنی اکر حق تعالینك ملائکه ویاغیر یلرله مقاوله سی عالم مثالده اولورسه مکالمهٔ حسیه به شبیه اولور حق تعالی اهل اخرته صور مختلفه ایله تجلی ایتدیکی کبی بونلره دخی تجلی مثال ایله تجلی ایلیوب مقاوله ایدر واکر عالم ارواحده اولورسه کلام نفسی کبی اولمش اولور اول زمانده حق تعالینك انلرله مقاوله ایتمسی معنای مرادی قلبلرینه القا

﴿ ایتمسی ﴾

ایتمی اولور خارجده اصلا اثر کلام اولماز ارباب حسه بو مقامی فهم ایتمکده صعوبت واردر خدای خلاق جله مزی اصحاب اصلاحه الحاق ایلیه (رداء ازار) لباس قسمندندر الله تعالی حقنده مجرد تفهیم ایچون برعبارتدر والا الله ذاتی اوصاف جسمانیاتدن بالکلیه پاك ومعرادر (اشخاص) شخصك جمعیدر هرنسنه نك عینه و ذاتنه وقرائنسنه دیرلر که ایرافدن کور ینور بوراده جله مخلوقات مراد اولور کما قال تعالی (ان کل من فی السموات والارض الاآتی الرحمن عبدا (خلاص) خالصك جمعیدر یقال اخلص لله ترك الریاء (صداق) مهر المرأة معناسنه (بدیع فطرت) مخلوق عجیب دیمکدرز یرا آدمدن مقدم اوصورتده واومعناده کیسه خالق اولنماش ایدی (صنع فهرت) قدرة الملك مصنوعی یعنی قدرت حقله وجودبولمش مصنوع موجود (رضیع رحمت) رضیع سودامر اوغلانه دیرلر بوندهرحمی دایه یه تشبیه واردر یعنی رحمتله پرورش بولمش آدم دیمکدر (عاص) عاصی دیمکدر عصیان خلاق طاعتنه دیرلر شکرده عاصی اولق کفران نعمت اولمغله در (ولی بغدای اغاجینه یقین وارمالك یدی زنهار) زنهار کلمهٔ تنزیه وزجر درصاقنك دیمکدر (بعدذا) مشهور اولان بغدای اغاجنه یقین اولدن نهیدر بعضلرانی شجرهٔ انکور وبعضلردخی انجیردر دیمشلرامانوع انسانینك دورسنبله ده ظهور ینه مناسب اولان شجرهٔ کندم اولقدر ۞ سؤال اولنورسه که شجرهٔ سنبله دن نهی اولندیغی تنزیهی میدر تحریمی میدرجواب بودرکه اصح اولان تنزیهی اولقدر پس آدمك لومه استحقاقی حسنات الابرار سیئات المقربین قبیلندندر سؤال اولنورسه که شجرهٔ مذکوره دن منعه سبب ندر جواب بودرکه آدمك جنتدن خروجنه بهانه در زیرا انسان ممنوع اولدیغی نسنه یه حریصدر پس حرصك غایتی تناول والك نهایتی محنت ومحنتك آخری محبتدر اسماء حسنانك آثار واحکامنك ظهوری آدمك جنتدن بودار ابتلایه هبوطنه منوط ایدی انکچون زلهٔ تنزیهیه ظهور ایتدی (حراص) زیاده حریص اولوبجی (شخاص) یقال شخص شخوصا ای ارتفع وشخص بصره رفعه کافی القاموس اماظاهر اولان بودرکه شخاص بوراده شخیص یعنی عظیم وجسیم معناسنه اولهٔ (خصاص) زیاده فحص یعنی بحث ایدیجی لکن برنسنه دن بحث ایتمك انك علمی مستلزم اولمغله بوراده فحاص ایله مرادزیاده عالم ایمك اولور (غنی) الذی لیس بمحتاج (جبار) الذی جبرخلقه علی مااراد (انقاص) ناقص قیلمق یعنی اکسلتمك (جهان) دنیادر (جان) روحدر ایکیسی جان نولمك تشدیدیله ابوالجندر (نصاص) نصك جمعیدر دلیل وخبروظهور معناسنه بومقامده معنای اخیرانسبدر یعنی بوذکر اولنانلردن ماعدادخی تقدرظهورات وارایسه هب انکچوندر (چون آدم جنته کیردی بوجه دولنلره ایردی) آدمك داخل اولدیغی جنت حقنده اختلاف اولنمشدر بعضلر جنسات ارضدن برجنت ایدی دیمشلر ونیل وفراتی دخی بوجنتدن جریانه حمل ایتمشلردرو بعضلردار الجزاء اولان جنته ذاهب اولمشلردر اماشیخ صدر الدین قنوی حضرتلری بو کافائل اولمیوب بومسئله دن علماء ظاهر و باطنه سؤال ایلدم جواب و یررآدمه راست کلدم دیو بیور مشلردر زیرا دارالجزاء اولان جنتك مقتضاسی اکادا خل اولان مخلد اولقدر لکن بوفقیرشیخ اکبرقدس سره الاطهر حضرتلرینك تلقیح الاذهان ومفتاح معرفة الانسان نام کتابلرنده بومسئله نك جوابنه مطلع اولدم تتکیم شیخ حضرتلری کتاب مذکورده بوعبارتله بعینها بیورر ۞ ان آدم انزل من جنة المأوی التی هی الیوم مقام الروح الامین جبرائیل علیه السلام وهی الیوم برزخ لذریة آدم ونزل الیها جبریل من السدرة بنزول آدم وهذه الجنة لاتقتضی الخلود لذاتها فلذلك امکن خروج آدم منها ولذلك تأثر بالاشتیاق الی ان یکون ملکا بعد سجود الملائکة له بغرور ابلیس ایاه ووعده فی الخلود رغبة فی الخلود والبقاء مع جبریل والجنة التی عرضها السموات والارض تقتضی الخلود لذاتها یعلم ذلك من دخلها انه لایمکن الخروج منها اذلاسبیل للکون والفساد الیها قال سبحانه وتعالی فی وصف عطائها (انه غیرمجذوذ) ای غیرمنقطع انتهی کلامه النفیس (تلبیس) اورمك وحیله ستر ایتمك (طاوس) حسنه معروف ومشهور قوشدر محبوبلرك زلغنی الك قویریغنه تشبیه ایدر لرتکیم واقعدر ۞ منشور خطنك نوله طوتلسه بویریغی ۞ زلغی چکویدراومثله طاوس قویریغی (قال فی حیوة الحیوان واعجب الامور ان الطاوس مع حسنه ینشأ به وکان هذا والله اعلم انه لما کان سبب الدخول ابلیس فی الجنة وخروج آدم منها اوسببا لخلوتلك الدار من آدم علیه السلام مدة دوام الدنیا کرهت اقامته فی الدور بسبب ذلك (زیبا) یراشقلی (همانا) شویله (چاره) حیله (مکر) خدعه (فر) تشدیدیله قوت ورونق ودولت وتازه لك (رقاص) سماع اورنجی ورقص الصوفی رقصا ای تحرك واضطرب (رهاص) دیوار یابوجی کافی الاخری الرهص بالکسر الطین یبنی به یجعل بعضه علی بعض والرهاص عامله کافی القاموس (الهی) صورتی قوای کوکل معنایی کور ۞ جنت مأوایی قومولایی کور ۞ کیسه یه فانی جهان ملکی ایده ۞ ساکه عبرت آدم وحوایی کور ۞ فانیه مغرور اولنلردن صاقن ۞ باربانی صحبتی آرایی کور ۞ کو یریدر

عقبایه دنیا عاقبت ۞ کچ بوراون سن همان اورایی کور ۞ جلوکاه قابکلك طاوسی اول ۞ طشره جولان ایله تنهایی کور ۞ کچر یاوسمه دن اخلاصه ایر ۞ نفی ترك ایت عالم الایی کور ۞ سن صفار ایچره مستغرق ولی ۞ عاقبت تیلرسکا دنیایی کور ۞ نفسله شیطانه او یمه حقیر ۞ صحفه اوی حقدن کوزك ایرمایی کور ۞ (ایدملکدیغایی کراو مرسلك) کما قال الله تعالی (وملك لایبلی) ای لایزول ولایختل بوجه من الوجوه (خلد) دائم و باقی اولق کما قال الله تعالی (هل ادلك علی شجرة الخلد وملك لایبلی) ای شجرة من اکل منها خلد ولم یمت اصلا سواء کان علی حاله او بان یکون ملکا لقوله تعالی (الاان تکونا ملکین او تکونا من الخالدین) (صافن عمرك اجل پیمانه سندن) اجل مدت ومهلت دیمکدر بورادة انسان ایچون عمر دیو تقدیر اولنان زمانك آخری اولان اولومدر پیمانه اوبلك دیمکدر مقصود صافن اجل شربتی ایچمکدن دیمکدر (زجاجه) صرچه در یعنی آدم حوانك کلامندن صرچه کبی ار یبوب متأثر ومنفعل اولدی و بوتهٔ قلبنده اولان جوهر مخالفت ذوبان بولدی (فرحناك) (دخی هم مست ایدی اولدمده آدم) جنتده اولان شرابك اگرچه دنیا شرابی کبی صداع وغائله سی یوقدر ولکن کیفیت مخصوصه سی واردر که دنیاده اهل الله شراب محبت وتجلی حقیقتدن تغیر کادیکی کبی جنت شرابندن دخی اهل جنته برکونه سرمستلك حاصل اولوب دماغ آشفته اولورلر (فساد نیرفوشانور عورت اردن) یعنی فساد ایتمکه عورتلرکر افدامی ارلردن تیزفوشانور لر مقصود عورتلرعاقبت اندیش اولیوب غلبهٔ شهوت وهوی ونقصان عقلله بدایشلر اشلمکه مسارعتلرن بیانمدر (تتیی دترمك طوتدی همانمدم) سؤال اولنورسه که اثر عقوبت ابتدا آدمده ظاهر اولدی مع هذا حوانه تناول ایله اتی تقدم ایتمش ایدی ۞ جواب بودر که حوانه تناول ایتدکده اثر عقوبت ظاهر اولسه ایدی آدم اول دانه یی یمکدن امتناع ایدوب مرادحق ظاهر اولردی ۞ و برجواب دخی بودر که حوانه تناول ایتدکده اثری ظهور ایتمك آدمك پرهیزی برکتندن ایدی چونکه متبوع تابعه تابع اولدی ایکیسنده دخی اثر عقوبت ظاهر اولدی کما سیأتی (جبین) عرببدر آلن دیمکدر (اکلیل) تاجدر که باشك کلیسنی احاطه ایلیه وعند البعض جوهر ایله مزین اولانه تعبیه در لر اما بو راده ظاهر اولان بودر که آلنده اولان زینتدر (دیدی کیدك جوار مدن پس امدی) کما قال الله تعالی (اهبطا منها) لکن بو خطابدن عقاب اکلمز بلکه عتابه محمولدر آدمك دنیایه هبوطی تربیه وتکمیل ایچون ایدی خشم وغضب ایچون دکل ایدی وعلیه جمهور المحققین جنت حقك جواری اولق مقام مقربین اولق حسبیله در والا اهل الله نسبت دنیادخی جنت وجوار حقدر (اختصاص) قال فی تهذیب المصادر الاختصاص برگزیدن یعنی بومرتبه دهٔ خاص قولدن اولوب اصطفاد نصکره لایق اولان بو ایدیکه حرمت مقامی هنك ایتیوب بصبرت اوزره اوله بوسوزی آدمه عتاب دکلدر (طوتندیلر پس انجیر یپراغینی) ابن عباس رضی الله عنه حضرتلرندن مرویدر که آدمك نهی اولندیغی شجره دن مراد انجیر اغاجیدر انکچون آدمی یپراغیله مبتلا قیلدی میوه سیله مبتلا قیلدیغی کبی یعنی اکر مقدم اتك میوه سیله مبتلی اولسه صکره دخی ستر ایچون یپراغیله مبتلی اولازدی معلوم اوله که سائر اشجاری میوه سنك ابتدا ظهوری یغی وغلافی ظهور ایدر بعده اراسندن میوه سی طلوع ایدر کو یا اول طومرق دعوی ایچنده اولان میوه معنادر پس دعوی معنادن مقدم اولمش اولورامّا انجیر اغاجنك بویله دکلدر بلکه اتك میوه سی هم یپراغندن مقدم وهم طومرقسز ظهور ایدر کو یا که اتك معناسی دعواسندن اولدر بونك اصلی بودر که حضرت آدمدن زله صادر اولدقده ذکر اولنان انجیر اغاجندن غیری ستر ایچون یپراقلرین و برمدیلر پس الله تعالی انجیره خطاب ایدوب بیوردیکه آدمی ستر ایتدیککدن اوتری سنك معناکی دعوا کله یله اظهار ایدرم سندن غیری اغاجلرك امتناعلرندن اوتری دعوالرن معنا زندن اول وجوده کتوررم پس کشینك دعواسی معنایله وحجت ایله اولق مقبولدر (اضواء) ضوءك جمیدر شعله معناسنه پرتو دخی بویله دروجود انسانده مزاج دیدکاری متبوعدر اول اعتدالده اولسه جمیع اعضادخی اعتدال اوزره اولور انحراف اوزره اولسه اکا تابع اولانلره دخی انحراف حاصل اولور وکذلك قاب دیدکاری متبوعدر اول صلاح اوزره اولسه جمله حواس وقوا دخی صلاحده اکا تابع اولور فساد اوزره اولسه اکا تابع اولانلره دخی فساد عارض اولور الحاصل پرخانه ده رئیس اولان کیمسه صلاح وفساده مدار در زیردستلره اولانلرك جمله سی یومعناده اکا تابعدر پادشاه و یاسردار جیش اولانی دخی عسکریله بوکا قیاس ایله پرشجره نك اصلی فاسد اولسه و پرباغبان الندن حسن تربیه یولسه اتك اوراقنده تازه لك ومیوه سنده تزلك اولمز امدی انسان فطرت اصلیه اوزره ینه ایکن امر عارض مخالفتدن کندینی محافظه ایتك لازمدر (نهی) لغتده برنسنه دن یافعلله و یافوله زجر ایتمکه در لر اصطلاحده غیره علی سبیل الاستعلاء لاتفعل دیمکه در لر (تلبیس) حق ستر ایتمك کاسبق (ملعون) مطرود (مدحور) خوار وذلیل یعنی حرمتسز (عیش) حیات یعنی دیرلك دیمکدر عینك

قصیه در کسر یله دکلدر (سر ندیب) هندستانده برشهرك اسمیدر که آدم علیه السلام اول شهره قریب برعالی طاغ اوزریه هبوط ایتدیلر بحر یلر اول طاغی برقاچ کونلك یردن کورر لر وادم اول طاغك ذروه سنه باصدقده موضع قدمی خیر کبی اولوب طاشده اثری ظاهر اولمشدر هر کیجه اول طاغده برق هیئتنده نور کور ینور وهر کون باران نزول ایدوب قدملری یر بنی غسل ایدر واول طاغك ذروه سی جمله طاغلردن آسمانه قریبدر یعنی اندن یوکسك طاغ یوقدر (ماعرفناك حق معرفتك) ای بحسبك ولکن عرفناك حق معرفتنا ای بحسبنا فافهم فانه عمیق قال ابو علی عند وفاته عن نفسه معترفا بالعجز وقصوره فی ادراك الحقائق ۞ یموت ولیس له حاصل ۞ سوی علمه انه ماعلم ۞ وقال ایضا ۞ اعتصامنا الوری بمغفرتك ۞ عجزنا الواصفون عن صفتك ۞ تب علینا فانا بشر ۞ ماعرفناك حق معرفتك (الهی) کنهکه عقل ایرمز ای مولی ۞ ماعرفناك حق معرفتك ۞ سنی بیلکلکه سنسن اولی ۞ ماعرفناك حق معرفتك ۞ کرچه شاهد بترسکا آثار ۞ لیس فی الدار غیرك دیار ۞ ایرمدك ایلك سر که ناچار ۞ ماعرفناك حق معرفتك ۞ کیجه لر فکر ایچنده حال اولدق ۞ کوندزین عجز ایچنده قال اولدق ۞ بوکیلوب حیرته دال اولدق ۞ ماعرفناك حق معرفتك ۞ کوستروب صنع پاکی بر بر ۞ کیزلدك صنعك ایچنده چوق سر ۞ حق حق سو یلیوب دمادم دیر ۞ ماعرفناك حق معرفتك (دیکر الهی) الهی آتش هجرانه یاقه ۞ اجرنا یا مجیر المستجیرین ۞ پایان غمه یوزی براقه ۞ ترحم خالق الانسان من طین ۞ چنوب آدمله حوا جنتکدن ۞ جدا دوشدیلر آخر زمنکدن ۞ صفندق ساکه یارب سطو تکدن ۞ اغثنا یاغیاث المستغیثین ۞ بو بولده نفسله دشوار حاز ۞ دخی شیطان اندہ نون ودار ۞ حقیقتده ضعیف بی مجاز ۞ اعنا یاه بین کل مسکین ۞ کناه ایتمك بزم چون کار یمز در ۞ ولکن توبه اسکی یار یمز در ۞ قصور وعجز الده وار یمز در ۞ فاعف عن خطیئات المذنبین ۞ عطا وجود ایدرسن دائما سن ۞ خطا کندمدن اولور تیلیم بن ۞ دعام بوحق بی آرمه سندن ۞ قولوا عن صمیم القلب آمین ۞

﴿ قافیة الضاد ﴾

پس ایندی ادم وحواء طریقندن حقك اعراض ۞ پس اعراض ایلدی دولت نلرقیلدی باقك اعراض
پیوردی ایو نلری الله که جنتدن چیقار دیلر ۞ دیدی حوایه پس سنده بولاسن هجرله امراض
که ناقص ایلدم سنی عقلده دینده میراثده ۞ اسیر ایتدم حیاتکده چکاسن جورله امراض
مقدر ایلدم سکا کیم اوغلنلر طوغه سندن ۞ اولم اجیسنی طاتوب کوره سن قهرله امراض
دیدی حوا که یارب بی که جنتدن نیچه چیقم ۞ چو محروم ایلدك بنی عطاکی ایلدك اقباض
دیدی چیقك جنا نمدن اینك یرك یوزینه سز ۞ که سزدن چیقار یسارم نبی صدیق شهید مرتاض
طوغه لر سزدن اوغل قیز دعالر قیله لر سیزه ۞ عبادتن ایده لر بکا ایدم رحمت و یرم اعواض
پس آدم توبه باندن سر ندیب طاغنه ایندی ۞ سرای محنه قوندی اولور کن روضه ده ریاض
انك اردنجه حوا بی سورب رحمت قپوسندن ۞ چیقوبن جده یه ایندی نه جوهر فالدی نه اعراض
قعوب شیطانی درکاهدن اتوب لعنت قپوسندن ۞ براقدیلر جزیره یه که یلسون ایتدیکن نهاض
سوروب باب غضبدن هم چیقاردیلر که طاوسی ۞ شمالنه ایندی زار ایله انکیون آه ایدر محاض
یلانی قوغدیلر کندی چیقوب خشمك قپوسندن ۞ اینوبن اصفهانه اول قان اغلادی ایدوب غماض
بولاری عصر وقتنده یکه جنتدن چیقار دیلر ۞ چاوردی یوزنی دولت صناسن کسدیدی مقراض
روایتدر کیم آدم هم ظهر له عصر ارا نیچه ۞ فرار ایتمشدی جنته خراب ایتدی انی اغراض
اونوندی حکم سلطانی اونوندی قول سبحانی ۞ اونوندی عهد یزدانی تراب ایتدی انی اغراض

﴿ براقدی غیب اعیانی که یله عقل وجان آنی ﴾
﴿ فدا قیل یوانه جانی اکر بلد کسه جانانی ﴾

چو آدم چنقدی جنتدن فرشتهلر انی کوردی ۞ دیدیلر بو درر یارب بدیع فطرت فیاض
قومشدی صاغ الن یاشه صوان اودیر نه حاشا ۞ قاتلزدی یاشی یاشه اقشدی هیبت فیاض
دیدیلر کیم نیچون صیدك خدانك عهد ومیثاقن ۞ فنی اول عزت واکرام فنی اول نعمت فیاض
چو کوردی دیل اوزاتدیلر دیدیکیم یا فرشتهلر ۞ اسرکلك مرحمت قیلك بو ایدی حکمت فیاض
خصوصا کیم یور مشدی اولام یرده خلیفه بن ۞ پس انکیون بو تقدیری ایدو بدر قدرت فیاض

چو چوفی ایلسه بلرا کاملا نکه ملا ئکه ملا متلر
پیوردی حق طورب صف صف ندور حضرت فیاض

ندا ایردیکه یا آدم دیدی لبیک یا ربی
بنی سن کوره طورورسن بکا بوق رؤیت فیاض

دیدی حق علم سابقده بودر عاصیلره ایشم
اکر ایتسه ک توبه ایرشمز رحمت فیاض

اکر یوزنی جمله عبادمه طلوقیلسم
اکر عاصی اوله جمله ایرشمز شفقت فیاض

یرا تمادمی یا آدم ادیم ارضدن سنی
سنك مثلکمی وارایدی سنکدر نصرت فیاض

سکا روحمدن اوردم روح فرشتهلر سجودایتدی
فنی اول دولت واقبال فنی اول عزت فیاض

سکا اسمایی یلدردم سکا حوایی چفت قیلدم
خطیب ایتدم ملائکده فنی اول عزت فیاض

اونوتدك عهدمی صیدك بنم دشمنمه اویدك
فنی اول روضهٔ رضوان فنی اول غیرت فیاض

عنایت حقدن اولماسه نه قیلسون مبتلا قولار
جوابن کیم دیه طوغری طوترسه حجت فیاض

مکر اول فضل ایده کیرو ایریشه لطف ربانی
مکر اول فیض ایده کیرو ایریشه منت فیاض

﴿ یراندی غیبی اعیانی که یله عقل وجان آنی ﴾
﴿ فدا قیل یولینه جانی اکر بلدکسه جانانی ﴾

دیدی آدم که یارب اونوتدم
یاکلدم یولی یاکلش یوله کتدم

بیلم عاجز سنك حکمتلر کدن
دیلم قاصر سنك نعمتلر کدن

ولی بن معصیت کیم ایتدم انی
سنك علمك ایچندیدی نهانی

بنم قولك که قیلدم معصیت اوش
الکده در نه قیلسك ناصیت اوش

نیچه کیم دیلریسك دوندرر سن
نه یوله استریسك کوندرر سن

امر که رحمت ایله یا که یارب
که اولسایم مقربکن معذب

انك حقی ایچون کیم قیلدك اکرم
قولردن انی اعلی واعظم

بنم یوصوچی عفو ایت الهی
که سنسن پادشاهلر پادشاهی

خطاب ایردیکه یا آدم ندایی
کمکچون ایلدك بکا ذعایی

دیدی اول کیم صفیکدر حبیبك
محمد در قودرده طبیبك

ندن بلدك دیدی کیدر محمد
بیان ایت انی دی کیدر محمد

دیدی جنده کوردم هر مواقع
بازلمش آدکیله آدی واقع

دخی اول نور ایدیکیم کوزلرمده
قونلشدی دیلده سوزلرمده

دخی آدی بازلمشدی علی العرش
دخی لوح اوزرنده تا انی العرش

دخی صفح سموات اوزره آدی
بازلمشدی دوزلمشدی نهادی

پس انمن بیلدم آنی اول مکرم
که جمله قولرکدن اولدر اکرم

دیدی پس ایسته ویرم نه اله محتاج
دیدی جنتدن ایندك چونکیم اخراج

دیلرسن کیرو شیطان دشمنمله
انی جمع ایده سن برده بنمله

نتمه سی قورتلم شرندن انك
نتمه سی اورتولم مکرندن انك

دیدی توحیدم ایله قورتلاسن
رسولمدر محمد هم بیله سن

﴿ محمد در حقك سری معارف شهر ینك نشانی ﴾
﴿ شرایع بحر ینك بحری حقایق در ینك کانی ﴾

دخی مسکنلرك قیلام مساجد
کیم اولاسن انك ایچنده ساجد

طعامك شول حلال اوله که مشهور
که اسم اول طعامده اوله مذکور

شرابك اوله پرده چشمه زدن
پیکار ایرماغ وانهار اشمه زدن

بنم ذکرم اوله دلده شعارك
بنم تسبیحم اوله هم دثارك

دیدی یارب بنی ایله زیاده
کیم ایریشمم کمال ازدیاده

﴿ دیدی ﴾

دیدیکم صفلایم سنی عدودن ملکارم ایله حفظ ایلیم بن
دیدی یارب شیطانی مسلط بکا ذریته قیلدك اسلط
دیدی سندن نه کیم طوغرسه اولاد ملکار قویم آنی ایده ارصاد
دیدی آرتورکه بنون اضعف حال دیدی برحسنه یه عشر امثال
دیدی آرتوردیدی ثواب اولمزین تکیم دیری اوله جانله تن
دیدی آرتورکه چوقدر نعمة الله دیدی لاتقنطو امن رحمة الله
دیدی ارتو رالهی اعطیانك دیدی خوش طوتیله اوغلك یانك
دیدی یارب حسبی یعنی طیدر نه دیلرسم چووردك آنی طیدر
چون ابتدی انده حقیله مناجات قبول اولدی قتنده جمله حاجات
انکچون مستجاب اولدی دعامی انکچون مستطاب اولدی ندامی
که بیلدی اول رسول کائناتی شفیع ایلدی ی فخر ممکناتی
زهی رفعتکه ویرمش اکا سبحان زهی عزت که ویرمش اکا سلطان
کیم آنی عالمه رحمت یراتمش تمامت عالمه حکمت یراتمش
بزی دائمی الهی قیلمه محروم انك یوزی صویمه ایله مرحوم
که حق نور مبین اولدر الهی شفیع المذنبین اولدر الهی

﴿ محمد رحمتك سری معارف شهر ینك خانی ﴾
﴿ شرایع بحر ینه بحری حقائق درینك کانی ﴾

(اقباض) قبض ایتدرمك یعنی بکا اولان عطا کی ملکار الیله قبض ایتدك (مرتاض) ریاضتکش و پرهیزکار اصلده ریاضت حرون طواری اوکرتمك معناسنه در کما قال فی القاموس راض المهر ریاضا وریاضة ذلله فهو رایض کما قال نفعی الشاعر فی وصف السلطان مراد ۞ پهلوان کرمی سفره کش خلق جهان ۞ قهرمان غضبی رایض یکران فلك ۞ وقال الحریری فی المقامات فی وصف البکر وفی ریاضتها عنده ای وفی تعلیمها الادب وقال حضرة مولانا فی المثنوی ۞ لاجرم اغلب بلا پرانبیاست ۞ که ریاضت دادن خامان بلاست ۞ پس انسانك نفس اماره وطبیعت میاله سی برکوره حیوانه بکزرانسان اتی هواسنه وشهوانته مخالف وجهله تربیه قلعه ریاضت دیرلر بوریاضتدن مراد المك اصوله کلسی وطوغری یولی بولمسی وصاغ وصوله کلمسی آکله سیدر ۞ اللهم اجعلنا من اهل الریاضة والمجاهدة لامن ارباب المساهلة والمساعدة (اعواض) عوضلك جمع در عبادت مقابله سنده اولان عوضلردن مراد نعیم آخرت ودرجات جنتدر (پس آدم توبه یابندن سرندیب طاغنه ایندی) سؤال اولنورسه حکمت ندر که آدم جنتده تناسل ایتیوب دنیایه خروجله مبتلی اولدی ۞ جواب بودر که آدمك ذاتنده جمال وجلال سری وضع اولنمشدی اگر جنتده تناسل ایدیدی جمله اهل جلال اولنلر اهل جنت اولوردی ۞ پس حکمت حق آدمك بوعالمه نزولنی اقتضا ایتدی تاکه هرکسك استعدادی مرتبه سنی وجودیولوب بری برلرندن متمیز اولهلر ۞ کما قال الله تعالی (لیمیز الله الخبیث من الطیب) وبر جوابده بودرکه جنتك لذت ونعمتی دنیانك الم وزحمتی چکلمدکچه بیلنمز پس اکر بنی آدمك ظهوری ابتدا جنتده اولسیدی نعمت نیدوکن بیلرلردی (کما قال امیدی الشاعر)

غریق نعمت کیمی زذوق بیخبرست ۞ مثابهٔ مکس مرده در قی زنبور ۞ (ومن لطائف خواجه حافظ الشیرازی)

من ملك بودم وفردوس برین جایم بود ۞ آدم آوردرین دیر خراب آبادم ۞ یعنی بن ملك کبی جنت اعلاده وعالم ملکوتده ایکن آدم سبب اولوب بنی بوخراب دنیایه وعالم ناسوته کتوردی مقصود سر آدمك ظهور یجون روحانیتدن جسمانیته کلدیکن بیان و آدمك بو عالمه نزولی امر بنی عبادتدر بوخصه حاشا آدمه طعن وتشنیع دکلدر بومقامك تحقیقی بودر که الله تعالی آدمك روحانیتنی کندی نور ندن وامر ندن ایدوب جسمانیتنی خاکدن قیلدی غیریدن فیلدی زیرا عالم شهادت عالم غیبك مقابلی وعالم شهادتده خاك جمله اسفلینك اسفلیدر ۞ پس مقتضای حکمت بودر که روحی جمله مك فوقندن وجسمی جمله مك تحتندن اخذ اولنوب علوله سفلك مقابله سی تمام اوله وبو ایکی مقابلی ترکیبدن وجود آدم بر اوز که نظام بوله یعنی فنای حالنده عالم امره دلالت عروج و بقای زمانده تدبیر جمله مرتبهٔ خاکه دك نزول ایدوب جمله یرازنی احاطه قیله وجمیع مراتبی کابنی بیله واکا کوره هرکسك دردنه یردر مان ایلیه وهر فردك استعدادنه کوره پرسوزسویله تاکه عالم طبیعت ونفس وقلب وروح وسر آدمله

محافظه اولنوب مقصود الهی حاصل اوله ۞ بناء علی ذلك آدمك جنتدن هبوطی لازم کلدیکه کثرتده وحدت وتنزلده ترقی وصورتده معنی یوزکوسترمه انکچون رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم جسد شریفلری خاکه دفن اولندی زیرا بو عالمك صورتی محافظه ایدن اوجسد لطیفدر فافهم فانه من المواهب الالهیة ۞ ومن لطائفه ایضاً ۞ پدرمز روضهٔ جنت بدوکندم بفروخت ۞ ناخلف باشم اکر من بجوی نفروشم ۞ یعنی پدرم آدم علیه السلام روضهٔ جنتی ایکی دانه بغدایه صاتدی انك ناخلف اولادندن اوله یم اکرن انی برارپه یه صاتمرسم ۞ بو کلامدن دخی حضرت آدمك شانی قدح چتمز بلکه مطلب اعلی الله تعالی به وصول اولدیغن بیان ایدر وعلو همته اشارت قیلور ایکی بغدای دیدیکی قلتدن کنایه در یاخود آدم وحوانك عدد رأسلری اعتبار یله در استرسه نفسنده ایکیسنك تناول ایتدکلری ایکی دانه دن زیاده اولسون ﴿ وسیأتی من کلمات المحمدیه قوله ﴾ دانه کیم آدم یدی کر کوهر اولسه یاقیم ۞ ایتیم هر کز نظر طاوس زرین پالنه ۞ اولیاء الله بو مقوله مؤول سوزلرینه نظر ایدن ضعفا نك خواطرینه بعض اعتراض حاصل اولورانجق انلر بو کونه کلامی ضعفانك عقول جزئیه سی مرتبه سندن دیمامشلردر مقام الهامدن عقل کل ارباب کوره سویلشلردر تأویلی صحیح اولان کلامه طعندن سکوت اولیدرز پراضرری وارفائده سی یوقدر ۞ تیغ زبان بعاشق حیران چه میکند ۞ پای خفته خار مغیلان چه میکند ۞ آدم مقد ماجنتی ایکی بغدای دانه سنه وردی امادنیایه هبوط ایتدکدنصکره پرارپه یه پیله صاتیلوب مطلب اعلایه توجهه مشغول اولدی بو عالم ملکه کلوب لباس عشق وشوق کیوب اهل فنا اولان درویشلرك جمله سنك حالی بودر (وفی المثنوی) عشق در هنکام اسیلا وخشم ۞ زشت کرداند لطیفانرا بچشم ۞ هرزمر درانمایدکتدنا ۞ غیرت عشق این بود معنی ۞ لااله الاهو اینست ای بناء ۞ که نماید مه ترادیك سیاه ۞ جان هر مرغی که آمد سوی قاف ۞ جمله عالم از ولافند لاف ۞ الحاصل عشاق بو مقوله کلماتی حقیقتده آدمك لسانندن سویلرلر پس نجمه آدمه طعن ایدوب کندیلرنی آدم اوزرینه ترجیح ایدرلر مع هذا رلی اولان درجهٔ نبی یه بالغ اولمزدیو مسطوردر صاحب محمدیه نك بیاندن منفهم اولان کمال محمدی بی بیاندر آدمك جنتده تناول ایتدیکی دانه دنیایه هبوط ندن صکره کوهر اولسه آدم معنی اکا نظر ایتمزوآدم دخی آدم معتبر ندر پس ادنی عاشق کونینه التفات ایلز فکیف که انبیاء عظام واولیاء کرام علیهم السلام (روضه) چاپرلو وچمنلویره دیرلر (ریاض) روضه یه ملازم وآنك صفاسن سورمجی دیمکدر (انك اردنجه حوایی سوروب رحمت قیوسندن) معلوم اوله که آدم توبه قیوسندن چیقمغله بنه توبه یه موفق اولدی وحوادخی رحمت قیوسندن خروج ایتمکله بنه رحمته مظهر اولدی ۞ اما شیطانك چیقدیغی قیولعنت قیوسی اولغله اصلنه رجوع ایدوب ابدی لعنتدن قورتلدی وطاوس ومارباب غضب وخشمدن چقمق دخی بویله در ۞ الحاصل بو کلامدن مراد آدمك توبه وحوانك رحمت وشیطانك لعنت وطاوسك غضب ویلانك خشمله چقدقلرینی بیاندر قیو تعبیری تمثیل طریقیله در (جده) بالضم ساحل البحر فی قرب مکة کما فی القاموس (اعراض) عرضك جمعیدر رانك سکونیله نقدینك یعنی سیم وزرك ماعداسی متاعه دیرلر قال فی القاموس وبالتحریك حطام الدنیا ۞ مقصود حوانك هر درلو زینتدن ومال وملکدن آیرلدیغنی بیاندر (جزیره) بصره ده بر یردر قال فی تفسیر التبیان هبط ابلیس بالابلة بالبصرة وقیل بالمشرق انتهی والابلة کعنبة موضع بالبصرة احد جنان الدنیا کما فی القاموس (تهاض) قال فی القاموس النهض الظلم وناهضه قاومه انتهی ۞ پس تهاض دیمك زیاده ظلم ومقاوم دیمك اولور (شمال) قال فی التبیان هبط الطاوس بمیسان بارض البصرة انتهی وفی القاموس المیسان کورة معروفة بین البصرة وواسط (زاریه) یعنی زاریه ایکلدی معنا سنه در زار باسز ذلیل وحقیر دیمکدر (محاض) محض ایدیجی یعنی خالص قیلیجی کهترکیده اندن جمیغ دیمکله تعبیر ایدرلر مقصود طاوسك دردله کرچکدن آه وفغان ایتدیکنی بیاندر (اصفهان) اسم جمعیدر فایله وبایله تلفظ اولنور عجمده برشهر در که حسن الهواء عذب الماء کثیر الفواکه در (اغماض) کوزن اشاغه طوغری بورامه مراد کوزیومقدر (روایتدر که آدم هم ظهرله عصر اراسنده ۞ قرار ایتمشدی جنتده خراب ایتدی انی اغراض) اغراض غرضك جمعیدر آدمك دانه کندمی تناولدن غرضی جنتده مخلد اولق ایدی لکن بو غرض سببی ایله امر حقه مخالفت ایتمسیله بنیان حالی ویران اولوب جنتدن خروج اقتضا ایتدی ابتدادن انتها یه دك جنتده مکثی آخرت کونلرندن اویله ایله اکثری ارامی قدر ایدی قال الله تعالی (وان یوماً عند ربك کالف سنة مما تعدون (اونتدی حکم سلطانی اونتدی قول سبحانی) بو کلامده الله تعالی یه سلطان وسبحان اطلاقنه دلالت واردر ابو السعود افندی تفسیرنده برفاج موضعده واقع اولمشدر وهدایی افندی الهیاتنده دخی افندم سلطانم سبحانم چوق کلورا کابر علمادن بو مقوله معتقد علیه آدملرك اطلاقنه بناء بزدخی اطلاق ایدرز ۞ پس مؤدنلرك یاسلطان یاسبحان دیو تسبیح ایتدکلرینی

بو اطلاقه اذن شرعی بوقدردیو تجویز ایتمین آدمك کلامنده نظر واردر (اونتدی عهدو بیمانی تراب ایتدی اتی اغراض) عهدو بیمان برمعنایه درآدمك الههه اولان عهدو بیمانی نهی ایتدیکی نسنه یه اقدام ایتمامك اوزره ایدی (وقد عهدنا الی آدم من قبل فنسی) وفتنجه نسیان واقع اولوب اول نسیان انك عالم تراب هبوطنه باعث اولدی بوندن اشارت واردر که هرنه ایشی کیم ایشلمکه ویا اشلمکه مرشد کاملدن اشارت صادر اولورسالك اولنلره لازمدر که اول ایشك فعلنه یاترکنه کر بسته عزیمت اولوب اونومتمدن وغرض نفسانی قارشدرمقدن احتراز ایلیه الحاصل مأذون اولدیغی خصوصه کندی ظنیله دست درازلق ایتمیه زیرا انك منفعت ظن ایتدیکی کاه اولور مضرت اولورخسته طبیب اندهٔ ومیت غسال یدندهٔ اصلوب اوزره ایسه اولدیغی کاکوره اوصافندن فنا بولمغه همت ایلیه اتباع یولنه سالك اوله استقلالدن صاقنه ومن الله التوفیق (الهی) نیچون آدم اولان عهدن اونیدر ۞ حقك امرین طوتمق لازم دکلی ۞ عهدی حفظ ایتمك بوکون کونیدر ۞ مؤمن عهدین کوتمك لازم دکلی ۞ کورآدمی نتدی اونتمقلغی ۞ اندن اولدی جنتدن چقمقلغی ۞ کرك ایسه سکا کریوز اقلغی ۞ عهده وفا ایتمك لازم دکلی ۞ فودیلر جنته طوتالم سنی ۞ فی اسکی عهدك بیانك فنی ۞ تیلرسن صاقلیوب بوجان وتنی ۞ فنایله یتمك لازم دکلی ۞ صاقن طوقنمون نفسك یلندن ۞ شیطان لعنت بولدی نفسك الندن ۞ حق راضی اولغه یکم فولدن ۞ فرمانچه کتمك لازم دکلی ۞ کردی آدم نیچه پیمان اغلابی ۞ تاخشنود ایلدی کوزل مولی بی ۞ حق سنده یاشك آقت چغلابی ۞ کوزك حق کورتمك لازم دکلی (بدیع فطرت فیاض) یعنی الههك مخلوق عجیبی فیاض بوراده وهاب وجواد معناسنه در یعنی بخشش وعطا قلیجی وانعام واحسان صاحبی ایکنجی بنده اولان فیاض ایرمق معناسنه دریقال نهر فیاض ای کثیر الماء یعنی ایرماغك صویی چوغالدقده ایکی جانبدن طاشوب دوکلدیکی کبی آدمك دخی ایکی کوزندن ایرمق کبی اشك ندامت وحسرت فیضان ایلدی (حاشا) کلمهٔ تنزیهیه در (میثاق) عهد محکم معناسنه در زیرا ایشاق وتوثیق برنسنه یی استوار ومحکم ومؤکد قیلمغه دیرلر (ملامت) اصلده رسوایلغه دریوراده مراد ملکلرك آدمه یوابشی نیچون ایتدك دیوسو یلدکاری کلمات نوبنجیه الحاصل دیل اوزاتد قلریدر (بعدذا) درخت معرفتدن تناول دانه حبیله دماغ آدم چاشنی داروساغر محبتدن می عشقله مست وارافکار اولدقده ابتدا زبان ملامتکران دیهوریعنی ملائکهٔ عظمت موفوره طعنه کاه اولوب بعده بوسطح دیهار محنت استواردہ وضع نقطهٔ وجودایتدکده باغبان حکمت کرك محنتله بسیارقلم تأبیرایدوب سردرخت حالن سرعشق اوجندن یردن کوکدك چیقاروب تشهیر ایلدی ۞ اشته آدم معنی اولانك حالی بودر که طریقهٔ رندی اوزره ثابت قدم اولوب ملامت کشلکله عمری کچر وهر بیخبرك الندن برکونه زهر ملامت ایچر ۞ ملامت کن مراجندانکه خواهی ۞ که نتوان شستن اززنکی سیاهی (ندا ایردیکه یاآدم دیدی لبیك یارب ۞ بنی سن کوره طورزسن بکایوق رؤیت فیاض) مصراع ثانی کلام آدمدر بوندن مفهم اولور که الله تعالی آدمه وملکلره تجلی مثالیه تجلی ایلیوب بومقاوله ومکالمه عالم مثاله واقع اولدی ولیکن لاجل التربیه آدمدن محتجب اولوب آدمه وراء پرده دن سوبلدی وقدسبق تحقیق هذا المقام (ادیم) وجه ارض دیمکدر بوندہ آدم لفظنك اشتقاقنه اشارت واردر ولکن اصح اولان بودر که آدم اسم علمیدر تکبیر بوقاروده کچدی (خطیب ایتدم ملائکه فی اول غیرت فیاض) آدمك خطیب اولدیغی سریر معهود اوزرینه جلوس ایدوب یکرمی بك صف ملائکه یه خطاب ایدوب علم اسمادن خبر ویردیکدر ۞ وکان شعیب علیه السلام خطیب الانبیاء علیهم السلام لحسن محاورته بالحاء المهملة مع قومه فالخطیب لایطلق الاعلی من کان لسنا فصیحا بلیغا عارفا بالامور ضابطا للقواعد جاریا فی کلامه علی مقتضی الحال کبعض الوعاظ والمحاورین واما خطباء المنابر یوم الجمعة فاطلاق الخطیب علیهم لیس بالمعنی المذکور لانهم انما یخاطبون القوم بالالفاظ المحفوظة لامن عند انفسهم (غیرت) الغیرة فی الاصل کراهیة مشارکة الغیر فی حق من الحقوق وغیرة الله تعالی منع العبد من الاقدام علی الفواحش لان فیه مشارکة الله تعالی بان یفعل العبد مایرید من غیر التفات الی الامر والنهی وغیرة المؤمن لله تعالی الامر بالمعروف والنهی عن المنکر (عنایت) الله تعالینك قوله اسباب سعادتی تیسیر ایدوب ظاهرده احکام شریعت وآداب طریقت وباطنده تدبیر وتزکیهٔ نفسله مشغول قیلمسنه عنایت دیرلر صفت ارادت اوزرینه مبنی برمعنادر (مبتلی) ای بالاوامر والنواهی (حجت) اصلده دلیل وبرهان معناسنه درویقال الحجة مادلت علی صحة الدعوی وحاجه ای غلبه بالحجة بوراده مراد حق تعالینك خلق اوزرینه کتاب ورسول وبیان ایله احتجاجیدر کما قال الله تعالی (قل فلله الحجة البالغة) یعنی حق تعالی تقریر وتقریر اوزرینه محاسبه ومناقشه ایدوب قولك اقوال وافعال واحوالی خصوصنده ایراد حجت ایدوب قولنی مؤاخذه بالحجه ایدرسه قول اکاطوغری جواب ویرمکه قادراولمزبلکه عصیانی ظاهراولوب هروجهله لازم

اولور وعدله مقارن اولورسه جزا سنی بولور (لطف ربانی) رب العلمینه منسوب لطف در بکدر الف ونون تأکید ومبالغه ایچوندر (منت) اصلده اول نعمته دیرلر که منعم اولان منعم علیهدن اجر وعوض استمیه (والمنان) فی صفة الله تعالی المعطی ابتداء من غیر ان یطلب عوضا کما فی حواشی ابن الشیخ یقال منة فلان طوق فی رقبة فلان ای نعمته) صکره امتنان یعنی عد نعمت معناسنه استعمال اولندی بوراده معنای اول مراددر وکذلك کلستان اولنده اولان منت دن مراد بودر منت خدایرادیمك یعنی اجر وعوضسز نعمت ویرمك الهه مخصوصدر بکدر بو سوزدن خدامان اولمق لازم کلز منت خدانکدر دیمك نیجه منان الله تعالی ایسه منت خدایه در یعنی اکا مخصوصدر دیمك زمانده یه منان الله تعالیدر الحمد لله ده اولان لام تخصیصمك معناسی بوراده دخی جاریدر حمد الهه بکله حمد الله تعالی یه مخصوصدر دیمك بیننده فی الحقیقه فرق یوقدر ● پس سودی شارحك کلستان اولنده یازدیغی اعتراض محللنده دکادرزیرامتنی امتنان معناسنه طوتوب ادات تخصیصك مألندن غفلت ایدوب حددن خارج کلمات یازوب جهلنی کوسترمشدر (قل للذی یدعی فی العلم فلسفة ● حفظت شیئا وغابت عنك اشیاء) منت الهه دیمك شعراء رومك دیوانلرنده کلمشدر (کما قال باقی الشاعر) منت خدایه دولت دنیا فنا بولور ● باقی قالور صحیفهٔ عالمده آدمیزه (محمد در حقك سری) حدیث قدسیده کلمشدر که (سر الانسان سری وسری سره) یعنی انسانك سری بنم سرمك ظاهری وصورتیه روبنم سرم آنك سرنك باطنی وحقیقتیدر سر انسان حقیقت انسانیه دن عبارتدر که حقیقت الهیه صورتی اوزرینه ظاهر اولمشدر کما قال علیه السلام (خلق الله آدم علی صورته) آدمکه نوع بشرك کاملیدر صورت حق اوزرینه مخلوق اولیجق رسول اکرم صلی الله علیه وسلمکه بونوعك اکملیدر نه مرتبه ده صورت حق اوزرینه اولق کرکدر قیاس اولنه مع هذا حدیث مذکورده آدمدن فی الحقیقه مراد اولنان نوع بشردر ونوع بشردن مقصود بالذات اولان جناب رسالتدر حدیث قدسیده اولان انسان لفظی دخی بوکا قیاس ایله (معارف شهریارنك خانی) خان اولو سلطانه دیرلر غالبا استعمال اله پادشاه تاتار ده لقب اولمشدر معارف معرفتك جمعیدر ومعرفت خواص اوصاف خواصدندر که قلب وروحك آثار خدا وافعال صفات وذات کبریا ایله آشنا لغیدر قلب انسانه افضل القوی دینلورزیرا اشرف علوم ایله متصف در سائر اعضا وقوانك خواصی بوکا نایبدر ● پس انسان احوال قلبیه مقیداولق کرکدر قال تعالی (فاعلم انه لا اله الا الله) بوآینده علمك مرتبهٔ اولوهیته تعلق ایتدیکی فهم اولنور زیرا آنك فوقی که غیب مطلقدر اکا علم دخول ایتز (بعدذا) علم ومعرفت اصطلاح صوفیه ده یردر ولکن عالم دیمك علماء رسومدن شایع اولمغله تخصیص ایچون علماء بالله اولنلره عارف بالله اطلاق اولندی بو مقامك تفصیلی استینلر شیخ اکبر قدس سره الاطهر حضرتلرینك مواقع النجوم نام کتابنه نظر ایده ز (شرایع بحرته بحری) شرایع شریعتك جمعیدر شریعت الله تعالینك قولرینه مشروع قیلدیغی امورد ر یعنی اظهار وتبیین ایتدیکی اسنه لردر که رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم آنی جبریل وساطتیله حقدن اخذ ایتمشدر اعتقادیه وعملیه اولنلره شاملدر بوکلامده شرایعی بحره وجناب رسالتی بحریه تشبیه واردر (حقائق درنك کانی) حقایق ایکیدر بری حقایق الهیه در که اسماء وصفات وافعال وشؤن حقدر وبری حقائق کونیه در که تعینات موجوده در بوایکی حقایقدن خبردار اولنلره عارف دیرلر زیرا مکاشفه دیدکاری انسانك قلبی ایله بو حقایق کلیه وجزئیه نك اراسندن حجاب ظلمانی ونورانی مرتفع اولوب آینهٔ دله صورت مقصود تجلی ایتمکدر (بعدذا) شریعت عامه وخاصه نك وحقیقت اخص الخواصکدر حقك سری بومرات ده سار یدر کیمنه ظاهر وکیمنه مختفیدر مبتدی اولنلر اهل شریعت ومتوسط اولنلر اهل معرفت ومنتهی اولنلر اهل سر وارباب حقیقتدر مابیننده برازخ چوقدر اراپی پیلور صاحب محمدیه بیت مذکورده درج اولان مراتبی ضرورت قافیه ایچون ترتیب اوزره یازمدی مقصود اهل دله ظاهر در (الهی) عشك عیان اولدی بکا حیرتده قالدم بن غریب ● شوفکاه اولدم آشنا محتده قالدم بن غریب ● عشقکاه دوش اولدم یه بونجه ملامتکرله ● آدم کبی دوشدم یره ذلتده قالدم بن غریب ● حقدن عنایت اولسه نیجه نسیم وصل اسه ● سن یاولدم ایت بن بی کسه فرقتده قالدم بن غریب ● عشقکاه حالم بیلدیلر عالم ملامت قیلدیلر ● هب دوستلرم طاغلدیلر وحدتده قالدم بن غریب ● جنت ایکن یرم بنم حق یره دوشدی تنم ● ترك ایتدم اسکی مسکنم غربتده قالدم بن غریب (ناصیت) موی پیشانی قال الله تعالی (لنسفعا بالناصیة) ای لنجرنه بناصیته قال فی التبیان الناصیة قصاص الشعر فی مقدم الرأس فوق الجبهة وکذا فی القاموس بوراده ذکر محل ارادهٔ حال طریقیله صاچ مراد اولنور زیرا چراولنمق صاچله اولور (نه یوله استریسك کوندرسن) بوراده اسرار غامضه وارد رهر تنك حوصله اولان ای هضم ایتز وهر زمین شوره ده اومقوله دانه بتمز (ع) ولا تبذر

السمراء فی ارض عفراء (صفی) اورندولنمش دیمکدر وقدسبق آدمه صفی الله دینلور زیرا فرآنده اصطفاسی بیان اولنمشدر (کما قال الله تعالی ان الله اصطفی آدم ونوحا) الایه (مواقع) موقعلك جمعیدر موضع معناسنه (صفح) وجه (نهاد) رسم وآیین (دیدی توحید میله قورتلاسن) روایتدر که شیطان خرطومنی انسانك ایکی بغرینی اراسندن قلبنه اوزادوب تخم فساد صاچرا کرا ول قلبی ذکرایله حاضر بولورسه یانداوغرامز زیرا حق ذکر اولنان پرده شیطان اکلمز اکر نسیاندن ذکره عودت ایدرسه خرطومنی چکر واول قلب صاحبنك نورذکرنه انك ناری طیانمیوب فاجرانکیون قفادن جماعت ایتمك مسنوندر زیرادمی تقلیده مجاری شیطانی تضییق واردر (بعدذا) هر کیمکه توحید حقانی یه واصل اوله ایدی شیطاندن خلاص اولورکما قال الله تعالی (الاعبادك منهم المخلصین) اکرسؤال اولنورسه که هر کسك یانده رجنی قرینی وار در پس نیجه اندن خلاص اولنور جواب بودر که انك یعنی مخلصك حالی غیره قیاس اولنمز زیرا اول (الا ان الله اعاننی علیه فاسلم) سرینه مظهراولوب اهل ذمت اولان رعایابلاد مسلمینك ایچنده دست درازلق ایده مدیکی کبی یونك شیطانی دخی بروجهله انکله محاربه یه یول بوله مز الخاصل توحید رسمی ایله موحد اولنلرشیطاندن فی الجمله خلاص اولورلرامانوحید عیانی وحقیقی اهلی بالجمله خلاص اولورلر (اللهم اجعلنا منهم وارض عنا کمارضیت عنهم (شعار) ایچ قفتانه (دثار) انك اوزرینه کیدکاری لباسه دیرلر (ملکارم ایله حفظ ایلیرلر) هر کسه موکل اولان ملائکه نك عددنده اختلاف واردر ابن عباس حضرتلرینك روایتلری اوزره بش ملکدر ۞ پس بومکارم انسانی یقظه ومنام حالنده جندن وحشرات ارضدن وحجر وشجر اصابت ایتمکدن وغیری بلا وآفتدن محافظه ایدرلر ۞ آدمی رادشمن پنهان بسیست ۞ آدمی یاحذرعاقل کسیست ۞ بومقامك تفصیلی روح البیان نام تفسیرمزده سوره رعدده وفقه کبدانی اوزرینه اولان شرحمزده مسطوردر (مسلط) حواله (ذریت) یقال ذرالشیء کثرومنه الذریة مثلثة لنسل الثقلین کافی القاموس (اسلط) زیاده مسلط یقال سلطه ای غلبه وقهره کافی الاخری (ارصاد) منتظراولمق بوراده مراد ملکلرك حفظایچون انتظاربدر بومحلده تفصیل واردران شاء الله تعالی شق صدرمحلنده بیان اولنور (دیدی برحسنه یه عشرامثال) کما قال الله تعالی (من جاء بالحسنة فله عشر امثالها) معلوم اوله که اعداد درت مرتبه در آحاد وعشرات ومأت والوف درانسانده دخی بودرده مقابل درت مرتبه واردر که نفس وقلب وروح وسردر نفس مانند ارض خبیثه در (والذی خبث لایخرج الانکدا) موجبنجه انك اثری براولور زیرا آحاد مرتبه سنده در قال الله تعالی (ومن جاء بالسیئة فلا یجزی الامثلها) قلب ارض طیبه در عشرات مرتبه سنده در روح مأت مرتبه سنده در سرالوف مرتبه سنده در ۞ پس هر کسك عملنك ثوابی صفاء سری وخلوص نیتی قدر درمرتبهٔ سرطریق کبریا اوزرینه عمل اولنان اکسیر کبیدر که انك بردرهمی مابین السماء والارض سیم وزرله مالا مال ایدر ۞ پس اصحاب ترکیب مرتبه سنده اولان ناقصلر ارباب اکسیر مرتبه سنده اولان کاملره قیاس نفس ایتمه ز فبینهم بون بعید (لحرره) کاملك هر قطره سی دریا اولور ۞ ذره سی قدر ره تابان اولور ۞ ایریشور مقصوده اسب تیزرو ۞ لنك اولان خرعاقبت بولده قالور ۞ فیتی کوهر یکر یك درهمه ۞ کورخرف اماکه فلسه صاتلور (تواب) توبه یی قبول ایدیجی توبه رجوع معناسنه در لکن عبده نسبت ایله معصیتدن وحق تعالی یه نسبت ایله تعذیبدن رجوع دیمکدر ۞ قال فی تفسیر الحدادی الاستغفار لایکون توبة الا بجامع مالم یقل معه تبت واسأت ولا اعود الیه ابدا فاغفرلی یارب انتهی فاحفظ واذکر التوبة اثناء الاستغفار بان تقول استغفرالله واتوب الیه فی کل عشرین اوثلاثین مرة من مرات الاستغفار کما تقول محمد رسول الله اثناء الکلمة الطیبة فی بعض الاحیان (لاتقنطوا) قنوط نا امید اولمغه دیرلر (اعطیات) اعطیه نك جمعی واعطیه دخی عطیه نك جمعیدر عطیه عطا وبخشیش ایتدکاری نسنه شیء معطی معناسنه (بنات) بنك جمعیدر قز معناسنه (مستطاب) کوچك (انك یوزی صوینه ایله مرحوم) کشینك یوزینك صوبی خلق ایچنده اولان قدر ورونق وحرمتیدر پس بو کلامدن منفهم اولور که برکسنهٔ دعاسنده انبیا واولیا وملائکه ویونك امثالی حرمتنه دیمك جائزدر کافی البرازیة ۞ اما انبیا واولیا حقیچون دیمك مکروهدر زیرا مخلوقك مخلوقی اوزرنده حقی یوقدر دیوهدایه ده تصریح اولنمشدر ۞ مکر دعاده حقله حرمت برمعنایه اوله کما هوالشایع وکتاب المحمدیة مشحون بذکرهما (که حق نورمبین اولدرالهی) کما قال الله تعالی (قدجاءکم من الله نوروکتاب مبین) بوآینده نوردن مراد حضرت رسالت صلی الله علیه وسلمدر نوره تسمیه یه وجه بودرکه الله تعالینك نورکرمله ابتدا ظلمت عدمدن بیرون ایتدیکی اول نور پاك ایدی کما قال (اول ماخلق الله نوری) آنچه اول شد پدید ازجیب غیب ۞ بود نورجان او بی هیچ ریب ۞ بعدازان آن نور مطلق زد علم ۞ کشت عرش وکرسی ولوح وقلم ۞ کافی تفسیر الکاشفی (شفیع المذنبین اولدرالهی) مذنب کنهکاردر

شفیع شفعه ندرضد وترمعناسنه زیرا شافع اولان کیمسه مشفوع له اولانه جفت اولورطلب نجات و یارفع درجاتده
انکیچون کشینك کندی نفسنه ایتدیکی دعایه شفاعت اطلاق اولنمز ۞ اگرسؤال اولنورسه امت حضرت رسالت
ایچون مقام وسیله یی دعا ایدرلر بودعایه شفاعت دینلورمی ۞ جواب بودر که شفیعده علو و یا مشفوع له ده عجز شرط
اولنمشدر پوراده امتك رسول اوزرینه علوی ورسولده دنی عجز یوقدرلو یله اولسه اکا شفاعت دینلز بلکه دعا
دینلور که غیرت الهیه یایندن براز در قافهم (الهی) طوغو بذرحالده نورجمالك یارسول الله ۞ طلوبدردیده آدم
خیالك یارسول الله ۞ دنی کلمدن اول ذات پاکك عالم ملکه ۞ کورنمش ایدی آثار کمالك یارسول الله ۞ سنکله
ایردی درکاه قبوله عاقبت آدم ۞ چو یلدی حرمت جاه وجلالك یارسول الله ۞ قومز بووادی عشق ومحبت
ایچره یرتشنه ۞ ایر یشوردانما فیض زلالك یارسول الله ۞ نهی قالز جهانده سفره امیدی برفردك ۞ نعمین کونده در
دست نوالك یارسول الله ۞ بنه قدرك بیلن جوهر فروش عشق وشوقکدر ۞ نه بیلسون دوراولان سر وصالك
یارسول الله ۞ حقیقت ذات پاکك بردرخت معرفتدر کیم ۞ اولو بدرشرع کو یارتهالك یارسول الله ۞ نوله حق یه
ایلرسك شفاعت ای کرم کانی ۞ چومقبول خدادر هرمقالك یارسول الله

قافیة الطاء

روایت قیلدی راویلرخبرده سو یلنوب انماط
دیلکلر دیلدی آدم اشتدك مستجاب اولدی
بکا پس مهل و یرکل تاقیامنه دکین طورم
مساط ایله پس بنی اکا ونسلنه آمك
دیدی پس اوله کل طورغل کموقت معلوم اولنجه
دیدی پیره اینجمك سن مزایلدر سکا مسکن
دیدی فانی یکا قرآن دیدی شعرایله چالغولر
دیدی فانی بنم اوم دیدی اوك اوله حمام
دیدی فانی طعامم کیم انی ایدم تناول بن
دیدی فانی شرابم پس دیدیکیم کل مسکردر
دیدی فانی شعارم پس دیدی لعنت دررسکا
دیدی فانی بنم آغم دیدی آفك اوله عورت
دیدی عورتلرك حین کوکلدن قیلیم اخراج
دیدی حق جنتدن کیترجیم اولدك سکا لعنت
زهی تقدیر ربانی نلر ایشلر نظر ایله
بولر دنصکره پس حوا اور وطوردی دیدی یارب
بنی اکسك یرانمدك هم عقلده دینده میرانده
دیلرون بن دنی صندن قبوکدن اولیم محروم
دیدی سکا دنی و یردم حیا ورحمتی انسی
شودکلو یازشم سکانوابی غسل قلقدن
دنی بودر اکرعورت طغورکن اولورایسه
ایشندی چون انی حوادیدی یارب حسبی پس
چون ایتدیلر مناجاتی قبولك بندی حاجاتی
خبرده شویله کلمشدر امام فخر رازیدن
که توراة ایچره موسایه خبر و یرمیشدی الله
فرشتهلرله بولشدی دیدی بیلدم کیم اول الله
اکهمدر بنم الله قو خلقك الهیدر
کیم اولدر عالم وقادر حکیم وفرد بیچون اول
نه سویلر دکله حاضر در سؤالنده انك لقمان

که شول دم آدم وحوا وابلیس اولدیلر اهباط
دیدی شیطانکه رحمتدن بنی چون ایلدك اقناط
بنی انسان ایچون چونکیم نظردن ایلدك اسقاط
که بنده انتقام ایدم الام دادم اولام سلاط
دیدی مسکن قنی بکا که اندهٔ بن اولم مشاط
دیدی ارسال ایدیسرسین کتاب وانبیا اسباط
دیدی فانی بکا مرسل دیدی کهانله غسلاط
دیدی فانی مؤذن پس دیدی مزمارله عیاط
دیدی شول کیم بنم آدم دیمه انده هر خباط
دیدی فانی بکا مجلس دیدی بازار ایچی بطاط
دیدی فانی دثارم پس دیدی بندن سکا اسقاط
دیدی عزلك جلالکیچون یوسوزده اولمشم نشاط
دیدی نزع ایتیم توبه قالمجه جانی پرقیراط
چوقیلدك امر مه تفریط چون ایتدك حکمه افراط
بوایشلرده نظر اولدر بلینسه اوسط الاوساط
بنی اکری ایکودن برانمدك ایتدك احتیاط
شهادتده جماعتده نصیم ایلدك احیاط
اومرون بن دنی فضلك ایریشه ایلیه اقساط
پس انکیچون ایدرلر بولرله اختلاط اخلاط
دنی اوغلان طوغرمقدن که بلرهیچ انی ضباط
شهیدلرایله قو یارم ایده اوچاغه استصراط
یتر بکا بواحسانلر بن آرق اولیم محناط
اشاغه یره اینسدیلر قنی اول رفعت فسطاط
که تفسیرکبیرنده دیمشدر یاز دیدی خطاط
که شیطان چونکه جنتدن چقوبن بوردی شطاط
قویا اربسر قیامت هم برادیسر درر اشراط
برنجدد رانمك ایشی قویه کوستر انماط
ولیکن سر حکمتدن سؤالم وار ایدی اشواط
نه صورر دکله قاصر در جوابنده انك سقراط

زهی سلطان محمد کیم انکچون در قوعالم | خصوصا موسی وعیسی کیم اوله یوعلی بقراط

﴿ محمد در حقك سری معارف شهر یك خانی ﴾
﴿ شرایع بحرینه بحری حقایق درنك کانی ﴾

فرشتهلر دیدی ندر سؤالك | دیکل ایشیده لم مکر یله آلك
دیدی اوّل بودر سزه سؤالم | اکا معلوم ایدی خود جمله حالم
بیلور دی ایشلر یمی فتنه ایدی | بوا ممکن دی بنی حکمت نه ایدی
ایکنجی بودر ایتدی چونکه تألیف | بکا طاعت بیوردی ایتدی تکلیف
چو یوق طاعتدن اصیسی زیانی | ندر حکمت که تکلیف ایتدی آنی
اوچنجی بودر ایتدم چونکه طاعت | بیوردی آدمه ایدم اطاعت
مع هذا نه اصی باکه آندن | ندر حکمت آنی دیك ایشدم بن
بودر دردنجی کیم دیدم بوجودی | سنك غیریکه ایتزم سجودی
نه صوچم واربو سوزده ایتدی لعنت | جواب ایدك ندر بو ایشده حکمت
بشنجی بو بنی قوغدی قپودن | نیدردی جنه کیروقبودن
اکر بن کیرمسم چقمزدی آدم | ندر حکمت بو ایشده دیك ایشدم
بو در التنجیسی ندر حکومت | بنمله آدم ایدردی خصومت
نیچون اوغلنلر بنه ایتدی تسلط | ندر حکمت بولاره قیلدی تسلط
یدنجی بو در استدم حیاتی | نیچون ویردی بکا عمر و ثباتی
مع هذا که قیلسه بنی اهلاك | جهان اولوردی شرمدن بنم پاك
ندر بو ایشده وجه قدرة الله | ندر بو یدی ایشده حکمة الله
توقف قیلدیلر پراز ملکلر | که نه اوله بو ایشلرده دیلکلر
خطاب ارشدی حقدن دیك جوابن | که کنایدر سوزك بیلز صوابن
اکر تسلیم ایدیدی قدرتیمی | سؤالی ایلیه دی حکمتیمی
که ایشمدن سؤال اولز بکا هیچ | کسنه اعتراض ایتمز بکا هیچ

﴿ محمد در حقك سری معارف شهر نك خانی ﴾
﴿ شرایع بحرینه بحری حقائق درنك کانی ﴾

خبرده وارد اولدی پرعجب سوز | که اول سوزدن جکر لرده پنار سوز
که چیقدی آدم وحوا وشیطان | کلوب پریوزینه طوتدیلر اوطان
خطاب ایردیکه نیچون اغلشور سز | بوآه ودرد له محزون اولور سز
دیدیلر فورقرز مکر کدن ای حق | کیم ایده وز خلاف امر کدن ای حق
جوابنده بیوردی حق تعالی | امین اولمك بنم مکر مدن اصلا
نیچون فورقایه حقدن اهل ایمان | که حقدن فورقین اولز مسلمان
یزه ایتمز می عبرت بو کیم آدم | حق انی ایتشکن بونجه اکرم
که تا حتی اکا ارشدی اکرام | ملکلر سجده قیلدی ایتدی اعظام
اکا برخاص قولی طاعاد بغیچون | که برکز سوزنی طوتمادی بغیچون
پس اول خاص قولنی مردود قیلدی | انکچون تا ابد مطرود قیلدی
شو دکلو ایتشکن آکا اعزاز | مقام عالیده ایتشکن افراز
کبر و ردانه ایچون حضرتندن | صوك اوجی سوردی چیقاردی قتندن
مع هذا صغیره ایشلمدی | که زیرا نهی تنزیه ایشلمدی
پس ای عقل اسی کامل معرفتده | ندر دیرسن بو ایشده بو صفتده

عجب بیلد کی آخر مرتبت نه	نه ملکه عز سفر نه مزلت نه
اشندکی دیدی صاحب کمالی	کمنه بلدی آخر مآلی
چو بیلمز نیچون دهشت کرکز	چو خشیت بوق نیچون خشیت کرکز
الهی بزده یوقدر بزه درمان	پس احسان ایتکه سنسن کیرو محسان
امر که سن یاغشله بزه توفیق	حبیبك حبنه حقانی تحقیق

﴿ محمد در حقك سری معارف شهرنك خانی ﴾

﴿ شرایع بحر ینه بحری حقایق درنك کانی ﴾

(انماط) نمطك جمعیدر طریق معناسنه (اهباط) یقال هبط نزل واهبطه انزله (اقناط) ناامید ایتمك (اسقاط) دوشورمك (نسل) ولد معناسنه در (انتقام) کین المق (سلاط) زیاده حواله اولنجی کلمهٔ مفرده در قراءکی سینك فتحیله دخی اولنق وجهدر (دیدی پس اوله کل طور غل که وقت معلوم اولنجه) وقت معلومدن مراد نفخهٔ اولی واقع اولان وقتدر کما قال الله تعالی (فانك من المنظرین الی یوم الوقت المعلوم) بعضیلر شیطان بدرغز استدعا قتل اولندی دیمشلر و بعضیلر حضرت عیسی علیه السلام نزول ایتدکده دجال وشیطانی قتل ایتسه کرك دیمشلر لکن وقت معلومدهٔ اشعار اولان وجه اولدر (بعدذا) یو مسئله دن کفارك دعاسی مقبول اولق منفهم اولدی وقد صححه العلماء فی حقهم فیما یتعلق بامور الدنیا ۞ اکر سؤال اولنورسه که شیطانك حق تعالی ایله مکالمه سی نه طریقی اوزره در جواب بودر که تحقیر واهانت اوزره در بعض مغضوب قوللره افندیلر بنك خطابندن شرف ولطف لازم کلمز اکر سؤال اولنورسه که شیطانك دعاسی قبولده حکمت ندر ۞ جواب بودر که شیطان ملعون اولمزدن اول سموات وارضده سجده ایتدیکی برقالیوب دهر طویل تعبد ایتمشدی پس قیامته دك معمر اولدیغی ایتدیکی عبادتك دنیوی اجر یدر (ومالهٔ فی الاخرة من خلاق) اکر سؤال اولنورسه که جمله انبیانك دشمنلری اهلاك اولنوب آدم صفی الله دشمنی ابقا اولنمقده حکمت ندر ۞ جواب بودر که خیروشرك ظهور بنه بهانه اولوب خلق امتحاندر اکر سؤال اولنورسه که شر الخلق اولان ابلیس ابقا اولنوب خیر الخلق اولان محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم وفات ایتمسنك حکمت ندر ۞ جواب بودر که اهل حقه آخرت دنیادن خیراولدر کما قال الله تعالی (والاخرة خیرلك من الاولی والاخرة خیروابقی وماعندالله خیرالابرار) و بردخی سر خلافتی اظهاردر زیرا رسول اکرم صلی الله علیه وسلم قیامته دك معمر اولمش اولسه هر خصوصده کندیلری مستقل اولوب خلافت ووراثت امری وسری ظهور ایتزدی ۞ پس کندیلری وداع عالم فانی فطعه (علماء امتی کانبیاء بنی اسرائیل) سری ظاهر اولوب شرف محمدی حاصل اولدی (مشاط) میله در تونله دکادر یعنی صاچ طرانجی ودوزکنجی مقصود بدننی تربیه واکا متعلق اولان اموری تدبیردر (مزابل) من بله تك جمعیدر آدم علیه السلامه احسان اولنان مساجدك برینه شیطانه مزابل و یرلدی نقدر مردار یرلر وارایسه جمله سی مزابلده داخلدر قدمکاه وآخور وقیون ودوه وامثالی یاندقلری یرلر کبی (اسباط) سبطك جمعیدر ولد الولد معناسنه کما فی القاموس والاسباط فی ولد اسحاق کالقبائل فی بنی اسمعیل کما فی التفاسیر الشریفة قال الله تعالی (قولوا آمنابالله وماانزل الینا وماانزل الی ابراهیم واسمعیل واسحاق و یعقوب والاسباط) یو آیتده اسباطدن مراد اولاد یعقوب واولردن شعب ایدوب قرنا بعد قرن ظهور ایدن بنی اسرائیل پیغمبرلر یدر که جمله سی حضرت اسحاقك سبطیدر حضرت اسماعیل اولادنه اسباط اطلاق ایتمك بحسب الظاهر نص قرآنه مخالفدر تتکیم تنزیلده کلور (یاایها الناس انا خلقناکم من ذکر وانثی وجعلناکم شعوبا وقبائل الایة) یو آیت شریفه ده شعوب وقبائلدن مراد اولاد اسماعیلدن تشعب ایدن جماعت وقبائلدر که فخر عالم یو جمله دن قریش وهاشم سلسله لرندن ظهور ایتمشلردر و یو قبائله حالا عرب ایجنده اعتبار اولنور یعنی عرب اراسنده اطلاق اولنده قبائل دینلور اسباط دینلمز (واما قوله علیه السلام حسین سبط من الاسباط) فمناه امة من الامم کما فی القاموس وشروح الحدیث مع هذا حضرت حسین رضی الله تعالی عنه سیادات کرامك اصلی ومنشائی اولمغله تشعب وتسلسله سبط بنی اسرائیل کبی اولدیلر یعنی حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم اولاد حسینی کثرتده سبط بنی اسرائیله تشبیه ایدوب سبط اطلاق ایتدیلر زیرا عموما دستار بند سبز اولان سادات ناس فرزند کرامی حسین اولان زین العابدین حضرتلرندن تشعب ایتمشلردر (لمحرره) حضرات حسن حسینی کورك ۞ انبیادن دکل ایکن تحقیق ۞ عین اسماعیلدر ۞ فی الحقیقه بودو شقیق شقیق (اللهم اجعلنا من محبیهم لا من المفرطین فیهم (شعر) قولك منظومنده استعمال اولنور

﴿ لکن ﴾

لكن اكر ترغيب ترهيبه متعلق اولسه الهيات وقصائد ربانيه وكلمات حقانيه دينلور واكر مجاز وهوى قبيلندن اولسه شعر وغزل دينلور ۞ درقيامت زمره شعرا بقرياد كيمى ۞ كرسراسر سخنش حكمت بونان كردد ۞ زمان اولده بلغاء عرب خطابت ايله اكتفا ايدوب شعرى يعنى كلام منظومى دنائت عد ايدرلردى ۞ پس منظوم منثوردن متأخر درونثرك شرفنه اعجاز قرآن نثرله واقع اولمق كافيدر قال الله تعالى (وما علمناه الشعر وما ينبغى له ان هو الا ذكر للعالمين) علماء رحمهم الله تعالى بيورمشلركه حضرت رسالتدن كلام منظوم بطريق الاتفاق واقع اولمشدر بوخسه قصده مقارن نظم صادر اولمامشدر لكن حسان بن ثابت حضرتلرينه وانك مثالى بلغاء اصحابه كلام منظوم انشا ايدرلردى ۞ پس مشايخ قسمى دخى بحسب الاقتضاء وغلبة الحال كلام منظوم سويلك لابأسدر انجق زمانه مدعيلرينك كلماتى مجاز حكمنده اولديغندن شبهه يوقدر (كهان) كاهنك جمعيدر كاهن كله جلك زمانده اولهجق نسنه لردن خبر ويرنه ديرلر اكر نجمك طلوع وغروبيله استدلال ايدوب ادعاء علم غيب ايدرسه منجم ديرلر اكر مسروق وضاله دن خبر ويرسه عراف ديرلر بوجمله به اعتقاد ايتمك يوقدر وبونلره اعتقاد طريقيله برنسنه سؤال ايدنك حقنده لزوم كفر تصريح اولنمشدر زمانك اري وعورتى وعالمى وامسى بوكا مبتلادر اصلحهم الله وردهم الى بابه وجعل مسارعتهم الى نحو جنابه (غلاط) غالطك جميدر غلط سوز سويليجى معناسنه يعنى سكا مرسل نقدر يلانجى ومدعى واريسه انلر اولسون (حمام) شيطانك اوى اولغله ضرور تسز اندە نماز قطع مكروهدر وسلام ويرمك يوقدر ديونصريح اولنمشدر خصوصا عصردە نصكره سحر اعلايه دك حمامه كيرمكدن احتراز اولنمق كركدر زيرا شياطينك انتشارى زمانيدر ضرورت اولورسه چراغله ورفيق ايله دخول ايتمك لازمدر (مزمار) دودك ايله كارى آلت معروفه در وفى الحديث (بعثت لكسر المزامير) والمراد آلات الغناء كلها تغليبا والكسر مبالغة عن النهى كذا فى شرح الاربعين حديثا لابن الكمال وجميع الآلات المطربة اذا استعملت باللهو واللعب كانت حراما فاذا خرجت عن اللهو عند احد ذالك الحرمة منها فليست الحرمة عينية كحرمة الخمر والزنا كذا فى ايضاح الدلالات فى سماع الآلات لابن الناعى ۞ بومقامك تفصيلى بودر كه انسان برنسنه يى سماعده حاصل اولان ميل اكر طبيعت مقامندن ايسه اكا شهوت ديرلر نفسدن ايسه هوى ديرلر بوايكيسى حرامدر وشيطانيدر عامة ناسك ميل وجنبشى بوايكيدن خالى دكلمر اما اكر اول ميل عالم قلبدن تولد ايتسه اكا محبت ديرلر واكر مى تيهور وحدن ظاهر اولسه اكا انس وحضور ديرلر بوايكيسى حلالدر ورحمانيدر ۞ پس سماعده محققك مبطلك يعنى فرق ايدن بومقامدر در (نحرره) يوغيسنده محبتدن اثر ۞ كوشكى مزمار لردن ايله كر (بعد ذا) صاحب محمديه ديمك بومقامه مناسب كلامى وارد ركه كتابك اواخرنده كاور (عباط) عين مهمله وباء مثناته صياح يعنى چاغرمجى معناسنه درغين معجمه ايله دكلدر پس مزمار ايله عباط ديمك يعنى سنك مؤذنك دوكونلرده وبجمع فسق اولان يرلرده وغيرى مواضعده چالقو چاليجى وچالوب وچاغرمجى اولسون ديمكدر (تناول) يمك اكل كبى (خباط) خاء معجمه ايله سهو ايدمجى اوندمجى معناسنه معلوم اولهكه شيطانك وحتك اكلى خصوصنده علما اختلاف ايتمشلردر بعضلر حقيقت اولغله حمل ايتمشلردر زيرا انلرك اجسامى رقيقه اولسى حالريه ونيشه لريه مناسب اولان وجهله اكل وشرب بلريني منافى دكلدر وبعضلر انلرك اكل وشربى مضغ وبلع طريقيله دكلدر بلكه تشمم واستراح طريقيله در ديمشلردر هر يرينك سنه لرى واردر كما بين فى محله (بعد ذا) بسمله سز اولان اكل وشرب برشوره زمينه تخم صاچمغه بكزر يعنى انك بركتى ونماسى اولمز واوملعونه آدم يوب ايچديكى نسنه دن بدننده طاعت وعبادته قوت بولماز بلكه وقتى كسل وفتورله ضايع اولور بسمله ايله اولان يونك خلافنه در انجق حضور قلب اولدقجه مجرد بسمله كفايت ايتمز زيرا لسانله ذكر ايتمك شريعت مرتبه سيدر وجنانله فكر ايتمك حقيقت مرتبه سيدر كشينك ظاهرى باطنته مطابق اولوب لسان وجنانده اتفاق اولدقده شيطان ارايه كيرمز حضور قلب اولوب ذكر لسانى اولسه بنه مقصود حاصل اولور (قال فى المثنوى)

ترك استثنا مرادم قسوتيست ۞ نى همين كفتن كه تمارض حالتيست ۞ يعنى بركسنه يرخصوصنده (ان شاء الله) لفظنى ترك ايتدن مراد لسانله ترك ذكر دكلدر بلكه قسوت قلبدر ۞ پس هر كيمده كه قسوت قلب اولسه بلكه حضور دل اولسه اول كيمسه ان شاء الله ديمش كيدر ظاهرده كرك ديمسون وكرك ديمسون انجق افضل اولان ظاهرله باطنى جمع ايتمكدر انكچون نمازه شروع حالنده نيت اولنوب الفاظ نيت دخى لسانله ذكر اولنور ۞ كما قال حضرت الهدايى عليه الرحمة ذكر اللهى بيچون قلبك اولور غافل ۞ خدا هر برده حاضر كن ندندر آرزه حائل (مسكر) سكروريجى يعنى سرخوش ايدوب عقلى آليجى مسكرات نوعى كتب فقهيه ده مبيندر ۞ حيوة الحيوانده مسطوردر كه آدم عليه السلام الحيس حقن غرض ايتدكده شيطان كلوب پرطاوس ذبح ايدوب قانى كوكنه ايچوردى بيراقى ظاهر

اولدقده مایمون ومیوسی طلوعنده ارسلان وکلان بولدقده خنزیر بوغازلیوب بودرت حیوانك قانیله اول آصمه بی تربیه ایلدی انکیچون سرخوش اولنلنده اونی طاوس اونی کبی کوزللتور صکره مایمون کبی لعب ورقص وصفقه باشلر صکره ارسلان کبی عربده وجنك وهذیان ایدر صکره خنزیر کبی بدخوی اولوب قوتی کسلوب اویومغه طالب اولور (وفی الحدیث مدمن الخمر کعابد الوثن) (می ممکی دان جکر آمیخته ۞ برجکر بی نمکان ریخته ۞ بی خبر آن مرد که چیزی چشید ۞ کش قلم بخبری درکشید (بطاط) کذاب معناسنه در استاد مجازی قبیلندندر زیرا کذاب اولان باز ارخلقیدر بازارك کندی دکلدر (وفی الحدیث التجار هم الفجار قیل ولیا رسول الله وقد احل الله البیع فقال انهم یحلفون فیأثمون ویحدثون فیکذبون) کذا قال الامام الغزالی رحمه الله تعالی (شمار) ایچ قفاتی ودثارانك اوستنه ملبوس اولاندر وقد سبق (امحاط) سخطك جمیدر غضب وخشم معناسنه (نشاط) زیاده شن وشادمان (قیراط قال فی القاموس القیراط والقرط بکسرهما یختلف وزنه بحسب البلاد فبمکة ربع سدس الدینار وبالعراق نصف عشره انتهی) بوراده مراد شی قلیل دیمکدر یعنی بنی آدمدن توبه بی نزع ایتیم ناحالت نزعه کلوب جانندن بر رمق قالنجه مقصود احوال آخرت چشمنه عیان اولنجه توبه نك قبولی بیلدر (رجیم) رجم اصلده طاش آتمغه دیرلر بوراده مراد مرجوم یعنی الله تعالینك رحمتندن مطرود دیمکدر زیرا مطرود اولانك آردنجه طاس آتلور یاخود رجیم دیمك شهاب ایله رجم اولنور شیطان دیمکدر (تفریط) یقال فرط فی امره ای قصر ونقص وضیع وافرط جاوز الحد بوراده امردن مراد (اسجدوا) خطابیدر رحکمندن مراد آدمه سجده در ۞ پس شیطان امر حقه مخالفت ایلیوب مسجود حکمنی یرینه کتورمدی (اوسط الاوساط) اوساط وسطك جمیدر بوراده وسط ایله مراد فاضل واوسط ایله مراد افضلدر کما فی قوله تعالی (قال اوسطهم) ای افضلهم وخیرهم ۞ یعنی بو ایشلرده نظر ومقصود اولدرکه افضل الفضلاء وخیر الخلق والانبیا اولان فخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرتلری بیلنه وانك کمالی که جمال وجلال بیننده معتدل ومتوسطدر وشریعتی که افراط وتفریطدن عاریدر فهم اولنه قال الله تعالی (وکذلك جعلنا کم امة وسطا) ای متوسطا ومعتدلا بین الجلال والجمال یعنی مظهرا للکمال لا مظهرا للجلال فقط بحسب غلبته علی الجمال کامة موسی علیه السلام ولا مظهرا للجمال فقط بحسب غلبته علی الجلال کامة عیسی علیه السلام (استنباط) استخراج معناسنه در وقد سبق تحقیقه (شهادتده جماعتده نصیم ایلدك احباط) یقال حبط عمله کسمع وضرب حبطا وحبوطا بطل واحبطه الله عمله ابطله کما فی القاموس شهادتده نصیبی باطل اولدیغی بودرکه ایکی عورت برارمقامنه قائمدر ۞ پس برعورت نصف ارر یرینه طوردی وجماعتده بودرکه عورتلر ایکیون جمعه وجماعت یوقدر مکر ارزه افتدا ایدهلر ۞ کما قال الله تعالی فی حق مریم (وارکعی مع الراکعین) والمراد بالراکعین الاخیار وکانت مأمورة بالاقتداء بهم فی الصلوة (افساط) عدل ایتمك (اخلاط) خلطك جمیدر خاء معجمه نك کسریله اختلاط معناسنه درکه قارشمق دیمکدر (ضباط) مبالغه ایله ضبط وحفظ وجمع ایدیجی (استصراط) یول استمك (حسبی) بکا کافیدر (محناط) احتیاط ایدیجی یقال احتاط لنفسه ای اخذ باللایق والاحتیاط بالفارسیة استوار کرفتن کار (قسطاط) بیوك چادردر بوراده تشبیه طریقیله افلاك مرادیدر یعنی فهم وچادر کبی مرتفع اولان کوکلردن بوالحق یر یوزینه نزول ایتدیلر (شطاط) بلانجی وحد ومقدارن تجاوز ایدیجی وحق وصوابدن آیراق اولیجی (اشراط) شرطك جمیدر شین معجمه وراء مهمله نك فتحه ایله علامت ونشان معناسنه مقصود قیامت علامتلریدرکه اشراط صغری واشراط کبرادر بیك تاریخنه الف فاصله دیرلرکه بوایکی علامتك مابین فصل ایدرز یرا اشراط صغری الف فاصله دن مقدم وکبری اندن مؤخر یعنی بیك تاریخنده نصکره اشراط کبری ظهور ایتمکه باشلر (الهمدر بنم الله) معلوم اولهکه شیطان توحید یابنده عالم افعال وعالم صفاتدن خبردار در ولکن توحید ذاته دخولی یوقدر انکیچون حجاب کفرله محجوب اولدی پس افعال وصفات مرتبه سنه واصل اولان سالکلری کندی مقاملرندن اصلا له قادردر اماذات عالیه واصل اولانلره دست درازلق ایده من انکیچون استثناء ایدوب (الاعبادك منهم المخلصین) دیدی فافهم واعرف قدر معرفة الشیطان فانه اعرف من شیوخ الزمان (انماط) سخطك جمیدر طریق معناسنه مقصود هرکسه بریول کوسترر کهغایتی الله وصلت اولور فلله الصراط المستقیم الذی علیه الکل قال الهدایی ۞ غایت بدایت اولدی بر ۞ وارلق سنك یوریق سنك (اشواط) شوطك جمیدر والشوط الجری مرة الی غایة کما فی القاموس بوراده عدد معناسنه در (حایر) حیران دیمکدر یا ایله درهمزه ایله دکلدر زیرا حایر محاردندر (لقمان) بن باعورا اکثر علما حکیم اولمسنه ذاهب اولمشلردر وبعضیلر نبیدر دیمشلر لقمان حضرت داود علیه السلامدن علم اخذ ایتمشدر مصر حبشیلرندن برحبشی قول ایدی بعضیلر خیاط وبعضیلر نجار

ایدی دیمشلر هزار سال معمر اولوب بالاخره مصر ایله شام اراسنده رمله دیدکاری شهرده وداع عالم فانی قیلوب اورادہ دفن اولنمشدر (تحریره) بکم یوقدر اجل دردینه درمان ۞ اکر اولسه بولوردی انی لقمان (سقراط) افلاطون الهیدنك استادیدر وافلاطون دخی ارسطالیس که ارسطو دخی دیناورانك استادیدر بونلر فلاسفهٔ الهیه دندر که صانع عالمی ومعادی اثبات ایدرلر سقراط لغت یونانیده معتصم بالعدل دیمکدر زهردن وفات ایلدی واون ایکی یاش شاکرد آلیقودی (بوعلی) ابوعلی الحسین بن عبدالله بن سینادر همرتك اوچیوزیمش تار یخنده صفر آینده بخارا قریه لرندن برقریه ده دنیایه کلدی علم وفضلی حد بیاندن خارجدر آخر عمرنده مرضنده معالجه دن عاجز اولوب جمله ده مؤثر اولان الله تعالی اولدیغنی بیلوب تائب ومستغفر اولدی دیمشلر (بقراط) برطبیبك اسمیدر مالك الصحة دیمکدر ملوك متقدمین طبیبی انك نسلندن اختیار ایدرلردی ۞ ولد سنة ست واربعین ومائة لبخت نصر مات وله خمس وتسعون سنه کافی روضة الاخبار ۞ بو بیتك معناسی بودر که موسی وعیسی علیهما السلام کبی عظیم الشان پیغمبرلر دنیایه قحر عالم حرمتنه کلدیلر فنده قالدیکه حکمادن ابوعلی سینا و بقراط حکیم ۞ مقصود بو جمله عالم خلق اکر نبی اکر ولی واکر عالم واکرامی انك شرفنه لباس وجود ایله ملبوس اولدیغنی بیاندر (الهی) ای آدم معنی بزه رحمان خبرن و یر ۞ درد اهلی اولان دلاره درمان خبرن و یر ۞ عاشق جکرن پاره لدی خنجر هجران ۞ لطف ایله بزه وصلت جانان خبرن و یر ۞ بو علمه دخول ایلیه مز بوعلی بقراط ۞ سن کیرلی بزه حکمت لقمان خبرن و یر ۞ شیطان یولی یکلدی چب دوشدی اوآخر ۞ قوآنی فرشتهلره انسان خبرن و یر ۞ آدم نیجه یل آغلدی حوانمه دوشدی ۞ اغلتمه الهی قولی سلطان خبرن و یر ۞ برمورچه کبی بولاره دوشمش کرزم آه ۞ ای باد صبایا که سلیمان خبرن و یر ۞ طاقت قومدی خار الم بلبل جانه ۞ قنده آچلور اول کل خندان خبرن و یر ۞ ای حق محمد حق عرفان کهرن صاچ ۞ محتاج اولان عاشقلره اول کان خبرن و یر (تألیف) اشیاء متناسبه یی جمع ایتمکدر بوراده مراد ترکیب بدن شیطاندر (جود) بوراده کلام جید معناسنه در (نه صوچم وار بوسوزده ایندی لغت) سؤال اولنوسه که حکمت ندر که ابلیس ملعون اولدی مع هذا ادعاء ربوبیت ایتمدی فرعون ونمرود وامثالی ادعاء ربوبیت ایتدیلر مع هذا تعیینا وتخصیصا ملعون اولدیلر ۞ جواب بودر که قولا وفعلا ونیة شقاق وخلاف ابتدا ابلیسدن صادر اولدی ادعاء ربوبیت ایدنلرك جمله سی انك وسوسه سیله ادعا ایتدیلر وابلیس مخالفته حق تعالی یه بالذات مواجهه ایلدی سائر اهل عناد ایسه انبیا و وسائطه مواجهه ایتدیلر پس ایکیسك بینده فرق حاصل اولدی (جمله آدمه ایدر خصومت) یعنی بنم وساطتمله بنی آدمی اضلال ایدوب اهل قهر وجلال اولناره خصومت ایدر (قل ان الله یضل من یشاء ویهدی من یشاء) (تسلیط) حواله قیلق (که کذا ایدرسوزك بیلز صوایین) معلوم اوله که شیطانك سؤالانی سر قدر پایندہ در قدر وقضاء الهی شان غیبیدر انك سر یله مراد عین ثابتدنك مقتضاسیدر بومقام مزالق اقدامدندر الله تعالی بو مرتبه دن دکه کسی آکاه ایتمامشدر بواسئله ده شیطانك کذاب اولدیغی طریقهٔ عناد ومخالفت وشر که سلوکی سببیله در والاحقیقتده بونلر علم وعرفان پایندندر قال الله تعالی حکایة عن المشرکین (وقال الذین اشرکوا لوشاء الله ماعبدنا من دونه من شیء نحن ولا آباؤنا ولا حرمنا من دونه من شیء) مشرکلر یومقاله لرنده عروهٔ توحیدہ یاپشدیلر ولکن عیان وشهود یوزندن اولماغله توحیدلری عین شرك اولدی وقال الله تعالی (اذا جاءك المنافقون قالوا نشهد انك لرسول الله والله یعلم انك لرسوله والله یشهد ان المنافقین لکاذبون) منافقلر نشهد انك لرسول الله مقالرنده کاذب اولدیلر زیرا قوللری فعل ونیتلریله متوافق دکل ایدی پس محق صورتنده مبطل وصادق هیئتنده کاذب اولدیلر (که ایشمدن سؤال اولمز بکا هیچ) کما قال الله تعالی (لایسئل عما یفعل) فانه لایفعل فی عالم الحکمة الا ما اعطاه الاعیان الثابتة فی عالم العلم ولما کانت العقول الضعیفة قاصرة عن ادراك هذا الشان العظیم منعوا من السؤال ومن دق هذا الباب فانه لایدخله الا الخواص من الاحباب واولی الالباب (کسنه اعتراض ایتمز بکا هیچ) قال الله تعالی لحضرة الشیخ الاکبر قدس سره فی بعض تجلیاته (اذا اطلعتك علی شیء من علمی فلازم الادب فان الحضرة لاتحتمل المحاققة) ای المخاصمة ثم قال (ما اخلق الا ما علمت وما علمت الا ما هو المعلوم لی فلله الحجة البالغة) (الهی) خدایا امر که لب بسته هر جان ۞ نه بیره استرابسك کوندررسن ۞ یدقدرتنده در انسان اکرجان ۞ نه یوله استرابسك دوندررسن ۞ سؤال اولمز سکا هیچ حکمتکدن ۞ که قورقار عاقل اولان غیرتکدن ۞ کیمه ایرسه شراره سطوتکدن ۞ وجودی شمعی سویندررسن ۞ چوشیطان ایلدی فرمانکی رد ۞ قبوکده اولدی ملعون مؤبد ۞ قضاکه اعتراض ایلرسه یرید ۞ سن آنی جام قهره قاندررسن ۞ ایدرسن کیمی یوغ کیمی وار ۞ بوایشلرده هزاران حکمتك وار ۞ کیمی قهرکله غفلتده قیوب زار ۞ کیمی لطفك ایله اویاندررسن ۞ صغندی ساکه حق قهر التدن ۞ یابلکه یاالهی ساکه صندن ۞ سن

ایلرسن کیمنه تاری کاشن ۞ کیمن چون قلب عاشق یاندیررسن (که اوسوزدن جگرلرده یارسوز) یومصراعده سوز ثانی اشباع واوله یانغن وحرارت وآتش معناسنه در (مکر) المکر من جانب الحق تعالی هوارداف النعم مع المخالفة وابقاء الحال مع سوء الادب واظهار الکرامات من غیرجهد) وراده مکرله مراد قهر حقدر که استدراج اوزرینه مبنیدر (عبرت) اول حاله دیرلر که عاقل اولان کیمسه آنی مشاهده ایدوب اندن مقصوده عبور والتقال ایلیه مثلا آدمك زله سی مقابله سنده یر یوزینه هبوطنه نظر ایدوب مخالفت اوزره اولانك حالی ترقیدن تنزله تحول ایده جکن بیلور وناممقول ونامشروع ایشه ارتکابدن احترازایدر (افراز) آیرمق بعض نسخده ابراز دوشمشدر اظهار معناسنه (مع هذا صغیره ایشلمشدی) یعنی معصیت صغیره علماء رحمهم الله صغائر وکبائر حقنده اختلاف ایلمشلردرلکن علاء الدین الترکستانی منظومه سنده یتمش قدر کبائردن تعداد ایدوب ماعداسی صغائردر دیمش (کهزیرانهی تنزیه ایلمشدی) یعنی آدم علیه السلام نهی تحریمی ایله نهی اولمدی بلکه نهی تنزیهی ایله نهی اولندی یونهی ایله منهی عنه اولان نسنه صغیره اولور وقدسبق ۞ بعضلرد یمشلردر که هرزله که عاقبتی توبه وتشریف واجتباء اولهزلهٔ تنزیهیدر (عجب بیلدکی آخرمرتبت نه ۞ نه ملکه درسفرنه مزلت نه) (فریق فی الجنة وفریق فی السعیر) آیتنه اشارتدر وانما العبرة بالخواتیم حدیثنه رمزدر یعنی انسان نه مرتبه ایله عمری آخراوله جغن بیلز وسالك اولدیغی طریق انی فتق مزله ایرشدررادراك ایتز زیرا کاه اولور اعمال صالحه طریقنه سلوك ایدر فاماسرمنزل مراده می رسیده اولوریاخود برزخ رد ایچره می قالور بلز پس مأل ومرجعی الله تعالی بیلور وانك اعلام ایتدیکی خواص عبادی بیلور کما قال الله تعالی (الا ان اولیاء الله الی لهم البشری فی الحیوة الدنیاوفی الاخرة) فاین من قیل فی حقه بطریق الحکایة (ربنا لاتزغ قلوبنا بعد اذهدیتنا) ممن قیل فی حقه (الا ان اولیاء الله الایة) فان الطائفة الاولی هم الابرار وهم علی خطر والثانیة المقربون الذین بلغوا الغایة القصوی فلم یبق لهم مطلب وراءها (دهشت) متحیرا ولق (خشیت) فورقق ویقال خشی خشیة ای خاف قال الله تعالی (انما یخشی الله من عباده العلماء) ای یشؤن الله تعالی (احسان) اسامتك ضدیدر وهومحسن ومحسان یعنی زیاده ایلك ایدیجی (توفیق) اسبابك هر برینی مطلوبك حصولنده آخره موافق وظهیر قیلمقدر الحاصل برنسنه نك حصولی واکا تعلیق اولندیغی اسباب وامورك جمله سی اول مسبب طرفنه توجیه اولمقدر (حبیبك حبنه حقانی تحقیق) یعنی حبیبك فخرعالم صلی الله تعالی علیه وسلم اولان حب ذاتی حقنه وحرمتنه بزه حقانی تحقیق احسان ایله نفسانی وشیطانی اولمردن حفظ ایله (الهی) راه عشقده سالك اولان قولره ۞ یاالهی ایله توفیقك رفیق ۞ دردله دوشنلره یو بولره ۞ یاالهی ایله توفیقك رفیق ۞ درد عشاقه بنه درمان سنك ۞ عفوله احسان سنك غفران سنك ۞ تن سنك یو بولده یارب جان سنك ۞ یاالهی ایله توفیقك رفیق ۞ النفاتی ترك ایدوب صاغ وصوله ۞ وصلتك آرزولیوب کیردك یوله ۞ سن مدد قیل تاسنی عاشق بوله ۞ یاالهی ایله توفیقك رفیق ۞ مکر که دوش اولسه برآدم اکر ۞ دانه ایچون باغ جنتدن چیقر ۞ مشکل ایمش راه حق غایت مکر ۞ یاالهی ایله توفیقك رفیق ۞ کسنه بلز حقیاتوله مأل ۞ یاجمال حق اوله یاخود جلال ۞ یولغه بو یولده آخر حسن حال ۞ یاالهی ایله توفیقك رفیق ۞

﴿ قافیة الظاء ﴾

معانی اکسنه چونکیم کیوردك جوهر الفاظ
اورالم باشنه برتاج مرصع زیور الفاظ

نیسه لر در وبافوتی نثار اوله مکر یاره
کرکز آب حیوانی ایچیجك ساغر الفاظ

کوکل معنی خیالینك فراقندن خراب ایکن
ایرشدی دوست وصالندن بوسمعی انور الفاظ

صبا یلی سحر اسدی نسیمندن دلارانك
معطر زلف مشکندن صاچلدی عنبر الفاظ

هزاران ناز وسحر ایله چو پرتاب ایلدی معنی
کوزکدی عرض ایدوب یوزین جمال دلبر الفاظ

کلوب تخت اوردی جانندن معانینك سلیمانی
خضر کبی حیات ایچدی بوکون اسکندر الفاظ

لطافت سلسبیلندن دلدن فیض ایدوب چیقدی
النده شربت کافور یجام کوثر الفاظ

سکا حکمت شرابندن براز آز طاتدردق
بوکز آج اغزکی شاها صونالم شکر الفاظ

مفسرلر دیدی الله امانت عرض قیلمشدی
سمایه ارضه طاغلره اولاله کوتورب حفاظ

امانت نه ایدی اندہ صلوتیله زکات ایدی
اورجدی حج بیت ایدی کیم اوله لر طوتوب حفاظ

دخی صدق کلام ایدی دخی بورج اودہ مکدی هم
ترازوکیله ده عدل وامانتده اولوب حفاظ

دیدی اشبو امانت کیم بیان ایتدم انی سزه
نه دیرسز کتورمیسز ایچنده کین ایدوب حفاظ

دیدیلر کیم ایچنده کی تدریا رب انی بلدر
دیدی ایدرسه کز طاعت عوضلر بوله سنز الحاظ

وکر عصیان ایدرسه کز عقوبت ایلیم سنزه
جهنده عذاب ایده فرشتهلر شداد اغلاظ

بوسوزی چون اشتدیلر عذابندن فتی قورقوب
دیدیلر کیم خداوندایزا ولما زز اکا لحاظ

مضطر لزامر یکه سنك بویروغنه محکوم
ثواب ایله عفا یکه ویکن ایتمز ز الحاظ

نظر قیل امدی ای عاقل بوایشده اعتبار ایله
که قورقوب کو کلر و یرلر نیچه ایتدیلر استیقاظ

جهتدن بولرقورقارعجبدر یو ضعیف انسان
بو غفلت ویقوستدن هیچ ایدرمی بونلر استیقاظ

الهی سن نظر ایله کوزومز کوکلومز سن آچ
که هرکز کسنه اویانمز اکر سن ایتمسك ایقاظ

که سنسن عالمه الله محمد در رسول الله
عذابکدن بزی صاقله چوسنسن احفظ الحفاظ

﴿ خداوندانه نقص اوله کمال محض حکمتدن ﴾
﴿ اکر دیدز جهان ایچه زلال فیض رحمتدن ﴾

چون آدم چیقدی جنتدن اکا دیدیکه یاآدم
سموانی و ارضی هم جبالی ایلدم ایقاظ

پس اندن عرض قیلدم که امانت کوتوره بونلر
قبول ایتمادیلر آنی سن ایدرسن استحفاظ

اکر کوتوره سن آنی ایچنده کن بیله کوتور
دیدی ایچنده کی نه دیدی قیل امدی استیقاظ

اکر طاعت قیلور ایسك بوله سن اجرنی آنك
وکر عصیان ایدر اولسك عقاب اوله سکا غیاظ

دیدی آم که یارب کوتورم آنی جکمده
دیدی چونکیم کوتورسن سنی بن ایلیم احفاظ

عنایتمایلیم سا که برادم پرده کوزکده
حرامدن اورتمه سن آنی که اولماید اکا لماظ

لسانکچون ایکی لحیه برادم صاقلیه آنی
دخی اودیرکی اورتم حرامدن ایده استحفاظ

راویت ایلدی نقاش یوسوزی ابن مسعودن
بوقوله جمله قائلدر مشایخ عالم ووعاظ

که تصویر ایلدی الله امانت اولدی پس برطاش
بوسوزدرسوزلرك اصلی بودرهم شرعت الفاظ

قیغردی پس سموانی وارضی یوجه طاغلری
کلوب کوتورمدی بونلردید یلرصنعت الفاظ

پس آدم ایلروکادی قیغر مادن طاشی طوتدی
دیدی امر اولسه کوتورم کیوردی خلعت الفاظ

دیدیلرپس کوتورامدی کوتوری قودی دیزینه
کبر ویبره قودی انی بو دراوش لمعت الفاظ

دیدی والله استرسم زیاده ایلیم آنی
قوشاقدن کیروایندردی بوسوزدر رفعت الفاظ

کتوردی انی چکتینه دیلادیکیم کبر وقویه
دیدیلرپس کوتورامدی چون ایندك شرعت الفاظ

* که طور یرکده یاآدم امانت طورسون اومزکده
خطاب ارشدی الهدن آچلدی طلعت الفاظ

که بوینکده طوریسردرسنك اولادکا بیله
کبروکندی پیلور انیچق کمال حکمت الفاظ

چون آدم کوردی بوحالی که باشینه تر کلدی
قیامت کونی قوبنیچه ایریشه رحمت الفاظ

کوکه باقدی اوچیوز یل اغلادی دائده اوحدت الفاظ
پس ایکیوز یل اغلادی دائده اوحدت الفاظ

زهی قادر زهی قدرت زهی آدم زهی عبرت
بومعیتدن پس آل عبرت که بود رصورت الفاظ

زهی ذوق وزهی لذت که وردی شربت الفاظ

﴿ خداوندانه نقص اوله کمال محض حکمتدن ﴾
﴿ اکر دیدز جهان ایچه زلال فیض رحمتدن ﴾

اغاردی باشی چون ایندی خطیئات
بترمدی ز نجیبل اسی نباتات

بوهندستانده کلدی امدی حوا
بوروردی ساحل دریاده شیدا

اغاردی کوز لرندن باشله فان
دکزلره اولوردی در ومرجان

قیمانکیم اول عنایت اسی الله
ارنلاره هدایت اسی الله

ارادت قیلدی کیم قیله عنایت
چون آدم ایلدی جرم وجنایت

پیوردی جبرائیله انده اول دم
بدیع فطرتمده رد یدی آدم

خطیئاتی انی احراق قیلدی
کوز یندن یاشلری اغراق قیلدی

بودر اول دعالر ایلین قول
بودر اول دعالر ایلین قول

جهان رحمتلرمدن چون طلو بدر
غضبدن رحمتم سبقت قیلو بدر

بن انی ایلشم اوله مغفور
که هر کیم توبه قیلسه اوله مغفور

شولقدم بیك حضرت ایردی اکا
بوسوزلردن خبرلر ویردی اکا

دیدی یارب سن یارحمد کی
بنی قدرت الکله ایتدکی

بلی دیدی که ویرمادکی روحی
بکا روحکدن اورمادکی روحی

بلی دیدی دیدی الحق دکلمی
غضبدن رحمتك اسبق دکلمی

بلی دیدی دیدی بنی قتکده
قرار ایندرمدکی جتکده

بلی دیدی دیدی پس حضرتیکه
دونرسم قویه میسن جتیکه

اکر توبه قیلو رسم کیرویارب
اولامی کیروحضرتده مقرب

نعم دیدی پس آدم قلدی سجده
کوزتدن باش اقتدی کلدی وجده

دیدی سبحانك اللهم یاحق
سکادر حمدله شکرم محقق

تبارك اسمك رحمان مولی
تعالی جدك سلطان اعلی

سن اول حق سنکه سندن غیری الله
دکلدر الاسنسن کیرو الله

بن اول قولامکه عصیان ایلدمدی
یاکلدم سهو ونسیان ایلدمدی

ظلمت نفسی فاغفرلی دیدی پس
کناهن بیلدی اقرار ایلدی پس

خطاب عزت ایردی کبریادن
جنابی عاری اول کبرورلیادن

رؤف اولدر کرب العالمین اول
عطوف اولدر که خیرالراحمین اول

﴿ خداوندانه نقص اوله کمال محض حکمتدن ﴾
﴿ اکردو بدز جهان ایچه زلال فیض رحمتدن ﴾

که یاآدم بکا سن حق ولی سن
اکر چه کیم کناه ایتدك ولی سن

باغشلادم کناهك پس دعاقبل
نه استرسك ویرم حاجت روا بیل

دیدی قنغی قوللك کیم قیلسه شرك
قبوکه وارمجق وارمسه مشرك

دخی قنغی قوللك کیم بودعایی
او قوسه استسه سندن دوایی

باغشله صوچنی آنك الهی
که سنسن جمله مخلوقك الهی

چون آدم فارغ اولدی بودعادن
دعاسن مستجاب ایندی برادن

دیدی جبرائیل اکاطور اورویس
کدفع اولدی حجاب نور اقدس

آچلدی کوکلرك قاپوسی جمله
صاچلدی جنتك صاچوسی جمله

قنادین اوردی بیره چیقدی چشمه
فقوسی اطیب ایدی جامه جسمه

پس آدم اغتسال ایندی ایچنده
وسجده انتقال ایندی ایچنده

که قرار مشدی جسمی معصیتدن
اغاردی تا ایاغه ناصیتدن

کیوردی ایکی سندس طون قیادن
صناسن چیقدی کلخانجی عبادن

بوکز میکائلی کوندردی الله
که حوایه بشارت قیله ناکاه

ایرشدی سویلدی رحمتدن اکا
کیوردی حله زجتدن اکا

ایشتدی چونکه بوا خباری حوا
ایرشدی بحر جان ودلده حوا

اکاردی آدمی قان اغلرایدی
پوره کن عشق اودینه داغلرایدی

فراقدن یقردی چونکه دل جان
اولوردی کوزویاشی لؤلؤ مرجان

چورحمت ایندی رحمان اولدی فرحان
سوندی ایشدیجك اولدی شادان

ولیکن انتظار ایدی وصاله
نیچه صاله اتی عشق انفصاله

بویکا کلدك آدم وحشتدن
ایچی طاشی طولدی دهشتدن

دکزنده بانو بدی محنتك اول
هواسنده بنا ردی جنتك اول

نیچه یاتمایه شخص هجران الندن
خصوصا شدت نیران الندن

فنی یار و دیار و تخت و رختی	فنی تاجی و تختی هب بر خنی
فنی اول جنت ایچره صحبت دوست	فنی اول غربت ایچره محنت دوست
علی هـذا امیدی وصل یاره	ایره تا فضل کیده فصل و یاره

﴿ خدا وندانه نقص اوله کمال محض حکمندن ﴾
﴿ اکر دوبدز جهان ایچه زلال فیض رحمندن ﴾

(معانی ا کنه چوندکیم کیوردك جوهر الفاظ) بو مصراعده معانی یی محبوبه وجوهر کبی فیتلی الفاظی خلعت ولباسه تشبیه واردر اکرچه که معنای صرفی لفظك غیری وجهله افاده ممکندر فاما مته سردر پس نطق و بیان وکتابته اولدقده خفا قالمز مرآت دله صورت مقصود منعکس اولدیغی کبی (اورالم باشته برتاج مرصع زیور الفاظ) مرصع مزین دیمکدر زیور بزکدر التون و کومش وانجواید دخی بونلره بکزر نسنه در لهذا یعنی اول لباس الفاظ ایله ملبوس اولان معنالك باشنه شمدنکروزینت الفاظ ایله مزین برتاج اورالم وانك حسنی ارتوره لم ومحبوب اولان معنانی برکوزل صورتده دخی کوسترمه لم مقصود معنای اولی تکرار دکلدر بلکه اندن دخی الطف واحسن سمته سلوك وشروعدر (کر کز آب حیوانی ایچیجك ساغر الفاظ) ساغر قدح نوعندندر یعنی ساغر کبی اولان الفاظدن دماغ جانه کیفیت بخش اولان می معنی نوش اولتیه بوحیات مستعارك بقاسنه سبب اولان آب حیاتی نوش ایتمکه حاجت قالمز زیرا اول شراب معنیدن حاصل اولان حیات حقانیه باقیدر و بوآب حیوا ندن حاصل اولان حیات جسمانیه فانیدر پس عاقل اولان باقی یی فانی اوزرینه ایثار ومعنی زنده لکن اختیار ایدر (کوکل معنی خیالینك فراقندن خرابه کن ۞ ارشدی دوست وصالندن بوشمس انور الفاظ) بورادہ فراقدن مراد یاوصال مقابلی اوله و یامعنای لازمیسی اولان دردومحنت اوله وجه اوله کوره دیمك اولور که ۞ کوکل عالم معنی تخیلنك صحبتندن جدا اولغله خراب وبباب اولمش ایکن شمدی دوسته یعنی عالم معنی وحقیقته وصول سببی ایله بوشمس انوره مشابه اولان الفاظ کلوب ظهور ایتدی زیرا برمعنایه مناسب اولان آدمه اکثریا اول معنالك الفاظی دخی وبریلور زیرا الفاظ معنایه تابعدر متبوع حاصل اولیجق تابع دخی حاصل اولور ۞ وجه ثانی یه کوره دیمك اولور که کوکل عالم معنی خیالنده وشوب درد ومحنت ایله حالی خراب ایکن عالم وصالدن بومعنایه الفاظ دخی طوغدی خراب لفظی ایله شمس انورك منا سبتی بودر که عاشقك بنیان وجودی وبنیاد اوصافی هرنقدر فنا بولسه اوقدر مظهر انوار آفتاب حقیقت اولور زیرا معمور اولان خانه نك درونه روزنلندن غیری محللدن نورخورشید پرتو انداز اولز اما ویرانه نك هرجانبی صافی نور اوله رك (کما قال الصائب) نور خورشید بویرانه فزون می افتد ۞ بیشتر لطف خدا شامل درویشانست (صبا یلی سحر اسدی نسیمندن دلارانك) صبا کوندز ایله کیجه براید اولدقده شرقدن اسن یله دیرلر اما عشاق پرحالته نسبت مطلق سمت جانلندن هبوب ایدن روزکاردر هرنه وقت اسرسه ۞ وسمیت بالصبا لان النفوس تصبو الیها الطیب نسیمها وروحها کذا فی الارشاد فی سورة یوسف (نسیم) خوش قوقولی یله دیرلر (دلارا) کوکل برنجی دیمکدر بوراده مراد محبوبدر که عاشقك کوکلنی انواع حالات ایله تزیین واتوار عشق وشوقی ایله تنویر ایلشدر بومصراعك معناسی بودر که سحر وقتنده یارك نسیمندن یادصبا اسدی ومشام جان انکله معطر اولدی ۞ معلوم اوله که بوندن مراد حقیقتده اول وقت مبارکده قلب عاشقه اولان تجلیدر ولکن عاشقه وقت تجلیده جنتك کوزل قوقولری ایرشور واول معنالك اثرندن مشام ظاهر دخی حصه مند اولور تکیم امکنهٔ مبارکه ده اولیاء الله اولدروایح طیبه یی استشمام ایدرلر که مشام عوام اول بویی طویمز (وفی الحدیث انی لاجد نفس الرحمن من قبل الیمن) اوحدیث شریف حضرت اویس القرنی رضی الله تعالی عنه یه اشارت ایدر زیرا انلر انفاس رحمانیدن برنفس ونجلیات منانیدن برتجلی خاص ایدیلر (مثنوی) ازاویس واز قرن بوی بجب ۞ مرنبی را مست کرد و پرطرب ۞ حکایت اولدور که بایزید بسطامی قدس سره حضرتلری فقرا ایله صحرا ده کزرکن خرقان ولایتی طرفندن بربوی خوش استنشاق ایدوب آه ایندیلر خواصندن بری اصلن سؤال ایندکده انلردخی بعدزمان خرقان ولایتی طرفندن شیخ ابوالحسن حضرتلرینك بومالم شهودی تشریف ایده جکلرینه اشارت ایندیلر (لمحرره) طویدکی کوکل سنده بولیلی خبرندن ۞ الدکی دلامنده بومعنی خبرندن ۞ آچدکی مشام دلکی بوی صفادن ۞ قوقدکی اومعنی کلنك هیچ آرتمن ۞ بولدکی صباده قوخوسن جنت عدنك ۞ یلدکی بواسرار دلك معتبرندن ۞ سن غافل اولوب یاتمده بوندن خبرك یوق ۞ فرق ایلیوب ظلمت لیلی سحرندن ۞ بلبللری کورچین سحرای دل بیجه بوچین ۞ اولقده درریاض صفاغنجه لرندن ۞ حیفاکه بوکون قوقیه سن بوی تجلی ۞ قورتلیه سن ظلمت غفلت کدرندن ۞ حق قومه فردایه

بو کون واصل حق اول ۞ یاربنی یراق دوشمه او یارك نظر ندن (معطر زلف مشکندن صاچلدی عنبر الفاظ) یعنی سحر د
بادصبا ونسیم دلارا هبوب ایتمکله یارك مسك کبی کوزل قوخولی زلفندن عنبر کبی اولان الفاظ صاچلدی مقصود
عالم غیبدن بو معانی والفاظ قلبنه دوکیلوب فیض حقه مظهر اولدیغن بیاندر (هزاران نازوسحر ایله چو پرتاب ایلدی
معنی) سحر اصلنده سببی خفی ولطیف اولان نسنه یه دیرلر بوراده مشبه مراد اولنور زیرا مشبه مك سحر کبی کوکلده تأثیری
واردر (پرتاب) یلدرامق معناسنه در یعنی نیجه بیك ناز ومشبه ایله محبوب کبی اولان معنی چونکه یلدرادی
وظاهر اولدی (کوزکدی عرض ایدوب یوزین جمال دلبر الفاظ) یعنی دلبر کبی اولان الفاظ دخی عرض جمال ایدوب
جلوه پرداز اولدی کویا معنی آفتاب والفاظ ماهدرماه آفتابدن نورا قتباس ایدوب ضیاده آکا تابع اولدیغی کبی
کذلك جریده الفاظ دخی یوزیب وزینتی جمال معنیدن اخذ ایتدی (کلوب تخت اوردی جامعده معاینك سلیمانی)
یعنی حضرت سلیمان علیه السلام عظمت وهیبتله کرسی اوزرینه جلوس ایتدیکی کبی معانی دخی سلطان وار جامعی
وقلبی تختکاه ایدینوب کثرت ووفرتله اوکه نزول ایتدی (خضر کبی حیات ایچدی یوکون اسکندر الفاظ)
یوکلامده معنای خضره والفاظی اسکندره تشبیه واردر یعنی معانی حیات ارواحه سبب اولدیغی کبی الفاظ دخی
اومعنایه باعث اولدی پس خضره تبعیتله اسکندر دخی آب حیاته ظفر بولدی یوسوزلرده معانی والفاظی زیاده
مدح وار در ۞ معلوم اوله که اسکندر آب حیاته ظفر بوله مدیغی مشهور در کما قال الحافظ ۞ سکندر رانمی بخشند
آبی ۞ بزور وزر میسر نیست این کار (لطافت سلسبیلندن دلدن فیض ایدوب چیقدی ۞ الندهشربت کافور بجام
کوثر الفاظ) سلسبیل وکافور عیون جنتدندر وکوثر حوض پیغمبرمز صلی الله علیه وسلم در یعنی سلسبیل کبی اولان
معانی لطیفه دلدن فیضان ایلدی یعنی طاشدی دوکلدی کوثر کبی اولان الفاظ جامیله الندهشربت کافور
معنی اولدیغی حالده ۞ پس یوکلامده کوکلی متبعه ومعنایی شربت کافوره والفاظی جامه تشبیه واردر یعنی
کوکلدن یوفیض ظهور ایتدکده الندهجام الوب شربت معانی بی عشاقه ایچوردی وجامدن شربت
ایچلدیکی کبی الفاظدن دخی معنی افاده اولنمز کاسبق (شکر) اصلده تخفیف ایله در لکن ضرورت وزن ایچون
و یاسلاست ایچون تشدید ایله تلفظ اولنمق قاعده بجمدر بوراده سین مهمله نك ضمیله عربی اولق اوزره استعمال اولنمسه
اعتذاره حاجت قالمز (حفاظ) حافظلك جمیدر بوامانت (انا عرضنا الامانة علی السموات والارض) آیتنده بیان
اولنمشدر (الحاظ) لحظه نك جمیدر ساعت معناسنه مقصود نیجه زمانلر وبلکه ابدی دیمکدر (شداد) شدیدك
جمیدر قوی معناسنه (غلاظ) غلیظك جمیدر یوغن وقوی معناسنه قال الله تعالی (علیها ملائکة غلاظ شداد
(لحاظ) نظر ایدیجی ورعایت قلیجی (الحاظ) یلقی یعنی ثواب وعقابه متعلق اولان تکلیفی اوزر یمزه آلغه قدرمز
یوقدر اولسه ده بنه سندن خوف وعقابکدن حتیة قبول ایدرز زیرا عصیان احتمالی غالبدر ولکن غیری وجهله
امر کمسخر وتحت حکمکده محکوم علیهز ۞ معلوم اوله که بواجرامك قبول امانت ایتمکلری عدم استعدادلرندندر
زیرا امانتدن مراد فیض رحمانی وسر ربانیدر ظاهرده اولان احکام یوکا اسباب ومدار در یومعنا ایله انسان
کامله مخصوصدر زیرا بو برمنصب عالیدر کهزمام تصرفی خلیفه الندهدر پس یومقوله اجرام عدم استعداد وعدم
قبول حسبیله ثوابدن محروم وعقابدن خلاص اولدیلر قبول ایدوب مخالفت اوزره اولنلر معاقب وموافقت اوزره
اولنلر مثاب اولدیلر ۞ اکر سؤال اولنورسه که بواجرام ذی روح وذوی العقولدن دکلدر نیجه مخاطب اولدیلر جواب
بودر که الله تعالی اول وقتده انلرده عقل وفهم خلق ایلدی مع هذا جمادات حقیقتده حیات حقانیه وعقل
وادراك ذاتیلری واردر کاسبق تحقیقه (استیقاظ) اویانمق (ایقاظ) اویاندرمق (بعدذا) اویانمق کوکل کوزی
آچملق ایله اولور منامده اولان آدم حسه کلدکده خیال خوابدن خلاص اولوب امور محسوسه یی مشاهده یه
قادر اولدیغی کبی غفلت اهلی دخی یقظه حالنده منامده کبیدر وجمله کوزینه کور بغن خیالات مقوله سیدر
اول پرده یرتلوب چشم دل کشاده اولدقده (ارنا الاشیاء کماهی) سری ظاهر اولوب هرذره ده پرتو حقیقت
وهرقطره ده پردریای معرفت مطالعه ایتمکله یاشلراشیانك ظواهر وخیالنی ادراکدن بواطن ومعانی وحقایقی
ادراکه انتقال ایدرخواب معتویدن خلاص اولور ۞ اللهم اجعلنا من اهل الیقظة دون اهل الغفلة (احفظ الحفاظ)
کما قال الله تعالی (فالله خیرحافظا وهوارحم الراحمین (خداوندانه نقص اوله کمال محض حکمتدن) خداوند مالك
و یزکوازدیمکدر آخرنده اولان الف ندا ایچوندر (محض) ترکیبه جمیغ دیمکدر (حکمت) حقایق اشیایی یلوب
مقتضای علیله عمل ایتمکدر بوراده حکم معناسنه در بوخصوصده اللهك برحکمتی واردر دیمك یعنی بوندہ
برمصلحت و برحکم الهی واردر که خلقك علمندن غائبدر دیمکدر ظاهر اولان بودر که کمال محض حکمتدن لفظی

مصراع ثانیه مرهوندر (اکردو بدزجهان ایچه زلال فیض رحمتدن) زلالك تفصیلی بوفاروده بکدی معنای بیت بودرکه ای خداوند در بای احسانکدن نه اکسیله اکر کال محض حکمتکله جمع جهان وجهانیانی زلال فیض رحمتکدن سیراب ایتسك یعنی سنك اولقدر رحمت واسعه لك وارکه جمله خلق اندن مستفیض اولسه لر ینه برقطره اکسیلز ۞ یومزسه آب رحمت اهل جرمك جرمنی بارب ۞ بابوبی حدو بی پایان اولان دریایی نیلرسن ۞ بو بیتلرده اولان رحمت ایله مراد رحمت خاصه در زیرا رحمت عامه جمله دائره وجوددر اولانلری محیطدر صاحب محمدیه نك مرادی دریای رحمتك وسعتنی بیاندر والااهل شرکی مغفرت مقتضای حکمت دکلدر (قال الحافظ) درکار خانهٔ عشق ازکفر ناکزیرست ۞ آتش کرایسوزد کربولهب نباشد (الهی) ای کوکل بردم اویان وقتی سحر ۞ تابکی بوخواب غفلت تابکی ۞ چشم جانك نیچه برغفلت بصر ۞ تابکی بوخواب غفلت تابکی ۞ اوستکه الدك امانت بارنی ۞ طوتدك آخر غم والم بولارنی ۞ واردر بوکیجه نك بریارنی ۞ تابکی بوخواب غفلت تابکی ۞ پرضعیف انسان ایکن اولدك امین ۞ وارمی سنده خوف رب العالمین ۞ آچ کوزك اویاردلك ای خوابکین ۞ تابکی بوخواب غفلت تابکی ۞ اعتبارایت کائنه قبل نظر ۞ هر بری حالنجه پرتسبیح ایدر ۞ سن اویورسن کونلربونجه کیجه لر ۞ تابکی بوخواب غفلت تابکی ۞ حقیا حق جانبینه طوت یوزك ۞ ماسوادن خالقه دوندر اوزك ۞ فرصتی فوت ایله کل آچ کوزك ۞ تابکی بوخواب غفلت تابکی (ایقاظ) همزه نك فتحیله یقظك جمیدریانك فتحی وقافك ضمی وکسریله اویانق معناسنه درکذا فی الاخری وقال فی الارشاد عند قوله تعالی (وتحسبهم ایقاظا) جمع یقظ بفتح القاف وکسرها وهو الیقظان ۞ مقصود انلره عقل وادراك ویلوب تنبیه اولندقلریدر (استحفاظ) حفظدیمکدرسین تأکیدایچوندر (کمثل الذین استوقدنارا) آیتندهواقع اولدیغی کبی (استیعاظ) وعظدیمك (غیاظ) زیاده غیظیعنی غضب وخشم ایدیجی بوراده عقاب شدید وعذاب الیم دیمکدر عقابه صفتدر (احفاظ) حفظ ایتدرمك بوراده حفظ ایتمك مراد اولنور (عنایت) حق تعالینك قولك حسن حالنه ارادتی تعلق ایتمکدر وقدسبق تحقیقه (لحاظ) یعنی حرامی تتبع ایدیجی واکانظر طرح ایدیجی وحرامه یلانیجی (لحیه) صقال بتدیکی یر یعنی ایکی چکه (استحظاظ) حظ ولذت الق (وعاظ) واعظلك جمیدرقبایحدن زجر ومنع ایدیجی معناسنه (شرعت الفاظ) یعنی الفاظك مشروعی وطوغریسی واوضحی (صنعت الفاظ) اعتذارصورتنده سویلدکاری مقاله لریدر (کیوردی خلعت الفاظ) یعنی اول معنی ومضمون اوزرینه برقاچ لفظ خلعتی کیدردی حاصلی برقاچ سوزسویلدی (لمعت الفاظ) الفاظك لامعی و پرنور و پرضیاسی (رفعت الفاظ) الفاظك رفیعی وشانی بلندی (سرعت الفاظ) یعنی بوسوزلری سویلکده مسارعت (طلعت الفاظ) الفاظك جمالی یعنی الله تعالینك کلامی نقابی مرتفع اولوب خطاب عزت ظهوراید ی (الفاظ) بوراده مقالات وکلمات معناسنه در یقال قال الله وکلم الله ولا یقال نطق الله وتلفظ الله لان النطق والتلفظ لایکونان الا بالجوارح والله تعالی منزه عن اوصاف الجسمانیات (کیروکندو بیلورانجق کال حکمت الفاظ) یعنی بوکلامك وبوخطابك کمال حکمتنی بنه الله تعالی بیلور وامانت مذکوره آدمك اموزنده طورمسنده مصلحت وسرندر اول خیردر (ایریشه رحمت الفاظ) یعنی بوامرك مقتضاسی کهرحمتدرانك اثری ظاهر اوله (وحدت الفاظ) مقصود توحیددرانجق وحدت لفظنی ایکی کلمه سی ایله جمع ایتکدن اولان لطافت ظاهردر (صورت الفاظ) یعنی اول معانیده دلالت ایدن الفاظك صورتی بونلردر که ذکر اولندی (قادر) الله تعالیدر (قدرت) آنك صفتیدر (عبرت) آدمك حالیدر (ذوق ولذت) ذکر اولنان شربت کبی اولان الفاظدن حاصل اولان کیفیتدر رکد دماغ اهل عبرت انکله کیفیت بولورومشام اهل حالت اول شربت مسکیه ایله رایحه دار اولور (الهی) دردعشقه دوش اولنلر روزوشب کریان اولور ۞ آتش شوقه دوشنلر عاقبت سوزان اولور ۞ شول امانت کنجی حق هر کیمه قیلدی نصیب ۞ باطنی معمور اولور ظاهرده اول ویران اولور ۞ نوش ایدن جام صفا پی ساقیٔ حقدن ازل ۞ جرعه سی دریا اولور در یامی بیابان اولور ۞ آدمی کور نیچه یوز یل اغلیوب ایدی فغان ۞ اغلیانلرکل کبی بروقت اولور خندان اولور ۞ وارایسه سنده امانت سری فاش ایتمه صاقن ۞ سرنی تاسه دیلر اوتانور برآن اولور ۞ زاهدا انسان اولنلر چکه یلر عشقك غمن ۞ یارعشقی چکمیانلر معتبده حیوان اولور ۞ طاغلر وطاشلر تحمل ایتدی عشق حقه ۞ کیم ازل فیضی نصیب کامل انسان اولور ۞ حقیا سر محمد حقیچون انسان اولان ۞ چشم حقیله یاقاسه صورت رحمان اولور (خطیئات) خطیئه نك جمیدرکناه معناسنه در سیئه ایله خطیئه نك بینده فرق بودرکه سیئه مقصود بالذات وخطیئه مقصود بالعرض اولانده غالبدر زیرا خطاقدر (بتردی زنجبیل امی نباتات) یعنی زنجبیل واکا بکزرحرارت ویرمجی اولنلر بتردی روایتده کلشدرکه حضرت آدم علیه السلام ارضه هبوط ایتدکده اوراق جنتدن اوزرنده یروق بولندی روزکار لمول ورقی بلاد هنده

تفریق ایدی انکچون هندستان انواع طیبه معدن اولدی وحضرت آدمك کوزی یاشندن عود وزنجبیل وصندل وعرعر وکافور حاصل اولوب انواع طیب واصناف اشجار ایله دشت هندستان طولدی (ساحل) دکزکناری والمما سمی شاطی "البحر بالساحل لان الماء یحله ای ضربه (شیدا) آشفته ودیوانه (آقردی کوزلرندن یاشله فان ۞ دکزلرده اولوردی در ومرجان) حضرت حوانك کوزندن اقان یاش انجو وقان مرجان اولمغله غیری وجهله دریاده در ومرجان حاصل اولمغی منافی دکلدر تکیم رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك لیله "معراجده عود تلرنده عرقلرندن پر یوزینه پرقطره دوشدکده قرمزی کل حاصل اولدی امابوقطره دن کل سرخ بتمدن مقدما بوکل عالمده اولامق لازم کلمز وکذلك حضرت ابراهیم علیه السلام اطراف عالمه پرقبضه طوز صاچوب طوز بتمدن اولمدن مقدم طوزك وجودی اولامق لازم کلمز بلکه انبیا واولیایی تشریف ایچون بومقوله خارق عاده امورظهور ایدر وحدیث مرفوعده دخی کلشدر که لیله "معراجده پر یوزی رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم فراقنده طاقت کتوره میوب اغلدقده انك کوزی یاشندن اصف دیدکاری اوت بتدی وقصص انبیاده کلشدر که حضرت حوانك کوزی یاشندن قرنفل وخوش قوقولی نسنه لر وجوده کلدی (لمحرره) عاشقك چشمنده در مرجان ودر ۞ عالم ایچره سویلنن بحرین اودر (عنایت) قدسبق تحقیقه (جرم وجنایت) ایکیسی پرمعنایه درصوچ وکناه دیمکدر (بدیع فطرت) بدیع عجیب وغریب وفطرت خلقت دیمکدر بوراده مقطور یعنی مخلوق معناسنه در پس بدیع فطرت خلقك عجیبی دیمکدر زیرا اندن مقدم اوصورتده کیمسه خالق اولمامش واکاپریلان جمعیت کیمسه یه ویرلمامش ایدی (غضبدن رحتم سبقت قیلوبدر) معلوم اوله که رحمت ذاتی وغضب عارضیدر پس مقتضای ذات اولان معنایه تغیر کلمز ورحمت غضبه متبدل اولز بلکه غضب عارضی زائل اولوب ازل وابددرحمتدن عبارت اولور بومقامك تفصیلی مسکوت عنه مقوله سندندر فافهم (مقدور) مقضی معناسنه در کمایقال المقدور کائن یعنی هرنه که قدر باینمدر وعلم الله انك وجودنه تعلق ایتمشدر وجوده کلور (یك) حضرت جبریلدر قال حضرت مولانا قدس سره الاعلی ۞ پشتر آیشتر آجان من ۞ یك‌ره حضرت سلطان من ۞ بو بنده یه کدن مراد عزرائیلدر زیرا مولانا حضرتلری بوخطابی وفاتی حاننده ملك الموته ایلدی بوملکلرك شیك اولمزی حقك امرینه مسارعتلرندر وبونلرینکار کپی خواص درکاه حقدر (الحق دکلمی) یعنی حق بودکلمی (وجد) مؤمنك باطننه وارد اولان حاله دیرلر که مؤمن انی ادراك ایدر فقدك مقابلیدر بوراده مراد قابلنده تأثر حاصل اولوب عالم معنادن برحال ظاهر اولمغله اضطرابه دوشدی دیمکدر (دیدی سبحانك اللهم باحق) ابن مسعود رضی الله تعالی عنه دن مرویدر که الله تعالی به جله دن احب اولان کلام آدم بابامز علیه السلام حقدن زله سین دیلدیکی وقتده بیوردیغی مقاله لردر که بودر (سبحانك اللهم وبحمدك وتبارك اسمك وتعالی جدك وجل ثناؤك ولااله غیرك) پس بونکله افتتاح صلوة مسنون اولدیکه آدمك توبه سی قبول اولدیغی کبی بزم دخی نمازمز قبول اوله (سبحانك اللهم) یاالله ذات پاککه لایق اولمیان صفتلردن تزاهنك اعتقاد ایدرم (وبحمدك) حمد که مقارنتله پس واوزائده اولوب بامقارنت ایچون اولمش اولور وباخود باماقبلندن حال اولور (فسبح بحمدربك) آیتنده اولدیغی کبی (وتبارك اسمك) یرلرده وکوکلرده سنك اسم شریفکك برکتی زیاده اولدی زیرا هرخیر سنك اسمکی ذکرله اولور (وتعالی جدك) سنك عظمتك عالی اولدی یعنی اولاد وازواجدن مستغنی اولدك (وجل ثناؤك) ومدحك ووصفك جلیل وعظیم اولدی (ولااله غیرك) وسنك غیری معبود یاالحق بوقدرولکن روایات مشهوره ده وجل ثناؤك وارد اولامغله فرائضده دیملرز یرافرضلرمحل اهتمامدرنوافلده دیملسه جائزدر فاما اولی اولان جنازه نمازلرندن غیری نمازلرده دیملمامك کرکدر کمافی شرح الحلبی (سهووونسیان) بوایکی کلمه الفاظ مترادفه دندر ومعنا هما مایتنبه صاحبه یادنی تنبیه ولیکن بعض ادباء فرق جزئی یازمشلردر کمایبن فی محله (ظلمت نفسی فاغفرلی) ترجمان القرآن سلطان المفسرین ابن عباس رضی الله عنهما حضرتلری (فتلقی آدم من ربه کلمات) آیت شریفه سی تفسیرنده بیورمشلرکه کلماتدن مرادبودر که ذکر اولنور (لااله الاانت سبحانك اللهم وبحمدك عملت سوأ وظلمت نفسی فاغفرلی فانك انت الغفورالرحیم) پس صاحب محمدیه بومقامده اوج وجهك بینی جمع ایتدیکه بری بوتسبیحدر وبری دخی مقدم شرح اولنان سبحانك دروبری دخی آندن مقدم مناجات طریقیله ایتدیکی کلمتدر (بعدذا) راه هدایت کشف اولندن هرکیمه عنایت حق مرشد اولسه حقله کندی ارادسنده مقامنه مناسب اولان وجهله نیچه مناجات ظهور ایدرکه اندن مقدم اومقوله کلمات آنك خاطرنه کلمز واوبایده یرالف بیلز کور امدی خلاقك کمال لطف وکرمنی که قولنی کندی جانبنه تقریبه بهانه ساز اولوب قیوسنه نیچه وجهله مناجات ایدیجکن تعلیم ایدر (لمحرره) یاالهی قاصرم شکرکده بن ۞ قول سنك احسان سنك غفران سنك ۞

اهل تقصیرم سنك ذکر کده بن ۞ قول سنك احسان سنك غفران سنك ۞ یونجه عصیان ایلیوب دونسم سکا ۞ اول نفس قارشوکلور اطغلك بکا ۞ سن براولو پادشاهسن بن کدا ۞ قول سنك احسان سنك غفران سنك ۞ کیمه یلوارسون یوکون بیچاره لر ۞ کیمه یوز اورسون یوکون آوارلر ۞ مرحم اورشاها اوکلسون یارلر ۞ قول سنك احسان سنك غفران سنك ۞ ربنا اتاظلمنادر سوزم ۞ وارمغه درکاهکه یوقدر یوزم ۞ برفقیرم عاجزم براوکسوزم ۞ قول سنك احسان سنك غفران سنك ۞ سویلنورو صفکده رب العالمین ۞ غافرالذنب انت خیرالراحمین ۞ ایله حق یه کرملر یامعین ۞ قول سنك احسان سنك غفران سنك (رؤف) لطف ورحمتدن اوتوری ایصال نفعه مائل دیمکدر انکیچون رب العالمین وصفیله جمع ابتدی زیرا تربیهٔ عوالم هر کسك ظاهر و باطنه نفع وفیضله نشو ونما یرمکدر (عطوف) زیاده شفقتلی ومرحمتلی آنکیچون خیرالراحمین نعتیله جمع ابتدی راحمیندن مراد رحیم اسمنه مظهر اولنلردر (حق ولی) یعنی کرچك ولی ومقرب ودوست وولی ولکن کله سندن مخففدر مصراع آخرنده اولان سن فتح سین ایله خطابدر (حاجت روایل) یعنی حاجتلرواولایق ومقبول یل (شرك) مراد شرك جلیدر بودعاکندو به حقدن الهام اولنوب انکله مناجات ابتدیکی دعادر که بعضیلرانی (ربنا ظلمنا انفسنا وان لم تغفرلنا وترحمنا لنکونن من الخاسرین) آیتیدر دیمشلر (که رفع اولدی حجاب نورا قدس) نورپاك حجابی مرتفع ومنکشف اولدی مقصود آدمك دعاسنه حائل قالمیوب قبولنه علامت اولسون ایچون ابواب سموات منفتح وعرشه وارنجه اولان حجب نورانیه مرتفع اولوب حقدن تجلی مقبول ظاهر اولدی وآدمه سد اولان زله دن اثرقالمدی دیمکدر (وسخدن انتقال ابتدی ایچنده) وسخ کیردرن معناسنه یعنی آدمك وجودنده اولان وسخ کیدوب برحالدن برحاله انتقال ابتدی (که فرارمشدی جسمی معصیتدن) بعض علما آدم حقنده بومقوله روایاتی تجویز ایتمشلردر ولکن ظاهر اولان بودرکه آدمك جسد شریفی قرار مق جنت اولنه نسبت ایله در یوخسه علماء عامه اعتقادنده اولان وجهله دکلدر پس شؤن حقه عارف واحوال انبیایه واقف اولان اهل الله اساسندن بووجهله صادر اولان کلامك محمل صحیحی واردر عامه اساسنده بویله سوز اولق ترك ادبدر وبلکه تحقیرایدرایسه کفردرهر کسك حالنه کوره ترقی وتنزلی واردر انبیادخی بشریت حسبیله بعض امورایله مبتلی اولق بعید دکلدرانجق انی تجویز ایتمیلرعامه یی تنفیر واعتقادلرنی حفظ وصیانت ایچوندر الحاصل لکل مقام مقال ولکل مقال رجال دیملشدر برکیمسه حلاج منصور مرتبه سنی کذرایدوب دعواسی ایچون انی جرح ونقصانی بیان اینسه وجهی واردر وکذلك بورتبه صاحبنك حلاج حقنده اولان کلامنی بطریق الحکایه نقل اینسه ضرر ایتز فاما مجرد بعض معارفه واصل ومقاماته عارف اولق حسبیله طعن وتشنیع وحقنده نقصانه متعلق کلمدی یانلمدن سوزسویلسه ترك ادب ایتمش اولور زیرا ادنادن اعلایه اطاله ایودکلدر یعنی سالك راه حقیقت اولنلره کوره امساك لازمدرعامه ناسك فتوی مرتبه سندن ابتدکاری جرح معذوردر یونی اکا قیاس ایتمامك کرکدرکه (بیت) اهل دلرا بهدی یادمکن ۞ هین زبان بابدی معتاد مکن (ناصبه) آلن اوزرنده اولان صاچ بتدیکی پرده لرلر بعضیلرآلن اوزرینه مائل اولان شعوردر دیمش بوراده مراد باشدن ایاغه دك دیمکدر (کیوردی ایکی سندس طون قیلدن) یعنی جبرائیل علیه السلام آدمه سندسدن ایکی قبا کیدردی سندس شول اطلسه دیرلرکه رقیق یعنی اینجه اوله قالن اولانه استبرق دیرلرقبا اوکی آچق قفتانه دیرلرجامه اوکی طوتق ویرتق اولانه شاملدر (صناسن چیقدی کلخانجی عبادن) معلوم اولهکه آدم جنتده عیش وعشرتده وصفاوکرمیتده ایکن کویا جمانجی ایدی وقتاکه بودار محنت اولان دنیایه هبوط ایدوب آتش فرقته وخاك ذلته دوشدی کلخانجی کبی اولدی پس الله تعالی جبرائیل وساطتیله انك عباسنی قبایه وذلتنی عزته وفرقتنی وصلته وفرقتی جمعه وفصلنی وصله وفقرنی غنایه وکریه ضحکه وماتمنی سوروره وغمنی سروره تبدیل ایدوب مقتضای حکمتیله ترقی کوسترمدی ۞ اول شکسته پاش که اوج سریر ملك ۞ یوسف پس ازمجاورت قعرچاه یافت (بشارت) پانك کسریله یورادده تبشیر ومژده معناسنه در بومعنایه بابی مفتوح اوفومق غلط مقوله سندندر کما یقول العامة قال الحریری البشارة بالکسر ما یشارت به وبضمها حق مایعطی علیها وبفتحها الجمال ومنه قولهم فلان بشیرالوجه ای حسنه فالفتح فی المعنی الاول غلط العامة (ارشدی بحره جان ودلده اهواء) اهواء هوانك جمعیدر قصرله عشق ومحبت ومیل معناسنه یعنی حوا بوخبرلری کوش ابتدکده جان وکوکلنده عشق محکم وحب مبرم ومیل مستحکم اولدیغی حالده اب دریایه واروب اغتسال ایلدی (اولوردی کوزی یاشی اوڤو مرجان) یعنی کوزندن اقان یاش دریایه دوشدکده انجو یه منقلب وقان مرجانه متحول اولوردی (فرحان) فرحناك یعنی شادان ومسرور (نیجه صاله آنی عشق انفعاله) نیجه کیف معناسنه در یعنی انسانك کوکلنده عشق ومحبت اولدقده نصکره اول علاقه انی انفصال وفرقته صالمز بلکه اتصال ووصلته

چکر (کیمده کیم عشقك نشانی واردر ۞ عاقبت معشوقه آنی ایرکورر) بعض نسخده اتصال دوشمش در بوتقدیر اوزره مصراع اول ثانی یه مرهون ومربوط اولوب معنی بویله اولور که حضرت حواوصاله منتظر ایدیکه توجهله ونه طریق ایله عشق آنی اتصاله ووصلته صاله زرار ابطهٔ عشق وشوق اولدقده البته سررشتهٔ وصلت الله کیررفاما اسبابی ومقدماتی نه بوزدن اوله جغی مجهولدر (بویاکا کدك آدم وحشتندن ۞ ایچی طاشی طولایدی دهشتندن) (بویاکا کدك) یعنی حوانك خصوصی طورسون کاه لم آدمك حالتی ذکره که حضرت آدم اولدیغی مقامده وحشتله ظاهری ودهشت وحیرتله باطنی طولوطولو ایدی (نیران) تارك جمیدر بوراده مراد نیران عشق وشوق ودرد والم وحرارت دلدر (فنی یاری دیاری بختی رختی) یاردن مراد حقیقتده الله تعالیدر وصورتده حضرت حوادر (دیار) دارلك جمیدر بوراده مراد جنتدر بخت خاء معجمه ایله دولت وطالع اکر تخت اولورسه تاء مثنات وخاء معجمه ایله وعاء یصان فیه الثیاب معناسنه اولور کما فی القاموس بومعنالك فی الجمله رختله مناسبتی واردر زیرا رخت خاء منقوطه ایله اسباب بیت وقماش خانه در (فنی تاجی وتختی هب برختی) تاج پادشاهلر باشلرینه کیدکاریدر وتخت خاء معجمه ایله پادشاهلرا وتوردیغی معروف پردر صوفیه طائفه سی باشلرینه کیدکاریته دخی تاج دیرلر زیرا واصل الی الله اولانلر پادشاه اقلیم معنیدر عالم ملکوتده اولان تصرف بونلرك اندهدر اناالرك تختی کوکلده در وفی الحدیث (السلطان ظل الله) ای ظل الحقیقة الجامعة فاذا کان الظل سلطانا صاحب تاج فما ظنك بالمظهر الذی هوذوالظل بل التاج السلطانی موهوب له من ید هذا المضاف الیه وهوتاج مجازی وتاج المظهر الجامع تاج حقیقی واماقول بعضهم بطریق الانکار لیس فی الکتب کتاب التاج والخرقة فکلام ساقط لایقوم حجة علی اهل التاج والخرقه نعم ان متصوفة هذا الزمان ینبغی ان یسلب عنهم تیجانهم و ینزع خرقهم اذلایزالون علی حکم الشریعة ولاعلی قاعدة الطریقة فالجرح لهم والطعن بهم من باب الغیرة الالهیة هذا والحق احق ان یتبع (علی هذا امیدی وصل یاره ۞ ایره تافضل کیده فصل ویاره) بو بیتك کماتنده اختلاف واقع اولمشدر بعض نسخده ایده حق فضل دوشمش وبعض نسخده ایره تافضلی یاایله دوشمش وبعض نسخده فضل ویاره یرینه درد ویاره دوشمشدر جمله دن مقصود بردر دیمك اولور که بونك اوزرینه آدمك امیدی وصلت یاره ایرشمك ایدی تاکه اول یارك فضل ولطف وکرمی ایرشوب انی فصلدن وفرقتدن قورتاره واورتادن دردویاره وجراحت کیده واولکی فصل وصل اوله وعدل فضل اوله ومرهم وصلت یاره وجع یاره فرقت ساکن اوله (الهی) نیجه دویسون فرقته بیچاره لر ۞ تیغ فرقت قلبی طوغرر یاره لر ۞ نیجه اینسون ای کوکل آواره لر ۞ کندی آچدی یورکده یاره لر ۞ عشق ایله ترك ایتدی آدم جنتی ۞ چکدی بر یوزنده درد ومحنتی ۞ بوادی آخر عشق ایچنده وصلتی ۞ بو یله اولور عاشق غمخواره لر ۞ مرغ عشقم وصلت ایلرکن هوس ۞ اولدی هجران بکا بر مشکل نفس ۞ سو یلسم محنتلرمدن برنفس ۞ یل طیامزاکا سنك خاره لر ۞ آتشمدن دوندی تنوره دلم ۞ نشتدیم وصل آبنه ایرمز المم ۞ بنده شمدی اول کله بر بلبلم ۞ بلبلم خار آرامزی آره لر ۞ حقیازهدك ریاسندن کسل ۞ عشقله اخلاصله دوش وارمتصل ۞ اوح خاطردن رسوم غیری سل ۞ نیجه بوافکارقلبك قاره لر (وحی ربانی) یعنی جبرائیل وساطتی ایله اولان اعلام واشارت ربانی ده اولان الف ونون تاکید ایچوندر کاسبق

﴿ قافیة العین ﴾

پس ایردی وحی ربانی که یاآدم قبل استطلاع ... توجه ایلیوب بکا سوزمدن ایله استماع
کهسندن اوك ایکی بیك پیل براو ایندرمشم یره ... بیوردم کیم فرشتهلرقیله زحکممه اجماع
بنا ایله اول اوی پس طواف ایت قبل انی تهلیل ... بکاتسبیح وتقدیس ایت بنم ذکرمده قبل اسراع
بوجه صوتیله ایبك ایت دخی حوایه حزن ایتمه ... که کیم وار کوکلك ایچنده بیلورم انی یاآدم
فیجانکیم بوله سن انی اکا لطف ایله دیرنکل ... دخی اول اوکه یارسن فیلم بن قبله کبری
بکا انی حرم قلدم چو عرشیمه مقابلدر ... بمازه ذکره مشغول اول دعای ایلیم استماع

﴿ بیت ﴾

﴿ بیت شریفك رسمی ﴾

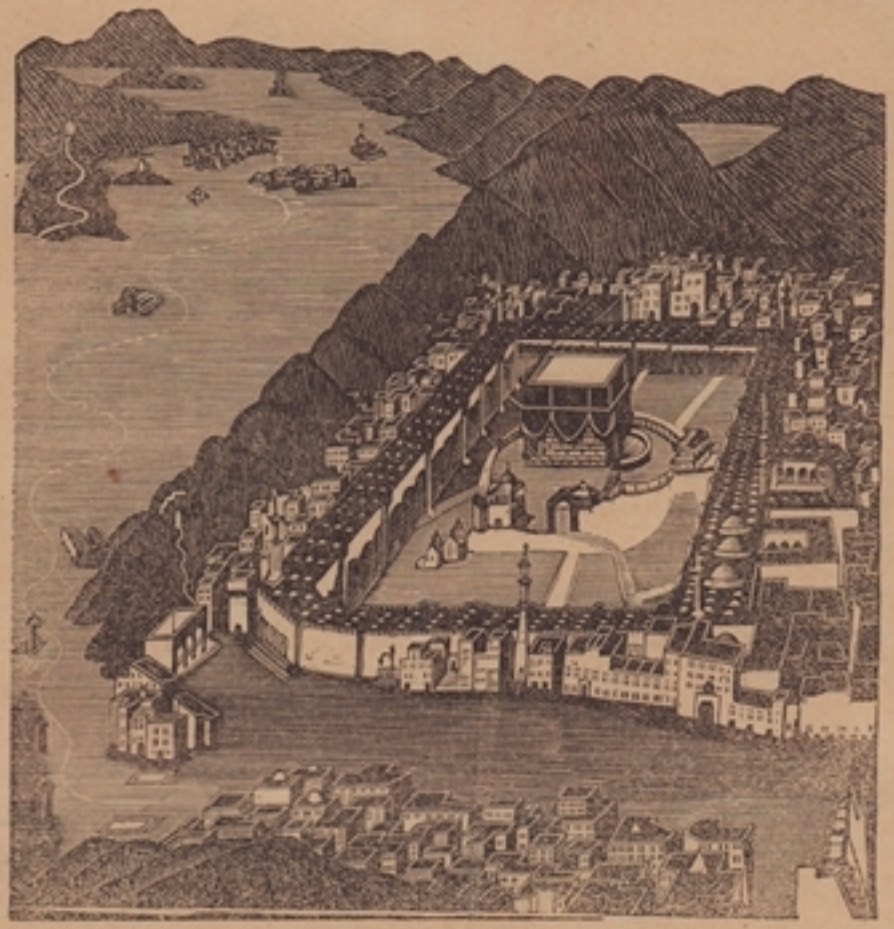

پس آدم سجده یه واردی دیدی حسبی الهی پس
پس اندن هند ارضندن بوریدی مکه ارضینه
حق اکا برملك فوشدی کیم ارشاد ایلیه یولن
نه یره کیم قدم بصدی صوك اوبجی اولدی معمور اول
دیدیلر اکا یا آدم قبول اولدی سنك حجك
زیارت ایلدك انی طواف ایتدك قبلوب تعظیم
پس آدم کلدی کوردیکیم بر او یاقوت احمردن
ایکی قاپوسی وار ایدی زمردن مجوهردن
قنادیل واردی ایچنده معلق نور ازهردن
خطاب ایردیکه یاآدم بوکون مکه حرم اولسون
کسنه قتال اون الحاد دوکوب قان ایتسون افساد
عنایت ایلسه فطره آبجی دریاده دراوله

بزبکا فضائلدن کرکز اولزم طماع
زیارت قیله تا آنی اوله اواسنه مطواع
ملکلر ایندی استقبال قیلوب اعزازله اطلاع
بابلدی قلعه شهرستان عمارت ایلدی زراع
که سندن اوك ایکی یك یل بو بیتی قیلدی حق ابداع
چوتشریف ایلدك بونده سکا قیلدق انی ابداع
قومشلر کعبه یرنده ایدوب اول مرکزه ایداع
بری شرقی بری غربی که دوشده کورمدی صناع
کیم انی دوزمدی زجاج هم انی یاقدی شماع
قیامت کونی قوبنجه کسنه اولسون منماع
بو رسمه سو یلدی ارشاد بونوعه ایلدی الماع
هدایت ایلسه ذره اوله کون یوزینه طلاع

﴿ خداوندانه نقص اوله کمال محض حکمتدن ﴾
﴿ اکر دو یدز جهان ایچه زلال فیض رحمتدن ﴾

﴿ جبل عرفات ﴾

پس آدم دیدی یا ربی بنم ایله فنی وعدك
که حوا ایله جمع ایدم دیمشدك ایله پس ارجاع

ندا ایردیکه باقی امدی طورر اوش مروه ده حوا
طوررسك سن صفاا وزره سن ایتمه امدی استرجاع

نظر ایله اکا لیکن یاشمه جسمنه حتی
مناسك حکمنی کلی قضا ایت اندن استماع

قیچنکیم وقفه یه طوردی عرفات طاغی اوستنده
انی حوادہ استردی ایدردی اکا استتباع

عرفات اوزره ایکیسی عرفه کون بولشدیلر
انکچون و یردی بو آدی بورسمه بونلره وضاع

نقلده شویله ثابتدر امام فخر رازیدن
که چونکیم بولشوب کندی بولاردن غصه واوجاع

دیدیلر ربنا یعنی ظلمنا نفسه ظلم ایتدك
اکر ایتمیه سن رحمت اوله وز خاسر وضیاع

خطاب عزت ایرشدیکه شمدی بلدیکز سزی
پس اندن ایلدی رحمت کیدردی ضرلرین نفاع

منایه کلدیلر اندن دیدیلر کیم تمنی قیل
تمنی ایلدی آدم عطادن قیلدی استشفاع

پس اندن آدم وحوا ایرشدیلر کیرو هنده
بوکز آدم کیروحجه کنوردی باش ایاق اضلاع

هرادم کیم آتاردی اول اوچر کونلك مسافتدی
اکا کوریدی فاصله یوسوزی قبله استبداع

صحابه باشی ایردی اشیدردی ملکلردن
دعاوذکر وتسبیحات ایدردی فوج فوج اشیاع

طوتردی انلرکله انس دمادم لیکن اغلردی
نیچه اغلامسوندی اول اولوردی یارنه وداع

فرشتهلر اوشندیلر آنك آه وفغانندن
شکایت ایتدیلر حقه نو متبوعله اتباع

پس انك قدتی الله قصالتدی النمش ارشونه
که کندوراحت اوله هم ملکلر اولمیه نزاع

یوریدی فرق کز ایتدی حج زیارت ایلدی بیتی
که کوکلی کوزی جنتدن بویت ایله ایده اقناع

چقوب دار سلامتدن کلوب دار ملامتده
بر او آنك غریب کوکلن قیچن ایلایسر اشباع

شودم کیم چقدی جنتدن آلوب درت نسنه چقمشدی
فنا ملکینه کلمشدی انکلسه بیله بو ارباع

عصا بری بری خاتم بر بسی کوزلری باشی
بری بیراغی انجیرك کیم ایتمش اندن استقطاع

عصا موسی یه و یرلدی بوزك دکدی سلیمانه
پدی اول بیراغی آهو باشی ماصیلره شفاع

خداوندانه نقض اوله کمال محض حکمتدن
اکردو بدز جهان ایچه زلال فیض رحمتدن

﴿ اخذ میثاق ﴾

الا ای عارف سر حقایق
اشندك نیچه انواع دقایق

اشیت وارسه بوکز جانکده اشواق
کیم آدمدن نیچه اخذاولدی میثاق

کلوبدر ابن عباسدن روایت
مفسر لر انی قلوب رعایت

سرندیده النده دیدی میثاق
دخی هم بطن نعمانده اولدی میثاق

دیدی اسباط که سدی اوبله دیدی
که کوکلردن دخی ایتمادن ایدی

قصه ده بویله دیمشدر محقق | کهاندن وحی قیلدی آدمه حق
ارادت ایلدم اندر دیانت | کهظهر کدن آلم عهد وامانت
بیوردی قابلدی انی ملائك | نجب قیلدی بو شانی ملائك
کیروقورقویه دوشدی آدم اندن | صنماسن جانی آیرلدی بدندن
ایرشدی جبرئیل صدر ینه بصدی | بوزن اویدی اکا یلدردی قصدی
پس الله العزیز قدرت الیله | صغادی اوقه سین نصرت الیله
دیدی یاآدم امدی پس نظر قیل | کهارفکدن کیم اول چیقه کورکل
مقدم کیم خروج ایتدی جهانه | نزول ایتدی عروج ایتدی جهانه
محمد مصطفانك روحی ایدی | پس آندن انبیانك روحی ایدی
چقیجق مصطفی دیدیکه لبیك | بوریدی صاغ یکا ایتدی کهلبیك
دیدی بن اول قولم کیم ایتدم ایثار | که وحدانیتکه اول اقرار
شهادت ایدرم کیم سنسن الله | کهسندن غیری یوقدر خلقه مولاه
دخی ویردم شهادت کیم محقق | بنم عبدك رسولك سن هو الحق
چون اول عالمك مصباحی چقدی | پس آندن مرسلین ارواحی چقدی
بوکز کیم چقدی روحی انبیانك | قتینه کلدیلر هب مصطفانك

﴿ امام المتقین اولدر ختام المرسلین اول شاه ﴾
﴿ نظام العالمین اولدر همام الاکملین اول شاه ﴾

بولردنصکره چقدی یوزلری آق | قومؤمنلرك ارواحی یراق
جمیعی دیلرندیه ایدوب اعلان | کنوردیلر ایدی توحیدوایمان
چوچقدی جمله روحی اصفیانك | کلوب قاتنده طوردی انبیانك
پس آندن بردخی صغادی فتاح | کهچیقا ارقه سندن کیرو ارواح
اوکوردی چقدی قابیل ابن آدم | اکا تابع اولوب اهل جهنم
قوسی یوزی قاره کلدی انلر | شمالینه کلوبن طولدی بونلر
خطاب ایرشدی یاآدم نظر قیل | کوروب اوغلنلریکی شمدیدن بیل
کهتا کیم بونلری آدآدیله سن | دخی القابن ادیاتن بوله سن
نظر قیلدی صاغینه کولدی آدم | صولینه باقیجق اغلادی آدم
روایت ایتدی راویلر عمردن | عمر راوی رسول معتبردن
کهآدم ظهرنی مسح ایتدی الله | پس اخراج ایتدی ذریت اومولاه
خلقت هؤلاء دیدی جبار | بولاری جنت ایچون ایتدم ایثار
عمل قیله بولر اعمال جنت | بولوب رحمت اوله لر اهل جنت
کیرومسح ایلدی اخراج قیلدی | بیوردی چونکیم استخراج قیلدی
یراتدی بونلری اهل جهنم | بولر ایشلیه اعمال جهنم
دیدیلرپس نیچون پیورلدی اعمال | قیلدی چون ازلده اشبو احوال
دیدی برقول یراتسه رحمتیچون | عمل قیلورا ولنجه جنت ایچون
دخی برقول یراتسه نارایچون اول | اولور نار اهلنك ایشینه مشغول
الهی بویله درچون نه قیلالم | او لنجه اغلیه لم یا قیلالم
ایشیمز حکمکه تسلیم قیلدق | سکا ودوستکه تعظیم قیلدق

﴿ امام المتقین اولدر ختام المرسلین اول شاه ﴾
﴿ نظام العالمین اولدر همام الاکملین اول شاه ﴾

(استطلاع) اطلاع طلب ایلك یعنی معرفت ووقوف (استنفاع) منفعت دیلك (اجماع) اتفاق وجمعیت ایتمك

(امراع) ایومك (استجماع) جمع اولمق یعنی حوا ایله اول مكانده جمع اولمسن (استیداع) بوراده وداع ایتمك دیمكدر وداع واوك فتحیله تودیعدن اسمدر كوچ وقتنده پری یرینه اصلتمك دیمكدر مقصود حوانك آدمه وداع ایدوب بلكه بردنبی وصلته ایرمیم دیوچكدیكی دردوفراق وحزندر (ارضاع) امزرمك (اشرف الاوضاع) وضعلرك وبنادلرك زیاده شریفی وعالیسی (بكاآتی حرم قبلدم چوعرشمه مقابلدر) مكهٔ مكرمه یه حرم دینلور كه الله ورسولنك حرمیدر والحرمان مكة والمدینة كافی القاموس وامام الحرمین استادابی حامد الغزالی رحمهما الله تعالی اقام بمكة والمدینة اربعین سنة یدرس و یفتی ولذا لقب بامام الحرمین كافی روضة الاخبار ۞ معلوم اوله كه كعبهٔ مكرمه عرش اعلانك مقابله سنده واقع اولمشدر انكچون دائما مهبط انوار الهیدر وبیت الله اولق حسبیله حرم اطلاق اولندی پس اول حریم محترمه نامحرم اولنلر كیرمزوانك مثلی اولدیغی سره اشعارا اولنلرك عقلی ایرمز (محرره) حرم كعبه یه ایرمكلكه همت ایله ۞ بیت معموری طواف ایتمكه غیرت ایله ۞ چكیلوب كتمه در قافله لر صبح ومسا ۞ برادم آدم ایسك كعبه یه هجرت ایله ۞ نیچه بریادیه سنده قاله سن شول نفسك ۞ حرم قلبه دخول ایتمكه دقت ایله ۞ ظاهرك عالم آثاری سیاحت قیلسون ۞ باطنكدن بوری وارذاته عزمت ایله ۞ كعبه دن قبله دن ای دل غرضك چون حقدر ۞ كاملك قاینه كیرحقله صحبت ایله ۞ نیچه برحق بیجاره مجازاوله ایشك ۞ خلق ترك ایله بوری عزم حقیقت ایله (استماع) بوراده استماع معناسنه دریعنی اشتمك (طماع) زیاده طمعكار (مطواع) زیاده مطیع اولمق (اطلاع) علام (نه بیره كیم قدم بصدی صوك اوبجی اولدی معمور اول ۞ یاپلدی قلعه شهرستان عمارت ایلدی زراع) معمور خرابك ضدیدر عمار تدن مأخوذدر عوام ناس عمارت یرینه تعمیر استعمال ایلدكلری غلط یابندندر زیرا تعمیر عمری وحیاتی اوزن ایلمكدر معمر چوق یشامش آدمه دیرلر (زراع) زارعك جمعیدر انكچی معناسنه زرعله حرثك بیننده فرق واردر زیراحرث پری آماده قیلوب تخمی صاچمغه دیرلرزرع انی زراعت وانباتدر ولذا قال تعالی (افرأیتم ماتحرثون أأنتم تزرعونه ام نحن الزارعون) فائت لهم الحرث ونفی عنهم الزرع كافی حواشی ابن الشیخ (بعدذا بویتدن منفهم اولور كه جمع اقالیمده قلعه وشهرستان اولان پرلره آدمك قدمی یاصمش اوله انچق بعض عارفلردن حكایه اولنمش كه واقعه سنده رسول اكرم صلی الله علیه وسلمی كورب یارسول الله بن روم ولایتی سمتنه توجه مراد ایدرم دیدكده فخر عالم بیوردیلركه (الروم لایدخله المعصوم) پس اول عارفه شبهه اولدیكه رومده بوقدر علماء وصلحا واولیاء وارندر رومه نیچه معصوم كیرمش اولور صكره الهام اولندیكه معصومدن مراد انبیا در زیر اولیایه محفوظ دینلور معصوم دینلمز كافی النفحات وانوار المشارق رومدن مراد دیار قیصر در كه شام اطرافنده ارض عریدن منفصل اولور پس ارض عریدن ارض رومه پریغمبر قدم یاصمامق لازم كلور اما ظاهر اولان بودر كه بو كلام آدمدن غیری یه نسبت ایله در زیرا آدم علیه السلام زماننده عرب وعجم وروم مملكتی اعتباراولنمق بوغیدی صكره قلعه وشهرستان بنا اولندقدن اولیا رومه اباق یاصدی انبیاء یاصمیوب ارض عریده ساكن اولدیلر بونك سری بودر كه ارض عرب ذات مرتبه سنه واناطولی مملكتی صفات مرتبه سنه ورومایلی اطلاق اولنان افعال مرتبه سنه اشارتدر پس انبیا مقام ذاتی كوزدوب شانلرینه مناسب اولان وجهله دائما ترقیده اولدیلر (ابداع) خلق ایتمك لكن خلق وانشا وصنعله ابداعك بینده فرق واردرز یراخلق وانشا وصنع برنسنه یی عدمدن ایجاد واحداثدركدر مثال سابق اوزرینه اولسون كه اولسون اما ابداع برنسنه یی عدمدن صكره احداثدر مثال سابق اوزرینه اولماق شرطیله مثلاشمدی آدم علیه السلام بدیع فطرتدر زیرا اندن مقدم اوصورت ومنالده برموجود خلق اولنمامش ایدی ذكره ابوالمنتهی فی شرح الفقه الاكبر (ابداع) یاءمثناتله ودیعه قومق ودیعه حفظ ایچون وضع اولنان امانتدیرلر (ابدوب اول مركز ابداع) مركز قرارایده جك برمقر كبی وهر نسنه نك وسطی یقال مركز الدائره وسطها (ابداع) واقع فیاق یعنی كعبه یی مركزنده قرارایده چكی پرده قومشلر یوسوزده حضرت كعبه ارض معمورهنك وسطی اولسنه اشارت واردراما یتون دنیانك وسطی قبة الارض دیدكلری پردركه هوامی غایت معتدل واندهكیجه وكوندزیرابردر كذافی الملكوت (مجوهر) جوهر لغمش (صناع) صانعك جمعیدر بذیا دكر وایشجی معناسنه (ازهر) زیاده پراق (زجاج) صرچیجی وشیشه جی (شماع) موجی وموم یاقیجی (بوكون مكه حرم اولسون) وفی الحدیث (ان هذا البلد حرمه الله یوم خلق السموات والارض) یعنی پرلر وكوكلر خلق اولندیغی كوندنبری مكهٔ مكرمه محترم وحرمت عظیمه ایله محترم درولیكن آثار حرمتنك ابتدا ظهوری حضرت ابراهیم علیه السلام زمانندهدر پس مكه نك صیدنی شكار ایتمك واذخر دینلان اوتدن ماعدا نباتاتی كسمك وبواق بوقدر وبركسنه قان ایتمش اولسه حرم كعبه ده اكا قصاص اولنمز وبونك امثالی دخی حرمتلری واردر (متاع) زیاده منع ایدیجی تتكیم مكه مشركلری آفاقی

اولنلری صدومع ایدرلردی قال الله تعالی (ان الذین کفروا ویصدون عن سبیل الله والمسجد الحرام الذی جعلناه للناس سواء العاکف فیه والباد) ای المقیم والغریب من غیر فرق بین مکی وآفاقی (الحاد) قال الله تعالی (ومن یرد فیه بالحاد بظلم نذقه من عذاب الیم) الحاد طریق مستقیمدن عدول ومیل ایتمکدر پس حرم کعبه ده استحلال حرام واکتساب آثام ودشنام خدام واحتکار طعام موجب اشد عقابی عذاب الیمدر ۞ حتی منقولدر که حرمده اولان خواطر فاسده عفو اولنمزاورایی غیری یرلره قیاس ایتمامك کرکدر انکچون بعض علماء مکهٔ مکرمه ومدینهٔ منوره ده مجاورت مکروهدر دیمش زیرا حرمتی رعایت ایتمکده قصور واقع اولورسه سبب تنزل ویلکه موجب سخط الهی اولور ملوك سلفدن بعضیلر زیارت کعبه یه کلدکلرنده خیمه لرینی حرمدن طشره قوروب طواف وناز ایچون حرمه کیردکلرنده کلام دنیا ایتمزلرواو یومرزدی وطعام یمزلردی واقتضا ایدرسه حرمدن طشره چیقوب دفع ضرورت ایدرلردی بوزمانك خلقی اکثریا اهل الحاد اولدی نه شیخنده نه صوفیسنده نه اکابرنده نه اصاغرنده ادب وارکان وحرمت ووفا رغالدی بونلرك یاننده کعبه ومسجد ایله کنیسه ویتخانه براولدی (قال الحافظ) چون طهارت نبود کعبه ویتخانه یکیست ۞ یعنی کعبه نك شرفی یاکلك ایله در بوطهارت اولمایجق مسجد ویتخانه براولمش اولور (لمحرره) قلبکی بتخانه قیلدك عین بیت الله ایکن ۞ پرخر لایفهم اولدك عالم وآکاه ایکن ۞ کرکدا چشم اولسك دنیایه قیلمزدك نکاه ۞ هی مدد قالدك کدالرصفی ایچره شاه ایکن (المناع) اظهار وروشن ایلك روایت اولنمشدر که کعبهٔ شریفه بش دفعه بنا اولنمشدر اولکیسی ملکلرك بناسیدر کهیاقوت احمردن ترتیب اولنمشدی صکره ایام طوفانده آسمانه رفع اولندی ایکنجیسی حضرت ابراهیم علیه السلام بناسیدر اوچنجیسی زمان جاهلیتده قریشك بناسیدر بونبایه رسول اکرم صل الله علیه وسلم حاضر اولمشدر دردنجیسی ابن زبیرك بناسیدر بشنجیسی حجاجك بناسیدر بونك تفصیلی سیر کابلرنده مسطوردر طالب اولنلر انسان العیون نام کتابه وغیریه نظر ایدرلر (عنایت ایلسه قطره ایچی دریاده در اوله) قطره دن مراد قطرهٔ نیساندر که آیچی دریاده صدف دیدکاری حیوانك قارنده دوشوب انجو اولور کما ذکره المفسرون عند قوله تعالی (ظهر الفساد فی البر والبحر (هدایت ایلسه ذره اوله کون یوزینه طلاع) ذره شعاع شمسه کورینن اوقاچق غبار درکون کونش دیکدر (طلاع) مبالغه ایله طلوع ایدیجی یعنی ظاهر اولیجی وطوغیجی وعانی وفا هر اولیجی یعنی حق تعالی برذره یه هدایت ایلسه اول ذره نك نفسنده کونش یوزینه چقاجق حالی وایوزی یوغیکن هدایت سببیله یوزنك پرتوی شمسك پرتوینه غالب اوله وکونشدن زیاده نور بوله الحاصل قطره ایچی دریکناوذره ازخرشید پرضیا اولمق حق تعالینك عنایت وهدایتنه موقوف برامر درکه ارادتی تعلق ایتدکده حقیر اولان نسنه لری عظیم وعزیز ایدر (الهی) کاملك قابلین خدا دریای عمان ایلدی ۞ علم پاکن اول صدفده درومرجان ایلدی ۞ صورتادرویش اولان پردانه یه بکزرهمان ۞ دانه سنده حق اکا صدخزمن احسان ایلدی ۞ کیمی بلبل مثالی مبتلای زار ایدوب ۞ حضرت مولا کیمك کل کیمی خندان ایلدی ۞ بیت معمورفلك یاقوت احمردن ایسه ۞ صنع حق دل کعبه سن پرنور جان ایلدی ۞ نیلسون عاشق اولنلر جوهردی قیمتی ۞ عشق حالن کورانی خاکیله یکسان ایلدی ۞ حضرت مولایه دائم حق حمایت کیم سنی ۞ اهل ایمان اهل احسان اهل عرفان ایلدی (ارجاع) دوندرمك یعنی حوالمك یوزن بندن یکاچویر وهرزه ده ایسه بنی اکا قاوشدر (مروه وصفا) مکهٔ مکرمه ده ایکی طاغك اسمیدر (استرجاع) حوالمك رجوع ایتمسن دیمك امابوراده ظاهر اولان بودر که استرجاع ایتمه دیمك ملول ومحزون اوله وفرقنده قالدم دیمه دیکدر (مناسك) منسکك جمعیدر سینك فتحیله وکسریله عبادت ایده جك یردیمکدر کما قال ابراهیم علیه السلام (وارنا مناسکنا) ای متعبداتنا بوراده مراد افعال حجدر (اذن استماع) یعنی عبادات حجی برینه کتوردکده نصکره حوادن استماع ایله وفائده لن وال اوزادب قربان ایله (عرفات) موقفك اسمیدر قال فی القاموس عرفات موقف الحاج فی الیوم التاسع من ذی الحجة علی اثنی عشر میلا من مکة سمیت لان ادم وحواء تعارفا بها وهو اسم بلفظ الجمع (بعدذا) بومقوله اعلامك اوزرینه الف لام داخل اولرزیرا تعریفدن علمیت مفهیدر مکر معنای وصفیت ملاحظه اولنور اسملراوله حسن حسین عباس کبی اوزمان تعظیم وتحسین وتزیین ایچون دخول لام جائزدر وعلی اسمنه دخی علم بحث اولیوب مشتق اولسی سببیله دخول لامك جوازی واردر فاما حسن وحسینه لامك دخولی کبی شایع دکلدر ۞ پس امضا سنده کتبه العلی دین عالم لباس معرفتدن عریان اولق اکلا نور ومخلص نامه اولان القابك حالی اعلامه قیاس اولنه ۞ معلوم اوله که عرفات حرم اطلاق اولنان محلدن خارجدر ۞ پس وقوف نفس حرمده اولمامقده حکمت بودر که عرفات حرم کعبه نك میدانی کبیدر وحرم کعبه یه بابدر ۞ پس عرفاتدن حرمه وحرمدن کعبه یه ترتیب اوزره دخوله افعالدن صفاته وصفاتدن ذاته ترقی صورتی واردر بونلر کویا

سلطانه حجب متعدده کیدر عالم انس وحضوره ایسه تدریج ایله واریلور وقاعده آداب وارکان اوزره کیریلور (استباع) تابع اولمق یعنی حوانك کوکلی آدمك آردنه دوشمش واکا اویمش ایدی (وضاع) وضع ایدیجی حقیقتده واضع شارعدر پس عرفه وعرفات معرفتدندر آدم وحوا عرفه کونی عرفاتده بولشوب بلشدکلرندن اوتری حق تعالی اول مکانه عرفات واول کونه عرفه دیوآدویردی ۞ معلوم اوله که آدمك روی زمینه نزولندن فرق سنه مؤخر جبرائیل نزول ایدوب توبه سنك قبولنی اعلام ایلدی اندن بعد زمان حوا ایله ملاقات حاصل اولدی ۞ دم وصلتده یارب جانم آل کوسترمه هجرانی ۞ دعاسی مقبول اولورمش چونکه حسرت حسرتن کورسه (غصه) یمك یرکن بوغازده طورن لقمه یه دیرلر اما عجم حزن معناسنه استعمال ایدر (اوجاع) وجعك جمیدر اغری ومرض وزحمت معناسنه (ربنا ظلمنا انفسنا) تبدیل فطرت اصلیه وتعریض عقابله نفسلرینه ظلم ایتدك (وان لم تغفر لنا وترحمنا لنکونن من الخاسرین) اکرسن بزه مغفرت ومرحمت ایتمز ایسك زیانکار لردن اولمش اولورز یعنی نفسك راحت وسعادتی نقدنی اضاعت ایدوب بی مایه قالورز ۞ پس خاسر زیانکار وضیاع ضایع اولیجی معناسنه در کما قال الهدایی قدس سره العزیز ۞ صاقن سلب ایلیون اختیاری ۞ ایدوب جرمی دیمه کیم آدن اولدی ۞ عزازیله انکیون اولدی لعنت ۞ خدایه دیدی حاشا سندن اولدی ۞ انکیون کیرو مقبول اولدی آدم ۞ ایدوب جرمی دیدی کندیدن اولدی (کیدردی ضرلرن نفاع) ضر فتحله وضمله نفعك ضدیدر ضرر وسؤحال دیمکدر نفاع نافعك مبالغه سیدر مراد الله تعالیدر یعنی زیاده نافع اولان الله انلرك سؤحالارین حسن حاله تبدیل ایلدی (منی) مکه مکرمه ده برقریه نك اسمیدر سمیت لما یمنی فیها من الدماء وقال ابن عباس رضی الله تعالی عنه سمیت لان جبرائیل لما اراد ان یفارق آدم قال له تمنی الجنة فسمیت منی لامنیة آدم کما فی القاموس (بعدذا) آدمك مقصود اصلیسی کدرکاه حقده مقبولیت ایدی حاصل اولدقده نصکره اولادنی ارشاد ایچون جنت تمنی ایتدی کرچه صحبت بارله اولان کاغنده اولسه ده بنه کاشنده کیدر کما قال العارف المولوی ۞ هر کجا که یوسفی باشد چوماه ۞ جنتست آن ارچه باشد قعر چاه ۞ فاما مضعفادن اولنلرك حالی بویله دکلدر مع هذا طالب دیدار اولنلر طالب جنت اولدقجه اولرغافلهم (تمنی) وتجلی وتسلی و بونلرامثالی تفعل بابندن مصدر لرلك آخرلرینك ماقبلی استعمال عرب اوزره مکسوردر اما عجم ممنا وتسلی دیر (استشفاع) شفاعت استمك بوراده مراد حقك جود وعطاسی خزانه سندن مراد دیلدی دیمکدر (اضلاع) ضلعك جمیدر ایکی معناسنه مقصود حیوری ایچون سالك راه اولدی دیمکدر قال بعض العارفین کم من رجل بخراسان وهو اقرب الی هذا البیت ممن یطوفه وفی الحدیث (ان لله عبادا تطوف بهم الکعبة) (ع) بعد منزل نبود در سفر روحانی ۞ بوندن معلوم اولورکه انبیا واولیا باطنلرینه مقصوده واصل ایکن ظاهرلریله احتهاد ایتمدن خالی دکللرایدی زیرا تجلیات شهودیه یه اعمال وجودیه ظروف واقع اولمشدر پس احکام ظاهره ایله تقید اوزره اولیوب تهاون وتکاسل طریقنه سلوك ایدنلرایشته لر زمره سندن اولوب صددن چقارلر و بنیاد دینلرینی دست اهمالله بقرلر وکند یلرینی آتش حسرته یاقرلر (لحرره) امر حقدن طشره چقمه رسم وارکانی کوزت ۞ کفرالن طوتمه بویولده دین وایمانی کوزت ۞ باب حقده چونکه پریچاه قولسین ای کشی ۞ کوشکی اول شاهه طوت جان ایله فرمانی کوزت ۞ نفسه شیطانه قول اوله خوار اولورسن عاقبت ۞ سنده وار انسان ایسك اولربرحمانی کوزت ۞ هرکالك بر بویی وار هر طاعتك برلذتی ۞ بلیل ایسك مسجده کل اول کلستانی کوزت ۞ جورخاری چکدی آدم عاقبت ایردی کاه ۞ آدم ایسك سنده حق جانه جانانی کوزت (مسافه) ایکی منزل ارالغی یعنی بعدی والسوف فی الاصل الشم لان الدلیل اذا کان فی فلاة شم ترابها لیعلم اعلی قصدام لا فکذا لاستعمال حتی سموا البعد مسافة کما فی القاموس (قد) قامت (استبداع) بدیع وعجیب اولمق (سحاب) بولت (فوج) بولك یعنی جماعت (اشیاع) شیعه نك جمیدر کسرله بربولك جماعت معناسنه یعنی ملکلر بولك بولك اولوب هربردرلوذ کر وتسبیح ودعا ایتدکلرینی آدم اشیدردی ۞ معلوم اوله که برایله کوکلك مابینی بشیوزیللق مسافه در ۞ پس آدمك قدوقامتی تقدیرا لا وبلند اولسه بنه تسبیح ملائکه یی استماع ایدهجك مقدارده دکلدر انجق انبیا وکل اولیانك حواسی آچق اولمغله عوامك اشتمدکلری حرکات افلاك وصدای تسبیحات اعلاسی اشیدرلر ومسافه بعیده دن کورورلر و بوعالمده اولدقلری حالده جنتك روایح طیبه سن استشمام ایدرلر وشرقدن غربه دك الیرشدیررلر (طوتردی انلرکله انس) یعنی اول اسمانه علمه وحشتن کیدردی زیرا انسان برشهره قریب اولدقده یولده چکدیکی زحمت ووحشت زائل اولورونوعا انس بولور ۞ پس قریندن بوی وصال وارد انجق وصول وحصول کبی دکلدر (وداع) وداع ایدیجی (فوضوا علیه اتباع) یعنی اکابر واصاغری زیرا انلرك دخی رسلی وارد رسل اولینلرانلره تابعدر (نزاع) نزاع ایدیجی امر الله جبریل ان یضع یده علی آدم فیقصر من طوله فاغتم آدم

لذلك لما قاله من سماع تسبيح الملائكة فقال له جبريل لا تفهم لذلك فان الله يفعل ما يريد كذا في قصص الانبياء
(اقناع) بوراده قناعت ايتمك معناسنه دريعني جنتدن بدل اولوب انك نورورو حايتيله منوروه مستريح اوله (اشباع)
طوق ايتمك وطيورمق (ارباع) ربعك جمعيدر ضمرا ايله درتده بريمكدر درت كره درتده بردرت اولورفافهم بودرت
عددي تخصيص ايتمك زايدي نفي ايتمز زيرا بعض روايتده بودرتدن غيري دخي امور ذكر اولنمشدر (عصا) آس
جنتدن يعني مرسن اغاجندن ايدي طولي اون ذراع ايدي (خاتم) جنتده حضرت آدمه ويرلمش ايدي صكره نزله
صادر اولدقده نزع اولنوب اركان عرشدن برر كتده محفوظ ايدي حضرت سليمان عليه السلام تاج خلافت وخلعت
سلطنت ايله شرفياب اولدقده جبريل خاتم مذكوري كتوروب حضرت سليمانك صاغ بارمغنه الباس ايلدي اوزرنده اوچ
سطر خط وار ايدي ۞ اولكيسي بسم الله الرحمن الرحيم ۞ ايكنجيسي لا اله الا الله ۞ اوچنجيسي محمد رسول الله ۞ حضرت
سليمان يوخاتمك بركتيله انس وجنه حكم ايدوب جمله تك زمام تصرفي بدينه ويرلدي وجود انسانده روح برسليمان
وتوحيد حقاني برخاتمدر كه ملك وجوده تصرف اكا منوط ومربوط در انكچون اكا مالك اولمبنلرك نه آفاقده ونه
انفسده برايشي يمز ۞ امدي صاحب تسخير اولمق استيناراول خاتمه صاحب اولدقجه سلطانلق ايده مزلر (تحرره)
نيدرلر قلبي عرفان اولنجه ۞ نيدرلر قصري سلطان اولنجه ۞ تجلي استرايسك قلبي پاك ايت ۞ كل آچملر كلستان
اولنجه ۞ حقيقت خاتمي كيرمز اينه ۞ كشي كرچك سليمان اولنجه ۞ جهاد اكبر ايت اماره نفسه ۞ كه نفس اولز
مسلمان اولنجه ۞ نشان ياردن قطره بولنمز ۞ بو كوزياش وجكرقان اولنجه ۞ بلنمز قيمت درمعاني ۞ كوكل دريای
عمان اولنجه ۞ نه بلسون عقل جزئي حكمت عمان ۞ بو كون شاكرد لقمان اولنجه ۞ قالور دل خسته كسه چاره
بولمز ۞ خدادن حق درمان اولنجه (استقطاع) قطعه سندر وكسمك معناسنه (آهو) ايكي قسمدر برينه آهوی سيد
وبرينه آهوی مشكين دير لر آهوی مشكين خطا وختن وتبت كسكر كافي القاموس وچين مملكتنده اولور واول
مملكك آدميسي بونلري سوري سوري بسلر لر كه هم اتيله سيدلر لر وهم مسكيله فائده لنور لر رومك آهوزی يعني
آهوی سيد يلده بركره بوينوزلرن دوشر ديكي كبي آهوی مشكين دخي يلده بركره نافه لرن دوشورر حتي زماني كلدكده
ظرفلر پيدا ايدوب قرنلري التنه باغلرلر مشك ضابع اولديو بونلر سبيل ولاله اونلر هر يراغي يمزلر وهر اوتي اوتله مزلر
ديو مصرحدر ۞ حيوة الحيوانده مذكوردر كه آدم عليه السلام ارضه هبوط ايتدكده صحرانك وحوشي كلوب آدمي
زيارت ايدوب دعاسن الديلر آهولر كلدكده حضرت آدم بونلره دعا ايدوب مبارك اليه ارقالر يني مسح ايتدكده توافيج
مسك ظهور ايتدي بعض حيوانات بوحاله مطلع اولدقده اصلني سؤال ايتديلر آهولر دخي آدمك دعاسيله اولديغني
افاده ايتدكلرنده انلر دخي بو غرض ايله آدمه كلوب دعا طلب ايتديلر آدم بونلره دخي دعا ايدوب اليه ارقالر يني مسح
ايتدي ولكن اثري ظهور ايتمدي حقيقتدن سؤال اولندقده ديمشدير كه اولكي آهولرز يارتلرنده بي غرض ايديلر اكا بناء
انلرده اثر دعا ظاهر اولدي اما صكره كلنلر انتفاع غرضيله كلوب عمل يرنده هوافار شدر مغله محروم اولديلر پس برآدم
اخلاصله عمل ايلسه انك بركت واثري كندنده والي يوم القيام قالنده قالور ۞ تنكيم آهولرده اثر مسك باقي قالدي
(شفاع) شفاعت ايدنجي زيرا آدمك ايكيوز يل اغليوب كوز ياشي دوكه سنده اولادنك عاصيلرينه فائده واردر
تنكيم فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم دعاسندن امته نفع كلي حاصلدر ۞ روايت اولنمشكه حضرت يعقوب يه داودك
وجمله خلفك بكامي جمع اولنسه آدمك بكامي جمله يه راجح اولوردي وانك كوزي ياشندن حوضلر حاصل اولوب
وحوش وطيور ايچرلردي واول افان ياشلرده مسك رايحه سي وار ايدي انكچون بلاد هندمعدن انواعي طيب اولمشدر
(بعد ذا) آدم عليه السلامك ابتلامي برابتلايه بكزر مهجرت ايتمك وسياح اولق انلردن فالمشدر زيرا جنتدن
بودار محنته نقل ايدوب اول حرارت ايله اطراف عالمي كشت كذار ايتديلرز يرا ظاهر اولان بودر كه اراضي معموره انك
وضع قدمي بركتيله اوله اهل تعمير بازمشلردر كه بركسه واقعه سنده انيادن بعينه بر يني كورسه اول نبينك شدت
ورخادن حالي نه ايسه انكله تعبير اولنورمثلا برآدم حضرت آدم عليه السلامي اولديغي حسن وجمالي اوزرينه
كورسه ولايته اهل ايسه ملك عظيمه نائل اوله كما قال الله تعالى (اني جاعل في الارض خليفة) وبركسه حضرت نوح
عليه السلامي كورسه معمر اوله ولكن اوائلنده حلقدن شدت واذيت كوروب عاقبت منصور اوله واكر حضرت
ابراهيم عليه السلامي كورسه حج نصيب اوله وليكن اوتلنده بر پادشاه جباردن زحمت چكوب صكره مظفر اوله
واكر حضرت يوسف عليه السلامي كورسه مظلوم ومحبوس اولوب صكره ملك ودولته نائل اوله واكر حضرت
موسي وهارون عليهما الصلاة والسلامي كورسه الله تعالى انك الندن برمعاندي اهلاك ايليه واكر حضرت سليمان عليه
السلامي كورسه قاضي وياوالي ويا اهل فقه اوله واكر حضرت عيسي عليه السلامي كورسه مبارك سفرلر ايده وخلقه

نافع اولمه واکر فخر کائنات علیه اکمل التحیات حضرتلرینی کورمه ورؤیاسنده برامر مکروه اولسه حقیقة الحال اولمه
واکر کورد یکی برقحط وغلا اوزره ایسه خصب ورخاطهور ایده ویامظلوم اولان قومك دیارنده کورمه منصور
ومظفر اولمه وتفسیر مناسبانده مسطوردر که رسول اکرم صلی الله علیه وسلم الیه معراجده سماء دنیاده ابتدا حضرت
آدمی کوردی بورؤیند مناسبت بودر که آدم جوار حقده ایکن ابلیس سبب اولوب آنی جنتدن چقاردی کما قال الله
تعالی (فازلهما الشیطان عنها فاخرجهما مما کانا فیه) کذلك رسول اکرم علیه الصلوة والسلام حرم الله ده وجوار
بیت الله ده ایکن اعداء قریش سببیله مدینه یه هجرت اقتضا ایتدی پس اوائل حالی حضرت آدمك حالنه مشابه
اولدی انکچون ابتدا آدمه راست کلدی ۞ بو فقیر اوائل حالنده دیده لرم خواب ربوده عالم مثالده کوردم که حضرت
آدم علیه السلام لحیهٔ عظیمه وجثهٔ جسیمه ایله بردوه یه راکب اولوب رکابلرنده جم غفیر واطراف ده جمع کثیر اولدیغی
حالده برمقبره یولندن کذر ایدوب حرم سلطانی یه داخل اولدی ون دخی اول مقبره ایچنده طوروب آدمك یواحتشام
ایله کذرین سیرومماشا ایلدم بعده بیداری واقع اولوب برتاج سنه دنصکره انسان صورتنده نسناس ومملك زینده
وسواس خناس دشمنلرم ظهور ایدوب بوقدر اذی وجفا وماجراد نصکره هجرت اقتضا ایدوب دردنجی
دفعه ده بروسه یه نقل ایلدم و بوائناده چکلان زحمت وکورپلان محنت نطاق بیان احاطه سندن خارج وشرح
وتفصیل دائره سندن بیرو ندر بحمد الله تعالی البلاء کالملح مقتضا سنجه بویلا زدن نمك پاش جراحت درون اولوب
اصلاح حال وتصفیهٔ بال ایتمکده اسباب ومقدمات نه ایده یکی بلندی وطریق ابتلایه سالك اولانلر وراثت نبویه دن
حصه مند اولدقلری کلندی (لمحرره) بنی دشمنلرم بوغ اولدی صاندی ۞ بنم بوغ اولان اوصاف رای دل ۞ کورم
دیرسك اکر عین الیقینی ۞ غبار ماسوادن وار کوزك سیل ۞ یراق یکانه بی هم آشنایی ۞ حقیقت دوست ساکه خالق
بیل ۞ وطن ترکدن اوله ذره مغبر ۞ سکابند اولسون بوآبله کل ۞ زمانی ومکانی اوله حق ۞ بوری وارثم وجه
اللهی بلکل (امام المتقین اولدر) امام مقتدی معنا سنه درکما قال الله تعالی حکایه (واجعلنا للمتقین اماما) ای
اجعلنا بحیث یقتدون بنا فی اقامة مراسم الدین بافاضة العلم والتوفیق للعمل (بعد ذا) شرکدن متقی اولانلر موّ منلردر
ومعصیتدن متقی اولانلر زاهدلر وعابدلر دروماسوی الله دن متقی اولانلر عاشقلر وعارفلر در پس قابلك تقواسی
محبت اغیاردن پرهیز وسرك تقواسی مشاهدهٔ ماسوادن احتماوروحك تقواسی حقله خلقدن احترازدر بو جمله
مراتبده تقوی اهلی اولانلرك امامی رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلمدر زیرا جمیع مقاماتی کذر ایدوب وبالکلیه
وجوددن خلاص اولوب مظهر تام خدا اولمق انلره مخصوصدر (لمحرره) احددن احدی فرق ایتمز الامیم امکانی
خدا اول میم ایچنده کیزلمشدر جمله اکوانی ۞ کورمزدی شعاع شمس وحدت کل جماددن ۞ ظهور حقه مرآت
اولمسیدی اول صفا کانی ۞ الف اندہ احددر حاحقیقت حرفیدر محکم ۞ تشابه کوستروب عمزایلین میم عیندوآنی ۞
اودر محمود عالم کیم جهان حمدینه مستغرق ۞ اودرمد ایلین اهل دله انفاس رحمانی ۞ کالی نقطه سنده دورایدر
مجموع موجودات ۞ جمالی حرمتینه سیرایدر بودیده هر یانی ۞ امام المتقین اولدر عبادتکاه عالمده ۞ او یانلر حقیا
اکا ایدر معراج روحانی (ختام المرسلین اول شاه) ختام کسرله مهروهرایشك آخری وعاقبتی ومنه قوله تعالی
(ختامه مسك) ای آخره لان آخر ما یجدونه رایحة المسك ۞ معلوم اوله که رسالت نبوتدن اخصدر پس هر رسول
اولان نبی اولور ولکن هر نبی اولان رسول اولز آخر المرسلین اولمقدن آخر انبیا اولمامق لازم کلمز زیرا کرچه بوراده
اخص اوصافیله وصف اولندی اما (ولکن رسول الله وخاتم النبیین) آیتی رسالت ونبوتك ختمی اولدیغن تصریح
ایلدی انکچون وخاتم المرسلین دینلدی پس حسن وحسین رضی الله تعالی عنهما حضرتلرینك نبوت ورسالتلری نص
مذکوره مخالفدر وانی ادعاء ایتمك بروجهله صحیح دکلدر (اللهم اجعلنا من المحفوظین) اکر سؤال اولنورسه که
یحیی علیه السلام استشهاد اولندقده الله تعالی بطریق الجزا انك مقابله سنده طقسان بیك آدم قتل ایتدیردی
حضرت حسین استشهاد اولدقلرنده یحیانك دمی ایچون قتل اولانلرك ضعفی قتل اولندی بومعنادن حسینك
نبوتی لازم کلمزمی زیرا انبیاء بنی اسرائیل اوزرینه ترجیح اولندیلر ۞ جواب بودر که حسنین ایچون بوقدر آدم
قتل اولمق نبوتلرینی مستلزم دکلدر زیرا بومعنا بجرد تعظیم فخر عالم ایچوندر یعنی یولنراحفادرسول الله دن اولمغله
بوایش کویاجد پاکه اولدی وبوقدر نفوس انك شانند اهلاك اولندی بومسئله نك نظیری واردر زیرا رسول اکرم
صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشلردر که (لوکان اخی موسی حیا لما وسعه الا اتباعی) وبوندن غیری انبیانك جمله سندن
اخوته خبر ویرمشدر وکذلك بوامت حقنده دخی اخوته تعبیر بیورمشلردر کما قال لاصحابه انتم اصحابی واخوانی
الذین یأتون بعدی آمنوابی ولم یروانی) پس بوامتك مؤمن کاملی اولانلرا کا اخوان اولمغله پیغمبرا ولمری لازم کلز

یواخوتی ایما اخوتنه قیاس ایتمك نجه صحیح دکل ایسه حسنیك حالی دخی حضرت یحیی حالنه قیاس ایتمك
واوقدر جهت جامعه ایله تنظیر ایتمك اصلا درست دکلدر (لحرره) بلزایسك بله کور ۞ بلد کیسه بوله کور ۞ بولدك ایسه
واریوری ۞ حقله حق اوله کور ۞ نجه پراغباری کور ۞ واریوری اول یاری کور ۞ ربکه یلواری کور ۞ فیضی ایله طوله
کور ۞ او یمه خیالاتکه ۞ آقه مقالاتکه ۞ باقه صافن ذاتکه ۞ کندیکی یاوه قیله کور ۞ خالقه قفیر اوله وار ۞ خوار
وحقیر اوله وار ۞ نفسه اسیر اوله وار ۞ اوجاه قورتله کور ۞ موت سنی بولمدن ۞ ایشك مشکل اولمدن ۞ کوزه
طیراق طولمدن ۞ اولمزدن اوك اوله کور ۞ علمه غرور ایله ۞ صافله سری سو یله ۞ باغه باغ عالمه ۞ حق ایرکن
صوله کور (نظام العالمین اولدر) نظام کسره شول خیطه دیرلر که اندہ انجودیزلمش اوله وترتیب معناسنه کلور
(ونظم اللؤلؤ نظما ونظاما الفه وجمعه فی سلك فانتظم کما فی القاموس ۞ یعنی اون سکز بیك عالمك وجودی انجو کبی
انك سلك ذاتنه دیزلمش و بنان قدرتله جمله سی ترتیب اوزره اندہ جمع وتألیف اولنوب دیزلمشدر حاصلی اکر انك
وجودی واسطه سی اولسه یوبجموع عوالم ترتیب دکل وجودیله بولمزدی وهیچ رنسنه ظلمت آبادنابوددن صحرای
انوارشهوده کلمزدی پس جمله نك سبب وجودی و باعث انتظامی فخر عالم حضرتلریدر (همام الاکملین اول شاه)
قال فی القاموس الهمام کغراب السید الشجاع السخی خاص بالرجال کالهمهام انتهی اکملین اکملك جمعیدر لسان
صوفیه ده اکمل اولدر که توحید وتجرید وتفرید صاحبی اولوب فنا و بقامرا تبتك جمله سن قطع ایتمش اوله عارف
ومکاشف ومشاهد ومعاین ومحقق وواجد اولوب هر براسمك تعینندہ اسم اعظم بوله فخر عالمك جمله اکملینك اولوسی
واشرفی اولدیغی اسمنك جمیعنه کوره در زیرا جمیع اسماء جزئیه انلرك اسم جامعی تحتنده داخل ومندرجدر لیله
معراجده فلکده برنبی یه ملاقی اولوب جمله نك مقامندن کذر ایدوب عرش اعلادن ارواحه واروا حدن عالم امره
دخول ایتدکلری اکلیتنه دلیلدرز یرا هیچ کسنه یه جسمله بومقوله سیر وطیر واقع اولمشدر (الهی) بلدم ای مولی که
هر دراوعطار سنده در ۞ اکلدم عالمده هر کونه جفار بنده در ۞ کعبهٔ وصلك زیارت ایتمکیچون برنفس ۞ سالك راه
اولشم مادامکه جانم تنده در ۞ ذکر تسبیحك غذای کائنات اولشدرر ۞ قلب آدم فیض عشقکله دمادم
زنده در ۞ بوسلامت خانه نك جور وجفاسی چوق اولور ۞ اول سلامت دار ینك لطف وعطاسی قنده در ۞ الده همتدن
عصا دلده کر کدر مهر عشق ۞ قنده ایسه اشبو خاتم یل سلیمان اندہ در ۞ کوزلرك باشی عجمی حق کرجیمون اوله ۞
بویله اولور هر کشی کیم غریبی مسکنده در ۞ (فی ذکر المیثاق) (الا) آکاه اول و یل (ای) همزه نك قصیله حرف ندادر
کسره اوقیاتلر غلط ایدرلر (حقایق) حقیقه نك جمیدر حقایق ایکیدر بری حقایق الهیه و بری حقایق کونیه در
مرتبهٔ احدیته حقیقة الحقایق دینلور جمله حقایق جامعدر وتعینات ذاتیه حقایق الاسماء دینلور زیرا اسماء
الهیه نك مظاهریدر وبومرتبه یه تنزلات دخی اطلاقی اولنور درجات متفاوته اولق اعتباریله و بوحقایقك کشفنه
مظهر اولنلره عارف دینلر وجمله ده سر حقیقت حقدر فافهم (دقایق) دقیقه نك جمیدر امر غامض معناسنه
(اشواق) شوقك جمیدر کشینك قلب وروحی لقاء محبوبه چکمك معناسنه (وقال بعض اهل الریاضة الشوق فی قلب
المحب کالفتیل فی المصباح والعشق کالدهن (میثاق) عهد محکم وموثق (سرندیب) هندستاندہ بر طاغك اسمیدر که
حضرت آدم علیه السلام جنتدن خروجده نصکره ابتدا اول ولایته منسوب اولان طاغه نزول ایتمشدر جمله
طاغلرك آسمانه قریبدر کما سبق قال ابن عباس رضی الله عنه موضع المیثاق بدهناء من ارض الهند فی موضع
هبوطه (بطن نعمان) سحبان وزنده عرفات قریبنده بروادینك اسمیدر (دیدی اسباط که سدی اوبله دیدی) یعنی اسباط
سدیدن بویله روایت ایلدی اسباط اسمدر وسدی نسبتدر ۞ قال فی القاموس السدة بالضم باب الدار والجمع سدد
واسماعیل السدی لبیعه المقانع فی سدة مسجد الکوفة وهی ما یبقی من الطاق المسدود انتهی وقال المحققون یتعدد
المواثیق والعهود فیجتمع الاخبار کما فی اسئلة الحکم (که کوکلردن دخی ایمدین ایدی) یعنی اخذ میثاقی حضرت
آدم جنتدن چقدقدن صکره جنت قپوسنك خارجنده واقع اولدی (قصص) قافك فتحیله اسمیدر خبر وقصه
معناسنه (ارادت ایلدم اندردیانت ۞ که ظهر کدن الام عهد وامانت) اندرادات ظرفدر عربیده فی معناسنه دیانت
باعتباره طاعت وعبادت وانقیاد معناسنه عوام لحن وغلط ایدوب دنایت دیرلر نون ایله قال ابن الکمال فلحن بعض
العوام فیها بتقدیم النون علی الیاء وقولهم دنایة عن الجهل کنایة وعلی اللفظ جنایة انتهی معنای بیت بودر که مراد
ایلدم که دین ودیانت خصوصنده ظهر کدن وذریتکدن عهد وامانت الام (قصد) اصلده غرض ومطلوب جانبنه جمع
همت ایتمکدیرلر بوراده مقصود حق دیمکدر (عزیز) هوالذی لایوجد له نظیر فلایدرك طالبوه ولایعجزه هاربوه
کافی ابکار الافکار (عروج) یوقاری چقمق معناسنه بوراده یا مطلق چقمق و یا میل معناسنه (لبیك) ای اقامتی

على طاعتك اقامة بعد اقامة واجابة بعد اجابة واصله الاياب وهو الاقامة والتثنية للتكرير كما فى قوله تعالى (ثم ارجع البصر كرتين (ايشار) اختيار معناسنه يعنى سنى جميع ماسوا اوزرينه اختيار ايدوب جمله دن اول اقرار وحدانيت ايتدم ۞ معلوم اوله كه نور محمدى عالم علمدن عالم ارواحه خروج ايدوب مقام حقيقتدن مقام خلقيته تعين بولدقده كلمهٔ توحيد ايله ملهم اولوب (لا اله الا الله) ديدكارنده (محمد رسول الله) كلمه سيله جانب حقدن مكرم اولوب اووقتده رسالتله شرفياب اولديلر وكندولرنده نصكره تعين بولان ارواح اصفيايى بو توحيدك جميتنه دعوت ايتديلر پس عالم ارواحه كوره جمله دن اول لباس وجوده ملبوس اولوب توحيد مذكورك حقيقتيله متحقق وحليهٔ رسالتله متحلى اولان اول نور پاك ووجود تابناكدر انكچون (كنت نبيا وآدم بين الماء والطين) بيوردقلرى وكذلك بوعالم ميثاقه كوره دخى ابتدا ظهور ايدوب جمله دن اول كلمهٔ شهادت ايله زبان كردان اولان انلردر (خلقه مولاه) بوضميرخلقه راجعدر يعنى سندن غيرى مولى الخلق يوقدر و ياخود وقف ايچوندر اماه ﴿ كبى (بنم عبدك رسولك سن هو الحق) (اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا عبده ورسوله) شهادتنه اشارتدر عبد تقديم اولندى زيرا عبوديتك شرفى رسالت اوزرينه راجحدر انكچونكه عبوديت عالم ولايته يعنى حقله اولان معامله يه متعلقدر رسالت ايسه عالم نبوته يعنى خلقله اولان احواله دائردر پس ولايت نبوتدن اقدم والك متبعدر وتقديمه برعلت دخى نصارايى رد در زيرا انلر عيسى عليه السلام ايچون اثبات الوهيت ايتديلر پس انبيا نبوت ورسالتله متصف اولمغله عبوديتدن الوهيته تجاوز ايتمزلر حديشريت اوزره طورورلر طشره كتمزلر (مصباح) چراغ معنا سنه در قال تعالى (وسراجا منيرا) بوندن رسول الله صلى الله عليه وسلمى چراغه تشبيه واردر چراغ اولسه ظلمت ليلده مطلوب اولان سمته اهتدا ممكن اولديغى ﴿ كبى رسول اكرمك دخى چراغ وجودى اولسه موجودات جمله سى ظلمت عدمده قالوب نور وجوده بول بوله مزلورواه فيضدن منزل عينه طوغرولة مزلردى وكذلك چراغ شريعتى اولسه خلق كفر وجهل و بدعت وشبهه ظلمتلرنده قالوب ايمان وعلم وسنت و يقين انوارية منور اوله مزلردى (براق) برق اوزره يحيى ويلدرايجى (اعلان) اظهار وآشكاره ايتمك (اصفيا) صفينك جمعيدر اورندلمش معناسنه يعنى جمله انبيا رسل كرام يانه وجمله اصفيا انبيا يانه جمع اولديلر ايمان وطاعت و يقينده تفاوتلرينه كوره ظاهرده دخى مرتبه لرين كوزتديلر (بعدذا) ارواح مؤمنين اصفيا اولمزى كفاره كوره در زيرا دست قدرت انلرى مرغ دانه چين اولديغى كبى ارواح كفار اراسندن بر ديو شوردى واصحاب يمينه دن ايلدى وارواح مؤمنين ايچندن ارواح انبيايى وانلردن دخى روح احمدى مصطفى قبلدى (لمحرره) كبى ايلدى ارباب ايمان ۞ كبى ايلدى اصحاب ايقان ۞ كبى افعاله كبى صفاته ۞ كبى ايركوروب تانور ذاته ۞ يووجهيله بولارى قبلدى مولا ۞ حقيقتده برى بيرندن اعلى ۞ كيمه ويردبسه حق شمع هدايت ۞ بولورطوغرى يولى البته البت ۞ دريغا كسنه بطن كيم نيجه در ۞ زاده مجالى كوندز ياكيجه در ۞ دل حق خراب اولدى الهى ۞ بودردية ايدرهر دمده آهى ۞ انى در داهلته الحاق ايله ۞ قومه فرسوده دل مشتاق ايله ۞ حبيك حرمتنه ايله معمور ۞ شريعت معرفت نوريله پرنور ۞ سكا طوغرى كيدنلردن قبل انى ۞ سوايى ترك ايدنلردن قبل انى ۞ ايرشسون مرده لر لطفكدن اكا ۞ بنه اطفكله بولسون راسا كا (فتاح) هو الذى بعنايته يفتح كل منغلق وبهدايته ينكشف كل مشكل (شمال) شينك كسريله يمينك ضديدر يعنى آدمك صول طرفنه جمع اولديلر (بعدذا) اصحاب شمالدن قابيل جمله دن اقدم خروج ايتمسنده نشئه سنك كمال ظلمتنه اشارت واردر زيرا فخر عالمك نورنه مقابل كلدى وشيطان كبى اشرايه سالار اولدى والعياذ بالله (القاب) قبك جمعيدر ولقب انسانك اسم علميسندن غيرى مدحه يا ذمه دلالت ايدن لفظه ديرلر مثلا زيد اسميله مسمى اولان شخصه ذاتنده اولان معناى شجاعتدن اوترى ارسلان ديمك كبى (اديان) دينك جمعيدر دين حق بردر كه اسلامدر (ان الدين عند الله الاسلام) لكن ملل كفرك هر بريته دين اطلاق اولنور دين يهود دين نصارى دين مجوس كبى يعنى آدم عليه السلام صافنه نظر ايتدكده دين حق اوزره اولانلرى صاغ طرفنده كوروب شاد اولدى وصولنه نظر ايتدكده اديان باطله اوزره اولانلرى صول طرفنده كوروب غمناك اولدى بوندن منفهم اولور كه آدمك صاغى لطف حقه وجمال مطلقه مظهر وصولى قهر خدا وجلال كبريايه منظردر پس آدم اولان صاغ وصولى فرق ايتمك لازمدر (لمحرره) بوزلك قبله قاشك محرابه بكزر ۞ جبينك نقطه سى انك امامى ۞ سكا تابع اولوب ال قاوشورلر ۞ صاغكده خاص اولان صولكده عامى ۞ سلامه منتظردر اول ايكى صف ۞ عجبمى ويرسك انلره سلامى ۞ سن اول سر هو الحقسن حقيقت ۞ كه بولدك آدميله شمدى نامى ۞ بورمزى كيمكه بيلديسه جهاندە ۞ بورى اى حق اول انك غلامى (ذريت) انس وجنك نسلنه ديرلر (مولاه) هاوقف ايچوندر (ديديلر پس ايچون بيورلدى اعمال) يعنى جنت ايچون خلق اولنسان

البته اهل جنت وجهنم ایچون خلق اولنان البته اهل جهنم اولور پس اعمال ظاهره ایله تکلیفك معناسی ندر کما قالت الصحابة رضی الله تعالی عنهم (افلا نتکل علی کتابنا ای علی ما کتب الله فی حقنا قبل وجود اعیاننا فقال علیه الصلاة والسلام اعملوا فکل میسر لما خلق له) ای مهیأ له یعنی هر کس لوح علمده کندی حقنده مقضی ومکتوب اولانه اعتماد ایتمك عمل قیلمغی منافی دکلدر زیرا حقنده سعادت مقدر اولان اهل سعادت عملنه موفق اولور وشقاوت مقدر اولان اهل شقاوت عملنه مهیأ اولور بو یله اولمغله قضا ندر رفافهم حق الفهم (الهی بو یله در چون نه فلالم ۞ اولمجه اغلیالم یا فلالم) چونکی بو بر امر مجهولدر زیرا هر کس لوح فاتنده احوالدن نه مثبت اولدیغن بیلز پس بزه لازم اولان جبر طریقنده سالك اولمبوب جسد جاندن مفارقت ایدنجه نشان سعادت اولان اعمال صالحه یه مسارعت ایتمك کرکدر (کما قال عارف مولی قدس سره) اندرین ره می تراش ومی خراش ۞ تادم آخر دمی فارغ مباش (الهی) حقه عاشق اولان جفا کار اولماز ۞ کلسون عهده وفا قیلانلر بوکون ۞ امانت صاحبی خیانت بیلز ۞ کلسون حقه امین اولانلر بوکون ۞ آدملك ظهرنی مسح ایدوب الله ۞ عهد الدی نسلندن کدا وکرشاه ۞ کیمسی پاکلدی کیمی بولدی راه ۞ کلسون حق یولنی بولانلر بوکون ۞ اولشیکن می یلی تك مستی ۞ نیچون اوتیدرسن بزم الستی ۞ کتسون دماغکدن نشوهٔ هستی ۞ کلسون یوقلق سرن یلانلر بوکون ۞ قورتل بوجهانك او یخیا غندن ۞ بلبل ایسك جغمه کل اوجاغندن ۞ برکل ابدك قویدك ازل باغندن ۞ کلسون فنا ایله صولانلر بوکون ۞ شریعت ایرمانی بالك ایدوب یوزك ۞ حقیقت دریاسی آغ ایتسون اوزك ۞ حق امر حقه اویارسه سوزك ۞ کلسون حق نصیحت انلر بوکون (ابی بن کعب) ابی بن کعب دیمکدر ضرورت وزن ایچون ابن لفظی حذف اولنمشدر ولیکن عرب ابنك همزه سنی حذف ایتدیکی کبی عجم ابنك کندیسنی حذف ایدر خلیل آزر و ابراهیم ادهم و ابو علی سینا و حسین یقر ابونك امثالی بو قبیلدندر یعنی ضرورت اولسون اولمسون علمین بیلنده واقع اولان ابن لفظی حذف اولنمق قاعده ٔ مجمدر

﴿ قافیة الغین ﴾

دخی برقول وار بوندہ انی کعب ایلدی ابلاغ ‖ دیدی جمع اولدی ذریات حق ایتدی برنظر ابلاغ
پس ایتدی بونلری ارواح پس اندن ایلدی تصویر ‖ پس اندہ ایتدی استنطاق و یروب عقل وبصر ابلاغ
امام فخر رازی هم بوقولی اختیار ایتدی ‖ بودر دیر عالم ارواح بودر دیر معتبر ابلاغ
دیدیکیم ربکزنم که بندن غیری یوق الله ‖ شریکم وار دیمك زنهار ایشت نیچه قیلور ابلاغ
والا انتقام ایدم بکا کافر اولانردن ‖ بورسمه عهد ایدوب بزدن دخی قیلدی نلر ابلاغ
الست دیوب خطاب ایتدی کهر بکزدکلی یم ‖ بلی دیدی قو ارواح که ایجاب ایتدیلر ابلاغ
شهد نا دیدیلر کلی ایدوب برلیکنه اقرار ‖ یو ردی کوندریسرم سزه بن ایلر ابلاغ
نیلر کوندروب سزه کتابلر ایلیم انزال ‖ بولاری ایتمکز تکذیب قیلورلر چون خبر ابلاغ
دخی وعدم قبلك تصدیق نه دیدمه بیلك تحقیق ‖ قبول ایتدی قو ارواح چو قیلندی اثر ابلاغ
پس الدی بونلرك عهدین یازوب رق اوسنه انی ‖ یوردیکیم حجر اسود کلوب قیله کهر ابلاغ
دیدی آج آغزکی آچدی امانت قودی اول رق ‖ قیامت کونی قو بنجه قیلیسردر حجر ابلاغ
نطر قیلوب کورر آدم کیمی بوخسول کیمسی بای ‖ کیمی کوچك کیمی چرکین یورسمه اولدیلر ابلاغ
دیدی یارب بونلاری برابر قیلدك نیچون ‖ دیدی انکچون ایتدم مکه شکرم قیله ر ابلاغ
پس اندن جمله ارواحی اعاده قیلدی آدمده ‖ قیامت کونی قو بنجه کلوب بر بر طوغر ابلاغ
چون آدم ایردی یوحاله یوردی پس کبرو الله ‖ اکر سن نسنه بیمزسك هیچ ایلز بشر ابلاغ
یوردی واردی جبرائیل کبروب فردوس باغینه ‖ الوب چیقاردی جنتدن اکا ایکی بقر ابلاغ
دمور آلاتنی الدی کتوردی دانهٔ بغدای ‖ جهتدن اود الدیکم انی آدم یا قر ابلاغ
یوردی انی بتمش کز بودی انهار جنتده ‖ کتوردی آدمه انی قیله تاکیم وطر ابلاغ
انده طورمدی اول اودیدی کزدوشدی دریایه ‖ چقاردی کبرو جبریل ایشت پس نه دیلر ابلاغ
بره قودی بوکز آدم پری یاقوب اوچوب کتدی ‖ ایرشدی طاموبه بونی رسول الله ایدر ابلاغ

﴿ امام المتقین اولدر ختام المرسلین اول شاه ﴾
﴿ نظام العالمین اولدر همام الاکملین اول شاه ﴾

چو یوسوز ایردی غور بنه قضیه بوکا ایرشدی ‖ پس آدم مکه ده یادی و یاهنده ده ر اواوطاغ

دخی حوا اتادن هم طوغو بدر بوزیکرمی اوغلان
برابردی دیشی ارکك یوغیدی تخت وقصر وباغ

مقاتل دیدی تغیرنده بیك اوغلان طوغدی حوادن
کیبینك بری طامو کیبینك بری اوچاغ

اولو اوغلی آدی قابیل ایکنجیسی آدی هابیل
بررفیز ایله طوغدیلر بری چرکین بربسی آغ

بیوردی حق که قابیلك اله قیز قرداشن هابیل
انك قیز قرداشن قابیل یوحکمی ایندیلر اصباغ

حسد قیلدی اکا قابیل دیدی بن طوغمزم حکمن
شولقدم کافر اولدی اول معاند مفسد ومداغ

واروب هابیلی اولدردی بغیر حق اقتدی قان
پس آیجی اولدی دریالر زلازل اولدی صحرا طاغ

بکلی ازدی حیوانات بری بربنه قصد ایتدی
چون آدم کوردی یوحالی باصلدی یورکینه داغ

تحامت فرق کون اغلشدی انکچون آدم وحوا
خطاب ایرشدی اللهدن کیم اغلامقدن اول ایراغ

ویرم کبرو بر اوغل کیم اوله هابیل حسنده
جمیع انبیا اندن اولیسر قالمسه افراغ

چوطوغدی برکوزل اوغلو آدینی ویردی شیث انك
هبة الله دیمك اولور یوزی بدر وکوزی مازاغ

محمد مصطفی نوری یوزنده برق لامعدی
ایدردی عالمی اشراق چومستغرقدی باش آیاغ

پس اندن آدمه الله نبوت قیلدی ارزانی
دخی اون صحف ایندردی کایده اولادینه اسباغ

دخی قربان ایدی حکمی ایزدی کوك یوزندن اود
کیمك کیم یانسه قربانی بیلوردیکیم سوزیدرصاغ

چودعوت قیلدی اولادین دیدیکیم پروردگار الله
محمددر رسول الله اکا قیلدی ظفر ابلاغ

انی افضل قیلوب خلقدن ایدیسر مشیع حکمت
قوا احکامنی حقك ایدیسر سر تسر ابلاغ

جمالی بدر انور در جبینی درز اهر در
پیانی در وجوهردر نثار ایده درر ابلاغ

قیله چون مکده طلعت ایره عالمه رحمت
ایچه جان شربت حکمت ایده شهدوشکر ابلاغ

براز آدم کلامندن چوتقریر ایلدك سزه
حکایت چوقدر رقیلدق ولی بز مختصر ابلاغ

کهزیرا جمله سوزلردن بودر مقصودمزای یار
اول ایکی عالمك شمسی طوغوب ایده قرابلاغ

﴿ امام المتقین اولدر ختام المرسلین اول شاه ﴾ ﴿ نظام العالمین اولدر همام الاکمین اول شاه ﴾

﴿ ترتیب الانبیا علیهم الصلاة والسلام ﴾

چون آدم اردی عمری آخرینه
چون اولور اولی نه آخری نه

بیوردی حق که شیثه ایت وصیت
دیدی آدم اکا ایشت وصیت

کتورسون دیدی الله بکا ایمان
رسولم احمده هم ایتسون اذعان

کلیسر اول نبی آخر زمانده
طوغیسر اندن اول اشرف مکانده

بکا اکا کتورمز هرکیم ایمان
اکا جنت حرامدر دیدی رحمان

بوسوزدن نصکره ایتدی خوش نصیحت
طوتر قانی ایشتسون اوش نصیحت

دیدی بش نسنه دیرم بلکل انی
دخی اوغللرینکه دیکل انی

بری بومطمئن اولمه جهانه
بن اولدم جنته آندی بیانه

ایکنجی مورثه اویمه امانت
بن اویدم عورته ایتدم خیانت

اوچنجی قبل ایشك صوکینی فکرت
بن ایتسم ایرمزایدی بکا حیرت

بودر دردنجی اویمه اضطرابه
بن اویدم اوشدم ایرشدم خرابه

بشنجیسی بودرکیم مشورت قبل
هرایشده مشورتدن هرکرت قبل

ملکلرله دانشسم بن تولیدی
باشومه بو بلالرمی کلیدی

دیدی هم پردی حق عالی مقامات
محمد امتینه درت کرامات

که بکا ویرمشدی انی الله
بنی هیچ قطامشدی اندن آکاه

بری بوصوچم اولدی مکده عفو
بولر فتنه ایدرلسه اولور محو

ایکنجی عاصی اولدم قیلدی غفران
بولاره تو به طوتون قیلدی احسان

اوچنجی ایتدی حوادن بنی هیچ
بولاری عورتندن آیرمسه هیچ

بودردنجی ایتدم چونکه عصیان
چقاردی اوچمتدن زار وعریان

بولر خارجده ایشلر معصیتلر
کیروب جسته بولور عافیتلر

چون آدم بیك باشینه ایردی بندی | یرینه اوغلی شیثی قودی کندی

﴿ امام المتقین اولدر ختام المرسلین اول شاه ﴾
﴿ نظام العالمین اولدر همام الاکملین اول شاه ﴾

نبوت و یردی الله ایندی تکمیل | پس اکا الی صحف ایلدی تنزیل
ایرشمشدی کا انجه صفایه | یوزی مظهردی نور مصطفیه
یوریدی قیلدی شیث پیغمبر ارشاد | دخی بیك شهر بایدی قیلدی بنیاد
مزین ایلیوب صحن کناره | ایکنده بایدی هر شهرك مناره
یعقوب اوستنده الا الله دیرایدی | محمد در حبیب الله دیرایدی
یدیوزدن چون آشدی عمری انك | ایرشدی اکا دخی امری انك
انوشی قیلدی یرینه امیر اول | انوش پس دیدی قینانه امیراول
قودی مهیائیلی یرنده قینان | چومهیائیله ایردی امر سبحان
یزد آد لو اوغل قودی یرینه | یرینه قالسه اوغلی کیم یرینه
یزد پس قیلدی ادریسی خلیفه | که خلقه سویلیه درسی خلیفه
رسولك نوری شویله ظاهر ایدی | کیم آلنده بولارك زاهر ایدی
یوکزادریسه ایردی ایندی اشراق | پس ایندی شرق غربی نوره اغراق
دده سی شیثه بکزردی مشکل | هم اول یازدی جهانده خطی اول
دخی اول خیاطت اول قیلوبدر | خیاطت صنعتی اندن قالوبدر
کیم اندن اوك کیرلردی دربلر | دیکلمش کیدی اصلا دیربلر
یمدی او یومدی شانزده سال | ملك ارواحله اولوردی مه سال
پس ادریسه نبوت ویردی الله | هم اوتوز صحف اکا ایندردی الله
انی اولدردی صکره ایندی احیا | قیوب اوچاغه ویردی درلواشیا
بولاره بونجه افرازبونجه ابراز | بونورك عزتینه اولدی اعزاز

﴿ امام المتقین اولدر ختام المرسلین اول شاه ﴾
﴿ نظام العالمین اولدر همام الاکملین اول شاه ﴾

(ابلاغ) یتشدرمك و بالفارسیة رسانیدن (دیدی جمع اولدی ذریات حق ایندی برنظر ابلاغ) یعنی حق تعالی نظر ایرشدیروب ومراد ایلیوب جمله ذریاتی قدرتیله بریره جمع ایدوب ارواح ایندی صکره جسم صورتی و یروب بونلری استنطاق ایندی یعنی سویلندی (و یروب عقل و بصر ابلاغ) یعنی الست بربکم خطابنی فهم ایتمکه عقل وادراك وفکر ویردی وانلری خطابه اهل قیلدی ۞ تکیم قرنجه پی وهدهدی وغیری قوشلری وحیواناتی حضرت سلیمان علیه السلامك خطابنه اهل قیلدی (امام فخر رازی) اسمی محمد ولقبی فخرالدین واصلی طبرستانی ومولدی ری ومذهبی شافعیدر ابو بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه نسلندندر زمانتده مرجع اعیان واکابر و بجمعده ری ولایتنده واعظ ایدی منقولات ومنقولاتده تصانیف جلیله سی واردر تفسیر کبیر انکدر هجرت تبویه نك بشیوز قرق دردنده شهر رمضانك یکرمی بشنجی کونی دنیایه کلشدر والتیوز التی تاریخنده عید فطر کونی هرات شهرنده اجل بیجانه سنه قائمشدر ۞ مولانا حضرتلرینك پدرلری سلطان العلمانك بلخ دیارندن هجرتنه امام فخررازی سبب اولمشدر تفصیلی فقعاتده مسطوردر ومولانا مثنویده جلد اول اوائلنده وجلد خامس اواخرنده بوایکی بیتله اکا تعریض ایدوب بیورمشلر ۞ درچنان تنکی و تنکی این عجب ۞ فخر دین خواهد که کوبندش لقب ۞ اندرین ره کرخرد ره بین بدی ۞ فخر رازی رازدار دین بدی ۞ سؤال اولنورسه که امام فخررازی به اثناء وعظنده وجد غلبه ایدردی پس بوحاله نیچه رازدار دین اوله مدی وعقل جزئیدن قورتله مدی جواب بودر که بومرتبه ضعفای سلاکه حاصل اولور ولکن بالکز بعض واردوبعض حال غلبه سیله کشی اهل مقام اولمز رلز حقیقت ایسه عالم ذاته قدم باصدقده بعضلره و پر یاور عالم صفاتنده وعالم افعالنده وعالم آثارنده سیر ایدنلر شیطان ونفس ورطه لرندن بالکلیه خلاص اولامشلردر یعنی برازخ

ار بایدر انکچون تلون وتغیردن خالی دکللردر پس عقل معاد وعقل کل صاحبی اولق کل اولیانك منصبیدر بالکز فخر الدین اولق بومرتبه یه وصولی موجب دکلدر تکیم آل عثمان مفتیلرندن فضیلت باهره ایله ذکر اولنان ابن کمال وابو السعود وبونلرك امثالی آکرچه بسیار درجات معرفته قدم باصمشلردر ولکن ذروهٔ حقیقته وصولدن قامت حالری کوتاهدر الحاصل عین واحده صاحبلریدر بونسخهٔ حقیقتی وبو مصحف معرفتی تلاوته ایسه برکوز وبردیل کفایت ایتمز زمانمزده دخی قالی حالته غالب مغلوب الحال اعتقاد اولنمش اهل براز خ چوقدر (لمحرره) ای دریغا قطره لر واردر که دریا اکلانور ۞ ذرهٔ ناچیز کز مهر مضیا اکلانور ۞ شول سلیمان هدهدی دکلوخبر بلز ایکن ۞ نیچه مرغان بیابان شمدی عنقا اکلانور ۞ ظرف لفظ وصوت ایکن هرجانبی پرآدمك ۞ چشم ظاهرده ولی انبان معنی اکلانور ۞ برکوزی آچلمدن طفل صغیر ایکن کیمی ۞ شیخ وصوفی سو بلنور داناو بینا اکلانور ۞ حقیا رسوایی حق اولان کشیلر بالودر ۞ سیرتدن صورتدن اهل دعوی اکلانور (بودر دیرعالم ارواح) یعنی عهد ومیثاق عالم ارواحده آلنمق بومعنایه در یوخسه بوعالم اجسامده بحسب الاصلاب والارحام والادوار توالد وایتدکاری کبی ظهر آدم مسح اولندقده بری برندن اخراج اولنورا ستنطاق طر یقیله دکلدر فاما بومقامده اشکال واردر زیرا سادات صوفیه قدس الله اسرارهم حضرا تتدن بعضیلرتصریح ایتمشلردر که انبیانك وکل اولیانك ارواح کلیه سی قبل حصول الابدان موجود ایدی ساژناسك ارواح جزئیه سی ایسه حصول مزاج وتسویهٔ بدندنصکره حاصل اولشدر پس عالم الست بالکز انبیاواولیایه کوره اولق لازم کلورمکر مقصود روح الهی اوله روح حیوانی اولیه فافهم اکر سؤال اولنورسه که عالم ارواحده اولان بومباحثادن کسنه نك خاطرنده اثرقالمشدر ۞ جواب بودر که انبیاوکل اولیا اول عالمده اولان خطاب وجوابی لطافت بدن وروح حسیله تذکرایدرلر فاماساژناسه بوقواشیٔ نشئهٔ عنصریه وملابس متلونهٔ تعیناتدن حجاب وکثافت عارض اولوب آینهٔ ادراکلرنده صورت حالدن اثر قالمیوب بالکلیه نسیان کلشدر بونلرك حالی طفولیت حالنه مشابهدر کهاصلا ادراك یوقدر جهل جماد اوزره درکافال الله تعالی (والله اخرجکم من بطون امهاتکم لاتعلمون شیأ) ای من امور الدنیا والاخرة ولاتماجری فی عالم الارواح وکلیتك حالی شبابت حالنه بکزر قوت ادراك وآینهٔ پاك صاحبلریدر ۞ ذوالنون مصری حضرتلرینه شرمیناقدن سؤال اولنوب خاطر کزده میدر دیمشلر انلردخی جوابنده کانه الان فی اذنی یبورمشلر ۞ ونفحاتده مذکوردر که علی بن سهل اصفهانی یه روز بلی یادیکزده میدر دیوسؤال ایتدیلر یادمده درکو یادونسکی کون اولشدر دیوجواب ویرمشلر اما حقیقتنده محققلر یانندہ فردا وامروز بوقدر اولیروزه هنوزشب کلمامشدر وصوفی حالا اول کون ایچنده درز یرا عالم ملکوت اهلنه زمان ومکان ولیل ونهار اولمز بونلرعالم ملکه واهل ناسوته کوره در فافهم (لمحرره) بنه یزم الستدن جان قولاغینه صدا کلدی ۞ وطندن غربت اهلینه یه برآشنا کلدی ۞ کوکل یعقوب وش بیت الحزنده دائم اغلرکن ۞ کتوردی یوسف جان بویینی بادصبا کلدی ۞ عجبمی نشوهٔ عشق ایله سرمست اولسم ای زاهد ۞ بکا یاروفادن جام صهبای صفاکلدی ۞ کورندی دیدهٔ عشاقه وجه دلبرمعنی ۞ فقیره جانب معشوقدن لطف وعطاکلدی ۞ بوسری فهم ایدنلرعارف بالله اولنلردر ۞ بورمزی اکلامش دنیایه نیچه اولیاکلدی ۞ بو باغ معرفت خالی دکلدرحق بلبلدن ۞ بوزهتکاه عرفانه هزاران خوش نواکلدی ۞ (بلی دیدی نوارواح) نم دیسه لر کافر اولورلردی زیرا نم نفی سابق تقریر ایچوندر وبلی نفیك مابعدنی ایجاب واثباتدر قرره الشیخ فی تفسیره (اثر) خیرمعناسنه در (رق) فقهله وکسرله بورادهٔ صحیفهٔ بیضا معناسنه در ۞ روایت اولنمشدرکه برکون حضرت عمر رضی الله تعالی عنه طوافده حجر اسوده استقبال ایدوب بیوردیلرکه یاحجر بیلورم سن برلایضر ولاینفع حجرسن اکر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم سنی تقبیل ایدرکن کورمیدم تقبیل ایتزدم ولکن آنك تقبیلنه اقتداء سنی تقبیل ایدرم دیوب تقبیل ایلدکده حضرت علی رضی الله تعالی عنه اوراده حاضرایدی بیوردیکه بلی یاعمر بوحجر لایضر ولاینفع قبیلتندر لکن الله تعالی بنی آدمك عهدین الدقده بوطاشه اقتح فاك دیوخطاب الهی وارد اولدقده بودخی اغزین آچوب اول عهدنامه یی التقام ایلدی قیامت کونی اولدقده حجر اسود کاوب اهل توحیددن آنی استلام ایدنلرحقنده عهده وفا ایلدکلرینه شهادت ایتسه کرکدر وفی الحدیث (الحجر الاسود یمین الله فی ارضه فمن لم یدرك یمة رسول الله فمسح الحجر فقدبایع الله ورسوله) کافی المقاصد الحسنهٔ بونك تفصیلی بودرکه پادشاهلرك وعلمانك تعظیما صاغ الدی تقبیل اولنور پس بوحجر اسود حقك یمینی منزله سنده اولدی هرکیم آنکله مصافحه ایدرسه الله تعالی قتنده عهد صاحبی اولمش اولور تکیم پادشاهلره عهد وهدیه یی مصافحه ایله ویرر امدی شریعتك ظاهرنه کوره یمین الله حجر اسود در وباطنده کوره انسان کامل ومرشد واصل اولنلرك الریدرکه بیعت کرده اولان

انلرك التدعهد الهی تجدید ایتدکدنصکره اول اله پادشوب حجراسود کبی تقبیل ایتمك لازمدر وانك خلافهی کبیدر طواف ایتمك لابددر زیرا اول کاملك سری تعین ذات سریدر بورمزدن بی خبراولنلر بیعتی انکار ایدرلر بوهذیانلرلر که پادشاهلر تخت نشین اولوب جلوس ایتدکده جمله علماوخواص کلوب بیعت ایدرلر وانلرده بیعت ایله عامهٔ ناس دخی قبول ایدرلر انکیچون ۞ من لم یعرف امام زمانه مات میتة جاهلیة ۞ وارد اولشدر پس مجرد انك پادشاه اولدیغن بیلمك کفایت ایتمز قبول ایله اولان علم لازمدر که پادشاهمز درهر وجهله حکومتی قبول ایتدك وکندیمزه رئیس بلدك دیوب فرمانیجه حرکت ایتملودر ۞ یاظل الله بویله اولنجه مضاف الیه سرنه مظهر اولان کاملدن بیعت ایدوب کندینی اول سلسله یه بند ایتمك وانك اشارتیجه یورمك لازم دکلیدر خصوصا بو عالم صورت پری پرینه مرتبط در نفس پاکله معنی ارتباطی دخی بویله درفافهم واربح ولاتکن من الخاسرین ۞ بو مقامك تفصیلی تمام الفیض نام کتابمزده در (لمحرره) طوتمه کور مرشد کامل الی ۞ حضرت مولانی بویلی دیلرسك ۞ کل کوزت کعبهٔ عرفان بولنی ۞ واصل حقیقت اولمق دیلرسك ۞ بوله کورا یرکندن پیرك پرینی ۞ ساوه کورصدقله میدان ارنی ۞ یو یه کورقابکلك یوزی کیرنی ۞ کعبده نمازی قیلمق دیلرسك ۞ مرشد اولمیجق بوله کیرلر ۞ دلیلسز منزله عشقه ایرلر ۞ هرکسه بیعتك سری و یرلر ۞ پیره قول اول بیعت الق دیلرسك ۞ مرشد کامله اعتقاد ایله ۞ تکرپی بوله کور بر بهانه ایله ۞ حقیاحق سوزی صاقله سویله ۞ فیض مولایله طوالق دیلرسك ۞ (پیوردیکیم حجر اسود کلوب قیله کهر ابلاغ) کهردن مراد رق مذکوردر کهر تعبیری حجر اسود مناسبتیله در یعنی حجر اسود کلوب حق تعالی اول کهر کبی اولان عهدنامه بی اکا ابلاغ وایصال قیله یعنی حجر اسودك اغزنده امانت قویه (قیامت کونی قوبنجق قیلسه در حجر ابلاغ) یعنی قیامت قوپوب روز حشر اولدقده حجر اسود اهل عهد اولنلرك عهدی خصوصنده شهادت ایلیه واهل توحیددن انی استلام ایدنلر حقنده درکاه حقده خیرله سوزسویلیه (کماشکرم قیله ابلاغ افاض الله تعالی فی الحدیث القدسی (انی احببت ان اشکر فخلقهم شاکرومنهم کفور ۞ وهذا من اسرار المواثیق وحکمته (واوشاء لهدیکم اجمعین ولکن حق القول منی لاملأن جهنم من الجنة والناس اجمعین (بقر) صغر معناسنه درمذکره ومؤنثه اطلاق اولنور بوراده مراد مذکردر یعنی فردوس اعلی اوکوزلرندن اکا ایکی اوکوز ایرشدردی ودمور کنوردی حضرت آدم اول دمودن لازم اولان آلاتی دوزدی ودانهٔ بغدای کنوردی اول وقت بغدای دانه سی دوه قوشی یومرطه سی قدر ایدی سودن یاض وبالدن طتلو ایدی حضرت آدم انی کورد کده جنتدن بنم خروجمه سبب اولان بودردیوفریاد وفغان ایتدی جبرائیل بیوردیکه سنك جنتدن خروجکه سبب بوایدیغیچون حق تعالی انی سکاواولاد که قیامت اولنجه غدا ایلدی امام سهیلی تعریف واعلام کتابنده یازر که حضرت آدمك نهی اولندیغی شجره حقنده اختلاف اولندی بعضیلر اصمه دردیدیلرانکیچون خرحرام اولدی وبعضیلر سنبله دردیدیلرانکیچون ذریتنه غدا اولدی وبعضیلر انجیر اغاجیدردیدیلرانکیچون برکسه واقعه سنده انجیر اکل ایتسه ندامتله تعبیراولنور زیرا حضرت آدم انی اکل ایدوب پشه تادم اولدی ولکن اشهر اولان سنبله یعنی بغدای اغاجی اولمقدر انکیچون آدم دنیایه سنبله دورنده کلدی (وطر) حاجت معناسنه در وفی الحدیث (ان نارکم هذه جزء من سبعین جزأ من نار جهنم) کافی الترغیب والترهیب یعنی حطب دنیاك جمله سی بر پرده جمع اولنوب ایقاد اولنسه یدیوك مجموعی جهنم آتشنك یدیده حصه سندن بر حصه اولور (آلهی) آتش فرقت جهنمدن بنز ۞ من مد دقیل یاله العالمین ۞ قهر اودندن دلده محشر بنز ۞ من کرم قیل یاله العالمین ۞ ایلرایسه کرکرم سلطانمز ۞ وصلته تبدیل اولور هجرانمز ۞ آتش حسرت یاقویدرجانمز ۞ من مد دقیل یاله العالمین ۞ نورجنت نار اولور هجرانله ۞ بردکل صحرا یوزی زندانله ۞ یاندی دل بوآتش سوزانله ۞ من کرم قیل یاله العالمین ۞ نار عشقه یاقشم جان وتنی ۞ جنت انهاری سویندرمزبنی ۞ نیجه بولام نار وآب انجره سنی ۞ من کرم قیل یاله العالمین ۞ عشق اندن یاقدی شول جنته ۞ دوشدی آدم پر یوزینه محنته ۞ حق بی اغلمه ایرکور وصلته ۞ من کرم قیل یاله العالمین (دیکر) نیجه برجور وجفایه مائل اول ۞ ای کوکل عهدك کوزت بیمانی کور ۞ نیجه بر بوی وفادن غافل اول ۞ خاری ترك ایت اول کل خندانی کور ۞ چون شهد نادر سوزلك روزلك ۞ قولکه فعلك موافق ایله کل ۞ یاقسون جانك جهنم ای کوزل ۞ وار رضاء حضرت جانانی کور ۞ یازدی عهدك نامه سن اول پادشاه ۞ اولمغیچون حالکه یارین کواه ۞ نیجه اولور حالم دیوقیل آه وآه ۞ دردیکه برچاره بول درمانی کور ۞ طاقتك یوقدر جهنم نارنه ۞ وار دوشه کور جنتك انهارنه ۞ صاله ادی ل بوکونی کل یارنه ۞ قویونی غافل ایسك وارآنی کور ۞ آتش هجرانه یاقه کندوزك ۞ وصلته صرف ایله کیجه کوندزك ۞ حقیانم کورمسون دیرسك کوزك ۞ آچ کوزك حقدن کلان فرمانی کور (غور) یقال غور کل شیء قعره ونهایته (قضیة)

بیان وتقریر وحکم وقصه (بوز یکرمی اوغلان) یعنی یوز قرابله توأم پس حوا یوز یکرمی اوغلان ویوز یکرمی قزولادت ایتمشی اولور که مجموعی ایکیوز قرقدر وجائزدر که اوغلان لفظی بطریق التغلیب اولوب یوز یکرمینك التمشی اوغلان والتمشی دخی قزاوله واکثراهل تفسیر انك اوزرینه در که حضرت حوا یکرمی بطنده قرق اولاد ولادت ایتشدر که هر بطنده بر اوغلان و بر قزطوغرمشدر اولکیسی قابیل وهمشیره سی اقلیما وایکنجیسی هابیل وتوأمی لیوذا وانك آخرلری عبدالمغیث وامة المغیث در (یاردی دیشی ارکك یوغدی قصر وتخت و باغ) یعنی دنیا حالی جهتندن پری برلرینك اوزرینه تفاوت ورجحانلری یوغیدی زیرا اول وقتده کوشك وسرای وتاج وتخت وباغ وبستان واموال واملاك یوغیدیکه کیمی مالك اولوب غنی وکیمی تهی دست اولوب فقیراوله فقر وغنا عسکره دن عارض اولمشدر ✪ تکیم بنی اسرائیل تیده ایکن من وسلوایی برابر الورلردی ومفت نعمتلر بولورلردی وجمله سنه غنی دینلوردی صکره اول نعمتك ارتفاعیله کیمی غنی وکیمی فقیراولوب تباین احوال ایله انتظام حاصل اولدی وفی الحدیث (لن یزال الناس بخیر ماتباینوا (اصباغ) یقال اصبغ علیه النعمة ای اسبغها واتمها کما فی القاموس پس بوراده حکم حق اصباغ ایتمك ایچون ایدوب برینه کتورمك دیمکدر (دماغ) دماغ صاحبی ومتکبر (زلازل) زلزله نك جمیدر (داغ) نشان که آدمك و یاغیری حیوانك اعضاسنده دمورله و یاغیری نسنه ایله یاقیلر ✪ روایتده کلور که حضرت آدم علیه السلام هابیلك قتلندن ناشی اختلال عالمی وفساد اراضی مشاهده ایتدکده زیاده متألم اولدی وبلکه خون جکرندن قدح چشمی سرخ آبله طولدی ومرثیه طریقله سریانی لغت اوزرینه برقاچ کلمه سرد ایلدی صکره یعرب قحطان اول کلمه لری سریانیدن عربی به نقل ایدوب شعرا سلوبنه قودی بو ایکی بیت اندندر که ذکر اولنوب ✪ تغیرت البلاد ومن علیها ✪ فوجه الارض مغبر قبیح ✪ تغیر کل ذی لون وطعم ✪ وقل بشاشة الوجه الصبیح (لحرره) باد فرقت جان کابی صولدرر ✪ اغله ای دل اغله هجران وقتیدر ✪ آدمك قانیله چشمی طولدررر ✪ اغله ای دل اغله فرقت وقتیدر ✪ اغلاشوب هابیل ایچون پونجه زمان ✪ اوردیلر آدمه حوا داغ جان ✪ جای ماتمدر جهان وار اغله یان ✪ اغله ای دل اغله هجران وقتیدر ✪ نیچه یل اغلدی یعقوب نبی ✪ اغلمدن بلدی روزوشبی ✪ یوسف ایچون یاندی قلبی قالبی ✪ اغله ای دل اغله هجران وقتیدر ✪ کیمی اوغل قزدیوب اغلر بوکون ✪ کیمی درد ایله جکر داغلر بوکون ✪ اغلشور لرخسته لرصاغلر بوکون ✪ اغله ای دل اغله هجران وقتیدر ✪ قدسروین آدمك غم دال ایدر ✪ دلری طوطی ایکن آه لال ایدر ✪ آه یاق انسانی مشکل حال ایدر ✪ اغله ای دل اغله هجران وقتیدر ✪ حقیاخون جکر طولدی کوزم ✪ یاندی یاقلدی ار یدی یواوزم ✪ اغلمدن غیری یوق چارهم سوزم ✪ اغله ای دل اغله هجران وقتیدر (افراغ) دوکمك یقال افرغه ای صبه یعنی جمیع انبیا قرنا بعد قرن انك یلندن وجود فانیه دوکیله وجمله تخم ذریات انك التدن کشتزار ظهوره اکیله (مازاغ) یقال زاغ البصر ای کل وفی القرآن (مازاغ البصر وماطغی) ای مامال بصر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم عما رأه ومانجاوزه وحقیقته مامال بصر ملکه الجسمانی الی ملك الدنیا وزینتها ومانجاوز نظر ملکوته الروحانی الی عالم الاخرة ونعیمها بل اتحدا واجتمعا اتحادا کلیا واجتماعا حقیقیا من غیر فتور وقصور علی شهود الحق واسمائه وصفاته وعجائب تجلیاته الذاتیة وغرائب تنزلاته الصفاتیة (برق لامع) برق سحاب اراسنده کورینن شعشعه درلامع یلدار یجی دیمکدر (اشراق) ضیا و یرمك (پس اندن آدمه الله ثبوت قبلدی ارزانی) ارزانی لایق معناسنه در بوجمله دنصکره آدم علیه السلامه الله تعالی ثبوت احسان ایلدی بوکلامدن منفهم اولور که آدم جنتده ایکن نبی دکل ایدی زیرا اول وقتده امت یوغیدی بالکز حوایه ارسال اولنمق ایسه معهود دکلدر (ثم اجتباه) آیتی دخی بومعنایه دلیلدر زیرا ثم کلمه سنك مقتضاسی ومدلولی بودر که آدمك نبوته مجتبی ومختار اولمسی جنتدن خروجندن تراخی اوزرینه اولدی بوعقلی ونقلی کشف دخی انی مؤیددر زیرا کمال اکرچه اختصاص الهیدر ولیکن ظهوری مجاهده اوزرینه موقوفدر خواجهٔ عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری اکمل وارباب استعداد وافضل اصحاب رشاد ایکن بنه قبل النبوة شرایع ابراهیم علیه السلام ایله تعبد ایدوب جبل حرادہ تخلی وریاضت ایدرلردی نتکیم کتب سیرده مسطوردر پس آدم علیه السلام دخی ارضه هبوط ایدوب بوقدرسنه مقاسات وشدائد کوروب زار وکریان اولدقدنصکره بوایتلرنك متضمن اولدیغی ولایتك غایتی نبوته منجر اولوب اول تاج اختصاص ایله تخت نشین خلافت اولوب اولادنه رسالتی تبلیغ وعوالمه حکومتی تکمیل ایلدی (دخی اون صحف ایندردی کایده اولادنه اصباغ) صحف کتب وزنده صحیفه نك جمیدر بوراده وزن ایچون حرفك سکونیله تلفظ اولنور (اصباغ) بوراده ابلاغ وایصال معناسنه در یقال اصبغ الوضوء ابلغه مواضعه وفی کل عضو حقه کما فی القاموس ✪ روی ان جمیع ماانزل الله تعالی من الکتب

والقرآن بعة کتب انزل علی آدم علیه السلام عشر صحف وعلی شیث خمسین صحیفة وعلی ادریس ثلاثین صحیفة وعلی ابراهیم علیه السلام عشر صحائف والتوریة والانجیل والزبور والفرقان کذا فی الارشاد فی آخر سورة الاعلی ○ معلوم اولهکه آدمه احسان اولنان صحفده حروف تهجی مندرج ایدی بعضیلر بوحروفه بحسب الظاهر اشارتلر کوسترمشلردر کهذکر اولنور (ا) انا الله الاول الآخر الاحد (ب) بدیع السموات والارض باسط بصیر باری برباق باعث باطن (ت) تواب (ث) ثابت لم یزل ولا یزال (ج) جمیل جلیل جواد جبار جامع (ح) حلیم حمید حکیم حفیظ حسیب حق حی حافظ (خ) خالق خبیر خافض (د) دائم دیان مالک یوم الدین (ذ) ذوالجلال والاکرام ذوالفضل العظیم ذوالعرش المجید ذوالطول (ر) رب العالمین رحمن رحیم رزاق رؤف رشید رقیب رافع (ز) زارع زروع من غیر بذر زاید لمن شکر (س) سمیع سریع الحساب سریع الاجابة سلام سبوح سلطان (ش) شکور شهید شدید البطش شدید العقاب (ص) صمد صبور صادق الوعد (ض) ضار ضیاء السموات والارض ضامن رزق کل احد (ط) طیب طوبی لمن اطاعه (ظ) ظاهر ظهر امره ظفر من اطاعه (ع) علیم علی عظیم عزیز عدل عفو (غ) غفور غنی غیاث (ف) فرد فعال لما یرید فتاح (ق) قدوس قهار قابض قادر قوی قیوم (ك) کبیر کریم کاف کائن قبل کل شیء کائن بعد کل شیء (ل) لطیف له ما فی السموات وما فی الارض له الخلق والامر (م) مالک یوم الدین مؤمن مهیمن مولی منکر محمود معبود منعم متفضل مصور مقیت معز مذل مجیب مجید متین محصی مبدیء معید محیی ممیت ماجد مقتدر مقدم مؤخر متعال مالک الملک منتقم مانع مغنی مقسط (ن) نور السموات والارض نافع (و) واحد ولی ودود وارث وهاب وکیل (ه) هاد (لا) لا اله الا الله (ی) یعلم ما فی السموات وما فی الارض (بعد ذا) بو حروف مفرده نك ذکر اولنان وجه اوزره اسما وصفات حقه اشارتی اکتفا طریقیله درکا قال الشاعر ○ قلت لها فی قالت لی ق ○ یعنی وقفت کلمه سندن بالکز قافله اکتفا اولنوب وقفت مراد اولندیغی کبی حروف مقطعه نك دخی هر بریسی اسما وصفات حقه دلالت ایدن الفاظ کلماتدن برجزؤدر که کلمه دن انکله اکتفا اولنمشدر ولیکن بو حروفك بوندن غیری انفس وآفاقده معانی باطنه سی واردر که آنی ترکیب عناصر وطبایعی حل ایدنلر بیلور الحاصل نتایج کاشفاتندر اکا واصل اولنلر هر برده هر کسه آچمازلر (قال الکمال الدین الحجندی) کرت دانستن علم حروفست آرزو صوفی ○ نخست افعال نیکو کن چه سود از خواندن اسما ○ بنا اهل ارنشان دادی کمال ازخاك درکاهش ○ کشیدی کحل بینایی ولی درچشم نابینا (نحره) بو حروفیله بچلمث درقبای معرفت ○ بو حروفیله آچلمش درسرای معرفت ○ بو حروفیله اولور معراج هوماشفلره ○ آچلوب وقت سحر باب سمای معرفت ○ بو حروفیله ایدر ارباب دل طالبلره ○ مرکز توحیددن هردم صلای معرفت ○ بو حروفه ایرمینلر شویله قالور لر فقیر ○ دللرینه تا ابد کلمز غنای معرفت ○ حقیا علم حروفی دکه کس فیلز شکار ○ زاغ مشرب بلردن عالیدر همای معرفت (وله) الفدن اول وآخرند ربلندی نمام ○ کورندی نقطه اومرکزدن ایندی کیرلی خرام ○ الفدن اصله چکدم بدن بقا بولدم ○ ت تو به ایلدم آخرث دن ثنا قیلدم ○ اوچ تعین بولنوب اولدی بواوچ نقطه دوال ○ ذات وافعال وصفات ایلدیلر عرض جمال ○ جیم انکچون دیللور کاولدی جالینه دلیل ○ ح حبیبی کبی بوقدر ذاتنه رطوغری سبیل ○ خ خبرد اراوله کورسر خبردن جانا ○ دال دال اولدی آنك ذاتنه جمله اشیا ○ ذال ذوالفضل در ایدرذل وذلالت اعطا ○ رایله رحمتی کوزلر اودانده شها ○ زز هد بولدی زوالن ایرشدی پایله ○ طوغنجه عشقله شمس حقیقی بوجانه ○ بو کونکه سین سلامن آلوب اوجانانك ○ قودم لسانمه شول شین شکرنی انك ○ صفا وصدقه ایرشمك دیلرسك ای عاشق ○ صلای صاده اجابت کرکدرای صادق ○ ندر مراد عجبا حرف ضادله جانا ○ ضیاء عالم هردم عزاردر قطعا ○ چون ایرمزم الی طسایله طوبایه بنم ○ ظاطوترظاهر می باظلمتی جان وتنم ○ عینله معنیده عالی ایدوکن بلدك ایسه ○ غینله غالب اولوب نفس آتنه بندك ایسه ○ فایله فانی اولوب قافله قائم اوله کور ○ کافله کل مرادی یوری جقدن بوله کور ○ سنده کلیت اسمایه اشارت واردر ○ لامله لطف الهی یه بشارت واردر ○ میم آدمله محمددر الفدن صوردم ○ بری اول بری آخر ایکیسن برکوردم ○ نون بر نقطه درعالم آنك حیرانی ○ ایلر اول نونك ایچنده نیچه لر سیرانی ○ واووحدت کورینوب ایله وداع کونین ○ کیده بوکنزنك اوصافی نه این ونه بین ○ کل شیء هالك هو یتله اولو بدرهالك ○ چشم عبرت ایله کورمکده درآنی سالك ○ کیز لدی لایی کور الاده خدای متعال ○ حالی اثبات ایدن آدم ایدر اول نفیی قال ○ یامشام دله ایردی یمندن انفاس ○ سویلدی خلقه بوسر عجبی خیر الناس ○ وسط میم محمددده کورندی چون یا ○ موج اوروب کون ومکان ایچره مثال دریا ○ خاتم کل اولیحق چونکه محمد ظاهر ○ اول مبدن بوحروف یاایله اولدی آخر ○ تکیم آدم اولوبدر بشر ایچره مبدأ ○ بوحروف ایچره آنکچون الف

مائة وار بعة كتب انزل على آدم عليه السلام عشر صحف وعلى شيث خمسين صحيفة وعلى ادريس ثلاثين صحيفة
وعلى ابراهيم عليه السلام عشر صحائف والتورية والانجيل والزبور والفرقان كذا فى الارشاد فى آخر سورة الاعلى ۞
معلوم اولهكه آدمه احسان اولنان صحفده حروف تهجى مندرج ايدى بعضلر بوحروفه بحسب الظاهر اشارتلر
كوسترمشلردر كه ذكر اولنور (ا) اناالله الاول الآخر الاحد (ب) بديع السموات والارض باسط بصير بارى برياق
باعث باطن (ت) تواب (ث) ثابت لم يزل ولا يزال (ج) جميل جليل جواد جبار جامع (ح) حليم حميد حكيم
حفيظ حسيب حق حى حافظ (خ) خالق خبير خافض (د) دائم ديان مالك يوم الدين (ذ) ذوالجلال والاكرام ذوالفضل
العظيم ذو العرش المجيد ذو الطول (ر) رب العالمين رحمن رحيم رزاق رؤف رشيد رقيب رافع (ز) زارع زروع من
غير بذر زايد لمن شكر (س) سميع سريع الحساب سريع الاجابة سلام سبوح سلطان (ش) شكور شهيد شديد البطش
شديد العقاب (ص) صمد صبور صادق الوعد (ض) ضار ضياء السموات والارض ضامن رزق كل احد
(ط) طيب طوبى لمن اطاعه (ظ) ظاهر ظهر امره ظفر من اطاعه (ع) عليم على عظيم عزيز عدل عفو (غ)
غفور غنى غياث (ف) فرد فعال لما يريد فتاح (ق) قدوس قهار قابض قادر قوى قيوم (ك) كبير كريم كاف كائن
قبل كل شئ كائن بعد كل شئ (ل) لطيف له مافى السموات ومافى الارض له الخلق والامر (م) مالك يوم الدين مؤمن
مهيمن مولى متكبر محمود معبود منعم متفضل مصور مقيت معز مذل مجيب مجيد متين محصى مبدئ معيد محيى ممیت
ماجد مقتدر مقدم مؤخر متعال مالك الملك منتقم مانع مغنى مقسط (ن) نور السموات والارض نافع (و) واحد
ولى ودود وارث وهاب وكيل (ه) هاد (لا) لااله الاالله (ى) يعلم مافى السموات ومافى الارض (بعدذا)
بوحروف مفرده نك ذكر اولنان وجه اوزره اسما وصفات حقه اشارتى اكتفا طريقيله دركافال الشاعر ۞ قلت لها
قفى فقالت لى ق ۞ يعنى وقفت كلمه سندن بالكز قافله اكتفا اولنوب وقفت مراد اولنديغى كبى حروف مقطعه نك
دخى هر بريسى اسما وصفات حقه دلالت ايدن الفاظ كلماتدن برجزؤدر كه كلمه دن انكله اكتفا اولنمشدر ولكن
بوحروفك بوندن غيرى انفس وآفاقده معانى باطنه سى واردر كه آنى تركيب عناصر وطبايعى حل ايدنلر بيلور الحاصل
نتايج كاشفاندندر اكا واصل اولنلر هر برده هر كسه آچلمز (قال الكمال الدين الخجندى) كرت دانستن علم حروفست
آرزو صوفى ۞ نخست افعال نيكو كن چه سود ازخواندن اسما ۞ بنا اهل ارنشان دادى كمال ازخاك درگاهش ۞
كشيدى كحل بينايى ولى درچشم نابينا (لمحرره) بوحروفيله بجلمشدر قبلهاى معرفت ۞ بوحروفيله آچلمشدر سراى
معرفت ۞ بوحروفيله اولور معراج هوعاشقلره ۞ آچلوب وقت سحر باب سماى معرفت ۞ بوحروفيله ايدر ارباب دل
طالبلره ۞ مركز توحيد دن هردم صلاى معرفت ۞ بوحروفه ايرميشلر شويله فاولر لفقير ۞ دلبر بنه تا ابد كلمز غناى
معرفت ۞ حقيا علم حروفى دكه كس فيلز شكار ۞ زاغ مشر بلردن عالى در همماى معرفت (وله) الفدن اول
وآخرنده ربلندى همام ۞ كورندى نقطه اومركزدن ايندى كيزلى خرام ۞ الفدن اصله چكدم بدن بقا بولدم ۞
ن تو به ايلدم آخرت دن ثنا قيلدم ۞ اوج تعين بولنوب اولدى بواوج نقطه دوال ۞ ذات وافعال وصفات
ايلديلر عرض جمال ۞ جيم انكچون دينلور كاولدى جماليه دليل ۞ ح حبيبى كبى بوقدر ذاته رطوبتى سبيل ۞ خ
خبرد اراوله كورسر خبردن جانا ۞ دال دال اولدى آنك ذاتنه جمله اشيا ۞ ذال ذوالفضلدر ايدرذل وذلالت
اعطا ۞ رايله رحمتى كوزلر اودلنده شها ۞ زهد بولدى زوالن ايرشدى پايه ۞ طوغنجه عشقله شمس حقيق بوجانه ۞
بوكونكه سين سلامن آلوب اوجانانك ۞ قودم لسانمه شول شيئ شكرنى انك ۞ صفا وصدقه ايرشمك دبلرسك
اى عاشق ۞ صلاى صاده اجابت كركدراى صادق ۞ ندر مراد عجبا حرف ضاد له جانا ۞ ضياء عالم هرذره هزاردر
قطعا ۞ چون ايرسرم الى طاسايه طوبايه بنم ۞ ظاطوتر ظاهر مى باطنى جان وتنم ۞ عينله معنيده عالى ايدوكن
بلدك ايسه ۞ غينله غالب اولوب نفس آنتله بندك ايسه ۞ فايله فانى اولوب قافله قائم اوله كور ۞ كافله كل مرادى
يورى جقدن بوله كور ۞ سنده كليت اسمايه اشارت واردر ۞ لامله لطف الهى يه بشارت واردر ۞ ميم آدمله
محمد در الفدن صوردم ۞ برى اول برى آخر ايكيسن بركوردم ۞ نون بر نقطه در عالم آنك حيرانى ۞ ايلر اول نونك
ايچنده نيچه زسيرانى ۞ واووحدت كورينوب ايله وداع كونين ۞ كيده بوكثرتك اوصافى نه اين ونه بين ۞ كل شئ هالك
هو يتله اولو بدرهالك ۞ چشم عبرت ايله كورمكدة درآنى سالك ۞ كيز لدى لابى كور الاده خداى متعال ۞ حالى
اثبات ايدن آدم ايدر اول نفيى قال ۞ يامشام دله ايردى يمندن انفاس ۞ سويلدى خلقه بوسر عجبى خير الناس ۞
وسط ميم محمده كورندى چون يا ۞ موج اوروب كون ومكان ايچره مثال دريا ۞ خاتم كل اولمجق چونكه محمد
ظاهر ۞ اول ميدن بوحروف يا ايله اولدى آخر ۞ تكيم آدم اولوبدر بشر ايچره مبدأ ۞ بوحروف ايچره آنكچون الف

الله تعالى درعقل دكلدروآنده محكوم يه لازمدر كه اول فعل مكلفدر ومحكوم عليه لابددر كه اول مكلفك كديدر
يومقامك تفصيلى علم اصولده مبينددر (سرتسر) باشدن باشه واوجدن اوجه (بدر) اون درت كيجه لك طواش آى
(جبين) آلن كافى المرفاة وقال فى القاموس الجبينان حرفان مكتنفان الجبهة من جانبيها فيمابين الحاجبين مصعدا
الى قصاص الشعر (ازهر) يلدرايجى مشرق كبى وخالص آق نسنه كه آندهفارالق وفرلاق اوليه وآق يوزاونورلو
كشى يه دنى ازهر الوجه ذيرلر يوكلامده رسول اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم جبهه سنى ووجهنى مدورلكده آيه
ونورنى آيك نورينه تشبيه واردر (قال الخفاجى) اتفاق ايتدى يومعناده امم ۞ ازهراللون ايدى فخر عالم ۞ اولوب
انوار رخى ايكى علو ۞ درود ديواره صلاردى پرتو ۞ يوزى بكزردى مدور آيه ۞ ذاتى آينه ايدى مولايه ۞ آنك ايتمشدى
جناب خالق ۞ كرمندن يوزين آلغ آچق ۞ نص تنزيل ملاحنده عيان ۞ والضحى ايدى شريف آلنى همان ۞
(درر) دره نك جمعيدرانجو معناسنه وجوهر قيمتلى طاشدر ۞ قال فى القاموس الجوهر كل حجر يستخرج منه شئ
ينتفع به (طلعت) بوراده ظهور وخروج معناسنه در (شهد عسل معناسنه وفى الاخرى الشهد العسل فى شمعه
بوراده شهد وشكر دن مراد قرآن وكلام قدسى وحديث نبو يدر امراض قلوبه شفادر (اول ايكى عالك شمسى
طوغوب ايدر قرابلاغ) شمس وقرك تفصيلى يوقاروده كچمشدر ليكن ارباب مذاق يانده شمسه حقيقت وقمره
شريعت مراد اولنور اهل كمال اولنلرنهار حقيقتده يعنى وقت تجليده نورشمس جمال ايله مضيا وليل شريعتده
يعنى وقت استتارده نورقرجلال ايله منوراولورلر ۞ پس برحالده نوردن خالى اولزل بوراده قردن مراد مطلق نوردر
وياخود نورشريعتدر كما قال الله تعالى (قدجاءكم من الله نور) يعنى رسول اكرم صلى الله عليه وسلم بوعالم شهودى
تشريفلرندن مراد خلق ظلمت خلقيتدن وظلمت نفس وطبيعتدن تخليص ايدوب نورقدم ونورقلب ونورحقله
تنويردر (الهى) جهاندهجله دن مقصود دسنسن يارسول الله ۞ بويازارفتاده سود سنسن يارسول الله ۞ صونلشدر
سكا روزازلدن شربت حكمت ۞ الكدن جمله عاشقلرقوفانس يارسول الله ۞ حقيقت اكل موجود
سنسن يارسول الله ۞ وجودلك رحمت عالم دنى فخر بنى آدم ۞ كوزى اولنلره كوندن عيانسن يارسول الله ۞ ليكدن
شهد وشكر فيض اولور ارباب عرفانه ۞ بومرده دلر هردمده جانسن يارسول الله ۞ شول كيم رنك وبوآنى ديلرلر كل
جمالكدن ۞ مقدم بوى عشقكله بويانسن يارسول الله ۞ سكاعاشق اولنلر كورمسونلرنار هجرانى ۞ سنى حق يطين
نيرانه يانسن يارسول الله ۞ تمام اولوردى فهرحق ايله بحر ملرك ايشى ۞ ولكن جانب حقدن امانسن يارسول الله ۞
فنايا غنده خواب ايجره فالو بدر حق تركس وار ۞ ليكدن جنبش نطق ايت اوبانسن يارسول الله (چون اولور
اولى نه آخرى نه) يعنى عمرك اول وآخرى نه اولسه كرك انسان نه قدر چوق معمر اولسه يردم كبى كلمز ۞ عمر بكزر
اوچرقوش سايه سينه ۞ اوچرقوش كولكه سى برآن اكلمز (وصيت) بوراده توصيه معناسنه در يقال وصاه توصية
عهد اليه والاسم الوصية (اذعان) اعتقاد ايلك واقرار ايتمك (حرام) ممنوع وضد حلال وهومايحل انتفاعه
(مطمئن) ساكن يقال اطمأن قلبه اى سكن يعنى دنيايه اصمه وانكله خوش اولوب كوكل ويرمه (فكرت) تأمل
معناسنه (بودردردنجى اويمه اضطرابه) يعنى اضطراب دله تابع اولمه وهرايشده تأنى وتوقف اوزره اول الحاصل
مضطرب اولديغك ماده بى مشورته ترك ايله تكيم كلور ۞ دع مايريبك الى مالايريبك (هرايشده مشورتدن
هركرت قيل) يعنى برايشى برقاج كره اشلك لازم كلسه هركرده مشاوره ايله مقدما مشاوره اولنديغى ايله اكثفا ايتمه
زيرا هروقتك برحكمى واردر (وفى المثنوى) مشورت ادراك وهشيارى دهد ۞ عقلها مرعقل رايارى دهد ۞
وفى امثال العرب (علمان خيرمن علم) واصله ان رجلا وابنه سلكا طريقا فقال الرجل يابنى ابحث لنا عن الطريق
فقال انى عالم فقال يابنى (علمان خيرمن علم) يضرب مثلا فى مدح المشاورة والبحث (بيچ) طولاشق بوراده مرادحوايى
يندن تفريق ايله مضطرب ايتدى ديمكدر (چون آدم بيك باشنه ايردى يتدى ۞ يرينه اوغلى شيثى قودى كتدى)
روايات مشهوره ده كلشدر كه روز ميثاقده حضرت داود عليهما الصلاة والسلامه عمرندن قرق سنه هبه
ايتمشدى ليكن الله تعالى خزانهٔ عمرين عمر آدمى تكميل ايدوب بنه يك سنه يه ايصال ايلدى وحضرت داودك
التمش سنه عمرى اوزرينه هبه اولنان قرق سنه يى وضع ايدوب يوزسنه يه ابلاغ ايلدى ولكن روضة الاخباردە
آدم طفوزيوز التمش سنه معمر اولدى ديو تصريح ايتمشدر آكام المرجانده كلور كه آدم عليه السلام شربت موتى
نوش ايتدكده ملائكه غسل وتكفين ايدوب جبرائيل امام اولوب سائر ملائكه واولاد آدم اكا اقتدا ايدوب نماز ين
قيلديلر اما قصص الانبياده شيث امامت ايتدى ديو مصرحدر وخلاصة الحقائق آخرده كلور كه ادرك كفنى اوج
وعورتك بش اولديغنك اصلى بودر كه حضرت آدم جنتدن چقدقده انجيردن اوج يبراغله وحوايش بيراغله ستر

ایتمش ایدی اکا بناء بر ینك اوج و بر ینك بش یاشنده اولدی وآدم مکده وفات ایدوب ابوقبیس طاغنده دفن اولندی وبعضیلرینك کعبه یه متصل وایافلری نزه یه دك بالغ اولدیسه اولجه دفن اولندی دیمشلر صکره حضرت نوح علیه السلام طوفان اولد قده اورادن قالدروب بیت مقدسه نقل ایتدی وبر روایتده حالا مکده مدفوندر دیمشلر واصح اولان بودر که آدم صفالسز ایدی صفال صکره اولادنده ظاهر اولدی وبعض روایات ضعیفه ده آدم وموسی وهارون علیهم السلام جنته صقالو کیررلر دیووارددر والعلم عند الله تعالی (لمحرره) عاقبت کدی کلنلر عالمه ۞ اغلیالم ایکلیالم دردایله ۞ قالسه قالوردی بودنیا آدمه ۞ اغلیالم ایکلیالم دردایله ۞ شربت موتی صوزدوران سکا ۞ جانکی آلوروبرن حق جان سکا ۞ برکون اولورا غلاشورا خوان سکا ۞ اغلیالم ایکلیالم دردایله ۞ حکمتیله صنع حق ای یواهوس ۞ ایلدی ارواحه اجسامی قفس ۞ کلدی آدمله حوا برنفس ۞ اغلیالم ایکلیالم دردایله ۞ فانی آدم فانی حوا فانی نوح ۞ فانی کوثره مصطفای پرفتوح ۞ فانی اسم وفانی جسم وفانی روح ۞ اغلیالم ایکلیالم دردایله ۞ حقیا قالمز بزه کون ومکان ۞ بوغ اولور فصل بهارایله خزان ۞ اغله درانسانی آخر بوجهان ۞ اغلیالم ایکلیالم دردایله (نبوت و یردی الله ایتدی تکمیل) یعنی حقدن خبر و یرمك شرفیله شرفیاب ایدوب وجود پرمزنی ولایت ونبوت ایله تکمیل ایلدی (مزین ایلیوب صحن وکناره) یعنی اول بنا ایتدیکی شهرلرك ایچنی اورتاسنی وطشره سنی کنارنی انواع صنعله مزین واصناف بنا ایله محسن ایدی (امیر) بورق صاحبی یك یعنی اوغلی انوشی برینه خلیفه نصب ایتدی (انوش پس دیدی قبناته امیراول) یعنی انوشك دخی عمری آخر اولدی واولدخی برینه نظام عالم ایچون اوغلی قبنانی خلیفه قیلدی اولدخی اوغلی مهیائیلی اولدخی اوغلی یزدی البقودی (برینه قالسه اوغلی کیمرورنه) یعنی کاملك برینه کامل اوغلی قالسه کسنه کوجمز و برنمز ۞ جهان ایچره فخر وشرف قدر تمام ۞ کشینك وله اوغلی قائم مقام ۞ اما کامل پدرسزنه وارث اولادقالسه خلیفه اولغه لایق اولمزو بلکه اومقوله اولاددن تنك وعار حاصل اولورتأویلات نجمیه ده کلور که بزم زمانمزده امر طریق بوکا منجر اولدیکه عمرنده مرید اولیان آدملر شیخو خت ادعا ایدوب انتشار ذکر وشهرت وکثرت اتباعه حرصا جاهل وضال کسنه لر شیخو خت ایله اجازت وبرر لر یعنی کال جهل وضلا لتلرندن اومقوله مدعی وبی حاصللری مجازوماذون ایدوب خلیفه نصب ایدرلر واطراف عالمه مشیخت نامیله کوندررلر و بونلردن بربسی وفات ایلسه اوغلنی اکر کوچك اکر بیوك یرینه اجلاس ایدوب مشایخ منزله سنه تنزیل ایدرلر واندن خرقه لر وتاجلر کیوب تبرك ایدرلر بوشان طریقت بونلرك یانلنده لعب صبیان وضحکهٔ شیطان اولدی زیرا بو معنی اولاددن اولاده انتقال ایتمز بلکه مستعددن مستعده انتقال ایدر زیرا دنیا میراثی کبی دکلدر فهذه مصیبة قد عمت ولعل هذه طریقة قد عمت فاندرست آثارها والله تعالی اعلم باخبارها (که خلقه سو یلیه درسی خلیفه) درس لفظی ادر یسدن بطریق الاشاره اخذ اولنمشدر یوخسه ادریس دراستدن مشتق دکلدر قاله فی القاموس لفظ ادریس لیس بمأخوذ من الدراسة کما توهمه کثیرون لانه اعجمی واسمه خنوخ واخنوخ انتهی (زاهر) براق معناسنه (بوکز ادریسه قوندی ایتدی اشراق) حضرت ادریس آدملك وفاتندن یوزسنه مقدم دنیایه کلمشدر ولکن تاج خلافت پدری یزدلك وفاتندن صکره و یرلدی ونور مصطفی آلنده اوزمان کوزندی (ددهسی شیثه بکزردی مشکل) یعنی شکله وصورتده حضرت شیث علیه السلامه مشابه ایدی ۞ تنکیم حضرت امام حسن رضی الله تعالی عنه صورت وسیرتده رسول اکرم صلی الله علیه وسلمه بکزردی (هم اول یازدی جهانده خطی اول) معلوم اولهکه آدم علیه السلام اون ایکی قلم اوزره یازی یازدی اول اون ایکی یونلردر کهذکر اولنور ۞ عربی ۞ فارسی ۞ سریانی ۞ عبرانی حمیری یونانی ۞ رومی ۞ قبطی ۞ بربری ۞ اندلسی ۞ هندی ۞ صینی پس آدم بو اقلام اوزره کرپچلر اوزرینه خط یازوب اول کرپچلری پشوروب یره دفن ایتمشدی صکره طوفان نوحده اول اوزرنده خط یازیلوکرپچلر کیك الینه کیردیسه اکا کوره یازوب السنهٔ مختلفه وخطوط متفرقه شیوع بولدی عربی یازیلن کرپیچ حضرت اسمعیل علیه السلام زمانه دك مستور قالوب حضرت اسمعیل اول کرپیچی بولوب عربی سویلك اندن قالدی وابتدا عربی خطی اجداد نبی علیه السلامدن نزار دیدکاری کسنه یازدی حضرت ادریسك ابتدا قلم ایله یازدیغی خط رملدر دیو انسان العیونده مصرحدر ۞ وروضه ده کلور که خط کوفی بی ابتدا عربی اسلوبنه قوبان مقتدر بالله خلیفه نك وزیر یدر که ابن مقله دیمکله مشهار قدر صکره ابن بواب کلوب تعریب خطی زیاده قیلدی صکره آخر خلفاء عباسیه اولان مستعصم بالله خلیفه نك کاتبی یاقوت خطاط کلوب فن خطی ختم وقواعدنی ضبط ایتدی بوجمله دن صکره اماسیه لی حمد الله خطاط که شیخ دیمکله مشهور در کلوب جودت خط انده تمام اولدی شویله که مقدور بشر مرتبه سی غایتی بولدی انك فوقنده خطاط اولمق دائرهٔ امکان بیرون کیبدر انکچون اندن صکره کلانلر هب انك مائده سنك

طفیلی وداره‌سنك دخیلی در (لمحرره) تقدر مدحك اولنسه افراط ۞ سكا بكزر كلورمی برخطاط ۞ قلمدن ثبات اولورجاری ۞ بو یله اولسون اولنجه خط باری ۞ اورمسك باغ خطه بو یله قلم ۞ بلنورمیدی نكته علم ۞ ایرسه كان كالسكه یاقوت ۞ وصفكی ایلرایدی جانته قوت ۞ این مقله كوریدی خطك اكر ۞ صرف ایدردی اوخطه نوربصر ۞ حاصلی خط همایون اولدر ۞ خطانو یسان اوخطه هب قولدر (بعدذا) خطده اولان انجام ونقاطی مذكور این مقله احداث ایتمشدر پس اشتباه اولدقجه بی نقاط و بی انجام كتابت مستحبدر ولكن بزم زمانمزده خلق عوماً مبتدی اولغله تبین حروف ووضع نقاط وانجام واجب مرتبه‌سنده در زیرا لغائطون كلمه‌سنی لغائطون دیوب طاء مهمله ایله اوقورچوقدر وضنكا لفظنی خنكادیر جاهلر حددن آرتقدر (لمحرره) جاهل اولدی زمانه هب حق ۞ رغبت علم حق كیدوب دلدن ۞ نه دیلاری یاقشور قرآنه ۞ نه كلور پراوقنور خط الدن (خیاطت) درزیلك (وفی الحدیث عمل الابرارمن الرجال الخیاطة وعمل الابرار من النساء الغزل وكان اكثر عمله صلی الله علیه وسلم فی بیته الخیاطة وكان لقمان وادریس علیهما السلام خیاطین كذا فی روضة الخطیب (صنعت) قال فی القاموس الصناعة ككتابة حرفة الصانع وعمله الصنعة (شانزده سال) اون التی یل (ملك واراحله اولوردی مه سال) یعنی آبی و یلی ملكلره وارواح طیبه ونفوس ملكوتیه صحبتیله كذران ایدردی حاصلی صحبت سرنه مظهر اولوب اكل وشرب ومنامه احتیاجی قالمامش وملكلر كبی آلایش طبیعتدن پاك اولمش ایدی سؤال اولنورسه كه وجود انسانك قوامی غذا ایله در پس بدل مایتحلل اولمجق طبیعت ومزاج نیجه قنابولز واون التی سنه غذایه محتاج اولز ۞ جواب بودر كه كاه اولور مغشی علیه اولان كسنه یرهفته قدر تناول طعام ایتمزینه هلاك اولز پس عالم صورتدن بحسب المرض منسلخ اولان كسنه بوقدر مدت طعامه محتاج اولمجق بحسب غلبة الحال انسلاخ بولنلر دخی عالم قدسك فیضندن ممتلی اولوب (ایت عندربی یطعمنی ویسقینی) وفقنجه غذاء معنوی ایله عروقی پرنور اولور وثمرهٔ طعام اولان دم حیوانیدن زیاده وجودنده قوت بولور الحاصل اهل سكرك حالنی اهل صحو قیاس ایتمك بوقدر زیرا مایننده فاروق واردر سالكه لازم اولان بودر كه سر منزل مراده ایریشنجه تكاپودن خالی اولیه و بو یولده اهل بطالت ایله كیروده قالمیه بلكه عنصریات وطبیعیاتی كذر ایلیوب لازمان ولامكان عالمنده بی دهن غذالریه و بی تكلف لباسلركیه ۞ حكایه اولنور كه مكهٔ مكرمه ده برصوفی التی آی قدر برشیء تناول ایتمدی شیخ انی كوروب شر یعنك ظاهر ینه مخالفدر دیوطعام تكلیف ایلدی وهم بوامرك نهایتی بدایتی كبیدر فافهم ۞ بومقامه متعلق تفصیل چوقدر فاما سبب اطناب وموزث ملال اولدیغندن ترك اولندی (انی اولدردی صكره قیلدی احیا ۞ قیوب اوچغه و یردی درلی اشیا) روایت اولنور كه ملك الموت حضرت ادریسه مشتاق اولوب اذن حقله زمینه نزول ایتدكده حضرت ادریس اندن قبض روح اولنماسن التماس ایلدی اجازت مولی اولوب نقد جانی خازن اجله و یردی وطوطی روحی شكرستان قدسه پرواز ایدوب حرم ملكوته كیردی و بنه حق تعالی باغ وجودین فیض روانله سبزوتر قیلدی بعده عزرائیل انی جناحی اوزرینه آلوب دوزخی كوسترمدی وجنته ادخال ایلدی حضرت ادریس جنته دخول ایتدكده بردخی چقمق استیوب اورادهٔ قالدی تفصیل قصه (ورفعناه مكانا علیا) آیت كریمه‌سنده مذكور در قال العلماء اربعة من الانبیاء احیاء اثنان فی السماء عیسی وادریس علیهما السلام واثنان فی الارض الخضر والیاس علیهما السلام (بعدذا) كل اولیایه موتوا قبل ان تموتوا سرنی زیاده تحقیق ایچون اجل مسمادن مقدم عالم فنا كلی به وصولرنده عزرائیل ظاهر اولوب روح حیوانیلرین قبض ایدوب لبه كلدكده بنه اعاده اولنور و بوحالت یقظه حاللنده عارض اولور اریانه معلوم ومعتقد اولنلریاننده مسلم براهمی در (بولاره بونجه افراز بونجه ایراز) یعنی انبیا علیهم السلامدن آكر ادریس واكر غیرلره افراز كمال وایراز جمال دخی انواع تجلیات جبینلرنده تابان اولان نور محمدی حرمتنه در (افراز) آیرمق (وایراز) اظهار معناسنه در پس پرسالك برمقامه وصولده بجا یغمبر یمز بومرتبه یه قدم باصمشمیدر دیمك نعوذ بالله جهل عظیم در زیرا انبیانك مقاماتی انك شفاعتیله و نوری بركتیله اولمجق غیری انك حالی ومقامیدخی یو یله درهر عصرده متصوفه دن بوجهله صاحبلری واردر اكا بناء اشارت اولندی رتبهٔ انبیاء واولیایی بنه كندیلری واول مقامه قدم باصانلروحق تعالی ایمان صحیح وقوی و یردیكی قوللر بیلور غیریلر بیلز زیرا بالكز ستاره سیرایدنلر مهروماهك انوارندن بی خبرلردر (الهی) حق خلافت تختنی خالی قومز ۞ عالمه البته پرسرور كلور ۞ عاشقك دنیاده اقبالی قومز ۞ لاجرم میدان عشقه اركلور ۞ و یردیكی یل عالمه آدم نظام ۞ طوتدی اسمای خدایله قیام ۞ كندی اول ایرشدی اولاد كرام ۞ كورنیجه كائدن نیجه كوهر كلور ۞ اسم اعظم حشره‌دك حكمن ویرور ۞ هرزمان حق خلقه پرفیض ایركورر ۞ فیضله اولش كوكالردیركورر ۞ عیسی مریم كبی ارلر كلور ۞ اولمغیچون

آدمه خبر خلف ۞ نیچه ادر پس ایلدی جانن تلف ۞ چکمه غم کندیسه دنیادن سلف ۞ مه کیدرسه خاور انور کلور ۞ سلسله بند حق اول وار حقیا ۞ ایره سن اول سلسله یله حقه تا ۞ اهل حقیله اوله کور آشنا ۞ اوتنور سن بلکه صکره برکلور (وله دیکر) اولودر کز مخفیدن نیچه یوز بیك کهر پیدا ۞ مجیدر برشجردن هم اولور یونجه ثمر پیدا ۞ اوکزك و یردی مفتاحن الینه آدمك آخر ۞ انکچون صورت ومعنی اولور یونجه بشر پیدا ۞ ظهور بنه نهایت یوق دخی نور بنه غایت یوق ۞ کیدر بری کلور بیکی قیلور حق نیچه ار پیدا ۞ هوالاول هوالآخر هوالظاهر هوالباطن ۞ اودر مخفی عوالمدن اودر قیلان اثر پیدا ۞ کورندی صورت آدمده اسما کوستروب انده ۞ مسماسندن اما اولدی هر کز خبر پیدا ۞ بو سره وارث اولدکسه اکر حق یو عالمده ۞ طوغرسندن نیچه آثار اولور فرزند ز پیدا ۞

﴿ قافیة الفاء ﴾

الا ای طالب اخبار نلر دیر دکله بو وصاف — الا ای جالب آثار نیلر دن ایشت او صاف
چون ادر پس کندی دنیادن بشایوب اوچیوز التمش یل — انك اردنیچه کادی دنیادن نور آقوب شفاف
طقوز یوز الی یل طوردی صوك اوجی کندی دنیادن — آنك اردنیچه کادی هود ایدوب یوزنده نور اشفاف
آنك اردنیچه پس صالح قرکبی طلوع ایتدی — یوزنده برق ایدردی نور اولوردی کون یکون اضعاف
انك اردنیچه ابراهیم خلیل الله ایدوب اشراق — یوزی شمس ضحی ایدی ایوشدی نوری فاق ثاقاف
فجنکیم قرقنه ایردی انی نمرود کوندردی — اشتدك صرحی بقلدی چون ایندی حقدن استکاف
اکادك جله سر باتی دیلنجه سو یلنوردی سوز — بلوردی یتمش ایکی دیل جهانی طوتدیلر اخلاف
مکر برکون اکا الله جمیع خلقی عرض ایتدی — تکیم آدمه ایتدی قو انواعله اصناف
کورر کیم خلقك ایچنده طورر بردرلو امت کیم — کونشدن یوزلری انور معزز لر قو اشراف
کیمی قائم کیمی راکع کیمی ساجد عباد تده — دیدی یارب بولر کیمدر که طولودر دیار اطراف
دیدی بونلر حبیبم اول محمد امتیدر کیم — انك آدینی یازمیشم بلور مدن دخی نون کاف
سمواتیله ارضدن اوك زسولم دیمشم اکا — طوغیسر اوغلك اسمعیل قلیسرم اکا اعطاف
انك نسلندن اولیسر اولیسر متبع حکمت — اولیسر مخزن خیرات اولیسر معدن الطاف
دیدی یارب بوقومك ثوابی نیچه در بیلسم — دیدیکیم مغفرت رحمت ایدم بن بونلره آلاف
دیدی یارب بنی ایله محمد امتندن پس — دعاسن مستجاب ایتدی انی ایتدی استخفاف
پس آندن کعبه بی یایدی یرینه بیت معمورك — یابوب تکیه آصوب قندیل کچوردی اطغله اضیاف
هم ایکی اوغلی وار ایدی بری اسمعیل بری اسحق — ایدوب اسماعیلی قربان قومشدی دیندہ استخلاف
ایکیوز یاشه دی کندی فنادن اول بقا ملکه — یزندی روضهٔ رضوان دوزندی جنت واعراف
پس اول نور انتقال ایتدی قونوب اسمعیل النینه — قیلوردی طافنی محراب ایدردی یوزنی تطواف
مقامی مکه شهر یدی دیریدی خلقه یا قومی — که برجوهر طوغه بندن که درلر دراکا اصداف

﴿ امام المتقین اولدر ختام المرسلین اول شاه ﴾
﴿ نظام العالمین اولدر همام الاکملین اول شاه ﴾

بو یکا کادك اسحقدن طغوب یعقوب یوسف پس — کلوب ایوب پیغمبر اولو یدی صبر اوند ه صاف
بولرد نصکره کلدیلر شعیب هارونله موسی — کلیم الله ایدی موسی دکلدی سو یلین هتاف
چون اکا ویردی تورانی نظر قیلدی اکا موسی — دیدی کوردم برامت کیم طولیسر طاغ وطاش احقاف
قیلار امر ونهی انلر کتابك ایده ز تصدیق — ایده ز قتل دجالی صلار کافره اسیاف
بکا قیل امت انلاری که بونلر در کرام خاتق — خطاب ایردیکه اولرسن بوجوهرلره سن صراف
محمد امتیدر اول انکچون اولد یلر محمود — اولر در اشرف امت اولر در اعرف اعراف
دیدی یارب تورانده کورورم حامدون برقوم — دیدی آنکدر انلرده ایدرلر بندن استعطاف
دیدی برقوم کوردم کیم وضودن یوزلری انور — دیدی انلرده انکدر پس انی ایتمه استلطاف
دیدی برقوم کورمیشم انا جبلی صدورنده — ملکلر کی هم صف صف نمازایچره طوتر اکتاف
مساجد ایچره آوازی ارو آوازنه بکزر — که یعنی محمد لر درایدر لر اطغله ارداف

﴿ خطاب ﴾

خطاب ایردیکه یا موسی بود رهم امت احمد
و یرلر کیمسه یه یونلر سوز یکی ایلمه اتلاف

چوکوردی یوکرامانی قالوب عاجز دیدی یارب
بنی ایله اکا امت پس انده ایلدی انصاف

دیدی یارب بکا کوستر محمد کیمدر رکورسم
دیدی ایرکورمزم اکا یوحالی ایتمه استکشاف

ولی امتك صوتن کر استرسك ایشتدیرم
خطاب ایتدی کیم ایشتدی قو اخلافله اسلاف

دیدیلر یرکزین لبیك سنکدر حمد وملك نعمت
شریکك یوق وزیرلك یوق که سنسن خالق وکشاف

خطاب ایردیکه ویرمشدم سؤال ایتمزدن اولك سزه
دعادن اوکدین ایتمشدم فوحاجاتکز اسعاف

دخی سزعاصی اولمازدن سزه بن رحمت ایتمشدم
سزی بن عفوقیلمشدم دخی سزایتمدن اسراف

دیه هر کیمکه الا الله محمد در رسول الله
کاله یوم القیامتده اوله انده بنی وصاف

کناهی کر اوله انك دکزلر کو پکندن چوق
عطا لر ایلیم اکا که یلایه انی وصاف

الهی بیزه فضل ایت چو ویردك بیزه ایمان
ولی یزقا صرز جد دن محمدد ر سنی وصاف

﴿ امام المتقین اولدر ختام المرسلین اول شاه ﴾
﴿ نظام العالمین اولدر همام الاکملین اول شاه ﴾

کندی هارون کندی موسی جنته
کلدی یوشع کلدی الیاس دعوته

دیر یدر شمدی ملکدرهم بشر
اودن آنه یتوبن یرده اشر

چونکه الیاس ایلدی خلقدن عبور
کلدی داود نبی صاحب زبور

ویرمشیدی حق اکا فصل خطاب
ویرمشیدی حسن صوت مستطاب

دیدی یا داود یراندم آدمی
آدمك اوغلانلریچون عالمی

آدمه ویردم محمد چون وجود
هم ملکلرایتدی انکچون سجود

انی یارتدم بکا قیلمدم حبیب
درد اولره انی قیلمشم طبیب

کندی اول کلدی سلیمان امین
ایتدی سلطان انی رب العالمین

وحش وطیری انس وجنی ذوالجلال
اکا تسخیر ایلدی ویردی کمال

کندی اولده کلدی لقمان حکیم
ماهر ایتمش حکمتنه انی حکیم

کلدی اسکندر یوکزطوتدی نظام
یاپدی سدی کزدی آفاقی تمام

بعض دیرلر کیم زمانی اوکدی
بعض دیرلر لقماندن انی صوکدی

هودله صالح اراسنده دی اول
خضرله آب حیات استدی اول

خضرله الیاس استیناس اولور
خضر صوده قوریده الیاس اولور

کندی اسکندرعزیرایردی یوکز
اولدی یوزیل کیرودیرکوردی یوکز

کلدی یونس کلدی شعیا ارمیا
زکریا یحیی عیسی انبیا

ایکیوز یکرمی درت بیك انبیا
کلدی دیرلر نقل ایچنده اصفیا

وارد اولمشدر ولی نقل صریح
ارتق اکسکدر بودر قول صحیح

مشتلادیلر قوبو عالمین
کلمینی بوندمه فخر العالمین

زیرا اولدر زبده کون ومکان
انکچون دیدی الله کن فیکان

﴿ کور کمال قدرتینی نوری جسم وجان ایدر ﴾
﴿ جاذبه جان ایدر انی کندو یه جانان ایدر ﴾

بو یکادن نسل اسماعیلده نور
وارد غنجه ایلدی غایت ظهور

ثابتی عدنانه ایردی اصفیا
برق اورردی نورفخر انبیا

پس کنانه تا قریشه کلدی نور
ثابتی هاشمده ظاهر اولدی نور

ایتدی عبدالمطلبده اوردی برق
قوندی عبدالله یی ایتدی نوره غرق

ایردی آندن آلمنی آمنه یه
کورنه لردن سیر ایدوب کلدی بنه

خاطر کده وارمیدر اول نور ذات
حضرت عزتده اول کامل صفات

نیچه یوز بیك یل عوالم سیر ایدوب | عالم لاهوتی تاسوتی کزوب
اوشده شمدی کلور انسان وجهنه | وجهی مرآت اولهرحمن وجهنه
چون تمام اولدی کاانجه جلا | ایتدی استجلا تجلی انجلا
صورت آدمکه جامع وجه ایدی | الك ایله برق لامع وجه ایدی
زیرا اصلیدی حقایق جمعنه | نور انوار یدی ارواح شمعنه
پس هویتدن تجلی قیلدی ذات | تاکیم انسان اوله اول رحمن صفات
تاکه حب ذاتی استجلا ایده | سرنی عالمده استعلا ایده
استدارت ایلدی کیر و زمان | تاکه مفتاح غیوب اوله عیان
سلطنت کیم ایتدی پس دور سما | دور عرشه ایلدی عود تمما
تامزاج عنصر وحدانیدن | مظهر صوری کله فردانیدن
بو مزاجدن تا تعین بوله قلب | معنوی مظهرده ظاهر اوله قلب
چون سرایت ایتدی اصل حب ذات | پس توجه ایلدی عرض صفات
ایتدی تعیین برمزاج اعدلی | کیم محمد ایدی آنك اکملی
روحیدر ارواحه مصباح صبوح | جسمیدر اجسامه مفتاح فتوح

﴿ کور کمال قدرتینی نوری جسم وجان ایدر ﴾
﴿ جانلره جان ایدر آنی کندویه جانان ایدر ﴾

(وصاف) مبالغه ایله وصف ایدیجی و بیان قلیجی ونشان و بریجی ۞ معلوم اوله که وصاف مطلق ذکر اولنه عبدالله ابن فضل الله مراد اولنور که وصاف الحضرة دیمکله معروفدر فارسی تاریخی واردر ایچنده ملوك عجمی ودولت جنکیزیه یی درج ایدوب فنون معارفی مشتمل بر کتابدر که فصیح و بلیغدر عالمده وصا فلغله شهر تیاب اولدیغی کائنه دلالت بیّن (لمحرره) کیمی خلاق المعانی کیمی وصاف دهر ۞ مکتب عرفان عالمده نیچه آدم کلور ۞ وقت اولور کوهر صاتر کندن خرف بازارده ۞ کیملر آیینه یه باقز جهاندهدم کلور (جالب) یقال جلب الشیء الی نفسه جذبه (آثار) اثرك جمیدر مأنور ومروی معناسنه (انك اردنجه کلدی نوح) یعنی ادر یك اردنجه اوغلی متوشلخ وانك اردنجه اوغلی لمك وانك اردنجه اوغلی نوح علیه السلام کلدی لکن متوشلخ ایله لمکده ظهور ایتمامکله ذکرلری طی اولندی (بوزندن نور اقوب شفاق) ظاهر اولان بودر که شفاق نورك صفتیدر شفاق بورادهلطیف و براق دیمکدر یقال شف الثوب شفوفا وشفیفا رق فحکی ماتحته واستشفه نظر ماوراءه (طوفوز یوز للی یل طوردی صوك اوجی کندی دنیادن) حضرت نوح علیه السلام للی یاشنده مبعوث اولوب طقوز یوز للی یل خلقی حقه دعوت ایلدی ۞ کما قال الله تعالی (فلبث فیهم الف سنة الاخمسین عاما) پس نوحك عمری آدمك عمری کبی یك یل اواش اولور ۞ خواجه حافظ شیراز یك بویلندن دخی منفهم اولور (بیت) کرت چونوح نبی صبر هست برغم طوفان ۞ بلابکرد دوکام هزار ساله برآید ۞ ولکن مدت نبوتی متفق علیه در زیرا منصوص علیه در ومدت عمری مختلف فیه درظاهر اولان ذکر ایتدیکمزدر وکذلك مدفنی دخی اختلاف اوزره در بعضیلر کوفه ده دفن اولندی دیمشلر وبعضیلر کرك دیدکلری ولایته وبعضیلر قدس شریفده حضرت ابراهیمك مغاره سنده متواری ٔ خاك اولدی دیمشلر (هود) علیه السلام افاضل انبیادندر شیخ اکبر قدس سره الاطهر حضرتلرینك بونلرایله عالم انسلاخده چوق معارفه ومجالسه ومکالمه سی واقع اولمشدر (اشفاق) بوراده اضعاف واثارت معناسنه در (اضعاف) ضعفك جمیدر ایکی قات وبر اولقدر معناسنه یقال ضعف الشیء مثله وضعفاه مثلاه (ابراهیم) لفظ سریانیدر ولکن چوق کره سریانی وعبرانی اراسنده اتفاق وباخود لفظده تقارب واقع اولور انکچون ابراهیمك تفسیرنده لب رحیم دیمشلردر فتبصر فهم ایتدیکی بودر که بومعنایه بناء اسماء عجمیه ده اشتقاق صورتنده بعض معانی اخذ ایتمشلردر مثلا آدمی ادیمدن وابلیسی ابلاسدن اخذ ایتمشلردر بواخذ ایسه تقریبدر تحقیق دکلدر پس نفس الامرده بومقوله یه اشتقاق اطلاق ایتمك لازم کلمز (خلیل الله) خلت خاء معجمه نك ضمیله صداقت معناسنه در ابراهیمك حق تعالی یه دوستلغی حق تعالینك احبابنه موالات واعدانه معادات ایتدیکیدر ودخی حق تعالینك ابراهیمه دوستلغی ابراهیمی اعدانه اوزرینه غالب قیلوب صکره کلنلره امام ایتدیکیدر انچق خلت ایله محبتك مابینده فرق دقیق واردر فهمنده صعوبت واردر حبیب الله سر وعرش وشمس مرتبه سنده در خلیل الله روح وکرسی وقرمزله

سنده در ونبينا محمد عليه الصلوة والسلام خليل الله وحبيبه بالفعل وابراهيم عليه السلام خليل الرحمن وحبيبه بالفعل وغيرهما من الانبياء عليهم السلام اخلاء الرحيم واحباؤه بالفعل ففرق بين المرتبة الذاتية الاحدية والواحدية الصفاتية والواحدية الافعالية وما بعدها الا العالمون (يوزى شمس الضحى ايدى) يعنى ضحى وقتنده اولان كونش نورى كبى ايدى (ايرشدى نورى قاف تاقاف) يعنى كونشك نورى عالمك براوجندن براوجنه ايرشديكى كبى حضرت ابراهيمك بوزينك نورى دخى اطراف عالمى مضيا ومنور ايلدى بوندن مقصود سائر انبيايه نسبت حضرت ابراهيمك نورينك زياده لكنى بياندر ۞ زيرا انده اولان ظهور غيريدده اولدى انكيچون ابو الانبيا اولدى (نمرود) نونك ضمى ودال مهمله ايله در وهو نمرود بن كنعان بن سام بن نوح عليه السلام وفى قصص الانبياء نمرود بن كنعان بن كوش بن حام بن نوح حضرت يعقوب عليه السلام مملكتى كه كنعان ايتى ديرلر كه بوكنعانه منسوبدر نمرود عمشلردر كه بتون دنيايى درت كسنه ضبط ايلدى ايكيسى مؤمن كه ذوالقرنين وسليماندر و ايكيسى كافر كه برى نمرود و برى بخت نصردر ۞ نمرودك تفصيل احوالى كتب سيرده وتفاسيرده مطالعه اولنه (صرح) كوشك وسراى وهرشاكه عالى اوله صرح نمرود كبابل ولايتنده بنا اولنمش ايدى ارتفاعى درت يوز ذراع وعرضى ايكى فرسخ ايدى مراد نمرود اول صرحدن يو ايديكه اوزرينه چيقوب رب ابراهيم عليه السلام ايله مقاتله ايليه وزمينى ضبط ايتديكى كبى آسمان وآسمانيانى دخى زير تسخيرينه آله ۞ پس اول اثناده استدراجده بر روز كارمه يب هبوب ايدوب اول صرحى اساسندن قو پردى سرين دريايه آتوب باقيسى خانهاى نمرودبان اوزرينه دوشوب اول هيئتدن خلقك السنهى مختلف اولدى اول وقته دك سريانى تكلم ايدرلردى اندن صكره تمش ايكى لغت ظاهر اولوب هر قوم برزبانله سخنه آغاز ايدوب برى برينك ديلنى بيلمديلر قال الله تعالى (فدمكر الذين من قبلهم فاتى الله بنيانهم من القواعد فخر عليهم السقف من فوقهم واتاهم العذاب من حيث لايشعرون (استنكاف) عار لنمق واعراض ايتمك مراد حضرت ابراهيم عليه السلام دعوتنى قبول ايتمديكيدر (اخلاف) خلفك جمعيدر كثينك اعقابى و برينه قائم اولانلرى حاصلى صكره كلنلر معناسنه وعند اكثر اهل اللغة ان الخلف باسكان اللام يكون من الظالمين وبفتحها يكون من الصالحين وقيل بشتركان فى صفة المدح والذم فيقال خلف صالح وخلف سوء بالسكون والحركة فيهما وقال بعضهم ان الخلف بفتح اللام من يخلف فى الزمن مضى والخلف باسكان اللام اسم لكل قرن مستخلف وعليه فسر قوله تعالى (فخلف من بعدهم خلف) (انواع) نوعك جمعيدر جنسك تحتنده داخل اولانه ديرلر مثلا حيوانك تحتنده داخل اولان انسان وفرس واسد وغيرلر كبى (اصناف) صنفك جمعيدر نوعك تحتنده داخل اولانه اطلاق اولنور مثلا انسانك تحتنده داخل اولان عربى وفارسى وروميى وسائرلر كبى (نون كاف) كن در يعنى كن خطابيله بوعالم كون ظهوره كلمزدن اول (اعطاف) عطفك جمعيدر ميل ودوستلق ايلك معناسنه بوراده معناى لازمى مراد اولنور كه لطف وعطادر (نسل) ولد معناسنه در وقد سبق غير مرة (معدن) دالك كسر يله منبت جواهر معناسنه (آلاق) الفك جمعيدر لامك سكونيله يك ديمكدر كه فارسيده هزاره تعبير اولنور بوراده كثرتدن كنايه در (استخفاف) يعنى طوتمق وبالفارسية سبك داشتن (تكيه) فارسيده سو يكتمك معناسنه تكه اتدن غلط در اهل تصوفك سكناسنده شايع در خانقاه وزاويه كبى دنيايه تكيه كاه دهر ديرلر ايجنده اولان سكناسى اعتبار يله ومن المعاصرين من جعل تكلة من الوكلة بمعنى التوكل لان اهل الزوايا متوكلون على الله فى باب الرزق منقطعون عن الاسباب وهو غلط من وجهين الاول ان العبارة حينئذ تكلة بضم التاء لان الاصل الوكلة بالضم ابدل التاء من الواو كما فى تجاه وتراث وتكلان وامثالها والثانى ان الكاف ليس من حروف الابدال حتى يقال انه ابدل من اللام وكذا الياء فاعرف (اضياف) ضيفك جمعيدر قونق معناسنه كه فارسيده مهمان اطلاق اولنور (استخلاف) خليفه ايلك وقائم مقام قومق ديمكدر (روضة رضوان) روضه جايرلو وچنلو يره ديرلر كما سبق رضوان بوراده رضا معناسنه در يعنى الله تعالى اينك رضاسى روضه سى انك روح پاكيچون آراسته اولدى (قبلوردى طافتى محراب) يعنى قاشلرك كزنى محراب ايدوب كاه اوراده قيام وكاه بوزنى طواف ايلردى (تطواف) مصدردر طواف ايتمكلك معناسنه ذكر اهل العربية ان جميع المصادر التى جاءت على تفعال بفتح التاء كالتذكار والتسئال والتسيار والتسكاب وامثالها الامصدرين وهما تبيان وتلقاء فانهما بالكسر قال بعضهم وتنصال ايضا فاما اسماء الاجناس والصفات فقد جاءت منها قاعدة اسماء على تفعال بكسر التاء كقولهم تجفاف وتمثال وتمساح وتلعاب وغير ذلك ذكره الحريرى فى درة الغواص (ياقومى) اى بنم قوم ديمكدر (اصداف) صدفك جمعيدر قال فى تفسير التيسير جعل الله تعالى الدر فى الصدف وهو اوحش حيوان من حيوانات البحر انتهى وفى القاموس الصدف محركة غشاء الدر انتهى (الهى) جمله امتلردن افضل در محمد امتى ۞ غير يه نسبتله اكثر در محمد امتى ۞ صورتا آخر كورندى معنيده

اولدرر ۞ حفظا یجون دنیایی هیکلدر محمد امتی ۞ مکه شهرن ایلدی چونکم رسول الله مقام ۞ کوبیا کو ستردی
کندن عاله یدرمحمام ۞ کلدی وحی آسمانی قیلدی ارشاد انام ۞ انکیچون خوش مکملدر محمد امتی ۞ اکا براهیم
واسمعیل امت اولدیلر ۞ یولنه قربان اولوب آتشلره آتلدیلر ۞ امتدن اولغی براوزکه عزت بیلدیلر ۞ خوش مکرم
خوش مجملدر محمد امتی ۞ روز محشرده شفیع اولماغه یوامت کلمه ۞ جمله امت یونلرك انفاسی ایله جان بوله ۞ الملرین آلوب
عصاتك دردنه درمان اوله ۞ جمله هب دوشمشلره الدر محمد امتی ۞ فاشی محرایندن چون نور الهی کوردیلر ۞ اویدیلر
اول سر پاکه صف صف اولوب طوردیلر ۞ انلره حقدن لباس مغفرت کیدردیلر ۞ حق آنکیچون مشکلدر محمد امتی
(اولویدی صبراوند صاف) صافی اصلده ذاتنده کدروشوب اولمیانه دیرلر وخالص شوبی زائل اولانه دیرلر ایوب
علیه السلام برروایتده اون سکز سنه مبتلی اولوب بلایه صبرایتدی واوخصوصده کوکلنه اصلا کدر کلدی
(بلکه خوشدر بکاسندن کلان) مقاله سیله زمزمه پردازاولوب اول بلا ایچنده مشاهده مولایه مستغرق اولوب
لطف وقهری برکورمش وجلال ایچنده جمال سرینه ایرمش ایدی (قال الحافظ) اکر بلطف بخوانی مزید الطافست
۞ وکر بقهر برانی درون ماصافست (اللهم حققنا بهذا المقام ان الدین عند الله الاسلام (کلیم الله ایدی موسی دکلدر
سویلین هتاف) هتاف هاتفك مبالغه سیدن زمان قدیمده بعض کسنه لر مصلحته کیدرکن ویا خود برکسنه
برنسنه یی فکر ایدرکن دیو اراردندن ویا بریه دن آواز ایشیدرمش که فلان مصلحتك بترویا فلان نسنه شویله
وفلان نسنه بویله اولور ۞ پس بوغائبدن کلان آوازك صاحبنه هاتف دیرلر صیحه ایدیجی معناسنه قال فی انسان
العیون الهاتف مایسمع صوته ولایری شخصه انتهی ۞ یعنی حضرت موسی علیه السلام بالذات حق تعالی ایله مکالمه
ایتمش ایدی یوخسه اکا سویلین هاتف دکل ایدی زیرا هاتف یارروحدر و یاملکدر و یاجنیدر بهر تقدیر بشهدن
خالی دکلدر وانلردن اخذایدن حقدن اخذایتمش اولمز ولیکن حقله مکالمه تلکمی اتبی واردر بوغاروده تفصیل
اولندی (تورات) توریة تبصرة وزننده اودچافمق وروشن ایتمك معناسنه درتورات کتابنه دخی بونکله تسمیه ایتدیلر
بنی اسرائیله بوندن نوروضیاظاهراولوب روشن اولدیغیچون کذافی الاخبری وهو اول کتاب اشتمل علی الاحکام
والشرایع بخلاف ماقبله من الکتب وانماکانت مشتملة علی الایمان بالله وتوحیده ومن ثم قیل لها صحف واطلاق
الکتب علیها مجازکذافی السیرة الحلبیة (احقاف) حقفك جمیدرکسرله قوم بربره جمع اولوب دپه کبی اولق رمل
مرتفع معناسنه وقیل رمل مستطیل مرتفع فیه انحناء بوراده قوملی یرلردر یوخسه عاد قومنك مساکنی اولان
احقاف دکلدر زیرا بواحقاف بلادیمنده شجردیدکلری ارض مخصوصه در بومقامه مناسب اولان ایسه عمومه
حمل اولنمقدر (ایده لر قتل دجالی) قتل ایدن کرچه ظاهرده حضرت عیسی علیه السلام در فاما بوامتك معاونیله
اولغله انلره نسبت اولندی ویرجوایده بودر که حضرت عیسی اووقتده ارضه نزول ایدوب بوامته قارشمق ایله بوامتدن
اولمش اولور مع هذا حضرت عیسانك قتل ایتدیکی دجالك مقدمه‌ی دجال ظهور ایدوب بوامت انلرك حقدن
کلوب شرلرین دفع اینسه کرکدر وفی الحدیث (لاتقوم الساعة حتی یبعث دجالون کذابون قریب من ثلاثین
کلهم یزعم انه رسول الله کما فی المصابیح) ومتصوفه قسمندن آخرزمانده چوق دجال ظهور اینسه کرکدر حالا آخر
زمانده واول دجاله تلك اثری هرولایتده ظاهر درقاتلهم الله ۞ کجاست صوفی دجال فعل ملحد شکل ۞ بکو یسوزکه
مهدی دین پناه رسید ۞ بو بیتده مقصود لکل فرعون موسی وقتیچه هرعصرده بلکه بلاد معظمه‌ده هر برنده
احقاق حق واظهار ثواب ایدر مهدی صفت وعیسی مشرب کسندلرك ظهوریدر زیرا (قل فلله الحجة البالغة)
وقتیچه مقتضای حکمت الزام حجتدر وجهاد اکبرك حصولیدر الحمد لله تعالی علی اقداره واعلاء الدین الحق واظهاره
(اسیاف) سیفك جمیدر قلیچ معناسنه (کرام) کریمك جمیدر محسن معناسنه امابوراده کرام کاف فارسیله حرمتلو
ومحترم معناسنه اولق ظاهردر (صراف) الثوبی القجه یه وبالقجه یی الثونه بوزیجی معناسنه درآکثری بویله اولان
جواهرك ایوسن وکمن بیلور وجوهرصرافلرقتندن قیمتلوطاشه دیرلر (محمود) بوراده ممدوح معناسنه درلکن محمد
لفظی ایله محمودی جمع ایچون ممدوح اوزرینه اختیاراولندی (اعرف اعراف) عرفانله متصف اولان قومك زیاده
عارفی یعنی یونلرك توحیدحقائیده یدطولاری اولوب حقایق اسماوصفات وذاتی تفصیل اوزره بلدکاریچون (اشرف
الامم واعرف اولی المعارف والهمم) اولدیلر (حامدون) یعنی فی السراء والضراء من غیر تفرقة بینهما ولذا قیل الحمد لله
علی کل حال سوی الکفر والضلال (استعطاف) عطف دیلمك یعنی لطف وعطا استمك (وضوء دن یوزلری انور)
جاء فی احادیث الترغیب (قال رجل کیف تعرف امتك یارسول الله من بین الامم فیما بین نوح الی امتك قال هم قوم غر
محجلون من آثار الوضوء لیس لاحد کذلك غیرهم) معنای حدیث بودرکه برکسنه سؤال ایدوب یارسول الله حضرت

نوح امتندن سنك امتكه كلنجه يوقدريلك امت كلدى قيامت كونى يوجهلدنك اراسنده كندى امتكى نجه بيلورسن
ويولورسن ديدكده بيورد يلركه بنم امتمك اعضاى وضوسى نورباك الهى ايله منوراولوب حضرت موسى عليه
السلام يدبيضاسى كبى شمشعه اندازاولورلر بو حديث شريفدن متبين
اولور كه بزم شر يعتمزده اولان كيفيت واسلوب اوزرينه وضوء يوامتك خصا يصندندر ﴿ پس يووجهله وضويوامتك
سائرلرندن مابه الامتياز يدرغير يلردخى هر برى يروجهله آخردن متميز ومتشخص اولورانجق بوامتك بى نمازاولنلرنده
ظاهر بودر كه علامت اولمز ﴿ كاذهب اليه بعض العلماء (استلطاف) لطف ديلك (اناجيلى صدورنده) اناجيل انجيلك
جمعيدر انجيل حضرت عيسى عليه السلام كتابيدر يقال نجل الشيء اظهره وسمى الانجيل به لانه اظهر الدين
بعدما اندرس ومعنى اناجيلهم فى صدورهم اى يحفظون كتابهم كما فى انسان العيون يعنى بوامتك انجيللرى
صدرلرنده دردمك كتابلرن حفظ ايدرلر ديمكدر (اكناف) كنفك جمعيدر كافك فتحى وتانك كسريله ارقه معناسنه
كما فى الاخترى ﴿ امابعض لغاتده يغرن معناسنه طوغمشلرد رنماز ايچره اكناف طوغمق اموز اموزه اولوب صفلرده
صفجه طورمقدر زيراسيرك طوردقده آرايه شيطان كيرر پس تراصى صفوف لازمدر يعنى ازدحاملق بردرجه ده
اولمق كركدر كه ايكى كشنه نك اراسنده قطعا فرجه اولميه ﴿ تنكيم بعض احاديثده ايضاح اولنمشدر (قال الله تعالى
ان الله يحب الذين يقاتلون فى سبيله صفا كانهم بنيان مرصوص) اى صافين انفسهم مشبهين فى تراصهم من غير
فرجة وخلل شبه ببنيان رص بعضه الى بعض ورصف حتى صار شيأ واحدا كذا فى الارشاد ﴿ پس جهادا صغرده قوت
تعاون ايچون تراصى لازم اولديجق جهاد اكبرده دخى لازمدر انكچون محرابه محراب دينلدى زيرا امام اولان
اومقامده شيطان ونفسله محاربه ايدر وجماعت دخى عسكر پادشاهه ويامر عسكره امدادايتديكى كبى امامه امداد
ايدرلر بواعانت وامداد اصلده قوت قدسيه ايله درآنكچون بوقوت اولميان پرده جماعت نقدروفرت اوزره اولسه فائده
ايتمز بوقوت دخى تقوى ايله اولور برعسكرده تقوى اولسه آنلرله پادشاه نجه متقوى اولوب دشمنه ظفر بولور كذلك
برشيخك مريدلرى ادب ظاهر وادب نفس ايله متأدب اولسه لر شيخه انلردن نفع دينى اولمز اكر شيخك دخى تقواسى
اوليه حق اولورسه زمانه مفسدلرى كبى هم كندينى چوريدر وهم خلق طاعون كبى ايدر نعوذ بالله من مثل هذه
الشيخوخة والارادة الشيطانية (كه يعنى محمد درايد رلر اطغله ارداف) يقال ردفه تبعه كاردفه كما فى القاموس
يعنى زنبورآوازه برى بريله محمد اولد يغى كبى بونلر دخى لياليده مساجده واروب نمازده وخارجنده تلاوت قرآن
وياذكر وتسبيح ايتدكلرى زمان برى برلرينه تابع اولورلر وآوازلرى جهر واخفا يبنده حالت متوسطه اوزرينه اولوب
آرى كبى اويشورلر ﴿ تنكيم صلات تسبيح جامعتنده مشاهده اولنور وجامعلرده ومسجدلرده معتكف اولنلرا راسنده
دخى بوحالت جاريه در ﴿ زمان رسول الله صلى الله عليه وسلم ده صحابه كرام رضى الله عنهم هر كيجه بواسلوب اوزره
مسجدنبى ده وكندى خانه لرنده احيا ايدرلردى شمدى اكثر بلاد ده مسجدلر آچلوب قيامنز اولدى وقرآن
يلور وياذكر ايدرقالدى (بعدذا) بوكلامده تنبيه واردركه كيجه لرده وكوندزلرده جوامع ومساجد كوشه لرنده
اورادە مشتغل اولانلرا طغله مسئله يه شغل ايده رك برينك حضورنه وتلاوتنه مانع اولايه لرزيرا اتفاقده صفا
واختلافده جفا واردر (اتلاف) افناواهلاك ايلمك (كرامات) كرامتك جمعيدر عزت وشرف معناسنه (انصاف)
عدل ايتمك وهر نسنه يى يرنجه ايتمك (استكشاف) بازكشادن خواستن يعنى برشيئك و برامر خفينك آچلمسن
وظهورن استمك وكانت المدة بين موسى ونبينا عليهما الصلوة والسلام زائدة على الفى سنة كما فى البستان (اخلاف)
فروع ومتأخرين (اسلاف) اصول ومتقدمين يعنى الله تعالى امت محمده خطاب ايدوب اصلاب آباء وارحام امهاتده
جمله سى اول خطابى ايشيدوب جواب و يردبلر تكيم حضرت ابراهيم عليه السلام كعبه يى بنيادايتدكده خلق جمله
دعوت ايلبوب ندا ايلدى واول ندايى جمله حج مقدراولنلر ايشيدوب اصلاب آباء وارحام امهاتده جواب ويردبلر
(لبيك) امر كه امتثال اوزرينه دائمزومرة بعداخرى لاينقطع خدمتك ايدرز (ملك) بوراده ميمك ضميله درسلطنت
وذوى العقول وغيرده تصرف ديمكدر (خالق الخلق) ماحدث من فاعله مقدرا على مقدار يعلمه (كشاف) كشف
ايدمجى يعنى حجابى رفع ايدمجى عمدن عينه كتورمجى وعيبدن علمه كتورمجى وكيزليلرك پرده سن آچمجى وقهرى
ازاله ايدوب يرينه لطف كوستزمجى (اسعاف) حاجت بتورمك بوراده تجريد طريقيله در (اسراف) ازحد اندر كذشتن
يعنى حدى تجاوز ايتمك قال الله تعالى (قل ياعبادى الذين اسرفوا على انفسهم) اى افرطوا فى الجناية عليها
بالاسراف فى المعاصى كما فى الارشاد (اوله انده بنى وصاف) يعنى قيامت كونى بنم ذاتمى توحيدايله وصف ايدمجى
اولديغى حالده كله حاصلى شر كله كليه توحيدله كله (كناهى كراوله آنك دكرلر كوپكدن چوق) دكرلك كوپكى

موجدن اوزرنده حاصل اولان فایضدر کوپك ایله تمثیلده حکمت بودر که دریازیاده تموج ایتدیکی وقت اوزری سراپا فایض کبی اولوب صکره روز کار کسلد کده یراوغوردن جمله سی محو اولوب کان لم یکن اولور (قال الله تعالی فاما الزبد فیذهب جفاء) ای ملق مرمیا (وصاف) وصف ونعت ایدیجی وقد سبق تفصیله (آلهی) فردوس اعلایه کیرمك دیلرسك ۞ لااله الاالله دیه کور ۞ جمال مولایی کورمك دیلرسك ۞ لااله الاالله دیه کور ۞ انبیا اولیا ایدوب توحیدی ۞ اشبو توحیدله ایتدیلر عیدی ۞ استرایسك یارن یوم المزیدی ۞ لاآله الاالله دیه کور ۞ بوامتده کوروب نور احمدی ۞ موسی یوامتدن اولمق استدی ۞ سورسك اللهی ومحمدی ۞ لاآله الاالله دیه کور ۞ توحید حقانی بولایم دین ۞ وجودی کاهن یاك ایدرایرکن ۞ کل وحدت بتسون محو اولوب دیکن ۞ لااله الاالله دیه کور ۞ ازل ایله سرین یلدیرن بودر ۞ اولش کوکلری دیرکورن بودر ۞ قولی تکریسنه ایرکورن بودر ۞ لااله الاالله دیه کور ۞ تجلی ایلسون بکادیرسك هو ۞ ذکر وفکر مصرف ایت وفکی قو ۞ کیجه کوندز حق فاعلم انه ۞ لااله الاالله دیه کور ۞ (کندی هارون کندی موسی جنته) یعنی وفات ایتدیلر دیمکدر ولیکن وفات جنته دخولی مستلزم اولغله جنته کتمکله تعبیر ایلدی زیرا انبیا علیهم السلام مأمون العاقبه اولدقلری جهتدن کتدیلرینه وغیره کوره جنته دخولدری قطعیدر اولیاء کرامك ایسه کتدیلرینه کوره قطعی وخلقه نسبت ایله ظنیدر زیرا انلر (لهم البشری فی الحیوة الدنیا) ما صدق ومنصب امنك مستقر یدرولیکن سلا متلرینه کتدیلرینك علمی کبی فیدرغبرك بلمسی لازم دکلدر (کلدی یوشع کلدی الیاس دعوته) یعنی انلرك اردنجه یوشع اردنجه الیاس پیغمبرلر خلقی حقه وتوحیده دعوته کلدیلر زیرا هر عصرده الزام حجت ایچون بشیرونذیر کلمك مقتضای حکمتدر قال الله تعالی (ثم ارسلنا رسلنا تتری) ای متواترین واحدابعد واحد وقال تعالی (وما کنا معذبین حتی نبعث رسولا) ای وما صح وما استقام منا بل استحال فی سنتنا المبنیة علی الحکم البالغة ان نعذب احدا من اهل الضلال والاوزار اکتفاء بقضیة العقل حتی نبعث الیهم رسولا لان بهدیهم الی الحق ویردعهم عن الضلال ویقیم الحجج ویمهد الشرائع کما فی الارشاد (دیرید رشمدی ملکدرهم بشر ۞ اودن آنه یتوبن پرده اشر) سوره صافات تفسیرنده کلشدر که الیاس علیه السلام حضرت هارون علیه السلام احفادندندر بعلبك دیدکلری شهرك خلقنی حقه دعوته مبعوث اولدقده اول قومك نهادنده استعداد ایمان اولمامغین هر نقدر معجزه کوردیلرسه خفاش وار آفتاب سعادتی کورمکدن محروم اولدیلر وکرده راه حق اولوب بوللرین یاکدیلر الیاس علیه السلام بوحاله ملول اولوب نزول عذابدن مقدم اراز اندن هجرت ایتمك حقنده حقدن درخواست ایتدکده ۞ فرمان الهی صادر اولدیکه یا الیاس فلان کون فلان محله واروب اوراده مترقب اولوب هرنه ظاهر اولورسه اکا سوار اول دیتلدکده ۞ الیاس علیه السلام دخی زمان معینده مکان مقرره وارد قده آتشدن برآت ویا رسلان صورتی ظاهر اولوب حضورنه کلدی حضرت الیاس دخی اکا سوار اولوب کندی وحق تعالی اکا پروبال ویرب شهوت طعام وشراب ووقاعی اندن سلب ایلدی وفرشتهلرله هم پرواز قیلدی آنکچون هم انسی وهم ملکی هم ارضی وهم سماوی دیووصف اولنمشدر تفسیر کاشفیده مثبتدر که حضرت خضر علیه السلام دریایه وحضرت الیاس علیه السلام یابانه موکلدر وسنده ده صلحا متدن نیچه لرانلری بولمش کوزیله کورر لر وصحبت ایدرلر زیرا اهل تجردك دیده لرینه نسنه حائل اولز ملکی وارواحی بعض اوقاتده مشاهده ایدرلر زیرا لطافت دل ایله ارانزده جهت جامعه واردر ۞ اللهم اجعلنا من اهل اللطافة لا من اهل الکثافة (عبور) کچمك وکتمك (زبور) قال فی خالصة الحقائق ما معنی الزبور قیل اصله الزبر وهو الکتابة فعول بمعنی مفعول انتهی ۞ پس زبور مزبور یعنی مکتوب معناسنه در قال الله تعالی (وآتینا داود زبورا) (فصل خطاب) فصل خصومت معناسنه در کما قال تعالی (وآتیناه الحکمة وفصل الخطاب) بعضلر حضرت داود علیه الصلاة والسلام وبرلن فصل خطاب اما بعد کلمه سیدر دیمشلردر لیکن حضرت داود علیه السلام عربی تکلم ایتدیکی معهود دکلدر اما بعد کلمه سنه فصل خطاب دینلك مقصودی ماقبلندن فاصل اولدیغیچوندر ۞ کما قال فی الارشاد انما سمی به اما بعد لانه ینفصل المقصود عما سبق تمهیدا له کالحمد والصلوة (مستطاب) کوکچك قبل مابعث الله نبیا الاحسن الشکل حسن الصوت وکان رسول الله صلی الله علیه وسلم اصلح طیب النغمة (وقال علیه السلام حین سمع صوت ابو موسی الاشعری وهو یقرأ لقد اوتی هذا من مزامیر ال داود) قال صاحب الکشاف ضرب المزامیر مثلا لحسن صوت داود علیه السلام وحلاوة نغمته کأن فی حلقه مزامیر یرمز بها والاول مفهم ومعناه الشخص ۞ به ازروی زیباست آواز خوش ۞ کاین حظ نفس است وآن قوت روح ۞ (لحرره) دیکنور اهل نفس بلبل کبی کلزارده ۞ اهل درد عاشقلر آهنك اولور زارده ۞ خوش تسلیلره یرجان

ودله آواز خوش ۞ ایکادر عاشقلری فرهادوش کهسارده ۞ ایلرك سر مسجاده ملرك انفاس حق ۞ بلبلانطق ایله کیم
قالدیمیان خارده ۞ نغمهٔ داود اولور کوش دله هر بر سوزك ۞ اوزکه حالتلر قومش مولادهان بارده ۞ نفخهٔ روح
القدس وار ایسه خوش آوازدر ۞ کیم نیجه دلرده اوزاحیا ایدر اداوارده ۞ نفس عالم سر روحیله طور رعبرتله باقی ۞ کسه
بیلز حالتی هر بر سی هر کارده ۞ بیقرار اولدم جهانده آب وش دولاب وش ۞ آرتدی کندکیچه ایکادی حق ناچارده
(کندی اول کادی سلیمان امین) قالت نملة لسلیمان علیه السلام یانبی الله اندری لم صار اسم ایلك داود واسمك سلیمان
قال لاقالت لان ابالك داوی قلبه من جراحة الالتفات الی غیر الله فداوانت سلیم تصغیر سلم آن لك ای حان لك الوقت
ان تلحق بابیك کذ افی مشکاة الانوار (انی سلطان ابتدی رب العالمین) حضرت یوسفك وداودك وسلیمانك
وجودلرنده قابلیت سلطنت وار ایدی لاجرم اری ظهور ابتدی امافخر کائنات علیه اکمل التحیاتك ملك وجودنده
تجلی ذاته استحقاق واستعداد وار ایدی ۞ پس انکله سر افرازلغی اختیار ایدوب جمله دن فانی اولدی (لمحرره)
سلطنت اولدرکه سلطانلرکله درکاهنده ۞ رشك ایده انس وملك عالمده انك جاهنده ۞ فقرله فخر ایلدی عالمده سلطان
رسل ۞ جمله دن محبوب دوشدی لاجرم الاهنه ۞ آیغینه یوزنی فرش ایلدی عرش برین ۞ لیلهٔ معراجده یوزلر
دوشندی راهنه ۞ ماه ومهره نوروشاهنشهلر وردی ظهور ۞ قسمت اندن اولدی کونك ماهنه وشاهنه ۞ بلبل اول
باغ جمالینه بوشاهك حقیا ۞ بوفنا کلزارینك میل ایتمه زهنکاهنه (وحش) بیان حیوانیکه آدمدن اور کرجمی
وحوش کلور ۞ معلوم اولهکه الله تعالی حضرت سلیمان علیه السلامه سفلیاتدن ربحی وجنی وشیاطین وطیری
وحیواناتی ومعادنی ونباتاتی مسخر قیلدی وعلو یاتدن شمسی مسخر قیلدی زیرا پردفعه آنلرینه مشغول اولوب
ایکندی نمازی فوت اولدقده الله تعالی کونشی ردایلدی تاکه حضرت سلیمان صلات عصری قیلدی وحضرت داود
علیه السلامه جبالی وطیری وحدیدی واول طاشلرکه انکله جالوتی قتل ایلدی یونلری مسخر قیلدی ۞ الحاصل
هر پیغمبره اجناس علویات وسفلیاتدن بعضی نسنه لر تسخیر ابتدی امایزم پیغمبریمز صلی الله علیه وسلمه جمیع
اجناسدن تسخیر ابتدی مثلا سفلیاتدن لیلهٔ معراجده ارضك مشارق ومغارب بنی کوسترمدی وامتی نقدر پر فتح
ایده جکدر حدیثه اشارت ابتدی وحق تعالی مفاتیح خزائن ارضی انك یدنه ویردی ویریوزنی اکا وامتنه مسجد ایلیوب
طپراغی طهور قیلدی ومبارك بارمقلری ارا سندن صولر جریان ابتدردی وباد صبا اکا مسخر اولوب انکله منصور
اولدی واشجارا کا سلام ویروب سرفرو ایدرلر واشارت ایتدکده یوندن منقلع اولوب بعده ینه دوزلردی وحیوانات
اکا سلنوب نبوتنه شهادت ایدرلردی وشیطان اکا مسخر اولوب پروجهله اضلاله ووسوسه یه قادر دکل ایدی
کما قال (اسلم شیطانی علی یدی) ویونك غیری سفلیاته دخی حکمی نافذ وجمله سی اکا فرمانبر ایدی وعلویاته قرانك
بارمغی اشارتیله منشق اولدی وبراق وجبریل اکا مسخر اولوب سموات سبع وجنت ونار وعرش وکرسی یی کذر
ایدوب قاب قوسین اوادنی مقامنه واصل اولدی ۞ الحاصل موالید وعناصر وطبیعات وارواحه اکا مسخر اولدق
برنسنه قالدی (کندی اولده کادی لقمان حکیم) لقمانك نسبنده اختلاف اولمشدر بعضیلر حضرت ایوب علیه
السلامك همشیره سی اولادندن ایدی دیمشلر یك یل معمر اولوب حضرت داود علیه السلام زمانه ایرشدی
واندن علم اخذ ایلدی ولکن لقمانك وحضرك واسکندرك نبوتلرنده اختلاف علماء وار در مذهب جمهور بودر که
لقمان نبی دکلدر حکیمدر قال الله تعالی (ولقد آتینا لقمان الحکمة) حکمتدن مرادی بیانده علما اختلاف ایلشلردر
اما حقیقتده حکمت حقایق اشیایه مطلع اولوب مقتضاسیله عمل ایتمکدر واجل اشیا اولان الله عظیم الشانی اجل
علوم اولان علم الهی ایله بلکدر برکسنه جمیع اشیایه عارف اولمق اما حق بلسه اکا حکیم دینلر پس عارف
بالله اولانلرنقدر علوم رسمیدن بی بهره وکلیل اللسان وقاصر البیان اولسه لر بنه حقیقتده انلرحکیم اسمیله مسمادر
مثلا ابو علی سینا انواع حکمت وعلله موصوف ایکن حکیم تسمیه سنه مستحق دکلدر زیرا عقلله حقه واصل اولق
صددنده اولوب واسطهٔ شرعی قالدردی وکشف وعیاندن محروم اولوب قالدی دیار رومده اناطولو یلده مدفون
اولان یونس امره دیمکله شهر تیماب اولان وجود شریفك مناقبنده مسطوردر که شیخ مشار الیه ایجدی بیلز
وحروف تهجی یه لسانی دونمزدی بویله ایکن بنه لسان الغیبدرانك نظم ایتدیکی معارف لسان ترکی اوزره کسنه یه
مقدار اولامشدر وجمله اندن عسکره کلوب نظم معارف ایدنلرآنك مائده سنك طفیلی اولمشدر قال المرحوم قدس سره
۞ یونس امره م اولدی فقیر ۞ اجل کسوه سنی طوقر ۞ کوکل کتابیدن اوقور ۞ الله قلم الدی پس بو مقوله یه
حقیقتده حکیم دینلوز زیرا اجل معارف ایله متصفدر فلاسفه نك حکمت تسمیه ایتدیکی معقولات حقیقتده
حکمت دکلدر زیرا مؤمن وکافر اندهمساویدر وآفت وهم وخیال شوائبندن خالی دکلدر برمعنی که کسب فکرله

حاصل اولمش اولهظنیدر وبرامر که کشف حقله وجود بولمش اولهقطعیدر پس وحی الهی نیجه موهبهٔ انبیاءایسه حکمت دخی موهبهٔ اولیادر (ذلك فضل الله یؤتیه من یشاء) وبوحکمت ارباینك تکلم ایتدیکی کلمات جمیله ومقالات کلیه یه دخی حکمت اطلاق اولنورلقمان حکیمدن اون یك کلمات حکمیه منقولدروحکم ظاهره دن چوق نسنه نقل اولنور مثلا پرکون لقمانك افندیسی بیت الخلایه دخول ایدوب چوق مکث ایتدکده لقمان ندا ایلدیکه مسترا حده چوق طورمه زیرا جکره ضرر درونا سوردیدکاری کوزعلتی کتورروباشه حرارت صعود ایدردیدکده افندیسی یعقوب لقمانك سویلدیکی سوزلری طاق باب کتبخانه یازدی (لمحرره) صفاجامی سورلسه کاسهٔ دورانی نیلرلر ❁ شراب عشق ایچنلرچشمهٔ حیوانی نیلرلر ❁ کوکلده دردله آه وایکلدی بدرعشاقه ❁ بونکله نغمهٔ داودی والحانی نیلرلر ❁ کوکل عاشقلره تخت سلیمان حقیقتدر ❁ بودولت وارایکن شول دولت شاهانی نیلرلر ❁ بو کونه کامدن حکمت دوای عشقی بولمقدر ❁ بوحکمت اولسه اول حکمت لقمانی نیلرلر ❁ جهانی سنده اسکندر کبی کشت ایلسك آخر ❁ چوفالز کیسه یه دنیافتادرانی نیلرلر ❁ کل خندان فیض حضرت حق بوله در مقصود ❁ هزاران خارطوتمش باغ ایله بستانی نیلرلر ❁ بوبولده کرفنافی الله یاصمرسك قدم ای دل ❁ مجرد شهرت وشانی وآدوصانی نیلرلر ❁ شه الفقر فخریدیکرکاین طوته کورحقی ❁ بوسلطانی بولنلرغیری پرسلطانی نیلرلر (کلدی اسکندر بوکرطوتدی نظام) نظام کسرله شول خیطدر که انجودیزلمش اوله وترتیب معناسنده کلوریعنی اسکندردخی ترتیله کلوب دوزلدی وقوشلدی ونظام عالمه سبب وصلاح جهانه باعث اولدی ❁ معلوم اوله که اسکندر ایکیدر اولکیسی فرآنده مذکوراولان اسکندربن فیلقوس یونانیدر که حضرت خضرعلیه السلام یونك وزیری ایدی یتون دنیایه مالك اولدی وقاف طاغنه واروب عنقا ایله سویلشدی ویك یللدن زیاده معمر اولدی واکا ذوالقرنین دینلدیکی دنیانك ایکی قرنی یعنی ایکی جانبی که مشرق ومغربدر طولاشدی ❁ این خلکان تاریخنده بویله بیان ایتمشدر که اسکندرك برجاریه سی وارایدی اذنه سمردیرلردی مزاجی منحرف اولوب خسته لندی یانینده اولان اطبالری بوجاریه نك صحتی ایچون آب وهوالری کوزل برمکان وصف ایتدیلراسکندردخی جاریه یی اومحله کوندردی وصحت بولنجه آنده طوردی صکره اومکانده برشهر بنا ایدوب اطرافنی آبادان ایتدی واول شهره سمرقند دینلدی قندا صلنده کنددرترکیجه شهردیمکدرتنکیم کوی وکند دیرلروسمر اولجاریه نك اسمیدر پس سمرقند بلد سمر معناسنه درلکن ترکیب اولندقده مضاف الیه تقدیم اولندی ❁ الحاصل بواسکندرك رجل صالح اولدیغی متفق علیه ونبی اولدیغی مختلف فیهدر وایکنجیسی اسکندر رومیدر که ارسطالیس انك وزیری ایدی وبوایکی کیسه لرکمال عقلر یجون فیلسوف دینلوردی ارض فرسی یایمال ایدوب ملوك عجمی تذلیل ایلدی وداراب دینلن شاهی قتل ایلدی ❁ حکایه اولتورکه اسکندرهرنه زمان دارایله جنك ایتمك استسه جام جهانغمداراب اتده اولغله داراب اکا نظرایدوب اسکندرك احوالنی اندهمشاهده ایدر ومکر وحیله سنی دفع ایدردی پس اسکندردخی حکمایی جمع ایدوب دارابك حالته مطلع اولق دیلدی پس حکمااسکندر یه ده یرمیل اوزرینه برآینه وضع ایلدیلرکه اقالیم سبعه یی آنده سیرایدرلردی بوطریقله دارایه ظفر بولدی آینهٔ اسکندر وجام کیتی نماقصه لری مشهوردر (قال الحافظ) اینهٔ سکندر جام جمست بنکر ❁ تابرتوعرضه دارداحوال ملك دارا ❁ دارابر بیوك پادشاهك اسمیدرکه اسکندر ذو القرنینك اول ظهوری زمانده معاصر ده پادشاه ایدی ومملکه حکم ایدردی داراب انك اوغلودرکذا فی نعمة الله پس دارا اسکندرك بابامی ایدی دین غلط ایلدی الحاصل بواسکندرکافرایدی وپرروایتده اوتوزالتی سنه معمر اولدی حضرت عیسی علیه السلامدن تقریبا اوچیوزسنه مقدم ایدی اسکندر یونانی ایسه حضرت ابراهیم علیه السلام زمانده ایدی لکن اندنصکره چوق زمان معمر اولدی وبوایکی اسکندرك مابینی ایکی یبك سنه دن زیاده ایدی دیمشلر پس بوتفصیل معلوم اولدیسه علمانك اکثری بوایکی اسکندری برخوش فرق ایده میوب غلطه دوشمشلردر والله الهادی الی طریق الصواب (یابدی سدی کزدی آفاق یمام) آفاق افقك جمیدرناحیه معناسنه وسد بنده معناسنه درکه اسکندر یونانی اطراف عالمی کزرکن مشرق طرفنده خطاوچین ودشت قبچاق دینلان ارضك کسلدیکی برده یأجوج ومأجوجك شرلرینی منع وضررلرینی دفع ورفع ایچون ایکی طاغك اراسنی صویه وارنجه قازدیروب طاشدن واریمش باقدرن اساس وضع ایدوب مرمردن ودمردن کرپچلرله ایکیوزارشون ارتفاعی والمی ارشون ارضی سدبنا ایلیوب اوزرینه اریمش توج دوکدی بروجهله که اول سدیکپاره بردیوارعظیم اولدی وزیاده ارتفاعندن وملاسنندن یأجوج ومأجوج قومی اوزرینه چیقوب بری طرفده اولانلره ضررایرشدرمکه قادراوله مدیلر تفصیلی قصه سورهٔ کهفده در وبواسکندردرکه یتون دنیایی کشت ایدوب دریانك اوجون بوله مشدر (لمحرره)

ایرمدی هیچ کیسه زیانکه دریاسنك ۞ کیرمدی پرفکر بحر شانکه دریاسنك ۞ بولدی اسکندر آخر باشنی سعی ایلدی
ایاغن چکدی لب سیرانکه دریاسنك ۞ آشنا اولمق صنکله نجه ممکندر کشی ۞ هیتندن کیسه وارمز یانکه
دریاسنك ۞ روز کارك آدمه فان اغلد ردملر اولور ۞ یاشنك رنکی دونرمز جانکه دریاسنك ۞ وسعت میدانله انسان
کاملسن همان ۞ شول یدی اقلیم صغدی جانکه دریاسنك ۞ خوف کردابکله دوران ایلیوب طورمز فلك ۞ کویا
برحبه دردندانکه دریاسنك ۞ تکیه تکه کده حق بیدیکن فی ایلدی ۞ یوقدر رحم دلك مهمانکه دریاسنك
(خضرله آب حیات استدی اول) آب حیاته حضر علیه السلام واصل اولوب اسکندر محروم اولدی (کما قال
الحافظ ۞ سکندر رانمی بخشند آبی ۞ بزور وزر میسر نیست این کار (وفی نعت الحافاتی) کون یوزندن اوتانوب آب
حیات ۞ مسکن ایندی ورای ظلمات ۞ حکایت اولنمشدر که خضرك حیاته سبب یواولد یکه خضر اسکندرك
عسکری اوکیجه ایدی ظلماته کیردکده عین الحیاته واصل اولوب آندن ایچدی واغتسال ایندی ذوالقرنین ایسه یولی
یاکلوب کیرودونوب محروم اولدی ۞ تفسیرتبیانده مسطوردر که اسکندره آب حیاتك وصفن ایدوب دیدیلرکه ورای
ظلماته عین الحیات واردر هرکیم آندن ایچرسه قیامته دك فنا بولمز وجودی تروتازه طورر واسکندره یوهو سله
مغرب طرفنه توجه ایلیوب کندی کونشك غروب ایندیکی محله کلدکده اورانك ساتلمورد مزندن پیراسکندره
دلیل اولوب سنك استدیکك آب حیات ارض ظلمات اردنده دراوراده بولورسن دیدی ۞ اسکندر دخی ارض ظلماته
ایرشدکده عسکرنی برطاغك آردنده قویوب برمقدار آدمله قصر اقلرا راکب اولدیلر واول قصر اقلرك اولادنی عسکر
یانده آلیقودیلر کاوته دن دوندکلرنده قصر اقلرا اولادحرصیله چوق اکلمیوب بونلری ظلماتدن صحرای نوره چیقاره رلر
پس یواسلوب اوزرینه برکون وبرکیجه سیرایدوب نه طرفه کیده جکلرین بلمدیلر عاقبت اورادن کیرو دوندیلر
وآنلرینك آیاغی یاصدیغی طاشلردن آنش کبی ضیاظاهر اولوردی شوطاشلردر یانکزه آلکز دیوامر ایلدی انلردخی
برمقدار طاش آلوب طشره چیقدقلرنده کوردیلرکه یشل زمرد وقرمزی وصاری یاقوتدر نیجون زیاده جه المدق دیو
تأسف ایتدیلر وابتدا خلق اراسنه چیقان جواهر بوذکر اولنان ایدی دیمشلر ۞ ولکن امام سهیلی دیرکه حضرت خضر
علیه السلام کندی پدری پادشاه ایدی خضری برینه اجلاس ایتمك استدکده خضر فرار ایدوب آب حیاتی بولنجه کشت
ایلدی وعاقبت اول چشمه دن سیراب اولوب قیامته دك حیات بولدی خضرك اسمنده اختلاف ایتمشلردر خضر آنك
لقبیدرزیرا برکره قوری یراوزرینه اوتوروب بقدرة الله تعالی اول یرتازه لندی وآنده تازه اوتلرندی خضر تسمیه سنه
سبب یواولدی (انیتاس) یعنی بنی آدمك دریاده وقراده ووحشنده وزحمنده فلانلر بنك وحشتلرین کیدروب
انلرله انسیت ایدرلر وبعض کره اولورکه ظاهراولوب عیانا کوریلورلر ۞ تکیم دریاده فرتنه زحمتنه مبتلا اولانلره
وبریده پول یاکلوب یانکز فلانلره چوق کره کورمشلروتسلیه ویرمشلردر (اولدی یوزیل کیرودیر کوردی یوکز)
بونك تفصیلی سوره بقره اواخرنده (او کالذی مر علی قریة) آیت شریفه سی تفسیرنده بیان اولنمشدر اجمالی بودر که
بخت نصر دیدکاری پادشاه کافر بیت مقدسی واطرافنی تخریب واحراق ایلمشدی حضرت عزیر علیه السلام اووقتده
مصرده ایدی شام دیارنه هجرت ایله مأمور اولدقده حمارنه راکب اولوب بیت مقدسه قریب اولدقده یانده برمقدار
اوزم وانجیر وصوآلدی بیت مقدسه واصل اولدقده کوردیکه بخت نصر اندهخراب اولمشدر تعجب طریقیله یوشهره
اولمش اوله جق یویر دخی معمور وآبادانمی اولسه کرك دیدی ومرکبندن نزول ایدوب مرکبی بررمایه ایلدی وزواده
سین یانده قویوب خوابه واردی حق تعالی انك یوزیل روحنی قبض ایلدی ۞ یمش سنه کچدکده ملوك فارسدن
برامیر کلوب اوتوز بیل قدر بیت مقدسك واطرافنك عمارتنه اهتمام ایلدی یوزیل تمامنده حق تعالی انی احیا ایلدی
ونقدر مکث ایلدك دیوسؤال اولندقده یارکون یادمی آزدیوجواب ویردی ۞ حق تعالی بیوردیکه بلکه یوزسنه
میتسن ولدیدیکك حالده مکث ایلدك طعام وشرابکه باقی نیجه متغیراولمدی دیدی واولدمی زواده سنه نظرایتدی عینیله
یانده حاضر بولدی یوزسنه دنبرواصلا متغیر اولمامش ومرکبنه نظرایلیوب کوردیکه هلاك اولمش واتی چوریمش
تکلری اغاروب یانور حق تعالی عزیرك کوزینه قارشو مرکبن احیا ایدوب عزیر بوحالتی مشاهده ایتدکده سجده
ایدوب (اعلم ان الله علی کل شیء قدیر) دیدی لسان اشارتده عزیردن مراد روح رجائیدر وحماردن مراد جسد درحق
تعالی روحه حیات باقیه ویروب مقعد صدق مقامنده کوش تجلیات ایچوردیکی جسده دخی اکا تبعیتله حیات ابدیه
ویروب فردوس اعلاده انهار جنان وحیاض ریاضدن فوق المأمول سیراب ایدر (بیت) شربنا واهرقنا علی الارض
سؤرنا ۞ وللاض من کأس الکرام نصیب (لمحرره) اولمدن نفسك اولمه سن استه ۞ قلبکك زنده اولمه سن استه ۞ کندی
کندکدن هجرت ایت ایرکن ۞ عالم اصلی بولماشن استه ۞ نیجه برغفلت وارا و بازجانك ۞ جانك آغلمه کولماسن استه

سن بو ایکی فرقه دوشدك ۞ غائبك وار در کله سن استه ۞ جسمکی جان ایت جهلك عرفان ایت ۞ کل بو اسرارك بطه سن استه ۞ حقیا فانی اولغه سعی ایت ۞ کوکلکك حقده قالمه سن استه (آرتق اکسکدر بو در فول صحیح یعنی بر روایتده یوز یکرمی درت یك و بر روایتده ایکیوز یکرمی درت یك نبی کلدی دینلمشدر ۞ ولیکن اولاسی تعیین عدد اتمامکدر زیراذ کر اولنان روایتلر خبر واحد در ظن افاده ایدر بلکه نفس الامرده انبیا ایکیوز یکرمی درت یکدن زیاده ویا اکسك اوله پس بو امور اعتقاد یه مقوله سندندر ۞ بو یله یازده ظنیات جاری دکلدر همان جمله انبیا یه ایمان کتوردم دیمك کرکدر اولی آدم علیه السلام وآخری فخر عالم صلی الله علیه وسلم وعلیهم اجمعیندر (عالمین) لامك کسریله در مراد ذکر اولنان انبیادر یعنی بو قدر یك پیغمبره فخر عالمك بو عالمی تشریف اتمکری اعلام اولندی انلردنی خلقه مژده ایلد یکری وقد ومیله خبرور دیلر (زبده) هر نسنه نك ایوسنه وخاصه سنه در لر (انکچون دیدی الله کن فکان) یعنی الله تعالی جمیع عوالمی انکچون خلق ایلدی و کن خطابیله موجود قیلدی پس علت غائیه آنك وجودیدر (کور کمال قدرتینی نوری جسم وجان ایدر) یعنی حق تعالی جمله نك اصلن بکپاره پر نور قیلمشکن کمال قدرتیله اول نوری جسم وجان ایلدی پس جسم وجانك اصلی بر در مقام احدیتدن وعالم امر دندر ولیکن تجلیاتك تنوعی اعتباریله صور تلرنده تعدد کوسترمکدی یعنی انلرك تعدد واختلافی مقام واحدیته وعالم خلقه کوره در بحسب الصوره فرق بحسب الحقیقه جمعی مانع دکلدر (جانلره جان ایدرانی کندو یه جانان ایدر) نور محمدینك جانلره جان اولدیغی هر کسك جانندہ محبوب اولسیله وهر کسده حقیقت محمدیه دن بر حصه بولنمسیله دراکر اول حصه اولسیدی جانلر قالب بی روح کبی قالوب اعتبار دن ساقط اولورلردی واول نور حق تعالینك جانانی اولق اسم جامعنه مظهر تام اولوب جمیع کمالاتی آندہ ظاهر اولغله درزیراهر کس کندی صورتنه مرآت بولندیغن استروجمیع دیلارده مدح اولندیغنی دیلرپس خلقك مطلوبی حق وحقك مطلوبی اول نور مطلقدر ۞ وفی الحدیث القدسی طال شوقی الی لقاء الابرار) بوشوقدن مراد میل ذاتی وحب صفاتیدر (ومن مشی علی المراتب لم یعثروالله الهادی) (الهی) اون سکز بیك عالمه جانسن یارسول الله ۞ جن وملك آدمه جانسن یارسول الله ۞ سنسن جمله نك شاهی شاه وکدا پنا هی ۞ سنی کورن الهی صانسن یارسول الله ۞ نورك ارشدی جانه طوغدی کونش جهانه ۞ شول یوسف کنعانه آنسن یا رسول الله ۞ ذوالفضل والمعالی ذ النوروالجمالی ۞ جمله عالمده عالی شانسن یارسول الله ۞ حقك خلقه رحمتی مؤمنلره نعمتی ۞ آجان باب وحدتی سنسن یارسول الله ۞ مظهر اولوب انواره مرآت اولدك اول یاره ۞ جواهر اسراره کانسن یارسول الله ۞ شر یعنك طوتمیان طریقنك کومیان ۞ نار هجره دوشون یانسن یارسول الله ۞ طوتشو بدردل وجان حق یه ایله احسان ۞ جام فیضکه هر آن قانسن یارسول الله (بنی عدنان) کتب سیرده رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك نسب شریفلری بو وجهله بیان اولنمشدر که هو (محمد) بن عبد الله بن عبد المطلب بن هاشم بن عبد مناف بن قصی بن کلاب بن مره بن کعب بن لوی بن غالب بن فهر ابن مالك بن النضر بن کنانه بن خزیمه بن مدرکه بن الیاس بن مضر بن نزار بن معد بن عدنان ۞ نسب مذکور عدنانه کانجه متفق علیه وعدناندن حضرت آدم علیه السلامه وارنجه مختلف فیه درزیرا بو قدر یك سنه ایچنده بو قدر قرونکه کچمشدر هر برین ضبط اینك امر مشکلدر انکچون (کذب النسابون) دینلمشدر ۞ بناء علی هذا صاحب مجدیه حضرت اسماعیلدن عدنانه کانجه کسه ذکر ایتمدی وعدنان حضرت موسی علیه السلامه معاصر ایدی دیوابن حجر تصحیح ایتمشدر وعدنانك اوغلی معدر میانیه غمبرزمانتده ایدی (بعدذا) عرب ایکی قسمدر بری قحطانی وبری عدنانیدر قحطانیده ایکی شعبه در بری سبا وبری حضرموتدر وعدنانیده ایکی شعبه در بری ربیعه و بری مضر در اما فضاعه قبیله سن کیمی عدنانه و کیمی قحطانه نسبت ایتمشدر و بو قحطانك اوغلنه یعرب دیرلر که ابتدا عربی لسانی بو سو یلمشدر حضرت هود علیه السلام نسلندن ریمنده ساکن اولو رلردی حضرت اسمعیل علیه السلامدن مقدم دروبو نلرك سلسله سنده عرب عربا دیرلر صکره حضرت اسمعیل ظهور ایتدکده عربی لسانی تصحیح ابتدی ایتد افصیح عربی سو یلیان حضرت اسمعیلدر اون درت یاشنده ایکن سو یلدی دیمشلر ۞ اسمعیلك معنای عبرانی لغت اوزرینه مطیع الله دیمکدر ۞ اندن مقدم حضرت آدم علیه السلامه وارنجه کسه اسمعیل اسمیله تسمیه اولنمامشدر بو انسان العیونده مصرحدر ۞ اما رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك محمد اسم شریفلری کندولرندن مقدم تسمیه اولنمشدر ۞ قال القاضی عیاض سمی بعض العرب ابنه محمدا حین قرب میلاده لما سمعوا من الکهان والاحبار ان نبیا یبعث فی ذلك الزمان یسمی محمدا فرجوا ان یکون منهم فسموا ابناءهم بذلك قال وهم ستة لاسابع لهم کذا فی انوار المشارق (قریش) قریش اکثر علماء فتنده اجدادنی علیه السلامدن فهرده

﴿ نهایت ﴾

نهایت بولورپس فهردن اول اولنلره قریش اطلاق اولنمز بعضیلر قصی ده وبعضیلر نضره وبعضیلر الیاسده ویعضیلر مضره منتهی اولوردیمشلر ۞ قریشك معناسنده تفاسیرده وکتب سیرده وقاموسده وجوه کثیره بیان اولنمشدر ولکن جمله دن انسب بودر که قرش تفتیش معناسنه درطائفهٔ قریش موسم حجده حجاجك احوالن تفتیش ایدوب ضرورتلرین دفع ایدرلر وضیافتلرقیلورلردی اکابناء قریش تسمیه اولندیلر وبوطائفه اباعن جدوجوه بری توارث ایتمشلردی وقصی الندهٔ التی فسنه وارایدیکه بری سقایت وبری رفادت وبری حجابت وبری ندوه وبری لواء وبری قیادت ایدی صکره اولادی ضبط ایدوب آبین پدر اوزره اجرا ایلیوب بری برندن توارث ایتدیلر (سقایت) مشندن ومحتیاندن حوض صورتنده معمول ومصنوع تسنه لر ایدیکه کعبهٔ شریف اوکنده وضع اولنوب ایراق یرلردن طتلو صولر کتوروب اول حوضلری طولدررلر وحجاجه ایچورلردی صکره عبد المطلب بئر زمزمی خفر ایتدکده اول حوضلری زمزم ایله طولدرروایچنه خرما واوزم یراغورلردی وبوخدمت عبد المطلبدن اوغلی ابوطالبه اندن قرنداشی عباسه انتقال ایلدی اندن عبد الله بن عباس ضبط ایدوب عباسیان اراسنده زمان سفاحه دك مستمر اولدی صکره ترك اولندی (رفادت) موسم حجده حجاجی اطعام ددروم ولایتلرندن عرفاته ایله ضیافتلرا یتدکاری کبی طائفهٔ قریش دخی اموالندن وسعی اولدیغی قدرچیقاروب برره جمع ایدرلر وحجاج حضرت کعبه دن طاغلمجه اول مالدن انلره ضیافتلرایدرلر وهر برین خوش کورلردی بوخدمت بغدادده ومصردن خلفاء نقرض اولنجه مستمر اولدی صکره ترك اولندی (حجابت) حضرت کعبه نك قپوسنه متعلق اولان حذمتدر (ندوه) مکهٔ مکرمه ده حضرت کعبه مقابلنده دار الندوه وارایدیکه قصی بنا ایتمش ایدی قریشك برمهم خدمت ایچون مشاورمسی اولسه اورایه جمع اولورلردی وقرق یاشنه بالغ اولیانی قومزلردی وجمله نکاح دار الندوه ده عقد اولنوردی (لواء) سنجقدرکه طائفهٔ قریش حرب وجنکه چیقدقلرنده دار الندوه یه کلوب اوزاده آچرلردی وبونك دخی مخصوص صاحبی وارایدی هرکسه عقد لواء ایتدرمزلردی (قیادت) غزوائده خلفك اوکنه دوشوب سرعسکر اولمقدریوم احد ویوم احزابده بوحذمت ابوسفیانك ایدی (هاشم) بونك اسمی عمرو العلادر اعلورتبته هاشم لقبیدرهشم لغنده صمق کسمك وعند البعض یابس فسنه کسرایتمك پس هاشم ایله وجه تلقیب بودرکه هاشمك کوننده مکهٔ مکرمه ده قحط وغلاواقع اولوب خلق زیاد شدته دوشمشلردی هاشم شام ولایتلرندن غزویه واروب اون بکسمات کتوروب موسم حجده قریانلرکسدی ونان وکمك طوغرییوب خلق طویوررردی وثرید دیدکاری طعامی احیا ایلدی فقیل له هاشم لانه اول من هشم الثرید بعد جده ابراهیم علیه السلام فان ابراهیم اول من ثرد الثرید واطعمه المساکین وفی الحدیث (فضل عائشة علی النساء کفضل الثرید علی سائر الطعام) بعضیلر بوحدیث شریفده ثرید ایله مراد هاشمك ثریددیمشلر (عبد المطلب) اسمی شیبه درمدینهٔ منوره ده دنیایه کلوب یوزفرق سنه معمر اولدی عبد المطلب دیمکله وجه بودرکه مطلب دیرلر برعمی وارایدی شیبه نك پدری هاشم غزوه ده وفات ایتمکله واروب شیبه یی مدینه دن الوب مکه یه کتوردی یولده یانندکورووب سؤال ایدنلره قولدر دیردی پس عبد المطلب دیمکله شهرت بولدی ۞ بونك فضائلنه ومکارم اخلاقنه نهایت یوقدر بوشریعتده اولان محرماتك اکثرین تحریم ایدروکسنه یه ظلم ایتدرمزدی ومحمدیه ده کلور که (بوسوزه متفقدر اهل ایمان ۞ که عبد المطلبدی اهل ایمان) (عبد الله) معنی عبد الله الخاضع الذلیل لله تعالی وقدجاء احب الاسماء الی الله تعالی عبد الله وعبد الرحمن وقد سمی صلی الله علیه وسلم بعبد الله فی القرآن قال الله تعالی (وانه لما قام عبد الله یدعوه) وفی الحدیث (انا ابن الذبیحین) ای عبد الله واسماعیل ۞ بونك اصلی بودرکه عبد المطلب وافعه سنده حفر زمزم ایله مأمور اولوب مباشرت ایتدکده نذر ایدوب اکر الله تعالی بکا حفر زمزمی آسان ایدرسه اولادمك برنی قربان ایده یم دیدی حفر مذکور میسر اولوب زمزم اسمعیل ظهور ایتدکده اولادی اراسنده قرعه ایلیوب جمله نك اصغری واحبی اولان عبد الله دوشدکده انی بوغزلق صددنده اولدقده اقربالری منع ایدوب بریمه یوزدوه قربان ایدوب لحمی اهل مکه یه وحوش وطیوره یدردی (امنه) اصلنده امهٔ ددر همزه الفه قلب اولنوب آمنه دینلور بایله امینه دیمك وزن ایچون وباسلاست ایچوندرمیمك کسره سن اشباع ایدوب تولیدیا طر یقیله ۞ قال فی القاموس امنة بنت وهب ام النبی صلی الله تعالی علیه وسلم انتهی وآمنه قریشیه در زیرا کلابه منتهیه اولوروهی آمنة بنت وهب بن عبد مناف بن زهرة بن کلاب قال فی انسان العیون کلاب اسمه حکیم وقیل عروة ولقب بکلاب لانه کان یحب الصید واکثر صیده کان بالکلاب وهو الجد الثالث لآمنة ام النبی صلی الله تعالی علیه وسلم ففی کلاب یجتمع نسب ابیه وامه انتهی وفیه ایضا انی عبد المطلب عم آمنة وهو وهیب بن عبد مناف بن زهرة وهو یومئذ سید بنی زهرة نسبا وشرفا وکانت

فى حجره لموت ابيها وهب بن عبد مناف وقيل ابى عبد المطلب ابى وهب بن عبد مناف فزوجه ابنته آمنة وقدم هذا فى الاستيعاب فزوجها لعبد الله وهى يومئذ افضل امرأة فى قريش نسبا وموضعا فدخل بها عبد الله حين املك عليها مكانه فوقع عليها فحملت برسول الله صلى الله عليه وسلم وانتقل ذلك النور اليها انتهى (نيچه يوزيك يل عوالم سيرايدوب) معلوم اولهكه بعض اهل تحقيق فتنده دنياك خلقندن اتفراضنه دك اوچيوز التمش يك يلدر بو عالم اجسامك بالكز مدتى بو قدر اولديحق عالم ارواحك امتدادى نقدر اولووا كا قياس اولنه پس رسول اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينك نور پاكلرى عالم لاهوتدن جبروته واندن ملكوته واندن ناسوته نزول ايدوب نشئه عنصريه لرينك تعينه دك يوقدر يك يل عوالم كليه وحزبيه سيرايدوب نيچه يوزيك يل عالم ارواحى وعالم اجسامى دور ايلدى كما قال حضرت الهدايى قدس سره ● بكوب فرمانله بونجه عوالم ● كزركن عالم انسانه كلدك (لاهوت) عالم اسماوصفاتدر (جبروت) عالم مجرداتدر (ملكوت عالم ملائكه در (ناسوت) عالم بشردر (اوشده شمدى كلور انسان وجهنه) وجه بوراده صورت معناسنه در زيرا وجهده صورت وشكل زياده متبندر يعنى كندى ذاتى تعينندن انسان صورتنه كلور تنكيم سياق كلامدن منفهم اولان بو معنادر ياخود آدم تعينندن انسان صورتنه كلور ديمك اوله تنكيم سباق كلام بو معنايه اشارت ايدر (وجهى مرأت اوله رحمان وجهنه) وجه بوراده ذات معناسنه در ذكر جزوٍ ارادهٔ كل طريقيله قال الله تعالى (ومن يسلم وجهه الى الله) وقيل لعلى كرم الله وجهه اى ذاته يعنى رسولك وبا انسانك ذاتى حقك ذاتنه وانوار صفاتنه آينه اولغيچون كاورد ● المؤمن مرآة المؤمن اى العبد المؤمن مرآة الحق المؤمن على احد الوجوه (چون تمام اولدى كما نجه جلا) جلا جيمك كسر يله پرنسنه نك كندى نفسنده اولان ظهور يدر مثلا كونشك پرتوى آينه يه انعكاسندن قطع نظر ظهور يدر ● وفى كتب القوم الجلاء ظهور الذات المقدسة لذاتها بوراده مراد اول نور محمديه نك انسان تعينه كلنجيه دك اولان كمال ظهوريدر (ابتدى استجلاء تجلى انجلا) استجلا پرنسنه نك مظهر نده اولان ظهور يدر ● قال شارح النصوص بالنون الجلاء ظهور الذات بالانسان الكامل الذى هو العين المقصودة من ايجاد العالم والاستجلاء ظهوره بذاته وبجميع تعيناته بوراده مراد مظهر محضدر كه انسانك اندهظهوريدر بو معنايه استجلاء تجلى وانجلا اطلاق اولنور پس تركيبده واوعاطفه ملاحظه اولنور بواوج كلمه نك جلا ايله فرقى بحسب الصورة ثلاثى ومزيد اولمغله اولان فرقلرى كيدرفافهم (بعدذا) اكرچه آدمه كلنجيه اول حقيقت محمديه هر آينده يوز كوسترمش ايدى فاما صورت جامعه وجهى اوزره دكل ايدى زيرا مظهر كمال تجلى يه نامستعد ايدى پس بو معنانك كمال ظهورى آدمده واكليتى فخر عالمك كندى تعينده وجوده كلدى آدمدن اول اولان موجودات اسماء جزئيه وآدم ومن دونه اسماء كليه مظاهر يدر فخر عالم ايسه بوجمله يى جامع اولان اسم اعظمك مظهر تاميدر سلطانله امراسنك ظهورى براولديغى كبى فخر عالمك ظهورى ايله انسانك وسائر موجوداتك دخى ظهورى بردكلدر (صورت آدمكه جامع وجه ايدى) وجهله مراد ذاتدر يعنى آدمك ذاتيكه جامع اسماوظهور جمال وجلال اولوب بوكاله سرافرازاولمش وجن وملك وسائر موجوداتدن افضليت بولمش ايدى (انك اينه برق لامع وجه ايدى) وجهله مراد يوزدر يعنى نور محمدى آدمك يوزنده برق كبى لامع ودرخشان ايدى وآدم اول جمعيتى بونورك بركتيله بولمش ايدى (زيرا اصليدى حقايق جمعنه) يعنى زيرا اول نور محمدى حقايق الهيه وحقايق كونيه نك جمعيتنه اصل ايدى آدم دخى اول جمعيتى انكله بولدى آدمدن اول كلان موجوداتده بو حقايق مطلقه جمعيتى بوغيدى كيمى بالكز جماله وكيمى بالكز جلاله مظهر ايدى (نور الانوار ايدى اراوح شمعنه) يعنى جمله ارواح برشمع كبى ايديكه جمله سنده شمعته اندازاولان اول نور الانوار يعنى نور محمدى ايدى مراد شمع ارواح انور بنك نورى وجمله نورلرك اصلى وشمعه سى ايدى ديمكدر زيرا اول نورك چراغى نور مولادن يانمش وآنده جمله ارواح انواره بويانمش ايدى (انا من الله والمؤمنون منى) (پس هو يتدن تجلى قبلدى ذات) يعنى تعين اول اولان هويت ذاتيه مرتبه سندن اول ذات حق تجلى قبلدى ● والتجلى الذاتى ما يكون مبدأه الذات من غير اعتبار صفة من الصفات معها وان كان لا يحصل ذلك الا بواسطة الاسماء والصفات اذ لا يتجلى الحق من حيث ذاته على الموجودات الا من وراء حجاب من الحجب الاسمائية (تاكه انسان اوله اول رحمان صفات) يعنى انسان صورتنده تعين بوله وآينهٔ آدميدن ظاهر اوله صفاتدن مراد صفات سبعه در كه حق تعالى انسانى اول صفات جامعه وحقايق كامله ايله كندى صفاتى صورتنده خلق ايلدى (لمحرره) آدمكه بوكون صورت رحمانه ايرنجه ● چوق عالمى دور ايلدى انسانه ايرنجه ● پرنقطه ايدى مصحف ذاتنده اوبارك ● بيك عدد اسم اولدى بوقرآنه ايرنجه ● مخفى ايدى كنز ازل ايچره كهر ذات ● هيچ كسنه انى بولمدى بوكانه ايرنجه ● انسان هنرين بولغه سعى ايله جهاندە ● قيل مردا ولانله حذ متى عرفانه ايرنجه ● فرق يل ديديلر مدت هجرانى

یلدز ۞ یعقوب نبی یوسف کنعانه ایرنجه ۞ حقه ایرمش حق کسر صبت وصدایی ۞ ایرمق کبی کیم جلهٔ عمانه ایرنجه
(تا که حب ذاتی سنجلا ایده) فی الحدیث القدسی فاحببت ان اعرف وهو الحب الذاتی (استجلا) که ذاتك مراتب
تعینات مظهوریدر رتبهٔ حبیبیته اشارتدر یعنی تا که اول رحمان صفتی اولان نور محمدی تجلی ذاتی ایله صورت انسانیه
کیروب حق تعالینك حب ذاتنی اظهار ایده وصورت سر محبت اندہ جلوه کر اولہ (سرنی عالمده استعلا ایده) یعنی حب
ذاتی سرنی بوعالم شهادتده عالی قیله زیرا مظهر کامل اولدقجه سر حقیقت قدر وقیمت بولمز وعلو اضافی ظهوره کلمز
فافهم (استدارت ایلدی کیرو زمان) معلوم اولہ که بروج کواکب اون ایکیدر که بور باعی آنی جمع ایدر ۞ برجهادتم که
ازمشرق برآوردند سر ۞ جمله درتسبیح ودرتهلیل حی لایموت ۞ چون حمل چون ثور چون جوزا سرطان واسد ۞
سنبله میزان وعقرب قوس وجدی ودلو وحوت (بعدذا) افلاك حالابو بروج اوزرینه دور ایدر ولکن فلك
اعظم ابتدا میزان برجندن حرکت ایدوب حوته کلنجه یکرمی بریك یل دور ایلدی وحوتدن سنبله یه کلنجه الی
بیك یل وسنبله ده یدی بیك یل دور ایلدیکه مجموعی یتمش سکز بیك سنه اولور ونوع انسانی سنبله دور بنك ابتدا سنده
خلق اولدی اما فخر کائنات علیه اکمل التحیات حضرتلری سنبله نك اواخرنده ومیزانك اوائلنده عالم شهودی
تشریف ایلدی انکچون خاتم الانبیاء اولدی زیرا میزانده سر خلقیت واردر قیامت انك دورنده فور یوحکم آخرت
اندہ ظهور ایدر یعنی اکر فخر عالم علیه السلام مطلقا خاتم الانبیاء والمرسلین اولمیدی وبنیان نبوت مطلقه انکله
ختام بولمیدی دور کلی دخی انلرك زمان سعادتلرنده غایت بولمزوحرکت میزانیه آخر اولمزدی پس یوندن فهم
اولنور که کمالات صوریه ومعنویه نك مجموعی اجمالا وتفصیلا فخر عالمك زمان شریفلرنده ظهور بولوب بردخی نه نبی
مشرع ونه نبی متابعك بعثت ورسالته حاجت قالمدی (لمحرره) برهلال ایدی عالم معنی ۞ طوغدی احمد ده بدر اولوب
یعنی ۞ فسبحان المبدئ المعید پس صاحب محمدیه دیمك استر که فلك اعظم برکره میزاندن سنبله آواخرنه دلك دور ایتمس
ایکن برکره دخی زمان دور ایلدی یعنی رسول اکرم علیه السلام ظهوری اوائلنده میزان برجندن حرکته بدأ
ایدوب دور محمدیه زمان تازه لندی وکره ٔ اثیر مشتعل اولوب ستارهای کیسودار یعنی قویرقلی یلدزلر ظهور ایدوب
شیاطین انکله استراقدن منع اولندیلر الحاصل بودنیا دور ثانیده اولکی صورتنه کیروب امور عجیبه ظهوره کلدی
(تا که مفتاح غیوب اوله عیان) بعض نسخده مفتاح فتوح دوشمش در مآل پردر وعیان کله سی عینك کسریله در
کما سبق قال ابن الکمال فی بعض رسائله هو بکسر العین مصدر من عان الشیء عیانا ای رآه بعینه والناس
یستعملونه بفتح العین وهو خطأ لان العیان بفتح العین مصدر من عان الماء والدمع بعین ای سال انتهی وفی الاخری
العیان بالفتح ظاهر الرق ۞ معنای مصراع بودر که زمانه بردخی دوندی وفلك اعظم ایکنجی کره میزاندن حرکته بدأ
ایتدی تا که مفتاح غیوب وفتوح اولان فخر عالم صحن شهوده کله ودور زمان انکله تازه رونق بوله ودور عالم انکله
تمام اوله بو معنایه برخوش مطلع اولیان آدم کلستان اوائلنده تتمهٔ دور زمان لفظندن مرادی برخوش فهم ایده من
(سلطنت کیم ایتدی دور سما ۞ دور عرشه ایلدی عود تما) یعنی دور سمانك ابتدیکی سلطنت وافلاك سوردیکی
دوران بنه عرشه عودت کوستریجی اولدی الحاصل دور عرشك ابتدای میزاندن اولدیغی کبی انتهای دخی اندن
اولوب جمله دور لرك حکمی عرشك حکمنه منتهی اولدی زیرا احکام آخرت وجنان احکام عرشیه دندر
فافهم سر قوله تعالی (والیه المصیر) فالدور الاکمل الانسانی مبدأه من العرش ومنتهاه الیه (تامزاج عنصر
وحدانیدن ۞ مظهر صوری کله فردانیدن) عنصر اصل معناسنه در وحدانی وفردانی کله لرنده اولان الف ونون
زایددر ربانی وصمدانی کبی یعنی دور فلك دور عرشه منتهی اولدیکه عنصر وحدانی واصل کلی ومقام فردانی
مزاجندن وطبیعتندن برمظهر صوری کله که جمله یی جامع اوله تشکیم عرش عظیم رحمانیت سرنه مظهر اولوب
جمله کلیات وجزئیاتی محیط در بونك اصلی بودر که عرش وکرسی طبیعی ۞ وسموات سبع مذهب شیخ اکبر قدس سره
الاطهر اوزره عنصری لطیف وبونلرك تحتنده اولان عناصر ومولدات کثیفدر پس اکرچه بوعالم مولداته
تأثیر عرش عالی طرفندن کلور فاما بالذات اولان تأثیر ایله بالواسطه نك بینده فرق واردر عرشك تأثیری کلی
وتحتنده اولانلرك تأثیری جزئیدر امدی رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك تعین عنصریلرینه مناسب
اولان دورك عرشه منتهی اولمسیدر (بومراجدن تاتعین بوله قلب ۞ معنوی مظهرده ظاهر اوله قلب) یعنی
بوعنصر کلی مراجندن ابتدا قلب عالم تعین بولوب صورتدن اول برمعنوی مظهرده ظاهر اوله ۞ زیرا عالم صورتده
مظهر صوری اولدیغی کبی عالم مثالده دخی مظهر مثالی وانك فوقنده مظهر معنوی اولور صکره ترتیب ایله
بوعالم صورته تنزل ایدوب بولباسی کیر (چون سرایت ابتدی اصل حب ذات ۞ پس توجه ایلدی عرض صفات)

یعنی اول حب ذاتیله عالم معنایه کوره تجلی واقع اولوب مظهر معنوی اظهار ندنصکره عالم صورته کوره دخی تجلی صفات توجه ایلدی تا که ذات وصفات وصورت ومعنا بر برده جمعیت ایده وقلب وقالب وجسم وروح ازدواج ایلیه (ایندی تعیین برمزاج اعدل ◎ کیم محمد ایدی الك اکمل) یعنی اول توجهدن بو مزاج اعدل حاصل اولدیکه اول مزاج اکملیت اوزره جناب رسالتپناهك ایدی انکچون بو مرتبه نك صاحبنه سلوکنده اصلا تعب بوقدر زیرا جسم لطافت وروح اعتدال اوزره در ◎ غواشی بشریت سائر لرده اولان کبی کثیف دکلدر خبرده وارددر که رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری مسموم اولدقلرنده اول سمك اثری اون ایکی سنه و بایش سنه مرور ندنصکره حالت احتضارده ظاهر اولدی زیرا اکرچه بو خلقی ارشادلری عالم تنزلده ایدی فاما اول تنزل اعدل المراتب اولان مرتبهٔ روحدن ایدی ◎ بناء علی ذلك اون ایکی سنه وبایش سنه ایچنده تأثیرا یتمدی صکره ادنی المراتبه تنزل ایتدکلرنده تأثیرا یتدی زیرا موت بشریت اوزرینه جاری اولور برامر در بو خصوصده انبیا علیهم السلام سائر ناسله مشترکلردر (روحیدر ارواحه مصباح صبوح) مصباح چراغ معناسنه وصبوح فتح صادله صباح دیمکدر یعنی رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك روح شریفلری جمیع ارواحه صباح وقندیل چراغی یعنی کونشیدر کونشك طاوعنده ظلمت کیدوب کوزلو یه کیزلی قالدیغی کبی چراغ روح رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم دخی عالم ارواحی مضیا ایدوب تاریکی عدمی رفع ایلدی وهر مرتبه ده ارواحه دلیل اولدی برسالتك که آلمك چراغ روحانیتیله منور اولمزسه کیدهٔ راه اولوب بیابان فراقده قالوب سر منزل مراده ایره مز (جسمیدر اجسامه مفتاح فتوح) یعنی انلرك جسم لطیفلری بو عالم اجسامده انواع فتوحه مفتاحدر وروح پاکلری جمله ارواحه مبدأ اولدیغی کبی جسم تابناکلری دخی جمیع اجسامه علت غائیه در ◎ وانلرك جسد شریفلری عیسی روح الله کبی سماوته رفع اولنیوب ارضده دفن اولنمق عالم اجسامی حفظ ایچون وخیر و برکات جمیع اقطاره منتشر اولوب امدادلری ظاهر اولمقدر ◎ نتکیم حضرت یوسف علیه السلام صندوقی نیل مبارکك توسطنه وضع اولندقده طرفین برما اولوب اهل مصر غریق نعمت اولدیلر وحضرت یوسف زمانندکی برکاتی بولدیلر فافهم حق الفهم وفصل الامر تفصیلا (الهی) تجلی جمالك مظهر یسن یارسول الله ◎ خدای بی زوالك منظر یسن یارسول الله ◎ نیچه عاشقلرك بلبل کبی آه ایتمون دائم ◎ معارف یاغنك وردتر یسن یارسول الله ◎ وجودك عالم هرده هرزه رحمت اولشدر ◎ بوتشنه دللرك سنی کوثر یسن یارسول الله ◎ دللك حب ازل سرینه مظهر درحقیقتده ◎ انکچون کنت کنزك کوهر یسن یارسول الله ◎ نیچه یك یل سنی بولمق ایچون دورایلدی افلاك ◎ بودوران خلقنك سن مفخر یسن یارسول الله ◎ مشام جان حق یه ایرشدی بوی احسانك ◎ حقیقت مجمرینك عنبر یسن یارسول الله

﴿ مبعث محمد مصطفی علیه الصلوة والسلام ﴾

﴿ قافیة القاف ﴾

کلبروای جان ایلنده سیر فیلن قصر وطاق — نیچه قوردم کور همایون قبهٔ جوهر نطاق
برمقامه قورمشم که صحن فردوس باغیدر — برمرامه قومشم کیم عدن عندالله بلق
برمجلاد ربو عرصه کیم سلیمان پرده دار — برمعلا در بو درکاه طوتر اسکندر یراق
سیرایدر داود مقامات بوحیاتبخش روضه ده — دور ایدر خضر اتده ساقی بادهٔ کوثر مذاق
زیرا اول سلطان کونین بربوزینه اینمیور — شرق وغرب الك اولیسر مکه نه شام وعراق
زیرا ابراهیم وموسی اکا امت اولدیلر — بولنه داود وعیسی قودیلر باش وایاق
نقدر کیم انبیا ومرسلین کیم کلدیلر — جمله اقرار ایلیوب فضلینه ایتدی اتفاق
کوکدن ایندی بوزیکرمی صحیفانی ایتدی بیان — ایندی توراة وزبور انجیل وفرقان اطباق
حق تعالی فضلن الك ایندی بونلرده عیان — کل عالم امت اولوب ایندی اکا التحاق
بیلدی چون الك کالن یازدی اصحاب کبار — سیره اهلی وصفتی ثبت ایلدی بی اختلاق
جمله عالم کاتب اولسه یازسه لر او صافنی — یازمیه لر الا برقطره دکزدن قاره آق
دکله امدی نیچه طوغدی اول رسول کائنات — شرقه غربه نیچه ایدر نوری الك انسیاق
چونکیم ایتدی اقتضا اول دورهٔ عرشیده — تاکه وحدانیت ایده سلطنتده اتساق
پس بولشدی امنه جمع اولدی عبد الله ایله — اعدل ازمان ایچنده نطفه ایتدی امتیاق
کوچدی اول نور اتاسندن ایلیوب عزم سفر — اتا سینك قوندی پس النده ایتدی اعتناق

اشرف اوقات ایچنده اتامندن طوغدی اول ایمن ساعات ایچنده ایندی اندن افتراق
اسعد احوال ایچنده طلعتی ایندی شروق اکمل حالات ایچنده حسنی ایندی انشراق
اوجه حسن ایچره جسمی بولدی فرشده اعتدال احسن وجه اوزره روحی اولدی عرشدن اشتقاق
طوغدی چونکیم شمس کونین عالمه ویردی ضیا تاتاری کوردی شامده مکه دن قصر ورواق
بو اتاسی کوردیکیدر قانی ارواح کوردیکی عالم اعلاده انك نوری اولمز هیچ محاق

﴿ کور کمال قدرتینی نوری جسم وجان ایدر ﴾
﴿ جانلره جان ایدرائی کندویه جانان ایدر ﴾

چونکه طوغدی آنه سندن سجده قیلدی رینه یوزنی درکاهه قودی عرضه قیلدی اشتیاق

بو ایدی اول سوز یکیم امتی ایندی دیلك تاکیم ایده حق تعالی امتن اوددن عتاق
کلدی اول کعبه سجده ایلدی آیاغنه ایلدی ایوان کسری هیبتدن انشقاق

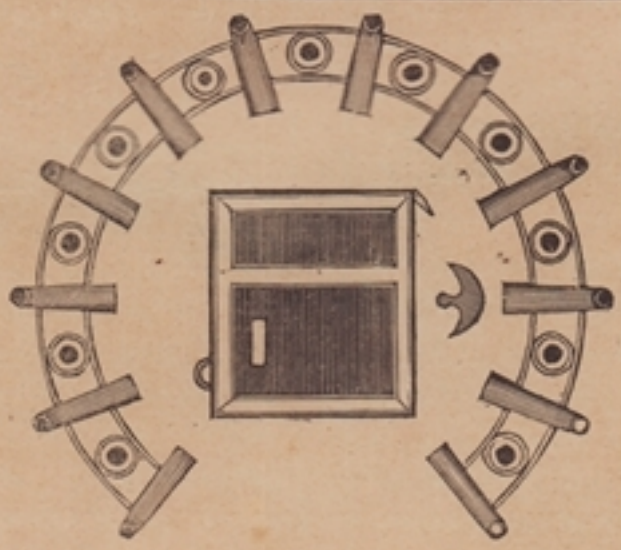

﴿ کعبهٔ مکرمه‌نك صورتیدر ﴾

ساوه بحری یره کچدی یرد کرچیقدی کبرو
اودلری آتش پرستك اولدی جمله انجماق

دره دی نیچه کلیسانك بیقلدی قبه سی
بیره کچدی دوشدی یوزی اوستنه اهل شقاق

کعبه نك درت بوجغندن ایشیدلدی درت کلام
بری یوکیم کلدی چون حق اولدی باطل انزهاق

بودرر ایکنجیسی کیم کلدی سزدن پرسول
کیم انکدر نصر وعزت دینه ایدك ثوثاق

بودررا وچنجیسی کیم کلدی نور الهدن
آچیلوب رحمت قپوسی ظلمت اولدی انغلاق

بودرر دردنجیسی کیم ایردی الهدن خطاب
بانی یز سنی ارسال ایلدك ایله یراق

کوندروب عالمره شاهد مبشرهم نذیر
اولسیدك اولرایدی عرش وفرش سبع طباق

پس خبرویرقبل بشارت بیلسون آنی قولارم
یعنی مؤمنلر کیرسه جنته یوم التلاق

هم خبرویرایله انذارتا ایشتسو نلرآنی
یعنی کافرلر جهنمده اولیسه احتراق

دیدی عبدالمطلب بن کعبه نك ایچنده دم
جمله اصنام سجده قیلدی دوشدی صندی باش وساق

پس جدارکعبه دن پرصوت ایشتدم کیم دیدی
طوغدی شمدی اول نبی مختار حق ایتدی سباق

برنبیدر یوکلان کیم ایده کفاری هلاك
قومیه براهل شرکی یوق اوله اهل نفاق

هم بنی طاهر مطهر ایلیه اصنامدن
امر ایده اوله عبادت اولیه لرکمه عاق

زیرابیك یبل کعبه بتخانه اولوبدرپی خلاف
چون رسول الله ایرشدی قبله دریافن ایراق

ایتدی تعظیم اول بنی یوزلرسوریدی امتی
اکنده خلعت کیوروب اورتدیلراطلس طواق

تاوصالی کعبه سن یوندن قبله لر اعتبار
طوف ایدوب وصلت بوله لردیمه لرالفراق

زیراجمله ممکنات آنك جمالن کوسترر
عالم آفاق وانفس بیری برینه وفاق

﴿ کور کمال قدرتینی نوری جسم وجان ایدر ﴾
﴿ جانلره جان ایدر آنی کندویه جانان ایدر ﴾

چو کلدی عالم ملکه وجودی
دیلدی امتن قبلدی سجودی

دیلرسك یله سن اوصافن آنك
کرك کیم بوله سن وصافن آنك

شورسمه ایتدی اطناب اهل سیره
کیم ایچاز ینه ایرمز هیچ سیره

ولی بزایده لم شول سوزی تصریح
که تفسیروحدیثده کلدی تصحیح

شویل کوندردی الله اول خلیلی
کیم ایتمشدی هلاك اصحاب فیلی

زربیع الاول اثنی عشردی
نظیری نه ملکدی نه بشردی

اتادن طوغدی سنتلو منور
مجسم روح ایدی عقل مصور

اتاسی دیری ایدی جدی هم صاغ
که عبدالمطلبدی اول یوزی آغ

یوسوزه متفقدراهل ادیان
که عبدالمطلب دی اهل ایمان

اشتدی طوغدیغنی اولدی مسرور
دیدی الحمدلله طوغدی اول نور

قبائل جمع اولوب کلدی کاهی
دیدیلرطوغدی اول نورالهی

بودراول کیم آنی الله اعظم
جمیع انبیادن ایتدی اعلم

خبرویرمیشدی توراة وانجیلی
که حق آنی قودن ایتدی تجلیل

که آدمدنبری طوغنجه اول ماه
بیان ایلمشیدی آنی الله

یونك ادینی اول اول وپروبدر
یرادوب پریوزینه کوندروبدر

یونك ادی محمددر ازلدن
بورسمه دیملودرلم یزلدن

پس اکا ایتدیلرغایتده اعظام
ایدردی فخر انکله خاصله عام

عجمی کراولورسه پرده مفخر
انکله فخر ایدر کوکده ملکلر

انکله فخر ایدر اولادادم
انکله فخر ایدر ربجموع عالم

نه عالم بلکه الله فخر ایدر ربیل
انکچون قیلدی خلقدن آنی تجلیل

﴿ محمد فیض حکمندر چون اولدر آیت کبری ﴾
﴿ محمد محض رحمتدر چون اولدر غایت بشری ﴾

﴿ روایتدر ﴾

روایتدر که طوغدی چون اتادن ‌ جهانی قابلدی دو بدزستادن
که تا حق شیاطین اولدی مردود ‌ کو که چیقمقدن اولدی کلی مطرود
اوائلده چیقارزدی سمایه ‌ آغارزدی یوجه جو هوایه
ملکلر سوزنی تا استرافه ‌ آلوب نشرایدهلر شام وعراقه
بوکز چون دیلدیلر کیم چیقارز ‌ ملکلردن یکا کو که بقارز
بیوردی حق تعالی آندیلر اود ‌ شیاطینی ایده رز تا که مطرود
بیوردی چونکه سلطان الملاطین ‌ پس ایتدیلر رجوما للشیاطین
بواول اود در کواکیدن اتارلر ‌ که تا ایره شیاطینه اثرلر
کیمینی اود یقار باشدن ایاغه ‌ کیمینی نقص ایدر آتر ایراغه
بولیاری چو کوردیلر بو حالی ‌ یرینك قالمدی اصلا مجالی
دیرلدیلر پس ابلیسك فتینه ‌ بوایشده تاکورهلر دفتینه
دیدیلر کیم نه حادث اولدی مصنوع ‌ کیم اولدق برسمادن شمدی ممنوع
دیدی وارك طواف ایدك جهانی ‌ عیان ایلیه سز تا بو نهانی
ارادیلر قو شرقا وغربا ‌ طرادیلر یری بعد وقربا
واروبن کوردیلر کیم مکه شهرین ‌ قوشتمشلر ملکلر بطن وظهرین
کوررلر کیم براودن نور ساطع ‌ چیقوب دیرلر بودر برهان قاطع
ملکلر بر برینه مشتلا رلر ‌ که کلدی عالمه اول سراکبر
کلوب بیلدردیلر ابلیسه انی ‌ چاغردی ایلدی آه وفغانی
که طوغمش آیت عالم جهانه ‌ کلوب رحمت بنی آدم جهانه
انکچون وارمدیکز کوك فتینه ‌ که منظر در اکا وامتینه

﴿ محمد فیض حکمتدر چون اولدر آیت کبری ﴾
﴿ محمد محض رحمتدر چون اولدر غایت بشری ﴾

(کلبروای جان ایلنده سیرقیلن قصروطاق) جان ایلندن مراد عالم معنادر (قصر) کوشك وطاق کروچاردا قدر یعنی کل ای عالم صورت سیرندن کوز یوموب عالم معنانك کوشك وسرایندن سیرایدن صاحب دیده واهل بصیرت (نیچه قوردم کورهمایون قبهٔ جوهر نطاق) همایون قوتلودرهمایه نسبتدن حاصل اولش معنادر واونسبت ایچوندر هندی دیه جك پرده هندو دیدکاری کبی عرتلوومرتلودخی واوله بویله در آخرنده نون اول نسبتی تأکید ایچوندر تنکیم یا ایله کلان نسبتلری تأکید ایچون کله نك آخرنه نون کلور شیرین کبی شیره نسبتده (نطاق) قوشاق معناسنه در یعنی سیرایله نیچه جوهر قوشاقلی مبارك قبه قوردم (برمقامه قورمشم کیم صحن فردوس باغیدر) یعنی اول قوردیغم قبه همایونی برمقام عالیده قوردمکه فردوس باغنك تاورتاسیدر (صحن) وسط الدار معناسنه در (برمرامه قومشم کیم عدن عندالله باقی) مرام مقصود ومطلب دیمکدر باقی معناسنه در عدنك صفتیدر ترکی اولق بعیددر بومصراعك معناسی مصراع اوله قریبدر یعنی قبه همایونی برمحل طلب ورغبته وضع ایتشمکه عندیت ایله متصف اولان عدن باقیدر یعنی جنت عدنده (فی مقعد صدق عندملیك مقتدر) مقامیدر فردوس وعدنی تخصیص بالذکر ایتدیکه بوایکیسی خواص ومقربینك آرامکاهیدر ومحل تجلی جناب الهیدر (برمجلی در بوعرصه کیم سلیمان پرده دار) العرصة کل بقعة من الدور واسعة لیس فیها بناء کافی القاموس و یقال عرصة الدار وسطها کافی الاختری یعنی بنم قبه همایون قوردیغم مقام عالی برمجلی وروشن و پاك میدانلر که حضرت سلیمان علیه السلام کبی جن وانسه حکم ایدن عظیم الشان پیغمبر اول میدانده قوریلان خیمه وخرکاه وقبه مماالرتفاع وعرش اعظم جاهك پرده دار یدر وخدمت حجاب وتفاویده مقامك ثابت و پایدار یدر (برمعلی در بودرکاه طوتر اسکندر براق) درکاه بوراده قپواوکی وآستان معناسنه در یعنی بودرکاه بردرکاه عالیدرکه اسکندر کبی شرق وغرب اهلنی زیرتصرفنه وتحت تسخیرنه آلان اولو پادشاه اندهٔ خدمتکذاروارآت و براق طوتر براقك تفصیلی معراجده کلور (سیرایدر داود مقامات بوحیاتبخش روضده) داود ایله مقاماتی جمع ایتمده

اطافت واردر زیرا داود علیه السلام خوش آواز اولغله مشهوردر مقامات که علم موسیقی ادوارنده معروفدرحسن صوت اوازمتدندر (روضه) چایراووچنلو پردر یعنی حضرت داودعلیه السلام کبی (یاداود انا جعلناك خلیفة فی الارض) طراز یله معلم اولان خلافت کبری اهلی یوحیا بخش روضه ده مقامات سیر ایدیجیدر یعنی مقام حبیبك سیرجیسیدر یوخسه صاحبی دکل فافهم (دورایدرخضرانده ساقی بادهٔ کوثرمذاق) دور بوراده اداره معناسنه در ساقی اغنده صوار بجی دیمکدر اما اصطلاح شعراده باده مجلسنده قدح سورنه دیرلرخمرجنسندندر اما پخته اولیانه باده دیمزلر (می) مسجد درمیخانه سجی طوردیغی اودر ۞ کاشن جنده صحبت چونکه غالدی یارینه ۞ یارله میخانه لر کیجینی کل خوش کور یوکون ۞ کوثرمذاق صفت مشبهه درکان ایرونیکوکاروامثالی کبی تنکیم فن فرسده مهارتی اولانلرظاهردر مذاق لذت وداد دیمکدر یعنی خضر کبی آب حیات توش ایلین وجودشریف یوحیا بخش روضه ده ساقیلق ایدوب بادهٔ کوثر مذاق یعنی کوثر لذتلی وچاشنیلی باده اداره ایدرزهی شرف (عراق) کسرله بلاد معروفه در طولی عبادان دیدکاری شهردن موصله دك وعرضی قادسیه دن حلوانه دکدر وارض عراق دیرلراسفل ارض عرب اولدیغیچون (کوکدن ایندی یوزمکرم صحف انی ابتدی بیان) یعنی بعض انبیایه نزول ایدن صحف مکرمه ده فخرعالم صلی الله علیه وسلم بیان اولنمش ایدی صحف کتابك غیری یه دیرلر مثلاحروف تهجی که حضرت آدم علیه السلام نزول ایتمشدر یرصحیفه در پس صحف رساله حکمنده اولدی و یو صحف مذکورهٔ بیان جناب پیغمبری مشتمل اولدیغی کبی کتب ار بعه دخی بالاتفاق انك ذکرنی متضمن اولدی الحاصل جمله انبیایه واممه فخرعالمك فضلی اعلام اولنمش ایدی (اطباق) طاء مهمله نك تشدیدیله اتفاق معناسنه (التحاق) اولاشمق یعنی جمله سی انك سلسله سنه بنداولنوب امت اولمقلق یوزندن اکفاوشدی (اصحاب کبار) یعنی انبیانك اصحاب کباری انك کمالاتی یازوب کتابلر ایلدیلر (سیره اهلی وصفنی ثبت ایلدی بی اختلاق) اختلاق افترا وکذب دیمکدر یعنی اصحاب تواریخ انك اوصافنی کذب وافتراسز اثبات ایلدیلرو کتابلر انشا ایدوب اندن درج فیلدیلرآدمدن فیامنه دك هرعصراهلی توارث ایدوب جمله نك قتنده معلوم اولدی (انساق) سورلك (چونکیم ایتدی اقتضا اول دورهٔ عرشیده ۞ تاکه وحدانیت ایده سلطنتده اتساق) اتساق جمع اولق ونظام اولق وبرابراولق کافی الاخری اما بوراده مناسب اولان سورمك معناسنه اولقدر (بعدذا) یوقاروده شرح اولندیکه خواجهٔ عالم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك زمان ظهورلرنده دورعرش تجددایدوب فلك میزان برجنه کیرمش ایدی و بودوره دورکلیٔ وحدانی دیرلرزیرا جمیع ادوار بروجی مشتمل در یونك وفتنده ظهورایدن مولودك جسمی وروحی هروجهله کلیت بولورصوری ومعنوی اعدلیت وکلیت ایله متصف اولور پس معنی دیمك اولورکه تاکه دورکلیٔ عرشده وحدانیت وفردانیت معناسی سلطنت وحکم ظهوردهٔ منسق ومنتظم ومجتمع اوله الحاصل دورك کلیتی ایله صورت ومعنی اتحاد بوله پس اول وقت کلی وزمان جامعده آمنه عبدالله ایله جمع اولدی یعنی مکهٔ مکرمده شعب ابی طالب دیدکاری یرده که جمرهٔ وسطی یانده برمحل ایدی ابوطالب ایام منی ده اورایه نزول ایدردی واول کون یوم الاثنین ایدی دیمشلر (پس بولندی آمنه جمع اولدی عبدالله ایله ۞ اعدل ازمان ایچنده نطفه ابتدی استباق) (نطفه) ماء الرجل (استباق) تسارع وتسابق یعنی سرعتله مستقرنه ایردی ورحمده قرارقیلدی بوندهٔ اشارت واردرکه ولدارکك اولق ارك نطفه سنك تقدمیله در دیشی اولق خلافیله در (اعتناق) ال بوینه صالمق وقوجاقلق بوراده مراد اول نورك آمنه نك آکنه انتقالی واتصالیدر ۞ کتب سیرده مسطوردرکه بعض خواتین عبدالله ك النده اولان نورسببیله عبدالله رغبت ایدر واموال عرض قیلوردی صکره آمنه یی تزوج ایدوب اول نورآمنه یه انتقال ایتدکده نصکره رغبت کسلدی زیرا اولکی آب وتاب قالمدی وفی الحدیث (ماولدنی بغی قط منذ خرجت من صلب آدم ولم تزل تتنازعنی الامم کابرا عن کابر حتی خرجت من افضل حیین من العرب هاشم وزهرة (وفی الحدیث انا انفکم نسبا وصهرا وحسبا لیس فی آبائی من لدن آدم سفاح کلها نکاح) ای کنکاح الاسلام وهو من اعظم العنایة به صلی الله علیه وسلم والمراد بنکاح الاسکام مایفید الحل حتی یشمل التسری بناء علی ان ام اسمعیل علیه السلام کانت مملوکة لابراهیم علیه السلام حین ولدت باسمعیل علیه السلام ولم یعتقها ولم یعقد علیها کذا فی السیر الحلبیة (یقول الفقیر) اما ان قریشا کانوا یعبدون الاصنام فلا یقدح فی صحة نسبه وحسبه علیه السلام وکذا فی صحة نکاح ابائه فان صحته تبتنی علی استجماع الشرائط وعبادة الاصنام امر آخر لاینافیه وقول ابراهیم علیه السلام (واجنبنی و بنی ان نعبد الاصنام) وقوله تعالی فی حقه (وجعلها ای کلمة التوحید کلمة باقیة فی عقبه قد لایستلزم تباعد جمیع الاولاد خصوصا الاحفاد عن عبادة الاصنام و یکفی فی بقاء کلمة التوحید فی عقبه ان لاینقرض قرن ولاینقضی زمان الاوفی ذریته من هو اهل التوحید ولوواحدا سواء کان

توحیده شرعیا اولا فافهم وتمامه فی تفسیرنا المسمی بروح البیان (لمحرره) پاك اولور اصداف پاكلك كوهری ۞ صاف اولور ساقی اولان كانلك زری ۞ بكزه من شول شوره زارلك آینه ۞ عالم ایچره مصطفانك كوثری ۞ سنبل تر اولدی آهوی دشت ۞ انكیچون بولدی مسك اذفری ۞ سوسنك انكار ایدنلر حالنی ۞ چكدی غمدن سینه سینه خیری ۞ چون تراحمدو وكادی برله ۞ پاك تردن بتدی ورداحمری ۞ آندن الدی فیض پاكی چون شكر ۞ حقیا مصر وجودك نیلری (اشرف اوقات ایچنده آنه سندن طوغدی اول) ربیع الاول آینك اون ایكنجی اثنین كونی مشتری ساعتنده عالم شهودی تشریف ایتدیلر ووالدلرینك مدت حملی اصح روایات اوزره محام طقوزآی اولمق مسطور ومصرحدر (ایمن ساعات ایچنده ابتدی آندن افتراق (ایمن) زیاده میمون ومبارك (اسعد احوال ایچنده طلعتی ابتدی شروق ۞ اكمل حالات ایچنده حسنی ابتدی اشراق (طلعت) بوراده یوزوجمال معناسنه در (شروق) بالضم طلوع ایتمك (اشراق) بلدرامق (اشتقاق) یقال اشتق منه ای خرج (بعد ذا) روح روان بوقدر عوالمك مراتبی سیر ایدوب واطوارنی طولاشوب صكره جسمله تعین بولدیغی اسرار مكتومه دندر بناء علی ذلك امساك اولندی (رواق) رانك قلعه سیله چارطاق ویوجه او یعنی رسول اكرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك حین ولادتلرنده نور وجودلری اولقدر عالمه منتشر اولدیكه والدلرینك اول نور وضیا ایله مكه ده طوردقلری برده ارض شامده حوران اوامی دیدكاری ناحیه ده بصری دیئلان شهرلك سرایلرینی وچارطاقلرنی سیرایلدی یوعالم كشافنده والدلرینه بوقدر انجلا ومشاهده حاصل اولیحق عالم اطافتده یعنی سموانده ملاء اعلایه وارواح طیبه یه نه مرتبه ده تجلی وانكشاف ونور ظاهر اولمق كرك اكا قیاس اولنه (محاق) میم مثلثه ایله آیك آخرنده یاخود آی آخرنده اوج كیجه ویاخود آی كرلتوب صباحده واخشامده كورنمكه دیرلر پس انك نوری محاق اولمزدیمك یعنی طولنمز وكورنمك ایتمز بلكه دائما بدر اولوب عالم اعلایه متصل اولور (الهی) طوغدی نورك عالمه و یردی ضیا ۞ زائل اولدی ظلمات ارض وسما ۞ شاد اولوب اول دم دیدی یای وكدا ۞ مرحبا ای فخر عالم مرحبا ۞ عالمك كولدی یوزی كلدك چوسن ۞ قلب آدم اولدی تشریفكله شن ۞ نوره غرق اولدی جهانده جان وتن ۞ مرحبا ای نور عالم مرحبا ۞ مقدمك كوزلردی چشم نركسان ۞ حاضر ایدی كلمكه باغ جهان ۞ تازه لندی چون بهار آخر زمان ۞ مرحبا ای فخر عالم مرحبا ۞ مولد پاكك اوقنسون عالمه ۞ شربت فیضك صاچلسون آدمه ۞ ایرمدی اولكی امت یودمه ۞ مرحبا ای فخر عالم مرحبا ۞ سنده ظاهر اولدی چون نور ازل ۞ عاشق ومفتونك اولدی هر كوزل ۞ حقیا آوازخوبیله دی كل ۞ مرحبا ای فخر عالم مرحبا (سجده قیلدی ربنه) فی سجوده اشارة الی ان مبدأ امره علی القرب من الحضرة الالهیة وصارت نهایة المراتب بالنسبة الی الغیر بدایته علیه الصلاة والسلام فافهم جدا (عرضه) ها علامت تقلدر یعنی عرض یدن عجمی یه نقلك نشانیدر پس عرض دیه جك یرده عرضه دیمك تصرفات انجام اوزرینه در (عناق) عتق العبد عتقا خرج عن الرق قال فی الاختری العتاق بالفتح والكسر ولكن قیل الكسر افصح حریت یعنی آزادلق (كلدی اول كعبه سجده ایلدی ایاغنه) كعبه سر ذاته اشارتدر ولم الفری اولمق حسبیله تعین اول مظهریدر پس كعبه نك رسوله سر فرو ایتمسی اكا تابع اولدرلك دخی انقیادینه اشارتدر انكیچون عالم اجسام واروا حده فخر عالمه تابع اولدق نسنه قالمدی وكعبه نك ایاغنه كلمسی یرندن نقلی مستلزم دكلدر بلكه تمثل طریقیله در ویاخود ایجاد واعدام قبیلندندر فهمی مغلق نسنه در هر كسه یوقیو آچلمز فافهم والله تعالی الهادی (ایلدی ایوان كسری هیبتدن انشقاق) ایوان همزه نك كسریله عربیده بیوك صفه یه دیرلر اما عجم فتح همزه ایله چاردا ق معناسنه استعمال ایدرلر قال ابن الشیخ الایوان معرب اسم لسقف لایكون لبعض جوانبه جدار وكسری بكسر الكاف وفتحها اسم لمن یملك الفرس یوراده كسری دن مراد نوشروان در كه اول ایوانك بناسنه یكرمی سنه دن زیاده امك صرف ایلدی و بروجهله بنا ایتدیكه وسعتده واحكامده اعاجیب دنیادن ایدی ارباب مملكتی ایله اوراده اوتوردی وانك ایچون یر بساط دوزدرمش ایدیكه التمش ارشون طول والتمش ارشون عرضی وارایدی وانواع جواهرله مرصع ایدی بروجهله كه ازهار ربیع اولسه اول بساطك الوانی شكوفه لرغناسن و یردی حضرت عمر رضی الله تعالی عنه زمان خلافتنده اكاسره نك دولتی نهایت بولوب كسرانك تاجی وفوشانی وبساطی حضرت عمره كلدكده بساطی پاره پاره ایلوب بین المسلمین تقسیم ایلدی حضرت علی رضی الله تعالی عنه یه اندن بر قطعه حصه اصابت ایتمش ایدو الله یك دیفاره بیع ایلدی ۞ روایت اولنور كه فخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرتلری عالم شهودی تشریف ایتدیكی كیجه ایوان كسری منشق اولدی یعنی یاریاوب اون درت شرفه سی یره دوشدی وسكز شرفه سی قالدیكه حضرت عمر رضی الله عنه زمان خلافتلرینه كلنجه سكز عدد كسری فرسه مالك اولدیلر انلرك كوتنده فارس مملكتی فتح اولندی اول

ایوان ایله بغداد آرامی برمرحله برایدی هارون الرشید خلیفه کونده امر ایدوب اول فلان اثری نقض ایندردی معلوم اولهٔ که فخر عالم کسرای کبری یعنی انوشروان زماننده دنیایه کلدی کما قال ولدت فی زمن الملك العادل زمان بعثنده سلطنت انوشر وانك اوغلی هرمز اوغلی خسرو انتقال ایتمش ایدی امی پروزولقی خسرو ایدی کما قال شیخی ۞ چوخسروملك نشانن تیرا وررلر ۞ ادبنی خسرو پرویزاورر لر ۞ بوخسرودر که شیرینه اضافتله مشهوردر کما قال حضرت الشیخ هدایی قدس سره ۞ خسرو شیرینك مفتونی ۞ فیس ایسه لیلی مجنونی ۞ وبوخسرودر که رسول اللهك نامه سن پرتوب بددعا الدی وعاقبتی خیر اولمدی وآخرا کاسره یزدجردبن شهریاردر (ساوه بحری بیره یکدی بردکز چیقدی کیرو) ساوه بلاد جیلدن بربلده نك اسمیدر آنك قربنده طبرمه دکزی کبی غایت اوزون واینلو برصووار ایدی شب میلاددده بارادة الله تعالی پره یکدی وآندن اثر قالمدی واول صویك قربنده معتبر کنیسه لر وچارشووبازارلر وار ایدی صوقورومق حسبیله جمله سی خراب اولدی واول کیجه ده فرات صوبی که کوفه قربنده در طاشوب دمشق وعراق اراسنده اولان یادیه یی طولدردی دریا ایلدی (اودلری آتش پرستك اولدی جمله انحماق) انحماق محواولمق یعنی مجوس طائفه سنك بیلدنبر وحفظ ایتدکاری آتش اول کیجه ده سوبندی (اهل شقاق) اهل عدوان ومخالفت وسمی به لان کل واحد من العدوین فی شق غیرشق الاخر (ازهاق) مضمحل اولمق حقدن مراد اسلام وقرآن وباطلدن مراد کفروشر کدر قال الله تعالی (وقل جاء الحق وزهق الباطل ان الباطل کان زهوقا) (کلدی سزدن بررسول) قال الله تعالی (لقد جاءکم رسول من انفسکم) ای من جنسکم لامن الملائکة لان الاستفادة من الملك امر مشکل لکونه ذی جهة واحدة وهی النور فقط (وثاق) بوراده اعتماد واعتقاد معناسنه در (کلدی نور الله دن) قال الله تعالی (قد جاءکم من الله نور) وهو النبی صلی الله تعالی علیه وسلم (انغلاق) غین معجمه ایله قپوقپانمق (یانبی یرسنی ارسال ایلدك ایله یراق) قال الله تعالی (یاایها النبی انا ارسلناك شاهدا) علی من بعثت الیهم صدقوا او کذبوا (ومبشرا) للمؤمنین بالجنة (ونذیرا) للکافرین بالنار (وداعیا الی الله) ای الی توحیده (باذنه) ای بتیسیره (وسراجا) یستضاء به فی ظلمات الجهل والغوایة (سبع طباق) قال الله تعالی (خلق سبع سموات طباقا) ای مطابقة قال فی التفسیر الفارسی طبقه طبقه یکی بریالای دیکری (یوم التلاق) قال الله تعالی (یلقی الروح من امره علی من یشاء من عباده لینذر یوم التلاق) ای لینذر الناس العذاب یوم التلاق وهو یوم القیامة لانه یتلاقی فیه الارواح والاجسادواهل السموات والارض (انذار) قورقتمق والنذار نهی الخبر الضار (جدار) دیوار (سباق) بوراده سبق معناسنه در یقال سبقه ای تقدم علیه فهو سابق ای متقدم (نفاق) اظهار الایمان باللسان وکتمان الکفر بالقلب (هم بنی طاهر مطهر ایله اصنامدن) اصنام صنمك جمیدر اتاجدن ویاتوندن ویاکومشدن انسان صورتنده دوز یلان پوتدر طاهر کندی نفسنه نسبتله ومطهر خلقه نسبتله در (عاق) عاصی معناسنه در (زیرایبك بیل کعبه بنخانه اولو بدر بی نزاع) معلوم اولهٔ که خزاعه قبیله سنك عظماسندن عمرو بن لحی دیرلر برکیسه وارایدی ارض جزیره دن عقیقدن هبل نام پرپوت کتورب حضرت کعبه نك ایچنه وضع ایلدی اندن مقدم کعبه ده پوت پوغبدی صکره ایچروسن وطشره سن پوتلرله طولدردیلر ومذکور عمرو اوچبوز بیل معمر اولوب کعبه یی ضبط ایتدی واندن صکره ایکیوز بیل دخی اولادی متصرف اولدیلر اولادندن صکره قریشه انتقال ایلدی وانلردخی بشیوز بیل قدر متصرف اولوب مجموع مدت بیك سنه اولدی (اکثنه خلعت کیوروب اورتدیلر اطلس طواق) معلوم اولهٔ که اسلامدن طقوز بیل مقدم تبع حمیری نامنده بر پادشاه کلوب کعبه یی ابتدا سخنیانله اندن صکره الاجه یمن پرده لریله اورتدی صکره حضرت رسالتپناه علیه الصلاة والسلام ثیاب یمنیه اورتدی صکره کلنلر قرمزی وبیاض دیباج اورتدیلر صکره خلفاء عباسیه دن ناصر لدین الله خلیفه کونده سیاه حریر اورتلوب بوآنه دك انك اوزرینه قالدی وچون حضرت کعبه سر ذاته اشارتدر سیادت معناسنی مشعر اولان سواد اکا مناسبدر وبولباسده دخی حکمت بودر که ذات پرسر عظیمدر که دائما صفات وافعال لباسلریله مستور اولمق کرکدر کما قال العارف المولوی ۞ کفتم ارعریان شود اودرعیان ۞ نی تومانی نی کثارت نی میان ۞ وانسانك انواع لباس ایله ملبوس اولسی دخی اکا اشارتدر پس حقیقت دیتلان معنی دائما لباس شریعتله سر پوشیده کرکدر پسالکك شریعتی وحسن عبارتی اولسه انك حقیقتی واشارتی مرد ودر زیرا حکمته مخالفدر کما قال حضرت الهدایی ۞ طولسه سر که نور حقیقت ۞ کرکدر ظاهر کده فرض وسنت ۞ مثلا بر کیمسه تجلی علمیدن بعض مرتبه حصه مند اولمق حسبیله (انا اعطیناك الکوثر) آیتنده بوخطاب یزه در دیوب ای فلان سکا علم جلیل وفیض جزیل ویردك دیمك درست دکلدر زیرا ابتدا علما مظاهرك تفاسیر جلیله ده ثبت ایتدیکی معنایی بطریق العباره نقل ایدوب صکره بونده اهل ارثه بطریق الاشاره حصه وار دردیمك

کر کمر که عبارتی رفع ایدوب کندو بی تصریح ایدن کیمسه بی ادب وبلکه طریقندن کافر اولمش اولور نعوذ بالله تعالی وبومقوله وضع ناهمواره الیته صوری ومعنوی تنزل واردر پس محافظهٔ ادب لازمدر منصور حلاج انا الحق دیمسیله روحی روح رسولدن اوچیوز یل قدر محجوب اولدی زیرا کرچه منصور اول سوزی بحسب التجلی تأویل ایله سویلدی فاما ظاهر شرعه مخالف اولغله حقنده اسم قهارك اثری ظاهر اولدی بومعنادن بی خبر اولان زمانه مدعیلری اسانلرینه کلمی سویلرلر و برمعنالك حقیقتیله متحقق اولمسزین ادعا ایلرلر واد عالرنده ادبدن طشره چیقارلر واساس شریعت وطریقتی یقرلر (ومن الله الاعانة علی رد الملاحدة الطغام بالحجة والکلام والسیف الصمصام) (تاوصالی کعبه سن بوندن قبله (اعتبار) یعنی دنیاده طواف کعبهٔ صوری تذکیر طواف کعبهٔ معنوی ایچوندر تنکیم اعیاد دنیا اعیاد آخرتی تذکیردر پس صورتدن معنایه انتقال لازمدر بالکز صورت عالمك وصالی کفایت ایتمز معنی عالمك وصالنه دخی دخول ایتمك کرکدر بر کیمسه نمازده ارکان معلومه وافعال مخصوصه بی علماء یازدیغی اوزره برینه کتورمکله حجابدن فورتلمز بلکه هر وضعنده برمشاهده لازمدر هیچ اولمزسه مراتب احساندن (فان لم تکن تراه فانه یراك) مضمونیله تحقق لازمدر زیرا ادنای درجات کشفدر (لمحره) الهی قطره دن دریایه ایرکور ❁ چکور صورتدن معنایه ایرکور ❁ بوادنی عالمه میل دلی کس ❁ شهودی سراوادنایه ایرکور ❁ زیرا جمله ممکنات آنك جمالن کوستر (کما قال المولی الجامی) جهان مرآت حسن شاهد ماست ❁ فشاهد وجهه فی کل ذرات ❁ یعنی هرائر برصفتك وهر صفت بر ذاتك مظهر بدر پس بوملك وملکوت مرآتنده مشاهده اولنان آثار حق وجمال سره مطلقدر الحاصل حق منعینی صاحب بصیرت اولنلر کورلر فاما کنه ذاته نه نبی ونه ولی ادراك ایتمز انکچون اعرف مخلوقات (فاعلم انه لااله الاالله) خطابیله مخاطب اولوب مرتبهٔ الوهیته علمی تعلیق ایله مأمور اولدی زیرا انك وراسنده نعت وحکم واسم ورسم اولمز و کیمسه اول سره مهیمه یول بولمز (عالم آفاق وانفس بیری بیرینه وفاق) وفاق کسرله موافق اولق یعنی بوخصوصده عالم انفس وآفاق بری برلر یله متفقدر الحاصل جمله سی آیینه در زیرا انفس آفاقك اجمالیدر آفاقك دلالت ایتدیکی نسنه لر بالجمله انفس دخی دلالت ایدر تنکیم کتاب محمدیه اواخرنده بعض بیان کلسه کرکدر آفاق کشینك نفسندن قطع نظر تعیناتدر مثلا زیدك نفسنده جمله حیوان وجماد آفاقدر (الهی) دیه لم الحمد لله الغفور ❁ طوغدی نور فخر عالم مصطفی ❁ دیه لم الشکر لله الغفور ❁ طوغدی نور فخر عالم مصطفی ❁ ایتدی چون دنیایی تشریف اول وجود ❁ اول نفسه قیلدی مولایه سجود ❁ کندی ظلمت کلدی انوار شهود ❁ طوغدی نور فخر عالم مصطفی ❁ کعبه دن آوازایشتدیلر فتی ❁ کلدی دیو اول جناب حضرتی ❁ مژده لر بولدی جهانده امتی ❁ طوغدی نور فخر عالم مصطفی ❁ کوردیلر برهان حق اولدی عیان ❁ یتلری صندی عدونك اول زمان ❁ طولدی اول آوازدن جان وجهان ❁ طوغدی نور فخر عالم مصطفی ❁ ایلیوب قلبك ریادن پاك وصاف ❁ مصطفانك سنتی طوت بی خلاف ❁ قیل جمال کعبه سن حق طواف ❁ طوغدی نور فخر عالم مصطفی (چوکلدی عالم ملکه وجودی) رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك مولدی اولان سعادتخانه ده اختلاف اولنمشدر بعضیلر صفایانده هارون الرشیدك خاتونی زبیده نك بنا ایتدیکی مسجدك یردر دیمشلر معاویه نك ایام خلافتده بنا ایتدیکی مسجدك بریکه حالا ازقیلنور حضرت خدیجة الکبری رضی الله تعالی عنهانك سعادتخانه سی ایدیکه حضرت فاطمه واخواتی اول خانه ده عالم شهودی تشریف ایتمشلردی ورسول اکرمك مولدی اولان خانه مسجد حرامدن صکره افضل بقاع الارضدر دیمشلر وفیه کلام فوقه غیرخفی علی اهل المذاق من اهل الخبر والمعاینة فافهم (دیلدی امتی قیلدی سجودی) ابتدا کلام شر یفلری (جلال ربی الرفیع در) بعضلر دیمشلر که ابتدا (الله اکبر کبیرا والحمد لله کثیرا وسبحان الله بکرة واصیلا) کلامیله فتح دهان ایلدی اما نصکره مقصودنه ایسه انی دیلدی (بعدذا) حال طغولیتده برقاچ کیمسه لر تکلم ایلدی ازجمله فخر عالم صلی الله علیه وسلم کهذکر اولندی وحضرت نوح وحضرت ابراهیم وحضرت موسی وحضرت عیسی ووالده سی مریم وحضرت یحیی وحضرت یوسفك شاهدی کما قال الله تعالی (وشهد شاهد من اهلها) وحضرت یوسفك دخی بطن مادرده ایکن تکلم ایتدی دیمشلر و برخاتون دخی آغسر دقده رحمنده اولان جنینلرین یرحمك الله صدا سی کلوب جمله حاضر اولنلر ایشتدیلر و برطفل دخی زنا ایله متهمه برخاتونك براقی حقنده تکلم ایلدی و برطفل دخی والده سی اخدوده طرح اولنمق مراد اولدقده امتناع ایتمکین (اصبری فانك علی الحق) دیو تکلم ایلدی و برطفل دخی که فرعونك قرینك ماشطه سی اوغلی ایدی مراضع ایکن تکلم ایلدی و برطفل دخی که مبارك الیمامه دیوملقب ایدی طوغدیغی کون حضور رسول الله ده حقیقت رسالته شهادت ایلدی وبوقصه جمودا عده اولدی دیمشلر وشیخ اکبر قدس سره الاطهر حضرتلرینك کرمدلری زیب سن رضا عده ایکن

تكلم ايلدى روح البيان نام تفسير يازده سوره يوسفده مفصلا بيان اولنمشدر (تحرره) سويلدن حقدر يو باقمه بلدن ۞ سويلين حقدر آچوب كامل ديلن ۞ سويلرمى عاشقك جان بلبلى ۞ آچلور كورسه يوكون جانان كلن ۞ كيمى طوطيدن يوكون انسان اولان ۞ يو يلور بيلز اوسوزك حاصلن ۞ طفله فيض نطق ايدر مول قيچن ۞ حكمتيله استه الق الن ۞ حقيا انجه كنوله مقبول ايسه ۞ تيروش يولشدر الحق مزلن (شورسمه ايتدى اطناب اهل سير ۞ كيم ايجاز يله ايرمز هيچ مسير) قال فى تهذيب المصادر الاطناب فراوان كفتن يعنى چوق سويلمك سوزى اوزاتمق ايجاز انك مقابليدر يقال اوجز الكلام اى اختصره (وسير) صفت وخلق وطريقت وهيئت معناسنه در ومسير سير وذهاب ديمكدر يعنى اهل سير اولقدر وصافلق ايدوب كلام ايتمشلردر كه ايجاز يله يايله سير وسلوك ايرمز فكيف اطنابه يعنى بو خصوصده زياده تفصيل واردر ولكن بر تفسير وحديثده كلان وجه اوزره اقتصار ايدلدى لم زيرا جمله اقوالك اصحى تفسير وحديثده تصحيح اولنانلردر غيرى كتابلرده يازيلان بو مرتبه دكلدر وهم هر سوز بو مقامده درج اولنسه كتاب كبير الحجم اولوب مطالعه سنه مشغول اولنلره ملامت كلور (تحرره) مختصر ايله مطول سوزلرى ۞ مهر ومه بسدر براق يلدزلرى (شويل كوندردى الله اول خليلى ۞ كه ايتمشدى هلاك اصحاب فيلى) يعنى الله سبحانه وتعالى فخر عالم صلى الله تعالى وسلم حضرتلرينى اصحاب فيلى اهلاك ايتديكى سنه ده دنيايه كوندردى بعضيلر يوم فيله ديمشلر قصة فيل على وجه الاختصار بودر كه ابرهه كه يمن پادشاهى ايدى صنعا شهرنده بر كنيسه بنا ايلدى تا كه حجاجى مكة مكرمه دن اورايه دوندره پس حضرت كعبه يى تخريب ايچون يانه يك فيل الوب عسكر يله چيقدى واول فيلك اراسنده بر فيل عظيم وارايدى كه مقدم الكل ايدى هربار كه انى حرم شريفه توجه ايتدرسه لر حركت ايلمز چون كيرو غيرى طرفه دوندرسه لر يلردى بو اثناده الله تعالى طيرابابيلى كوندردى كه هر بر يندن منقارنده برطاش وايا قلرنده بر طاش وار ايدى اول قومك اوزرينه براقوب جمله هلاك اولدى ۞ حيوة الحيوانده كلور كه طيرابابيل بين السماء والارض آشيانه دزوب هواده پاودى چيقار رسبحان القادر وفيلى طائفة هندتعظيم ايدرلر زيرا عجائب مخلوقاتدندراند. اولان عظم صورت وبديع منظر وطول خرطوم ووسعت اذن وطول عمود ويره خفته باصمق شويله كه انسان يانندن كچسه حس اولنمز غيريد بولنمز ودرتيوز پيل قدر معمر اولور وتأديب قبول ايدرادراكى غالب حيواندر (ربيع الاوله اثنى عشردى ۞ نظيرى نه ملكدى نه بشردى) يعنى ربيع الاول اينك اون ايكنجى اثنين كونى طلوع فجرده دنيايى تشريف ايتديلر علماى حقيقت قتنده اصح اولان بودرز يرا كيجه عالم ذاته وكوندز عالم صفاته اشارتدر اوو قتده ولادت ايدن مولودك طرفيندن حظاوفاسى اولور (اتادن طوغدى سنتلو منور) يعنى سنتلو صورتنده ولادت ايلدى تا كه ختان وقتنده كسه آنك عضوى كورميه قال فى الخصائص الصغرى لم ترعورته قط ولور أها احد طهرت عيناه (بجسم روح ايدى عقل مصور) يعنى عقل وروح كه مجرد اتدندر جسم وصورته كلش بشكل يغمبرده كورمش ايدى بعض مكاشفلر حضرت عيسى عليه السلامه روح مجسم ايدى ديمشلر يعنى حقيقت اوزره وليكن ماده دن مخلوقدر پس روح مجسم اولق ادعايى اولمش اولور زيرا زياده تجرد صاحبى ايدى (بوسوزه متفقدر اهل اديان ۞ كه عبد المطلب دراهل ايمان) معلوم اوله كه حضرت آدم عليه السلامدن قيامتدك اصول شرايعده اتفاق وفروعده اختلاف وارد ر پس زمان فترتده كلنلرك عقيدلرى توحيد اوزرينه اولوب عبادت اصنام ايتمه لر وشرايع متقدمه اصولندن طشره چيقمه لر اهل جنت واهل ايمان اولورلر وعبد المطلب بو قبيلدن ايدى ديو تصريح اولنمشدر (قبائل جمع اولوب كلدى كاهى ۞ ديديلر طوغدى اول نور الهى) (قبائل) قبيله نك جمعيدر يرا تادن تشعب ايدن اولاده ديرلر (كاهى اهى ضميردر قبائله راجعدر يعنى قبائل كثرت ووفرت ايله كلديلر (بودر اولكيم انى الله اعظم ۞ جميع انبيادن ايتدى اعلم) معلوم اوله كه علم اولياعلم انبيايه نسبتله يدى دريادن بر قطره كيدر وكذلك علم انبيا فخر عالم حضرتلرينك علمنه نسبتله بويله در وفخر عالك دخى علمى حق تعالينك علمنه نسبتله بومثالده در تكيم صاحب مجديه بيورر ۞ جميع عالك علمى آنك علمينه بالنسبه ۞ كه منقارنده بر قوشك چنانكه قطره مسحور (خبرو يرمشدى تورات وانجيل ۞ كه حق انى قودن ايتدى تبجيل) تبجيل تعظيم (كه آدمدن برى طوغنجه اول ماه ۞ بيان ايلمشدى انى الله) يعنى آدم عليه السلامدن انلرك زمان ولادتلرينه كلنجه هر عصرك انبيا سنه وامتلرينه اعلام اولنمشدى پس هيچ تك تشريفى اكا بر نامدن بيلز بوغيدى (بونك آدى محمد در ازلدن ۞ بورسمه آدا اولوبدر لم يزلدن) معلوم اوله كه فخر عالم حضرتلرينك بيك عدد اسم شريفلرى واردر وكثرت اسمادن شرف مسمايه دليلدر روايتده كلور كه فخر عالك ولادتنده جدى عبد المطلب يدنجى كون قربان ايليوب الهام ربانى ايله اسم شريفى محمد تسميه ايلدى محمد حمددن مشتقدر

حمد الله رحمة للعالمين اولان ذاتلرينه وكثرت خصال حميده لرينه راجعدر والفرق بين محمد واحمد ان محمدا من كثر حمد الناس له واحمد من يكون حمد الناس له افضل من حمد غيره وايضا هو احمد المحمودين واحمد الحامدين على ان يكون مأخوذا من الفعل الواقع على المفعول وعلى الفاعل (نه عالم بلكه الله فخر ايدر يل ۞ انكچون قيلدى خلقدن تى تجليل) زيرا فخر عالم حضرتلرى حق تعالينك جميع اسما سنه مظهر تام اولمشدر تكيم براستاد كندى كمالى صورتنى شاكردى مرآتنده ملاحظه ايتمسه روشن دل اولوب هر پرده انكله فخر ايدر (تبجيل) تعظيم (روايتدر كه چون طوغدى اتادن ۞ جهانى قابلدى دو يدز ستادن (سنا) قصرله روشنلق وضيا معناسنه يعنى رسول اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرى عالم شهودى تشريف ايتدكلرنده مشرق ومغرب اراسى انك نوريله منور اولدى واول شمس ضحا ايله ظلمت صورى ومعنوى زوالن بولدى (اوائلده چيقرلردى سمايه ۞ آغارزدى بوجه جوهوايه) يعنى شياطين زمان اولده سموائه دخول ايدرلر واورادن بين الملائكه مذاكره اولنان اخبارى حفظ ايدوب يريوزنده كهنه طائفه سنه كتورورلردى آنلر دخى اول خبرلرك اراسنه بيحد اكاذيب خلط ايدوب عالمه نشر ايدرلردى حضرت عيسى عليه السلام دنيايه كلدكده اوچ درت قات كوكدك چيقوب بوقارو سندن منع اولديلر صكره فخر عالم حضرتلرى قدم ميمنت اثرلريله وجه ارضى تشريف ايتدكلرنده جميع سموائدن محجوب اولديلر و پردخى شياطين اورالره دخول ايدهمديلر هر بار كه دنيا كوكى التنه اخبار ملائكه يى استماع صددنده اولسه لر نائره قهر الهيدن آتش پاره لرى ظهور ايدوب انلرى پريشان ايلردى والى الآن بو يله در (جو) يرايله كوك اراسى مابين السماء والارض معناسنه وفى القاموس الجو الهواء انتهى (قال الله تعالى الم يروا الى الطير مسخرات فى جو السماء) اى فى الهواء المتباعد من الارض واضافته الى السماء لما انه فى جانبها من الناظر كما فى الارشاد (ملكار سوزنى تا استراقه ۞ الوب نشر ايدهلر شام وعراقه) (استراق) اوغورلامق قال فى تفسير السمرقندى عند قوله تعالى فى سورة الحجر (الا من استرق السمع) استراق السمع اختلاسه سرا شبه به خطفتهم اليسيرة من قطان السموات (نشر) النشر خلاف الطى يعنى ياغمق وآچمق واظهار ايتمك (بيوردى چون كه سلطان السلاطين ۞ پس ايتديلر رجوما للشياطين) يعنى اول آتش ايله شياطينى رجم وطرد ايتديلر ۞ معلوم اوله كه رجم ايتدكارى آتش نفس كوكب دكادر بلكه آندن مأخوذ پرشعله در تفصيلى تفاسيرده وكتب سيرده در (كيسين اوديقر باشدن اياغه ۞ كيتى نقص ايدر آثر ايراغه) يعنى وجودنى و ياعقلنى افساد ايدر مثلا يالان ويا ياغن محوايدر ديمكلردر كه اعضاسى نقصان اوزره قالنلر يوزنده قول اولوب ناسى بولدن چنارورلر واهلاك ايدرلر كما فى تفسير الكواشى بو مقامك تفصيلى روح البيان نام تفسيرمزده مطالعه اولنه (ديديلركيم نه حادث اولدى مصنوع ۞ يزاولدق بو سمادن شمدى ممنوع) يعنى نه امر حادث وجوده كلدى وظهور ايتدى، (كورورلركيم يراودن نورساطع ۞ چيقوب ديرلر بودر برهان قاطع) (نورساطع) ظاهر ومرتفع (كه طوغمش آيت عالم جهانه) آيت علامت ديمكدر بوراده مراد علامت كبرادر كه جمله علامتلره غالبدر و بو كلامده فخر عالمك وجود شريفلرى كونشه تشبيه واردر قال الله تعالى (وجعلنا الليل والنهار آيتين فمحونا آية الليل وجعلنا آية النهار مبصرة لتبتغوا) يعنى كيجه وكوندزى ايكى علامت قيلدقكه جميع اشيانك قدرت بارى يه دلالتى واردر ۞ پس اشراق آفتاب ايله كيجه نك ظلمتى محوايدوب كوندوزى روشن قيلدقكه جميع اشيانك مشاهده سنه سيدر ۞ وبعضيلر ديمشلركه آيت روز آفتاب وآيت شب ماهدر ۞ پس آيت شبك محو اولمسى نور بنك قنادجبريل ايله سلخ ايدر بو مقامده غيرى تحقيق واردر ايراد ايتمه معلور (كلوب رحمت بنى آدم جهانه) رحمت لفظى اصلده نائك كسره سيله در زيرا بنى آدمه مضافدر ولكن وزن ايچون اشباع اولنمز بورحمتدن مراد رحمت خاصه در زيرا عموم اوزره رحمة للعالمين در (انكچون وارمديكز كوك قتينه ۞ كه منظر در اكا وامينه) يعنى جمله نك بصيرتنه نظر كاه وتوجهنه جلوه كاهدر انلرك شرف كمال وكمال شرفته ملكار ابواب سموائده رصد ايدوب خلوتسراى پاره اغيار قومرلر واومقاماتى يكانه لردن حفظ ايدرلر وار باب نور اراسنه اصحاب ظلمته رخصت دخول و يرمزلر شمدنصكره معزك ابتكزيتدى وروانق وتابكز كتدى ۞ سهى برآمد و بازار تيرى بشكست ۞ كلى شكفت وهياهوى خار آخر شد (لمحرره) اياغك چك دكادروقت سيران ۞ يزدور جهان كيم دوندى دوران (الهى) مدار فيض رحمتسن جهانه يارسول الله ۞ سيبسن جمله بو كون ومكانه يارسول الله ۞ زمينه عكس انوار جمالك دوشديكى دملر ۞ ايرشدى پرتوى تا آسمانه يارسول الله ۞ سنكله فخر ايدر پرده بشر كوكده ملكار هم ۞ سنى بولدن ايرر امن وامانه يارسول الله ۞ سيهرك كوكبى رجم شياطين اولديغى بو كيم ۞ آچلمز باب حق اغيار اولانه يارسول الله ۞ سنك فيضك كلندن شولكه محروم اولدى دنياده ۞ دوشمز بابك كبى آخر قفانه يارسول الله ۞ يوزك والشمس زلفك سو يلتور والليل ديلارده ۞ ايرر آندن اثرلر جسم وجانه

يارسول الله ○ ايرشدر خوان اطفك سفره امید عشاقه ○ کرملر ایله حق نعت خوانه یارسول الله

﴿ قافية الكاف ﴾

چومکه قومی کوردیلر آنی هب ایتدیلر ادراك
دیدیلر بودر اول کیم دینه شائنده ارسلنماك

محمد در بونك آدی اولیسر در رسول الله
لعمرك اولیسر تاجی رداسی اولیسر اولاك

اناسی برقاج امرزدی دیدیلر کیم کرك دایه
قبول ایتمادی هیچ دایه بر بنی ایتمدی امساك

تحیرده طوررلر کن نه حکمتدر بوایش دیرکن
حلیمه آدلو برخاتون ایرشدی وضع وطبعی پاك

اکا بیلدردیلر انی مدینسه یه الوب کلدی
نه پرده مرکبی کنسه چن چیچك اولوردی خاك

اولوردی کونده برآیلق قدرطوتر ایدی قوت
کسنه کورمدی اندن نجس بول وچپل خاشاك

بچنکیم اسنه حاجت ایکی پاره اولوردی بر
کیرواولور ایدی دوبدز ایدردی انی استمساك

مبارك باشی اوستنده اولوردی سایبان اکا
برآنی بولت انك دائم طوررردی اوستنه چالاك

حلیمه دایه نك برکون دیلك قیلدیلر اولادی
رسولی بیله الدیلر قیونه کندیلر بی باك

ایرشدی ناکهان جبریل طوتوبن یورکن یاردی
چیقاردی براویشمش قان یوسوزده اولغل شکاك

دیدی بوحظ شیطاندر سکا لایق دکلدر بو
آرندم قلبکی بوندن بو ایشده اولغل غمناك

کیرو یودی انك قلبن برالتون طشنك ایچنده
مکانسده کیرو قودی انی ایتمدی استهلاك

بوحالی کوربحلك بونلر حلیمه یه سکرتدیلر
دیدیلر برکشی کلدی طنوب ایتدی انی اهلاك

یوکوردی دایه سی کلدی کوررکیم دیر یدرانی
ولی بکزی تغیردی کوروب ایتدی یقاسن چاك

انی القصه ایرکوردی کیرو اناسنه تیز صاغ
کونشدن انی صاقلردی مبادا ایرمیه سفاك

چون اولدی ایکی ییل درت ای اناسی کندی دنیادن
بوسوزدر سوزلرك صافی دیماشدر انی افلاك

قیچنکیم التیه ایردی اناسی دخی نقل ایتدی
مدینه مکه نصفنده یتوردیلر آنی نساك

سورلردی قوعالم خصوصا کیم انك جدی
هواداری ایدی دیردی بودر اول سراعطیناك

سکزیاشنه ایریجك دده سی کندی دنیادن
بیوردی تاابوطالب اوله قوللوغنه دراك

عجمی کربشر پرده ایاغنه قوسه باشن
چونعلی توزنی سورمه چکوبدر کوزینه افلاك

﴿ محمد فیض حکمندر چون اولدر آیت کبری ﴾
﴿ محمد محض رحمندر چون اولدر غایت بشری ﴾

جمالی طوغدی چون پرده کولك الدی شمسی دف قیلدی
فرقص اوردی مجلسده چون اولدربدر استدراك

مطهردی انك ذاتی علا یقسدن عوایقدن
انکچون قومدی اصلا اناکینه انك خاشاك

جمیع عمری ایچنسده صلیبه قیلدی تعظیم
قعرسه لرده وارمزدی نه پرده کیم اولور اشراك

نه خرایتدی نه زمر ایتدی نه لهو ایتدی نه لغو ایتدی
نه لعب ایتدی نه کعب ایتدی قومزدی قاتنه هتاك

کالانی ناکا ایردیکه مشهور اولدی فضل ایله
اما نتده دیانتده نظیرین کورمدی سلاك

کهتاحق که دیرلردی محمددر امین صادق
شورسمه قدری اعلادی که کثر قولاری ملاك

چوبالشی اون ایکی اولدی مکر کونلرده برکونده
ابوطالب اکا دیدی ایده لم شامه استسلاك

ایرشدی قافله شامه کلوب بصرایه قوندیلر
واریدی اندهبر راهب که ترك ایتمشدی مال املاك

انك ادی بحیرادی چوکوردی بونلری قوندی
بولاره قارشو بونلدی بلینه بغلدی فتراك

ایرشدی اولدم اول راهب محمد قاتنه کلدی
بایشدی الینه انك چو بولدی زخمنه تریاك

قریشه پس دیدی بیلك بودر عالمك سیدی
رسول الله اولیسر در پس آمنا وصدقناك

یونی عالمك رحمت ایدوبن کوندریسر در
بوله امتاری عزت چو بودر نصر ارسلناك

قریشك دیدی اشیاخی ندن بیلدك که بوکیمدر
نه ایشدن قیلدك استدلال که بودرقدر ارسلناك

دیدی چون ایتدیکز اقبال نظر قیلدم که هب بوکا
قیلوردی طاش اغاج سجده بودر پس سر ارسلناك

که زیرا طاش اغاج سجده نبیدن غیریه ایتمز
کلور توراة وانجیلده طوغنسر بدر ارسلناك

یاقوب کوردی برآنی بولت طوروب کولکه ایدراکا
دیدی کورك بوحالی کیم بودر اول طور ارسلناك

دیدی کیندر بو کاضابط دیدیلر کیم ابوطالب | دیدی کیم تیز بونی کوندر ایره تادور ارسلناك
میادا کیم یهودیلر کورب مکر ایده ربو کا | بو کاحاشاز وال ایره بودر چون صدر ارسلناك
ابو بکر انده پیلیدی اکا قوشدی بلالی پس | ایرشدی مکه یه کیروقریوش نور ارسلناك

﴿ محمد فیض رحمندر چون اولدر آیت کبری ﴾
﴿ محمد محض حکمتدر چون اولدر غایت بشری ﴾

رو ایتدر در ایت فیل بغایت | چون اون دردینه ایردی اولدی آیت
جمالینك هلالی ایردی بدره | ایرشدی صدری قدره قدری قدره
یوزندید ی رسالت نوری ظاهر | اوزی دریالا یدی سوزی جواهر
سوزی جانه حیات اولوردی یاقوت | قولاقلره اولور دی در ویاقوت
طوتزلردی نه یورسه عبارات | ایدرلردی نه کوسترسه اشارات
یکرمی بش یاشه چونکیم ایرشدی | حقه ایردی اکاهر کیم ایرشدی
خدیجه انا مرز قیلدی تزوج | صدف قطاقیچون قیلدی تفرج
کیم اندن یتشه درلر شاهواری | صاچیله بر یوزینه ماهواری
تجلی ایلدی صوده قرار | صناسن برج آیده قرار
خدیجه اکا عاشق اولمشدی | عقیق ایدی یمندن کلمشدی
مقارن اولدی پس معشوقه عاشق | عقیقله اولور کوهر یراشق
ابو بکری ایدندی ثانی اثنین | فرصاغدج کویکوشمس کونین
طفولیت زمانشده بلیدی | یارم دم حاشا اندن آیرلیدی
کوکلده خاصیدی سرنده صاحب | سفرلرده حضرلرده مصاحب
پس اول طوغدی قاسم صکره زینب | رقیه ام کلثوم فاطمه هب
خدیجه آتادن طوغدی یواولاد | بولاره مکه شهری ایدی میلاد
یو اولادی نیوتدن اوکیدی | ایکی اوغلی رساندن صوکیدی
خدیجه دن چوعبد الله کلدی | بوکز ماریه دن ایراهیم اولدی
بولرهب دیرلکنده نقل اولوبدر | ولیکن فاطمه صکره قالوبدر
ایدردی قرقدك قطع مقامات | اولوردی ظاهر آتدن چوق کرامات
رسول ایدی کلور دی نورالهام | ولیکن ظاهر اولامشدی اسلام

﴿ محمد فیض حکمتدر چون اولدر آیت کبری ﴾
﴿ محمد محض رحمتدر چون اولدر غایت بشری ﴾

چون ایردی فرق یاشینه شاه کونین | کماله ایردی شمس وماه بدرین
که حسن خلقله موصوف اولوبدی | کمال لطف ایله معروف اولوبدی
اکرچه کندیدی صاحب شرایع | ولیکن ظاهرا اولمشدی تابع
خلیل الله تابعدی عملده | اکا اویاریدی حسن املده
که ابراهیمك ایدی ملتی حق | نظامی شرعی دینی امت حق
قبول عام ایدی خاص الخواص اول | قوادیاندی اهل اختصاص اول
پس ایدردی عبادتده جهادی | کیم ایره ناکهانی فضل هادی
پس ایردی امر سبحانی دوشنده | پس ایردی وحی ربانی دوشنده
نکیم دوشده کورسه صادق اولدی | نکیم سویلرسه حقدن ناطق اولدی
بوکز جانندغالب اولدی اشواق | حبینه حبیب اولزمی مشتاق
قیاس ایت چونکیم اوله یاری محبوب | نه محبوب یاری محبوب یاری
شهودی ملکنك سبحانی اوله | وجودی شهرنك سلطانی اوله
بو یولده پس ممات اوله حیاتی | حیاتینه حیات اوله مماتی

بورسمه دائم الاحزان ایدی اول	خیالی فکرینه سیران ایدی اول
که تا ایره خیالندن وصالله	فراق آنی وصال ایلینه صالله
اوایلدن تا ایره ذره اشارت	بوذره دن ایره شمسه بشارت
سوردی وحدتی ایدردی خلوت	ایدردی خلوتی تابوله جوت
حراطاغینه که کاهی کیدردی	یره یاشی کوکه آهی کیدردی
طوررردی نیچه کون غار حراده	حری اولمازایدی اکا حراده
کوکل بولمزسه یارندن تجلی	خیالندن نیسه اوله تسلی

﴿ محمد فیض رحمندر چون اولدر آیت کبری ﴾
﴿ محمد محض حکمندر چون اولدر غایت بشری ﴾

(چو مکه قومی کوردیلر آنی هب ایتدیلر ادراك ۞ دیدیلر بودرر اولکیم دینه شائنده ارسلناك) قال الله تعالی (یاایها النبی انا ارسلناك شاهدا ومبشرا ونذیرا) وقال الله تعالی (وماارسلناك الا رحمة للعالمین) (لعمرك اولیسر تاجی) قال الله تعالی (لعمرك انهم لفی سکرتهم یعمهون) ابن عباس رضی الله عنهما حضرتلرندن منقولدر که جناب کبریا عزسلطانه فخر عالمك حیاتنه قسم ایلدی وبوتشریفله کیمسه یی سرافراز ایتمدی ۞ چون نبی ازهستی خودسر بتافت ۞ فرق پاکش ازلعمرك تاج یافت (رداسی اولیسر اولاك) قال فی الحدیث القدسی اولاك لماخلقت الافلاك (وفی المثنوی) باحمد بوده عشق پاك جفت ۞ بهر عشق اورا خدا لولاك گفت ۞ بومقامك تفصیلی یوقاروده گیدی تاجی لعمرك ورداسی لولاك اواق تشبیه طریقیله درتاج پادشاهلرك باشلرینه گیدکاریدر والرداء من الملاحف کما فی القاموس (دایه) اوغلنجغلر امزرن عورت ۞ منقولدر که فخر عالم صلی الله علیه وسلمی سکزعد دخاتون امزردی بعضیلراون وبعضیلردرت دیمشلر بری والده لری وبری حلیمهٔ سعدیه وبری ابو لهبك جاریه سی ثویبه وبری ام ایمندر که فخر عالمك پدری عبد الله جاریه سیدر والده لرینك مدت ارضاعی مختلف فیه در بعضیلریدی کون وبعضیلر طقوز کون وبعضیلریدی آی دیمشلر اووقتده عادت عرب بوایدیکه پرکیمسه نك ولدی دنیایه کلسه غیری قبیله دن آنك ایچون مرضعه طوترلردی تاکه ولدزیاده نجیب وفصیح اوله (امساك) طومق (حلیمه) بنت ابی ذویب وکانت من هوازن ای من بنی سعدبن بکربن هوازن وزوجها الحارث بن عبد العزی واسلما ای حلیمة وزوجها علی الاصح (نه یرده مرکبی کنسه چن چیچك اولور دی خاك) یعنی مکه دن الوب ینه طرفنه کتورر کن اوزرینه بندردکاری مرکبك باصدیغی یرلرده چن وچیچك بلورردی ارهاص طریقیله ۞ وهو مایظهر من الخوارق قبل البعثه (کسنه کورمدی آندن نجس بول وچیل خاشاك) نجس چیچك قبیله نجاست ومرد ارلق (خاشاك) خاء معجمه ایله چورچوب قال الشیخ عزالدین عبد السلام رحمه الله فضلائه صلی الله تعالی علیه وسلم طاهرة علی الاصح بتبرك بها ویستشفی بها وهومن خصائصه کما فی انسان العیون وکان علیه السلام اذا رکب دابة لاتبول ولاتروث وهورا کبها (استمساك) یاپشمق وطومق (سایبان) کولکه لك (جلالك) جاپك معناسنه (باك) باء عربی ایله قورقو وقاریمق (ایرشدی ناکهان جبریل طوتوبن یورکن یاردی) یعنی بوغا زچقورندن کویکه کلنجه شق ایتدی یعنی اشارت ایدوب یارادی زیرا اول شق آلت ایله دکل ایدی واتدن قان اخذی وفخر عالمه اصلا برالم اولدی بلکه خرق عادت طریقیله اولدی ۞ معلوم اوله که بوشرح صدر فخر عالمه نسبتله هم صوری وهم معنویدر اما انلرك ارثیله متحقق اولنلره کوره بالکز معنویدر رشوقدر وارکه کمال اولیادن بعضیلر شرح صدر وقتنده او یشمش برمقدار قاره قان فی ایدرلر اول قان اول ولینك اوائل حالتدن اووقته کلنجه حرارت توحیدایله نارواسکی مزاجندن چیقار صکره بالکلیه آنك حکمندن خلاص اولق ایچون فی طریقیله زائل اولور فافهم (چیقاردی براویشمش قان بوسوزده اولغل شکاك) شکاك مبالغه ایله شك ایدیجی یعنی بوماده ده شك وشبهه ایله زیرا روایات صحیحه ایله ثابتدر معلوم اوله که اول اویشمش قانه مغمز شیطان دیرلر یعنی شیطانك غمز وطعن ایتدیکی یرومورفاسده الفا ایلدیکی محل انکچون حظ شیطان ایله تعبیر اولندی ۞ بعضیلر بوحظ شیطان اولان قان پاره حضرت عیسی علیه السلامده بوغیدی دیمشلر زیرا انلرمنیٔ رجلدن مخلوق دکل ایدی بویله ایکن ینه فخر عالم صلی الله علیه وسلم انلردن افضلدر زیرا برماده نك وجودندنصکره زوالی علامت اکلیتدر هیچ اولمسه کمالدر والاکل فوق الکامل فافهم تفزوالله المعین علی نزع محل النزغ (غمناك) غملووغصه لو دیمکدر ناك وصفیت معناسنی افاده ایدر (دردناك) دردله متصف وغمناك غمله متصف دیمکدر وعلی هذا (کیروبودی آنك قلبن براتون طشنك ایچنده) یعنی اول اویشمش قان

پاره‌یی جگارندی وقلب شریفی پریوك التون طاسك ایچنده آب زمزم له یودی یوسیدن زمزم مبارك جنت صولرینك اوزرینه ترجیح اولنمشدر زیرا اگر زمزمدن افضل صو اولیدی افضل انبیانك قلب پاکی جبرائیل علیه الصلاة والسلام انکله یوردی (مکانندہ کیروقودی آنی ایچندی استهلاك) یعنی یوشرح صدر واقع اولان محلده فخر الانبیایی قودی وبو یله شق صدر ایچنسیله انی اهلاك ایچندی زیرا خرق عادت طریقیله ایدی یوایسه هلاکی مستلزم دکلدر معلوم اوله که شرح صدر اوج دفعه واقع اولمشدر اولکیسی حلیمهٔ سعدیه یانده صباوتی حالنده ایدی تاکه صبیانك میل ایتدیکی لهو ولعبه قلب شر یفلرنده میل اولیه ایکنجیسی بعثت زماننده ایدی تاکه بار نبوته تحمل کله اوچنجیسی وقت معراجده ایدی تاکه اسرار معراجی انه ضمام حاصل اوله (لمحرره) بولسه بردل صیقل سرالم نشرح لك ۞ پاك اولور ژنك کدردن تا ایدکلر لکه (چاك) پرتقدر پرتلدی دیه جك پرده عجم چاك شد دیر (سفاك) زیاده قان دوکیجی قال الله تعالی حکایة (اتجعل فیها من یفسد فیها و یسفك الدماء) یعنی بریزدخون (اناسی) یعنی جناب عبد الله (انلسی) آمنه (اغاك) کثیر الکذب اولان کیسه یه دیرلر (نساك) ناسکلر وعابدلر دیمکدر بورادہ مراد نسك یعنی مکانلرینی تعیین اوزره بیلنلردر یعنی فخر عالمك والده‌لری حضرت آمنه مکه ایله مدینه اراسنده ابواء دیدکاری موضعده مدفونه دروهوالی المدینة اقرب کما فی انسان العیون ۞ و بعضیلرد یمشلردر که مکهٔ مکرمه ده حجون دیدکاری مقبره ده مدفونه در ولیکن بوایکی کلامك مابینی توفیق ممکندر زیرا جائزدر که ابتداءده دفن اولنوب اورادن حجون مقبره سنه نقل اولندی روایت اولنور که فخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك جدی عبد المطلب مدینهٔ منوره انا طرفندن اقرباسی واراید یآمنه انلری زیارت طریقیله مدینه یه کلوب برآی قدر مکث ایتدکدن صکره مکه یه عودت ایدوب یولده خسته لندی وابواء دینلان محله کلدکده وفات ایلدی اورادن فخر عالمك پدرلری عبد الله جاریه لری ام ایمن که فخر عالمه دایه اولمش ایدی فخر عالمی الوب بش کوندن صکره مکه ده جدلری عبد المطلبه کتوردی وفخر عالمك ابو یلنك وعمیلری ابوطالبك ایمانه متعلق اولان کلام اشاغده کلوز (هوادار) محبت طوتیجی یعنی محبت دیمکدر پس فلان فلانك هوادار یدر دیرلر یعنی محبوبی ودوستی دیمکدر (سمراعطیناك) اعطیناك الکوثر یعنی عبد المطلب بوسیاقده سوزسو یلردی و بوکا متعلق کلام ایلردی والاتعیین اوزره اکا انااعطیناك نزول ایده‌جکن بیلردی (سکزیاشنه ایرنجك دده سی کندی دنیادن) یعنی عبد المطلب وفات ایتدی قیل له صلی الله تعالی علیه وسلم یارسول الله اتذکر موت عبد المطلب قال نعم واتابومئذ ابن ثمان سنین وفی الحدیث یبعث جدی عبد المطلب فی زی الملوك وابهة الاشراف (یوردی تا ابوطالب اوله قوللوغنه درلك) دراك بورادہ لاحق وضامن دیمکدر یعنی عبد المطلب حضرتلری فخر عالمی عمیسی ابوطالبه اصمرلدی وانك حضانه سنده اوله دیو وصیت ایلدی وابوطالب کرچه اکابر قریشدن یعنی مالدارلرندن دکل ایدی فاما فخر عالمك یمن و برکتیله احتیاج دخی کورمدی وکان یقال لم یسد عملق ای فقیر الاعتبة بن ربیعة وابوطالب فانهما سادا بغیر مال قال فی روضة الخطیب ابوطالب عم النبی صلی الله تعالی علیه وسلم ووالد علی رضی الله عنه اسمه عبد مناف بن عبد المطلب القرشی الهاشمی مات ابوطالب قبل الهجرة فی السنة العاشرة من مبعث النبی علیه الصلاة والسلام وقال فی السیر الحلبیة کان ابوطالب ممن حرم الخمر علی نفسه فی الجاهلیة کابیه عبد المطلب (نعل) یشمق ونعلین یعنی لیله معراجده افلاك واهل سموات انك مبارك قدمیله شرفیاب اولوب غبار نعلی ایله کحل الجواهر وار اکحال ایلدیلر (جمالی طوقدی چون پرده کوك الدی شمسی دف قیلدی ۞ قمر رقص اوردی مجلسده چون اولدر بدراستدراك) بوکلامده زمان ولادت رسول اللهی زمان سوره وشمسی دفه وقمری رقاصه وفخر عالمی بدر تامه تشبیه واردر (استدراك) یشمك دیمکدر پس بدراستدراك یشمش وکمال بولمش ونهایتده طولمش آی دیمکدر (مطهردی انك ذاتی علایقدن عوایقدن) یعنی انك ذاتنده علاقهٔ ماسوی وحقدن انی عوق ایدر معنی یوغیدی بلکه لباس غیریت وتعیناتدن مجرد وموانعدن پاك ومبرا ایدی (انکچون قومدی اصلا انکینه انك خاشاك) یعنی حقیقته ومعنایه نسبتله اولان طهارتنی و پاکلکدن تصدیق ایچون ظاهرده وصورتنده دخی اوزرینه توز وچورچوب قومدی واندن مطهر اولدی (جمع عری ایچنده صلیبه قیامدی تعظیم ۞ فیغرسه لرده وارمزدی نه پرده کیم اولور اشراك) صلیب کفره اراسنده مستعمل اولان خاچ دیدیکلری نسنه که اکا حرمت ایدرلر یعنی فخر عالم بیت مقوله سنه اصلا تعظیم ایتمدی زیرا قبحی کندویه ظاهر اولمش وحقدن مؤید ایدی (نه خمر ایتدی) یعنی جمیع عمرنده نه قبل النبوه نه بعد النبوه شرب خمر ایتمدی زیرا خمر ك قبحیله شرعك مساعدهسی اولدیله عقلا منکر درعقل سلیم وطبع مستقیم اربابی انی قبول ایتمز (نه زمر ایتدی) زمر دودك چالمق یقال زمر الرجل اذا نفخ فی المزمار قال فی انوار المشارق المزامیر اسماء لذوات

النفخ كالبوق الذي ينفخ فيه ونحوه يعني رسول اكرم صلى الله عليه وسلم ساز قسمي جالدي اطلاق اوزره زيرا بو محله مناسب اولان عمومه حمل اولنمقدر قال ابن الكمال في شرح قوله عليه السلام (بعثت لكسر المزامير وقتل الخنازير المزامير جمع مزمار وهو آلة معروفة يضرب بها ولعل المراد آلات الغناء كلها غلبا والكسر ليس على حقيقته بل مبالغة عن النهي لقرينة انتهى (بعد ذا) جميع مقامات واصوات وآلات حكمادن قالشدر وبعض متصوفه اراسنده كي اصوات اعتبار وآلات استعمال اولنور دفع خواطر وطلب ذوق وحضور ايچوندر فاما طريق يغمبر طريق توحيددر پس حقيقت اوزره صوفيه دن اولنلرده رقص واصوات وبونلرك كي نسنه اولز صاحب محمديه تك بو كلامنده ولاتاطر يقتده حادث اولان ضرب مزماري رد واردر تنكيم كتابك اواخرنده تصريح ايدروب كيمسه اشتغل بالدنيا قدوم حقنده شيخ عبد القادر كيلاني حضرلرينك ياد كاريدر ديمك خطاء عظيمدر زمانه تك متصوفه سي جلب مال وشهرت واحتشام وازدحام انام ايچون كونا كون چالغولر وبدعتلر پيدا ايتديلر ورسوم سلفه رعايت ايتمبوب طريق ضلالته كتديلر حظ نفس وطبيعتي كتاب وسنت وقوانين سلف صالحين اوزرينه ترجيح ايدرلر هم الدجاجلة قاتلهم الله (تحرره) خلوتيده جلوتيده قالدي مردان حق ۞ شراولنلر كتدي كادي پير نهر و باهلر ۞ آغلسونلر كرچك اهل درد اولنلر اشبو كون ۞ مجلسي طوتدي مرايلر يلندن آهلر (نه لهو وايتدي) اللهو صرف الهم الى مالا يحسن ان يصرف اليه كما في تفسير الارشاد (نه لغو وايتدي) لغو فائده سز سوز وكلام باطله ديرلر وفي القاموس اللغو السقط ومالا يعتد به من كلام وغيره (نه لعب ايتدي) اللعب طلب الفرح بما لا يحسن ان يطلب به كما في الارشاد قيل اللعب هو الذي فيه لذة والعبث ما لا لذة فيه (نه كعب ايتدي) الكعب الذي يلعب به كما في القاموس يعني زارايله او يناتور او يوندر نرد وطوله كبي (هناك) پرده يرتيجي وقان دوكيجي بوراده مراد معناي اولدر يعني حضور يته ادبسز كيمسه كتورمز ودبلته كلمي سوبلين آدمي سوبلمزدي دائما عرض ووقار كوزلردي بو كلامده رمز طريقيله زمانه تك متصوفه ومشايخ زينده وصورتنده اولنلري تشنيع واردر زيرا انلرك اكثري پردلر يني پرتوب بي ادب آدملرله صحبت ايدرلر وقوله وفعله ادب شريعت ورسم طريقت كوزتمزلر بولدقلرين بدكاري كبي ديللرينه كلانی دخي سوبلرلر (سلاك) سالكك جميدر مراد سلوك معنويدر (شورسمه قدري اعلادي كينه قوللري ملاك) ملاك مالكك جميدر يعني ادني واكسكلي قوللري پادشاهلر وصاحب دولت اولنلر ودنيا عزت واحتشامن بولنلرايدي (استملاك) سلوك ايتمك ديمك (قافله) قفولدتدر سفردن دونميديرلر اما استعماله مطلقا تجار جماعتنه ديرلر سفردن دونسون دونمسون (بصري) حيلي وزننده شام شهرلرندن برشهرك اسميدر (راهب) اصلده عابد وخائف معناسنه در بوزاده واحد رهبان النصاري مراددر يعني نصاري طائفه سنك اولوسي وهر نسنه دن ال چكوب پركنيسه ده تعبد ايدنجيدر (ولا رهبانية في الاسلام) هي كالاختصاء والفتناق السلاسل ولبس المسوح وترك اكل اللحم ونحوها (املاك) ملكك جميدر ملك ميمك ضميله ذوالعقول وغيريده وكسر يله ذوي العقول غيريده استعمال اولنور وسلطنت ورياست معناسنه مستعملدر (بحيرا) باء موحده نك فتحي وحاء مهمله نك كسري وياء مثناتك سكوني وراء مقصوره ايله در اوزمانده علم نصرانيت بحيرايه منتهي اولمش ايدي وكابرا عن كابر توارث اولنور پرصومعه ده ساكن اولوردي (فتراك) ترسي ديدكاري قايشلردر كه اركك اوكنه واردنه پركدوب حاجت وقتنده نسنه يا غلرلر بوراده بيلنه فتراك يا غلدن مراد توجهده اهتمام وصحبته عزيمته جد تام ايتمكدر زيرا پركيمسه پرخصوصده اجتهاد ايتسه قوشاغني پرك يا غلدي ديرلر (ترياك) معروف مجه وندركه زهرك مضرتن دفع ايدر انواعي واردر حيوة الحيوان نام كتابده امام دميري يازر كه لحوم حيواتدن معمول اولان تريا قي اكل ايتمك حرامدر مكر ضرورت قويه حالنده اولوبو بعض اكابر تريا قي فاروق وخصيه قوندزدن معمول اولان مشروب ومجون عقرب وبونلرك امثالي ادويه واشربه كه مردار نسنه ايله تركيب اولنه تداوي ايچون اولورسه جائزدر ديمشلركه شفا اكا منحصر اولسون وكرك اولمسون ۞ والاحوط الاجتناب عنها مطلقا كما في شرح الطريقة (يونی عالم رحمت ايدوبن كوندر يسردر ۞ بوله امتلري عزت چو بودر نصر ارسلناك) يعني ارسلناك خطابيله منصور ومظفر (فريشك ديدي اشياخي ندن بادك كه بو كيمدر ۞ نه ايشدن قيلدك استدلال كه بودر قدر ارسلناك) (اشياخ) شيخك جميدر پير واولومعناسنه (استدلال) ائردن مؤثره ويا مؤثردن اثره انتقالدر (قدر ارسلناك) ارسلناك شرف وعزت وعظمتيله مشرف ومعزز ومعظم (كه زيرا طاش اغاج سجده نبيدن غيريه ايتمز ۞ كلور توراة وانجيلده طوغنيمز بدر ارسلناك) ارسلناك سماسنك بدري بوندن اشارت واردر كه سائر انبيا عليهم السلام دخي ارسلناك سرنه مظهر ايدي ولكن انلر فخر عالم نسبنه بدردن سائر كواكب منزله سنده ايديلر (طور

ارسلناك) طور حد ومقدار معناسنه (ديدى كيم تيز بونى كوندرايره تادور ارسلناك) يعنى على العجله كيروكه به كوندر وكلديكى يره دوندرتا كه آفتاب ارسلناك وطننه ايره وياخود بوارسلناك سرتك دورى وزمانى ايرتجه ووقت رسالت وبعثتى كلنجه مكه ده طوره دشمن اولان يهودك مكر وحيله سى وضررى ايرتميه (صدر ارسلناك) صدر كل شئ اوله وصدر النهار اول البوم يعنى ارسلناك خطابيله جمله تك اوزرينه مصدر ومقدم اوله (ابوبكر اندە بيلديى اكا فوشدى بلالى پس) يعنى ابوبكر صديق حضرتلرى اول سفرده فخر عالم ايله بيله ايدى ابوطالب فخر عالمى بولدن دوندردكده ابوبكر قولى بلال حبشى بى انلره بولداش ايليوب بيله كوندردلر وبو مقامك تفصيلى كتب سيره مذكوردر (الهى) جهان امن وامان اولدى سنكله يارسول الله ۞ كوكلر شادمان اولدى سنكله يارسول الله ۞ يوزيكه سايبان اولدق ايچون هر قنده عزم اينسك ۞ برآق بولت روان اولدى سنكله يارسول الله ۞ شود مكه كلدى جبريل امين شرح ايلدى صدرك ۞ بوكيزلى سرعيان اولدى سنكله يارسول الله ۞ چون اول دايه فيضكله بولدى پرورش آخر ۞ حليمه عالى شان اولدى سنكله يارسول الله ۞ اوقندى مصحف ذاتكده آيات حقيقت هب ۞ بيلندى حق بيان اولدى سنكله يارسول الله ۞ زبان خنجر تيز بلاغت ايلدى الزام ۞ شول كيم امتحان اولدى سنكله يارسول الله ۞ چوطوغدى پرتواطفك كونش كبى بحمد الله ۞ بوجسم حق جان اولدى سنكله يارسول الله (درايت) بلك علم كبى (اولدى آيت) يعنى اون درت كيجه لك آى كبى آية من آيات الله الكبرى اولدى (هلال) الهلال غرة القمر او الليلتين اوالى ثلاث اوالى سبع والليلتين من آخر الشهر ست وعشرين وفى غير ذلك فرقا فى القاموس (بدر) البدر القمر المتلئ يعنى طولمش آيه دير لر (ايرشدى صدرى قدره قدرى قدره) يعنى انك عنوان وابتدا سى شرفه ايرشدى وشرف وعزتى دخى ليله قدرك شرف وعزتنه يتشدى پس صدردن مراد هلاليت وقدر دن مراد بدريت مرتبه سيدر واول بدرينه مناسب اولان ليله قدر اولمقدر اوچنجى قدر اكا اشارتدر (سوزى جانه حيات اولوردى ياقوت) القوت مايقوم به بدن الانسان يعنى آنك كلامى حيات بخش جان وياخود غذاى روح روان اولوردى ومن بلاغات ازمخشرى اذا حصلتك ياقوت هان على الدر والياقوت (عبارات) عباره تك جميدر يقال عبرت الرؤيا اذا فسرتها پس معانى يه دلالت ايدن الفاظه عبارت تسميه اولمغله ضميرده مستور اولان معانى يى تفسير ايتديكيچوندر (حقه ايردى اكا هركيم ايرشدى) قال عليه السلام (من رأنى فقد رأى الحق) وفيه اشارة الى ان رؤياه حقيقة هى رؤيا الحق لاتصافه بالاوصاف الالهية وتخلقه بالاخلاق الرحمانية وان الوصول اليه هو الوصول الى الحق اذ لاواسطة بينهما وقد وردت الاطلاقات القرآنية مثل قوله تعالى (من يطع الرسول فقد اطاع الله) وقوله (ان الذين يبايعونك انما يبايعون الله) (خديجه خاتونى قيلدى تزوج) خديجه بنت خويلد بن اسد بن عبد العزى بن قصى فهى رضى الله عنها تجتمع معه صلى الله عليه وسلم فى قصى وكانت يومئذ اعظم نساء قريش شرفا واكثرهن مالا واحسنهن جمالا وذكر ابو الحسين ابن فارس وغيره ان اباطالب خطب يومئذ فقال الحمد لله الذى جعلنا من ذرية ابراهيم وزرع اسماعيل وضئضئ معد اى معدنه وعنصر مضر اى اصله وجعلنا حضنة بيته اى المتكفلين بشانه وسواس حرمه اى القائمين بخدمته وجعله لنا بيتا محجوجا وحرما آمنا وجعلنا حكام الناس ثم ان ابن اخى هذا محمد بن عبد الله لايوزن به رجل الا رجح شرفا ونبلا وفضلا وعقلا وان كان فى المال اقل فان المال ظل زائل وامر حائل وعارية مسترجعة وهو والله بعد هذا له نبأ عظيم وخطر جليل وقد خطب اليكم رغبة فى كريمتكم خديجة وقد بذل لها من الصداق ما عاجله وآجله اثنى عشرة اوقية ونش وهو عشرون درهما والاوقية اربعون درهما وكانت الاواقى والنش من ذهب فيكون جملة الصداق خمسمائة درهم شرعى وعند ذلك قال عم خديجة عمرو بن اسد الحمد لله الذى جعلنا كما ذكرت وفضلنا على ما عددت فنحن سادة العرب وقادتها وانتم اهل ذلك كله لاتنكر العرب فضلكم ولا يرد احد من الناس فخركم وشرفكم ورغبتنا فى الاتصال بحبلكم وشرفكم فاشهدوا على معاشر قريش انى قد زوجت خديجة بنت خويلد من محمد بن عبد الله وذكر المهر واولم عليها صلى الله عليه وسلم نحر جزور وهى اول وليمة اولمها صلى الله عليه وسلم (صدف قيلاغيچون قيلدى تفرج) التفرج كشاده شدن وفى الاخترى شادلق استمك وكوكل آچقلغن استمك بوكلامده حضرت خديجة كبرانك رحمى صدفه ومايهٔ اولاد اولان نطفهٔ رسولى قطرات نيسانه واولاد كرامى درره تشبيه وارد در (كيم انده پنه درلر شاهوارى ۞ صاچيله پربوزينه ماهوارى (شاهوار) وارسان فارسيده مناسبت ولياقت معناسن افاده ايدر شاهوار كه انجو اوصافندندر تروتازه اولسه معناسى شاهد لايق انجوو كوپه در ومشابهت مناسبتدن برنوع اولديغندن اونرى مقام تشبيهده وارا ستعمال اولنور يعنى ادات تشبيه اولور پس ماهوار ديمك ماه كبى ديمكدر (تجلى ايلدى صودمغروار ۞ صناسن بوج آيده مغروار ۞ خديجه آكا عاشق اولمشيدى)

كتب سيرده مسطوردر كه خديجه رضى الله عنها فخر عالمده بعض آيات مشاهده ايتمكين آخر زمان پيغمبرى بواواق كرك ديوا كافراش اولمغه رغبت ايلدى واول وقتده خديجه قرى باشنده ايدى فخر عالمدن مقدم ايكى اره وارمش ايديكه بريسى ابوهالة ابن زرارة التميمى و بريسى عتيق بن عابد المخزومى ايدى وابوهاله دن ايكى اوغلى وعتيقدن برقزى اولمش ايدى ابوهاله دن اولان اوغلنك بريسى كه اسمنه هند ديرلردى يوم جلده حضرت على رضى الله عنه طرفندن قتل اولندى ربيب رسول الله اولمغله خلق الك جنازه سنى تعظيما پرمق اوزرنده كتوردىلر (عتيق ايدى يمندن كلمشيدى) بو كلامده خديجه بى عتيقه تشبيه واردر مرويدر كه خديجه يمنده ساكن ايدى واقعه كوروب اورادن مكه يه نقل ايدوب فخر عالمه منتظر اولوب اوتوردى قال فى القاموس العقيق كامير خرز احمر يكون باليمن و بسواحل بحر رومية منه جنس كدر كاه يجرى من اللحم المتملح وفيه خطوط بيض خفية من تختم به سكنت روعته عند الخصام وانقطع عنه الدم من اى موضع كان ونحاته تجمع اصنافه تذهب حفر الاسنان ومحروقه يثبت متحركها الواحدة بهاء والجمع عقائق انتهى كافى القاموس (ابو بكرى ايدندى ثانى اثنين) يعنى يار غار ومصاحب ايدندى قال الله تعالى (ثانى اثنين اذهما فى الغار) بونك تفصيلى محلنده كلور (نفر صغدج كويكوشمس كونين) بوراده مقدر مراد حضرت صديقدر زيرا فخر عالم حضرت خديجه بى تزوج ايتديكى وقتده صديق انلرك ياننده خدمتنده ايدى پس شمس كونين كه فخر عالمدر كويكو اولمسى حضرت خديجه به كوره در صديقك قرى صديقه به كوره دكلدر زيرا حضرت عائشه رضى الله عنها اوزمان دخى دنيايه كلمامش ايدى الحاصل خواجه عالم حضرتلرينك ابو بكره داماد اولمسى بودفعه دن چوق زمان مؤخر در (طفوليت زمانندە بيليدى ۞ يارمدم حاشا اندن آيرليدى) يعنى حضرت ابى بكر رضى الله تعالى عنه فخر عالمك اوائل عمرندنبرى بيليدى اندن آيرلمازدى قالوا اسنان الانسان سبعة اطوار الطفولية الى سبع سنوات ثم الصباوة الى اربع عشرة سنة ثم الشبابة الى اثنين وثلاثين سنة ثم الشيخوخة ثم الكهولة ثم الهرم الى منتهى العمر كافى اصولة الحكم وقال فى الاشباه هو جنين مادام فى بطن امه فاذا انفصل ذكرا فصبى ويسمى رجلا كافى آية الميراث الى البلوغ فغلام الى تسع عشرة فشاب الى اربع وثلاثين فكهل الى احدى وخمسين فشيخ الى آخر عمره هذا فى اللغة وفى الشرع يسمى غلاما الى البلوغ وبعده شابا وفى الى ثلاثين فكهل الى خمسين فشيخ وسماه فى ايمان البزازية ۞ وقول المولى خسرو صبيدر اكر نيدر ۞ خارج عن الادب اذ التعبير عن الانبياء عليهم السلام بالطفل والصبى انما هو للتفهيم والتعليم والا ففرق كثير بينهم وبين غيرهم فكيف يستوون مع سائر الاطفال والصبيان وقد قال تعالى فى حق يحيى عليه السلام (وآتيناه الحكم صبيا) (بعدذا) انسان العيونده مسطوردر كه فخر عالم صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك سن شريفلرى حضرت ابى بكر رضى الله عنهدن بكرمى بش آى زياده ايدى وفخر عالمك ابوبكردن اصغر اولديغى مذهب جمهوردر وقوله عليه السلام (من الاكبر انا او انت فقال المخاطب انت اكبر وانا اصغر فالصحيح ان المخاطب به عمه العباس دون ابى بكر رضى الله عنهما (پس اول طوغدى قاسم صكره زينب) قال فى نصاب الصبيان ۞ فرزند نبى قاسم وابراهيم است ۞ پس طيب وطاهر ازسر تعظيم است ۞ بافاطمه ورقيه ام كلثوم ۞ زينب شمار تراسر تعليم است ۞ قاسم ايكى سنه معمر اولدى بعضيلر پرچق سنه ديمشلر وزينبى خاله سى اوغلى ابو العاص بن الربيع تزويج ايتدى وابو العاص بدر غزاسنده اسير اولدقده زينب مكه دن فدا ايچون مقدما عروس اولديغى زمان والده سى خديجه نك ويرديكى قلاده يى مدينه طرفنه فخر عالمه كوندردكده فخر عالمه رقت كلوب كريه دنصكره اصحابيله مشاوره ايدوب معقول كورمسه كز قرنم زينبك اسيرتى وقلاده سنى مكه يه كوندرك ديو بيوردىلر جمله سى سمعا وطاعة ديوب ابو العاصى آزاد ايتد يلر وزينبك قلاده سنى دخى كيرودوندردىلر وفخر عالم ابو العاصه اويله شرط ايلديكه مكه يه وارد قده قرى زينبك مدينه به هجرتنه مانع اوليه پس زينب بدر وقعه سندن ايكى آى صكره هجرت ايلدى وزوجى ابو العاص دخى شرف اسلامله شرفياب اولدى وفخر عالمك جمله كريمه لرى زمان اسلامه ينشوب اجابت دعوت پدر ايليوب مدينه يه هجرت ايلديلر وابو العاصك زينبدن على وامامه نام براوغلى وبرقزى اولمش ايدى فخر عالم بوايكيسنى غايت سوردى حتى فتح مكه كونى على بى ارداف ايلمشدى مراهقا وفات ايلدى رضى الله تعالى عنه وامامه بى حضرت فاطمه نك وفاتندنصكره حضرت على رضى الله عنه تزوج ايلدى فاطمه اويله وصيت ايلمشدى (رقيه ام كلثوم فاطمه هب) رقيه ابولهبك اوغلى عتيبه يه وام كلثوم ديكر اوغلى عتيبه يه نكاح اولنمشدى ابولهبك فخر عالمه عداوتى مشتهر اولغين ايكيسنى دخى قبل الدخول اطلاق ايتدردى وابو العاصه دخى زينبى اطلاق ايچون كفار قريش طرفندن چوق الحاح اولندى فاما ابو العاص بوخصوصده متانت ايلدى انكيچون فخر عالمك دعاسين آلدى وعاقبت فلاح بولدى (لمحرره) قدر

وفيت فهم ايدن الفن دوشور مز جوهرى ۞ رغبت ايتز مى كوروب كامل عيار اولان زرى ۞ كيسه خالك تيره دن
بولز خرفدن غير يسن ۞ شولكه پاكيزه صدف بولدى بولور درترى ۞ صكره رقيه حضرت عثمان رضى الله عنهما
تزويج اولنوب آلدن عبد الله نام برفرزند نجيبى دنيايه كلدى ورقيه وعثمان غايت جمال بارع وحسن فائق صاحبلرى
ايدى انكچون خواتين طائفه سى يو بيتى ورد زبان ايتشلردر ۞ احسن شئ يرى انسان ۞ رقية و بعلها عثمان ۞
وحضرت عثمان حقنده يوسف صديقه مشابه ايدى ديو خبر وارددر فخر عالم حضرتلرى بدرغزاسنده ايكن رقيه
مدينده وفات ايلدى وحضرت عثمان حضرت رسالتله بيمزده اولان صهريت كسلدى ديو غمه دوشد كده فخر عالم
وحى الهى ايله ام كلثومى عثمانه تزويج ايتديلر انكچون ذوالنورين تسميه اولندى ۞ ام كلثوم دخى هجرتك طقوزنجى
سنه سنده وفات ايتد كده فخر عالم حضرت عثمانه بيوردىلركه اكر برقزم دخى اولدى سكا تزويج ايدردم و بررواينده
كلور كه اكر قرق عدد قزم اولدى واحدة بعد واحدة سكا تزويج ايدرم وفخر عالمدن واردر كه جمله تزوج ايتديكم
خاتونلر وتزويج ايتديكم قزلرم وحى الهى ايله در زيرا انبيا وحى ايله واولياء الهام ايله عمل ايدرلر انكچون كشى كندى
عقل قاصرينه تابع اولميوب هواسندن اعراض ايتمك كركدر ۞ وبومذكوردن منفهم اولور كه انبيا ايله قرابتده منفعت دينيه
ودنيويه واردرز يرا فخر عالمدن واردر كه هر كيمكه مصاهرت ايتدم وهر كيم بنمله مصاهرت ايتديسه انكچون حقدن
مغفرت رجا ايلدم ۞ اولياء الله دخى وارث پيغمبر اولمق حسيله انلرله اولان مصاهرتده نقدر شرف وار ايدكى ظاهر در
امام حسن رضى الله تعالى عنه مطلقا ايكن يعنى تحت نكاحنده چوق زمان عورت اليقوميوب آلوب صاليو يرمك
عادتى ايكن بنه خلق مصاهرتنه رغبت ايدرلر و برساعت اولسون تحصيل قرابت ايچون قزلرين آل ديو تكليف
ايدرلردى تا كه قيامتده وسيله شفاعت و بهانهٔ عنايت اوله ۞ پس هيچ اولز سه يارى بومعنادن آكاه اولان كسنه
قزنى صحيح النسب اولان آل رسوله و يره و ياخود اوبله بر يردن تزوج ايلديه وحضرت فاطمة الزهرا رضى الله عنها يى
حضرت على تزوج ايلدى ۞ قال على رضى الله عنه لم يمت فاطمة يارسول الله قال ان الله قد فطمها اى قطعها
وذريتها من النار كذا فى الصواعق المحرقة لابن حجر رحمه الله ۞ وحضرت عائشه رضى الله عنها دن منقولدر كه حضرت
فاطمه نك نور جمالى اولقدر شعشعه اندازايدى كه شب تاريكده ايكنده دلوكنه ايلك كجوررديم ديو بيور مشلر انكچون
زهراء ديو لقب و يرلدى صاحب محمديه دخى محلنده ذكر ايدر ۞ كتب سيره مسطوردر كه حضرت فاطمه يى حضرت
ابى بكر وعمر رضى الله عنهما خطبه ايتشلردى وليكن وحى الهى حضرت على حقنده اولغين على يه تزويج ايتديلر اول
وقتده حضرت فاطمه نك سن شريفلرى اون بش وعلينك بكرمى برسنه بش آى ايدى و بوجمعيت مدينهٔ منوره ده
هجرتك ايكنجى سنه سنده ايدى كه اول سنهٔ مباركده بدر غزاسى واقع اولمش ايدى وحضرت على وفاطمه وعايشه نك
فضائلنه نهايت يوقدر مجمل الفيض نام كتابمزده بونلرك رتبه لرينه متعلق برمقدار كلام يازلمشدر والله الموفق (ميلاد)
ومولد مكان ولادت وزمان ولادت معناسنه در بوراده مراد معناى اولدر (ايكى اوغلى رسالتدن صوكيدى) بو ايكى
اوغلندن مراد بيت آتيده ذكر اولنان عبد الله و ابراهيم در وعبد الله طيب وطاهر دخى دينلوردى بعضلر طيب
وطاهر قبل البعثه بطن واحده دنيايه كلمشلردى عبد الله هك غير يدر ديمشلر ابو كز ماريه دن ابراهيم اولدى) ماريه
فخر عالمك سراريسى مقوله سندندر منكوحاتدن دكلدر سلطان مصر كه مقوقس ديلورى رئيس قبط ايدى
ماريه يى و برآت ودلدل تعبير اولنان بغله يى و يعفور اطلاق اولنور برحمارى بوجمله يى فخر عالم اهدا ايلدى وماريه
صعيد مصر قريه لرندن حفنا ديد كلرى يردن حسن وجمال صاحبه سى ايدى هجرتك سكزنجى سنه سنده
ذى الحجه ده فخر عالمك اندن ابراهيم نام فرزند دلبندى دنيايه كلوب اون سكز آيلق ايكن وفات ايليوب بقيع
مقبره سنده دفن اولندى وفخر عالم انك قبرى اوزرينه طوروب تلقين ايلدى ديمشلر ولكن بعض علما صبيانه
وملائكه يه واتيايه سؤال اولمامغه ذاهب اولمشلردر (واستحب التلقين ابن الصلاح وتبعه النووى نظرا الى ان الحديث
الضعيف يعمل به فى فضائل الاعمال وروى عن بعض الصحابة رضى الله تعالى عنهم لو عاش ابراهيم لكان نبيا) تأويله
ان القضية الشرطية لاتستلزم الوقوع اى وكان اللايق به ان يكون نبيا وان لم يكن ذلك ونظيره واردفى حق عمر رضى
الله عنه ولاشك انه فرق بين الفرض والامكان و بين الحقيقة والوقوع وفى بحر الكلام للامام الاجل ابى المعين النسفى
رحمه الله من قال بعد نبينا نبى يكفر لانه انكر النص وهو قوله تعالى (وخاتم النبيين) وصنف من الروافض قالوا بان
الارض لاتخلو عن النبى والنبوة صارت ميراثا لعلى رضى الله عنه واولاده ولاريب انه مخالف لقوله عليه السلام
(ختمت النبوة بى) كما فى التفسير الكبير فى اول سورة الانبياء وقال عليه السلام (لا نبى بعدى) كما فى مناقب الامام
الاعظم والله المعين وبه نستعين (ايدردى قرقدك قطع مقامات) يعنى فخر عالم فرق باشنه وارنجه فنا فى الله

مقاماتی قطع ایدرو بوادی تعیناتی طی ایدردی ۞ معلوم اوله که سر رسوله وارث اکمل اولنلر فرقه دلیو فنا ایله بوربوب وجودلرنده اثبات قالمز واولمزدن اول بروجهله اولورلر که بردخی اولمز فرق باشنه بالغ اولمقده التمش اوچه دلیو بقا بالله بولوب جمیع عوالمدن ارزاق معنویه سن جمع ایدرلر و بروجهله حیات حقانیه صاحبی اولورلر که ایدی فنا بولمز وجود عنصری بسنك دخی چورمدیکی فنا و بقامعنالرینك کالندن بو معنایه واصل اولنلر اقل من القلیلدر زیرا که اهل حال اهل مقام اولمز ودکه اهل مقام بو مقاملك غایتنه ایرمز براز دخی نهایتنده چوقدر مرتقه حد یوقدر (فیالارباب الدعاوی این المعانی ویا اصحاب المعانی این الحقائق ۞ بعض سالکلر که افعال وصفات وذاتلری تجلی علمی نوریله مستور اولوب بالکلیه حقله حق اولدقی یزدن اثر قالمدی دیو ظن ایدرلر علمك عینی وعینك حقیقتنه وارنجه ایسه فرق بیلمق بولدر خصوصا مرشد کامل اولمسه فلاح نادردر والله الهادی (اولوردی ظاهر اندن چوق کرامات) کرامت ایکی نوعدر بری کرامت علیه و بری کرامت کونیه در کرامت علیه الله تعالیك ذات وصفات وافعالنه متعلق اولان مکاشفاتدر که ولیلك ولایتی یونکله بیلنور و کرامت کونیه خارق عادت اولان نسنه لردر که هواده اوچمق وصوده یورمك و بر بیلمق بوله برکونده وارمق و بونلرك امثالی ۞ پس جناب رسالتپناه صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری بوایکی کرامتك حقیقتی ایله متحقق ایدی (رسولیدی کاوردی نور الهام) یعنی قرقه بالغ اولدقده رسول اولمغه مستعد ایدی پس قرقدن اول الهام الهی ایله مکرم ایدی زیرا اهل ولایتده الهام اولمدقچه اولمز وباخود انفس حسیبله بالفعل رسول ایدی ولکن آفاقه نسبتله ظهورلك وقتی دکل ایدی کما قال (کنت نبیا) ای بالقوة او بالفعل (وآدم بین الماء والطین) وقدر تحقیقه (ولکن ظاهر اولمامشدی اسلام) زیرا انك ظهوری قرقه بلوغه موقوف ایدی وجبریلك وساطتیله وحی الهی نزولنه منوط ایدی ۞ پس قبل النبوه اولان حالته الهام دینلور صاحب محمدیه بو تعبیرده اصابت ایتدی زیرا ایکی مرتبه نك بینی فرق لازمدر ۞ پس شول سالکلر که الهام اولندقلری معنادن وحی ایله تعبیر ایدرلر بی ادبلردر زیرا اول معنایه رسول حقنده قبل النبوه الهام دینلمیجك غیره که حد ولایتی تجاوز ایتمك یوقدر نیجه صاحب وحی دینلور معنای لغوی یه حمل ایله تأویل ایتمك ارباب کمالك شاننden دکلدر (خلیل الله نابعدی عملده) یعنی فخر عالم صلی الله علیه وسلم قبل النبوه دین ابراهیم اوزره تعبد ایدردی زیرا اکرچه قریش دین ابراهیمك اکثرین تغییر ایتمشلردی خصوصا توحید اکری قالیوب شرك ظهوری تامی وارایدی فاما حج ومناکح و بیوع و بعض اسالیب دین ابراهیم اوزره باقی قالمغین فخر عالم دخی توحیدله ومتغیر اولیان ارث ابراهیم واسمعیل ایله عمل ایدرایدی وفی سورة النحل (ثم اوحینا الیك ان اتبع ملة ابراهیم حنیفا وماکان من المشرکین) بو آیة شریفه نك مقتضاسی بودر که فخر عالم بعد النبوه اصول شرایعده حضرت ابراهیمه اتباع اوزره ایدی اما بحسب الظاهر حضرت ابراهیمه نصکره کلکله ابراهیمه تابع اولمق حقیقتنده متبوع اولمز بنی مناقی دکلدر زیرا انلر اولین وآخرینك الله تعالی عندنده اکرمیدر ۞ تواصلی و باقی طفیلی تواند ۞ توشاهی ومجموع خیلی تواند ۞ بو مقامك تحقیقی بودر که فخر عالم شب معراجده مقام خلیل اولان سدرة المنتهایه واصل اولدقده وحی اولندیکده اکر مقام خلیلده راضی اولورسك سنك ایچون آنی تزیین ایدملم دینلدی فخر عالم دخی علو همت حبیبیت ایله اعلایه ترقی ایدوب مقام حبیب اولان قاب قوسین اوادنی یه قدم یاصدی وحد متابعتی تجاوز ایدوب متبوع اولدی کما قال (نحن الاخرون السابقون) اکر فخر عالم دنیاده متابعت خلیله محتاج ایسه خلیل دخی آخرتده آنك شفاعتنه محتاجدر کما قال (الناس محتاجون الی شفاعتی یوم القیامة حتی ابراهیم (امل) رجا معناسنه یعنی حسن توجهده وامور باطنیه ده وملکات لایقده اکا تابع ایدی (که ابرهیمك ایدی ملتی حق) (ملت لسان انبیا اوزره عباد الله ده مشروع اولان احکام وامور ملت دیرلردین دخی ملت معناسنه در انجق دین اطلاق اولنمق اول مشروع اولان امور ه طاعت وانقیاد جهتندندر (نظامی شرعی دینی امتی حق) نظامی شرعی دینی ظهر لرنده اولان یارواوعاطفه دن بدلدر غفلت اولنیه (قبول عام ایدی خاص الخواص اول ۞ فواد بانده اهل اختصاص اول) یعنی جمیع ملل مختلفه ارباب اکا محبت ایدرلردی وهیچ برملتده اکا تبعیت ایتمز بوغیدی قال الله تعالی (وآتیناه فی الدنیا حسنة) ای حالة حسنة من الذکر الجمیل والثناء فیمابین الناس فاطبة حتی انه لیس من اهل دین الاوهم یتولونه بخلاف سائر الانبیاء فانهم کانوا بین الرد والقبول (بعدذا) لفظ عام تشدید ایله خاصك مقابلیدر تخفیف ایله سنه معناسنه در وحضرت ابراهیم جمله عوام وخواصك مقبولی اولق ملت حق اوزره اولدیغندندر ۞ پس بر کیمسه بن ملت ابراهیم اوزره بن دیمکله خطا یوقدر ۞ تنکیم خطادر دیوافواه عامه ده شایعدر قال الله تعالی خطا بالخیبه علیه السلام (ثم اوحینا الیك ان اتبع ملة ابراهیم حنیفا) مکر ملت ابراهیم اوزره دیمك بوشریعتك فروعی ردایتمکی ایهام ایلیه فافهم (پس ایردی امر سبحانی

دوشنده) معلوم اوله که نبوتدن اوج سنه مقدم فخر عالمه اسرافیل علیه السلام مقارنت ایلیوب بعض امور الفا واعلام ایدردی فخر عالم دخی آنك صوتنی ایشیدر ولیکن شخصنی کورمزدی بومدتك ایچنده فخر عالم دخی وحی الهی یه منتهی اولدی زیرا مقدم بو تدارك اولمسه مفاجأة مشاهدهٔ ملکه یعنی جبریله وجود بشری طاقت کتورمزدی والله تعالی فی کل شیٔ حکمة وتوکیل اسرافیلده حکمت بودر که قیام ساعت وهلاك خلق اسرافیلك نفخ صورنه موقوفدر ثبوت فخر عالم دخی قرب ساعتده اولمق مناسبتیله جبریلدن مقدم اسرافیل مقارنت ایلدی ولکن جبریلك کتوردیکی قرآن ایدی اسرافیلك الفا ایتدیکی غیری امور ایدی والتی آی قدر رؤیای صادقه ظهور ایلدیکه ادنای مدت حلدر بعده جبریل کلوب عالم مثال مقیددن عالم مثال مطلقه عبور وتجاوز حاصل اولدی بومقامدندر که تعبیر رؤیا ایتمك نفس امارهٔ ولوامهٔ مرتبه لرینه کوره درز یرا سالك نفس ملهمهٔ مرتبه سنه قدم باصدقده من عند الله ملهم اولوب تعبیر رؤیایه احتیاج قالمز کما قال الله تعالی (فالهمها فجورها وتقواها) پس ولی اولانه الهام مرتبه سی رسوله مجبیٔ ملك مرتبه سی کبیدر بومذکوردن غافل اولان سالکلر واقعه یه قناعت ایلیوب حالرینه مغرور اولورلر بلمزلر که کمال اول معنالك مثالدن حسه خروج ایلیوب تعین بولسیدر یوتعین وتحقق بولمدقجه عالم خیالده مرئی اولان امور ظل زائل اولوب اثری قالمز انکیون چوق سالك بیچه حال ظهور ندن صکره طریقدن مرتد اولوب چاه طبیعته دوشمشدر والعیاذ بالله تعالی ۞ قال بعض ارباب الحقیقة اصح المکاشفات واتمها انما یحصل لمن یکون مزاجه الروحانی اقرب الی الاعتدال التام کارواح الانبیاء والکمل من الاولیاء ثم لمن یکون اقرب الیهم نسبته وکما ان المنام ینقسم الی اضغاث احلام وغیرها کذلك مایری فی الیقظة ینقسم الی امور حقیقیة محضة واقعة عن نفس الامر والی امور خیالیة صرفة لاحقیقة لها شیطانیة وقد یخلطها الشیطان بیسیر من الامور الحقیقیة لیضل الرائی ولذلك یحتاج السالك الی مرشد یرشده ویهجیه من المهالك باذن القادر المالك (قیاس ایت چونکیم اوله یاری محبوب) یار یدن مراد حق تعالیدر یعنی برکیمسه نك که یاری تعالی محبوبی اوله تقدر غالب الاشواق اولق کرك قیاس اولنه (یو بولده پس ممات اوله حیاتی) (قال فی المثنوی) اقتلونی یا ثقاتی لانما ۞ ان فی قتلی حیاتی دائما (وقال الشیخ المعروف بسواسی) استمزسك بنی سن اولدوره ین کندیمی بن ۞ سکا هر کیم یاره مزسه بکا دخی یارامز ۞ پس هر سالکه لازمدر که وجود مجازی یی افنا ووجود حقیقی یه وصول ایچون اجتهاد تام ایده تا که حیات مستعاری ممات تبدیل ایدوب اول ممات ایچنده برحیات ابدیه بوله که ابدی آنك سایه سنده مستریح اوله کما قال الهدایی قدس سره العزیز ۞ سبب اشلایچق بیده ۞ اولکی رسم کیده ۞ باقی که ظهوریده ۞ فانی اریوب آقه (بورسمه دائم الاحزان ابدی اول) معلوم اوله که مرتبهٔ سلوك صاحبی اولنلردخی بوسره وارنلردرز یرا سرحیات وجمال ذاتك تجلیسی زمانی قریب اولدقجه عشق وشوق غلبه ایدوب فکر وحزن ارتروصو کی بیقرارلق ظهور ایدر کما قال حضرت الهدایی قدس سره ۞ دوشه لی عشقنه یارك ۞ یرده کوکده یوق قرارك ۞ کندی الدن اختیارك ۞ تیلیه ین بن کوکل سنی (وقال) نه اودن نه صودن دوتر ۞ کیمسه ز عاشق اولسون ۞ وهدایی حضرتلرندن منقولدر که بروسه ده شیخ افتاده قدس سره العزیز حضرتلری تربیه سنده ایکن محنت سلوك وغم عشق اولقدر مستولی اولورديکه کندو سن برخنجر اوزرینه برلقق ومنصور کبی وجود عنصریه دن کلی ایدوب دریای فنایه صاورمق خاطرمدن اولورمش لیکن مقصود حاصل اولدقدن صکره بوتلوینات ممکنه مبدل اولوب جمیع مراتبده اعتدال اوزرینه حرکت اولنوز یراهر مقامك برحکمی واردر (خیالی فکرنه میزان ایدی اول) کما قال من قال (خیالك فی عینی وذکرك فی فمی ۞ ومثواك فی قلبی فاین تغیب) میزان آلت وزندر که فارسیده ترازودینلور یعنی اول محبوب حقیقینك خیالی یونك فکر یله وزن اولنوردی حاصلی آنك خیالنی فکر ایله مشغول ایدی غیری کاری یوغیدی مخیل اولمق اکرچه صفات خالقدن دکلدر ۞ فاما خیال تعبیری وصلت تامهٔ دن اول اولان حاله نظرله در ۞ پس اول مرتبه کو یا عالم مثال وخیال ووصلت وعالم حس ویقظه در (که تا ایره خیالندن وصاله ۞ فراق آنی وصال ایلینه صاله) زیرا فرقت سبب وصلت ومحنت باعث محبت وبلامدار ولادر (قال الصائب) هر محنتی مقدمهٔ راحتی بود ۞ شد همزبان حق چوزبان کلیم سوخت (وفی المثنوی) فرقتی اولم تکن فی ذا السکون ۞ لم یقل انا الیه راجعون ۞ یعنی سالکه لازمدر که دائما سر منزل مراده طوغری حرکت ایله زیرا برازخده سکون ایدوب قالمده فرقت واردر ۞ پس بو فرقت حقیقتده سبب وصلتدرز یرا رجوع وحرکت اکا موقوفدر انکیون الصوفی من لا مذهب له دینلمشدر فافهم (شمه) افتده یرقوفی دیکدر اما استعمالده جزئی نسنه معناسنه درکافی الخبر شمة من المعرفة خیر من کثیر العمل (بشارت) بالمك کسریله مژده معناسنه درفتحله غیری معنایه کلور کما سبق (قال حضرت الشیخ الشهیر بافتاده قدس سره) کیمسه سن عالم فرشی دخی هم کرسی وعرشی ۞ مسبحلر ایله فرشودیکل

یاهو و یامن هو ۞ یعنی یاهو و یامن هو ورد نه مشغول اولان سالك عالم موالید و عناصر و طبیعیاتی کذر ایدوب عالم ارواحه واصل اولدقده اوراده عالم امر و حقیقتدن مزده جبلر کلوب عالم معنایه وصلت بوله و درکاه حقه عز تله دخول ایدوب لایق اولان وجهله حقله حق اوله اللهم یسر لنا (سوردی وحدتی ایدردی خلوت) قال حضرت الشیخ هدایی قدس سره ۞ عادت ایدنمه طوفانی ۞ وحدتده اول قوچو قلغی ۞ یولداش ایدرسك یوقلغی ۞ دوست ایلینه یتسك کرك ۞ بو مقاله ده اولان مصراع اول اصلاح طبیعتنه اشارتدر زیرا اکل و شرب و منام صفات حیوانیه دندر و مصراع ثانی اصلاح نفسه اشارتدر زیرا کثرت ایله الفت ایتمك حظ نفسدر وحدتده اولق خلاف هوای نفسدر و مصراع ثالث اصلاح قلبه اشارتدر زیرا بو قلق و فنا صفات قلب و روحدندر و مصراع رابع عالم حقیقتنه وصوله اشارتدر ۞ پس خلوت و وحدت اختیار ایتمك عند الانبیا و الاولیا محبوب و مرغوبدر و انك نتیجه سنه اشارت ایدوب بیورر (ایدردی خلوتی تا بوله جلوت) الخلوت الانس بالذکر و الاشتغال بالفکر و محادثة السر مع الحق حیث لا احد و لا ملك و الجلوة بالجیم خروج العبد من الخلوت بالنعوت الالهیة ۞ الحاصل خلوت اغیاری نفیدر که (لا اله) اکا اشارتدر جلوت باری اثباتدر که (الا الله) اکا اشارتدر اول کیسی فنا فی الله و کشف جلال و ایکنجیسی بقا بالله و کشف جمال مرتبه سیدر ۞ خلوتدن مقصود اولان جلوتدر و الله علیم حکیم (بعد ذا) صاحب محمدیه نك بو مقاله سنده طریق جلوتی بی جیله طریق خلوتی اوزرینه ترجیح واردر زیرا خلوت مقدمه و جلوت نتیجه کیدر مقصود بالذات اولان نتایج و مطالبدر مقدمات و مبادی دکلدر و فی الحدیث (نحن الاخرون السابقون) پس جلوتی جیله اکرچه ظاهرده جمله طرق حقدن مؤخردر ولکن باطنده جمله دن مقدمدر (ع) مبتدا کاه اولور مؤخر اولور ۞ ولیکن حقیقتده جلوتی و خلوتی و سائر نقدر نسب مختلفه و ارایه جلهسی حادثدر مقصود اولان هرنه طریقله اولورسه حقه وصلتدر بو معنی اولمیجق نسبت محضه ایله افتخار ایتمك فائده ایتمز ۞ تکیم زمانه مزه متصوفه سنك اکثری بعض مشایخه و طرقه انتسابله افتخار ایدرلر و بزده فلان طریقده میدانه واوجاغه شو قدر یل صیور که چالوب خدمت ایتدك دیو لاف یولنه کیدرلر (قال المولی الجامی) تا نوازچشمهٔ عرفان نخوری آب حیات ۞ مرده اکر بمثل خضر و کر الیاسی (حرا طاغینه که کاهی کیدردی ۞ یره باشی کوکه آهی کیدردی) (حراء) بالمد و القصر کما فی انسان العیون و قال فی القاموس بالکسر و المد جبل بمکة و یؤنث و یمنع انتهی ۞ معلوم اوله که فخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرتلری حضرت خدیجهٔ کبری رضی الله تعالی عنها بی تزوج ایتمکله عکاه یرمقده و کاه برآی قدر حرا طاغنده تنها اولوب کعك و زیت و یولدرك امثالی غدا ذله ریاضت ایدرلردی ۞ پس اعتکاف و خلوت حضرت رسالتدن وار یعین چیقارمق حضرت موسی علیه السلامدن توارث اولنمشدر قال الله تعالی (و واعدنا موسی ثلاثین لیلة و اتممناها بعشر فتم میقات ربه اربعین لیلة) الایة و الاربعین خصوصیة فی استحقاق استماع الکلام للانبیاء علیهم السلام کما ان لها اختصاصا فی ظهور ینابیع الحکمة من قلوب الاولیاء قدس الله اسرارهم لقوله صلی الله تعالی علیه وسلم (من اخلص لله اربعین صباحا ظهرت ینابیع الحکمة من قلبه علی لسانه) ولهذا الاختصاص خمرطینة آدم بیده اربعین صباحا (بعد ذا) ریاضت ایتمك عند المحققین تحسین اخلاقی و عند الحکماء تصفیهٔ محل ایچوندر و علی کل حال سبب منتج دکلدر زیرا فتح باب قلب و ظهور اسرار غیب بالذات حقدندر ریاضت و خلوتدن اولسه مکتسب اولق لازم کلور اهل ذکر و ریاضت اولنلره لازمدر که ذکر و ریاضتلریله حضرت مخصوصه قصد ایتمه لریلکه هبولانی مشرب و وحدانی دل اولوب لا لغرض و لا لعوض اشتغال اوزره اوله لر وحقدن هرنه صورت تجلی ایدرسه اکا حاضر لنه لر واوقاتی عبادت شرعیه سنه حکور میه لرز یرا عبادتدن وطاعت معرفة الله و انکشاف اسراره وسیله در ایشق مشرب اولان سالکلرا لحاد اهلیدر سلوکلرنده هرنقدر ترقی اینسه لر عالم اجسامی تجاوز ایده مزلر هابته و فلاسفه کبی ۞ تکیم حر وفدن اخذ ایدن اهل رسوم مواد فکریه مقتضا سنجه آثار کونیه دن غیره نائل اولمزلر بو مقامك تفصیلی واردر اربابنه و اهلنه ذوق صحیحه خنی دکلدر (غار) مغاره که قیابار یغیدر لکن کوچورك اولسه غار و مغاره و بیت کبی بیوجك اولسه کهف اطلاق اولنور (طوررردی نیجه کون غار حراده ۞ حری اولمازدی اکا حراده) اولکی حراده لفظنده اولان ده لفظی ظرفیت افاده ایدرفی کلمه سی کبی و ایکنجی حراده کلمه سنده اولان ده لفظی نفس کلمه دندر حراده قوم و قبیله سن ترك ایدوب بشقه جه اولق معناسنه در و حری رائك سکونیله غار سیده بکاستن ایله تعبیر اولنور اکسلمك و اکسیلمك معناسنه بو راده معنای لازمه محمولدر یعنی فخر عالم قوم و قبیله سن ترك ایدوب غار حراده منحنی و منفرد اولق انك شانه نقصان دکل ایدی زیرا عرات اختیار ایدوب اول غاره تعبدا ایتمك طائفهٔ قریشك مثاله و متعبد لرندن توارث اولمش ایدی (قال ابن الاثیر اول من تحنث بحراء ای تعبد فیه عبد المطلب

جده صلی الله تعالی علیه وسلم کان اذا دخل شهر رمضان صعد حراء واطعم المساکین ثم تبعه علی ذلک من کان یتأله ای یتعبد کورقة بن نوفل وابوامیة بن المغیرة کافی انسان العیون (الهی) بلبل ایسك ای کوکل کلزاره کل ۞ طورمه کل عشقینه آموزاره کل ۞ یاراشیکندن نیجون اولدك جدا ۞ کلبروای عاشق بیچاره کل ۞ دردلیلی ایله کاه صحرایه دوش ۞ عشق شیرین ایله کاه طاغ لاره کل ۞ دائم الاحزان اولوب یعقوب وش ۞ کورمکه جان یوسفن دیداره کل ۞ وجه باره طشره دن باقمه یتز ۞ پرآیاق یاص خلوت دلداره کل ۞ دوست ایلتدن ثانسیم فیض اسه ۞ پرنفس باغ وبهار باره کل ۞ بول تجلی بول تسلی باردن ۞ آچ کوزك یاصیلوجه بازاره کل ۞ حقیادرمان اولور دردك صوکی ۞ جان بیمارین بوکون تیماره کل ۞

﴿ قافیة اللام ﴾

چوکوردیلر آنی ترفیده بولدی کمال ... ولی بیلدیلر که نیجون ضعیف اولدی حال
کلوب عمیسی حمزه قزفرداشینه دیدی ... که یاعاتکه نیجون اولدی محمد هلال
نه یلدرکه اول کل یکاغن خزان ایلدی ... که یاقوت احمر دوداغی صولوب اولدی آل
ایشی دائما فکر خلقه فارشمز نیجون ... بوسوزه جواب ویرمدی عاتکه اولدی لال
پس ایتدی قریشك اولولاری دعوت آنی ... معززطوتوب ایتدیلر آنده چوق قیل وقال
ندندر کیم احزان ایچنده بوررسن وحید ... ندندر مبارك ضمیرکده وار در ملال
مزاج کریمکده وارمی عجب یامرض ... خبرویرسلم ندندر اکا اختلال
اکر کیمسه یه عاشقیسك یوریسله لم ... وکرعزت استرسك اوشده سنك ملك ومال
جواب ویرمدی بونلره طوردی کندی کیرو ... واروب خلوتینه کیرو ایلدی انتقال
بولردیدیلر پس جواب ویرمدی چون بزه ... نه ایتمك کرکدر بوتدبیره فکریله آل
دیدیلر ابوبکر آنك خاص یاریدرر ... که سرینه واقفدر ایدر اکا امتثال
هوادار یدر ایلرسرین اندن دریغ ... پس اندن بوحالی صوره لم الا لم مقال
بوسوزی ایشتدی ابوبکر طوردی اورو ... کلوب دیدی اصلاسکا یوسون هیچ وبال
بوحاله تحیره در جمله سادات خلق ... خصوصا کلوب ایتدیلر بکا آندن سؤال
دیدی قلب مشتاق نفسم ایدر احتراق ... کوزمدن اقاریاش ندر حالم اوش لایزال
قرارم چوسلب اولدی هیچ طاقتم قالمدی ... نه قیلسون دل آرام چوجانمده یوقدر مجال
چوکوردی باشندن ایکن آشدی دریای عشق ... کناره چیقوب سرمتوب ایلدی اغتسال
رداسینی کیدی ازارن طوتندی روان ... حراطاغنه مکه دن ایتدی چون ارتحال
چیقوب طاغه یوزن ترابه قودی سجده ده ... تضرع ایدوب اغلدی دیدی ای بی زوال
ملکلر کورب اغلدی حورعین دوکدی یاش ... الهی حبیك الف فامتن قبلسدی دال

﴿ ینابیع حکمت آنك اول عزیز وحکیم ﴾
﴿ مفاید رحمت آنك اول کریم ورحیم ﴾

(حمزه) بن عبد المطلب بن هاشم عم رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم واخوه من الرضاعة هو اسد الله اسلم قدیما فی السنة الثانیة من البعثة فاعز الاسلام باسلامه وشهد بدرا واستشهد یوم احد وقبره عند جبل احد فی المدینة (عاتکه) فخر عالك عمه سی یعنی پدرلری حضرت عبد المطلب همشیره سیدر اسلمت یوم بدر قال بعضهم والمشهور ان عاتکة لم تسلم (اولدی محمد هلال) یعنی وجود شریفی اینجه اوب هلاله دوندی هلال غره قمره دیرلر وقد سبق تفصیله (خزان) کوزاینه دیرلر ربیعك و بهارك مقابلیدر فصل ربیعه هنکام نوبهار دیرلر وفصل خزانه هنکام کهنه بهار دیرلر انسان سربالیده اول بهاره آزاروارته بهاره نیسان وآخر بهاره ایار واول کوزه ایلول وایکنجی یه تشرین اول واوچنجی یه تشرین ثانی دینلور صاحب محمدیه خزانی روزکاره نسبت ایلدی زیرا بهاردره وخزانده نباتات واشجار واوراقده مؤثر اولان اسن یلاردر وخزاندن مراد اول موسمده مخالف اسن یلارك تأثیرا تندن حاصل اولان تغیر وتبدلدر (قال عبد الله بن عمر رضی الله تعالی عنه اربع من الریاح رحمة الناشرات والمبشرات والواقح والذاریات واربع عذاب الصرصر والعقیم فی البر والعاصف والقاصف فی البحر (کیاقوت احمر دوداغی صولوب اولدی ال) آل رنك قرمزی

رنکه نسبتله صواش کیدر وانکیچون اول دوداغك مقدم اولان رنکی قرمزی یاقوته ومؤخر اولان لونی آله تشبیه ایلدی اکرچه فی الجمله قرمزی وآك او لمق ایله دخی اوصافدندر زیرا لون خواص جسمدندر عقول ونفوسدە لون یوقدر (ایشی دائما فکر خلقه قارشمز نیچون ۞ یوسوزه جواب ویرمدی عائکه اولدی لال) (لال) دلسز دیمکدر وفی المثل زبان لالان هم مادر لالان داند یعنی دلسز لرك دلینی بنه اناری بیلور غیر بلر بیلزلر ارباب حالك دخی حالنی بنه ارباب حال اولان بیلور انکیچون عائکه جواب ویرمدی زیرا فخر عالك حالی امور باطنیه دن ایدی (معز ز طوتوب ایندیلر اندە چوق قیل وقال) (قیل وقال) بوایکی کلمه اصلده فعللر درصکره اسمیته نقل اولنمشلردر ۞ پس قیل وقال اختلافده وفائده سز سوزلرده مستعملدر (ندندر که احزان ایچنده یورسن وحید ۞ ندندر مبارك ضمیرکده واردر ملال) (احزان) حزنك جمیدر والحزن غم یلحق الانسان من فوات نافع اوحصول ضار فی الزمان الماضی (وحید) بالکسر (ضمیر) قلب قال فی القاموس الضمیر السر وداخل الخاطر والجمع الضمائر (ملال) فتحله فتور وسستلك (مزاج) طبیعت معناسنه که عناصر اربعه دن ترکیب اعتباریله اطلاق اولنور یعنی ترکیبکرده نوعا انحلال ونظام وجودکوره اختلالی وارد رکه اختلاطك عدم اعتدالندن زبون وخسته کورینورسز (اختلال) پرنسنه نك خلل وفساد قبول ایتمسیدر (دیدیلر ابوبکرانك خاص یاریدر ۞ که سر بنه وافقدر ایدراکا امتثال) (امتثال اطاعت ایتمك وبورق طوتمق یقال امتثل امره ای اطاعه (هوادار ایدرایلرسرین اندن دریغ ۞ پس اندن بوسری صورم الالم مقال) (هوادار محب معناسنه درو قدسبق (دریغ) بوراده منع وقصصنقی معناسنه در (مقال) کلام (وبال) ضرروزیان ویقال الوبال المکروه یعنی دعا ایدوب وجودشریفك آفتلردن محفوظ ومکروه اولان نسنه لردن مصون اوله دیدی (بوحاله تحیرده در جمله سادات خلق ۞ خصوصا کلوب ایتدیلر بکا آندن سؤال) (سادات سیدك جمیدر اولوکشی معناسنه (دیدی قلب مشتاق ونفسم ایدر احتراق) یعنی قلبیمده ودائمده عشق وشوق حرارتی وبانقلغی واردر والشوق عبارة عن ازعاج القلب الی لقاء المحبوب وهو یسکن بالرؤیة والاشتیاق لایزول باللقاء بل یزید (کوزمدن اقاریاش ندر حالم اوش لایزال) (لایزال) یعنی دائما (قرارم چوسلب اولدی هیچ طاقتم قالدی ۞ نه قیلسون دل آرام چوجائمده یوقدر مجال) (آرام دکلمك (مجال) طاقت (چوکوردی باشتدن ایکن اشدی دریای عشق ۞ کناره چیقوب سرمنوب ایلدی اغتسال) (اغتسال) غسل ایتمك وغسل ایده جك یره مغتسل دیرلر مغسل دیمزلر یعنی فخر عالم اوراده حالنی ابوبکره افاده دنصکره اغتسال ایدوب طهارت کامله اوزرینه مکه دن حراطاغنه طوغرو رحلت ایلدی (ملکار کوروب اغلدی حورعین دوکدی باش ۞ الهی حبیبك الف قامتی قیلدی دال) یعنی حبیبك دردعشقکه مبتلا اولمغله الف کبی راست اولان قامتی دال کبی بوکلدی وتیر کبی اولان قدی کمان کبی اکلدی (یتابع) یتبوعك جمیدر پیکار معناسنه (مقالید) مقلاد ومقلیدك جمیدر کلیددیلی که مفتاح دیرلر وفی القرآن الکریم (له مقالید السموات والارض) قال الکاشفی (کلیدهای خزائن آسمان وزمین) یعنی مفاتیح رزق (چه خزائن آسمان مطراست وکنجینهٔ زمین نبات) (آلهی دوشدی جانه عاقبت سودای عشق ۞ ایلدی شیدا بنی لیلای عشق ۞ قالدی بوقطره دلدن نشان ۞ باشدن آشدی نیلیم دریای عشق ۞ مست اولوب آیلدی تاحشره دك ۞ یارالندن نوش ایدن صهبای عشق ۞ هرکیمه قیلدی تجلی اول خدا ۞ عقل وفکری ایلدی یغمای عشق ۞ کیمسه بیلز حالنی عاشقلرك ۞ کرچه کیم ممکن دکل اخفای عشق ۞ شول الف قامتلری دال ایلدی ۞ دلدی بغرین اهل دردك نای عشق ۞ زاهدا قاچز ملامتدن یوکون ۞ قنمغی دلکیم اولدی اول زسوای عشق ۞ کل بکاغن صولدرر عاشقلرك ۞ صورتی تبدیل ایدر معنای عشق ۞ تنده طاقت دلده قوت قالدی ۞ الدی جانی حیرت کبرای عشق ۞ کوزلرم باشی قوآقسون حقیا ۞ بویله اولور لؤلؤلا لای عشق ۞

﴿ فصل فی نزول الوحی ﴾

چو وقت اولدیکم وحی ایده اول غنی ذوالجلال — محمد رسالت ایده فیض ایده ذوالجمال
بیوردیکمه یاجبرائیل اولدی وقت تمام — که وحی ایدم انزال حبیبمه ایره منال
که تامر له نهیك احکامن اظهار ایده — بیان ایده وعدم وعیدم حرام وحلال
ایرشدرپس اکا تحیاتمی قبل سلام — بنشدر هدیه م رسولیمه آچ پر وبال
نزول ایتدی پس یك حضرت حراطاغنه — هوادن ایدوب صیحه دردی دردرجبال
نظر قیلدی کوردی یشل طونلو برشخص ایز — سما ایله ارض اره سنده شریف الخصال
کلوب دیدی اقرأ که یعنی اوقواشیدم — دیدی اوقومق بیلزم یاکریم النوال

یا بشدی آنی یوغرین قودی تیز چك كیرو | روایت ایدرلر كه چكدی الن بی جدال
دیدی كیرو اقرأ دیدی بیلزم اوقومق | كیرو طوتدی آنی ایشت نولیسر پس مآل
كیرو دیدی اقرأ دیدی اوقومق بیلزم | هم امی هم اعسلم نه سردر بجیدر بو حال
او جنجیده دیدیكه اوقی الك آدنی | كیم انسانی قندن یراتمشدر بی مثال

﴿ قال الله تبارك وتعالى اقرأ باسم ربك الذى خلق خلق الانسان من علق ﴾

كه ربك شول اكرمدر كیم یراتدی قلم | قلم یرله تعلیم علم ایلدی انصال
خصوصا كیم انسانه اوكرتدی شول نسنه لر | كه هیچ ایرمز ایدی ضمیرنده اكا خیال
بونی دیدی اولدی كوزندن اودم غائب اول | رسالتله قرآن كتوردی بغیر محال
پس آندن رسول الله اولدی كلوب مكه یه | رسالت بلا شبهه قرآن بلا احتمال
خدیجه یه كلدی دیدی تیز بنی اورتو كز | كه دتر یورگیم ایده تا یراز انحلال
براز دن طور وكلدی ویردی خبر حالنی | روان ایلدی سرنی همچو صافی زلال
دیدی قورقدم آندن دیدی حاشا والله حق | خزایت ایده قیلیسه سنی صاحب كمال
سكا ویرمه فضلنی پس كیمه فیض ایدر | سكا قیلیسه وصلنی كیمی ایدر اهل وصال

﴿ ینابیع حكمت الك اول عزیز وحكیم ﴾
﴿ مقالید رحمت الك اول كریم ورحیم ﴾

(چو وقت اولدیكم وحی ایده اول غنی ذوالجلال) معلوم اوله كه انبیا علیهم السلامدن بعضلرینه نبوت فرق باشنده و بعضلرینه قرقك مافوقنده و بعضلرینه قرقك مادونده كلشدر ۞ پس وحی الهی ایچون سن معلوم ووقت متعین یوقدر ولكن عقل معاد ومعاشك كامل قرقه بلوغنده اولغین اكثر انبیا قرقنده شرف وحی ایله شرفیاب اولمشلردر الحاصل بركمال كه انسانه تدریج ایله حاصل اوله انده زیاده قوت واحاطه اولور ۞ پس سن اربعین صوزت ومعناتك كمالنه دالدر بناء علی ذلك فخر عالم حضرتلرینك سن شریفلری دخی اومیلاده بالغ اولوب باطنلری فناء تامله محقق وظاهرلری اعتدال كامل ایله متصف اولدقده مبعوث اولدیلر (رسالت) هی سفارة العبد بین الله تعالی و بین ذوی الالباب من خلیقته لیزیح الله بها علالهم فیما قصرت عنه عقولهم من مصالح الدنیا والاخرة والرسول من جنس البشر لامن جنس الملك اذلا یقدر العامة ان یأخذوا من الملك لانسداد باب رحانیتهم فلامناسبة بین الكثیف واللطیف بخلاف الرسول فانه یأخذ بروحانیته ویفیض بجسمانیته ولیطلب تفصیله فی محله (جبرئیل) عبد الله معناسنه در (منال) عطا واحسان (تحیات) تحیه لك جمیع دعا وثنا معناسنه (پروبال) بال قنادر پرقوشك قنادنه دینیلكدر اوجدی دیه جك پرده بجم پرواز كردیرو اوی بایه تبدیل ایدوب پرباز كرده دیر بازاچقدر باز كردن آچقدر قنات و بلكلرینی اچاغنه اوچقدن كنایت ایدرلر (یك حضرت) یعنی جبریل یك رومده شاطر دیدكلریدر (صبحه) چاغرمق (شریف الخصال) خصلتلری وخویلری كوزل (كریم النوال) عطاسی ولطفی كوزل وچوق بنشدی آنی یوغرین قودی تیز چك كیرو ۞ روایت ایدرلر كه چكدی الن بی جدال) یعنی جبرائیل فخر عالمك مبارك كردنی طوتوب صقدی و بنه كیرو چكدی وفخر عالم دخی بونك بنم جانمه قصدی وار در دیوب انكله جنك وجدال ایتدی ودفعه مقید اولیوب تسلیم اولدی وجبریل بو وضعی اوچ دفعه ایلدی كو یا فخر عالمه ابتداء امر دن بعد زمان حاصل اوله حق اوچ در لوشدنه اشارت ایتدی بری بو كه كفار قریش فخر عالمی اتباعیله مكه دن چیقاروب شعب دیدكلری یره نفی ایدوب تضییق ایتدیلر و فخر عالم مؤمنلرله اورادە بیچه زمان ضرورتلر چكدیلر زیرا مكه ده كفار طرفندن دلالندا ایتمش ایدیكه فخر عالم طرفنده اولنلره بیع وشرا ایتدرمیه لر وطشره دن كلان فخاره دن انلره برشی و یرمیه لر ۞ بری دخی بو كه فخر عالمك قتلنه اتفاق ایتدیلر و بری دخی فخر عالمی احب البلاد اولان مكه دن چیقاردیلر و هجرته سبب اولدیلر (ما آل) مرجع ونهایت (هم امی هم اعلم) امی امه منسوبدر كه اصل معناسنه درزیرا بین الناس معروف اولان رسم اوزره اوقیوب یازمق عار ضیدر جبلت اصلیه اوزرینه برامر زائددر ۞ پس فخر عالم حضرتلری امی ایدیكه رسم معروف اوزره قرائت وكتابته مشغول اولدی واعلم ایدیكه قلم اعلی آنك خادمی ولوح محفوظ مصحف منظری ورب العالمین بالذات وجبریل بالواسطه معلمی ایدی وفخر عالمه امی اطلاق اولنمقده اشارت واردر كه علم اصلی حقدن فیض ووهبیله حاصل اولاندر وعلم فرعی خلقدن تعلم واكتسابله وجود بولاندر اولكیسی علم

حضور يدركا كانسان عارض اولرايكنجيسى علم حصولبدر كه استحضارده عقله مراجعته محتاجدر (تحرير)
عقله فخر ايلينلر فالدى اميلر كبى ۞ بيلديلرفى الحقيقة كيمنه درعيب وهنر ۞ كاغيروامى كبى لوح درونى ساده قيل ۞ تاكه
اندە نقش اوله علم الهيدن اثر ۞ (اوجنجيده ديدى اوفى سن آنك آدنى ۞ كيم انسانى قندن يراتمشدر ربى مثال) قال الله
تعالى (اقرأ باسم ربك الذى خلق خلق الانسان من علق) اى من دم جامد يعنى انسانى او يوشمش قاندن بوصورتده خلق
ايلديكه اندن اول بومثال وصورت و بوهيئتده مخلوق يوغيدى (كريم شول اكرمدر كيم يراتدى قلم ۞ قلم يله تعليم علم
ايلدى انصال) قال الله تعالى (اقرأ وربك الاكرم الذى علم بالقلم) يعنى يامحمد قرامت وكتابت اهلنك شانندندر بن
امى يم بنم المدن ديلدن يونلركلمزدر بواعتبار ايله ز براشول ربك كه سكا قرامت ايله امر ايلدى اسمى ايله بدأ ايدجى
اولديغك حالده اول اكرمدر كه واسطه قلم ايله نيجه امور تعليم ايلدى ۞ پس كتابت وقلم وساطتيله تعليم ايلين مولى سكا
بى واسطه تعليم ايلر (اتصال) دائما ولاينقطع ديمكدروفى الكشاف وتنبيه على فضل علم الكتابة لما فيه من المنافع العظيمة
التى لايحيط بها الاهو ولولاه مادونت العلوم ولاقيدت الحكم ولاضبطت اخبار الاولين ومقالاتهم ولاكتب الله
المنزلة الابالكتابة ولولاهى لما استقامت امور الدين والدنيا ولولم يكن على دقيق حكمة الله ولطيف تدبيره دليل
الاامر القلم والخط لاكتفى به انتهى (شعر) اذا اقسم الابطال يوما بسيفهم ۞ وعدوه مما يكسب المجد والكرم ۞ كفى قلم
الكتاب فخرا وفخمة ۞ مدى الدهر ان الله اقسم بالقلم ۞ قال الله تعالى (ن والقلم ومايسطرون) الاية (خصوصا كيم
انسانه اوكرتدى شول فسنه لر ۞ كه هيچ ايرمز يدى ضميرندن اكا خيال) قال الله تعالى (علم الانسان مالم يعلم) ضمير
قلب وخيال فكر معناسنه درمعلوم اوله كه فخر عالم ابتدا نزول ايدن بودورت آيدر كه سورة تك ابتداسندن (مالم يعلم)
كلمه سنه كلنجه درو حضرت قرأتك ابتدا نزولى شهر رمضانده ايله قدرده درو ليكن تلقى وحى الهى نوجهله اولور
ايكى طريق بيان ايلمشلردر بريو كه فخر عالم صورت بشريه دن منخلع اولوب صورت ملكيه ايله تمثل ايدردى وبووجهله
جبريلدن اخذ ايدردى وبرى دخى بو كه جبريل صورت ملكيه دن چيقوب صورت بشريه ايله تمثل ايدوب وحى الهى
كنورردى كذا قاله الزركشى فى البرهان وازاجمع ان المنزل اللفظ والمعنى تلقفه جبريل من الله تعالى تلقفا روحانيا
اوان الله خلق تلك الالفاظ اى الاصوات الدالة عليها فى الجووا سمعها جبريل وخلق فيه علما ضروريا بانها دالة على
ذلك المعنى القديم القائم بذاته تعالى واوحاه اليه صلى الله تعالى عليه وسلم اوحفظه جبريل من اللوح المحفوظ ونزل به
وكان عليه السلام يؤخذ من الدنياحين الوحى ويتغير تغيرا شديدا ولاينفض وضوءه لبقاء عقله وتميزه على خلاف
العادة وكان اذاجاءه الوحى يستلقى على ظهره وسببه ان الوارد الالهى الذى هو صفة القيومية اذاجاء اشتغل الروح
الانسانى عن تدبيره فلم يبق للجسم من يحفظ عليه قيامه ولاقعوده فرجع الى اصله وهو اصوقه بالارض كذا قاله
الشيخ الاكبر قدس سره الاطهر (بغير محال) المحال مايمتنع وجوده فى الخارج وهو محال عقلى وهو الممتنع
لذاته كاعدام القديم ومحال عادى كنظر الاعمى الى المصحف ومحال عارضى كايمان ابى جهل فانه صار محالا بسبب
عارض وهو اخبار الله تعالى بانه لايؤمن فالقسم الاول لانزاع فى عدم تجويز التكليف به فضلا عن تجويزا لوقوع
والقسم الثانى ايضا لانزاع فى تجويزه فوقع النزاع هو القسم الثالث فمنعه المعتزلة واجازه الاشاعرة كذا فى شرح
الطريقة) پس بوتفصيلدن منفهم اولور كه بغير محال ديمك جبريل فخر عالمه قرأتى مالايطاق اولان امورك غيريله
يعنى طاقت بشرده اولان احكام ايله كنوردى ديمكدر كما قال الله تعالى (لايكلف الله نفسا الاوسعها) وجائز در كه
محال ميمك فتحيله حبله معناسنه اوله يعنى جبريل فخر عالمه حيله وشك وشبهه سز رسالت وقرأن كنوردى
(قرأن بلااحتمال) يعنى كلام بشر وحقك غيريدن اولق احتمالسز قال الله تعالى (ولو كان من عند غير الله لوجدوا
فيه اختلافا كثيرا) (انحلال) چوز لمك ۞ پس فخر عالمى ثبات ايله اورتدبر لرنا كه فزع قلب ولرزه اعضا النردن زائل اولدى
بعده فالقوت حضرت خديجه يه جبريل ايله اولان ماجرا يى نقل ايلدى وسرتى اكاسويلدى (زلال) طتلو صوكه
حرارت كسه وانسانى قاندره (ديدى فورقدم اندن) يعنى فخر عالم خديجه يه جبريلك وضع مذكوريله كلمسندن
خوف ايتديكن بيان ايلدى قال لقد خشيت على نفسى وفى رواية على عقلى (ديدى حاشا والله حق) بوكلام خديجه نكدر
(خرابات) خوار اولق ورسواى اولق قالت فوالله لايجزيك الله ابدا اى لايفضحك الله ابدا انك لتصل الرحم وتصدق
الحديث وتحمل الكل اى الشئ الذى يحصل من التعب والاعباء لغيرك وتكسب المعدوم وهو الذى لامال له لان من
لامال له كالمعدوم اى توصل الخير الذى لايجده عند غيرك وتقرى الضيف وتعين على نوائب الحق (الهى) فيض حقدر
انبا واوليا يك مايه سى ۞ وحى والهام آكهيدر دمادم دايه سى ۞ دستكيرى قنمى اميدك كه فيض حق اوله ۞
پست اولور لابدياننده اهل علمك مايه سى ۞ صو رتادر وبش ايسه معنيده سلطانمدر كيمك ۞ اوسنه دوشدى

همای اوج عزت سایه سی ۞ خرقهٔ ترك وتجرد دیکدی بیك پاره دن ۞ اولدی این ادهمك در ویشلك
پیرایه سی ۞ بوزلال معرفتدن ایتدی هر کیمکه نوش ۞ طوتمدی جام هیچ عالمده آنك آیه سی ۞ حقیا وار دوشه کور
یو یو فلکك بازارنه ۞ فقره فخر ایده ن یك پرسود اولور سرمایه سی ۞

پس اندن خدیجه یکوردی بیان — وار وب ورقه یه آنی ایتدی بیان
که راهبدی چوق دیلی بیلش ایدی — که توراة واانجیلی بیلش ایدی
سوندی ایشدیجك اول معتبر — کلوب دیدی ویرپا محمد خبر
خبر ویردی پس کوردیکندن رسول — ایشتدی آنی ورقه ایتدی قبول
دیدی بیلکه ناموس اکبردر اول — که طاوس قدوس اکبردر اول
که موسایه عیسایه کلشدر — شودم کیم نبوت ویرلشدرر
نولدی ایرشدیره دی حق بنی — شو وقته کیم اخراج ایده رسنی
دیدی قوم اخراج ایدیسرمیدر — قو یوب حق باطل کیدیسرمیدر
دیدی هر بشر کیم نبوت ایدر — انك قومی اکا عداوت ایدر
پس اندن کلدی کبر وجبرئیل — زمان اولدی کلدی وحی جلیل
بغایت حزین اولدی اندن رسول — شونك کبی کیم بردی جاندن رسول
قرار ایلردی کیجه کوندزین — دیلردیکه طاغدن آته کندوزین
کوزکدی کوزینه کبر وجبرئیل — کتوردی کبر واکا وحی جلیل
دیدی یامحمد کسنسن رسول — نیچون خاطر یکی طوترسن ملول
خبر ویردی برکون مکر مصطفی — محمد رسول الله اول باوفا
که برصورت ایشتدم سمادن کلور — کبر و برفرشته هوادن کلور
سمایله ارضك اراسنده دی — اوتورمیشدی کرسی اوستنده دی
نظر قیلدم اکا کبر واکلدم — یوزین کوردم انك سوزن دیکلدم
که بیلدم آنی اول ملکدر کیم اول — که برگز حراده ایدوبدی نزول
کبر وامر سبحانیدن کلدی اوش — کبر وحی ربانیدن کلدی اوش

﴿ ینابیع حکمت آنك اول عزیز وحکیم ﴾
﴿ مقالید رحمت آنك اول کریم ورحیم ﴾

چوکوردی آنی ایلدی پس فزع — ولی قیلدی کیمسه یه هیچ جزع
دیدی اورتیکرخشیت ایتدم چوبن — خدیجه دیدی یامحمد که سن
صله رحم قیلمیجسن ارحامه سن — رحمر ایدیجسن ایتامه سن
کلامك نظامك قویرکال — ایدرسن قو ایشلره احتمال
فقیره تواضع قنوغه کرم — طوترسن قو عالمی محترم
طشك خلقله حسن اخلاقله — ایچك حق ایله ذکر خلاقله
الهك چوقدوس اکبردرر — کلان بلکه ناموس اکبردرر
یاتورکن برونوب ردا وازار — ایدرکن حفك امر ینه انتظار
کبر وکلدی جبریل ایتدی ندا — سلام مینی الهك ایتدی ادا
که مدثر سوره سن ایندیروب — حفك لطفنه فاندیروب قندیروب
ارشدردی اول سلامن آنك — بشدردی صکره کلامن آنك
چوجبرائلی کوردی واکلدی — ایشت یاخدیجه که کلدی دیدی
خدیجه دیدی آچه یم صاچی — کوره که طوررمی ویاغاچمی
اکر اول ملکسه اولورغائب اول — وکر اوله شیطان طوررخائب اول
پس آچدی صاچندن برایکی فتیل — کوزندن طولاندی روان جبرئیل

دیدی یا خدیجه که غیب اولدی اول	دیدی یا محمد پس اولدك رسول
بکا عرض ایت اسلام مسلمان اولام	حق حق بیلم اهل ایمان اولام
کلندر سکا بیلکه روح الامین	رسول الله اولدك الی العالمین
چو عرض ایلدی کادی اسلامه اول	مطیع اولدی اعلامه اعلامه اول
پس اول بودر اهل ایمان اولان	رسولك اوکنده مسلمان اولان

﴿ ینابیع حکمت آنك اول عزیز وحکیم ﴾
﴿ مفالید رحمت آنك اول کریم ورحیم ﴾

(ورقة) ابن نوفل ابن عم خدیجة الکبری رضی الله تعالی عنها مقدما یهود دینی اوزره ایدی صکره تنصر ایلیوب نصرانیت اوزره وفات ایلدی وهو آخر من مات فی الفترة ودفن بالحجون وهو یدل علی ان من ادرك النبوة وصدق نبوته صلی الله تعالی علیه وسلم ولم یدرك الرسالة فناه علی تأخرها لایکون مسلما ● یعنی ورقه اکرچه زمان نبوته یتشدی فاما فخر عالم دخی تبلیغ رسالت ایتمدن اول اتشاده وفات ایتمکله اهل فترتدن اولدی ورقه نك وفاتی فخر عالمه بالغ اولدقده بیوردیلر که لقد رأیت القس یعنی ورقة فی الجنة وعلیه ثیاب الحریر والقس بالفتح رئیس النصاری فی العلم (راهب) نصاری طائفه سنك عابدنه دیرلر جمعی رهبان کلور وقدسبق (ناموس) صاحب سر الوحی وهو جبریل علیه السلام (که طاوس قدوس اکبردر اول) عیوبدن منزه وطاهر اولان تکرینك طاوس اکبریدر قال فی انسان العیون قال ورقة قدوس قدوس هذا الناموس الذی انزل علی موسی وهذا یقال للتعجب وجاء بدل قدوس سبوح سبوح (شو وقته کیم اخراج ایدر لرسنی) یعنی تولیدی حق تعالی بنی سنی قومك وطنك اولان مکه دن اخراج ایتدکلری وقتده ایرشدیریدی تاکه اول دمده سکا نصرت واعانت ایدیدم (دیدی هر بشر کیم نبوت ایدر ● آنك قومی اکا عداوت ایدر) یعنی سندن مقدم کلان انبیایه قومی عداوت ایلیوب وطنلرندن چیقارمشلر وهجرته سبب اولمشلردر ● پس بومعنی انبیا ارا سنده توارث اولغله سندخی نبی اولدیغك جهتدن بوعداوت وهجرته مبتلا اولسك کرکدر ورقه نك بوسوزلرندن فخر عالمك نبوتنی قبول فهم اولنور فاما وقت تبلیغه ایرشمامك حسبیله ایمان شرعی ایله مؤمن اولیوب اهل فترتدن اولدی بومعنی ایسه آنك اهل جنت اولمسنی مانع دکلدر زیرا اصول شرایع ماضیه ایله عامل اولان اهل فترت اهل جنتدر وقدسبق تفصیله (بعد ذا) انبیا علیهم السلام عداوت وهجرت مذکوره ایله مبتلا اولدقلری کبی نبوت تحقیقیه دن حصه مند اولنلر دخی بو بار بلایی الی یوم القیام چکرلر وبو شربت امتحانی لاینقطع ایجرلر بو نك سری ارایه معلوم در ولیکن هر مبتلادن ظاهر اولان ثمره استعدادی حسبیله در فافهم (فخر ده) جسم وجانی غایلدی نار جلال ● دردله یانسون بوکون عاشق اولان ● دادله طاقت قالمدی کندی مجال ● دردله یانسون بوکون عاشق اولان ● حق سوزلر محنتی چکمك کرك ● محنتك زهرن بودوب ایچمك کرك ● نار غمده کل اولوب کچمك کرك ● دردله یانسون بوکون عاشق اولان ● کور خلیل الله یی آتلدی اوده ● حقه تسلیم ایلدی جانن اوده ● یامینلر قالدی فانی آرزوده ● دردله یانسون بوکون عاشق اولان ● آتش عشق الهی اوردله ● وارلغك یوغ ایله بوق اولمق دله ● حقیا یاق کرکدر دله ● دردله یانسون بوکون عاشق اولان (پس اندن کسلدی کبر و جبرئیل) یعنی اقرأ باسم ربك آیتلری نزول ایدوب انکله فخر عالمك نبوتی ثابت اولدقده نصکره (یاایها المدثر) کدرسالت انکله ثابتدر آنك نزولنه دك اوچ کون ویا اون ایکی ویا اون بش ویا فرق کون ویادخی آرتق مدت امر حقله جبریل کسلوب کلمدی تاکه فخر عالمه رؤیت ملکدن حاصل اولان خشیت واضطراب زائل اوله وعشق وشوق دل قوت بوله بناء علی ذلك ماه کبی کاه اطراق کسه ری طولانورلر وکاه غار حرایه کلوب طولنورلردی و بوفترت وحیدن اولقدر متألم ومحزون اولدیلرکه هر بار کناره قله یه وارسه لر ویاپرذروه پشته یه چیقسه لر کوهر وجودنی نشیب انداز اولوب پاره پاره قیلق دیلرلر وقطع عرق حیات ایچون دندان بیلرلردی (فخر ده) آهنه آهنك اولوب صبح ومسا ● ایکلر یدی درد له کهسارلر ● لاله لر خون جکر نوش ایلیوب ● اغلر یدی ابر کوهر بارلر ● چاك ایدوب کللر یقاسن اول زمان ● ایلر یدی بلبل آه و زارلر ● سنك غمله دوکنوب طور مزدی جو ● تاب محنتدن یاردی نارلر ● ماتم ایلر حقیا عاشقلر ● بوجهانده صاغر بیمارلر (ملول) غمکین عربیدر کذا فی اللغة التعمیة ملالت اصلده یورلمق وفتور وسستلکدر مغلوب غم اولان کیسه نك اعضا وقواسنده فتور اوغله ملول اطلاق اولندی دیوان حافظ شرحنده ● ملولی کوسکن وانجنکن معنا سنه طوتوب امام علی رضی الله تعالی عنهك لاوفاء للملول مقاله سیله مدعاسنی تأیید ایتمشدر ولکن بومقاله ده وارد اولان کله کافله ملوك اولمق احتمالی دخی وادر

ارباب حال اکثریا غدره مبتلا و بوفالغه مشهوردر انکچون انلر مقرب ایتمك کمال کیاستدن دکلدر (فرشته) اصلده
برهشته در وهشته کسره هشتن دن اسم مفعولدر برنسنه یی دوشورمیوب صالی و برمکه دیرلر قوشلرقتادی یایسه
فروهشت پدیرلر تصور اولنده فرشته قتادین آچق بازارلر اول سبیله اکابرهشته دیرلر وقدسبق تفصیله (چوکوردی
انی ایلدی پس فزع ۞ ولی فیلدی کیمسه یه هیچ جزع) فزع خوف معناسنه درخشیت دخی بویله درالجزع
نقیض الصبر یعنی انسان صبرسز اولغه جزع دیرلر و بومعنی شکوایی مستلزمدر (صله زفلیجیسن ارحامه سن
رحملرایله یجسن ایتسامه سن) ایتام یتیملر جمیدر انسانلدن یا باسی اولیانه وسائرحیوانا تدن انلری اولیانه دیرلر
(احتمال) تحمل معناسنه در (طشکه خلقله حسن اخلاقله ۞ ایچکه حق ایله ذکر خلاقله) (المرنشرح لك صدرك
سرنه اشارتدر بوشرحك مقتضاسی بودر که خلقله وفرقله وکثرتله اولق حقله وجمعله ووحدتله اولدر بنی مانع اولز
و بالعکس بومعنی تلوینلدن ممکنه ایر بشوب بالکلیه حجابلردن خلاص اولق ایله اولور انبیالك وکمل اولیالك
منصبیدر فنا و بقاردر بابی اولیلرده بومقامدن حصه یوقدر شیخ اکبر قدس سره الاطهر حضرتلرینك واد
معنو یلری صدرالدین اقنوی حضرتلری شیخ مرحومی وفاتندن بر قاچ سنه مؤخر برمبشره ده کوروب حضرت
شیخندن شهود دائم وتجلی ابدی رتبه سن نیاز ایلدکده حضرت شیخ بیور دیلر که بومقام مطلوب سنك
اولسون یعنی حق تعالیدن بکا بورتبه احسان اولندی اگرچه بوقدرنفوس امانه و بوقدر قلوب احیا ایلدم فاما
سکا و یرلیلان اولاد صالبیه مه بیله ویرالدی دیدی ۞ پس بورتبه واحدة بعدواحدة اولور بوتجلینك مظهرلرندن
برعصرده دنیاده اوچ کیمسه اولق چوقدر دیمشلردر بزم زمانمزده ایسه هرقصبه ده وهرشهرده زعمنجه برقاچ
قطب بولنور بونه حالدر و بونه ناقص سلوك وسوء فهمدر (لمحرره) حدکی بیل نقطه کبی مرکزك بکله یوری
شهدی آهو راولور خنزیراولور بیچه سوری (یاتور کن بورینوب ردا وازار ۞ ایدرکن حقك امرینه انتظار) رداء بوراده
طاشنه کیلان قفتان یعنی عربك اوزرینه بورندیکی لحاف کبی بیولك بزدر بیون بزی دکلدر (ازارایچ طونیدر (کلان
بلکه ناموس اکبردر) ناموس لغت عربیه ده شول کیمسه یه دیرلر که غیریدن حفظ ایلدیکك سری اکا اظهار ایلیه سن
کیمسه یه دیمك شرطیله ۞ حضرت جبریل امین صاحب سرالوحی اولغله ناموس دینلدی اما انجام عرض معناسنه
ناموس دیرلر (بعدذا) فخر عالمه ظاهر اولان شخصك جبریل امین اولدیغی حضرت خدیجه یه ظاهر اولغله حال
شهادتی عم زاده سی ورقه راهبك صریح عبارتی ایله بیلدی ۞ زیرا جبریل ابتدا ظاهر اولدقده انت رسول الله وانا
جبریل بیورمش ایدی فخر عالم دخی بوقصه دن حضرت خدیجه یی آگاه ایتدکده خدیجه یومعنایی فخر عالمك نبوتنه
حمل ایلدی وورقه یه واروب برای اطمئنان نقل ایتدی ورقه دخی اول کلان موسی وعیسایه نزول یدن ناموس
اکبردر ومحمد حق پیغمبردر دیدی ۞ وما کان جبریل یذکر فی هذه الارض التی تعبد فیها الاوثان لان جبریل امین الله
بینه و بین رسله وذلك لان هذا الاسم لم یکن معروفا بمکه ولاغیرها من بلاد العرب کما فی السیرة الحلبیة (که مدثر سوره
سن ایندروب ۞ حقك اطفنه قاندروب فندروب) قال الله تعالی (یاایها المدثر) ای الملتف بثیابه وذلك لانه علیه السلام
لما فزع من جبریل اتی خدیجة فقال دثرونی دثرونی وفی روایة زملونی زملونی وصبوا علی ماء بارد اواعلم ان النبوة
مظهر الولایة فالنبوة ظاهرة کالدثار و الولایة باطنة کالشعار ولذا قال یا ایها المدثر وذکر السهیلی ان من عادة
العرب اذا قصدت الملاطفة ان تسمی المخاطب باسم مشتق من الحالة التی هو علیها فلاطفه الحق سبحانه وتعالی
بقوله (یاایها المدثر) فبذلك علم رضاه الذی هو غایة مطلوبه و به کان یهون علیه تحمل الشدائد ومن هذه الملاطفة قوله
علیه الصلوة والسلام لعلی ابن ابی طالب کرم الله وجهه وقد نام وتراب جنبه قم یا ابا تراب وذکر الشیخ محیی الدین
ابن العربی هذه الایة اعلم ان التدثر انما یکون من البرودة التی تحصل عقیب الوحی وذلك ان الملك اذا نزل علی النبی
صلی الله تعالی علیه وسلم بعلم اوحکم یلقی ذلك الروح الانسانی وعند ذلك تشتغل الحرارة الغریزیة فیتغیر الوجه
وتنتقل الرطوبات الی سطح البدن لاستیلاء الحرارة فیکون من ذلك العرق فاذا سری عنه ذلك سکن المزاج وانقشعت
تلك الحرارة وانفتحت تلك المسام وقبل الجسم الهواء من خارج فتحلل الجسم فیبرد المزاج فتأخذه القشعریرة فیزداد
علیه الثیاب لیسخن هذا ملخص کلام کتبته هنالهذه الفائدة الجلیلة فافهم وحسن ضبطه (کراول ملکسه اولور
غائب اول) خدیجه کمال استبصارندن فخر عالمه ظاهر اولان شخصك حامل الوحی اولدیغنی عین الیقین بلك ایچون
بوندارکی ایلدی و یاشندن بزن آلوب صاچن آچدی ۞ پس اول وقتده جبریل فخر عالمك دیده سندن نهان اولدی زیرا
ملك مرأی تك سرمشکوفنه نظر ایتمز غائب اولور جنی ایسه بونك خلافندر پس نهان اولدیغندن جنی اولمیوب ملك
الوحی اولدیغی معلوم اولدی (وکراوله شیطان طورر خائب اول) خائب نومید دیمکدر خائب شیطانك اوصافندندر

زیرا رحمت حقدن محروم وناامیداولوب اعنت ایدیجیلرنه دوشمشدر نه برخطوه ایلرو کیدرونه کیمسه دستگیری اولوب رجاسن قبول ایدر (کلندرسکا بلکه روح الامین ۞ رسول الله اولک الی العالمین) روح الامین تسمیسی جبریل روحا لانه کان یأتی الانبیاء بما فیه حیاة القلوب وسمی عیسی علیه السلام روح الله لانه کان من نفخ جبریل علیه السلام واضیف الی الله تعالی تعظیما وسمی امینا لامانته علی الوحی الالهی فلا یغشیه ولا یضعه الا حیث اراد الله تعالی ولا یغیره ولو حرفا فمن وهم وزعم السهو وزعم ان النبی الحق هو علی رضی الله تعالی عنه فقد کفر بالله تعالی (چو عرض ایلدی کلدی اسلامه اول ۞ مطیع اولدی اعلامه اعلامه اول) اعلام همزه نك قطعیله علك جمیدر فتحتین ایله علامت معناسنه بو مصراع ایله مراد خدیجه نك شواهد نبوت مصطفی ودلائل رسالت جناب مجتبی بی مشاهده ایدوب مطیع اولدیغنی وفخر عالمك تبلیغ واعلامنی قبول قیلدیغنی بیاندر (پس اول بود اهل ایمان اولان ۞ رسولك اوکنده مسلمان اولان) یعنی ابتدا حضرت خدیجه پیرایهٔ ایمان ایله تحلیه اولوب رجال ونسائی عموما سبقت ایلدی ور جالدن ابتدا حضرت ابی بکر الصدیق وصبیاندن حضرت علی شرف ایمان ایله شرفیاب اولمشلردر رضوان الله تعالی علیهم اجمعین (الهی) یارسول الله سکا ناموس اکبردر کلان ۞ کیجه کوندز حضرت حقدن خبر لردر کلان ۞ حق سکا غار حرادە و یردی پر کنجینه کیم ۞ قبضه که هر لحظه ده صددر و کوهر در کلان ۞ حق سلامن ایرکورر دائم فرشتهلر سکا ۞ صان سحر بادیله بوی ورداجر در کلان ۞ کیجه ایمان اهلی راه حقه طوغری کتیه ۞ چون سنك کبی جهانه بویله رهبر در کلان ۞ چکمه غم جرم وخطادن مغفرت جواول کو کل ۞ عرصهٔ کونه شفاعتکاه محشر در کلان ۞ نعت پاکن دائما ورد زبان ایت حقیا ۞ صاحب تاج و براق وحوض کوثر در کلان ۞

﴿ قافیة المیم ﴾

نه در دیر بو پرده ایشت فخر رازی امام — که چونکیم محمد رسول الله علیه السلام
که علم ضروری ایله اکا بلدردی حق — که کندو رسولدر من الله ثم الکلام
خدیجه صاچین آچدوقدن آنی بلدیکیم — که جبرائیل ایدی کلان اول اعز کرام
بو ایشلر کبر و کندوزینه اولور معجزات — انکچون شهادت کنوردی اکا اولادی رام
کلور نقل کشافده اکثر مفسر دیمش — کیم اول ایکی فاتحهٔ سوره سیدر پنام
کل ایدی ایشت کیم بو قرآن نیجه ایندیکن — بازلمیشدی لوح محفوظده اول تمام
که هر حرفی قاف طاغی قدر نجه دی صورتا — نکیم اولادی اولا سیدر ایلدی انتظام
پس اندن یراتدی بو دنیا کوکنده براو — آدی بیت عزت ملکدر ایدر احترام
اول اوده بازلدی کبر و لیلة القدرده — که یکرمی دردی کیجه سی ایدی ارتسام
پیوردی انی جبرئیله که بازدی کبرو — سفره برره یه ایندی آنی السترام
پیوردی کبرو جبرئیله کیم انزال ایده — رسوله کیم اعلام ایده بیله رخاص وعام
پس ایندردی انی یکرمی اوچ یل ایچنده اول — کلوب خاتم المرسلینه ایدوب اختتام
بشر صورتنده کلوردی اکا جبرئیل — کهی بو ملك صورتنده اولوردی همام
کهی صلصلهٔ جرس یکی احیانا اول — اشیدردی پر صوت طیب لطیف المرام
که اشاغه طوتردی باشینی اصحابه — اینجك اکا وحی حی قیوم لا ینام
قچنکیم اینه وحی ربانی تزلدی اول — منور اولوردی جمالی چو بدر ظلام
اشیدردی حقك کلامن قولاغی ایله — خبر ویرردی که بیله خواص وعوام
دخی دیدیلر الی آی دوشیله سویلدی — که وحی ایرکوررردی اکا جبرئیل فی المنام
زهی فیض امی سلطان که تبلیغ احکام ایدر — قیلور قولرینه کرم بی نهایت مدام

﴿ ینابیع حکمت انك اول عزیز وحکیم ﴾
﴿ مقالید رحمت آنك اول کریم ورحیم ﴾

(که علم ضروری ایله آکه بیلدردی حق) علم ضروری من غیر کسب وتفکر نفس عبده حادث اولان علمدر پس فخر عالمده من عند الله بغیر تحصیل برعلم ضروری حاصل اولدیکه اول علمله کندینك رسول اولدیغنی بیلدی و بو خصوصده اصلا شبهه سی قالمدی تنکیم جبرئیل ملك اولوب جنی اولدیغنی دخی بو علمله بیلدی وقس علی هذا علم جبریل بان الموحی الیه هو الله تعالی ۞ و بو اول علمدر که سادات صوفیه قدس الله تعالی اسرارهم بو کا علم مکاشفه

﴿ اطلاق ﴾

اطلاق ایدرز علم مکاشفه پرنور الهیدر که مرآت دل کدورات نفسانیه دن جلا قبول ایتدکده ظاهر اولوب مکاشف
اولان امور ملکوتیه بی ادراك ایدر وذات آلهی وآنك صفات تامه سنی وافعال متقنه سنی طاقت بشر وفا ایتدیکی
قدر فهم ایدرود نیا وآخرتی خلق ایتمده حکمت باری ندر بیلور وملك وشیطان ندر وملکك آیتیایه ظهورنی وانلره
کلان وحی آلهینك کیفیت وصولنی وشیطان اسود وابیضك اشتباه وارباب براز خه بروزنی وانلره اولان القا آت
کوناکونی وحقه وصولك معناسنی وجاننه نظرك حقیقتنی وجمیع نشأنده اولان امور واحوالك اسرارنی بوعلم
باکله احاطه ایدر کل دق ایسه فلك احاطه سی اوسع وارباب براز خدن ایسه نطاق شهودی اضیق اولوب الحاصل
لکل سالك خطوة موجنجه هر کسه استعدادی قدرظهور ایدرولکن اهل برزخ اولانر شیطان ایضدن خلاص
اولمز لر مکر عنایت باری یاری اوله زیرا بر صیصادینلن عابد بشیوز بیل عبادتله نصکره شیطان ایضی اغواسیله
کمکرده هدایت اولدی وابلیس کبی ضلالت مطلقه بولدی زیرا اهل سلوك برزخلری آراسنده بویله ممکور لرچوق
ودست قهرله مردود لرحددن آرتق در شیطان ایضك القاسنی الهام آلهی صانوب دعوایه دوشمشلردر بو برزخدن
وبونقصاندن خلاص اولمغه براهل تعین ومرشد کاملك صحبت وارشادنه محتاجلردر فاما بعضینك نفسی تربیه
قبول ایتز وسنك دخی تحملی بوقدر هیام زحمتنه اوغرامشدر معالجه کو تورمز ملکی ورحمانی وشیطانی ونفسانی
اولدرك مابینی فصل ایده مز انفس وآفاقی بری بر ینه خلط ایدوب مراتب کوزه دیمز آنك آواخر عمرنده هنوز
بولدم دیدیکی معنایی مستعد اولان سالك دخی طفل مکتب ایکن بولور ورغبت ایتز زیرا تجلیات الهیه وترقیات
دائماحرکات وعروجله اولور علوالهمة من الایمان سکون والنفاته اولمز (لمحرره) کوراولان کندی عینی کوره مز
○ فلان اباقده منزله ایره مز ○ انجمین کامل الدن شربت ○ مرض باطنیسنی سوره مز ○ هرکیمه فتح باب حق اولمز
اول سرای معارفه کیره مز ○ اولمیجه بوکاشفه بلبل ○ کل مقصودی کیمسه لردیره مز ○ وصل جانی امیدایلسون ○
شولکه جانان بولنده جان ویره مز ○ حقایق نهایه دردرکاه ○ کیمسه اول منزله ایرایر کوره مز (اعزکرام) کرام کریمك
جمیدر کریم ملومك ضدیدر ○ پس کریم ممدوح وملوم مذموم معناسنه اولور کشینك ممدوح اولسی صفات فاضله
ایله اتصافی حسبیله درکرم وعطا وصفح وعفو کبی ومذموم اولسی یونك خلافیله در ○ پس جبریل علیه السلام
ملائکهٔ مکرمین ومقربینك زیاده عزیز وشریفیدر زیرا یونده اولان اوصاف شریفه غیر یلرده یوقدر قال الله
تعالی (انه) ای القرآن (لقول رسول کریم) هوجبرائیل علیه السلام قاله من جهة الله تعالی (ذی قوة) شدید قتاله قلع
قری قوم لوط من الماء الاسود الذی تحت الثری وحملها علی جناحه ورفعها الی السماء ثم قلبها وصاح بثمود صیحة
فاصبحوا جاثمین وکان هبوطه علی الانبیاء وصعوده فی اسرع من رجعة الطرف (عندذی العرش مکین) ذی مکانة
رفیعة عندالله تعالی عندیدا کرام وتشریف لاعندیة مکان (مطاع) فیمابین الملائکة المقربین ینقادون لامره
ویرجعون الی رأیه (ثم امین) علی الوحی (بوایشلرکندوزینه اولور معجزات) یعنی خدیجه صاحن آچد قده
جبریلك اختفاسندن بیلدیکه رسوله کلان جبرائیلدر جنی دکادر بوایش خدیجه نك تصدیقنه معجزه وفخر عالمك صدق
ورسالتنی اقراره دایلدر (انکچون شهادت کتوردی اکا والدی رام) یعنی خدیجه نك صاحبی وقعه سی خدیجه یه
معجزه اولغله انکاره مجالی قالیوب اول ساعت شهادت کتوروب فخر عالمه ایمان کتوردی وامرنه مطیع ومنقاد
اولدی وباننده اولان بنات مکرمات دخی شرف ایمانله شرفیاب اولدیلر (شهادت) خبر قاطع وحضور ومعاینه وکمال
علم معناسنه در بورادهٔ کلمهٔ توحید وشهادتی تلفظ مراد اولنور وجائزدر که بوایکی بینك معناسی فخر عالمك کندیلرینه
نسبتله اوله یعنی خدیجه نك صاحبی وقعه سنده فخر عالم بیلدیکه کندویه ظاهر اولان جبریلدر ○ پس اولا کندی
نفسنده علم ضروری وثانیا امر خارج اعتبار یله صدق نبوتی ظاهر اولدی دیووجود بولان ایشلر فخر عالمك رسالتی
حقنده کندینه معجزه اولدی انکچون جبرائیل اکا (قل اشهدان لااله الاالله واشهد ان محمدا رسول الله) خطابن
ایتدیکی زمان اول دخی شهادت کتوروب جبریله رام ومنقاد اولدی وشبهه احتمالی دفع ایدوب انکله مجادله قیلدی
بلکه کرچك جبرائیل اولغه حمل ایتدی (بنام) یامع معناسنه درآدایله دیمکدر ○ ولیکن لسان عامه ده بنام نامدار
مشهور معنا سنده مستعملدر ○ قال ابن حجر رحمه الله تعالی رحمة واسعة الذی ذهب الیه اکثر الائمة هوالاول ای
القول بانه اقرأ واما الذی نسبه صاحب الکشاف الی الاکثر فلم یقل به الاعدد اقل من القلیل بالنسبة الی من قال
بالاول هذا کلامه وکذا قال النووی القولبان الفاتحة اول مانزل بطلانه اظهر من ان یذکر (لوح محفوظه) ای من
التحریف وهووصول الشیاطین الیه وهذا اللوح مظهر الاسم المفضل وعثابة قلب العالم وتحقیقه ان هذا العالم
کالشخص واللوح قلبه وقلب القلب هو قلب الانسان الکامل فیکون اللوح کالصورة والشخص وقلب الانسان

الكامل معناه وحقيقته فالسعة التي في اللوح كما اشار اليه كون كل حرف من القرآن فيه كجبل قاف في العظم وانما كانت صورتها سعة قلب الانسان الكامل فاذا كانت الصورة بهذه المثابة فاعلمك بالمعنى فافهم فان فيه تفصيلا يحال على الذوق (لمحرره) قلب كامل ايجره عرش وكرسى كويادانه در ۞ قلب كامل رحم واسعدر جهانه آنه در ۞ يره كوكه صغمين سر خدا صغدى اكا ۞ بادهٔ فيضينه حقك بر عجب بيمانه در ۞ كيم بو فيضك شربتن نوش ايلدى اولز ابد ۞ حالت افزاشر بنك تأثيرى زيرا جانه در ۞ دل اودكلو اهلدر فن شناور لكده كيم ۞ علم حق بحرنده دردست ايتديكى دردانه در ۞ حقيا هر زاغه صالمز شول كه شهباز دلى ۞ طائر قدسى وش اكا عرش اعظم لانه در (انتظام) دوزلك بر آرايه كلك وقدسبق تفصيله (بيت عزت) معلوم اوله كه حضرت قرآن ذى شان مرتبهٔ جمع ذاتيدن تنزل ايدوب قلم اعلايه لوح محفوظه هر حرفى كوه قاف كبى ثبت اولنوب شهر رمضان شريفك بكرمى درد نجى كيجه سيكه ليلهٔ قدر ايدى جبرائيل عليه السلام لوح محفوظدن حفظ وضبط ايتديكى اوزره دنيا كوكنده اولان كاتب ملكلره اوقويوب انلردخى حضرت قرآنى بازوب نسخه سن وصحيفه لرين بيت عزت دينلان محل شريفده وضع ايتديلر ۞ پس بو معنايه سائر انبيايه كتب وصحف جملة واحدة نزول ايتديكى كبى حضرت قرآن دخى جملة واحدة دنيا كوكنه نزول ايدوب آندن نصكره بكرمى اوچ سنه ايچنده بحسب المصالح متفرق فخر عالمه جبريل وساطتيله نازل اولدى ۞ پس قرآن اوح محفوظدن دنيا كوكنده بيت عزت نام محله نزول ايتمكدن منفهم اولديكه اوح محفوظدن نصكره مقامات سماويه نك اشرفى بيت العزه درانكچون بعضيلر سماء دنيايى اخوانى اوزره تفضيل ايتمشلردر و ياخود بيت عزت نزول قرآن ايله فضل المكان بالمكين وقيجه شرف وعزت بولدى ۞ نتكيم قلب دخى بوجهله شرف وعزت بولدى زيرا جمله الهام ووحى الهى قلب اوزرينه تواردايدر و ياخود نفس الامرده قلب اشرف الاعضا وافضل القوى اولغله عزيز وشريف اولان وحى والهامه محل اولدى زيرا عزيزه مناسب اولان عزيز وطيبه موافق اولان ينه طيبدر (احترام) حرمت ايتمك (ارتسام) منتقش اولمق ورسم قومق يعنى حضرت قرآنك رسم ونسخه سى شهر رمضانك يكرمى درد نجى قدر كيجه سى آلندى (سفره) سافرلك جمعيدر كاتب معناسنه (بره) بارلك جمعيدر تقى معناسنه يعنى پرهيزكار وياخود مطيع و ياصادق معناسنه قال الله تعالى (فى صحف) يعنى قرآن لوح محفوظدن انتساخ اولنان صحفده بازلشدر (مكرمة) واول صحف الله تعالى قتنده عزيز ومحترم در (مرفوعة) و بلند قدردر (مطهرة) اكا شياطين الى دكمدن پاكدر (بايدى سفرة) كاتب ملكلرك النده در (كرام) او يله ملكلر كه الله تعالى قتنده اولولردر (بررة) ايولردر (التزام) لازم اولمق يعنى كاتب قرآنى سفره ملكلرى اوزرينه لازم قيلدى (خاص وعام) عام اصلده تشديد ايله در پوراده بحسب الاقتضا تخفيف اولنور اماسنه معناسنه اولان عام تخفيف ايله در (اختتام) ختم وآخر اولمق (بشر صورتنده كلوردى اكا جبرائيل) كا هيجه دحية الكلبي صورتنده تمثل ايدردى يعنى بدر وقعه سنده نصكره زيرا دحيه وقعهٔ بدر دنصكره اسلامه شرفياب اولمشدر ۞ پس اسلامندن اول انك صورتنده جبريل كلمك بعيددر بعضيلر ديمشلردر كه جبرائيل آدمى صورتنده كلديكى وقتده وعده و بشارتله كلوردى وعيد وزجر ايله كلمزدى ۞ و بعض اهل تحقيق ديورمشلركه دحيه اهل زمانك اجلى وصورت جهتنده احسنى اولغله جبريلك اوصورتده نزولى فخر عالمه مدار فرح وسبب سرور درخصوصا وعيد وزجر له كلديكى وقتده حاصل اولان اضطرابى اول صورت جميله تسكين ايدردى (كهى بو ملك صورتنده اولوردى همام) همام هانك ضميله اولوكشى يه ديرلركه شجاع وسخى اوله ۞ يعنى كاه اولور فخر عالم ملك صورتنه كيررلر واول هيئتله تمثل ايدررلردى و بو مناسبتله جبريلدن وحى الهى اخذ ايدوب واصل مرام اولورلردى قال الزركشى لان الانبياء عليهم الصلوة والسلام يحصل لهم الانسلاخ من البشرية الى الملكية بالفطرة الالهية من غير اكتساب فيما هو اقرب من لمح البصر (صاصله جرس) جرس قمحنين ايله شول جانك كه بوجليلر طوارزى بو يله اصارر وجالدقارنه دخى ديرلر (صاصله) قمحله دمورواكا بكزرنه وار يده يرينه طو قمقدن اومك (بعدذا) بو صاصله كبى اولان صوت نفس وحيك صفتيدر بوخصه حامل وحى اولان جبريلك صفتيدر اختلاف اولنمشدر ۞ ظاهر اولان بودر كه جبريلك صفتيدر صاحب محديه كلامندن دخى منفهم اولان بودر زيرا اول صوت طيبه كه فخر عالم ايشيدررلردى جبريلك صوتى ايدى لطيف المرام والمقصود اولديغى مشتمل اولديغى وحى الهى اعتبار يله دروكان يأتيه فى هذه الحالة بالوعيد والنذارة ولذلك كانت اشد الاحوال عليه صلى الله عليه وسلم كما فى انسان العيون ۞ اى طالب فيض خدا واى راغب الهام جناب كبريا بو مقاله مى خامهٔ اعتقادله لوح ضميركه تحرير و بو كفتار مذاق حلومى زبان قبوله اوبجه تقرير ايله كه ميرات تجلى الهيدن حظ كامل احراز ومغانم اسرار نامتناهيدن نصيب شامل افراز ايدن ارباب حال واصحاب كمالك بعض

اوقانده کدروشری جانب غیبه مفتوح اولوب انواع فیض وفتوح ظهورایده اول وقتده سمع کشاده اولینه صلصله جرس مثل صوت مهیب دوقتوب سلوکارنده اثر فخرعالمه تابع اولدقلرینی تأیید حاصل اولوروبو کونه وارد اولان فیض رحمانی غایت قوتلی اولوب مقبول و پسندیده کاور (اللهم الحقنا بهم واوصلنا الی مطالبهم (کما شاغه طوتردی یاشنی اصحابه) ورساله ارسال ایدرلردی تاکه اصحاب کورب قطع کلام ایدرلر واول وقتده وحی الهی کلدیکن یاخود بعض خلوتیه رساله کتورمکی بومقامدن اخذ ایتمشلردر نمازده ارسال ایتدکلرینك اصلی بودرکه اولیای کبارده نماز ایچنده معراج معنوی واقع اولوب الهامات کونا کون شرفیاب اولورلر پس بوحالت مانند وحی اولندی انکچون رساله وضع وارسال اولندی وجمیع طرق حقده اولان اوضاع صحیحه که کل اولیانك اشارت وتعبیرلری ایله اولمشدر معمول به ومعول علیه درینی بی وجه اطالهٔ لسان ایدن اشخاصه قصوردن غیری نه وار در (فحینکیم اینه وحی ربانی ترلردی اول) ترلمك وحرارت وبشرتمك تغییرینك وجهی (یاایها المدثر) آیتی بیانندہ سبقت ایتدی ۞ قال فی السیرة الحلبیة وکان علیه الصلوة والسلام یجد ثقلا عند نزول الوحی و یعد رجبینه عرقا فی الیوم الکائنة الجمان ورمضا کقطیط البکرة عینا ۞ یعنی فخرعالمه وحی الهی نازل اولدیغی زمان وجود لرنده آغر لق ظهورایدرایدی شویله که سوره مائده نزول ایتدیکی وقتده ناقه اوزرنده بولندیلری ناقه تحمل ایده میوب بالاخره فخرعالم یره نزول ایتدیلر ومبارك آلنلری ترلیوب کومش جیدلری کبی قطره زدو کیلوب وچشم حقیقت بینلرنده حرمت بلورردی وکاه اولوردیکه قندیل وغیری نسنه لر چکلدکاری بکره وقیوچرخندن حاصل اولان آواز کبی صوت ظاهر اولوردی (چو بدرظلام) بدرطوانش آیدروظلام ضمله ظلمتدرکما فی الاختری وقیده فی بعض اللغات بالفتح علی انه ظلمة اول اللیل یعنی کیجه قراکوافتده اون درت کیجه لك آی کبی منور اولورلردی (ایشیدردی حقك کلامن قولاغی ایله) بودخی حالات وحیدن برحالات مخصوصه در یعنی وحی الهی بی کاه اولوردی جبریلدن اخذ ایدردی وکاه اولوردیکه جبریل آرایه توسط ایتمیوب بالذات جناب کبریادن استماع ایدردی ۞ تحکیم شب معراجده واقع اولدی ۞ ولکن بو استماع وراء حجاب دکی و یا بی پرده می ایدی مختلف فیه در قال الله تعالی (وما کان لبشران یکلمه الله الا وحیا اومن وراء حجاب او یرسل رسولا فیوحی باذنه مایشاء) قال الحافظ السیوطی ولیس فی القرآن من هذا النوع ای مما شافهه به الحق من غیر حجاب شیء فیما اعلم نعم یمکن ان یعد منه آخر سورة البقرة ای آمن الرسول الی آخر الآیات لانها انزلت بقاب قوسین (دخی دیدیلر الی آی دوشله سو یلدی) یعنی یقظه حالنده جبریل کلمزدن الی آی مقدم رؤیای صالحه ومبشرات نبوت کورردی وجمله کوردکاری رؤیالرك اثری کونش کبی ظاهر اولوردی اکرچه یقظه حالنده مرئی اولان بعض امور محسوسه دخی تعبیره محتاج اولمده دوش کبیدر ۞ ولکن بالنسبه برینه خیال و برینه حقیقت دینلور (وفی المثنوی)

این جهان راکه بصورت قائمست ۞ گفت پیغمبر که حلم نائمست ۞ پس خواب وارن آدم قیاس ایدرکه هنوزاو بودی بلکه خواب دن اول دخی خواب ایچنده ایدی انکچون حالی دوشه بکزردی الحاصل فخرعالم صلی الله علیه وسلم الی آی قدر وقعه طریقیله ملکدن اخذ ایلدیکه ابتدای شهر ربیع الاول ایدی صکره یقظه ده شهر رمضانده جبریل واسطه سیله دخی ظاهره کلدی و بوتدریجده یعنی بوذکر اولنان مدتده جبریل عالم منامده کورینوب مفاجأة وحی ایتمده فائده بودرکه فخرعالم انکله مأنوس اوله زیرا ابتدای امرده یقظه حالنده مشاهدهٔ ملکه قوای بشریه تحمل ایتمز ۞ پس تأنیس مصلحتیچون الی آی رؤیا ایله عمل اولندی ولکن رؤیاده وحی اولنان قرآنك غیری ایدی ۞ پس صاحب محمدیه نك (که وحی ایرکوردی اکا جبرئیل فی المنام) دیدیکی بوکا نسبتله در وجاء ذهبت النبوة ای لاتوجد بعدی و بقیت المبشرات وقال الله تعالی (لهم البشری فی الحیوة الدنیا) الآیة فسرها النبی صلی الله علیه وسلم فی حدیث صحیحه الحکم بالرؤیا الصالحة یراها الرجل اوتری له ای یراها مسلم لاجل مسلم آخر ولایخفی ان کون الرؤیا الصالحة مبشرة للمؤمن یمتنع ان یکون بنبوة فیکون بوجه آخر من صلاح وتنبیه غفلة وفرح وغیرها کما فی شرح المشارق لابن الملك وعلیه یحمل قوله و بقیت المبشرات ۞ پس بومذکوردن منفهم اولدیکه فخرعالم اکرصکره عرق نبوت منقطعدر ۞ سؤال اولنورسه که ذهبت النبوة مقابله سنده اولان نبوت ایله مراد نبوت مقیده در که تشریعیدر لانبی بعدی دخی بو یله در ۞ پس حسن حسین رضی الله تعالی عنهما پیغمبرلردن کیمسه بحسب التأویل اکفار اولمق لازم کلور ۞ جواب بودرکه اکر نبوت تشریعیه واکر غیر تشریعیه مطلقا منقطعه اولدیغنه و بقیت المبشرات مقابله سی دلالت ایدر زیرا ذهبت النبوة ایله مقابله اولنیجق اقتضا ایدر که نبوت ایله تبشیر اولیه حسنین حضرلری پیغمبر اولمق فرض اولنسه نبوت ایله تبشیر اولمق لازم کلور ۞ پس مقابله درست اولمز ذهبت النبوة و بقیت النبوة دیمك کبی اولور بو خود تناقض محضدر بناء علی هذا قول نبوة الحسنین فخرعالمك عدم ختمیتی مستلزم اولوب نصی

انکاره مقضی اولغله قائلی اکفار اولنور ۞ تکیم بحر الکلام نام کتاب صحیحدن دخی نقل صریح سبقت ایتدی
المهم اعصمنا من الزیغ والزال وفساد الحال وسوء العمل (زی) کلمهٔ تحسیندر اصلده زه در هایایه قلب اولنمشدر (فیض
اسی سلطان) مراد جناب کبریادر تعالی شانه فیضدن مراد وحیدر یاخود مطلقا وحی والهامی جامع اولان معنادر
(فیض) لغتده ایرمق طاشوب ایکی کناریني قاپلاغه دیرلر اصطلاحده برکیسه یه برایلك کلمکه دیرلر (سلطان) غالب وقاهر
دیمکدر سلطان وغالب وقاهر بحسب الصدق متساوی اولغله صاحب محمدیه جناب حق اوزرینه سلطان لفظنی اطلاق
ایلدی وهم سلطان اطلاقنده تفخیم وتعظیم واردر ۞ پس سائر اذن وارد اولیان اسمایه قیاس اولنمز (که تبلیغ احکام
ایدر) یعنی فخر عالم جبریل وساطتیله احکام شرعیه یی حقك قولارینه تبلیغ ایدر عبادات وغیری کبی پس احکام ایله
مراد امور محکوم بهادر نفس حکم دکلدر قال الله تعالی (فاصدع بما تؤمر) ای فاجهر بما تؤمر به من الشرائع
واظهر فحذف الجار کقولك امرتك الخیر فافعل ما امرت به (قیلور قولارینه کرم بی نهایت مدام) مدام دائم دیمکدر
کما فی اللغة النعمتیه یعنی الله تعالی قولارینه احکام مشروعه تعیین ایتمکله بی نهایه کرم ایلدی زیرا آنکله عمل ایتمك
بی نهایه صفاوذوقه مؤدی در وآنك کرم واطفی جمیع اوقاتده دائم و باقیدر فافهم (الهی) فیضك ایله بوجانی طولدر
یاکریم الله ۞ جنابکك احسانی بولدر یارحیم الله ۞ کرم ایله یاباری الهامکی قیل یاری ۞ یلنجیان اسراری بیلدر
یاکریم الله ۞ ای جهانی یارادن کور ینن هرآره دن ۞ حجابلری آره دن قالدر یارحیم الله ۞ کلامکی احسان
ایت سلامك فراوان ایت ۞ باغ قلبی خندان ایت کلدر یاکریم الله ۞ عشقکه اولان استعدات ایله اولدی پیر ۞
قیوکده حق فقیر قولدر یارحیم الله (دیکر) کوکل بر بیت عزیزدر که حق مهمان اولور آنده ۞ کوکل بر قصر فرخنده
یکم سلطان اولور آنده ۞ کوکل شول لوح محفوظك مثالیدر حقیقتده ۞ دمادم سر پاك حضرت قرآن اولور آنده
کوکل کوباصه قدر در پاك معرفت صافلر ۞ کوکل برکانه بکز رجوهر ایمان اولور آنده ۞ کوکل حالن ملك
بیلز کوکل حالن فلك بیلز ۞ که فیض عشق والهام خدا نهان اولور آنده ۞ کوکل در درسرای حضرت جانانه ای
عاشق ۞ اودردن سمت وصلی اکلاین انسان اولور آنده ۞ قولاغك کوکلکه طوت حقیا حقدن خبر کوش ایت ۞
۞ که معنی جبریلدن خطاب جان اولور انده ۞

بوکز یونده علامه لر پرسؤال ایدیلر — اکا ایردی حتی که چوق ایدیلر اختصام
که قرآن کلامیدرانك کلامی صفت — صفت خود مفارق دکل انلر انفصام
نیجه نازل اولدی کلوب پس رسوله صفت — نیجه أولدی یا عقله معنی انفهام
جواب ویردی ارباب تفسیر واهل حدیث — عریده عجمده پس اندن کلدی خصام
که قرآنی دیدی رسول غیر مخلوقدر — دیمه هرکه مخلوق کفردر بولور انتقام
بوسوزجه قدیم اولدی پس نظمله معنسی — اکر چه تعلق بولور نظمی طوتار نظام
نه صوتدر نه حرفدر ولی صوت وحرف — انی ظاهر ایتدی بولدیلر طوتدی قیام
کلامی خفیدر تمثل ایدر دفع وحی — تعین تعدد اکا باعتبار المقام
کل ایمدی کوکل لوحنه اشبو تصویری یاز — که سا که بیان ایلیم ایتدی فتح ختام
چو بلدك کیم اولدی حقیقت محمد رسول — که قرآن کلوب جبریل ایتدی هرصبح وشام
قودی حق سعادتده باشنده تاج کمال — سر پر سیادتده سر ندن اوردی خیام
قوجنه انسه رسول ایلدی کوندروب — کیم الله دعوت قیله خلق ایده اعتصام

(علامه) مبالغه ایله عالم دیمکدر تا تأکید مبالغه ایچوندر ۞ ولکن تأنیث توهم اولنمغله الله تعالی یه علام
دینلدی علامه دینلدی (قال الرضی) التاء اللاحقة باواخر الاسماء تجیء لمعان منها تأکید التأنیث کعجوزة
فی عجوز فانه موضوع للمؤنث خاصة فیراد تأکیده بالتاء ومنها المبالغة کتاء علامة (اختصام) ایکی کشی برى بریله
خصومت وجنك ایتمك (انفصام) کسلمك انقطاع کبی یعنی قرآن عظیم الله تعالینك کلامیدر وکلام صفت
متکلمدر وصفت موصوفدن مفارقت ایلز ۞ پس قرآن حقدن نیجه انقطاع قبول ایدوب فخر عالمه نازل
اولدی (انفهام) منفهم اولق یعنی اکلاشمق (جواب ویردی ارباب تفسیر واهل حدیث) جواب سؤال استفهامی یه
کوره واجابت سؤال استعطائی یه نسبت ایله در (ارباب) اصحاب معناسنه در (وتفسیر) کشف وبیان واظهارد یمکدر
مفسر لره اصحاب تفسیر دیمك حضرت قرآندن مقصود اولان معنایی اظهاره ملازمتلریچوندر واهل دخی اصحاب
معناسنه در وحدیث لغتده جدید وعرف عامده کلام وعرف محدثینده فخر عالمدن تحدیث اولنانلر کان حدیثه

مقابله قرآن ملاحظه اولندی زیرا قرآن قدیم وحدیث رسول حادثدر واهل حدیث اولجماعتدیرلر که حدیث رسول صلی الله علیه وسلمی جمع ایلیه (عربده بجمده پس اندن کلدی خصام) انما سمی العرب عربا لحسن شأنها فی عبارتها کافی انوار المشارق وقال بعضهم العربی نسبة الی عربة بفتحتین وهی من تهامة لان اباهم اسمعیل نشأ بها والعجم ماعدا العرب سواء کان فارسیا اوغیره قال فی الکواشی الاعجمی هوالذی لایفصح وان کان عربیا والعجمی المنسوب الی العجم وان کان فصیحا کافی القاموس العجم خلاف العرب والاعجم من لایفصح کالاعجمی والعجمی من جنسه العجم وان افصح انتهی کافی القاموس ۞ الخصام والمخاصمة خصومت کردن کافی تهذیب المصادر (که قرآنی دیدی رسول غیرمخلوق قدرر) قال رسول الله صلی الله علیه وسلم القرآن کلام الله تعالی غیرمخلوق ومن قال انه مخلوق فهوکافر بالله العظیم وفی الحدیث (اعوذ بکلمات الله التامة) وکان احمد بن حنبل رحمه الله یستدل بقوله بکلمات الله التامة علی ان القرآن غیر مخلوق و یقول ان رسول الله صلی الله علیه وسلم لایستعیذ بمخلوق ومن کلام مخلوق الا وفیه نقص فالموصوف منه بالتمام هوغیرمخلوق وهو کلام الله تعالی کافی حیاة الحیوان (بعدذا) بعض خلفاء عباسیه کوننده قرآنه مخلوق دکلدر دیدکلرینچون اهل سنتدن چوق عالم وفاضل کیسه لرقتل اولندی حتی امام ابو یوسف تلامیذندن مأمون خلیفه کونندهٔ بغدادده بشرمریسی دیرلر معتزلی ظهور ایدوب چوق آدملری اضلال ایدوب قرآنه مخلوقدرد یو اعتقاد ایتدردی ۞ وقدجاء هلاك هذه الامة علی یدی رجل منافق صکره عبدالعزیز کنانی ظهور ایدوب مذکور بشری حضور خلیفه ده الزام ایلدی و بشرك کونندهٔ اولیاء الله دن بری شیطانه برخان ایچنده راست کلوب بغدادده سؤال ایتدکده شیطان دخی جواب و یروب بغدادده بشری یرینه خلیفه نصب ایلدم خلق بنم اضلالمه حاجت قالمدی دیدی ۞ حق بودر که بو اعصارده اکثربلاد اسلامیه ده خلق برر یوزدن اضلاله کافی رهزن ومفسد ظهور ایدوب نیچه شیاطین الانس خلافت ابلیسیه ایله شهرت وشان و برمشلر و بلکه ابلیسدن زیاده وساوس وتسویلات ایله قلوب عامه یه کیرمشلردر و بو مقوله اهل باطلك ظهوری نیچه اهل حقك جهادا کبرنه باعث واظهار حقه سبیدر قال الله تعالی (یریدون ان یطفؤا نورالله بافواههم و یأبی الله الاان یتم نوره ولوکره الکافرون) الایة اللهم اجعل نورك تاما وبرك عاما ونصرك عزیزا وفتحك مبینا وجندك امینا (انتقام) کهن المق (بوسوزجه قدیم اولدی پس نظم ایله معنمی) یعنی قرآن غیرمخلوق اولیحق نظمیله معناسنك مجموعی قدیم اولور زیرا قرآن نظمله معناسنك مجموعنك اسمیدر بالکز برینك اسمی دکلدر لکن قدیم اولان حقه مضاف اولان نظم ومعنادر عبده تعلق ایدن دکلدر ۞ پس تعلق حسبیله حدوثی حقیقتده قدمنی منافی دکلدر تکلم سائر صفات الهیه دخی بویله در بوصورتده قرآن قدیم حقك ذاتندن مفارقت ایتمش اولمز نزول ایدن اول معنایه دال اولان الفاظدر ۞ بومقامك تحقیقی بودر که الله تعالینك کلامی اصوات وحروف جنسندن دکلدر بلکه ذات شریفیله قائم صفت ازلیه در که انکله امر ونهی ایدر عبارت و یا کتابت و یا اشارت اول صفتنه دالدرلغت عربیه ایله تعبیراولنورسه قرآن ۞ سریانیه ایله تعبیراولنورسه ۞ انجیل ۞ عبرانیه ایله تعبیراولنورسه تورات دینلور ۞ پس تعدد اختلاف عباراته کوره در مسمایه کوره دکلدر و حروف کلماتدن منظومه اولان کتب منزله أنك کلامیدر و حقیقت کلام الله تعالینك اکرام مرادایتدیکی قولاریته مکونات علمی ومخزونات فیضی افاده وافاضه سیدر ۞ ولیکن بو افاده وافاضه نك صورمختلفه سی ومراتب متعدده سی واردر ۞ پس کلام برمرتبه ده متکلمك عینی و برمرتبه ده انکله قائم کلام نفسی و برمرتبه ده حروفدن مرکب وانکله متعینلدر ۞ تکلم بعض صورتده عربی و بعض صورتده سریانی و بعض صورتده عبرانیدر ۞ وجوددینلان معنی مرتبهٔ وحدتدن تنزل ایدوب بحسب المراتب متقید اولدیغی کبی حقك صفات واسمای دخی بویله درعالم غیبك حالی عالم شهادت کبی دکلدر وشهادتده دخی ارواحك حالی عالم مثاله ومثالك حس ظاهری یه بکزه مز ۞ پس بومراتب که قرآن ایچون ثابتدر قرآنی یعنی کلامی اظهار ایچوندر کلامك بومراتبده ظهوریته نزول دینلورو بوظهورله ذات حقدن مفارقت ایتمك لازم کلمز ۞ تکلم برعالمدن برعربی و برسریانی و برعبرانی تلمذ ایدوب علم شریف اخذ اینمه لربعد التحصیل هرکس اول علمدن کندی لسانی اوزره تعبیر ایلمه مأخوذ اولان علمك حقیقتی بو اختلاف عبارات ولغات ایله متغیر اولمز عنب وانکور وازوم تعبیرلری کبی اولور واستاد اولان عالمدن دخی مأخوذ اولان علم مفارقت ایدوب شاکردلرینه انتقال ایتمز بلکه ثناء تقریزده صادر اولان الفاظ وعباراتله معانی یه ظهور حاصل اولوب ذهنلرنده جلوه کراولور ونیچه مقصود بالذات اولان الفاظ دخی ضبط اولنور الحاصل اول علم نفس الامردن ذهنه وذهندن عبارته وعبارتدن کتابته کلوب متخیل وملفوظ ومسموع ومکتوب اولغله متغیر اولمز انچق بحسب النسبة اختلاف قبول ایدر (اکرچه تعلق بولوب نظمی طوتار

نظام) نظم حسن ترتیبله ایبلکه انجوه یزمکه دیرلر ۞ پس نظم تعبیرنده الفاظ قرآنی نفس جواهره تشبیه واردر نظام ترتیب معناسنه در ۞ ولکن نظمه مقارنتده لطف واردر یعنی اگرچه بحسب التعلق نظمی ترتیب اولنمش وحروف وکلماتدن مرکب اولوب ایشید لمش و یازلمش واوقونمشدر ۞ ولکن بومرتبه ده بحسب التعلق اثرحدوثله متصف اولمغله حقیقتده حقه مضاف اولان نظم ومعنی دخی حادث اولق لازم کلز ۞ تکیم بیت آنی بومعنایی ایضاح ایدر (نه صوتدرنه حرفدرولی صوت وحرف ۞ آنی ظاهر ایتدی بودیلارده طوتدی قیام) صوت حنك اعلی واسفلك برینه اتصالیله ممزوج ایدن هوایه دیرلر انسانه وحیوانه شاملدر حرف ایسه وصفا انسانه مخصوصدر مقطعه معتمداولان صوته دیرلر بوراده مراد حروف تهجیدر که کلمات اندن مترکب اولوراسم وفعله مقابل اولان حروف معانی دکلدروحروف تهجیی یه حرف اطلاقی اولمق صوتك طرف وصوتدن بعض اولق اعتباریله وحروف معانیی یه حرف دیمك اسمله فعلك معنالرینه مقابل اولان جانب اولغله در زیرا اسم وفعل کلامده عمده وحرف فضله واقع اولور بینك معناسی بودر که قرآن وکلام حق حقیقتده صوت وحرف جنسندن دکلدر زیرا صوت وحرف اثرحدوثدر جناب باری محل حوادث اولمدن منزهدر ۞ پس ذاتله قائم اولان کلام حروف وکلمات واصواته محتاج دکلدرولکن بوحس وشهادت مرتبه سنه نزول ایدوب تقید وتعین بولدقده لفظ وصوت وحرفله دیلارده قیام طوتدی ودیلارائی بووجهله قرائت ایله اظهار ایدوب اولدخی ثبوت ظاهری بولدی ۞ پس بومرتبه ده دیلارائی لفظ وصوت وحرفله اظهار ایلیوب بحسب الظاهر والتعلق حدوثله متصف اولمغله بحسب الحقیقة حادث اولق لازم کلز و بوظهورله ذاتدن مفارقت ایتمك اقتضا ایلز ۞ قال حضرت الشیخ الاکبر قدس سره الاطهر تعلمنا بلاحرف وصوت ای تعلمنا من الله العلم المطلق ما تعلمنا اولا و بالذات ومن الروح القدس ثانیا وبالواسطة بلاحرف وصوت لانه علم لدنی سری غیبی غنی عما یحتاج الیه التعلم الکونی الصوری الشهادی من الحروف والکلمات والاصوات ومن هذا المقام ما قال صاحب المولد ۞ بی حروف ولفظ وصوت اول پادشاه ۞ مصطفایه سویلدی بی اشتباه ۞ الحاصل بوعالم غیبیده اعضا و جوارح عمل ایتمزواورایه جسم دکل جان ایاغی یله گتمز زیرا ایکیسیده محالوقدر کما قال حضرت الشیخ هدانی قدس سره ۞ صغمز اورایه جان وتن ۞ سرایله سیرایتمك کرك ۞ پس هرکیم عالم غیبی عالم شهادته قیاس ایدرسه قیاسی عقیم اولور واعتقادی فساد بولور زمذاق اهل اولمیانلره الزم اولان بو یله معانیٔ غیبیه دن مباحثه ایتمامکدر (الهی) عالم اسراره ایرن عاشقلر ۞ کور بوقال ایچنده نه محال آکلرلر ۞ جمال مولایی کورن صادقلر ۞ دنیایی عقبایی خیال اکلرلر ۞ بویاغلك میوه سی استمزدهان ۞ بوکلك غنچه سی آچلورنهان ۞ بورمزی اکلامزاربابنقصان ۞ بونی بنه صاحب کمال اکلرلر ۞ آشنا اولمیان بحرعرفانه ۞ ایرشمدی هرگزدر ومرجانه ۞ خضر اولمیان ایرمز آب حیواته ۞ بیلمیانلرائی محال اکلرلر ۞ ایرمدی منزله دکه یرلرلر ۞ این دخی طورمزایرلرین کیرلر ۞ بوکونشك نورین کورمین کوزلر ۞ دوامی بوق صانورزوال آکلرلر ۞ بولق استرایسك مولایی یاهو ۞ حق بولینه بذل ایت واریکی قو ۞ حقیاوجودك کناهنی یو ۞ عارفلروجودی وبال آکلرلر (کلام خفیدر تمثل ایدردفع وحی) تمثل مثاله وصورته کیرمك ودفع وحی دیمك قلبنه وحیك نزولنده فیضك دوکلدیکی وقتده دیمکدر یعنی الله تعالینك کلامی خفیدر ولکن نزول وحی زمانده تمثل طریقیله ظهوره کلور وصورت بولور زیرا معانیٔ صرفه کاه اولور اجسامله تمثل ایدر ۞ تکیم فخرعالمه شرح صدر واقع اولدقده جبریل التوندن یرطاس کتوردیکه ایچی ایمان وحکمتله تملی ایدی وآنی فخرعالمك قلبنه صب ایتدی (تعین) عینه کلمك یعنی وجود خارجی قبول ایدوب ظهوره کلمك قال فی التعریفات التعین مایه امتیاز الشیٔ عن غیره بحیث لایشارکه فیه غیره (تعدد) برقاچ اولق باعتبار المقام والمرتبة وقدسبق تحقیقه الحمدلله تعالی (لوح) تخته کاوزرینه یازی یازلر (قال فی القاموس اللوح کل صحیفة عریضة خشبا وعظما او تصویر) بوراده صورت دیمکدر (ختم ختام) مهر آچمق زیرا ختام کسرله مهر دیمکدر (صبح) صباح وقتی عربیدر (شام) اخشام وقتی فارسیدر (قودی حق سعادتده باشنده تاج کمال) یعنی حق تعالی فخرعالمی سعادت ازلیه وابدیه وعنایت سرمدیه تختنه اجلاس ایدوب باشنه پادشاه وار تاج کمال قودی یعنی هم سعادت وهم کمال ویردی زیرا هرسعیداولان کیمسه ده مقام تفضیلدن کمال اولز (سریر سیادتده سرندن اوردی خیام) یعنی حق تعالی فخرعالمی اولولق تختنه چکوروب سر پاکندن اوزرینه خیمه لر یعنی چادرلر قوردی مقصود سرالهی یی حبیب الهی احاطه ایدوب عظمت صفتلریله اتصافی بیاندر (اعتصام) صاقلمق وصمغمق التجا کبی یعنی فخرعالم انس وجنی حقه دعوت قیلوب انلردخی جهلدن ورسومدن وبلکه مادون حقدن احترازایدوب حقه واصل اولمه لروجهله امورده اکا التجا ایده لروفخرعالمك عروهٔ شریعتنه یاپشوب انکله معرفته وحقیقته توصل ایده لر ورهنمالسته کیده لر (الهی)

ای سعادت استین ار یاب دل ۞ شول ازل عهدین ایدکومك کرك ۞ سالك راه حق اولوب متصل ۞ روز وشب حقدن یکا کمك کرك ۞ کرشر بعت کر طریقت راهنه ۞ دوشمه وار نفس وطبیعت چاهنه ۞ دعوت ایتدی حق سنی درکاهنه ۞ دعوت حقی قبول ایتمك کرك ۞ کیمکه محوایتدی یوکون ذات وصفات ۞ یارین اول یولدی الملردن نجات ۞ استرایسك سنده کرباقی حیات ۞ اولمدن اول اولوب یتمك کرك ۞ نو بهار عمرایدر پرکون کذر ۞ رحلت ایلر کلده بلبلده کیدر ۞ دانه کبی ایتدن خاکی مقر ۞ فیض حقله حقیا یتمك کرك ۞

﴿ اسلام ابو بکر رضی الله تعالی عنه ﴾

کل امدی ایشت کیم نیجه دعوت ایدر رسول ‌ ‌ نیجه بیلدیرر امر ونهی اول حلال وحرام
ایشتدك کیم آنك ابو بکر یاری ایدی ‌ ‌ ایدردی تجارت حجاز ویمن مصر وشام
کورر شام ایلنده دوشنده که شمس وقمر ‌ ‌ کاوب اوکنه قوندیلر کوکدن اول ایکی جام
طوتوب پس ابو بکر آلدی بولاری اله ‌ ‌ کیوردی لباسن ایدوب صدرینه انضمام
واروبن معبردن اول صوردی تعبیرینی ‌ ‌ دیدی آکاراهب که قدرکدرر مستدام
نه بردن کلورسن بکادی دیدی مکه دن ‌ ‌ قبیله ك ندر دیدی هاشم که شانی هشام
دیدی پس چیقیسر زمانکده برکیسه اول ‌ ‌ که آدی محمد امیندر اجل وعظام
نیدر کیم آخر زمانده کلور عالمه ‌ ‌ انکچون براندی جهانی اله الانام

﴿ ینابیع حکمت آنك اول عزیز وحکیم ﴾
﴿ مقالید رحمت آنك اول کریم ورحیم ﴾

ابو بکر کان اسمه قبل الاسلام عبد الکعبة فسماه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم عبد الله فهو عبد الله بن ابی قحافة عثمان بن عامر بن عمرو بن کعب بن لوی سمی صدیقا لکثرة صدقه وعتیقا لان النبی صلی الله تعالی علیه وسلم قال من اراد ان ینظر الی عتیق من النار فلینظر الی ابی بکر قال الزمخشری ولعله کنی بابی بکر لابتکاره الخصال الحمیدة ای لمسارعته واستعجاله ونظیره ان تقیع بن الحارث الصحابی تدلی یوم الطائف من الحصن ببکرة فکناه صلی الله تعالی علیه وسلم ابابکرة (ابو بکر یاری ایدی) یار دوست و یولداش دیمکدر یعنی ابو بکر حضرتلری فخر عالمك قدیمدن مصاحبی وهو اداری ایدی نه جاهلیتده ونه اسلامده اترك صحبتندن مفارقت ایتمدی وفخر عالمه زیاده انقیاد اوزره ایدی (تجارت) التاجر هو الذی یبیع ویشتری وعمله التجارة (حجاز) مکة والمدینة والطائف ومخالیفها کانها حجزت بین نجد وتهامة کما فی القاموس والمخالیف جمع مخلاف بمعنی الکورة وحجز بینهما من فصل (یمن) الیمن ما عن یمین القبلة من بلاد الغور وهو ما بین ذات عرق الی البحر وکل ما انحدر مغربا عن تهامة فسمی بالیمن لانه علی یمین الکعبة وقیل لان یعرب بن قحطان وهو اول من تکلم بالعربیة قیل له ایمن لان هودا علیه السلام قال له انت ایمن ولدی فسمی الیمن بما بزّوله فیه (مصر) قال فی کتاب الاوائل والاواخر آخر الملوك من القبط بعد الطوفان مقوقس واولهم بعد الطوفان بیصر بن حام بن نوح علیه السلام وهو ابو القبط کلهم ثم تولی بعده مصر بن بیصر وبه سمیت مصر مصرا انتهی ویقال مصر الشیء یمصره اذا قطعه فسمی مصرا لانقطاعه عن القضاء بالعمارة وقد تسمی القریة مصرا کما یسمی المصر قریة قال ابن الکمال المصر هی المدینة المعروفة یذکر ویؤنث وذلك ان اسماء المواضع قد تعتبر من حیث المکانیة فتذکر وقد تعتبر باعتبار الارضیة فتؤنث انتهی فهو ینصرف ولا ینصرف ولذا جاء بالتنوین وبغیره (شام) بلاد عن مشأمة القبلة وسمیت لذلك فهو مهموز اولان قوما من بنی کنعان نشأموا الیها ای تیاسروا والتیاسر زدست چپ کرفتن اوسمی بشام بن نوح فانه یالسین بالسریانیة اولان ارضها شامات بیض وحمر وسود وعلی هذا لا یهمز وقد یذکر کما فی القاموس ویومذکور دن منفهم اولور که شام اول خطه دن مشتمل اولدیغی مجموع بلادك اسمیدر ولیکن السنهٔ عامه ده قصبه سنده مستعملدر عامی خاص اوزرینه اطلاق قیلندن اولوز اصلده قصبه سنه دمشق اطلاق اولنور سمیت باسم بانیها دمشاق بن کنعان بن نمرود بن کنعان (شمس) مأخوذ من شمسة القلادة وهی اعظم جواهرها جرما وانفسها قیمة سمیت بذلك لتوسطها بین الکواکب (قمر) سمی بذلك لکون لونه بیاضا فی صفرة یقال حمرا قمرا اذا کان ابیض فی صفرة (جام) قدحدر بونده شمس وقمری مدور لکده قدحه تشبیه واردر (انضمام) منضم اولمق وجمع اولمق یعنی بریره کلمك (تعبیر) تفسیر یقال عبر الرؤیا عبرا وعبارة وعبرها فسرها واخبرها آخر ما یؤول الیه امرها کما فی القاموس (راهب) نصاری طائفه سنك عابدنه دیرلرده جمعی رهبان کلور بورادهٔ راهبدن مرادشام یولنده صاحب صومعه اولان بحیرادر که او وقتده نصرانیت علمی اکا منتهی اولش ایدی وفخر عالم طفوز یاشنده ایکن عمی ابو طالب

ایله شام سفرنده اکا اوغرامشلر واولدخی فخر عالمی علامانتدن بلش ایدی ۞ تکیم بوقاروده کچدی (قدر کدرر مستدلم) عزت وشرف ورفعت وجاهك دائم وباقیدر (قبیله) براقدن منشعب ومتفرق اولان اولاد جمعی قبائل کلور معلوم اوله که قبائل عربیه وشعوب عجمیه واسباط بنی اسرائیله کوره در (شانی هشام) هشم پرنسنه یی کسمك وطوغرامقدر وهاشمك اسمی عمرو العلادر ای لعلو رتبته ۞ پس هاشم اطلاق اولنمغه وجه بودر که بروقتده هاشم بلاد شامدن غزه دیدکاری شهرده ایدی واول وقتده مکه مکرمه ده قحط وغلا واقع اولدیغی جهتله ایرشدکده اورادن وافر دقیق وکعك اشترا ایدوب مکه یه کلوب موسم حجده خلقك اوکنه اتمك کسدی وبکمساد طوغرادی ودوه قربانلری ایلیوب لحم ایله وثرید له اطعام فقرا واغنیا قیلدی ۞ پس شانی هشام دیمك شانی کسرخبز وکعك دیمکدر (امین) فخر عالم قبل النبوه قریش اراسنده امانت ایله معروف وموصوف ایدی یعنی جمله تك یانده معتمد علیه وثقه ووفادار ایدی شویله که برکسنه تك حفظ اولنه جق قیمتلی نسنه سی اولسه بطریق الامانه انلره وضع ایدردی حتی مدینه منوره یه هجرت ایتدکاری کونلرده حضرت علی یه خبر کوندروب سعادتخانه لرنده ایداع اولنان امانانی اربابنه تسلیم ایله امر ایلدیلر (اجل عظام) اولوزك زیاده اولوعی یقال جل یجل جلالا ای عظم فهو جلیل واجل وعظم عظما فهو عظیم وعظام کغراب وزنا کما فی القاموس ابوالسعود افندیدن منقولدر که موالی عظام دیرلر ضم عینله درکسرله دکلدر زیرا کسرله عظمك جمیدر قال تعالی (فکسونا العظام لحما) انتهی والعظم قصب الحیوان الذی علیه اللحم والجمع اعظم وعظام کما فی القاموس (انام) قال فی القاموس الانام الخلق والجن والانس مما علی الارض وفی بعض حواشی المطول الانام کل مایدب علی الارض من دابة وقیل الجن والانس

انکچون یراندی سموات وارض	انکچون ایدرا کا اشیایی عرض
انکچون یراندی قصو عالمی	انکچون کتوردی هم اول آدمی
انکچوندر زر انبیا ومرسلین	انکچوندر را ولسین وآخرین
پس اول سید المرسلین اولیسر	پس اول اکمل الکاملین اولیسر
سن آنك بیلیسر سن اسلامی نه	پس آنك کبریسر سن اسلامنه
وزیری اوله سن زمانده هم	خلیفه اوله سن مکاندهم
بودر اوشده تعبیری پل ذوشکك	اوکندن صوکن آکلغل ایشکك
دخی پرسوزم وار سکا دیکله سن	که توراة وانجیل زبور ایچره بن
آنك نعتنی وصفنی بولمشم	حقیقت بن آنی نبی بلشم
کتورمیشم اسلام آنی کوزلرم	نصارادن آنی ولی کیزلرم
ابو بکر ایشتدی چو اوصافنی	آرتدی کدوزندن اول صافنی
پس اولدی اکا غالب الاشیاق	نه وقتن اوله دیردی یارب تلاق
او یومز ایدی صبحدك شامدن	پس ایردی کیرو مکه یه شامدن
کیرو روزی قیلدی تبارك یوزین	کلوب کوردی چونکم مبارك یوزین
دیدی یا ابا بکر اسلامه کل	هدایت بولوب نصر اعلامه کل
دیدی کرسول ایسك قنی معجزات	که تصدیق ایده ناسنی معجزات
دیدی معجزه سکا یتزمی اول	که شام ایلینه چونکه واردقده یول
سکا دوشده اولسادیدی عیان	سکا راهب ایتماد میدی بیان
ابو بکر انی چون ایشتدی یلوب	شهادت کتوردی مسلمان اولوب
نظر ایردی توفیق ربانیدن	کوکل طولدی تحقیق حقانیدن

﴿ ینابع حکمت آنك اول عزیز وحکیم ﴾
﴿ مقالید زحمت آنك اول کریم ورحیم ﴾

پس اندن علی کلدی ایمانه یل	یاشی اوندی بغلدی ایمانه یل
ایرشدی بوکر زید بن حارثه	ضلالتدن ایرشمدن حادثه
یتشدی ابو بکره عثمان سریع	کتوردی حضورنده ایمان سریع
زبیر آنك آردنجه ایردی روان	کلوب عبد الرحمن دیدی الامان

بو کزایردی سعد بن ابی وقاص اکا	دخی طلحه ایرشدی خاص اکا
بویش شخصی الدی ابوبکر پس	رسوله کتوردی اولوب دسترس
شهادت کتوردیلر اخلاصله	خلاصه ایرشدیلر اخلاصله
بو سکز نفردر که سابق در ر	فلانی بولاره لواحق در ر
زیاده اولورلردی کون کون کرام	که تا ایردی اوتوز طقوزه تمام
اوتوز اوچ رجال التی خاتون ایدی	قودرایدی خالص التون ایدی

(سما) سمودندر علوومعناسنه (ارض) یقال ارضت الارضة الخشبة ای اکلتها ومنه قیل للارض ارض لانها تأرض ای تاکل اجسادبنی آدم (عرض) یقال عرض الشیء له اظهره له وعلیه اراه ایاه وعرض له کذا یعرض ظهر علیه وبدا (سن الك بلیسرسن اسلامی نه) یعنی اسلامك نه اولدیغن بیلورسن وحق اولدیغن اکارسن وتصدیق ایدوب اول دینه کیررسن بو مصراعده اولان اسلامی افظی نه کلمه سندن منفصل بازلمق کرکدر (وزیر) وزارت کسره وزردندر حمل معناسنه زیرا وزیر اولان کیسه پادشاهك یوکن و زحمتی چکر یاخود وزردندر فتحتینله ملجأ معناسنه زیرا سلطان وزیره التجا واعتماد ایدر قال فی القاموس الوزیر حبا ء الملك الذی یحمل ثقله و یعینه برأیه وحماله والوزارة بالکسر ویفتح والجمع اوزار ووزراء (خلیفه) الخلیفة هو القائم مقام الغیر یقال هذا خلف فلان وخلیفة فلان والتاء للمبالغة کما فی علامة اوللنقل من الوصفیة الی الاسمیة (یودراوشده تعبیری پیل دوشکك) راهب مذکور بو واقعه نك تعبیرنده اصابت ایلدی زیرا حقیقتده شمس ذاته ومرتبهٔ الوهیته وقرصفاتیه ومرتبهٔ ربوبیته اشارتدر ۞ پس نفس الامرده شمس ذاتك فخرعالم قری مثابه سنده اولوب تربیهٔ بنی آدم اکا منوط اولدیغی کبی شمس رسالتك دخی خلیفه سی قرحکمنده در الحاصل شمس پادشاه وقروز یردر و پادشاهك رعایاسنه اولان اکثر بیدسی وزیر بوزندن ظاهر اولور پس اول ایکیسنك حضور صدیقه نزولندن وصدیقك دخی انلره اولان معامله سندن صحبت ومعاونت ووزارت منفهم اولور (نعت وصفت) بوراده نعت ایله مراد صفت طبیعیه ووصف ایله مراد صفت فعلیه در بیلنرسه غیری وجهله دخی فرقلر واردر بو محله مناسب اولمامغله ذکر اولنمدی (نصاری) حضرت مسیح علیه السلام نصرانه دیرلر قریه دن ایدی نصاری طائفه سنی اول قریه یه نسبت ایدوب نصرانی وجمعنده نصاری دیدیلر ۞ تکیم حضرت اسمعیل علیه السلام عربه دیرلر قریه ده نشو ونما بولش ایدی عرب طائفه سی اول محله منسوب اولوب عربی دینلدی وقیل غیر ذلك (اوصاف) وصفك جمیدر وصف واصفله قائم برمعنادر ولکن بعضلر وصفله صفتی برمعنایه طوتمشلردر بوراده مراد صفتدر (آرتدی کدورتدن اول صافیدی) یعنی آینه قلب صافیی ژنك کدردن پاك ایتدی ۞ پس بوراده قلبی صافلغله وصف اتیك بحسب المآلدر ۞ قال بعضهم الفرق بین الخالص والصافی ان الخالص مازال عنه شوبه بعدان کان فیه والصافی قد یقال لما لاشوب فیه (لحرره) قلبکی شوب کدردن صاف قیل ۞ سنده باقی آینه که انصاف قبل ۞ شرکی سوردلدن ربانی وارچیقر ۞ یرلرین پاکیزه اوصاف قبل (تلاق) اولاشمق ویکی نسنه یی برینه قاوشمق (او یومز ایدی صبحه دك شامدن) یعنی اخشام وقتندن صباح وقتنه دك او یومزدی زیرا عشق پاکلك مقتضای مألوفات وامور طبیعیه وعادیه یی ترکدر (لحرره) یوزمی یرلره سورو ب کزرم ۞ عشقك بنی آخر طیراغه صالدی ۞ سنی بوایلره کاوردیو سزرم ۞ انکچون کوزم یوللرده قالدی ۞ او یومز عاشقك کوزلری سحر ۞ کل دردنه بلبل کبی آه ایدر ۞ طاش بصدتوب طیراق دوشتوب کزر ۞ کیمك که صوکبی کوکان عشق الدی ۞ کوره بیلسم برکز جمالن بارك ۞ دیره بیلسم کان اوکا مذارك ۞ صباکبی حق کتدی قرارك ۞ کوکل شمدی بحر حیرته طالدی (کیرو روزی قیلدی تبارك یوزین) (روزی) نصب (تبارك) یعنی حق تبارك وتعالی ومعنای تبارك دام عظمته وجلالته دواما ثابتا لا انتقال له ولهذا لا یقال یتبارك مضارعا لانه الانتقال (دیدی یا ابابکر اسلامه کل ۞ هدایت بولوب نصرا علامه کل) مه ادات مفعول واعلی نصرك صفتیدر یعنی هدایت بولوب اعلی اولان نصرمه کل و بنم دینم اولان اسلامه یاردم ایله تا که سندجی بمثله منصور ومظفر اوله سن وعالی نصرنلره قتجنلر بوله سن (معجزات) معجزه نك جمیدر مثانی کتورمدن خلقی عاجز قیلان امر خارقدر که تصدیق مدعی ایچون ایبادن صادر اولورا ولیادن ظاهر اولا ورسه کرامت دینلور بونك تفصیلی محلنده کلورانشاءالله تعالی (تصدیق) بوراده طوغری سویلیجی ایلك معناسنه در (عیان) عینك کسریله دروقدمرغیرمرة (مسلمان) کرونده حق کافی اللغة النعمتیة (نظر ایردی توفیق ربانیدن) توفیق مطلوبك حصولنه سبب اولان اموری بری برینه موافق وظهیر قیلمقدر (ربانی) ربه منسوبدر الف ونون نسبتی تأکیدایچوندر وقدسبق (کوکل طولدی

تحقیق حقانیدن) حقانی نسبتده ربانی کیبدر حقانی نفسانی وشیطانی اولمایانه دیرلر که انبیا و کمل اولیا حالیدر
یونلرك ما عدا سنك تحقیق وساوس شیطان وخیالات نفسله مشوبدر انکچون اومقوله یه حقیقتده تحقیق دینلز
(الهی) حق عیاندر کوزلری آچق اولان عاشقلره ◉ پرتوخورشید عالمتابه برهان استر ◉ شبهه کلز نور توحیده ایمان
صادقلره ◉ آب حیوانی یقین نوش ایلین نان استر ◉ شمع توفیق خدادن یانمسه داده چراغ ◉ ماسوایه لاجرم میل
ایتدن کلز فراغ ◉ آتش عشق ومحبت هر کیمه یافدیسه داغ ◉ یانو بن کلی کل اولور راحت جان استر ◉ هر کیمه توفیق
ربانیدن ایردیسه نظر ◉ قلبینك آیینه سندن پاك اولور جله کدر ◉ حضرت صدیق وش تصدیق پیغمبر ایدر ◉
صحبت انسان بولور عالمده حیوان استر ◉ بلبل شور یده وش فریاد ایدنلر صبح وشام ◉ وصل کلزاره میدایله اولورلر
خوش مشام ◉ حیاتعشقك ثمریله شولکه اولدی شادکام ◉ دردا کادرمان کلور برتغیری درمان استر (دیکر) کوردی
فخر کائناتك پرتوین ◉ نور حق طولدی ابو بکرك کوزی ◉ ایلدی ایمانله شن جان اوین ◉ فرش درکاهنی اولدی یوزی
◉ خوابنك تعبیری چون اولدی عیان ◉ کوردی یوز ین ابتدی تصدیق اول زمان ◉ ابتدی صدیق انی خلاق جهان
◉ سوزلری صدق وصفا اولدی اوزی ◉ صحبت دیداره لایقدی ازل ◉ یارغار حضرت اولدی اول کوزل ◉ نعت پاکی
سدره سینه ایرمز ال ◉ واریوری حق درازایتمه سوزی (پس اندن علی کلدی ایمانه یل) ابوالحسن علی بن ابی طالب
ابن عبدالمطلب وامه فاطمه بنت اسد بن هاشم ◉ مرویدر که حضرت علی دنیایه کلدکده فخر عالم لك اسمنی علی وضع
ایلیوب لسان شکر بارنی اغزینه ویردیلر وعلی دخی خوابه وارنجه اول اساندن شیر فیض الهی مص ایدوب دایهٔ
عنایت الله پرورش بولوب دوانه ایردیلر وانلرك حفظنه کرم الله وجهه دینلك طرفیندن یعنی پدر ومادر
جهتندن هاشمی اولدقلری سبب ایله در بعضیلر دیمشلردر که حضرت علینك والده سی فاطمه عفیفدن داخل
کعبه ده وضع اولنان هبل دیدکلری بته سجده مرادایتدیکجه علی انك رحمنده نفوس ایدوب سجده دن منع ایدردی
انکچون کرم الله وجهه دینلدی معناسی حق تعالی انك وجهنی یعنی ذاتنی مکرم قیلسون دیمکدر وجه اشرف
اعضای انسانیه اولمغله ذکر جزء اراده کل طریقیله انکله مجموع ذاتدن تعبیر اولندی کویا وجه ذاتك کندیدر
(یاشی اون ایدی یغلدی ایمانه یل) یعنی اون یاشنده ایکن ایمانه یل یغلدی بعضیلر سکز یاشنده ایکن شرف ایمانله
شرفیاب اولدی دیمشلر ◉ قال رضی الله عنه (سبقتکم الی الاسلام طرا ◉ صغیرا مابلغت اوان حلم) (ایرشدی بوکز زید
ابن حارثه) زید بن حارثة بن شرحبیل (زید) اصلده حضرت خدیجه رضی الله تعالی عنهانك قولارندن ایدی صکره
فخر عالم خدیجه یی تزوج ایتدکده خدیجه زیدمذکوری فخر عالمه هبه ایلدی وفخر عالم دخی آزاد ایلیوب ولد
معنوی اتخاذ ایتدی سورهٔ احزابده (فلما قضی زید منها وطرا) آیه شریفه سنده شرف ذکر ایله مشرف اولان بودر
فخر عالمه دایه اولان ام ایمن زیدك خاتونی ایدی صکره فخر عالم اکا نبی آیو یردی تفصیل قصه سورهٔ مذکوره ده در
(حادثه) واقعه وصکره دن اولمش نسنه در بوراده ضلالتك یعنی کمکرده ره راست اولمنك اثر وجزاسی اولان بلای
دنیوی وعذاب اخرویدر (یاشدی ابو بکر عثمان سریع) سریع سرعتدندر بجله معناسنه یعنی حضرت ابی بکر
صدیق رضی الله عنه دائرهٔ تصدیقه دخول ایتدکلرندن کندی قومندن اعتماد ایتدیکی کیمسه لری ایمانه دعوت
ایلدی پس حضرت عثمان بن عفان بن ابی العاص بن امیه بن عبد شمس بن عبد مناف اکلنیوب ابو بکرك دعوتی
سببیله حله بوش اقرار اولدی (وفی الحدیث لکل نبی رفیق فی الجنة ورفیق فیها عثمان بن عفان) رضی الله تعالی عنه
(زبیرانك اردنجه ایردی روان ◉ کلوب عبدالرحمن دیدی الامان) وکان عمره حین اسلم ثمان سنین (روان) صفت
مشبهه در آقق و یورمك معناسنه مشتقدر (عبدالرحمن) بن عوف وکان اسمه فی الجاهلیة عبد عمرو او عبد الکعبة
او عبد الحارث فسماه صلی الله علیه وسلم عبدالرحمن وجاء انه علیه السلام وصفه بالصادق الصالح البار (بوکزایردی
سعد بن ابی وقاص اکا ◉ دخی طلحه ایرشدی خاص) یعنی سعد بن ابی وقاص وکان عمره تسع عشرة سنة (طلحة) بن
عبیدالله التیمی ویقال له طلحة الفیاض وطلحة الجود (خاص) طلب وتفحص ایدیجی (یوبش شخصی الدی ابو بکر
پس) یوبش نفر کیمسه عشره مبشره دندر وزاد بعضهم سادسا وهو ابو عبیدة بن الجراح رضی الله تعالی عنهم (دسترس)
ال ایرشدیریجی ومعین یعنی یوبش نفر کیمسه یی حضرت صدیق اسلامه دعوت ایتدکده اباوعناد ایلیوب صدیق دخی
یونلرك الرینه باشوب واوکلرینه دوشوب حضور رسوله کتوردی انلر دخی اظهار ایمان ایتدیلر وکلمهٔ توحیدی
خلوص قلبله سویلدیلر (لواحق) لاحقك جمعیدر صکره دن اولانلر یعنی تابع اولیجی معناسنه (کرام) یعنی اصحاب
کرام بوکلمه نك معناسی یوقاروده کچدی (الهی) برنظر صالحدی کوکل مرآتنه قادر خدا ◉ نیجه شرك اربابنی اصحاب
توحید ایلدی ◉ ابتدی اخلاصیله مرآت قلوبی پرجلا ◉ کوستروب عرفان یوزین نوزینی خورشید ایدی ◉ جهاله

حالی خراب اولمشدی ابن آدمك ۞ خاطری مجروح ایکن بلطفی قدرین مرهمك ۞ حق وجودین رحمت فیض ابتدی فخر عالمك ۞ عالی وآدمی انکله تجدید ایلدی ۞ نیجه اصحاب اولوب صحبتله عزت بولدیلر ۞ نیجه اجباب اولوب انکله حرمت بولدیلر ۞ هر بریسی ایکی عالمده سعادت بولدیلر ۞ انلرك روز وشبن حق قدرله عید ایلدی ۞ الده قرآن داده عرفان یواسه حق برکشی ۞ قالدرر راه سلوك ایچره کوکلدن تشویشی ۞ شرع پاك مصطفایه اویدرر پیل هر ایشی ۞ هر کیمی الهام حق معناده تأیید ایلدی

﴿ اسلام عمر رضی الله تعالی عنه ﴾

کل ای حسن تقریر وتحریر ایدن
تصورده تصدیق تصویر ایدن
کوزلك اج که ازهر نظام ایلیم
قولاغ اور که جوهر کلام ایلیم
که نظممده نثر معانی دوزم
نثارمده در معانی دیزم
ایشت بس نیجه طوتدی قوت بودین
نیجه ظاهر اولدی ثبوت ودین
دعا ایدر ایدی ز سول اله
کیم اسلامه عزت ویرای پادشاه
عمرله یو اسلامی اعزاز قیل
ویا عمرو له دینی احراز قیل
دعاسنی حق چون مجاب ایلدی
عمر حقنه مستجاب ایلدی
دعاسی نیجون اولیه مستجاب
چون الله ایدوبدر اکا فتح باب
انکیچون اولوبدر بوکون ومکان
انکیچون دوزلمشدرر کن فکان
براندی آنی ارحم الراحمین
که تا اوله اول رحمة للعالمین

﴿ ینابیع حکمت انك اول عزیز وحکیم ﴾
﴿ ینابیع رحمت انك اول کریم ورحیم ﴾

هو عمر بن الخطاب بن نفیل بن عبد العزی بن ریاح بن عبد الله بن قرط بن رواح بن عدی بن کعب اسلم بعد حمزة عم النبی صلی الله علیه وسلم بثلاثة ایام او ثلاثة اشهر وهو ابن ست وعشرین سنة وکان علیه السلام اذ ذاك مستخفیا فی دار الارقم اسفل الصفا مع من تبعه من الرجال والنساء وهم تسعة وثلاثون علی ما سبق یعبدون الله تعالی فیها سرا وتعرف تلك الدار الآن بدار الخیزران اشتراها الخلیفة المنصور واعطاها ولده المهدی ثم اعطاها المهدی للخیزران ام ولدیه موسی الهادی وهارون الرشید وکانت مدة الاستخفاء ثلاث سنین او اربع سنین ثم اظهر علیه السلام الدعوة بسبب اسلام عمر رضی الله عنه وسماه الفاروق لانه فرق الله به بین الحق والباطل وهو المظهر الاول من الصحابة للاسم الحق ۞ حقیا حقه معین اولیوری مانند عمر ۞ مخلصك حکمتی ویرخلقه جرات کوستر ۞ قیلیجك عرشه آصلسون دیرایسك عالمده ۞ اهل الحاده یوری ایله غزای اکبر (کل ای حسن تقریر وتحریر ایدن) تقریر برمعنایی عبارتله وتحریر کتابتله بیاندر والفرق بین الایضاح والتقریر ان الایضاح باعتبار فهم السامع المطلوب والتقریر باعتبار تمکنه فی الذهن (تصورده تصدیق تصویر ایدن) التصور حصول صورة الشیء فی العقل والتصدیق ان تذعن باعتبارك الصدق الی المخبر والتصویر بالفارسیة صورت کردن (بعدذا) اهل نظر اولنلره یوحسن عنوانك اطافتی ظاهر وبیدا ومیزان دانش تام یونلره یومعنانك اصابتی باهر وهویدا در زیرا مقصود حضرت عمر رضی الله عنه نك تصورنی تصویر وتصدیقنی تحریر در (اظهر نظام) زیاده کوزل ترتیب (جوهر کلام) جوهره بکزر سوز جوهر صرافلر اصطلاحنده قیمتلی طاشلردر (که نظممده نثر معانی دوزم ۞ نثارمده درمعانی دیزم) بعض نسخده اولکیسی دوزرم واقع اولمشدر (نظم) لغتده انجو بی ایلکه دیزوب جمع ایتمکدر ونثر ونثارط غتقدر وعرفده نثرك ضدیدر که وزن وقافیه یی مشتمل اولان قولدر ومثانی اوصاف قرآندندر قال الله تعالی (الله نزل احسن الحدیث) هو القرآن الکریم (کتابا) بدل من احسن الحدیث (متشابها) تشابه معانیه فی الصحة والاحکام والابتناء علی الحق والصدق واشتباع منافع الخلق فی المعاد والمعاش وتناسب الفاظه فی الفصاحة وتجاوب نظمه فی الاعجاز (مثانی) صفة اخری لکتابا وهو جمع مثنی بمعنی مردد ومکرر لما ثنی من قصصه وانبائه واحکامه واوامره ونواهیه ووعده ووعیده ومواعظه وقیل هو جمع مثنی مفعل من التثنیة بمعنی التکریر والاعادة کذا فی الارشاد یو بیتك معناسی بودر که نظم وشعر مده معانی منثوره ومتفرقه دیزم وجمع وتألیف ایتدیکم کلمات وجمله ترتیب معانی وتناسب دلالات اعتبار ایلیوب نظممی مقتضای عقل تام اوزره دوزم ونثرمی نفاست واطافتده انجویه بکزه ین معانی قرآنیه دن دیزم الحاصل نظم ونثرمی اهل نظر قتنده معتبر اولان وجهله ایلیم وبوایکیسنده جمع وترتیده سزاوار معانی

وحقایق سویلیم دیمکدر اگرچه بو کتابده نثر اسلوبنده کلام بوقدر ولکن نثر ذکری نظمه اتباعله در وجائز در که صاحب مجدیه تک مرادی نظمی معانی منثوره یی مشتمل واول معانی دخی معانی نفیسه ومقبوله اولدیغن بیان اوله زیرا هر معانی متفرقه جمعه لایق دکلدر ۞ پس نثار معنای لغوی یه محمول اولوب نظم لفظی لغته وعرفه عام اولور فافهم (نبوت ودین) یعنی اسلام عمر رضی الله تعالی عنهدن مقدم نبوت پیغمبر ظهوردن دکل ایدی زیرا کفار قریش وصنادید عرب استیلای تامی وارواذی وجفاری استوار ایدی (نبوت) بوراده تیاندر خیر معناسنه (عزت) بوراده قابله معناسنه در ۞ پس اعزاز قبل دیمکدر (و یا عمر وله دینی احراز قبل) احراز بوراده استوار ومحکم قیلق معناسنه در کما قال فی التهذیب الاحراز استوار کردن انتهی ۞ عمر ودن مراد ابوجهلدر وهو عمرو بن هشام بن المغیرة بن عبد الله بن عمر بن مخزوم (و فی الحدیث اللهم اعز الاسلام باحد الرجلین اما بعمرو ابن هشام واما بعمر بن الخطاب) وکان دعاؤه علیه السلام بذلك یوم الاربعاء فاسلم عمر رضی الله عنه یوم الخمیس (عمر حقنده مستجاب ایلدی) یعنی فخر عالم مطلق پرینك اسلامیچون دعا ایتمش ایدی ۞ پس اولدعانك اثری عمر حقنده ظهور ایتدی اگر سؤال اولنورسه که ایکیسنك یله اسلامنه نیچون دعا ایتدی مع هذا برقومك عظما سندن ایکی کیسه تك اتباعنده قوت آرتقدر ۞ جواب بودر که انبیا وکمل اولیایه نوجهله خاطره اولورسه آنکله عمل ایدرلر ۞ پس جائزدر که فخر عالم قلب پاکلرنده ایکیسندن پرینك اسلامنه داعیه اولمه ایکیسنه اولیه و پردخی بوکه ایکیسندن پرینك اسلامیله فی الجمله مقصود حاصل اولغین دفع ضرورت مقدار یله اکتفا ایتدیلر وبعض روایاتده ابوجهل ذکر اولنمیوب یالکز عمر حقنده دعا اولندی دیمشلر ۞ جام عشقك مستحقن کوزله لطف ایت ساقیا ۞ قابل فیض اولیان یارانی ارشاد ایله (انکیچون اولو بدر بوکون ومکان) کون مکون معناسنه در یعنی بالفعل وجود بولان نسنه ومکان عرشدن تاتحت الثراه وارنجه اجسامك شغل ایتدیکی محلدر عرشك فوقی عند المتکلمین لاخلا ولاملاء عالیدر وعند الصوفیة المحققین ملاء عالیدر ولکن اجسامك تحیز ندن ارواحك تحیزی لازم کلمز زیرا تحیز وتقید فلك اعظمك محیط اولدیغی عالم کون وملکه کوره در فوقنده اعتبار اولنان عالم ارواحه کوره دکلدر فافهم (تحریره) ملکوته ایریشن حد وزماندن چکدی ۞ لامکان ملکنه دك طائر بالی اوچدی ۞ نه او یور بونه او یانق نه یورر نه اوتورر ۞ عالم کون ومکانی اموزنده کوتورر ۞ کوز ینك آغ وقراسی ایکی عالم کوزلر ۞ کوزلری اول کوزه در کورمز انی بو کوزلر ۞ بردمی بردم اولور یك دمی ایلر بردم ۞ یك اباغی براباغ ایلر اکا کلمز الم ۞ سن یومنجه کوزوکی آچاور اکا دوجهان ۞ برنظرده ایدر اول حاصلی ختم قرآن ۞ کلبر و اشبو زمان اشبو مکاندن بکه کور ۞ غافله یومك خراب ایچره یورودن کوچه کور ۞ ایریشور کوش دله حق یومغنی هر آن ۞ لاتکن اهل زمان وکذا اهل مکان (کن) احدث فکان (حدث) یوندن مقصود قدرت حق تعالی ایتدیکی مقدورات سرعت حصولنی تمثیلدر ۞ تکیم برعبد مطیعه برنسنه امر اولنسه من غیر تأخیر وتوقف اول نسنه یی وجوده کتورر واول ایشی یتورر یومقامك شرحی تفاسیر وحواشیدن طلب اولنسه

﴿ قافیة النون ﴾

چون دعاسن مستجاب ایتدی رسولك مستعان — کور عمر ایمدی نیچه اظهار ایدر امن وامان
پرکون ابو جهله اولدی مصاحب پس عمر — دیدی آکا یا عمر میدانه کیرایله رهان
زیرا چیقمشدر محمد دیرکه بن پیغمبرم — کون بکون ایتدی ترقی اولیسر صاحب قران
کرسن آنی اولدررسك یوز وقیه اوش کومش — هم و یرم بن یوزدوه احمر قویرجق هب هجان
پس عمر بندی رسولك اوسنه قصد ایلدی — یبله قوشاندی فیلح الینه الدی سنان
یولده خباب بن ارته اوغرادی دیر یا عمر — کلبر و اسلامه سن اعزاز قیل قطعه هوان
کیم محمد دیدی یارب ایله اسلامی عزیز — یا عمر له یا ابو جهل ایله ایله جاودان
دیدی بق بق سن دخی می کیردك آنك دینه — دیدیکیم اسلام یولینه بنی کیرمیشم همان
کیردیلر قرقر داشك هم کو یکك اسلامنه — دیدی نه اوش انلری قویم نه سنی بن روان
کادی کوردیکیم صلوة صبح ایچنده یونلری — کیم اوقور لر سوره طه ایشندی برزمان
کوکلی یموشندی پراز قرآن ایشیدیجك آنك — طوتدی یوز اما رسولك قصدنه اول پهلوان
رمغاره وار ایدی ابو قبیس طاغنده کیم — آنده طوتردی رسول اصحابله کوندوز مکان
ایردی آنك قاپوسنه هیبتله پس عمر — ذیدی کیمدر کیم المدن قورتره باش ایله جان

﴿ رسول اکرمك اصحاب ایله ینهان اولدیغی مغاره که حضرت عمر کاوب اسلامه مشرف اولدی ﴾

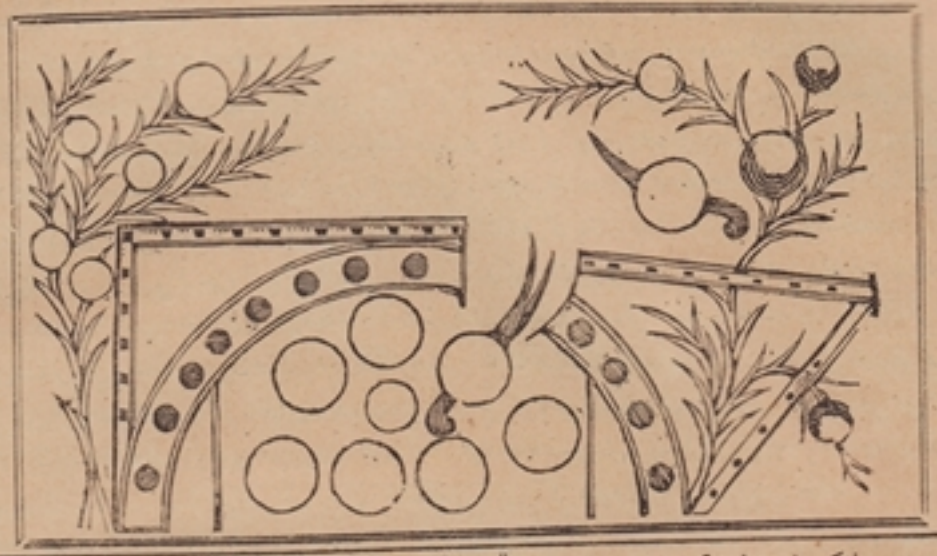

دیدیلر کیم یا رسول الله ایرشدی اوش عمر
کلدی الا که باشلر کسمکه دو کمکه فان

پس علی دیدیکه امر ایت ایکی باره ایلیم
دیدی صبرایت یاعلی کیم کور نیجه اولور یوشان

چون عمر کیردی قپودن نعره اوردی خشمله
دیدی اکا پس رسول الله که قتله همچنان

کل بروا سلامه کل بوخسه عذاب ایلز سکا
نیته کیم اولکی قومه ایندی ایندی بی نشان

چون مبارك یوزینی کوردی ایشندی سوزنی
دتردی دردر صاررردی صانکیم ایرشدی خزان

دیدی اسلام عرضه قبل کیم حق نبی سین یارسول
قالدی اصلا بحالم الا ماندر الامان

چونکه تحقیق اولدی حق باطلاری ابطال ایدم
چونکیم اسلامدر معزز پس نیجون اولم مهان

﴿ صاحب الایات محمد معجزاتی ساطعات ﴾

﴿ ناصب الرایات محمد بیناتی قاطعات ﴾

(مستعان) الله تعالیدر که جمله دین ودنیامهماتنك حصولنه اندن عون یعنی یاردم طلب اولنمشدر (امن) خوفك ضدیدر امان دخی بومعنایه در یعنی کور عمر رضی الله تعالی عنه نیجه امینلك وقور قوسزلق اظهار ایدر واولکی خوف واحترازانك اسلامی سببیله کوکلندن کیدر (ابوجهل) عدوالله وفرعون هذه الامة ورأس قاعدة الکفر کان خال عمر رضی الله تعالی عنه وقد سبق اسمه ونسبه وکان یکنی فی الجاهلیة بابی الحکم لانهم یزعمون انه عالم ذوحکمة ثم کناه النبی علیه السلام بابی الجهل وغلبت علیه الکنیة (رهان) فتحله بها درلق کما فی الاختری وقال فی القاموس الرهان المخاطرة والمسابقة علی الخیل انتهی پس قاموسده یازیلان وجه اوزرینه دیمك اولور که یاعمر میدانه کیر وجمله یی سابق اولوب اوکدل آل یعنی جمله یی پیشرو اولوب بو مصلحتك حصولنه سعی ایله وسکا بومقابله ده مدح وثنادن ماعدا مال دخی ویریلور (پیغمبر) ایکی کشینك ارامنده واسطه اولوب خبر ایلتن کیسه یه دیرلر انبیاء علیهم السلامه پیغمبر دیدکاری امتلرینه حق تعالیدن یاالذات یاجبرائیل واسطه سیله خبر ایلتدکاری اعتبار یله در پیغامبر لفظی تخفیف اولنوب پیغمبر و پیمبر دخی دینلور پیغام وپیام پرکسنه دن آخره نقل اولنان خبردر (ترقی) یوجمك یقال ترقی ای صعد وعلا (صاحب قران) پادشاهلرك الفاینلدن وصاحب ظهور اولانلرك وصافلندن اصلی بودر که بعض کواکب دهر طویل سیر دنصکره بعض بروجده بری برلر یله قران یعنی مقارنت ایدوب جمع اولورلر واول قرانك حکمی واثری بودر که احوال عالم آنکله تجدد ایدوب یکیدن نظام بولور پس اول وقتده ظهور ایدن پادشاه صاحب قران اولور خواقین عثمانیه دن سلطان سلیم اوغلی سلطان سلیمان کبی بوظهوردر اولیانلره صاحب قران دیمك بطریق المجاز والتغلب در ومن لطائف الشاعر الباقی ۞ خیل شرار نادل ۞ چند نجومه متصل ۞ بو یله قالورسه شو یله یل ۞ کوکده نیجه قران اوله (وقیه) عربیدر اوقه دیدکاری در که هر یرده بر درلو اولور رومده درتیوز درهمده مستعملدر و بعض دیارده فرق درهمده و بعض پرده یدی مثقاله شایعدر (هیجان) کسرله آقی ایودوه یقال ناقة

همجان و بعیر همجان ای کریم ابیض (بعد ذا) احمر لسان عربده ابیض معناسنه در کافی قوله علیه السلام (بعثت الی الاحمر والاسود) ای العجم والعرب وقوله (کلینی یا حمیراء) ای بیضاء پس همجان تعبیری اکا مخالف دکادر (سنان) مزراق دمری بورادہ مراد نفس سنکودر (خباب بن ارت) خباب خاء معجمه و باء موحده مشدده ایله در والارت بالمثناة کما فی انسان العیون قال فی القاموس خباب بن الارت بدوی ذکره فی الثناة یقرأ هنا بسکون الراء وتخفیف التاء للوزن یعنی حضرت عمر رسولك قصدنه کیدرکن یولدہ اصحابدن خبابه راست کلدی وخباب اکا اسلام حقنده برقاچ سوز سویلدی (هوان) خوراق وحقیراق بورادہ خور وحقیر معناسنه در (جاودان) ابدی دیمکدر (دیدی بق بق) یعنی عمر خبابه دیدی (کیردیلر قرداشك هم کو یکك اسلامنه) حضرت عمرك همشیره سنك اسمی فاطمه وکنیه سی ام جمیله در وکویکوسی یعنی فاطمه مذکور نك زوجی سعید بن زید بن عمرو بن نفیلدر که عشره مبشره دندر بو ایکیسی حضرت عمردن مقدم اسلامله شرفیاب اولمشلردی ولکن حضرت عمرك شدتندن اسلامارینی اندن صقلرلردی وسعید من بورك همشیره سی عاتکه حضرت عمرك تحت نکاحنده ایدی (دیدی نه اوش اتلری قویم نه سنی یرروان) یعنی عمر دیدیکیم یاخباب نه همشیرم فاطمه یی وزوجی سعیدی قویام ونه سنی قویام یعنی مرادم جمله کرك حقندن کلکدر زیرا دین قدیمکزی یراغوب اسلامکزله خلقه تشویش و یردیکز (روان) صفت مشبهه در آقق ویورومك معناسنده مشترکدر پس آب روان دیمك آققان و یوروکن صودیمکدر وسروروان صالتغن معناسنه در روان رایج معناسنه دہ کلور (پهلوان) شیرمرد وقوتلو دلیر وصوباشی وسپهسالار لشکر تنکیم ابن کمال دفایقده کتورر که پهلوانك یرجزنی پهل در که معنامی حشمدر عرب خیل وحشم دیدیکی برده عجم سپه و پهل دیر یرجزنی ده وان در که اصلی باندر بانك واوه قلبی لسان فارسیده شایعدر بان حافظ معناسنه در پس پهلوانك معنای ترکیبی حافظ حشمدر اصلنده وان پهلدر علمیته نقل اولندقده مضاف الیه تقدیم اولنوب قاعده ترکیب تغیر اولنمشدر (مغاره) قیایار یعنی جمی مغارات کلور وقدسبق (ابوقبیس) مکه مکرمه ده برطاغك اسمیدر یراوزرینده ابتدا اوضع اولنان طاغ بودر قال فی القاموس ابوقبیس جبل بمکة سمی برجل من مذحج حداد لانه اول من بنی فیه وکان یسمی الامین لان الرکن کان مستودعا فیه (هیبت) اولوالق عظمت وجلال معناسنه (شان) مروحال (نعره) چاغرمق (خشم) غضب (همچنان) انجلین (خزان) کوزآپی وقدسبق (عرض) یقال عرض الشیء له اظهره له وعلیه اراه ایاه (الامان یارسول الله الامان) یعنی بکا اسلامی عرض ایتمکله عذاب قورقولردن امینلك و یردیدی معلوم اولدی که حضرت عمر فخر عالمك مشاهده جمال واستماع حسن مقالندن حقانیتنه علم ضروری حاصل اولدی تنکیم عبدالله بن سلام فخر عالمك مبارك یوزین کوردیکی کبی ماهو وجه کذاب دیدی زیرا کون طوغشندن بللودرکه کاذبی یومعنایه دائردر (چونکه تحقیق اولدی حق باطلاری ابطال ایدم) حقدن مراد اسلام و باطلدن مراد کفر وانك آثاریدر یعنی چونکه سنك نبوتك دعوت ایتدیکك دین اسلام علم ضروری ودلائل ظاهره ایله مقرر ومحقق اولدی شرك وانك آثارنی ابطال وازاله ایتمك لازم کلدی (وماذا بعد الحق الا الضلال) (چونکیم اسلام در معزز) یعنی چونکه عزت وشرف وغلبه اسلام وانك اهلنکدر کماجاء الحق یعلو ولا یعلی (پس نیچون اولم مهان) اهانت اولنمش وخوروذلیل اولمش زیرا شرك اهلی دنیاده بحسب الظاهر عزت اوزره اولسه دہ بنه معتاده وغالبده ذلت اوزره در شرك خوی اهلی دخی وکاقیاس اولنه پس عزت مطلقه بالذات الله ورسولنك وبالعرض مؤمن کامل اولنلر کدر (الهی) کیمیای فقری طوت دولت نصیب اولسون سکا اختیار ذلت ایت عزت نصیب اولسون سکا طاعتیله جنته ایر یوقلغیله قرینه ظاهر و باطن ایکی نعمت نصیب اولسون سکا وجه کاملده ظهور ایدن خدانور ینه باقی تاجمال حضرتی رؤیت نصیب اولسون سکا عون حق استرسك اهل حقه دائم اول معین انفس وآفاقده فرصت نصیب اولسون سکا اهل توحید اهل تجرید اهل تفرید اول یوری کثرت ایچره اوزکه بروحدت نصیب اولسون سکا حقیا دنیا وعقبا برزخدن قیل کذر اشیو بولده منزل وصلت نصیب اولسون سکا (صاحب الآیات محمد) آیات اینك جمیدر علامت وجماعت معناسنه قرأتدن ایت برکلامك برکلامدن انقطاعنه علامت و یاخود حروف قرأتدن برطائفه وجماعت دیمکدر بورادہ ایات تشریعیه وسائر معجزات نبویه مراد در (معجزاتی ساطعات) سطوع ارتفاع معناسنه در یعنی انك معجزاتی ارتفاع وعلو صفتیله متصفدر (ناصب الرایات محمد) نصب دیکمك معناسنه یقال نصبته ای اقمته (رایات) رایه نك جمیدر سنجق معناسنه در که اصحاب قتال سرعسکر یانجه کتورر لر تاکه خلق انك اطرافنده جمعیت ایدرلر وکاه اولور الاجه یزلردن ایدرلر زیرا وقت حربده غبار مرتفع اولسه متعدد الون اولمسی حسبیله کوزدن غائب اولز ابتدا عقد لوا ایلین حضرت ابراهیم علیه السلام در زیرا بروقتده حضرت لوط علیه السلام اوزرینه غارت

طریقیله دشمن کلش ایدی حضرت ابراهیم یووقعه دن آکاه اولدقده الهام حقله پرستیق دوزاب اتباعیله واروب لوطك امداد ایتدی بولندی وفخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك دخی سنجقلری وار ایدیکه غزایه متوجه اولدقلرنده و یاسر عسکر کوندردکلرنده علمدار اولان اصحاب یانلرنجه کوتورولردی پس ناصب الرایات بحسب الظاهر سنجقلری دیمکدر فاما مقصود اعلاء اسلام واظهار دین ایچون میدان دعوتده شواهد علیرین ودلائل سنجقلرین دیمکدر اکرچه ظاهر محمول اولق دخی بعیددکلدر زیرا دعوت الی الله سیف وسنان وحجت و برهانك مجموعیله در پس سیف وسنانله دعوت صورتنك عقد لواء ونصب رایه لوازمندندر (بیناتی فاطمات) بینات بینه نك جمعیدر یعنی انك حجت واضحه و برهان ظاهری سیف قاطع کبی حق باطل مابینی قطع وفرق ایدیجیدر مقصود خلق دعوته حجت قطعیه ایله کلدیکن بیاندر

چونکم اسلام باغنه قوردی عمر تخت ارجوان
انك ایله ار بعین اولدی تمام پیر وجوان

رفع اولوب رایات اسلام نصب اولوب آیات دین
چیقدی ایمان قلعه سینه آنده اولدی پاسبان

دیدی امدی یارسول الله نیچون خلوتده سین
چون سنی حق کوندروبدرسنده ایت حق عیان

چیقدی پس آندن رسول الله حرمده یوریدی
دعوت ایتدی ظاهرا اسلام یولین ایتدی بیان

﴿ رسول اکرم دارارقدن اصحابیله چیقوب حرم شریفه کلمیدر ﴾

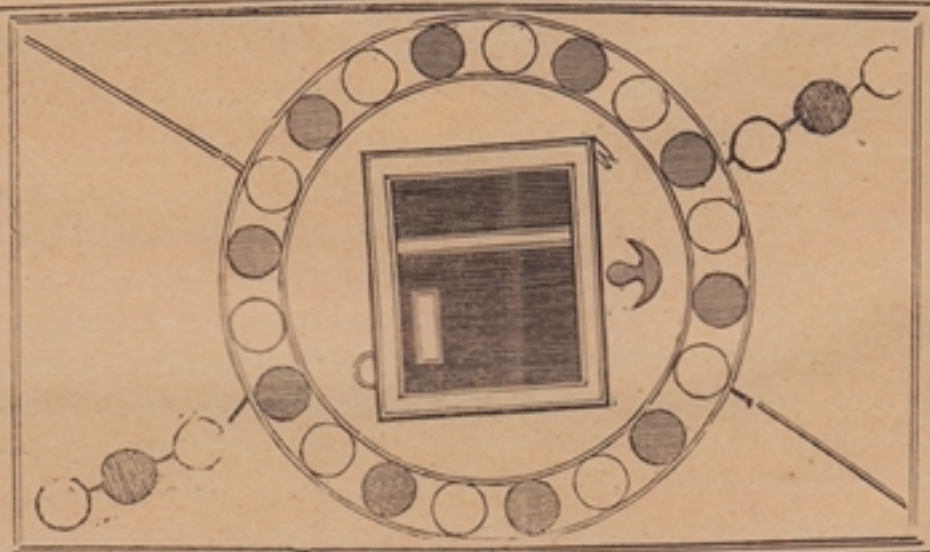

چون معزز اولدی اسلام ایلدی اشراق تمام
طولدی ارواح معرفت نوری ایله قلب ولسان

بولدی اسلام عزتنده پس عمرده عزتی
کیم رسول الله یوردی کلمه بن در جهان

سن اولیسردك نبی عالمده بلکل یا عمر
کورنه صدر اولدیکه بولدی قدر عالی بی کران

اکا ایرشدی ابو بکر ایله آنك قدری کیم
تا بیدی بونلا رك ایچون شاه سرکن فکان

کیم بنم ایکی وزیرم واردر کوکدن کلور
هم ایکی دخی وزیرم یر یوزنده کامران

کوکده کیم ایکی وزیرم بری جبرائیلدر
بری میکائیلدر ایکیسی اوزدن آسمان

یرده کی ایکی وزیرم در ابو بکر وعمر
کورنه عزتدر و یر یلان بونلره پس تا کیهان

نیچه عزت بولسونلر ایتدی اعزاز اول اله
برنظر قیلدی محمد ظاهر اولدی از نهان

کریتیم ایدی ولی در یتیم ایدی اوشاه
کیم آنك آیاغنك طپراغنه درلر فشان

چون حجاب آچیله کوکدن پس کواکب کور پنور
چون طلوع ایده کونش ذرات اولور ظاهر حسان

پس بولر اول نور کونین دولتنده بولدیلر
بو جهانده قدر عالی اول جهانده امتنان

هر کشی کیم پس آنك شرعنده اولسه مستقیم
هم خصوصا ایتسه انك سنتینی امتنان

اول عجمی بو جهانده کر ایریشسه عزته
یارین انده کورسه دیدار بولسه حوری جنان

دیدیلر اوج یل اوتوردی اوده دعوت ایلدی
وارمدی کیمسه قپوسنه ایدوین امتحان

چکمدی اصلا سلاح هیچ مکده کفاره اول	معجزاتینه ایدردی دعوتینی افتران
حجتی فرآن ایدی آیاتی آنك بینات	قاهر البرهان ایدی برهانی باهر بی کمان

﴿ صاحب الایات محمد معجزاتی ساطعات ﴾
﴿ ناصب الرایات محمد بینانی قاطعات ﴾

(چونکه اسلام باغنه فوردی عمر تخت ارجوان) (تخت) پادشاهلرك جلوس ایتدیکی سریر کبیر در که انلره مخصوصدر (ارجوان) همزه نك قتحی وجیمك ضمیله وبعضیلر همزه نك ضمیله دخی ضبط ایتمشلردر ارغوان دیدکاری معروف چیچکدر بوراده تختك صفتیدر ارغوان رنکلی تخت دیمکدر زیرا پادشاهلرك اکثر تزیناتی کوزه زیاده زینتلی اولان قرمزی رنکده درانکچون بعض علما قرمزی لباسه کراهت ویلکه (ایاکم والحمرة فانها زی الشیطان) حدیث شریفی موجبنجه حرمتنه ذاهب اولمشلردر زیرا لباس شهوت حرام اولان کبره مؤدی پس تقوی اهلی اولنلره لایق اولان بودر که شهرت وزینته متعلق اولان امورده احتراز اوزره اولهلر قنواده اولان رخصته باقیه لر لان امر التقوی فوق امر الفتوی (آنکیله اربعین اولدی تمام پیر وجوان) زیرا انلردن مقدم رجال ونسادن ایمانله شرفیاب اولنلر اوتوز طقوز نفر کیسه ایدی پس حضرت عمر تکمیل اربعین ایلیوب کمال سرنه مظهر اولدی (رفع اولوب رایات اسلام نصب اولوب آیات دین) یعنی انك اسلامی سببیله اسلام سنجقلری رفع اولنوب دین حقك علاماتی نصب اولندی یعنی ظهور وغلبه بولدی وآشکاره اولدی دیمکدر (پاسبان) بکجی دیمکدر اصلده پاس حفظ وحمایت معناسنه در وبان ادات فاعلدرجی معناسنه در پس پاسبان حفظ وحراست ایدیجی دیمکدر که بکچینك شاندر نتکیم باغی کورب کوزتدیکچون باغ بکجیسنه باغبان دیرلر وبونك امثالی دخی بویله در (عیان) عینك کسریله در یعنی حق بروجهله اظهار ایله که کوکلره وکوزلره نسبتله صورت ومعناسنده خفا قالمیون (چقدی پس آندن رسول الله حرمه یوریدی) روایت صحیحه ده کلمشدر که حضرت عمرك اظهاردین حقده کماتند نصکره اصحاب کرام ایکی صف اولوب برنده حضرت حمزه ویرنده دخی حضرت عمر طوروب والنه قلیچ الوب فخر عالم ایله وقت ظهرده نغمهٔ توحید ایله رفع صوت ایدرك حضرت کعبه یه کلوب قریشك کوزینه قارشو طواف ایدوب جهرله تلاوت قرآن ایلدیلر بوندن مقدم بو اسلوب اوزره طواف وتلاوت ایتدکاری یوغیدی کفار قریشك شدتندن احتراز ایدرلردی پس حضرت عمرك ظهور یله حق غالب اولوب اظهار شعائر دین ایتدیلر واورادن دار ارقم طوغری جبل صفا التنه کتدیلر حالا اهل اسلام التنده قلیچ حضرت عمرك قلیچیدر اسم حقه مظهر اولنلره حضرت عمردن میراثدر (بعدذا) علماء دین وفضلاء مسلمین ذکر جهر بنك استحبابینی بو مقامدن اخذ ایتمشلردر پس بحسب الاقتضا جمعیت ایله ذکر ایلیوب جهر ایتمك بدعت دکلدر بلکه سنت اصحابدر ولیکن آداب وشرائطنه مقرون اولمنجه بحسب العوارض مدخولدر ● کتب فقهیه ده مسطوردر که ایام اضحیه دن غیری اوقاتده جهر انکیر ایتمك مسنون دکلدر مکر تهییب عدو وبالصوص مقابله سنده اوله بوخود معلومدر که اعدی الاعداء نفس اماره والص اللصوص شیطان رجیمدر بناء علی ذلك طائفهٔ صوفیه جهری ذکره معتاد اولمشلر وتهییب نفس وشیطان وطرد وسوسه وفکر ماسوایه بو معنادن بول بولمشلردر ● قال محمد بن طلحه فی العقد الفرید قد اختار الحکماء للسلطان جهارة الصوت فی کلامه لیکون اهیب لسامعیه واوقع فی قلوبهم انتهی ● بو مقاله ده اشارت واردر که روح انسانیکه اقلیم وجوده سلطان واعضاء قوی اکارعایا کبیدر هر نقدر شدت کوسترسه وغافل اولان نفسه وقلبه رفع صوت ایتسه وجهی وارد زیرا خوابده اولان کیسه یی تحریك ایتمکدن کچه اویاندقدن صکره تحریك ورفع صوت ایتمك عبث اولور زیرا حاضری غائب کبی یاد ایتمك اولز (بیت) کار نادان کوته اندیش است ● یاد کردن کسی که درپیش است (الهی) یارا اول کوکل اهلینه غفلتدن اویانمجه ● دوش سایه وش اياغه طورخدمته یانمجه ● چاغلرلرفان ایرمقلر دریایه ایر یشمجه ● آنش صاچلور دلدن هیزم کبی یانمجه ● دوستك ادینی ذکرایت هر لحظه آنی فکرایت ● هر یوزده بلیشمجه جمله انی صانمجه ● الماغه کوکل حصنن ضرب ایله خدا اسمن ● کس عرفنی بونفسن تن فانه بویانمجه ● کیر حلقهٔ توحیده ایرسر اتا الحقه ● ایچ شربت معنادن جانك اکا فانمجه ● حق حرم عشقی قصد ایلین عاشقلر ● لبیك ایله جهر ایلر تا آنی طولانمجه (طولدی ارواح معرفت نوری ایله قلب ولسان) یعنی نور معرفت کونش کبی اشراق تام ایدوب ارواحدن ظلمات جهلی قالدردی وانك وساطتیله قلب ولساندی دخی نورله طولدردی الحاصل ظاهر وباطن نور معرفت واثر شهادت ایله منور اولدی شویله که (والارض من کاس الکرام نصیب) مصداقنجه ارواحدن اشباحه ساری اولان نورله مخصوصجه لساندی مرتبهٔ اقراری بولدی (بولدی اسلام عزتنده پس عمرده عزتی) یعنی حضرت عمر رضی الله

عنه اسلامیله وقطبیله اسلامك عزتنه وشرفته سبب اولدیغی کبی اسلام دخی انك بردراوجاه ورفعتنه سبب اولدیکه فخر عالم لسانندن انك نشر بفته متعلق کلام صادر اولدی (درجهان) یعنی جهانه ویاخود جهاندهٔ وجود ظاهری بولسم یوکله مابعدنه مرهون اولق مناسب اولور ایدی ولیکن بیت آتیده تکراری مشعر کله واردر مکرناً کید ایچون اوله اوزمان معنای ظرفیت زیاده ظاهر اولور (من اولیسردك نبی عالمده بیلکل یاعمر) (وجاه اوکان بعدی نبی لکان عمر بن الخطاب) کافی انسان العیون وربیع الابرار معلوم اوله که قضیهٔ شرطیه وقوعی مستلزم دکلدر فرض طریقیله ذکری تشریف ایچوندر وحدیث ثابتدن منفهم اولور که فخر عالم نصکره مطلقا پیغمبر کلمز شریعت جدیده ایله ونه متابعت ایله ویوقوله جمیع ارباب ظاهر واصحاب باطن قائلدر تنکیم بالاده برقاچ وجهله تحقیق وبیان اولنمش وشرح وعیان قیلنمشدر پس خلافنده اولانلرك خیالاتنه توجیه خاطر ومقالاتنه القاء سمع ایتمك خطأ صریح وبلکه کفر محضدر (لمحرره) چشم جانه روی مقصودی شهود تام ایچون ۞ کشف کاملدن شول کیم ایتدی نور اقتباس ۞ حلهٔ سندس کین محبوبی عریان ایلیوب ۞ کورمیوب یوسف بوزین کیردی قطرانلدن لباس ۞ جوهر معنای نظمی فی الحقیقه بلدی ۞ شولکه مانند خزف ادراکن انك طوتدی پاس ۞ رالف بلزایکن بونسخهٔ عرفاندن ۞ نیچه جاهلرکیتورصورتا دانای ناس ۞ ایرتیسان وش بوکون حق روادر اغلسك ۞ یوقدرر زیرا جهانده اؤولالا شناس (کورنه صدراولدی که یولدی قدر عالی پی کران) صدر اصلده کوکسدر واولور اوتوروجق یره دخی صدر دیرلرکاه اولور ذکر محل وارادهٔ حال طریقیله اول صدرده جلوس ایدنه دخی صدر دیرلر تنکیم قاضی عسکرلره صدر اطلاق اولنور (کران) کاف عربیتك فتحیله کنار معناسنه در یعنی حضرت عمر رضی الله تعالی عنه کورنیچه خلقك مقدمی ورئیسی اولدیکه پی نهایه شرف وجاه بولدی یعنی لسان فخر عالمدن صادر اولان کلام شریف انك ایدی عزتنه سبب اولدی وانکله بین الناس قدر عالی بولدی (شاه سرکن فکان) مراد فخر عالمدر که جمله موجودانك سری وجمیع اسماء آلهیه نك حقیقتیدر (کامران) مرکبدر برجزئی کامدر کاف عربیله مراد معناسنه و برجزئی راندر که راندندن اسم فاعلدر سور یجی معناسنه پس کامران معنای ترکیبیسی مراد سوریجی یعنی مراد نیچه اولیجی دیمکدر که ارباب دولتك و بخت صاحبی آدملرك شاندندر (وفی الحدیث ان الله تعالی ایدنی باربعة وزراء اثنین من اهل السماء جبرائیل ومیکائیل علیهما الصلاة والسلام واثنین من اهل الارض ابی بکر وعمر رضی الله تعالی عنهما) والو زیر جلیس الملك الذی یحمل ثقله ویعینه برأیه (لمحرره) جناب فخر عالم کویا میرکبیر اولدی ۞ ابوبکر وعمر اکامعین ایکی وزیر اولدی ۞ بودولت یکدرر نفس الامرده پادشاهلقدن ۞ کدزیرا اشبو پایه پادشاهلر فقیر اولدی (تاکهان) اکسزین (برنظر قیلدی محمد ظاهر اولدی ازنهان) یعنی ابوبکر وعمر رضی الله تعالی عنهما علم ازلیده معزز ومکرم ایدیلر پس بو عین ابدی یه کلدکلرنده فخر عالمك ارشاد یله اول عزت مخفیه نهاندن آشکاره اولدی وصورت ازل مرأت ابدده ظهور بولدی زیرا ظلمت جاهلیت عارضه ایله نور علمك استتاری لیله ابلاجدهٔ نور نهارك ظلمت لیل ایله استتاری کبیدر اصلی نوردر ظلمت عارضه به اعتبار بوقدر بوکلامدن منفهم اولور که اکرچه هرکالك فیضی حقیقتنده من عندالله در ولیکن وجوده کلسنه مرشد کاملك نظر وهمت وارشادی کرکدر (قال الحافظ) من بسر منزل عنقا نه بخود بردم راه ۞ قطع این مرحله بامرغ سلیمان کردم (لمحرره) پیرو ارباب عشق اول کوزله ای یارانلری ۞ ساکه یارانلردر سن بیله اغیارانلری ۞ طوت دهان دلده وارقدونبات اعتقاد ۞ چاشنی حق دیلرایسك ایچه انکارانلری ۞ مستعدان جهان کویاکه شهبازاندرر ۞ اوکره دردسنده ارشاد اهلی هربارانلری ۞ شاه اقلیم هنراولمش کدازواردرر ۞ قول اولور نفس الامرده کور سه خنکا رانلری ۞ فضلی قولی وهدایی ودخی افتاده یی ۞ قطب ایدندی حقیا بوچرخ دوارانلری (کریتیم ایدی ولی دریتیم ایدی اوشاه) یتیم پی پدر اولانه دیرلر (دریتیم) بیوك قیمتلو انجوکه مثلی بولنمیه (شاه) اولودر هرنسنه نك ایرسنه وبیوکنه شاه دیرلر مثلا اولویولو شاهراه وایری دانه یه شاهدانه دیرلر اما بحسب العرف مراد سلطاندر پس شاهله دریتیم جمعنده اولان مناسبت واطف ظاهر در یعنی اکرچه اول شاه عالیشان ایکی یاش درت آیلق ایکن پدری عبدالله وفات ایتمکله یتیم قالوب جدی عبد المطلب ویعده عمی ابو طالب حضانه سنده ایدی کما قال الله تعالی (الم یجدك یتیما فاوی) ولیکن برکوهر یکانه ایدیکه کمال قابلیت ایله جمیع کائناتدن منفرد وجمله ماسوی الاهدن علاقهٔ نسبتی قطعله متوحد ایدی (کما قال شیخی) یکدانه سن جهان صدفنده کهر کبی ۞ ای پی بدل یتیم انکیچون دینور سکا (وقال بعضهم) بسکه غواص قدم درنك دریای قدم ۞ غوطه زد تا بکف آورد چنین دریتیم (فشان) فشاندن سلکمك وصاچمق نثار معناسنه (چون حجاب آچیله کوکدن پس کواکب

کورینور) یعنی کیجه ده روی آسمانه حجاب اولان ابر آچلوب دیده لره ستاره لر هویدا و کوندزده وجه ذراته نقاب اولان ظلمت شب طلوع آفتاب ایله زائل اولوب امور محسوسه باصره لره پیدا اولدیغی کبی فخر عالم افندیمز حضرتلرینك نظر خرشید اثرلریله دنی (اصحابی کالنجوم بایهم اقتدیتم اهتدیتم) وفقیجه کواکب یعنی یلدزلر حکمنده اولان اصحاب کرامك جمال استعدادلرندن امور عارضه زوالپذیر اولوب آیینه لرنده مستکن اولان نور الهی جلوه کر حصول اولدی (حسان) حسنك جمید رکوکلك معناسنه (امتنان) انعام واحسان ایتمك یعنی دنیاده قدرعالی بولدقلری کبی آخرتده دنی حقدن لطف واحسانه مظهر اولدیلر (مستقیم) طوغری قولاوفعلا وصفة وخلقا (سنتان) سنت ایدمك یعنی فخر عالمك حث ایتدیکی طریقی اخذ ایدوب انکله عمل ایتمك (دیدار) اصلده دیدار یعنی کورمه کتوریجی معناسنه ایدی صکره یوزده استعمال ایدلدیلر ● دیدار میمنتی وپرهیز میکنی ● بازار خویش وآتش ماتیز میکنی (حور) احورك جمیدر کوزینك بیکی زیاده سیاه وآغی زیاده آق اولان مؤنثی حوراء کلور (جنان) جنتك جمید رباغچه وبستان معناسنه بعضیلر ایچنده یمش اغاجلری اولسه جنت واوزم اغاجلری اولسه فردوس دیرلر دیمشلر (دید یلراوچ یل اوتوردی اوده دعوت ایلدی) یعنی جبل صفا التنده دارارقم دینلن منزلده اختفا ایدوب اوچ سنه قدر آنده سرله عبادت وخلقی حقه دعوت ایلدیلر مدت مذکوره ده اوتوز اوچ رجال والتی عدد نساکه مجموعی اوتوز طقوز در صدر نشین دولتسرای ایمان اولوب دردنجی سنه ده حضرت عمر اسلامی سبیله اظهار دعوت واعلان ارشاد ایتدیلر کما قال الله تعالی (فاصدع بما تؤمر واعرض عن المشرکین) ای اظهر تؤمر به من الشرائع وادع الی الله ولاتبال بالمشرکین (وانذر عشیرتك الاقربین) ای خوف بالعقوبة عشیرتك الاقربین وهم بنو هاشم وبنو المطلب و بنوعبد شمس وبنونوفل (فقام علیه السلام علی الصفا فقال یابنی هاشم انقذوا انفسکم من النار یابنی عبد شمس انقذ وا انفسکم من النار یابنی عبد مناف انقذوا انفسکم من النار یابنی زهرة انقذوا انفسکم من النار یابنی عبد المطلب انقذوا انفسکم من النار یاصفیة عمة محمد انقذی نفسك من النار فانی لااملك لکم من الله شیأ لان تقولوا لااله الاالله) ای لاتبقوا علی کفرکم اتکالا علی قرابتکم غیران لکم رحماً بلها ببلالها ای اصلها بالدعاء والبلال بالفتح کقطام مایبل الحلق من الماء واللبن وبل رحمه اذا وصلها وبلوا ارحامکم ندوها بالصلة وفی الحدیث (بلوا ارحامکم ولو بالسلام) ای صلوها (بعد ذا) ای مؤمن مسترشد وای طالب مرشد کورامدی فخر عالم طریق دعوتده نه زحملر چکدی وخامان دهر یاضتده نه محنتلر کوردی (کما قال فی المثنوی) چون ریاضت دادن خامان بلاست ● لاجرم اغلب بلا برانبیا ست ● اوچ سنه ده اوتوز طقوز نفر کیسه سعادت ایمانله مستسعد اولد یغی هرکالك ظهوری تدریجی اولدیغنه اشارتدر وابتدا ضعفا ناسك انقیادی امتحان الهی یاندندر زیرا اوغوردن اکابرك دائره تسلیمه دخولی الناس علی دین ملوکهم وفقیجه جذاب قلوب فقرادر بومعنا ایسه نوعا اختیاری منافی دکلدر عزیز قرنداش خلفاء صوفیه دنی بومعنا نك وارثلریدر زیرا انلرده زمان ومکان قیدی وخلقك قبول وعدم قبولی ملاحظه سی اولزبلکه بربوله مزلرسه کلخنی سرای پیلورلر وخلق بونلرك دعوتنه اجابت ایتمزلرسه (ولاتحزن علیهم) مضمونیله عامل اولوب صبر اوزره اولورلر زمانه نك مقلد خلفامی که توطن ایتد کلری یرده مسکن ایچون سر ایلر کوزه درلر واحتشام ایچون اتباع قیدنه دوشرلر زیرله خلقك عوامنه بعنلر ویروب انلرك کثرتیله فخر انورلر هرقیحان کندیلرینه وبااتباعنه چوب جفا وتازیانهٔ بلا دوقسه توحیدی الدن قویوب جزع وفزعه دوشرلر وعوام قپولرینه مراجعت ایدرلرسه سلوك واحوال طریق پیلورلرونه بروقت حقه طوغری توجه قیلورلر پس بومقوله مدعیلره میراث پیغمبر دن نصیب یوقدر (الهی) کچمیجه قید جاندن جانه جانان استه ● دوشمیجه درد عشقه درده درمان استه ● سن یوبولده واریکی بذل ایتمیجه ای فقیر ● وار تجایدن کوکل تختینه سلطان استه ● یانمیجه کل اولنجه آتش مختشده سن ● شول خلیل آسا سلامدن سن کلستان استه ● یاصمیجه بزم عشق وشوقه حقانی قدم ● خضر الدن قطره جه وارآب حیوان استه ● آقیدوب کوزیاشلرین دریای عمان ایتمدن ● اولاوعرفان ایچون باران نیسان استه ● حقیا الفقر فخرینك غناسین استه وار ● دولت دنیایه باقه شهرت وشان استه (امتحان) صنامق تجربه کبی (چکمدی اصلا سلاح هیچ مکده کفاره اول) سلاح کسرله آلات جنکدر یعنی مکهٔ مکرمه ده اولدقجه حجت وبرهان ایله اکتفا ایلدیلر بعده مدینهٔ منوره یه هجرتلرنده سیف وسنانله محاربه یه مأمور اولدیلر (معجزات نبینه ایدردی دعوتینی اقتران) دعوت انبیاء علیهم السلامه کوره وارشاد اولیایه قدس الله اسرارهم نسبتله استعمال اولنور (اقتران) مقارن اولق یعنی خلقی حقه دعوتده معجزه کوسترمدی ودعوتنی معجزه یه مقارن قیلوردی تاکه الزام حجت ایلیوب جای مقال قالمیه (حجتی قرآن ایدی) حجت ودلیل وبرهان

جمی ضم حاله حجج کلوریقال حاجه ای غلبه بالحجة (آیاتی آنك بینات) یعنی قرآنك آیاتی بیناتدر مطلوبه دلالتی واضحدر یعکدر (قاهر وباهر) غالب معناسنه دریعنی برهان ودلیلی غالب ایدی شویله که بلغاء عرب اقصر سور قرآنیه اولان سوره کوثرك مثلنی کتورمکه قادر اولدیلر وبلاغت قرآن اتلری زبون ومغلوب ایتدی انکچون غایتده حسد وعنادلرندن سیوفله مقارعه یه مباشرت ایتدیلر واوخصوصده دخی مغلوب اولوب بدرغراسنده دلیرشیرافکن ویلنك صف شکن کبی نامدار قریشك اکثری طعمهٔ شمشیر پیغمبر اولوب جان وجهاندن ال یودیلر وحرکنه محالاری قالیوب حیاتدن کوز یومیوب اویودیلر نه اویو مق بلکه رواق بام دنیادن قعر ناپاب دوزخه دوشوب تنور آتشین عذابده کباب اولدیلر و (ان هی الا حیاتنا الدنیا) مقاله سیله بطریق الدعوی زمن مه پردازایکن (یامالك لیقض علینا ربك) دیوسائلانه منحن پلش اولوب (قال انکم ماکثون) ایله مجاب اولوب عذابلرنده خلود آثم بولدیلر (لمحرره) خواب راحت صانور کشی موتی ○ بیلز اما کمزحمتی چوقدر ○ کرچه چوقدر جهاندهرنج والم ○ موته بکزر ولی الم یوقدر ○ ای نقش اعتراضدن دل ساده وقید انکاردن مطلق وآزاده یو دور سنبله آدمیده اکرچه هربار نیچه دانه مخالفت بتر ولکن تارهٔ قهر الهی ایله محترق اولوب وجودی زوالله یتر برزمان یوقدر که مقارعهٔ سیوفدن الر جدا اوله ویامضاربهٔ حمیتدن دلر آرام بوله ○ لله الحمد انوار ایمان وطاعتك ظهور یله ظلمات کفر ومعصیت زوال بولمده (والباطل صولة وللحق دولة) مفهومی اوزره طائفهٔ اهل حق غالب وقاهر اولمغده در قال الله تعالی (وان جندنا لهم الغالبون) اللهم اجعلنا من الغالبین علی الاعداء وانصرنا علیهم فی کل صباح ومساء (لمحرره) الکده حقیاچون جوهرك وار ○ نه غم یرسن چو بویله سوزلرك وار ○ آصله قیلجك عرشه روادر ○ که حق بولمده غزای اکبرك وار ○ کتاب وسنتیله عامل اولدك ○ انکچون باشلرا وسنده یرك وار ○ نوله ملحدلره اژدر کورنسك ○ عصا کبی الکده پیرك وار ○ ولاتحزن علیهم واعف عنهم ○ فان النصر بالانصار دوار (بی کمان) بی شبهه یعنی آنك برهان باهرنده اصلاشك وشبهه یوقیدی من عندالله اولدیغی کمال بلاغت وفصاحتدن ظاهر ایدی سحرهٔ فرعونك سحر متخیلی کبی ساخته دکل بلکه عصای موسادن اقوی برهانی باهر ایدی (الهی) ای کمال قدرتی عالمه اظهار ایلین ○ ونیچه اغیاری جناب پاکه یارایلین ○ دعوت ایدوب قولارین درکاهنه قرآنله ○ مفخر عالم بوزندن عرض دیدار ایلین ○ کوسترووب رامشر یعتدن حقیقت منزلن ○ سالکانی واصل درکاه انوار ایلین ○ برنظرله ایلیوب برقطره یی دریتیم ○ برنظرله کیتی دریای اسرار ایلین ○ قدرعالی دولت عظمی ویروب عاشقلره ○ قولرایچره انلری مانند خنکار ایلین ○ بوی برهان عیانیله مشامی پرقیلوب ○ حق بیچاره یی بلبل کبی زار ایلین ○

﴿ فصل فی صفات النبی علیه الصلاة والسلام ﴾

چون ابوبکر وعمر عثمان علی — کلدیلر اسلامه اولدیلر علی
طوتدی قوت واردیغنجه شرع دین — اصلی ثابت ایدی بتدی فرع دین
کوردیلر کیم طوغمش اول بدر منیر — سایه سنده اولدیلر پس مستنیر
مستنیر ایتمش جهانی شمس ذات — مستدیر ایتمش آنی نور صفات
کوردیلر کیم چیقمش اول صاحب کمال — ایلش عالمله عرض جمال
کوردی صراف یدی کوهر قیمتی — اریلور انجق کبر وار قیمتی
کمسه بیلمزدی کیم اول نه شاهدی — بوسوزك قرآن حدیثدر شاهدی
بولدیلر بطحاده کمسه یول — انجق آنی حق بیلور کیم کیمدر اول
کل بوسوزدن امدی استکمال قیل — صانمه صغمدن استدلال قیل
حق تعالی کیم اکا بوقدر مثال — کیم کمال عزت انکدر جلال
بو کمال عزتیله اول غنی — کورمیجه محبوب ایدنمشدر آنی
شویله کیم دیمشدر ربلولاك اکا — انکچون خاکپای افلاك اکا
چون آنی تعظیم ایدن الله اوله — وار تعقل قیل کیم اول نه شاه اوله
پس فنی دیلر کیم آنی وصف ایده — بوکا لیسله کیم آنی وصف ایده
دکله اما بعض اوصافن آنك — تاکه تقریر ایدم الطافن آنك
اورته بویلو ایدی احسن قامتی — نه فتی ابیض نه اسمر دی فتی
نه قویر حق صاچی نه اوزون ایدی — جسمی احسن هیئتی موزون ایدی

هیچ سکك قومزدی دیرلر یوزنه	کولکه سی دوشمزدای دیرلر ایزنه
زیرانورك یوقدر اصلاسایه سی	کیم اوله اوصافی آنك صایه سی
کیمکه باقسه یوزنه حیرانده ی	صانکه یوزنده کونش میراندی

﴿صاحب الآیات محمد مهرانی ماطعان﴾
﴿ناصب الرایات محمد بنانی فاطعان﴾

(چون ابوبکر وعمر عثمان علی) مصراع اولده اولان علی علم وثاثیده عالی معناسنه صفت مشبهه در صفات علیه نقل اولندقده اوزرینه الف لام داخل اولمزمکر تحسین لفظا یچون اوله الحسن الحسین العباس کبی اما اسم علیده شایع دکلدرپس امضا زده کتبه علی الفقیر یازمق کرکدر یعنی لامسز فافهم والقاب دخی بویله در (اصلی ثابت ایدی بتدی فرع دین) قال الله تعالی (الم تر کیف ضرب الله مثلا کلمة طیبة کشجرة طیبة اصلها ثابت وفرعها فی السماء) الآیة بو آیه شریفه ده درخت ایمانی کهاصلی مؤمنك قلبنده ثابت وآنك ثمراتی اولان اعمال صالحه جانب اعلای علیینه مرتفع وثوابی مؤمنه هرزمان واصلدرد رخت خرمایه تشبیه وارد رکه آنك کوکی منبتنده مستقر وفرعی یعنی سری واغصانی جانب علوه مرتفعدر ودائما خلقه میوه سی حاصلدر ولیکن صاحب محمدیه نك بو کلامندن منفهم اولان بودرکه شجر بعث ودین اصلده ثابت الاصل بردرخته بکزردیکه مؤمنلرك کترتیله فروعی چوغالدی وبودخی جائزدر که فخر عالمك ایمانی ثابت الاصل بردرخت واکا تبعیتله ایمان کتورنلرانك فرعی کبیدر بو فرع قیامته دك ارتفاعنده درحفظه الله تعالی (مستنیر) روشن اولیجی کما قال فی النهذیب الاستنارة روشن شدن (مستنیر ایتمش جهان شمس ذات) یعنی حقك تجلی ذاتیله فخر عالمك جمال باکمالی پرنور وپرضیا وشمشه اندازاولمش (مستنیر ایتمش آنی نورصفات) استداره یعنی دکرمیلکی نور صفاته نسبت ایلدی زیرا استدارت اوصاف واحوالدندر پس مناسب اولان بودرکه اول آیینهٔ حقیقتنك نوری شمس ذاتك انعکاسندن واستدارتی نور صفاتك تجلیسندن اوله (صراف) التونی اقچه یه ویا اقچه یی التونه یوزیجیدر (کوهر) صرافلر اصطلاحنده قیمتلی طاشلردر لعل وباقوت وزمرد والماس کبی (قیمت) برشیئه تك مقدارنه موافق اولان بهادر ثمن اعمدرزیرا کاه اولور بایع ومشتریك رضالری مبیعك مقدارنه موافق اولان وجهله اولور وکاه ارتق واکسك اولور پس برشیئه تك درجهسنه قیمت دیرلر طرفیندن رضائله اولانه ثمن دیرلر بوراده صرافدن مراد اصحاب کرام وقیمتلو کوهردن مراد فخر عالمدر کهبازار وجوددده اسم جامع الیه ارباب استعداد وطالبان حقه عرض اولنمشدر (ع) قدر زرزر کرشناسد قدر کوهر کوهری (کیمسه بلمزدی کیم اولنه شاهدی) یعنی قبل النبوه بین الناس مستور الحال ایدی بعده مؤمن اولنلر حقك تعریفیله بلدیلر وحقیقتده اسم جامع مرتبه سندن آنی انجق الله تعالی بیلورزیرا اسم اعظمه تفصیل اوزره آندن غیری مظهر تمامی وارث کامل اولان عارفلرك اذواقی انبیایه دخوللری بحسب العلم دریوخسه بحسب العین والتحقیق دکلدر زیراهرعلم ارشدیکی یره قدم ایرمز مکر اومرتبه نك مستعدی اوله پس بدایت صلحا ایله اولیانیجه ایسه اولیایله انبیاوانبیایله فخر عالم دخی بویله دراکحاصل دائره حقیقته انبیاواولیاقدم باصمشلردرولیکن جمعیت کبری مرکزینه انجق فخر عالم قدم باصمشدر برآدم پادشاه اولدقجه ذوق سلطنت نه ایدوکن تعریفله وصفیت اوزره بیلورفافهم (بعدذا) شیخ ابوالعباس قدس سره حضرتلری بیورمشلردر که ولی اولی معرفت الله تعالی ی معرفتدن اصعبدر زیراحق تعالی کمال وجمالیله معروفدر فاما کشی کندی کبی اکمل وشریله مقید اولان مخلوقی نیجه بیلورولیکن حالی بوا ولیجق نبینك حالی دخی بوکا قیاس ایله (لمحره) آفتابك جمالنی کورمز ۞ مکر اولکیم کوزی اوله دراك ۞ فی الحقیقه کورینی پرنوردر ۞ کنهی بوکوزایلزادراك (شاهد) اصلده حاضر دیمکدربوراده دلیل مراد اولنور که مدعانك صحتنه شهادت ایلیه قال الله تعالی (وتراهم ینظرون الیك وهم لایبصرون) وقال علیه السلام اللهم اهد قومی فانهم لا یعلمون (استکمال) کمال وتمامی خواستن (استدلال) تقریر الدلیل لاثبات المدلول (مثال) شبیه ونظیر (کیم کمال عزت آنکدرجلال) یعنی کمال عزوکمال جلال وعظمت اکا مخصوصدر (اولاك) عن علی بن ابی طالب کرم الله وجهه عن النبی صلی الله تعالی علیه وسلم عن الله عزوجل انه قال یامحمد وعزتی وجلالی اولاك ماخلقت ارضی ولاسمائی ولارفعت هذه الخضراء ولابسطت هذه الغبراء وفی روایة عنه ولاخلقت سماء ولاارضا ولاطولا ولاعرضا) وبهذا یردعلی من ردعلی القائل فی مدحه صلی الله علیه وسلم ۞ اولاه ماکان لافلاك ولافلاك ۞ کلا ولابان تحریم وتحلیل ۞ بان قوله لولاه ماکان لافلاك ولافلاك مثل هذا یحتاج الی دلیل ولم یردفی الکتاب ولافی السنة مایدل علی ذلك فیقال له بل جاء فی السنة مایدل علی ذلك کذا فی السیر الحلبیة وقداصلفنا القول فیما یتعلق به مرارا

انکیچون حاکم بای افلاک اکا) شب معراجده فخر عالمه افلاکات خاکپای اولدیغن بیاندر افلاک جرم بسیط سماوی شفاف غیرسا ترماوراء عن الناظر (تعقل) عقل ایتمك وفی مولد سلیمان چلبی رحمه الله تعالی ۞ شول که مداحی انك الله ایله ۞ وار قیاس ایله که اول نه شاه اوله ۞ وفی رسالة الجمع والفرق لحضرت الشیخ هدایی قدس سره ۞ شوذاتك که اوله مداحی رحمان ۞ نه وجهله آنی مدح ایده انسان (پس قنی دیبلر که کیم آنی وصف ایده ۞ بوکا ایله کیم آنی وصف ایده) مصراع اولده اولان کیم لفظی فارسیده که معناسنه در که برکلمه یی برکلمه به وصف طریقیله ربط ایچون استعمال ایدرلر ومنه قول الشاعر ۞ خدا قهر ایلسون اول جاهلی کیم ۞ اوقیدر نظمی کزاولوب معلم ۞ ومصراع ثانیده استفهام ایچوندر ۞ پس کلامده تکرار یوقدر الحاصل که لفظی فارسیده ربط ایچون واستفهام ایچون کلدیکی کیم لفظی دخی ترکیده بوایکی معنایه کلور محمد یه بیننده بری ربط بری استفهام ایچون کلمشدر (اورنه یولو ایدی احسن قامتی) قامت عربیده بوی معناسنه (لمحرره) قامتی معتدل ایتمشدی احد ۞ یعنی اوسط ایدی قداحمد ۞ نه اوزون بو بلونه کوتاه ایدی اول ۞ جمله یه عالی عجب شاه ایدی اول) (بعدذا) انبیاعلیهم السلام کیمی طویل القد وکیمی معتدل القامه ایدی انجق ایچلرندن حضرت داود علیه السلام کوتاه ایدی دیمشلر تنکیم نشاطی دیر ۞ دخی حکمنله ایدوب اکا نکاه ۞ قدن ایتمشدی خداهم کوتاه ۞ نخل پر میوه ایدی اول قامت ۞ تاکه هر بال ایره بی زحمت ۞ ایلین قدنی کوتاه نما ۞ قدرن ایتمشدی بلندوبالا ۞ وکان عبدالله بن مسعود رضی الله عنه قصیرا جدا طوله نحو ذراع خفیف اللحم کما فی انسان العیون (نه قنی ابیض نه اسمردی قنی) یعنی کرج اونی کبی شدید البیاض دکل ایدی بلکه بیاضی حمرت آلود ایدیکه عندالعرب بوالونه منصف اولانه اسمر دیرلر ۞ رنك رویی کل ایله یکدل ایدی ۞ کل کبی قرمزی یه مائل ایدی ۞ ونه زیاده کندم کون ایدی پس مصراع مذکوره اسمر ابیضك مقابلیدر که شدید الادمة معناسنه در از هر اللون معناسنه اولان اسمر دکلدر فافهم (نه فویرجق صاچی نه اوزون ایدی) دخی مشکین صاچی یا قول صریح ۞ نه فویرجق نه طویل ایدی صحیح ۞ یعنی مبارك صاچلری نه زیاده فویرجق ونه زیاده صارقی ایدی بلکه جعودت وسبوطت بینده متوسط ایدی کاه اولور تقصیر ایدوب قولاقی یومشاغی برابر ینه ایندررلر وکاه اولور کسیوب اموزه دك صارقیدر لردی ودرت کره تراش اولنق واقع اولمشدر ماعدا صاچله کزرلردی ایکیسیده مسنوندر ولکن صاچلی اولنق بوزمانده اکثر ارباب بدعت وشهرت شعاری اولغله ارباب طریقی اراسنده مهجور اولمشدر کاه اولور سنتی ترك ایتمك سنت اولور قصه لباس وخاتمی صاغ الی پرماغنه وضع ایتمك کبی (جسمی احسن هیئتی موزوندی) هیئت شکل وصورت وموزون مستحسن ومناسب معناسنه در قال الله تعالی (وانبتنا فیها من کل شیء موزون) یعنی جسم شریف و بدن لطیفلری زیاده حسن واطافتله متصف وشکل وصورتلری دخی موزون ومستحسن ایدی شویله که (ع) کوزل اولدر که طوردیغی اوتوردیغی یراشقدر ۞ مضمونه مصداق ایدی معلوم اوله که اجساد انبیا علیهم السلام اصلده عبیدن پاك خلق اولمشدر ولکن فخر عالم حضرتلری مزاجده جمله دن اصح وجسده جمله دن اکمل ایدی وجمله انبیاحسن الاسم وحسن الوجه وحسن الصوت ایدی بو اوصاف ثلاثه تك سری تمام القبض نام کتابمزده بیان اولنمشدر (هیچ سکك قومزدی دیرلر یوزینه) یوزدن مراد مطلق جسددر ولکن سکك اکثر حالده انسانك یوزینه قونمغله تخصیص بالذکر اولندی یعنی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك خصائصندن ایدیکه سکك انلرك یوزینه قونمزکه نظره اذیت ایتمزدی بلکه عکس مقوله سی ثبانه بله قونمدیغی مسطوردر (لمحرره) هله قونسون بر یجك بویله مصفی قنده ۞ بادغیرت مکسی قنده سورر کورقنده (زیرا یوقدر نورك اصلا سایه سی) قال فی انسان العیون اذا مشی فی الشمس اوفی القمر لایکون له صلی الله علیه وسلم ظل لانه کان نورا انتهی ولانه اذا کان له ظل یحتمل ان یوطأ وهو محل بالتعظیم (قامتك ای یوسنان لامکان پیرایه سی ۞ نوردن پرسرودرد وشمز زمینه سایه سی (کیمکه باقسه یوزینه حیران ایدی ۞ صانکه یوزنده کونش سیراندی) عن ابی هریرة رضی الله عنه قال ما رأیت احسن من رسول الله صلی الله علیه وسلم کأن الشمس تجری فی وجهه وفی روایة تخرج من وجهه (لمحرره) لطفله ایلیجك رفع نقاب ۞ جرم خورشیدی ار یدردی حجاب ۞ آفتاب رخ رخشان نبی ۞ ماهتاب ایلرایدی تیره شبی ۞ کعبه وجهنه ایتدکچه نظر ۞ سجده ایلر ایدی شمس وقمر ۞ شولقدر خوب ایدی اول وجه جمیل ۞ عاشق حسن جمایدی جلیل ۞ باغ حسن ایچره اوروی رنکین ۞ ۞ بر آجلمش کله بکزدی همین ۞

نیجه قارشودن کوره طوروز ایدی	او یله اردندن دخی کوروز ایدی
زیرا نورك اوکی اردی یر اولور	ایچی طاشی صاحب التدبیر اولور

انکچون او بو سه کوزی انك — او یمزدی کوکلی دیر اوزی انك
انکچون عرشه فرشه زین ایدی — انکچون سید الکونین ایدی
هم مبارك باشی ایدی مستدیر — جبهه سینك سطحی ایدی مستنیر
کوزلری دیجاایدی اعلی نظر — سور ملودی اینجه مازاغ البصر
هر کیجه سورمه چکردی کوزینه — یاندیغی وقت رسمدی کندوزینه
کریکی اوزون قاشی اسنی ایدی — قاب قوسین ایدی او ادنی ایدی
قاره ایدی هم صفالی صیق ایدی — صانه سن بویینی کومش ابریق ایدی
یارمغی اوزوندی همچون قلم — نه قدر وصف ایلسم عاجز قلم
آیه سی یصی ایدی یومشق حریر — الی یاپشمزدی دیباج و سریر
صدری واسعدی براز بطنه — کیم نه بیلور ظاهری نه بطنی نه
وارایدی کوکسنده براز اینجه قیل — بر قیلی فرق یار فالی ایه قیل
ایکی چکنده براز قیل وار ایدی — اینجی طاشی طوبطلو انوار ایدی
یغرنده هم جلالات خاتمی — وار ایدی دیرلر رسالت خاتمی
وارایدی ککلك یورطه سنجه اول — کوندن اظهردی رسالتده رسول
تراسه درلر دوکردی دانه لر — مشکدن الطفدی اول دردانه لر
اوبکه سنده از ایدی لحمی انك — معتدلدی لحمله شحمی آنك
بو ریسه قوتله یورردی قتی — آکسیرین کورن ایدردی هیبتی
کیم اوتورسه مجلسنده برنفس — کیمکه ایتمزدی عمر نجه هوس
سویلسه غایت بلیغ ایدی فصیح — سوزنه صوسوزایدی خضر و مسیح
حلهٔ حمرا کیردی کاه کاه — جبهٔ خضرا کیردی کاه کاه
کاه ازار یله ردا کاهی قبا — کاهی کیردی قرا قیلدن عبا
کاه کیردی خاتم وخف نعل اول — کاه فرادلبند صار ینوردی رسول

﴿ صاحب الایات محمد مجرائی ساطعات ﴾
﴿ ناصب الرایات محمد بنائی قاطعات ﴾

(هم مبارك باشی ایدی مستدیر) یعنی سر مبارکلری دکرمی ایدی قال فی انسان العیون کان کبیرالرأس لان کبرالرأس یدل علی کثیرالعقل غالبا (جبهه سینك سطحی ایدی مستنیر) جبهه آلن وسطح دوز و یصی نسنه ◎ عالمه اولش ایدی شمله فکن ◎ پرتو نور خدا آلندن ◎ نص تنزیل ملاحنده عیان ◎ والضحی ایدی شریف آلنی همان (کوزلری دیجاایدی اعلی نظر) دیجاء مدله مؤنثدر زیرا کوزك صفتیدر مذکر نده ادعج دیرلر یعنی فخر عالمك مبارك کوزلری قرق قاره و بیوك واعلی نظر ایدی قال فی القاموس الدعج محرکة والدعجة بالضم شدة سواد العین مع سعتها والادعج الاسود ◎ متصل اول ایکی چشم شهباز ◎ ساحهٔ عرشه ایدردی پرواز ◎ ماسوی الله نظر قیلدی هم ◎ هیچ عینده دکلدی عالم (سور ملودی اینجه مازاغ البصر) یعنی چشم سیاهلری آهو کبی ذاتندن سرملوایدی ◎ دل شکارا ولسه نه وار چشم رسول ◎ کحل مازاغ ایله مکحول ایدی اول ◎ قال الله تعالی (مازاغ البصر) ای مامال بصر رسول الله صلی الله علیه وسلم عماراًه (وماطغی) وما تجاوز بل اثبته ثباتا صحیحا متیقنا یعنی چشم مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم شب معراجده چپ وراسته نکاه ایتمدی ونظر ایچون تعیین اولنان حدی کچمدی بو آیه شریفه ده فخر عالمك حسن ادب وعلو همتی بیان واردر که اول کیجه ده ذرات کائناتدن پرذره به پرتو التفات صالمدی ودیدهٔ دلن مشاهده جمال بی زوال الهیدن غیره کشاده قیلدی ◎ دردیده کشیده کحل مازاغ ◎ نی زاغ نکاه کردنی باغ ◎ میراندیراق عرش پرواز ◎ تا حجلهٔ ناز و پردهٔ راز ◎ پس پرده ز پیش دیده برخواست ◎ بی پرده بدیدانچه دل خواست (هر کیجه سورمه چکردی کوزنه) یعنی ذاتنده سورملو کبی ایکن بنده هر کیجه سرمه چکردی منفعته بناء (وفی الحدیث اکتحلوا بالاثمد فانه یجلو البصر ویذیب الشعر) یعنی توتیا ایله اکتحال ایدیکز زیرا کوز جلا وحدت و نور و کرپکلری بتوزر وکان علیه السلام یکتحل ثلاثة فی العین الیمنی وثلاثة فی العین الیسری (کریکی اوزون) دیدکی اوصافدن ایدن موی یمو ◎ چشم

آهوسن اوزن کریکلر ۞ تیرمژکانی سیاه ایدی آنك ۞ نارکیسوسی کبی حورانك ۞ قره کریك دکل ای اهل اصول ۞ سورمه‌لیه معراج ایدی اول (قاشی اسنی ایدی) اسنی اعلی وارفع معناسنه من السنا بالمد وهو الرفعة بعضلر فخر عالی ایجه واوزن وآچق قاشلوایدی دیمشلر یعنی ایکی قاشی قاوشدیغی پرده فرجه وارایدی و بعضلر یوغیدی مولوی بری برینه مقرون ایدی دیمشلر (ولامنافات لان ذلك یجوز ان یکون بحسب الرائی لان الفرجة التی کانت بین حاجبیه یسیرة لاتتبین الالمن دقق النظر کما فی انسان العیون ۞ ایکی ابرولرینك آره‌سی هم ۞ سیم خالص کبی ایدی هردم ۞ اول کوزل قاشلری محرابی آنك ۞ قبله کاهیدی بتون دنیانك (قاب قوسین ایدی اوادنی ایدی) سوره‌سی فتح ایدی اول جبهه‌سماء ۞ مداروسی ایدی بسم الله ۞ قاب قوسین تذکره عیان ۞ غرض اول قاشی کمان ایدی همان ۞ بومصراعده و بو بیتده فخر عالمك قاشی کمانه تشبیه واردر قال الله تعالی (ثم دنا) قرب جبریل من محمد (فتدلی) زادنی القرب (فکان) مسافة قربه (قاب قوسین) مثل قدر قوسین (اوادنی) قدر بقوسین لان الخلیفین کانا اذا ارادا عقد الصفاء الصفاء بین قوسیهما یشیران الی تظاهرهما کذا فی الکواشی یعنی عادت عظمای عرب یوایدیکه هرنه زمان تأکید عهد وتوثیق عقد مراد ایلسه زمتعاقدینلرن هربری کمانلرینی بریرینه ضم ایدوب هربری یکبار قبضتین کرفته اولوب کمان کشیده‌یه دلدن پرتیراتارلرو بوصورتله مابینلرنده کمال موافقت معناسنه اشارت ایدرلردی و بعضلر آیة شریفه‌ده قوس ایله مراد مقیاس اولان ذراعدر دیمشلر ۞ فالمعنی کانت المسافة بینهما فی السماء وفی الارض قدر قوسین اوادنی فی رأی العین واو بمعنی بل اوعلی تقدیر کما فی قوله تعالی (او یزیدون) کما فی الارشاد وحقیقتده قوسینك اشارتی وحدت احدیهٔ حقیقیهٔ ذاتیه وکثرت واحدیهٔ نسبیهٔ اسمائیه به درز یرابوایکیسی اکرچه حقیقتده دائرهٔ واحده‌درولیکن بحسب الصورهٔ مابینلرنده خط متوهم ایله تمیز وتعین واردر که اول خط کون موهومدر بومقامك باطنی اوادنی عالیدر که دائرهٔ جمعیتده حکم احدیت ایله واحدیت آراسنده اصلا ائرتمیز وتکثر قوممشدر الحاصل اول ایکی قاشلر حقیقتده بومعنای مذکوره‌نو بوسر وحدت وکثرت صفاته اشارتدر که قوسین عالم صفات واوادنی عالم ذاتدر و بوقاشلر حقیقتده برقوس و بردائره درولیکن خط متوهم اولان برزخله تکثر قبول ایتمشدر فافهم جدا (لحرره) قاشلرك قوسینی بیلك عجب دشوارایمش ۞ کریکلاوقلارنی بولق نه مشکل کارایمش ۞ بیری دنیابیری عقبادرایکی قاشك سنك ۞ ایکیسینك اره‌سنده بونجه برزخ وارایمش ۞ هرکیمه عین هویتدن ایرشدیسه نظر ۞ کیجه کوندوز چشمك سیرانکهی دیدارایمش ۞ مجمع البحرین بیلدکسه وجود کده‌ندر ۞ قلبکه علم لدنی هرنقطه‌سی بارایمش ۞ بولیلرسرله سرخدابی حقیا ۞ هرندکاولطفه کلسه ناقل اخبارایمش (قاره ایدی هم صفالی صیق ایدی) منقولدر که فخر عالم محاسن شریفه‌لرین آیله تسریح ایدرلردی ودریاحیوانلرندن برحیوانك ارقه‌سی کوکندن کبی ذیل دیرلر طرافی اتخاذ ایدوب ریش مبارکلرین انکله طرارلردی قال فی القاموس الذبل عظام ظهر دابة تتخذ منها الاسورة والامشاط والامتشاط بها یخرج الصیبان ویذهب بخالة الشعر وسبلات فرخنده‌لری آز ایدی دیمشلر مقراضله اطراف شاریدن ولحیه‌شریفه‌لرینك عرض وطولندن قص ایدرلردی بعض علما لحیه‌ده قبضه‌دن زیاده منك قصك وجوینه و بعضلر استحبابینه ذاهب اولمشلردر مقصود اعضاده تحصیل اعتدال ولسان مقتاینی قطعدر (وفی الحدیث من سعادة المرء خفة لحیته) لان اللحیة حلیة المرء وفی کثرتها اعجاب المرء بنفسه وهو من المهلکات ومن تسبیح الملائکة سبحان من زین الرجال باللحیه وزین النساء بالذوائب واعلم ان من آفات البدن حلق رأس المرأة ولحیة الرجل وقص الاقل من القبضة بلاضرورة والخضاب بالسواد ونتف اللحیة وحلقها حرام کما نص علیه الامام الشافعی رحمه الله تعالی کذا فی الاحیاء (بعدذا) قباصقا لولیه کوسجك مرتبهٔ دانشلرنده تفاوت اولدیغنه مشویك بو بیتی دلالت ایدر کما قال ۞ آنچه خیاطی بخانهٔ خودمیدید ۞ هست برکوسه یکایك آن بدید (وقال) انچه کوسه داند ازخانه کسان ۞ پله ازخانهٔ خودش کی داند آن ۞ ولیکن بومعنا بحسب الغالبدر زیرامنقولدر که امام حسن رضی الله عنه مفتحی ایدی بناء علی ذلك معاویه اکا بو بیتی ارسال ایلدیکه بودر ۞ هلوفة تحملها مایق ۞ مقلوب هرون بها لایق ۞ امام حسن دخی مقابله‌ده (والبلد الطیب یخرج نباته باذن ربه) ایة شریفه سیله جواب و یروب کلام معاویه‌یی قطع ایتدی کما قال فی القاموس الهلوف والهلوفة کصبورة اللحیة الضخمة والمایق الاحمق ومقلوب هرون الثورة وهی بضم النون طین یعمل من کلس وزرنیخ یخلطان بماء شب واول من صنعت له الثورة سلیمان بن داود علیهما السلام (صانه سن بو بیتی کومش ایریقدی) عن علی رضی الله عنه کان عنقه علیه السلام ابریق فضة ۞ کردن باشرسول آفاق ۞ غایت آق ایدی بغایت براق ۞ مجلس حسنه‌دیدی اهل اصول ۞ کو بیاسیم صراحی ایدی اول ۞ بو بیتی اغن انك اصحاب اکثر ۞ کومش ابریقده تشبیه ایلرایارمغی اوزن ایدی همچون قلم) چون تشبیه ایچون وهم تأکید ۞

هر برانکشت همایونی آنك ۞ قلم صنعی ایدی مولانك ۞ نخل فردوس ایدی بالاسی مکر ۞ سیمدن شاخلر ایدی بارمقلر ۞ خامه وش هر بری موزون وطویل ۞ میل مفتاح در اطف جلیل ۞ بازمامشدر قلم ربانی ۞ خامه انکشتنه انك ثانی (ایه سی یصی ایدی یومشق حریر) یعنی الرینك آیه سی واسع وحریر کبی یومشق ایدی قال انس رضی الله عنه ما مسست دیباجا ولا حریرا الین من کف رسول الله صلی الله علیه وسلم ۞ هم دیدی وصف ایدن اول وردتری ۞ مسك بوایدی الی آیه لری ۞ مرحبا ایله سه برکیسه یه کر ۞ دولت وعزت ایله پیغمبر ۞ برایکی کون ارادن ایتسه مرور ۞ بلکه کیجه نیجه ایام وشهور ۞ طو بلوردی تنکیم وردیچن ۞ اول کشی رایحهٔ طیبه دن (الی یاپشمزدی دیباج وسریر) دیباج اطلس دیدکاریدر بورادہ مراد تارو پود یعنی ارشی وارغجی ابریشم اولاندرسریر تخت پادشاهی ومال و ملك ونعمت دیمکدر فخر عالمك بومقوله لره یاپشمدیغی عدم استعمالندن کنایه در یعنی دنیانك اطلس ودیباسنه ومالوملکنه الوزمز لردی وحریر مقوله سنی کیمزلردی رجال امته حرامدر دیرلردی (بعدذا) بزم مجدیه نسخه لرنده یو بیتك مصراع اولنك آخری حریر وطنابستك سریردر ولیکن ایکیسی ایله حریر اولوب اولکیسده وصف اولان ملایمت وایکنجیده عین حریره محمول اولسه تغایر اعتباری ایله تکرار لازم کلز فافهم (صدری واسعدی برابر بطنه) یعنی کوکسی واسع وعریض وقرنی ایله برابر ایدی شویله که احد همك آخر اوزرینه ارتفاعی یوغیدی ۞ تنکیم بعض کیسه لرده محسوس و مشاهددر (سینه سی غایت ایله واسع ایدی ۞ نور ساطع کبی هم لامع ایدی ۞ وسعت صدر نه یمز می کواه ۞ صغدی اندیوقدر سر اله ۞ پاك بطنیله اونازك سینه ۞ خوب وهموار یدی بر بر ینه ۞ (کیم نه بلور ظاهری نه بطنی نه) یعنی فخر عالمك ظاهری و باطنی نه صفتله متصف ونه سرله متحقق در حقیقت اوزره آنی کیم بلور انچق بحسب الظاهر در که بعض اوصافی سویلنور وعقل ونقل ایردیکی قدر شود ردینلور دیمکدر (لمحرره) قلب قوسین اولدی ظاهرده وجود ۞ ایله اوادنایی باطنده شهود ۞ عالم ذات وصفاته یول بولوب ۞ ایکی یوزدن حاصل اوله فیض وجود (وار ایدی کوکسنده پیراز اینجه قیل) یعنی صدر سعادتندن سره سنه دلك قیلدن اینجه خط چکلمشدی (خاقانی) صدر پاکنده دکل موی رسول ۞ آیة الکرسی ایدی عرشده اول (پرقیلی فرق یارخاقانی اینجه قیل) مصراع اول آخرنده اولان قیل فارسیده موی وعربیده شعر معناسنه وثانی آخرنده امر دراجمل معناسنه قال سوزدیمکدر وشکاف اولوب پرقیلی فرق کره یاروسوزکی اینجه خیال ایله ودقیق سویله بوندهاشارت واردر که فخر عالمك صدرنده خط مثال اولان مولر غایت ایله اینجه ایدی شویله که فرضا پرقیل قرق یارامه اوقدر اینجه ویارك ایدی (جلالت) عظمت (خاتم) مهر (وار ایدی ککلك یورطه سنجه اول) منقولدر که فخر عالم رضاعا والده سی حلیمهٔ سعدیه یانندهیش یاشنده ایکن جبریل علیه السلام شرح صدر و شق بطن ایلیوب معمر شیطان اولان علقه یعنی اویوشمش قان پاره سنی چیقاردی وقلب شریفلرنی غسل ایدوب ایمان وحکمت طولدردی ونوردن برخاتم ایله حفظ ایچون قلبنی ونبوتنه علامت اولسون ایچون ایکی یغرنی مابینی مهر لدی ومهرك اطرافنده خالر وخالرك اوزرنده یشیله مائل سیه قیلر وار ایدی واول مهرك اوزرنده (لا اله الا الله محمد رسول الله) یازلمشدی بعضیلر (محمد نبی امین) وبعضیلر دخی غیر وجهله دیمشلر ولیکن تحقیق بودر که اول خطك تنوع وتعددی بحسب انظار الناظرین و یا بحسب التجلیات والحالات ایدی زیرا هر تجلینك قلب وقالبده براثری وهر نظرك برکونه تعلق واردر انکچون فخر عالمك افعال واحوالنده متعلق اولان نقول اختلاف اوزره در (لمحرره) عاشق مجنون اولنجه برکشی ۞ قنده یاقسه کوردیکی لیلی اولور ۞ دیدیلردن بردهٔ کثرت کیدوب ۞ دائما سیر انکهی مولی اولور ۞ سؤال اولنورسه خاتم نبوت بین الکتفین اولمقده حکمت ندر ۞ جواب بودر که بین الکتفین شیطانك وسوسه سنه یاندر زیرا اول سر خیل مهجوران اولمله وضع خرطوم ایلیوب ابن آدمك قلبنه تخم یاش فساد اولور انکچون فخر عالم اولمدن احتجام ایدوب اصحابه دخی امر ایدرلردی زیرا اورادن اسالهٔ دمده تضییق مرصد شیطان واردر ۞ پس خاتم نبوت بین الکتفین اولمقده فخر عالمك وسوسهٔ شیطاندن عصمتنه اشارت واردر (لمحرره) سکادیو ومالك قول اولمشدر ۞ جمله سی دائم ایلکك استر ۞ جمله یه ایلکك طوقنمشدر ۞ بوقدرر کیسه کلکك استر (بعدذا) خاتم نبوتك مقدار نده علما اختلاف ایتمشلردر بعضیلر تفاح قدر ایدی وبعضیلر بیض حمامه وبعضیلر زر حمله قدر ایدی دیمشلرزر حمله بیض کبك یعنی ککلك یورطه سیدر وقال الترمذی والصواب حملة السریر واحدة الحجال وزرها الذی یدخل فی عروتها کما فی حیوة الحیوان (خاقانی) کیچ علم ایدی اوندوم ملك ۞ لاجرم کیچ ایسه مختوم کرك ۞ واقعا ختم نبیین ایدی اول ۞ کلدی پس مهر نبوتله رسول (لمحرره) کیچ اسرار خدادر یارسول الله دلك ۞ ذات پاکك ختم در جمله نبی ومرسلك ۞ بندی ذاتك کبی بستان عالمده درخت ۞ آچلور دائم کلستان جاکده کلك ۞ رشك ایدر مهر اچکه

هب انبیا و مرسلین ۞ لطف حق یردن کو کابر کوردی کوراخرالك ۞ توردن مهر نبوت اوردی جبرائیل سکا ۞
یعنی کیم ختم النبیین اولدی عالمده بیلك ۞ والضحی دن شول ایکی دیباجهٔ وجهك سنك ۞ سورهٔ واللیلدر کویا
یاقلسه سنلك ۞ روز محشرده شفاعت استریسك حقیا ۞ شرع پاك احمده صرف ایله عمر حاصلك (درلسه درلر
دوکردی دانه لر) یعنی تراسه درلر کبی دانه دانه درلردوکردی (مشکدن الطغدی اول دردانه لر) مشك میم
مضمومه وشین معجمه ایله فارسیدر مسك عربیدر چین ولاینك آهوسینك نافه لرنده اولور دیدیلر که انلر دائما زعفران
ور یاحین اوتلرانکیچون نافه لرنده منعقد اولان دم رایحه دار اولور یعنی خواجهٔ عالمك دردانه کبی اولان ترلرینك
رایحهٔ طیبه سی مسکدن دخی لطیف وقوقولی ایدی ۞ تکیم جنت اهلنك ترلری دخی بویله در و بو معنادن ورثهٔ
کملك دخی بحسب الاستعداد حصه لری واردر ولکن خفیدر فافهم ۞ منقولدر که فخر عالم کثیر العرق ایدی حتی
برکون رضاعاخاله سی ام سلیم خانه سنده سر بالین راحت یعنی خوابله استراحت ایکن جبین منیرلری زیاده عرفناك
اولوب ام سلیم اول قطرات ترلری پرمنشفه ایله جمع ایدوب شیشه یه قوردی فخر عالم دخی بیدار اولوب یا ام سلیم ماهذا
الذی تصنعین یوردی یعنی یاام سلیم ندرایدیکك ام سلیم دیدیکه یارسول الله ترلك جمع ایدرم (نجعله فی طیبنا
وهو اطیب منه ونرجوا برکته لصبیاننا) عملا یورمشلرکه بو رایحهٔ طیبه فخر عالمك مس طیب ایتمسه دخی صفت
ذاتیه سی ایدی ومع هذا طیب رایحه ده مبالغه ایچون اکثرا و فائده طیب استعمال ایدرلردی زیرا دائما ارواح
طیبه یه ملاقات اوزره ایدیلر وفی الحدیث (حبب الی من دنیاکم ثلاث الطیب والنساء وقرة عینی فی الصلوة) (خافانی)
عرق آلود اولجق اول سلطان ۞ کل پژاله یه بکزردی همان ۞ یرك کل کبی اوروی نیکو ۞ درلدیکجه اوردی
خوشبو ۞ کوردی کوثر عرق کلبوین ۞ نیجه آفتسون انفری صوین (معتدلدی لمحله شحمی الك) شحم ایچ
یاغیدر (خافانی) نه ضعیف ونه قتی اتلوایدی ۞ معتدل براولودولتاوایدی ۞ لحم و شحمن دیدیلر اهل درون ۞
بر برندن نه فزون ایدی نه دون (یوروسه قوتله یوررردی قتی ۞ اکسرین کورن ایدردی هیبتی (خافانی) برکذر کهده
برآدم کاهی ۞ آکسرین کورسه رسول الهی ۞ هیبت الوردی کذارندن الك ۞ کثرت حلم ووفارندن الك ۞
(کیم اوتورسه مجلسنده پرنفس ۞ کتمکه عرنجه ایتزردی هوس) (خافانی) دخی برکیمسه رسول ایله مدام ۞ ایلسه خلطه
ایدوب بعض کلام ۞ کلمانندهٔ کی لذاتله اول ۞ قولی اولوردی قبول ایتسه رسول (بعدذا) بوسرجشمه وفیض قبولدن
کمل اولیایه دخی میراث واردرز برا آنلرك مجلسلری ریاض جنانلدن معدود وسخنلری شائبهٔ غرضدن پاك اولمغله
معهود در پس مجلسلری مؤثر و صحبتلری براوزکه سر در ۞ قال بعض الکبار من اراد ان یجلس مع الله فلیجلس مع
اهل التصوف (لمحرره) مجلس عشق پاکه ایله دخول ۞ اوله سن اهل دل ایچره مقبول ۞ نیجه بیکانه کزرسن بویله ۞
اوله کورآشنای اهل قبول ۞ خرم اولز بوجهان ایچره کشی ۞ بولمنجه کل مراده وصول ۞ کلشن جنت اسنین آدم
اوغره سون بزم ذکره دیدی رسول ۞ حقدن استرسك اکر حق خیر ۞ مرشد کامله مصاحب اول (سویلسه غایت
بلیغ ایدی فصیح) یعنی کلامی بلاغت وفصاحتله منصف ایدی کنه ضمیرندن عبارت فصیحه ایله اعراب و بیانه
قادر و کلامنك مقتضای حاله مطابقتی ظاهر ایدی (فصیح وبلیغ) صفت مشبهه در فصاحت و بلاغتك تعریفلر
علم معانیده مبیندر ۞ قال عمر رضی الله عنه یانبی الله مالك افصحنا فقال صلی الله تعالی علیه وسلم جاءنی جبریل فلقننی لغة
ابی اسمعیل کافی المقاصد الحسنة (سوزنه صوسز ایدی خضر و مسیح) یعنی حضرت خضر آب حیات سویلر
وفیض سخنی ایله نیجه ریاض قلوبی خندان ایلرکن وحضرت عیسی علیه السلام دم جانبخشی ایله نیجه
دل مرده لری احیا ایدرکن بنه بوکا لله فخر عالم حضرتلرینك نم نطفتدن سیراب اولمغه دلتشنه ایدیلر کما قال صاحب
المحمدیه ۞ ایچو بدرحوضنك پرقطره سندن ۞ انکیچون زنده درخضر یله عیسی ۞ وقد سبق شرحه (لمحرره) شربت
نطفك دوای جان عالمدرسنك ۞ لذت لفظك غذای روح آدمدرسنك ۞ خسته دلرفالسون دمبستهٔ کیج فراق ۞
قبل تکلم کیم کلامك زخمه مرهمدرسنك ۞ پرده برخدمتکرارك خضر چاپکرودرر ۞ کوکده بردریان سرایك این
مرهمدرسنك ۞ دوستکه لطف و جمالك مایهٔ عین الحیات ۞ دشمنه قهر وجلالك قاتل سمدرسنك ۞ پرتو احسانك
ایله ذره لر خورشید اولور ۞ فیضکك هر قطره سی بی شبهه بر یمدرسنك ۞ تازه تازه نعمت پاکك قیلسه حق وجهی
وار ۞ باغ فیضك دائما شاداب وخرمدرسنك (حلهٔ حمرا کبردی کاه کاه) الحلة ثوب فوق ثوب لان الاعلی یحل فوق
الاسفل والحمراء تأنیث الاحمر ولابأس بالثوب الاحمر کما فی الزاهدی وکان علیه السلام یلبس ردآء احمر فی العیدین
والجمعة کما فی السیرة الحلبیة ویحتمل ان لبس رسول الله کان قبل النهی فالقول بکونه مکروها اصح کما فی البستان ومثله
القمیص الاصفر والردآء الاصفر والعمامة الصفراء المنسوبة الی حضرة الرسالة فانها منسوخة او کان ذلك من

خصوصیاته علیه السلام کما فی انسان العیون واعلم ان لون البیاض لون الجمال الصفاتی والیه الاشارة بالنهار ولون السواد لون الجلال الصفاتی والیه الاشارة باللیل ولون الصفرة والحمرة بینهما فالصفرة میل الی البیاض والحمرة میل الی السواد (جبهٔ خضرا کبردی کاه کاه) جبه چاردیدیکاریدر خضراء اخضر لکنه تأنیثیدر یشل معناسنه معلوم اولهٔ که یشل رنك لون کالدر (من الشجر الاخضر ناراً) اکا اشارتدر مرجع طر یقتمز شیخ افتاده قدس سره حضرتلرندن منقولدر که یشل لباس سادات اولغله تأدیاً ترك اولنوب بالکز تاجده اولمق اختیار اولندی بیورمشلر انکچون طر یق جلوتیه ده حالا یشل تاج ایله تبرك ایدرلر ولکن اهل تحقیق کاهیجه یشل خرقه دخی کیرلر اهل حجابك یشل صوف وخرقه کیدکلری انلره تقلیداً در والاً مقتضای حال لری اولا سیاه ثانیاً بیاض ثالثاً یشل کیمکدر وارباب طر یقت اراسنده دورلك یعنی الاچه کیمك یوقدر زیرا اثنینیته اشارتدر طالب الواحد یکفیه الواحد (لمحرره) چالمك چالمك ایله ایکیلمك بردهسن ۞ تاجمال وحدت اوله آشکار ۞ دسنکه آل شاهباز همتی ۞ مرغ مقصوده ایره تا کیم شکار ۞ قال فی انسان العیون کان له علیه السلام رداء اخضر طوله اربعة اذرع وعرضه ذراعان وشبر تداولته الخلفاء وکان له بردة یمانیة طولها ستة اذرع فی عرض ثلاثة اذرع وشبر کان یلبسها یوم الجمعة والعیدین ثم تطوی انتهی ولعلها مهجورة کالاصفر کما هو الظاهر (کاه ازار ایله ردا کاهی قبا) ازارایچ طوتی ورداء طاشنه کیلن قفتان وقبا اوکی آچیق قفتان فراجه کبی وکان له علیه السلام رداء طوله اربعة اذرع وعرضه ذراعان وشبر من نسیج عمان یجمعه بالبردة المذکورة یوم الجمعة والعیدین (کاه کبرابدی قراقیلدن عبا) بعض نسخده قیلدن بدل لیف دوشمشدر ولکن ظاهر اولان اولدرکا قال فی فتح القر یب لبس علیه السلام فی وقت مرطا اسود من شعر ای کساء فان المرط بالکسر کساء من صوف اوخز (خاقانی) کاهی اول تاج سر آل عبا ۞ یوکدن ایلردی قباسن فرضا ۞ اول سیه جامه ده اول فخر جهان ۞ آب حیوان ایدی ظلمتده همان ۞ قره شاله کبر یجك آینه وش ۞ بولوده کبردی صانور لردی کونش ۞ (بعد ذا) لون اسود ك ظاهری جلال و باطنی جمالدر زیرا سیادته اشارتدر پس مبتدی اولانلر سر باطنك ظاهرنده اولغله سیاه عبا وسیاه خف کیرلر ونصاری طائفه سنك یهوده نسبت ایله فتامی غالب اولغله رهبانلری سیاه یزدن لباس اختیار ایتمشلردر ولکن فناء مذموم اهلیدرلر (خاتم) فخر عالمك خاتمی صافی سیمدن ایدی واوزرنده محمد رسول الله نقش اولنمشیدی وحضرت صدیقك نقش خاتمی (نعم القادر الله) وحضرت عمرك (کفی بالموت واعظا یا عمر) وحضرت عثمانك (آمنت بالله مخلصا) وحضرت علینك (الملك لله) وعشره مبشره دن ابو عبیده نك (الحمد لله) ایدی رضی الله تعالی عنهم ولکن برکیمه شان صاحبی اولدقجه تختم ایتمك کرکدر دیمشلردر زیرا اسباب شهرتدن کشی کدینی زینت وشهرتدن ممکن اولدقجه محافظه لازمدر انکچون فخر عالم حضرتلری ارشاد اللامة فص خاتمی کف طرفه طوتردی تاکه اظهار زینت اولمیه ودیمشلردر که خاتم برمثقالدن اقل کرکدر وحالا خاتمی صول الك خنصرینه وضع ایتمك سنتدر زیرا صاغ الندهاولق شعار اهل هوی اولغله مهجوردر ودخی جانب یمینده اکرچه که هر شرف وفضیلته استحقاق وایکن مستحق محروم اوله کما شدر کما قال حضرت الشیخ سعدی ۞ انکه حظ آفر یدورروزی وبخت ۞ بافضیلت همی دهد بانخت (لمحرره) ندر بودکاوقضا رکه ابتدا بوقدر ۞ ندر بودکاو بلارکه انتها بوقدر ۞ کوکل کبی بولا تقدردرونی کردونك ۞ بوتبره آینهٔ چرخده صفا بوقدر ۞ ندکاو مستحق اولسك اودکاو محرومسن ۞ که مستحق اولنك دردنه دوا بوقدر ۞ صفاوذوق ومحبت قومی یکانه ۞ کدردن اوزکه دل اهلینه آشنا بوقدر ۞ فی جهاندهٔ دلا سالم علت غمدن ۞ اکرچه بوعلی اولسك سکا شفا بوقدر ۞ وارایمدی حق حقیقت بیلورسك اول خاموش ۞ که بوندهٔ چون وچرا ایل سکا بکا بوقدر ۞ ودیمشلردر که حلقه وقصی النون اولان خاتم رجاله حرام ونسایه حلال اودرود مورو پرنج وفلای وتوج و بونلرك امثالندن معمول اولان خاتم رجال ونسایه مکروه در وکومش وعقیق ویشم دیدکلری طاشدن و یاقوت وزمرددن خاتم اتخاذ ایتمك رجال ونسایه جائزدر عقیق خاتم دفع غم سبب و یاقوت طاعون وصاعقه دن امان وخفقان ووسواسی دافع واحتلامی مانعدر روزمرد فقری کیدرر وحیات وعقارب زمردی کوتورمدن قیمارو یلان اول جوهری کورسه کوزی کور اولور تنکیم ظهیر فاریابی دیر ۞ کردشمن شه چوشیر پرزور شود ۞ حیل وحشمش زیادت ازمور شود ۞ تیغ توزمرد ست ودشمن افعی ۞ افعی بزمرد نکرد کور شود ۞ (خف) ادلك دیدکلری فخر عالمك حربده وغیریده ادلك کیدکلری سنت ایله ثابتدر روی ان خف النبی علیه السلام کان اسود وهو خف العلماء واما الخف الاحمر فخف فرعون والابیض خف وزیره هامان (نعل) پشمق دیدکلریدر واتخاذ النعل من الخشب مکروه صرح به فی القنیة وکان اکثر صلاته علیه السلام فی نعلیه ۞ خواقین عثمانیه مقتیلرندن یحیی افندی یه معزیه اولان قطعه ده مسطوردر که جنازه نماز نده زید یاغی پابوشدن چیقاروب اوستنه وضع

ایتیوب اکثر عتین چیقاروب قیلسه پاپوشده یامکانده نجس یوق ایسه جائزاولورا کر وارایسه واسع ایسه اولورضیق ایسه اولز احوط اولان اباغنی چیقاروب اوسنده وضع ایتمکدر (وفی الحدیث من لبس نعلا صفراء لم یزل فی سرور مادام لابسها) بعض ارباب طریقت که قرمزی یشمغله سیاه و یاصاری ادك کبرلر کبر نفس ومجاهده یه محمولدر زیرا اهل سلوکه حظ نفس اولان اسبابدن احتراز لازمدر برصوفی کذ زینت وشهرته مائل اوله اکا فتح الهی یوقدر دیمشلردر حتی اعیان قومدن شیخ اکبر قدس سره الاطهر حضرتلری طریقت نامه لرنده یورمشلردر که برسالك اثناء سلوکده صفالان طرامقده وتزیینده اهتمام ایتسه فلاح بولز وداخل دائره معنی اولردلبندینك اوجنه چیچك صوقق وبونك امثالی دخی بوکا قیاس اولنه ۞ قال مرجع طریقتنا حضرت الشیخ هدایی قدس سره خطابا للنفس ۞ بوعادت و بدعت نکذر ۞ بوشهرت وزینت ندر ۞ بوقوری کریمت ندر ۞ انصافه کل انصافه کل (کاه قرادلبندصریلنوردی رسول) کان للنبی صلی الله علیه وسلم عمامة سوداء دخل یوم فتح مکة لابسها وعن جابر رضی الله عنه قال کان للنبی علیه السلام عمامة سوداء یلبسها فی العیدین و یرخیها خلفه ای یرخی طرفها بین کتفیه کما فی الفتح القریب وجاء ان جبریل علیه السلام کانت عمامته یوم غرق فرعون سوداء کما فی انسان العیون وکان علیه السلام یلبس القلنسوة اللاصقة بالرأس وذات الآذان کان یلبسها فی الحروب والقلانس الطوال انما حدثت فی ایام الخلیفة المنصور وکان علیه السلام یقول فرق مابیننا و بین المشرکین العمائم علی القلانس وکان یلبس القلانس بلا عمائم و یلبس العمائم علی القلانس و یلبس العمائم بغیر قلانس ومقدار عمامته الشریفة لم یثبت فی حدیث قال بعض الحفاظ والظاهر ان عمامته کانت نحو العشرة اذرع اوفوقها بیسیر (بعدذا) سیاه دلبند صارمق حقیقتده تجلی جلاله مظهر اولوب فناه کلی به واصل اولانلرك صفتیدر یزم زمانمزده ایسه دیارعربده ورومده مجرد تقلیدایله نیجه اهل سوق وخصوصا طباخ مقوله لری یله سیاه صاریورز انکیچون بوعصرلرده بعض رسوم سلف شعار اهل بدعت وعلامت اهل هوا اولغله ترك اولنمشدر ۞ من تشبه بقوم فهو منهم ۞ ودلبندك بعضیلرفیتلو و بعضلرفیتسزین اختیار ایتمشلردر ولکن مطلق سراشرف اعضادر دیو بندنفسدن آزاد اولیان کیمسه باشنه دلبندفاخر صارمقده خطرواردر (الهی) قیمت وقدرك بیلمز یارسول الله سنك ۞ یکده بروصفك اولمز یارسول الله سنك ۞ کرعبا وکرقبا کی عالمك سلطانیسن ۞ شویله کیم مثلك بولمز یارسول الله سنك ۞ جلوه کردر رخلرك آینه سنده شمس ذات ۞ تا ابدتورك طولمز یارسول الله سنك ۞ سن نکین نقش قدرتسن هوالله یازیلور ۞ تا ابدنقشك سیلمز یارسول الله سنك ۞ دسنده کاك بلاغت اله ذه حق یه ۞ حلیه کاك شرحی قیلمز یارسول الله سنك

﴿ فصل فی اخلاق النبی علیه السلام ﴾ (قافیة الواو)

چونکه یلدك بعض اوصافن رسولك ای اولو
دکله پس اخلاقنی کور نیجه در کوکلك خلو

ویرمشیدی حق کمال حسنله خلق عظیم
خلقدن اعلی ایدی اما ایتمز ایدی اول علو

دردی یوسف آغدی یندن ولی بن شیرنم
برکز آنی کورن اولماز ایدی اصلا قیغلو

ایکی کوزی اراسنده واریدی پرنور انك
کوزلری قاره ایدی یادام سوزمه سرملو

نیجه یوزی کوکلك ایسه خلقده کوکلك ایدی
جمله عالم یوزن آنك اباغینه سرملو

خلق قرآن ایدی زیرا هب طوتردی حکمنی
پس کما لایله ذاتی اولشیدی طو بطلو

منبع اخلاق ایدی خلق ایدرایدی عالمه
معدن الطاف ایدی حاشا کیم ایده غلو

خلقه ایدردی تواضع کرشریف و کروضیع
نفمی طیراق کبی الحق کوکلی صو کبی طورو

جمله دن الاهی یکرك یولین فورغارایدی
کندو نفسیچون قاچوب اولمزایدی هیچ عدو

کرغضب قیلسه قیلوردی حق رضاسیچون آنی
کبرو کین و بغض و عداوتدن ایدی کوکلی ارو

کولدی هم قهقهه ایلامدی هیچ نسنه به
لطفله بسام ایدی یوزی کلیدی ماه رو

برایدی قاتنده انك حق ایشنده جمله خلق
کیمسه یه یوز کورمز ایدی کراولوکر ارقه او

قزدن ارتو قدی حیادن حلله موصوف ایدی
کیمسه یه لادیمز ایدی کیمسه کلسه یلوارو

کندی اهلی حاجتنی یلنوردی کندی هم
مکتدن ایدر ایدی افتخار اول بختلو

دیر ایدی الفقر فخری وبه افتخر
دائما مسکینلر ایله اوتوردی اول اولو

هیچ طعامی ایره مزدی نه بولورسه پیرایدی
سوکنوب یمازدی عجیله طوتمازایدی خو

طوتمدی پشکیر اوکنده هیچ مباحی یرمدی
بالی حلوایی سوردی اکلامشلردی قو

هم بیور مشدر دیدیلر سرکه یه نعم الادام هم ثریدی خوش کوردی هم قباقی سوردی او
هم سوردی قیونك یغرن اتیسله قولنی آر به اتمکی طو بنجسه بیمه مشدر ای عمو
کاه اولوردی اول مبارك قارنته یغلردی طاش تایورك صالمیه اولیسه اجلقدن او لو
یر ایکی آی اولزنده یاتمزیدی اودانمك نیجه کونلر آچ کیچرردی مکر اولیسدی صو
تعلق کندی یاردی هم ایاسن وصله اول صیرولر صوره واردی تعزیه ایدردی او
وارمسونمی رحمة للعالمین ایدی اوشاه لاله زار اولور افرسه قورومش یرلرده صو

﴿ صاحب الآیات محمد معجزاتی ساطعات ﴾
﴿ ناصب الرایات محمد بیناتی قاطعات ﴾

(اوصاف) وصفك جمعیدر مراد فخر عالمك صفت ظاهره سیدر بعض اوصافن دیدی زیرا تفصیلی کتب سیرده وشرح شمائلده در وحقیقت اوزره انك مجموع اوصافنی بیلمك مشکلدر (اخلاق) خلقك جمعیدر بالضم وبضم اللام وسکونها خوی وطبیعت معناسنه مقصود فخر عالمك صفت باطنه سیدر (و برمشیدی حق کمال حسنله خلق عظیم) قال الله تعالی (وانك لعلی خلق عظیم) وسمی خلقه عظیما لامتثاله تأدیب الله تعالی کما فی الکواشی (بعدذا) صاحب محمدیه کمال حسنله خلق عظیمك یعنی جمع ایلدی زیرا حسن صورت حسن سیرتك شواهد ندندر ◘ تنکیم دیمشدر کشته از لطف حق بعرصهٔ خاك ◘ حسن صورت دلیل سیرت پاك (وقال بعضهم) یدل علی معروفه حسن وجهه ◘ ومازال حسن الوجه اهدی الشواهد (و فی الحدیث اطابو الخیر عند حسان الوجوه و فی الحدیث اذا بعثتم الی رجلا فابعثوه حسن الوجه حسن الاسم کما فی المقاصد الحسنة (علو) یوجه لق رفعت کبی (قال الشیخ سعدی) تواضع زکردن فرازان نکوست ◘ کدا کر تواضع کند خوی اوست (دیردی یوسف آغدی بندن ولی بن شیرنم) شیرین طتلو در شیر سود و یا نسبت ونون تأکید ایجوندر طتلو لرده انسانك اول طاتدیغی لذیذ سودا ولغله طتلو بی اکا نسبت ایتمشلر در بوراده شیر یتلکدن مراد کوزلك یعنی مجموع اسباب حسندن صادر اولان هیئتدر که فارسیده اکا آن اطلاق اولنور هر کیمك یوزنده بوآن بولنورسه انسان اکا باقمغه طویمز تنکیم طتلو صویه تمکین دیرلر ◘ مع هذا تمك طوزدر وطوز لو صوده لذت وارزولکن تمك سبب لذت طعام اولمغله بویله یرده لذتدن کنایه اولور (قال المولی الجامی) دبیر صنع نوشتست کرد عارض تو ◘ بمشك ناب که الحسن والملاحة لك ◘ بو بنده ملاحت ایله مراد شیر یتلکدر که ذکر اولندی زیرا هر حسنده ملاحت اولمز (قال الحافظ) شاهد آن نیست که مویی ومیانی دارد ◘ بندهٔ طلعت آن باش که آنی دارد (بعدذا) انسانك ذاتی تجلی ذات وصفاتی تجلی صفاتله ظاهر اولمشدر ◘ پس بحسب الذات حسن وقبحله موصوف دکلدر زیرا ذات جمیع نسب واضافاتدن عاریدر صکره کوز وقاش وامثالی ظاهر اولوب حسنله متصف اولور مثلا جنتده حورك رخسار لرینه حضرت بلال حبشینك سوادندن خالر تقسیم اولنوب آرایش صورت بولدقلری کبی ذات آدم دخی جلباب سیاه پوش صفات اولوب اتدن وجهنه وغیری اعضاسنه حسن عارضی حاصل اولور رحم مادرده اولان جنین کبی صورت اوصاف قبول ایدر ولکن بوحسنك دخی تجلیسنه کوره تفاوتی واردر ◘ تنکیم مرویدر که حضرت سارهیه حواء حضرتلرندن بطریق المیراث سدس حسن و برلدی بعده اول حسن سارهنك فرزند نجیبی حضرت اسحاق علیه السلامه انتقال ایدوب اتدن سبطی حضرت یوسف صدیقده نصف حسن ظاهر اولدی وفخر عالمه مجموع حسن و برلدی ◘ تنکیم حدیث قدسیده کلمشدر که حبیب من بن کسوهٔ حسن یوسفی نور کرسیدن وسنك کسوهٔ حسنکی نور عرشدن و یردم پس اکرچه بیاض بشره معناسنه اولان حسن یوسفه مخصوصدر ولکن حسن وملاحتك مجموعی فخر عالمدن غیریده تجلی ایتمشدر (قالت عائشة رضی الله تعالی عنها فی مدح النبی علیه السلام ◘ ولو سمعوا فی مصر اوصاف خده ◘ لما بذلوا فی سوم یوسف من نقد ◘ لو اسی زلیخا لورأین جماله ◘ لآثرن بالقطع القلوب علی الایدی ◘ وکان علیه السلام یقول لعائشة رضی الله تعالی عنها این بنات انت دینی یاعائشة (قال الحافظ) ان سیه چرده که شیرینی عالم با اوست ◘ چشم میکون لب خندان رخ خرم با اوست (وقال المولی الجامی) تاشدی ظاهر باین حسن وجمال ارباب دین ◘ متفق کشتندر تفضیل انسان برملك (لمحرره) حسنکه مفتون اولوب شمس وقمر ◘ کیجه کوندز اوسنکه دائم دوزخ ◘ شمع اولوب کو یا جهان محرابنه ◘ برق اوروب شول رخلرك طور مزینه ◘ (ایکی کوزی آراسنده وارایدی پر نور انك) معلوم اوله که فخر عالمده ایکی نور وارایدیکه بری نور نبوت وبری نور ولایت ایدی دوچشم ظاهر کو یا بو ایکی نورك صورتی ومابینی احدیت

جمعیتك محل سلطنتی ایدی بناء علی هذا اول نور ذات ونور صفات یکدل و یکرنك اولوب مستوای مذکور ده انواری درشاهوار تجلی دیدار اولدی پس شول عاشق که تصفیهٔ قلب ایدوب صاحب بصیرت اولمشدر انك دیدهٔ حق بینده دخی بو نور الهی بطریق الارث تجلی ایدوب اولوا الابصار اولمشلر فتی روشن کور بنور ولکن ولی کاملك نیوتی انباء حقیقتدر که ذات وصفات وافعال حقه متعلقدر فافهم فان باب الولایة مفتوح ومنه یتوارد انواع الفتوح (تحریره) جملهٔ چشم اولدقجه بو وجود ۞ ایکی کوزله حق کورمك استمه ۞ کبر لمنجمه باب دادن بی جهت ۞ صحبت مولایه ایرمك استمه (کوزلری فارا ایدی بادامی سوزمه سورمه او) یعنی فخر عالمك چشم حق بینلری بودرت صفته متصف ایدی بعضیلر کوزلرینك آغی حمرته مائل ایدی دیمشلر (خاقانی) مست عشق اولمغن اول چشم خمار ۞ حمرته مائل ایدی برمقدار ۞ دیده سنده نه ایدی دیرسك اوآل ۞ دخی چشمنده ایدی جام وصال ۞ وعن جابر رضی الله عنه اذا نظرت الی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم قلت اکحل اکحل ای فی عینیه کحل ولیس الکحل یعنی کوزلرینك قیاغی کناری آهو کوزلری کبی خلقتنده سیاه ایدی (خاقانی) میل کحل ایتمه ده بی تکلیف ۞ اکحل العین ایدی اول ذات شریف ۞ کحل قدرنله مکحل ایدی اول ۞ هر خصوصیله مکمل ایدی اول ۞ وکان یکتحل بالاثمد عند النوم ثلاثا فی کل عین (خلق قرآن ایدی زیراهب طوزدی حکمنی) کما قالت عائشة رضی الله عنها کان خلقه القرآن بل کان هو القرآن کما قال علی رضی الله تعالی عنه انا کلام الله الناطق وقال حضرة الشیخ الاکبر قدس سره الاطهر (انا القرآن والسبع المثانی ۞ وروح الروح لاروح الاوانی (وقال حضرت مولانا) معنیٔ قرآن زقرآن برس بس ۞ واز کسی کاتش زده است اندر هوس ۞ بو مقالات جلیله نك محصولی بودر که انسانك کمالی اوچ معنی اوزرینه دائر در اولکیسی تعلقدر که بیلکدر ایکنجیسی نخلقدر که بولقدر اوچنجیسی تحققدر که اولقدر پس برکیمسه قرآن علمنی تحصیل ایتسه قرآنه تعلق ایدر بعدالعلم ائتمار اوامر وانتهاء نواهی ایتسه قرآنك احکامیله عالم واخلاقیله متخلق اولور وقرآن که صفت حقدر وجودنده تجلی ایدوب معارفنه واصل وحقائق قلبنده حاصل اولسه حقیقت قرآنله متحقق اولور نسخهٔ علم خق وکلام مطلق اولوب اسرار حروف وافعال واسمائی کندی وجودنده بولور الحاصل مظهر تجلیٔ علمی وعینی وحق اولوب حقایق آفاق وانفس وقرآنی بیلور بولوب نسخه نك مبدئی اولان حقایق رحمانی نسخه سنك سرینه دور قیلور درت کتاب بودرت نسخه به اشارتدر فافهم (بعدذا) حضرت قرآن فخر عالمك قلب شریفنه نزول ایتمشدر سائر کتب الهیه ایسه صحف والواحده ظهور ایتمشدر پس اول معنی که صحف والواحده درعوام وخواص اکا تعلق وانکله تحققده مشترك ومساویدر اول معنی که قلبه نزول ایتمشدر انکله تحقق قلبك خصائصندندر عظماء طائفه دن بایزیدبسطامی قدس سره دن منقولدر که بکرمی اوچ سنه ایچنده قرآنك معانی وحقایق قلبنه نزول ایتدی دیمشدر ولکن بو معنایی ادراکه خواص مخصوصدر فیض والهامدن بی خبراولان اهل عمومه اعتقاد وسکوت لازمدر زیرا نقل مذکورك ظاهری وحی ونبوت ایهام ایدر فاما حقیقتنده نبوت ووحی وجه عام وخاصله ولایت والهام ایسه بالکز وجه خاصله در پس ولی اولان نبی اولق لازم کلز ظاهر بین اولان آدمه تحقیق مقامنده سوز اچمق مثلا بقاله جوهر عرض ایتمك کبیدر ۞ منقولدر که مرجع طریقتمز فخر المتأخرین شیخ افتاده قدس سره حضرتلری اوائل حالنده بروسه قبولنجه سنه کیدرکن بولده برمدرسه راست کلوب مدرس بوکا اعتراض طریقیله شیخ اکبر حضرتلرینك انا القرآن والسبع المثانی مقالهٔ حقیقت اصلوبن عرض ایدر افتاده مرحوم کورر که مدرس مذکور جاز بجوزورطه سنه اوغرامش برظاهر بیندر طریقهٔ اویله سلوك ایدوب انا القرآن رجل عدل قبیلندن انا قاری القرآن معناسنه درديدکده مدرس مزبور متسلی اولوب جواب اقناعی به قائل اولور (تحریره) نامه کیم حقدن کلور نامی آنك قرآندر ۞ دردله درمانددین اهلنه ایماندر ۞ صفحه سی لوح ازل نقشی حروف عالیات ۞ نقطه سی هوعاینه برکوزل برهاندر ۞ قیلوقان جهانك بیلدیکی معنی دکل ۞ رق منشور اوزره نظمی نفحهٔ رحماندر ۞ بو یوزی اهل قفا کورمك محال عقلدر ۞ بوسوزی شرح ایلك عقله نیجه آساندر ۞ شیخ اکبر کیمی کلمز بردخی قابل وجود ۞ کرچه دنیا معدنی پرجوهر انساندر ۞ حق بسطامی وجودك بایزیددن بوله کور ۞ کیم انی بولدیسه آخر صاحب وجداندر (منبع اخلاق) منبع صوچیقدیغی یره دیرلر بوراده اخلاق پاکی آب صافی یه ومحلی اولان قلبی منبعه تشبیه واردر (معدن الطاف) معدن دالك کسر یله منبت جواهر معناسنه در بوراده الطافی جواهره ومحلی الك منبته تشبیه واردر (غلو) حددن تجاوز ایتمك (تواضع) اسرار مخزونهٔ الهیه دن برسر عظیمدر که علمده تمکین وتخلقده تحقق صاحبنه موقوفدر یعنی علی الکمال انبیا وصدیقینك اوصاف واخلاقندن عوام ناس وبعض صلحاده ظاهر اولان صورت تواضعه حقیقتده ممکن دیرلر تواضع

دیمز زیرا تواضعك حقیقتی کشی کندی نفسك عبودیتی ادراك تام ایدوب بالکلیه ملاحظهٔ ریاستدن خلاص اولمقدر پس هر کیمده که ظاهر و باطن نوعا ریاست اولسه اول کسه عبودیت نه ایدوکن بیلامش و تواضعی اکلمشدر تکبر زمانمزك عوام وخواصنده بو میل موجود در پس نیچه صاحب تواضع اولورلر (تحریره) پادشاهلق قیدنی فورقول اولور ۞ سر و کیپی دآئما آزاد اولور ۞ ابن ادهم خرقه سن بردوش ایدوب ۞ ترك ایچنده صاحب ارشاد اولور ۞ تکریه قول اولان ایرزدولته ۞ قوللره تکری اولان پرباد اولور ۞ بو کوکل باغنده اسمز فکر غیر ۞ بو کوکل حقیله دآئم شاد اولور ۞ حقیا وارلق خراب ایلرسنی ۞ یوقلغیله جان ودل آباد اولور ۞ (وضیع) شریفك ضدیدر یعنی حسیده ونسبده عالی اولانه شریف ودنی اولانه وضیع دیرلر (نفسی طیراق کیپی آلچق کوکلی صو کیپی طرو) بو کلامده اشارت واردر که نفسك اتسانی عنا صرار بعه دن طیراغه وقلبك اتسانی صویه در پس انسانك نفسی تواضعده تراب قلبی صفوتده آب کپی کرکدر ۞ قلبك ای صوفی نیچون آب کپی صاف دکل ۞ ظاهرك باطنکه او یمق انصاف دکل (جله دن الهی بکرك پیلو بن قورقار یدی) زیرا فخر عالم اعرف المخلوقات بالله واعلم الکائنات ابدی پس هر کیمده معرفت جلال حق وعظمت وهیبت مطلق زیاده اولسه خوف وخشیتی اکا کوره اولور قال الله تعالی (انما یخشی الله من عباده العلماء) وقال رسول الله صلی الله علیه وسلم انی لاتقاکم لله) یعنی ماانا علیه من التقوی اکثرواوفرمن تقواکم بذلك لماذکر (غضب) هو تغیر یحصل عند غلیان دم القلب ارادة الانتقام یعنی فخر عالم غضب اینسه نفسله ایتمز حقله غضب ایدردی زیرا انبیاده وکمل اولیاده اثر نفس اولمز (کبر) الکبر ظن الانسان انه اکبر من غیره والتکبر اظهار ذلك (کین) کوکلده دشمنلك طوتمق و بغض وعداوت بعض کشی آخرك صحبت ولقاسنی و یاخصوصنی کراهت ایدوب سومکدر یومعنی عداوتدن اعمدر فکل عدو مبغض بلاعکس کلی کمافی الارشاد ولکن بورادہ بغض وعداوت برمعنایه در که دشمن اولمقدر زیرا فخر عالمدن بغض کیمسه نك لقاسنی کراهت منقولدر کمافال الامام الواحدی فی اسباب النزول ان رسول الله صلی الله علیه وسلم قال للوحشی انت قتلت حمزة قال قد کان من الامر ما بلغك قال فهل تستطیع ان تغیب وجهك عنی فخرج (بسام) قال فی القاموس بسم یبسم بسما و ابتسم وتبسم وهو اقل الضحك واحسنه فهو باسم ومبسام وبسام انتهی ۞ لغتده مثبتدر که کولمك اوج مرتبه در اولکیسی تبسمدر که آنده صوت یوقدر ایکنجیسی ضحکدر که صوتی کندی ایشیدر یانده کی ایشیتمز اوچنجیسی قهقهه در که کندی یانده کیده ایشیدر ۞ قال فی الحکم الحلم کیفیة نفسانیة تقتضی عفو ذنب المذنبین مع القدرة ووصف صلی الله علیه وسلم فی الکتب القدیمة بان حلمه یسبق غضبه ولا یزیده شدة الجهل علیه الا حلما (وفی المثنوی) ناحولی انبیا از مردان ۞ ورنه حالست بدراحلم شان ۞ طبع را کشتند در حلم بدی ۞ ناحولی کر بودهست ایزدی ۞ ای سلیمان دومان زاغ و باز ۞ حلم حق شو یا همه مرغان بساز ۞ ای دوصد بلقیس حلمت راز یون ۞ که اهد قومی انهم لایعلمون (کیمسه یه لاید یدی هر کیمکه کاسه یالورو) قال فی انسان العیون من سأله حاجة لم یرده الا بها او بمیسور من القول وروی الشیخان ما سئل رسول الله صلی الله علیه وسلم شیئا فقال لا ای لم ینطق بالرد بل ان کان عنده شیء اعطاه والا سکت وهذا هو المراد بما جاء انه علیه السلام ما رد سائلا ای ما شافهه بالرد بل قال آتاکم الله من فضله حیث لایکون المقام یقتضی الاقتصار علی السکوت والا یسکت ولعل هذا فی غیر رمضان فلا یخالفه ماروی عن انس رضی الله عنه کان رسول الله صلی الله علیه وسلم اذا دخل شهر رمضان اطلق کل اسیر و اعطی کل سائل (مسکنت) خضوع وذلت (دیر یدی الفقر فخری و به افتخر) بعض حفاظ بوحدیثك موضوع عینه ذاهب اولمشلردر ولکن کبار متقدمین ومتأخرین نیچه لر بومقاله یی فخر عالمه نسبت ایتمشلردر بناء علی هذا حالا بین الناس حدیث اولمق اوزره شایعدر (بعدذا) فقر ایکیدر بری صوری و بری معنوی یدر فقر صوری اودر که انسان محتاج الیه اولدیغی نسنه لری بولمیه وفقر معنوی اوچ وجه اوزرینه در اولکیسی انچق خلقه محتاج اولمقدر که الفقر سواد الوجه فی الدارین اکا اشارتدر ایکنجیسی حقه وخلقه محتاج اولمقدر که کاد الفقر یکون کفرا بوکا اشارتدر بوایکیسی مذمومدر وهر کیمك کوکلنده بومیل وارایسه ملوم ومشؤم در اوچنجیسی انچق حق تعالی یه محتاج اولمقدر که الفقر فخری بوکا اشارتدر و بومحمود وحدر وصاحبی عند الله وعند الناس محمود در پس فخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرتلری خزآئن سموات وارضه مالك وعلم اکبرك علمه قادر ایکن صورت فقر اختیار ایتدکلری نیچه وجهه مثبتدر بری بودر که اکر غنی اولسه لر خلقك اتباعی طمع دنیا یچون اولغه محمول اولورو بردخی بودر که فقرا انلرك صورت فقرلرینه نظر ایدوب متسلی اولهلر و بردخی بودر که انلرك فقری دنیانك حق قتنده خوار اولدیغنه دلیلدر پس کشینك ظاهر و باطنده خلقه احتیاج اثری اولمق فقر حقیقیدر که عین غنادر ولذا قال بعض الکبار کن فقیرا بفقرهو اصل کل فقر ولا اصل له اصلا تکن غنیا بغنی هو اصل کل غنی ولا اصل له

اصلا وقال الواسطی قدس سره الفقیر لا یحتاج الی الله ◎ بو کلامك معناسی بودرکه فقر حقیقی ایله فقیر اولان کیمسه غنای حقله غنی اولوب نسبت احتیاج اندن منقطع اولور دیمکدر بوخسه ظاهری ایهام ایتدیکی کبی دکلدر فافهم فانه من مزالق الاقدام مثلا پرخزینه دار که پادشاهك جمیع اموال نفیسه سنی الك اندده وتصرفنه مأذون اوله غنای پادشاهی ایله غنی اولوب پادشاه حکمنده اولور کشی کندو نفسنه محتاج اولدیغی کبی الك دخی کیمسه یه احتیاجی قالمز ولکن بو معنای عزیز فنای الله قدم یاصوب قرب فرائض سریله متحقق اولنلرك حالیدر و بو دولته این بونکله هر نقدر فخر ایتسه یرید رزیر ادولت عظمی واکسیراعظمدر و بو معنادر که کبار اولیادن بعضلرعبارات مختلفه ایله اشارت ایتمشلردر کما قال حضرت ابی یزید البسطامی قدس سره ◎ چارچیز آورده ام شاها که در گنج تو نیست ◎ نیستی وحاجت و عجز و نیاز آورده ایم (وقال حضرت مولانا) چون شکسته می زهد اشکسته شو ◎ امن در فقر است اندر فقر رو (وقال حضرت الشیخ روشنی) روشنیك ارمغانی طاپکه بوقلقدر ◎ بوقدر زیوقلقدن اوزکه غیری الك نسنه سی (وقال مرجع طریقتنا حضرت الشیخ هدایی) جناب پاك که لایق هدایینك نسی اولسون ◎ مکر کیم ارمغان ایلتم کمال افتقارمدن (لمحرره) فقرایله فخر ایلین اولدی ولی ◎ ظاهر اولدی اندده اول سرعلی ◎ بووجود اوصافی سندن بوری ◎ ماسوی الاهی سلوب پاك ایت دلی ◎ خاك ذلتده قلان بیچاره نك ◎ سدره عرفانه ایرشدی الی ◎ ظلمت نفسه دوشن افتاده نك ◎ اولدی شمس مرادی متجلی ◎ حقیا حقیله فخرایت تا ابد ◎ کرازل دیدکسه حقیله بلی (مسکین) من لاشیء له اوله مالایکفیه اواسکنه الفقر ای قلل حرکته والذلیل والضعیف (وفی الحدیث اللهم احینی مسکینا وامتنی مسکینا واحشرنی فی زمرة المساکین وفی الحدیث حب الفقراء والمساکین من اخلاق الانبیاء والمرسلین ومجالستهم من اخلاق الصالحین والفرار منهم من اخلاق المنافقین) (هیچ طعامی برمزایدی دیلریسه بیرایدی) یعنی مباح اولان طعامی بیرمزایدی آچی وطتلو هرنه ایسه حق نعمتی بیلوب تعظیم ایدردی ودیلرسه تناول ایدردی مکر محترق ویاکوفلی ویارایحه سی متغیر اوله بومثوله مضطر اولانی کراهت ایدردی (سویکنده بیمزیدی عجب ایله طومازدی خو) عجب کندن کورمك یعنی اولونمق (خو) خوی معناسنه یعنی طعامه تواضعله اوتوررردی اهل کبر وضعنی ایترزدی (کان علیه السلام یقول انما انا عبد آکل کما یأکل العبد واجلس کما یجلس العبد) (طومدی بیشکیر اوکنده هیچ مباحی بیرمدی) بیشکیر وصف ترکیبدر طعام برکن اوکه طوتیلان یزدر معلوم اوله که فخرعالم مندیل اوزرینه طعام قیوب اوکلرینه بیشکیر طومدیلرز یرا فعل مجمدر واسکمله اوزرنده طعام یمدیلرز یرا فعل ملوك وجبابره در بلکه جلدن متخذ اولان سفره اوزرنده طعام یدیلر واکثر زمانده طعامی یرا وزرینه قیوب سفره دخی استعمال ایترزدی بزم عصر یمزاکابرنك اکثرنده هردورلی بدعت موجود در زیرا عجم کبی برمندیل دوشه یوب اوزرینه اسکمله والك دخی اوزرینه سنی دیدکاری آلتی فورلر (یالی حلوایی سوردی اکلمشلردی قو) حلوادن مرادجمیع حلو یاتدر ولیکن عسل تخصیص بالذکر اولدیغی شرف ومزیتنه تنبیه ایچوندر (یعنی فخرعالم المؤمن حلو یحب الحلو) وقصه طتلو مقوله سنی سوردی وجمله خلق فخرعالمك حلویاتی سودیکن بیلورلرواوجندن هدیه لر کثیر رزدی بوندن منفهم اولور که لذیذ اطعمه وطیبات اکل ایتمك زهد وتقوایی منافی دکلدر خصوصا بطریق الاتفاق واقع اوله کما قال حضرت الهدایی قدس سره ◎ کله برنسنه که من غیر طلب ◎ ایی حقدن بیلور ارباب ادب ◎ زیرا لاسلب وجلب دیتلشدر ولکن بعض ارباب ریاضت اصلاح طبیعت ایچون اوائل حالده بعض اطعمه دن پرهیز ایدردی پس بحسب الاحوال کاه ترك وکاه تناول اولنور (نعم الادام) (کان علیه السلام یقول نعم الادام الخل) یعنی سرکه نه کوزل ادمك فاتغیدر کما قال الامام محمد الادام مایؤکل مع الخبز غالبا وبه یفتی کافی التنویر (بعدذا) خلك ممدوح اولدیغنه وجه بودر که حمارو یاردن مرکب اولغله بلغم وصفرایی کسروشهوتی کیده ررقیل فی تفسیر قوله تعالی (تتخذون منه سکرا ورزقا حسنا) ان المراد بالسکر الخل بلغة الحبشة لان فیه منافع الدنیا والدین لکونه قاطعا لسورة الشهوة وقیل کان اکثر ادام ازواج النبی علیه السلام بعده الخل ◎ امابو فقیرك قتنده حق بودر که سرکه نك نفعی تسخین بدن ایله در یعنی بدنی قزدروب سائر طعامك فوتن و یرمسیله درفقرایه نسبتله کویا طبیاتدن بدلدر منقولدر که مولانا حضرتلری قدس سره کاه اولوب برهفته مغلوب الحال سماع ایدرلردی صحوه کلدکده پرچناق یغورده برمقدار صرمساق قیوب انی تناول ایدرلردی زیرا مزاج برودت یولدقده حارا ولان نسنه زله تریه لازمدر پس سرکه یوجهتدن ممدوحدرورخیص اولغله فقرا طعامیدر وازواج مطهره نك انکله تعیشی افتداء رسول واختیار زهدتام ایچوندر ◎ نه آن که کسرشهوت ایچون اوله زیرا بومقوله سوزانلرك حقنده سوء ادبدرای عجب که صائمات وقائمات اولان امهات المؤمنین حقنده بویله کلامه جسارت اولنه (لمحرره) سیر

وسر کہ و یونلرہ امثال ۞ فقرانك کاوردماغنہ بال ۞ کچینلر یوکون فقیرانہ ۞ یارین آندہ اولور غنی البال ۞ تان خشکہ قناعت ایلہ یوری ۞ بولہ سن تا کہ دولت واقبال ۞ حالی خوش کورنجہ برای درویش ۞ غم ماضی وفکر استقبال ۞ حقیا فقرلہ فخر ایلینہ ۞ دولت عالم اولدی عین وبال (هم ثریدی خوش کورردی) ثرید اتدہ حضرت ابراهیم علیه السلام عاید رعرب اندن توارث ایلیوب رغبت ایتمشلردر (وفی الحدیث فضل عائشة علی النساء کفضل الثرید علی سائر الطعام وسید الطعام فی الدنیا والاخرة اللحم ۞ پس لحمك سیاد تندن اندن متخذ اولان ثریدك فضیلتی دخی ظاهر اولور (هم قباقی سوردی اول) لوقال رجل ان رسول الله صلی الله علیه وسلم کان یحب القرع فقال الاخر انا لااحبه فهذا کفر یعنی لوقال علی وجه الاهانة امایدونها فلا کما فی التاتارخانیة (هم سوردی قیونك یغرن اتیله قولنی) یعنی قیون نوعنك یغری اتنی وقولنی سوردی زیرا کرشدن بعید اولمغله سائر یرندن اطیب در بطون اوراق حاوی وثقاة آفاق راوی اولدیغنی اخبار ندر که بعض انبیایه ضعف عارض اولوب حالنی عرض ایتدکده لحمله مطبوخ اولان قصح یعنی کشکك ذید کلری طعامی تناول واکل ایله مأمور اولدی (اریه امکین طبو نجه بیمامشدی ای عمو) عن النعمان بن بشیر رضی الله عنه قال لقد رأیت نبیکم صلی الله تعالی علیه وسلم مایشبع یومین من خبز الشعیر وعن عائشة رضی الله عنها انها قالت والذی بعث محمدا بالحق مارأی منخلا ولا اکل خبزا منخولا منذ بعثه الله تعالی الی ان قبض فقیل لها کیف کنتم تصنعون بالشعیر قالت کنا نقول اف اف انتهی ای فیطیر ماطار و مایق بجناه (بعدذا) ریاضتکشلرك اکثری خبز شعیر اکل ایتدکلری اقتداء پیغمبرایچوندر و بردخی ارپه ده بغدای کبی حرارت یوقدر پس اثناء ریاضتده حار ورطب غذالرینه معده بی فزدیروب صوایچرر و بخارلری سطح دماغه صعود ایدوب او یقوغلبه ایدر آب وخواب ایسه مانع توجه ومراقبه در بناء علی ذلك سالك مرتاض اولانه اسباب معینه نحری ایتمك لازمدر تا که یولدن قالمیه (کاه اولوردی اول مبارك قارنته بغلردی طاش ۞ تایورك صالمیه اولیه آجلقدن اولو) عن عائشة رضی الله عنها قالت قلت یارسول الله الا تستطعم الله فیطعمك قالت و بکیت لما رأیت به من الجوع وشد الحجر علی بطنه من السغب ای الجوع فقال یاعائشة والذی نفسی بیده لوسألت ربی ان یجری معی جبال الدنیا ذهبا لاجراها حیث شئت من الارض ولکنی اخترت جوع الدنیا علی شبعها وفقر الدنیا علی غناها وحزن الدنیا علی فرحها کما فی شرح القصیدة لابن الشیخ رحمه الله تعالی (بعدذا) بکنائی طریقنده فقراودر و یشائك قوشاق اوکنه قود قلری طاش بوکا اشارتدر ولکن فی زماننا اول طاشی بغلق مطلق دوزن وزینت اولدی مولویلرك خرقه سی یقاسنده اولان طاش تکمه وکنارلرنده اولان طراز کبی برکون بوفقیره درویش اصلوبنده برنامرد کلوب قارنی آچدی وسره سی اوزرینه یرطاش پاره قومش آنی کوسترمدی فقیر دخی تبسم ایدوب دفع مجلس ایلدم زیرا فسقله متهم و بی وضوء نماز کذار اولمقدن ایدوکن بیلوردم پس برکیسه که طوقنقدن سرخ رو اوله تقلید اوخلقه تقرباطش یاغلمدن نه فائده کورر (قال الشیخ سعدی) بروی ریاخرقه سهلست دوخت ۞ کرش باخدادرتوانی فروخت ۞ اکرجز بحق میرود جاده مات ۞ درآتش فشانند سجاده ات ۞ پس طالب صادقه لازمدر که نقد حالنی بوتهٔ اخلاصده قال ایدوب ملاحظهٔ خلقده اولیه وآج وصوسز اولدیغی صورنده فصبر جمیل حکمیله عامل اولوب احتیاجنی درکاه حقه عرض ایده اصلاح طبیعت ونفسه مدار اولان اموری یرینه کتورمده کسلنمك اولیه ۞ نجوع ترانی تجرد تصل ۞ ارشمك دیلرسك یمکدن کسل ۞ قال حضرت الشیخ هدایی قدس سره ۞ عادت ایدنمیه طوقلغی ۞ وحدتده اول قوچوقلغی ۞ یولداش ایدرسك یوقلغی ۞ دوست الینه دشمك کرك (وقال الشیخ سعدی) ندارندتن پروران آکهی ۞ که برمعده باشد زحکمت تهی (برایکی آی اولزنده یاغمز ایدی اودانمك) عن ابی هریرة رضی الله عنه کان یمر هلال ثم هلال لایوقد فی بیت من بیوت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم نار لاخبز ولا لطبخ فقیل له بای شئ کانوا یعیشون یاابا هریرة فقال بالاسودین الماء والتمر (نجه کونلرآج کزدردی مکر اولیدی صو) یعنی کاه اولور خرما مقوله سی دخی بولنمیوب صوایله اکتفا ایدردی محکیدر که دار السلطنة الاسلامیة قسطنطنیه ده متواری خاك اولان فخرار باب صفا حضرت شیخ وفا قدس سره حضورلرینه فقراسندن بردر ویش کلوب مرحومك حرملرنده اولنلرك خصوصا اولاد صغارك یه جك نسنه لری اولدیغن افاده ایدر شیخ حضرتلری دخی یه جك بوغیسه صوایله افطار واکتفا ایلسونلردیو نفس ایدرلر و بوسیاقده حکایات محرقه چوقدر یونلرهب حجة الله علی الفقراء قیلندندروای اول دردمنده که فقرك زبونی ونا شکیبا اوله خانه مده هر کیجه طعام بشمز دیوجزع وفزعه دوشه ودنیانك حرام وحلا لنه یلقیوب النه کیرنی تناول ایده (لمحرره) کوکلده صبر وطاقت قالمیو بدر ۞ کوکل وسواس خناسه او یو بدر ۞ در یغازائل اولوب قوت دین ۞ ره تقوایی مؤمنلر قو یو بدر ۞ (وله) شیخلردن شمدی حق

اومق خیال اوسنده در ۞ صوفیلرده طوغریسی بوحال وقال اوسنده در ۞ هرکاله جانب حقدن ایرشدی برزوال ۞ جله نقصان ایشلر اما کیم کمال اوسنده در ۞ حاجیلر زعمنجه خلق ایچره کچینور متق ۞ حاجیلرده باجیلر جله و بال اوسنده در ۞ عام وخاص ایچره حقیقت شرعه رغبت قالمدی ۞ شمدی آداب طریقت هب زوال اوسنده در ۞ اسم رزاقی چکر صوفی معاش دون ایچون ۞ انکچون دائما قهر وجلال اوسنده در ۞ حقیا آخر زمانلرده شمدی چوقدر اختلال ۞ انتظام عالمی بیل کیم محال اوسنده در (نعلین کندو یماردی هم لباسن وصله اول) یقال وصل الشیء باشیء وصلا لائمه یعنی ایکیسنی بری برینه اولاشدیروب اصلاح ایدردی فخر عالم نعلن ولباسن کندی یمار ودیکردی واوخدمتن کوررردی واکثرما بعمل الخیاطة لایری قط فارغا فی بیته اما یخصف نعلا لرجل مسکین او یخیط ثوبا لارمله (صبرول صوره واررردی) کان علیه السلام یتفقد اصحابه و یسأل عنهم فان کان غائبا دعاله وان کان شاهدا زاره وان کان مریضا عاده یعنی فخر عالم هر یار اصحاب کرامی تفتیش وتفحص ایدررردی اکر غائب ایسه خیرله دعا وحاضر ایسه زیارت وخسته ایسه حالن صوررردی انکچون محله امامی وجماعت مسلمین اخواندن بری مسجده کلز اولسه سبین سؤال ایدرر واستادار شاکردلرینی وشیخلر مریدلرینی واقرباری برلرینی دائما یوقلرلر ولکن بو کلام اهل خصوص وخاوص اولنلره کوره در والاسندن روکردان اولان آدمی تفتیش ایتمك زمانه یه کورشمدندر مکراهالی محله دن اولمه مسجد کلدیکچون البته تفتیش اولنور (تعزیه ایدردی اول) بعض نسخه لرده تعزیه ایدر اولدوشمشدر تعزیه اعطاء عزاء یعنی مصیبت واقع اولدیغی زمان صبر و برر وصبر و تحمله قندیررردی خصوصا برکیمسه وفات ایتسه اقرباسنه تسلیلر ایدررردی وثوابه دائر سوزلر سویلررردی وانلرشمدی مصیبته مشغول اردر دیو اولرینه طعام کوندررردی واصحابه دخی امر ایدررردی حالا بوسنت بعض بلاده باقیدر یعنی جنازه چقان خانه یه قوکشیلر ودوستلر طعام کوتوررر وصاحب مصیبتی برایکی کیجه طعام قیدندن قورتاررر (لاله زار اولور اغارسه قور یمش برلرده صو) بعض نسخه ده لاله زار اولوب اقردی دوشمشدر لاله زار لاله لك دیمکدر بنفشه زار وسبزه زار بنفشه لك وسبزه لك دیمك اولدیغی کبی یعنی قور یمش برلره صواقسه لاله زار وچمنزار اولدیغی کبی فخر عالم حضرتلرینك دخی قدم شریفه لری باصدیغی برلر بویله اولوردی هم ظاهرده وهم باطنده خلق الله صحبت وکفتاردر ربارلریله تروتازه اولورلر کویاکه اول بهار فناسن بولورلردی بو کلامدن اشارت واردر که علم فیض الهیدر که مردم دللرانکله حیات تازه بولورلر واهل علم اولدیغی برده خلق هر وجهله بمن وبرکت اهلی اولورلر (الهی) قدم بصدق بزم عشاقه کرم قیل یارسول الله ۞ نظر وصال جانان مشتاقه کرم قیل یارسول الله ۞ تجلی جمالکله کوکلمرلاله زار اولوب ۞ دله فیضك نمی آقه کرم قیل یارسول الله ۞ بنم جرم وخطامی دامن عفوکله ستر ایله ۞ محل ایت فیض اخلاقه کرم قیل یارسول الله ۞ قیودماسوی اللهدن بنی لطف ایله آزادایت ۞ ایرشدرسمت اخلاقه کرم قیل یارسول الله ۞ بنیم بزم عشقکده کوزم یاشینی سلرسن ۞ بکا کیم لطفله باقه کرم قیل یارسول الله ۞ سو یندرآتش هجرانی دادن آب وصلکله ۞ فراقك قومه کیم باقه کرم قیل یارسول الله ۞ اسیر غمدررحق شفاعت ایله درکاهه ۞ ایرشدرانی خلاقه کرم قیل یارسول الله

صدقه الماز ایدی هیچ کرکلورسه ارمغان
آلور ایدی ایدر ایدی برینه احسان کیرو

یردی اوچ پارما غیله آنی یلاردی لطفله
صوبنی اوچ کز بعمله حد ایله دیکانو

هم شوردی دائما صاغ یانی ایشلرده اول
سیما نعل ولباس کیکده یا الله وضو

صاغ یانینك اوسنده یاتوردی استقبال ایدوب
هرنفسده آچلوردی آکا یك غیبی قپو

دوشکی و یصدوغی پرمختیاندی ایچی لیف
یاتسه کیجه آزاویوردی حقه ایدردی طلبو

وترایله اون اوچ قیلوردی رکعتی دونله نماز
هیچ سحرلرده اویومزدی الوردی رنك و بو

کاه مربع اوتوررردی کاه چوکردی دیزنی
مجمع الآداب ایدی مختی عیان یوزی صولو

طبی سوردی فوقوشی کندینك اطیب ایدی
کرمزاح ایلرسه حق سویلردی الطف بخنلو

عذر ایدرلرسه قبول ایدردی عذری لطفله
یوغیدی اصلا فتنه هیچ کرمدن سوکلو

ایتمدی هرکز عتاب الامکر تعریضله
هیچ احد انجنمدی تصریحله یا اورتلو

وقفه امر ایلردی عفوه صلحه خلقی قندروب
فازمیه تا کیمسه نك آردنجه کیمسه هیچ قیو

ترك ایدوب دنیایی عقبا اختیار ایتمشدی
عرض اولوردی هرمحلده اکا اوچاغ وطمو

هم بزدی ناقه یه آت وقاتر هم مرکبه
آردنه کیمسه آلوردی اولور ایسه آللو

آرپه بولماجنسه یاخود پاچه سوکوکنسه
دعوت ایتسه لر واررردی نیرطوررایدی اورو

کل بو اخلاقی ایشت کورسنده وارمی بیریسی	پس نجه امت اولورسن وارسه کوسترکلبرو
نه قدر وارسه خزائن حق مفانیحن اکا	و یرمشیدی الماز یدی ایلزدی غم قیو
سو یلسه جمع جوامع سو یلرایدی سوزنی	هم سوزی اوج کرّه یدی تاکه فهم اوله ایو
طورسه ذکرالله ایدی اوتورسه ذکرالله ایدی	کیمسه یه و یرمزدی کوکلن جانتی الا که هو
عمرنی صرف ایدر ایدی فکر وذکره طاعته	کیمسه لر بیلزدی آنك شانتی الا که هو
وارمیدی برلحظه کیم انکایدی سلطانتی	انجلاین کیم سورسلطانتی الا که هو

﴿ صاحب الایات محمد معجزاتی ساطعات ﴾
﴿ ناصب الرایات محمد بیناتی قاطعات ﴾

(صدقه الماز ایدی هیچ) مراد صدقهٔ تطوع وصدقهٔ مفروضه در که زکوتدر یعنی زکوة مالی اوساخ اموال اولغله قبول ایتمزلردی واووقتده بنی هاشم اوزرینه زکاة مالی قبول ایتمك حرام ایدی زکاتدن بدل مال غنیمتدن خمس الخمس افراز اولنوب انلره دفع اولنوردی صکره وفات پیغمبرله خمس منقطع اولوب سائر فقرا کبی زکوة الق انلره دخی جائز اولدی وعلیه الفتوی (کرکاورسه ارمغان آلور ایدی ۞ ایدر ایدی پرینه احسان کیرو) ارمغاندن مراد هدیه در یعنی اکر هدیه قبمندن نسنه کلورسه قبول ایدوب پرینه هدیه صاحبنه برایلك ایدرلردی هیچ اولمزسه خیردعا ایله مقابله قیلورلردی پس بو معنی ایله عمل ایلیوب کیمسه نك زیرمنتنده قالمامق کرکدر زیرا عاردر وهم احسان احسانله مقابله اولمق طریقهٔ محسنیندر بلکه کذلکه بیله ایلك کرکدر (کما قال الشیخ سعدی) بدی را بدی سهل باشد جزا ۞ اکر مردی احسن الی من اساء ۞ هدایتك هرکناهن باغشله ۞ اول کمالك ایتدیسه سن ایلك ایشله ۞ منقولدر که ابراهیم بن ادهم قدس سره حضرتلری پیرخراسانی خدمتنده ایکن اوچ دفعه امتحان اولندی اوچنجیده اکا تعرض ایدنك الن اوبدی الك آغریدی حلال ایله دیدی اندنصکره پیرمذکورك دعاسن الوب دولت ابدی وسعادت سرمدیه یه نائل اولدی اشته حقیقت اوزره صوفیلق بو یله اولور (لحرره) صوفیانفس آتنه بغه سیاهیلرکبی ۞ نیره وش دله لسانکله بوخلقك خاطرن ۞ کرلسان معرفتدن حرفی بیلدکسه بوکون ۞ جمله اعمالك کوزت هم باطنن هم ظاهرن (یردی اوج بارماغله) یعنی طعامی ابهام ومسبحه ووسطی بارمقلریله تناول ایدردی ارباب کبرکبی ایکی بارمغیله واصحاب حرص کبی درت بش بارمغیله یمزلردی و بوندہ اشارت واردر که سنت اولان بارمغله یمکدر فاشغله دکل ۞ تکیم ابن عباس حضرتلری (ولقد کرمنا بنی آدم) آیتنی ای جعلناهم اصابع یأکلون بها ایله تفسیر ایلمشلردر (آنی یلاردی اطغله) یعنی طعامدن فراغتده نصکره بارمقلرین یلاردی زیرا جائز که برکت انده اوله اما طعامدن فراغتدن اول ادب بودر که یلامیه ومندیل ایله دخی مسح ایتمیه فراغتده نصکره یلایوب اندنصکره مسح ایتمله و یاصوایله یومله دکر بوعصرك اکابری بارمقلرین یلامقدن عار ایتدیکندن ماعدا القمه باشنه یاغ مقرمه سی نامنه بزه الن سلر (صوبی اوج کرّه بسمله حمدله دیکلتو) احیاء علومده کلور که صوبی اوج نفسده ایچمك کرکدر که هر نفس داخل خارج قدحده اوله پس اولکی نفسك اولنده (بسم الله) وآخرنده الحمدلله وایکنجینك اولنده (بسم الله) وآخرنده (الحمدلله رب العالمین) واوچنجینك اولنده (بسم الله) وآخرنده (الحمدلله رب العالمین الرحمن الرحیم) دیه و بعض احیانده برنفسده دخی ایچمك لابأس در ۞ وعن انس رضی الله عنه کان رسول الله صلی الله علیه وسلم یتنفس فی الشراب ثلاثا و یقول انه اروی وابرأ وامرأ وفی القاموس تنفس فی الاناء شرب من غیران یبینه عن فیه وشرب بثلاثة انفاس فاباته عن فیه فی کل نفس ضدوفی الحدیث انه صلی الله علیه وسلم کان یتنفس فی الاناء ونهی عن التنفس فی الاناء انتهی فالاول ناظر الی الثانی والثانی الی الاول فافهم (سیمانعل ولباس کیکده یا الله وضو) سی مثل معناسنه وما زائده در یعنی خصوصا بونلرك امثالنده صاغ جانبدن بدأ ایتمکی سوردی (قال فی انسان العیون کان یحب التیامن فی شانه کله فی طهوره وترجله ونعله) یعنی آبدست آلمقده وصاچ طرامقده و باشمق کیمکده یمین ایله بدأ ایتمکی سوردی (قال ابن الجوزی من واظب علی البدایة فی لبس النعل بالیمین والخلع بالیسار امن من وجع الطحال (بعدذا) انسانك یوزی کال وحقه وصاغ جانبی جماله وجنته وصول طرفی جلاله وجمیعه اشارتدر (قال الله تعالی حکایة عن ابراهیم علیه السلام (انی وجهت وجهی للذی فطر السموات والارض) الایة (صاغ یاینك اوسنه یاتوردی استقبال ایدوب) استقبال قارشولق یعنی قبله یه قارشو صاغ یانلری اوزرینه یاتورلردی وارقه اوزرینه یاتمق دخی اضطجاع انبیادر دیمشلر پس صول طرفه یاتمق ملوکه و یوزی اوزرینه یاتمق کفاره تشبهدر مستحب اولان صاغ یانه یاتوب اقتضا ایدرسه صول طرفنه دونمکدر (هر نفسده آچلوردی اکا بیك

غیبی قبو) یعنی اکر یقظه ده واکر منامده اکر یاتور واکر طوررداعما عالم غیبدن فتوحات الهیه وتجلیات نامتناهیه فیوزی آچلور وشراب کاسات جمال وجلال دست ساقی اسماوذاتدن ایچلوردی بوندن مراد قلب شریفلرینك کمال انشراح وانکشافی وشیرانی الهك نهایتی اولدیغن بیاندرغیبی کله سندهاولان یانسبت ایچوندرغیب وشهادت کتابك اولنده شرح اولنمشدر (لیف) خرماجو بی قال فی السیرة الحلبیة کان علیه السلام علی غایة من الاعراض عن الدنیا وکان ینصلی علی الحصیر وعلی الفروة المدبوغة ورما نام علی الحصیر فاثر فی جسده الشریف وکان ینام علی شئ من ادم محشو لیف فقیل له فی ذلك فقال مالی وللدنیا (فحرره) بسترم ایچنده یاتورسن ۞ ینه آدك یوجهانده صوفی ۞ پادشاه بطالات اولمش سن ۞ چالنور اوستکه طبل یوفی (یاتسه کیجه از او یوردی حقه ایدردی طبو) وفی الحدیث اشراف امتی حملة القرآن واصحاب اللیل) والراد بحملة القرآن ملازموا قراءته قیل ماهلك من هلك قبلکم الا بثلاثة بفضول الطعام وبفضول المنام وبفضول الکلام وعلة غایة النوم کثرة الشرب وکثرة الشرب من کثرة الاکل (بعد ذا) انسان اکرچه خوابده ایکن وسوسه دن وافکار فاسده دن وعصیاندن برید ولکن نفس خواب وجودك ذنب لایقاس علیه ذنب کلامنده مندرج اولان ذنب وجود معناسنی تقویت ایتمکله حرام کبی اولمشدر مکر دفع ضرورت مقداری اوله تا کهبدن مستریح اولوب اعماله نهوض ایده پس سالك ترك راحت ایلیوب مقامات شدائد وتحصیل معالی ایچون کدایانی اوزره اولق کرکدر تاکه صوری ومعنوی مستریح اوله وخوابده عین بیداری معناسن بوله (وفی الحدیث نوم العالم عبادة فن یکون فی العبادة لایکون نائما (قال الصائب) مشو بمرك زامداد اهل دل نومید ۞ که خواب مردم آکاه عین بیدار یست (قال ابن ابی رواحة یمدح النبی صلی الله تعالی علیه وسلم (یبیت یجافی جنبه عن فراشه ۞ اذا استثقلت بالکافرین المضاجع) ذکره فی الکواشی عند قوله تعالی (تتجافی جنوبهم عن المضاجع) فی سورة السجدة (وترله اون اوچ قیلوردی رکعتی دونله نماز) یعنی صلوة وتری سحره تأخیر ایلیوب اون رکعت تهجد واوچ دخی وتر قیلورزدیکه بجموعی اون اوچ اولور وکیجه وکوندزده باالجمله قیلدقلری الی رکعت نمازایدی که شب معراجده فرض اولان مقداردرکافال الامام السیوطی رحمه الله ان من خصائصه علیه السلام ان یجب علیه ان یصلی فی کل یوم ولیلة خمسین صلوة علی وفق ماکان فی لیلة الاسراء انتهی (هیچ سحرزده اویومزدی اوردی رنك وبو) السحر قبیل الصبح کافی القاموس یعنی کیجه نك سدس اخیرینه سحر دیرلر رنك لون وبویاو بوقوقومعناسنه در (احمد پاشا) لاله خدکدن مکر کل رنك وبواوغورلدی ۞ کیم درخنه صارو بن کز دردیلر بازارده ۞ صاحب محمدیه نك مرادی فخر عالمك وقت سحرده مظهر تجلی الهی اولوب نفحات قدس وروایح جناتی استشمام ایتدیکی بیاندر ۞ نیکیم کتابك اواخرنده یورر ۞ قودی یورنده برخصلت کیم ایرردی مشامنه ۞ جمیع عالمك طیبی ۞ خصوصا جنت عدنك کلوردی ریح الوانی ۞ که موج اورردی روضاتی) واول وقتده ارباب تجلینك وجودی اول حالنك کیفیتیله متکیف اولوب لونلری کل کبی متغیر اولور ومکان تجلی دخی والارض من کاس الکرام نصیب مصداقنجه انوار الهیدن خصه مند اولوب بوی کلزار جنت بولور (الهی) سحرزده اسرار تجلی ۞ اویان ای کوزلرم وقت سحرده ۞ آچیلور غنچهٔ احسان کلی ۞ اویان ای کوزلرم وقت سحرده ۞ تجلی باغنه کبرمك دیلرسك ۞ حقیقت کالرین دیرمك دیلرسك ۞ جمال حضرتی کورمك دیلرسك ۞ اویان ای کوزلرم وقت سحرده ۞ سحر دراهل ذکرك جلوه کاهی ۞ سحر دراهل دردك وقت کاهی ۞ سحر درجمله وقتك پادشاهی ۞ اویان ای کوزلرم وقت سحرده ۞ حجاب غفلتی قالدرادن ۞ کورنسون وجه باقی هرادن ۞ اویورسك سن او یومزاول یرادن ۞ اویان ای کوزلرم وقت سحرده ۞ یویانلر چشم ترکسدن بوخوابی ۞ سحر وقتی کوررلرماهتابی ۞ کوزلك آچ حقیدن ایشت خطابی ۞ اویان ای کوزلرم وقت سحرده (کاه مربع اوتوررردی کاه چوکردی دیزنی) مربع چار کوشه دیکدر انسان بغداش اوتوردیغی زمان درت کوشه لی اولغله اول حالته تربع دینلدی (بعد ذا) تربع اکرچه اخلاق جبابره دندرولکن کبره مقارن اولمیحق لابأس فخر عالم حضرتلری صلوة بجری اداد نصکره طلوع شمسه دك مربع اوتوردقلری اسرار محمدیه نام کتابده مسطوردر وکاه اواوردی تربع حالنده ایکن وحی الهی نزول ایدردی واکثر حالده حضرت عمر رضی الله عنه مسجد رسولده مربع اوتوررلردی کافی الکافی قال الحلبی ولایکره التربع خارج الصلوة فی الاصح انتهی پس کتب فقهیه دن اختیار نام کتابده یکره خارج الصلوة ایضاد یدیکی مدخولدر ویومقامدن مأخوذدر که خلوت نشین اولنلره دیزاوزرینه اوتورمقدن کدر عارض اولورسه مربع اوتوروب ذکره اشتغال ایتمك کرکدر زیرا اکرچه هر پرده دیزاوزرینه اوتورمق تواضعه اقربدر ولکن حضور قلبی منافی اولان اوضاع وهیئاتدن احتراز لازمدرکه عیاداتده عمده اولان حضوردادر حتی نمازده غمض عین ایتمك مکروه ایکن

غمضه حضوردل بولانه كوره بعض فقهاعدم كراهتنه ذاهب اولمشلردر كافى شرح القهستانى (مجمع الادابدى
مخفى عبان يوزى صولو) آداب ادبك جميع آداب امور مستحسنه يى رعايت واموز مستقبحه دن تحرزه دير لر يعنى
فخر عالم حضرتلرنده هر دراوادب موجود ايدى شويله كه كيرلى وآشكاره يوزى صولى ايدى يعنى عرض و وقار
كوزدوب سكينت اوزره اولوردى حتى كيمسه نك يانده ايلق اوزاتمزدى مكرر يازه ضرورتيله اوله (طيب سوردى
قوقوسى كندونك اطيب ايدى) بومقامك تفصيلى يوقاروده بحثدى قال فى السيرة الحلبية كان عليه السلام يحب
الطيب ويأمر به وكان يتطيب بالمسك والغالية ويتبخر بالعود والعنبر والكافور انتهى ◉ قال السيوطى فى الاوائل
اول من عمل له الغالية النجاشى واهدى قارورة منها الى حضرة النبوة واول من سمى الغالية غالية معاوية بن سفيان
رضى الله عنه انتهى يعنى ان عبد الله بن جعفر اهدى لمعاوية قارورة من الغالية فسأله كم انفق عليها فذكر مالا فقال
هذه غالية فسميت بذلك كما فى روضة الخطيب فقول جمال الدين فى شرح الايضاح ان اول من سماها سليمان بن عبد الملك
ابن مروان غلط وقد تبعه سودى شارح ديوان الحافظ سامحهما الله تعالى (بعد ذا) بومذكوردن منفهم اولور كه پاك
نهاد اولان كيمسه دائما انواع طيبله معطر ومطيب اولوب طباع سليمه نك استحبابات واستقذا راتيدبكى نسنه لردن
احتراز ايدر يعنى اهل مروءت واخلاق جميله ارباينك استطابه ايتمديكى اموري ارتكاب ايتمز خصوصا كذركاه فرأن
ذيشان اولان دهانى مكروهاتدن پاك طوتوب ملائكه يه اذيت وجفا ايتمز بلكه ملائكه ايله آشنالغه و حقله
مناجاته معين اولان طيباتى اخذ ايدر هر مباح اولان نسنه يى ارتكاب ايتمك يوقدر فكيف مكروه ويا خود مشتبه
وحرام اوله (قال حضرة الشيخ نجم الدين قدس سره فى تأويلاته (الاسراف فى ارتكاب المباحات يوجب حرمان
المناجاة (لمحرره) آشنالق قوخوسن المغديوقدر چاره ◉ يانمجه بويدن مجمر عشق ايچره چوعود ◉ دوته كور يزم
محبتده دلاعاشق ايسك ◉ يان يافيل تاكل اولوب زائل اولنجه بو وجود ◉ جوهر ذاتى كيمك يانمسه بالكليه ◉ چيقر
البت دم اولورآه وفغانندن دود ◉ آه عاشقده ينار ليك وجود عاشق ◉ قالز آهندن اثر حاصل اولنجه مقصود ◉ حقيا
رخصته الدائمه عزيمت كوزله ◉ تاكه بازار فناده ايده سن عشقله سود (كرمزاح ايلرسه حق سو يلردى الطف مختلو)
مزاح حوره طه واطيفه ايتمك معناسنه كما فى اللغة النعمتية يعنى فخر عالمده زياده مهابت اولمغله خلقه جلب انبساط
ايچون حق لطيفه لر سويلرلردى ◉ قال جابر رضى الله عنه استأذنت على رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم فقال من انت
قلت انا فقال وانا انا وقال عليه السلام لعمته صفية لا تدخل الجنة عجوز فبكت فقال لها وهو يضحك الله يقول
(انا انشأناهن انشاء فجعلناهن ابكارا عربا اترابا) وهن العجائز الرمص والعروب هى المتحببة لزوجها التى تقول وتفعل
ما تهيج به شهوته اياها واترابا كانهن ولدن فى يوم واحد لانهن يكن بنات ثلاثة وثلاثين سنة وقال عليه السلام
لامرأة من الانصار الحق زوجك فى عينيه بياض فسعت المرأة نحو زوجها مرعوبة فلما وافته قال لها وما دهاك
قالت ان النبى عليه السلام قال لى ان فى عينيك بياضا قال الرجل ان فى عينى بياضا لا للسوء وقال امير المؤمنين على
رضى الله عنه لا بأس بفكاهة اى لطيفة يخرج بها الانسان من حد العبوس (عذر) بضمتين والسكون فى الاصل
تحرى الانسان ما يمحو به ذنوبه بان يقول لم افعل او فعلت لاجل كذا او فعلت ولا اعود وهذا الثالث التوبة فكل توبة
عذر بلا عكس كما فى شرح القهستانى (عتاب) هو اظهار الغضب على احد لشئ مع بقاء المحبة بالترك (تعريض)
سوزى اورتلوسو يلمك تصريحك ضديدر كان عليه السلام اذا كره شيئا عرف فى وجهه ولم يشافه احدا بمكروه حتى
اذا بلغه عن احد ما يكرهه لم يقل ما بال فلان يقول او يفعل كذا بل يقول ما بال اقوام يقولون او يفعلون كذا
(هيچ احدا نجتمدى تصريحله يا اورتلو) منقولدر كه فخر عالم حضرتلرى يدشر يفلريله اهل بيتندن نه برخاتون ونه
برخدمتكار ضرب ايتمديلر و خادملرى انسدن مرويدر كه مأمور اولديغم خدمتده تكاسل وتقصير واقع اولسه
فخر عالم بنى لوم ايتمزدى واهل بيتندن هر كيم عتاب وملامت ايتمك استسه اكا دخى قائل اولزدى ديمشلر وطشره
خلقيله دخى دائما بو معامله اوزره ايدى انسان العيون نام كتابده كاور كه عربدن بر كيمسه حنين غزاسنده فخر عالمك
قدم شريفلرينه ياصوب اغر تديلر فخر عالمك دخى النده قمچى وار ايدى انكله اول كيمسه نك قارنته دورتديلر اول
كشى دخى فخر عالمه بنم يوزمدن يو يله بروجع عارض اولدى ديو اوكيجه غم وغصه دن اويومدى هنكام صباح فخر عالم
اول كيمسه يه آدم كوندروب استدى اولدخى عجبا كستاخلغم مقابله سنده طرف حقدن بكا بر جزا مى نزول ايتدى ديو
كال بيم واضطراب ايله حضورلرينه وارد قده فخر عالم بيورديلر كه دونكى كون فعلك ايله سن يزم ايا غمزه ياصوب ايجاع
ايتمش ايدك و بزدخى سنى تنبيه ايچون قارنكه سرتازيانه ايله طوقنمش ايدك بلكه سكا اندن بردردشكم حاصل اولدى
پس آنك مقابله سنده شوسكسان قيونى آل ديو اول كيمسه يى هشاد كو سقدايله مغتنم ايلدى بلر

(رفقه امر ایلردی عفوه صلحه خلقی قندروب) رفق ملایمتدر که عنفك ضدیدر عفو مستحقك عفو بتی ترك وذنبك اثرنی محو در صلح بارشمق مصالحه معناسنه مخاصمه نك خلافیدر (وفی الحدیث من رفق بامتی رفق الله تعالی به ومن شق علی امتی شق الله علیه وفی الحدیث صل من قطعك واعف عمن ظلمك واحسن الی من اساء الیك) وما امر علیه السلام وغیره بها الا بعد تخلقه بها (وفی الحدیث اتقوا الله واصلحوا ذات بینکم فان الله تعالی یصلح بین المؤمنین یوم القیامة (دنیا) دنو دندر قرب معناسنه اصلی دنو ادروا و یایه مقلوب اولوب دنیاد ینلدی پس بوراده دنیا تسمیه اولنمق آخرته قرینتدن اوتری وموتدن مقدم اولان حالی عاجل اولغه بناء در ❁ تکیم آخرت دینلدیکی موتدن مؤخر اولان حال آجل اولغله در وقیل سمیت بالدنیا لدناءة باطنها کما حکی عن عیسی علیه السلام انه رأی طیرا حسنا علیه من کل لون ثم نزع جلده فصار اقبح شیء فقال من انت قال الدنیا ❁ وسئل النبی علیه السلام عن الدنیا فقال دنیاك مایشغلك عن ربك (کما قال فی المثنوی) چیست دنیا از خدا غافل بدن ❁ نی قماش ونقره وفرزندوزن ❁ قیل حقیقة الدنیا ما قبل الموت ❁ وقیل حدها من القاف الی القاف وقیل حدها فی الحقیقة من مقعر الکرسی الی تحت الثری مما یتعلق بعالم الکون والفساد فالسموات والارضون وما فیهما من عالم الکون والفساد تدخل فی حد الدنیا واما العرش والکرسی وما یتعلق بهما من الاعمال الصالحة والارواح الطیبة والجنة وما فیها فمن حد الاخرة کذا نقل عن اهل التحقیق کما فی اسئلة الحکم (عقبی) عاقبت معناسنه در قال الله تعالی فی سورة الرعد (اولئك لهم عقبی الدار) ای عاقبة الدنیا ومرجع اهلها ومآلهم وهی العاقبة المطلقة التی هی الجنة واما النار فانما کانت عقبی الکافرین لسوء اختیارهم ولیس کونها عاقبة دار الدنیا مقصودا بالذات بخلاف الجنة (عرض اولوردی هر محلده اکا اوجاغ وطمو) یعنی هر یرده اوجاغ وطمو و یونلرك درجات ودرکاتی واهلنك اعمالی صورتلری ظاهر اولوب ممثل ایدردی شب معراجده خود کندی حقیقتلری اوزره مشاهده اولندی (ناقه) دیشی دوه جمل ارکك دوه بعیر مطلق دوه ❁ معلوم اوله که فخر عالم حضرتلرینك اوچ دوه سی وار ایدیکه انلره راکب اولورلردی بری ناقهٔ قصوی ❁ بری ناقهٔ جدعاء ❁ و بری ناقهٔ عضباء ❁ یدی و یدی عدد آنلری وار ایدیکه بر ینك اسمی سکب ❁ و بر ینك مرتجز ❁ و بر ینك لحیف ❁ و بر ینك ملزاز ❁ و بر ینك ورد ❁ و بر ینك طرف ❁ و بر ینك سجه ❁ ایدی والتی عدد فاتزلری وایکی حمارلری وار ایدی و یونلرك جمله سی غربا ایچون اعداد اولنمشدی و یوز عدد قیونلری وار ایدی بعضلری یدی عدد کچیلری وار ایدیکه انلرك سودیله انتفاع ایدرلردی دیمشلر وکندو یه مخصوص برقیونلری وار ایدیکه آنك سودنی کندیدن غیری کیمسه ایچمزدی وسعد نخاله لرندن بر یاطق خرو سلری وار ایدی ولیکن بقر اتخاذ ایتدکلری منقول دکلدر دیمشلر و بوجمله نك تفصیل اوزره بیانی روح البیان نام تفسیر بزده سورهٔ نحلده در (وفی الحدیث من لبس الصوف وحلب الشاة وکب الاتن فلیس فی جوفه شیء من الکبر کما فی حیوة الحیوان (خزائن) خزانه نك جمیدر مال قود قلری بردر (مفاتیح) مفتاحك جمیدر آلت فتح که فارسیده کلیددینلور (وفی الحدیث اعطیت مالم یعطه احد من الانبیاء نصرت بالرعب واعطیت مفاتیح الارض) کما فی السیرة الحلبیة بوندن مراد جمیع اسباب رزق کندو یه مسخر اولدیغن بیاندرز براجمع تعبیرنك خازنی اسماء الله در ومجموع اسمائك مفتاحی فخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه و برلمشدر پس قهر واطف یوزندن هرنه دیلسه انلرندن ازجمله معدن که عزیز اسمنه مظهر در فخر عالمك اسم جامعی تحتنده در واکسیردخی معدنه داخلدر (وفی الحدیث انی عرض علی ان یجعل لی بطحاء مکة ذهبا فقلت لا یارب اجوع یوما واشبع یوما فاما الیوم الذی اجوع فیه فاتضرع الیك وادعوك واما الیوم الذی اشبع فیه فاحمدك واثنی علیك وفی الحدیث جاءه جبرائیل وقال ان الله تعالی یعطیك بمفاتیح الارض وامرنی ان اعرض علیك ان احببت ان اسیر معك جبال تهامة زمردا و یاقوتا وذهبا وفضة فعلت وان شئت نبیا عبدا فاومی الیه ان تواضع لله تعالی فقال نبی عبدا ثلاثا) کما فی شرح القصیدة البردیة لابن الشیخ (محرره) دنیانك وارلغی خیال ایچنده ❁ مال وملکی جمله زوال ایچنده ❁ اکا کوکل و یروب مغرور اولنلر ❁ آخر قالور غم وملال ایچنده ❁ سونمه یرنمه وارلغه یوغه ❁ غافل اولوب غائله یوحال ایچنده ❁ دنیانك بالنه دوشمه مکس وار ❁ قالورسن عاقبت وبال ایچنده ❁ فقره فخر ایتدی سلطان رسل ❁ کجور دی عمرنی برشال ایچنده ❁ یوز که کورسه یوزینه یاقه ❁ قصدی واردر سکا توال ایچنده ❁ ترك اهلی اولدن حق دیلیلر ❁ قالورل حقیا عمال ایچنده (جوامع) جامعك جمیدر (وفی الحدیث اعطیت جوامع الکلم) قال البخاری فی الصحیح بلغنی فی جوامع الکلم ان الله یجمع له الامور الکثیرة التی کانت تکتب فی الکتب قبله فی الامر الواحد والامرین ونحو ذلك انتهی ❁ وحاصله انه علیه السلام کان یتکلم بالقول الوجز القلیل اللفظ الکثیر المعانی کما فی المقاصد الحسنة وسیأتی تمامه (صرف) دوندرمك وتغییر ایتمك معناسنه صراف النونی اقبحه بفوا قبحه فی النونه یوزوب تبدیل ایدنه دیرلر ❁ پس کویا عمر انسان بر نقد جیددر که

آنی طاعات وعبادته خرج ایدن کیمسه مقابله سنده اجر جزیل وثواب عظیم بولوب تجارت رابحه ایدر (فکر) قلبك صفتیدر متعلق صفات حق وشؤن ذات مطلقه در (ذکر) ذالك کسر یله لسانك صفتیدر متعلق قرأن واسماواوراد واذکاردر ذالك ضمیله قلبك صفتیدر معلوم اولهکه انبیایه وکمل اولیایه کوره ذکرله مرادحضور دائمدر نسیان مقابله سنده اولان ذکر دکلدر زیرا یونتشهٔ دنیویه ده حفظ واصل اولان اهل دل جنت عاجله معنویه ایچنده در جنتده ایسه طرد غفلت معناسنه ذکر بوقدر ونعم ماقیل (مصراع) وکیف اذکر اذلست انساه ۞ یعنی نسیان اولیادن پرده ذکر اولدیغی بیان ایدر (وقال الحافظ) جنت تقدست اینجا عشرت وعیش وحضور ۞ زانکه درجنت خدا پرنده نتویسد کناه ۞ خواجه حافظك بو بیتدن مرادی بودرکه جنت مؤجله وغائبه ده هرنقدر ذوق وصفا اولسه کناه یازلدیغی کبی جنت معجله وحاضره ده دخی هرنقدر عیش وعشرت اولسه کناه یازلمز زیرا اهل حضور معنویدن صادر اولان صور سیئات (اولئك یبدل الله سیئاتهم حسنات) مقتضاسنجه حسناته مبدل اولور حسنات اهلنه ایسه عقاب وعتاب اولمز فافهم جدا (طاعت) انقیاد معناسنه در اعضا وجوارحك صفتیدر ۞ قال بعض الفقهاء الطاعة فعل یعمل بالامی لاغیر لانها الانقیاد وهولا یتصور الابعد الامر بخلاف العبادة وغیرها (لحظه) ساعت خفیفه در که کوز آچوب یومنجه اولان وقتدر قلت مدته استعمال اولنور قال صاحب المحمدیه فی محل آخر ساعت ولحظه قورمیم خالی ایتمیم آمودر دله کلمات (آنجلین کیم سورسلطانی الا که هو) یوراده اولان هوضمیری فخرعالم صلی الله علیه وسلم راجعدر مقدم اولنلر جناب عزته عائدر ۞ معلوم اولهکه هوکلمه سنك ضمیر اولمسی اسمیتی منافی دکلدر زیرا مضمرات اسماقبیلندندر وسادات صوفیه قدس الله اسرارهم بوکلمه ده تصرف خاص ایدوب عالم هویته اشارت ایتدکلرندن عالم الهودیرلر اگرچه اهل عربیه قتنده مضمراته الف لام داخل اولمز زیرا بونلرك هوایله مرادلری ضمیر دکلدر هویت معناسنه اسمدر پس هوهویت معناسنده استعمال اولنورسه صوفیه استعمالی کبی ذکر اولمسنده شبهه قالمز واگر ضمیر اعتبار اولنورسه صوفیه نك جمیعلرنده هوکلمه سی ایله ذکر ایتدکلری مرجعی انجق الله تعالی اولق ملاحظه سیله در زیرا موهوم ومخیل اولان وجود ماسوی معلوم ومتحقق اولان وجود خالقه مزاحمه ایتمز پس کلمهٔ مذکوره اهل بدایت ونهایته کوره ذکر در انجق اهل بدایت اولان اهل حجاب وغیبت اولمغله انلره نسبتله ضمیر غائب دیلور اهل نهایت ایسه کشف وحضور ارباب اولمغله انلره اضافتله هویت مراد اولنور تکمیم سورهٔ فاتحه نك مفتتحی یوم الدینه کلنجه اهل بدایته ومابعدی اهل نهایته اشارتدر یعنی اوراده هونك ایکی معناسی یله ملحوظدر (بعدذا) بزمعاشر صوفیه ایزهوکلمه سیله ذکر وضمیری الله تعالی یه ارجاع ومدلول هویت والوهیتی مراد ایدرز وذکر اولنسنده عقلاونقلا وکشفا اصلا شبهه مز یوقدر بوخصوصده دلیل وبرهان دیلیلر سورهٔ یقره ده تفسیر کبیره وسورهٔ اخلاصده شیخ زاده حاشیه سنه وغیری کتابلره نظر ایدیلهلر تا که برتو مقصودٔ جلوه کر آینهٔ شهود اولهٔ واتماتکلم مع المسلمین لامع العائدین الخاصین (الهی) منبع عین الحیات جسم وجاندر ذکرهو ۞ چشمهٔ فیض الجنان جاوداندر ذکرهو ۞ اون سکز بیك عالمه هودر تجلی ایلین ۞ کوزلری آچقلره برارمغاندر ذکرهو ۞ جوهر اسرار معنی معدن هودن چیقر ۞ عارف بالله اولان بیلورنه کاندر ذکرهو ۞ نقد عمرك روزوشب هوذکرنه صرف ایله کیم ۞ دولت کامل عیاران جهاندر ذکرهو ۞ هو هواللهدن ایر عاشق انا الحق سرنه ۞ کیمسه بیلز بویله بر رازنهاندر ذکرهو ۞ حلقهٔ ذکر اولدی حفظ عالمه کویا حصار ۞ باعث دوردوام آسماندر ذکرهو ۞ مرشد کامل کرکسه ذکر وفکرك طوت الن ۞ ظاهر وباطن دلیل رهرواندر ذکرهو ۞ آفتاب ذکر حقدر دللری پرتو رایدن ۞ حقیقا هرذره یه وردزباندر ذکرهو ۞

حضرتنده علمدی حلم وحیا	صبر وصون امن وامانت بی ریا
حرمت وتعظیم سکینت اعتبار	شوکت وعزت وقار واصطبار
مجلسنده رفع صوت اولمازدی	محضرنده نسنه فوت اولمازدی
عمله قنوی ایدی آنده نظام	حمله تقوی ایدی آنده نظام
چونکه کندی کامل واقوی ایدی	ایشلری اصحابنك تقوی ایدی
بیری برینه تواضع مکرمت	اولویه تعظیم کچیه مرحمت
کلسه محتاج ایشلری ایثار ایدی	خلق لطف احسانله آثاردی
نیجه اولماسون بولر صاحب کمال	چون نظر قیلدی کرمدن ذوالجلال
کندینك محبوبنی ارسال ایدوب	جبرئیلیله کتاب انزال ایدوب

بونلره تعلیم قرآن ایلدی	بونلره تفهیم فرقان ایلدی
پس بیوردی بونلری غایت رسول	اوکردردی علمله آیت رسول
یوقلریدی دائما اصحابنی	آچاریدی بونلره ابوابنی
اولولاره عزله اکرام دی	کیجلره فضلله انعام دی
پس ایدرلردی اکاده بوکرام	غایتنجه عزتله احترام
شویله کیم آبدست صوبنی صافلیوب	بوللمه قانن تبرك ایلیوب
شویله کیم طوبزلریدی یوزینه	هیچ اوصانمزلردی اصلاسوزینه
قنغیسی کیم بولوریدی اعتبار	مالنی صویه صلاردی اوده کار
قنغیسی کیم ایدرایدی اقتدا	باشنی جاتینی قیلوردی فدا
ایتمشیدی بونلری اکاه حق	کیم محمد درسول الله حق
کوندرویدرآنی رب العالمین	اول معزز جانی رب العالمین

﴿ صاحب الایات محمد معجزاتی ساطعات ﴾

﴿ ناصب الرایات محمد بیناتی قاطعات ﴾

حضرتنده علمدی حلم وحیا) یعنی فخر عالمك حضورشریف ومجلس لطیفلری علم وحلم وحیا وحضور مجلس ایدی دائما علم احکام وعلم اسماء علام مذاکره اولنوب کیمسه کیمسه یه اظهار غضب ایتمز وجلباب حیاتی یرتمز دی ۞ والحلم کیفیة نفسانیة تقتضی عفو ذنب المذنبین مع القدرة ۞ والحیاء انقباض النفس عن شئ وترکه حذرا عن اللوم قال فی انسان العیون کان مجلسه علیه الصلاة والسلام مجلس علم وحیاء لا ترفع فیه الاصوات ولا یتنازعون عنده الحدیث وکان علیه السلام اشد حیاء من البنت البکر فی خدرها ای بینها وسترها (صبر) الصبر تجرع المرارات عند نزول المصیبات الصبر حمل النفس علی احتمال المکاره الصبر ترك الشکوی من الم البلوی لغیر الله لا الی الله والفرق بین الحلیم والصبور ان المذنب لا یأمن العقوبة فی صفة الصبور کما یأمنها فی صفة الحلیم یعنی ان الصبور یشعر بانه یعاقب فی الاخرة بخلاف الحلیم کما فی المفاتیح (صون) صیانت وحفظ (امن) بی خوف اولمق (امانت) طوغرولق استقامت کبی یعنی المجلس امانة مصدر قصد عمل اولنوب کیمسه سر مجلسی فاش ایتمز وراه خیانته کتمز دی (بی ریا) یعنی حضور رسولده ریا یوغیدی ریا کشی عملن غیره کوسترمك وسمعه ایشندرمکدر که ایکیسی دخی اوصاف نفسدندر (تحریره) وجود واحدك نورنه ایرن ۞ نار شرکدن ایدخلاص اولرمی ۞ داخل مجلس اخلاص اولنلر ۞ عند الله اخص الخواص اولز می (حرمت وتعظیم) ایکیسی برمعنایه درقال فی القاموس الحرمة مالایحل انتهاکه والمهابة یعنی حضور رسولده مهابت فخر کائنات حاضر مجلس اولنلری احاطه ایدوب جمله سی کمالیله حرمت وتعظیم ایدرلردی (سکینت) قال فی القاموس السکینة الطمانینة وقوله تعالی (فیه سکینة من ربکم) ای ماتسکنون به اذا تاکم (الوقار) الرزانة یعنی اغراق واوصلوق دیدکلریدرقال ابن الملك الفرق بین السکینة والوقار ان السکینة التانی فی الحرکات واجتناب العبث ونحو ذلك والوقار التانی فی الهیئة وغض البصر وخفض الصوت والاقبال علی طریقه من غیر التفات وکان علیه السلام اذا تکلم اطرق جلساؤه کانما علی رؤسهم الطیر ۞ ای علی غایة من السکون والوقار لان الطیر لا تقع الا علی ساکن (اعتبار) عبرت المق وهر نسنده تأمل ایدوب بطریق القیاس معنای مقصوده انتقال وعبور ایتمك (شوکت) هیبت وعظمت (اصطبار) صبر معناسنده در ولکن اصطباردده اول معنانك شدتی ملاحظه اولنور (مجلسنده رفع صوت اولمازدی) یعنی فخر عالمك مجلسنده بحسب الاقتضاء آغاز تکلم ایدن کیمسه نه نفسندن ونه آواز رسول اوزینه جهر ایتمزدی بلکه الحق وبو مشق وباب سو یلردی قال الله تعالی حکایة عن لقمان (واغضض من صوتك) یعنی حضرت لقمان فرزندنه وصیت ایدوب بیوردیکه ای جان پدر خفض صوت ایله فریاد کنان ونعره زنان ودراز زبان وسخت کوی اولمه (ان انکر الاصوات لصوت الحمیر) بتحقیق زشت ترین آوازها آواز خرست یعنی ارتفاع صوتده فضیلت بوقدر زیرا صوت حمار باوجود رفعت مکروه طباع وموجب وحشت اسماعدر وقال الله تعالی (یا ایها الذین آمنوا لا ترفعوا اصواتکم فوق صوت النبی) یعنی آوازلر یکزی آواز پیغمبر اوزرینه بلند ویالا ایتمکز بلکه مراسم ادبی محافظه ایدیکز ۞ نکاه دارادب درطریق عشق وناز ۞ که گفته اند طریقت تمام آدابست ۞ (محضرنده نسنه فوت اولمازدی) یعنی فخر عالمك حضورنده امور دینیه ودنیویه دن برنسنه فوت اولمزدی بلکه جمله مشکلر منحل اولوب مصطلحلر برطرف (فتوی) من الفتی وهو الشاب القوی وسمی الفتوی فتوی لان المفتی

يفوى السائل فى جواب الحادثة وجمعه فتاوى بفتح الواو كدعاوى وصحارى يقول الفقير قال بعضهم المساوى بفتح الواو بناء على انه جمع مسوى كفتوى ودعوى بمعنى السوء والظاهر انه بالكسر جمع سوء على غير قياس كمحاسن جمع حسن (تقوى) فى الاصل جعل النفس فى وقاية مما يخاف فالتاء بدل من الواو كالتراث والتجاه كما فى شرح القهستانى والعجم يتلفظ فى مثل هذا بالكسر بقلب الالف ياء (كافى قال المولى الجامى) صاحب دلى بكاست كه برغم زاهدان ۞ ميخانه به نيت رندان بنا كند (وقال) مسكين فقيه ميكند انكار حسن دوست ۞ يا او بكوكه ديده جايزا جلى كند (نظام) ترتيب ودوزن (چونكه كندى كامل واقوى ايدى ۞ ايشلرى اصحابنك تقوى ايدى) يعنى شرك ومعصيت وجهل ومبل ماسوادن پرهيز ايدى شويله كه شر يعته طبيعتى وطر يقته نفسى ومعرفته روحى وحقيقته سرى تربيه واصلاحده دقت واهتمام ايدوب دائره مراتب اربعه يى محافظه ايدرلردى (مكرمت) قال فى الاخترى المكرمة بالفتح عز وشرف وكرم جمعى مكارم كلورانتهى ۞ يقول الفقير رأيت لفظ المكرمة فى القاموس المصحح مضبوطا بفتح الميم والراء وفى شرح الشرعة لابن السيدى على ان المكرمة بضم الراء فعلى هذا فوقع من لفظ المكرمات فى مولد السليمانى فى قوله جليل بتاج المكرمات مخصص ۞ انما هو بفتح الميم وضم الراء على انه جمع مكرمة بضم الواء وهو المشهور فضم الميم وفتح الراء كما يفعله بعض اهل المولد غلط (ايثار) غيرى كندو نفسنك اوزرينه اختيار قال الله تعالى (ويؤثرون على انفسهم ولو كان بهم خصاصة) يعنى طائفة انصار فقراء مهاجرينك ضرورتلرين دفع ايدرلردى شويله كه كندو نفسلرى اوزرينه انلرى تقديم ايدوب كنديلرينك آج ومحتاج اولدقلرينه باقمزلر انلرك حاجتلرين بتوررلردى ۞ كريم كامل آزامعشنا سم اندر بين دوران ۞ كه كرنانى زسد از آسياى چرخ كردانش ۞ استغناى همتيا وجود فقر وبى بركى ۞ زخود راكيرد وسازد نثار بى تولياانش (لمحرره) جانكى حقه مالكى خلقه ۞ بذل ايدوب جمله دن مجرد اول ۞ واراايكن يوقلغى صاتون اله كور ۞ يوق اولنجه يوكاره يوقدر يول (آثار) اثرك جمعيدر علامت ونشان معناسنه يعنى صحابه دن دائما ظاهر اولان كوزل اثرلر وايوخو يلر وهنرلر و پسنديده ايشلرايدى (ذوالجلال) ذوالعظمة والهيبة وصفات الجلال ماتقتضى كمال الذات ولايكون لها آثار فى خلقه كالعز والغنى والملك والتقدس والعلم ونحوها (فرقان) قرأنك اوصافندندر كه حقله باطلك بينى فرق ايدر معلوم اولمه كه قرأن حقيقتنده عالم انفس وفرقان عالم آفاقدر وكلام حق بوايكى عالمك حقايقنى حروف وافعال واسماسيله اشارت ايتمشدر (لمحرره) چار مصحف سنده در آج كوزكى ۞ اوقى آيات حق قرأندن ۞ شول كلام الله سرين بيليان ۞ ا كلز فرقانى اول قرأندن (كرام) كريمك جمعيدر كرم صاحبى معناسنه (بوالله فانى تبرك ايليوب) يقال تبرك به تيمن قال الشيخ عزالدين بن عبد السلام فضلائه صلى الله عليه وسلم ظاهره على الاصح يتبرك بها ويستشفى بها فهو من خصائصه كما فى السيرة الحلبية يعنى فخر عالمك اعضاء وضوسندن دوكيلان صويى وبولوقانى حفظا ايدوب انلرله تبرك واستشفا ايدرلردى حتى حجام حضرت پيغمبر اولان ابوطيبه حضرتلرى پركون فخر عالم حجامتده نصكره مجتمع اولان قانى شربت شكر كبى نوش ايلدى وبومقوله معنى خواصك شايدر كه افراط محبت وعلاقه كليه يه دائر در هر عاشق كندى معشوقنه نوجهله نظر صادقى وكمال جاننه مرتبه واقف اولدى ايسه اوقدر يولنه جان بذل ايدر واكا كوره رغبت ومحبت قيلرا صحابيله پيغمبرينه متابعه ده ايسه اتباعله اهل حقيقت دخى بويله در ۞ يعنى مرشد كامل اولنلرى يولك و يولق كوجدر يلنوب بولنديغى صورتده دخى مقامنه كوره خدمتده اولق دكه مريدشاننده دكلدر خصوصا بوزمانه ده بوباب زياده مفسداولوب داخل دائره استسلام اولورآدم كورلمش وتخت قباب عزنده بومعنى مستوراولوب سرنه ايرلمامشدر (لمحرره) كابر ومجنون اولوب ايلايه باق ۞ جان كوزن آج حضرت مولايه باق ۞ نقش ايجنده جلوه كرنقاشى كور ۞ صورتى قوعالم معنايه باق ۞ باغه ناقصلر يوزينه تاايد ۞ وجه كاملدن جهان آرايه باق ۞ صدقه يل بفعله دائم خدمنه ۞ عالم سفلى براق اعلايه باق ۞ عشقله بلبل كبى اوقمانه كل ۞ دردله دل سينه كى كل نايه باق ۞ فقرله فخر ايله حق اشبوكون ۞ روز فردا دولت عظمايه باق (قنغيسى كيم بولور يدى اعتبار ۞ مالنى صويه صلاردى اوده كار) اعتبار بورادهاوطوتمق معناسنه در ومن قول العرب اللهم اجعلنا ممن يعبر الدنيا ولا يعتبرها يعنى بزى معبرد نيادن عبورايدنلردن ايله اكا اعتبار ايدوب اولوطوتنلردن ايله ۞ محصول بيت محمديه بودر كه اصحابدن هر قنغيسى كيم حضور رسولده معتبر اولسه وفخر عالمك كرشمه عنايتلرندن التفات بولسه مالنى صويه صلاردى يعنى الك بولنه بذل وخرج ايدوب افنايدركه اودخى بركاردر زيرا حق ايچون انفاق مال ايتمك آخرت كارلرندندر پس بورادهاوده لفظنى صويله جمع ايتمك اطافتندن خالى دكلدر وجائزدر كه اودون مراد آنش اوله يعنى مالنى صويه وكار وكسبنى اوده صلاردى الحاصل جميع مال وملكندن بكردى (قال الحافظ) فداى دوست نكردم عمر ومال دريغ ۞ كه كار عشق زما اين قدر نمى آيد (قنغيسى كيم

ایدرایدی اقتدا ۞ یاشنی جانینی ایدردی فدا) اقتدا اتباع ایتمك وفدا ایثار وعطا ایتمك و بذل و یرمك یقال فداه اذا اعطی فداه و بذله وانقذه قال فی انوار المشارق الفداء اذا کسر اوله یمد و یقصر واذا فتح فهو مقصور انتهی یعنی اصحابمن هر کیمکه قولا وفعلا وحالا رسول الله‌ه اتباع ایدردی اعز الاشیاء واحب القوی والاعضا اولان باش وجانی آنك یولنه نثار ایدوب کندی وجودندن ال یوردی وآنك اوغورنه مهالك ومعارکه نفسن یراغوردی (معلوم اوله که طالب حق مالندن کچمك توحید افعالك اثری وعاشق اولادندن کچمك توحید صفاتك ثمره سیدر وصادق جان عزیزندن کچمك توحید ذاتك نتیجه سیدر ۞ تکیم حضرت ابراهیم علیه‌السلام بواوج نسنه ایله مبتلی اولوب جمله سندن کذر ایلدی و بر ینه التفات ایتمدی اصحاب کرامك دخی عوامی وخواصی وارایدی هر بری حالنه کوره مراتب توحید اوزرینه یورر لردی وانلرك عوامی صکره کلانلرك خواصندن افضلدر زیرا شرف صحبت ایله شرفیاب اولمشلردر (قال علیه السلام خیر امتی القرن الذی بعثت فیه ثم الذین یلونهم) کما فی المشارق (آکاه) خبردار (محمد رسول الله) اون ایکی حرفدر (لااله الاالله) کبی وکذلك (ابوبکر الصدیق) کلمه‌لری و(عمر ابن الخطاب) ایتك همزه سیله و(عثمان بن عفان) اثبات همزه ایله و(علی ابن ابی طالب) هر بری اون ایکیشر حرفدر که اصول اسما ایله اشارت ایدر واصول عالم کونی اولان اون ایکی برجه ایما قیلور وفاطمة الزهراء وحسن وحسین سیدلرك دندانلری یله وواواطفه ایله واثنا عشر اصول عالم کون دخی بو یله در و بو صورتله اتفاقی معنالك اتحاد نه دائر در انکیچون چهاریار واثنا عشر قرب رسول ایله امتیاز بولوب خصال فاضله ایله سرفراز اولدیلر و بو مذکور دلالت ایدر که حسنین حضرتلری انبیادن اولق لازم کلسه چهاریار دخی اولورلردی زیرا بعض خواص دخی خواص نبوتله شرفیاب اولمشلردر ۞ پس اسباطدن اولق موجب رسالت دکلدر والا آل رسول اولنلرك جمله سی انبیادن اولق لازم کلور کندمك منبله سی دخی کندم اولق ایله تنظیر ایتمك صحیح دکلدر قیاس فاسددر قال تعالی (الله اعلم حیث یجعل رسالته) (لمحرره) دیمه کیم دانهای کندمدن ۞ ینه کندم بتزارزن بتز ۞ وصف زایدله کاه اولورای دل ۞ فرعله اصل بر بوله کتز ۞ رحم زدن کاور نیجه مردان ۞ قیل نظر هر زمان زن بتز ۞ ای غرقهٔ فلزم وصول وای سر فرقهٔ حلقهٔ اصول هر کیمده توحیدك حقیقتی واشارت اولنان اصولك معرفتی اولمه یوتهٔ فتاده قال اولور ونار جلالده محو کلی بولور غریقده خبر وحریقده اثر اولمدیغی کبی انده دخی وجود قالمز وشیطان ونفس معارف خیالیه یوزندن اکاظفر بولمز فان انت من هذا یا من اکب علی الجفوة والاذی (لمحرره) اون ایکی بیك دیودن کیردم برآن ایچنده ۞ اون سکز بیك عالمی کوردم جهان ایچنده ۞ یکرمی سکز منزل کچدم ایکی قدمده ۞ بتمش بیك پرده آچدم کون ومکان ایچنده ۞ صنوبری برزورق دوزدم ایکی پاره دن ۞ بحر ابن موج اورر کوردمکه فان ایچنده ۞ التوندن قلم دوزدم کومشدن لوحه یازدم ۞ یوزدرت کتابی سوزدم بر بر قرآن ایچنده ۞ درت مصحفی اوقودم برنقطه‌تك بوزنده ۞ بیك براسمی آکادم آدم جان ایچنده ۞ الهی محمدی ابو بکر وعمری ۞ سره حق بولدم عین عثمان ایچنده ۞ علی وحسن حسین سائر اما ملر دخی ۞ پرنوردر محراب علم وعرفان ایچنده ۞

نیجه اولسون معزز اول رسول	ایلدی چونکیم انی اصل الاصول
هر کا نیجه محاسن ویردی اول	حسنه شمس ضحاسن ویردی اول
زیرا کیم اصل الحقایق ایدی اول	مخزن وکنز دقائق ایدی اول
پس حبیب اولغه لایق اول اوله	مظهر رب الخلایق اول اوله
اول ایدی کندوزینه آنی یار	صکره قیلدی قاموزدن اختیار
اولینك آخرینك علمنی	باطنینك ظاهرینك علمنی
چونکه کندوا فضل اشیادرر	امتی پس جمله دن علیادرر
بیلدیروب انی معلی ایلدی	چونکیم اعلم قیلدی اعلی ایلدی
زیرا قول مولاسنه کوره اولور	الخفی اعلاسنه کوره اولور
نیتنه یله عقل الك ماهیتن	چون تصور ایده مز ماهیتن
نسنه‌لر ویردیکم ادراك ایله	بلز آنی هرکیم ادراك ایله
هم بیورمشدر رسول کائنات	کیم بکا چوق ویردی الله بینات
انبیادن چون مکمل ایلدی	انی نسنه ایله مفضل ایلدی
اول بودر که جامع ایلدی	هر کلامیی جوامع ایلدی

بودر ایکنجی که منصور ایلدی	دشمنمی خور ومقهور ایلدی
ایریشور کفاره اویله دهشتم	تاریآیلق یوله کیدر هیتم
بودر اوچنجی حمام پر یوزنی	بکا مسجدهم طهور ایتدی انی
رابعی بودر غزادن و یردی مال	یندن اوکدین اتمامیشیدی جلال
بودر بشنجی کیم ایتدی رفیع	تا اولم خلقه قیامنده شفیع
بودر التنجی کیم اول ذوالکبریا	کیم بنی کوندردی ختم الانبیا

﴿ صاحب الایات محمد مجرائی ساطعات ﴾

﴿ ناصب الرایات محمد بینائی قاطعات ﴾

(اصل الاصول) اصل الحقایق دیمکدر یعنی فخر عالمك حقیقت مجرده لری جامع الحقایق اولوب مراتب الهیه ده سر له ابتدا تعین بولان ومراتب کونیه ده اولاروحله متبین اولان انلرك ذات شریفلری وروح لطیفلری بومعنایه جمله نك اصلیدر زیرا تقدر فروع وحقایق وارایسه انلرك حقیقتلرندن ظهور ایتمشدر ابوالبشر اصل اولوب اولادلرندن تولد ایتدیکی کبی (محاسن) حسنك جمیدر علی غیر قیاس معالی علی نك جمعی اولدیغی کبی بوندن مراد ذات مرتبه سنده اصل الاصول اولدیغی کبی صفات مرتبه سنده دخی کمال ظهورین بیان ایدر زیرا کمال ظهور اوصاف حسنه واخلاق جمیله ایله اتصافدده یعنی نعوت الهیه ایله تجلیده در (حسنه شمس ضحاسن و یردی اول) یعنی ضحی وقتنك کونشی کبی فخر عالمك حسنی پرتو انداز ایلدی الحاصل ذاتنده وصفاتنده کامل بلکه اکمل قیلدی شویله کیم انك جمالنی کورن حسنه آشفته وحیران وتوالله ایرن لطفنه اسیر وعبد فرمان اولوردی (لحرره) حسنکه پروانه اولدم یانه ین یامصطفی ۞ فیضکه دانشنه یم صون فانه ین یامصطفی ۞ نیچه پرسن لیلی نك مجنون وسر کردانیم ۞ شربت فیضك ایچورا وصلانه ین یامصطفی ۞ آشنای درکه والای وصلك قیل بنی ۞ مجلسکدن نیچه پریکانه ین یامصطفی ۞ دست لطفکله دلم معمور وآبادان قیل ۞ هر طرفدن یغلوب ویرانه ین یامصطفی ۞ اولقدر ایله تجلی حقی ناچار یه ۞ وجهکی کوردکده حق صانه ین یامصطفی (مخزن وکنز دقایق ایدی اول) مخزن بالفتح ایچنه اسباب قویوب حفظ ایتدکلری یرکه خزینه دخی دیرلر جمعی مخازن کلور (کنز) مال مدفون بوراده محلی مراددر مخزن کبی (دقایق) دقیقنك جمیدر غامض نسنه معناسنه والدقیقة المسئلة المشکلة ۞ مقصود فخر عالمك مجموعهٔ اسرار الهیه اولدیغن بیاندر (مظهر رب الخلایق اول اوله) خلایق خلقك جمیدر مخلوق معناسنه یعنی رب الخلایق اولان الهك اسماوصفاتنه مظهر اول اوله بوندن قول تکری اوله دیمك لازم کلز بوکلام اهل مذاقدن چوق صادر اولشدر قال حضرت الشیخ هدایی قدس سره ۞ وجودك مظهر تام خدادر یا رسول الله ۞ ولیکن بومعنایی حقیقت اوزره فهم ایتمك کوچدر صوفیه نك اکثری بومقامده الحاده دوشوب اصحاب سامری کوسالهیه اولوهیت اثبات ایتدکلری کبی بونلر دخی طاشه اغاجه حقدر دیوب کزرلر بلی حقدر ولکن ملحدك فهم ایتدیکی دکلدر ۞ اشرف اوغلی رومیه صورر ایسك حق قنده در ۞ دیه یرکوك عرش وکرسی طوبطلوهر آره لر (هدایی) اولقدر حیرنده اولسون جان ودل ۞ قنده باقرسم افندم صانه ین ۞ بومرتبه نك دخی ایلروسنه تفریدیرلر که حق انفس وآفاقدن تقطیع ایدوب (الان علی ماکان علیه) مضمونندن واصل اولوب شهود حقیق صاحبی اولمقدر (اول ایتدی کندوزینه آنی یار ۞ صکره قیلدی قولزدن اختیار) یعنی جمله نك اوزرینه مفضل ومختار ایلدی تکیم آیات واحادیثدن شواهد کثیره ایله ثابتدر بوندن مراد حق تعالی فخر عالمی یاروهم مختار ایلدیکن بیاندر زیرا هر یار حق اولان مختار مطلق دکلدر انکچون فخر عالمدن ماعدا انبیا واولیا قرب حقده تفاوت اوزره در پس فخر عالم مختار مطلق وسائر مختار مقیددر فافهم (معلی) تعلیه دندر عالی قبیلندن معناسنه (امتی پس جمله دن اعلادرر) الامة بضم الهمزة وتشدید المیم جماعة ارسل الیهم رسول والرجل الجامع للخیر کما فی قوله تعالی (ان ابراهیم کان امة) بعض نسخده اعلا یرینه علیا دیو شمشدر اعلانك تأنیثی اولمق اوزره (الخفی اعلاسنه کوره اولور) مثلا ملوکك خواص وندماسی وزرانك خواص وندماسنه کوره ملوکدر زیرا عظیم مضاف اولان عظیم اولور وزرانك خواصی دخی سائر امراخواصنه کوره بویله در (ماهیت) حقیقت معناسنه در اصلی ماهو درجنسدن سؤال معناسنه ومائیت دخی بویله در ولکن قرب مخرج حسبیله ها همزه یه قلب اولنمشدر یعنی فخر عالمك حقیقتی تصور وفکره صغمز که عقله بیلنه پس نه عقله صغرونه عقل آنی ادراك وتصوره یده بیلور ذات باری بویله در (کما قال فی المثنوی) ذات اورادر تصور کنج کو ۞ تادرآید در تصور مثل او (بینات) علامات واضحه ودلالات ظاهره (جوامع) جامعك جمیدر یعنی کلامی قلیل اللفظ کثیر المعنی ایلدی شویله که اهم سالفنده

بر کتاب ایله کلی معانی فخر عالم برایکی کلمده جمع ایلدی و بو مقوله به کلمات کایه دخی دینلور کتب حدیثده محدثین بعضلرینه اشارت ایتمشلردر (بعدذا) کمل اولیایه دخی کلمات جامعه احسان اولنمشدر انکچون انلرك کلامن ترجمه ایدر کیمسه صدددن طشره چقمامق و کندو یانندن سوز قاتمامق کرکدر زیرا جائزدر که کلامك جمیعی خالق بذیر اولوب معانی ٔ ثوانی یه دلالت قالیه ۞ الحاصل اکر کلام نبوی و اکر کلام کمله کلمات جامعه اولدیغی اولوالالباب اولنلره کوره بلاودر پس تقریر و تحریر ده جمعیته خلل کلیه جك وجهله حرکت ایتمك کرکدر (دهشت) مصدر اولمق یقال رجل مدهوش ای متحیر (هیبت) عظمت یعنی فخر عالم ایله دشمن ارامی برآیلق مسافه اولسه ده یه دشمنك کوکلنه خوف دوشرو کندو یه حیرت ال و یروب شاشیر دی ۞ وجعل الغایة شهرا لانه لم یکن بین بلده و بین احد من اعدائه المحاربین له اکثر من شهر (پاك مسجد هم طهور ایتدی انی) الطهور اسم لما یتطهر به کالسحور والوقود و کونه اسمالله لا ینافی استعماله فی مبالغة طاهر کما قال الله تعالی فی صفة شراب اهل الجنة (وسقاهم ربهم شرابا طهورا) ای بلیغا فی الطهارة کذا فی حواشی ابن الشیخ فی سورة الفرقان یعنی حق تعالی بکا و بتم امتمه پر یوز بنی مسجد ایلدی شویله که هرنره ده وقت صلاتی ادراك ایلسه اورادە ادا ایتمك جائز در مسجد اولسون غیری اولسون امم سالفه یه ایسه کنیسه لرندن غیری برده نماز قیلمق جائز دکل ایدی و کذلك صو بولنمین برده ترابله تیمم مباح قیلدی امم ماضیه ایسه صودن غیریله طهارت ایتمك مشروع دکل ایدی پس بو یله اولمله حقدن بوامته تخفیف و تسهیل واردر (غزا) یقال غزا العدو سار الی قتالهم وانتهابهم یعنی امم سالفه غزا ایلدکلری حیوانات مقوله سی اله کتورسه لر اول حیوانات غانم اولنلره حلال اولوردی فقط انبیایه اندن برنسنه اخذ ایتمك یوغیدی و اکر حیوانات اندن غیری نسنه لر نهب و غارت ایتسه لر امتعه و اطعمه و اموال کبی کیمسه اکا وضع ید ایدوب تملك ایتمك جائز دکل ایدی بلکه جمله سن بر یره جمع ایدوب قورلردی وطرف آسماندن بر بیاض آتش پاره نزول ایدوب اول جمع اولنان اموالی یاقوب کل ایدردی فخر عالمه ایسه مال غنیمتدن مطلقا خمس وصفی الق جائز اولدی صفیه وذوالفقار کبی وامته دخی اله کتوردکلری نسنه لر حلال وملك اولدی (رفیع) عالی وشریف (قیامنده) یعنی خلق قبورندن قائم ومنتصب اولدیغی کوره (شفیع من الشفاعة وهی من الشفع ضد الوتر ومعناه ان الشافع شفیع للمشفوع له فی طلب نجاته اولزیادة ثوابه وقد سبق تفصیله والمراد الشفاعة العظمی فی راحة الناس من هول الموقف ای الشفاعة العامة للازالة من المحشر وهذا هو المقام المحمود الذی یحمده و یغبطه فیه الاولون والاخرون وله علیه السلام شفاعات اخر مذکورة فی کتب السیر (کبریا) عظمت معناسنه درحق تعالینك صفات مخصوصه سندندر (ختم الانبیاء) یعنی جمله انبیانك آخری ایلدوب انس وجنه و بلکه ملکه وحیوانات نه نبات وحجره وجمیع ذرات کائناته کوندردی انکچون طاشلر واغاجلر اکا سلام و یروب رسالتنه اقرار ایتدیلر زیرا فخر عالم حضرتلری اسم اعظمك مظهری ایدی جمیع کائناته ظاهر اولان اسماء جزئیه ایسه بو اسم کلینك تحت ضبطه سنده در پس فخر عالمك اول اسم جامع ایله ظهور تامنك مقتضاسی بودر که جمله اول اسمه توابع ولواحق اولنلر اکا اقرار ایده لرفافهم اکر سؤال اولورسه که نوح علیه السلام دخی جمیع من فی الارضه مرسل ایدی پس فخر عالمك اندن فرقی ندر جواب بودر که فخر عالم کندو زمانندە موجود اولنلره ارسال اولندیغی کبی صکره کلنلره دخی مرسلدر نوحك رسالتی ایسه زمانته مخصوصدر (قال علیه السلام فضلت علی الانبیاء بست اعطیت جوامع الکلم ونصرت بالرعب مسیرة شهر وجعلت لی الارض مسجدا وطهورا فایما رجل من امتی ادرکته الصلوة فلیصل واحلت لی الغنائم ولم تحل لاحد قبلی واعطیت الشفاعة وکان النبی یبعث الی قومه خاصة و بعثت الی الناس عامة کذا فی کتب الحدیث (الهی) وجودك دولت جان وجهاندر یارسول الله ۞ ظهورك باعث کون ومکاندر یارسول الله ۞ سنی حق جمله دن افضل یراتدی کائنات ایچره ۞ انکچون امتکده عالیشاندر یارسول الله ۞ الك رمز یمین الهدر بی شبهه عالمده ۞ دلك آینهٔ سرنهاندر یارسول الله ۞ کلامن جامع اسرار وحی آسمانیدر ۞ دهانك دائما کوهر فشاندر یارسول الله ۞ وجودك حق جمالك وجه مطلقدر حقیقتده ۞ اولوا الابصاره یومعنی عیاندر یارسول الله ۞ یانو یدر آتش جرم ۞ کناهه المدد حق ۞ شفاعت جامنه لطف ایله قاندر یارسول الله

﴿ فصل فی معراج النبی علیه السلام ﴾ قافیة الهاء

الا ای عاشق حضرت نه قیلور قیل نظر الله	بصیرت کوزیله کوزله چو و یرمشدر بصر الله
کوزکده وارمی قان قانی نیچون دوکیه سن آنی	نیچون و یرمیه سن جانی نیچون دیمز جکر الله
بوکلدی یتی افلاکك عجب وارمیدر ادراکك	یرك کوزلاری باشندن اقوبدر رصو ر الله

نیدرسین باغ وگلزاری چون ایدر باغ وگل زاری
بقا زده یقا زچاك ایدوب دی تا سحر الله

چو یوقدر بو فنا ملكك بقاسی پس بقا استه
فنا دن اوك فنا اولغل قوماسون هیچ اثر الله

اونوتدك عالم اصلی حجاب اولدی سكا فصلی
دریغا فانی دوست وصلی دیمدیمی خبر الله

كل اورمسه پاره كه پاره حبیب الاهی كور یارا
نیجه مشتاق ایدی پاره نیجه آنی سور الله

خبر ویردی رسول الله چیقوب ویردی ظفر الله
كه معراجده رسول الله چیقوب ویردی ظفر الله

زمالت چونكیم ایرشدی پس اندن صكره پیلدن
دیدیلر بر بچق پیلدن ایشت نیجه ایدر الله

خبر ویردی رسول الله كه باغشدم حرمه بن
حطیده اضطجاع ایدوب ایرشدردی نظر الله

عشاده ایردی جبرائیل سلام ایركوردی الاهدن
سنی الله او قور دیدی پیور مشدر سفر الله

طوتوب پس صدر یمی یاردی كه تا كو بكومه ایردی
چغاردی پور كیم درحال دخی دیكله ندر اول شاه

كنوردی پرلكن الثون طلو ایمان وحكمتدن
بودی پس قلبمی كیرو برنده قودی اول آكاه

كنوردی اول یراقی كیم اكا بخشدی ابراهیم
كه قدی شول قدر دیكیم فاتردن هیچی كوتاه

چو بمك استدم اكا چكندی اولدی ساكن
دیدی جبرائیل ایسم طور كیم ایردی سكا عالیجاه

كه بوندن یك سكا كیمسه ابد هیچ بنیسر در
بنوب پس قدسه یونلدم یانجه جبرئیل همراه

نه یره كیم كوزی ایرسه بصاردی آیغن آنده
كیدركن برندا كلدی صاغدن سویلدی نا كاه

كه طور غل یا محمد دیرسوزینه او یدم كتدم
صولدن كیرو برآواز كیرو دونكل دیدی نا كاه

پس اندن كلدی برعورت طونغش كلی زیتله
الن اوزاتدی دونكل كه بویكا دن دكلدر راه

نیچون كتمیه طوغرو راه چو قیغ مشدر راه الله
كیم اولدر قابل ومقبول كیم اولدر مقبل در كاه

﴿ اكا اول صفا تیله تجلی ایلدی الله ﴾
﴿ پس اندن صكره ذاتیله تجلی ایلدی الله ﴾

(الا) آكا اول ای همزه‌نك فتحیله حرف ندادر كسره اوقیان غلط ایدر وقد سبق غیر مرة (نه قیلور قیل نظر الله) یعنی الله تعالی نه صنع بدیع ونه فعل عجیب كوسترر نظر ایله (بعد ذا) لفظهٔ جلاله (الله لا اله الا هو) آیتنه اشارتدر الف حذف اولنمسه الله قالور كما قال الله تعالی (لله ما فی السموات وما فی الارض) ولام اولی دخی طی اولنورسه له اولور كما قال الله تعالی (له ما فی السموات وما فی الارض) بو اسم شریفی جمله طرق حقه اهلی مرتبهٔ ثانیه ده وردایدینور زغایت دیكدر خواص عجیبه سی واردر عالم اثبات ومقام جلوته وصوله سیبدر (بصیرت) قلب كوزینك قوتیدر (بصر) قالب كوزینك نوریدر بوراده مراد نظر قلبدر یعنی چونكه حق تعالی سكا نظر و برمشدر قلب كوزكی آچوب بصیرتله برخوش نظر ایله زیرا بوذكر اولنه جق معنی حس عینله ادراك اولنمز بلكه نظر قلب ایله بیلنور (بعد ذا) صاحب محمدیه‌نك بو بحرده اولان عنوانی زیاده لطیف دوشمشدر زیرا معراجك غایتی رؤیة الله در رؤیت ایسه بصر و بصیرته دائر بر امر در والله دره فی حسن عنوانه ولطیف تقریره و بیانه (كوزكده وارمی فانی نیچون دوكیه سن انی) یعنی اكر سنك كوزك عاشق كوزی ایسه باشنی صرف ایلدكده نصكره فان دخی اغلق كركدر ۞ پس عاشق ایسك فنی كوزكاك فانی واكر وار ایسه نیچون دوكرسن آنی زیرا درونده درد عشق اولان معشوقك بولنه هر درلو درهم ودیناری بذل ایدر ومال دكل نقد جانی بیله خرج ایدر قال حضرت الشیخ یونس امره قدس سره ۞ اغله دیرم شول كوزلرمه ۞ فان یاش دوكرلر آغ وقاره دن (نیچون و یرمایسن جانی نیچون دیمز جكرالله) یعنی دردله جكردن نیچون الله دیمزسن زمانه صوفیلری كبی دردلك یوقدر انكچون جانكه قیمزسن و بو بابده مقتضای عشقه او یمزسن الله دیمكی جكره نسبت ایتدیكی مجاز قبیلندندر (لحرره) دردله الله دین عاشقلره ۞ حلقهٔ توحیده كلسونلر صلا ۞ جانله یاهودین صادقلره ۞ حلقهٔ توحیده كلسونلر صلا ۞ قنغی دل كیم عشق حقه بنده در ۞ دائما فان اغلیوب افكنده در ۞ تا جكردن حق دینلر قنده در ۞ حلقهٔ توحیده كلسونلر صلا ۞ ذكر وفكر آتش اورر جان ودله ۞ كول اولور شرك ور یا توحیدله ۞ وار ایسه مولی دینلر دردله ۞ حلقهٔ توحیده كلسونلر صلا ۞ اغلینلر اشبو كون یارین كولر ۞ كوزلری یارین كورو ب یاشن سلر ۞ حقیادر دایله جانن كیم دلر ۞ حلقهٔ توحیده كلسونلر صلا (بكولدی یلی افلاكك عجب وار میدر ادراكك) یعنی عجب یلور میسنكه افلاك تسعه‌نك یلی بوكیلوب مقوس صورت اولدیغی دردعشقله وعشق حقله ابتلا ستدندر زیرا انلرك بحسب الظاهر جماد اولدیغی حیات حقانیه صاحبلری اولدیغن منافی دكلدر بلكه سر حیات جمیع عوالمه سار یدر جماد اولسون غیری اولسون مصراعك آخری لوم وعنایده ماقبلنه ومابعدنه تعلق واردر

﴿ فافهم ﴾

فافهم (بعدذا) افلاك تسعه بونلردركه ذكر اولندى فلك قمر فلك عطارد فلك زهره فلك شمس فلك مريخ فلك مشترى فلك زحل فلك ثوابت فلك الافلاك كه عرش اعظم دينلور فلك اخيردن ما عدالمك مضاف اليهى كوكبلردر كه هر برفلكك بركوكب نيرى مشتملدر واكا تعلق وانتسابله معلومدر ثوابتدن غيره سيارات ديرلر ثوابت دينلك بطء سيرله كوره دروالاسما و يانده ساكن نسنه يوقدر ودورايدن فلكدر كوكب دكلدر زيرا فلك اوزرنده كوكب پرتخته تك اوزرنده دقى اولنمش مسمار كبيدر مشلردر كه زمين كرويدر وسماء دنيا كه فلك قمردر يعورطه تك قشرى يعورطه يى احاطه ايتديكى كبى كرهٔ زمينى جميع جوانبدن محيط اولمشدر وفلك قمرك فوقنده اولان فلك عطارد دخى فلك قمرى بووجهله احاطه ايتمشدر وهكذا تاكه عرش اعلى كرداكرد جمله سنى قابلامشدر پس افلاك بواسلوب اوزرينه برى برى اوزره قورلمش خيمه لره بكزر كه هر برينك مقمرى ومحدبى واردر و بوهيئتله كمان كبى بيلارى بوكاشدر ايمدى صاحب ادراك اولانلر بونلرك بووجهله بيلار ينك بوكاسندن عبرت آلور وانى عبثه حمل ايتمز بلكه كندى دردعشقه مبتلا اولوب بيلى بوكادبسه جميع بيلى بكولانلرى دخى بومعنايه حمل ايدرونظر صحيح صاحبى اولور الحاصل كندويه همدرديدا ايدوب بالكز قالمز ۞ البلية اذا عمت طابت وفقيحه جمله يى كندى دردنه مبتلا بيلوب دردله خوش حال اولور وشكايتدن امساك ايدر زهى ادراك زهى حال اللهم يسرلنا مطالعة الآثار ومكاشفة الانوار ومشاهدة الاسرار ومعاينة الحق الصريح فى جميع الاقطار والاطوار والادوار (يرك كوزلرى ياشندن آقاردبرلر صولرالله) بوراده لفظهٔ جلال تعجب طريقيله ذكر اولنمشدر يعنى تعجب اولنه حق معنادركه برلرده جريان ايلين انهار وعيون برلرك كوزى ياشيدر ديمشلردر تنكيم بلوطلردن دوكلن يارانى ملكلرك كوزى ياشى اولغه حمل ايتمشلردر (تيدرسن ياغ وكل زارى) باغ باغچه وتفرجكاههٔ ديرلر رومىلر لسانندهٔ اوزم چيوغنى مشتمل اولان يرده شايعدركلزار كل لك و بنفشه زار بنفشه لك ومرغزار اوراده قوش چوق اولان يردر ۞ واردر هر كوشه ده برمرغ زار ۞ كوى پاره بكزمز برمرغزار ۞ اوكى زارزار يدنن اسم فاعلدر زار يلق ايدبجى ديمكدر وايكيجى زار كثرت معناسن افاده ايدر (چون ايدر باغ وكلزارى) زار اينكلمك وزارى ايكلدى وناله معناسنه در يعنى باغ و باغچه وكل لكى وتفرجى نيلرسن كه باغ وكل و بونلرك امثالى دخى زار يلق ايدرلسان حالله هر برينك برنسبتى و بوركدن برايكلديسى واردر (ع) بذكرش هرچه بينى درخروش است ۞ پس سنك مايهٔ ابتهاج وانبساطك اولان نسنه لر هر برى سالجه مبتلاى درد اولجق سنكه درد اهلى اولق شانكه ندر نجون بويله يى درد وفرسوده دلسن ايمدى بوعالمده جميع ذرات كندى دردلرينه مشغول اولجق سكادخى كندى نفسكك قيوسنه دوشمك كركدر باغ و باغچه لرى سيرونزهتكاهلرى دورله اضاعت عمر اينك غفلت عظيمه در يونس امره قدس سره ۞ صوردم صارى چچكه بكزك ندن صاررردى ۞ جواب و يروب ديدىكه عاشق بكزى صارار (يحيى المقى) نه سراولسون بوكيم برنقطه دوشدى كلك قدرتدن ۞ رخ جانانه زيفت لاله يه داغ درون اولدى ۞ پس بومعنايى مطالعه يه قادراولان عاشقلر عالم صورتدن منسلخ اولورلر ومايهٔ نشاط اولان تفرجى كوكلرنده بولورلر ۞ فراغت ايلدم دهرك كاندن بلبلندن هم ۞ الم چكدم بودشتك لاله سندن سنبلندن هم (نحرره) پريشان ايلدم دادن غم دهرى فراغم وار ۞ سوى جمعيتن شهردله قويم يساغم وار ۞ بكا حاجت دكل كلزار سيرين ايلك زيرا ۞ وجودمده بنم كل كبى پرتازه داغم وار ۞ بنم سلطان اقليم فنا وفقر واستغنا ۞ فلكلر كبى اوستمده قورلمش خوش اوتاغم وار ۞ عجبمى تابش محنت بكا ويرمز سه كرميت ۞ ازلدن چون سمندرنار عشق ايچره طوراغم وار ۞ نوله ايرسم فرازعرش مقصوده بوكون حق ۞ حقيقتده الم معراج معناده اياغم وار (يقارده يقارچاك ايدوب دى ناصحرالله) لسان تركيده يقه يرقاچ معنايه كلورنجانينك پرشعرنده درج اولنمشدر مثلاطاغ اتكى و يقه سى وقارشو يقه دير لرطرف معناسنه بوراده اوكى يقارله مرادطر فلر وكوشه لر وايكيجى ايله مراد كيلن لباس يقارى يدرچاك يرتقدر يرتلدى ديه چاك يرده عجم چاك شددير ودى لفظى قل معناسنه امر در ايدوب كلمه سندن منفصل يازلمق كركدر معنى بودركه برطرفده و بريا قده وحدت اختيار ايليوب دست عشقله لباس مستعارك يقاسنى يرتوب دردايله صحروفتنده وبلكه صباحه دك (الله) دى وذكرايله مقصود عشقه ودرد حقه كرفتار ومبتلا اولنلرك حالنى بيانددر زيرا انلر بوعالم صورت وسيرتدن كوزيوموب وحدت يقه لرنده چاك كريبان ايدوب دردايله الله ديرلر ۞ تنكيم صاحب محمديه كليوليده لب دريابى اختيار ايليوب خلقدن عزلت ايتمش ايدى وسكزسنه مطبوخ مقوله سندن نسنه يدى صوو يقول ايله افطار ايدردى پس مصراع مذكوره ضمنا كندى حالنى بيان واردر بعض حكايانده كلور كه بركون رابعهٔ عدويه حضرتلرينى بعض اصحابى بيره دعوت ايتديلر ودىديلركه وقت كل وكلزار وزمان انكشاف انوار وازهاردر پس حجره كزدن برايانى طشره چيقوب

آثار قدرتی مطالعه اینسه کز مناسبدر دیوالتماس ایلدکلرنده رابعه حضرتلری یونلری حجره به دعوت ایلیوب
ای یاران کلکز ایچره ده اولان کل وکلزاری وکوکل باغنده آچلن انواع ازهاری سیر ایدیکز که بوکا اصلا زوال ایرمز
و بوکالرك یوزی قطعا باد خزان کورمز دیدی ۞ واستانبولده شیخ وفا حضرتلرینی کندیلرینه منسوب اولان جامع
شریفك حرمنده برمقدار تنفس ایدوب مماشای قدرت ایتمکه دعوت ایتدکلرنده بیوردیلر که شمدی حجره دن طشره
چقمغه مجال بدن بوقدر مکر خاطر یکز ایچون بو کیجه حرم جامعه چقمغه مدار اولهجق قدر طعام تناول ایدم
دیو دفع ایلدی پس بو مقوله حکایه لردن طالب حق وراغب سر مطلق عبرت المق کرکدر که بو جام معتادن نوش
وغم دهری فراموش ایدنلره مقصوده خلوت وعزلت وچله وریاضت ایله واصل اولمشلردر (چو بوقدر بو فنا ملکك
بقاسی پس بقا استه) یعنی بقاسی اولمیان نسنه یی براق و بقاسی اولان معنایه طالب اول پس دنیا وما فیها نك
بقاسی بوقدر و بونکله بیله دردو بلاسی چوقدر بونك کلی عین دیکن وخلعتی نفس کفندر و بونك بلیلی نائل مراد
اولمزوکلنده رایحهٔ بقا بولمز بقا عالم ملکوتك صفتی و بالذات ذات پاکلك نعتیدر وانسانده دیل دیدکاری نسنه دخی
عالم ملکوتدندر پس هرکیم بو کوکلی الله کتوردیسه بقایی بیلدی وحق بولدی وفنادن قورتلدی (هدایی) یتر
اولدك فنایاغنده نالان ۞ یوری بلبل یوری دوست ایلر یته ۞ ایدوب طاوس قدسیلره جولان ۞ یوری بلبل یوری
دوست ایلر یته ۞ بو بیتلرده بلبلدن مراد بلبل جان ودوست ایلدن مراد عالم بقا ووصلت وطاوس قدسیلر ایله مراد
بو عالمه واصل اولان ارباب فنا و بقادر (فنادن اولك فنا اولغل قومه سون هیچ اثر الله) یعنی وجود عنصری ایله فنا بولوب
موت ایرشمزدن اول جمیع اثبات وتعیناتك ملابسنی اوزرکدن طرح ایله وجمله عوارض بشریه اوصاغنی وجود کدن
یوشویله که جسم وجانکدن یعنی عالم ظلمت ونوردن برپرده قالیوب مجرد پاك اولدیغك حالده عالم اصله ارش ووطن
اصلده اقرباومعارفکله کورش الحاصل نفسك ونفسکه مضاف اولان تقدر وجودات وارایسه تجلی جلال
آتشنده یاقوب حق تعالی بووجوده اصلا بقیه واثر قوماسون زیرا اثر فعله جق اولورسه فنا کلی حاصل اولمز
برزخده قالمق لازم کلور (وفی الحدیث موتوا قبل ان تموتوا (بعدذا) بوذکر اولنان معنایی الله کتورمکده زیاده
صعوبت واردر انکچون واحدا بعد واحد کسنه ذره نصیب اولمشدر دیرلر که طریق جلوتی جمیله طریق فنادر
فاما فقه یرلر زمانه ده بوطریق اهلنك دکه سنده فنای کلی دکل بلکه براثر یله مشاهده ایتدم شیخ وختدن یعنی بعض
عوارض بشریه ایله حاصل اولان فتوری وقوی واعضا کهنه لکی فنادن عد ایدرلر و بعض صورت حقده اولنلر
دخی ایاقلر ینه اسکی پشمق کیمکی و باشنه اسکی تاج قومغی فنادن صیار یو ایسه یوقلق صورتنده توهما وارلقدر ۞ پس
نفسك صفات ذمیمه سی بالکلیه محو اولدقجه انسان نیجه یوغ اولورو یوقلق سرینی نیجه بولور (هدایی) نفسه اویوب
راه حقدن طشره چیقمق بولیدر ۞ کیرو بجبهه آدك درویشه طاقی بولیدر (وقال) تصوف نفسنی پاك ایلکدر ۞
فنایه ایی خاك ایلکدر ۞ واقعات محمودیه ده مسطوردر که هدایی افندی قدس سره اثناء سلوکنده بروسه حصاری
داخلنده کندی پیری مرجع طریقت جلوتیه سلطان اهل الفنا شیخ افتاده افندی قدس سره حضرتلرینه
منسوب اولان جامع محمدیه ده صلوة ظهری ادایه وارمش ایدی وشیخ دخی جامع شریفه وعظ وتذکیر ایچون حاضر
اولمشدی بعد اداء السنه مراقبه ده ایکن کوررکه رجال الغیب بونك جسد بنی آلوب حصار دیوارینه اوزرلر
بوضربدن جسد دخی شمعهٔ عسل کبی ملایمت قبول ایدوب خمیر مانند اولور بعده بو خمیر جسدی آلوب قوریدوب
پرپرو یزن یعنی الك ایچنه قیوب اون کبی غبارین الرلر واول منخولی تکرار خمیر ایدرلر مرحوم هدایی بیورلر که
۞ کوردمکه مکر بنم طینت اصلیم اول خمیر ایمش ۞ ایمدی بوصورت امارات فنادن براثردر ۞ پس بووجود پردفعه
فنایولوب تکرار منخول اولوب خمیر اولدقجه صورت طبیعیه دن چیقمز واولکی هیولاسی اوزرینه قالوب تأثیر
اولنمامش بیان اغاجی کبی اوکوب بتمز ۞ ای وصلت حفه هوسناك وای طریق عشقده جست وچالاك انسان بو معنایی
طریقسز کثرت سیاحتله بولرسن ۞ تنکیم بعض سیاحان اضاعت عمر ایلیوب تحصیلسز قالورلر زیرا بالکز سحر اتورد
وجهانکرد اولق بو معنایه وصولی موجب دکلدر وکذلك طریقسز تکیه لره ومشایخ قبولینه کثرت تردد ایله
دخی اولمز بلکه اسبابنه مباشرت لازمدر ۞ الاستعداد من اهل الرشاد وان کان اصلا عظیما فی نیل المراد الا ان حسن
الاعتقاد مع مباشرة الاسباب یسهل الامور الصعاب و یوصل الی رب الارباب والله مفتح الابواب والهادی الی
سبیل الصواب ۞ معلوم اولهکه نیجه لر شراره فشان ناثرهٔ ضلال وصاعقه انداز اختلال نسا ورجال ودیلاری
الفاظ فاحشه صندوقی والری تعدی وتجاوز اوقی اولوب کلب سلوقی کبی جانان اوچورمغه یلرلر وخلقك
قانن ایچوب اتی یمکه دیش یلرلر بو یله ایکن قطبیت وصوفیلق دعواسنه دوشمشلردر هیهات واین الثری

من خواص السلطان والوزير ۞ واين الاعمى الخابط من السالك البصير (لمحرره) بيلمنلر يوغى وارصانوب كزر ۞ اغيارى كتديه يارصانوب كزر ۞ فقروفنايوان اكلياتلر ۞ دوكلوب سوكلك عارصانوب كزر ۞ وارلغك ضررين بيلين كشى ۞ يوقلغك نفعنى ضارصانوب كزر ۞ نفسنك يوكنى يوكلمين كشى ۞ صلاح وتقوايى يارصانوب كزر ۞ حقيا هدايت يولين آدم ۞ شيطان كبى نورى نارصانوب كزر (اوتندك عالم اصلى) معلوم اوله كه حقايق كونيه نك جله سى حقايق الهيه نك فرعيدر وحقايق الهيه ده اصل الاصول اولان ذات حقدر كه جله نك مرجعيدر كما قال الله تعالى (واليك المصير) اى اليك الرجوع بعد الفناء مطلقا سواء كان بالانسلاخ اختيارا حال الحيوة او بالانسلاب اضطرارا حال الممات جعلنا الله واياكم ممن مات بالاختيار قبل الموت بالاضطرار (حجاب اولدى سكا فصلى) حجاب پرده وفصل آيرمقدر يعنى حق تعالى سنى عالم اصلدن آيروب عالم فرعه دوشورب بوقدر تعينات علويه وسفليه پرده لرندن تدريجله كچوروب عالم انسانه كتوردى وبو مراتب متفاوته واطوار مختلفه سكا حجاب اولدى دنيايه كلن طفل نطفه تعينندن غافل اولديغى كبى سن دخى تعين اولدن غافل اولدك (در بغافانى دوست وصلى ديمديمى خبر الله) دريغ حسرت ودرد وآه يعنى حق سنك ذاتكى تكميل ايچون عالم اصلدن فصل ايتديسه دوست وصلنك فكرنى دلدن چيقاردى يابلكه سكا خبر كوندروب سنى سراى وصلنه دعوت ايلدى وطريق وصولى كوسترووب موانعى بر بر سو يلدى پس سكا كرك اولان بودر كه بوايشى بارينه قويوب بوكون دعوته اجابت ايده سن ودوستدن يكا آياق آياق كيده سن قال الله تعالى (والله يدعو الى دار السلام و يهدى من يشاء الى صراط مستقيم) وقال الله تعالى (قل هذه سبيلى ادعو الى الله على بصيرة انا ومن اتبعنى) (لمحرره) سعى ايدر عاقل اولان قومز بوايشى بارينه ۞ وارايكن فرصت بوكون لايدار يشور بارينه (كل اورمه ياره كه ياره) يعنى دردك اوزرينه دردقاعمه ويولدن طشره چيقوب كتمه بلكه يول يقين ايكن كرى يه دون (هدايى) قورتارمنجه ياره دن ۞ دل قورتلورمى ياره دن ۞ يعنى حكيم مطلق اولان حق شفاوصحت ويرمدكجه كيمسه مرض باطن دردندن قورتلز (يونس امره) بودم ياره مى سلدم ۞ يارم كيمدندر يلدم ۞ بكا يارمك قيوسى ۞ ياره قيوسى دكل ۞ ياره بى يوبوب سلمكدن مراد باطنى اخلاق رديه دن تطهيردر واعظمها الكبر والباقى من فروعه (حبيب الهى كور يارا) يارادە اولان الف خطاب وندا ايچوندر اى ياردەكدر ولكن ماقبلنه ومابعدنه تطبيق ايچون اشباع اولنمامق كركدر (نجه مشتاق ايدى يارە نجه انى سورالله) ياردن مراد الله تعالى در يعنى حبيب الله الهى والله حبيب الهى نجه سوردى ويرينه نجه مشتاق ايدى فكرايله وسن دخى حبيب بولنه كيروب معراج معنوى ايله شرفياب اول وفرقدن قورتلوب حقه قربت ووصلت بول (اصحاب) صحبك وصحب دخى صاحبك جميدر صحابى فخر عالمى كوروب صحبتنه داخل اولانه درلر (معراج) سيأتى تفصيله (ظفر) هوالفوز بالمطلوب (رسالت چونكيم ايرشدى پس اندن صكره ير يللدن) معلوم اوله كه حفاظدن ابونعيم اصفهانى ضبط ايتديكى اوزره فخر عالمه اوتوزدرت كره معراج واقع اولمشدر بريقظه ده جسدايله وماعداسى روح ايله كيمى منامده وكيمى انسلاخده كيمى نبوتدن اول وكيمى صكره پس اول معراج كه يقظه حالنده جسدوروح ايله معا واقع اولمشدر كه (سبحان الذى اسرى بعبده) انى ناطقدر انك وقتنده اختلاف اولنمشدر صاحب مجديه اختيار ايتديكى اوزره رسالتدن برسنه ويا بريچق سنه صكره اكثر علما ترجيح ايتديكى اوزره رسالتك اون ايكنجى سنه سنده هجرتدن برسنه مقدمدر والعلم عند الله تعالى (خبر ويردى رسول الله كه باغشدم حرمه نى ۞ حطيمده اضطجاع ايدوب ايرشدردى نظر الله) مذكوردركه حجر اسود جنتدن اخراج اولندبغى زمان بر ياقوت شمشعه انداز ايدى كعبه ده محلنه وضع اولندقده ضياسى نره يه دك بالغ اولديسه حرم اولدى پس مدينه طرفندن حد حرم اوچ ميل وطريق عراقدن يدى وطريق جعرانه دن طقوز وطريق طائفدن يدى وطريق جده دن اون ميل يردر احرام ايچون تعيين اولنان مواقيت خمسه فناء حرم در حرم دخى فناء مسجد حرام ومسجد حرام دخى فنا بيت الله در پس حضرت كعبه نك اطرافنه مسجد حرام والمك وراسنه حرم والمك غايتنه ميقات دينلور ولكن جله سى حرم در كعبه ذات الهيه يه ومسجد حرم صفاته وحرم افعاله وخارج حرم آثاره اشارتدر بركيمسه قصد مكه ايلسه زيارت ايچون اولسون وياغيرى برمصلحت ايچون اولسون ذكر اولنان مواقيتدن ايچرو احرامسز كيرمك جائز دكلدر زيرا محل تعظيم مساجد وحضور اهل دل بوكا قياس اولنوب ادب ظاهر وباطن رعايت اولنمق عوام وخواصك ذمتنه فرض كبيدر مثلا بركيمسه نمازايچون مسجده ويازيارت ايچون براهل دل مجلسنه وارمق استسه ادب ورعايت ايدوب عمامه سن وخفتن وفراجه سن تلبس لازمدر (حطيم) قال فى القاموس الحطيم حجر الكعبة انتهى والحجر بالكسر ما احاطبه الحطيم مما يلى الميزاب من الكعبة كما فى حواشى سعدى

المفتی وسمی حطیما لان جدره منکسرة عن مساواة الکعبة وحجرا لانه حجر عن الکعبة بحیطانه کما فی شرح المشارق لابن ملک (اضطجاع) یقال اضطجع ای وضع جنبه بالارض والاضطجاع یر بهلوخفتن یعنی یاتی اوزرینه یاتوب اویومق (بعدذا) صاحب محمدیه صحیحینده مذکور اولانی اخذ ایدوب اضطجاعی حطیم کعبه ده اولغه حمل ایتدی ولیکن بعض علماء فخر عالمك عمی ابوطالب قزی امهانی خانه سنده اولغه ذاهب اولمشلردر کما قال المولی الجامی ۞ چودولت شد زبد خواهان نهانی ۞ سوی دولت سرای امهانی ۞ به پهلو تکیه بر مهد زمین کرد ۞ زمین را مهد جان نازنین کرد ۞ وسلیمان چلبی دخی مولدنده بونی اختیار ایتمشدر کما قال ۞ بردوشنبه کجه سی تحقیق خبر ۞ لیلة قدر ایدی اول کجه مکر ۞ ناکهان اول کجه ایچنده رسول ۞ امهانی اوینه ایندی نزول ۞ قالوا انه علیه السلام ولد یوم الاثنین وبعث یوم الاثنین واسری به لیلة الاثنین وخرج من مکة یوم الاثنین ودخل المدینة یوم الاثنین وانتقل من الدنیا الی العقبی یوم الاثنین یقول الفقیر اعل سره ان یوم الاثنین اشارة الی التعین الثانی الذی هو مبدأ الفیاضیة ونظیره الباء فکما ان الباء من الحروف الهجائیة له التعین الثانی ولذا وضع فی المرتبة الثانیة فکذا یوم الاثنین فکان الالف ویوم الاحد بمنزلة تعین الذات والباء ویوم الاثنین ای تعینهما بمنزلة تعین الصفات فافهم (عشاء) قال فی القاموس العشاء من المغرب الی العتمة یعنی وقت مغرب دن یتسو وقتنده وارنجه عشاء دیرلر ۞ معلوم اوله که معراجدن اول نماز فرض دکل ایدی ولکن فخر عالم یتسو وصباح وقتنده ایکیشر رکعت نماز قیلردی پس اول کجه عادتلری اوزره یتسو وقتنده ایکی رکعت نماز قیلوب بعده اضطجاع ایدوب خوابه وارمشلر ایدی جبرائیل علیه السلام کلوب ایقاظ ایلدی (کما قال المولی الجامی) دلش بیدار چشمش درشکر خواب ۞ ندیده چشم بخت این خواب درخواب ۞ درآمد ناکهان ناموس اکبر ۞ سبکرو تر ازین طاوس اخضر ۞ برومالید پر که ای خواجه برخیز ۞ که امشب خوابت آمد دولت آنکیز ۞ برون پر یکزمان زین خوابکه رخت ۞ تو بخت عالمی بی خواب به بخت (سفر) بفتحتین قطع المسافة وهو ضد الاقامة والحضر (دنوب پس صدری یاردی که تاکو یکومه ایردی) یعنی جبریل اشارت ایلیوب یوغز چقوردن سره یه وارنجه منشق اولدی دیمکدرز یرا خرق عادت طریق ایله اولغله آلته محتاج دکل وسیلان دم دخی یوغیدی وفخر عالمه دخی اصلا الم کلدی (بعدذا) بعض علما فخر عالمه بش دفعه شق صدر واقع اولدی دیمشلر ۞ ولیکن ارباب کشف اراسنده شایع اولان اوچ عدد در اولکیسی دایه زنی حلیمهٔ سعدیه یانده بش یاشنده ایکن واقع اولمشدر بو دفعه ده حظ شیطان اولان قان پاره اخراج اولنوب طرح اولنمشدر ۞ ایکنجیسی قرق یاشنه بالغ اولدقده اولمشدر تا که تبلیغ رسالته تحمل کلوب خاتمان دهرك اوضاع ناشایسته سنی هضم حاصل اوله ۞ اوچنجیسی المی ایکی یاشنه کیردکده معراجدن واقع اولمشدر تا که حقله مناجاته انشراح صدر وانفتاح دل حاصل اولوب اسرار معراجه تحمل کله (کتوری پرلکن التون طوا ایمان وحکمتدن) حکمتدن مراد علمدر یعنی پرالتون لکن وپرپیولهٔ طاس کتوردیکه ایچی ایمان وحکمت طولی ایدی ۞ اکر سؤال اولنورسه که ایمان وحکمت معانی قیمتدار پس لکنه نیچه کیروب لکن انکله طولر جواب بودر که بلی اکر معنادر فاما جسم صورتنده تمثل ایتمشدر تفکیم طالب العلم واقعه سنده سودا ایچنه عسله تعبیر اولنور پس علم اکر چه معنادر ولیکن سود صورتنده ظاهر اولوب قدح وکاسه ایچنه کیرر ایمان دخی بو کا قیاس اولنه ولکن التون اولدیغی دلالت ایدوکه فخر عالمه وپریلان ایمان وعلم حقیقت مرتبه سندن ایدی زیرا التون قیمت جهتندن ارفع الاجساد السبعه اولدیغی کبی حقیقت ایمانی وعلمی دخی شریعت ایمانی وعلمنك فوقنده در ۞ حقیقت علمنك بحرین نه بیلسون هر طهارتسز ۞ که جبریل امین اوچمز بودریانك کنارندن (یودی پس قلبی اندی) حلیمهٔ سعدیه یانده ایکن واقع اولان شق صدرده قلب شریفلری غسل اولنمش ایدی فاما بو دفعه بروجهله دخی زیاده تصفیه ایچون غسل اولندی وبنه محلنه وضع اولندی (براق) براق تسمیه اولنمق شدت بریق ولمعان ویازیاده سرعتدن اوتوریدر فهو کالبرق الذی یلمع فی الغیم (کما قال المولی الجامی) بسیج راه عزشت کردم اینك ۞ براق برق سیر آوردم اینك ۞ نه دست کس عنان او بسوده ۞ نه از پای رکابش کشته سوده ۞ مولانا جامی بیتندن منفهم اولور که براقه فخر عالمدن غیری کسنه بنمدی ولیکن اکثر علما حضرت ابراهیم علیه السلام هرسنه ایکی اوزرینه یتوب حج ایدردی دیمشلر وبلکه بعض روایاتده جمله انبیانك مرکبی اولغه ذاهب اولمشلردر پس براقك فخر عالمه اختصاصی سرعت سیروغیری خواصی ایله در یمشلردر که صاری کل براقك ترندن وبیاض جبرآئیلك ترندن وقرمزی فخر عالمك ترندن خلق اولندی بعض حفاظ اکرچه یونك موضوعیندن ذاهب اولمشلردر ولیکن صحیح دکلدر زیراکل تا اصلده فخر عالمك نوری ابداع اولنان جوهردن خلق اولنمشدر پس شب معراجدن اول عالمده کل اولیاء لازم کلرفاما اول کجه ده بطریق الاکرام فخر عالمدن وجبریلدن وبراقدن کل خلق اولندی

تاکه درزی صنایع اولیه تکیم حضرت حوا تك کوزی یاشندن انجو خلق اولندی مع هذا اندن اول عالمده انجوا ولمغی مناقی دکلدر (کوتاه) قصه دیمکدر یعنی فوق الحمار ودون البغل بردابه ایدی (وفی الحدیث اوتیت بدابة هی اشبه الدواب بالبغل) قال صاحب المشرق الحکمة فی کونه علی هیئة بغل ولم یکن علی هیئة فرس التنبیه علی ان الرکوب کان فی سلم وامن لافی خوف وحرب اولاظهار الایة فی الاسراع العجیب فی دابة لایوصف شکلها بالاسراع فانه کان یضع خطوته عند منتهی طرفه (چوبمك استدم اکاچکندی اولدی ساکن) سرکشلکنك حکمتی بوایدیکه فخر عالمدن قیامت کونندہ شفاعت استدی فخر عالم دخی شفاعتنه ضامن اولوب اندن صکره ساکن اولدی کافی ربیع الابرار (عالیجاه) عالی مرتبه وحرمت وعزت (قدس) بیت مقدسی مشتمل اولان شهرك اسمیدر که (ایلیا) دخی دیرلر قال فی القاموس ایلیاء بالکسر ویقصر مدینة القدس (همراه) بولداش (نه یبره کیم کوزی ایرسه بصردی آیاغن اندہ) کوزایله بصر لفظنی جمع ایتمکده لطافت اولدیغی خی دکلدر یعنی یراقك اوصافندن ایدیکه کوزی ایردیکی یره ایاق بصردی ویرایله کوك آرامی اکابرآدم اولوردی زیرایردن کوك کورینو رفافهم (عورت) العورة کل مایستحیی اذا ظهر (وفی الحدیث المرأة عورة جعلها نفسها عورة لانها اذا ظهرت یستحیی منها کما یستحیی من العورة اذا ظهرت قال اهل اللغة سمیت العورة عورة لقبح ظهورها ولغض الابصار عنها مأخوذة من العور وهو النقص والعیب والقبح ومنه عور العین والکلمة العوراء وهی القبیحة کذا فی فتح القریب (طوتمش کلی زینتله) یعنی دنیاده حق تعالینك زینت ایچون خلق ایتدیکی اشیانك جمله سی ایله تزین ایلمش قوللرین ویوزین آچوب کندنی عرض ایتدی (هدایی) سحرایله طوتادوب کندین ✪ میدانه صالوب سمندن ✪ عالمه مختت کندن ✪ صالان دنیادکلیسن (راه) بولدر (نیچون کتیه طوغری راه که فیعز مشدر راالله) یونده اشارت واردر که طالب حق اولنلر طلبلرنده صادق اولیجق بویولده صاغ وصوله التفات ایتمزلر وبولدن طشره کتمزلر یراطوغری کتمین سالك منزلی بولماز واکا وصلت قپوسی آچلمز (هدایی) قوللك کاهندن رحمتك چوقدر ✪ طوغریلوب کلنه قپوك آچقدر ✪ یعنی قپوآچلمق طوغریلوب کلنه دراکریلوب کلنه دکلدر زیرا اکریلوب کلان نه قپویی بولورونه اکاقپوآچلورپوسوزغایت عیقدرزیرا اکریلك نه ایدیکن بیلك زیاده کوجدر (کیم اولدر قابل ومقبول کیم اولدر مقبل درکاه) درکاه ایشك آستان معنا سنه وقپواوکی یعنی بنی آدمك وسائر موجوداتك کاملاتنه قابل ومستعدی وعند الله مقبول ومقبل درکاه عزتدر مقبل اقبال ایدیجی دیمکدر مدبرك ضدیدر (بعدذا) حقك درکاهی اولمق تمثیل طریقیله درویاخود عالم علوی وعرش اعلی اکادرکاه کبیدرکما قال الله تعالی (وسع کرسیه السموات والارض وقال الرحمن علی العرش استوی) فافهم ولاتکن من المشبهة والمجسمة فان الحق تعالی منزه فی ذاته مقدس فی صفاته منفرد فی کاله متوحد فی اظهار آیاته (اکااول صفاتیله تجلی ایلدی الله) تجلی انکشاف وظهور معناسنه در صفاتله تجلی ایلمك اولان کسنه نك ذاتنده اول صفاتنك آثاری ظهور ایتمکدر (پس اندن صکره ذاتیله تجلی ایلدی الله) زیرا تجلی ذات جمله نك فوقنده درمعلوم اوله که اسماء حسنی اوچ قسمه منقسم درا ولکیسی اسماء ذاتدر اسم (الله) واسم (حق) کبی وایکنجیسی اسماء صفاتدر اسم (حی وعلیم) کبی واوچنجیسی اسماء افعالدر اسم (خالق) واسم (رزاق) کبی وبو اسمانك جمله سندن واصل حق اولنلرك حظ ونصیبی واردر انکچون (تخلقوا باخلاق الله) وارد اولمشدر وذات عروجامو خروزولا مقدمدر زیرا قولك ذاتنده ظهور ایتدن ابتدا اسماء افعال آثاری وثانیا اسماء صفات انواری وثالثا اسماء ذات اسرار یدریوفاتمام اولوب عالم بقایه عود ایتمکه مرتبهٔ ذاتدن صفاته واندن افعاله نزول ایدر پس فعال مطلق الله تعالی اولدیغنی بیلوب مقتضاسیله حرکت ایتمك تجلی افعال آثار ندندر ✪ مثلا برکسنه یی پادشاه نفی بلد ایلسه اکراول کسنه یونك صور تندن معنا سنه انتقال ایدوب پادشاه حق اندہ برقله بکز دوکن بیلوب انك یوز ندن لوح وجود ده منقش اولان صور مختلفه حقك فعلی اولدیغن اکلایوب پادشاهی ذم ایتمك دکل بلکه بوخصوصده اکامدح وثنا ایدوب بوایش کندینك غیره اولدیغی صورتده کوجمدیکی کبی کندی نفسی حقنده دخی جزع وفزعه دوشمزسه توحید افعاله مظهر اولدیغی ثابت اولورو الابنم کبی مقلد اولوب هرطبانجه دن طفل آسا اغلیوب کزرسه یومقامك محققی اولماز (قال الله تعالی ان الدین عند الله الاسلام) وفیه اشارة الی ماذکرنا والله الهادی وهرصفتك حقیقتی ایله متحقق اولان الله تعالی یی اکلایوب بوعلمده شهود صاحبی اولمق تجلی صفات انوار ندندر مثلا صوده محیی صفتی اولمق ونباتاتده رزاق صفتی اولمق وانساندہ علم وجمله ذی روح وانلرده حیات صفتلری اولمق حق تعالینك بوصفتلرله اول مظاهر ده ظهور ندن اولدیغن بیلسه وجمله صفات کائناتی حقه نسبت قیلسه ووجودنده سمع وبصر وبونلرك امثالی صفات حق اولدیغن اکلسه توحید صفات تجلیسنه مظهر اولدیغی ظاهر اولور وتقابل اسمادن حاصل اولان نقدر اوصاف

متضاده وارایسه جمله سنی هضم ایدوب کمال اهلی اولدیغی باهر اولور وبوجمله دنصکره حیوان ناطق معناسی افراد ناسده صورت بولوب بحسب التشخص متعدد اولدیغی بحسب الحقیقة اول معناده اتحادی مانع اولدیغن بیلدیکی کبی بوقدرلی حساب مخلوقاتك تعدد اشخاصی دخی اتحاد ذواتی منافی اولدیغن بیلوب الواحد لایصدر عنه الا الواحد مفهومنجه امر واحد اولان فیض وجوددن حجاب کثرتی رفع ایدوب (لاموجود الاهو) سرنه واصل اولورسه ساغر تجلی ذاتدن شراب وحدت نوش ووجود واحددن غیریی فراموش ایدوب (ع) قنده باقسم کوزیمه صورت رحمان کورینور ۞ مقاله‌سی ایله زمزمه پرداز اولورو توحیددده تجرید ونجریددده تفرید بولورافعالی صفاته وصفاتی ذاته الحاق ایدوب (الان علی ماکان علیه) موجبنجه کثرتدن قورتلور وحق وعبدنه سرایدیکن بیلور وبو مقامك دخی تفصیلی واردر محلنده کلور (الهی) کل عالم معنایه معراج ایده کورمعراج ۞ عزم ایله اوادنایه معراج ایده کورمعراج ۞ واراول اولو درکاهه ایرقرب شهنشاهه ۞ هردمده سن الیه معراج ایده کور معراج ۞ حق جذبه‌سن عاشقلربولده براق ایلر ۞ بولدکسه اوحالی کرمعراج ایده کور معراج ۞ یوعالم فرشی قو اول عالم عرشی قو ۞ باص ایاغکی یاهو معراج ایده کور معراج ۞ طوت دعوت رحمانی کیربولنه بول آنی ۞ قوحق تن وجانی ۞ معراج ایده کورمعراج ۞

پس اندن قدسه کلدم دیرکوزکدی مسجد اقصی
براقی یغلدم دیدی نه یوردی ایشت اول شاه

یوکزاقصی یه کیردم بن ایکی رکعت نمازایتدم
دیدم یا جبرئیل بکا چوق یرمشدر نوال الله

﴿رسم مسجد اقصی﴾

کلورکن برندا ایردی صاغمدن پس نه اوندراول
دیدی الحمدلله کیم کتورمدی زوال الله

اکرطورسك قوامت یهودیلراولیسردی
بحمد الله که صفلادی کبرواول لایزال الله

دیدم که بردخی آواز صولمدن کبروایشتدم
دیدی الحمدلله کیم ایرشدرمز ملال الله

اکرطورسك قوامت نصاری اولیسردی
واکن صفلادی حقا کبراول لامثال الله

دیدم کلدی بوکزعورت ندا ایتدیکه دون کیرو
دیدیکیم صفلادی کبرو ایرمدی وبال الله

که اول دنیا ایدی کلدی کوزکدی سکا عرض اولدی
ولی فضل ایتدی بیلدردی باغشلادی منال الله

اکرطورسك قوامت اوادردی اهل دنیا هب
ولی لطف ایدوب ایرکوردی بولاره خوش خصال الله

پس آندن دیدیکیم بکا کنور دیلر ایکی کاسه | بکا عرض ایلدی آنی کیم ایدم امتثال الله
یرنه خمر وار ایدی یرنده سود ایدی آنك | مروق صافی قیلندی یتشدردی زلال الله
دیدی پس بکا جبرائیل ایکیسندن برین ایچکل | که قبلدی خاص فیضندن سکا چون اتصال الله
پس الدم بن سودی ایچدم دیدی بکا که خوش واردك | بو لیسرامتك اسلام و بر یسر دروصال الله
اکر خمر ایچسه دك امت اولیسردی غوایه | ضلالنده قالیسردی قیلوردی آنی انفصال الله
بو پرده سیره اهلندن روایت ایتدی راویلر | که قدسه ایتدی استقبال قو پیغمبرك جانی
ملائکدن مقربلر قو کلدیلر اجلاله | چوبدره قارشو کوندردی کواکبله هلال الله
کوزل یکت مثالنده کلوب کورشدی پس اسلام | پس اسلام بوریدی اول بیوردی ذوالجلال الله
انکچون دعوت ایتدیکیم حبیبی سرایینه | کا انجه نظر ایله نه دیرکور ذو الکمال الله
بو کانا طفدر رقرآن کیم ایندردی آنی سبحان | کرك کیم عرض ایده اکا جمالن ذوالجمال الله
که سبحان الذی اسری بیور مشدر تعالی الله

﴿ اکا اول صفاتیله تجلی ایلدی الله ﴾
﴿ پس آندن صکره ذاتیله تجلی ایلدی الله ﴾

(مسجد اقصی) قدس شریفده اولان بیت مقدسدر اقصی ابعد یعکدر اول وفتده انك وراسنده مسجدا ولیوب کعبهٔ مکرمه یه کوره ابعد المساجد اولغله اقصی تسمیه اولندی وباخود یردن ابعد و کوکه اقرب دیمکدر کافی ربیع الابرار زیرا بعض روایاتده کلمشدر که یرك الثی بوکسکی بیت المقدسدر که صاکر یرلردن کوکه اون سکز میل مقداری اقرب در وبعض روایاتده جمله یرلرك بوکسکی مهبط آدم علیه السلامدر که ارض هندده سرندیب شهرنه مضاف اولان طاغك ذروه سیدر امام سهیلی کتاب التعریف والاعلامده یازر که بیت مقدس بیت حرامدن قرق سنه مؤخر وضع اولنمشدر حضرت اسحاق علیه السلام بر کیجه عالم مثالده کوردیکه بیت مقدسك برینه بر تردبان نورانی وضع اولنوب ملائکهٔ کرام اوتردباندن آسمانه عروج ایدوب ینه اندن زمینه نزول ایدرلر بیلدیکه او یر بر محل متبرکدر پس اورایه اثر مسجد ایلیوب آنی متعقب قیلدی صکره داود علیه السلام بناسنه مباشرت ایلیوب هرچند که دقت ایلدی بنا طومیوب یقلدی حق تعالی وحی ایلیوب زحمت چکمه یاداود زیرا انی سنك طاهر الیدمن الدماء اولان فرزندك سلیمان بنا ایتسه کرکدر بیوردی حضرت داود علیه السلام دخی یارب اکر خو تریزلك ایتدمسه ده ینه سنك امرکله غزا ایلیوب عروق کفاری کسدم دیدی وحی الهی کلدیکه یاداود فانی دوکدوکك کفار ایسه ده هله بنم قوللرم دکلیدرلر پس یو مسجدی خونریز اولدیغك بنا ایده مز بیوردی (لمحرره) هب سنك اسمکله پردر عالم هزده هزار ۞ یاالهی سر اسمادن خبردار ایلکل ۞ هب سکا قولد رحقیقتده جهانده هرنه وار ۞ یاالهی قولفکله سن یرز یارایلکل ۞ هب سنك فیضکله بولشدر وجودی کائنات ۞ فی الحقیقة جمله یه ساریدر سر حیات ۞ هب سنکدر مؤمن و کافر بوذات و بوصفات ۞ کرسن انلاری یو کون یار و کر اغیار ایلکل ۞ لطف وقهرك مظهریدر عالم کون وفساد ۞ هب جمالیله جلال آثاریدر یوکجه عباد ۞ حق یه یلدر یوسری حاصل اولسون هرمراد ۞ بلبل جانی کل توحیدایله زار ایلکل (یراقی یغلدم دیدی) یعنی بیت مقدس قیوسنده انبیا علیهم السلام دوابنی ربط ایلدیکی حلقه یه یغلدی یاخود جبریل اول قیوده واقع اولان حجری حلقه هیئتنده دلوب اکا یغلدی ۞ سؤال اولنورسه که یراقی ربطه حاجت ندر زیرا جبریله وفخر عالمه مسخر در وهم دواب جنتدن اولغله سر کشلك شائبه دکلدر ۞ جواب بودر که ربط دابه وحلقه خلقه آیت اولمغیچون ندر انکچون بطا رقه وخدام ایرته سی کون اثر مشاهده ایلیوب کتب قدیمه دن ضبط ایتدکلری اوزره او کیجه ختم النبیین حضرتلرینك معراج ایتدکلرین بیلدیلر (نوال) عطا واحسان معناسنه درکمی ناولی دیدکلری نولدن غلط در نول کینك اجرتی وعطاسیدر (یهود) یقال هاد یهود اذا دخل فی الیهودیة ویهود من هاد بمعنی تاب سموا بذلك لما تابوا من عبادة الاوثان والجهل کذا فی التفاسیر یعنی اکر توقف ایدوب اوصدانك صاحبنه التفات ایتسك امتلك اکثری یهود اولوب توراتایله عمل ایدردی (لایزال) ایدملریزل ازله کوره در (ملال) تألم انفعال کافی اللغة النعمشیة (نصاری) کان المسیح علیه السلام من قریة یقال لها ناصرات فسموا باسمها ثم جمعه العرب علی نصاری نحو سکران وسکاری وفیه وجوه اخر مذکورة فی التفاسیر یعنی اکر اوندانك صاحبنه میل ایسك امتلك اکثری نصرانی اولوب انجیل ایله عمل ایدردی (بعدذا) صاغ صولدن

مقدم اولغله عیسی دن مقدم اولان حضرت موسی یه منسوب اولان داعی یهودلك صورتی صاغ طرفده وعیسی یه منسوب اولان داعی نصاری تك مثالی صول طرفده ظاهر اولدی و بردخی لایح اولان بودر که نصاری ایمانه یهوددن اقربدر پس نصاری صول طرفده اولغه وجه بودر که صول حقیقتده صاغدر انکچون امام جماعته استقبال ایتدکده صولی صاغ اولور وقطب وجودیو نشانه دن انتقال ایتدکده یرینه صول طرفده اولان افرادن نصب اولنور فافهم (اتاالولی الناس بعیسی ابن مریم) اسرارندن بریسیده بودر فتأمل القرب الزمانی والقرب الرتبی (الامثال) جمیع وجوهله مثل وشبیهی یوق (وبال) ضرر وزیان (بعدذا) دنیاجوان اسلو بنده کورندیکی معناسنه نظر ایله در فاما صورتده کهنه در تکیم آدم علیه السلام خلق اولندقده دنیا اکا خطاب ایلیوب تروتازه لکم کیدوب پیر اولدیغم زمانده کلدك یا آدم دیدی پس بوصورتده دنیا ایله مراد پیر یوزنده اولان آثار درز یرا آثار تنزل اوزرینه در فاماهر عصرده اکا محبت جوان اولوب قوت بولمقده در (لمحرره) در یغا راه حقدن سالکانی آزدیرن دنیا ۞ بودکلو عمرله نفس الامرده آزطورن دنیا ۞ یوزیمه غفلت اهلینك برایکی کون کولوب آخر ۞ سرای سورایکن ماتمه آنی بوزدیرن دنیا ۞ قرارین سلب ایدوب اهل هوانك آسمان آسا ۞ جهانی کوشه کوشه غفلت ایله کزدیرن دنیا ۞ بودکلو پیرایکن انواع زینت عرض ایدوب خلقه ۞ دل نادانه کندن تازه وترسزدیرن دنیا ۞ سکادو یردیکی آخر کفندر قبل حذر حق ۞ بوخلقك بولرینه چاه محنت قازدیرن دنیا (منال) انسانك نائل اولدیغی نسنه در مال اولسون مرتبه اولسون اصلده ایرشمك معناسنه در فلان نسنه عزیز المنال در دیرلر اکا وصول مشکلدر دیمکدر (خصال) خصلتك جمیدرخوی معناسنه (کاسه) چنق (کیم ایدم امتثال الله) یعنی الله امرنه اطاعت (خمر) سکر ویرن صوزه دیرلر اوزم صوبی اولسون غیریسی اولسون وهومختار القاموس سمیت لانها تخمر العقل وتستره (مروق) میمك ضمیله صافی سوزلش نسنه تفسیر کلام مروق وصافی قیلمشدی دیمکدر پس صافی مروقك عطف تفسیری اولور (زلال) حرارت دفع ایدن طتلو وصوغوق صودر وقدسبق تفصیله بوراده سودی صفوته ودفع حرارت ایتمکده زلاله تشبیه واردر (که فیلدی خاص فیضندن سکاچون انصال الله) یعنی حق تعالی فیض خاصندن بوخمر ولینی سکا کوندروب اولاشدردی بوندن مفهم اولور که اول کلان خمر ولین دنیوی دکل ایدی بلکه جنتدن ویاقدرتدن حاصل اولش فیض مخصوص ایدی (بولیسر امتك اسلام و پریسر در وصال الله) یعنی فخر عالمك نوش ایتدیکی سودفطرت اصلیه اولان اسلام وهدایت صورتی ایدی پس انی اختیار ایتمك امتك سعادتی وحقه وصالی مستلزم اولدی بومعنی سود صورتیله تمثله وجه بودر که نشأت جسمانیده سود سبب تربیهٔ مولود ونشأت روحانیده انقیاد شرع مایهٔ کمال وجوددر فافهم (بعدذا) اگرچه وصال بین العامه وصول معناسنه در ولیکن بین الخاصه وصول سر بیان حقه ایرشمکدر ووصال آنك حقیقی ایله متحقق اولمقدر که غایتی حصولدر اللهم ازرقنا بحرمة من ذاق من مشرب وصالك وفاق علی اقرانه بعطالعة جمالك (اکر خمر ایچسه دك امت اولیسردی قوعاصی) زیرا خمرك اثری شورش وآشوب وغوغادر وسودك اثری ایسه ملایمت وانبساط دلدر (ضلالات) یول آزمق یعنی یعنی ره راستدن چقوب ککرده بادیهٔ فراق اولوب حقه وصلتدن منفصل اولوردی ونفس وشیطان الندن جراسن بولوردی (لمحرره) صون بکا علم الهی شریتن ساقی بوکون ۞ نافراموش ایلیم افکار آفاقی بوکون ۞ صون بکا اول فیض معنادن که عالمده ابد ۞ کورمیه ظلمت ایچون اول جام براقی بوکون ۞ شیرفیضك آرزولر یوطفل جان هرروزوشب ۞ وقتیدرنوش ایلسم اول فیض خلاقی بوکون ۞ تشنه دللر قالمسون تاب هجران ایله تا ۞ جام وصلکدن کرم قیل قاندرعشاقی بوکون ۞ راه معراجکده پایند اولمسون غم دللره ۞ لطف واحسان ایله کوسترمت اطلاقی بوکون ۞ فائیه الدائمه حق عاقل دانایسك ۞ یارین ایچون کسب ایده کوردولت باقی بوکون (سیره) سیرت طریقت معناسنه درجمعی سیرکلور سیره اهلی فخر عالمك غزاوغیری امورنده طریقتی یازوب ضبط ایدنلردر (که ویرمشدر عطاسندن بولاره حق مقال الله) مقال کلام دیمکدر یعنی حق تعالی بونلره عطاسندن حق سوز ویرمشدر مراد علماء رسومی خصوصا سیراهلی مدح وسوزلری حق اولدیغن بیاندر زیرا علماء ظاهر ثبت ایتدکلری اموری نقل طریقیله اخذ ایتمشلرایسه حفظ وضبط ایتملریله خدمت دین ایتمشلر وعملاری مقابله سنده مثاب ومأجور اولمشلردر واکر استنباط طریقی ایله ایسه کهظن افاده ایدرینه نفسنده ملکه دن مأخوذ علم اولوب بووجهله رسالته اقرب اولمش اولورلر زیرا بینك دخی علوم شرعیه سی ملکه دن ناقی اولمشدر پس علوم شرعیه خدمتی اولان علماء ظاهر یعنی کشفدن محجوب اولنلر بهر تقدیر قدح اولنمزلر زیرا محجوب مطلق دکللردر انلری وعلم ظاهری قدح وتشنیع ایدنلر منصوفه نك ملحدلریدر که احراق بالنار اولغه مستحقلردر هرمرتبه ده حق نه ایدوکن بیلرلر وحق کما ینبغی انکلرلر

خیالات باطله ومعارف شیطانیه یه اتباع ایدوب کتاب وسنتی رعایت ایتمزلر وسلف صالحین کندیکی ادب یولنه گیتمزلر
لعنهم الله اجمعین (محرره) حق وباطل فرق ایدن شیطانه انسانلر دیمز ۞ علم حکمت بیلین نادانه لقمانلر دیمز ۞
مطهر ککرده راه شریعت اولنه ۞ حق ارباب حقیقت اهل عرفانلر دیمز (که قدسده ایندی استقبال قو پیغمبرك
جانی) یعنی جمیع انبیا نك ارواح طیبه سی صور جسمانیه ایله تمثل ایدوب فخر عالمه ظاهر اولوب فارشو کلدیلر ولیکن
ظاهر اولان بودر که ادریس وعیسی وخضر والیاس بودردی جسدلریله حاضر اولدیلر زیرا اکثر علما بونلرك حیاتنه
ذاهب اولمشلردر والعلم عندالله تعالی (چو یدره فارشو کوندردی کواکبله هلال الله) بدر طوانش آیدر بوراده
مراد تشبیه طریقیله فخر عالمدر (کواکب) کوکبك جمیدر یلدز معناسنه والکواکب جسم کروی مصمت مرکوز
فی الفلك مغرق فیه کالفص فی الخاتم (هلال) آیدر واوج گیجه یه دك صکره غرد ینلور یعنی الله تعالی بدر کبی اولان
فخر عالمه کواکب وهلال کبی اولان انبیا ارواحنی فارشو کوندردی وفیه بیان فضل النبی علیه السلام حیث انه من بین
الانبیاء کالبدر من بین الکواکب وعطف الهلال علی الکواکب من قبیل عطف الخاص علی العام فان الشمس والقمر
ایضا کوکبان لکنهما لما کانا نیرین عظیمین خصا من بینهما بالذکر (جبریل من بین الملائکة (اجلال) تعظیم ایتمك (ذوالجلال)
ذوالعظمة دیمکدر بعض یازلرده قهر معناسنه ده کلور فقوله تعالی (ذوالجلال والاکرام) ای ذوالقهر بالنسبة الی
الاعداء وذواللطف بالنسبة الی الاحباء (بعدذا) اسلام معانی قبیلندندر اگرچه آثار صور یه سی واردر ولیکن
معانی اجسامله تمثل ایتمك شایعدر ۞ تکیم موت قیامت کونی صورت کیشده تجسد ایدر جاء فی تفسیر قوله تعالی
(خلق الموت والحیوة ان الله خلق الموت فی صورة کبش لایمر علی احد الامات وخلق الحیوة فی صورة فرس لایمر علی
شیء الاحیی) وهو یدل علی ان الموت جسم وان الیت یشاهد حلول الموت به کما فی السیرة الحلبیة ۞ بعض وفات
ایده جك خسته لره قوج صورتیله تمثل ایتدیکی ذکر اولنان معنایه بناء در غفلت اولمیه واسلام جوان تازه رو
صورتنده تمثل ایتدیکنك وجهی بودر که اسلام حقیقتده روحك صفتیدر روح ایسه اصلنده پاك وصافی اولدیغنه
بناء شاب امرد دیه تشبیه تمثل ایدرانکیچون سالك دخی واقعه سنده جوان کورسه روحله تعبیر اولنور انك دخی ضعف
وقوتنه کوره مراتبی واردر و یومقوله تمثل وتجسد عالم صفات اوصافندندرانکیچون حقیقت ذات جله دن عاری
ومجرد درو تجلی ذاتده اصلا صورت یوقدر (رایت ربی فی صورة شاب امرد) حدیثی صفاته کوره در (سرای) پادشاهلر
واولو کیمسه لرا ولدیغی اوه دیرلر بوراده مراد سرای وحدتدر زیرا عرض جمال اجرام علویه یی کذرد نصکره اولدی
مکرکیم افلاك تسعه نك هر بری عجائب احوال وغرائب اموری مشتمل اولغله حالر ینه مناسب اولان وجهله در که
عرض جماله محمول اوله فافهم (بعدذا) زمین ظلمانی وآسمان نورانیدر ولکن ایکیسنه دخی عالم کون وحدوث
دینلور پس فخر عالمك بوعوالمی سیری آثار صفاتی مطالعه قبیلندندر اگرچه بوآثارده جمال حق دیده حق بین ایله
مطالعه ممکندر فاما بوجهله بی کذر ایدوب عالم قدمه واصله متصل اولوب عالم وحدت صرفده جمال مطلق
معاینه سی کبی دکلدر انکیچون حبیب الله سرای کبریایه مدعو اولوب عالم حدوث وقدمك هر برنده تجلی خاصه
مظهر اولدیلر فافهم من غیر الحاد والله ولی الارشاد (سبحان) اوصاف مخلوقاتدن منزه اولان حقدر صاحب محمدیه
بعض علمار أیی اوزرینه سبحان کلمه سنی حق اوزرینه اطلاق ایتدی اگرچه که عند الاکثر اطلاق قده اصل اولان اذن
شارعدر یزم مدعامز بودر که بومقوله صاحب ترکیه اولنلرك اطلاقی زیده دلیلدر هدایی قدس سره حضرتلرینك دخی
کلمات ترکیه سنده چوق برده افندی وسلطان وسبحان اطلاقی واقع اولمشدر بونلره بو یله اطلاقاته اذن آلهی اولمسه
خطا اوزرینه مقرر اولمق لازم کلور وهوسوء ظن بالاکابر الذین جمعوا بین الظاهر والباطن بشهادة الالسن والآثار
۞ ان آثارنا تدل علینا ۞ فانظروا بعدنا الی الآثار (ع) پادشاهسك ایتدیکك شمدنکر وقانون اولور (سبحان الذی
اسری) اسراء گیجه یورومکدر یعنی تنزیه ایدك مجردن وجهت ومکاندن اول قدرت مطلقه صاحبی مولایی کیم قولی
محمد مصطفی علیه الصلوة والسلامی گیجه ایچنده مسجد حرامدن مسجد اقصایه یورتدی وتعجب ایدك حضرت حبیبی
اراسنده اولان بوامر عجیبدن دیمکدر زیرا تنزیه نعجبی متضمندر بوآیة شریفه نك تحقیق وبالتمام معراج روح
البیان نام تفسیر یمزدن طلب اولنه (تعالی الله) اگرچه یا ایله در ولکن نظر تلفظه در پس ماقبلنده اولان ایاك
حرف رو یی ایله متوافقدر بوکلمه نك معناسنی حق تعالی برتر و بزرکتردراندن که جهت علو وجانب سفلیده اولمدن
دیمکدر زیرا فخر عالمی سیر افلاکه دعوت ایتمدن قاصر العقل اولنلره کوره حق تعالی حقنده جهت وجسمیت و بونلرك
امثالی اوصاف مخلوقات توهم اولنور بومعنادن اونوری آیت مذکوره سبحان کلمه سی ایله تصدیر اولندی وصاحب
محمدیه نك دخی تعالی الله کلمه سی غایت محلنده اصابت ایتمشدر ولله دره فی ذلك (آلهی) عزم راه ایت ای کوکل تا منزل

معنایه ایر ۞ قاب قوسینی کوزت معراج اوادنایه ایر ۞ چون شب اسرایراق همنه اولوب سوار ۞ طرفة العین ایچره دادن مسجد اقصایه ایر ۞ دعوت ایتدی لطف ایدوب مولاسنی درگاهنه ۞ باص قدم جان وجهانه برنفس مولایه ایر ۞ عالم قدسه سنی جذب ایلیان معنایی بول ۞ مرشد کامل الی طوت رتبهٔ والایه ایر ۞ کرنجلی استریسك دیدهٔ جانك اویار ۞ سره وقت سحرده اول جهان آرایه ایر ۞ حقه طوغری قیل توجه صاغ وصولدن یوم کوزك ۞ حقیا صادق قول اول مولای بی همتایه ایر ۞

اشارت ایتدیلر آنده نمازه — که طوره انبیا حقه نیازه
حبیب الله چون ایشتدی اقامت — خلیل الاهه دیدی قیل امامت
دیدی پس جبرائیل کیم یا محمد — چوسنسن حامد ومحمود واحمد
پراشورکیم امامت سن قیلاسن — بوامره استقامت سن قیلاسن
چون اویدی انبیالر مصطفایه — ایرشدیلر صفایه اصطفایه
ابواللیث ایتدی بوندہ برروایت — کرك کیم ایده سن آنی رعایت
کتوردیلردیدی اول پرده معراج — کیم آنده کوکاره اول نور وهاج
بواول معراج ایدی کیم جمله ارواح — بوعالمدن کیدیجك قویوب اشباح
بومعراج ایله چیقارلر سمایه — پس اندن اغدی پیغمبر هوایه
محمدلرنه دیدی دکله بونده — رسول الله ندرسه اکله بونده
ایرشدك دیدی کیدرکن سبیله — بودنیا کوکنه جبرائیل ایله
قپوآچك دیدی کیمدر دیدیلر — دیدی جبریل دخی کیم وار دیدیلر
دیدی کلدی محمد در طوتوب یول — دیدیلر مرسل اوادیمی بوکون اول
نعم دیدی دیدیلر مرحبا پس — نه کلکدر که کلدی مجتبی پس
قپوآچلدی کوردم آدمی دیر — دیدی جبریل بوآنکدر سلام ویر
سلام ویردم دیدی کیم مرحبا اول — نبی صالح وای صالح اوغول
بوکز چیقدم ایکنجی آسمانه — طوورردی یحیی عیسی اول مکانه
دیدیلر مرحبا صالح قرنداش — دخی صالح نبی عرزنده شاباش
بورسمه چیقدی تاسابع سموات — بورسمه دیندی هر پرده عبارات
نظر قیل نجمه اکرام ایتدی الله — که دوبدر عالمی رام ایتدی الله

﴿ اکا اول صفاتیله تجلی ایلدی الله ﴾
﴿ پس اندن صکره ذاتیله تجلی ایلدی الله ﴾

(نیاز) عرض احتیاج معناسنه در ظاهر اولان بودر که بونماز مقدما مسجد اقصایه دخول ایتدکلرنده تحیة المسجد نام قیلدقلری ایکی رکعتك غیریدر (اقامت) معلوم اولمله که مسجد اقصاده شب معراجده اولان اذان واقامت حالا معروف اولان الفاظله دکل ایدی زیرا وجه معروف اوزره اولان اذان واقامت مدینه یه هجرتدنصکره سنهٔ اولی ده مشروع اولدی دیمشلر (حامد) یحمد الله تعالی فی السراء والضراء (محمود) یحمد اهل السماء واهل الارض (احمد) المحمودین واحد الحامدین فیجوز ان یکون احمد مأخوذا من الفعل الواقع علی المفعول کما یجوز ان یکون مأخوذا من الفعل الواقع من الفاعل (استقامت) طوغریلق بوکلمه لطافتدن خالی دکلدر زیرا نماز ظاهرا وباطنا طوغریلغه محتاجدر فافهم (چون اویدی انبیالر مصطفایه) انبیالر افضلندہ اولان لرتر کیده ادات جمعدر بوراده مثلا اساور دیرلر اسوره لرمعناسنه مع هذا اسوره دخی جمعدر فافهم (بعبذا) فخرعالم صلی الله علیه وسلم شب معراجده مسجد اقصاده انبیایه امام اولوب قیلدقلری نماز نفل مطلقدن ایدی ولایضر وقوع الجماعة فیها کما فی انسان العیون ومنیة المفتین وهو حجة علی من انکر الجماعة فی النفل علی ان الندر وان کان من قبیل التزام مالیلزم لکنه قربة مشروعة علی ماذهب الیه الفقهاء ونظیره سجدة التلاوة فان من تلا آیة السجدة وسجد رغما للشیطان فقد اتی بقربة مشروعة وان کانت من قبیل المذکور وفائدة الندر ایجاب الفعل والواجب اثوب من النفل وعلیه بنتی مایفعله اهل العصر من صلوات الرغائب والبرآءة والقدر والجماعة فیها مع الندر وهی من المسائل المطبوخة المنضوجة فلا مناقشة

(تحرره) سل ما يعمه اهل العصر ۞ من صلوة الزغائب والقدر ۞ كم مصل وكم لها تارك ۞ كلهم اهل دليل فى الامر ۞ فتراءيت الخلاص فى الاخلاص ۞ ياذ الانصاف يا سليم الصدر ۞ قل سلام عليكم اهل العلم ۞ ذر نزاعا مع الورى فى الدهر ۞ ايها الحق كن من اهل اللطف ۞ خف من الله تعالى ذى القهر (ايرشديلر صفايه اصطفايه) يعنى فخر عالمك اتباعنه صفاء قلبه نائل اولوب حق قتنده مصطفى ومختار اولديلر يعنى اقتدا ايتدكارى نمازده حقه تقرب ودرجه لرنده ترقى بولديلر وفخر عالمك امامتندن جمله انبيادن افضل اولمسى منفهم اولدى انكيچون حضرت خليل الله ابو الانبياء ومظهر توحيد ذات ومنبع سر صفات ايكن امامتى حبيب الله هه تكليف ايليوب كندى فخر عالمك خلف ظهرنده وحضرت اسمعيل صافنده وحضرت اسحاق صولنده طوروب او ج صف رسل كرام ودرت صف دخى انبياء عظام اولوب مجموعى اسماء كليه عدد نجه يدى صف اولمق اوزره اقتدا ايتديلر (تحرره) ايكى فاشك اراسنده اولدى خالك سر ذات ۞ اولدى اول محرابده كويا امام كائنات ۞ ايكى شمع پرضيادر ايكى چشمك پرتوى ۞ برى نور ذاته رمز ايلر برى نور صفات ۞ شول اولوالابصار كيم بدر جمالك كوردىلر ۞ ظلمت اولدى كوزلرينه ليله قدر و برات ۞ ايلرك مصحف سوزك انده كلام الهدر ۞ فيض نطفكله ظهور ايلر بودكلو بينات ۞ زلفك اولدى عالم غيب الغيوبك مظهرى ۞ رخلرك ايلر اومعنايه شهادت چون ثقات ۞ كوره لى سنده تجلى انا الهى عيان ۞ غائب اولدى چشم حقيدن بوكون ست جهات (ابو الليث) نصر بن محمد بن ابراهيم السمرقندى صاحب التفسير والنوازل فى الفقه وخزانة الفقه وتنبيه الغافلين والبستان مات ليلة الثلاثا لاحدى عشرة خلت من جمادى الاخرة سنة ثلاث وسبعين وثلثمائة بمصر ودفن فيها وقبره يزار (روايت) بالكسر خبر نقل ايتمك جمعى روايات كلور نعتنده راوى ديرلر (رعايت) بالكسر حفظ ايتمك (معراج) عروج آلتى ديمكدر يعنى فخر عالم حضرتلرى مسجد حرامدن بيت مقدسه دك براقه راكب اولوب اورادن جنت فردوسدن لؤلؤ و ياقوت ايله مرصع برقدمه سى النون و برقدمه سى كومش اولمق اوزره صخرة الله اوزرينه آسمانه پيوسته بر نردبان وضع اولنوب اندن عروج ايتديلر و بيت مقدسده قبة المعراج مشهوردر كه صخرة الله صاغ طرفنده در (بعدذا) فخر عالمك مكه دن قدسه وارنجه اولان سيرنه اسراء ديرلر كه انى انكار ايليين كافر اولور وقدسدن سمواته طوغرى اولان سيرنه معراج ديرلر كه انى انكار ايليان مبتدع وضال اولورلر يا اسراء نصله ومعراج خبر واحد له ثابتدر وصاحب مجديه تك خبر معراجى ابو الليثه نسبت ايتديكى بودر كه بعضيلر سمواته دخى براقله عروج ايتدى ديمشلردر والعلم عندالله تعالى وذكر اولنان معراجك حقنده نوردن ايدى دخى ديمشلردر تنكيم سليمان چلبى مولدنده كلور ۞ كورديلر نوردن اورلمش نردبان ۞ نردبانك اولديلر كوكه روان ۞ ولكن نوراولمسى مجسد اولمسنى مانع دكلدر و بعض مشايخ دخى نردبانك مراد صورت جذب وانجذابدر ديمشلر ولكن بوفقيره لايح اولان بودر كه فخر عالمك جسدلرى روحلرينه تابع و بلكه نور محض وروح مجسم ايدى پس حقيقتده معراج ايتمك جذب وانجذابه اولور ولكن نردبان مذكور جذب وانجذابك عالم ملكوتده صورت ومثالىدر زيرا عالم ملكده صورت ومعنى اولديغى كبى عالم ملكوتده دخى ملاحظه اولنور وچونكه فخر عالمك صورتى معنا سنه يعنى جسدى روحنه تابع ايدى نردبان دخى بوكا قياس اولنه الخاصل دركار اولان قدم معنادر ونردبان اول معنانك صورتيدر كه معنايه تابعدر والاقدمه قدمه آسمانه عروج ايتمك لازم كلمه كوج اولور پس بو يله يرده غائبى شاهده قياس ايتمك بوقدر انكيچون بوتوهمده اولان بعض ظاهر بين كيمسه لر فخر عالمك قدسه سفر يتى مصعد ملائكه اولان باب سماء بيت مقدس مقابله سنده اولوب عروج مستو يامن غير تموج ايله حمل ايتمشلردر بو معنا تكلفدر وغائب وملكوتى شاهد وملكه قياسدر زيرا بو يله اولسه آخر زمانده حضرت عيسى عليه السلام منارة دمشقيه به طوغريدن نزول ايتمك لازم كلور واكر منارة مذكوره مقابله سنده باب سماء اولمق ادعا اولنورسه مكة مكرمه ده اولمامق مجبدر پس سفر مذكوره وجه بودر كه شب معراجده اولان احوال عالم بسط وتفصيلدندر ومكه دن قدسه وارنجه براياق بولدر بو براياق بولى لحظه ده قطع ايتمك خارق عاده اولغله قريشه نسبت محل امتحان اولدى وفخر عالم حضرتلرى دخى اومسافه مشتمل اولديغى بعض انبيا مرا قدين زيارت وآثار حق نظر عبرتله سيرايدوب انبيادن جمع كثيرك مدفنى اولان قدس ومتعبدى اولان بيت مقدسه وضع قدمه بركه بخش اولوب صورى ومعنوى نجه شرفه سبب اولديلر وتجلى صفاتدن اوراده نجه انوار كوروب اسرار بولديلر (وهاج) وقاد متلالى يعنى شعله وضيا و پرتجلى و بلدرايجى من وهجت النار اذا اضاءت (اشباح) شبح لك جمعيدر شخص وجسد معناسنه (بومعراج ايله چيقارلر سمايه) يعنى ذكر اولنان نردبان مخصوص اولنلرك كوزلرينه ظاهر اولوب حسنته زياده تجسيد ناشى روح بدندن مفارقت ايتدكده كوزلرى اكا ديكلوب قالور وروح انك اوزرندن سمواته

عروج ایدرا کرمؤمن ایسه باب سما آچلوب عالم علویده مقرنه دك کیدر واکر کافر ایسه (لا تفتح لهم ابواب السماء) حسبنجه باب سمایه منتهی اولدقده کیرو ردا ولنوب سجینده حبس اولنور (تحریره) آسمانك قپوسن روحمزه ۞ آچی ویر یا مفتح الابواب ۞ قومه بین السماء والارض ای ۞ پری کوکی یرادن عالیجناب ۞ تقدیر یارکناه اولسه دخی ۞ دست عفو کله قالدرایتمه عذاب ۞ یرلره صالمه یزی لطف ایله ۞ دوشوروب ذلته ماتندراب ۞ روح یاك نبی ایچون ای حق ۞ جان حق یه صفاو یرچون آب (پس اندن اقدی پیغمبر سمایه) یعنی نردبان مذکور اوزرندن ایکی طرفنده ملکلر آسمانه عروج ایلدی وبین السماء والارض اولان کرهٔ ناری اختراق و بحر اخضر معلقدن کذر قیلدی ۞ اکر سؤال اولنورسه که نارده صفت احراق وارایکن نیجه کچیلور جواب بودر که قدرت حق ایله اول صفت اندن سلب اولنوب یرینه ضدی وضع اولنور تنکیم حضرت ابراهیم علیه السلامه نارنمرود یردوسلام اولوب باغدی و یردخی مسری یه اولنك جسمنده حجب مانعه خلق اولنوب ناردن انفعال کلی تنکیم بعض اجسام مطلقه یه آتش تأثیر ایتز (تحریره) کل وجودك آتشن ایرکن سو یندر یانمسون ۞ یاتو بن کلی کل اولسون یردخی او یانمسون ۞ نار غدیه نیجه بر یارد لك پروانه سی ۞ نارونورك رنکنه شهدنکرو یو یانمسون ۞ دل کباب اولدی بلاز آتشنده المدد ۞ نیجه بر یارب شراب فیضك ایچوب قائمسون ۞ کوکلم آتشدان محشدر طوتشدی الغیاث ۞ دودآهم تابکی دوتسون سو یخم صانمسون ۞ عشقه دوش اولان کشینك حق یا تمقدر ایشی ۞ کیجه کوندوز یانسون اول نار ده همسان اوصانمسون (محدث) حدیث نقل ایدیجی وکلام پیغمبردن خبر ویریجی (سبیل) معتاد السلوك اولان یولدر (قپوآچك دیدی) یعنی دنیا کوکنك قپوسنه ارشد کده جبرائیل استفتاح ایتدی زیرا یانجه بشر اواق حسبیله سائر کره لر کبی اذنسز کیرمدی (دیدیلر مرسل اولدیمی یوکون اول) یعنی دنیا کوکنك قپوسنده دربان و پاسبان اولان اسمعیل نام ملك وانك اتباعی فخر عالم حضرتلری ایچون معراجه کوندرلدیمی دیو جبرائیلدن صوردیلر و یاخود مبعوث اولدیمی دیو سؤال ایتدیلر زیرا جائزدر که فخر عالم حضرتلرینك ولادتیله جمیع ملائکهٔ کرام مبشر اوله ولکن زمان بعثت ورسالتی بعضلرینه خفی اوله فافهم (نعم) نونك وعینك فتحه لریله حرف ایجاب در یعنی بلی مرسل اولدی (مرحبا) ای اتیت رحبا وسعة یقال رحب رحبا فهو رحب اتسع ومرحبا وسهلا ای صادفت سعة کذا فی القاموس الحاصل مرحبا دعك واسع محله وشنلك یرینه کلدنك تنکدل اوله خوش خاطر اول دیمکدر (نه کلکدر که کلدی مجتبی پس) مجتبی اورندولمش دیمکدر مصطفی معناسنه مراد فخر عالمدر یعنی نه کوزل کلشدر کلشی (سلام) قال الامام النور بشتی امر النبی علیه السلام بالتسلیم علی الانبیاء وان کان افضل منهم لانه کان عبرا علیهم وکان فی حکم القائم وهم فی حکم القعود والقائم یسلم علی القاعد (ای صالح اوغول) معلوم اوله که انبیا علیهم السلام نبوت جهتندن اخواندر ولکن حضرت آدم ابو البشر واب اول وحضرت ابراهیم علیهم السلام اب ثانی اولمغله فخر عالم حقنده ابن ایله تعبیر ایتدیلر و بوراده صلاح ایله مراد اهل نهایتك صلاحیدر که صدیقینك اعلی مرتبه سیدر (کما قال یوسف الصدیق علیه السلام والحقنی بالصالحین) ای باآبائی الانبیاء الواصلین الی ذروة الصلاح (بعدذا) حضرت آدم علیه السلامك فلك قرده ساکن اولمسنه برقاچ وجه وارد راولکیسی بودر که ارواح طیبه وارواح خبیثه ابداندن مفارقت ایتدکدنصکره مقدما ذکر اولنان معراج اوزرنده سمایه عروج ایدرلر ارواح طیبه یه باب سما آچلوب آدم علیه السلام اکا مطلع اولدقده تهنیه ایدوب عالم علویده اولان مقرنه کوندررز یرا فلك قرك محدثندن علینه وارنجه بحسب الاستعدادات والتفاوت فی الاحوال سعدانك مقر یدر وارواح خبیثه یه در آسمان کشاده اولمیوب بین السماء والارض حضرت آدم علیه السلامه عرض اولنور آدم دخی اوطوردیغی یردن مطلع اولور زیرا فلك جرم شفاف اولغله ماوراسنه نظره مانع دکلدر پس بونلری عالم سفلیده اولان مقرنه کوندررز یرا فلك قرك مقعرندن سجینه وارنجه تفاوت اوزره اشقیانك مراتبی وقرارکاهلری عصاة مؤمنین دخی بین السماء والارض حبس اولنوب بعد التنقیة والتزکیة عالم علویده اولان یرلرده قرار ایدرلر ونهایتده مراتبنده سعدایه ملحق اولورلر پس آدمه ارواح ذریت البشه عرض اولنجق سماء دنیاده آرام ایتلری مناسبدر کما اوراددن بین السماء والارض عرض اولنان ارواح خبیثه یه دخی مطلع اوله ز ۞ ایکنجیسی بودر که آدم علیه السلام مقدما جوار حقده ایکن سر مهجوران اولان ابلیس دشمنلك ایدوب اومقامدن مفارقتنه سبب اولدی فخر عالم دخی حرم حقنده ایکن عداوت آیین اولان صنادید قریش سبب اولوب مدینه یه هجرت واقع اولمه کرك ایدی پس بوسیر وسلوکده مقامات علویه دن فلك قرده ابتدا ادمه راست کلدکاری عن قریب ادمك هبوطنه نظیر اولان هجرت وقوعنه اشارت ایدی زیرا معراج هجرتدن برسنه مقدم مکه ده واقع اولمشدی کاسبق بومعنایه بناء ادمك فلك قرده ساکن اولمسی لازم کلدیکه ابتداء افلاکده فخر عالمك

حالت اولی سنه اشارت حاصل اوله و بوندن ظاهر اولور که آدمك فلك قرده اولمسی اولادندن اندیاوغیر یلردن دخی
بیچه زمان مذکور ده اولغی منافی دکلدر زیرا بو رؤیت خاصه مناسبت صفاتیه و یاقعلیه و یاحالیه یه بناءدر و افلاك
یاقیده دخی اشاغیده ذکر اولان انبیایه راست کلدکاری بوسره داثر در فافهم ۞ وحقیقت الحال بودر که ارواح کل
متجرد دکلدر فاما بو مقاماتده مرئی اولدقلری کندیلرینك وامثلرینك بو مقاماته مراتب وعلوم واحوال جهتندن
تنبلرندن ناشیدر ۞ تکیم بعض اولیاقلب جبریل و بعضیسی قلب میکائیل و بعضیسی قلب اسرافیل اوزرینه در
و بوندن مقصود ذکر اولنان قوت مناسبته تنبیه در اوچنجیسی بودر که الله سبحانه وتعالی (کل یوم هوفی شان)
حکمنجه هر زمان غیرمتقسمده ، پرتجلی ۞ مخصوص ایتمیله عالم ایکی زمانده ، پرحال اوزرینه باقی اولبوب احوال
واعراض تغیر بولمقده در انسان دخی صورت آلهیه اوزرینه خلق اولنمغله شؤن حقده اولان اختلاف کبی باطنی دائما
تقلبات مختلفه ده در الحاصل انسانك باطنی سریع التغیر کثیرالخواطر در شویله که هر نفسده ، مرآت حالنده
برصورت متجلی اولور ودائما کندینی تغیر وتقلب اوزرینه بولور بوجهله که اکر بو تقلبات مختلفه نك آثاری
پرده ۞ درونندن بیرون اولسه وخلق آنی ابصار ظاهره ایله سیر کلسه عجائبدن نلر کور بنوردی وکذلك افلاك ارامنده
دور وسیر جهتندن فلك قردن سرعتلو بوقدر زیرا شمسك برسنه ده دورایتدیکی منازل و بروجی قرآیده دورایدر
پس فلك قرك سرعت سیری آدمك سرعت خواطرینه مناسب اولغله آدم بوفلکده امکان اولندی (لمحره)
بن جلوتی یم جلوتی کوکاره در دوران بکا ۞ جسم فلك جانم قرعالم بتون سیران بکا ۞ ایتدی تجلی لم یزل میدانه
کلدم ای کوزل ۞ طاوس قدس ایدم ازل اولدی ابدجولان بکا ۞ پروانه وش دونسون دونن یاقسون بوشمعه
جان وتن ۞ بندن یانو بدرجله بن نور ایله پرنیران بکا ۞ کوکلر بنم سیرانکهم کرسی وعرش دورانکهم ۞ صورتله
سرجولانکهم حق و یردی کیك میدان بکا ۞ بولم طریق جلوتی پیرم بشل نوردرقنی ۞ اصلمدر زحق حضرتی
چوقدر بوکون احسان بکا ۞ برسرایدم اندرنهان صورت بولوب اولدم عیان ۞ کورمزبنی اعمی اولان دشمن اولور
نادان بکا ۞ بولوح ایچنده هرکنار پرنقطه دن غیری نه وار ۞ بورمزی حق کیم طویارین قول اودرسلطان بکا ۞

(طوررردی یحیی عیسی اول مکانه) یحیی وعیسی علیهما السلام خانه اوغلاریدر (بعدذا) فخرعالم حضرتلرینك ایکنجی
آسمانده ذکر اولنان ایکی پیغمبره راست کلوب بورؤیت خاصه نك موجب وسببی بودر که مذکور زمان نبوتلرنده
طائفهٔ یهود ایله امتحان اولنمشلردی عیسی علیه السلام طائفهٔ مذکوره بوزندن تکذیب اولندیغندن ماعدا بوقدر
اذی وجفا کوروب حاشا فتنه قصد ایتدکلرنده الله تعالی آنی سمایه رفع ایدوب چوب بلای ملاعین ایله آزرده دل
اولدن حفظ ایلدی یحیی علیه السلام ایسه مقتضای قلم تقدیراوزره کزلك جلال ایله مبتلا اولوب بالاخره نقطهٔ
وجودلری اول زخمله صحیفهٔ نونه انتقال ایتدی وکاسهٔ قضادن شربت شهادت نوش ایدوب بوادیٔ وجودی
طی کنان منزل فنایه دك کتدی پس بوحالات فخرعالمك احوال امتحانیه سندن حالت ثانیه یه اشارت ایدیکه مدینهٔ
منوره یه هجرت نصکره یهود عنودلك حقنده التزام مالایلزم ایلوب حاشا اوزرینه القای صخره ایدوب قتل ایتمك
سودا سنه دوشدیلر و بری برلریله مظاهرت ایلیوب مکس وار اول شهد مصفالك اوسنه اوشدیلر برطریق ایله
دائرهٔ مراده دخوله ظفر بولهمیوب برکون حضورنه زهرآلود بریان پره کتوردیلر ودست حیله ایله اول آکاه دله
اندن برلقمه یدردیلرائری برفاج سنه دنصکره ظهور ایدوب آخر فخرعالم حضرتلری دخی عالم غیبه شهادت ایله کتدیلر
بونك سری محمدیه ده وفات حسنینده کلورلر شاءالله (کما قال صاحب المحمدیه) کاده کور که نتدیلر روایت اویله ایتدیلر
۞ فوزی یه آفوفاتدیلر یدی اول مفخرافراد (عزتسه شاباش) شاباش آفرین وتحسین معناسنه شادباش لفظندن
تخفیف اولنمشدر یعنی عزت ایسه انچق اولور (بورسمه دیندی هر پرده عبارات) عباره نك جمعیدر یقال
عبرت الرؤیا اذا فسرتها سمیت الالفاظ الدالة علی المعانی عبارات لانها تفسر مافی الضمیر الذی هومستور یعنی
حضرت آدم له ابراهیمدن ماعدا راست کلدکاری پیغمبرلرك جمله سی مرحبا بالاخ الصالح والنبی الصالح دیدیلر
آدم وابراهیم ایسه مرحبا بالابن الصالح والنبی الصالح دیدیلر کاسبق وهرآسمانك قپوسنه ایردکده ، استفتاح
اولنوب سؤال وجواب ومرحبا آسمان اولده ، اولان عبارتله واقع اولدی (رام) مطبع ومنقاد

اوچنجیسنده یوسف اندن ادریس	بشنجیسنده هارون دیکله ندریس
چون ایردم سادیسنه آسمانك	طوررردی اوسنه موسی سمانك
چوکچدم اول فلکدن اغلدی اول	دیدیلر نیچون اغلرسن دیدی اول
انکچون اغلرم کیم حق تعالی	که بندن صوك پراندی قیلدی اعلی

بونك امثالی چوق اولمسه در
بندن جنه چوق طولمسه در
پس ایرشدك بدنجی آسمانه
نجمه ایردی ایشت تخت امانه
قپوآچلدی دیو بیلدردی جبریل
دیدیلر کیمدر بو دیدی جبریل
دیدیلر کیمدر رسکا مصاحب
محمددر دیدی بکا مصاحب
دیدیلر مرسل اولدیمی محمد
بوکیمسه بوندہ کلدیمی محمد
نعم دیدی دیدیلر مرحبا پس
نه کلمکدر که کلدی مجتبا پس
قپوآچلدی ابراهیمی کوردم
بوآتاکدر سلام ویردیدی ویردم
سلام الدی دیدی مرحبا اول
نبی صالح وهم صالح اوغل
پس اندن چون کیدردم انتهایه
ایرشدم بولدہ سدرہ منتهایه
یمیشی قله لر کیبدی مطلق
فیلك قولاغنه بکزردی بیرق
کوزندم اندہ درت ایرماق اقردی
قیلك قولاغنه بکزردی بیرق
ایکیسی ظاهر اچاغ چاغ اقردی
ایکیسی باطن اقاردی سیله
سؤال ایتدم بن اندن جبرئیله
دیدی بوایکی کیم باطن اقارلر
ایکیسی دخی اوچقدن چیقارلر
بوایکیسی که ظاهردہ اقر پیل
بریسیدر فرات وبریسی نیل
زهی قدر معلی ویردی الله
زهی کیم صدر اعلی ویردی الله
کیم اعلادر بولردن عز وشانی
کیم اعلادر بولردن عز وشانی
که جمله انبیا بیلدیلر انی

﴿ اکا اول صفاتیله تجلی ایلدی الله ﴾
﴿ پس اندن صکره ذاتیله تجلی ایلدی الله ﴾

(اوچنجیسنده یوسف) یعنی اوچنجی آسمانده یوسف علیه السلامه راست کلدیلر سبب بوایدیکه فخر عالمك حالت ثالثه سی حالت یوسفه بکزردی زیرا برادران یوسفی برحیله ایله ارازندن اخراج ایدوب قرق سنه مرورندن صکره یوسف دخی انلره ظفر بولدقده جریدهٔ خطالرینه قلم عفو چکوب (لاتثریب علیکم الیوم یغفر الله لکم) بیورمش ایدی کذلك فخر عالمی دخی اقربالسی مکه دن اخراج ایدوب هجرتك ایکنجی سنه سنده بدر وقعه سنده فخر عالم دخی انلره ظفر بولوب عمی عباسی ودیکر عمی ابوطالبك اوغلی عقیلی وداماد لری ابوالعاصی و یونلرك امثالنی اله کتوردکده کینین مفت وکینین قداسن آلوب اطلاق ایلدی بعده فتح مکه سنده سنده جمله سی دردست اولوب اسیر کمند پیغمبر و زبون جناب فخر البشر اولدقلرنده اول شاه جهان کون ومکان بیوردیلر که اقول لکم ماقال اخی یوسف (لاتثریب علیکم الیوم) یعنی سزه قرنداشم یوسف برادرلرینه ظفر بولدقده دیدیکی کلامی دیرم وسزه سرزنش ایتم بیوری (برکنه کارچون شدی قادر ۞ عفو کن زانکه بی کنه کس نیست ۞ ورمرا اوراشفیع کس نبود ۞ ظفر تو شفیع او بس نیست (اندن ادریس) یعنی دردنجی آسمانده حضرت ادریس علیه السلامه ملاقی اولدیلر موجب بوایدیکه فخر عالمك حالت رابعه سی حالت ادریسه مشابه ایدی زیرا ابتدا قلم ایله خط حضرت ادریسه احسان اولنمش ایدی فخر عالم دخی اطراف عالمده اولان ملوکه ایمانه دعوت خصوصنده نامه لر یازوب تیغ قلملری ایله زهرهٔ کفاری طوغرادیلر شویله که نامه لرندهٔ اولان خطی کوروب مضمونندن واقف اولنلر اول هیبتدن محموم کبی لرزه دار اولدیلر وخوفلرندن فخر عالمه هدیه لر وتحفه لر ارسال ایتدلر (بشنجیسنده هارون) یعنی بشنجی آسمانده حضرت موسی علیه السلامك برادر کبیری حضرت هارون علیه السلامه مصادف ایتدیلر حکمت بوایدیکه حضرت هارون بنی اسرائیل اراسنده زیاده محبوب القلوب ایدی زیرا غایت ملایم مشرب ونرم دل ایدی فخر عالم حضرتلری دخی حسن خلق وحسن سیاست وتدبیرلری سببی ایله کندولره بغض اوزره اولنلری عاقبت تسخیر ایتدیلر وجمله یك قلنده هارون کبی محبوب اولدیلر ۞ یواش آتله مونس اولسه کوره ۞ خویی آلور اتك کوره کوره ۞ یرامزله همدم اولسه صافن ۞ که قرارز اوزم اوزمی کوره کوره (ندریس) اوقومق وتعلیم ایلك واسم ادریس النبی علیه السلام لیس من الدراسة کاتوهمه کثیرون لانه انجمی واسمه خنوخ اواخنوخ کما فی القاموس (طوررد ی اوسنده موسی سمائك) یعنی النجمی آسمانه وصولده اوراده موسی علیه السلامی کوردم سری بوایدیکه موسی علیه السلام شام دیارنده جباره طائفه سیله جهاده مأمور اولوب بعد الظفر بنی اسرائیلی برلرنده اسکان ایلدی کذلك فخر عالم دخی ارض شامدن تبوك دیدکاری محله غزا ایدوب دومة الجندل نام موضعك رئیسی اسیر ایدوب جزیه اوزرینه مصالحه

ایدی پس بو حالت سادسه حالت موسایه مشابه اولمغله بورؤیت خاصه یه باعث اولدی (چوکچدم اول فلکدن اغلدی اول) یعنی فخر عالم فلك ساد سذه حضرت موسایله کور یشوب اورادن کذرایتدکده حضرت موسی علیه السلام زیاده غیرتندن اغلدی انکچون رب العالمینه خطاب دلال ایدوب حضرت فخر عالم حقنده (کرمته وفضلته) دیدی زیرا کندلره اکرچه نفس واوصاف نفس بوقدر وهرکس کندی مرتبه سیله متسلی ومسترحدر فاما بعضیلرنده بومقوله غبطه وغیرت ظهور ایتمك کمالی مانع دکلدر (لمحرره) پاره پاره ایلسم کندم روادر دله ۞ آتشه یاقسم نوله افلاکی اه سردله ۞ آه کیم یامال اولوب فالدم یاقلرده یوکون ۞ کوکیم یوقدر فلکده نورجان پروردله ۞ فالدن فالمده یوقدر حالدن حالمده یوق ۞ نیجه وزن ایدم بنی دنیاده کامل مردله ۞ هرسرمودن چیقار برشك کورسم کاملی ۞ برمیدر عالمده خاروخس اولمزوردله ۞ معرفتدن کرتهی دست اولدکیسه اغلمه ۞ یاراولورسن حق برکون بلکه برجومردله (بتمدن جنته چوق طولیسه در) یعنی جنته بنم امتمدن بونك امثی چوق کیرسه کرکدر وبلکه جمیع امم یوز یکرمی صف اولوب مکسان صفی امت محمد اولسه کرکدر ولله الحمد الکامل علی هذا التفضیل والشکر الشامل علی هذا الامر الجلیل (نیجه اردی ایشت تخت اما نه) تخت سنای مجمعه ایله پادشاهلراوتوردینی معروف سریردر بوراده آسمان هفتمی تختنه تشبیه واردر یعنی صاحبی امان بولمقده وامین اولمده (قپواچلدی ابراهیمی کوردم) یعنی بدنجی آسمانده حضرت ابراهیم علیه السلامی کوردم برکرسی اوزرنده ارقاسن بیت معموره و یرمش اوتوروز حکمتی بولدیکه بیت معمور کعبه مقابله سنده در وملائکه نك کعبه کبی مطافیدر تنکیم حضرت ابراهیم علیه السلام کعبه یی بنا ایدوب بشر ایچون مطاف اولق حقنده دعا ایلدی و یردنی بودر که احوال نبویه نك آخری حج ایدی انکچون اهل تعبیر قتنده ایسه حضرت ابراهیمی کورمك حجه اشارتدر پس اومقامده حضرت ابراهیمه ملاقی اولق کویا بومعنایی ناطق اولدیکه یاحبیب الله سنك آخر حالك حج اولسه کرکدر انکچون فخر عالم هجرتك اونجی سنه سنده یتمش بیك قدر اهل اسلامله حج ایدوب بعده وداع عالم فانی قیلدی تنکیم اشاغیده کلور (لمحرره) دریغا اولدن اول کورمی کعبة الاهی ۞ طواف ایدوب زیارت ایلیه می بن اودرکاهی ۞ واروب میقاته احرام تجرد پوش اولوب اول ۞ عجب بیت الحرامه ایرکورمی عاقبت راهی ۞ حبات جاودان اهلی اولامی نوش ایدوب زمزم ۞ بولامی خلوت جانان مطاف ایچره سحرکاهی ۞ سورمی یرلره روی سیاهم اول مقام ایچره ۞ ایدمی دردله چاك کریبان ایلیوب آهی ۞ یانوب یاقیلمی تابش عشقیله کوندزلر ۞ کیجه لرکورمك ایچون کعبه نك ایچنده اول ماهی ۞ اباغینه یوزك سور روضه نك باشك فدا ایله ۞ قول اول بیت الحرامك سرنه حق بول اول شاهی (پس اندن چون کیدردم انتهایه) یعنی بولك نهایته طوغری زیراسیر وسلوك دخی تمام اولمامش ایدی (ایرشدم بولده سدره منتهایه) تلفظنده سدره ده همزه اضافت اظهار اولنوب ولکن اشباع اولنمامق کرکدر کافی اللغة الشاهد یه ۞ اوقیدم اولا تحفهٔ حسامی ۞ و بومقوله همزه ترکی وفارسی منظوملرده خصوصا مثنوی شریفده چوق کلور (بعد ذا) سدره یراغاجدر که اوراقن فوریدوب دوکرلردخی انکله حمامذه یونرلر و یمشینه تبق دیرلرارض مقدسه ده اولور بوراده سدره ایله مراد فلك سابعك فوقنده وعرش اعلانك صاغ جانبنده یراغاجدر وسمیت سدرة المنتهی لانه ینتهی الیها علم الخلائق ومایعرج من تحت ومایترل من فوق فیتلقی هناك یعنی خلقك علمی وملکلرك رفع ایتدیکی اعمال سعدا اورایه منتهی اولورلدن اوته کچمز وفوقنده احکام عرشیه وانوار روحانیه اکا نزول ایدر بعده مدبرات ومقسمات اولا ندن مراد حق نه ایسه وجود بولور بعض اهل تأویل طسم ده طاطو بی یه وسین سدرة المنتهی یه ومیم محمد مصطفی علیه الصلوة والسلامه اشارتدر دیمشلر و بو اوج عدد حقیقته اصول الحقائق دینلور یعنی شجرهٔ طوبی حقیقت جنانیه یی جامعه در که نعم اهل جنان اندن مبذولدر انکچون اصلی مقسم الارزاق اولان مقام محمدیده در وفروعندن برشعبه ایله اهل جنتك جمله سی مستظل ومتنعم اولمشلردر وسدرة المنتهی حقیقت برزخیه در که حقائق دار بینی جامعدر زیرا اقصای اهل جنته نعیم واصولی اهل ناره زقومدر وفخر عالم حضرتلری حقیقت الحقائق وروح الحقائقدر یعنی دنیاده و برزخده وآخرتده انکچون جمله حقائق انکله ختم اولنمشدر بناء علی هذا طسم ده میم تأخیر اولندی وحروف مهجیده دخی یاجمله دن آخر کلدی زیرا میم مؤخرانی مشتملدر (لمحرره) جمله اول سندن الدی اولی ۞ جمله آخر سندن الدی آخری ۞ جلوتی ختم الطرق اولسه نوله ۞ بولدی سرلرك باطنی وظاهری بیشی قله (رکیبدی مطلق) قله ضمله بیوك دسی که ایکی یوز الی رطل و یادخی ارتق صوایله (وفی حدیث المعراج فاذا طلعها ای ثمرها مثل قلال هجر) والقلال بکسر القاف جمع قله بضمها وهی جرة عظیمة وهجر قریة قریبة بمکة کانت تعمل فیها القلال کافی شرح المشارق لابن الملك وقال فی القاموس هجر محرکة بلد بالیمن وقریة کانت قرب المدینة الیها

تنسب الغلال وتنسب الى هجر اليمن انتهى قال فى انسان العيون الواحده من قلالها تسع قربتين ونصفا من قرب الحجاز والقربة تسع من المال مائة رطل بغدادى (قيلك قولاغنده بكزردى بيرق) يعنى عظمده و ياخود شكلده كه استدارتدر والا انك قولاغندن چوق بيوك ايدى و بلكه بر بيراغى دنيايى احاطه ايدردى ديمشلر وفيل حيوان معروفدر كه هندستانده اولور بعضيلرى درتيوز يل عمر سورر كما هو الحكى عن ارسطو الحكيم وقد الغز فى اسمه فقيل ما اسم شئ تركيبه من ثلاث ۞ وهو ذوار بع تعالى الا كه ۞ فيك تصحيفه ولكن اذا ما ۞ عكسوه يصير لى ثلثاه ۞ كذا فى حيوة الحيوان (كوز تدم انده درت ايرماق افردى) يعنى سدرة المنتهى نك ساق اعتبارا اولنان يردنكه مخرج الشجر من الارض در يوخسه منبت كه تا كوكيدراندن دكل زيرا كوكى زقومدر كاسيق (ايكيسى ظاهرا چاغ چاغ افردى) يعنى ظهور ايتديكى بردن آشكاره اقوب وجنتك ايچنه اوغرايوب اورادن طشره چيقوب طرف عالمدن دنيايه دوكيلوردى (ايكيسى باطن افردى سيبله (سبيل) يولدر يعنى ايكى ايرماق دخى اصل سدره دن چيقدقده باطندن آقوب ظاهر ده كوزله كورنيوب جنتده ظهور ايدرلر و بنه جنت ايچنده قالوب اولكى ايرمقلر كبى طشره چيقمزلردى ولكن بو تقرير دن ظاهر اولور كه سدره سماء سابعه ده جنتك خارجنده اوله فما تحقيق بودر كه سدره سماء سابعه نك فوقنده فلك ثامنده در فلك ثامن ايسه كرسيدر كه ارض جنتك سطحيدر ۞ كما قال ابن الملك سدرة المنتهى شجرة فى اقصى الجنة يومذ كوردن اوتورى بعض علما اول ايكى ايرماغك باطن اقصى جنتدن طشره چقمسنه حمل ايتمشلردر تنكيم ظاهر اقصى دخى جنتى مجاوزه ايتمسنه محمولدر والعلم عند الله تعالى (ايكيسى دخى اوچمدن چيقارز) معناى اوله محمولدر يعنى بورادە باطن اولوب جنتده ظاهر اولورلر بو ايكيسندن مراد كوثر ونهر رحمتدر بوندن منفهم اولور كه كوثره جنت ايرماغى ديمك ظهورى اورادە اولغه بناء در والاصلى سدرة المنتهالك ساقندندر (بر يسيدر فرات و بر يسى نيل) فرات نهر كوفه ونيل نهر مصردر ۞ قال بعضهم اولا دخول بحر النيل فى البحر الملح الذى يقال له البحر الاخضر قبل ان يصل الى بحيرة زيج و يختلط بملوحته لما قدر احد على شربه لشدة حلاوته ومد الفرات فى بعض السنين فوجد فيه رمان مثل البعير فيقال انه رمان الجنة (بعدذا) علما رحمهم الله انهار جنانيه ودنيويه حقنده چب وراست طولاشمشلر واختلافاتى توفيقده نيچه ركاكه بولاشمشلردر خصوصا بعض ملوك انهارك باشن بولدن اوتورى اياقدن چيقمش وكوزنى كورمدن اوتورى سيل كبى هريكا اقشدراكر حيز امكانده اولسيدى اقطار ارضى كشت ايلين اسكندر بولاوردى و بو صولرك اصلنه واقف اولوردى صحراى يهناور قدرت اويله دكادر كه ياد باسالكارانى قطع ايدوب نهايتنده ايره وكوهستان پرشده عظمت اول حيرتده ميدر كه عنقا شهپرلرا كا پروازايدوب ماوراسن كوره بو آثار حكمت پر بحر عميقدر كه انك مطالعه سنده غوطه خوار اولنلر قطرات سرشكدن اوزكه انجو بولز و بو اطوار تعينات حضرت برامر عجيبدر كه فكر مهندس تقدر كيتى توردا وله بنه نشيب وفرازن بولنده صائمه كيم پورلز مع هذا بو منزل مراده ايرمكه سمند معراج و بو بولارى كورمكه عقل بانجه نور كشف وهاج استر ۞ بونك طريقى طريق حقه كيرمكدر وچشم دله سرمهٔ توحيد وكحل مازاغ چكوب حق عيان كورمكدر وفيض علمى منبعدن ايچوب دادن خيالاتى چيقاروب سور مكدر (لحرره) دردفيضكله سرشكم نيل وش افزون اولور ۞ چشم كريانمده هر بر قطره بر جيحون اولور ۞ قطرهٔ فيضك غميله اولدى دل دريا كبى ۞ كيده كيده بو يله قالور سده جكر لر خون اولور ۞ بيرى دجله بر يسى اولدى فرات ايكى كوزم ۞ كريه قيلز مى شوكيم يعقوب وش محزون اولور ۞ سدرهٔ فيضك دل ميالهٔ ميل ايتسون ديو ۞ قلب وقالب دردله ماننددال ونون اولور ۞ قنغى صوت آه كيم فاتون عقله او يمسه ۞ عشق اتدن حق آخر پرده دن بيرون اولور (زهى) زاه مجده نك فتحى وكسر يله كلمهٔ تحسيندر نه كوكنك معناسنه (قدر معلى) عالى قيلنمش مرتبه (صدر اعلى) جمله نك اوزر ينه تقدم وفوقنده اولمق وكاه اولور كه صدر تقدم ايله منصف اولان شخصك اوزر ينه دخى اطلاق اولنور تنكيم وزير اعظمه صدر وقاضى عسكرزه صدر ين دينلور (الهى) شول حقيقت ارزى كيم ايتديلر معراج هو ۞ كوردىلر هو عالمنده جمله سى پا كيزه رو ۞ هر هوادن طالب هو اولنه كحمك كرك ۞ سر مطلق اوته در بو عرش وكرسيدن كو ۞ ايركورن وصلت ايلينه جذبهٔ حقدر ولى ۞ سنده همت اهلى اولوب عزم راه ايت كابرو ۞ اولسه كر يار كاه حق قلكاردن بلند ۞ آچلوردى هر كسه سير وسلوكنده قپو ۞ قلب عارف جنت عاجلدر انك ايرمغى ۞ فيض پاك حقدراى پاكيزه دل عرفان جو ۞ دردله حقه نياز ايتمك ديلرسك حقيا ۞ سنده عاشقلركبى خون جكردن آل وضو ۞

قولاق طوتارسك ای خواجه دوکم لؤلوایله لالا
دیم بر جوهر فردی فلك دایه ملك لالا

یوزی پرتو کوکك بدری اوزی عالمرك صدری
شورشه عالیدر قدری صور رسك مثلی لالا

چون ایردی سدره یه اول شاه برالتوندن دوشك کلدی
دیدیلر نور حضرتدی که اورتدی سدره یی کلا

بوکز بر رفرف اخضر دوشه دیلر اباغینه
احاطه ایتدی آفاقی توتار بو یله در نفلا

چو چیقدی اتك اوستینه بوکز جبرائیلی کوردی
کیم الشیوز فنا دینی آچوب عرض ایلش بالا

ملك حسننده جبریلی بوکوردی ایکی کز انجق
مکر کیم ظاهر اولوردی بشر شکلنده ازبالا

چوکتك دیلدی آندن دیدی پس جبرائیل اکا
که بر بارمق بن اشبوندن تجاوز قیلزم اصلا

روایتدر که اول کیجه رسول پش نسنه یه بندی
پری براق پری معراج که نورانی ایدی شکلا

اوچنجی دنیا کوکنده ن فرشتهلر قنادیله
بدنجی کوکه دك آندن جناح جبرائیل بذلا

بشنجی رفرف ایدی کیم دوشه دیلر اباغینه
عروج ایتمشدی انکله که تعظیما واجلالا

یوردی پس رسول الله که ایردم بیت معموره
کتوردیلر بکا اندہ کبر و اوچ کاسه تبیلا

که خرو سود عسل ایدی پس الدم بن سودی ایچدم
چون ایچدم دیدی جبرائیل ایرشدك فطرته فعلا

که یعنی فطرت اسلام ایدر توحیده استقرار
سکا حق قیلدی ارزانی ایده سن حقه تهلیلا

پس آندن کیردم اوچنجه کورم کیم طاشلری لؤلو
ترابی مسك اذفردن جواهردی کل ولالا

بوکز عرش اوستنه چیقدی ایرشدی قاب قوسینه
نه قوسین بلکه اوادنی بودرسوز نقله عقلا

قودی پس رفرفی عرشده اباغن طوردی حضرتده
اشارت قیلدی جبرائیل سلام و پرر بکه قولا

اوقیدی پس تحیات صلات وطیباتی هم
سلام و پردی تعالی الله اکا اکرام ایدوب فضلا

رسول الله دیلدیکیم سلامی عام اوله حقك
دیدی وزه سلام ایرسون دخی صاحلره مثلا

ایشتدی آنی جبرائیل شهادت ایتدی توحیده
سموات اهلی مجموعی یله دیدیلر افضالا

چون ایردی یومقامه اول تجلی ایلدی الله
حجابن رفع ایدوب اکا جمالن عرض ایدوب فضلا

﴿ اکا اول صفاتیله تجلی ایلدی الله ﴾
﴿ پس آندن صکره ذاتیله تجلی ایلدی الله ﴾

(قولاق طوتارسك ای خواجه دوکم لؤلوایله لالا) خواجه بای و پیر وعزیز و دانشمند معناسنه (لؤلو) همزه ایله انجودر یوراده همزه واوه قلب اولنور وسائر ماقبلی مضموم اولان همزه لردخی بو یله در تکیم بعض قراءتده موصدة دینلور یعنی واوله (لالا) بی مثل و بی همتا اکثر لؤلو یه صفت اولور لؤلؤ لالادیرلر بی همتا انجوه معناسنه بوترکیبك

بحسب الظاهر معناسی ای پای وای خواجه بندن یکا قولاق طوتارسك سكابی مثل انجوولانظیر جوهر دوكم كه مایهٔ تجارت وسرمایهٔ اهل بضاعتدر دیمكدر ولیكن بحسب الحقیقه تشبیه ومجاز اوزر ینه مبنیدر یعنی ای عزیز فرنداش وای سوز اكاردانشمند بولداش كوش جانكی بندن یكا طوتارسك وسوز قدرین بیلوب قیمتلی كلام استرسك سنك درج كوشكه نفاست ولطافتده لؤلؤ لالایه بكزر معانی درج ایلیم وعقد الجواهر كبی كلام نظم ایدوب الفاظ نفیسه سو یلیم (دیم برجوهر فردی فلك دایه ملك لالا) جوهر فرددر یتیم دیدكاریدر كه لانظیراوله فردصفت مشبهه درمنفرد یعنی یالكزمعناسنه دایه اوغلنجقلرامزدن عورت ولالا آتاقوانه دیرلر مخادیم مقوله لرندهٔ اولور و پادشاهلردخی وزیرینه رسم عثمانیان اوزره لالا دیرلر یعنی برلانظیر معنی دیمكه عالم علویدنك صورت ومعناسی آنك خادمی وآنك پرورشنه موكلدر زیرا جمیع معانی عالم علویدن نزول ایدركیمی ملك وساطتیله وكیمی وساطه سزلكن ظاهراولان بودر كه جوهر فرددن مراد فخرعالمدر یعنی جهان صدفندن بردر یتیمك احوالنی نقل ایدمكه یالكزعالم بشردكل بلكه اكافلك وملك بیله دایه ولالادروبو معنایه بیت تائیده آغاز نعت اولندیغی شاهددر ۞ (بیت) ملكلر كوكده بنده لكیر یوزنده آدم افكندك ۞ بتون دنیاقولك ای یار جانم سن نه آقسن (یوزی یرك كوكلك بدری) یعنی زمین وآسمان آنك نور جمالیله منوردر (ع) یوزی نوردن المشدر فلكلر شمسله ماهی (اوزی عالملرك صدری) صدر بوراده مقدم معناسنه در یعنی فخرعالمك اوزی تمینالك اولی وارواحك مقدمیدر ۞ قال حضرت الشیخ الاكبر قدس سره الاطهر آدم علیه السلام ابو محمد وابو عیسی وابونا فی الجسمیة ومحمد ابو آدم وابونا وجد عیسی فی الروحانیات فان اباعیسی روح القدس من مقام الجسدیة وعالم التمثل وروح القدس ابن لمحمد علیه الصلاة والسلام من حیث هو روح فهو جد لعیسی علیه السلام علی هذا النظام العجیب (لالا) بوراده لاحرف نفیدر ایكیجی لابطریق التأكید ذكر اولنمشدر یعنی اویله برعالی القدر ورفیع المرتبه در كه مثلی یوقدر (چون ایردی سدره یه اول شاه پر التوندن دوشك كلدی) شاه اولو معناسنه در قال الله تعالی (اذیغشی السدرة مایغشی) بوآیهٔ شریفه ده سدره یی غشی وتغطیه ایدن نه ایدوكندهٔ اختلاف اولنمشدر بعضیلرد یمشلردر كه التوندن بردوشك ظاهر اولوب سدره انكله پوشیده اولدی وبعضیلرد یمشلردر كه جبل موسایه تجلی واقع اولدیغی كبی سدره یه دخی واقع اولوب نور حضرتله پورندی وبعضیلرد یمشلردر كه اول درخت اوزرینه ملائكهٔ بسیار تجمع ایدوب هر بررنكله برملك نزول ایتدی وباخود فرشتهلرآنك اطرافنده التون پروازلرینی پروازایتدیلرو بشر كعبه یی زیارت ایدركبی انلردخی اول درختی زیارت ایدوب مراسم طوافی یرینه كتوردیلر (وعنه صلی الله تعالی علیه وسلم یغشاها رفرف من طیر خضر (كلا) كافلك ضمیله یعنی سدره نك كلی وجمله یرینی اورتدی كذافی هامش بعض النسخ المصححة ولكن واضح اولان بودر كه كلا كافلك فتحه سیله حقا معناسنه اوله یعنی نور حضرتنك سدره یوش اولدیغنی تحقیقه دال برحرفدر وبودخی لابحه در كه كلا فتحله كل البصر دن اوله كوزخیره لنوب كورمدن فالدی معناسنه یعنی نورحضرت سدره یی اول وجهله بوریدیكه انسان انی كورسه كوزی قاشور وبلكه وجودی طاقت كتورمیوب عالم صعقه اولاشوردی فلیكن هذا من المعانی النوانی اللطیفة (بوكزیررفرف اخضردوشه دیلراياغینه) الرفرف بساط عریض كافی الاختری وقال فی القاموس الرفرف ثیاب خضر تتخذ منها المجالس وتبسط انتهی ۞ یعنی اوراده فخرعالمك ایاغی التنه یرینه بساط دوشه دیلر كه عظم ووسعتیله آفاق واطرافی احاطه ایتدی الحاصل اول لیله مبارك كده الله تعالی اسم واسع ایله صورة ومعنی تجلیات متنوعه كوسترمدی والله واسع علیم (تواتر) المتواتر هو الخبر الثابت علی السنة قوم لایتصور تواطؤهم علی الكذب یعنی یومعنی جم غفیرك برینی اردنجه نقل واخبار یله بیلنمشدر محل شبهه دكلدر (چوچیقدی آنك اوستینه بوكزجبرائلی كوردی) یعنی اول رفرف اوزرینه چیقدقده جبرائیلی صورت اصلیه سی اوزرینه كوردی كما قال الله تعالی (ولقدرآه نزلة اخری عندسدرة المنتهی) قال علیه السلام رأیته عندسدرة المنتهی علیه ستمائة جناح ینثارمنها الدر والیاقوت ذكر السهیلی رحمه الله تعالی ان المراد بالاجنحة فی حق الملائكة صفة ملكیة وقوة روحانیة ولیست كاجنحة الطیر ولاینافی ذلك وصف كل جناح منهابانه یسدمابین المشرق والمغرب هذا كلامه اقول فعلی هذا فكثرت الاجنحة كافی جبرائیل اشارة الی قوة تلك الصفة واعمل فی الاعداد حكمة قداطلع علیها الحكماء الالهیة باطلاع الله تعالی (بالا) بوی وقامت معناسنه در تكیم قد و بالا دیرلر بوی وبوص معناسنه (ملك حسنده جبریلی بوكوردی ایكی كرانجق) یعنی جبریلی صورت اصلیه سی اوزرینه فخرعالمدن غیری پیغمبر كورمدی فخرعالم دخی ایكی دفعه كوردی برلیلة المعراجده آسمانده تتكیم ذكر اولندی برینی دخی برده روایت اولنمش كه اوائل بعثتده فخرعالم جبل حراده بردفعه جبریل ایله كورشدی جبریلی صورت اصلیه سی اوزرینه كورمك مراد

ایلدی جبریل دخی اول وجهله ظاهر اولوب شهپر لریله مشرق ومغرب اراسنی سدایتدکده قوت بشریهٔ پیغمبره ضعف طاری اولوب مغشیا علیه یره دوشدکده جبریل صورت آدمه تحول ایدوب کلوب فخر عالمی خاکدن رفع ایدوب در اغوش ایلدی وچهرهٔ آیینه وارندن غباری سلدی کما قال الله تعالی (ولقد رآه بالافق المبین) افق روشن یعنی مطلع آفتاب وقال (فاستوی وهو بالافق الاعلی) ای من الارض یعنی نزدیك مطلع آفتاب طلع من المشرق فسد الافق الی المغرب واتمار آه مرتین لیکمل له الامر مرة فی عالم الکون والفساد واخری فی المحل الاتزه الاعلی (ازبالا) بوجه دن و یوکسکدن یعنی ملکی صورت اصلیه سی اوزرینه رؤیته طاقت بشر وفا ایتمك حسبیله ملك الوحی انبیاء علیهم السلام حضرتلرینه صورت بشریه ده ظاهر اولوردی ۞ قال بعضهم ان من لطف الله تعالی بنا عدم رؤیتنا الملائکة علی الصورة التی خلقوا علیها لانهم خلقوا علی احسن صورة فلو کنا راهم لطارت اعیناوارواحنا لحسن صورهم (لمحرره) برلیلینك مجنونیم عالم انك دیوانه سی ۞ بریوسفك مفتونیم هر حسنك اولش آنه سی ۞ کیم اکادوش اولدی یوکون چیقدی کوزندن آی وکون ۞ یغما اولوب صبر وسکون بولدی فنا دل خانه سی ۞ بویوزده دور ایلر فلك بویوزه عاشقدر ملك ۞ شمعی باز تا حشره دك سوزان اولور پروانه سی ۞ قیلدی تجلی عالمه کشف ایتدی سرین آدمه ۞ صوندی اوجامی هر کیمه اولدی ایدمستانه سی ۞ کنز نهاندر اول کوزل کوهر لرینه ایرمز ال ۞ بوقلب حق بی ازل قیلدی انك ویرانه سی (چو گنج دیدی اندن دیدی پس جبرئیل اکا) یعنی فخر عالم سدره دن سفر وجانب علوه کذر ایتمك مراد ایتدکده جبریلك کالاول رفاقتن طلب ایتدی جبریل دخی (لو دنوت انملة لاحترقت دیدی یعنی یامحمد اکر سدره دن برمقدار ایلرو تجاوز ایدرسم نور عظمت بنی سوزان ونار غیرت وجودمی بریان ایلر پس رشتهٔ موافقت بوراده کسلدی وسنی بالانفراد عالم وحدته طوغری یول اجلدی ۞ وحیث انجهنم ماعدنکم سلامة ۞ ویرعاکم الرحمن من کل جانب (قال الشیخ سعدی قدس سره) چنان کرم در تبه قربت براند ۞ که در سدره جبریل ازو بازماند ۞ بکفتا فرا تر مجالم نماند ۞ بماندم که نیروی بالم نماند ۞ اکر یك سرموی برتر پرم ۞ فروغ تجلی بسوزد پرم ۞ وقال حضرت الشیخ هدایی قدس سره ۞ اودنوت دبجمك روح الامین ۞ سن روان اولدك پس ای خیر الوری ۞ (بعدذا) جبریل صورت عقل کل وسدرة المنتهی صورت دماغدر انکچون جبریلك مقری سدره اولدیغی کبی عقلك دخی مستقری دماغدر پس برکسنه منامده یا انسلا خده جبریلی کورسه عقلك صورتن کورر زیرا جبریل کندی تعینی مقامندن انبیادن غیره تمثل ایتز منصوفه فسمنك بویله یرلرده جهالتری چوقدر مزالق اقدامندر غفلت اولمنیه (لمحرره) بولدیلر شونلر که حق کشف تام ۞ ایتدیلر حق ایله بی پرده کلام ۞ حقه واصل اولمنجه برکشی ۞ برزخ خوف ایچره قالدی والسلام (وله) سدره وطوبایه ایتزانتفات ۞ جانب مولایه عزم ایلر کوکل ۞ ایلر کون ومکان ایچره قرار ۞ لامکان ملکینه دك کیدر کوکل ۞ عشقدر سیر سلوکینه دلیل ۞ عقل وفکری استمز ایلر کوکل ۞ لیلة المعراج اولور هر کیجه سی ۞ هر دمنده حضرته ایرر کوکل ۞ یارباقی وار یکن بوصحبته ۞ همدم اغیار اولوب نیدر کوکل ۞ حق میدان فنا خالی دکل ۞ بولنور لابد اکا یار کوکل (بری براقی بری معراج که نورانی ایدی شکلا) یعنی آسمانه عروج ایچون جنت فردوسدن سیم وزر وانواع جوهردن مرکب بر نردبان ایدیکه صورت وشکلده نورانی ایدی شویله که آنی سیر ایدن نور محضدن قیاس ایدردی تکیم سلیمان چلبی مولدنده کلور ۞ کوردیلر نوردن اوراش نردبان ۞ نردبانك کوکه اولدیلر روان ۞ الشکل هو الهیئة الحاصلة للجسم بسبب احاطة حد واحد بالمقدار کما فی الکرة او حدود کما فی المضلعات من المربع والمسدس (یدنجی کوکه دك اندن جناح جبرائیل بذلا) بذل عطا ایتمك یعنی یدنجی کوکدن جبرائیل جناحنی یعنی قنادنی فخر عالمه بذل ایدوب انك اوزرنده عروج ایتدی (بعدذا) سیر کا بلرنده صخرة اللهدن مستوایه وعروج اعلایه دك اون عدد معراج یعنی نردبان اثبات ایتدکاری صاحب محمدیه نك بیان ایتدیکی معنایه محمولدر زیرا جمله سی آلت عروجدر یعنی جبریلك قنادنه وبونك امثالنه معراج اطلاق اولنمق آلت عروج اولدیغندن اوتوریدر پس نردبان مخصوص صورتنده اولمق لازم کلماز (اجلال) تعظیم معناسنه درکه اولوله مقدر (بیت معمور) یدنجی آسمانده حضرت کعبه مقابله سنده عقیدتن براودرکه هر کون مطالع الکواکب قیوسندن یتمش بیك ملك کیروب مغارب الکواکب قیوسنه چیقارلر و بردخی عودت ایتزلر انفاس انسانیه کبی یعنی انسانك باطنی بیت معمور وانفاسی ملائکه یه بکزر که یکرمی درت ساعتده یکرمی درت بیك نفس کیروب چیقار و بردخی عودت ایتز خبرده واردرکه فخر عالم حضرتلری بیت معموره واصل اولدقده امتی ایکی فرقه اولوب تمثل ایلدی کوردیلر که بر فرقه سی کاغدین جامه کبی بیاض و براق لباسلر کیشلر و بر فرقه سی دخی وسخنالك جامه لر بورنمشلر پس اول بیاض پوش اولنلر بیت معموره کیروب ایکی رکعت نماز قیلدیلر ووسخنالك لباسله اولنلر طشرده قالدیلر

یعنی طاعت وتصفیه اهلی بیت معمور فلك وبیت معمور دلك دخولیله شرف یاب اولوب معصیت ونفس اهلی اول شرفدن محروم اولدیلر (قال الشیخ ابو الحسن الشاذلی قدس سره رأیت رسول الله صلی الله علیه وسلم فی النوم فقال یا ابا الحسن طهر ثیابك من الدنس تحظ بمدد الله تعالی فی کل نفس فقلت یا رسول الله وما ثیابی قال ان الله کساك حلة التوحید وحلة المحبة وحلة المعرفة قال ففهمت حینئذ قوله تعالی (وثیابك فطهر (لمحرره) ذکرایله خدا اسمن مذکور اولاسن مذکور ✿ غم زائل اولوب دلدن مسرور اولاسن مسرور ✿ پاك ایله کوکل صحن باغی شمعهٔ توحیدی ✿ روحا نیلره بیت معمور اولاسن معمور ✿ عریان اولوب عالمدن کی حلهٔ تجریدی ✿ دل کعبه سنه حج ایت مبرور اولاسن مبرور ✿ سندن سنی دورایله یوقلغله حضور ایله ✿ شاید که بوسعیکده مشکور اولاسن مشکور ✿ توحیده نظر ایله کثرت نیجه برحق ✿ حق آینه سنده تا منظور اولاسن منظور (تسبیل) سبیل ایتمك یقال سبله تسبیلا جعله فی سبیل الله (ارشدك فطرته فعلا) فطرت خلقت وجبلت معناسنه در (وفی الحدیث کل مولود یولد علی فطرة الاسلام ای علی استعداد قبول الاسلام فی اصل الخلقة فمعنی الفطرة الفعلیة فی قول المحمدیة ظهور هذا الاستعداد من القوة الی الفعل بالنسبة الی جناب الرسالة وامته المرحومة واعلم ان الخمر من آثار القهر والعسل واللبن من آثار اللطف فان قلت ما الفرق بینهما حتی اختار علیه الصلاة والسلام اللبن دون العسل وهو یقتضی ترجیح اللبن علی العسل وتفضیله قلت اللبن صورة الحقیقة الاستعدادیة الذاتیة الاصلیة والعسل صورة الحقیقة الصفاتیة الفرعیة فاخذ بالاصل الذی یقتضیه المقام فاعرف (که یعنی فطرة اسلام ایدر توحیده استقرار) استقرار قرار وثبات طوتمق فطرتی اسلام ایله تقیید ایتدیکی فطرت مطلقه ایله اسلام مراد اولدیغن بیاندر ✿ یعنی فطرت اسلام توحید اوزرینه ثابت وقرار داده اولورو اول معنی قوندن فعله وصورته چیقوب قوت بولور (ارزانی) لایق (تهلیل) لا اله الا الله دیمك (تراب) طپراق (مسك اذفر) ذال معجمه ایله زیاده قتولی مسك دیمکدر زایله اوقیوب یازمق یاکاشدر یقال مسك اذفر وذفر جید الی الغایة کما قال فی القاموس مسك خطا وختن وتبت وچین مملکتلرندن آهوی مسکینك نافه سنده قاندن حاصل اولورو قدسبق (لالا) لاله که معروف چیچکدر رولیکن ابیات سابقه نك اواخرنه موافقت ایچون حالت وقفده هاالفه قلب اولنمشدر (بوکز عرش اوستنه چیقدی) معلوم اوله که عرش اعظم اول الاجسام در وعالم اجسامك عند الصوفیة المحققین قدس الله اسرارهم تفصیلا ترتیبی بودرکه ذکر اولنور ✿ عرش کرسی فلك اطلس فلك منازل سماء کیوان سماء مشتری سماء مریخ سماء شمس سماء زهره سماء عطارد سماء قمر عنصر نار عنصر هوا عنصر ماء عنصر تراب معدن نبات حیوان ملك جن انسان وعرشك محدبندن غایتنه وار نجه یعنی عنصریات وطبیعیات وبسائط ومرکباتك جمله سنه عالم ملأ دیرلر زیرا هر محل ارواح واجسامله مملو ومشحون در انکچون خلوتده ستر وحوضه ویاماه جاری یه دخوله اتخاذ میرزو اروعورت حین مجامعه ده عریان اولمق لازمدر ✿ وعرشك محدبنك فوقی عند الجهور عالم لاخلا ولاملا در وعند الصوفیة المحققین عالم لاخلا ولاملا دیدکلری عالم ارواحك مافوقیدر که عالم امر وعالم عملدر پس بونلرك مذهبلرینه کوره عرش اعظمك فوقی عالم ملادندرز یرا ارواح مهیمه ایله مملودر ارواح مهیمه انلردر که جسم وجسمانی بتلرزو بحر شهوده مستغرق اولوب جمال حقدن غیری کورمزلر بونلره ملائکهٔ عالین دیرلر (ام کنت من العالین) کلامنده اولان عالین ایله مراد بونلردر تنکیم بوقاروده تحقیق کیدی صاحب محمدیه نك مرادی بودرکه فخر عالم حضرتلری ذکر اولنان عوالمك جمله سنی کذر ایلیوب رفرف ایله عوالم انواری خرق ایدرك (الرحمن علی العرش استوی) کلام شریفندن منفهم اولان مستوی دیلان محله وضع قدم ایلدی ✿ کما قال ابن الاشرف الازنیق قدس سره (ع) یدی قات کوکلری کچدی قدم عرش اوستنه باصدی ✿ بعده عالم ترکیب وتدبیردن مفارقت ایدوب اسراء بسیطه مظهر اولدی (قال حضرت الهدایی قدس سره فی بعض الهیاته التزکیة ✿ کیوب صحرای عالمدن کذر قیل عرش اعظمدن ✿ خلاص اول در دله غمدن دیدکل یاهووبامن هو ✿ بوراده صحرای عالمدن کذرایله مراد عالم ظلمانی اولان عالم ملکدن تجاوز وعرش اعظمدن کذرایله مراد عالم روحانی اولان عالم ملکوتدن تجاوزدر وبوملك وملکوت عالم کونون اولغله بونلره تقیدایتمك غم وکدردرز یرا ماسوی الله هدندرپس حضوروسرورحضرت حقه وصول وحضرت لاهوته تجاوزدرکه اورادهٔ اصلا غم وکدر یوقدر الحاصل عرشك مستواسنه وارنجه اولان عوالم الفاظ واشکال کبیدر پس سالك اولنلراورادن کذرایتمکچه عالم معانی واشاراته قدم باصمزلر وحقیقتده مستوای عرشه قدم باصمدن مراد عالم اجسامی تجاوزدر فافهم پس ای سالك طریق معانی وای راغب اشارات والهام ربانی بوعوالم علویه وسفلیه یعنی مرکبات اولان موالید ثلاث وبسائط اولان عنصریات وطبیعیاته متعلق هرقدر خارق عاده نسنه لرظهورایتسه وبونلرك اسرار

وحقایق مکاشفه اولنسه جمله سی عالم کونه منسوبدر عالم الهك اسرار وحقایق یونك ماوراسندهدر ۞ امدی عالم اجسام والك مکاشفاتی مناصب دنیویه وعالم ارواح والك مشاهداتی درجات اخرویه کبیدر بوایکیسنك فوقنده اولان عالم الله والك معایناتنه واصل اولمیان سالکه اهل برزخ وکشوفنه دخی کشوف سفلیه دیرلر زمانه محجوبلری ایسه متوالیه ثلاثه مرتبه سنده برکسنه دن برخارق عاده کورسه لرانی کرامت عظمی واهلی دخی حقه واصل عد ایدرلر نه سیر ملکی یه اورلر ونه سیر ملکوتی فهم ایدرلر ونه عالم حقیقتدن خبرلری واردر (اولئك کالانعام) بالنسبة الی الانسان الکامل فیا ارباب الدعاوی این المعانی واصحاب المعانی این الحقائق ویااهل الحقائق این الفناء الکلی اللهم سهل وسلم وقرب وکلم بخاطب وعلم (لمحرره) قیل حذر ای دل بو بولده خاروخسلرواراعمش ۞ رهزن راه حقیقت بیچه کسلرواراعمش ۞ سالك راه خدایه کلده قالمغلق عجب ۞ دوشمشه چونکیم بو بولده دستسلرواراعمش ۞ قالدی وحشنده بو بولك بولیان مرشدلرین ۞ جان قولاغینه اکربانك جرسلرواراعمش ۞ صید عنقا ایلك ممکندر شول دامله ۞ عالم ایچره هی مدد اولمزهوسلر واراعمش ۞ ایتسونمی حقیا بوعندلیب دل فغان ۞ حبس ایچون بلبلاری بونچه قفسلر واراعمش (ایرشدی قاب قوسینه ته قوسین بلکه اوادنی) قاب مقدار معناسنه در قوسین قوسك تثنیه سیدر یای دیمکدر (ادنی) بوراده اقرب معناسنه در قال الله تعالی (ثم دنا) پس فخر عالم حضرت احدیته نزدیك اولدی یعنی مکانت ومنزلت ایله مقرب درکاه الوهیت اولدی (فتدلی) التدلی فروآویخته شدن یعنی برنسنه اشاغه آصلوب صارقی بوراده مراد فخر عالمك مسجده خدمتیدر (فکان قاب قوسین اوادنی) پس فخر عالمك حضرت احدیت ایله مابینی کانه ایکی کمانك قربی قدرو بلکه اقرب اولدی بو کلام تأکید قربت وتقریر محبتدن کنایه درزیرا عادت عظمای عرب بوایدیکه تأکید عهد مراد ایدن متعاقدین کانلرین احضار ایدوب برینه ضم ایدرلر وایکیسی معاقبتین کرفته یرالدن برتیر آتارلر وبو وضعله من بعد ارالرنده اتحاد واتفاق کلی یه اشارت ایدرلردی وبو تحقیقك تدقیقی بودرکه (ثم دنا) عروج ووصوله (فتدلی) نزول ورجوعه (فکان قاب قوسین) نتیجه منزله سنده (الله الصمد) ایله مشارالیه اولان عالم صفاته وصوله (اوادنی) (الله احد) ایله مشارالیه اولان عالم ذاته اشارتدر وبو معراجك صعود وهبوط صورتنده واقع اولدیغی جسم وروحله معا اولسنه بناء دربو مقامی زیاده تفهیمه داره فرض ایتمکه محتاجدر اجمالا صورتی بودرکه بیان اولندی مثلا بو داره اصلده صورت

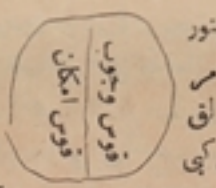

واحده در ولکن اوزرینه عارض اولان خط اکربوخط عارض اولسه همان بردایره کورینور هویت اوزرینه عارض اولمش برامر وجودیه نظر اولنورسه وجود خالق کاورخط متوهمدن قوسین ظاهر اولدیغی کبی مستقیم سیبیله اویله قوسین شکلنه کیرمشدر پس خط مذکور وجود کونه اشارتدر که متوهمدر اکربوامر متوهمك بحسب الصوره ووجود خلق ظاهر اولوب تعدد وتکثر لازم قاب قوسین بودرکه عالم صفاتدر پس عالم صفاته کوره اولان قریبنده تمیز یاقیدر ۞ تکیم قوسین حقیقتده قوس واحدایکن خط متوهمله تمیز بولمشدر واکرامر متوهم مذکورك عروضنه بناء وجودی عدم اعتبار اولنورسه وجود خالقدن غیری قالمز وحدانیت وفردانیت ظاهر اولورخط متوهمك ارتفاعندن قوس واحد ظاهر اولدیغی کبی (اوادنی) بودرکه عالم ذاتدر پس عالم ذاته کوره احدیت دینلور قربیت دینلمز زیرا قربیت تمیز ولغینیی موجب برنسنه در بومقامده ایسه فناء محض وطمس کلی ووحدت صرفه دن غیری یوقدر (بعدذا) عالم صفات نواتدن ظاهر وثابت اولان شفین کبیدر بری اجسامه وبری ارواحه اشارتدر ۞ پس فخر عالم شب معراجده اجسام وارواحی کذرایدوب مقام قربیدن مقام احدیته وعالم صفاتدن عالم ذاته قدم بصدی واصلا بقیهٔ وجود کونی قالدی وذات احدیه نك تجلیسنه مظهر اولدی ونوات کبی نون عالمدن فیض بولدی (لمحرره) زهی عنایت کبری که بولدی انی حبیب ۞ زهی سعادت عظمی که آلدی بو یله نصیب (بودرسوز نقله عقلا) نقل یوقاروده ذکر اولنان آیتدر که شرح اولندی وعقل بودرکه بوقدر تشریفك مقتضاسی ذکر اولنان وجه اوزره حقه وصولدر زیرا اسم اعظمه البته مظهر لازمدر مظهریت ایسه فخر عالمدن غیری چون ثابت دکلدر (لمحرره) کلبروم معراج حق اینمك دیلرسك ای کوکل ۞ شهپر همتله پرواز ایله قدسیلر کبی ۞ بارکاه حقه دك کتمك دیلرسك ای کوکل ۞ شهپر همتله پرواز ایله قدسیلر کبی ۞ جانکه روز ازلدن کرعنایت یارایسه ۞ سولاهوت ایلك سا کله مقدر کارایسه ۞ قاب قوسین واوادنادن نصیبك وارایسه ۞ شهپر همتله پرواز ایله قدسیلر کبی ۞ حقیا بوجسم وجان وادیلرندن قیل کذر ۞ سروحدتدن خبر بیل ایله کتمدن سفر ۞ آشیان لامکانه ایرمك استرسك اکر ۞ شهپر همتله پرواز ایله قدسیلر کبی ۞ (قودی پس رفرفی عرشده اباغن طوردی حضرتده) یعنی مستوای عرشه دك

رفرف دینلن بساطه سوار اولوب اوراده رفرفی ومشاهده جسمی ترك ایلدی واسم ورسمدن بالکلیه منسلخ اولوب رفرف همتله سفر ایلدی وساحل بحر عماده لاحیث ولا این مقرآنده قرار قیلدی ۞ کندك هزار یارهزاران هزار میل ۞ اندہ کلاخلا دیدیلر بل ولاملا ۞ معلوم اولہ کہ فخر عالم حضرتلری عالم ترکیب وتدبیردن مفارقت ایتدکده ترکیب کونیسنی رفرف ایله مستواده ترك ایتدی ۞ واورادن رفرف همتله سوار اولوب سیر بسیط اعتباریله اعیان ارواح مهیمه بی مشاهده قیلدی واندن عالم امره ووحدت ذاتیه یه دك عروج ایتدی ۞ سؤال اولنورسه کہ جمله انبیاء دخی عالم انسلاخده اسرآء بسیط حاصل اولور پس فخر عالمك انلردن فرقی نلر ۞ جواب بودر کہ فرق هر وجهله در زیرا انبیادن کمتنه یه عالم اجسامه کوره مستوای عرشه دك فخر عالمه واقع اولان وجهله یقظه حالتده جسمله تفصیلا دکل اجمالا یله سیر نصیب اولمشدر وعالم ارواحه وامره کوره اولان سیر بسیط دخی بو یله درزیرا بوذات لطیفه کہ جسمله بوقدر سیر وسلوك حاصل اولہ آنك روحانیتنك مطالعه سی وسیرینك احاطه سی نه مرتبه اولق کرکدر اکا قیاس اولنه پس فخر عالمه و یرلمشدر معراج صوری ومعنویتك تفصیلی برفرده و یرلمشدر (اشارت قیلدی جبرائیل سلام ویررینکه قولا) یعنی فخر عالم عرشه قدم بصدقده رفرفی براغوب بلاکیف حضورحقده قیام ایتدکده جبرائیل کندی مقامندن اشارت وندا ایلدیکه یامحمد ربکه سلام قولی ایله واسان ظاهر ایله ثنایه متعلق کلمات سویله پس بوکلامدن ایکی نسنه مفهم اولور اولکیسی بوکه فخر عالمك رب عزته سلامی عالم تدبیرده ورتبه عرشیه ده ایکن واقع اولدی وایکنجیسی بوکه جبریلك فخر عالمه اشارتی سدرة المنتهادن ایدی یوخسه همراه اولدیغندن دکل ایدی زیرا بواشارت جبریلك مقامندن مفارقتدن صکره واقع اولدی و بواشارتدن صکره برعالمه دخی واصل اولدیلرکه اوراده حس ملك منقطع اولدی یعنی فخر عالم سدره ده جبریلدن مفارقتدن صکره عالم انوار، رفع اولنوب بتمش بیك حجاب نورانی خرق ایتدیلرکه هر بریندن غلظتی یشیوز بیلاق قدر ایدی اندن صکره عالم ترکیب وتدبیردن مفارقت ایدوب حس ملك منقطع اولدقده فخر عالمه وحشت کلدی حضرت ابی بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه دائما انکله انیس اولمغله اوراده دفع وحشت ایچون صدیق لسانلدن یعنی انك صوتنه بکرز صوتله (قف یامحمد فان ربك یصلی) دینلدی یعنی یقول تعالی (سبحانی سبقت رحمتی غضبی کما قال الله تعالی (هوالذی یصلی علیکم وملائکته لیخرجکم من الظلمات الی النور وکان بالمؤمنین رحیما) والمراد بالصلوة المنسوبة الی الله تعالی هی الرحمة الذاتیة ۞ بوندن صکره علی اعلادن ندا وارد اولدیکه (ادن یاخیر البریة ادن یااحمد ادن یامحمد) قال علیه السلام فادنانی ربی حتی کنت کما قال الله تعالی ثم دنی فتدلی فکان قاب قوسین اوادنی) ای وصلت الی مرتبة الذات الواحدیة ثم الاحدیة (اوقیدی پس تحیاتی صلوة وطیباتی هم) یعنی قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم (التحیات لله) ای کلمات التحایا والادعیة تعالی فی ملکه کما فی المغرب بالغین المعجمة للامام المطرزی اوالسلامة عن الآفات لله تعالی وحده لان التحیة جعلت اسما للسلام فی عرف الشرع کما فی حواشی ابن الشیخ وجمعت لارادة الاستغراق الانواع کما فی شرح المشارق لابن الملك وقال بعضهم المراد بالتحیات جمیع العبادات القولیة (والصلوات) ای العبادات البدنیة (والطیبات) ای العبادات المالیة وقیل غیرذلك ۞ ومن ذکاء ابی حنیفة رحمه الله تعالی ان اعرابیا دخل مسجده وهو قاعد مع اصحابه فسلم علیه فرد علیه السلام فقال الاعرابی بواو او بواوین فقال ابوحنیفة رحمه الله بواوین فقال الاعرابی بارك الله فیك کما بارك فی لاولا فلم یفهم اصحابه سؤال الاعرابی ولاجواب ابی حنیفة ولادعاء الاعرابی له فسأله اصحابه عن ذلك فقال سألنی عن التحیات اهی بواو ام بواوین فقلت بواوین فقال بارك الله فیك کما بارك فی شجرة مبارکة زیتونة لاشرقیة ولاغربیة لانها مذکورة بین لاولا والمراد بالواوین واو والصلوات وواو والطیبات وانما کان الواو ابلغ لانه بغیرواو یصیر الکل ثناء واحدا (السلام علیك ایها النبی) هذا من کلام الله تعالی رد علی حبیبه سلامه بمقابلة التحیات (ورحمة الله) ردعلیه رحمته بمقابلة الصلوات (وبرکاته) ردعلیه برکاته بمقابلة الطیبات وبرکة الله تعالی اسم لکل خیرفائض منه علی الدوام وانما جمعت البرکة دون السلام والرحمة لانهما مصدران قال فی الکافی والالف واللام فی السلام ابلغ لانه یستغرق الجنس وسلام نکرة تتناول الواحد ۞ قدم السلام علی الرحمة لتقدم السلامة عن الآفات علی المنافع والبرکات ومنتهی الامر فی السلام ان یقال السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته لکونه مستجمعا لجمیع فنون المطالب التی هی السلامة عن المضار ونیل المنافع ودوامها ونماؤها ولهذا اقتصر علی هذا القدر فی التشهد (السلام علینا وعلی عباد الله الصالحین) هذا من کلام النبی علیه الصلاة والسلام عم سلام الحق وقید العباد بالصلاح لان التسلیم لایلیق بالمفسد (اشهدان لااله الاالله واشهد ان محمدا عبده ورسوله) هذا من کلام جبریل علیه السلام وانما قدم عبده علی قوله رسوله نفیا لقول الیهود والنصاری فان الیهود قالوا عزیر ابن الله والنصاری المسیح ابن الله

فنحن نقول عنده ورسوله وتمام الكلام فى التحيات فى شرحنا على الفقه الكبير انى (مثلا) يعنى سلام بزه مخصوص اولسون بلكه بزه ويزه اولان سلام كبى عباد صالحينه دخى اولسون كما قال وعلى عباد الله الصالحين (افضالا) افضال ارتقاقدر يعنى جبريل (اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا عبده ورسوله) ديدكده سموائده اولان ملكلرك جمله سى جبريل لسانندن بوشهادتى كوش ايدوب متابعة شهادت كلمه سنى تلفظ آيتدكلرى پس بونلرك شهادتنه افضال ديرلرز يا شهادت جبريل اوزرينه زياده درفا فهم (چون ايردى بومقامه اول تجلى ايلدى الله) يعنى مقام خطابه واصل اولدقده رؤيتنه دخى شرفياب اولدى وعنصريات وطبيعيات حجابى مرتفع اولديغى كبى حجب نورانيه دخى تقدر وارايسه بالكليه زائل اولدى (الهى) كوسترجمالكى بوزك كورملم ۞ اى ذات وصفاتى كوزل اللهم ۞ حسنك كاشفندن كللردولم ۞ اى ذات وصفاتى كوزل اللهم ۞ ديوانكه طوروب ال قاوشورالم ۞ ملائكه حاضرا اولوب طورالم ۞ سنى كورمك ايچون قارشو وارالم ۞ اى ذات وصفاتى كوزل اللهم ۞ حبيبكى دعوت ايدوب معراجه ۞ مظهر ايتدك آنى خلعت وتاجه ۞ احسان ايله بزم كبى محتاجه ۞ اى ذات وصفاتى كوزل اللهم ۞ ذوق وصالكى سورنلر ايچون ۞ نور جمالكى كورنلر ايچون ۞ بزى سكا ار كورايرنلر ايچون ۞ اى ذات وصفاتى كوزل اللهم ۞ مقصود مز عرش وصله ايرمكدر ۞ فراقك غمى دادن سورمكدر ۞ حقيقك مرادى سنى كورمكدر ۞ اى ذات وصفاتى كوزل اللهم ۞

الاى طالب تحقيق ايشتكيم ايده‌م تدقيق — اكر الله ويره توفيق بيان ايده وزاجالا
صحيح بودر كيم اللهى كه‌باش كوزيله كورمدى — كوكل كوزى ايله كوردى بودر فرآنده نزيلا
كور يله يافدى قلبينه فؤاديله نظر قيلدى — پس آندن كوردى اللهى كوكل كوزى ايله الا
ولى شيخ عرب كيم اول نواويدر پيو رمشدر — محل اختلافى اولسه كرك كيم ايده وزعدلا
چوديدى ابن عباس كيم محمد كوردى اللهى — ديمشدر عايشه حاشا كوزيله كورمدى كلا
ديدى چون اختلاف اولدى پس ايتدك بوسوزى ترجيح — كه حقدر ابن عباسك سوزنده يوقدر اصلا
عجم فاضلارى كرچه كوكل كوزيله كوردى ديو — عرب كا ملارى حقدر طوتك بوسوزى تعليلا
معاذبن جبل ايدرخديجه آنا ايدركيم — ايشتدمكيم رسول الله بوسوزى ديدى تعديلا
كه معراج كيجه‌سى كوردم بويلش كوزيله اللهى — بوسوزدر سوزلرك صافى ايدك بوسوزه تعويلا
الاى واصل حضرت ايشت امدى حقايقدن — كه بونده ديندى برمعنى كه سوزك اصلدر فصلا
كه‌چونكيم دنيا كوكينه ايرشدى قودى نفسينى — قودى سدره ده قلبينى ايدوب رينه ميلا
قودى پس جانبى آندن مقام قاب قوسينه — ايشت بوسيرى اعلادن كه تحقيقا ونا ويلا
ديدى نفسى كه اين القلب ديدى قلبى كه اين الروح — ديدى روحى كه اين السر ديدى سرى كه تحصيلا
ديدى سرى فنى الله خطاب ايرشدى اللهدن — كه يانفس نعمتم سكا كه غفرانيله تفضيلا
وبار وح رحتم سكا باغتلادم كرامتله — ويا قلب سكا فضلمدن محبت ايردى تجليلا
ويا سر محمد كل بنى سكا سنى بكا — بودر اوش سر اوادنى پس ايتدى حقه تبتيلا
چونو رحضرت عزت تجلى ايتدى سرينه — تمام سلب اولدى محسوسات نه‌متيلا نه تخييلا
نظر قيلدى جهات ست مهامات كلى نورا ولمش — سطوع ايتدى بوكز سرك ايچندن نورتكميلا
بوكز ايردى تجلى ذات وجودن محو محض ايتدى — قودى پس ماسوى اللهى ور ثلثاء ترتيلا
پس آندن حق بقاسوردى بقا بالله ايله طوردى — اولوب نورعلى نور اول وفضلنا ء تفضيلا
چوكتدى جمله كيفيات فنا بولدى وجودبات — كه حتى قاب وقلبى اولبدى نوره تبديلا
بونوريله نظر قيلدى كيروا ول ذات نورينه — بوكز نور انكشاف ايتدى كيرو نورينه تحميلا
بونور الله ايله كوردى كيروالهنى حقا — تعين كتدى قالدى ذات نه تشبيهانه تعطيلا

اكا اول صفاتيله تجلى ايلدى الله
پس آندن صكره ذاتيله تجلى ايلدى الله

(تحقيق) برشيئك حقيقتى حق اوزرينه بيان ايتمكدر كما يقال هو بيان حقيقة الشئ على وجه الحق
(تدقيق) تحقيقده دقت ايدوب امر غامض بيان ايتمك كما يقال التحقيق اثبات المسائل بالدلائل والتدقيق اثبات الدلائل بالدلائل بوراده تحقيقدن مراد شريعت مرتبه سنه كوره وتدقيقدن مقصود حقيقت مرتبه سنه كوره

كلامدر يو بحرايسه ايكيسنى بيله مشتملدر (توفيق) طوغرى يوله دلالت ايتمك يونك حقيقتى مطلوبك حصولنده اسباب برى برينه موافق وظهيراولمقدر (اجمال) متفرق نسنه لرى اختصاراوزره جمع ايتمكدر تفصيلك ضديدر يقال اجمل الشئ جمعه عن تفرقة وعند الحساب رده الى الجملة قال بعضهم الفرق بين الاجمال والتفصيل ان الاول ايراد الكلام على وجه يكون محتملا لامور كثيرة والتفصيل ايراد الكلام على وجه يعين بعض المحتملات (صحيح) درست معناسنه سقيمك ضديدر من الصحة وهوذهاب المرض ۞ پس شوسوز صحيحدر ديمك جرح وتمريض اولنمامشدر ياخود محل جرح دكلدر ديمكدر وتستعمل الصحة بمعنى الثبوت كما فى قوله ۞ صح عند الناس انى عاشق ۞ غيران لم يعرفوا عشقى لمن (بودر فرأنده تنزيلا) يعنى فخر عالمه فرأنده تنزيل اولنان رؤيت قلبيه يه دال اولان كلامدر قال الله تعالى (ما كذب الفؤاد ما رأى) فالرائى هوالفؤاد والمرئى هوالحق تعالى وقال الله تعالى (وما جعلنا الرؤيا التى اريناك الا فتنة للناس) لان الرؤيا تستعمل فيما يكون فى غير اليقظة (قال الله تعالى اخبارا عن يوسف عليه السلام (هذا تأويل رؤياى من قبل) فاقتضى ذلك انه عليه السلام رأى ربه فى رؤياه وليس ذلك الا بالبصيرة (قلب فؤاد) الفواد من القلب كالقلب من الصدر يعنى قلب صدر انسانك جانب ايسرنده وضع اولنمش صنوبرى الشكل پرمضغه در فؤادانك وسطى وباطنيدر كه محل محبتدر كما قال الصديق رضى الله تعالى عنه ۞ غرست الحب غرسا فى فؤادى ۞ فلا يخلوالى يوم التناد ۞ كاه اولور قلب ايله كوكل مراد اولنور كه فؤاددر وكاه اولور آنك ظرفى مراد اولنور كه بورلئد يدكلرى مضغهٔ صنوبريه يعنى چام نوعندن صنوبراغا جنك قوزاغنه بكزر براق پاره سيدر كما قال المولى الجامى ۞ نيست اين پيكر مخروطى دل ۞ بلكه هست اين قفس وطوطى دل ۞ كر توطوطى زقفس نشناسى ۞ بخدا ناس نه نشناسى (پس آندن كوردى الهى كوكل كوزى ايله الا) يعنى ان الله تعالى جعل بصر فى فؤاده وخلق لفؤاده بصرا حتى رآى ربه رؤية غير كاذبة كما يرى بالعين ۞ كلام سرمدى بى نقل بشنيد ۞ خداوندجهانرا بى جهت ديد ۞ دران ديدن كه حيرت حاصلش بود ۞ دلش درچشم وچشمش درد لش بود ۞ الحاصل فخر عالمك بصرى بصيرتنه تابع اولوب حق تعالى بى انسلاخ حالنده كوردى يوخسه حس بشريه ده ايكن بصر ايله كورمدى فافهم فسيأتى تحقيق المقام ان شاء الله الملك العلام (ولى شيخ عرب كيم اول نواويدر پيورمشدر) نواشام شريفده مير قريه نك سميدر كه ابوزكريا يحيى بن شرف الدين الشافعى اكا نسبت اولنمشدر امام نواوينك مصنفات جليله سى واردر صحيح مسلمى شرح ايلمشدر مشهوردر ۞ قدم دمشق سنه خمسين وستمائة وله تسع عشرة سنة فتفقه وورع كان قانعا باقوت تاركا للشهوات صاحب عبادة وخوف صغير العمامة كبير الشان مكبا على العلم والعمل مات فى رجب سنة ست وسبعين وستمائة وقبريزار ينوى كذا فى روضة الخطيب ۞ صلوت رغائب حقنده قائل الله واضعها دير بودر متأخرين نجعل بوخصوصده اكا تبعيت ايلبوب صلوت مذكورمك مصليسى تضليله اقرانطرابتمشلردر سامحهم الله تعالى جوابى محلنده مذكوردر (محل اختلاف اولسه كرك كيم ايده وزعدلا) يعنى شب معراجده فخر عالمك جناب كبريايى بصر ايله رؤيتى محل اختلافدر زيرا كيمى اثبات وكيمى نفى ايلمشدر پس عدل واستقامت ايدوب بواختلافده حق نه ايسه آنى بيان وراه انصافه سلوك كركدر اختلاف اودركه برنسنه نك طريقى متفاوت ولكن مقصود متحد اوله بر وبحردن حج كبى پس جمهور رؤيت وقوعنده متحد وطريقنده متفاوتلردر زيرا كيمى بصر ايله وكيمى بصيرت ايله ديمشلردر (ابن عباس) ابوالعباس عبد الله بن عباس عبد المطلب الهاشمى ولد قبل الهجرة بثلاث سنين ودعا له النبى عليه السلام بالحكمة والفقه والتأويل اى قال (اللهم فقهه فى الدين وعلمه التأويل) ولذا كان حبر هذه الامة وترجمان القرأن ولذا اقتصر الامام النيسابورى فى تفسيره على تفسيره ورأى جبريل مرتين وكف بصره فى آخر عمره وتوفى النبى عليه الصلوة والسلام وله ثلاث عشرة سنة مات بالطائف سنة ثمان وستين فى ايام ابن الزبير وهوابن سبعين سنة رضى الله تعالى عنه (عائشة) ام المؤمنين عائشة رضى الله تعالى عنها بنت ابى بكر الصديق رضى الله تعالى عنه كانت فقيهة عالمة فصيحة فاضلة كثيرة الحديث عن رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم عارفة بايام العرب واشعارها روى عنها جماعة كثيرة من الصحابة والتابعين تزوجها النبى صلى الله تعالى عليه وسلم بكرا ولم يتزوج بكرا غيرها تزوجها بعد موت خديجة بمكة وهى بنت ست سنين وبنى عليها فى المدينة فى شوال سنة اثنين وهى بنت تسع سنين وماتت بالمدينة سنة سبع وخمسين ليلة الثلاثا لسبع عشرة خلت من رمضان وامرت ان تدفن ليلا فدفنت بعد الوتر بالبقيع وصلى عليها ابوهريرة وكان يومئذ خليفة مروان بن الحكم على المدينة فى ايام معاوية وعائشة احد السنة المشهور بن بالرواية وهم ابوهريرة وابن عباس وابن عمر وعائشة وجابر بن عبد الله وانس بن مالك رضوان الله تعالى عليهم اجمعين (كلا) حرف زجر ومنع قال فى انسان العيون قد صحت الاحاديث عن ابن عباس رضى

الله تعالى عنهما فى اثبات الرؤية ۞ وانكرتها عائشة رضى الله تعالى عنها وقالت من زعم ان محمدا صلى الله عليه وسلم رأى ربه بعين رأسه فقد اعظم الفرية على الله اى اتى باعظم الافتراء والكذب على الله تعالى ووافق كلا منهما جماعة من الصحابة والتابعين (معاذبن جبل) بضم الميم كان من اعلام الصحابة رضى الله تعالى عنهم وبعثه عليه السلام الى اليمن خليفة لتعليم الدين (خديجه) ام المؤمنين خديجه بنت خويلد القريشية رضى الله تعالى عنها وهى اول نسائه صلى الله عليه وسلم ولها فضائل لا تتناهى وقد سبق بعض ترجمتها (بوسوزى ديدى تعديلا) بعض نسخده بيوردى ديدى تعديلا دوشمشه در التعديل راست كردن يعنى برنسنه بى طوغرلتمق يقال عدلته فاعتدل اى قومته فاستقام بو اراده مراد فخر عالك كلامى استقامتله وصفدر كه واقعى بياندر فافهم وفى القاموس عدل الحكم تعديلا اى اقامه وفلانا زكاه والميزان سواه (ايدك بوسوزه تعويلا) تعويل اعتماد ايتمك (ترجيح) ازتفلق و يرمك يقال رجحه اى فضله على الاخر (لا) نفى ورد زيرا ابن عباس ايله معاذك روايتلرى متوافقدر پس راجح اولان بودر كه فخر عالم رب عزتى بلش كوزيله كوردى (طوتمك بوسوزى تعليلا) مقصود صحتله معلل كلام اولديغن بياندر والعلة مأخوذة من العلل وهى الشربة بعد الشربة سمى الامر المثبت للحكم فى الشرع بها التكرار الحكم بتكررها ومحتملدر كه بوراده تعليل علله بطعام وغيره تعليلا شغله به قبيلندن اوله يعنى بوسوزى طوتوب بوكا مشغول اولك وخلافى ترك ايدك (بعدذ) ذات بارى تعالى نسب واضافاتدن تجردى حسبيله مدرك ومرئى دكلدر انكچون ابوذر رضى الله تعالى عنه فخر عالمدسؤال ايدوب ايله معراجده ربكى كوردكى ديدكده بيوردياركه (نورانى اراه) يعنى نور مجردر كورلمك نجه ممكن وجائزدر زيرا متعلق رؤيت اولان مراتب مظاهردە ظهور ايدن نوردر كما قال الله تعالى (الله نور السموات والارض) پس مظاهر ضيا وحق نور مطلق اصليدر كه (نور على نور) بوايكيسنه اشارتدر انكچون (يهدى الله لنوره من يشاء) بيوردى يعنى حق تعالى مراد ايتديكى مظاهرده متعين ومجاليده جلوه كر وسارى اولان نورله نور مطلق احدى يه هدايت ايدر پس حقيقتده ابن عباسك اثبات ايتديكى رؤيت مظاهرده متعين اولان نور ظلى واضافى يه اضافتله در وحضرت عائشه نك نفى ايتديكى نور اصلى وحقيقى يه نسبتله در والا مظاهرده وراء حجاب مراتبدن ادراك ممكندر كما قيل (بيت) كالشمس تمنعك اجلاله وجهها ۞ فاذا اكتست برقيق غيم امكنا ۞ تكيم جنتده اولان رؤيت دخى بو قبيلندندر ۞ سؤال اولنورسه كه ذكر اولنان وجهله رؤيت فخر عالمه مخصوص دكلدر مع هذا بيور مشلردر كه حق تعالى حضرت موسى عليه السلامى كلام ايله مجتبى و بنى رؤيت ايله مصطفى قبيلدى جواب بودر كه فخر عالمه واقع اولان سير وتفضيل افراد انبيادن بر كيسه يه ميسر اولمامشدر زيرا حضرت موسانك حق تعالى ايله مناجاتى جبل طور اوزرنده واقع اولدى يعنى عالم عناصرده وحضرت عيسى فلك ثانيه ده سير ايلدى ۞ تكيم فضولى دير ۞ عزم چرخ ايتدى مسيحا كه بوله معراجك ۞ يتدى منزل مقصوده طريق طلبى ۞ وحضرت ادريس فلك شمسه دك عروج ايلدى فاما فخر كائنات عليه اكمل التحيات حضرتى بو عنصريات وطبيعيانك جمله سندن كذر ايدوب مقامات انبيانك جميعندن ايلروكيدوب فوق العرش مناجات ايلدى و حضرت موسى كبى فخر عالمك دخى شش جهتى بتون كوش اولوب كلام حق وخطاب مطلق بى جهت استماع ايتديكى كبى هر جانبى چشم اولوب جمال مولى وديدار اعلاسى دخى بى كيفيت بصر و بصيرتله كوردى يعنى اول وقتده بصر ملكى ايله بصر ملكوتى متحد اولوب بصر ملكوتى ايله اسم باطن جهتندن باطن حق معاينه و بصر ملكى ايله اسم ظاهر جهتندن ظاهر حق مكاشفه و بوايكى بصرك احديت جميعه سيله جميع تعينات علويه روحانيه وسفليه جسمانيه ايله متعين اولان حقيقت جمعيه بى مشاهده ايلديكه حقيقتده بو حقيقت تعين ولاتعين واطلاق ولااطلاقدن اطلاقى ذاتى ايله مطلقدر الحاصل فخر عالمك سرى وروحى وقت تجليده صورت جسمه كيردى وقلب وقالبى رتبهٔ احديته ايردى و بلش كوزيله كوردى ديدكلرى بو معنايه در والا رؤيت اطف وحضور بايندن برامر غامضدر فافهم جدا ۞ واولكه حق تعالى فخر عالمك قلبنه بصر خلق ايدوب انكله كوردى ديرلر اندن مراد يعنى اى حقيقت امرهٔ مطلع قلوب وجه مقصوددن قناعى كشف ايتدى ديمكدر بو معنا ايسه ذكر اولنان وجهله رؤيت بصر به بى منافى دكلدر ۞ پس بو تحقيقك جمالنك چشم ادراكك كوردى و بو تدقيقك سدرهٔ سرنه دست شهودك ايردى ايسه صاحب محمديه نك شمد نصكره ذكر ايده جكى معناى دقيق وسر عميق دخى حوصلهٔ دانشكده كنجايش بولور وآغوش فهم وقبولكه كلور والله الهادى الى طريق الاصول ومنه التوفيق للفهم والقبول (الاى واصل حضرت) حضرت اصلده حضور معناسنه در كه غيبتك ضديدر بوراده مراد جناب حقدر و بو خطاب اهل بدايت وتوسط واصحاب غيبته درولكن بطريق التنزل ارباب نهايت وحضوره اولان ادا ايله تعبير اولندى ۞ اكر سؤال اولنورسه كه بوراده واصل حقيق

مراد اولمديغنه قرينه در ۞ جواب بودر كما بعد نده اولان استماعله خطابدر زيرا ايشت امدى حقايقدن ديمك حقايقه متعلق اولان سوزلردن ديمكدر منتهى ايسه بو مقوله كلماتى استماعدن مستغنيدر ۞ اكر سؤال اولنورسه كه هر كس واصل حضرتدر پس تخصيصه وجه ندر ۞ جواب بودر كه نفس الامرده واصلدر وليكن غافلدر فافهم تنكيم پيرهدايى قدس سره پيورر ۞ اكا واصلدر راشيا محقق ۞ ولى محجوب اولان پيلر وصالى (فصلا) قطعا (نفس) بورادهنفس ايله مراد روح حيوانيدر كه بدنه تعلق وارتباطندن حاصل اولان مرتبه در بشريته ناظردر بوكلامده اشارت واردر كه فخر عالم لك نفسى قدسى وعلو يدرسائر افراد امتك كبى دنى و سفلى دكلدر زيرا قضية معراج صورت فتادر پس عروجده جميع امانات محلنه وضع اولنور كما قال الله تعالى (ان الله يأمركم ان تؤدوا الامانات الى اهلها) يعنى فخر عالم لك نفسى فلك قردن مأخوذ اولغله حين انحلالدهنه اورادهء براغوب كذر ايتدى وقلبى سدرة المنتهادن اخذ اولنغله اول مستعارى بنه اورادهء ترك ايتدى مناسبت بودر كه بر روايتده عقل قابده در وسدرة المنتى عقل كل صورتى اولان جبريلك مقريدر (جان) مراد روح سلطانى ديدكلريدر كه روان دخى ديرلر روح حيوانى دكلدر روح سلطانى تعين صفاتى مظهرى اولغله قاب قوسين مقامنده وضع اولندى بوندن منفهم اولور كه سر انسان تعين ذاتى مظهرى اولغله ادانى مقامنده وضع اولندى فافهم (قال حضرت الشيخ هدايى قدس سره فى بعض الهيائه التركية) غالب اولوب حب وطن ۞ وحدت يار بنه كيدن ۞ صغمز اورايه جان وتن ۞ سر يله سيرايتمك كرك ۞ المراد بلفظ جان عالم الارواح و بلفظ تن عالم الاشباح و بلفظ السر عالم الامر الالهى الذى يقابل الخلق المشار اليهما بقوله تعالى (له الخلق والامر) فالارواح والاشباح من عالم الخلق والسر من عالم الامر فعالم الوحدة الذاتية لايسعه عالم الارواح والاجسام لكثافتهما بالنسبة اليه فلا يمكن سيره والدخول فيه الا بقدم السر اذ لا يصل الى اللطيف الا اللطيف فاعرف هذه الجملة فانها تنفعك فى هذا البحر من المحمدية والله المعين (تأويل) التأويل فى الاصل طلب ما يؤل اليه الكلام وصرفه الى مرجعه وفى الشرع صرف الآية عن معناه الظاهر الى معنى يحتمله اذا كان المحتمل موافقا للكتاب والسنة بورادهء تأويل تحقيقنك مقابليدر (اين القلب) اين مكاندن سؤالدر يعنى قلب نه مكانده در (ايدردى سرى تحصيلا) تحصيل پرنسنه بى حصول ووجوده كتورمك يعنى بوقواى بشرى يرى برندن مفارقت ايتمكله برى پرينك تحصيل وطلبنه دوشديلر ولكن نفس قلبه وقلب روحه وروح سره تابع اولغله هر برى كندى مشربنه كورى سؤال ايتدى تنكيم پيرهدايى قدس سره پيورر ۞ چونكيم هدايى محواوله نفك رهبنى ۞ اول قلب روحه اوسره اوبوب كلور ۞ بوندن منفهم اولور كه ابتدا تعين سرك واندن روحك واندن قلبك واندن نفسكدر پس سر عالم امر وروح عالم ارواحه وقلب عالم عرش وكرسى يه متعلقدر انكچون قلب عالم جنتدن ونفس عالم كون وفسادندر الحاصل بو تعيناتده نزولا وعروجا ترتيب رعايت اولنور فافهم (ديدى سرى فنى الله) سرايكيدر برى سر ظاهردر كه مظهر تعين اول وذاتى واحدى وجميدر بو سر روح سلطانينك غيبدر زيرا روح سلطانى مظهر تعين ثانى وصفاتى وواحدى وفرقيدر وروح حيوانى مظهر تعين ثالث وفعليدر وبرى دخى غيب السر وسر اخفى وسر السردر كه جميع تعينات سابيه وايجابيه دن مطلق اولان وجودك مظهريدر بو مقامده مراد اولان سر بودر (غفرانيله تفضيلا) زيرا نفوس كاملك استحقاقى مغفرت رحمانى يه وفضل حقه درانكچون (ليغفرلك الله ما تقدم من ذنبك وما تأخر) پيوردى وكذا قوله تعالى (ان فضله كان عليك كبيرا) وقوله تعالى (ان الله يغفر الذنوب جميعا) وقوله (فاما الذين آمنوا بالله واعتصموا به فسيدخلهم فى رحمة منه وفضل) (و يا روح رحتم ساكه ياغشلادم كرامنله) نفسله روحى ذكرده مقارن قيلدى زيرا نفسه تعلق ايدن مغفرتدر كه تخليه يابندندر وروحه تعلق ايدن رحمتدر وانعامدر كه تحليه يابندندر والتخليه قبل التحليه (كرامت) عز وشرف معناسنه در (محبت ايردى تجليلا) محبت ميك فتحيله مصدر درحب معناسنه ضمله اوقومق خطادر (تجليل) تعظيمدر بوكلامده قلب محل محبت اولديغنى بيان واردر وليكن اصلده قلبده اولانه ودوفوأدده اولانه حب ديرلر ود ضعفا وحب اقويا حاليدر وحب افراط اوزره اولسه عشق تسميه اولنور عينك كسريله هوى دخى ديرلر وهوى دخى زياده اولسه وله ديناور كه غايتده مبهوت ومتحير اولنلرك صفتيدر (لمحرره) كوكلدر معدن عشق الهى ۞ كوكلدر محرم اسرار شاهى ۞ كوكل عشق ومحبتله طولىدر ۞ كوكل حالن بولان لابدولىدر ۞ كوكلدن دور اولان حقدن جدادر ۞ كوكل يكانه سى صانمه آشنادر ۞ بولنلر بو كوكلده ذوق ووجدان ۞ ايدرلر نوش جام علم و عرفان ۞ ديلرسك بوقاق ايچره اوله سن وار ۞ نديم عشق وشوق اول حقياوار (و يا سر محمد كل بنى ياكه سنى ياكه) يعنى نفس وروح وقلبك هر برينه پرنسنه و پرلدى وسر بالذات سر ذات وير بولوب سر محمد ذاتك وسر ذات سر محمدك اولدى زهى بخت ونصيب بوندندر كه پادشاهلرك

تدماسی من وجه وزرادن افضلدر زیرا صدر اعظمه مثلا مهر و برلك اگرچه عظیم تعمدر ولکن خدمت غیر ایله اشتغال جهتندن پادشاهدن بعیددر تدیك حالی ایسه دائما قریندر ومحمدیه ده خاتمة الکتابده یومقامه مناسب کلام وارد رکما قال ۞ بکا ملکی و برمك طاپوسندن ۞ بنی ردایلکدر قاپوسندن (بودر اوش سر قوسین اوادنی) اوادنی مقام احدیته اشارتدر تفصیلی یوقاروده کجدی (پس ایتدی حقه تبتیلا) یقال تبتل الی الله و بتل انقطع واخلص وفی التنزیل (وتبتل الیه تبتیلا) ای انقطع الیه انقطاعا تاما بفناء ذاتك و بقاء ذاته یعنی حقه تبتل اودر که کثنی وجود مجازی لباسندن تجرد ایده شویله که افعال وصفات وذاتندن فنای کلی بولوب ذات حقده قاله (چونور حضرت عزت تجلی ایتدی سرینه) یعنی مقام احدیتدن سر ذات ونور حقیقت سر محمده منکشف اولدی وحجب نورانیه مرتفع اولوب سر احمد جمعیت اصلیه سیله ظهور بولدی فافهم یاصاحب المعارج فان التجلی لیس من الخارج (عزت) حق تعالینك صفات جلالندن وصفات الجلال هی التی تقتضی کمال الذات ولابکون لها آثار فی خلقه بخلاف صفات الاکرام مثل القدرة فان لها آثارا فی خلقه (تمام سلب اولدی محسوسات نه تمثیلانه تخییلا) سلب اصلنده اخلاص یعنی برنسنه یی اوغرولین قاپوب قاچمق معناسنه در بوراده رفع ونفی دیمکدر یعنی حس وادراك تعلق ایدن اکوانك فخر عالمك ظاهر ندن صورت ومثالی و باطنندن معنی وخیالی رفع اولوب لوح وجودندن عناصر وطبایعك نقشی بالکلیه سلندی وبلکه ماسوی اطلاق اولنان تعینات کلیه جمله سی زوال وفنا بولوب آفتاب مغرب کبی طولندی واعلم ان المحسوسات هی ماحواه العرش دنیا واخری وهو المثال المطلق واما المثال المقید بالنوم او بالانسلاخ فنوعان آخران من المثال والکون خیال کله فلابد لمن اراد الوصول ان یقطع براز خ الاکوان باجسامها وارواحها و یجتهد الی ان یتجلی له الحق الحقیق المطلق بلاکیف برفع قیود الوهم والخیال الهم اجعلنا من اهل الجمال والکمال والوصول والوصال (جهات ست) امام وخلف و یمین و یسار وفوق وتحت که فارسیده پیش و پس وراست وچپ وزیر وزبر دیناور والجهات جمع الجهة وهی مثلثة کما فی القاموس قال فی الکواشی عند قوله تعالی (ولکل وجهة) الوجهة والجهة بمعنی المتوجه الیه (بعدذا) انسانك ظاهری عالم ملکدندر که جهاتله مقیددر و باطنی عالم ملکوتدندر که جمیع قیوددن مطلقدر پس قلب کامل زمان ومکاندن معرادر (تحریره) دل کامل شکار غیراولماز ۞ نخجه عشق یاره دوشمشدر ۞ اوله لی عشق یارله بی قید ۞ بحر غمدن کنارده دوشمشدر ۞ (سطوع ایتدی بو کز سرك ایچنده نوری تکمیلا) سطوع ارتفاع معناسنه در یقال سطع الغبار ارتفع کذا البرق والشعاع یعنی فخر عالمك ظاهر ندن نور صفات ظاهر اولوب شش جهتدن تنو یر ایلدیکی کبی باطنندن وسر ندن دخی نور ذات حاصل اولوب انی تکمیل ایلدی الحاصل نور صفات ونور ذاتله ظاهر و باطنی مکمل اولدی ومحتملدر که تکمیل نور صفاته کوره اوله یعنی نور سر نور صورتی تکمیل ایلدی فافهم (وجودین محو محض ایتدی) یقال محاه یمحوه اذ هب اثره والمحض الخالص محض ترکیده جمیع دیمکله تعبیر ایلدکاری معنادر محو محض فناء کلی معناسنه در ومحتملدر که واو عاطفه ایله اوله ولکن یزم مطلع اولدیغمز نسخه لرده بو لندیغی یعنی فخر عالمه تجلی ذات حاصل اولوب وجودین محو وخالص قیلدی شویله که الرکون وحدوث بالکلیه مضمحل اولوب وجوب وقدم معناسندن غیری قالدی قال الشیخ الشهیر بافتاده قدس سره فی بعض الهیاته الترکیة ۞ اهل عرفان دیدیلرسن چیقمیجه آره دن ۞ یله مزسن کیمسه رکندو بی پنهان ایلین ۞ المراد من قوله سن الاضافة الی الکون والمراد من قوله چیقمیجه اسقاط تلك الاضافة لان التوحید اسقاط الاضافات مطلقا وجودا وذاتا وصفة وفعلا فافهم وقد اتفق الکمل علی ان الخلاص عن الوجود بالکلیة مخصوص بنبینا صلی الله تعالی علیه وسلم لان له مظهریة الاسم الجامع علی التفصیل (قودی پس ماسوی الهی) کما قال حضرت الشیخ الهدایی قدس سره ۞ بارکاموحدنه ایردك همین ۞ قالدی مولی کندی جمله ماسوی ۞ ماسوی الهدن مراد تعینات الهیه وتعینات کونیه در زیرا تجلی ذات جمله تعینات اباسندن تجرد ایدنه حاصل اولور قال الله تعالی (لایمسه الا المطهرون) الاشارة فیه انه لایمس الهویة الا المطهرون عن جنابة کل مقام وهی جنابة التعلق بالتعینات الالهیة التی هی الشؤنات الذاتیة الغیبیة والتعین فیها بالقوة وهی مرتبة الاحدیة والاعیان الثابتة العلمیة وهی مرتبة الواحدیة و بالتعینات الکونیة التی هی الارواح والاجسام وهذا المطهر هو المخلص بفتح اللام وهو الذی خلص عن شوائب الصفات النفسانیة وعن شوائب الغیریة فافهم جدا (ورتلناه ترتیلا) ای بیناه بیانا کاملا قال الله تعالی (ورتل القرآن ترتیلا) ای اقرأه علی تؤدة وتبیین حروف ترتیلا بلیغا بحیث یتمکن السامع من عدها (اولوب نور علی نور) نوراول ایله مراد نور بقا ونور ثانی ایله نور فنا در یعنی فنا وتخلیه دنصکره بقا وتحلیه حاصل اولوب نوراوزرینه نوراولدی البقاء وجود الاوصاف المحمودة واضافة الاعضاء الی الحق بلاعید کقوله تعالی (ومارمیت

اذ رميت ولكن الله رمى) وهو معنى الجلوة والفناء سقوط الاوصاف المذمومة وعدم الاحساس بعالم الملك والملكوت وهو بالاستغراق فى عظم البارى ومشاهدة الحق واليه اشار الشيخ بقولهم الفقر سواد الوجه فى الدارين يعنى الفناء فى العالمين وهو معنى الخلوة (وفصلناه تفصيلا) التفصيل التبيين كما فى القاموس والتفصيل ايراد الكلام على وجه يعين بعض المحتملات (چوكتدى جمله كيفيات فنا بولدى وجوديات) كيفيات كيفيتك جميع اصل وجود اوزينه زائد اولان خصوصياته دير لر (والفناء) سلب الوجود لاحقا وهو اخص من العدم اذ العدم سلب اعم من ان يكون سابقا اولاحقا (وجوديات) وجوده منسوب اولان نسنه لر در جسمانى اولسون روحانى اولسون يعنى وجود مجازى دينلن امور واكا متعلق اولان آثارك جمله سى زائل اولدى ديمكدر (قالب) لامك فتحيله اصلده اولدك و بشمق قالبيدر بوراده تشبيه طريقيله جسد مراد در يعنى جسم يغمبره انوار جان منعكس اولوب جان كبى منور وبلكه عين نور اولدى زيرا كمك قالبى قلب جنسندندر انكجون وفاندنصكره صورتلرينه فنا كلز وجسملرى انحلال بولمز ۞ قال حضرت الشيخ الاكبر قدس سره الاطهر ۞ لنا من امره روح وجسم اى لمعاشر الكمل اصلا ولغيرهم تبعا من امر الله الالهى الذاتى الاحدى الوجودى المنبسط على حقائق الممكنات روح وجسم وهما باعتبار مرتبة جمع هذا الامر واحديته احدية الذات لكون وجودهما منه ولذا جمع بينهما واوفرق بينهما فى مرتبة فرق هذا الامر وواحديته (بونورايله نظر قيلدى كبرواول ذات نورينه) يعنى نور ذاته نور سره نظر ايتدى زيرا وراء جسمده روح مجرد وانك فوقنده عين مجرده وانك فوقنده سر مجرد وار در كه ذات حقله آشنا اولان وجمالنه نظر قيلان اودرفافهم فانه ليس وراء عبادان قريه (بوكز نورانكشاف ايتدى كبرونورينه تجميلا) تجميل تزيين ايتمك كما فى الاخترى والقاموس والتجميل تيكوكردن كما فى التهذيب بوراده تجميل اظهار جمال معناسنه در اولكى نوره مراد نور ذات وايكنجى ايله نور سر در يعنى نور ذات يله كندى نورى اولان نور سرله منكشف اولوب اظهار حسن وجمال ايلدى و بوايكى نور حقيقتده نور واحد در ولكن تفهيم ايچون اثنينيت يوزندن كور ينور ۞ قال حضرت الشيخ هدايى قدس سره ۞ نور پاك حق حقيله شهود ايت اى كوكل يعنى جميع نسب واضافات مضمحل اولدقده حقدن غيرى قالمز وشاهد ومشهود انجق حق اولور پس كثى كندى كوز يله حق مشاهده محالدر (تعين كندى قالدى ذات) تعين برنسنه علمده و يا خارجده بعض احوال واوصافله غيريدن متعين ومتميز اولمق يعنى مابه التعين والتشخص اولان احوال واوصاف زائل اولوب ذات مجرده قالدى الحاصل جمله تعينات الهيه وكونيه لباسندن متجرد اولوب انجق الله تعالى قالدى مثلا مغلوب العقل ومسلوب الحس اولان مريضده ظاهر و باطن صورت وخيال قالديغى كبى مغلوب الحال ومسلوب الاختيار اولان صاحب وجدانده دخى نه كندينك علم وعينى ونه غيرينك فكر وخيالى قالميوب بالكليه دائره وجود مجازيدن چقار ونقطهٔ وحدت جمالنه حق كوز يله بقر (نه تشبيها نه تعطيلا) تشبيه صانع عالمى موجوداتدن برنسنه يه بكزتمكدر تنزيهك ضديدر (تعطيل) صانع عالمى نفى ايدوب عالمى اندن خالى ومعطل قيلمقدر يعنى فخر عالم ذكر اولنان وجه اوزينه حق رؤيتى برروايت ايديكه اندە حق تعالى يه مكان واعضا وصفات حادثه اثبات ايتمك يوغيدى وكذلك وجود حق وصفات قديمه سنى نفى مستلزم اولان طريق ايله دكل ايدى بلكه بروجهله رؤيت حاصل اولديكه اندە عبد حق اولمغله تشبيه وحق عبد اولمغله تعطيل يوغيدى زيرا تعين كيدوب وحدت ذات ظهور ايتمك ايله عبد الله اولمق لازم كلز بلكه عبديته مرتبه سنده عبد ورب دخى ربدر ولكن تجلى ايله فانى ومحو اولوب باقى قالور وبومقامه متعلق دخى تفصيل واردر اواخر كتابده رؤيت بيانده كلورانشاء الله تعالى (الهى) كلبروای عاشق ديدار اولان ۞ طالب ذوق وصال يار اولان ۞ حق وصالن يار اولالردر بولان ۞ حق جمالن كوره من اغيار اولان ۞ اولابولندە فانى قيل اوزى ۞ حق ايله صكره بقا بول آچ كوزى ۞ ديدهٔ حق ايله سيرايت اول بوزى ۞ كيدرر كورقولره خنكار اولان ۞ كر تجلى ايلسه نور قدم ۞ نور محض ايلر وجودى لاجرم ۞ يوغ اولور وارلق بونور ايچره اودم ۞ حق اولور ذاتنده انجق وار اولان ۞ هر كيمى معراجه دعوت ايتدى حق ۞ ويردى اكا سر مطلقدن سبق ۞ كورمكه وجه حق اولدى احق ۞ حقيا هر شب سحر بيدار اولان (ديكر) پر نظر قيل ذره لر خورشيد اوله ۞ يا الهى لطف واحسان ايلكل ۞ ذاتكيله قيل تجلى عبد اوله ۞ يا الهى لطف واحسان ايلكل ۞ شش جهت قيدندن آزادايت بزى ۞ عالم اطلاقه ارشادايت بزى ۞ دعوت ايت معراجكه شادايت بزى ۞ يا الهى لطف واحسان ايلكل ۞ نورك ايله ديدهٔ لر روشن اوله ۞ سركيله جان عاشق شن اوله ۞ خار غم كيدوب كوكل كاشن اوله ۞ يا الهى لطف واحسان ايلكل ۞ بوتعين پرده سن رفع ايله سن ۞ سن ظهور ايدوب يوغ اولم اندەبن ۞ غرق اوله انوار كه بوجان وتن ۞ يا الهى لطف واحسان ايلكل ۞ نوذاتك ذاتكه ايله دليل ۞ تاستكله ساكه ايرىشه سبيل ۞ قالمسون بولده مدد حق عليل ۞

یا الهی لطف واحسان ایلکل ۞

الا ای جوهر معناده صراف — ایشنکل کیم نه دیدی بوندہ عراف
لدنی علمك بوکوهر یدر — حقایق حقه سینك جوهر یدر
بو بر تحقیق حقدانی ایدی آه — نسیم غیب ایدی کیم ایردی ناگاه
لدنی علمنه شول بولدیکیم یول — که آمنا وصدقنا دیدی اول
پس او یدی مصطفانك شرعینه — ایشنکل امدی انك شرعی نه
تجلی قیلدی چونکم حضرت ذات — رسول الله ایردی وحدت ذات
بقا بالله ایروب کیدردی ذاته — مظاهردن سفر ایدردی ذاته
شهود ایدر ایدی حسن صفاتی — صفاتی کوسترردی غیب ذاتی
پس اسم اعظم اولدی چونکه ظاهر — بیلوردی ایکی باطن ایکی ظاهر
بو باطن حقه ظاهردوشدی اول — که فیضی ذات اوله آنده مکمل
بوظاهر کیرو حقك باطنیدی — ظهوره کلدی شول کیم باطن ایدی
بری بیرینه چون ضوندی هدیات — تعین بولدی اسرار هویات
خطاب ایرشدی حقدن کس امیدك — بنم ربك بکا طوت پس امیدك
که خلقك یوقدر ر الندہ اشیا — بنم در فیض وبسط افنا واحیا
بکا ایت صحبته شمدی شروعی — چون آخر بکا ایدرسن رجوعی
معلق قطعه قلبك دنیا یه وار — که دنیا چون سنی بن ایتمدم وار
دخی وحی ایتدی آندن ایکی آیت — مفسر لر ایدر بو یله روایت
که فرقانك جمعن ایتدی انزال — اراده جبرئیلدی یك ارسال
ولی بو ایکی آیت اکلمه آنی — که آمن الرسولدن دکله بونی
محب ایدی ومحبوب یوقدی ثالث — کفاحادی خطابی وحی باعث

﴿ اکا اول صفاتیله تجلی ایلدی الله ﴾
﴿ پس اندن صکره ذاتیله تجلی ایلدی الله ﴾

(جوهر) صرافلر اصطلاحده قیمتلی طاشدر (صراف) النوني الچه یه ویا الچه یی النونه بوزیجیدر (عراف) مبالغه ایله عارف دیمکدر اصلده علم لدنی ار باینه علامه اطلاق اولنمق کرك ایدی زیرا علم کلیاته ومعرفت جزئیاته تعلق ایتمکله اول ثانیدن شریفدر ولیکن علمائك اهل رسومه اطلاقی شایع اولمغله اهل حقیقته عرف صوفیه ده عرفا دینلدی پس عارف بالله اولان الیته عالمدر ولیکن هرعالم اولان عارف دکلدر (لدنی علمك بوکوهر یدر) یعنی بوندن مقدم اولان مجرده رؤیت بایندہ ذکر اولان تحقیق معدن کبی اولان علم لدنیك کوهر کبی قیمتلی مضمونیدر لدن عنده مناسبتله در که حضور دیمکدر علم لدنی (وعلمناه من لدنا علما) آیة شریفه سنده اولان لدنه منسوبدر لدن مقام احدیته اشارتدر وعلم ایله مراد علم اشارتدر تنکیم بونك ماقبلنده (فوجدا عبدا من عبادنا آتیناه رحمة من عندنا) آیة کریمه سنده عنده مقام واحدیته اشارتدر ورحمت ایله مراد علم عبارتدر (حقایق حقه سینك جوهر یدر) معلوم اوله که اجسامك حقایق ارواح وارواحك اعیان ثابته واعیانك اسماء الهیه واسمائك حقیقتی ذات احدیه در (حقه) معروفدر که ایچنه نسنه قورلر (جوهر) اصلده کوهردر تعریب ایدوب جوهر دیرلر تنکیم لکامه لجام ومرداسنکه مرداسنج وبنکه بنج دیرلر بوراده حقایق حقه یه وذکر اولنان تحقیق جوهره تشبیه واردر کویا بو تحقیق سائر حقایقه کوره لب ومظروف وسائر حقایق بوکا کوره قشر وظروفدر (نسیم) ریح طیبه خوش قوقولی یل یعنی ذکر اولنان تحقیق جانب غیبدن نسیم کبی آکسمزدن کوش جانه اسدی زیرا اولیاء الله حاصل اولان الهاماتده ترتیب مقدمات وتعمل وتکلف یوقدر بلکه انلره وارد اولان تجلیات برق کبی براوغوردن آچلوب علوم غیر متناهیه فیض ایدر (که آمنا وصدقنا دیدی اول) ایمانله تصدیقك فرقی بودر که تصدیق خبر مقابله سنده اولور وایمان خبر مقابله سنده اولدیغی کبی فکر ونظردن دخی اولور مثلا برکیسه یه صنعتدن صانعه استدلال ایله معرفت حاصل اوله آنت یه دیر وقیجیان مؤمن به اولان نسنه حقنده خبر وارد اوله صدقت الخبر دیر وکذلك تصدیق لسان ساکت ایکن قلبله دخی اولور تقول سمعت الحدیث فصدقته ایماندہ ایسه لفظ وعقد مجتمع اولق کرکدر انکیچون

ضرورت اولدقجه اقرار بالسان ساقط اولمز و بقای اختیارایله کلمهٔ شهادتی تلفظ ایتمین کیمسه اوزرینه احکام مسلمین اجرا اولنمز بورادهٔ ایمان وتصدیق عبارتله انکار جلی واشارتله انکار خفی مقابله سنده در انکچون بعض عارفلر بیورمشلردر که هر کیمك که بوعلم وهبیدن یعنی کشفیدن نصیبی اولسه حقندهٔ سوء خاتمه دن خوف اولنور وادنای نصیب علم مذکوری واهلنی تصدیقدر وانی انکار ایدنك اقل عقوبتی محرومیتدر یعنی بوعلم صدیقین ومقربیندن برنسنه ایله مرزوق اولماقدر (قال الهدایی قدس سره) کل هدایدن آل خبرایر کن ۞ حق اسمین قوسون انکارین (وقال الشیخ یونس امره قدس سره) منکر ایله مدعی بی صایمه بوچغه انلری ۞ طوت آخوره اور یولاری هر کیم که عشقبازدر کل (وفی المثنوی) کیست کافر بی خبرزایمان شیخ ۞ کیست مرده بی خبرازجان شیخ (شرعت) کسرله طریق واضح معناسنه والشریعة ماجاء به النبی علیه السلام من الله تعالی فیتناول احکام الشرعیة الاعتقادیة والعملیة جمیعا والشرعة فی المصراع الاول بمعنی الشریعة وفی الثانی بمعنی الطریقة المسلوکة صاحب محمدیه نك کلامنده اشارت واردر که شریعت نبویه بی محافظه اوزره اولین سالك ککرده راه حقیقت اولوب علم لدنیدن محروم اولور زیرا حقیقت اوزره علم لدنی منتشر اولنلره انعام اولنور ایشق مشربا ولان مهدلك یلدیکی و بولدیغی خیالات وظنوندر قال الله تعالی (واتوا البیوت من ابوابها) فن الابواب باب الشریعة و باب الادب وقال تعالی (واتقوا الله و یعلمکم الله) عطف التعلیم علی الاتقاء وهو بمنزلة النتیجة منه والسالك المحقق اولی بمحافظة الحدود من العامی المقلد لان السمن انما یستخرج من اللبن (وقال الاسکوبی) موصل راه حقیقت اولمرز ۞ لمعات ایله فتوحات وفصوص ۞ اولمسلك راعی شرع خاتم ۞ مقتدا اولسه آیات ونصوص ۞ پس زمانه متصوفه سنك علم حقیقتدن بی بهره اولدقلری اصول وفروعی رعایت ایتیوب مجرد کتب ورسائل مطالعه سیله اکتفا ایتدکلرندندر زیرا ادوات علومدن حاصل اولان مرتبه علم کسبیدر علم لدنی ایسه وهبیدر پس احکام شریعت وآداب طریقت اولدقجه علم وهبی حاصل اولمز وحصولندن نصکره دخی وداع عالم فانی ایدنجه دك رعایت احکام وآداب لازمدر (هدایی) طولسه سرکه نور حقیقت ۞ کرکدر ظاهرنده فرض وسنت ۞ (تجلی قیلدی چونکم حضرت ذات ۞ رسول الله ایردی وحدت ذات) یعنی بحر سابقده ذکر اولنان وجهله شب معراجده فخر عالم تجلی ذات واقع اولدقده قاب قوسین مرتبه سی اولان صفات واحدیه وشهادت صفاتیه مرتبه سندن ادنی مرتبه سی اولان ذات احدیه وغیب ذاتی مرتبه سنه ترقی حاصل اولدی وکثرت صفاتدن وحدت ذاته وصلت بولدی (بقا بالله ایروب کیدردی ذاته ۞ مظاهردن سفر ایدردی ذاته) یعنی فخر عالمك سلوکی بالکز فنا ایله دکل بلکه فنا وبقانك مجموعیله ایدی پس سیر الی الله دن قاب قوسین مقامنه وصولده فناء صفات واولدنی مرتبه سنه وصولده فناء ذات حاصل اولوب امر عروج تمام اولدقدنصکره سیر من الله وفی الله ایله بقاء صفات وذات ایله شرف یاب اولوب امر نزول کمال بولدی وبالفعل مقام قاب قوسین ومرتبهٔ ادنی صاحبی اولدی (بعدذا) فنای الله مقامنده قالنلره واقف مستهلك دیرلر و بقابالله ده رجوع ایدنلره عارف وعالم وارث دیرلر یعنی اکر کندی نفسنی تکمیل ایچون ردا ولندیسه عارف دینلور واکر ارشاد ناس ایچون رجوع واقع اولدیسه عالم وارث دینلور عالم وارث بالکز عارفدن افضلدر وعارف دخی بعض واقفدن اعلادر و بالعکس ۞ مثلا ابو یزید بسطامی قدس سره حضرتلری واقف مستهلك قسمندن ایکن بقایه مرجوع اولنلرك دکمی مقامده انکله مماثل دکلدر ۞ اکر سؤال اولنورسه که فناء تامه واصل اولنك علامتی ندر ۞ جواب بودر که اهل فنایه جمله خلق مرآت وحق مرئی اولور شویله که مرآته ناظر اولان کیمسه یه مرآت نادیده اولوب مرئی اولان فقط صورت اولدیغی کبی اهل فنایه دخی مرآتی مظاهرده حق ظاهردن غیری کورنمز مثلا بر کیمسه دقتله آفتابه نظر ایلسه کوزلری خیره لنوب هرقنده باقسه نوردن غیری کورنمز حتی اشیانك وجودی مستور اولور واهل بقایه حق مرآت وکندی ذاتی مرئی اولور زیرا وجود حقانی لباسی ایله متلبس وحقایقی ایله متحقق اولانه کندینه کندندن غیری کورنمز فافهم (لمحرره) قنده باقسم کوزیمه صورت رحمان کور ینور ۞ دیده جانه جهان ایچره اوجانان کور ینور ۞ بوجهان ایچره بن اول لیلی یه مجنون اوله لی ۞ نه جهان باکه نه خود جمله بوجان کور ینور ۞ چشم ظاهرله باقسه کور بنی کنعاندر ۞ لیك باطن کوزنه یوسف کنعان کور ینور ۞ نه تجلی ۞ عجبدر کوزی آچقلره بو ۞ کفرك آیینه سنه باقسه ایمان کور ینور ۞ حقیا پرده ده درعالم کثرت اولنه ۞ چهرهٔ وحدت ذاتیه نمایان کور ینور (شهود ایدر ایدی حسن صفاتی ۞ صفاتی کوستر ردی غیب ذاتی) یعنی مظاهره اسماء الهیه ده صفات شهادیه یی وصفاتده دخی غیب ذاتی مشاهده ایدوب بووجهله عوالمدن سفر وافعالدن وصفاتدن کذر ایدردی وذات واحدیه دن احدیه طرفنه کیدردی صاحب محمدیه نك کلامنده اشارت واردر که صفات واحدیه شهادت یاندن وذات احدیه غیب قبیلندندر زیرا غیب ذاتك

ظهوری صفاتله در ۞ تکیم زیرزمینده اولان نوائك بروزی اوراق واغصانله در انکچون (کنت کنزا مخفیا) بیوردی یعنی بنم ذاتم برکنز کبی ایدی خلق ایدوب خلق ایکن جلی اولدی وصفات ذاتی کوسترمدی ولباس کون اول ذاتمزینت و بردی وآینهٔ عالم الك جمالنه مظهر دوشدی (فحررہ) آینه اولسیدی عالمده ۞ بوز کورنمزدی بنی آدمده ۞ حق توحید ایدن دل اهلنك ۞ نظری حقه درر هردمده ۞ (پس اسم اعظم اولدی چونکه ظاهر ۞ باطن دی ایکی باطن ایکی ظاهر) معلوم اولهکه اسم اعظمك مجازی لفظهٔ جلاله در وصورت وحقیقتی ذات مع التعین اولدر کما کاحقیقت محمدیه دینلور وجمیع عالمه واصل اولان فیض بواسمك وساطتیله در وبونك تفصیلی فخر عالم صلی الله علیه وسلمك تعین جسمانیسنده ظاهر اولمشدر پس اسم مذکورك تعین وظهورندن ایکی ظاهر وایکی باطن نسبتی حاصل اولدیکه بری حقك ظاهر وباطنی و بری خلقك ظاهر و باطنیدر (بو باطن حقه ظاهر دوشدی اول ۞ که فیض ذات اوله اندہ مکمل) بو بیت ومابعدی بیت سابقك مصراع ثانیسنی تفصیل واقع اولمشدر یعنی انسانك باطنی وسری حقك ظاهری وسرنك صورتی دوشدی تا که فیض حقه محل اولوب ظهور ذات اندہ کمال بوله (بعدذا) انسانك سری اول حقیقت انسانیه در که حقیقت الهیه صورتی اوزرینه ظاهر اولمشدر کما ورد (ان الله تعالی خلق آدم علی صورته) وقدسبق تحقیقه غیرمرة (بوظاهر کبروحقك باطنیدی ۞ ظهوره کلدی شولکیم باطن ایدی) یعنی اول انسانك ظاهری حقك باطنی ایدی صکره باطن اولان ظاهر اولدی مثلا بالفعل ظاهر اولان ساق وسنبله دانهٔ کندمده مقدما بالقوه باطن ایدی پس قبل الوجود ظاهر باطن و بعدالوجود باطن ظاهر اولدی ۞ الحاصل حق تعالی برکنز مخفی ایکن ذات وصفت ازدواج ایدوب خلق ظاهر اولدی و بو خلقك ظهورندن حق باطن اولق لازم کلدی پس قبل الظهور حقك باطنی خلق و بعد الظهور خلقك ظاهری حق اولور یعنی باطن اولان خلقه نسبتله ظاهر وظاهر اولان حقه نسبتله باطندر و بو خلق حق باطندن ظاهر اولمغله ممکن اطلاقی اولندی (بعدذا) حقك باطنی وانسانك ظاهری بری برینك عینیدر یعنی وجود احدی انسانك ظاهری کبی ثبات اوزرینه در وحقك ظاهری انسانك باطنتك عینیدر زیرا وجود متعین انسانك باطنی کبی تنوع وتبدل اوزرینه درفافهم (بری برینه چون صوندی هدیات ۞ تعین بولدی اسرار هویات) هدیات هدیه لك جمعیدر عطایا معناسنه ۞ والتعین مابه امتیاز الشیء عن غیره بحیث لایشارکه غیره وقدسبق والاسرار جمع سر وهو مایکتم وسر الانسان لطیفة مودعة فی القلب کالروح فی البدن وهو محل المشاهدة والهویات جمع الهویة وهی الحقیقة ۞ دیمشلردر که اسماء الهیه لك صور علیه سنه ماهیات وحقایق وهویات اطلاق اولنور بعضیلر صور کلیه به ماهیات وصور جزئیه به هویات اطلاق ایتمشلردر ۞ کما قال بعض الاکابر وجود الحق علی الثبات دائما والمتبدل هو النسبة الکلیة والجزئیة المسماة بالماهیات والهویات المتعاقبة علی الوجود الاحدی النفسی الرحمانی ۞ محصول بیت بودر که حق وخلق چونکه بری برینه هدیه صوندی یعنی حقدن خلقه فیض وجود و برلدی وخلقدن حقه فیض ظهور صوندی اسرار ماهیات وحقایق متعین اولدی یعنی بو ماهیات وحقایقك تعینی ذکر اولنان فیضله در مثلا بر کشتزاره فیض باران ایدوب کشتزار دخی آنی قبول ایتمکله حبوب حاصل اولور پس اکر باران اولمسه کشتزار حبوبه نمالو پرورش و برمز وحبوب دخی کشتزاردہ تعین مرتبه سنه ایره مز وکذلك کشتزار اولمسه باراتك اثری ظاهر اولمز کما قال من قال ۞ فلولاه ولولاانا کان الذی کانا ۞ وانا العبد حقا وان الله لمولانا ۞ فافهم جدا (اشیاء) شیئك جمعیدر قبل النکرات شیء ثم موجود ثم محدث ثم جسم ثم نام ثم حیوان ثم انسان ثم بالغ ثم ذکر ثم رجل (بتدریج قبض و بسط افناواحیا) قبض و بسط افناواحیادن اعمدر زیرا افنافانی قبلقدر یعنی موتله واحیاحیات و برمکدر یعنی وجودله فاماقبض و بسط وجودوانك توابعنده جاریدر مثلا وجودی عدم ایتمك قبض وعدمی وجود ایتمك بسطدر و موجودی فقیر ایتمك قبض وغنی ایتمك بسطدر ومتوجه الی الله اولمك انسلانمی قبض وحضرت مشاله عودتی بسطدر وعلی هذا صاحب محمدیه لك کلامنده اشارت واردر که ارباب فنا اصحاب تصرفدن اعلادر انکچون (فاتخذه وکیلا) بیور مشدر ودیمشلردر که حق تعالی برولی یی تصرف ایله ترك اراسنده مخیر ایتمه ترکی اختیار ایتمك کرکدر (کن عبدرب لاتکن رب عبد) انکچون قطبیت تنزلدر دیمشلردر یعنی بعض افراد واردر که ذوقده قطبدن ترقیسی واردر فافهم ۞ بعض کبار بیور مشلردر که اکرچه دنیاده اهل فنا الم وزحمت اوزرینه در ولکن اشد عذاب والم اودر که اهل ذوق اهل فنایی مرتبده کندی فوقلرنده کوره لر نتکیم شب معراجده فخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرتلری فلك سادسده حضرت موسایه ملاقی اولوب اوراده کذر ایتدکده حضرت موسی علیه السلام کریان اولدی ۞ سؤال اولندقده بندہ تصور کلدی وسن وسالده بندن تازه ایکن بندن افضل اولدی دیدی یعنی فخر عالمك حالته غبطه وتقدمنه رشك

ایندی زیرا فخر عالمك فناسی جمیع انبیانك فناسنه غالب اولمغله جمله یی تفوق ایندی (لمحرره) ظاهر ایکن آینه کده قدرت حق یارسول ۞ ایمدك هرکز فنا فی الله دن غیری قبول ۞ کیم دولتخانهٔ معنایه واصل اولمای ۞ صورت فقر وفنادر کاهنه قیلدك دخول (چون آخر باکه ایدرسن رجوعی) یعنی اولده آخرسنی ملاحظه ایدوب قیامت دائمه صاحبی اول ومستقبلك حالنی شمدیکی حالده بول (معلق قبله قلبك دنیایه وار) دنیادن مراد مجموع ماسوی الله درزیرا صوفیه فتنده آخرت دخی ماسوی الله در که آخرد رولیکن دنیا معظم حجاب و پردهٔ ظلمانی اولغله تخصیص اولندی و بردخی بو تعبیرده عوام مرتبه سنی ملاحظه واردرزیرا انلر اهل اخرتدر الحاصل اکر اهل الله واکر اهل آخرت قلبلرینی دنیایه تعلیق ور بط ایتمك یوقدر (الدنیا حرام علی اهل الاخرة والاخرة حرام علی اهل الدنیا وهما حرامان علی اهل الله (قال الحافظ) غلام همت آنم که زیر چرخ کبود ۞ زهر چه رنك تعلق پذیرد آزادست ۞ وقال) کدای کوی تو از هشت خلد مستغنیست ۞ اسیر عشق تو از هر دو کون آزادست (کدنیا چون سنی بن ایتمدم وار) بلکه (ع) سنی کندیمجون خلق سنکچون وار ایتدم ۞ فطوبی لمن قربه الله تعالی وجعله لذاته لالغیره وخلصه من براثن الکونین فی سلوکه وسیره (وحی) الوحی الالهام والکلام الخفی وکل ما القیته الی غیرك (پیك) معروفدر رومده شاطر دیدکلاری پدر (محب ایدی ومحبوب بوقدی ثالث) یعنی آمن الرسول که آخرینه دك ایکی آیتدر وساطت جبریلسز وحی اولندی محبت دن مراد فخر عالم ومحبوبدن مراد الله تعالیدر وعکس دخی جائزدر وثالثدن مراد جبریلدر ۞ بزمه کل وحدت ایده لم شاهم ۞ بنده ثانی وجام می ثالث ۞ قال فی انسان العیون من جملة ما اوحی الیه فی هذا الموطن من القرآن خواتیم سورة البقرة و بعض سورة والضحی و بعض الم نشرح لك وقوله تعالی (هو الذی یصلی علیکم وملائکته لیخرجکم من الظلمات الی النور) (کفاح) بالکسر بوز بوزه اوله یقال کاحفه ای واجهه وقابله ۞ یعنی ذکر اولنان ایکی آیتك وحی خطاب مواجهه طریقیله ایدی جبرائیل وساطتیله اولان وحیه ده اکرچه خطاب دینلورواکن واسطه سببیله مواجهه دینلز یوندن منفهم اولورکه فخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرت موسی علیه السلام کبی کلام حق بی جهت ایشتدی و رؤیته مفضل اولدی (لمحرره) نیجون بلزلر ای دل ماهیلر دریاده در یابی ۞ نیجون کورمزلر آیا ذره لر مهر مضیابی ۞ ظهوری کوزله کورمش یته یوق آنی برکورمش ۞ بوسره واری هیچ ایرمش کزوب دریا وصحرابی ۞ ندر وحی وندر جبریل ندر مصحف ندر تنزیل ۞ خطاب حق کوش ایتدکسه شرح ایله بومعنایی ۞ بوعرشك زدبانی سویله فاچ پیك پایه در سالك ۞ کیم ایلر بوقدمده سیر معراج اوادنایی ۞ کلن پیك جناب حضرتی اعمی اولان کورمز ۞ بوتشریفی نه یلسون بطین ادنادن اعلایی ۞ بوجسم وجان حقیقت کنت کنزك پرطلسمیدر ۞ بونی فتح ایلین حق پیلو بدر هرمعمایی

رسول ایدر چون ایردم آنده ناکاه ... بکا اوچ نسنه ویردی آنده الله
بری بوایکی ایندرکه دیدك ... خوش اکلاغل روایندر که دیدك
ایکنجی بوکه عفو ایتدی کبائر ... کده حتی امتم اولمیه حائر
شوکیم شرك ایتمه مغفوراوله اول ... ندکلو عاصیه معذوراوله اول
اوچنجی بوکیم اللی وقت نمازی ... بیوردیکیم ایده قولارنیازی
ایردی عرشیله عرشه فرشدن ... بیوردی کیرو واره فرشه عرشدن
کیم اوله رحمة للعالمین اول ... کیم اوله خیر الراحمین اول
بیوردی چونکه دوندم بریوزینه ... ایرشدم اندهٔ موسایك اوزینه
دیدی ربك نه امر ایتدی سکا فرض ... دیدم اللی نماز ایتدی بکا فرض
دیدیکم امتك قوت بتورمز ... بواللی وقته هیچ طاقت کتورمز
که بن سندن اوك ایتدم انتهایی ... بنی اسرائیله ایتدم علایی
کیرو وار ربکا پس استه تخفیف ... رجوع ایتدم کریم ایده تلطیف
باغشلادی بوکز اونی الله ... کرمدن قیلدی تخفیف آنی الله
کیرو موسایه ایردم صوردی بکا ... باغشلادی حق اونی دیدم اکا
کیرو اولکی کبی دیدی موسی ... کیرو وارمدم اونی قودی مولی
کیرو موسایه کلدم کیرو واردم ... اونی قودی موسایه ایردم
کیرو واردم بشی باغشلدی حق ... بشی قالدی بواللیدن محقق

دیدی چو قدر بویش ایله طایدن	دیدم ایتدم حیا فادر چایدن
پس اولدم راضی بویش وقت نمازه	که امتم طوره حقه نیازه
نه نازایده نیاز ایده بوامت	محمد چون مکرحق ایده رحمت

﴿ اکا اول صفاتیله تجلی ایلدی الله ﴾
﴿ پس اندن صکره ذاتیله تجلی ایلدی الله ﴾

(رسول ایدر چون ایردم اندہ ناکاه) یعنی مقام اوادنی ده یعنی کمال قربده حق تعالی بکا اوج نسنه ویردی (کبائر) کبیره نك جمعیدر خطیئهٔ کبیره کناه بزرك معناسنه کبیره مطلقه شرکدر ومطلق کبائری یتمشه دك تعداد ایتمشلردر قال الله تعالی (ان تجتنبوا کبائر ماتنهون عنه نکفر عنکم سیئاتکم) الآیة (حایر) متحیر معناسنه یقال حار یحار نظر الشیء فغشی ولم یهتد لسبیله فهو حیران وحایر ۞ معلوم اوله که حایرو بونك امثالی بائی الاصل اولان کلمه لر بایله تلفظ وکتابت اولنورا ما کبائر ونظائرو امثالی همزه ایله تلفظ وکتابت اولنور همزه نك تحتنه نقطه وضع ایتمك خطادر زیرا صحیح الاصلدر وواوی الاصل اولان کلمه لر دخی بویله در قائل صائن کبی اما اولکه دنقوزاحمد افندی مراح شرحنده مقامات حریریدن نقل ایدوب نایل کلمه سنی نقطه سی حسبیله تحتنه ایتمشدر خطادر زیرا کلام حریریده واقع اولان نایل بایله تبلدر اصابت معناسنه پس کلمه عن اصل برحرفی مجمعه وبرحرفی مغفله اولمق اوزره در مذکور احمد افندی ایسه همزه ایله عطاء معناسنه اولان نائل کلمه سنه قیاس ایدوب تحتنه ایتمشدر اصابت ایتمشدر وانما ینظر فی کلام المولی الجامی حیث قال فی دیوانه ۞ نشان نعلهای مرکبش جویدسرشك من ۞ بلی سائل همیشه مایل صف نعال آمد ۞ فانه اراد التجنیس ولیس به لان الذی اراده هو السایل بالیاء من السیلان کالمایل من المیلان واما السائل بالهمزة فهو من السؤال فافهم هذا المقام (شوکیم شرك ایتمه مغفور اوله اول) قال الله تعالی (ان الله لایغفران یشرك به ویغفرمادون ذلك لمن یشاء ۞ یارب لیس فی صحیفتی شرك ۞ وقدوعدت ان تغفرمادونه ۞ المغفرة صیانة العبد عما استحقه من العقاب التجاوز عن ذنوبه من الغفر وهو الباس الشیء مایصونه عن الدنس والعفو المحو وترك عقوبة المستحق (عاصی) خلاف المطیع کالعصیان مع الاطاعة یعنی امره امتثال طاعت وخلافی معصیتدر پس طاعت وعصیان بعد الامر متصوردر عبادت اعمدر (معذور) بوراده مقبول العذر معناسنه در والعذر تحری الانسان مایعجو به ذنوبه بان یقول لم افعل اوفعلت لاجل کذا اوفعلت ولااعود هذا الثالث التوبة عذر بلاعکس کما فی شرح القهستانی (نیاز) حاجتدر بوراده عرض احتیاج معناسنه در (بعدذا) بعض کتابلرده شب معراجده الله نمازفرض اولدی دیمك الله وقته محمولدر تنکیم صاحب محمدیه تصریح اینمشدی فاماهر وقت قاچ رکعت نمازی مشتمل اولدیغی مجهولدر بعضیلرهر نماز ایکیشر رکعت ایدی دیمشلر پس مجموعی یوز رکعت اولور ولکن بعد التخفیف فخرعالم صلی الله علیه وسلم هرشب وروز فرائض ونوافلدن قیلدقلری الله رکعت نمازه بالغ اولوردی تاکه هر رکعت بروقت مقابله سنده اوله (ایردی عرشه عرشه فرشدن ۞ یوردی کبرو واره فرشه عرشدن) عرش لغتده کرویدوتاوانتدرامااصطلاحده فلك تاسعه دیرلر فلك اطلس وفلك الافلاك وفلك اعظم دخی دیرلر وفرش یردرمفروش ومبسوط معناسنه قال الله تعالی (الذی جعل لکم الارض فراشا) یعنی مهادا وقرارا قال اهل اللغة الارض بساط العالم یعنی الله تعالی حیبنی ملك وملکوتی سیر ایچون بطریق الاعزاز والاکرام فرشدن عرشه دعوت ایدوب اورادن اوادنی مقامنه ایصال دنصکره فخرعالم صلی الله علیه وسلم سر مجردی عین مجرده سنه وعین مجرده سی روح مجردنه وروح مجردی مستوای عرشده متروك اولان ترکیب کونی وجسم شهادیلر ینه رجوع ایدوب عرش اعلادن کرسی ابهایه اندن سدرة المنتهایه اندن سمواته اندن حرم مکه ده بیت اشرفلرینه نزول ایتدیلر تاکه تبلیغ احکام وارشاد انام ایدوب اون سکز یك عالمه رحمت اوله لر وصفت رحمت مظهری اولنلر انکله رحمت بولهلر (خیر) افضل معناسنه در ونیچه معنایه دخی استعمال اولنور اصلده اخیردر کثرت استعمالنه بناء علی خلاف القیاس همزه سی حذف اولنمشدر خیرثانی تاکید ایچوندر مقصود فخرعالمك زیاده اهل رحمت ومرحمت اولدیغی بیاندر (ایرشدم اندہ موسانك اوزینه) یعنی عرشدن کرسی به نزول ایدوب جنت وجهنم احوالنه اطلاعدن صکره سدرة المنتهایه اورادن بیت معموره اورادن فلك سادسده حضرت موسایه واصل اولدم (امر) الامر ضد النهی فهو واحد الاوامر و یجیء بمعنی واحد الامور (فرض) الفرض فی اللغة بمعنی القطع والتقدیر والله تعالی قدر الاحکام لعباده وقطعها والمراد هنا المفروض کالخلق بمعنی المخلوق (قوت) خلاف ضعف کدرکالکدن ومحکم لکدن عبارتدر (طاقت) قدرت وقوت معلوم اوله که طاقت وطاعت وغارت وبونلرك امثالی اصلده اطاق

واطاع واغاردن اطاقت واطاعت واغارت معناسنه مصدر زدر صكره اسم اولق اوزره استعمال اولنمشلردر (انتهاج) طريقه سلوك ايتمك (علاج) معالجه ومداواة ايتمك يعنى بن سندن مقدم بنى اسرائيله مرسل اولديغمده طريق تبليغه سلوك ايدوب انلرك معالجه لرينه مباشرت ايتدم تكاليف شاقه يى برينه كتورمكده خلق ضعف اوزره بولدم واصلاح عالم ايتمده چپ وراسنه چوق طولاشوب بورلدم امدى خبرى ياشنه كلنلرن الفى كركدر بزه زحمت و برن خلق دنياسنزه دخى زحمت و بررلر وامثال اوامرده طريق تكاسله كيدرلر پس ابوسى ضعفائك يارنى تخفيف واثر قهرى اوزرلرندن ازاله وشدتلرن دفعه مراجعت جناب لطيف خبير ايتمك كركدر (المحرره) اى دل بوقدر دورله كردونه باقلسه ◉ دورنده عجب كوردينى هيچ بردل آرام ◉ كراسكى بنم بلديكم اول توسن ايسه بو ◉ بوسركش ايدا ولمايسه كيسه زمرام (پس استه تخفيف) حقدن يارى نمازك تخفيف قيلسنى طلب ايله (تلطيف) لطف ايتمك كه قهرك خلافيدر (ديدى چوقدر بو بش ايله طلبدن) يعنى بوقلان بش وقت دخى چوقدر پس دخى تخفيف اولنمسن طلب ايله (چلب) لسان تركيده تكرى ديمكدر خلق اراسنده شايع اولان چلبى لفظى بواسمه منسوبدر انكچون هر كسه خصوصا اهل شر كه اطلاقى درست دكلدر چلبيلكده بيلك مدخلى يوقدر ◉ نسبى علمله متصف اولان كشى اولور چلبى (پس اولدم راضى بويش وقت نمازه) ظاهر اولان بودر كه فرق بش وقت نماز حقيقتده فرض دكل ايدى انكچون فخر عالم صلى الله عليه وسلم تخفيف خصوصنده مراجعت ايلدى و بعضيلر ديمشلردر كه الى وقتك مجموعى فرض ايدى صكره بش وقت ايله فرق بشى منسوخ اولدى سؤال اولنورسه كه شب معراجده عباداتدن يكچون نمازنوعى فرض اولدى جواب بودر كه معراج افضل اوقاتدر كه عبدك ربينه وصولى دميدر پس ايماندن صكره افضل طاعات اولان صلوات افضل اوقاتده فرض اولدى يعنى وقتك شرفنه مناسب اولان بودر كه اويله وقتده بويله شريف عبادت فرض اوله و بروجه دخى بودر كه فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم اول كيجه سكان سموانك كيمين قيام وكيمين ركوع وكيمين سجده ده وكيمين تحميد وكيمين تسبيحده مشاهده ايتدكده بوانواع عباداتى امتيچون غبطه ايلدى حق تعالى نمازى فرض ايدوب قيام وركوع وسجده وتحميد وتسبيحى انده درج ايتدى وامتندن مصلى اولنلره اهل سموانك اجور عباداتن احسان ايلدى ◉ سؤال اولنورسه كه نمازك اصلده الى وقت اولمسنك حكمتى ندر جواب بودر كه ليل ونهارك ساعاتى يكرمى درتدر وهر ساعتده اوليت وآخريت اعتباريله مجموع اوقات فرقى سكزاولور وساعات ليل ونهارك على حدة احديتلريله بالجمله الى وقت اولور قيامت كونى بوكه نسبتله الى يك بيل اولق بوسره داثر در زيرا هر ساعت بركون منزله سنده در قال الله تعالى (وان يوما عند ربك كالف سنة) پس بودنيازده بش وقت ضمنده اولان الى وقتى تضييع ايدن كيمسه هر وقتك مقابله سنده يك بيل ايله معاقبه اولنور نعوذ بالله تعالى ◉ سؤال اولنورسه كه الى وقتك بش وقته حط وتنزيل اولنمسنك اصلى ندر جواب بودر كه (من جاء بالحسنة فله عشر امثالها) سرى رعايت اولنمشدر پس هر بر وقت اون وقت يرينه قائمدر زيرا نمازده اولان توجه قلب صفتيدر قلبك مرتبه سنده ايسه برعمل اون عمل حكمنده در و بردخى بودر كه بو بش وقت ايم سالفه اراسنده متفرق ايدى زيرا ابتدا فجرى حضرت آدم وظهرى حضرت ابراهيم وعصرى حضرت يونس ومغربى حضرت عيسى وعشايى حضرت موسى عليهم السلام قيلمشلردى پس انلرده متفرق اولان صلوات مجمع الفضائل اولان فخر كائنات عليه اكمل التحياتده جمع اولندى (ومن الاسرار الالهية ما اشار اليه بعض الكبار من ان رعاية الظاهر سبب للصحة مطلقا واراى ان فوت من فات انما هو من ترك الصلوة انتهى وقد بينته فى كتابى المسمى بتمام الفيض والحمد لله (نه نمازايده نيازايده بوامت) نازمعروفدر كه نيازك خلافيدر يعنى بوامت نه سنه نازوشيوه ايده بلكه اكا وجمله يه نيازوعرض احتياج وتواضع وعبوديت ايتمك كركدر كما قال فى المحمدية فى محل آخر (ع) نسينه عزونازايده چوقولدر زينه محتاج (محمد چون مكرحق ايده رحمت) يعنى امت نازايتيوب نيازايتمك كركدر تاكه حق تعالى دخى محمد حرمتيچون رحمت ايليه والا نازاهلى محبوب اولمدقجه بوزينه باقلز و پايه محبوبيته دخى قدم نيازايله چقيلور فافهم (الهى) يارب نوردانك عيان ايت بزه ◉ بى جهت جمالك كورنلر ايچون ◉ ثم وجه الهى بيان ايت بزه ◉ يوزلك دركاهه سورنلر ايچون ◉ نيازايدوب دائم اولودركاهه ◉ قول اولغى نصيب ايله سن شاهه ◉ ايرشدر بزى برقلب آكاهه ◉ جناب پاككه ايرنلر ايچون ◉ دوندره لم سكا وجود مزى ◉ ذاتكه ايده لم سجود مزى ◉ اوادنايه ايركور شهود مزى ◉ سراى وصلكه كيرنلر ايچون ◉ قدم قدم حقيقته ايره لم ◉ كوكل كوزن آچوب سنى كوره لم ◉ بى جهت قارشوكده ديوان طوره لم ◉ اول ديواندكه كرچك طورنلر ايچون ◉ سر ابراهيمه ايرنلر حق ◉ نور مصطفا يى كورنلر حق ◉ ناريى نوره تبديل ايليه حق ◉ فانى بى باقى يه ويرنلر ايچون ◉

چو معراجه عروج ایتدی سموات اوزره اول بدرای
تمام اولدی رجوع ایتدی بو غایات اوزره اول بدرای

یوردی چون کذر قیلدم منادی پرندا ایتدی
نه یور دی آنی دکله بو آیات اوزره اول بدرای

که فرضم ایلدم امضا ولکن ایلدم تخفیف
بو رسمیله خبر ویردی بو رایات اوزره اول بدرای

که هر بروقت نمازی بن برابر طوتم اون وقته
الوب آنی کیرودوندی بو اوقات اوزره اول بدرای

پس آندن سدره ایه ایندی ایرشدی جنته کیرو
جهانی جمله طی ایتدی بو مرقات اوزره اول بدرای

کیرو ایندی مقامینه که مسجد حرامیدی
عروج ایتدی نزول ایتدی بو میقات اوزره اول بدرای

بو هم طی مکانیدی بو هم طی زمانیدی
ایکی ساعتده سرجمله بو هیئات اوزره اول بدرای

نه یره قلبی کیم ایرسه ایر دی قالبی انده
اولدی قلب کبی قالب کمالات اوزره اول بدرای

حرمده چون نزول ایتدی ابوجهل ایردی پس اول
ملاقات اولدی انکله مقالات اوزره اول بدرای

دیدیکیم اشبو کیجه بن که بیت المقدسه واردم
بیان ایلدی معراجن یوّ حالات اوزره اول بدرای

چون ایشتدی آنی بوجهل قفردی جمله کفاری
اشتدیلر چو معراجن دیدیلر جمله سی هپهای

قوسی ایلدی انکار تعجب ایلیوب آنی
یراز اصحاب اولوب مرتد قودی ایمانی حاشای

ابو بکر ه ایتدیلر یو کیجه قدسه واردم دیر
دیدی کیم واردی صادقدر که حقدر اول جهان آرای

دیدیلر کیم ندن دیرسك دیدی انك ایچون کیم بن
انا نورم یو کوکلردن خبر ویرسه اوروح افزای

چون آنی ایلدی تصدیق پس آدین ویردیلر صدیق
حقیقت بولدی تحقیق انکچون اولدی شکرخای

قبائل جمله کلدیلر حرمده صف اولدیلر
خبر ویرامدی دیدیلر او نوردیلر آلای آلای

بیلورزکور مدك سن هیچ که بیت المقدسی اصلا
ندر پس مسجد اقصی اکر یاصد کسه اینده پای

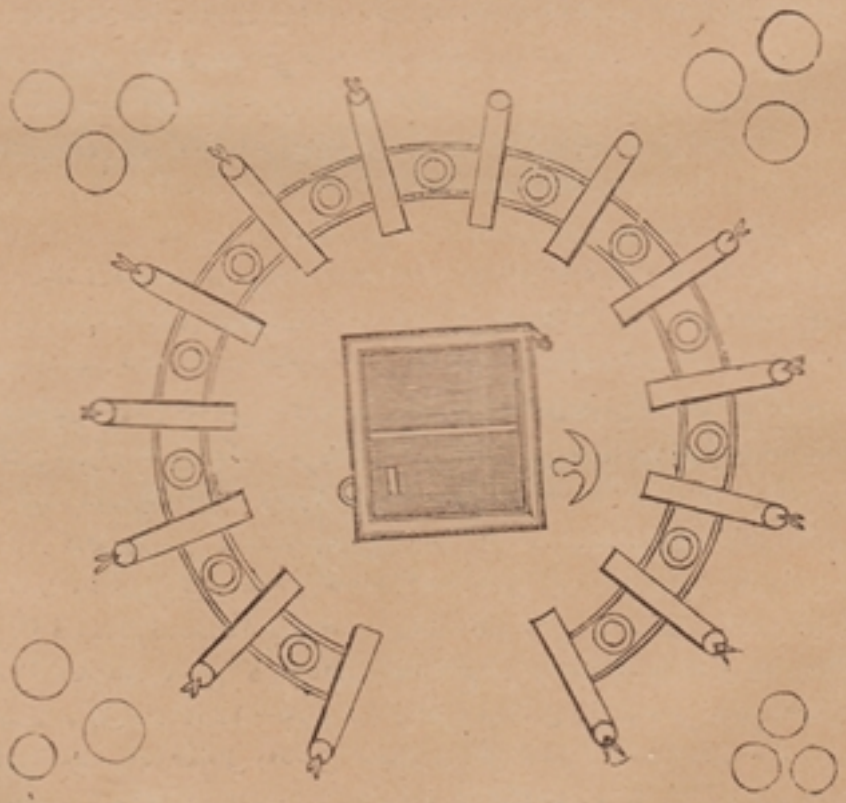

﴿ قبائلك حرم کعبهٔ شریفه مجتمع اولدقلرینك تصویری ﴾

اماراتی علامانی بیان ایتدیلم تصدیق	توقف قیلدی برساعت بوسوزده اول بوزی طغرای
بغایت کربت ارشدی مبارك قلبنه آنك	ولکن قیلمدی اظهار چاتوب فاشن دیمدی وای
که زیرانسنه صورد یلرکیم آنی کوزلما مشدی	پس اولدی منتظر وجبه نه امر ایده اوبی همنای

﴿ اکا اول صفاتیله تجلی ایلدی الله ﴾
﴿ پس اندن نصکره ذاتیله تجلی ایلدی الله ﴾

(بدرآی) نورله طولمش آی یعنی بدر آیه بکزه‌ین فخر عالم صلی الله علیه وسلم معراج ایدوب سموات چقدی (بعدذا) معراج وعروج وسماو بدر آی کلمه لر بنی جمع ایتمده رعایت تناسب واردر زیرا اصلده معراج نردبان وعروج عارجك وصعیدر ونردبان سمانك یعنی هربو کسك یرك اوزمندر وبدر دخی سماده اولور (غایات) غایتك جمیدر که نهایت وهرنسنه‌نك آخریدر (کذر) یکمك یعنی تخفیف صلوة حقنده حضرت موسی علیه السلامك تلقینی ایله حق تعالی یه مراجعت ایدوب بش وقته تنزیل اولندقده من بعدمراجعتدن حیا ایدوب حضرت موسی علیه السلامك مقامندن پریوز ینه طوغری کیدوب اولد یغمده طرف حقدن برندا وخطاب وارد اولد یکه (امضیت فریضتی) یعنی بش وقتی فرض مقرر قیلوب امضا وتنفیذ ایتدم (وخففت عن عبادی) دخی قولمزدن تخفیف ایتدم یعنی اکرچه تخفیفده بش فرضدر ولیکن تضعیفده (من جاء بالحسنة فله عشر امثالها) وفقنجه الی فرضدر (آیات) قدرت وحکمت حقدد لالت ایدن علامات ظاهره (رسم) اثر (رایات) رایه‌نك جمیدر سنجاق معناسنه والفرق بین اللواء والرایة ان اللواء العلم الکبیر ینصب عند السلطان و یدار معه ولایکون الاواحدا والرایة علم صغیر لاصحاب القتال ویکون متعدد اللون الاول ابیض والثانی اسود لانه ابین عند الغبار کماذ کره الامام السرخسی کذافی شرح الفهستانی بورادمر ایات ایله مراد شب معراجده اولان شواهد ودلائلدر که عاوظهوردده رایات کبیدر بومعنایه بیت سابقده اولان آیات قرینه درتکیم صاحب محمدیه بوفاروده دیدی صاحب الآیات محمد معجزاتی ساطعات ۞ ناصب الرایات محمد بیناتی قاطعات ۞ وقدمر الکلام علیه فارجع (اوقات) مراد اوقات خمسه در والفرق بین الوقت والمیقات ان المیقات وقت یقدر لان یقع فیه عمل من الاعمال وان الوقت مایقع فیه شیء سواء قدره مقدر لان یقع فیه ذلك الشیء ام لاکذافی حواشی ابن الشیخ فی سورة الاعراف (پس اندن سدره یه ایندی ارشدی جنته کیرو) یعنی عرش اعلادن رفرف ایله سدره یه نزول ایدوب جنتی تفصیلی اوزره سیر ایلدی کیرو لفظندن منفهم اولور که مقدما عروج ایدرکن دخی جنته ارمش وایچنه کیرمش ایدی ولکن بطریق الاجمال ایدی زیرا سیر الی اللهده تفصیل سیر وجوعدن ومقام بقایه ارتدادد نصکره درفافهم (بعدذا) صاحب محمدیه‌نك سوق کلامندن منفهم اولان بودر که فخر عالم صلی الله علیه وسلم سدره یه ایروب جنته کیردکلری حضرت موسایه ملاقاتدن وتخفیف صلواتده امر مراجعت نماماند نصکره اوله ولکن ظاهر اولان بودر که اولدر زیرا تیاز تخفیف اکرچه سدرة المنتهاده اولدی فاما عودت اخیره‌ده که نمازبش وقت فالمش ایدی بردخی تخفیف ایچون سدره یه مراجعت اولنیوب فلك سادسده حضرت موسی مقامندن کذرایتدیلر وکیرودوتمد یلر جنت ایسه فلك سابعك فوقنده درفافهم (جهانی جمله طی ایتدی) جهان دنیادر یورادمطلق عالم مراد درطی دور مکدر یورادمقصود عالمی کشت وسیران ایتدی دیمکدر (مرقاة) نردبانلر که آلت رقی وصعودد ر (کیرو ایندی مقامینه) یعنی سماء بعدسماء نزول ایدوب بیت مقدسه وصول لرنده براقه سوار اولوب مکه یه داخل اولدیلر اهل اللهدن بعض اکابر بیورمشلردر که فخر عالم صلی الله علیه وسلم عروج ونزولده براقه سوار اولمشلردر انجق سدره دن مستوای عرشه دك رفرف نشین اولدیلر زیرا براق فخر عالم صلی الله علیه وسلمه عاشق اولوب فرق بیك بیل اکل وشربی ترك ایتمسنك ممره سی بالکز قدسه دك وقدسدن مکه یه دك صحبت ورفاقت دکلدر وبراق مذکور دواب جنتدن ذوالجناح اولغله قطع راه ایتده عالم علوی وسفلی اکا بردرفافهم والمقام بفتح المیم موضع القیام وفی الفرق بینه وبین المقام بضمها کلام بسیط معروف عند الادباء (مسجد حرام) ای المحرم فیه القتال اوالممنوع عن تعرض الظلمة والمراد به فناء البیت ای الکعبة شرفها الله تعالی وقدسبق التفصیل فی اوائل الفصل (میقات) وقت معینه دیرلر وقد سبق الفرق بینه و بین الوقت قریبا واما المیقات لموضع الاحرام فمستعار للمکان (یوهم طی مکانیدی یوهم طی زمانیدی ۞ ایکی ساعتدی سرجمله یوهیئات اوزره ای یدرای) یقال طوی البلاد قطعها وطوی الله بعدله الفرقه (سرجمله) بالجمله دیمکدر (هیئات) هیئت جمیدر شکل وصورت معناسنه طی مکان اولدیغی بودر که مکه دن قدسه وارنجه یرآیاق یولدرووردن کوکدك بشیوز یللق یولدر وهرایکی فلکك اراسی عرشه وارنجه دخی یویله دروهرفلکك

فالكافى يشيوز يلق بولدر پس فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم ايكى ساعتك ايچنده بوقدر يك يلق يول طى وقطع ايلدى وطى زمان اولديغى بودر كه بوقدر يك ساعت ايكى ساعته درج اولندى وحقيقتده بو كابسط زمان ديرلر بعضلر بالجمله او چ ساعت و بعضلر دورت وامام سبكى حضرتلرى برلحظه ايدى ديمشلرمر ويدر كه شيخ موسى السدراتى قدس سره حضرتلرينك يكرمى دورت ساعتده يتمش يك ختمه وزدى وارايدى يعنى يكرمى دورت ساعت كه بركون وبر كيجه ذرسكسان يدى سنه والتى آيه منبسط اولوب عادت اوزره هر كون وهر كيجه ده بر ختمه ايدرلدى پس بو كاطى زمان ديرلر كه سكسان يدى سنه والتى آى يكرمى دورت ساعت ايچنده بولندى وبسط زمان ديرلر كه يكرمى دورت ساعت بوقدر منه به منفصل اولدى فافهم ۞ عقل درين واقعه حاشا كند ۞ عقل نه حاشا كه حاشا كند ۞

(نه پره قلبى كيم ايرسه ايررى قالبى انده) يعنى فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلك لطافت بدنى اول غايته ايرمش ايديكه سرعت سير وجولانده قلب شريفلرى ايله برابرايدى كما قال فى موضع آخر ۞ نه پيره قلبى كيم ايرسه ايررى قالبى آنده ۞ انكچون ايكى ساعتده كزيدى جمله كيوانى (بعدذا) فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلمك هر عضو ينك برهانى واردر تحقيقاتى كتابك اواخرنده بيت مذكورك بحرنده كلورانشاء الله تعالى (لمحرره) شهپر همتنى ايلسه باز ۞ صائمه پروازنه ايره شاهين ۞ نيچه شاهين كه آنك سيرندن ۞ عاجزاولور پرجبريل امين (حرمه چون نزول ايتدى) يعنى بيت مقدسه نزول ايدوب اورادن حرم كعبه يى تشريف ايتدكلرنده باخود غمى قرى امهاتى خانه سنه اندن صباح وقتى حرم كعبه يه كلوب حزينا اوتوررلكن ابتدا ابوجهل لعنه الله تعالى مرور ايدوب بطريق الاستهزاء هل كان من شئ ديدكده فخر عالم صلى الله عليه وسلم دخى اوكيجه واقع اولان قصه معراجى بيان ايلدى (ملاقات اولدى انكله مقالات اوزره اول بدراى) ملاقات فاوشمقدر ومقالات مقاله نك جمعيدر كلام معناسنه يعنى فخر عالم صلى الله عليه وسلم ابتدا ابوجهله ملاقى اولوب كلام انكله واقع اولدى (بيان ايلادى معراجن بوحالات اوزره اول بدراى) حالات حالتك جمعيدر وهى ماعليه الانسان بوراده مراد كيچن احوال معراجدر (هيهاى) كلمه تعجب واستبعاددر اصلى هاى هاى درتركيده استعمال اولنور (نعجب) استغراب التفك والعجب انكار مايرد عليك كما فى القاموس (مرتد) هومن رجع عن الاسلام الى الكفر والعياذ بالله تعالى (والارتداد) الرجوع (حاشاى) حاشا كلمه تنزيهدر بومقوله آخرى الف اولان كلمه يا الحاقى ايتمك قاعده مجمعيه در (جهان آراى) وصف تركيبدر جهان دنيادر بوراده مراد مطلق عالمدر آراى آرايشدن بزه يجى معناسنه دريعنى جهانه زينت ويرنجى وجهانك دوزلسنه ووجوده كلمسنه سبب اولنجى (انانورم بوكوكاردن خبر ويرسه اوروح افزاى) روح افزاى دخى وصف تركيبدر افزاى افزايشدن ارتورنجى معناسنه در يعنى شب وروز جبريل وساطتيله آسمانلردن بكاخبر ووحى الهى كلور ديديكنه انانورم بوكا نيچون انانيم بوخوداندن ابعد دكلدر (بعدذا) روح افزاى لفظى زياده محللنده واقع اولشدر زيرا وحى الهى غداى ارواحدر پس فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم كنوردبكى وحى آسمانى ايله ارواح مؤمنينى الى يوم القيام تربيه ده در (لمحرره) تفسكاه ديريدر خلق جهان ۞ فيض نطفك غدادر ارواحه ۞ خانهٔ وحيه اولسك كردر ۞ كيمسه ايرمزدى سرفتاحه (تصديق) اتانمق (صديق) الصديق هوالكثير الصدق فهوللمبالغة وتسمية ابى بكر رضى الله تعالى عنه بسبب هذا الجواب الصدق بهذا الاسم للمبالغة فى كيفية الصدق فانه صدق كامل فى مثال هذا المقام الذى كذب فيه اكثر الناس كما فى حواشى سعدى المفتى فى اول الاسراء وفى بعض الروايات ان الله تعالى قدسماه الصديق على لسان النبى عليه الصلاة والسلام يقول الفقير يمكن التوفيق بان لسان الخلق لسان الحق فانما سموه به بعد القاء الله فى قلوبهم ذلك وقد صح ان الاسماء والكنى تنزل من صوب السماء (لمحرره) باالهى بكا حق ديوسن و يردك آده ۞ بيك برآدك حقيچون ايله عمكه بنى شاد (حقيقت بولدى تحقيق انكچون اولدى شكرخاى) شكر شين مجمه ايله مجمى ومهمله ايله عربيدر وليكن مجمده تشديد ضرورت ايچوندر (خاى) خايدندن چينيچى ديمكدر يعنى ابوبكر رضى الله الله تعالى عنه حضرتلرى حقيقت اوزره تقليد دن فور تلمش وتحقيق اهلى اولمش وحق و پيغمبرى بيلمش و بولمش ايدى انكچون معراج حقنده شكر چينيچى اولدى وغداى روح اولان طتلو وحق سوزسويلادى (قبائل) قبيله نك جمعيدر قبيله يرآتادن منشعب اولان اولاده ديرلر (پاى) الفدر ياحذف اولنوب پادشى ديتلور (امارات) علامات امارت وعلامتك جملرى بدرايكيسى برمعنايه در وقال بعض الادباء الفرق بين الامارة والعلامة ان الامارة مايتفك عن الشئ كدخول الالف واللام على الاسم والعلامة مالايتفك عن الشئ كالغيم بالنسبة الى المطر يقول الفقير بين العلامة والخاصة فرق بسيط مذكور فى كتابنا المسمى بالفروق (طغراى) وطغرا پادشاه لرنشانى كه براتلرده يازرلر يعنى اعلاى كتابه فلغايط ايله القاب پادشاهه متعلق يازيلن رسمدر بوراده فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلمك بوزنى

زینت وشرفده سلغرایه تشبیه واردر ویاخود یوزایله ذات مراد اولنورسه دیمك اولور که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك ذات شریفلری کتاب وجوده قلم اعلایه ثبت اولنمش رعنوانلرکه نعوت الهیه یی مشتملدر (لمحرره) یوزك طغرادرانده ایکی قاشك ۞ ایکی سطر اولدی صان نورسیهدن ۞ وجود اقلیمی ضبط ایتدك آخر ۞ برائیله کاوب اول پادشهدن (کربت) غم وغصه ۞ قال فی القاموس الکرب الحزن یأخذ بالنفس کالکربة (بی همنای) و بی همتا بی مثل دیمکدر بوراده مراد الله تعالی درکه شبیه ونظیری یوقدر (لمحرره) ای کوکل غم چکمه کیم شادی سنکدر عاقبت ۞ اشبو یولده حقك ارشادی سنکدر عاقبت ۞ اول سمند همته بو یولده بی پرواسوار ۞ لطف باری رحمت هادی سنکدر عاقبت ۞ برکون اولور فتح ایدرحصن مرادی حق سکا ۞ جمله ارواحك امدادی سنکدر عاقبت ۞ قبضهٔ قهر وجلالك زهری هب تریاق اولور ۞ دست لطفك لذت وداد ی سنکدر عاقبت ۞ ایرغم زائل اولوب شمس فرح ظاهر اولور ۞ شول ازلکی تورك آبادی سنکدر عاقبت ۞ منتظر اول حقبا فرمان حقه برنفس ۞ لطف حقك تو نله صادی سنکدر عاقبت ۞

﴿ ایرشدی لطف ربانی حجابن کلی رفع ایتدی ۞ که ظاهر ابلدی قدسی عیان اولدی اکاهرجای ﴾

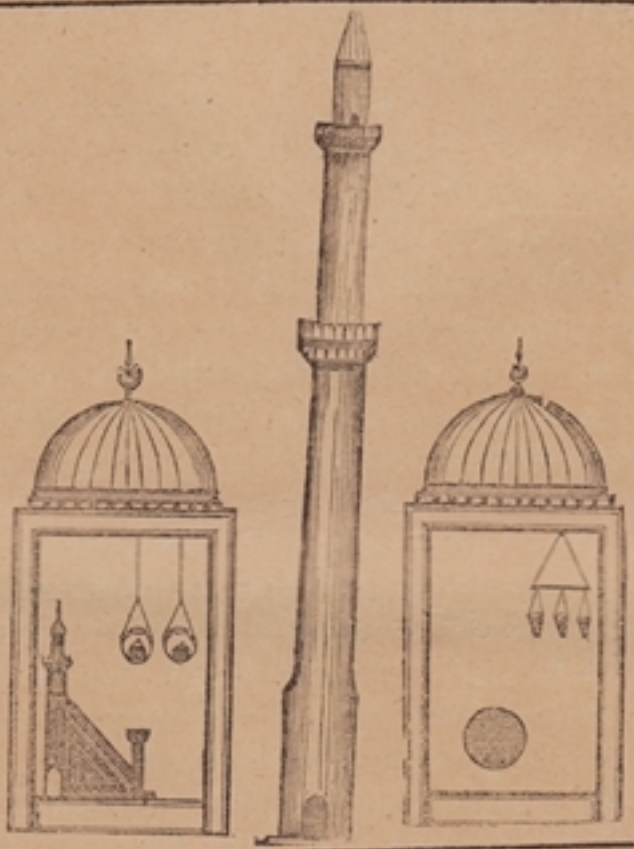

ندن کیم صوردیلر اکا فوسندن خبر ویری
دیدیلر یولده کوردکی بحث هیچ قافله بزدن
دیدی زوحاده اوغرادمکه بردوه یترمشلر
صوصادم برقدح بولدم بولدین پس صوین ایچدم
دیدیلر قافله قنده دیدی تنعیمده اوغرادم
که اوکیجه برجمل کاله که خاکستراوله رنکی
دوه نك اوستینه ایکی غراره یاغلامشلردی
قیمانکیم شمس ایده اشراق یولده اوله ظاهر
دیدیلر اکلدی بر برکوره لم مهجرانك پس
پس آندن چیقدیلر یونلرینه طاغی اوستینه

دیدیلر وصفنی کرچك دیو بدر زیرله بالای
بوسوزه پس جواب ویردی اوکوکلی کوزی جانی بای
ایدرلردی طلب آنی خبر ویردی اوعالی رای
صورك آنی اولدین سز اثرو یردی اوعالی رای
دیدیلر وصف ایت ایتدی ظفرویردی اوعالی رای
ایشت کیم یونلر نیجه وطر ویردی اوعالی رای
مخطط طلر مخیط طلر خبر ویردی اوعالی رای
بوقومه بوکلامی بو قدر ویردی اوعالی رای
دیدی بر برنظر ایدك نظر ویردی اوعالی رای
چو یونلاره خبر ویردی ثمر ویردی اوعالی رای

چو صبح اولدی بری ایدر که والله کونش طوغدی — بری ایدر که کلدی صبر نلر و یردی اوعالی رای
ایرشدی اوش جمل اوبکه محمد اولدی پس صادق — یوزی چون شمس ایدی سوزده مقرو بردی اوعالی رای
کونش کبی عیان اولدی نیچون ایتمیه ز تصدیق — چو دریای حقیقتدن کهر و یردی اوعالی رای
شوز کیم مرند اولمشدی کیرو ایمانه کلدیلر — کیدردی کفر زهر بنی شکر و یردی اوعالی رای
بو ز انکار ایدوب جمله حجر آ میشدی آکا — جوا ثبات ایلیوب سوزین درر و یردی اوعالی رای
چون اثبات ایتدی معراجن ایرشدی ظهر وقتی پس — ایرشدی جبرئیل دیدی یوجلدی آینك فی الآنی
پس اندن کعبه یابنده امامت قیلدی جبرائیل — اکا اویدی رسول الله رعایت قیلدی اول بدرای
رسول الله دخی کجدی امامت یرینه آنده — پس اصحاب اویدیلر اکا درایت قیلدی اول بدرای
صلات ظهر ایدی اول که قیلندی جماعتله — عنایت ایلدی الله هدایت قیلدی اول بدرای

﴿ اکا اول صفاتیله تجلی ایلدی الله ﴾
﴿ پس اندن صکره ذاتیله تجلی ایلدی الله ﴾

(حجاین کلی رفع ایتدی) یعنی فخر عالم صلی الله علیه وسلم ایله بیت مقدس ارا سنده اولان حجابلری قالدردی شویله که فخر عالم صلی الله علیه وسلمك کوزینه بیت مقدس عیان کورندی ۞ سؤال اولنورسه که برآیلق بولنده اولان مسجده پرتو ویرمه نیچه ایرشور ۞ جواب برقاچ وجهله در بری بودر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم شب معراجده لشکره قریب وبعید برایدی کما قال المص فی محل آخر ۞ قودی کوزنده بر صنعت که برکره یاقیشنده ۞ کورردی شرقله غربی عیان اولوردی اعیاتی ۞ و بردخی بودر که بیت مقدس صورت ومثالی کورندی یعنی فخر عالم صلی الله علیه وسلم کوزینده بیت مقدسك مثالی ایدیکه جناح جبریل اوزرنده تمثل ایلدی و بردخی بودر که بیت مقدس بنفسه وحقیقته مکه ده فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم قریب محله کلدی ۞ سؤال اولنورسه که مکه ده وجودی محلنده انعدامی مستلزم اولرمی ۞ جواب بودر که نعم ولیکن بومسئله خلق جدید دیمکدر یعنی اعدام وایجاده دائر برمعنادر آصفك عرش بلقیسی حضور سلیمان علیه الصلاة والسلامه احضاری دخی بو قبیلدندر سؤال اولنورسه که اکرچه طرفة العین ایچره مکه ده وجودی محلندن فقدانی مستلزم دکادر زیرا عدمه وجود متصلدر تکیم کعبه یی بووجهله بعض اهل الله طواف ایدرفاما برلحظه ده فخر عالم صلی الله علیه وسلم ایلك تفاصیلله واقف اولق بعیددر ۞ جواب بودر که بو اجمال تفصیل بسیط یابندندر فافهم جدا ۞ صاحب محمدیه بو اوج وجهدن وجه اولی اختیار ایتدیکی ظاهر در عقل عوامه کوره مناسب اولان ایکنجی وجهدر کشف خواصه کوره اولکی واخصه کوره اوچنجیدر (وفی المثنوی فی حق الخلق الجدید) ۞ هر نفس نومی شود دنیا وما ۞ بی خبر از نو شدن اندر بقا ۞ عمر همچون جوی نو نو میرسد ۞ مستمری می نماید در جسد ۞ آن ز تیزی مستمر شکل آمدست ۞ چون شرر کش تیز جنبانی بدست ۞ شاخ آتش را بجنبانی بساز ۞ در نظر آتش نماید بس دراز ۞ این دراز مدت از تیزی صنع ۞ می نماید سرعت انکیزی صنعك (جای) یریعنی مکان معناسنه یالیه ویاسرلغندر (زیر) اشاغه معناسنه (بالای) یوقاری معناسنه بودخی یالیه ویاسرلغندر (قافله) قال فی القاموس قفل قفولا رجع والقافلة الرفقة القفل والمبتدئة فی السفر تفاؤلا بالرجوع انتهی یعنی قافله قفولدندر سفردن دونمکه دیرلر اما استعمالده مطلق جماعت مسافرینه دیرلر دونسون دونمسون لیکن عسکر جماعتی اولماق شرطیله (روحا) الروحاء موضع بین الحرمین علی ثلاثین او اربعین میلا من المدینة کما فی القاموس (عالی رای) عالی فکرلی وتدبیرلی (قدح) کاسه قال فی انسان العیون شرب الماء الذی للغیر جائز لانه کان عند العرب کالباح مما یباح لکل من یحتاز من اناء السبیل (اثر) نشان وعلامت (تنعیم) التنعیم موضع علی ثلاثة امیال او اربعة من مکة سمی لان علی یمینه جبل نعیم وعلی یساره جبل ناعم والوادی اسمه نعمان (ظفر) الفوز بالمطلوب (جمل) ارکك دوه (خاکستر) کل یعنی رماد معناسنه (وطر) محرکة الحاجة او حاجة لك فیها هم وعنایة فاذا بلغتها فقد قضیت وطرك کما فی القاموس (غراره) خرار وجوال (مخطط) هو ما فیه خطوط یعنی اول غراره لرده بیاضله خطوط وارایدی الحاصل آنی الاجه چوالرایدی دیمکدر (مخیط) خیطله یعنی ایبلك ایله دیکلمش دیمکدر (بعدذا) ظاهر اولان بودر که فخر عالم صلی الله علیه وسلم شب معراجده قریشك ایکی قافله سنه راست کلدیلر بری قدسه کیدرکن شام یولنده روحاده وبری دخی عودتده مکه قریبنده تنعیم دیدکاری موضعده پس ایکی قافله لك بیله بعض اوصافندن خبرو یردیلر زیرا قافله یراولسه روحا که مدینه یه ایکی مرحله یردر اورادن بر کیجه ده تنعیمه کلك بعیددر فافهم (ثنیه) اثنیة العقبة اوطریقها اوالجبل اوطریق فیه اوالیه کما فی القاموس بوراده مراد طاغدر یعنی

ئله ديدكارى طاغك وتپه‌نك اوزرينه چيقوب فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلمك اشارت ايتديكى وجه اوزرينه منتظر اولديلر بوندن ظاهر اولور كه فخر عالم صلى الله عليه وسلم شب معراجدن صباحدن بر قاچ ساعت اول عودت ايدوب اوصباح طلوع شمسدن مقدم كفار قريش ايله ماجرا اولدى وكونش طوغركن غافله‌نك قدومنه مترقب اولديلر (ثمر) ثاء مثلثه ايله ميوه در بوراده اثر مراد اولنور زيرا ثمره شجره‌نك اثرى ومحصوليدر (چوصبح اولدى برى ايدر كه والله كونش طوغدى) روى ان الله تعالى حبس الشمس عن الطلوع حتى قدمت تلك العير وحبس الشمس وقوفها عن السراى عن الحركة بالكلية وقيل بطؤ حركتها وقيل ردها الى وراثها وقد حبس الشمس لبعض الانبياء كداود وسليمان ويوشع عليهم الصلاة والسلام والتفصيل فى كتب السير ان قيل حبسها وردها وجوعها مشكل لانها لو تخلف اوردت لاختلت الافلاك وفسد النظام قلنا حبسها وردها من باب المعجزات ولا مجال للقياس فى خرق العادات وذكر انه وقع لبعض الوعاظ ببغداد فمد يعظ بعد العصر ثم اخذ فى ذكر فضائل آل البيت فجاءت سحابة غطت الشمس فظن وظن الناس الحاضرون عنده ان الشمس غابت فاراد وا الانصراف فاشار اليهم ان لا تحركوا ثم اداروجهه الى ناحية المغرب وقال ﴿ لا تغربى يا شمس حتى ينتهى ﴿ مدحى لال المصطفى ولجله ﴿ ان كان للمولى وقوفك فليكن ﴿ هذا الوقوف لولده ولنسله ﴿ فطلعت الشمس فلا يحصى مارمى عليه من الحلى والثياب (لمحرره) طوغمسون استرسه خورشيد سپهر ﴿ شبچراغ نور پيغمبر پتر ﴿ كلسون استرسه بردم برق ابر ﴿ خنده‌سندن اول كلك پرتو پتر (يوزى چون شمس ايدى سوزده قرار ايدى اوعالى راى) مقصود يوزى شمس كبى اولان ذات شريفك سوزى دخى قر كبى روشن يعنى اثرى ظاهر اولور تخالف ايتمز ديمكدر (چون) حرف تعليلدر چونكه معناسنه ومحتملدر كه حرف تشبيه اوله وليكن بو مقامده اول ابلغدر زيرا زيد اسد قبيلتدن اولمش اولور فافهم (زهر) آغو در زهر قاتل وسم هلاهل ديدكارى تركيبدر هلاهل ايله مراد برشهرك اسميدر كه آنده بر نوع مهلك زهر بتزاكا نسبت ايدوب سم هلاهل ديرلر ولكن عرفده سم هلاهلى سم قاتل يرينه استعمال ايدرلر (بعد ذا) صاحب محمديه‌نك كلامنده كفرى زهره تشبيه واردر زيرا حياتدن مقصود اولان ايمان واعمال ايله حقه تقريدر بو اولمجق حيات عين ممات در پس كفر وآثار ضلال زهر معنويدر (لمحرره) دلك دهانكه آلسك عقيده چينه سكه ﴿ سكاتيات صونركن بو يزمك قطارى ﴿ هواى نفسله طاعت اولورسه زهر آلودد ﴿ وجود كه كيدرك كور هلاك اولور ساري (وله) بتركه كفته زهرين ايله بورلدى چكه ﴿ دهان دلده همپشه عقيده چينه سكه (بولا رانكار ايدوب جمله حجر آتميشدى اكا) يعنى كفار قريشك فخر عالم صلى الله عليه وسلم حضرتلرينى معراج خصوصنده انكار ايتد كلرى اكاطاش آتمق كبى ايدى فخر عالم صلى الله عليه وسلم ايسه آنلرك سنكرين انكار اولدقلرينه يقيوب خلق عظيملرى مو جبنجه انلره درر وجواهر كبى نفيس ولطيف سوزلر ديوب خارلرى مقابله سنده كلمر صوندى ﴿ كم مباش ازدرخت سايه فكن ﴿ هر كه سنكت زند ثمر بخشش ﴿ ازصدف ياد كيرنكته سنج ﴿ هر كه سر بزدت كهر بخشش (يوجلدى آيتك فى الآى) الاية العلامة والاى بمد الهمزة اسم جنس واحده آية كما فى شرح الحلبى وقال فى القاموس جمع الآية آيات وآى يعنى آيتلرايچنده آيتك يوجلدى آيه‌سى آيات الله الكبرى اولدك وشانك جمله دن برتر اولوب شرف عظيم وكرامت عظمى بولدك (پس اندن كعبه‌يابنده امامت قيلدى جبرائيل) يعنى كعبه قبوسى باننده جبريل فخر عالم صلى الله عليه وسلمه امامت ايليوب بيت مقدسه مستقبل اولدقلرى حالده صلوة ظهرى قيلد يلر بعده فخر عالم صلى الله عليه وسلم دخى اصحابه امامت ايلديلر وسميت تلك الصلوة صلوة الظهر لانها فعلت عند قيام الظهيرة اى شدة الحر اوعند نهاية ارتفاع الشمس واتمالم تقع البداية بالصبح مع انها اول صلوة بعد ليلة الاسراء لان الاتيان بها يتوقف على بيان الاتيان بالكيفية اى على بيان علم كيفيتها المعلق عليه الوجوب كانه قيل اوجبت حيث ماتبين كيفيته فى وقته والصبح لم يتبين كيفيتها فى وقتها فلم تجب فلا يقال هذا من تأخير البيان عن وقت الحاجة قيل فرضت الصلوات الخمس فى المعراج ركعتين ركعتين حتى المغرب ثم زيد اى بعد الهجرة وقيل فرضت اربعا الا المغرب والصبح ثم اقصرت الاربع فى السفر والتفصيل فى كتب السير (رعايت) يقال رعى الامر وراعى حفظه وراعيته لاحظته محسنا اليه (درايت) بيلك علم كبى يقال دراه دراية اى علم به وادراه اعلمه (عنايت) يقال عناه الامر يعنيه عناية اهمه واعتنى به اهتم قال حضرة الشيخ الاكبر قدس سره الاطهر فى اواخر مواقع النجوم ارادة الحق سبحانه صفة قديمة اتصفت بها ذاته تعالى كعلمه وقدرته وكلامه وسائر صفاته ويسمى متعلقها المراد فمن تعلقت بهدايته ارادة الحق تعالى يسرت اسبابها وطوى له الطريق وجعل على الجادة والمحجة البيضاء ووهب سرمتد بر نفسه وحب اليه كل شئ ونعم به ولا يفوت الا ما فات الله تعالى ابدا شرعا فهذه حالة المراد وهى المعبر عنها بالعناية انتهى (هدايت) يقال هداه دله وارشده

وفی الحدیث خیر الهدی هدی محمد علیه السلام قوله الهدی بضم الهاء وفتح الدال الارشاد ای خیر الارشاد ارشاد محمد علیه الصلوة والسلام و یجوز فتح الهاء وسکون الدال بمعنی الطریق والسیرة ای خیر الطریق طریق محمد علیه السلام (وقوله تعالی انك لاتهدی من احببت) ای هدایة موصلة الی المطلوب فانها موقوفة علی العنایة الازلیة فافهم (الهی) عشقك ایله یارا ولام یارب عنایت قیل ۞ تابنده سنی بولام یارب هدایت قیل ۞ اشراق ایده شمس ذات ۞ پرنور اوله بومشکات ۞ غمدن سلمه مرآت ۞ یارب عنایت قیل ۞ بش وقته قیلوب تکبیر ۞ درت تکبیری ایدوب پیر ۞ هب کعبه اوله هر پر ۞ یارب عنایت قیل ۞ طور ایچره کلامکچون ۞ عرش اوزره سلامکچون ۞ اسماده امامکچون ۞ یارب عنایت قیل ۞ ذکرك اوله اورادم ۞ فکرك اوله معنادم ۞ حق اوله تا آدم ۞ یارب عنایت قیل (دیکر) چقوبدرعرش اعلایه عنایتله رسول الله ۞ اینوبدرفرش ادنایه هدایتله رسول الله ۞ امام انبیا ومقتدای قدسیان اولدی ۞ بومحراب وجودایچره سعادتله رسول الله ۞ بومعراج بربنه کوردی انکارن نیجه دونك ۞ اودمده اتی اثبات ایتدی حجتله رسول الله ۞ منوردر شریعتله مؤیددر طریقتله ۞ عالمدر معرفتله هم حقیقتله رسول الله ۞ ۞ نوله کرنعت پایله قیام ایلرسه حق قبول ۞ الن المشدر انك فیض همتله رسول الله ۞

ایکی کون ایتدی جبرائیل امامت — یوغیدی نه اذان ونه اقامت
اذان اول مدینه ده دینلدی — اذان اولدی اقامت ایدنلدی
چون ایکی کون امام اولدی صلوته — اشارت ایلدی انواع وقته
صوکنده دیدی یو اوقات سکادر — هم امتدکه وقت الانبیادر
انکچون ایلدی اندہ امامت — رسولی تاکه تصدیق ایده امت
صلوتك هیئتی اعداد رکعات — بیلندی جبرائیل فعلیله بالذات
چو بیلدك حال معراجی تمامی — ایشت بونده اولان باقی کلامی
دیمشدر اصفهانی نور وهاج — اوتوزدرت کزایدو بدر کوکه معراج
اوتوز دوردك پری جسمانی ایدی — فلانی دوش دکل روحانی ایدی
محققلر ولی تحقیق ایدرلر — که معراجی انك درت ایدی دیرلر
ایکی کز ایتدی جسمانی دیدیلر — ایکی کز دخی روحانی دیدیلر
هم اول دوش ایله ایدردی معراج — پس اندن روحله کیدردی معراج
بولر دنصکره جسمانی ایدردی — نه روح ایدرسه جسم آنی ایدردی
اکر یزه سؤال ایدرسه سائل — که عقلده دولانمز بومسائل
تفاسیر ایچره روحانی دینلز — احادیث ایچره اصلا ایدنلز
نه یرده بولدیکز بوکا سندنه — بو اقوالله جهت نه مستندنه
جواب بودر اکا ای علم طالب — افاض الله تحقیق المطالب
تفاسیر واحادیث ایچره دینن — تواتر یاخود مشهوردی دینلن
که قطعا شبهه یوقدر صحتنده — جماعت دکلمدی صحتنده
جمیع سوزی وحی ایدی شرایع — حقایقدی بدایعدی ذرایع

﴿ اکا اول صفاتیله تجلی ایلدی الله ﴾
﴿ پس اندن صکره ذاتیله تجلی ایلدی الله ﴾

(یوغیدی نه اذان ونه اقامت) (امر صلی الله علیه وسلم فصیح اصحابه (الصلوة جامعة) فقرغوا لذلك واجتمعوا فصلی بهم رسول الله صلی الله علیه وسلم الظهر) ای فی الیوم الاول (اربع رکعات لایقرأ فیهن علانیة اورکعتین ۞ الحاصل اذان واقامت مشروع اولمزدن اول اوقات صلواتده الصلوة جامعة دیوندا اولنوردی اصحاب دخی وقت صلوة اولدیغن بیلوب جمعیت ایدوب نمازقیلورلردی (اشارت ایلدی انواع وقته) یعنی جبرئیل امامتدن مقصود صلواتك کیفیتن تعلیم واوقاتن تعیندر مثلا برکون صباح نمازته صبح صادق ظهورنده و برکون دخی طلوع شمسه قریب امامت ایلیوب بوایکی وقتك مابینی صلوة فجرك وقتی اولدیغن اعلام ایلدی پس شافعی (اول الوقت رضوان الله) حسبنجه وقت اولی اختیار وابوحنیفه (نورو ابالفجر فانه اعظم للاجر) وقتنجه وقت آخری اشار ایلدی زیرا وقتك آخرندہ وجوب متأکد اولور وسائر اوقات دخی بوکا قیاس اولنه وقد بینها الفقهاء فلیراجع الی الکتب الفقهیة (صوکنده

دیدی بو اوقات سکادر ۞ هم امته کوقت الانبیادر) ای قال جبریل لرسول الله صلی الله علیه وسلم هذا وقتك ووقت الانبیاء من قبلك سؤال اولنورسه کیو کلامدن منفهم اولور که انبیا علیهم السلام دخی اوقال معهوده صلوات خمسی قیلمش اولهلر پس بو صلوات بو مواقیت اوزرینه بوامتك خصائصندن اولمق لازم کلور ۞ جواب ایکی وجهله دیر بری بودر که بو کلامك معناسی وقت انبیا محدود الطرفین اولدیغی کبی سنك دخی وقتك محدود الطرفیندر دیمکدر و بردخی دیمکدر که بو اوقاتده انبیادن بعضیسی صلوة فجری و بعضیلر دخی سائر صلواتی قیلدی تکیم یو قاردوده کچدی پس بوندن بوامتله اشتراك لازم کلمز زیرا مجموع صلواتی اوقات متعینه ده کیفیت معهوده اوزره انجق بوامت قیلدی (رسولنا که تصدیق ایده امت) یعنی جبریلك اوقات متعینه ده صلوات خمسه امامتی قولا وفعلا نمازی تعلیم وتصدیق نبی یه توسل ایچوندر انکچون فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم تقویهٔ عقیده اصحاب ایچون (هذا جبریل جاء یعلمکم دینکم) بیوردی نه آنکه امامت مذکوره ایله جبریل فخر عالم صلی الله علیه وسلمدن افضل اولق لازم کلهز زیرا فخر عالم صلی الله علیه وسلمك شب معراجده بیت مقدسده وسدرة المنتهاده ارواح انبیا وملائکه یه امامتدن تقدم ورجحانی ثابت اولمشدر (صلوتك هیئتی اعداد رکعات ۞ بیلندی جبرائیل فعلیه بالذات) یعنی قیام ورکوع وسجود وقعده ورکعاتك عددی فعل جبریل ایله بیلندی بعضیلرد یمشلردر که نمازك عددی پش اولمقده حکمت بودر که حواس خمسه دن صادر اولان معاصی یه کفارت اولهانکچون حدیثده کلدی (ارأیتم لوکان ببابا حدکم نهر یغتسل منه فی الیوم واللیلة خمس مرات اکان ذلك یبقی من درنه شیأ قالوا لا یارسول الله قال فذلك مثل الصلوات الخمس یمحوالله تعالی بهن الخطایا) سؤال اولنورسه که فرائضك مجموع رکعاتی اون یدی اولمقده حکمت ندر جواب بودر که مفاصل اون یدیدر پس هر مفصلك مقابله سنده برر رکعت وضع اولندی وباخود لیل ونهارك ساعاتی یکرمی درتدر وسبع مثانی یعنی فاتحه که یدی آیتدر اون یدی ایله مجموعی یکرمی درت اولور پس یدی آیتك واون یدی رکعتك هر بری برساعتك خطاسنه کفارت اولور سؤال اولنورسه که نماز اوچرودوردر وایکیشر اولمقده حکمت ندر جواب بودر که اجنحهٔ ملائکه یه موافق اوله کما قال الله تعالی (جاعل الملائکة رسلا اولی اجنحة مثنی وثلاث ورباع) پس بو صلوة مصلی یه اجنحه کبیدر که انکله جانب حقه طیران ایدر و تحقیق بودر که هر عبادت برهیکل نورانی ایله تمثل ایدوب اعلای علیینه پروازایدر یعنی خلوص وصفایه کوره کیمی ایکی پرو کیمی اوچ و کیمی درت شهپر معنوی ایله عروج ایدرو بعضیلر قتدیر کتین جسم وروح مقابله سنده شکرا دروثلاث عقل وقلب وایمان جواهرنه شکرا وار بع مادونارور بع وتراب عناصرنه شکرادیمشلر وبعضیلر دخی اعداد رکعات تعبددر لایطلب فیها المعنی دیمشلرولکن بومسلك زیاده ظاهر بین اولمغله کوره درزیرا معاصی نسنه اولمق حکمنه مخالفدر پس اعدادرکعات اهل ظاهر واهل حقیقت قتنده معنی واشارتدن خالی دکلدر یعنی ارباب حقیقت قتنده لیل مرتبهٔ لاتعینه اشارتدر که مرتبهٔ جلال اطلاقی دخی دینلور ونهار مرتبهٔ تعینه اشارتدر که مرتبهٔ جمال اطلاقی دخی اطلاق اولنور وصلوة فجر که لیل و نهاری مشتملدر ایکی رکعت اولمسی ذکر اولنان ایکی مرتبه نك مابینده اولان تمایزه اشارتدر اولکی رکعتی مرتبهٔ جلاله وایکنجیسی مرتبه جماله واحدیتی مرتبهٔ کامله ایما ایدرو بواحدیتکه صلوة فجر ده باطندر وصلوة مغربده ظاهردر زیرا مغرب اولکی رکعت جلاله وایکنجیسی جماله واوچنجیسی کامله اشارتدر وصلوة عشا تعینات ذاتیه وصفاتیه واسمائیه وافعالیه یه اشارتدر ۞ ای فی مرتبة التعین والجلال بالقوة صلوة ظهر تعینات مذکوره یه اشارتدر ۞ ای فی مرتبة الجمال الالهی بالفعل وصلوة عصر دخی ذکر اولنان تعینات ارابعه یه اشارتدر ۞ ای فی مرتبة الجمال الکونی بالفعل ثم الفرائض اشارة الی الوجود الحقانی الالهی المنبسط علی الاکوان مطلقا والواجبات اشارة الی الوجودات الخلقیة الکونیة الاخصیة والسنن اشارة الی الوجودات الخلقیة الکونیة الخاصیة والمستحبات اشارة الی الوجودات الخلقیة العامیة ۞ وسئل ابن عباس رضی الله عنهما هل تجد الصلوات الخمس فی کتاب الله تعالی فقال نعم وتلا قوله (فسبحان الله حین تمسون وحین تصبحون وله الحمد فی السموات والارض وعشیا وحین تظهرون) اراد بحین تمسون المغرب والعشاء وبحین تصبحون الفجر وبعشیا العصر وبحین تظهرون الظهر واطلاق التسبیح بمعنی الصلوة جاء فی قوله تعالی (فلولا انه کان من المسبحین) قال القرطبی ای من المصلین وفی الکشاف عن ابن عباس رضی الله عنه کل تسبیح فی القرآن فهو صلوة قال فی تفسیر المناسبات عند قوله تعالی (فاصبر علی مایقولون وسبح بحمد ربك قبل طلوع الشمس) ای بصلوة الصبح ومایلیق به من تسبیح غیرها (وقبل الغروب) بصلوة العصر والظهر کذلك فالعصر اصل فی ذلك الوقت والظهر تبع لها (ومن اللیل) ای فی بعض اوقاته (فسبحه) بصلاتی المغرب والعشاء وقیام اللیل ولما ذکر الفرائض التی لامندوحة عنها علی وجه یشمل

النوافل من الصلوة وغيرها اتبعها النوافل المقيدة بها فقال (وادبار السجود) اى الذى هو الاكمل فى بابه وهو صلوة الفرض يعنى صلى بعده من الرواتب والتسبيح بالقول ايضا (لمحرره) حق فيض عفو ومغفرته مظهر ايلبوب ۞ بورجلة كتاهى آيدست آنلرك ۞ دركاه كبرياسنه اوليتر ايلبوب ۞ قدرين بوجلدر آكه توجه قلنلرك ۞ هر كيم بيلورسه سرار حنا بلالدن ۞ دكلر اذان تداسنى تاكوش حالدن ۞ خانى دكل نمازده جلال وجمالدن ۞ حالى تيازصاحبى وناز اولنلرك ۞ ليل ونهار حقه توجه ايدن كشى ۞ بولزدلنده فكر سوى ايله نشو يشى ۞ كوى وصال حقده قامت اولورايشى شول سجده سنده سرفنايى بولنلرك ۞ محراب عشق وشوقه چكنلر امام اولور ۞ آخر كلامى جمله انامه سلام اولور ۞ حق تيجه عمله عرفانى تام اولور ۞ بوغايت ويدايتى هب بربيلنلرك (چو بيلدك حال معرابى تمامى) تمامى آخرنده اولان يا حروف زوائددندرضرورت شعرايچون زياده قيلنمشدر تنكيم شاعرك بو بيتنده واقع اولمشدر ۞ من اين ابيات را بردم تمامى ۞ بهيش حضرت مخدوم جامى ۞ كذا فى دقائق ابن الكمال (ديمشدر اصفهانى نوروهاج) ثبت ان النبى عليه السلام حصل له اربعة وثلاثون معراجا واحد بجهده والباقى بروحه واثبت روايتها ابو نعيم الحافظ الاصفهانى رحمه الله تعالى قال فى القاموس اصبهان اعجمية وقد يكسر همزها وقد يبدل باؤها فاء فيهما واصلها اسپاهان اى الاجناد لانهم كانوا يسكنونها اولانه لما دعاهم محمود الى محاربة من فى السماء كتبوا فى جوابه اسبه آن نه كه باخدا جنك كند اى هذا الجند ليس ممن يحارب الله تعالى (نوروهاج) يعنى افروخته وتابان وقد سبق نوروهاجدن مراد فخر كائنات عليه اكمل التحيات حضرتلريدر (فلانى دوش دكل روحانى ايدى) يعنى عالم انسلاخده اولان سير روح ايدى يوخسه عالم منامده دكل ايدى قال حضرة الشيخ الاكبر قدس سره الاطهر فى منزل المنازل له صلى الله تعالى عليه وسلم اسرا آت روحانية خلاف هذا الاسراء ومعارج معنوية غير هذا المعراج مثل معراج عائشة رضى الله تعالى عنها ومنتهى ما انتهت فى ذلك الروايات فى علمى من طريق ما رويت الى اربعة وثلاثين معراجا فجمع له عليه السلام بين المعراجين الظاهر والباطن جسما ومعنى واما نحن فالاسراء بنا رؤيا راها فى حال النوم او الفناء فان كانت نوما فهو الرؤيا والمبشرات وان كانت فناء فهو المكاشفات والفناء لا ينقض الطهارة والنوم ينقضها والنوم حالة تعم الخاص والعام والكشف مخصوص بالخصوص والكشف نتايج الاحوال والرؤيا نتايج الاعمال وبينهما فرقان يعلم اهل هذا الشان فهم مؤمنين والاولياء كشف واستطلاع على هذه المنازل الجسمانية فى الافلاك العلوية فتعاين ترتيبها وتقاطعها واشكالها وترتيب عوالمها وما اودع الله فيها من الخصائص وغير ذلك وليس لهم فى عالم المعانى معراج اصلا لعموم المؤمنين واما الاولياء المختصون فلهم عروج شريف فى عالم المعانى مطلقا ثم انتقال عنه الى المشاهدة الالهية التى لا تتقيد بالمكان ولا يحكم عليها الآن انتهى كلام الشيخ نفعنا الله ببركاته (هم اول دوشله ايدردى معراج) يعنى بوتدن اول رؤيا يا صادقه كورولرومنامده معراج ايدرلردى صكره ترقى بولوب انسلاخده وحال فناده وبعده ترقى بولوب يقظه حالنده معاينه قيلورلردى وجسم وروحله معا مطلوب اولان عالمه واروب حاضر اولورلردى (نه روح ايدرسه جسم آنى ايدردى) زيرا لطافتده جسد عين روح اولمش وقالب لطيفلرى قلب صورتن بولمشدى بومقامك تحقيقى بوفاروده كچدى (لمحرره) دينلور كن آدنه روح الله ۞ غالدى عيسى فلك ثانيده ۞ كور بوسرى كه اكا سير انكاه ۞ اولدى جسمانيده روحانيده (مسائل) مسئله نك جميدرما يسأل عنه معناسنه (تفاسير لجزء روحانى دينلر) يعنى تفسير وحديثده بازيلان مطلق معراجدر روحانى وجسمانى اولق قيدى بوقدر ۞ پس روحانى وجسمانى عنوانيله اطلاقه دليل وبرهان لازمدر (سند مستند) برمعنايه دريقال سند اليه اى اعتمد وفلان سند ومستند اى معتمد بورادە مراد حجت ودليلدر كه مدعانك صحتنده اكا اعتماد اولنور (جهت) جيمك تثليثى ايله اصلده طرف ووجهه معناسنه يعنى هر نسنه كه اكا استقبال اولنه بوراده علت وطريق مراد اولنور تقول عملت هذا العمل على وجه كذا وجهته اى على طرزه وطريقته (افاض الله تحقيق المطالب) يقال افاض الماء على نفسه افرغه وافاض الاناء ملأه حتى فاض والمطالب جمع مطلوب وهو ما يطلب بالدليل يعنى حق تعالى سكا مطلوب اولان نسنه لرك تحقيقى افاضه ايلسون يعنى دوكسون والهام وانعام ايلسون شويله كه وادبلرسيل ايله طاشوب دوكولديكى كبى قلبك دخى تحقيقا ايله طاشوب دوكلسون (تواتر مشهور) التواتر هو الخبر الذى رواه قوم لا يحصى عددهم ولا يتصور تواطؤهم على الكذب لكثرتهم سمى بذلك لانه لا يقع دفعة بل على التعاقب والتوالى والمشهور ما كان من الآحاد فى الاصل اى فى القرن الاول وهو قرن الصحابة ثم اشتهر فى القرن الثانى والثالث فصار بحيث قوم لا يتصور تواطؤهم على الكذب ويكفر جاحد المتواتر ويضلل جاحد المشهور ولا يكفر لان المتواتر بخروج رواته عن العد ابتداء وانتهاء صار بمنزلة المسموع عن رسول الله صلى الله عليه وسلم وتكذيب الرسول كفر بخلاف المشهور لان تكذيبه تخطئة جماعة العلماء

وهی ایست بکفر کذا فی شرح المنار لابن ملك (جماعت دکلشدر صحبتنده) یعنی تفاسیر واحادیث ایجره معراجه متعلق یاز یلان خبرلرك کیمی متواتر وکیمی مشهور قسمندن ایدی بونلرك صحتنده شك وشبهه یوقدر زیرا خبر متواتری فخر عالم صلی الله علیه وسلمك صحبتنده برجماعت دکلیوب بعده برجماعتدن نقل ایدوب توالی اوزره هر عصرده جماعت جماعتدن افاده ایتمشدر وخبر مشهوری فخر عالم صلی الله علیه وسلمدن برایکی کیسه اخذ ایدوب صکره قرن ثانی وثالثده حد تواتره بالغ اولوب شهرت بولمشدر پس بوایکی خبرعلم یقینی ایراث ایدر (جمیع سوزی وحی ایدی شرایع ۞ حقائقدی بدایعدی ذرایع) بدایع عجائب وغرائب معناسنه بدیعك جمیدر زیرا فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلمك سوبلدیکی الفاظ سدیده وکنوردیکی معانی جدیده ایدن اول قرع اسماع واذهان ایتمك حسیله استعجاب واستغراب اوثوردی (ذرایع) ذریعه‌نك جمیدر وسیله معناسنه وهی مایتوسل به الی الشیء ویتوصل الیه یعنی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلمك جمله سوزلری وسائل مطالب ایدی هرکس انکله مسترشد اولوب مقصوده وصوله تسبب ایدر ایدی (بعدذا) شرایع وحقایق وبدایع کله‌لری وحی تفسیر واقع اولمشدر صاحب مجدیه دیمك استر که فخر عالم صلی الله علیه وسلم درت مرتبه دن تکلم ایدردی وهر مرتبه ده اولان کلمانی وحی الهی ایدی ولیکن کیمی وحی جلی وکیمی وحی خفی ایدی پس برکلامکه مطلقا وحی نوعندن اولمه صحبتنده نیجه اشتباه اولور (فصول) ۞ درجدر لعلی روان بخشك در شهوار لفظ ۞ درجدن درلر دوکرسن ایلسك اظهار لفظ ۞

پس اویله اولسه اصحاب ظواهر	تواتر سوبلدی یاخود مشاهر
انکچون آنی جسمانی دیدیلر	دیدی روحانیسنی اوحدیلر
که بعضیسن دیمشدر اهل آثار	دیمشدر بعضیسنی اهل ابصار
نیچون بولمایه‌سر اول حسن حالات	چون اولدر جامع جمله کمالات
بو وجهدن نقل اولوبدر چوق کتابده	خبرلر درلو درلو اشبو بابده
چو معراجن خبر نقل ایتدی راوی	ابو بکر ایدی اکا دیدی راوی
که دیدم یارسول الله خبر ویر	نه وحی ایتدی سکا ربك اثر ویر
دیدی ربم اکرعفو سومیادم	حسابی امتیکه ایتمادم
ولی ایتدی شکایت امتمدن	بری بوکیم دیمادم حضرتمدن
که بارنکی عملدن شمدی کوستر	بولر یارتکی رزقی شمدی استر
ایکیجی ویرمزم رزقنی غیره	بولر اعمالنی غیری یه ویره
اوچنجی رزقی یرلر کیدرلر	بولر غیره واروب چوق شکر ایدرلر
بودر دردنجی یتون ایدن اعزاز	بولر خلقدن طلب قیلورلر اعزاز
بودر بشنجی چون اودی یراتدم	آنی کافرلر ایچون خلعت ایتدم
بولردون کون دوریشوب جهدایدرلر	وارو ب کندیلرین اوده اتارلر
کیرو معراجده کلدی بروایت	بیورمشدر رسول الله درایت
که ربمدن سؤال ایتدم مسائل	ولی اولمادم نولیدی سائل
که ویردك آدمه یارب جنت	نه ویردك بکا یارب فضل ومنت
دیدی ویردم چیقاردم صکره آنی	سکا اعطا ایدم اعلی جنانی
که امتله اولامز آنده باقی	چقرمایم قلامز آنده باقی
نیچون بولمایه‌سر اول حسن حالات	چون اولدر جامع جمله کمالات

﴿ اکا اول صفاتیله تجلی ایلدی الله ﴾
﴿ پس اندن صکره ذاتیله تجلی ایلدی الله ﴾

(مشاهر) مشهورك جمیدر یعنی ملازم قشر وظاهر بین اولنلر که مفسرین ومحدثینك اکثریدر حدیث متواتر ومشهوره باقوب معراج جسمانی اثبات ایلدیلر (دیدی روحانیسنی اوحدیلر) اوحدالله تعالیدر که وحدانیت صاحبیدر آخرنده یانسبت ایچوندر اوحدی حق تعالی یه منسوب اولان خواص قولدر که کشف باطن والهام ربانی صاحبلریدر یعنی معراج جسمانی بی اصحاب ظواهر ومعراج روحانی بی ارباب بواطن اثبات ایلمشدر که بعض خبرلردن اخذ ایتمشلردر (که بعضینی دیمشدر اهل آثار) آثار اثرك جمیدر خبر معناسنه یعنی ارباب نقل وخبر اولنلر

معراج حقنده متواتر ومشهوره نظر ایدوب مدلولی اولان معراج جسمانی یه ذاهب اولدیلر ۞ پس بعضدن مراد حدیث متواتر ومشهوردر که ارباب ظاهر بوحدیثلری تصحیح واثبات ایلیوب کتابلرنده درج وماعدا بی ترك ایلدیلر (دیمکدر بعضیسنی اهل ایثار) اهل ایثاردن مراد اوحدیلردر که حق جمیع ماسوی اوزرینه ایثار واختیار ایلشلردر یعنی ارباب بواطن اولنلر خبر متواتر ومشهوره نظرا اصحاب ظواهر معراج جسمانی اثبات ایتدکلری کبی خبر آحاده نظرا دخی معراج روحانی تحقیق ایتدیلر ۞ تکیم صلوة رغائب وبرات وقدر ومثالی دخی بویلدر زیرا بومقوله نمازلره هرعصرده اوحدی اولنلرذاهب اولمشلردر وخبر آحاده نور کشف ویقین ضم ایدوب اوقات معینه ده قیلمشلردر زیرا بوطائفه نك مذهبلری بودر که برخبر کتب سته ده ثبت اولنمش بیله اواسه بنه آنکله عمل خصوصنده جانب غیبه مراجعت ایدوب عیانی بیانه وکشفی برهانه ضم ایتدکده نصکره فعله شروع ایدرلر کتب سته نك غیریده اولدیغی صورتده دخی بویله در ۞ پس خبر واحدك صحتی حقنده ملهم اواسه لر خبر متواتر ومشهور کبی انکله عمل ایدرلر زیرا الهام کندیلرینه کوره حجتدر سائر معتقد اولنلر دخی اکابره حسن ظن لازم اولدیغن بیلوب تبرك طریقیله انلره اقتدا ایدوب اقوال وافعالنده موافقت کوسترلر ومثاب ومأجور اولورلر ای مؤمن قرنداش بوسوزی نفس الامره کوره درولکن سکا بحسب الظاهر اطمینان نه ایله حاصل اولورسه اکا تمسك ایله مأمورسن وسکاشك وشبهه کتورن اموری ترك ایدرسن ۞ دع ما یریبك الی مالا یریبك والله الهادی (بووجهدن نقل اولوبدرچوق کتابده ۞ خبرلردراولدراو اشبو بابده) یعنی معراج بابنده کتابلرده جسمانی وروحانی یه متعلق انواع اخبار ثبت اولنمشدر اصلی بودر که هرکس کندی طریقی اوزرینه یازمشدر اهل آثار بریکا واهل ایثار بریکا کیدوب هربری سلك تحریره برکونه کلات دیزمشلردر ۞ پس بواختلافاته ناظر اولنلر معقول ومنقول ایله توجیه وتلفیق ندصکره الهام وتحقیق ایله دخی توفیقه مظهر دوشدیلر (من مشی علی الراتب لم یعثر) حسبنجه زللدن خلاص بولدیلر وطعن وتشنیعدن قورتلدیلر ۞ والله یقول الحق وهو یهدی السبیل (لمحرره) شول کوکل کیم دمبدم حقدن اکا الهام اولور ۞ ایریشور عین الیقینه علمی انك تام اولور ۞ کعبهٔ عرفان بوابنه کیرمین آواره دل ۞ نور صبح وصلته ایرمز مقامی شام اولور ۞ هرکیم اولدی برنفس دریای عشقه آشنا ۞ در وجوهر قندیله ارایه اکا اعلام اولور ۞ بیله اشیاده عجمی سرّ وحکمت بیدوکن ۞ شول کشی کیم کاری انك صحبت علام اولور ۞ ایلین معراج روحانی کورر مولاسنی ۞ محو ایدر رسم وجودین بی نشان بی نام اولور ۞ اهل حالك حالی دائم حقیا اسلام اولور (راوی) خبر نقل ایدیجی (حساب) الحساب والمحاسبة شمار کردن یعنی برنسنه یی صایمق بوراده مراد دفتر عمله ثبت اولنان نیك وبدك محاسبه سیدر قال الله تعالی (وکفی بالله حسیبا) ای کفی الله محاسبا یعنی الله تعالیدن قوللرینه محاسبه سی عفو ینك آیینه سیدر زیراحین محاسبه ده قصور ظاهر اولدقده عفو تعلق ایتمکله حتی عفو اولدیغی یاهر اولور (لمحرره) عفو کبر بهسانه اولدی حساب ۞ بوخسه نیلرسکا حساب وکتاب (شکایت) یارمز خبر عرض ایتمك یقال شکاه شکایة ای اخبر عنه بسوء فعل به ومثلها الشکوی (رزق) اسم لایسوقه الله تعالی الی الحیوان فیأکله فیکون متناولا الحرام والحلال والرزق الحسن هومایصل الی صاحبه بلاکدفی طلبه (بولرعمالنی غیری یه ویره) یعنی هوی وریا وسمعه ایله اولان اعمال خلق ایچوندرحق ایچون دکلدر (سعدی) زعمروای پسرچشم اجرت مدار ۞ چودرخانهٔ زیدباشی بکار ۞ کرت بیخ اخلاص دربوم نیست ۞ ازین درکسی چون تومحروم نیست (بولرغیره واروب چوق شکر ایدرلر) زیرانظرلری خلقه مقصوردر انلری آلات ووسیله بیلوب حقیقتده رزقك وصولنی خزانهٔ غیبدن الدیغن فهم ایتمزلر وظاهر و مظهری کابنغی شهود ایدوب هرمرتبه یه مناسب اولان وجهله طریق شکره کتمزلر (لطف وعطایه مظهرز الحمدلله الغفور ۞ ذوق وصفایه مظهرز الشکرلله الشکور ۞ ظاهرده انعام وجودیاطنده احسان شهود ۞ حقدندرهرکونه جود الحمدلله الغفور ۞ فیض نعیم ایلرمدام ۞ رزق ایرکورهرصبح وشام ۞ ایلرزه انعام تام الشکرلله الشکور ۞ بوجمله بوجان انك ۞ بوعلم و بوعرفان انك ۞ بوذوق و بووجدان انك الحمدلله الغفور ۞ تدبیرآنکدر حقیاتأثیرآنکدردائما ۞ شکر ایلکدیرعطا ۞ الشکرلله الشکور (اعزاز) عز بزوشریف وغالب قیلمق یعنی حق تعالی هرکیمه عزت ویرسه عزیز وذلت ویرسه ذلیل اولورنه عزیز محترم ایتدیکی ذلیل وخوارونه اهانت وتحقیر ایتدیکی مکرم روزکار اولور ۞ پس (ع) هرمرادی حق ویرسن غیره بالفرض بولمیدر ۞ وفی انوار المشارق المدروزون ملعونون المدروزمن یطلب من الابواب سواء کان مطلوبه رزقا اوجاها اوغیرهما والدروازالباب بالفارسیة فهی العجمیة (لمحرره) فلم صنعه نکاه ایلرسك ۞ سرده مکتوب اولانه قائل اول ۞ خوار اولورهرمرادی خلقدن اومان ۞ حقیاخلقه بلقه حق بول (ونعم ماقیل) نه بندن

استه مقصودك كوكل نه شاهدن استه ۞ توكل قيل خدايه دوتى الهدن استه (درايت) بيلك علم كبى قال الله تعالى ماتدرى اى ماتعلم وقال وما ادراك اى اى شئ اعلمك (سؤال) مراد سؤال استعطا ايدر استفنائى دكلدر والفرق بينهما ان الاول من سألته الشئ والثانى من سألته عن الشئ (فضل) زياده لكدر كه ضد نقصدر (منت) المنة نعمة لايطلب معطيها اجرا ممن اعطاها اليه والمنان من صفة الله تعالى هو المعطى ابتداء من غير ان يطلب عوضا

ديدم نوحه سفينه قيلدك اعطا
ديدى دنيايى قيدم سكا انطا

كه يوزين سكا قيلدم مساجد
مساجدله صراطى كيجه ساجد

ديدم يارب ابراهيمه اودى
صوغق قيلدك كه باغدادى وجودى

ديدى هم امتيكه اوبله ايدم
سلام ويرد ايدوب اوده بوريدم

ديدمكيم ويردك اسماعيله زمزم
ديديكيم بن سكا كوثر ويرم هم

ديدم كيم ويردك اسماعيله قربان
ديدى امتلريكه ايدم احسان

فدا قيلام يهوديله نصارى
بنم لطفمدن اوله زحيارى

ديدم موسى يه سويلشدك على الطور
ديدى سنكله سويلشدم على النور

ديدم عيسايه مائده كرامت
ديدى اوله سكا يوم القيامت

ديدم داوده ويرمشدك زبورى
ديدى انعامى ويردم سكا نورى

ديدمكيم يونسه ويردك نجاتى
كه اوج ظلمتدن ايركوردك نجاتى

ديديكم امتسه ويردم نشاطى
قبرده وقيامتده صراطى

ديدم ويرمشدك خضره حياتى
ديديكيم سلسبيل ويره حياتى

ديدم موسى يه ايندردكدى تورات
ديديكيم آية الكرسى اعظم آيات

ديدم عيسايه انجيل ايندك انزال
ديديكيم سوره اخلاصى سن آل

پس اندن ديدى بسكا يا محمد
كه كونلر دمدى سكا يا محمد

نه تورات ونه انجيلده كاويدر
كيم اكا فاتحه آديدبلويدر

كيم آنى اوقسه جسمينى آتمك
حرام ايدم اوده شاد ايله جانمك

بكا سندن كرامتلو قولوم يوق
حبيبم سن كه سندن سوكلوم يوق

چوكوردى يوكالى اول عالى راى
جمالى كولدى اولدى عالم آراى

﴿ اكا اول صفاتيله تجلى ايلدى الله ﴾
﴿ پس اندن صكره ذاتيله تجلى ايلدى الله ﴾

(سفينه) كيدر يقال سفنه يسفنه قشره ومنه السفينة لقشرها وجه الماء كما فى القاموس فهى فعيلة بمعنى فاعل كما فى الاخرى (انطا) اعطا معناسنه در يقال انطى اى اعطى كما فى القاموس (مساجدله صراطى كيجه ساجد) يعنى قيامت كونى مسجد زهيكل مخصوص اوزرينه تمثل ايدوب امام ومؤذن وجماعت ايچنه كيروب صراطى آسان كيچه ركا وردى الاخبار (سلام ويرد) يردصوغق وسلام آتشك مضرا ولماسيدر قال تعالى فى حق ابراهيم عليه السلام (قلنا يانار كونى بردا وسلاما على ابراهيم) اى كونى ذات برد وسلام اى ابردى بردا غير ضار كما فى الارشاد روى ان جهنم تقول جز يا مؤمن فان نورك اطفأ لهبى وفى هذا المعنى قال حضرت مولانا قدس سره ۞ آتش عاشق ازين روى صفى ۞ ميشود دوزخ ضعيف ومنطفى ۞ كويد ش بكذر سبك اى محتشم ۞ ورنه ز آتشها ى تو مردآتشم ۞ يعنى جهنمك آتشى حقك صفت جلالى ومؤمنك آتشى انك نور جمال ونجليسيدر پس اول نور ذاته برنسنه مقابل اولمز وكذرايتديكى وجودياتى مطلقا احراق ايدز بومعنادن اوترى مؤمن كامل اولان دنياده قلبا وآخرتده قالبا وقالبا سلامت اوزره در فافهم (لمحرره) الهى دوزخى برد وسلام ايت اهل ايمانه ۞ كذر ايده سلامت برله تا جنات رضوانه ۞ خليله نار نمرودى نيجه برد وسلام ايتدك ۞ قيامتده بزمده نار يمز دوندر كلستانه (زمزم) المماسيت زمزم لان هاجر رضى الله عنها زمنها بوضع الاحجار عليها اى سدتها كذا فى بعض شروح المشارق (لمحرره) اسمم اسمعيل قيلدك مخلصم حق بنم ۞ ذات پاكك حق يارب زمزم فيض ايت عطا ۞ يولكه بذل ايتمكه يوقدر فقيرك نسنه سى ۞ ويرديكك جان وتن وار اولدغى سكا فدا (قربان) هوفى الاصل كل ما يتقرب به الى الله تعالى ثم شاع فى الذبيحة (فدا) اذا كسر اوله يمد ويقصر واذا فتح فهو مقصور وقد سبق فدا برنسنه ايچون بدل ويرمكدر يقال فداه وفاداه اذا اعطى شيأ

﴿ وانفذه ﴾

واقنده والقضاء قالت النعطى (يهوديله نصارى) يهوددال ايله دروذال معجمه ايله دخى اغتدر بعضيلرانى يهوددذابن يعقوبه منسوبدرديمشلر يهودونصارانك نسبتلرى يوقاروده كچدى (حيارى) حيرانك جميدر بفتح ويضم حيرت سركردانلغه ديرلر يعنى هيچ برجانبه توجه ايده مبوب قالق (طور) جبل فى قرب ايله يضاف الى سينا وسينين يعنى بقع ايله مصراراسنده ايله ديدكلرى شهره قريب برطاغدركه حضرت موسى عليه السلام انك اوزرنده مناجاة بارى تعالى ايتمشدر سينين وسينا اول طاغ اولديغى موضعك علملرىدر انكچون تثنيله ده اكا اضافت اولنوب وطورسينين بيورلدى (على النور) يعنى عرش اوزرنده زيرا عرش اكرچه جسمانيدر ولكن عندالكل طبيعيدر وطبيعى ايسه عنصرى يه كوره لطيف ونورانيدر (مائده) شول سفره دركه اوزرنده طعام اولهاولمايانه خوان ديرلر قال فى القاموس المائدة الطعام والخوان عليه الطعام يعنى حضرت عيسى عليه السلامى مائده ايله اكرام ايتدك بكا انك مقابله سنده نه ويردك قصهٔ مائده سورهٔ مائده‌نك اواخرنده تفاسيرده مراجعت اولنه (بعدذا) مائده ميددذر يعنى كلمهٔ يائيه در پس قاعده بودركه يا ايله تلفظ وكتابت اولنه ولكن رسم عثمانى يه بناهمزه ايله مشهوردر يومقوله رسومه اتباعده اجر وثواب اولديغنى شيخ على القارى تصريح ايتمشدر پس مصحف شريف كتابت ايدن كاتب وخطاطه لايق بودركه تبركا رسم مذكورى اختيارايدوب قاعده يه مخالف ايسه ده صحابهٔ كرامه اقتدا ايله مثاب ومأجور اولهزيرا يلزم جعلى قاعده‌لرىمزه موافقتدن انرك الهامى اولان مخالف رسملرينه اتباع افضلدرزيرا اصلده مخالفت يزه منسوبدر وقدماالواخطان لايقاس خط المصحف وخط العروض (يوم القيامة) بوراده تانلفظ اولنوب تاء طويله يازلمق كركدر تاكه كرامت لفظنه موافق اوله (ديدى انعامى ويردم سكانورى) يعنى داودعليه السلامه عطا اولنان زبورك مقابله سنده سكا نوراولان انعام سوره‌سن ويردم ويا انعام ونور سورەلرين ويردم (وفى الحديث انزلت على سورة الانعام جملة واحدة يشيعها سبعون الف ملك لهم زجل بالتسبيح والتحميد فمن قرأ الانعام صلى عليه واستغفرله اولئك السبعون الف ملك بعدد كل آية من سورة الانعام يوماوليلة كافى التفاسير (اوچ ظلمتدن ايركوردك نجاتى) قال الله تعالى (فنادى فى الظلمات ان لااله الاانت سبحانك انى كنت من الظالمين) والظلمات بطن الحوت والبحر والليل وقيل ابتلع حوته حوت اكبر منه فحصل فى ظلمتى بطنى الحوتين وظلمة البحر فبركة التهليل والتسبيح واعترافه بالخطاء نجاه الله تعالى كماقال تعالى (فاستجبنا له ونجيناه من الغم وكذلك ننجى المؤمنين) (نشاط) بالفتح شاديلق وشنلك يقال نشط كسمع نشاطا بالفتح فهو ناشط ونشيط طابت نفسه للعمل وغيره يعنى يونسه دنياده ويريلان ظلمات ثلاثدن نجات مقابله سنده سنك امتكه قبر وقيامت وصراط ظلماتدن نجات وردمكه بونلراخرويدر زيرا قبر منازل آخرتك اولىدر (ديدم ويرميشدك خضره حياتى) قال فى القاموس خضر كنصر وكيد ابوالعباس النبى عليه السلام انتهى واسم الخضر على ماذكره الثعلبى بليابن ملكان وسمى خضرا لانه جلس على فروة بيضاء فاهتزت تحته خضراء على مافى الحديث اى جلس على قطعة ارض يابسة خالية من النبات فتحركت تحته خضراء اى اخضرت والمراد بالحيوة ماء الحيوة وقدسبق ترجمة الخضر وماء الحيوة على التفصيل فتذكر ○ وايراده عليه السلام الخضرق تضاعيف الانبياء عليهم السلام وعده منهم يدل على نبوته قطعاوقدصرح بهاكثيرمن اعيان العلماء منهم صاحب القاموس كماذكرآنفا (سلسبيل) چشمه‌لك اسميدر كماقال الله تعالى (عينا فيها تسمى سلسبيلا) (بعدذا) بومصراعده اولان حيات معناى لغوى يه مصروف واولده حذف مضاف ايله آب حياته محمولدر كه علمدر پس تكرارلازم كلمز مع هذا صاحب محمديه‌نك مسامحات معتاده‌سنه بناء وبره وخضره لقطارى دخى برى بريله قافيه اولور (ديديكيم آيه الكرسى اعظم آيات) يعنى توراة مقابله سنده اعظم الايات اولان آية الكرسى بى ازال ايتدم قال صلى الله عليه وسلم (يومالابى بالابى المنذر اية آية فى كتاب الله الاعظم قال قلت الله لااله الاهوفضرب فى صدرى وقال ليهنك العلم والذى نفسى بيده ان لها لسانا وشفتين تقدس الملك عندساق العرش ومن قرأها حين يأوى الى فراشه وكل الله به حافظا ولايقربه شيطان حتى يصبح) كافى الكواشى (بعدذا) امام السيوطى حضرتلرى بيورمشلركه آية الكرسينك اعظم الآيات اولمسنه وجه بودركه اون بدى پرده اسم الهى مشتملدر بعضيسنده ظاهرا وبعضيسنده مستكنا وبوجهيت پرآيده بونلرا مشدر واول اون بدى موضع بونلردركه ذكراولنور (الله هوالحى القيوم لا تأخذه له عنده باذنه يعلم عليه شاء كرسيه يؤده ضمير حفظهما المستتر الذى هو فاعل المصدر هوالعلى العظيم) وامام غزالى حضرتلرى بيورمشلركه اية الكرسينك سيدة الآيات اولديغنه وجه بودركه الله تعالينك ذات وصفات وافعالنى مشتملدر واندە توحيد ذات وتوحيد صفات

وتوحید افعاله اشارت واردر توحید دن ماعدا تقدیس ونزیهی دخی حاوی واسم اعظم اولان حی وقیومی محتویدرپس بوجمیعت آیات قرآنیه دن برآیتده بوقدر بناء علی ذلك آیة الکرسی مستحق سیادت اولدی (لمحرره) سن اول مجموعه سنکیم مندرجدر رائده هر معنی ۞ سن اول یکتا کهر سن بوقدر ر ثانی سکا یعنی ۞ (سورهٔ اخلاص) قال صلی الله تعالی علیه وسلم والذی نفسی بیده انها لتعدل ثلث القرآن قال الامام الغزالی فی جواهر القرآن اعلم ان معارف القرآن المهمة ثلاثة معرفة التوحید والصراط المستقیم والاخرة وهی مشتملة علی الاول فکانت ثلثا وقیل لان القرآن یشتمل علی قصص وشرائع وصفات وسورة الاخلاص کلها صفات فکانت ثلثا بهذا الاعتبار والسورة ان کانت واوها اصلیة فمن سورة الاسد والشراب ای قوته فالسورة اقوی من الایة وان کانت منقلبة من همزة فهی مأخوذة من السورة التی هی البقیة من الشیء وکل سورة قطعة من القرآن مفرزة باقیة من غیرها وقیل غیر ذلك والتفصیل فی التفاسیر والحواشی (فاتحه) هی فی الاصل مصدر بمعنی الفتح کالکاذبة بمعنی الکذب وسمیت فاتحة الکتاب اما لافتتاح المصاحف والتعلم بها واما لان الحمد فاتحة کل کلام واما لانها اول سورة نزلت واما لانها اول ما کتب فی اللوح المحفوظ واما غیر ذلك والتفصیل فی محله (علی رأی) قال بعضهم ای رأی ما ادی الیه الفکر و یقرأ هنا بقلب الهمزة الفا (عالم آرای) عالم یر یجی ودوز یجی وقد سبق تفصیله (لمحرره) نسیم فیض اسوب باغ دله چون غنچه شاد اولدی ۞ مشام بابله بو ایردی حقدن مرادلر اولدی (الهی) قاضی الحاجاته دوندر یوز یکی ۞ باب حقده هر رجا اولور روا ۞ دائما سوز و نیازایت سوز یکی ۞ باب حقده هر رجا اولور روا ۞ پرده کوکده هر نه وار انس وملك ۞ هر بری حقدن نیاز ایدر دیلك ۞ شمع یارب یارب باقی صحبه دلك ۞ باب حقده هر رجا اولور روا ۞ انبیا واولیا حالینه باقی ۞ طوت نیازك دائمن نازی براق ۞ کابر و باب حقه کتمه ایراقی ۞ باب حقده هر رجا اولور روا ۞ فیض نمله باغده کالربتر ۞ ایر بشوب مقصوده بلبلار اوتر ۞ حقه دون فکر سوی حق بتر ۞ باب حقده هر رجا اولور روا ۞

﴿ قافیة الالف ﴾

روایت ایدر لر که اول سید الانبیا — کورر عرشده پرقبه اول اسعد الانبیا
معظم کایدلوانی کور یجك دیدی اول — نه اوله بوقبه ایچنده عجب اخفیا
بو کافانی مفتاح که فتح ایدم انی کورم — خطاب ایردی حقدن که یا اکمل الاصفیا
کلیدی الك سنده در کیم شهادت کنور — شهادت کنوردی کورر زبدة الاتقیا
که قبه ایچنده یاتور بی کران پر دکز — دکز اور تاسنده پر اغاج یوب پر ضیا
بو داغنده پرقوش قوش آغزنده پر ذره توز — تعجب ایدوب دیدی یا صاحب الکبریا
ندر بو دیدی رحمتم کنجی دریا سیدر — نه حد ایرر اکا نه یکا تکبریا
اول اغاج بو دنیا اوقوش اعتکدر سنك — اوذره کناهدر کیم اندن ایدر لر حیا
بو لارك کناهی بنم رحمتمه نظر — بودر نسبتی اکله یا سید الانبیا
خدایا چو سنسن بزه ارحم الراحمین — نظر قبل سلوك ایده لم دربی اولیا

(اسعد الانبیاء) انبیا نك زیاده تیك بختاوسی ومبارکی (اخفیا) خفینك جمیدر کبر اومعناسنه (اصفیا) صفینك جمیدر اورندنمش دیمکدر (کلیدی الك سنده درکیم شهادت کنور) کلید بوراده مفتاح معناسنه در فارسیده بو کلامده اشارت واردر که خزائن ملك وملکوتك مفاتیحی شهادت وتوحیددر پس متوغل ذکر ومشتغل توحید اولانلره راز نهان خورشید کبی عیان اولور واهل ملکك اسباب وآلات ایله ارایوب بولدقلری اموری اهل ملکوت تنها توجه دل ایله بولور (لمحرره) کحل توحید اچارسنك کوزیکی ۞ کز لیلر کوزلریکه روشن اولور ۞ قولکی حالك ایدرسه تصدیق ۞ ظاهرك باطنك کولرشن اولور ۞ (زبدة الاتقیاء) زبده خلاصه معناسنه اتقیا تقینك جمیدر پرهیزکار دیمکدر (بی کران) کاف عربیدنك فتحیله کنار معناسنه (پرذره توز) ذره اصلده شعاع شمسده کورینن خرده غبار در توزکه عربیده غبار در ذره اندن جزؤدر پس پرذره غبار قتی جزئی توز دیمك اولور (یاصاحب الکبریا) ای عظمت وشان صاحبی الله (کنج) کاف فارسینك فتحیله خزینه در بو کلامده تشبیه واردر یعنی کنج نهان کبی اولان دریای رحمتم صور تیدر (حد) حد الشیء غایته ومنتهاه (نه بکا تکبریا) ایکی معنایه تحمل واردر بری بودر که بنم درکاهمده کیمسه نك تکبر ورباسی صغیر زیرا عظمت وتکبر بنم صفتمدر دیمك اولور (کما جاء فی الاسماء الحسنی المتکبر وهو البلیغ فی الکبریاء والعظمة) وبری دخی بنم ذاتمده ریا وتکبر باطل یوقدر دیمك اولور زیرا تکبر اظهار کبردر حق وباطله شاملدر کما قال

الله تعالی (ما صرف عن آیاتی الذین یتکبرون فی الارض بغیر الحق (حیا) الحیاء تغیر وانکسار یعتری الانسان من تخوف مایعاب به ویذم کافی الکشاف (نظر قبل سلوکك ایده لم در بی اولیا) یقال سلك الطریق سلوکا وفیه اذا ذهب فیه ودخل درفارسیده فی معناسنه در ظرفیت افاده ایدر سلوکه متعلق در بی ایزدر واولیادن مراد خواص مؤمنیندر یعنی بزه رحمتکله نظر ایله تاکه مقربان درگاه ایزینه کیرهلم وقول وفعل وسالکده الترك یولنه کیدهلم ۞ پس سلوکدن مراد سلوك معنوی وایزدن مقصود آثار حسنه واحوال مستحسنه در (الهی) کان لطف ومرحمتن فضل وجودك چوقدرر ۞ یاکریم ویارحیم ویاالله العالمین ۞ رحمتك دریاسنه هرکز نهایت یوقدرر ۞ یاکریم ویارحیم ویاالله العالمین ۞ قطره مغفرتك ایله پاك اولور جمله کناه ۞ ذره احسانك ایله نوراولور روی سیاه ۞ سندن اومرحمتی هربرکداو پادشاه ۞ یاکریم ویارحیم ویاالله العالمین ۞ سیل وجودآینه سینی قالسون ذره غبار ۞ ذاتکله قیل تجلی صکره ای پروردکار ۞ ایله سك بذل جواهر کنج رحمتدن نه وار ۞ یاکریم ویارحیم ویاالله العالمین ۞ اولیا ایزی توزن بارب کحل ایت کوزلره ۞ سالك راهی دوشورغایت مبارك ایزلره ۞ بزم خاصکده ادب ارکان حیاو پروزلره ۞ یاکریم ویارحیم ویاالله العالمین ۞ راه عشقکده پیاده قالمشم بیلم نیدم ۞ منزل مقصود ایسه غایت ایراق قنده کیدم ۞ حق یه چکدر مکل بارکناهی دهبدم ۞ یاکریم ویارحیم ویاالله العالمین ۞

﴿ فصل فی اسرار الوسی ﴾ (قافیة الباء)

ایشت چون اورلدی بشارتده طبل خطاب ‖ چیقوب قاب قوسینه اولدی معلی جناب
قونلدی اواتاده پس رفعتی مسندی ‖ نه قوسین نه ادنی که کشف اولدی جمله حجاب
شرایعده ضرب اولدی سکه انك آدنه ‖ حقایقده نشر اولدی اعلا می فتح اولدی باب
یازلدی نشانده منشور اوقات خمس ‖ بیان اولدی شاننده عنوان فصل خطاب
اوقوندی انك آدنه خطبهٔ اولاك پس اول ‖ ایروب قاف آفاقه قوردی همایون قباب
ویرلدی انك دوستلرینه نعیم جنان ‖ حاضرلندی دشمنلرینه عذاب وعقاب
پس اشراق ایدوب اکسا آثار نور اله ‖ نثار اولدی سرینه اسرار وحی کتاب
روایت ایدر جعفر صادق اول قطب دین ‖ علیدن که اولسون مقام اکا حسن مآب
محمد سؤال ایتدی یارب پور ایشیدم ‖ کیم افضل عمل قنغیدر ویردی پس حق جواب
توکلدن افضل عبادت رضادن عزیز ‖ قنده بنم یولمدن بولدن یکی مستجاب

(ایشت چون اورلدی بشارتده طبل خطاب) بشارت بابك کسر یله مژده معناسنه در بو معنایه بابك فتحی غلط در وبابك ضمیله مژدکانه یعنی مژده مقابله سنده ویریلان نسنه در وبابك فتحیله جمال معناسنه درومنه قولهم فلان بشیر الوجه ای حسنه بو رادہ مراد معنای اولدر طبل فارسیده دهل دیدکلریدر که ترکیده تحریف ایدوب طاول دیرلر قال فی القاموس الطبل الذی یضرب به یکون ذا وجه وذا وجهین والجمع اطبال وطبول وصاحبه طبال وحرفته الطبالة ککتابة انتهی ۞ بو کلامده خطاب تشبیری ضرب طبله تشبیه واردر مقصود فخر عالم صلی الله علیه وسلم ایله معراجده حق تعالیدن مژده نوعندن خطاب وارد اولدیغن بیاندر (چیقوب قاب قوسینه اولدی معلی جناب) القاب المقدار وقاب قوسین عبارة عن کمال القرب مع رعایة الادب ومن ثم قیل ینبغی ان یکون بین الاستاذ والتلمیذ من البعد فی المجلس قدر قوسین وقد سبق تفصیل هذا المقام (جناب) لغت عربده اوکی وحوالیسی فناء البیت معناسنه در بوراده بطریق الکنایة وجود وذات مراد درز یرا تعظیما شریف کیمسه لردن انلره نوعا تعلق اولان جناب وحضرت ومجلس ایله کنایه اولنور ۞ تکیم حضور شریف ومجلس منیف وجناب لطیفلرینه سلاملر اولنور دیرلر مقصود اول حضور ومجلس وجنابك صاحبنه سلامدر فاحفظ هذا ۞ بوراده مراد ترکیب کونی ایله قاب قوسینه چیقمق دکلدر بلکه همنله عروجدرز یرا ترکیب کونی مستوای عرشدن ایلرو کتمز پس دیمك اولور که فخر عالم صلی الله علیه وسلم ایله معراجده ترکیب کونیسی عرش اوزرنده قویوب وعالم ترکیب وتدبیردن مفارقت ایلیوب همت وتوجه دل ایله مقام صمدیت وعالم صفات دیللان قاب قوسینه چیقوب عالی جناب اولدی یعنی علوذات وصفات مرکزین بولدی وبوحالته عروج معنوی اطلاق اولنمغله معلی جناب تعبیری زیاده یرنده واقع اولمشدر (قونلدی اواتاده پس رفعتی مسندی) اوادنی مقام احدیت وعالم ذاتدر (مسند) ارقه طیانه حق یردر که بصدقدر بوراده ممثیل طریقیله ذکر اولنمشدر مقصود فخر عالم صلی الله علیه وسلم قاب قوسین عالمندن ترقی ایدوب ادنی مقامنه رفع اولندیغن بیاندر (نه قوسین نه ادنی که کشف اولدی جمله حجاب) یعنی قاب قوسین اوادنی مقامنه ارشدی دیمك تفهیم ایچوندر وبحسب الظاهر اوادنی دن دخی اثنینیت منفهم اولورز یرا وحدت احدیت وحدت واحدیت مقابله سنده

واقع اولمشدر فخر عالم صلى الله عليه وسلم ايسه جميع نسب واضافاتدن منقطع اولوب عين احديت و باطن هويت تجليسي ايله شرف بولمشدر (بعدذا) جمله حجابلر منكشف اولوب بالفعل وعلى الكمال اسم اعظمك حكمي ظهور بولمق فخر عالم صلى الله عليه وسلمه مخصوصدر انكچون قيامتده جمله سي نفسي نفسي ديوب انلرايسه امتي امتي ديسه لر كردر زيرا بقيهٔ وجوددن بالكليه استخلاص ايله سرفراز اولمشلردر فافهم جدا و بومعنادن امتك اكمل اولنلرى دخي حصه مند در كما قال بعضهم كل الناس يقولون غدا نفسي وانا اقول ربي ربي و بونلر يورتمه يي احراز ايله اثبيادن افضل اولق لازم كلمز زيرا كاملرى متبوعلرينك كاننه تابعدر پس لسانلرندن هرنه صادر اولورسه ترجمه طريقيله در بعض قصائد عربيه والهيات تركيه ده وارد اولان دعاوى بومعنايه محمولدر علماء رسوم بورايي فهم ايده ميوب غلطه دوشوب تخطئه يه مشغول اولمشلردر بوفقير بومذاقك اصحابني صوفيه ده يبله ذكر ايدر كوردم يعني زمانه مزك متصوفه سي برحاله وارمشلردر كه خامل وتنبهنده اثر تحقيق قالمامش ودكه سي مطلوب اولان معنايي بولمامشدر كفرى ايمان ودعوى وتقليد حالني استغراق صانورلرورنك خيالات فاسده واوهام باطله يه شب وروز بو باتوب بولانورلر (لمحرره) اى عجب برسوز يازلور بوقي جهاندسويلسم ۞ نسخهٔ تحقيق بي تقليدن شرح ايلسم ۞ حال اكابردل يازلور برصاحب فن بوقي بوكون ۞ فنده كنسم قالمشم وحدتده بيلم ديلسم ۞ (شرايعده ضرب اولدى سكه آمك آدنه) سكه كسروتشديدله اقجه وپول وفلورى نقشي ۞ وفي القاموس السكة بالكسر حديدة منقوشة يضرب عليها الدراهم انتهى يقال ضرب مسكوك اى منقوش عليه بالضرب على السكة يعني شرايع واحكام سكه سي فخر عالم صلى الله عليه وسلمك نامنه ضرب اولندى كو يامقام اوادني برضرب بخانهٔ ازلدر كه پادشاه لم يزلدن سيم وزر سكه لنوب نقش اولندبغي كبي انلرك نامنه دخي احكام وشرايع نشانلندى (حقايقده نشر اولدى اعلامي فتح اولدى باب) نشر طيك خلافيدر يعني يايمق وآچمق واظهارا رايتمك اعلام علمك جمعيدر سنجق معناسنه يعني حقايق سنجقلرآنمك ايچون آچلدى (يازلدى نشانلنده منشور اوقات خمس) المنشور ما كان غير مختوم من كتب السلطان كما في القاموس يعني پادشاهلرك مهرلى اولميان آچق نامه لريته منشور ديرلر حالا آل عثمان امرلرى وفرمانلرى كبي اوقات خمسدن مراد صلوات خمسدر انكچون مؤنث ذكر اولندى يعني شب معراجده فخر عالم صلى الله عليه وسلمه و يرلان ثبوت نشانلرندن ومعراج علامتلرندن بريسي دخي بش وقت نمازفرمانى ابدى الحاصل اول كيجه فخر عالم صلى الله عليه وسلمه احسان اولنان رتبه وجاهك ومنصب وصول الى اللهك نشانى منشور مذكور ابدى ديمكدر غفلت اولنميه (عنوان فصل خطاب) عنوان نشان نامه وفي القاموس عاوان الكتاب عنوانه سمي لانه يعلن له من ناحيته اى يظهر يعني مكتوبك اولنه عنوان ديرلرز يرا ظرفلندن ابتدا ظاهر اولان اودروعنونه كتب عنوانه والمفعول معنون بضم الميم وفتح العين والواو بتوسط النون الساكنة لا معنون كمجنون كما يقوله العامة فان المعنون المجنون واشدمنه من يقوله اذ لا يدرك الصواب من الخطا ولا يتنبه له وفصل خطاب فرآندر خطاب فاصل معناسنه قال الله تعالى (انه لقول فصل) اى القرآن فاصل بين الحق والباطل مبالغ في ذلك كانه نفس الفصل وقال تعالى (وآتيناه الحكمة وفصل الخطاب) اى آتيناداود النبوة وكمال العلم واتقان العمل وفصل الخطاب بتميز الحق عن الباطل وانما سمي به اما بعدلانه يفصل المقصود عما سبق تمهيد له كالحمد والصلوة معنى دينك اولوركه حضرت قرآن فخر عالم صلى الله عليه وسلمك شان عظيمني بيانده عنوان اولدى زيرا بومقوله فصاحت وبلاغتي مشتمل اولان كلام منزل لاجرم منزل عليه اولنك عظم شان وعلوجنابنه دالدرو باخود عنوانك اضافتي بيانيه وفصل خطاب مفصول معناسنه اولورسه كه آنده التباس واشتباه يوقدر ديمك اولور كه فخر عالمه اول كيجه وارد اولان خطابات الهيه كه طقسان بيك كلمه درانك شانني بيان اولدى زيرا بومقوله خطاب نه حضرت موسايه ونه غيره ميسر اولمامشدر (اوقوندى آنك آدنه خطبه لولاك پس اول) خطبه ضمنه شول كلامه ديرلر كه وعظى وابلاغى متضمن اوله ومطلقا قائد معناسنه ده كلور يقال خطب على المنبر يخطب خطبة اذا تكلم بالموعظة البليغة فهو خطيب وهم خطباء وذلك الكلام خطبة ايضا وهي الكلام المنثور المسجع كما في القاموس پس اول لفظى مصراع ثانيه مرهوندر غفلت اولنميه يعني فخر عالمك مخاطب الافلاك خطابه سي اوقوندى يعني حق تعالى اول كيجه اكابو كلامله خطاب ايتدى وبو كلامك صحتي حقنده بوفاروده تفصيلي كچدى فارجع (ايروب قاف آفاقه قوردى همايون قباب) القاف جبل محيط بالارض من زبرجد اخضر او من زمرد اخضر ومامن بلد الا وفيه عرق منه وعليه ملك اذا اراد الله ان يهلك قوما امره فحرك فخسف بهم وقد سبق تفصيله في اوائل الكتاب والآفاق جمع افق بالضم و بضمتين وهي الناحية اوما ظهر من نواحي الفلك (همايون) مبارك در همايه نسبتدن حاصل اولمش معنادر زيرا واونسبت ونون اول نسبتي تأكيد ايچوندر تتكيم

درون والدرون دیرلر اصل دروندر واونسبت ونون تأکید ایچون زیاده قیلمشدر وقدسبق تفصیله (قباب) قاف کسریله قبه‌لك جمیدر قره وکشید معناسنه وقبه لواوه بیت مقبب دیرلر (بعدذا) لسان صوفیده افق ایکیدر بری افق مبیندر که نهایت مقام قلبدر وسمی به لقیامه بتبیین الحقائق وتفصیلها و بری دخی افق اعلادر که نهایت مقام روحدر وسمی به لکون القلب مترقیا الیه من مقامه الاصلی وهی فی الحضرة الوحدانیة وحضرة الالوهیة ✪ معنی دیمك اولور که چونکه فخر عالم صلی الله علیه وسلم قدم همتله بو درجاته واصل و بوکمالات اکا حاصل اولدی اولدخی قاف صورت وآفاق حسی سیر ایدوب اعظم الاجسام اولان عرشك ذروه سنه قدم باصدیغی کبی علو شانده جبل قاف آسا اولان افق مبین قلب وافق اعلای روحه دخی واصل اولوب پادشاه وار ذروهٔ معناده قبهٔ تحقق همایون قوردی واول خیمه‌لك ایچنه کیوب اوطوردی الحاصل صورت ومعنی اقلیمی ضبط ایدوب مقتضای استحقاق واستعداد اوزره جمله‌لك اوزرینه تصدر ایتدی وجمیع مراتبك تاذروهٔ سنه یتدی (بعدذا) بو ایاتده ذکر اولنان مضمونلرك جمله سی تمثیل وتشبیه اوزرینه واردر زیرا معانی مقوله سنی محسوساته تصویر ده زیاده تفهیم واردر وفوائد کثیره واستحصالنه مدار در وصاحب محمدیه ذکر اولنان تقریرده تناسب نظیره رعایت ایتمشدر زیرا طبل وعلم وسکه وخطبه ومنشور ولواوتاغ پادشاهلرك لوازمندندر بووجهله اسباب متناسبه دن عد اولنور فافهم (لمحرره) شاه عشقم فلك اوتاغدر ✪ دیکلو بدردیرك کبی آهم ✪ عسکر مدرستاره کرداکرد ✪ مهر ومه ایکی طبلك جاهم ✪ آلتمك بازبسدر منشورم ✪ اوقنور شهره یاب افواهم ✪ علم دلق پاره کهنه ✪ وارمی باکه نظیر اللهم ✪ سکه‌م اوسمنده داغ کوناکون ✪ تاله لرخطبه‌م اولو بدرشاهم ✪ کرچه شاهم ولی کدا صوزلم ✪ حقیا بالوکیل درکاهم (نعیم) نعمتدر صحت ولذت وامن وحضور کبی (عذاب وعقاب) جزاء شر که ایجاع شدیددر (اشراق) ضیا و یرمك و بلدرامق یقال اشرقت الشمس اذا اضائت یعنی نورذاتك اثرلری انی مضیا ومنور قیلدی (نثار) صاچمق وطاغتمق وعطا ایتمك یعنی نفاست ولطافتده انجو کبی اولان قرآنك اسراری سرته صاچلدیغی ✪ حاصلی ظاهر و باطنی نوروسرردن عبارت اولدی (جعفر صادق) ابوعبدالله جعفر بن محمد الباقر بن زین العابدین علی بن الحسین بن علی ابن ابی طالب الهاشمی الصادق کان من سادات اهل البیت مات سنة ثمان وار بعین ومائة وهو ابن ثمان وستین سنة ودفن بالبقیع فی قبر فیه ابوه وجده وعم جده الحسن بن علی فلهذه من قبر ما اکرمه واشرفه یسر الله لنا زیارته قال ابو حنیفة رحمه الله تعالی مارأیت افقه من جعفر بن محمد وقد دخلنی له من الهیبة مالا یدخلنی للمنصور سمع منه الائمة مثل ابی حنیفة والثوری وابن عیینة ومالك رحمهم الله تعالی (قطب دین) قطب دکر من ایکی که دکر من آلتك اوزرینه دورایدر وقطب سماء دیدکلری یلدزکه فلك آلتك اوزرینه دورایدر وسید القوم ومدار الخلق معناسنه یقال فلان قطب بنی آدم ای سیدهم ومدار امورهم وغوث اعظمه دخی قطب دیرلر زیرا اسم اعظمك احکامی آلتك اوزرینه دورایدر وجود عالم وحیات بنی آدمه مدار اولشدر هرعصرده براولور پس قطب دین دیمك مدار دین دیمکدر کرك غوثیت ایله اولسون کرك اولسون زیرا مطلقا مدار دین اولنلرك قطبیتده حصه‌لری واردر (لمحرره) بولمجه تجلی حق ✪ غوث اعظم دیدکلری انسانه ✪ حقیا بالکز لقب یتر ✪ بی سمی اصدر افسانه (وله) بولدن برقطره عشق یم صانورسن کندیکی ✪ فیضله چون عیسی مریم صانورسن کندیکی ✪ یزم دلدن سورمه دن اغیار اولنلری یوکون ✪ سن او یارك عشقنه محرم صانورسن کندیکی ✪ ایچمه دن جام بلایی شربت سکر کبی ✪ محرم بزم وصال جم صانورسن کندیکی ✪ سن بو بولده پایمال اولمدن اول ذره وار ✪ آفتاب انور عالم صانورسن کندیکی ✪ نفس وشیطانك کندینه اسیر و بنده ایکن ✪ چون ملك آزاده دل آدم صانورسن کندیکی ✪ آیاغینه سورمه دن یرده یوزك اهل دلك ✪ باش قطب وقت واهل دم صانورسن کندیکی ✪ شول فنا تخته‌ده حق اولمدن سلطان وار ✪ ترکله ابراهیم ادهم صانورسن کندیکی ✪ (حسن مآب) حسن مرجعدر که ظاهرده جنت و باطنده مقام عندیت وعالم وحدتدر قال الله تعالی (وان للمتقین لحسن مآب (توکل) التوکل لغة تفعل من الوکالة فالمتوکل من یتخذ قائما بامره مضامنا لاصلاحه کافیا له من غیر تکلف واهتمام وعرفا کلة الامر کله الی مالکه واسقاط الاسباب عن حیز الاعتداد وهذا التفسیر هو مختار العلماء الذین لم یجوزوا نظرهم عن ملاحظة الاسباب بالکلیة فالتوکل عندهم لاینافی التسبب وانما ینافی الاعتماد علی التسبب واما من ملك ملکة توحید الافعال واسقط الوسائل والاسباب فصار التوکل بالخروج عن التسبب بالکلیة تقربا الله تعالی واعتمادا علیه ولکل مقام رجال قال اهل التحقیق من امارات الیقین وحقائقه کثرة العیال علی بسط التوکل (رضا) ارضا سرور القلب بمر القضا یعنی قضاء الهیدن شیرین وتلخی یائندیکسان اولمقدر (لمحرره) یزده یوقدر بوصفت تمك کرك ✪ نیچه ممکنسه طلب ایتمك کرك ✪ کاه خندان کاه کریان چوطفل ✪ سعی ایدوب بالغره تمك کرك (وله) بو کشتزاره حکمت ایله دانه‌لر اکن ✪

٭ قدرت الیه دیکدی نیجه قیجه ودیکن ٭ سن کررضاده اول کرك اوله بهی کلشی ٭ بیلزمی حکمتی کل ایجنده دیکن ٭ (مستطاب) مقبول دیمکدر زیرا استجابت واجابت که جواب ویرمکدر قبول الیك لوازمندندر

(بحر اخر) (قافیة الثاء)

پس اندن خطاب ایلدی اکا اول عالی ذات — که یا احمد اولدر محبتده کامل صفات
شوکیم بندن اوتری محبت ایده عالمه — کسیله بکا اولاشه ویرم اکا ثبات
بکا واجب اولدیکیم اکا محبت ایدم — چو یوقدر بنم حمیتم غایتنه سمات
نظر ایلسم یونلره پس بولرده نظر — ایده جمله مخلوقه رحمت کوزین التفات
بولر حاجتی خلقه عرض ایتمیه لزوم وب — حلا لدن کفایت قدر ایده لر اکتفا بو ثقات
بنم ذکرم اوله بولرده تعمیم وصفا — محبت رضام اوله بونلرده اصل حیات
که یا احمد استرسك اورع اوله سك تمام — پس ایت زهد دنیادن ای زبده کائنات
دنی رغبت ایت آخرت استکمل بردوام — دیدی زهده رغبت نیتنه دربیور بینات
دیدی قیل طعامی شرابی لباسی قلیل — ذخیره قومه ارتیه استریسك نجات
مدام ایت بنم ذکرمی دیدی نیجه ایدم — دیدی خلوت اولوب بود تیابی ارد یکه آن

شوکیم بندن اوتری محبت ایده عالمه) یعنی عالم خلقتنه بنم رضام ایچون واذن و یردیکیم مرتبه دن محبت ایده نفسیچون وافراط اوزره محبت ایتمید (کسیله بکا اولاشه و یرم اکاثبات) یعنی بواشیایی مظاهر اسما اولدیغی جهتدن سوب غیری وجهله جمله دن کسیلوب بنم اسمه وصفتمه وذاتمه اولاشه اکا بو معناده ثبات و یرم وانی استقامت اهلی ایدم (واجب) بوراده وجوب ایله تعبیر ناکیده محمولدر زیرا اهل السنة فتنده الله تعالی اوزرینه یرنسنه واجب دکلدر پس انك حقنده یرنسنه واجب اولق لایق دکلدر ومقتضای حکمت اولق دیمکدر (سمات) سمتك جمیدر علامت ونشان معناسنه در (التفات) چوره باقق یعنی بنم اکانظر رحمتله نظرمك اثری انك دنی خلقه یووجهله نظری اوله پس بوتدن منفهم اولور که هر کمالك فیضی الله دندر و یرمه‌نی خصوصنده قوله حقتدن تجلی اولمه هرگز قوله اول معنالك اثری ظاهر اولزامدی عبادله خوش معامله اولق نظر حقتدندر فافهم (ثقات) ثقه‌نك جمیدر معتمد علیه معناسنه (اورع) شبهه‌دن حرامدن زیاده احتراز اهلی (زهد) یقال زهد فیه ای رغب وزهد عنه ای اعرض وهو المراد ههنا لان الزهد عن الدنیا هو الاعراض عنها (بینات) علامات واضحه یعنی دنیادن اعراض وآخرتمه رغبت نوجهله اولور نشان و یروسمتی کوستر (ذخیره) ایرکوب صاقلدقلری نسنه (خلوت) یعنی دنیا وما فیها وماسوای مولادن قلبکی بوشالدوب خالی وتنها اول زیرا قلبله حق ارامنده حائل قالمیجق توجه وشهود دوام بولور وآینه‌دلده دائما تجلی اولان صورت حق اولور قال الله تعالی (الا المصلین الذین هم علی صلوتهم دائمون) فافهم جدا

(بحر آخر) (قافیة الثاء)

که یا احمد اوغلان کبی ایلمه اکثرات — نه کورسك سوب ایله میل ایله التهات
دیدی یارب ایله دلالت بنی برایشه — که تاکیم تقرب بولم حضرتیکه یا مستغاث
دیدی کیمه کی کوندزایت کوندزك کیجه قیل — دیدی نیجه ایدم پورسمه بیهوده یا غیاث
دیدی او یخوکی قیل نماز طعامکی جوع — پورسمه قیلور آخر نچون قیلن احتراث
که یا احمد اول قول کیم ایشلرسه کردرت خصال — بن اکا ویرم اوچاغمده سرای واثاث
دیدی نیتنه اوله دیدی صاقلیه دیلنی — دنی قلبنی علمنی ایتمیه انبشاث
بن اکا نظر ایتدیکم یرله حاضر اوله — کوزی نوری اچلدقدن اوله ایده انبعاث
که یا احمد اینسك اکر صمتنه جوعه نظر — دنی خلوتنده نه اولور بولزدن تراث
دیدی نوله میراث جوع دیدی حکمتدرر — دنی حفظ قلب تقرب بوله بی بحاث
دنی دائما حزن ایده سویلیه حق اول — فایرمایه هیچ عمره یسره ایدینه حراث

(اکثرات) فایرمق مبالات معناسنه (التهاث) یقال التهث اخرج لسانه عطشا اوتعبا اواعیاء یعنی هر کوردیککه اوغلان کبی میل ایتمه واکا تشنه اولوب حرارت اهلی اوله (مستغاث) مدد طلب اولنمش (غیاث) یاردم ومدد ك اسمیدر بوراده مراد الله تعالیدر که مدد ایدیجیدر (دیدی او یخوکی قبل نماز) کیجه بی کوندز ایتمك تفسیریدر یعنی کوندز حرکت ایچون اولوب نوم ایچون اولدیغی کبی کیجه بی دنی صلوته حرکت ایچون ایله نومی ترك ایله

(طعامکی جوع) کوندزی کیجه قبلك تغییر یدر کیجه منامك حالنده ترك طعام ایندیکك کبی کوندزدنی آچلغی کتدیکك طعام وغذا ایله حاصلی کیجه ده قائم اول کیجه یی کوندز ایله وکوندزده صائم اول کوندزی کیجه ایله (اخوتك) اکن امکك کاورد الدنیا من رعفة الآخرة (لمحرره) یترتر یوهوی و یوهوس ◉ کلك شمدنکر وحقه دونه لم ◉ ذکر ایده لم ◉ ولامزی هر نفس ◉ کلك شمدنکر وحقه دونه لم ◉ زهد وتقوی یولرینه کیره لم ◉ عشق ومحبت ایلرینه ایره لم ◉ جان پرده سن آچوب حق کوره لم ◉ کلك شمدنکر وحقه دونه لم ◉ جهد ایده لم صائم اولالم نهار ◉ کیجه زنده ایلیه لم آه وزار ◉ حقه دونلرك علامتی وار ◉ کلك شمدنکر وحقه دونه لم ◉ استر یسك یرزخ غمدن نجات ◉ ماسوالك فکرنی آرد که آت ◉ نیجه برالدارسنی یوکاتمات ◉ کلك شمدنکر وحقه دونه لم ◉ حبیب الله یولنه کیرن کشی ◉ ذکر وفکر مولی ایدر هرایشی ◉ حق قالدیره لم جله تشویشی ◉ کلك شمدنکر وحقه دونه لم ◉ (اثاث) اواسبابی متاع البیت معناسنه (نباتات) طاغملی و یراکنده اولق یعنی دلنی وکوکلنی وعلمنی ماخلق له دن غیره طاغتمیه بلکه دلنی ذکره وکوکلنی فکره وعلمنی عمله صرف ایلیه (اتباعك) جنیدن یعنی حرکت ایتمك وعبادتده ایومك و یراتیکمه شدن یعنی قومق وآیراق یوکلامده اشارت واردر که آچلق انسانك باطنی تنویر ایندیکی کبی ظاهرنی دخی پرنور ایدر خصوصا کوزینه روشنابخش اولور قال المولی الجامی ◉ جوع باشد غذای اهل صفا ◉ محنت وابتلای اهل هوا ◉ جوع تنو پرخانهٔ دل تست ◉ اکل تعمیر خانهٔ کل تست ◉ خانهٔ دل کذا شتی بی نور ◉ خانهٔ کل چه میکنی معمور (صمت) خاموش بودن یعنی سکوت ایتمك قیده الاخیری بالفتح والضم واطلقه فی القاموس (تراث) ضمله میراثدر اصلده ورث ایدی واوتابه قلب اولندی و جاه وتجاه کبی وورث المیت الباقی بعد فنائه پس میراث اول مالك اسمیدر که برکیمسه نك صوکنه قاله ووارثنه دکه (دیدی نوله میراث جوع دیدی حکمتدر) الحکمة اصابة الحق باللسان واصابة الفکر بالجنان واصابة الحرکة بالارکان ان تکلم تکلم بحکمة وان تفکر تفکر بحکمة وان تحرك تحرك بحکمة یعنی آچلغك میراثی واثری علم نافعدر کهسری جمیع اعضا وقوایه سار یدر آچلق ساری اولدیغی کبی (سعدی) ندارندتن پروران آکهی ◉ که پرمعده باشد ز حکمت تهی ◉ قال الامام الغزالی رحمه الله تعالی الحکمة عبارة عن معرفة افضل الاشیاء باجل العلوم واجل الاشیاء هو الله تعالی واجل العلوم هو العلم الاکهی فمن عرف جمیع الاشیاء ولم یعرف الله لم یستحق ان یسمی حکیما ◉ علم دادندبادر پس و بفارون زروسیم ◉ شدیکی فوق سمك ودکری تحت سمك (بی بحاث) بحث وتفتیش سز یعنی شبهه سز (دخی دائما حزن ایده) یعنی دائما آخرت ایچون محزون وغمناك اوله یوخسه دنیا ده فوات مطلوب وحصول مکروه ایچون دکل وکان علیه السلام متواصل الاحزان دائم الفکرة لیستله راحة ای مع قطع النظر عن صحبة الناس وکان دائم البشر ضحوك السن ای عند لقائهم ومجالستهم فالاول لاینافی الثانی وهو اللایح (سو بلیه حق اول) زیرا حق یولوب ضرورت محلنده سکوت ایدن شیطان اخرسدر وکرکدر که عالم باللسانله اولان ناصحده خوف حق اوله خلق جانبن فایره زیرا خلقدن انفصال حقه اتصاله سبیدر تکیم خلقه اتصال حقدن انفصاله باعثدر (وفی الحدیث ماترك الحق احمر من صدیق) لمالزمت النصح والتحقیقا ◉ لم یترکالی فی الوجود صدیقا ◉ یعنی اظهار حق ایتمك بنم ایچون دوست قومدی بلکه یوسیدن جله خلق بکادشمن اولدی زیرا غالبا خلق متابعت هوای نفس اوزره در معتاد و مألوف اولدقلری نسنه یی دکمه حالله ترك ایتمزلر واوخصوصده مقالهٔ ناصحی استماع ایتمك یولنه کتمزلر انکچون دیمشلردر که برکیمسه نك ذاتنه مخالفت وجناح غالب اولسه انك حقنده ترك نصیحت ایتمك عین نصیحتدر ومنصوح اولانه کلام ناصحك خلافیله عمل ایتمك غالب اولسه ناصح غیر مصواب اولان طرفه اشارت ایتمك کرکدرتا که منصوح انك خلافنی ایده وهدایت بوله زیرا نصیحتدن مراد هرنه طریقله اولورسه منصوحی ارشاد در یوسیدن دیمشلردر که قائل بالحق اولان کیسه امر بالمعروفك شرائطن یولوب زیاده تدبیرله حرکت ایتمك کرکدرتا که نفرت حاصل اولیه و بو بابده مذمت وملامت ظهور ایدرسه آینهٔ دانده آتدن کدرقالیه وعموم اوزره سرکشلر حقنده کلور (اولئك الذین لم یرد الله ان یطهر قلوبهم لهم فی الدنیا خزی ولهم فی الاخرة عذاب عظیم (لمحرره) ای بنی دائم ملامت ایلین اهل غرض ◉ ای بنم حقمده بدسوز سویلین اهل غرض ◉ صحت دل بولدی حق حکمت لقماندن ◉ قالدی سنده جهاله صد کونه سودا ومرض (فایرمایه هیچ عمره یسره) یعنی فقرله یرتمیه وغنایله سونمیه ایکیسی دخی یکسان اوله (حراث) اکن امکك یعنی یوذکر اولنان امورت آخری ایچون حرث ایلیه ومحصول اتخاذ ایدینه (لمحرره) فقرله فخر ایلمکدر جاه ودولتدن غرض ◉ ذلت نفس اکماندر عزوررفعتدن غرض ◉ عمله مقصود اولان حق یولنك اولدی ای کشی ◉ پرقوری جنك وجدل صائمه بوحکمتدن غرض ◉ پاك وطاهر ایله جرکاب هوادن نفسکی ◉ یالکز اول یوز یومق صائمه طهارتدن غرض ◉ خلوت ایله لی مع الله سری ایله برنفس ◉ مرشد کامل

ایله بو اولدی صحبتدن غرض ۞ سنده آجلق سنده پرهیز وچله یوق سالکا ۞ یومیدر بو یولده فکر ایله طریقتدن غرض ۞ ذکر وفکرك دائما حق ایله دلدن خلق سور ۞ حقله حق اولمه درحق حقیقتدن غرض ۞

بحر آخر — قافیة الجیم

که یا احمد ایتدکی سن بو یوله انتهاج	که قولم نه وقتی تقرب قیلور ای سراج
دیدی بلزم انی یارب بیاندر بکا	دیدی ساجداولسه عبادتده یا اولسه آج
که یا احمد او چوق قول عجب ایشده درد کلکل	بریسی اوکیم نمازایچره ایدر بکا اعوجاج
نه بیلور کیمك فارشوسینه طورر اشبو قول	یا کیمه الن کنوروب عرض ایدر احتیاج
ایکنجی بوقولدر که بو کون غصه سی بتر	یار نه غصه یرکیم نه قیلهم نه ایدم علاج
اوچنجی اوقول کیم کولر شاد اولور حالنه	نه بیلور که بن راضی یاخشم ایدم احتجاج
که یا احمد ایشت که جنتده بر قصر وار	که آغ انجودندر دکلدر زبرجد زجاج
که خاص قولارم اولور اول اوده یمش کرت	نظر قیلورم یونلره سویلرم بن نتاج
ایدر جنت اهلی طعام وشرابیله ذوق	بولر لذتی سوزم ایله ایدر ازدواج
دیدی نوله یارب علامت بو قوللا ریکه	دیدی دنیا زندان اوله پس نه تخت ایله تاج

(انتهاج) نهجه یعنی طریق واضحه سلوك لکن بو رادده تجرید اوزرینه مبنیدر بالکز سلوك دیمکدر (سراج) چراغ قال تعالی فی حقه علیه السلام (وسراجا منیرا) ای یستضاء به فی ظلمات الجهل والغوایة و یهتدی بانواره الی مناهج الرشد والهدایة (دیدی ساجدا ولسه عبادتده یا اولسه آج) فی الحدیث اقرب مایکون العبد من ربه وهو ساجد فاکثروا الدعاء ای فی السجود وذلك لان السجود غایة التذلل والفناء ونهایة الاعتراف بالعبودیة وهو اشارة الی مقام ادنی وهو مقام الذات الاحدیة کما ان الرکوع اشارة الی مقام قاب قوسین وهو مقام الصفات ای الذات الواحدیة ففی الرکوع شائبة الغیریة والاثنینیة وفی السجدة الفناء الکلی والصعود الی الوطن الاصلی (لمحرره) کعبه وقبله لك سنك شول ثم وجه الله در ۞ سر وحدت بلدکیسه اکا دوندر یوزوکی ۞ فاشلرك کیبی کان ایله رکوعك عارفا ۞ بی کان اول سجده ده حق ایله حق ایت اوزوکی ۞ (لمحرره) الصلای عارف بالله اولنلر الصلا ۞ ای صلاتی طوغری مولایه قیلنلر الصلا ۞ دائما محراب ذاته فارشوطوتوب بوزوکی ۞ سجده ده کندین یوغ ایدوب حق بولنلر الصلا ۞ بو نمازایچره کیمك فارشوسنه ال یاغلیوب ۞ فتنی قابو یه قول اولدیغن بیلنلر الصلا ۞ جله اشیاصان مؤدندر انا الله جاغرر ۞ بوندادن حصه عرفان التلر الصلا ۞ دعوت التزحق یودر کاهه اتی کیم دردی یوق ۞ دردله وعشقله دلردلنلر الصلا ۞ مسجدار باب دل دلدر بیلورسك حقیا ۞ بو مقامه وارایسه طوغری کانلر الصلا ۞ (اعوجاج) اکریلك (غصه) یمك یرکن بوغرده طوران لقمه یه دیرلر صکره غم وقساوت معناسنده استعمال اولنسدی معلوم اوله که رزق خصوصنده غم فردا خور اولنلر اول کاوك عینیدر که تنها یرچراکاهینا وری اولنلر وفر یه اولور شب رسیده اولدقده غمه دوشر که یو صحراده فردا ایچون بکا کیاه قالمدی نیجه اولور حالم ذیو صباحه دك غصه دن خلاله دوزوصباح اولدقده اول صحرایی اولکیدن سیز وتر یولور ومراد اوزره اخشامه دك جوع البقری دفع ایدر اخشام اولدقده ینه کالاول قساوته دوشوب لاغر اولور وفردا ینه اول چراکاهی اولکیدن انبوهتر بولور بوقدرسال بونعمك نجددن مشاهده ایدرکن ینه هر کیجه غمدن خالی اولز وچن فکردن کندیده کدردن غیری بولز (قال فی المثنوی) نفس آن کاوست وان دشت این جهان ۞ که همی لاغر شود از خوف نان ۞ که چه خواهم خورد مستقبل بجب ۞ اوت فردا از بکجا سازم طلب ۞ سالها خوردی وکم نامد زخور ۞ ترك مستقبل کن وماضی نکر (بعدذا) اهل جنته (ولهم رزقهم معلوم) نجلیسی اولدیغی کبی بودنیاده جنت معنویه ارباب دخی (ولله خزائن السموات والارض) سرینه ناظر اولوب غنای قلبله یکنورلر وغم ماضی ومستقبل یمزلر (لمحرره) ابوالوقت اولنین بیلز صفابی ۞ جفا اکلر حقیقتده وفابی ۞ غنای دل کرکسه سا که بوندہ ۞ قبول ایت حق فقر مصطفابی ۞ (علاج) یقال عالجه علاجا ومعالجة زاوله ودواه کافی القاموس یعنی برنسنه نك حصولنی تدارك ودرمان ایلمك (احتجاج) حجت کتورمك وخصمنه حجت و برهانله غلبه ایلمك (قصر) کوشك جمعی قصور کلور (زبرجد) انواع جواهردن برقیمتلو بشل شفاف طاشدر (زجاج) صرچه در که فارسیده میناديرلر (نتاج) نیجه نك جمعیدر صباح صبحه نك جمعی اولدیغی کبی ولکن بومقوله جمعیتده شروط واردر شروح شافیه یه مراجعت اولنه وحیوانك فارتنده اولان جنینه دخی نتاج دیرلر کما فی الاخری (ازدواج) فارشمق اختلاط کبی (تخت) خاء معجمه ایله پادشهلر اوتوردیغی معهود سریر در وقدسبق (تاج) پادشهلر باشلرینه کیدکلری

معروف نسنه در توشر وان تابی کبی ولکن بو اعصارده اسلامیان اراسنده مهجور در اوائل عثمانیاتده بروسه شهری
تختکاه ایکن کیدکلرینه تاج دینلور زیرا اسلوب مخصوص اوزرینه مزین نسنه در تکیم بلده مزبوره ده مدفون
اولان ملوکات سرصندوقلرنده مشاهده (لمحرره) شول کوکل کیم عالم عشقه بوکون سلطان اولور ۞ جمله عالم
خلق اکابنده فرمان اولور ۞ فنی دلده یاسه عشق ومحبت آتشی ۞ جنت دیداری کورمز لایق نیران اولور ۞ حق
جانلر رؤیت اولدی اشبو کوزلردن غرض ۞ نیلر انسان اول کوزی کیم پرده جانان اولور ۞ زاهدلك جنتدن اوزکه
یوق تماشا کاهی هیچ ۞ عاشق کور کیم نظر کاهی انك رحمان اولور ۞ ایلیلر عالم قدسی دمادم جلوه کاه ۞ کوزلرینه
ایکی عالم انلرك زندان اولور ۞ تاج وتختك پرقوری آدی وارانجق حقیا ۞ پادشاه اولدرکدای دولت عرفان اولور

(بحر آخر) (قافیة الحاء)

که یا احمد اولدر بنی سومکه افتتاح — کیم اوله فقیره محبتده قلبی انشراح
دیدی ایله یارب بیان کیم فقیر کیدرر — دیدی صبر ایده قلته اچلغه شب صباح
دخی شکر ایده نعمتنه طوغیسه آزانی — یلان کلیسه هیچ دیلندن اوله باصلاح
غضب قیلیسه ربنه حکمنه راضی هم — نه ماضی یه غصه نه مستقبله ارتیاح
که یا احمد اولدر محبت بکا آکافل — کیم اوله فقیره محبت آچیله جناح
یقین اول فقیره یقین قیل فقیری سکا — که بنده یقین ایلیوب سکا ویرم طماح
کوزلرنکل فقیری که دوستدم بولدربنم — ایراق طوت سنی اغنیادن دیلرسك فلاح
که یا احمد اصلا طوغمه لباس ایله هیچ — طعامك نفیسدن یوب کوزله سن ملاح
که هرشره مأوی در رنفس اماره یل — که خیره چکرسن اوشره چکیور رواح
فقیر اولسه فافرغنی اولیجق کیر ایدر — چوشیطانه اویارنینه اولیشردر نجاح

(افتتاح) فتح وابتدا ایتمك (انشراح) یقال انشرح صدره ای انشق واتسع (باصلاح) یافارسیده مع معناسنه در
صلاحله دیمکدر یعنی صلاحه مقارن اوله صلاح فسادك ضدیدر وهو الحصول علی الحالة المستقیمة النافعة والفساد
خروج الشیء عن حال استقامته وکونه منتفعا به (ارتیاح) نشاط وشاد اولمق (لمحرره) پردلکه اوله محرم مهری
فقرانك ۞ کورمز ابدی فقر یوزن دیده سی آنك ۞ حب فقر دولت عظمایه سیدر ۞ مفتاحی اودر حاصلی رنجینهٔ
جانك ۞ شو فقره فخر ایلمك سنی بلکیم ۞ علم ایچره در رد دولتی ارباب فنانك ۞ هر کیمکه فقیردر جانان اوله آنجق
۞ حقا که بوله آلمیه اول نقدی کانك ۞ هم صابر اولوب قلنه هم شکر حق ایتمك ۞ هر بیری برشهپر یدر مرغ جنانك ۞
ای دل سویوب وارانه یوقلیغه پرنده ۞ کیمش کله جك فکرینی قویودورانك ۞ ای حق حقك قسمتنه راضی اولورسك
۞ حقك قولی خاص امتیسن فخر جهانك ۞ (جناح) قنحه قنات جمعی اجنحه کاور وهر کشینك قولاریندن قولتوغنه
وارنجه جناح دیرلر (طماح) کسره عالی نسنه یه نظر ایلمك وکوزن یوقاروده یکوب باقمق یقال طمح بصره الیه کمنع
ارتفع وکل مرتفع طامح واطمح بصره رفعه والطماح ککتاب النشوز وهو الارتفاع کما فی القاموس یعنی فقیره
یقین اولمغه بندنی سکا رفعت ویرم ونظر ایلیم زیرا هر نعمتك جزاسی کندی جنسندن ومناسبتندر پس فقیر
اولانره نظر ایتمك حق تعالینك نظرنه سبب وانلری خور کورمیوب التفات وتقرب ایتمك حقك رعایت وتقربنه
باعتدر (فلاح) فوز وظفر ونجات وحی علی الفلاح ای اقبل علی النجاة مراد اهل غفلت اولان اغنیادر که غناری
حقه پرده اولوب نسوا الله نشانیله معلوم اولانلردر (لمحرره) غنی اولان بودنیادن کیدر اغلابی اغلابی ۞ کوزی سیل
روان اولوب آقر چغلابی چغلابی ۞ نیچه محبوب وش سیم وزری بغرینه بصدیسه ۞ باصرلر آنی یارن یانی داغلابی
داغلابی ۞ (ملاح) ماهنك جمعیدر اصلده طوزلی نسنه در ولکن طوز سبب لذت طعام اولمغله ملح ایله لذیذ مراد
اولنور وملاحت حسن معناسنه دخی مستعملدر (مأوی) مرجع (نفس اماره) ای بالسوء والمعصیة بو کلامده
اشارت واردر که مطلق نفس اطلاقی اولنان قوت اماره مقوله سندندر انکیچون فخر عالم صلی الله علیه وسلم دعا ایدوب
رب لا تکلنی الی نفسی طرفة عین) بیورمشدی و بومعنی انبیا علیهم السلام سلوکی ابتدا نفس
مطمئنه دن اولمامغی مستلزم دکلدر یعنی اکرچه انبیانك سلوکی نفس مطمئنه دن راضیه ومرضیه وفائیه وباقیه در
وانلرك نفوسنده امارییت بوقدر ولکن مطلقا نفس اماره مقوله سندندر فقیر بومقامی کاینبغی فهم ایدرصالکه راست
کلدم وبلکه تحقیق دعواسنده اولانلرك اکثرینه بومعناده خطا واقع اولمشدر زیرا من الق اقدامدندر وچونکه اهالی
زمان سوء فهم ایله مبتلادر بومقامی تقریر وتحریر ایله تفصیلدن امسالك کرکدر ۞ قال فی التأویلات النجمیه النفس

لاتؤمن ابدا اللهم الانفوس الانبياء وخواص الاولياء فانها تسلم احيانا دون الايمان والحكمة فى عدم ايمانها ترقى اهل الكمالات الى الابد انتهى باختصار وقال ابن الشيخ عند قوله تعالى فى سورة يوسف (ولما بلغ اشده آتيناه حكما وعلما) يحتمل ان يكون المراد من الحكم صيرورة نفسه المطمئنة حاكمة على نفسه الامارة بالسوء مستعلية عليها قاهرة لها انتهى باختصار وقال سعدى المفتى عند قوله تعالى فى تلك السورة (اصب اليهن) على قول القاضى اى امل الى جانبهن او الى انفسهن بطبعى ومقتضى شهوتى قوله بطبعى اى بسبب طبعى ونفسى الامارة بالسوء انتهى فانظر الى هؤلاء الفحول ماذا قالوا وماذا اثبتوا وماذا القوا والحق بايديهم جازاهم الله تعالى خير الجزاء (يوسف امره) كرامتم واردر ديو خلقه كرامت كوسترمه ۞ نفسكى مسلمان ايله كرواريسه كرامتك (هدايى) نفس اولمق اهل اسلام خيلى كرامت انجق ۞ بوايكى كلامدن اشارت واردر كه كرامت قدم باصه نك نفسى هنوز مسلمان اولمامشدر زيرا خارق عاده معناسنه اولان كرامت عالم كونندر عالم كون ايسه عالم نفس وشيطاندر بلكه عالم الهدن افعال وصفات مرتبه سى بيله بويله در پس سالك جمله دن كذرايدوب عالم ذاته قدم باصمدقجه كرامت عظمى صاحبى اولمز ونفس وشيطاندن قورتلمز انكچون شيطان عليه مايستحق استثناء ايدوب (الا عبادك منهم المخلصين) ديدى مخلص قتح لامله اكا ديرلر كه شوائب صفات نفسانيه وشوائب غيريتدن بالكليه خلاص اولمه بومعنادن غافل اولان جهله بعض مكورلرى عالم استغراقده صانورلر وشيطان بندندن هنوز خلاص اولميان غرورلرى مقام ذاته واصل قياس ايدرلر مقام ذاته واصل اولمه لر شيطان كندندن قورتلورلردى زيرا شيطانك ذاته دخولى يوقدر دخولى اولسه كافر اولمزدى پس عالم ذاتك مادونندن يعنى صفات وافعال واكوانده قالنلر هنوز اصلاح نفس ايتمشلردر انكچون تلويندن خالى دكلدر ۞ خدايا ايلكل فضلكله توفيق ۞ كچورتلويندن قبل اهل تحقيق (رواح) ذهاب يعنى كتمك معناسنه در (نجاح) ظفر بولمق وخلاص اولمق (لمحرره) اسيراتمه برى سن نفس الندن ۞ اسر كه لطف واحسان ايله يارب ۞ قومه سالكلرى فرقت الندن ۞ اسر كه لطف واحسان ايله يارب ۞ بكايوق فائده يردن بندن ۞ نه جانمدن نه خاك آلوده تندن ۞ زبون ماسوايم چاره سندن ۞ اسر كه لطف واحسان ايله يارب ۞ اولو بدر نفسله حالم مكدر ۞ قويوب فرمانكى شيطانه اويز ۞ اليم طوت يا كه طوغرى يولى كوستر ۞ اسر كه لطف واحسان ايله يارب ۞ يوزيندن بوشهرتدن فناويز ۞ بوعادتدن بويدعتدن اوصاندر ۞ بوناموس وبوعارك شيشه سن قر ۞ اسر كه لطف واحسان ايله يارب ۞ قولك حق بى ايله خيره توفيق ۞ اولمه تاصالح وصانى وصديق ۞ بحق سر پاك اهل تحقيق ۞ اسر كه لطف واحسان ايله يارب ۞

(قافية الخاء)

كه يا احمد او لغل بودنيا ده ايكن ايراخ	آنك اهلنى سومكل ايلكل انسلاخ
سوب اخرتى آخرت اهلنى كوزلكل	ديدى قيل بيان كيم بولردن ايدم انفساخ
ديدى اهل دنيانك اولور كبر واهلى چوق	كولر چوق اويور چوق فاقر چوق ايدر انتساخ
رضاسى آز اولور قبول ايلز معذرت	عبادتده سست وكناهده بهادر فراخ
چوق اولور بولرده حماقت جهالت ايكن	تكبر ايدرلر معلمره هم بولر انتفاخ
بولر كندى زعمنده عاقلارز ديو ديرلور	ولى بونلرا حمقدر بندن ايكن اولور ايراخ
كه يا احمد اكلا كبرو آخرت اهلنى	حيار ايدرلر دوكوب ياشلرايدوب صراخ
سوزى بونلرك شولقدر خوش كلور كيم بكا	كه انا انا اوغلى سوزينه طوتر صماخ
بولر طرفة العين قدر بندن اولمز جدا	غرافيجيله ايدرلر نفسلرينى ايكى شاخ
طوررلر عبادتده بنيان مرصوص كبى	طريق اطاعتده ايدر بولر ارتساخ

(انسلاخ) بيرون آمدن از پوست ومنه انسلاخ الشهر يعنى برنسنه دريسندن وقايندن صويلوب طشره چيقمق بوراده مراد اهل دنيانك محبتندن طشره كلمك واول لباسدن صيونمقدر (انفساخ) بوزلق يقال انفسخ العزم والبيع والنكاح انتقض وتفسخ الشعر عن الجلد زال وتطاير خاص بالميت كافى القاموس (انتساخ) يقال نسخ الكتاب وانتسخه كتبه عن معارضة اى نقله من نسخة الى نسخة كاستنسخه والمنقول منه اى المنتسخ النسخة بالضم بوراده مراد برحالدن برحاله تحول وانتقال در (معذرت) عذر دمكدر سبق تفصيله قال بعضهم ۞ اقبل معاذير من يأتيك معتذرا ۞ ان برعندك فيما قال او فجرا ۞ فقد اطاعك من ارضاك ظاهره ۞ وقد اجلك من يعصيك مستترا (فراخ) كيك وبول واسع معناسنه فراخ دستى ال كيكلكى يعنى يايلق دمكدر (حماقت) قلت عقل (جهالت)

نه الطلق (انتفاخ) ششمك واوفورلك يعنى طمرلرى باد كبره طولوب حباب كبى قبارورلر وعلماء اوزرينه پيوكلنورلر (لحرره) كرمه كوكسك باى وش آخر عدمدر منزلك ۞ دلده بغرك اوق كبى خلقك جهاندن جك الك ۞ طوله باد كبره وارايسه عقلك چون حباب ۞ آخرك پرجيفه در برنطفه درچون اولك ۞ (صراخ) زار يلق ايتمك وفى القاموس الصراخ الصوت اوشديده (صماخ) قولاق دلوكى وقيل هوتفس الاذن (طرفة العين) يقال طرف بصره اطبق احد جفنيه على الاخر وطرف بعينه حرك جفنيها والمرة منه طرفة يعنى عند النظر كوزقپاغن دبرمك مقدارى دمكدر مقصود جناب قدسه اولان اتصالدر ودوام مراقبه لرين بياندر (غزا) يقال غزاه قصده وغزا العدو سارالى قتالهم وانتهابهم غز واهوغاز والجمع غزى (شاخ) بوداقدر بوراده شق دمكدر نفسلرين ايكى پاره ايتمك اوصاف ذميمه دن تطهيرده اهتمام تام ايتمكدر كه غزاى اكبردر اهلاكدن واوصافنى ازاله دن كنايه در (بنيان مرصوص) اى رص بعضه الى بعض ورصف حتى صار شيأ واحدا يعنى اجزاسى برى برينه ملصق اولان محكم ديوارو يكپاره بنا كبى انلر دخى عبادتده برى برينه معين اولوب اتحاد واتفاق اوزره اولورلر خصوصا صف صلوته ارالرندن صوصز مبوب فرجه وخلاسز طوروب نماز قيلورلر (ارتساخ) ثابت ورامخ اولق (لحرره) نيجه برعصيان جناب خالقه ۞ اهل طاعت اهل خدمت اول يورى ۞ نيجه پركفران عطاى رازقه ۞ اهل شكر واهل رغبت اول يورى ۞ آخرت اهلى سوب جانك كبى ۞ سوكوسن طوت دلده ايمانك كبى ۞ اكرى باقى دنيايه چوكانك كبى ۞ طوغر يلقده سروقامت اول يورى ۞ حقه طاعت قيلمك ليل ونهار ۞ اشته كلدى كيچدى عمرك چون بهار ۞ وارايكن الده بوساعت اختيار ۞ وفتى حفظ ايت اهل فرصت اول يورى ۞ عاقل اولان ايليوب حقدن حيا ۞ دردله كوزدن دوكر ياش بى ريا ۞ يو يله كيچدى انبياواوليا ۞ سندخى وارا هل غيرت اول يورى ۞ حقياچك نفسكه تيغ جهاد ۞ حاصل اولنجه دل وجانه كشاد ۞ اولق استرسك جهانده برمراد ۞ روز وشب اهل عبادت اول يورى ۞

(بحر آخر) (قافية الدال)

كه يا احمد اكله سوز ومى بوله سين رشاد — شوكيم آخرت اهليدر اولدى اصلا شاد
شو وقتدنبر وكيم بولر يسلد يلردى بنى — نه بيمك نه ايچمك نه كولمك نه شر وفساد
مصيبتلره صبر ايدوب كوزلد يلر بنى — كنا هيچون اغلر بولر ياش دوكرلر شداد
كوزى ياشلرى كيم اقر يوزرى اوسته — انيسدرر بونلرك ايليوب امتداد
مصاحبلريدر يازيجى ملكلر عمل — بمثله مناجات ايدرلر بولورلر مراد
سوزى بونلرك بودرر كيم نه وقتن عجب — بودار الفنادن بقايه ايريشه معاد
كه يا احمد اولدكى آكاه كه زاهدلره — كه نه ايلبشم بولاره عطا اعتداد
ديدى يلزم ديدى اولوب حسابدن امين — اچام بونلره درت قپو جنت ايچره عداد
برى بوقپودر كيم ايره هديه مدام — برندن بنى كوره لر اوله لر دلكشاد
او چنجى قپودن نظر ايده لر طاموبه — معذبلرى كوره لر انده بئس المهاد

(رشاد) مصالح دين ودنيايه مهتدى اولق وفى الدعاء اللهم الهمنى رشدى واعذنى من شر نفسى يقال رشد رشدا ورشادا اهتدى والرشيد فى صفات الله تعالى الهادى الى سواء الصراط والذى حسن تقديره فيما قدر (شداد) شديدك جمعيدر (انيس) الانيس هوالمؤانس وكل مأنوس به والانس بالضم والانسة محركة ضد الوحشة يعنى كوز ياشيله انسيت ايدوب دفع وحشت ايدرلر (امتداد) چكلمك واوزانمق يعنى يوزلرينك اوزرينه دانه دانه چكيلور وياخود كريه لرى ممتداولوب انقطاع كلزديمك اوله (لحرره) عشقه مبتلامى دوشدك ازلى ۞ بلبل سحرلرده نيچون اغلرسن ۞ كوره كمى ديلرسن سن اول كوزلى ۞ بلبل سحرلرده نيچون اغلرسن ۞ فرقت ايله كوزلر يكه تم كلور ۞ كاه اولور كه تم يرينه دم كلور ۞ نه سيندن درونكه غم كلور ۞ بلبل سحرلرده نيچون اغلرسن ۞ يوقلغك قوقوسن الهى جانك ۞ پرقورى قفسه دوندى بوتنك ۞ بلدى كيمسه لرحالكى سنك ۞ بلبل سحرلرده نيچون اغلرسن ۞ كوكلك بنفشه ده سنبلده مبدر ۞ قرمزى لاله ده ياكاده مبدر ۞ دوست قوقوسن وبرن شول يلده مبدر ۞ بلبل سحرلرده نيچون اغلرسن ۞ كاشن وطندن جدا مى دوشك ۞ پرغريب عشق خدامى دوشدك ۞ مبتلاى صيت وصدامى دوشدك ۞ بلبل سحرلرده نيچون اغلرسن ۞ محرم يارا اولان بلقرا غيارده ۞ طوبمز كيمسه كوندزديدار يارده ۞ سويله مرادكى حقى زاره ۞ بلبل سحرلرده نيچون اغلرسن ۞ (مناجات) رازوسرسويلشمك (معاد) ميك قصيله عودت ورجوع معناسنه يعنى نه زمان دنيادن عقباية دونرز و بودار محنتدن دار راحته كوچه رز ديومى ايدر لر بومقامك تفصيلى واردر

محلنده کاور (وفی المثنوی) پس رجال از نقل عالم شادمان ۞ وز بقا ایش شاد مان این کودکان ۞ چونکه آب خوش ندید آن مرغ کور ۞ پیش او کوثر نماید آب شور ۞ (عطا) بوراده مایعطی لك اسمیدر (اعتداد) صایمق احصا کبی بوراده مراد حاضر اولقدر (عداد) بوراده عدیدك جمیدر عدد معناسنه (هدایا) هدیه لك جمیدر عطیه معناسنه وفی الحدیث (من اهدیت له هدیة وعنده قوم فهم شرکاؤه) یعنی و یرلان هدیه فواکه وامثالی مقوله ستدن ایسه حاضر بالمجلس اولانلره اندن حصه دار در علی مافاله ابو یوسف القاضی رحمه الله تعالی بعضلر بو خبری استحبابیه حمل ایتمشلردر یعنی هدیه ده شرکت وجوبا دکلدر استحبابا درکدر فواکهدن وکرك غیریدن اولسون (دلکشاد) آچق کوکللو یعنی مسرور وفرحناك دیمکدر د لتنکك خلافیدر یعنی کشی غمناك اولسه کوکلنده سروری یوقلغی پس سرور حقنده دلی تنك اولور وفرحناك اولسه دلنده غم قالیوب منشرح ومنبسط اولور قال الله تعالی فی سورة التوبة (وضاقت علیهم انفسهم) ای امتلأ قلوبهم بفرط الوحشة والغم بحیث لم یبق فیها ما یسعها شیئا من الراحة والانس والسرور عبر عن الراحة والسرور بضمیر علیهم حیث قیل ضاقت علیهم تنبیها علی ان انتفاء الراحة والسرور بمنزلة انتفاء ذواتهم کما فی حواشی ابن الشیخ ۞ دیوان حافظ شرحنده دلتنك کلمه سی یانلنده سودی غلط ایتمشدر مراد بزم ذکر ایتدیکمزدر ولله الحمد علی التوفیق (لمحرره) اولسه عقل کامل آدمده ۞ و یرده می سوق معرفت سودی ۞ تقدیر اوقوسه ده جاهلدر ۞ بیلمیجه مراد ومقصودی ۞ (بئس المهاد) نه بد آرامکاهدر جهنم قال الله تعالی (ثم مأویهم جهنم و بئس المهاد) قال فی القاموس المهاد الفراش (الم نجعل الارض مهادا) ای بساطا ممکنا للسلوك (وبئس المهاد) ای بئس ما مهد لنفسه فی معاده

(بحر آخر) (قافیة الذال)

برندن کله حور یلر قبله لر انتساذ
بودرت قپودن پس بو لر بوله لر التساذ

دیدی کیمدر یا الهی بو زاهد ازك
که وصف ایلدك بو نلری ایلدك بو نجه باذ

دیدی زاهد اولدر که یوقدر انك هیچ اوی
که تا کیم خراب او لیجق ایلیه العیاذ

دخی یوقدر اولادی کیم اولسه لر غم یه
دخی مالی یوق کیم کیسه یجك دیه العیاذ

انی کیسه یلز که مشغول اوله حالنه
که تا طرفة العین قدر ایده بنسدن نقصاذ

دخی یوق طعامی کیم آندن دیلا یه کشی
دخی یوق نفیس طونلری کیه جك اوله شاذ

نه خوف جهنم ایدر انه شوق جنان
باقوبن یره کوکه بندن دیلر لر ایساذ

دیدی وار میدر اعتقاده عجب بو صفت
دیدی انیادر بو لر کیم دیدیلر معاذ

سنك مسکدن دخی او لیسر طائفه
که صدیق اوله لر شهیدهم ایدر لر ملاذ

دیدی اعتمدمی چوقدر بو زاهدك
و یا غیری خلقدن بیور یا که یا مستعاذ

(التذاذ) لذت ودادیواق وبالفارسیة مزه یافتن (باذ) اکقدر دالمله وذالله مستعملدر کاسبق (العیاذ) التجا یعنی صغمق و پناه طوتمق مقصود بودر که خانه سی خراب اولان آدم کیمه التجا ایده یم وکیمك قپوسنه کیده یم دیو فریاد ایدر ترك وتجرد اهلنده ایسه بو معنی ملحوظ دکلدر (ع) درویش هرکجا که شب آمد سرای اوست (نفاذ) ذال معجمه ایله جواز یعنی کچمك وتخلف ایتمك معناسنه ومهمله ایله فنا یواق ودوکمك وکتمك ذهاب کبی بوراده ایکی وجهله محتملدر مقصود کوز آچوب یومنجه حق تعالیدن منقطع اولمدقلرین بیاندر (لمحرره) جوی له کهساردن فیض اولسه بولور نفاد ۞ جوی عشقم آرتزا کسلمز الی یوم التناد ۞ وای اول زاهد که سوق زهدنه ایره کساد ۞ وای اول عاشق که ضیل چشمی بولمز امتداد ۞ (نفیس) خلق اراسنده مرغوب اولان نسنه به دیرلر یقال شیء نفیس یتنافس فیه و یرغب وهذا انفس مالی ای احبه واکرمه عندی وهذا نفیس ای خطیر وشریف ولطیف (جهنم) یقال بئر جهنام ای بعیدة الغور وقال بعضهم هو معرب ای فارسی الاصل وکانه فی الفرس چه نم جهنم الله تعالی نك عصاته وکافرینه سجندر (شوق جنان) الشوق عبارة عن نزعات القلب الی لقاء المحبوب والجنان جمع جنة وهی الحدیقة ذات النخل والشجر ۞ ایکی جهانی عاشق و یرر هدابی یاره ۞ اول ذوقه ایر میلر جنانه قائل انجق ۞ وهم المحجوبون الراضون بالحور عن النور وبالظلام وفرق بین من یکون جنانه من الیاقوت والزبرجد ومن یکون در جنانه من انوار الاحد الصمد (حافظ) صحبت حور نخواهم که بود عین قصور ۞ باخیال تو کر بادکری پردازم ۞ (لمحرره) عشقدن غیری جهاندہ جانه محرم بولدم ۞ دردحقدن اوزکه هرکز قلبه همدم بولدم ۞ اون سکز بیك عالمی کشت ایلدم هرکوشه هب ۞ یاره مه یارم کبی نجار ومرهم بولدم ۞ هب غم عشقده دوشو بدرجله اشیو کائنات ۞ مسجد

ومیخانه لر یانده خرم بولدم ۞ جوز افلرهر نفس دولابلر ایکلر مدام ۞ هر کسه قیلدم نظر حاتجه بی غم بولدم ۞ گرچه چوقدر مبتلای عشق اولدم مقیا ۞ جمله دن اما حقیقتده جوآدم بولدم ۞ (لیاذ) پر کیمسه یه ویا پر یره صفتی یوتقر یردن فهم اولنور که یو مقامده زاهد ایله مراد زاهد حقیقیدر که جمیع ماسوادن اعراض ایتمشدر وحقیقتده عاشق وعارف ومحقق اودر ویو معناده انبیاء علیهم السلام ساڑ زدن اکملدر (معاذ) صفینه حق پر (طائفه) اصلنده جماعت قبیله در (صدیق) جهاد اکبر وشهید جهاد اصغر اهلیدر که شر حلری کذر ایتمشدر (ملاذ) معاذ کبیدر لکن پورا ده مراد مصدردر یعنی صفتی لیاذ وعوذ والتجا کبی (دیدی امتدمی چوقدر یوزاهدلرك) که صفات جلیله مذکوره ایله موصوفلردر (ویا غیری خلقدن پیور یا که یامستعاذ) یاخود ایم سالفه دمی چوقدر مراد بنی اسرائیلدر تکیم بعض کتب معتبره ده مصرح ومقیددر زیرا بنی اسرائیل کثرت ایله شایعدر (مستعاذ) الله تعالیدر که استعاذه والتجا اولنمشدر یعنی هر ایشده خلق اکا صغنور لر

(بحر آخر) قافیة الراء

دیدی امتك زاهدی غیره نسبت که وار
که پرتو رایضده پر فاره قیل اعتبار

دیدی چوغیدی امتمدن بولر تولدیلر
دیدی شك ایدوب ایتمدیلر یقینه قرار

ایشتدی انی حقه حمد ایتدی قیلدی دعا
که یارب صافله بولاری ایدوب بختیار

پس اندن پیوردیکه یا احمد ایله ورع
ورع دینه باش ووسطدر هم آخر کنار

ورع فتح ایچر یسل عباد ترك فا پوسن
مکرم قیلور حقه خلقه انی اختیار

که یا احمد اول صحبته لازمکه صامتلرك
کوکلری علمله معمور اولور معتبدار

ویا احمد ایشت عبادت اون اجزا درر
طقوزی حلال استمکدر ایده لر تشاز

که یا احمد اول کیمسه که عقلی یوقدر انك
جهاندہ غنایه ایرشمدی اول کجدی زار

شوکیم علمی واردر انك اولمدی اول فقیر
رضا بولدی اولکیم آزنسنه ایتمدی افتخار

ویا احمد ایت غصه نی هم لسانیکی پر
که بندن کشی غافل اولسه یاقرآنی تار

(دیدی امتك زاهدی غیره نسبت که وار) سنك امتکدن اولان زاهدلر غیری امتلرك زاهدلرینه نسبت ایله (که پرتو ایضده پر فاره قیل اعتبار) یعنی صورتا غایت ایله آزدر بیاض اون اولان اوکوزك قیلاری اراسنده پر فاره قیل کبی ولکن زهدلری اوزرینه قرارلری اعتبار یله چوقدر (تور) ثاء مثلثه نك قصری ایله اوکوز ذکر البقر معناسنه (اعتبار) عبرت المقدر بوراده قیاس معناسنه در (دیدی چوغیدی امتمدن بولار نولدیلر) یعنی ایم سالفه وخصوصا بنی اسرائیل تولدیلر که بنم امتم زاهدلرندن اولرك زاهدلری آزاولدی مع هذا کثرت صوریه لری حسیبله اولرك زاهدلرندہ کثرت اولق کرك ایدی (دیدی شك ایدوب ایتمدیلر یقینه قرار) اعتقادلرینه تزلزل کلوب یقینلرنده ثابت قدم اولمدیلر وکتابلرینك حکمنی طوتمیوب انکاره دوشمدیلر پس زهد صوریلری نفع ویرمدی اما سنك امتك زاهدلری یقین اوزرینه قرار ایدوب قرآنه اعتصام ایتدیلر واقرار دائم بولنه کتدیلر بناء علی هذا ایم سالفه زاهدلرینه غالب اولدیلر (پس ایشتدی انی الی آخره) معلوم اولهکه قیامتده بالکز بوامت مرحومه سکسان صف وغیری امملك مؤمنلری فرق صف اوب ساڑ زدن رجحان وکثرتلری ظاهر اولسه کرکدر تکیم محلنده کلورانشاء الله تعالی ۞ اعلم ان الیقین فی اللغة العلم الذی لاشك معه وفی اصطلاح اهل الحقیقة رؤیة العیان بقوة الایمان بالحجة والبرهان قال عمر لابن عباس رضی الله عنه این تأمرنی ان اکون فاومی الی الشام فقال الهرم کیف المعیشة بها قال ابن عباس اف لهذه القلوب قد خالطها الشك فانتفعها العظة قال اهل التحقیق من امارات الیقین وحقائقه کثرة العیال علی بساط التوکل (جامی)

سیراب کن ز بحر یقین جان تشنه را ۞ زین پیش خشك لب منشین بر سراب ریب (بختیار) بخت ودولت اسی (الهی) یلدك ایسه مطلب اعلی ندر ۞ حق استه حق کردرویش ایسك ۞ اکا در کسه مقصد اقصی ندر ۞ حق استه حق کردرویش ایسك ۞ درویش اولان کشی ترك اهلی اولور ۞ یوقلق ایچره برعجب وارلق بولور ۞ حقه طالب اولانلر یاکلور ۞ حق استه حق کردرویش ایسك ۞ زاهد اولدرماسوادن کوز یومه ۞ هرنه اومرسه بکم حقدن اومه ۞ کل یوکون جهد ایله فردایه قومه ۞ حق استه حق کردرویش ایسك ۞ راه حقده شك وانکاری یراق ۞ قیل یقین وصدقله یولی یراق ۞ حقدن اوله برنفس حق یراق ۞ حق استه حق کردرویش ایسك ۞ (ورع) الورع اجتناب الشبهات خوفا من الوقوع فی المحرمات وفی القاموس الورع محرکة التقوی (هم آخر کنار) یعنی دینك اولی واخری واورتاسی وکناری ورعدر الحاصل دین دیدکاری ورعدن عبارتدر وجائزدر که بوراده کنار آخری تفسیر واقع اوله زیرا هر نسنه نك آخری

کنار یدر (صمت) سکوت صامت ساکت معناسنه در (معنیدار) مرکبدر معنی ایله داردن دار یدندن طوتمق معناسنه یعنی معنی طوتیجی ومعنی صاحبی دیمکدر بوراده سوز طوتیجی معناسنه هر وجهله معنادن تهی دکل و بلکه نکته ودقیقه یی مشتمل معناسنه در ۞ والفرق بین المعنی والمفهوم ان المفهوم هو الصورة الذهنیة سواء وضع بازائها الالفاظ اولا والمعنی هو الصورة الذهنیة وضع بازائها الالفاظ والصورة الحاصلة فی العقل من حیث انها تقصد باللفظ تسمی معنی ومن حیث انها تحصل من اللفظ تسمی مفهوما (اجزاء) جزءلك جمعیدر والفرق بین الجزء والبعض ان الجزء لایجری والبعض یجری والمشهور انهما من الالفاظ المترادفة وقال بعضهم الفرق بین المتبعض والمتجری ان ذا الاجزاء باعتبار انحلاله الی اشیاء کان ترکیبه منها یسمی متجزیا وباعتبار انحلاله الیها مطلقا یسمی متبعضا (نثار) صاچمق وطاشمق وعطا ایتمك ونثر الکلام والولد اذا اکثر کما فی القاموس وهو المناسب فی هذا المقام (زار) ذلیل وحقیر وبعضیلر ایکلیجی ونالان معناسنه دیدیلر یعنی عقلی اولان آدم عین غناده درز یرا عقلدن ایلر وغنا اولمز پس احمق اولان کیمسه غنی دخی اولسه ینه اوقاتی مذلته کذرایدر (لمحرره) دولت عقلله درسلطانلق ۞ شرف علمله درانسانلق ۞ بوایکی اولسه آدمده اکر ۞ وصفی اولورابدی حیوانلق (رضی) ارضی ترك الاعتراض اوترك السخط یعنی آزه قناعت ایدوب قلنده صفابولیان اهل رضا اولدی ز یرا رضا اهلی حق تعالینك هر معامله سندن خشنوددر (غصه) اصلده یمك یرکن بوغازده طوران لقمه یه دیرلر اما عجم غم معناسنده استعمال ایدر ز یرا غمك لواز مندندر کانسانك بوغازندن لقمه کچمز بوراده غصه ایله مراد فکر واسان ایله مراد ذکر در یعنی ذکر و فکری رایلیوب بکا شرف ایله وظاهر و باطنده بندن غافل اولمه (لمحرره) تا رفرقت یقار غافل اولانی ۞ حقدن غافل اولمه صاقن برنفس ۞ حقدر مراد اولان یلرفلانی ۞ حقدن غافل اولمه صاقن برنفس ۞ کوکلك معمور ایسه عللهٔ اکر ۞ حالك رضی اولور محو اولوب کیدر ۞ غافلارك وقتی بوقی بیره کچر ۞ حقدن غافل اولمه صاقن برنفس ۞ ورع وتقوادر قیوسی دلك ۞ هم دیلك حفظ ایله صاقن هم الك ۞ عالم وصلته ایرسون منزلك ۞ حقدن غافل اولمه صاقن برنفس ۞ حلال وحرامی بیلین انسان ۞ قالور بیسانلرده مانند حیوان ۞ فرصتی فوت ایتمه کچر یوزمان ۞ حقدن غافل اولمه صاقن برنفس ۞ یولنده طوتنلرحق بوایشی ۞ کیدر رکوکادن جمله تشویشی ۞ ذکرایله بیجمه برغفلت ای کشی ۞ حقدن غافل اولمه صاقن برنفس ۞

(بحر آخر) (قافیة الزای)

دیدی یا احمد سنی چون ایلدم تو رحمیاز — آکاه کمی بیجون ایتدم انیادن سرفراز
دیدی یارب بیلزم دیدی یقین وصد قله — حسن خلقله یو حلقه مرحت جود وجواز
دیدی یا احمد دیلرسك بولاسین ایمان دادین — نفسی آج ایت صحبته لازم اولکه اولدر احتراز
نفسه الزام ایله خشیت تاکه بندن قور قه اول — کر بورسمه ایدر ایسك اوله سکا کشف راز
دیدی یا احمدا کر قولم قیلو رسه فارتن آج — صاقلر ایسه دیلسنی کرسو یلرسنه الآاز
اکا برحکمت و برمکیم تورله برهان اوله — هم شفاو رحمت اوله ایلیه باکه نیاز
نسنه ار بلدیرم اکا کیم آنی بیلز ایدی — نسنه ار کو سترم اکا ایتمشدی انتهاز
بلدیرم اول اکا عیبنی تا عیب بن بیلوب — کیمسه نك عیبنه قیلمایه دیلسنی پس دراز
هم دقائق علمنی بن اکا الهام ایلیم — بولیه شیطان اکا یول کشفله قیله نماز
او کردم شیطانك اکا حیله سن هم نفسنك — تا کیم اغوا ایتمیه ار نه حقیقت نه مجاز

(حجاز) مکه ومدینه وطائف وبونلرك اطرافنده اولان قری و بلادر (سرفراز) فرازعالی و یوقاری معناسنه باشی یوقاری یعنی اولووعالی دیمکدر (یقین) قدسبق (صدق) قال القشیری قدس سره الصدق ان لایکون فی احوالك شوب ولافی اعتقادك ریب ولافی اعمالك عیب (مرحت جودوجواز) جواز عطا معناسنه در بوبجموع حسن خلقی تفسیر واقع اولمشدر ز یرا حسن خلق اذا بی کف وعطا بی بذل وخطا بی عفو و بونلرك امثالنه دیرلر معلوم اوله که بوصفات جلیله اکرچه سائر انبیاده دخی واردر واکن بونلرك حقایقیله تفصیل اوزره اتصاف وتحقق فخر عالم صلی الله علیه وسلم مخصوص اولغله انبیادن مفضل اولدیلر (لمحرره) ای کرم کافی محمد مصطفی ۞ مظهر لطف ووفا صدق وصفا ۞ ذاتکدر پیرایه سیدر حسن خلق ۞ سرکلك سرمایه سی سرخدا ۞ لبلرك فیض الهی منبعی ۞ مشربك عین علوم انبیا ۞ یالکز نور حجاز اولمق دکل ۞ شمس ذاتك صالدی پرتو هر یکا ۞ عرش وفرش اهلی دوشوبدر حیرته ۞ سیر که هیچ کیمسه بیلمز انتها ۞ قبل شفاعت حق بی چاره یه ۞ یاشفیع الخلق یاخیر الوری (اهتز) نشاط وسرور معناسنه وفی الحدیث (اهتز عرش الرحمن لموت سعد) ای ارتاح بروحه واستبشر لکرامته علی ربه (پس دیمك اولور که اجمع

(كابك يتيمك) مصدر فتحه نفسكى آچ ايمك (ومن صمت نجا) مفهومنجه سكوته ملازمت اوزره اولكه يومعنى سبب نشاط وسرور درزيرا (اعدا اعدوك نفسك التى بين جنبيك والبلاء موكل بالنطق) مقالهزى حسبجه دشمنه اتباعده غمدن غيرى يوقدر اكثار كفتار ايتمده بلاچوقدر بعض نسخده احتراز دوشمشدر يعنى اجاعهٔ نفس وملازمت سكوت احتراز واجتناب بايندندر كه اجتلاب واكتسابدن اقوادر انكچون اطباء هندمرضايه رهبر ايله مداوات ومعالجه ايدرلر زيرا معاجين واشربه تناولدن تأثيرى غالبدر و بودخى محتملدر كه اهتزازاوله يعنى هاء هوز وزايله ضرب معناسنه زيرا معناى مذكوردهٔ نفسى تأديب واردر فافهم ۞ قال فى القاموس الهرز الغمز الشديد والضرب وهرز كسمع وهروزوتهروزهلك (نفسه الزام ايله خشيت) يعنى خشيتى نفسه لازم قيل خشيت حقدن خوفدر قال العسكرى الخوف يتعلق بالمكروه كما تقول خفت المرض و بمنزلة المكروه تقول خفت زيدا والخشية تتعلق بالثانى ولايسمى الخوف من نفس المكروه خشية ولهذا قال الله تعالى (و يخشون ربهم ويخافون سوء الحساب) يقول الفقير فالخوف لاهل البرزخ والخشية لاهل الوصول فان قلت ما معنى الخشية من ذات الرب تعالى قلت لانه منبع كل عظمة وجلال وهيبة (راز) سر معناسنه (اكابر حكمت و يرم كه نوريله برهان اوله) حكمتدن مراد علم نافعدر نور اولسى بودر كه ظلمات جهل وهواده انكله صاحبى مستضىء اولور وبرهان اولسى بودر كه حب حقايسنده دليل واهل حق اولديغنه حجت اولور واول برهانله صاحبى جمله دعوى وزال وخطادن فورتيلور (هم شفاورحمت اوله ايليه باكه نياز) شفا اولق مرض قلبه كوره ورحمت اولق عذاب روحانيك اندفاعنه نسبتله در (نياز) عرض احتياج معناسنه در كه فقر ممدوح وفناء محمودك صورتيدر (انتهاز) يقال نهز رأسه حركها و انتهز الفرصة اغتنمها يعنى اكا نسنه لركوسترمكه هنوز روشنه فرصت بولمش واثى مشاهده يه تحريك رأس وتقليب حدقه ايدوب تعليق نظر قيلمامشدر مقصود عالم ملكوتك سيرى وتجليات متنوعه تك ظهور يدر كه اندن حصه دار اولانك چشم ظاهرى دخى فى الجمله مطالعه دن خالى دكلدر (عيب) هر نسنه تك ذاتنه وقيمتنه نقصان و يرر نسنه (دراز) اوزون (هم دقايق علمى بنا كه الهام ايليم) يعنى علوم دقيقه يادر مكه اهل نظرك حسندن غائب اوله ومداخل ومخارج نفس وشيطانى انكله بيله ودائما يقظه اوزره اوله ونمازنده حضور تام بوله وحقه بى برده توجه قيله (اغوآء) آزدرمق ويولدن چفارمق يعنى نه عالم صورتده شيطان اسودونه عالم معناده شيطان ابيض انى اضلاله قادر اولبوب راه شريعت وحقيقته مهندى اوله (تحرره) اول وآخر كارى هوادر ۞ آه نفس اللدن آه نفس اللدن ۞ ظاهر وباطن يارى سوادر ۞ آه نفس اللدن آه نفس اللدن ۞ فرمان حق طوتسه روزوشب ۞ حاصل اولوردى اكه هر مطلب ۞ قلمزدى غمده بويله معذب ۞ آه نفس اللدن آه نفس اللدن ۞ عينى كورمز طاعتى سومز ۞ حكمتى بطلر منزله ايرمز ۞ باشدن بلايى جهد ايدوب صاومز ۞ آه نفس اللدن آه نفس اللدن ۞ رهزنى اولوب جمله انسك ۞ يولنى ياغلر عالم قدسك ۞ حيله در كارى دائما نفسك ۞ آه نفس اللدن آه نفس اللدن ۞ نفسنه اويدى برنفس شيطان ۞ اولدى اولدمده مردود رحمان ۞ حقيانجه ديم هرآن ۞ آه نفس اللدن آه نفس اللدن ۞

(بحر آخر) (قافية السين)

ديدى يااحمد بيلور مبسن نه وقت اولور اماس	تا كه يرقول عابد اولوبن كبه زعمده لباس
ديدى يارب بلزم ديدى قيلا نكيم جمع اوله	انده يدى درلو خصلت اوليه هيچ انطماس
بر يمى آيك و رعد وكيم محار مدن يغار	بو درر ايكنجيسى كيم صمت ايده بى اندراس
سو يلسايه شو اكه ما لايعنيدر ايسم اوله	بو درر اوچنجى قورقه طوتمسه كوكلنى پاس
ارتوره اغلا مسنى بندن اول خوف ايليوب	بوددرردر دنجيسى ايده حيا اول بى قياس
بندن اسقيا ايده اول آشكاره ونهان	بو درر بشنجيسى كيم ازيه كيه يلاس
بو درر التنجيسى كيم خشم ايده دنيايه اول	زيره بن خشم ايلدم دنيايه يل اى خيرناس
بودر ريدنجيسى كيم دوستلرمى اول سوه	زيره بن سودم بولارى ايلدم بن ذخرناس
ديدى يااحمد شوكيم بن سودم الهى ديه	سومز اول حتى ديم بن دكلكل اى قدرناس
قوت ايده خرقه كيه سجده قيله ايده قيام	صمت ايده قيله توكل بكا اول اى فخرناس

(اماس) عمل بنياد كبى (خصلت) خو يدر مطلقا نيك اولسون بداولسون ولكن غلبهٔ استعماللة كوزل خوى وفضيلت مراد اولنور كما قال فى القاموس الخصلة الفضيلة والرذيلة وقد غلبت على الفضيلة والجمع خصال (انطماس) محو بلور سزاولق يعنى يدى درلوخويك اثرى دائما آنده موجوداوله (محارم) محرمك جمعيدر محرم

الله تعالينك حرام ايتديكى نسنه دركه انكله انتفاع حلال دكلمز (اندراس) محواولمق يعنى آنك سكونته اسكمك
و بوزلمق كليه بلكه دائما آنى پيشه ايليه وكان عليه السلام يطيل الصمت اطالة فاذا اراد المرء ان يتكلم فليقف ساعة
متفكرا فان كان لكلامه ثواب نطق والاسكت (مالايعنى) فى الحديث من حسن اسلام المرء تركه مالايعنيه) يعنى
ان اسلام المرء انما يحسن و يكمل اذا ترك من الاقوال والافعال مالاضرورة فيه ولامنفعة منه كذا فى شرح المصابيح
ومالايعنيه اى مالايهمه يقال عناه الامر يعنيه و يعنوه عناية وعناهم اى حمله على الهم والقصد (استحيا) حيا
معناسنه دريعنى اوتانمق وقدسبق تفصيله (خشم) فاقيمق كسر خايله مشهور درامافتحه المحدثين (بعدذا) مغضوب
اولان دنيامتاع غرور اولاندر متاع بلاغ اولان دكلدرو بوبله ايكن بنه انبيا واولياد نيادن دفع ضرورت ايده جك
قدرا ختيار ايتمشلردر قال الله تعالى (انما حرم عليكم الميتة) وهى جيفة الدنيا عند اهل الاشارة (والدم) اى شهواتها
(ولحم الخنزير) اى الغيبة والحسد و الظلم والمظالم (وما اهل لغير الله به) وهو مباشرة كل عمل مباح لالله ولاالتقرب اليه
بل لهوى النفس وطلب حظوظها (فمن اضطر) الى نوع منها مثل طلب القوت بالكسب الحلال والتأهل
للتوالد اوالتناسل اوالاختلاط مع الخلق للمنا صحة والامر بالمعروف والنهى عن المنكر وغير ذلك من ابواب البر
(غير باغ) معرض عن طلب الحق (ولاعاد) اى مجاوز عن حد الطريقة (فان الله غفور) لما اضطروا اليه (رحيم) على
الطالبين بان يبلغهم مقاصدهم كذا فى التأويلات النجمية (خيرناس) قال الكرمانى الفرق بين الفضل والخير انهما
من باب التفضيل لكن الفضل بمعنى كثرة الثواب فى مقابلة القلة والخير بمعنى النفع فى مقابلة الشر والاول من الكمية
والثانى من الكيفية انتهى والناس يكون من الانس ومن الجن جمع انس اصله اناس جمع عزيز ادخل عليه ال
كما فى القاموس (ذخرناس) مختارناس يقال ذخره اختاره (بعدذا) حق تعالينك دوستلرندن مراد عموم وخصوص
اوزره مؤ منلردر ولكن ايمان تحقيقى وعيانى اهلنه اولان محبت ايمان تقليدى و برهانى اربابنه اولان محبتك
فوقنده در پس مؤمنه لازمدركه محبوب خدا اولان اولياية محب اوله شريعتده حقك بنده به محبتى اودركه دنياده
اكا توفيق وهدايت مراد ايليه وآخرتده حسن ثواب وكرامت بى حساب اعطا ايده و بنده نك حقه محبتى اودركه انك
طاعتنى مراد ايده ومعصيتدن اجتناب اوزره اوله وحقيقتده حق تعالينك بنده به محبتى انى جناب قدسنه تقريب
وبنده نك حقه محبتى انك شهودنى غيريدن تخليصدر ۞ فمحبة العبد لله افناء الناسوتية فى بقاء اللاهوتية ومحبة الله
للعبد ابقاء اللاهوتية فى فناء الناسوتية فالله تعالى يحب العبد بصفة ذاته ازلا وهى الارادة القديمة المخصوصة بالعناية
والعبد يحب الله بذات تلك الصفة قال بعضهم محبة الله قديمة ومحبة العبد حادثة ۞ موج زدچون بحر اوصاف قديم
پس برون آمد ازو وصف كليم ۞ (تحرره) ديلرسك بوله سن قربت مولى ۞ حقك دوستلر بنى سوه كورای دوست ۞
استرسك اوله سن رتبه ده اعلى ۞ حقك دوستلر بنى سوه كور اى دوست ۞ محبتدر قوله واسطه اولان ۞ محبتله بولور
مولايى بولان ۞ اولياى سور حقدن فيض الان ۞ حقك دوستلر بنى سوه كورای دوست ۞ اولياد ر حقدن حيا ايلين
ترك دعوى ترك رياايلين ۞ بود رخلقى هب اولياايلين ۞ حقك دوستلر بنى سوه كورای دوست ۞ غل وغشى ترك ايت
محب اول اى يار ۞ محبتدن غيرى عالمده نه وار ۞ نيجه پرايدرسن حق اهلن انكار ۞ حقك دوستلر بنى سوه كور اى
دوست ۞ حقيدن كوش ايله كلام حق ۞ بوله كور جانب حقه ترقى ۞ بيلمك استر يسك اسرار حق ۞ حقك دوستلر بنى
سوه كورای دوست ۞ (قدر) شرف يقال لفلان قدر عند فلان اى منزلة وشرف (قوت) القوت مايقوم به بدن الانسان
ومن بلاغات الزمخشرى اذا حصلتك ياقوت ۞ هان على الدر والياقوت (خرقه) اصلنده پاره درمثلا بز پاره سى
وچوقه پاره سى كبى كما قال فى القاموس الخرقة بالكسر من الثوب القطعة صكره در و بشلرك فراجه لرنده استعمال
ايلديلر كركسه يمالى اولسون كركسه اولسون يعنى در و بشلرك خرقه لرى غالبا يمالى و پاره لى اولغله ذكر جزء اراده كل
طريق ايله خرقه اطلاق اولندى صكره توسع اولنوب يمالى اولمايانه دخى خرقه دينلدى ۞ قال حضرة الشيخ الاكبر
قدس سره الاطهر الموت الاخضر طرح الرقاع بعض على بعض اى ليس الخرقة المرقعة هضما للنفس (تحرره)
تجرد درو بشلرك خرقه سى ۞ درويش ايسك صيون يوميدانه كل ۞ صيونور جمله دن اول نابى فرقه سى ۞ بو فرقه
خرقه سن كى مردانه كل ۞ اين ادهم كبى كل صيونا لم ۞ سلط انلغى درو بشلكدر بولالم ۞ فقر وفنا فوقوسنى الالم ۞ بورى
عاشق بلبل وش افغانه كل ۞ شولكه خرقه ديكمدى بيك پر پاره دن ۞ صورتى سراولوب چيقدى آره دن ۞ يكرنك
اولوب قورتل آغ وقاره دن ۞ سروحدت آكله بوعرفانه كل ۞ ماسواحبنى كوكلدن سورب ۞ هواوهوسك دفترين
دورب ۞ وارلق لباسنى آتشه اورب ۞ حقيقيان يافل چون پروانه كل ۞

انلیه چوق ازکوله ایده هواسندن دهاش	مسجدی او ایدینه علمی مصاحب کیزلو فاش
زهدی یارایده سوه عالمری اخلاصله	ایده یوخسولاری یولداش بولنره اوله طوداش
استیه دائم رضالمی هم قیچه خشمدن اول	قاچه مخلوقات ایچندن چاتمیه خلقیله باش
معصیتدن هم قیچه قورقوب بنم خشمدن اول	ذکرمه مشغول اوله دوکوب کوزندن آیچی یاش
دائم اوله اول بنم تسبیحمه تهلیلیمه	کندوزینی عشقم اودینه صاله اول کالفراش
وعدنه صادق اوله هم عهدنه ایده وفا	قلبی طاهر اوله یومشاق اولمیه برقاتی طاش
خاشع اوله اول نمازده فرضه ایده اجتهاد	راغب اوله اول ثوابه یوزن ایده افتراش
راهب اوله هم عذابدن بنم خشیت ایده	تا کیم اکا دوشمه میدلر جهنمده فراش
همنشین اوله بنم دوستلاریمه آیرلمیه	یونلرکله یله اوله جانی کوکلی درمعاش
یوصفلرکیده وارسه اولدرر عابد قولم	اشبو احوال اولمه عابد دکل چاتمیه قاش

(هوای) الهوی مایمیل الیه الطبع وتهواه النفس بمجرد الاشتهاء من غیر سند مقبول ودلیل معقول (دهاش) دهشت ودهاش اصلده حیران وسراسیمه اولمق و یاغم وقساوتدن وامثالدن عقل کتمکدر یوراده مراد هوی وهوسدن یادوجدا اولوب احتراز او زره اولمقدر (فاش) آشکاره یقال فشا خبره فشوا انتشر (فراش) فاتك قتحیله پروانه دیمکدر قال الله تعالی (کالفراش المبثوث) قال فی الکواشی الفراش مایتهافت فی النار من الحیوان (لمحرره) عشق آتشینه بن یانه کلدم ۞ یاعیوب بونده بن یانه کلدم ۞ شمع حسنکی کورملی آخر ۞ قرارم قالمدی پروانه کلدم ۞ سن وار یکن بکابنی کرکز ۞ سنك یولکه قربانه کلدم ۞ سن لیلی ایچون مجنون اولمشم ۞ عشقکله عالمه دیوانه کلدم ۞ کوردم هر پرده کور بنی سنسن ۞ هر یوزده پرسرك سیرانه کلدم ۞ طاوس قدسی ایدم ازلی ۞ حلقهٔ ذکره جولانه کلدم ۞ کوکل پرده سنی آچوب عشق الی ۞ حمدالله خوابدن او یانه کلدم ۞ حقیا یوسف عشقی بولمغه ۞ عوالم دور ایدوب کنعانه کلدم ۞ (وعد) عبارة عن الاخبار بایصال المنفعة قبل وقوعها قال الله تعالی (واذکر فی الکتاب اسمعیل انه کان صادق الوعد) یعنی حضرت اسمعیل علیه السلام راست وعده ایدی شویله که برکره برکیمسه یه وعده دادا اولوب سن کانجسه بن یومکانده مکث ایدرم دیدی حکمت اول موعودله اولان آدم اوج کونه دك تکدی یومدنده حضرت اسمعیل علیه الصلاة والسلام پوست درخت خورد اولوب اکا منتظر اولدی ووعدنده طوردی ۞ نیست برمردم صاحب نظر ۞ صورتی ازصدق وفا خوبتر (عهد) پیمان کردن (وفا) هوملازمة طریق المساواة ومحافظة عهود الخلطاء (طاهر) معلوم اوله که شریعت مرتبه سنده طهارت قلب اعتقاد فاسددن وطریقتده صفات ذمیمه دن وحقیقتده میل ماسوادن پاك اولمغه دیرلر (القلوب اوانی الله فی الارض فاحب الاوانی الی الله اصفاها واطهرها) (قال الله تعالی وطهر بیتی) وهوالکعبة عبارة عن القلب (ع) چون طهارت نبود کعبه وبتخانه یکیست (خاشع) نمازده خشوع ظاهری اولدرکه مصلی اولان سر پیش افکنده اولوب چشمی چپ وراسنه التفاتدن منع ایدوب سجده کاهه ناظر اولمقدر و فی الحدیث لایزال الله مقبلا علی العبد فی صلاته مالم یلتفت فاذا صرف وجهه انصرف عنه ویکره تقلیب الوجه الی نحو السماء عند التکبیرة الاولی کما فی شرح القهستانی والقناوی الحمدیة وخشوع باطنی اولدرکه دلدن خواطر وهواجسی منع ایدوب سر یله مراقب حق اوله وکندین بحرشهوده مستغرق بوله قال الله تعالی (قدافلح المؤمنون الذین هم فی صلاتهم خاشعون) قال فی الارشاد الخشوع الخوف والتذلل ای خائفون من الله تعالی متذللون له ملزمون ابصارهم مساجدهم روی انه علیه السلام کان اذاصلی رفع بصره الی السماء فلما نزلت هذه الایة رمی ببصره نحو مسجده وانه رأی مصلیا یعبث بلحیته فقال لوخشع قلب هذا لخشعت جوارحه ولذا قال بعض المشایخ الخشوع تذلل القلوب لعلام الغیوب ویظهر امرها بحفظ الحواس (لمحرره) قم الی الله الکریم المستعان ۞ ساکن الاعضاء محفوظ الجنان ۞ واسمعن من حضرة الرب الرحیم ۞ ادخلی یانفس فی اعلی الجنان ۞ (راغب) یقال رغب فیه اراده (ثواب) ومثوبة جزاء معناسنه در یقال اثابه الله مثوبته اعطاه ایاه فالثواب فی مقابلة الخیر والعقاب فی مقابلة الشر (افتراش) دوشمك (راهب) رهیتدندر خوف معناسنه قال تعالی (وایای فارهبون) ای فخافون (خشیت) تألم القلب بسبب توقع مکروه فی المستقبل یکون تارة بکثرة الجنایة من العبد وتارة بمعرفة جلال الله وهیبته وحشیة الانبیاء من هذا القبیل (لمحرره) قنغی دلکیم اوله یوکون پریم ۞ کورمیه یارن اول عذاب الیم ۞ حکمت حضرته مخالفدر ۞ ایکی عالمده ابتلای جحیم ۞ (فراش) دوشك دیمکدر (همنشین) مصاحب ومجالس هم معیت افاده ایدر یله دیمکدر (درمعاش) در فی معناسنه ومعاش دیرلك حیات کبی یعنی

حیاتده وعالم دنیاده اولدقجه بدنی صحتده وکوکلی محبتده اوله ۞ اهل دلرك مجلسندن سن ایراغ اولمه صاقن ۞ کیم بو مجلسدن ایراغ اولیه اولور حقه یقین ۞ کیم استفهامدر غفلت اولمیه یعنی بو مجلسدن ایراغ اولنه حقه یقین اولق بو قدر ۞ من اراد ان یجلس مع الله فلیجلس مع اهل التصوف (لمحرره) عالم ایچره اهل علم واهل عرفان بلاودر ۞ سوز محکدر سوزلرندن قابل انسان بلاودر ۞ صحبت ارباب دل قیلدم دیرایسك و برنشان ۞ کیمده صحبت وارایسه آداب وارکان بلاودر ۞ کیمی انکار وکیمی اقراره اولمش مبتلی ۞ جمله نك حالی عیان کافرمسلمان بلاودر ۞ اشك عاشق سجده زاهد کواه حالدر ۞ واقعا خرمهره زدن درومرجان بلاودر ۞ امتحان آیینه سنده ظاهر اولور هر کشی ۞ صورتندن دیده حق بینه هرجان بلاودر ۞ مهدی صورت کوسترر دجال سیرتلو بوکون ۞ حقیا حق اهلنه انسان شیطان بلاودر ۞

(قافیة الصاد)

دیدی یا احمد اکر قیلسه قولم بی انتقاص ... جمله کوکلر یرلر اهلیجه نمازی اولسه خاص
هم بوعالم خلقنك قدرنجه ایدرسه صیام ... هم فرشتهلرکبی اینسه طعامدن انتکاص
کیمسه اصلا لباسی اولسه عریان دنیده ... بوصفتلرله ایدرسه درلو علمی اقتناص
کورسم آنك قلبنك ایچنده دنیا حبنی ... ذره مقدار یده اولسه اتمه اندن مناص
یاریاست سوسه یاخود زینت دنیا یه اول ... اولیه بکا یقین اول بولیه هیچ اختصاص
چیقارم قلبندن آنك سوکی هیچ قومیم ... قلبنه ظلمت یراغم بولیسه آندن خلاص
هم محبتدن حلاوت قالمیه دائم میم ... چونکه دنیاسودی اول اویله کرك اکا قصاص
پس وارامدی قولاریمه اشبو اخباری دیکل ... هم سلام ورحمت اولسون سکا ای خاص الخواص
بوندن ختم اولدی بیلك اسرار وحبك آخری ... لیك تن جان اشبو قورقودن اریدی چون رصاص
کیم اوله بوسوزلریله اول عمل قیله تمام ... تامکر حقدن عنایت ایریشه ایده فحاص

(بی انتقاص) اکسکسز دیمکدر (انتکاص) رجوع واعراض ایتمك یقال نکص عن الامر اعرض وعلی عقبیه رجع عما کان علیه من خیر خاص بالرجوع عن الخیر وهم الجوهری فی اطلاقه اوفی الشر نادر کما فی القاموس (اقتناص) کسب ایتمك وشکار ایتمك یقال قنصه صاده (مناص) بوراده قاچوب ایراغ اولق معناسنه در یقال ناص عنه مناصا نحی وفارقه (ریاست) رئیس اولق یعنی اولولق واولولنمق یقال رأس فلان القوم یرأسهم ریاسة فهو رئیسهم والاصل رأسة بالهمزة (قصاص) اصلده مما ثلندر وقود یعنی قاتلی مقتول یرینه قتل ایتمکدن عبارتدر بوراده جزا معناسنه در یعنی دنیا سوه نك جزاسی بودر که قلبنده محبت مولی اولمیه وظلمت غمدن خلاص بولمیه وحلاوت ومحبتدن دماغنده اصلا چاشنی اثری اولمیه محبت دنیا نهایدوکی یوقاروده مفصلا کچدی (بعدذا) زمانمزده قطعیت وحقه قربیت دعواسنده اولنلرك نیچه لرینك وقانلرندنصکره کیسه لرله مالکی ومهور ومعدود نقدلری چیقوب نقدحالی رینه محك اولمشدراشته بودنیا ایله نیچه عابدلر وزاهدلرده راستدن دوراولوب بویله یاکلشلردرحققنا الله وایاکم بحقائق التقوی وعصمنا من الریاء والدعوی (لمحرره) کوکل ویرمه بودنیا وارلغنه ۞ کل الله دون الله سوادن ۞ نظر قیل حق قتنده خوارلغینه ۞ کل الله دون الله سوادن ۞ شو کیم ویردی کوکل دنیای دونه ۞ قودی عقلی ومیل ایتدی جنونه ۞ ندرسنده بوسودا کونه کونه ۞ کل الله دون الله سوادن ۞ سوی حبن درونکدن ایدوب حك ۞ خدادن غیریدن جمله الك چك ۞ کوکل ویرمك سوایه نیچه یه دك ۞ کل الله دون الله سوادن ۞ قوری دعوی ایله ایش یتمز ای جان ۞ کر کدر صادق صدقینه برهان ۞ یوری جان وجهاندن جمله اوصان ۞ کل الله دون الله سوادن ۞ عبادتدن مراد اولان خدادر ۞ مالی یوبولك فقروفنادر ۞ یترحق دلك یرماسوادر ۞ کل الله دون الله سوادن ۞ (رصاص) قلای (خاص) وخص وتخصص بحث وتفتیش معناسنه در یعنی حقدن عنایت اولدقجه کیمسه بوسوزلری بولوب و بیلوب مقتضاسیله عمل ایده من

(قافیة الضاد)

چون اکا اشبو اسراری افاضه ایلدی فیاض ... کاوب پرده خبر ویردی ندن کیم سویلدی فیاض
روایتدر که پیوردی فجانکیم عرشه ایرشدی ... قودم بن رفرفی آنده بنی چون طویلدی فیاض
بر آواز ایردی ارد مدن ابوبکر اونسه بکزر ... که طوردیدی ندا ایتدی صلوة ایدر دیدی فیاض
که یعنی رحمت ایدرحق ایشتدم پس قلم صوتن ... کیم انی قدرت الیله علی اللوح یازدیدی فیاض

پر آیت پس خطاب ایتدی هوالله الذی دیدی	اول آیت معنیسی بودر کم رحمت قیل دیدی فیاض
فرشتهلر سزك ایچون ایدرلر بکا استغفار	که اخراج ایلیم نوره سزی از ظلمت امراض
زهی فضل امی سلطان کیم کبر وفرشته کوندردی	چیقار مشکن انی عرشه که تاحاصل اولهٔ اغراض
اکر صور رایسك شاها که ایچون کبر وایتدی اول	چون ایتمادی ایدی عیسی یره کوکدن اولوب ریاض
مع هذا بوافضلدی پراشور دی طوره عرشده	جواب شافی بودرکیم حق اندن ایتمدی اعراض
انکچون بوندہ کوندردی کاوله عالمله رحمت	چون انکچون پرادلدی جواهر جملهٔ اعراض

(افاضه) چوق ایلمك ودوکمك یقال افاض الماء علی نفسه افرغه بورادہ مراد بو اسرارك بطریق الخطاب والالهام فخر عالم صلی الله علیه وسلم قلب شریفنه ورود یدر (فیاض) الله تعالیدر که مبالغه ایله فیض وانعام واحسان ایدیجیدر یقال رجل فیاض ای وهاب جواد ونهر فیاض ای کثیر الماء وفرس فیاض ای کثیر الجری (که طوردیدی ندا ابتدی صلوة ایدردیدی فیاض) یعنی فخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرتلری عالم ترکیب وتدبیردن مفارقت ایتدکده انیس ومجانس قالیوب بدن بشری جهتندن وحشت کلدکده ابتدای حالنده نبی مصاحب وهواداری اولان صدیق حضرتلری لسانندن دفع وحشت ایچون ندا کلدیکه (یامحمد قف ان ربك یصلی) بوندن مراد الله تعالی حضرت موسی علیه السلامه کلام ایتمك مراد ایلدکده اومقامك هیبتی دفع ایچون مقدما انیسی اولان عصادن سؤال ایدوب (ومانلك بیمینك یاموسی) بیوردیغی کبی فخر عالم صلی الله علیه وسلم بنی وحشتی صدیق لغتنه بکزر لغت ایله ازاله ایلدی بوخسه حقیقت اوزره ندای صدیق دکل ایدی اوراده فخر عالم صلی الله علیه وسلم بیوردیکه (ان ربی لغنی عن ان یصلی) فقال تعالی انا الغنی عن ان اصلی لاحد وانما اقول سبحانی سبقت رحمتی غضبی) (ایشتدم بن قلم صوتن) سمع فی المنتوی صریر الاقلام وفی روایة صریف الاقلام ای صوت حرکتها حال الکتابة ای ماتکتبه الملائکة من الاقضیة کذا فی انسان العیون والظاهر مافی المحمدیة لان ماوقع فی مقام العندیة کله بلاواسطة (هوالله الذی یدی) قال الله تعالی اقرأ یامحمد (هوالذی یصلی علیکم وملائکته لیخرجکم من الظلمات الی النور وکان بالمؤمنین رحیما) فصلاتی رحمة لك ولامتك وصلاة الملائکة دعاء لکم وانما قال لیخرج لا لیخرجا لان الله هوالهادی من الضلالة الی الایمان بل هوالذی یخرجکم من ظلمات البشریة وصفاتها الی نور الروحانیة وصفاتها ومن ظلمات الخلقیة الروحانیة الی نور الربوبیة بجذبات تجلی ذاته وصفاته (وکان بالمؤمنین) فی الازل قبل ایجاد الملائکة (رحیما) بان یرحم علیهم باخراجهم من ظلمات الوجود المجازی الی نور الوجود الحقیقی دون غیرهم من الملائکة المقربین یعنی مؤمنین تخصیص بالذکر اولندیغنه وجه بودر که رحمت مذکوره انلره مخصوص در ملائکهٔ مقربین بورتبه یه ترقی ایتمشلردر (کما قال المولی الجامی) ملائك راجه سود ازحسن طاعت ✪ چو فیض عشق برآدم را فرورنخت (بعد ذا) صاحب محمدیه نك کلامنده اولان لفظهٔ جلاله هونك مرجعی بیان وبرای تنظم ادخال در بوخسه آیت هوالذی در (ازظلمات امراض) باطن مرضلرینك ظلمتندن تنکیم آیه مذکوره نك تفسیرونه بلنده اشارت اولندی (لمحرره) حکمت بوعلی شفاو یرمز ✪ مرض باطنه انسانك ✪ شویله دل خسته فالورزار وزبون ✪ ایچمین شربتی لقمانك (فرش) ارضدر مفروش معناسنه قال الله تعالی (الذی جعل لکم الارض فراشا) یعنی بساطی بازکسترده جهت آرام دروحرکت برو (غراض) غرضنك جمعیدر والغرض هوالذی یتصور قبل الشروع فی ایجاد المعلوم بورادہ اغراض ایله مراد حکم ومصالحدر زیرا بعض علما قائلدرکه فعل حق معلل بالغرض دکلدر فان من فعل فعلا لغرض فهو ناقص فی ذاته مستکمل بذلك الغرض تعالی الله عن ذلك ولکن حکم ومصالح ایله مقارن واکثر الفقهاء قالوا بصحة التعلیل لمنفعة عائدة الی عباده والظاهر ان استکماله تعالی بالغیر انما یمتنع فی الکمال الذاتی لا الاسمائی فان ظهور آثار الاسماء ممتنع بدون المظاهر الکونیة وعلیه کبار القوم (شاها) ای اولو (ریاض) مبالغه ایله ریاضت ایدیجی یعنی اکل وشرب ترك ایدیجی زیرا سموات اهلی وانلره ملحق اولنلر اسم صمد مظهری اولوب اکل وشربه محتاج اولمز لرجنده اولان اکل وشرب دنیاده نی کبی دکلدر بلکه تلذذ وتنعم قبیلندندر (لمحرره) بنده صحت اولنجه علاجی نیلرز ✪ کوکلده اولسه غنا احتیاجی نیلرز ✪ غذاسی اسم صمد اولسه شو سفلینك ✪ قومزز علوی یه هرکزاوآجی نیلرز (جواب شافی) تردد واشتباه مرضنه شفاو یرمجی جواب (جواهر) جوهرك جمعیدروهو شیء قائم بذاته سواء کان مرکبا کالحیوانات اومجردا کالنفوس السماویة وغیرها (اعراض) همزنك فتحیله عرضك جمعیدر فتحتین ایله وهوشیء موجود بغیره کالالوان الحاصل فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم شب معراجده بوقدر التفاتد نصکره زمینه نزولی حق تعالی اندن بوزدوندر مکدن دکل ابدی بلکه مراتب ارتقاده خلقی ارشاد ایچون

ایدی تا که جمله یه حالا وحالنجه رحمت اوله مثلا پادشاه برندیمنه مهر وزارت وخلافت و یروب مجلسندن دورایتمیی اکا اهانت دکلدر بلکه زیاده محبتدرز یرا انك صدر وزارت نشین اولوب حسن تدبیر وسیاستی نظام عالمه سبب و پادشاهك ممدوحینه باعثدر مع هذا هرنه وقت دیلسه ینه پادشاه مجلسنه داخل اولور وانکله صحبت قیلور تکیم غنی اولان کیسنه هرنه زمان آج اولسه مراد ایتدیکی اطعمهٔ نفیسه دن تناول ایدوب قطع اشتها ودفع آرزو ایدر پس الله عظیم الشانك اسمامی اراسنده اولان انتظام کلی فخر عالم صلی الله علیه وسلمك نزول وورثهٔ کمك ظهور یله درعدل وفضل اسملری بونکله ظاهر اولور و بونلرهرنه وقت دیلسه لر حقه عروج ایدرلر سائرلر باب بدایت وتوسط کبی خلوت ور یاضته محتاج اولمزلر زیرا اسبابی تقدیم وهرکاری تمیم ایتمشلردر و بلکه انلر اول حضوره دائمه درکه ابدی حجاب کلمز ودیده لری حقدن غیری کورمز ودیارلری اندن غیری سو یلمز (لمحرره) ظاهر و باطنی کرکز ماسوا ۞ پرده کوکده عاشقك مقصودی هو ۞ اول وآخر کرکز یو هوا ۞ پرده کوکده عاشقك مقصودی هو ۞ کثرت ایچره وحدتی بولان کشی ۞ ذکر وفکرایلرجهاندهرایشی ۞ ماسوی بردوش کیدرقودوشی ۞ پرده کوکده عاشقك مقصودی هو ۞ هوایچوندر پرده کوکده اشبو سیر ۞ هوایچوندرکشت مسجد کشت دیر ۞ بارله بردرجهان یوق اینده غیر ۞ پرده کوکده عاشقك مقصودی هو ۞ فخر عالم کلدی دعوت ایلدی ۞ خلق ایچنده بونجه حق سوزسو یلدی ۞ عرشده اول دریاده یونس تیلدی ۞ پرده کوکده عاشقك مقصودی هو ۞ عالمه رحمت کلوبدر مصطفی ۞ تاکه قوللر بوله لر وصل خدا ۞ غیری برمقصود وارمی حقیا ۞ پرده کوکده عاشقك مقصودی هو ۞

﴿ قافیة الطاء ﴾

روایتدر رسول الله دیدی چون ایتدم استنباط — دیدم قبله بنی یارب دخی عالملری اقساط
بیلور سنکیم مسافرلر سفرلردن کیرو دونسه — کلورلر ارمغانیله توله پس امته اوساط
دیدی صفلایم انلری نیچه کیم اوله لر دیری — فیچانکیم ویرملر جانی بشارتله ایدم اقساط
فیچانکیم کیره لر قبره بولارك اوله سینی کبك — فیچانکیم طوره لر کیروایریشه رحتم امساط
بوسوزلر ارمغان اولسون بولردن ایتیم اسقاط — که جبرائیل ومیکائیل دیدیلر تیلدك ایساط
دیدیم کیم آلتی نسنه ایله ایریشم بونلره نشاط — سورسز چونکه جومردی و یرسه دخی برقیراط
بن اولیم محبتده که سزه چوقدر احسانم — یازلر قطره دریادن اکر عالم اوله خطاط
ایکجی یو که قور قرسز چوکلر یلر اهلندن — بن اولیم که قور قاسز که قادرون بنم فسطاط

(استنباط) استخراج ایتمك وقدسبق تفصیله یقال استنبط الفقیه استخرج الفقه الباطن بفهمه واجتهاده وکل ماظهر بعدخفاء فقدانبط واستنبط مجهولین کافی القاموس بورادهمراد شب معراجده حقدن فوائد کثیره اخذ ایدوب یر یوزینه ایتمك استدیکیدر (اقساط) نومید ایتمك یعنی بن وجمله عالم خاتمی محروم وناامید ایتمه (اوساط) وسطك جمیدر فتحتین ایله قال الله تعالی (وکذلك جعلناکم امة وسطا) ای عدولا اخیارا وفلان وسیط فی قومه اذاکان اوسطهم نسبا وارفعهم محلا بورادهمراد ارمغانه صالح نسنه لردرکه هرشیئك کزیده سی وقیمتلوسیدر (اقساط) عدل ایتمك یعنی سنك امتك حیاتده اولدقلرنجه ظاهر و باطن حفظمی انلره سایبان ایلیم وبوفاتلری حالنده (لهم البشری فی الحیوة الدنیا وفی الآخرة) وقفنجه مژدهیه متعلق کلمات سو یلیم (بعدذا) اقساط وعد لله حقیقتده مراد اهل خیره خیرله واهل شره شرله معامله درولکن بورادهبشارت افظندن منفهم اولور که مقصود فضل طریقیله مسیئ اولنلردن عفو ایدوب عدل طریقیله خیرایله جزادر فافهم جدا (اسماط) نمطك جمیدر فتحتین ایله بورادهنوع معناسنه در یعنی قبردن مبعوث اولدقلرنده انلره انواع رحتم ایریشه (بعدذا) رحمتك انواع ومتعددا ولسی متعلقاتی اعتباریله درکافی قوله علیه السلام (اللهم اغسلنی بماء الثلج والبردوالمطر) ای بانواع مغفرتك المتعلقة بانواع الذنوب وذکر الغسل تشبیه والوجه المحو والازالة (فیچانکیم آچه لر کوزلر) یعنی قیامت کونی (اسقاط) دوشرمك (دیدی چون بورودم عرشدن) یعنی امر معراج تمام اولوب زمینه نزول طریقیله عرشدن یری یوریدکده (ایساط) کسرهمزه ایله اورتایه کتورمك وارمغان ویرمك بوایکی معنایله بورادهمطوظدر یعنی اصحاب وامته متعلق اورتاده نه کتور دیکز ونه هدیه وارمغانله کیدر سز کوسترك و بیلدرك (هدیه) عطیه معناسنه در جمعی هدایاکلور (نشاط) زیاده شن وشادمان (قیراط) بحق دنك دخی آلتی جکردك ایکی آرپه درمثال فی القاموس القیراط والقراط بختلف وزنه

بحسب البلاد فيكفه ربع سدس الدينار وبالعراق نصف عشرة انتهى وقال في الراموز القيراط طسوجان والطسوج حبتان والحبة سدس ثمن درهم وهو جزء من ثمانية واربعين جزأ من درهم (قسطاط) اتراكك قيلدن اولان اوى وبيوك چادر وقبو پرده سى وجماعت ومدينه يعنى بوخيمه صورتنده اولان كوكلك و پرده اولان شهر لك خالقى بنم و بوجمله بندر پس مخلوقدن قورقوب خالقدن خوف ايتمك كركدر

﴿ قافية الظاء ﴾

اوچنجى چونكيم ايدر سز رجايى كيمه دن الحاظ — بن اولى يم كيم ايده سز كه محروم ايتزم الحاظ
بودردد نجيسى چونكيم ايدر سز خلقدن استحيا — بن اولى يم كيم ايده سز جفايه وافيم حفاظ
بشنجيسى بودر چونكيم ايدر سز كيمه به خدمت — بن اولى يم كيم ايده سز كه بن ون احفظ الحفاظ
بودر التنجيسى چونكيم ايدر سز كيمه به تصديق — بن اولى يم كيم ايده سز كه صادق ون قيلن احفاظ
كه زيرا وعده ايدن بن سزه ارزانى دنيا ده — دخى جنت و برن سزه ثوابه ايدن استيقاظ
پس ايندى احمد مختار بو زمره ارمغانيله — كلوبن ديدى اصحابه ايده لم يزده استحفاظ
تمام ايتدك بو موضعده تمام اسرار معراجى — ولى وار در دخى سوزلر كه ايدر لر آندن استيقاظ
بو سوزلر كيم بيان ايتدك قونقل صحيح ايدى — ولى بعضيسى جسمانى ايدى كيم سو يلنور الفاظ
دخى بعضيسى روحانى ايدى كيم اولدى وحى ايله — كيم آنى نقل قيلدىلر مشايخ عالم ووعاظ
محمد صادق الوعد الامين در كيم خبر ويردى — خدايا بيزى غفلتدن اسركه ايلكل ايقاظ

(الحاظ) ملاحظه ايتمك يعنى حقدن غيره التفات ايدوب رجا نظر يله اكا نظر ايدرسز (الحاظ) لحظه لك جمعيدر ساعت خفيفه معناسنه يعنى هر لحظه وهر ساعت طالب اولنلرى ورجا ايدنلرى فيض وجوددن محروم وممنوع ايتم (جفايه وافيم حفاظ) يعنى سزلك جفاكزه وفايله مقابله ايدوب حفظ وصيانت اوزره اولورم پس اولى بودر كه بندن حيا وحجاب ايده سز (احفظ الحفاظ) حافظلرك زياده حافظى (احفاظ) صيانت ورعايت وحراست وبالفارسية بچشم اوردن كافى تهذيب المصادر بوراده معناى لازميسى مراد در كه وفادر قال الله تعالى (ومن اصدق من الله قيلا) وقال (ومن اوفى بعهده من الله) امام غزالى قدس سره منهاجده كتورر كه بر يهودى و يا نصرانى بر مسلمانه وعد ايدوب يوكون نقفه غمنده اولمه بن سكا زادكى بنشديررم ديه اينانور واكا طيانور وامارب العالمين كه آنى خلق ايدوب رزقنه ضامن اولمشدر آنك وعدنه اينانمز وشبهه يه دوشر پس مخلوقه خصوصا كافره اعتماد ايدوب خالق ورازقه ووعدنه شك اوزره اولان مسلمانك حالى نه اولور ونيجه مسلمان اولور (لمحرره) روزوشب كافرى كور خلاقه ۞ الجواب دير الكده درهر شى ۞ سن مسلمان ايكن طيانورسن ۞ كافره هى بازق سكاهى هى (استيقاظ) او يانمقدر بوراده ظاهر اولان ايقاظ وتنبيه معناسنه اولمقدر (استحفاظ) نكه داشتن بوراده حفظ معناسنه در لكن استفعاله ده مبالغه وار در (استيعاظ) وعظ ديلك يقال وعظه يعظه وعظا وعظة وموعظة ذكره مايلين قلبه من الثواب والعقاب فاتعظ كما في القاموس (مشايخ عالم ووعاظ) مشايخ شيخك جمعيدر شيخ لغتده الايدن ويا الى يرياشتدن عمرك آخرنه دك ويا سكسانه دك اعتبار اولنور اصطلاحده خواجه يعنى اولوكشى معناسنه در (وعاظ) واوك جمعيله واعظك جمعيدر وقدسبق معناه آنفا (بعدذا) بواوچ كلمه لك مجموعندن مراد اهل علم اولدر در ولكن بعض اوصاف زائده ايله برى برلرندن ممتاز اولمغله عطفله ايراد اولندى يعنى مشايخ علماكر وهندن عرفان اهلى اولوب خصوص اوزره خلق ارشاد ايدنلردر وواعظلر ظواهره كوره عموم اوزره داعيلردر والاعالم اولميان شيخ اولمز مكر زمانه مزمشايخى اوله انكچون علامه شيراز يدن مشايخ قرأنده مذكور ميدر ديو سؤال ايتمشلر جواب و پرمشكه مذكوردر (قل هل يستوى الذين يعلمون والذين لا يعلمون) آيتنده لا يعلمون ايله مراد انلردر ديو اطيفه ايتمش (لمحرره) وار يورى شيخم ديو لاف اورمه حقدن قيل حيا ۞ ظاهر و باطن يو دعوايه ايكى شاهد كرك ۞ شيخ اودر كيم شهير عرفانه پرواز ايده ۞ اول دكل كيم اوچوره صوفيلر آنى اوكرك (ايقاظ) او يانديرمق بوندن غفلتى تومه وغافلى ناگهه تنبيه واردر ناتم محسوساتدن بى شعور اولوب محجوب البصر اولديغى كبى غافل دخى معانيدن بى ادراك اولوب مستور البصيره در (لمحرره) كيجه كوندز يزى حق او يارر كن ۞ ندر يزده اولان غفلت او يخوسى ۞ اوسترده ناظر اولوب طورر كن ۞ ندر يزده اولان غفلت او يخوسى ۞ قولاغمز طوتمز واعظ سوزيني ۞ ايا غمز كوتمز مرشد ايزيني ۞ كوزيمز كوزتمز حقك بوزيني ۞ ندر يزده اولان غفلت او يخوسى ۞ ندا كلور يزه حقدن دمادم ۞ كيمسه ديمز بو اسرارى كوش ايدم ۞ آچمادى كوكل كوزيمز بردم ۞ ندر يزده اولان غفلت او يخوسى ۞ حبيبى الندن كوندردى خدا ۞ بونجه

ارمغان سکا ای کدا ۞ کوزك آچوب باقز مبسن ایدا ۞ ندر یزده اولان غفلت او یخوسی ۞ کیجه لرده معراج استین کشی ۞ سیلردیده زدن اوخواب خوشی ۞ طوغمش ایکن حق حقك کونشی ۞ ندر یزده اولان غفلت او یخوسی ۞

﴿ قافیة العین ﴾

الا ای سرور مخدوم کل امدی ایله استطلاع | چون ایتدی سید عالم کونش کبی یزه اطلاع
که اثبات ایتدی معراجن قواصحاب ایدوب تصدیق | پس اولدیلر اکا منقاد نه کیم یوردیسه اوضاع
قیلوردی دینه دعوت ایدردی معجزات اظهار | طلب قیلوردی الهدن ایدردی حق دخی ابداع
یراولو معجزات آنده کیرو اظهار ایدوبدر کیم | کیم آنی کورمدی کو زاز دخی ایشتمدی اسماع
کلوبدر نقل کشافده ر وایتدر انسدن کیم | دیدیلر مکه نك قومی در یلوبو بر یره اجماع
که کرسن حق رسولیسك کل ایکی پاره قیل آیی | اکرشق ایلسك آنی اوله و زیز سکا اتباع

﴿ جبل حرا ﴾

حرا طاغینه واردی پس مناجات ایتدی الهه | همساندم جبرائیل کلدی بشارت ایلدی اسراع

﴿ جبل ابی قبیس ﴾

پس آندن مکه طاغینه چیقوبن یتسو وفتنده | اشارت ایلدی آیه ایکی پاره ایدوب ایقاع
ایکی پاره اولوب پس آی حرانك ایتدی اوستینه | یری بر یانته کندی بری بر یانته المماع
بتون اولوب کبرو در حال چیقوب کتدی مقامینه | چوکوردی مکه نك قومی بکلی اولدیلر اشیاع

(الا ای سرور مخدوم) سرور یا شیوخ اولان کیمسه یی مخدومیت ایله وصف ایتدی زیرا خلق اوسنده رئیس اولان کشیلره خدمت وتعظیم ایده کلمشلردر بوخطاب و یونك امثالی تفأول طریقیله در زیرا مبتدی ومحبوب اولنلره کوره در (استطلاع) خبرصورمق و برنسنه یه مطلع اولمق دیمکدر (اطلاع) یقال طلع الکوکب والشمس واطلع ظهر

وطلع فلان على القوم ظهر لهم حتى رأوه (اوضاع) احكام معناسنه كافى الحديث الصلوة خير موضوع (معجزات) معجزه تك جمعيدر وهو فعل ناقض للعادة ظاهر على يدى مدعى النبوة مع التحدى فى زمن التكليف وظهور تعذر المعارضة على المتحدين وسيجئ تفصيلها (ابداع) بديع وعجيب وجهله خلق ايتمك (اسماع) سمعك جمعيدر بوراده مراد قولا قدر ايشتمى دكل (كشاف) محمود زمخشر ينك تفسير يدر واز مخشر كسفرجل قريه بخوارزم ولد فيها العلامة يوم الاربعاء بعد العصر فى السابع والعشرين من رجب سنة سبع وستين واربعمائة وجاور مكة وصنف فيها الكشاف فى مقدار مدة خلافة ابى بكر الصديق رضى الله عنه وهى سنتان واربعة اشهر الاعشر ليال ولذلك لقب بجار الله ومات ليلة عرفة سنة ثمان وثلاثين وخمسمائة بجرجانية خوارزم ومن لطائف الهى الاسكوبى ۞ اهل عزز مانه ده اولسيدى بى درم ۞ نادانه كور ينورانك اوضاعى ناپسند ۞ ارباب جاه انى جفا ايله آقصه در ۞ علامهٔ زمانه ده اولسيدى دردمند (محرره) سو يلتورسن دهان عالمده ۞ تا محشر زمخشرى فاضل ۞ كرياغك بوغبسه تفصيلى ۞ جمله فنلرده الك واركامل (انس) ابو حمزة انس بن مالك بن نضر الانصارى الخزرجى خدم النبى صلى الله عليه وسلم عشر سنين وانتقل الى البصرة فى خلافة عمر رضى الله عنه وهو آخر من مات بالبصرة من الصحابة رضى الله عنهم سنة احدى وتسعين وله مائة وثلاث سنين يقال ولد له مائة ولد وهو احد الستة المشهورين برواية الحديث (اجماع) يقال اجمع القوم على كذا اى عزموا عليه واتفقوا (شق) يارمق (تجلى پرزر بنى) قرطبم اولدى صان ايكى شق ۞ يكا مخلص تجلى ايلدى حق (اتباع) همزه نك فتحيله تابعك جمعيدر بونلردن مراد عظماء مكه در وليد بن مغيره وابو جهل ابن هشام وعاص بن وائل وعاص بن هشام واسود بن عبد يغوث واسود بن مطلب وزمعة بن الاسود ونضر بن حارث كبى قالوا ان كنت صادقا فشق لنا القمر فرقتين نصفا على ابى قبيس ونصفا على قعيقعان او نصفا على الصفا ونصفا على المروة وقيل يكون نصفه بالمشرق ونصفه الاخر بالمغرب او فرقة فوق الجبل وفرقة دونه وكانت ليلة اربع عشرة اى ليلة البدر (بشارت ايلدى اسراع) يعنى مرعنله مژده ايلدى (اشارت ايلدى آيه) يعنى انكشت شهادت ايله (ايقاع) واقع قيلق (برى بر يانه كتدى برى بر يانه الماع) الماء ك ايكى معنا يه تحملى واردر اولكيسى بوكه همزه صيرورت ايجون اوله فعنى لمع صار لامعا مضيئا يعنى ماهك هرشق حراطاغنك برطرفنه تزول ايدوب روشنا لق و يردى ايكنجيسى الماع لغتده فرسك وحمارك سرعتى قراروب حملى ظاهر اولمقدر پس سياهى سرپستان حمله نشان اولديغى كبى قرك شقينى دخى حراتك طرفينده علامت اولدى وكوه حرا ميان ده حلقهٔ قرده كور ينوب ظهور بولدى ۞ شق كشته ماه چارده براوج سبز چرخ ۞ چون خامهٔ دبير زتيغ بنان او (بنون اولدى كيرو درحال چيقوب كتدى مقامينه) يعنى مقصود حاصل اولدقدن صكره فخر عالم صلى الله عليه وسلم اشارت ايلبوب هر دونيمه برى بر يانه پيوسته اولديلر و بعضيلر ديمشلر كه قمر نصفين اولوب برنصفى مشرقه و برنصفى دخى مغربه كيدوب غائب اولدى و برساعت قدر كيجه پرظلمت اولوب بعده برى مشرقدن و برى مغربدن طلوع ايدوب وسط سمادده ملتقى اولديلر (اشياع) شيعه نك جمعيدر كسرله اتباع وانصار معناسنه يعنى بو معجزه نك ظهورنده اهل مكه دن چوق كيمسه كر توحيده كيردياروداثرهٔ ايمانه اولوردياروهاله قمر كبى فخر عالم صلى الله عليه وسلم تبعيت كوسترديلر ونيجه لر كفراوزرينه مصر اولوب يغوله خمده قالديلر وظلمت شركدن قورتلمديلر (محرره) كورمزمى اولان كشى ماهى ۞ قنده قالديكه كوره الهى ۞ نه بيلور حسن يوسفى اعمى ۞ نه بيلور قوالق ايتمين شاهى ۞

﴿ قافية العين ﴾

ديديلر كلدى شامك قومى ايروب اوزادوب آياغ
كيم آديدى حبيب الك اكا اولدى بوحال اسباغ

مع القصه چوكوردياكيم قرا اولدى ايكى پاره
كلوب ايمان كتوردى پس ايجى طاشى اولدى صاغ

چوكوردياركيم محمد كيم رسول الله ايمش بى شك
كه شرعن طوغرو الاهك ايدرمش عالمه ابلاغ

خبر ايرشدى اطرافه كلوب ايمان كتوردياركه
اثر ايرشدى افاقه قورلدى مكده اوتاغ

ابوجهل ليك كوزلرى قاناكيم معجزات اوله
پس انك كوكسنه هر بار ايوردى ضربهٔ دماغ

طاشدى مكه قوميله مدينه يه بنى بازدى
بو احوالى بيان ايتدى ايشتكيم تبلدى اول زاغ

مدينه ده قوا حبار چو بيلديلر ندر اخبار
كلوب بر پرده جمع اولدى صناسن حلقهٔ اقراغ

ديديلر اوج سؤال ايدك اكر بيلسه ايكيسنى
بر بنى بيلسه بيلك رسولدر دعوته بلاغ

بر صورك ندر يوروح برى اصحاب كهف كيمدر
بر يمنى كيدر اسكندر كه كزدى شهر وصحرا طاغ

كه تورات ايجره بزكوردك كه كيمسه روحى بيلز هيچ
بيلورم ديرايسه كراول يلاندر پس اولك ايراغ

(اسباغ) ایصال وابلاغ یعنی فر یشدن به ضیاء دیدیلر دیدیلر کیم اکر محمد سزه نسبته فره سحر ایتدیسه جمله اهل ارضه سحر ایده مز سؤال ایدك بو کیجه بولدن کلان مسافر له که انلرك دخی بو وقعه دن خبرلری وار میدر و یوخ کورینن وجهله انلره دخی انشقاق قمر کورینمش میدر پس اووقتده شام طرفندن وارد اولان حبیب بن مالکه وسائر اهل آفاقه صوردیلر جمله سی واقع اولان مشاهده دن خبر و یردیلر و بو وقعه حبیب بن مالك سعادت ایمانله مستعد اولمسنه باعث وبهانه اولدی (لمحرره) یوغیدی کوزلرنده پرده ٔ ریب ۞ کورینه دوشدی اکا عالم غیب (بی شك) الشك عدم رجحان احد الامرین علی الآخر (ابلاغ) یتشدرمك یعنی اکر فخر عالم صلی الله علیه وسلم دعواسنده صادق اولسه بو معجزه شواهد نبوت ظاهر ودلائل رسالت باهر اولدیغی (افاق) افقك جمعیدر وهی الدائرة التی تفصل بین مایری من الفلك و بین مالا یری بورادہ مراد مکه مکرمه دن طشره اطرافده اولان کوی و کنده لر ونشان ایرشدی دیمکدر (لمحرره) یارسول الله و یرلدی چون سکا مهر بلاغ ۞ دشمن دینك اولدی عاقبت بغر یندا غ ۞ سن اوسلطان فلك درکاه سنکیم اوستو که ۞ سایبان اولوب فورلدی عرش اعظمدن اوتاغ ۞ براشارتله چوقیلدك حلقه ٔ ماهی دونیم ۞ دل شکست اولان درست وخسته زهب اولدی صاغ ۞ برنظرله طاغلر بولدی علو ورفعتی ۞ برخبرله غنچه ٔ دهن آچلدی جمله باغ ۞ دور اولنلر عشقك ایله بولدیلر قر بت سکا ۞ نیچه لر قر بکده ایکن اولدیلر رستدن ایراغ ۞ یاحبیب الله بولدن جوهر عشقك سنك ۞ ایکی عالم دولتندن حق یه کلدی فراغ (ضربه ٔ دماغ) دماغه بالغ اولیجی ضرب دیمکدر بورادہ مبالغه ایله غمدن کنایه در ضربه ٔ دماغك اصلی ضربه ٔ دامغه در وهی شجة تبلغ الدماغ وهی اخرة الشجاج وهی عشرة مرتبة ۞ فاشرة خارصة باضعة دامیة متلاحمة سمحاق موضحة هاشمة منقلة آمة دامغة کافی القاموس (زاغ) فارغه وقوزغون (احبار) حاء مهمله ایله حبرك جمعیدر کسرله وفتحله عالم وفاضل ودانشمند آدمه دیرلر بورادہ مراد مدینه ده اولان یهود علماسیدر ومنه کعب الاحبار التابعی (اخبار) خاء معجمه ایله خبرك جمعیدر سوز معناسنه (حلقه ٔ افراغ) دوکلش حلقه یوکلامده دائره ٔ انسانی حلقه یه تشبیه واردر ولکن حلقه لامك سکونیله انسان دائره سنده وفتحه سیله غیر یسنده مستعملدر مثلا پرقاج کیمسه بر یره کلوب حلقه اولسه لر سکونله حلقه دیرلر (رسولدر دعوته بلاغ) یعنی خلقی حقه دعوته کوندرلمشدر وحقك احکامنی خلقه تبلیغ ایدیجیدر (کهف) الکهف کالبیت المنقور فی الجبل والجمع کهوف او کالغار فی الجبل الا انه واسع فاذا صغر فغار کما فی القاموس

﴿ قافیة الغاء ﴾

ابوجهله خبر و یردی بوحالی کلدی چون وصاف
کلوب اولده سؤال ایتدی نکیم ایشتدیسه اوصاف

ایشتدی چون رسول الله دیدی یارن خبر و یرم
دیمدی بیلدیرم انی اکر کشف ایلسه کشاف

کسلدی بوسببدن وحی اکا اوچ کون ایرشمادی
دیدیلر فرق کون اون بش کون ایرشمادی اکا الطاف

چوکوردی کلمدی جبریل بغایت اولدی غمناك اول
دیدیلر ربی خشم ایتدی پس ایرلی ایلزا اعطاف

پس اندن کلدی جبرائیل دیدیکیم نیچه کیچ کلدك
دیدی ترك ایتدك استثنا انکچون ایتدم ایلاف

کتوردی وحی ربانی که الا ان یشاء الله
دیمایجسه ایدم دیمسه ایشی یارن بودر انصاف

کتوردی انده وحی الله که امر مدثردر یل روح
کیم آنی کیمسه نه بیلزا کر مرسل وکر عراف

کتوردی سوره ٔ کهفده دیدی اصحاب کهف کیمدر
دخی بیلدردی ذوالقرنین که کزدی شرق وغرب اطراف

خبر و یردی ایشتدیلر کمروحی کیمسه بیلزمش
ولی الله بیلور انجق کیم اولدر خالق الاصناف

چون ایتدی علنی اظهار یلوب ایمان کتور دیلر
کیرو بر معجزه ایتدی سوندیلر خواشراف

(وصاف) وصف ایدیجی ونشان و بریجی مراد نضر بن حارث وعقبة بن ابی معیط در که کفار انلری مدینه یهودینه فخر عالم صلی الله علیه وسلمی تفتیش ایچون کوندرمشلردی وتوراتده انك اسمی وار میدر دیو استعلام ایتمشلردی (کشف) الکشف رفع الحجاب عن البین ای بین المدرك والمدرك (قال علیه السلام اخبرکم غدا ولم یستثن ای لم یقل ان شاء الله تعالی وانصرفوا (غمناك) قال الطوسی قد یلحق آخر الاسم النون والالف والکاف کذلك یفید معنی الوصفیة کدردناك وغمناك یقال زید دردناکست وغمناك یعنی متصف بادرد وغم قال ابن الکمال تلك لسان فارسیده اختلاط دن عبارتدر که اشراب طریقیله اوله غمناك کبی معناسی ایچنه باش سکمش نسنه در کمال تکیفدن ده ناکله تعبیر ایدرلر مثلا غمناك پرشناك دیرلر انتهی الحاصل تلك لی معناسن افاده ایدر پس غمناك غملی ودردناك دردلی دیمکدر (دیدیلر ربی خشم ایتدی) خشم غضبدر کسرخا یله مشهور در اما فتحله اصعب

قالوا ان محمدا قلامر به وتركه اى ابغضه وقالت امرأة من قريش ابضا عليه شيطانه وشق عليه صلى الله عليه وسلم ذلك منهم (اعطاق) عطفك جمعيدر قفله بوراده عطامعناسنده روقد سبق (ايلاق) انس والفت طوتمق (كتوردى وحى رباني كه الان يشاء الله) قال الله تعالى (ولا تقولن لشئ انى فاعل ذلك غدا الا ان يشاء الله واذكر ربك اذا نسيت) اى اذا اردت ان تقول سأفعل شيأ فيما يستقبل من الزمان قل ان شاء الله فان نسيت التعليق بذلك ثم تذكرت فات بها فان ذكرها بعد النسيان كذكرها بعد القول وظاهره وان طال الفصل وقال جمع مادام فى المجلس وروى ان محمد بن اسحاق صاحب المغازى كان يحسد اباحنيفة لما يرى من تفضيل المنصور ابى جعفر اباحنيفة على سائر العلماء فقال محمد بن اسحاق عند امير المؤمنين ابى جعفر المنصور لابى حنيفة ما تقول فى رجل حلف وسكت ثم قال ان شاء الله بعد ما فرغ من يمينه وسكت فقال ابو حنيفة لا يعمل الاستثناء لانه مقطوع وانما ينفعه اذا كان موصولا فقال محمد بن اسحاق كيف لا ينفعه وقد قال جدامير المؤمنين وهو عبد الله بن عباس انه يعمل الاستثناء وان كان بعد سنة لقوله تعالى (واذكر ربك اذا نسيت) فقال امير المؤمنين اهكذا قول جدى فقال نعم فقال المنصور على وجه الغضب لابى حنيفة انخالف جدى يا اباحنيفة فقال ابو حنيفة لقول ابن عباس تأويل يخرج به على الصحة ثم قال ابو حنيفة لامير المؤمنين ان هذا واصحابه لا يرونك اهلا للخلافة لانهم يبايعونك ثم يخرجون فيقولون ان شاء الله و يخرجون من مبايعتك ولا يكون فى عنقهم حنث فقال امير المؤمنين لاخوانه خذوا هذا يعنى محمد بن اسحاق فاخذوه وجعلوا رداءه فى عنقه وحبسوه كذا فى مناقب الامام رحمه الله تعالى (وفى المثنوى) ترك استثنا مر آدم قسوتيست ◘ نى همين كفتن كه عارض حالتيست ◘ اى بسا اورده استثنا يكفت ◘ جان او يا جان استثناست جفت ◘ يعنى لسانله ان شاء الله دينك برحالت عارضه در حضور دله مقارن اولمجق مفيد اولز (انصاف) عدل (كتوردى آنده وحى الله كه امر مدندر روح) قال الله تعالى (ويسئلونك عن الروح قل الروح من امر ربى) اى من علم ربى لا يعلمها الا هو وكان فى كتبهم ان الروح من امر الله اى مما استأثر الله بعلمه ولم يطلع عليه احدا من خلقه هذا ما عليه اهل التفسير ◘ معلوم اولكه الله تعالى اون سكز بيك عالم و بعض روايتده او چوز التمش بيك عالم خلق ايلدى و بو عالمك جمله سى ايكى عالمدن مندر جدر كه برى عالم خلق و برى عالم امر در كما قال الله تعالى (ألا له الخلق والامر تبارك الله رب العالمين) عالم خلق عالم عين و كون وحدوثدر روحانى اولسون جسمانى اولسون وسمى عالم الخلق خلقا لانه اوجده بالوسائط من شئ وعالم امر عالم علم واله ووجود روسمى عالم الامر امرا لانه لا من شئ بل بامر كن ◘ وروح انسانى مظهر ذات الهيه در كه حق تعالى آنى فيض اقدسيله اظهار ايتمشدر وابتدا قدرة الله اكا تعلق ايتمشدر كه اول حقيقت محمديه وعقل اولدر وبو روح حقيقتنده مبهم دكلدر زيرا بالذات حقه عارف اولان انسان كامل روحه دخى عارفدر پس (قل الروح من امر ربى) استبهام ايجون دكلدر بلكه روحى تعريف ايچوندر يعنى روح عالم امر و بقادندر عالم خلق وفنادن دكل ديمكدر سؤال اولنورسه كه بوندن ظاهر اولور كه منصب حبيب الله روحه جاهل اولمدن عالىدر پس بيه ودك سؤالنه جواب و پرميوب انتظار وحيه سبب ندر ◘ جواب بودر كه روح امر غامضدر اومقوله خرمشر بلر تعريفله انى فهم ايده مزلر پس رب العالمين بروجهله جواب كوندرديكه احيانكله آشناواعدا اندن يكانه اولديلر وهر كسه رتبه سنه كوره تسلى حاصل اولدى و بو روح اولدر كه آدمك وجودنه نفخ اولندى يعنى بالاحلول انده ظاهر اولدى واثرى اولان روح حيوانى ايله بيلندى هم معلوم وهم مجهول اولدى و بوندە اولان تفصيل قبله كلمز وكاسه دخى حيرت كتورر پرمقدارى بوقارودە تحرير اولندى (تحريره) امرك ايله الهى كلدى بو روح ◘ حاصل اولدى انكله بونجه فتوح ◘ پرده غيب پوش اولمش ايكن ◘ جيب انساندن آخر اينديسنوح ◘ اولدى پرصدر معلى اهلى ◘ درعرفانى بولدى كيم مفتوح ◘ سرام الكتابه واصل اولان ◘ اوقيوب ديلسون متون وشروح ◘ علم اودركه و پرردله صحت ◘ اول دكل كيم اولديرر مجروح ◘ قالدى احتياج مصباحه ◘ بولمجق نور آفتاب وضوح ◘ حقيا حقك اولسه امدادى ◘ مدداولور هر نفس چو عمر نوح (عراف) لغتده مبالغه ايله عارف ديمكدر اصطلاحده كاهندن پرقسمدر كه مسروق وضالهنك معرفتنى ادعا ايدر بوراده مراد روحى نه پيغمبر اولان ونه غيرى عالم وعارف بيلمز ديمكدر بو كلام ظاهر حال اوزرينه جريانله ناشيدر والافالامر ظاهر كما سبق (اصحاب كهف) يدى نفر كيسه در كه دقيانوس پادشاهك دار الملكى اولان افسوس شهرينك اطرافنده برمغاره ده اوچيوز طقوز يل خوابده قالديلر و آخرزمانده ظهور ايدوب مهديك وزراسى اولسه لر كدر آن عثمانك يدى قبه وزيرى بونلره اشارتله وضع اولنمشدر اصاميسى بونلردر يمليخا مكسلينيا مشلينيا مرنوش دبرنوش شاذنوش كفيشطيطيوش و بونلرك قصه سى اكثر علما قولى اوزرينه عيسى عليه السلام دنصكره واقع اولمشدر والتفصيل فى التفاسير قال النيسابورى عن ابن عباس رضى الله

عند ان اسماء اصحاب الكهف تصلح للطلب والهرب واطفاء الحريق تكتب فى خرقة وترمى بها فى وسط النار ولبكاء الطفل تكتب وتوضع تحت رأسه فى المهد وللحرث تكتب على القرطاس وترفع على خشب منصوب فى وسط الزرع وللضربان والحمى المثلثة والصداع والغثى والجاه والدخول على السلاطين تشد على الفخذ اليمنى وامسر الولادة تشد على فخذها اليسرى ولحفظ المال والركوب فى البحر والنجاة من القتل كذا فى حواشى سعد الفتى (لمحرره) كهف دلده باتوردل اربابى ٭ آچمز اغياره خدا اول بابى ٭ راحت استرسك اكر عالمده ٭ سيله كوردیده دلمن خوابى (ذوالقرنين) كان من ولد يونان بن يافث بن نوح عليه السلام اسكندر بونا اينك اقبيدر كه خضر عليه السلام آنك وزيرى ايدى فرآنده ذكر اولنان اسكندر ذوالقرنين بودر اسكندر رومى دكلدر اكثر علماء رومى اولغه حمل ايدوب خطا ايتمشلردر تفصيل وتحقيق انبياذكرنده مرور ايتدى قرن حيوان بوينوزنه وانسانك باشنده بوينوزينه ويربولك صاچه وكونشك ناحيه سنه ويوزيله اطلاق اولنور ودخى بيچه معناره كلور اسكندر مذكوره ذوالقرنين اطلاقنه وجه بودر كه باشك ايكى جانبنده لحمدن ايكى كوچك بوينوزلرى وارايديكه عمامه سى انلرى ستر ايدردى و ياخود ايكى يانده ايكى بولك صاچى وارايدى و ياخود قومنى الههٔ دعوت ايتدكده اسكندرك قرننه ضرب ايادبلر اسكندر وفات ايدوب يرنه حيات بولدى صكره قرن آخر يرنه ضرب ايلديلر بردفعه دخى وفات ايدوب يرنه حيات بولدى و ياخود انك زمانده ايكى قرن منقرض اولدى و ياخود فارس وروميه مالك اولدى و ياخود دنيانك شرقى وغربنى طواف ايتدى و ياخود تاجنك ايكى قرنى وارايدى و محتمل انه لقب بذلك لشجاعته كما قال الكبش الشجاع كانه ينطح اقرانه ومن بلاغة الزمخشرى ٭ وجد قرينا بينا صحه ٭ فظنه قرنا بنا طحه (لمحرره) شرق ارواح وغرب اجسامى ٭ سزايدن ديده ٭ حقيقت ايله ٭ تاج عزت كيوب چو اسكندر ٭ تخت دلده اوتوردى دولت ايله (خاتق الاصناف) اصناف صنعتك جميدر بوراده نوع مراد اولنور يعنى ذى روح وغيريدن هر بلوى خلق ايدن الله در (كبر و پرمجزه ايتدى ساوندبلر تواشراف) اشراف شريفك جميدر رتبهٔ عاليه صاحبى اولوكيسه معناسنه يعنى شق القمر مجزه سنى اولديغى كبى يومسؤل عنه اولان اوچ نسنه دخى مغيبات مقوله سندن اولغله آنلدن اخبار ايتمك مجزهٔ ديكر اولدى (لمحرره) منبع علم خداسن يامحمد مصطفى ٭ دمبدم فيض آشناسن يامحمد مصطفى ٭ سن نه روح اعظم اولدك حق بيلور انجق سنى ٭ اكمل بوعقل اوراسن يامحمد مصطفى ٭ هر كلامك معجزه هر كارك احساندر بزه ٭ جانب حقدن عطاسن يامحمد مصطفى ٭ زندهٔ جام صفاناز ندهٔ در كاهسن ٭ زبدهٔ اهل ولاسن يامحمد مصطفى ٭ حق سنك ذات وصفاتيله هب عرفانكده در ٭ حقه مرأت جلاسن يامحمد مصطفى ٭ تاج اسكندر سكا تخت سليمان نيلسون ٭ سن شه ملك فناسن يامحمد مصطفى ٭ شربت وصلكله درمان ايله حق خسته يه ٭ سن قبول ايله رجاسن يامحمد مصطفى (وله) طوغدى حسنك آفتابى دلره يامصطفى ٭ قبح بابا اولدى خداداد قولرياء مصطفى ٭ همتك تأثير در بونجه ترقى بخش ايدن ٭ سيرالى الله اهل شول كاملرياء مصطفى ٭ بلبل شيدا نجه عشقكله سرمست اولسون ٭ دوشدى رنك وجه پاكك كلرياء مصطفى ٭ قيلسيدى غلغل عشقك قلوب ايچره قرار ٭ دوشمزايدى نعت پاكك ديلرياء مصطفى ٭ مرقد پاكك زيارت قيلمغه يوق عاشقان ٭ دردعشقكله دوشو بدر بولرياء مصطفى ٭ حق بى چاره دريای غمكده غرق اولوب ٭ دوندى چشمندن اقان قان سيلرياء مصطفى ٭ اللهم اجعلنا من المحشورين تحت لوائه والمسرورين بلقائه بحرمة سر اصطفائه ٭

﴿ فصل فى هجرة النبى عليه الصلوة والسلام من مكة المشرفة الى المدينة المنورة ﴾ (قافية القاف)

دكلمه نه رسمه اول رسول باغلادى بيلنه نطاق
تادوزه اسلام ايلنى پس شرعله نه قصر وطاق

كوردیلر آنى چون قريش انصار اكا انصار اولور
مكر ينه فكر ايتدى آنك اون ايكى كيشى اتفاق

پس جمله دار الندوه ده جمع اولديلر اوتوردیلر
كلدى عز ازيل اول لعين كوردیكيم ايتمشلر وفاق

شيخ صورتنده كلدى اول الده طيانوب برعصا
ديدى ابو جهل اكاسن اوله بزمله التحاق

ديديكه نجد اهلندنم شيخم دهورى كور مشم
بونجه اموزى بيلشم بوقدر ايچمده هيچ نفاق

ايتدى بولر پس مشورت سويلدى عتبه اولا
ديديكه اولمك حقدر رقتلانه لم ايره فراق

چونكه محمدٔ فوت اوله شر ندن او له وزامين
ديديكه ابليس اق سكا فكر كده بوقدر هيچ رواق

زيرا اكر صبر ايده سزاول شرقى غربى هب طوتار
سزى ايدر صكره هلاك ايدر بوايشده طمطراق

ديديلر آنده جمله سى شيخ نجدى سويلدى صواب
پس شبه كلدى ايلر ويديكيم ايده لم يراق

حبس ايليه لم آنى بز تا كيم اوله آج و صو سز
كيمسه اكا هيچ و يرمسون سلق ومساق وانسياق

(نطاق) تونك كمربه كربيرونى يعنى قوشاقه جامه اوزرينه قوشاتورلر كشى ميانه شد نطاق ايتك جد واجتهاد دن كنايه در تكيم شوخصوصده قوشاقكى برك باغله ديرلر سعى واهتمام ايله ديمكدر تشبيه ساق دخى بو يله در زيرا كشى دامن درميان اولق مباشرت ايتديكى خصوصده اهتمامندر وكان عليه السلام اذا دخل العشر الاواخر من رمضان شد مئزره اى اخذ فى الجد على احسن الوجوه (شرعله نه قصر وطاق) قصر كوشك طاق كروچار طاق يعنى فخر عالم صلى الله عليه وسلم اسلام ايلنى دوزمسى شرعله در يوخسه كوشك وسراى وبونلرك امثالى ايله دكلدر زيرا بونلر حيات دنيايه متعلق اولان امور در پس اسلامك عمارتى اركان دين واحكام شرع مبين ايله در غير يله دكلدر بونده اشارت واردر كه پادشاهلره تقواى ظاهر و باطن كركدر بوخسه بالكز احتشامله صلاح عالم حاصل اولمز پس سلطان محمد رابعك بزم كونمزده اسلانبولده طوله باغجه نام موضعده بنا ايتديكى قصر مشيد وسراى عظيمك حقنده پادشاهمزك كفره وفجره كوزل ينه ما به الهيبة والاحتشاميد ر دينلر خطا ايتديلر زيرا خلاف شرع شريف امور ه تصدى ايتمده اختلال عالم واردر (قال بهلول لهرون الرشيد ياهارون رفعت الطين وضعت الدين) (كيمسه يه قالدى هركز بوجهان ۞ طاشى طاش اوزره قومز عاقل اولان (انصار) اولكى انصار له مراد مدينه منوره ده ايكى قبيله عظيمه در كه انلره اوس وخزرج ديرلر وانصار النبى عليه السلام غلبت عليهم الصفة كما فى القاموس ايكنجى انصار ناصرك جمعيدر ياردم ايديجى معناسنه يقال نصره اى اعانه يعنى كفار قريش كوردبلركه انصار طائفه سى فخر عالم صلى الله عليه وسلمه نصرت واعانت اوزره در معلوم اولهكه هجرتدن مقدم اوس وخزرج قبيله لرندن موسم حجده بعض كيمسه لر مكه مكرمه يه كلوب كفار قريشك شرندن احترازا كيجه ايچنده عقبه لرده فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم مبايعه ايدرلردى وانلره تبعيتله دخى اطراف مدينه ده اهل اسلام جوغالمغه باشلامشدى پس قريش فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلمك ظهورنى وانصارله قوتنى حس ايتدكلرنده بونلر بزم اوزره خروج ايدرلر ويركون مكه يى ايليزدن الورلردى يوخوفه دوشوب چاره ساز اولمغه باشلديلر ومكروحيله دامنه تشبث قيلديلر قال الله تعالى (واذ يمكر بك الذين كفروا ليثبتوك او يقتلوك او يخرجوك) قال ابن عسكر فى كتاب التكملة هم عتبة وشيبة ابناء ربيعة وابو سفيان بن حرب وطعيمة بن عدى وجبير بن مطعم والحارث بن عامر وابو البختري بن هشام وزمعة بن الاسود وحكيم بن حزام وابو جهل ابن هشام ونبيه ومنبه ابناء الحجاج وامية بن خلف اجتمعوا فى دار الندوة للتشاور فى امر رسول الله صلى الله عليه وسلم (دار ندوه) هى اول دار بنيت بمكة كانت منزل قصى بن كلاب وكانت قريش لاتقطع امرا من الامور الا فى هذه الدار وكانت جهة الحجر عند المقام الحنفى الان وقيل لها دار الندوة لاجتماع الندى وهى الجماعة فيها قال فى القاموس الندوة الجماعة وندا القوم ندوا اجتمعوا وحضروا الندى وهو مجلس القوم نهارا اوالمجلس مادامو ا مجتمعين فيه كالنادى والندوة والمنتدى (عزازيل) شيطانك قبل اللعن اولان اسميدر بعد اللعن شيطان وابليس و بونلرك امثالى تقبيحه دال اولان اسمايله تسميه اولندى (لمحرره) كناه آدمك اسم ورسمن بوزر ۞ چوابليس خلق ايچره ملعون كزر ۞ ولى بخلوب صورت وسيرتن ۞ بيجه زشت كندن چو يوسف سزر (وفاق) واوك كمربله مواقف ايتمك (شيخ) پيروقوجه و بعض محلده اولوكشى معناسنه استعمال اولنور (اتفاق) اولاشمق يعنى بومجلسده يزمحق اوله زيرا يزدن دكلسن و بورايه كارهاى خطيرتدبيرنه هركس دخول ايتمك قاعده قريشه وقانون اشراف دكلدر (لمحرره) بونده راى اهلى اولنلردركار ۞ چونكه راى اهلى دكلسين چيق طولان ۞ بونده هرشيطانه يول يوقدر صاقن ۞ بونده باش شيطان اولنلردر طولان (نجد) بلدمن بلاد العرب وقال فى القاموس النجد ماخالف الغور اى تهامة وتضم جيمه مذكرا علاه تهامة واليمن واسفله العراق والشام واوله من جهة الحجاز ذات عرق وتهامة بالكسر مكة شرفها الله تعالى وارض معروفة لابلدانتهى وانما قال لهم من اهل نجد لان قريشا قالوا لايدخل معكم فى المشاورة احد من اهل تهامة لان هواهم كان مع محمد صلى الله عليه وسلم (دهور) دهرك جمعيدر زمان طويل معناسنه يعنى سال خوردة يرامور ديده وكار آزموده يم هردراو مشاوره يه رأى وفكرم كبرر وهر نسنه يه عقل ايرر (لمحرره) كار غامض نه دكاووار ايسه ۞ بيجه عقل آچر پرده سنى ۞ سوندير ايچمده هيچ بوقدر ۞ زال دهرك يلورم خرده سنى (نفاق) بالكسر منافقلق يعنى ايكى يوزلولك قال فى القاموس النفاق ككتاب فعل المنافق والنافقاء والنفقة كهمزة احدى جحرة اليربوع يكثمها ويظهر غيرها فاذا اتى من قبل القاصعاء ضرب النافقاء برأسه فانتفق اى خرج من نافقائه اى ومنه سمى المنافق لكونه على وجهين ظاهره و باطنه الحاصل شيطان بوندبيروحيله ايله مجلس قريشه داخل ومرادنه واصل اولدى (لمحرره) كوردبلركيم سوزنده وارمعنى ۞ ديديلرمانع اولمزاكا ۞ الدى شيطانى شياطين الانس ۞ اولديلر مشوره ده اندمعا (مشورت) دانشمق ۞ مشورت ادراك وهشيارى دهد ۞ عقلها مرعقل رايارى دهد ۞

معلوم اوله که کفار قریشك مشوره‌سی سبب کونی ایدی انجون اول کونه یوم مکر وخدیعه دینلمشدر (عتبة) بن ربیعه اشراف قریشدندر بدر وقعه سنده عبیدة بن الحارث رضی الله عنه الدن شربت مرکی ایچمش ودار جزایه خذلانله کوچمشدر (اف) قال فی القاموس اف کلمة تکره و یخفف کطف (رواق) رانك فتحیله اصلده سوزلمش صافی نسنه یه دیرلر بوراده مراد وصفی اولان صفوت وخلوصدر یعنی سنك سوزلك قلبیشق سوزدر وفکرك پاك دکلدر وجائزدر که رواق روق معناسنه اوله یعنی سنك فکرك معجب دکلدر زیرا حسنی بوقدر والروق المعجب والاعجاب باشی والروقة بالفتح الجمال الرائق کما فی القاموس (طمطراق) عظمت وحشمت وجائزدر که بوراده بطریق الکنایه جنك وحرب مراد اولنه (صواب) خطانك ضدیدر (شیبه) سالف الذکر اولان عتبه نك پدر بدر وقعه سنده حضرت حمزه رضی الله تعالی عنه کرتك مضاربه ایله انك قلم وجودین حك ایتمشدر (ساق ومساق وانسیاق) ساق دیرایله طیق اراسیدر بالدر معناسنه بوراده حرکت مراد اولنور مساق سورمك یری بوراده یازکشت یعنی دونمك مراد اولنور کما فی قوله تعالی (الی ربك یومئذ المساق) انسیاق سورلك یعنی انی حبس ایدایله لم کیمسه اکا حرکته مجال وکلوب کتمه که احتمال و پرمیه الحاصل محبوس اولدیغی یردن طشره چقمیه وقیدو بندایچنده فوت اولنجه قاله

﴿ قافیة الکاف ﴾

دیدی خطادر بودخی ایتمك بو یوله انسلاك — زیرا کیم اندن اقربا ایتمزلر اصلا انفکاك
دیدی بوکز عاص بن وائل کیم انی برکیده لم — بردوه یه بادیه ده آج وصوسز اوله هلاك
دیدی خطادر بودخی زیرا عرب انی بیلور — دیلی فصیحدرسو یلراول ایتمز کسنه انی چالك
کلدی ابوجهل ایلرو دیدی قبائل جمع اولوب — برکیجه ایده لم هجوم بزآکا جمله اشتراك
تاکیم بیلمیه انی کیمدرر اولدرن کشی — صکره دیت استیه لر و پرهوز اولیه سفاك
ابلیس ایتدی اشبودرفکر صحیح رأی صواب — زیرا بورسمه اولمسه اولز جهان اندن فکاك
چون بولر ایتدی اتفاق جبرائیل ایتدی دیدیکیم — هرکیم سکا قصد ایلسه جانله اود باشنه خاك
حق سکا امر ایتدیکه قیل هجرت مدینه شهرنه — اسلامی ظاهر ایله وارایله کفردن آنی پاك
زیرا بو ایشلرده بنم سر بدیعم وار درر — هم ایر یسردر شرعتك تا زسمك فوق السماك
بو کیجه یاتمه مضجعه ایله دون ایچنسده سفر — کیجه پوردی زیرا آی ایدر کیجه ده انسلاك

(انسلاك) دخول وشروع (اقربا) رانك کسریله قریبك جمیدر اصدقا وصدیق کبی فتحیله غلطدر قال فی القاموس اقرباؤك واقاربك واقاربوك ای عشیرتك الاقربون یعنی خصملره اقربا واقارب دیرلر (انفکاك) آیرلق یعنی محمدك قریش ایچنده اقرباسی چوقدر قرابت غیرتیله اندن آیرلمزلر وحبسنه مانع اولورلر وامداددن خالی اولمزلر (عاصم بن وائل) عظماء قریشدن امیة بن عبد شمس بن عبد مناف اولادندندر کاتب الوحی اولان معاویه رضی الله عنه بوامیه‌نك سلسله سندندر ۞ لانه معاویة بن ابی سفیان بن حرب بن امیة وقولهم خلفاء بنی امیة وجامع بنی امیة فی الشام باعتبار الجد الاعلی (بعدذا) بومصراعده محمدیه‌نك ترکیبی بودر (دیدی بوکزعاص بن وائل کیم آنی برکیده‌لم) وبعض نسخده بویله دوشمشدر (دیدی بوکزعاص بن وائل کیم بزآنی برکیده‌لم) بوصورتده وزن ایچون وائل کلمه سنك همزه‌سی کسرله تلفظ اولنمز فافهم (بریه) بیابان که اسمزلك اولوب اوت وصوآزاوله بعض نسخده بادیه دوشمشدر ایکیسی برمعنایه در ۞ وسمیت الصحراء بادیة لانها بادیة ای ظاهرة فی المرآی ایس فیها تفاوت بانخفاض وارتفاع (عرب) انماسمی العرب عربا لحسن شأنها فی عبارتها وقیل غیرذلك وقد سبق تفصیله (دیلی فصیحدر سویلراول ایتمز کسنه آنی چالك) چالك اصلده برطاقدر بوراده جفاواذیت مراد اولنور یعنی محمد حسن الحدیث وفصیح اللسان وحلوالمنطقدر طشره چیقدقده قبائل عربی کندینه رام وسزلك محبار به کزه سعی واهتمام ایدر الحاصل انی بیابانه صالق ایش دکلدر زیرا اهل دل اولدیغی جهتدن لابد اکاراست کلن صاحب چیقروانی اورطه ده قومز چیقارر (قبائل) قبیله نك جمیدر براتادن منشعب اولان اولاده دیرلر (هجوم) یقال هجم علیه هجوما انتهی الیه بغتة اودخل بغیراذن وفلانا ادخله فیها کما فی القاموس بوراده معنای اول مرادر یعنی اکسزدن اوزرینه کیرمك یعنی برکیجه اشتراك اوزره جمله مزانك اوزرینه کیروب براوغوردن قتل ایده لم صکره دخی جمله قبائله متفرق اولوب اقربا سنه دیت و پرهاورواناردخی بوجمله قبائل ایله حربه قادر اولیلوب ناچار دینی قبول ایدرلر وغوغا کسلوب سترح اولورز (دیت) بدل نفس اولان ماله دیرلر (سفاك) فان ودمك ینال سفك الدم والدمع ای اهراقه (فکر) اعمال النظر فی الشیء (رأی) فکر وتدبیر وقیل الرأی ماادی الیه الفکر (فکاك) خلاص یقال فك الرهن والاسیر خاصه (هجرت)

بوردن یره انتقال ایلمك (مدینه) علم بالغلبة علی مدینة النبی صلی الله علیه وسلم کالنجم علی الثریا اذا اطلقت فهی المرادة وان اریدغیرها قیدت والنسبة الیها المدنی ولغیرها من المدن مدینی للفرق بینهما ۞ معلوم اولهکه فخر عالم صلی الله علیه وسلم دن مقدم بعض اصحاب مکه دن مدینه طرفنه هجرت ایتمشلردی زیرا کفار قریش التزام اذیت ایدکلرنده فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم یروفنده مدینه یه هجرت اشارت اولنمشدی اکا بناء بعض اصحابه اوطرفه هجرته اذن ویردیلرو کندیلری وقتی کلنجه مکه ده اوطورد یلرصکره وحی الهی کلوب کندیلرینی هجرت ایتدیلرو اظهار اسلام ایچون مدینه طرفنه کتدیلر (بدیع) عجیب (شرعت) کسرله شریعت معناسنه در وهی ماشرع الله لعباده من الدین ای جعله طریقة لهم یسلکونها (تاز سمك فوق السماك) سمك بالقدر سماك کسرله کواکبدن ایکی نوراولدیلر در تادات غایندر الی کبی تقدیر ده فوق اوزرینه داخلدر مقصود یردن کوکه دلك دیمکدر یعنی بالکز مکه ومدینه دکل بلکه بتون عالمه شریعتك منتشر اولوروننسك هر یرده جریان بولور (لمحرره) اژدر سیفك الکده چوعصا ۞ سحر کفاری بتون یوتسه کرك ۞ نورشرعك طوغوب بودنیایه ۞ ماهدن ماهی یه دلك طوتسه کرك (مضجع) میك وجیك فتحیله موضع ضجوعدر یقال ضجع الرجل واضطجع اذاوضع جنبه فی الارض یورادمراد بناغه یاتمه دیمکدر ولکن اکثریا انسان یانی اوزرینه یاتدیغی حسبیله مضجع تعبیر اولندی (کیجه یوردی زیرا آی ایدر کیجه ده انسلك) انسلاك یورادیورمك معناسنه در یعنی کیجه ایچنده سفر وحرکت ایله مأمور اولدقلرینك حکمتی بودر که فخر عالم صلی الله علیه وسلم نوروضیا وعالمه رحمت وعنایت اولمقده برآی کیبدر وآی کیجه ایچنده یورمك حسبیله فخر عالم صلی الله علیه وسلم دخی مناسب اولان کیجه ایچنده یورمکدر وهم کیجه سفر ایتمکده (استرذهبك وذهابك ومذهبك) ایله عمل واردر زیرا کثری کوندزقتی یوله سلوك اینمه یالودر کیجه ایسه ستار اسمنه مظهر در

﴿قافیة اللام﴾

چون کیجه اولدی دکله کیم تندی اوشاه برکمال — طاشدی سزدن کیم ایدر لحظه یوله انتقال
دیدی ابوبکر اشته بن او لام رفیقك یارسول — یاقدی کیرو اصحابنه دید یکیم ایده احتمال
هرکیم فراشمده یاتمه ضامن اولم بن جنته — دیدی علی بن که ینام جانم فدایی قیل وقال
کلدی قوشاندی پس قریش کوزطوتدیلر حقمامنه — ابلیس اراده یاش اولوب آیاغ اوزاندی بدفعال
حق یولنده اول کیجه ده اویخو حواله ایلدی — هب اویودی ابلیس دخی بیلمادیلر کیم نولدی حال
چیقدی ابوبکر یله پس اوقودی یاسین سوره سن — صاچدی باشنه انلرك طیراغنی قیلمادی جدال
چون هجرت ایتدی ایکیسی ابلیس اویاندی اویخودن — دیدی محمد کتدی هایندی یزه سحر ایله آل
عمرمده اویخو کورمدم الا بو کیجه اویودم — پس صوردیلر کیم یاعلی فتجرو ایتدی ارتحال
چون مکه دن چیقدی رسول طوتدی ابوبکر یله یول — کاه اوکنه کچردی اول کوزلرایدی صاغ و شمال

﴿ پیغمبریمزك خانهٔ سعادتلریتی کفار احاطه ایتدکلری واول حضرتله ابوبکر کفاراراسندن خروج ایتدکلریدر ﴾

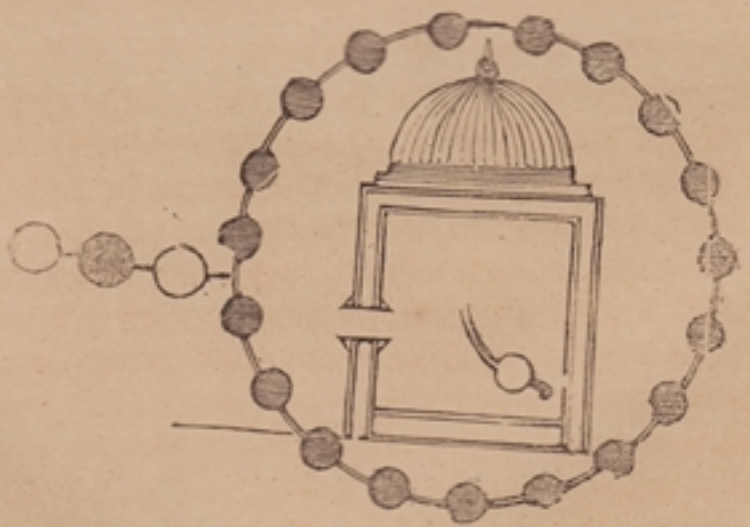

(بركال) بر باه عربيه نك قصيله على معناسنه در كمال اوزرينه دينك كمال عالى وكمال صاحبى ديمكدر وجائزدر كه باه بجمينك ضميله اوله طولو معناسنه (رفيق) بولداش (احتمال) يوكلمك يعنى كيمدركه بنم برمده يانمغه تحمل ايده وبو كيجه يوبوكى اوزرينه اله (هر كيم فراشمده يانه ضامن اولام من جنه) فراش كسرله دوشكدر ضامن كفيل معناسنه يعنى غيرينك آخر اوزرنده اولان حقنه ملتزم اولان (جاءم فدايى قيل وقال) فدا بجم تصرفى اوزره دالك كسره سيله در قيل وقال سوزصا ومعناسنه ۞ معلوم اوله كه حضرت ابى بكر رضى الله عنه خبر معراجى بلاتأخير تصديق ايدوب صديق اولديغى كبى حضرت على رضى الله عنه دخى بوخصوصده بى توقف وبى علت فخر عالم صلى الله عليه وسلمك بوله فدا اولمغى اختيار ايدوب مرتضى اولدى زيرا او كيجه فخر عالم صلى الله عليه وسلمك قائمقامى اولمده خطر جان وارايدى پس آنى كندى نفسى اوزرينه اختيار ايتمك زياده بهادرلق اولدى وبو صفتله متصف اولان رضاى اكبر رتبه سين بولدى (لمحرره) صورت آينه سمر على ۞ ثانيى پيغمبر اول شاه ولى ۞ اولسيدى مرد ميدان هز ۞ ديمز يدى لافتى الاعلى (كلدى قوشاندى پس قريش كوزطوتدى بلرچيقماسنه) يعنى اول كيجه قريشك اولورلندن پر سلاح يوز نفر كيمسه فخر عالم صلى الله عليه وسلمك سعادتخانه سين قوشاندى بلرنه زمان حرمدن طشره چيقاردى يوكوزتدى بلرنا كه هجوم ايدوب حاشا قتل ايده لر ويرلو يرلرينه كيده لر اكر سؤال اولنورسه كه كفارك بوجمعيت ايتمكدن مرادلرى هجوم ايدى پس نيچون فخر عالم صلى الله عليه وسلمك سعادتخانه لرى ديوارندن ايچره وكيرمد يلر جواب بودر كه غيرك ديوارى اوزرندن حرمنه دخول ايتمك عرب اراسنده عيب وعار عد اولنوردى زيرا قپودن غيرى يردن نامحرم خواتين آراسنه كيرمك هنك ستر قبيلندن وقبيح بيلندن ايدى وبردخى كفارك مرادلرى طلوع فجر ده فخر عالم صلى الله عليه وسلم خانه بيرون اولدقده هجوم ايدوب كه بنوهاشم بوحالى مشاهده ايدوب صكره فلان وفلان ايتدى ديمه لرزيرا كيجه ايچنده واقع اولسه بلكه متعين كمسنه لره اسناد ايده لر اولنلرى قصاص صدد نده اوله لر (بدفعال) بدايشلو فعللك جمعيدر كسره له والفرق بين الفعل والعمل هوان العمل اخص من الفعل فانه فعل قصدى لم ينسب الى الحيوان والجماد كافى شرح الفهستانى (چيقدى ابوبكر ايله پس اوقيدى پس سوره سن) يعنى سعادتخانه لرينك قپوسندن چيقدى وياخود برجاريه نك ارقاسنه ياصوب ديوار اوزرندن ايندى ويرآوج طيراق اولوب پس سوره ياسينى (فهم لا يبصرون) آينه كلنجه اوقيوب سعادتخانه نك اطرافلرنده خواب ربوده اولان يوزعدد مسلح كافرلرك اوزرلرينه صاچدى وكيمسه نك حركتندن آكاه اولمدى ۞ وذكرفى فضل پس انها اذا قرأها خائف امن اوجايع شبع اوعار كسى اوعاطش سقى اوسقيم شفى ۞ وبعضيلرپس فخر عالم صلى الله عليه وسلم اشارتدر ديمشلر پس ياحرف ندا وسين دن مراد سيدنى آدم اولورلر انكچون اهل بيت رسوله آل پس ديرلر (وفى الحديث انا سيد ولد آدم اى نوع البشر وفى الحديث قلب القرآن يس) ۞ خدايت لشكرى داده ز قرآن ۞ پس آنكه قلب آن لشكر زيس (جدال) مجادله ومخاصمه (سحر) جادولق ايتمك وباطلى حق صورتنده كوسترمك وفى القاموس السحر كل مالطف ماخذه ودق وفيه تفصيل فليطلب من تفسيرنا المرسوم بروح البيان (عمر مده اويخو كورمدم الا بو كيجه اويودم) بوندن ظاهر اولور كه اويومق بشرلك وسائر حيواناتك خصايصندندر اما اول خبر كه اول دوشك دوشنوب اوزرنده كسنه اويومه آنده شيطان اويوردينديكى شيطانك اول دوشكده نوع تصرفى بيلندر بسمله سزاولان طعام وشراب ولباس وبونلرك ماعدا مى دخى بويله در (قال عمر بن الخطاب رضى الله تعالى عنه قيلوا فان الشيطان لا يقيل) كافى اكام المرجان (پس صوردياركيم باعلى فجر وايندى ارتحال) ارتحال كوچمك يعنى صباح اوادقده كورد يلركيم فخر عالم صلى الله عليه وسلم يرنده اولان عليدر پس اكا سؤال ايدوب فخر عالم صلى الله عليه وسلم ايچون نه يره كندى ديدكلرنده حضرت على دخى لاعلم لى به ديوجواب ويردى وروايتده حضرت على يه دست درازلق ايلديلر ضرب ايلديلر وبرساعت قدر حبس ايتدلر مرويدر كه فخر عالم صلى الله عليه وسلم او كيجه يعنى يوم احد كيجه سى ايدى كه سعادتخانه لرندن چيقديلر طوغرى حضرت ابى بكرك خانه سنه وارب ايرتسى كيجه يه دك انده اختفا ايتديلر چون دوشنبه كيجه سى اولدى ابوبكرله مكه دن جبل ثوره جانبنه كتديلر سؤال اولنورسه كه ابوبكرك رفاقتنه سبب نه ايدى جواب بودر كه فخر عالم صلى الله عليه وسلم حضرتلرى هجرته مأمور اولدقلرنده هجرتمده بكا كيم رفيق اولورد يوجبريله سؤال ايتدكلرنده جبريل دخى ابوبكرى تعيين ايتدى پس فخر عالم صلى الله عليه وسلم ابوبكره ملاقى اولوب هجرت احوالى مذاكره اولندقده ابوبكر دخى من غير تأخير صحبت رسول اختيار

ابتدی (فحرره) کورنمز چکدی بو یولده اول رسول اصحابله ۞ کر حقیقت امت ایسك سنده صبرایت محنته ۞ هجرت ابتدی مکه‌دن قیلدی وداع احبابله ۞ آیرلوب آخر وطندن دوشدی دار غربته ۞ اشبو ار ماتم ایچره فره‌جه یوقدر سروره ۞ قنق دل بولدی بو محنت خانه‌ده یردم حضوره ۞ عاقبت کیم ایتدی اشبو کذر کهدن عبور ۞ دوشدی وصلت اهلی آخر بوجهانده فرقته ۞ کل سنی سندن جدا قیل یا قلبك حقیا ۞ هجرت ایت وارلق اوندن یوقلغه اول آشنا ۞ چونکه یوقدر طریق انبیا واولیا ۞ بووجودك مزلندن قربته ایر وصلته ۞

(شمال) صولدر که خلاف یمینه در

﴿ قافیة المیم ﴾

چون کوردی انك شفقتی بو یولده اول یدرتمار
دیدی ندر دیدی سنی خلقدن ایده‌رم اعتصام

پس یو رودی یا لن ایلق یرمقلرینك اوستنه
کوردی ابو بکرانی تیز کوتوردی بو یتنده قیام

یرغاره کلدیلر کیم اول طو یطلو عقر بدی یلان
دیدی بن اول کبره ین انجتمسون سنی هوام

کیردیلر انك ایچنه یاقدی دلسکار کوردی اول
فور قدیکیم انجیده یلان قودی ایاغن اول همام

صوقدی ایاغنی یلان اقدی کوزندن آبی یاش
کوردی رسول الله آنی دیدیکیم ایله اهتمام

لاتحزن ان الله کیم بزی یلور کوره طورر
یعنی بزه فضل ایلیه ایده عدویه انتقام

پس بشدی امر الله ایله اول یرده یرتازه اغاج
اولدی حجاب آی یوزینه صانکیم بور یدی یرغام

کلدی بوکز یرعنکبوت آغ کردی فی الحال قاپوده
ایکی کوکرجنلر کاوب یایدی یوه دوتدی مقام

اورمجك ایله اغاجك اورته یرنده اودوزوب
بورسمیله حق صاقلدی خلقدن آنی تم الکلام

نیته آنی صقلامیه چون رحمت ایتدی عالمه
یارب بنا انت السلام انت السلام منك السلام

﴿ پیغمبر افندمز ایله ابو بکر حضرتلرینك مخفی اولدقلری مغاره در ﴾

(شفقت) اصلده قصحات ایله در امسر کمك معناسنه بوراده وزن ایچون قافك سکونیله تلفظ اولنور والشفق محرکة الخوف (اعتصام) صاقلمق یعنی یو حرکات مختلفه‌نك حکمتی دشمندن سنی حفظدر زیرا محتملدر که سنی ترصد ایده‌لر (بعدذا) طریقتنامه‌ده شیخ بیان اوله درویش کیجه او کیجه کیده کوندز کیمه دیللدیکی حضرت صدیقك شب هجرتنده فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم او کیجه حرکتدن مأخوذدر (پس یوریدی یالن ایاق یرمقلرینك اوستنه) یعنی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم مبارك ایاقلرینك ایزی بللو اولسون دیو یرمقلری اوزرینه یوریدیلر

ابو بكر آتى كوروب فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم غاره كلمجه اموزنده كوتوردى ۞ ومرويدر كه اول كيجه جبل ثور يولنى باكلوب جبل حنين طرفنه روانه اولغين چوق زحمت چكديلر حتى فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم مبارك ايافلرندن قان تقاطر ايتدى ديمشلر (غار) ومغاره قيايار بغى وقد ضيق الفرق بينه وبين الكهف و بومغاره جبل ثوردهدر كما قال فى فتوح الحرمين ۞ هست دران كوه يكى غارتنك ۞ كرد نبى يك دوشب آنجا رتك ۞ تافته از آنجا بدينه عنان ۞ هجرت ازان كشت بعالم عيان ۞ و بوطاغ صورتده ثور ديمكى اوكوزه مشابه اولغله جبل ثور اطلاق اولندى كما قال فى انسان العيون قيل للجبل ذلك لانه على صورة الثور الذى يحرث عليه (هوام) هامه تك جمعيدر تشديدله ذوات سموم دن اولان بوجك وسكك و يلان وعقرب و بونلره بكزر تمه وار ايسه كما فى الاختيرى يعنى حضرت صديق فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم دن مقدم مغاره يه دخولى اختيار ايلديكه اكر اندە موذى وزهر ناك حيوانات وار ايسه ضررى كندويه اصابت ايدوب فخر عالم صلى الله عليه وسلم محفوظ اوله (بعدذا) بومعنايه اشارت بولر كه سخالك فوقنده در پس مريد ارادتنده كرچك اولسه مرشدك يولنده جان بذل ايدر واندن نسنه صاقنمز (لمحرره) درويش اولدر جان و باشه باقميه ۞ كل سنكله طوغرى درويش اولهلم ۞ درويش اولدر ماسوايه آقميه ۞ كل سنكله طوغرى درويش اولهلم ۞ كورنجه جائدن ابو بكرال يودى ۞ غار ثوره اول آياغن قودى ۞ اولورايسم يارى بن اولم ديدى ۞ كل سنكله طوغرى درويش اولهلم ۞ سروى كبى اولسك طوغرى اكر ۞ صالمه كيم افلاكه دلتباشك ايرر ۞ حق يولنده اهل حقه باش اكر ۞ كل سنكله طوغرى درويش اولهلم ۞ وصلت حقدر بوفرقتدن غرض ۞ حقه هجرتدر بوغربتدن غرض ۞ طوغريلقدر بو نجه خدمتدن غرض ۞ كل سنكله طوغرى درويش اولهلم ۞ مرشد كامل ايشيكن بكلين ۞ حقيا محروم قالمزحق دين ۞ اى رسول الله صحبت استين ۞ كل سنكله طوغرى درويش اولهلم ۞ (همام) فى القاموس الهمام كغراب الملك العظيم الهمة والسيد الشجاع السخى خاص بالرجال كالهمهام قال فى لغة ابن فرشته اولوكيشيدر همام (صوفدى ايلغنى ايلان) قال بعضهم والسر فى اتخاذ رافضة العجم الاباد المفضض على رؤسهم تعظيما للحية التى لدغت ابابكر رضى الله تعالى عنه فى الغار لانهم يزعمون ان ذلك على صورة تلك الحية (لمحرره) رافضى تابى يلان كندوسى خود عين يلان ۞ بر يره كلدى وجودنده يلانيله يلان ۞ نجه الحاد ايلنه دوشميه ناچار انسان ۞ راه شرع ايچره فنى سنى كركدر او يولان (اقدى كوزندن آبى ياش) (فتفل رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم على محل اللدغة فذهب ما يجده) والتفل تكورمك يقال التفل نفخ منه ادنى بزاق (اهتمام) قصد اينمك وقايرمق يعنى بو خصوصده كنديكى قايروب تدارك ايله غم وقساوته دوشمه (لا تحزن ان الله معنا) وفى الحديث خطاب لابى بكر رضى الله عنه (ما ظنك باثنين الله ثالثهما (لمحرره) حق يزمله يله در صالمه يرى تنهاسن ۞ اوله كور نصرت مولى ايله يى يرواسن ۞ برايكى كون چكه لم غار مذلتده چله ۞ كيره روزى اوله عزت كوره سن فرداسن (انتقام) كين الق يعنى يزه لطفله ودشمنه قهرله معامله ايليه زيرا خيرك جزاسى خير وشرك جزاسى شردر (پس بتدى امر الله ايله اول پرده يرتازه اغاج) يعنى مغاره اغزنده ام غيلان و يا رغيبى اغاج بتوب دالرى ايله مغاره دلوكن سترايلدى بعض يلرانى قامت انسان قدر مغاره اوكنده بتمش اغاج ايدى فخر عالم صلى الله عليه وسلم اشارتيله مغاره قپوسنه كلدى ديمشلر (حجاب) پرده (غمام) بولت (لمحرره) سپر حفظ نبى اولدى شجره عند الغار ۞ تاكه دفع ايليه اول بدنظر اعدابى ۞ تنكم شمس جماله حجاب اولدى غمام ۞ قومدى بلقعه خرشيد جهان آرابى (عنكبوت) اورمجك (قال المولى الجامى) شدد وسه تارى كه عنكبوت تنيدش ۞ بردر آن غار پرده دار محمد ۞ بو بيتك معنامى بودر كه عنكبوتك مغاره قپوسنه كردبكى ايكى اوج تل فخر عالم صلى الله عليه وسلم پرده دار اولدى يعنى قپوجى وحافظ مقصود اورمجك كلوب اول قپوده بتن اغاجك شاخلرى اراسنى اوج درت يلاق تسج كبى پرى پرى اوزرينه نسج ايلدى ديمكدر ۞ ديمشلردر كه اورمجكه اول شرف بسدر كه غارك قپوسنى فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم اوزرينه نسج ايلدى انكبون اول كون فخر عالم صلى الله عليه وسلم قتل عنكبوتدن نهى ايليوب (انها جند من جند الله تعالى) يوردى ولكن نسجى مورث فقر اولغله خانه لرى اندن تطهير كردير و تصريح اولنمشدر واورمجكك نسجى جلدينك ظاهرندن دود قزكبى چوقدن دكلدر ومن خواصها انه اذا وضع نسجها على الجراحة الطرية فى ظاهر البدن حفظها بلا ورم ويقطع سيلان الدم اذا وضع عليه واذا دلكت الفضة المتغيرة بنسجها جلاها والعنكبوت التى تنسج على الكنيف اذا علق على المحموم يبرأ فاله ابن زهير كما فى حياة الحيوان (بعدذا) عنكبوت برقاج محله دخى نسج ايتمشدر ازجمله فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم اصحابدن عبد الله بن انيس نام كيسه يى بر كافرى قتل ايچون كوندرمش ايدى واروب باشنى الوب پرمغاره ده اختفا ايتدكده عنكبوت اول مغارەنك قپوسى

اوزرینه نسیج ایدوب بوطرزیله مذکور عبد الله کفار الدن خلاص اولدی وکسدیکی کله بی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضورینه کتوروب مظهر خیر دعا اولدی وفخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم اووقتده اکابر عصا احسان ایتش ایدی عبد الله وصیت ایدوب وفات ایتدکده تبرکا کفنی اراسنه قودیلر و بردخی حضرت داود علیه السلام اوزرینه نسیج ایلیوب طالبی اولان جالوتدن اتی منع ایلدی و بردخی امام محمد الباقر کرادری زید بن علی بن الحسین بن علی ابن ابی طالب رضی الله تعالی عنه حضرتلرینک عورت غلیظه لری اوزرینه نسیج ایلدیکی زیرا زیدله هشام بن عبد الملک طرفندن امیر العراقین اولان یوسف حجاج بن عمر الثقفی محاربه ایلدکده زیدک جبهه سنه برسهم اصابت ایلیوب دمرنی ایچروده قالدی ایدی اول کیجه برحجام کتوروب اول دمرنی چیقاردی واول ساعت وداع عالم فانی قیلدی مزبور یوسف زیدک سرمبارکنی هشامه کوندردکده هشام یوسفه فرمان ایلدیکه زیدی عریانا صلب ایلیه اولدخی اویله ایتدی بووقعه هجرتک یوز یکرمی التی تاریخنده واقع اولش ایدی بو اوروبجک کلوب عورت غلیظه سی اوزرینه کوزلردن ستر ایچون نسیج ایلدی زیدک جسد شریفی درت سنه مصلوب قالدی کیمسه انک ادبیر بنی کورمدی بومدت اصکره خشبه سنی وجسد بنی احراق ایله نارایتدیلر (تحریره) طوتشدی نار محتمله وجودم ۞ قویانسون بونده بن یاناغه کلدم ۞ یانوب پشدی حرارتله وجودم ۞ قویانسون بونده بن یاغه کلدم ۞ جهانه کلدی آدم یانمغیچون ۞ یانوب آب حیاته قانمغیچون ۞ بنده بودم اوصلا نمغیچون ۞ قویانسون بونده بن یاغه کلدم ۞ کوره منصوری بردار ایلد یلر ۞ یا قوب جسمن کل ایدوب تیلدیلر ۞ وجودم یاندیغن چون دوست دیلر ۞ قویانسون بونده بن یاغه کلدم ۞ مجازی یانمیجه ای برادر ۞ حقیقتدن آجلر کیمسه یه در ۞ کیروب نار غمه جانم سراسر ۞ قویانسون بونده بن یاغه کلدم ۞ بونار عشقه دوشمشلر سرایا ۞ یافرلر وارانی پروانه آسا ۞ کول اولمجد وجودم حقیاتا ۞ قویانسون بونده بن یاغه کلدم (ایکی کوکرجنلر کلوب) یعنی ایکی وحشی کوکرجن کلوب آشیان دوزدیلر وباوری چیقاردیلر کافله بعضهم ۞ صکره فخر عالم صلی الله علیه وسلم اول مغاره دن چیقوب مدینه طرفنه هجرت ایتدکلرنده اول ایکی کوکرجن حرم کعبه یه واروب آنده مقام ایلدیلر فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم انلرک حقنده برکت ایله دعا ایلدی انکیچون بعض علما حرمده اولان کوکرجنلر اول ایکی کوکرجنک نسلندن اولغه ذاهب اولشلردر ۞ وبعض علما یورمشلر که حرم شریفده اولان کبوتر حضرت نوح علیه السلام کبوتری نسلندندر زیرا حضرت نوح علیه السلام طوفانده خبر ارضی کتورمک ایچون کبوتر کوندردکده اول دخی یادی حرمه کلوب اياقلری طین سرخ آلوده نوحه عودت ایتدکده نوح اکابر کت ایله دعا ایدوب حرمده اسکان ایلدی کوکرجنلر یاغده اولان حمرت اول طین احمرک اثری ویونبنده اولان طوق حضرت نوحک مسحی یدر ۞ وکان المسیح علیه السلام یقول لاصحابه ان استطعتم ان تکونوا بالهاء فی الله مثل الحمام فافعلوا وذلک انک تأخذ فرخه من تحته فتذبحه ثم یعود الی مکانه ذلک فیفرخ فیه وفی امثال العرب اهدی من حمامة والهدایة من الرعایة بمعنی الوفاء والحمام بارض العراق والشام تشتری بالاثمان الغالیة وترسل من الغایات البعیدة بکتب الاخبار فتؤدیها وتعود بالاجوبة عنها قال الجاحظ ولا الحمام المهدی لما عرف بالبصرة ماحدث بالکوفة فی بیاض یوم واحد ۞ یعنی زمان اولنده ارض عراق وشامده قیجنلو کوکرجنلر وارایدیکه انلرک شهیرلرینه نامه لرینه ایدوب مراد اولان بلاد بعیده یه کوندررلردی برکوندن اوچ یوز فرسخ یرقطع ایدر وکوفه ده کی خبرینی بصره یه کتوررردی و بومعنایه دلالت ایدر حکایات چوقدر (قال فی المثنوی) رفعه کربوبرمرغی دوختی ۞ برمرغ ازنف رفعه سوختی ۞ وقال السلطان سلیم الاول یعنی فاتح مصر من السلاطین العثمانیة ۞ مرغ چشم من کهپروازش بجزسوی تونیست ۞ بسته ام ازاشک صد جانامه شوقش بال ۞ (وقال کمال الخجندی) کمال دانهٔ دل باکبوتران درباز ۞ که نامهٔ بتواز یار آشنا آورد (انت السلام) یعنی ذاتک عیبدن وصفاتک نقصاندن وافعالک شردن سالم ویاکدر پس سلام اسماء سلبیه دندر قال فی الارشاد والسلام ذوالسلامة من کل نقص وآفة مصدر وصف به للمبالغة انتهی وفی التأویلات النجمیة یشیر الی تزاهته عن النقائص الامکانیة انتهی وذلک لان الامکان ومایتبعه وصف للحادث وکل ماهو کذلک فالله تعالی منزه عنه لاتصافه بوجوب الوجود والفاضة کل خیر وجود (منک السلام) یورادہ سلام سلامت معنا سنه دریعنی آفات دنیه ودنیویه دن سلامت وآثار اسماء قهریه دن دارنده نجات سندندر ۞ صاحب محمدیه دیمک استر که یارب فخر عالم صلی الله علیه وسلم ویردیکک سلامت کبی بزه دخی اعداء ظاهره وباطنه مکرندن سلامت ویرواعدانک مباشرت ایتدیکی اسباب عقیمه دن پری حفظ ایله فکر یمزه ولسانمزه واعضا وجوارحمزه صندن وسنک رضاکه موافق اولان اعمالدن غیری کتورمه (تحریره) قهر وجلالک نارنه یاقه ۞ یارب سلامت یارب سلامت ۞ چشم غضبله قولره

باقه ۞ یارب سلامت یارب سلامت ۞ بو بکره دیدی اول کان معنا ۞ لاتحزن ان الله معنا ۞ بوغار حزن ایچره
قومه تنها ۞ یارب سلامت یارب سلامت ۞ شول عنکبوتك کردیکی تاری ۞ قدرتك پرده چکدی ای باری ۞
قهر اغیاره چینمه یاری ۞ یاب سلامت یارب سلامت ۞ حصن ایدوب غاری مصطفایه سن ۞ صاقلدك
آندهبونجه دشمندن ۞ ایندك خلیله آتشی کلشن ۞ یارب سلامت یارب سلامت ۞ اسم سلامك حقیچون یارب ۞
حق زاری صقله روز وشب ۞ نارفرقنده قیله معذب ۞ یارب سلامت یارب سلامت ۞

﴿ قافیة النون ﴾

کلدك بو یاکه پس قریش ایزنجه کلدی چوق جوان | یاقدیلراول مغاره یه صاندیلر اولش ارجوان
چیقدیلر آنك اوستنه کوردی ابو بکر ایندی خوف | دیدی سکا کلسه الم دین کندی ازکون مکان
دیدی ندرظنك سنك اول ایکی شخصه کیم انك | اوچنجیسی الله اوله کیم بویر وغیدر کن فکان
دیدی الهی بونلرك کوزلارینی اورتسون حجاب | استزلدی درت یکا کوسترمدی اول مستعان
دوندی بونلراعمی اولوب پرشمه سن کورمادیلر | اوچ کون قرارایتدی رسول بولمادیلراندن نشان
وارایدی آنده برنجه قوینی بو بکرك کلوب | سودن صغارلردی آنك ایچر یدی اول عالی شان
براوغلی واریدی انك کیم آدی عبد الله ایدی | انده کلوردی مکه دن ایدر یدی حالی بیان
چونکه خبرالدی بولر کیم ساکن اولدیلر قریش | پس شب روانه اول کیجه یوله آچلدیلر بیان
کلدی ایرشدی یرعرب دیرلردی عامر آکا آد | یولداش اولوبن کندیلرطوغرو مدینه یه عیان
بولدیلر آنده یرعرب کیم آدی عبد الله ایدی | طوندیلر آنی اجرته یول ایزله او کیجه روان

(کلدك بو یاکه پس قریش ایزنجه کلدی چوق جوان) یعنی مشرکلر اول کیجه فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلمی سعادتخانه لرنده بولدقلرنده خوفه دوشوب اطراف مکه یه ایزنجه آدملرکوندردیلر جبل نوره طوغری کیدن آدمکه علقمه ذریلر فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلمك ایزن بولدقده مکه اهلنه خبرایدوب اورادن هرقبیله دن وافر مسلح یکلرغم غاره دك کلوب کوردیلرکه عنکبوت آغ کرمش وکبوترلر اورادهآشیان دوزمش وخانب وخاسر دوندیلر فقال امیة بن سلف ان علیه لعنکبوتا کان قبل میلاد محمد وقال ابوجهل اماء الله انی لاحسبه قریبا رانا ولکن اخذ بصره علی ابصارنا (ارجوان) ارغوان دید کاری معروف چچکدر ولکی یونوزی اغاجنك قزیله چیچکنه دخی دیرلر ارجوان لفظاومعنی ارغوان کبیدرتعریب اولنوب جیم غینلدن بدل قیلندی ظاهر اولان بو در که اول مغاره یی حرزنده ارغوانه تشبیهدر باخصوص فخر عالم صلی الله علیه وسلمك قدم مبارکه سی سبیله آنده قزل چچکلر بتمش اوله ولکن بعض محققین محمد یه لرك هامشنده ارجوانه قزل چادردیمش بوصورتده مغاره نك کیدنی قزل چادره تشبیه واردر (دین کندی ازکون ومکان) کون وجود عالمدن عبارتدر ومکون معناسنه درتفعیلدن اسم مفعول صیغه سی اوزره والمکان مایعتمد علیه الشیء ویعمه من النزول واللفظ هرانه شامل لعالم الملاء کله فافهم والمراد به هنا الارض یعنی بنم خوفك اصلی بوددرکه اکر کفار بوزندن سزه برضرر ایرشورسه بزبوزنده اولان مؤمنلردن دین کیدر ونور شریعت منطفی اولوب خلق عالم ظلمات شرك وجهل ویدعنده قالورپس هروجهله سزك وجودیکز لازمدرزیرامدار صلاح عالم وعالیاندر (لمحرره) اسمون بادخزان هرکزبهارك اوستنه ۞ کورمسون یاوزنظر عالمده دیدارك سنك ۞ قومسون پرذره کرد غم دلك مرآتنه ۞ اوله انوار تجلی دائما یارك سنك ۞ دومسون دور فلك عالمده سنسز تاابد ۞ جام نا شادی وغم نوش ایتسون اغیارك سنك ۞ سن بوعالمده هزار خوش نوای عشقسین ۞ آچلوب طو رسون دمادم باغ وکلزارك سنك ۞ یارسول الله غمکله یاندی حق شمع وش ۞ صبحه دك بیمار آسا اولدی بیدارك سنك (اوچنجیسی الله اوله) قال علیه السلام ماظنك باثنین الله ثالثهما بعض اهل سیرسردایتدیکی کلماتدن درکه حضرت صدیق فخر عالم صلی الله علیه وسلمه بیوردیلرکه یارسول الله اکر بوغار اوزرنده اولان مشرکلردن بریسی اشاغه التفات ایدوب ایاقلری اوزرینه نظر اندازاولورلرسه یزی کورورلروحالرمکدراولور فخر عالم صلی الله علیه وسلم بیوردیلرکه اکرانلر یزی کوروب بوطرفدن ایچروکیررلرسه بزشوطرفدن روانه اولورزدیوجانب آخره اشارت بیورد قلرنده صدیق کورد یکه مشار الیه اولان طرفدن غارمنفرج اولوب بربحری کران وکنارنده برسفینه ظاهر اولدی بعدالمعاینه دل اضطراب اثری اطمئنان بولدی (لمحرره) شولکه بولدی بروبحرلك صاحبی ۞ حبس اولوب بوغارغمده قالمدی ۞ وارمیدر بردل بودشت قهرده ۞ کیم صوکی دریای لطفه طالمدی (کن فکان) ایکی کان یله تامه درای قال احدث فحدث (لمحرره) اول دیدی اولدی جهان سرتاسر ۞ بوروغی نیچه اثر کوسترمدی

○ بوظهوری بو کونه اولدی ○ جمله موجوداولنلرا سترسدی (دیدی الهی بونلرك کوزلرینی اورتسون حجاب) یعنی کوزلرینی پرده غیب اورتوب مشاهدهمه قادر اولمسونلر ومطلوب اولان امره ظفر بولمسونلر بودعاده اجابت اثرك برمصداقی دخی بودر که مذکور رعلقمه فم غاره کلوب قدرت نشان حق اولان شجره نك اصلنه بول ایلدی ومواجهه سنده رأی العین اولان فخر عالم صلی الله علیه وسلم وصدیقدن برینی کورمدی کما قال علیه السلام (لورأنامایکشف عن فرجه ای ماانتقلتابفرجه وبوعلقمه بن کرز عام الفتحده کرسند اسلام اولدیغی مصرحدر رضی الله تعالی عنه (مستعان) الله تعالیدر که آندن عون ونصرت مطلوبدر (شمه) شم اصلنده حس الانف وشمه برقدر دیمکدر وبعض محلده جزئی نسنه معناسنه استعمال اولنور ○ تتکیم محبتنامه زده اکر طرف احوالمزدن ذره وشمه سؤال اولنور سه دیرلر جزئی سؤال معناسنه وبعض آثارده کلشدر شمة من المعرفة خیر من کثیر العمل یعنی برجزئی معرفت معرفتسز چوق عملدن خیراولدرپس دیمك اولور که کفار قریش فخر عالم صلی الله علیه وسلمی رؤیتدن اعمی اولدیلرشویله که آنك ایزن توزن بوامش ایکن ذره وشمه کندوزنه مطلع اولهمدیلرمع هذا محل مشاهده ایدی ○ مرویدرکه الله تعالی فخر عالم صلی الله علیه وسلمی تأییدوتقویت واعداسی اوزرینه نصرت ایچون غاره جنده ملائکه کوندردی تتکیم حضرت لوط علیه السلامك خانه سنه اشرار هجوم ایتدکده الله تعالی ایچرووده اولان ملائکه امدادیله اول فعل شنیع اهلنی دفع ایلدی وانلری دردعایه مبتلا قیلدی (بولمادیلرآندن نشان) قال القائف لمابلغ فم الغارههنا انقطع الاثرولاادری اخذیمینا ام شمالا ام صعدمن الجبل فآیسوا وانصرفوا وارسلوا الاهل السواحل ان من اسرا وقتل احد هماکان له مائة ناقة وامر ابوجهل منادیا فی اعلی مکة واسفلها ان من جاء بمحمد اودل علیه فله مائة بعیر (لمحرره) کندی رحمت ارا کردن آخر ○ غضب الاهه وارك حاضر اولمك ○ نیجه برجست وجوی پیغمبر ○ اوتورك غم یوزینه نا ظراولمك (پراوغلی واریدی انك کیم ادی عبدالله ایدی) یعنی ابو بکرك اووقتده سن تمییزده عبد الله نام پراوغلی واز ایدیکه شب سیاه جمله محسوساته غاشیه پوش ظلمت اولدقده همشیره سی اسما نام کریمه ایله غاردهفخر عالم صلی الله علیه وسلمه کلوب مکه مشرکلرینك کفت وشنیدین اخبارایدرلر وهم معاشه متعلق مصلحت نه ایسه آنی بتورلر وبنه علی السحر مکه یه کیدرلردی (روان) صفت مشبهه دراقق ویورینك معناسنده مشترکدر یعنی حرکتلری کیجه ایچنده اولوب غاره دخولرینك اوجقی کون سحری بوله روان اولدیلر ○ بدمرا توخدایادرین خجسته سفر ○ هزار ونصرت وشادی هزار فتح وظفر ○ ای سفرعزمن ایدن بارخدایارك اوله ○ همت اهل نظر قافله سالارك اوله (عامر) بن فهیره مولی ابی بکر رضی الله تعالی عنه وکان مملوکا للطفیل فاسلم وهومملوك وکان ممن یعذب فی الله فاشتراه ابو بکر من الطفیل واعتقه وکان یرعی قطیعة غنم لابی بکر و یسوقها اذا امسی الی الغار و یحلب لهما (لمحرره) کرچه آزاد ایدی ولی قول ایدی ○ جان وباشیله خدمتی بول ایدی ○ قطب وش اوسنده دوزدی فلك ○ قول اولنجه جهانده بویله کرك ○ کورمدی بویله شبانی موسی ○ بولدی آنجلین یاروفا ○ قال فی انسان العیون انطلق معهما عامر بن فهیرة رديفا لابی بکر رضی الله تعالی عنه وفی سوق المحمدیة نکتة لاتخفی (عبد الله) بن اریقط الدؤلی وکان علی دین قریش ثم اسلم وقیل لا یقول الفقیر والظاهر هوالاول لان دلیل الدلیل ینبغی ان یکون مهتدیا فافهم والله تعالی الهادی

﴿ قافیة الواو ﴾

دیدی ابو بکر ای رسول شانك همیشه بختلو ... ایکی دوه صقلامشم کل بنه لم ای بختلو
دیدی بهاسن و یرمدین آلمازم آنی بنزم ... صاتدی صاتون الدی بنوب کیردی بوله اول اولو
جده یه واردیلر یقین آنده طریقه کیردیلر ... عفانه اردیلر قریب هجرتده وصایله طولو
ایردی سراقه ناکهان کوردی ابو بکرانی چست ... دیدی ارشدی یارسول اوشده کیرو کرز عدو
دیدیکه غصه یمه هیچ الله یزله یله در ... ایردی دیدی کیم منع ایدردیدیکیم اول جبارهو
پس ایندی فی الحال جبرائیل الله سلام ایدردیدی ... یرمطیع ایتدم سکاپوق باکه سندن سوکلو
یوردی یا برطوت انی طوتدی آنی دیزینه دك ... دیدی سراقه الامان کیم ایتیم اصلا علو
ایندی دعا بولدی نجات دوندی کیروایندی هجوم ... تایدی کرحمل ایلدی و یردی امان اول ماهرو
ایندی سکزده توبه اول دیدی پس ایت بندن دیلك ... دیدی بودرسندن دیلك دوندر قریشی سن کیرو
دوندی سراقه مکه یه دیدی قریشه کیم یلك ... کیم اشبو بوله کتمش ایتمك پس اکا مزفلو

(همیشه) دائم (بختلو) بخت دولت وطالع معناسنه قال فی القاموس البخت الجد معرب انتهی یعنی حضرت

صديق رضى الله عنه سفر ايچون تهيئه ايتديكى ايكى راحله نك بريسنى فخر عالم صلى الله عليه وسلم نك قبولنه تكليف ايلدى فخر عالم دخى هجرت الى الله كندى نفسيله وماليله اولسون ايچون مفت قبول ايتيوب درتيوز درهم بهاسيله صاتون الدى والاصديق فخر عالم صلى الله عليه وسلم يولنه فرق يوك اتون اتفاق ايدوب جمله سى قبوله قرين اولدى وبوخصوصده ناقه اكرچه ثمن ايله ايدى وليكن ابو بكرك مالندن اولديغى اختصاصات الهيه دندر يعنى بويله زمان عسرتده ناقه صديق معطية رسول اولق صديقك زياده صدق وخلوصندن ومالك نفس الامرده طيب اولديغندندر پس بحسب الظاهر ثمن ايله اولق حقيقتده انفاق كبى اولمغى مثافى دكلدر فافهم وناقه مذكوره يه قصوى ديرلردى خلافت صديقده دك حياتنده اولدى ۞ مرويدر كه فخر عالم صلى الله عليه وسلم غاردن چيقوب ناقه سوار اولد قلرنده حضرت صديق دست ركاب پيغمبر قيلدى ۞ من كيستم كه بوسه زنم پاى دوست كاش ۞ بايم همين مجال كه بوسم ركاب او ۞ اراده فخر عالم صلى الله عليه وسلم بيوردبلركه (الا ابشرك قال بلى فداك ابى وامى قال ان الله يتجلى للخلائق يوم القيامة عامة ويتجلى لك خاصة ۞ بوحديثى امام سيوطى تصحيح ايتمشدر (ودعا عليه السلام بدعا منه اللهم اصحبنى فى سفرى واخلفنى فى اهلى) ولما اذن الله له فى الهجرة الى المدينة انزل عليه قوله تعالى (وقل رب ادخلنى مدخل صدق واخرجنى مخرج صدق واجعل لى من لدنك سلطانا نصيرا) قال زيد بن اسلم جعل الله مدخل صدق المدينة ومخرج صدق مكة وسلطانا نصيرا الانصار رضى الله عنهم (جده) بالضم ساحل البحر بمكة يعنى غاردن جده يه وارنجه طريقسز كيدوب اورادن مدينه يولنه طوغرى دليلر (عسفان) كعثمان موضع على مرحلتين من مكة كما فى القاموس (هجرتده وصليله طولو) يعنى فخر عالمك هجرت وفرقتى قربت ووصلتله پردرز يرافرقت صوريه وصلت معنويه يى منافى وبحسب الظاهر دورى ديراه قرب منزلى مانع دكلدر (ع) بعد منزل نبود در سفر روحانى ۞ قال الله تعالى هو الاول والآخر والظاهر والباطن) (فالسير من الله الى الله والكل عين ليس فيه غير ولا بين فبالاول يظهر سر الازل وبالاخر سر الابد وبالظاهر سر الملك وبالباطن سر الملكوت وبالمعرفة الاهذه الاربعة ومن كلمات الشيخ عمر بن الفارض قدس سره ۞ فوصلى قطعى وافترائى تباعدى ۞ وودى صدى وانتهائى بدايتى ۞ وذلك لان المرئى فى الانتهاء هو المرئى فى الابتداء وكذلك عليه السلام قال لاتفضلونى على يونس بن متى فانه رأى فى بطن الحوت ما رأيته فى اعلى العرش غير انه يرى لبعض الانبياء قطع المنازل الصور بة العلوية تشريفا له (مثنوى) وهو معكم ايما كنتم بكفت ۞ در وصلت اين بكفت وخوش بسفت (سراقه) كنانه بن مالك المدلجى رضى الله تعالى عنه فاتحه اسلم بعد ما فرغ رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم من غزوة حنين والطائف قال سراقة جاءنا رسل كفار قريش يجعلون لمن دل على محمد وابى بكر دية كل واحد منهما فبينما انا جالس فى مجلس من مجالس قوم بنى مدلج بقديد كز بر وهو محل قريب من رابغ وهو واد بين الحرمين قرب البحر اذ اقبل رجل منهم فقال يا سراقة انى رأيت اشخاصا بالسواحل اراهم محمدا واصحابه قال فعرفت انهم هم فاخذت رمحى وركبت وبالغت فى اجراء الرمكة لافوز بالجعل المتقدم حتى دنوت منهم وباقى القصة مذكورة فى المحمدية (ناكهان) آكسيرين يعنى وقتسيز زيرا نا ادات نفى وكه كاف تجمليه كاهدن مخففدر وقت معناسنه آخرنده الف ونون ادات جمعدر (چست) بالجيم العجمى چابك وچويك (كريز) قوتلو ودرازقدده نظيرى اوليه نه ديرلر (غصه) غم وقساوت معناسنده استعمال اولنور اصلنده يمك يركن يوغازده طورن لقمه يه ديرلر وقدسبق (جبار) الله تعاليدر كه خلق كندى مرادى اوزرينه جبر وقهرايدر هيچ برفرد خلاقى اوزره اولمغه قادر دكلدر (علو) بوجه لق وغالب اولق واورمق (ماهرو) آى يوزلو يعنى نور ذات ونور صفات ايله نورلو (غلو) حددن تجاوز ايتمك روى ان سراقة رجع الى مكة فاجتمع الناس عليه فانكر انه رأى محمدا وصار يردعنهم الطلب قال خرجت وانا احب الناس فى تحصيلهما ورجعت وانا احب الناس فى ان لا يعلم بهما احد ولا زال به ابو جهل حتى اعترف واخبرهم بالقصة وفى ذلك يقول سراقة رضى الله تعالى عنه مخاطبا لابى جهل لعنه الله ۞ اياحكم والله لو كنت شاهدا ۞ لامر جوادى اذ تسيخ قوائمه ۞ علمت ولم تشكك بان محمدا ۞ رسول ببرهان فمن ذا يقاومه (الهى) بولنمز مثلى ذات مستطابك يارسول الله ۞ بلمز كنه اطوار جنابك يارسول الله ۞ سكا حق غار ثورى قلعهٔ حفظ ايتدى دشمندن ۞ طوتلدى چشمى سندن شيخ وشابك يارسول الله ۞ اودكلو واريدى دلده يقينك حفه كيم اصلا ۞ يوغيدى دشمن ايچون اضطرابك يارسول الله ۞ اودمكه غاردن چيقدك دخى اشترسوار اولدك ۞ يانكجه بو بكر طوتدى ركابك يارسول الله ۞ سعادتله روان اولدك مدينه شهرنه طوغرى ۞ اول ايدى چون ازل حسن مآبك يارسول الله ۞ سراقه سا كه قصد ايتدكده كوردى معجزاتكدن ۞ اودمده صورتن دار العقابك يارسول الله ۞ عجبمى ذره قلبى منورا ولسه حقينك ۞ جهانى طوتدى نور آفتابك يارسول الله ۞

﴿ فصل ﴾

﴿ فصل فی نزول النبی علیه السلام فی المدینة المنورة ﴾

﴿ قافیة الهاء ﴾

الای قاصد اسرار نظر قیل کلدی سر الله
الای راصد انوار کوزنك آچ طوغدی نور الله

که کاه هجران ایدر برده مرادی وصلت حضرت
که کاه معراج ایدر بردن چیقوب عرش اوستنه اول ماه

دیلردی جمله اشبادن وجود بنی شهود ایده
کیروعالم رسو مندن انی تجرید ایدراول شاه

پس اولوردی هویته جلالینه کانی عرض
جمالنده الوهیت آچردی کندویه درکاه

قیلوردی کشف توحیدی انکچون نور ذات ایدی
بولوردی ذات تجریدی انکچون اولددی آکاه

بوحالات ایچره کیدرکن نه بحره اولدی مستغرق
بودریا ایچره غرق ایکن نه بیره چیقدی اول ناکاه

کلوب درنقل کشا فده رسول الله ایدوب هجرت
مدینه یه یقین اولدی نزول ایتدی اوعالی جاه

قبا کوینده قوندی پس بنی عمرون عوفه اول
دوشنبه کونیدی ایتدی قرار ایتدی رسول الله

اقامت ایتدی تاجمعه کون اولنجه هم اول برده
پس اتدن مسجده بنیاد اساس ایتدی دلیل الله

قبادن جمعه کون چیقدی مدینه شهری قصدینه
ارشدی جمعه وقتنده حبیب الله خلیل الله

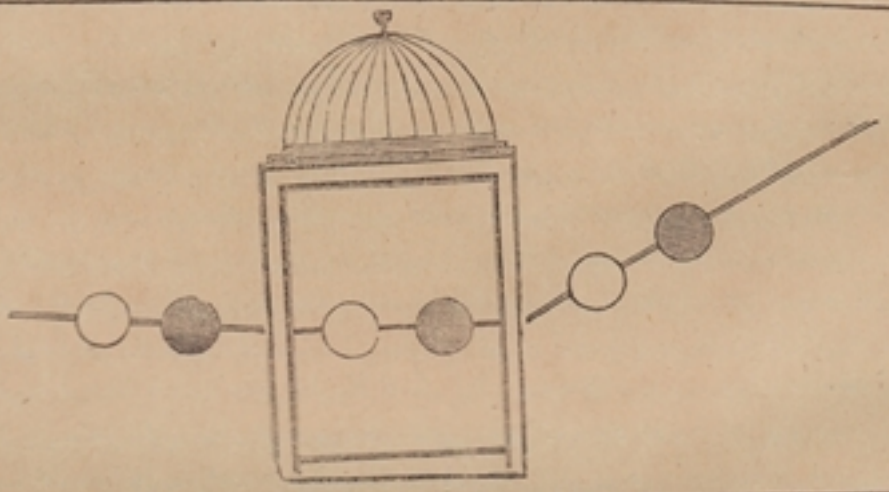

(الای قاصد اسرار نظر قیل کلدی سر الله) اسرار دن مراد آثار واسمانك حقایقیدر وسر الاهدن مراد فخر عالم صلی الله علیه وسلم دزیرا آنك سری اسم جامعك سر ینك ظاهری وصوریدر واسم جامعك سری آنك سر ینك باطنی وحقیقتیدر پس حقیقت محمدیه اسم اعظمك صورتی وسری جامعه روصاحب محمدیه اهل مدینه نك عاشقلرینه واورادهٔ مؤمن اولنلرك صادقلرینه توجیه خطاب ایدوب بیورر کای عشاق حق ومشتاق سر مطلق اولنلر بوآنه دك لسان حاله قدوم وتشریفته طالب وملاقات جمالنه راغب اولدیغکز سر اعظم مطلوبکزاوزره صورت بولدی وصدق وطلب وقصد یکزه بناء اشته مرشد اعظم ایا غکزه کلدی (نحرره) طور مسون دائم سونسون جانکز ۞ اشته کلدی سوکلو جانلنکز ۞ صورتی سر کزتی برقیلدیکز ۞ طوتدی کونی علمکز عرفانکز ۞ (الا ای راصد انوار کوزنك آچ طوغدی نور الله) راصد منتظر ومترقب کسنه ونور الاهدن مراد فخر عالمدر کاسم ظاهرك تجلیسی جهتندن نور اجلی واسم باطنك تجلیسی جهتندن سر معلی در قال الله تعالی (قد جاءکم من الله نور) وهو حضرة الرسالة صلی الله علیه وسلم وقد سبق تحقیقه ۞ یعنی ای راه انتظارده نور ذات ونور صفات کوزلرین دیده لر روشن اولسون نکه جمله انوارك مطلعی وظهوراتك منشئی اولان فخر عالم صلی الله علیه وسلم افندمز اروحنا اولدی واول (الله نور السموات والارض) سر ینك ماصدق اولان سیدولد آدمك نورجمالیله اجساد وارواح طولدی ومکه دن پری طوغوب دور آفاقی ایدرك مرکز مدینه یه طوغرالدی (که کاه هجران ایدر برده مرادی وصلت حضرت) هجران کسرله ضد وصل یعنی آیریلق معناسنه (حضرت) قرب الشیء وخلاف الغیبه معناسنه بوراده بطریق الکنایه حق تعالی مراد اولنور زیرا بر نسنه نك حضوری ذکر اولنوب کندی مراد اولنمقده تعظیم واردر وقد سبق تحقیقه فی اول فصل اسرار الوحی ۞ واکر خلاف الغیبة معناسی مراد اولنورسه حاضر دن حضرته یعنی مشتقدن مصدر ایله تعبیر ایتمك مبالغه ایچوندر رجل عدل کبی قال الله تعالی (وهو معکم اینما کنتم) وحقیقتده

حقه حاضر دیمك تفهیم ایچوندر یوخسه اول وآخر انده غیبت تصور اولنمز (لمحرره) اوهر بر برده حاضر در کوزاچش ساکه ناظر در ۞ ولیکن انی ادراك ایلز بوعقل قاصر در ۞ صاحب محمدیه تك مصراع مذکوردن مرادی بودر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلمك حرم الاهدن مدینه به هجرت ایتمسندن مرادی حقه وصلتدر یعنی (سنریهم آیاتنا فی الافاق) حسبنجه آیات آفاقیه یی سیرو پراسمندن پراسمك مشاهده سنه طیر ایدوب ذاتدن صفاته نزل وفنادن بقایه نحولدر یوخسه حرمدن قدم بیرون اولوب فراق صوری ایله مبتلا اولمسیله حقیقتده داثره وصلتدن طشر چیقدیغی بوقدر وبو هجرت وحرکتدن کل اولیایه دخی حصه واردر (لمحرره) مدینه یه طوغری کیدر کن ۞ بولده عجب تجلی یه دوش اولدم ۞ عزم راه حضرت ایدر کن ۞ بولده عجب تجلی یه دوش اولدم ۞ بر یزمه اوغرایوب قورلش کوردم ۞ بنده واروب ارالرنده طوردم ۞ صوندیلر بر جامی صفاسن سوردم ۞ بولده عجب تجلی یه دوش اولدم ۞ پرتشل نور کوردم پراقه بنز ۞ کاهی عرشه چیقر کاهیره اینر ۞ مولدی اوقتوب شربتی دونر ۞ بولده عجب تجلی یه دوش اولدم ۞ کلن عاشقلره ایدرلر عزت ۞ صونرلر ادبله شکردن شربت ۞ اول یزمه ایرنلر قارارالبت ۞ بولده عجب تجلی یه دوش اولدم ۞ کیمی کلور کیمی کیدر بر بولدر ۞ کیمی طوغری کیمی صاغ وکیم صولدر ۞ هر بوزده کورینن حقیا اولدر ۞ بولده عجب تجلی یه دوش اولدم (که کاه معراج ایدر برده چیقوب عرش اوستنه اول ماه) یعنی اول ماهك پرده پر پردن برره هجرتدن مرادی وصلت نور الانوار اولدیغی کبی پردن دخی کوکه عروجدن مقصودی بودر پس بوسیرا کرزمینده واکر آسمانده درانك سری تجلی رحمانلر (لمحرره) کاه روم ایچره کاه اناطولده ۞ کاه صاغ قولده کاه صول قولده ۞ حقیا دور ایدرم آفاقی ۞ منزله ایرمکیچون بو بولده (دیلردی جمله اشیادن وجودینی شهود ایده) یعنی فخر عالم صلی الله علیه وسلمك مرادی جمیع اشیادن ۞ جهان مرآت حسن شاهد ماست ۞ فشاهد وجهه فی کل ذرات ۞ وفحینه حقك وجودینی شهود ایدی زیرا حق تعالی انی اسم اعظمك مظهری قیلدیکه انك کوزیله تجلیات متنوعه سنی سیر ایلیه پس بوقدر حرکات ظاهره وسیور باطنه دن مقصود کا تجمه بوشهوددر بو مرتبه یه عند الصوفیه توحید اطلاق اولنور (کیر وعالم رسومیندن انی تجرید ایدر اول شاه) رسوم رسمك جمیدر اثر معناسنه بوراده مراد تعیناتدر (تجرید) عاری قیلق یقال جرده عن ثیابه عراه (شاه) اولدیکدر مراد الله تعالیدر یعنی شهود مذکور برین بولوب توحید کلی حاصل اولدقد نصکره حق تعالی آنی بو تعینات آفاقیه وشهود وحدت فی الکثرتدن تجرید ایدر یعنی مرتبهٔ توحیدك فناسنه مظهر قیلر وکثرتله مقید اولان توحید فنا بولور ورسوم واثده ملاحظه اولنان معنادن ترقی حاصل اولوب معنای مجرد صورته کلور فافهم وبو مرتبه یه عند الصوفیه تجرید توحید دیرلر پس صاحب محمدیه بوبابکی مصراعنده هر مرتبه یه اشارت ایلدی (پس اولوردی هویتده جلا اینه کمال عرض) هویت حقیقت معناسنه دیر اراده مراد هویت ذاتیه در تعین یعنی جمیع موجودات سریان اعتباریله یعنی فخر عالم صلی الله علیه وسلم مرتبهٔ تعینده کشف جلال حاصل اولوب حقك کمالاتی اکا عرض اولنوردی که حقك کمال اسما وصفاتنك آثاریدر ۞ الحاصل فخر عالم صلی الله علیه وسلم بو مرتبه ده دیدهٔ توحیدله آثار صنعی سیر ایدروبقا بالله سمتنه طوغری کیدردی (جمالنده الوهیت آچردی کدویه درکاه) الوهیت ذات واحدیهٔ صفاتیه مرتبه سنه اشارتدر (درکاه) آستان وقبو اولکی وقدسبق تحقیقه یعنی فخر عالم صلی الله علیه وسلم الوهیت مرتبه سنده کشف جمال حاصل اولوب حق تعالی اکا بو مرتبه ده درکاهن آچرواوزرینه انوار القاسن صاچردی ۞ الحاصل بو مرتبه ده اثردن مؤثره تحول ایدوب نظر حقیقتله فنا فی الله آیینه سنه نظر ایدردی (قیلوری کشف توحیدی انکیچون نور ذات ایدی) یعنی نور کندی نفسنده ظاهر وغیری مظاهر اولانه دیرلر پس فخر عالم صلی الله علیه وسلمك نور ذات اولدیغنك آثاریدر که سر توحیدانکله ظاهر ومراتب حقیقت انکله منکشف وباهر اولور (بیلوردی ذات تجریدی انکیچون اولددی آکاه) آکاه خبردار معناسنه یعنی فخر عالم صلی الله علیه وسلم ذات مجرده یی بیلوردیکه اکا علم بالله دیرلر انکیچون آکاه اولدی یعنی آکاه دیمك کمال اوزره بو مرتبه یه واصل اولدقد نصکره در (بعدذا) مرتبهٔ تعینه مرتبهٔ توحید دیرلر کرك تعین ذاتی وکرك صفاتی وکرك افعالی اولسون وبو مرتبه تك فوقنده اولان مرتبهٔ لاتعینه مرتبهٔ تجرید دیرلر وبوبابکی مرتبه یی جمع ایدن مرتبهٔ یه مرتبهٔ تفرید دیرلر وسالك ایچون دورت سفر وار در اولکی سفره سیر الی الله دیرلر بونك نهایتی وجه وحدته مانع اولان حجب کثرتی رفعدر زیرا مرتبهٔ منصوفه سنك اکثریتك کمالات عرفانیه سی بوسفرك محصولیدر وبوسفرده سالك اکثری طرف یساره دوشوب مطمح ومزدیق اولمشلردر وبابکنجی سفره سیر فی الله دیرلر بونك نهایتی وجوه کثرت علیهٔ باطنیه دن حجاب وحدتی رفعدر زیرا وحدت پرده سی برتمام قجه کثرت علیه بوزی کورنمز وسالك هر بوزدن علم قیومی آچلمز اوچنجی سفره سیر مع الله دیرلر بونك نهایتی عین جمعك احدیتنه واصل

اولوب ضدین ایله تقیدك زوالیدر یعنی بوسفرده ظاهر و باطن سالکه براولور ملك وملکوتك ضدیندن قورتلور
دردنجی سفره سیرعن الله دیرلر بوتك نهایتی عالم بقایه رجوع وحقیقت تمکین ایله متحقق اولمقدر پس صاحب
مجدیه ابیات مذکوره ده فخرعالم صلی الله علیه وسلمك بومراتب واسفار وسیورده غایت قصوایه وصولنی ومقام
عندیته اولدینی سریله حصولنی بیان ایدر ۞ سؤال اولنورسه که بوذکر ایتدیکك اصطلاحات صوفیه حادثه درپس
فخرعالم صلی الله تعالی علیه وسلمك حالی بونك اوزرینه نجه بنا اولنور ۞ جواب بودر که تفهیم ایچون وافعی بیاندر
تکیم جلوتی طریقتی اصحاب کرام طریقتدردیرلرمع هذا اوقتده جلوتی اصطلاحی یوغیدی (بوحالات ایچره
کیدرکن نه بحره اولدی مستغرق) یعنی فخرعالم صلی الله علیه وسلم بوذکر اولنان مکاشفات ومشاهدات وتجلیات
یولندن کیدرکن نه دریای جمعیته مستغرق اولدی ونه فیض حقیقی ایله سرایاطولدی مقصودفنا فی اللهدغایته
وصولن بیان ومقام عین الجمعده حصولن بیاندر (بودریا ایچره غرقیکن نه یره چیقدی اول ناکاه) مقصود بقا باللهك
نهایتنه قدم باصدیغنی اعلامدر ولکن مکه دن مدینه یه هجرتك صورتنده ذکر اولنان معنایه اشارت اولمغله کلامی
اووجهله سوق ایلدی کویاه مکه ده بردریاومدینه انك ساحلی اولدی وفخرعالم صلی الله تعالی علیه وسلم تدریجاً ونأنی ایله
بودریادن کناره کلدی ۞ الحاصل بحرجمعیتدن ارشادناس ایچون اب فرقه چیقدی وبومقامده کندی حالنی بیان
ایدوب ابو یزید بسطامی قدس سره حضرتلری بیورمشلردرکه بزدریا اورتاسنده یز وانبیاساحلده در یعنی بز بحر
جمعیته طالمشز وکندیمزدن فنا بولمشزدر بناء علی هذا غیره نفعمز یوقدرانبیا علیهم السلام ایسه بوجمعیت
وفنادن صکره بقابالله ایله شرفیاب اولمشلر وعموم وخصوص اهلنی شریعت وحقیقت ایله ارشاد ایچون بودریادن
طشره کلمشلردر پس انلرهروجهله نافع اسمنه مظهر اولوب رتبهٔ علیا وفضیلت عظمی وجمعیت کبری بولمشلردر
قال الله تعالی (الم نشرح لك صدرك) ای حتی وسعه الحق من غیرمزاحمة الخلق ووسعه الخلق من غیرمزاحمة الحق
فان من یطیر بجناح واحد ممن یطیر بجناحین فافهم هداك الله وایانا الی فهم المراتب انه مفیض المطالب والمآرب
(لمحرره) یارب باغ وصلکه کیرمك میسرایت ۞ سندن امیدعاشق شوریده بودرر ۞ سن هووماسوی همه پرهای
وهو بدر ۞ قصد ضمیر بودکل اللهم اودرر (عالی جاه) جاه منصب ودولت وعزت وحرمت ومرتبه واقبال عریدر
(قباکوینده) فوندی پس بنی عمرو بن عوف اول) قال فی القاموس قباء موضع فی قرب المدینة ویذکر ویقصر انتهی
کوی کاف عربیله محله درقریه معناسنده استعمال اولنور زیرا قریه شهردن پرمحله کیبدر پس لسان فارسیده ترکیده
کوی وکند قریه وشهر دیمکدر قال ابن الکمال کوی کاف عربیله معنای زقاقدر تکه واقعدر ۞ بکویش
سلسبیل آبی سبیل است ۞ پرویش چرخ یك نقطه زنیل است ۞ بو بیتده ابن کمالك مدعاسنه شاهد یوقدر زیرا
شاعرك مقصودی جانانك محله سنده جنتك سلسبیل ایرماغی فی سبیل الله مبذول پرصودر دیمکدر پس کوی
زقاق معناسنه طوغمق وجه دکلدر بنی عمرو بن عوف اوس قبیله سندن برشعبه در قال فی القاموس عوف نبات
طیب الرایحة وبه سموا انتهی مرویدرکه فخرعالم صلی الله علیه وسلم دارالهجرته متوجه ایکن بولده بریده بن الخصیب
الاسلمی نام کیمسه یه اوغرایوب انی وقومی اسلامه دعوت ایتدکلرنده سکسان قدر قومیله شربت توحیدی
نوش ایدوب بزم اسلامه رونق افزا اولدیلرو بریده مذکور فخرعالم صلی الله تعالی علیه وسلمك مدینه یه لوایله دخولنی
التماس ایلیوب سرندن دستارین چوزدی وبرمح اوزرینه شدایلیوب فخرعالم صلی الله علیه وسلم اوکجه سنجقدار
اولدی وبواسلوب اوزره عزم راه ایدوب مدینه قریبنده پردرخت خرما سایه سنه نزول ایدوب برای استراحت
مستظل ایکن مقدم شرف ایمانله شرفیاب اولان انصارطائفه سی تشریف پیغمبردن آکاه اولیجق بشیوزدن
متجاوزکسنه استقبال ایدوب فخرعالم صلی الله تعالی علیه وسلم وابو بکری ظل نخله ده بولدقلرنده بعد اداء حق المقام
(ارکا آمنین مطاعین) دیو تحریك قادمهٔ سفرایتملرین تکلیف ایتدیلرفخرعالم صلی الله علیه وسلم دخی اورادن یولك
صاغ طرفنده امالهٔ لجام ایدوب قبایه کلدیلر ودار بنی عمرو بن عوفده شیخ القبیله اولان کلثوم نام پیرك خانه سنه
نزول ایتدیلر (لمحرره) مکدرحال ایدم سنسز جهان اکچره الملره ۞ بحمد الله قدومك ایتدك هله دملرقدملره ۞ قوله
سنجق کشا اولسك بو بولده شهریارسن ۞ یورر سلطانلر زیرا بوعالمده علملره (دوشنبه کونیدی ایتدی) یعنی
فخرعالم صلی الله تعالی علیه وسلم قبایی تشریفلری شهر ربیع الاولك اون ایکنجی اثنین کونی ایدی فلبث فی بنی عمرو
بن عوف فی قبا بقیة یوم الاثنین ویوم الثلاثاء ویوم الاربعاء ویوم الخمیس وخرج یوم الجمعة وقیل غیرذلك والاول
اصح (پس آندن مسجده بنیاد اساس ایتدی دلیل الله) بنیاد تملدر اساس کبی پس بنیاد واساسك مابینده
واو عاطفه اعتباراولنور (دلیل الله) حقه دلالت وارشاد ایدیجی یعنی جمیع مراتبده پس دلیل مفعولنه مضاف

اولمش اولور یعنی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم قبایه نزول ایتدکلرنده طاش جمع ایدروب صاحب خانه اولان کلثوم مذکور رضی الله تعالی عنهك خرما تجفیف ایتدیکی یرمحله تمل یراغوب مسجد بناسنه مباشرت ایتدیلر ۞ قال فی السیرة الشامیة لما جمع الحجارة اسسه صلی الله تعالی علیه وسلم واستتم بنیانه عمار بن یاسر رضی الله تعالی عنه فعمار اول مابنی مسجدا لعموم المسلمین فمسجد قباء اول مسجد بنی فی الاسلام لعموم المسلمین واول مسجد صلی فیه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم باصحابه جماعة ظاهر بن ای آمنین وبعد تحوله صلی الله تعالی علیه وسلم الی المدینة کان یأتیه یوم السبت ماشیا وراکبا وقال صلی الله تعالی علیه وسلم من توضأ واسبغ الوضوء ثم جاء مسجد قباء فصلی فیه کان له اجر عمرة وفیه قال الله تعالی (لمسجد اسس علی التقوی من اول یوم احق ان تقوم فیه) الایة (لمحرره) قباده مسجد بنیاد اوزره رسول الله ۞ الیه اکا کیوردی قبای تقوایی ۞ ثواب عمره بولور چونکه مصلی اندہ ۞ زیارت ایت بریجك عمرایچنده اورایی (قبادن جمعه کون چیقدی مدینه شهری قصدینه) مرویدرکه بنوعمر وبن عوف فخر عالم صلی الله علیه وسلمك قباده توطن ایتملرین نیازایتدیلر فخر عالم صلی الله علیه وسلم قصوایه سوار اولوب یورویدیلر که آنی امرت بقریة تأکل القری ای تغلبها وتقهرها والمراد اهلها ای ان اهلها یفتحون القری فیأکلون اموال اهل تلك القری ویسبون ذراریهم وتلك القریة المدینة المنورة واول من سمی یوم الجمعة الجمعة وکان یسمی یوم العروبة کعب بن لوی لان قریشا اجتمعت فیه الیه فخطبهم ذکره الزبیر بن بکار وسمی جمعة لاجتماع الناس فیه

﴿ قافیة اللام الف ﴾

بنی سالم مقامنده یتشدی ایندی نحصیلا
صلوة جمعه یی قیلدی ایدوب الله تبجیلا

اوقودی خطبه پس اندہ ایکی رکعت نمازایتدی
دیدیلر بودر اول قلغن جمعه تبجیلا

دیدیلر سیره اهلیکم توجه ایلدی اندن
مدینه شهرینه کلدی تأنی ایله ترتیلا

چو یلدیلر قدومینی خوشحال ایتدی استبشار
بکلی ایتدی استقبال خواصی تفصیلا

همالدم ایردی جبرائیل دیدیکیم یارسول الله
زمامك الده طوتم بن بیان اولکیمه تفضیلا

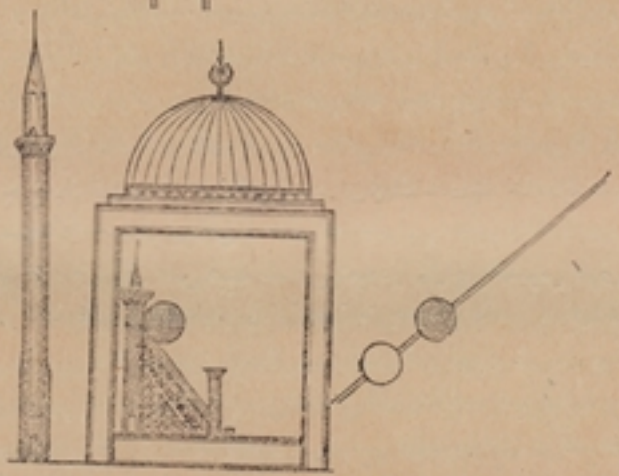

نجانکیم ایتسه ز دعوت سنی بونلر دیارینه
که هر بیری سنی ایده مقامایتسه تنزیلا

جواب ویرمدیکیم چونکه دوه اندہ نزول ایدم
بن اول یرده قرار ایدم وار یحق شهره تمثیلا

چوکوردیلر آنی کوزلرکوزلر آنی کوزلر
ایاغینه سورب بوزلایدیلر عزی تکمیلا

بغایت ایتدیلر اجلال دیدیلر ایتدی حق ارسال
که سن نوری یزه انزال کیم اهلال اوله تهلیلا

منور اولدیلر آنك جمال شمس تابندن
کاینجه اندہ کور دیلر جمال اللهی تأویلا

(بنی سالم) بن عوف یعنی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم بوقبیله نك محله سنه کلدکلرنده جمعه نك وقتی اولمش ایدی پس نزول ایدوب اوراده بطن وادیده اولان مسجده یانلرنده حاضر اولان جماعت مسلمین ایله جمعه نمازی قیلدیلر وقال فی انسان العیون ومن حین صلی الجمعة فی ذلك المسجد سمی بمسجد الجمعة وهو علی یمین السالك نحو قبا (تبجیلا) تعظیم ایتمك (اوقودی خطبه) وهی اول خطبة فی الاسلام ومن خطبة علیه السلام تلك (فمن استطاع ان یقی وجهه من النار ولو بشق تمرة فلیفعل ومن لم یجد فبکلمة طیبة فانها تجزی الحسنة بعشر امثالها الی سبعمائة السلام علی رسول الله ورحمة الله وبرکاته والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته) وخطب رسول الله صلی الله تعالی علیه

وسلم قائما وابو بكر وعثمان واول من خطب جالسا معاوية بن ابي سفيان حين كثر شحمه وعظم بطنه واول من خطب على المنابر ابراهيم عليه الصلاة والسلام واول من قرأ في آخر الخطبة (ان الله يأمر بالعدل والاحسان) الآية عمر بن عبد العزيز والتزمها الخطباء الى عصرنا هذا وكان النبي صلى الله تعالى عليه وسلم يقرأ (ق) وكان عمر الخطاب رضي الله تعالى عنه يقرأ (اذا الشمس كورت الى قوله ما احضرت) وكان عثمان بن عفان يقرأ آخر سورة النساء (يستفتونك) الآية وكان علي بن ابي طالب رضي الله تعالى عنه يقرأ الكافرون والاخلاص ذكر ذلك ابن الصلاح واول من قرأ في الخطبة (ان الله وملائكته يصلون على النبي) الاية الهدى العباسي كما في كتاب الوسائل الى معرفة الاوائل للعلامة السيوطي رحمه الله وباقي مباحث الخطبة مذكور في تفسيرنا المسمى بروح البيان في اواخر سورة الاعراف (اندە ايكي ركعت نمازايتدى) يعني جمعه نمازني خطبه دنصكره قيلدى يوخسه عكس ايتمدى (ديديلر يودرر اول قيلنان جمعه تجليلا) تجليل تعظيم معناسنه يعني حق تعالى بي تعظيما ابتدا قيلنان جمعه نمازى بودر (قال في زوائد الجامع الصغير ان الله كتب عليكم الجمعة في مقامي هذا في ساعتي هذه في شهري هذا في عامي هذا الى يوم القيامة من تركها من غير عذر مع امام عادل او جائر فلا جمع له شمله ولا بورك له في امره الا ولا صلوة له ولا حج له الا ولا بركة له ولا صدقة له) وهذا يقتضي ان الجمعة لم تكن واجبة قبل ذلك اي قبل ان يقيمها في مسجد الجمعة وفي الاتقان متأخر حكمه عن نزوله آية الجمعة فانها مدنية والجمعة فرضت بمكة والمانع تمم بها العدم قدرتهم على اظهارها لان اظهارها اقوى من اظهار جماعة الصلوات الخمس (محرره) حقدن مؤمنلره صلا درصلا ◉ جمعه نمازني قيلنلر كاسون ◉ آينەدە دله جلا درجلا ◉ جمعه نمازني قيلنلر كاسون ◉ ايرشمدن شمس عمر كه زوال ◉ مؤذن نداسن قولاغكه ال ◉ جمعه كون آچلور پرده جمال ◉ جمعه نمازني قيلنلر كاسون ◉ ايزاول كون يره نيجه بيك ملك ◉ يازرلر جامعه كلنى بيك بيك ◉ قبول اولور وقت خطبه ده هر ديلك ◉ جمعه نمازني قيلنلر كاسون ◉ اوقو نيجق اول جمعه اذاني ◉ حرام اولور كار دنياى فاني ◉ حق امر ايليوب قيلدى پيغمبر آني ◉ جمعه نمازني قيلنلر كاسون ◉ يتر بترحق فكر ماسوى ◉ ذكر حقدن غيرى جمله سنى هوى ◉ كوكل مسجدنه جمع اولوب قوى ◉ جمعه نمازني قيلنلر كاسون (ديديلر سيره اهلى كيم توجه ايلدى اندن) سيرت كسرلە صفت وخلق وعادت وطريقت معناسنه سيره اهلى فخر عالم صلى الله عليه وسلمك غزايه وسائر احوالنه متعلق اولان طريقتن يازوب حفظ وضبط ايدنلردر يعني فخر عالم صلى الله عليه وسلم جمعه نمازني اداد نصكره راحله سوار اولوب مدينه يه متوجه اولديلر وينو سالم هرچند كه عرض محبت ايدوب فخر عالم صلى الله عليه وسلمك اوكنه ده توطئلر ينه طالب اولديلر فخر عالم صلى الله عليه وسلم انلرى حسن دفع ايله دفع ايدوب (خلوا سبيلها يعني ناقه فانها مأمورة) يوردى واوردن رهكذارده اولان قبيله لره كذر ايدوب هر برى عرض نزول ايتدكده جمله لك خاطرين تطييب ايدوب بيان عذر ايتديلر ومدينه يه طوغرى كتديلر (ترتيلا) ترتيل آهسته يعني كسه كسه اوقونمغه ديرلر پوراده مراد تأنيدر كه ضد عجله در (استبشار) شادمان اولق (اعيان) اعيان القوم اشرافهم اما لانه لا ينظر الا اليهم اولانهم عيونهم المبصرة ومن ذلك قولهم للاخوة لاب وام بنو الاعيان كما في المغرب للمطرزي قال في القاموس العين الباصرة مؤنثة والجمع اعيان واعين وعيون وخيار الشيء والسيد وكبير القوم (محرره) سن ماهى سيره چيقدى عموماستاره لر ◉ اطرافك الدى هاله كبى ماهپاره لر ◉ كون كورمسون سنى ديو كورر شكدن هلال ◉ راكبى خنجر ايله وجودينى پاره لر ◉ (زمام) كسرله يولار اصلده صغر ودوه بورنه كجورد كلرى حلقه يه باغلدقلرى ايپه ديرلر جمعى ازمة كلور (تفضيل) بوراده اولوق معناسنه يعني سوار اولديغك ناقه نك زمامى دردست اولوب اوكنجه پياده كتمكده سنى تعظيم واردر (محرره) اوشاهك كيم دليلى اوله جبريل ◉ نه سلطان عظيم الشاندر بيل ◉ مرويدركه فخر عالم صلى الله عليه وسلم قبادن چيقدقده ياننلرنجه ماشى وراكب چوق خلق مصاحب ايدى وزمام ناقه يه هركس رغبت ايدوب برى برلرينك اندن آلورلر وتعظيم پيغمبر ايچون ركابنه كلورلردى صكره مدينه يه دخوله جبريل وارد اولوب زمام خصوصنده فخر عالم صلى الله عليه وسلمه سويلدى وكندى دسته آلوب قطع عرق نزاع ايلدى حاضرا ولان خلق ايسه جبريلى كورمزلر واناخة ناقه ايچون تكليفلر ايدرلردى (ديار) دارك جمعيدر اومعناسنه الدار يطلق على العرصة المجردة بلا ملاحظة البناء معها والبيت لا يكون الا بالسقف والجدران الاربعة (مقامات) مقامك جمعيدر طورمق يرى موضع القيام يعني موضع القدمين معناسنه پوراده مراد مكان ومسكندر (تنزيل) ايندرمك (تمثيل) مثل وصورت قورمق يعني بنم شهره دخول ونزولمك صورتى بودر (چو كوردىلر آنى كوزلر آنى كوزلر) مترقب ومنتظرلر ومن لطائف يحيى البشكطاشى خطابا للسلطان محمد الثالث من السلاطين العثمانية ◉ پادشاها بو جهانك ملكنى كوزلر كرك ◉ ايكى كوز يتمز بولاره نيجه كوز كوزلر كرك (ايدرلر عزى تكميلا) يعني دنيا

وآخرت عزتنك كالى فخر عالمك اياغنه يوزسورمك ايله در زيرا فخر عالم صلى الله عليه وسلم صورت حقدر پس اكا تواضع حقه تواضع در من تواضع لله رفعه الله اى من اذل نفسه فى طريق الحق اعزه الحق بايصاله الى السر المطلق قال الله تعالى (ولله العزة ولرسوله وللمؤمنين) فعزة المؤمنين تابعة لعزة الرسول وهى لعزة الله تعالى (اجلال) اولوق اعظام معناسنه (كيم اهلال اوله تهليلا) اهلال رفع صوت ايتمك وتهليل (لا اله الا الله) ديمك مقصود فخر عالم صلى الله عليه وسلم رسالتيله (لا اله الا الله) شهادتيله رفع صوت واقع اولوب اعلاء كلمة الله حاصل اولديغن بيانلر (منور اولديلر انك جمالى شمس تابندن) تاب شعله وضيا يعنى آيدنلق معناسنه يعنى فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم نور تام وكمال ظهورده شمسه مشابه اولان جمالنك نوريله منور اولديلر (كما تجده انده كوردكلرى الهى تأويلا) معلوم اوله كه جمال الهى كورمك ايكى وجهله در برى تحقيق وبرى تأويل طريقيله در اولكه تحقيقيدر سالك اولانه تزكية نفس وتصفيه قلبدن صكره سره حاصل اولان مشاهده در واولكه تأويليدر مظاهرده اولان رؤيتدر پس فخر عالم صلى الله عليه وسلم اكمل المظاهر اولمغله (من رآنى فقد رأى الحق) حكمنجه انى كورن تأويلا حق كورمش اولور وبو معنادن كل ورثه دخى حصه مند در (وفى الحديث طوبى لمن رآنى ولمن رآى من رآنى ولمن رآى من رآى من رآنى) بو حديث شريفدن منفهم اولور كه ورثه پيغمبر اولانلر مظاهر حقدر وفخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلمده ظاهر اولان نور انلرده دخى بحسب الاستعداد در اد ظاپس انلرى كورن پيغمبرى وحقى كورمش كبى اولور (محرره) طوتدكسه اكر مرشد كامل انكين سن ۞ دعوادن الم چكمه صافن حق الكده در ۞ طوبدكسه اكر آب وكلك سرتى بيلدك ۞ روحانى وجسمانى سنك هيكلكده در ۞

﴿ قافية الباء ﴾

چوكوردىلر كيم اولشدر حقه آينه اول بدر آى
ديدى بن اينمزم الا شو برده كيم دوه چوكه
قوديلر اولرا وكنده كيمى ارپه كيمى خورما
يراقلندى قوا وطان كيم انده ايده استيطان
پيغمبر افتد مزلك نزولنى

چاغردى هر برى انى كاينه او ينه اول بدر آى
ايشتديلر بو سوزى چون مزين ايتديلر هر جاى
كورب يعنى دوه چوكه كيم اينه انده اول طغراى
چوكبردى شهره اول سلطان معزز اول جهان آرى
رجا ايد نلرك محلى بدر

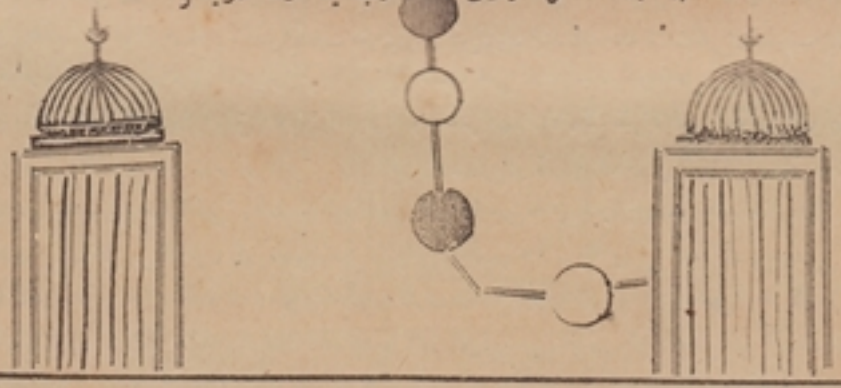

بو كز چيقدى نه كيم وارصه مدينه قومى مجموعى
سعادتلو يوزين كورب قوسى بولديلر دولت

كه حتى جمله خاتونلر اوشاق اوغلان ودرويش باى
ثنا ايدردى مداحلر بو شعرى هم ايدوب انشاى

طلع البدر علينا من ثنيات الوداع
وجب الشكر علينا ما دعا لله داع
ايها المرسل حقا جئت بالامر المطاع
جئت شمسى هبنا مرحبا يا خير داع

شورسمه كبردى كيم شهره كه پركوك الديلر بهره
نظر اولدى بو كون دهره كه كلدى دوره عالى راى
قوا وكنجه يا نجه كيدرلر طرقوا ديرلر
دوه هيچ چوكمدى اصلا برينه باصمدى هيچ پاى
كيدوب طوصطوغرى پس ناقه ايرشدى چوكدى اول برده
حرمدر مسجد ايتمشدى انك صحنده اول بدر آى
بو يردن تيز كيروفاقدى واروب شول برده چوكديكيم
اولو بدر روضه ودركاه يانور ضمنده اول بدر آى

(چوکوردیلرکیم اولشدر حقه آینه اول بدرآی) بدرآی نوره طولمش آی دیمکدر وقدسبق مرارا یعنی نورالقمر مستفادمن الشمس حسبنجه ماه منور پرتومهره آینهٔ مجلی اولدیغی کبی فخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك دخی مرأت وجود زنده صور اسماوصفات حق جلوه کراولدیغن کوردیلر واول مظهرنامده ظاهراولان حق سبر ایدوب حق نه ایدوکن بیلدیلر(هرجای) هر یردیمکدرکاه اولور یاحذف اولنور هرجادخی دینلورد روازاهلی اولنلره هرجایی دیمك بوندندر یعنی هر یری طولاشوب هرقپویه انتساب ایدنه هرجایی دیرلر زیرا نسبت مخصوصه سی یوقدر زمانه متصوفه سی کبیکه هرمدرسه یه وارورلر وهرطریق اهلنه قارشورلر وهرخانقاهه کیرلر نصرالدین خواجه‌نك صرمساغی کبی اوکوب بتورلر (لمحرره) قطب عالم اولام دیرایسك اکر ● داڑه‌کی کوزله جهانده درویش ● اوبنامه قبله نماکبی یوری ● ثابت اول مرکزکده بی تشویش (وله) باب حق دائم بکلین کلسون ● حق ایله حق اولوب حق دین کلسون ● طوغر یلر یولیدرطریقت وصلت ● یوبوله کیمکه استین کلسون ● مجنون کبی صحرا زده ایشك نه ● لیلی بی هر پرده دیلین کلسون ● بونده یوسف یوزن هرکوزکورمز ● یعقوب کبی دائم اغلین کلسون ● انی انا الله سری سنده در ● یوسردن سو یلین وارایسه کلسون ● حقیا اسمعیل یولیدر بو یول ● حقه جانن قربان ایلین کلسون (طغرای) پادشاهلرنشانی که براتلرده یازرلر یعنی اعلای منشورده قلم غلیظ ایله یازیلان القاب پادشاهه دیرلر بورادہ برسبیل استعاره واقع اولمشدرزیرا فخرعالم صلی الله علیه وسلمکه اول سر نامهٔ وجوددر انده قلم اعلای قدرتله نعوت الهیه ثبت اولنمشدر وقدسبق (اوطان) وطنك جمیدرتحریك ایله محل اقامت معناسنه (استیطان) وطن اتخاذ ایتمك یقال استوطنه اتخذه وطنا ومحل اقامة (سلطان) السلطان الوالی لانه جمع سلیط للدهن کأن به یضیء الملك کما فی القاموس وقیل مشتق من السلاطة بمعنی القهر والغلبة فالسلطان القاهر والغالب (بعدذا) فخرعالم صلی الله علیه وسلم سلطان اطلاق ایتمك تعظیما ومعنای لغوی یی ملاحظه سیله در والاخلافت سلطنتدن افضلدر (جهان آرای) جهان یزیجی ومزین ایدیجی (درویش) بوخسول (پای) دولتلی (دولت) قال فی القاموس الدولة العقبة فی المال والعقبة بالضم النوبة یعنی الدن الله نوبتله کزن مالله دولت دیرلر (لمحرره) سعادتله بو بزم عشقه خوش کلدك صفا کلدك ● صفا بخش اولدك اهل شوقه خوش کلدك صفا کلدك ● ارم باغی کبی شهر مدینه آچلوب کولدی ● بو باغ ایچره چو بلبل ذوقه خوش کلدك

صفا كادك (وله) كادى فخر عالم استقبال ايدن كلسون برى ۞ جانله بودولته اقبال ايدن كلسون برى ۞ طوغدى اول نور جمال حضرت فخر رسل ۞ بوضيادن چشمى مالامال ايدن كلسون برى ۞ كيجدر فكر جمالك ايدن اول ماهك فنى ۞ سبزرخسار بنى استعمال ايدن كلسون برى ۞ بطين كيمدر جهانده مظهر نام خدا ۞ شبهه سى حل اولدى اشتكال ايدن كلسون برى ۞ كادى براكسيراعظم كيم زرابلرهرمسى ۞ يوتهٔ عشقكده حالن قال ايدن كلسون برى ۞ بوستان عالم ايچره بتدى بر بويله سرو ۞ قامتى ديوانه چون دال ايدن كلسون برى ۞ بويله برسلطانه قول اولمقده در عز وشرف ۞ دائما حق آنى اجلال ايدن كلسون برى (ثناء) مدح والثناء للشئ فعل مايشعر بتعظيمه كما فى التعريفات (شعر) الشعر غلب على منظوم القول لشرفه بالوزن والقافية وان كان كل علم شعرا (افزاى) افزايندر ارتورمق معناسنه يعنى سعادتلو يوز بن كورب مستبشر اولدقلرندن ماعدا يوشعرى سرود ايدرلر (لحرره) چون لبكدن نى كبى روز ازل الدم نفس ۞ هرهوايى ترك ايدوب عشقكله طولدم بن سنك ۞ چونكه كوردم حسنكه يكتاجهان ايچره سنى ۞ اى حبيب من ايد مداحك اولدم بن سنك (وله) بورسه دن بر بلبل آوازى كلور ۞ واريسه حتى سنكدر اول نفس ۞ نعتكوى فخر عالم اوله لى ۞ بولدى شهرت نطق پاككله قفس (طلع البدر علينا) اوزر يمزه نورله طولمش آى طوغدى (من ثنيات الوداع) وداع طاغلرندن ودپه لرندن وعقبه لرندن (ثنيات) ثنيه نك جمعيدر وهى العقبة اوطريقها اوالجبل اوطريق فيه اواليه كما فى القاموس وداع تو ديعدن اسمدر سلام وكلام تسليم وتكليمدن اسم اولدقلرى كبى تو ديع استلشمك معناسنه يعنى الله اصمرادق ديوب كتمك علما يبورلر كه واوك قلبيله در ثنيات الوداع اكرچه شام طرفنده در ولكن فخر عالم صلى الله عليه وسلم قبادن چيقدقده اوطرفدن طولاشوب مدينه يه دخول ايتديلر وقيل لها ثنية الوداع لان المودع يمشى مع المسافرين من المدينة اليها وهواسم قديم جاهلى يعنى اول ثنيه يى وداعه اضافت ايتدكلرينه وجه بودركه مدينه دن چيقان مسافرلرى تشييع ايدن احباب اوكله دك واروب اورادە برى برلرينه وداع ايدرلر وتشييع ايدنلر دونوب اولرينه كيدرلردى (وجب الشكر علينا) اوزر يمزه شكر واجب اولدى يعنى بو نعمتك مقابله سنده ايمز له ودبلزله وكوكلمزله ايلك ايتمك لازم كلدى شو يله ترکى سبب خسارت وخذلان وموجب عذاب نيراندر (مادعا لله داع) يقال دعاه ساقه والنبى صلى الله عليه وسلم وكذا المؤذن داعى الله واكثر مايستعمل الدعوة فى الانبياء عليهم السلام والارشاد فى الاولياء الكرام يعنى خلوصله حقه داعى دعوت ايتدكجه يعنى ابدى زيرا بومقوله عبارت عرفده تأييده محمولدر (بعد ذا) اكرچه ظاهر اولان داعيدن مراد فخر عالم صلى الله عليه وسلم اوله واول برى حقه دعوت ايتدكجه آخر عمرمزه دك ثبوته شكر لازمدر ديمك اوله ولكن عمومه حمل اولنمق دخى وجه در يعنى فخر عالم صلى الله عليه وسلمك دعوتى مقابله سنده بزه شكر لازم كلديكى كبى قيامته دك انك وارثلرينك دعوتنه دخى اولاد واولاد اولادمز اتباع واجابت ايليوب اومقابله ده انلره دخى شكر كركدر ديمك اوله (ايها المرسل حقا) اى ارسال حقله ارسال اولنان پيغمبر يعنى سنك رسالتك حق وصدقدر باطل وكذب دكل ديمكدر ۞ وقولنا محمد رسول الله حقا اصله محمد مرسل ارسالا حقا ۞ قال الفهستانى الرسول فعول مبالغة مفعل بضم الميم وفتح العين بمعنى ذى رسالة اسم من الارسال وفعول هذا لم يأت الانادرا (جئت بالامر المطاع) اطاعت اولنور امر كنوردك يعنى امر وفرمانكه مطيع ومنقاد باخود باهصاحبت ايچون اولورسه امر مطاعله كادك ديمك اولهز يرا مجى فعلته مقارن اولان باده تعديه ومصاحبت معنالرينك ايكيسنه بيله تجويز ايتشلردر (لحرره) زهره چون وچرا يوقدر سنك فرمانكه ۞ باش اكر قولر بوكون هروجهله سلطانكه ۞ امر ونهيك عالمى طوتسه عجمى سرتسر ۞ جمع اولور سلطانلر دركاهكه ديوانكه (جئت تمشى هينا) يقال هين وهين ساكن مشدد يعنى تأنى وتدريج اوزرينه يورر اولديغك حالده كادك تتكيم يوقارودە تأنى ايله ترتيلا ديدى مقصود فخر عالم صلى الله عليه وسلم سكينت وتواضعدن بيانمدر قال الله تعالى حكاية (واقصد فى مشيك) يعنى نه شاطر و پيكار كبى مشيكده سرعت ايله كه خفت وسبكباراق علامتيدر ونه مورچه كبى بطئ الحركه اولكه تجبر و بزركوارى نشانيدر بلكه مشى بين المشيين ايليوب تواضعله ايلق باص (وفى الحديث سرعة المشى تذهب بهاء المؤمن (لحرره) عجله ايتمه روزكار آسا ۞ كورله پيل كبى سمت ووقار ۞ حركت كوزليوب استرمانند ۞ نرم وآهسته يولكه كيت وار (مرحبا باخير داع) يقال مرحبا اى صادفت سعة واتيت مزلا رحبا ومسكنا واسعا يعنى اى حقه داعى اولنلرك خيراوسى وافضلى اولان مكان واسعه كادك كه سكا اندن اصلا طاراق يوقدر (قال الله تعالى (قل هذه سبيلى ادعوا الى الله على بصيرة انا ومن اتبعنى) اى الدعوة الى التوحيد الذاتى طريق المخصوصة بى ثم فسر السبيل بقوله ادعوا الى الله اى الى الذات الاحدية الموصوفة بجميع الصفات وكل من يدعوالى ذلك السبيل فهو

من اتباعي وكان الانبياء يدعون الى المبدأ والمعاد والى الذات الواحدية الموصوفة ببعض الصفات الالهية الا ابراهيم عليه السلام فانه قطب التوحيد ولذا امر الله نبينا باتباعه بقوله (ثم اوحينا اليك ان اتبع ملة ابراهيم حنيفا) فهو من اتباع ابراهيم باعتبار الجمع دون التفصيل اذ لا متمم لتفاصيل الصفات الا هو والملك لم يكن غيره خاتما كذا في نفائس المجالس لحضرة الشيخ محمود الاسكداري قدس سره وتمامه في كتابنا المسمى بتمام الفيض (بهره) نصيب بوراده پروكوكدن مراد اهليدر (دهر) زمان معناسنه در دور كبي ولكن دور كه اصلده دونمكدر زمان اوزرينه اطلاق اولندي زيرا زمان افلاك دوروحركاتيله حاصل ومتعين اولور يعني زمانه بويله عالي فكروعالي تدبير كلكله نظر عنايت اولدي انكچون ديمشلردر كه فخر عالم صلى الله عليه وسلم بو عالم شهودي تشريف ايتدكاري زمان اشرف الازمانلردر وزمان بوشرفي فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم ظهوريله بولدي تكيم شرف المكان بالمكين حسبنجه مدينهٔ منوره دخي سائر امكنه اوزرينه راجح اولدي قال القاشاني شرف الازمنة وفضيلتها يكون بحسب شرف الاحوال الواقعة فيها من حضور المحبوب ومشاهدته (تحرير) فخر عالم بودوره چون كلدي ۞ كل خندان كبي زمان كولدي ۞ پروكوك حصه الديلراندن ۞ شنلك وسورعالم طولدي (طرقوا) طرقدن امر دروالتطريق راه دادن يعني فخر عالم صلى الله عليه وسلم اوكنجه وباتنجه كيدرلر ويول وبرلك ديرلردي زيرا ازدحام ناس ايله يول اوزري طولمش وصاولمك طاغلمك ديمكه محتاج اولمش ايدي (پاي) ايلق (ناقه) ديشي دوه در مراد فخر عالم صلى الله عليه وسلم راكب اولديغي ناقهٔ قصواذر (صحن) قتحله اواورتاسي وسط الدار معناسنه يعني فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم جدلري عبد المطلب اخوالي اولان بني عدي بن نجار دارنه مرور ايتدكده اوقبيله نك محللا تندن برمحله ده ناقه بروك ايلديكه مسجد رسولك قبوسي محلي وباخود الان اولان منبرك يري ايدي ديمشلر فخر عالم صلى الله عليه وسلم ناقه دن نزول ايتمديلر بعده ناقه اومحللدن حركت ايدوب قبر منورلري اولان محله واروب اوراده بروك ايلدي وبوبنى اوزادوب اتدن برزاري ظاهر اولدي فخر عالم صلى الله عليه وسلم دخي اومحلده نزول ايدوب درت دفعه (رب انزلني منزلا مباركا وانت خير المنزلين) ييورديلر واول وقتده قلب شريفلرينه تجلي عظيم واقع اولدي برج الاوليا بروسه ده متواري خاك اولان سيد العارفين مسند الوارثين حضرت امير قدس سره الخطير دخي بخارادن رومه متوجه ايكن فخر عالم صلى الله عليه وسلم اوكنجه جبريل كتديكي كبي آنك دخي اوكنجه نوردن برقنديل تمثل ايدوب حالا مقامادر اولان محله كلدكده باذن الله تعالى سويندي حضرت امير دخي اوراده قرار اده اولادي وسائر مهاجرا اولان اولياء الله دخي بوسردن حصه مند درلر انكچون بصيرتي يتنا اولنلره بول كوسترمك يوقدر واولره اعتراض ايتمكده تنزل چوقدر (تحرير) نه ياكه كوندرلرسه بويولده اختيارم يوق ۞ نه سنده دونه درلرسه بنم نفسمله كارم يوق ۞ كوزي آچمنلره اويدم بويولده منزلي طوتدم ۞ كيجه كوندز روان اولدم كه بربرده قرارم يوق (روضه) اصلده چايرلو چمنلو يردر بوراده تشبيه طريقيله فخر عالم صلى الله عليه وسلم آسوده اولدقلري قبر منور مراددر وفي الحديث (القبر روضة من رياض الجنة) يعني عالم برزخه مناسب اولان وجهله روضه دردمكدر فافهم ولا تغفل عن المراتب ومبرزين المجاز والحقيقة في المطالب (ضمن) ضمن الكتاب بالكسر عليه يقال فهمت ما تضمن كتابك اي ما اشتمل عليه وكان في ضمنه يعني فخر عالم صلى الله عليه وسلم آنك ايچنده باتديغي محله بروك ايلدي (تحرير) منظر مولادر روضه رسول ۞ فردوسدن اعلادر روضهٔ رسول ۞ مظهر تجليدر كيجه وكوندز ۞ ديدار آشنادر روضهٔ رسول ۞ آله كوراول كلك روضه سندن بو ۞ پرتوي صفادر روضهٔ رسول ۞ كوسترسالكه عين اليقيني ۞ كوزاره جلادر روضهٔ رسول ۞ هر پرذره سندن يك كونش پاتور ۞ نور كبر يادر روضهٔ رسول ۞ اودركاهه واران خسته دلره ۞ پرعجب دوادر روضهٔ رسول ۞ اومقامه ايرن جنته كيرر ۞ طوبادن بالادر روضهٔ رسول ۞ خاكندن شفاعت بتردميدم ۞ پرفيض ونمادر روضهٔ رسول ۞ بونجه ملك ايتز يارنه ۞ دركاه خدادر روضهٔ رسول ۞ چشم جانه حق

﴿ غبارني چك ۞ اوزكه توتيادر روضهٔ رسول ﴾

﴿ مثنوي بحر آخر ﴾

پس آندن قطب حق مركز مداره	ديارى دور ايدوب قوندى بوداره
پويرده جا يرا نصارى آدلو	واريدى يرمحابى يوزى قونلو
آنك دارنده قوندى فخر عالم	اكا اولدى نظر والله اعلم
واريدى كوزمز آنك برانا سى	يقين ايرمشيدى آنك فنا سى
ايشندى كلدوكيني مصطفانك	ايچي طاشي صفالر طولدى آنك

قینه کلدی یراو بدی اوتو ردی
یوسوزی اغلایوب دیله کتوردی

کهین تولیدی اول قدره ایریدم
مبارك یوزی کوزله کوریدم

پس آنك سلدی ایکی کوزینی اول
اچلدی کوردی کور کلویوزی اول

کلوب اوپدی الینی دیدی ای شاه
که کوردم یوزی الحمد لله

ایشتدیلر بو اعجازی چو دلدن
بو کز خلق عاشق اولدی جان ودلدن

نیچون سومایه لر اول آری جانی
چوانکیچون یراندی حق جهانی

خصوصا غربته یوزطوتدی کندی
چیقوب حب الوطندن هجرت ایتدی

که فانی مکه شهری فانی یثرب
اکر چه بردی اکا شرق ومغرب

ولی ارض تهامه الطف ایدی
چو کعبه اتده ایدی اشرف ایدی

که حتی چیقار ایکن مکه دن اول
دیدی یامکه کتدم کرچه بن یول

ولی چیقارمسه اهلك بنی هیچ
قویوب کیدرد کلدم بن سنی هیچ

که سنسن خیر ارض الله دیدی
سنی ارتق سورا الله دیدی

بولاره کلدی پس اول نور کونین
چقوبن کوکاره تافاب قوسین

جهانك جانی جانك جانی کلدی
قودردلولرك درمانی کلدی

شرایع جوهرینك کانی کلدی
حقایق شهرینك سلطانی کلدی

که لور تفسیر ایچنده بروایت
سن آتی جان ایچنده قیل درایت

که یثرب اهلی چون بیلدیلر آنی
که کلدی بونلره صاحب مشانی

اوقورلردی بولر انجیل وتورات
بولورلردی صفاتن انده بالذات

شو عالملر واریدی آنده حاضر
که جمله علمه اولشلردی ناظر

یوغیدی بونلره کیمسه معاصر
مهند سلردی هیئنده مباصر

خصوصا سوزلری شعروصنایع
مجاز واستعارات وبدایع

بلاغتده کلامه سحر ایدرلر
فصاحتده مقامه در دوکرلر

مد فقلر نظرده قیل براولر
کمال علمله انسان اولرلر

بو کز چون کیم عیانه کلدی اخبار
پس انی کورمکه کلدیلر احبار

تامل ایده لر تا حلمن آنك
تعقل ایلیه لر علمن انك

کما لینی کوروب منقاد اوله لر
وفا دتده دینی تقاد اوله لر

(پس اندن قطب حق مرکز مداره) قطب دکرمن ایکی واولیلدزدر که جدی بربی ایله فرقدان اراسنده در فلکلرك دوری آنك اوزرینه در دینی سید القوم معناسنه ده کلور ورجال غیبك اولوسیدر حق تعالی عالمك تصرفنی آنك النده قومشدر یعنی (ان الله یمسك السموات والارض ان تزولا) آیتك سرنه مظهر اولوب ارواح واجسامك بقاسنه مدار اولمشدر وانك مرتبه سنه قطبیت کبری دیرلر که فخر عالم صلی الله علیه وسلم نبوتنك باطنیدر یعنی ولایتدر زیرا فخر عالم صلی الله علیه وسلم نور نبوتی شریعت مطهره ده ونورولایتی غوث اعظمك باطنده در حالا فخر عالم صلی الله علیه وسلم بو ایکی نوری کویا خلقك اراسنده در و بو قطب الاقطاب مرکز عالمی حفظ ایدر صاغنده اولان امام عالم ارواحی وصولنده اولان امام عالم اجسامی واوتاد اربعه شرق وغرب وجنوب وشمالی وابدال سبعه اقالیم کره یی علما وسفلا ضبط ایدرلر بو مقامك تفصیلی چوقدر ولکن کلام انلره مؤمن اولنلره در (لمحرره) بلدی مؤمن اولمیان آدم ۞ نه نك اوسنده دوتر بو عالم ۞ زه دندر بو تجلی وجود ۞ عالم واین آدمه هردم (وله) ایلدی قطب وقتی رب عباد ۞ بو سرای جهانه اوز که عماد ۞ اولمه بو عماد عالمده ۞ طاق افلاك اولور ایدی برباد ۞ قطب حقله مراد فخر عالم صلی الله علیه وسلم در حقه اضافتی انك وضع وتعیینی ایله اولغه بنا در (مرکز) وسط دائره در یعنی اول نقطه در که محیط جمیع جوانبنه قرب وبعد ایله نسبتی برابر در مراد محل دور در بوراده واو عاطفه محذوفدر تکیم سرخله اشارت اولندی (دیاری دور ایدوب قوندی بوداره) دیاردن مراد قبادن بری کذر ایتدکاری انصار خانه لریدر دار دن مراد مدینه ده ناقه ۀ قصوانك صکره چوکدیکی یردر که انصاردن جابرین عبد الله نام کسنه نك قبوسی اوکیدر پس اول چوکدیکی یرمحل مسجد ثانیا چوکدیکی محل روضه یری اولدی صلوات الله علی صاحبها وسلامه (داره) لفظنده

اولان‌ها اگرچه ادات مفعولدر فاما بو تعبیرده بو مقامه کوره اطف واردر زیرا داره قبیله وهالهٔ القمر وما احاط بالشیء یعنی دائره معناسنه کاور فافهم ۞ معنای بیت بودر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم دوائر قبائلی دور ایدرك خط استوا کبی مدینه ده انصار دائره سنده نزول ایتدکاری مرتبه طوغرلدی ونقطه مثال امر حقله اول مرکزه قنوب قارن بولدی (وقال هذا ان شاء الله یکون المنزل وامر ان یحط رحله (لمحرره) سکا کوسترمدی برك یاریوری ۞ ثابت اول مرکزکده وار یوری ۞ جابر بن عبد الله الانصاری رضی الله تعالی عنه وهو احد الستة المشهورین بالروایة وهم ابو هریرة وابن عباس وابن عمر وعائشة وجابر بن عبد الله وانس بن مالك رضوان الله تعالی علیهم اجمعین (آنك دارنده قوندی فخر عالم) کتب معتبره ده مصرحدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم مدینه یی تشریف ایتدکلرنده برآی قدر ابو ایوب انصاری سعد نخانه لرنده مهمان اولوب صکره بنا ایتدکاری مسکنه نقل ایلدیلر (لمحرره) همان اوش قوندی آخر فخر عالم ۞ ابو ایوب انصاری الینه ۞ نه قوندی نه قونیسر بو یله مهمان ۞ جهان دارنده کیمسه مزالینه ۞ مذکور ابو ایوب هجرتك الی برنده یزیدین معاویه ایله استانبول سفرنده بولنوب اوراده وداع عالم فانی قبلغله قلعه قریبنده دفن اولنوب جسد شریفلرینه کفار ظفر بولمسون ایچون قبری بلور سرایتمشلردی صکره مجاهد فی سبیل الله سلطان محمد ثانی هجرتك سکز یوزالمی یدیسنده استانبولی فتح ایتدکده مشجره ولایت پیرامیدن شعبهٔ پربار و پرارشاد اولان آق شمس الدین قدس سره حضرتلرینك اشارتلریله تعیین اولنوب زیارتکاه قیلندی مرجع طریقتمز شیخ افتاده قدس سره حضرتلرندن منقولدر که یورمشلر رومده ایکی مقام واردر که اول مقاملرده سالك اولان بر کون شغل ایتمك غیری مقاماتده بر فاج کون اشتغالك غنماسن و یر ر یعنی اول مقاملرك قوت روحانیت وزیاده تأثیرندن منوجه الی الله اولان آز زمانده مراده واصل اولورلر اول ایکی مقاملك بریسی استانبولده ابو ایوب انصاری رضی الله تعالی عنه حضرتلرینك آسوده اولد قلری یر و بری دخی برج الاولیا پروسه ده حضرت امیر قدس سره الخطیر حضرتلرینك متواری خاك اولد قلری محلدر (لمحرره) مرض باطنی اولان کشی یه ۞ اوزکه دار الشفا در اشبو مقام ۞ درده درمان ایچون ابو ایوب ۞ روضه سنده صو تر کلنلر جام ۞ اشبکی طبر اغن امیر سلطان ۞ ایلدی توتیای چشم انام ۞ بری استانبول ایچره آسوده ۞ بریسینه پروسه دار سلام ۞ کلدی رومه بونلره مانند ۞ کرچه چوق کلدی اولیاء کرام (وله) بر امیرم وار ایدی حق بنم ۞ اولیاء الله سلطان ایدی ۞ هب پیلور لردی جهان خلق آنی ۞ جمله دلده نامی شیخ عثمان ایدی ۞ شول شراب حضرت ایوب وش ۞ فیض فطق دردلره درمان ایدی ۞ رشك خرشد ایدی نور ظاهری ۞ باطنی بر بحر بی پایان ایدی ۞ صعمز ایدی اون سکز یلك عالمه ۞ معرفتله واسع المیدان ایدی ۞ بوظهور یله ینه اول سر حق ۞ قالب ایچره جان کبی پنهان ایدی ۞ کورمدی کیمسه ایزنك توزنی ۞ بیلدیلر کیم نه کحل جان ایدی ۞ قبری قبرسده اولورسه نوله کیم ۞ ترك شهرت ایتمش عالیشان ایدی ۞ اسم ورسمن ایتدی آخر بی نشان ۞ زیرا سر صورت رحمان ایدی (قدر) عز وشرف ومرتبه (الحمد لله) یعنی کوزم آچیلق وجانی کورملك نعمتلرینك مقابله سنده مدح وثنا الههه مخصوصدر معلوم اوله که کوز روزنه آلندر پس واسطه یه حمد ایتمك مقصود بالذات اولان رؤیته حمد تابعدر سائر اسباب ومقاصد دخی بوکا قیاس اولنه (اعجاز) کسرله غیری عاجز قیلمقدر مقصود فخر عالم صلی الله علیه وسلمدن صادر اولان معجزه در مصدری مشتق اوزرینه اطلاق طریقیله (بعدذا) مصراع اول آخرنده اولان دل لسان معناسنه وثانی آخرنده کوکل معناسنه (جهان) دنیادر بوراده جمیع عوالم مراد اولنور (غربت) بالضم النزوع عن الوطن کالاغتراب یعنی وطندن ایراقلق (چیقوب حب الوطندن هجرت ایتدی) وطن منزل اقامتدر حبك وطنه اضافتی صفتك موصوفنه اضافتی قبیلندندر وطن محبوب دیمکدر هجرت کسرله وضمله پریدن پرره انتقال وخروجدر یعنی سوکلو وطنی ترك ایدوب اکدن ایراغ اولدی (وفی المثنوی) مسکن یار ست شهر شاه من ۞ پیش عاشق این بود حب الوطن ۞ یعنی یار زنده ایسه عاشقه وطن اودر (قال الحافظ) دیار یار مرد مرا عزیز میکند ورنه ۞ چه جای فارس کین محنت جهان یکسر نمی ارزد ۞ یعنی عاشقی بند ایدن دیاردر یوخسه چکلن محنت بالکز فارس مملکتی دکل بلکه بتون دنیایه دکمز (لمحرره) پروسه دن کوکلم المشمز یرا ۞ بکا جور وجفایك چوقدر ۞ بنی حبس قفس ایدن انده ۞ پر نفسه در دخی غیری یوقدر ۞ پس کشی وطنده ملازمت ایتمك یافائده دینیه ویادنیویه ایچوندر بونلردن بری اولسه هجرت کرکدر (کما قال السعدی) سعدیا حب وطن کرچه حدیث صحیح ۞ نتوان مرد بسختی که من اینجا زادم (لمحرره) وطندن دور دوشدم شمدی غربت آشنایم بن ۞ فراقدن ایکلدم طوتدی برمی صانکه تایم بن ۞ وجودم مبتلای زخم هجران اولدی سرتاپا ۞ بکا اغلاك کیبارك آستانندن جدایم بن ۞ عجبمی کلسه چشمدن سرشکم بویله خون آلود ۞ جکردہ براوکلز

اوزکه درده میتلایم بن ۞ بنم شول تاشکیب یزم دردو محنت وغمکیم ۞ دلدن آه دوشمز شهره ثبای وکدایم بن ۞ عراق غمدیم شمدی صفاهاندن خبر بیلم ۞ بحق مروه سنسزراست بوکیم بی صفایم بن ۞ نه درویشم نه سلطانم کلدن عالم ملکه ۞ بیلمز حال وشانم کوشه کیراختفایم بن ۞ میسر اولدی دردل بیچاره یه درمان ۞ اکرچه نیچه بلدرحق جویای دوایم بن (که فانی مکه شهری فانی یثرب) قال فی القاموس مکه اهلکه ومنه مکة للبلد الحرام او للحرم کله لانها تنقص الذنوب او تفنیها او تهلك من ظلم فیها انتهی (و یثرب) اسم محل فی المدینة سمی بذلك لانه نزله یثرب من نسل نوح علیه السلام اولما کان فیها من الثرب بالتحریك وهو الفساد واللوم بسبب عفونة الهواء وکثرة الحمی فلما هاجر رسول الله صلی الله علیه وسلم کره ذلك فسماها بطیبة علی وزن بصیرة من الطیب وقد افتی مالك رحمه الله فیمن قال ترجة المدینة ردیئة بضربة ثلاثین درة ویحبسه وقال ما احوجه الی ضرب عنقه ثربة دفن فیها رسول الله صلی الله علیه وسلم کیف یزعم انها غیر طیبة (وفی الحدیث من سمی المدینة یثرب فلیستغفر الله هی طیبة هی طیبة هی طیبة) وسمیت طیبة لطیب رایحة من مکث بها وتزاید روایح الطیب بها وتسمیتها یثرب فی القرآن انما هو حکایة لقول المنافقین ای بعدتهم عن ذلك وقوله علیه السلام لاراها الا یثرب ونحو ذلك من کل ما وقع فی کلامه علیه السلام من تسمیتها بذلك کان قبل النهی عن ذلك کما فی انسان العیون وشرح المصابیح پس صاحب محمدیه نك یثرب اطلاقی دخی حکایه اوزرینه واردر مصراع مذکورك معناسی بودر که مکهٔ مکرمه ایله مدینهٔ منوره اراسنده بحسب الظاهر بعد مسافه واردر (لمحرره) مکه دن تا مدینه یه ای یار ۞ واردر فی الحقیقة بعد الدار ۞ دیدیلر ایکیسنك مابینی ۞ سیر اشترله هم اون مرحله وار (اکرچه یردی اکا شرق ومغرب) یعنی حقیقتده فخر عالم صلی الله علیه وسلم قرب وبعد مسافه یوغیدی زیرا زمان ومکان نسبتلرندن منقطع وعالم ملکك اضافتلرندن مجرد ایدی دیلسه برنفسده شرقدن غربه کیدردی ودیلسه اوتوردیغی یردن جمیع عوالمی سیر ایدردی پس جمله صورتلر اکا سر ومکه ومدینه فی الحقیقه براولمش وقاب شرینی علاقهٔ ایتیاتدن پاك اولوب (وهو معکم ایما کنتم) سرنی بولمش ایدی فاما بحسب الظاهر حالته ینه غربت دیلوردی ومادر زاد اولدیغی مکه دن هجرتنده فرقت آکلنوردی (لمحرره) سر امری بیلورایکن آدم ۞ ینه زار اولدی اهبطوا دیمجك ۞ قلبی جنت مثال ایکن آنك ۞ ینه اغلردی برزه اینجك (تهامه) بالکسر مکه شرفها الله تعالی وارض معروفة لابلد ووهم الجوهری کما فی القاموس یعنی مکه حضرت کعبه یی مشتمل اولغله سائر بقعه لردن اشرف ایدی زیرا کعبه سر ذاته اشارتدر وقدیمدن منظر اولیا وانبیا اولمش وهر وجهله شرف وعزت وجاه بولمشدر (لمحرره) پرعالی سرسن یا کعبة الله ۞ عالمده پرسن یا کعبة الله ۞ واروب جمالك سیر ایتسون عاشق ۞ خدایه ایرسون یا کعبة الله ۞ حجرك کورن شیشهٔ عارن ۞ طورمسون قرسون یا کعبة الله ۞ حق استین بولکه مالین ۞ سکا جان ویرسون یا کعبة الله ۞ حب الوطنسن فخر عالم ۞ نه شریف پرسن یا کعبة الله ۞ ولدن حق طوافك ایدوب ۞ جنته کیرسون یا کعبة الله (خیر ارض الله) اجماع علمایوك اوزرینه در که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم اعضاء شریفه سن ضم ایدن بقعهٔ پاك بقاع ارضك جمله سندن حق عرش وکرسیدن بله افضلدر بعده کعبه بعده مسجد مدینه بعده مسجد قدس اشرفدر بعض ثقه دن مسموعدر که مسجد قدس عسکره افضل اولان شام شریفده جامع بنی امیه آندن بروسه ده جامع کبیردر ولذا قال الجامع الکبیر فی بلدة بروسة خامس المساجد الخمسة وکان موضع بیت لعجوز لم تدرك سفینة نوح علیه السلام فحفظها الله فیه من الطوفان هکذا انکشف لبعض اهل الله ثم بناه من السلاطین العثمانیة السلطان بایزید الاول الشهیر بیلدرم وطرح اساسه بیده المبارکة حضرت الشیخ السید محمد البخاری الشهیر بحضرة امیر قدس سره الخطیر وقد اتفق علی فضیلة هذا الجامع الشریف کل من نشأ فی بلدة بروسة من اهل الله تعالی فی کل قرن وکذا غیرهم ممن دخل فیه واقول فی حقه ۞ جامع فیه فیض نور الله ۞ معبد فیه رمز سر الله ۞ قبس فیه ضیاء الارواح ۞ نفس للنفوس والاشباح ۞ لموات القلوب فیه علاج ۞ داوالامراض ایها المحتاج ۞ وله من قبابه عشرون ۞ وله منبر علیه شؤن ۞ ان محرابه کهیکل نور ۞ عمر الله کیت معمور ۞ رکنه عین عماد الاسلام ۞ فعلیه تحیة وسلام (چیقوبن کوکلره تاقاب قوسین) بوراده غایت مفیاده داخل دکل یعنی تانك مابعدی ماقبلی جنسندن خارج درزیرا قاب قوسین افلاکجنسندن دکلدر پس افلاکه عروج صوری وقاب قوسین اوادنایه معنوی در یعنی فخر عالم صلی الله علیه وسلم بوقدر صوری ومعنوی عالی مرتبه یواش ایکن ینه (رحمة للعالمین) سرتك مقتضاسیله خلق اراسنه کلدی وآنك دعوت وارشادیله کوکل یوزلری کولدی (لمحرره) یانمسون نار غمکله سینه لر ۞ المدد ای فخر عالم المدد ۞ پاره پاره اولسون آینه لر ۞ المدد ای فخر عالم المدد ۞ قاب قوسین واوادنا در یرك ۞ کان وحدتدن اندی کوهرك ۞ عاشقه در کاه مولادر درك ۞ المدد ای فخر عالم المدد ۞ غفلتدن کوزلرم دوندی یمه ۞ عرض دیدار ایلکل یومالله ۞

تحصیر بالتون کوکل تارغه ۞ المدای فخر عالم المدد ۞ کیرمسك ارشادله کرآرزیه ۞ حق نصیب اولمزدی یزآواره یه ۞ قیل تحرل حق جیجارزیه ۞ المدای فخر عالم المدد (روایت) خیر نقل ایتمك (درایت) بلمك یقال دراه درایة علم به وادراه اعلمه (صاحب مثانی) صاحب قرآن دیمکدر تفصیلی یوقاروده کچدی (معاصر) عصرداش یعنی اوعصرده بولنرکی بلیغ وفصیح عالم یوغیدی بلکه بونلر فریدر وزکاروادیب مکتب استبصارایدیلر (مهندس) قال فی القاموس المهندس مقدر مجاری الفنی حیث تحفر والاسم الهندسة مشتق من الهنداز معرب آب انداز فابدلت الزای لانه لیس لهمد ال بعده زای وقال الهنداز بالکسر الخد معرب اصله اندازه بالفتح ومنه المهندز لمقدر مجاری الفنی والابنیة وانما صیروا الزای سینالانه لیس فی کلامهم زای قبلها دال وانما کسروا اوله وفی الفارسی مفتوح لعزبناء فعلان فی غیر المضاعف انتهی اعلم ان الهندسة من اصول الریاضیات قال فی کتاب اقلیدس صناعة الهندسة هی احدی الصناعات النظریة ولها مبادیء واوائل وهی اصولها وقواعدها والمعنی المبحوث عنه بهذه الصناعة هو مایثبة المقادیر التعلیمیة وخواصها ومبادی هذه الصناعة هی تحدید بسائط هذه المقادیر وتقدیرها وقسمتها الی اوائل انواعها وتفصیلها والمقادیر التعلیمیة تنقسم الی ثلاثة انواع هی الجسم والخط والسطح انتهی (هیئت) اعلم ان الهیئة علم یعرف منه احوال الاجزاء البسیطة العلویة والسفلیة ای العناصر الاربعة دون المواید الثلاثة لانها مرکبات واما الاجرام العلویة فهی الافلاك وما فیها من النجوم (مباصر) بوراده عالم معناسنه دربصیرکی ولیکن بوتعبیرده لطف واردرزیرا هیئتده رصد نظر بصرله اولور بقال تباصرا نظرا الیهما یبصر قبل وتباصروا ابصر بعضهم بعضا (شعر) قال فی القاموس الشعر غلب علی منظوم القول لشرفه بالوزن والقافیة وان کان کل علم شعرا انتهی والشعر اما منطقی وهو المؤلف من المقدمات الکاذبة واما اصطلاحی وهو کلام مقفی موزون علی سبیل القصد فالقید الاخیر یخرج المنظوم القرآنی لانه لیس علی سبیل القصد فالمراد بالشعر الواقع فی القرآن العظیم الشعر المنطقی سواء کان مجردا عن الوزن اولا والشعر المنطقی اکثر مایروج بالاصطلاحی کما فی انوار المشارق ۞ درقیامت نرسد شعر بفریاد کسی ۞ کرسراسر سخنش حکمت یونان کردد ۞ واما قول صاحب المثنوی ۞ ازکرامات بلتداولیا ۞ اولاشعرست آخر کیمیا ۞ فالمراد بالشعر فیه القدرة علی النظم ونظم القصائد الالهیة والکلمات الربانیة ومثله ممدوح لکونه مشوقا ومحرکا القلوب اهل البدایة الی جانب المطلب الاعلی بخلاف النظم المجازی (نحریره) ایلدم حکمت ایله نظم درر ۞ عقد نظم فتی بوایه چیقر ۞ بحر معنایه آشنا اولدم ۞ چیقار رسم نوله نجه کوهر (وله) عرش حکمته زینت ویرر نظم ۞ عجمی و یونسه یتان فلم قلاده لری ۞ نوله میان خیاله نطاق بند اولسم ۞ بوکار کاه کاملك المدد رهنمزی (وله) نثر معنایه صدف وار اوله لی ۞ نظمله اکلنورم شام وسحر ۞ کاه نثرایله کاه نظمیله ۞ قلم بر ویحره فیض دوکر (وله) نوله کرسویلر یسم مأمورم ۞ بی تکلف سخنده معذورم ۞ یوق دلده هوای عشق مجاز ۞ فی الحقیقه مجازدن دورم ۞ دوشدی کوکلم بوکون خرابانه ۞ صورتا کرچه سوزده معمورم ۞ هله جهل سال صبرایدوب اخر ۞ قیمتی بویله طین فغفورم ۞ نفس ایردی بکا سلیمانلدن ۞ کرچه کیم بی وجود برمورم ۞ دم اورسم نوله حقیقتدن ۞ روح منصور وسر طیفورم ۞ حقیاچون بنم دکل یووجود ۞ بومحمدحده بوکون مجبورم (صنایع) صنعتك جمیدر صنعت اهل حرفتك عملنه دیرلر بوراده مراد صنایع شعریه درکه علم بدیعده تفصیل اولنمشدر (مجاز) اسم للار یدبه غیر ماوضع له لمناسبة بینهما کتسمیة الشجاع اسدا وهو مفعل من جاز اذا تعدی لانه متعد من محل الحقیقة الی محل المجاز (استعارات) استعاره نك جمیدر وهی ادعاء معنی الحقیقة فی الشیء للمبالغة فی التشبیه مع طرح ذکر المشبه من البین کقولك لقیت اسدا وانت تعنی الرجل الشجاع ثم ذکر المشبه به مع ذکر القرینة یسمی استعارة تصریحیة وتحقیقیة تحولقیت اسدا فی الحمام والتفصیل فی البیان (بدایع) بدیعك جمیدر وعلم البدیع علم یعرف به وجوه تحسین الکلام بعد رعایة المطابقة لمقتضی الحال ووضوح الدلالة (بلاغت) البلاغة فی الکلام مطابقة لمقتضی الحال مع فصاحته والبلاغة فی المتکلم ملکة یقتدر بها علی تألیف کلام بلیغ (سحر) السحر کل مالطف مأخذه ودق (وفی الحدیث ان من البیان لسحرا) ای ان بعض البیان یعمل عمل السحر ومعنی السحر اظهار الباطل فی صورة الحق والبیان اجتماع الفصاحة والبلاغة وذکاء القلب وانما شبه بالسحر لحدة عمله فی سامعه وسرعة قبول القلب له وهو مثل یضرب فی استحسان المنطق وایراد الحجة البالغة وفیه التشبیه الحسن کما فی حواشی ابن التمجید (فصاحت) الفصاحة فی اللغة البیان وفی الاصطلاح ماذکره اهل المعانی وهو ان الفصاحة فی المفرد خلوصه من تنافر الحروف والغرابة ومخالفة القیاس اللغوی والفصاحة فی الکلام خلوصه من ضعف التألیف وتنافر الکلمات والتعقید مع فصاحة (بعدذا) بویندکلام بلیغی سحره وکلام فصیحی دره یعنی انجویه تشبیه واردر کما لایخفی وجهه (مدققلرنظردهقیل یارارلر) یعنی برقیل یارلرکه نجه دقیق وانجه ارلورسه انلردخی بویله انجه

فكر صاحبلرى ايدى (كمال علمله انسان ارارلر) يعنى صحبت وخطابه لايق كمال علمله موصوف محقق ومدقق انسان ارارلر يوخسه هر مقلده التفات ايتمزلر (لمحرره) كل ارارلر چنده بلبل وش ○ خارخاشا كه ايلرلر ميل ○ خر لايفهمى نيلر سلطان ○ وار يكن خانه ده طويله خيل (بوكز چونكيم عبانه كلدى اخبار) اخبار خانه مجمه ايله خبرك جمعيدر يعنى فخر عالم صلى الله عليه وسلم مكه ده ايكن مدينه ده اولنلر انك خبرين ووصفن ايشتمشلردى شمدى مدينه يه قدوم ايتدكلرنده خبرلر عيان ومشاهده مرتبه سنه كلدى پس (وليس الخبر كالمعاينة) وفقجه اول خبرلرى تصحيح وتحقيق ايچون جمله علماء واشراف خبرله قناعت ايتيوب صحبته كلديلر (احبار) حاء مهمله ايله خبرك جمعيدر كسر وفتحله عالم وفاضل كيسه و يهوديلر دانشمندى (حلم) كيفية نفسانية تقتضى عفو ذنب المذنبين مع القدرة وقد سبق الفرق بينه وبين الصبر (علم) هو الاعتقاد الجازم المطابق للواقع وقال الحكماء هو حصول صورة الشئ فى العقل والاول اخص من الثانى يقال تأمل اذا تابث فى الامر والنظر وتعقل اذا علم فان العقل العلم كما فى القاموس (متقاد) مطيع (وقادت) ظرافت يعنى زيركلك وتيز طبع اولق (نقاد) مبالغه ايله نقد ايدبجى يعنى پارمزى ايوسندن سحيوب چيقار بجى اچه اولسون غيرى اولسون ويقال الناقد البصير تقول مازال فلان ينقد اى ينظر مقصود اول علمائك فخر عالم صلى الله عليه وسلم مجلسنه كلوب قوت فراست وكمال ذكاوت وكياست ايله انك صدقنى تشخيص وتميز ايتمك مراد ايتدكلرين بياندر (الهى) يارسول الله سوزك قندوشيراب ○ فيض نطقك مرده يه عين الحيات ○ كيم سكا ايردى يسه هركزاولمدى ○ كيم سنى كوردى يسه نيلر يتمات ○ پرنظرله نيچه اعمار كوروب ○ ظلمت اهلى بولديلر انوار ذات ○ آشنا قبلدك نيچه بيكانه بى ○ بولدى غمدن عاشق اولنلر نجات ○ خلق ارشاد ايدى هجرتدن مراد ○ يوخسه بردى ساكه هب ست جهات ○ كوردى يلر قال اهلى حالك بيلديلر ○ ايشككد . اولديلر قول غات قات ○ علمكه يوقدر نهايت تابيد ○ حلمك عاصيلرده قومز سيئات ○ يارسول الله نظر قيل حق يه ○ اولزمان كيم قان دوكه چشم عصيان ○

﴿ قصيدة لحضرة النبى صلى الله تعالى عليه وسلم ﴾

(القصيدة) من القصد لان الشاعر يقصد تجويدها وتهذيبها والتاء للنقل الى الاسمية اومن القصيد وهو المخ السمين الذى ينقصد اى ينكسر اذا خرج من قصبته لسمنه فسموه بها كما يستعار السمين للكلام الجزل الفصيح والغث للردى منه والتاء للوحدة وقيل القصيدة من اقتصدت الكلام اى اقتطعت وفى الاصطلاح ما تكرر رويه اى الحرف الاخير قبل الاطلاق وا ر و ى هو الحرف الذى تبنى عليه القصيدة وتنسب اليه مثل قصيدة دالية اولامية قيل لاتسمى الابيات قصيدة حتى تكون عشرة خافوقها وقيل حتى تجاوز سبعة ومادون ذلك قطعة كما فى الحواشى الحسينية على المطول (بعدذا) لوح صماخه پراعة اصغا ايله تفشيندبعنى تفدن مسموع اولان خبر حيرت افزاى هوشمندبودركه صاحب محمديه بوقصيده يى ثبت واملا وطامور تحريره تكاشته قيلوركن دل پر وجد وحالتى تنور آتشين تجليده سوزان اولغله جكردن پرآه جهانسوز چكوب رشك شهاب اولان شراره لرندن دردست اولان ورق بانمش ومانمزده كبى سيم سياه رنكه بو يانمشدر تكيم بيورر ○ ينارجانى ايدر آهى الندە طوتشور اوراق (يحيى) حق صافلسون كوكلده كى آتش بلورمسن ○ دكز جهان وخلق جهان پرشراره يه (نفعى) ضبط آه ايلەدر حاشقه اول چاره ○ بن ايسه آهسز آرام ايدەم آه مدد ○

﴿ قصيده ﴾

الا اى سرور محبوب من الاين الى الاين
كوزل يوزيكى عرض ايله كوتور يوزدن حجابين

يوزك بنون مشابيدر پراه من يرابيدر
ولكن لن ترانيدر تحيرت بهابين

سبانى حسنك يامن هدانى للهوى وصلا
رجائى منك ياهادى اغثنى يا لغياثين

من آن دم يافتم دولت كه كشتم ذرهٔ نعلت
كمى كاو شمس حق بيند چه پروای سراجين

شنيدم روضهٔ توحيد كه بى حسنت نشد كاشن
فطرت فى الهوى نحوك فطفت بالجناحين

فلما اوصل الحب الى العين من الرسم
نظرا بر نظر كردم كشادم من صماخين

سوزكدر حكمت وايمان بوزكدر رحمت رحمان
اوزكدر دردله درمان دوا قيل يالغياثين

چوسنسن اسعد واولى چوسنسن مقصد اعلى
چوسنسن مرصد اجلى ايجمده يانى سراجين

ردا لولاك لعمرك تاج فو شهلر سكا محتاج
بنم قاپيكده يانن آچ آچ اوستومه جناحين

ايا كوكل چو رهبر اول فو خلقه پيمبر اول
چو سر الله اكبر اول سوزيمه طوت صماخين

كه تا كوزل كوره انك سرايندە تجليسن
قيل جانى نثار آكا سورم دركاهه خدين

نیاز ایچره قیوسنده یوزم طیراغه قویمشدم | سحرده یرندا ایتدی که یا هذا بهذین
که هر کیم عزم ایده بیزه کرك کیم دنیادن یوز | یانوب عشق اودینه صبره بسار بین نورین
هوادن کله چون وازهوا مزده ایده پرواز | هویتدن کله آوز که کور حقدن مجازین
فغان ایتدم که یا محبوب جلالك ایشکنده بن | اسیرم خوار وسرگردان غریبم بوفی انسین
کورر سین کوزلرم یاشن اقار تا کیم کوره یوزك | کوکل جان عشقك اودنده اولو بدر کا لغراشین
غریبم عالم کوندن ایرشدم فاپو که فضل ایت | کنور یوزدن حجابی کیم اولم اندن خلاصین
تجلی قیل وصالکدن که یانمیشم خیالکدن | حیاتیمه حیات اولدر که سندن ایره فیضین
پس اندن طوغدی شمس ذات کوکلدن انکشاف ایتدی | وجودم کلی محو اولدی چون ایتدی انبساطین
اثر قالمدی هیچ بنده همین یرعالم طیراق | خطاب ایتدی بوکز محبوب ترابه یا للحاظین
که یاهذا شوکیم بیزی کورم دیرسه بو عالمده | تحیرده قالور جانی ایده مز اطلاعین
قیومزده ذلیل اول طور خضوع ایت الری بغلو | که تا کیم عجز سا که عیان اوله بلاغین
چو یار ایتدك بزی یاره نظر قیلمه پس اغیاره | کوز کسه دار ودیاره دیلرسك انکشافین
رضامزاسنه کل کیر پس اوتور وحدت سرایتده | که تا وصلت شرابندن صونا وزیز رواقین
که زیرا کیمسه کیم یزدن دوا استرسه دردینه | دوا ایده وزاکا که کور میسه هلاکین
وصالیمز زلالندن ایچه کیمسه خیالندن | جمالیمز کالندن ایره اکا وصالین
سقانی شربة احیی فؤادی ثم احیانی | که تابن خضر اولم جانم بعین بین لامین
تجلی ذاته حقا علی من یعبد حقا | یحب الحق تحقیقا لخاشا عن الهین
پس الدم مشرب صافی شرابی سلسبیلندن | کتوردم بر زلالی کیم ایچن ترك ایده کونین
بوکوثردن کیم ایچرسه بقای لم یزل بولدی | وجودن ایلدی ظاهر بضاد بین واوبین
چوکلدی سیدالابرار سری من سره الاسرار | چو طوغدی منبع الانوار تجلی بالجلالتین
که تاحق بین نظر یابد محمدرا که در یابد | حیات الکل باز آید بحاء بین یاسین
چوسنسن رحمت رحمان چوسنسن بهجة سبحان | باز یجی اوغلنه احسان انی قور تارمن الاین

(الا) حرف تنبیهدر بومقوله یرلرده اولان تنبیه ونداد ن مقصود مطلق انبساطدر تکیم حق تعالی یه امر دن مراد تضرع ونیازدر (ای) همزه نك فتحی ویانك سکونیله حرف ندادر کسره حرف ایجابدر بورادہ مراد اولدر نعمة الله لغتنده کسره اولان ای ایچون دخی حرف ندادر دیمشدر مکر تصرفات انجامدن اوله (سرور) باشبوغ اولان کیمسه قال ابن الکمال سروز مرکبدر سرایله وردن (ور) فارسیده لسان عربیده ذومعناسنه در سردن مراد بومقامده ریاست ومتبوعیتدر مجازا غلبهٔ استعمال ایله سرمقدم ومتبوع معناسنده حقیقت منزله سنه وارمشدر سرلشکرده کی سرده اول معنایه در اورادن تجوزا سابقا ذکر اولنان معناده مستعملدر سرورك معناسی صاحب ریاست اولورانتهی ۞ پس فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم سرور اولسی دئیس الاسماء اولان اسم اعظمه مظهر اولوب جمیع عوالمده وجمله مقامات ومراتبده مقدم ومتبوع اولدیغیدر (تحریره) پیشروسن جمیع اسمایه ۞ مظهر تامسن مسمایه ۞ سکا تابعدرر بوموجودات ۞ تکیم شول ستاره لر آیه ۞ اولسك کلزیدی پرموجود ۞ سنده درجمله جودایله مایه (من الاین الی الاین) این مکاندن سؤالدر یعنی نره دن نره یه کیدرسن مقصود علمدن عینه وذاتدن صفاته ومکه دن مدینه یه اولان حرکتی بیاندر (من الاین الی الاین) (من العلم الی العین) فما العلم سوی العین) وما العین سوی الاین) وما الاین سوی البین) وما الکل سوی العین) قال الله تعالی (وهو معکم اینما کنتم) وهذا الاین متناول لجمیع الاینیات الازلیة والابدیة من المعنویة والروحانیة والمثالیة والحسیة والدنیویة والبرزخیة والبشریة والحشریة والنیرانیة والجنانیة والغیبیة والشهادیة مطلقا کلیة کانت اوجزئیة وهذه المعیة والاینیة من المبهمات الاعند اهل الله تعالی (حجابین) حجابك تثنیه سیدر پرده معناسنه قیویه آصدقلری پرده یه حجاب دیدیلردخوله مانع اولدیغیچون لان الحاجب المانع ومنه حاجب الامیر واین الحاجب کان والده حاجبا لامیر الدین شوسك الصلاحی وکان کردیا (بعدذا) بورادہ حجابین کلمه سنك ایکی معنایه تحملی واردر ۞ اولکیسی بودر که حقیقت تثنیه مراد درمن الاین الی الاین دن مفهم اولان ایکی این پرده لریدر که بری ذاته وبری صفاته متعلقدر پس دیمك اولور که ای سرور محبوب اکرچه مکه دن مدینه یه هجرت وسفر پرده لریله

بورندك ۞ وحالا نامك مهاجر ومسافر اولوب بو معنايه بناء ذات وصفاتكه نقاب اورندك ۞ ولكن يزه بى پرده بوزك يعنى ذاتك عرض ايله زيرا بزم سكا نظر يمز لا تعين مرتبه سندن اولان ذاتكه در بزاين وبين نسبتلرين وعلم وعين اضافتلرين بيلرز ۞ چشم ستاره لرى الجفه مائل اولمرز ۞ همتز بلنددر قد كه در نظاره مز ۞ پس بزمعشوقك شهودى هر وجهله بى پرده استرز ۞ حله سندس اولورسه چكين چاك ايدمين ۞ دم وصلنده بكا مائل اولور پيرهنم (وفى المثنوى) پرده بردار و برهنه كو كه من ۞ مى نخسبم باصنم با پيرهن ۞ ايكنجيسى تثنيه ايله مراد تكرير وتكثيردر كافى قوله تعالى (ثم ارجع البصر كرتين) وقولهم لبيك وسعديك ونحوهما پس ديمك اولور كه اى سرور محبوب اكرچه سنك وجه پاك ووجود تابنا كك حقه نسبتله پرحجاب بوقدر ولكن خلقه اضافتله چوق حجاب وار در انكچون هر عاشقك كوزينه كوره كور ينورسن بناء على ذلك ذاتكدن جمله تعينات پرده لرينى قالدر ودىده لرى يمزى نور جمالكله طولدر زيرا بز اغيار دن دكلز كه يزه بسته نقاب كور ينه سن ۞ وكونا كون پرده لره بور ينه سن (كما قال الحافظ) معشوق عيان ميكذرد برتو وليكن ۞ اغيار همى بيند ازان بسته نقابست (وقال حضرت شيخى وسندى قدس سره فى بعض الهيائه التركية) شهود ايلردى آثارى اولوا الابصار اولنلرهب ۞ ولى اغيارى منع ايلرايدوب غيرت جلال هو (بعدذا) بو حجب كثيره فى الحقيقه عاشقك كوزنده و يوزنده در پس لازم وواجبدر كه دست همتله اول پرده لرى رفع ايدوب جانانه بى پرده نظر ايليه انكچون الله تعالى ايله وفخر عالم صلى الله عليه وسلم ايله هر كسك پردراو معامله سى وادر زيرا كيمى برزخده وكيمى عين اليقينه ايرمشدر وعين اليقينه واصل اولنلردخى مراتب اوزرينه در كايت ايله بى حجاب اولق انبيا وكمل اولياحاليدر كه انلر تجلى ابديه يه مظهر لردر شيخ اكبر قدس سره الاطهر حضرتلرندن منقولدر كه انلرمرادينده كارى انبياواوليااروا حيله او چ وجهله كوريشورلردى ديلرسه اول نبينك و باولينك روح پاكى يوعالمه استنزال ايدوب صورت عنصريه سنه مشابه برصورت مثاليه ده متجسدا ادراك ايدرلردى ودىلرسه عالم منامده احضار ايدرلرودىلرسه كندى هيكلندن منسلخ اولوب اول نبينك و باولينك عالم علويده اولان مقامنه واروب اورادە ملاقى اولورلردى فسبحان القادر پس بو معناكه شيخ مزبوره انعام اولنمشدر زيادە بى پرده لكدن ناشيدر و بيوز مثلردر كه (رؤية المصطفى صلى الله عليه وسلم بصفته العلوية ادراك لله على الحقيقة وعلى غير صفته العلوية ادراك للمثال انتهى) ۞ و بو خصوصك شواهدى چوقدر كتب قومه مراجعت اولنه وهر سالك پاكروكندى وجدانندە بوتفاوتى بولورواياش نه يوزدن اولديغن بيلورذوق صحيحى اولميان ايسه كتب ورسائل تتبعنه دوشرواقه الهادى (لمحرره) رفع حجاب ايله يوزك كورملم ۞ عرض ديدار ايله يارسول الله ۞ بى پرده مجلس خاصه ايرملم ۞ عرض ديدار ايله يارسول الله ۞ حقدن يك پرده بورينوب كلدك ۞ بوقدر نقابلر اورينوب كلدك ۞ هر كسه حاجه كورينوب كلدك ۞ عرض ديدار ايله يارسول الله ۞ طريق هجرته ايلوب دخول ۞ من الاين الى الاين يارسول ۞ كوزايوب طورورلرسنى صاغ وصول ۞ عرض ديدار ايله يارسول الله ۞ كوكل خراب اولدى افترا فكله ۞ جكر كباب اولدى اشتيا فكله ۞ قومه آخر يزى بوفرا فكله ۞ عرض ديدار ايله يارسول الله ۞ اوقنورمه بدم اسمك دلارده ۞ خبرك سويلنور جمله ايلارده ۞ حق به تجلى قبل بو يولارده ۞ عرض ديدار ايله يارسول الله ۞ (بوزك بنون مثاليدر) مثانى اوصاف فرآندندر مثنى تك جمعدر (قال الله تعالى فى سورة الزمر (الله نزل احسن الحديث كتابا متشابها مثانى) يعنى الله تعالى اعجازده و باجودت لفظ وصحت معناده آيات وسوره لرى بر بنه مشابه فرآن ايلمدردى واول فرآنك بر وصفى دخى بودر كه ايكى قات قيلنمشدر يعنى امر ونهى ووعد ووعيدى وذكر رحمت وعذاب و بهشت ودوزخ ومؤمن وكافرى مشتملدر و بو بيتده اوچ موضعده واقع اولان (در) لفظى ادات خبردر وجائز در كه بقول معتاسنه دخى اوله وليكن بوصورتده رسم خطك مقتضاسى يايله ديرياز لمقدر (بعدذا) بو راده مثنى تعبيرنده لطف واردر زيرا باعتبار وجود ايكيدر برى وجود حقدر كه وجود محكمدر ۞ و برى وجود خلقدر كه متشابهدر زيرا كندى نفسنه نسبتله عدم ومقبض الوجوده اضافتله وجود اولق بيننده دائر اولماغله بين الاضافتين والجهتين وجود متشابه اولدى معناى كلام بودر كه سنك بوزك بنم بوزمدر وسنك بوزك فرآندر يعنى فخر عالم صلى الله عليه وسلم بوزنى كورن حقك جمالن كورمش اولور اول بوزك سرنه ايرن فرآنك حقايقنه دسترس اولور زيرا كر كتاب وجود ظلى اعتبار اولنورسه حروف شئون غيبيه وكلمات اعيان علميه وآيات حقايق ارواحيه ومثاليه وسور صور حسيه آنده بالاجمال مندرجدر واكر كتاب وجود حقيقى اعتبار اولنورسه حروف اسماء ذاتيه وكلمات اسماء صفاتيه وآيات اسماء افعاليه وصور اسماء اثاريه آنده بالتفصيل مندمجدر پس فخر عالم صلى الله عليه وسلم حقيقت فرآن ايله متحقق اولديغى جهتدن فرآندر وفرآن صفت حقدر صفات حق ايسه (وان الله لغنى عن

العالمین) مرتبه سنده ذاتك عینیدر (قال الامام علی کرم الله وجهه ۞ وانت الکتاب المبین الذی ۞ باحرفه یظهر المضمر ۞ وقال الشیخ الاکبر قدس سره الاطهر ۞ انا القرآن والسبع المثانی وروح الروح لاروح الاوانی ۞ وقال السید نسیمی) یوزك مصحفدرای روح مصور ۞ تعالی شأنه الله اکبر ۞ معلوم اولهکه سید نسیمی فضل الله حروفینك خلفاسندندر و بونلر سلوکلرین حروفله قیلشلر واوتوزایکی حرفی شکل انسانده بولنشلردر حروفیه اطلاقی اولنان اشق طائفه سنك مذموم اولدیغی حرمت شرعیه هنك ولازم الفعل اولنلری ترك ایتمکله در بوخسه حقیقته مطابق اولان معرفت وشریعته موافق اولان حقیقت مقبولدر (یراه من یراتی دز) یراه ضمیر بنون لفظندن منفهم اولان حقه کیدر (یراتی) ده اولان یاء متکلم فخرعالم صلی الله علیه وسلمدن عبارتدر مقتضای ظاهر یراتی من یراه در ولیکن ضرورت ایچون عکس ابتدی مکر یوزك بنون کلمنده اولان خطاب فخرعالم صلی الله علیه وسلمدن حقه اوله ولیکن سافهٔ کلام و براك خلافنه قرینه در فافهم یعنی سنك آینه کده صفات حق جلوه کر اولمغله سنك صورتکی کورن صورت رحمانی کورمش اولور (وفی الحدیث من رأنی فقد رأی الحق) وذلك لانه کان متجلیا بجمیع الاسماء ماعدا الممتنعات اذلاظهور لها فی هذا العالم (ولکن لن ترانی در) قال الله تعالی حکایة عن موسی علیه السلام (رب ارنی انظر الیك قال لن ترانی) ای بیشر یتك ووجودك وهولاینافی الرؤیة والشهود حال الفناء واضمحلال الوجود وذلك لانه لایراه تعالی الامن کان الحق له بصرا کما قال فبی یبصر والبصر النور الملکوتی واذا قال کنت له سمعا و بصرا دون اذنا وعینا اذالاذن والعین من الحواس الملکیة فافهم (تحیرت بهاتین) (تحیر) سر کردانلق یعنی هیچ برجانبه توجه ایده میوب قالق (هاتین) ده اولان هاتنبیه ایچوندر تین تثنیهٔ مؤنثه اشارتدر که بری رؤیت و بری عدم رؤیتدر وجائزدر که بهاتین المقالتین تقدیرنده اوله یعنی کاه اولور که آنی کورن بنی کورمش اولور دیرسن وکاه اولور که بنی کیمسه کورمز دیرسن بنده بوایکی معنی اراسنده متحیر اولدم معلوم اوله که کنه ذات مرتبه سنده حقه نه رؤیت ونه معرفت تعلق ایتمز زیرا حقك اسم ورسمی اولمق تعین اول مرتبه سندندر که مرتبهٔ الوهیت دیرلر انکچون (فاعلم انه لااله الا الله) کلمه سندهٔ علمی الوهیته تعلیق ابتدی بوخسه لاتعین عالمه کوره که غیب هویت دیرلر نظر وادراك وکشف وعیان تعلق ایتمز پس اولکی مرتبه یه کوره (من عرف نفسه فقد عرف ربه ۞ ولااعبد بالم اره) دینلدی ومرتبهٔ ثانی یه کوره (لاتدرکه الابصار) ونورانی اراه دینلدی پس حق تعالی اسما وصفات وافعال وآثار له تعینه کوره مرئی ومعروف و رب العالمیندر وغیب ذاتنه کوره غیر مرئی وغیر معروف (وان الله لغنی عن العلمین) در (هدایی) بشرحدی افندی بوقدردر ۞ اونه سن صانمه مقدور بشردر ۞ مکر کیم برق خاطف کبی برآن ۞ قولك سر بنه ایره نور رحمان ۞ ولکن زائل اولور بینه اولدم ۞ ایرشمز آکا پك عقل آدم ۞ اکر سؤال اولنورسه که رؤیت ومعرفتدن قنغیسی افضلدر جواب بودر که رؤیت معرفتدن اشرف واعلادر زیرا عارفلر منازل وصاله مشتاقلردر فاما واصلار منازل معرفته مشتاق دکللردر انکچون فخرعالم صلی الله علیه وسلم رؤیته مشرف اولدی یعنی معرفت یابنده خلقك اکملاری اولان فخرعالمه حق تعالینك رؤیته امتنانی رؤیتك شرفته دلالت ابتدی اکر سؤال اولنورسه حیرت نیجه در جواب بودر که اکا یراهل الالهك حیرتی ممدوحدر زیرا معرفت وشهودله کمال تحققندن نصکره حاصلدر پس بونلرك حالی بحر محیطه دوشنلرك حالنه بکزر که اصلا کنار بولمز غربت کبری وحیرت عظمی بودر یسر الله لنا ولکم الحاصل اوچبوز النمش بیك عالم واردرکه اکا عوالم سیراتیه دیرلر کیمی نورانی و کیمی ظلمانیدر سالك اولنلره عنایت عظمی ایر یشوب بوجمله عوالمك سیرینی تکمیل ایدوب اصل الاصوله وصوللهٔ سابقین مقربیندن اولورلرسه حیرت ممدوحه اهلی اولورلر والا اثناء سیرده قالوب پرازخلك یریله مقید اولورلرسه حیرت مذمومه اهلی اولورلر انکچون مرجع طریقتز (هدایی قدس سره بیوررلر) نیچه برحجابدن آرتمیدلم ۞ ایرکورسکا بولده سورمیدلم ۞ حجابدن مراد ذکر اولنان اوچبوز النمش بیك عالمدرکه اندن آرتمیان حقه ایره میوب بولده سور بنور قالور ولیکن مرحوم بوکلامی توسطی حائنده دیمشدر جمیع تعینات پرده سن آچوب جمال مطلق رؤیته شواهد کثیره واردر انکچون اواخر عمرنده انشا ایتدکاری الهیلرینك اکثری حمدوشکره متعلقدر که آخر العقبانه بحمدرکه زمانه ده علوم صوفیه دن بیخبروسلوك قومدن بی بهره اولنلر برازخ اهلی کامل عدایدرلر وانلری مرشد اتخاذ ایدوب بیلدکاری یوله کیدرلر (لمحرره) تجلی قبل جمال کله الهی ۞ تسلی قبل وصال کله الهی ۞ بو بولده سن یزی دلتشنه قیلمه ۞ مدد قاندر زلال کله الهی ۞ قومه حیرتده بو یله زار وکریان ۞ یزی بلقه جلال کله الهی ۞ نقاب لن ترانی اولسون سد ۞ یقه قالدق خیال کله الهی ۞ سرای وصله دعوت قیل فقیری ۞ طو یرلطف ایت نوال کله الهی ۞ وجود حق بی تکمیل ابله ۞

ایله ۞ بو کون سر کا لکله الهی ۞ (سبانی حسنك یامن هدانی للهوی وصلا) (سبانی) سبی دندر اسیر ایتمك معناسنه
ومن کلام الحافظ ۞ سبت سلمی بصدغیها فؤادی ۞ والحسن کون الشیء ملایما للطبع کالفرح وکون الشیء صفة
کمال کالعلم وکون الشیء متعلق المدح کالعبادات وفی القاموس الحسن الجمال والمحاسن المواضع الحسنة من البدن
والجمال الحسن فی الخلق والخلق ۞ قال الامام السهیلی فی الامالی الفرق بین الحسن والجمال ان الحسن یتصف به
ما کان شیأ منفردا کالنعل تقول نعل حسنة وخاتم حسن فاذا اجتمعت من ذلك جملة وصف صاحبها بالجمال
و بالحسن ایضا وایضا ان الحسن ما استحسنته وکان لك فیه غرض فلیس بصفة قائمة بالذات والجمال صفة عین فهو جمال
فی حقك وفی حق غیرك انتهی ۞ والهدایة الدلالة الی مایوصل الی المطلوب ویقال هی سلوك طریق یوصل الی المطلوب
(والهوی) بالقصر العشق بالکسر وهو افراط المحبة قال ابن ملك اعلم ان المحبة الموافقة ثم المیل ثم الود ثم الهوی ثم
الوله فالموافقة للطبع والمیل للنفس والود للقلب والمحبة للفؤاد وهو باطن القلب والهوی غلبة المحبة والوله زیادة الهوی
انتهی (والوصل) ضد الهجر بالفتح کافی القاموس (بعدذا) مصرع مذکورده اولان کاف ومن فخر عالم صلی الله علیه
وسلمدن عبارتدر ووصلا هدانی به مفعول له در یعنی حسنك بنی اسیر ایتدی ای بنی وصلتیله شرفیاب ایتمکیچون
عشق ومحبتنه دلالت ایدن سرور محبوب زیرا عشق وصلته وسیله در (کما قال حضرت الشیخ هدایی قدس سره) مقدم
کوندروب عشق ومحبت ۞ صوکندهوصلنی احسان ایده دوست ۞ یوندن ظاهر اولور که عشق مقصود بالذات دکلدر
پس مقام عشقده قالنلر هنوز طریقده در وعشقه باعث اولان یته معشوق طرفندن بر بهانه در و بودخی لایح
اولور که صاحب مجمدیه مقدما اول سرور محبوبك عشقنه کرفتار اولوب صکره یاحال انسلاخده و یامنامنده انی صفت
علویه سی اوزرینه مطالعه یه موفق اولدقده و بزم وصلتنه دخوله رخصت بولدقده بالکلیه کندو حسنته اسیر
ومجنون کبی درز تحیر اولمشدر (لمحرره) بوقدر حسنله اولیلینك ۞ اولسونمی یوزن کوزن مجنون ۞ سروآزاد نه اسیر
اولان ۞ قیلسونمی قدیالاسنی نون (رجائی منك یاهادی) ای بنی طریق عشق ومحبته دلالت وارشاد ایلین سرور
محبوب سندن امیدم بودرکه (اغثنی بالغیاثین) الاغاثة فریاد رسیدن یعنی مددایتمك غیاثین غیاثك تثنیه سیدر
غیاث مدد و یاردمك امیدر ۞ قال فی القاموس استغاثنی فاغثته اغاثة ومغوثة والاسم الغیاث انتهی یعنی بکا ایکی
وجهله مدد ایله که بری قدیم عشق و بری دخی مددوصلتدر الحاصل سنك یولکده عشقم آرتوب اکسلسون وقدم
مجلس وصلتکدن کسلسون (لمحرره) دوشه لی بوجانمه سودای عشق ۞ جمله وارم اولدی هب یغمای عشق ۞ حسنکه
پروانه اولوب یانارم ۞ اولورم بن بو یله بی پروای عشق ۞ ماسوی کیرمز کوزینه ذره جه ۞ عاشق چون اولدرر صهبای
عشق ۞ کیمی فرهاد ایدر طاغلرده آه ۞ کیمی مجنون ایدر لیلای عشق ۞ عاقبت منصوری بردار ایلدی ۞ و یردی
فتواسن انك منلای عشق ۞ صانمه کیم یوقدر نشانی عشقك ۞ قانلو یاشدر شاهد دعوای عشق ۞ ناله سندن کوزلرم
جیحون اولوب ۞ دلدی بغرم هر طرفدن نای عشق ۞ کوهر علم الدنی فیض ایدر ۞ هر قیچن جوش ایلسه دریای عشق ۞
قاف دلده ماسوادن ال چکوب ۞ حق استغناده در عنقای عشق (من آن دم یافتم دولت که کشتم ذره نعلت)
آن اسم اشارتدر بعید ایچون ذلك کبی (دم) وقت وزمان معناسنه سبق الفرق بینه و بین المیقات (یافتم)
بولدم دولت مالده ثروت (کشتم) کافی بجمیله اولدم (ذره) زیاده کوچورك قرنجه وشعاع شمسده کورینن اوایجق
غبار بوراده مراد غبار درونعلت ده تاخطاب ایچوندر (نعل) پاشمق ونعلیندر معنی بودرکه ای سرور محبوب بن اول
وقت دولت واعتبار بولدمکه سنك نعلینك غباری اولدم یعنی سنك یولکده فقر وفنا اختیار ایتمك برا کسیر درکه
ناقصلری تکمیل و یردولندر که فقیرلره غنا تحصیل ایدر بوندن مراد تواضعمك شرفنی وفنافی الله ارباینك سعادتنی
بیاندر و بونده اشارت واردر که کثنی نقدر فقیر اولسه ینه اهل غنایه انتساب ایله غنیدر انکیچون شاعر دیر (ع) کدای
دلبر اولق یك جهانك پادشاهندن ۞ زیرا پادشاه صورتده غنی ومعنادده فقیردر عاشق ایسه بوتك عکسنه در پس
ارباب دل فتنده معتبر اولان معنادر ۞ صورته باقرنظر اهلی اولنلرغم دکل ۞ دلبر سیمین بدن بولرسه زرین جامه بی ۞ نه
مذهب جلده رغبت وارنه زرین لوحه به ۞ نظم فردوسی دررمز غوب ایدن شهنامه بی (کسی کاوشمس حق بیند چه
پروای سراجین) شمس حقدن مراد فخر عالم صلی الله علیه وسلمدر ذره ایله جمعنده لطف واردر (پروا) اعتنده فراغت
ومیل ومبالات معناسنه در سراجین سراجك تثنیه سیدر چراغ معناسنه بوراده شمس وقمر مراد درکه بری چراغ
نهار و بری چراغ لیلدر یعنی برکیمسه که حقیقت کونشی کوره اکا نه شمس ونه قمرك فراغتیدر یعنی اول نور حقیقتك
تجلیسی وار ایکن اندن فارغ اولوب مهر وماهه التفات یوقدر و آیك یانده یولدز میل ایتمك وآنی غایر محبوب بولدری
غایر مق شان عاشقدن دکلدر زیرا صورت ایله معنی ومجازایله حقیقت بردکلدر (ع) ماراز خیال توچه پروای شرابست

(نحرره) سنك عشقك بولنده ذره وارم يارسول الله ۞ اياغك باصديغى برده غبارم يارسول الله ۞ كورلدن شمع رخسارك كوزمدن چقدى مهر وماه ۞ اوشمه عشقله دائم يانارم يارسول الله ۞ بكا بسدر اودولتكم قيوكده يوقيرم بن ۞ معيته لطف واحسانك اومارم يارسول الله ۞ تجلى كلدين كوردم كلستان جمالكده ۞ انكچون دائما پرآه وزارم يارسول الله ۞ مرادم عزيم راه عشقدن كوى وصالكدر ۞ صوكى كيجه كوندز يقرارم يارسول الله ۞ منم حق سنى حق بيلشم صورتده معناده ۞ درحق قيوب پس قنده وارم يارسول الله (شنيدم روضهٔ توحيد كه بى حسنت نشد كاشن) شنيدم اشتدم ديمكدر (روضه) چايرلو وچنلو وصولو يردر كه بستان دخى ديرلر ۞ قال فى القاموس الروضة والريضة بالكسر من الرمل والعشب مستنقع الماء لاستراضة الماء فيها انتهى (حسنت) ده تا خطاب ايچوندر حسنك تفصيلى يوقاروده كچدى (كاشن) وكلزار وكلستان كلمك يعنى كل چوق بتن پر يعنى اى سرور محبوب ايشتدمكه بستان توحيد سنك حسنكمز كاشن اولدى يعنى باغ وحدتك كاشن اولديغى سنك كل جمالكله وحسنكله درشويله كه فرضاسن اولسك اول باغ آرايش بولمز وسنسز آچلوب كولمز پس باغ و بستان عالم اشجار وازهار ايله بهجت وزونق بولديغى كبى روضهٔ وحدت دخى سنك وجودك ووجودك كه تابع اولان صفات كامله ك ايله حسن وبهاء بولور الحاصل اسماجمينك شرف و برن سنك اسم جامعكدر تنكيم ارباب ديوان مجلسى تنوير ايدن طلعت پادشاهيدر (فطرت فى الهوى نحوك فطفت بالجناحين) طرت طاردن نفس متكلم وحده صيغه سيدر اوچدم ديمكدر والطيران محركة حركة ذى الجناح فى الهواء بجناحيه كالطير والطيرورة كما فى القاموس (هوى) قصرله عشق معناسنه در ومدله جو يعنى پرايله كوك اراسيدر بوراده مراد اولمكدر عشق هوايه تشبيه طرفيله زيرا طيران صورى ومعنوى هوايه محتاجدر فافهم (نحو) جهت وجانب معناسنه در (طفت) طاف دن صيغهٔ متكلم وحده در طواف ايتدم ديمكدر والطواف الدوران حول الشئ (جناحين) جناحك تثنيه سيدر قناد معناسنه بوراده مراد علم وعملدر (هدايى) جنت اهلنه كرك علم وعمل ۞ لاجرم اوچاغه لازمدر جناح ۞ باالجناحين ده اولان باسببيه اواق ظاهردر زيرا علم وعمل وصلتك اسباب ومقدماتندر پس طيران وطواف جناحين ايله اولمقده اشارت واردر كه مبتدى ومنتهى يه علم وعمل لازمدر يعنى مبتدى يه تسبيا ومنتهى يه تشكرا (بعد ذا) صاحب مجديه بويورمشدر توحيدى روضه يه وفخر عالم صلى الله عليه وسلم جمالنى كلمه وكنديني بيلمه وتوجهنى طيرانه وعلم وعملى بال و پره وعشق هوايه ووصلت حالنده اولان معامله يى طوافه تشبيه ايدر ۞ معنى ديمك اولور كه مصرع اولده مذكور اولان معانيى ايشتدكده (والاذن تعشق قبل العين احيانا) وفقجه اى سرور محبوب سكا عاشق او لوب هواى عشقكده علم وعمل شهپرلريله بالبل كبى كلشن جمالك جانبنه پرواز وحسنك باغنى طرفنه توجه ايدوب بالاخره خبرم معاينه مرتبه سنه واصل اولوب كلشن جمالكى وكعبهٔ وصالكى طواف و زيارت حاصل اولدى بوندن مفهم اولور كه طريق وصلتك اولى اخبار جانانى كوش جانله استماع وعلم وعملده دقت واوسطى عشق وآخرى منزل مراده وصول وجانله صحبتدر ۞ كيمه كيم عشقك نشانى وادر ۞ عاقبت معشوقه آنى ايركور ۞ وجائزدر كه حناحين ايله مراد استماع وطيران يعنى توجه وتحريك قادمهٔ عزم اوله پس ديمك اولور كه اى سرور محبوب سنك حسنك بويله اولديغنى زبان حالدن و باالسنهٔ عشاقدن كوش ايدوب همت وصلكه توجهم سببيله عاقبت دركاهكى طواف نصيب اولدى فافهم فانه معنى لطيف (نحرره) دكله اى دل ندر حكايت عشق ۞ اكله اى دل ندر روايت عشق ۞ علم وعمل ايكى شهپرك اولوب ۞ حقه پرواز در نهايت عشق ۞ بزم خاص وصله استين دخول ۞ بولسون اول هله طريقت عشق ۞ قالدى نفسك پر زخنده عاقبت ۞ كيمه كيم اولدى هدايت عشق ۞ مقدم جان و يرمك كركدر عاشق ۞ تاكه ظاهر اوله حقيقت عشق ۞ شربت موت ايچر نيچه يك كره ۞ بولنجه پركوكل كيفيت عشق ۞ لقمان اولمندن اسمه عشق ۞ هر كسه و يرماز بوحكمت عشق ۞ زاهدلر آكلز بونك سرنى ۞ اوزكه حالندر بوحالت عشق ۞ روضهٔ توحيده كيرمزبى عشق ۞ قومز آنده اغيارى غيرت عشق ۞ وجود پرده سنى قالدر دلكدن ۞ عرض جمال ايده تاطلعت عشق ۞ حق جمالن كورمك ميسر اولمز ۞ نصيب اولمجق چورؤيت عشق ۞ حسن يوسف ندرنه بلسون اعمى ۞ كرچه وارهر بوزده صورت عشق ۞ قيل وقال براق حقايورى ۞ حال اهلنى بولوب قيل صحبت عشق (فلما وصل الحب الى العين من الرسم ۞ نظر را بر نظر كردم كشادم من صماخين) اوصلنك مفعولى محذوفدر تقديرى فلما اوصلنى الحب ديمكدر حبدن مراد بيت مقدمده اولان هوى وعشقدر (عين) عيان ومشاهدهٔ حقيقتدر (رسم) حجاب وصورت ومجازدر (صماخين) صماخك تثنيه سيدر قولاق معناسنه يعنى پس اول وقت كه محبت وعشق بنى عالم غيبت وصورتدن عالم حضور

ومعنایه ایرشدردی نظری نظراوزر ینه ایلدم یعنی مکرر نظر ایتدم و یاخود نظر رسمی نظر عیانه ضم ایتدم وصماخ صورت ومعنایی آچدم تاکه کوزلرم ظاهرده آثار کمالی و باطنده انوار جمالی سرایده وقولاقلرم دخی ظاهرده (لسان الخلق لسان الحق) موجبنجه مظاهر دیلتدن اخباری و باطنده جانب غیبدن واردات اسراری ایشیده وهرعضوم نوراوله بلکه هر پرذرم پرشمس حقیقت بوله صاحب محمدیه‌نك مرادی عشق ومحبت الیه جمله پرده‌لر چاك اولوب ذکر اولنان سرور محبوبك مجلس خاصنه دخولی ومطالعهٔ جمالی و بی واسطه استماع کلامنی پیاندر تکیم محمدیه اواخرنده کاسه کرکدر بوندن منفهم اولور که فنی مرآت دله کیم عشق الهی تجلی ایلیه اندهصورت حقدن غیری نسنه قالز هر کورب ایشتدیکی حق اولوز و بومعنی کمال فناده صورت بولور پس صاحب محمدیه کندینك کمال فناسنه اشارت ایدر و بومقامدندر که (شیخ ازتبق پیورر) اسم ورسمی اشرف اوغلی رومینك ۞ کل اولوب صاور لدی عشقك یانه ۞ قالدی نام ونشانی ذره‌جه ۞ غرقه واردی کندی عشقك سیلنه ۞ بومحلك دخی تفصیلی واردر محلنده کلور (لمحرره) آچ کوزك هر یوزده اولجا نانی کور ۞ شول تجلی ایلین رحمانی کور ۞ آچدك ایسه کوزلرك توحیدله ۞ مصر دلده یوسف عرفانی کور ۞ نیچه پرمحبوب حضرت اوله سن ۞ بارنه قاله بوکون واراتی کور ۞ اسمه دن باغ دله بادفنا ۞ آچ کوزك ترکس کبی او یانی کور ۞ شربت عشق ومحبت نوش ایدوب ۞ قوسوی سوداسنی اوصلاتی کور ۞ کورنوجهله خدایه ایردیلر ۞ بوجهاندهبونجه عالیشانی کور ۞ اسم ورسمك محواولنجه بان باقیل ۞ عبرت الی پروانه سوزانی کور ۞ کفرالن کس دامن جاناندن ۞ سندهوارحقی کبی ایمانی کور ۞ (بعدذا) بعض نسخه‌لرده ذکر اولنان ابیات عربیه وفارسیه‌دن بدل بودرت بیت واقع اولمشدر که تتمیماللفائده اجمالاشرحیله بیان اولنور (سوز کدر حکمت وایمان یوزکدر رحمت رحمان ۞ اوزکدر دردله درمان دوا قیل بالغیاثین) سوزایکی وجهله دربری شریعتك ظاهرینه متعلقدر که ایماندر ۞ و بری باطنه متعلقدر که حکمتدر مقصود فخرعالم صلی الله علیه وسلم نطق پاکی (ان هوالاوحی یوحی) حسبنجه وحی ظاهر ووحی باطن اولدیغن بیاندر بوزدن مراد فخرعالم صلی الله علیه وسلم ظاهر مرتبه سندن اولان صورت وجود لر یدر تکیم اوزدن مراد باطن مرتبه سندن اولان حقیقت وجودلر یدر والی المعنی الاول الاشارة بقوله تعالی (وماکان الله لیعذبهم وانت فیهم) والی الثانی الاشارة بقوله تعالی (قدجاءکم من الله نور وکتاب مبین یهدی به الله من اتبع رضوانه سبل السلام ویخرجهم من الظلمات الی النور باذنه ویهدیهم الی صراط مستقیم) ونحوذلك من الآیات یعنی ای جمله سوزی محض حکمت وایمان و یوزی عذاب حقدن امان واوزی دردله درمان اولان سرور محبوب ظاهر و باطن مدیه بکامدد الیه وهردراودردمه درمان ودواقیل (لمحرره) ای شفاساز خسته‌هجران ۞ دردنا کم بکادوا الیه ۞ وصلك ایله بنی مشرف قیل ۞ غصه‌دن قلبمی جدا ایله (چوسنسن اسعدواولی چوسنسن مقصدا علی ۞ چوسنسن مرصداجلی ایچمده باقی سراجین) اسعد حظ ونصیب جهتندن اکثردیمکدر زیرا فخرعالم صلی الله علیه وسلم انعام اولنان کمالات کیمسه یه و یرلمامشدر (مقصد) محل قصدو یا مقصود معناسنه درمشرب مشروب معناسنه اولدیغی کبی (مرصد) طریق واسعدر (اجلی) زیاده روشندر مقصود فخرعالم صلی الله علیه وسلم طریقت مسلوکه سنی زیاده وضوح وجلاسله وصفدروجائزدر که مرصد حقیقت اوزره فخرعالم صلی الله علیه وسلم اوله محل ترقب وانتظار معناسنه زیرا جمله عاشقلرك کوزلری انی کوزلر یومعنی مقصده مناسبدر فافهم سراجین دن مراد چراغ علم وچراغ معرفتدروجائزدر که تثنیه ایله تکثیرمراد اولنه یعنی درونمده انوار جمالك شمعه‌لرنی اسراج ایله وکونا کون تجلیات ایله بکاتجلی قیل (لمحرره) دلی قاپلادی تاریك وجود ۞ باقی تجلی چراغین ای ذا الجود (ردالولاك لعمرك تاج قوشهلر سکا محتاج) ردا طشندن کیلان قفتان یعنی حق تعالیدن سکاواردا اولان (لولاك لماخلقت الافلاك) خطابی وجودشریفکه پرلباس فاخر (ولعمرك انهم لفی سکرتهم یعمهون) آیتندن منفهم اولان قسم سرمبارککه برتاج پرجواهر کیبدر که اولین وآخرینك پرفردبوتشریف ایله مشرف اولمامشدر بومقامك تفصیلی یوقاروده کچدی شهلردن مراد اولولردر مطلقا یعنی جمله انبیاواولیاسنك شفاعتکه وظاهر و باطن فیضکه محتاجلردر بونلرك غیری قنده قالدی (بنم قاپکده یالن آچ آچ اوستومه جناحین) جناحین دن مراد علم وعملدر (یالن) اجه ناظردرز یرا یالن اولق بی عمل (وآچ) اولق بی علم اولمغه اشارتدر پس ظاهرده عمل و باطنده علم لازمدر که فی الحقیقه ایکیسیدخی غذای روحدرفافهم کشف جناح ایتمك بوایکی وجهله رعایتدن کنایه‌در (لمحرره) بیضه‌وش تربیه‌یه محتاجم ۞ دانه و یرمرغ جانمه اجم ۞ نه تنمده لباس تقوی وار ۞ نه دلم سیر فیضدر خواجدم (ایا کوکل چو رهبر اول فوخلقه بپیر اول) (رهبر) قولاوزاصلنده راهبردر (بر) ایلنیچی معناسنه اسم فاعلدر بوندن اصلی برنده‌در ترخیم اولنمشدر بردنده یامضموم ایدی مقتضای قیاس اول ایدیکه برده

دخی مفهوم اوله فاما دفع اشتباه ایچون ضمه فتحه یه تبدیل اولندی زیرا یزدن مشتق اولان برکه کیمسه
معناسنه در یائك ضمه سیله در بیمبرده اولان بردخی بو یله در پیام اصلنده یغامدر غینی حذف ایدرلر وکاه
اولور الغی دخی حذف ایدوب بیمبر دیرلر پیام شول خبردر که بر کیمسه دن آخره نقل اولنور نیمبر و پیغمبر ایکی کشینك
اراسنده واسطه اولوب خبر ایلتن کیمسه یه دیرلر انبیا علیهم السلامه پیغمبر دیدکاری امثلرینه حق تعالیدن
بلاواسطه یاجبریل وساطتیله خبر ایلدکاری اعتباریله در (قوخلقه) لفظندن منفهم اولان بودر که فخر عالم صلی
الله علیه وسلم ذی روحه وذی روحك غیریه مبعوث در وقد سبق (عطار) داعیٔ ذرات بود آن پاك ذات ۞ در کفش
تسبیح ازان کفتی حصات (شیخی) ایردی نبات معدن وحیوانه دعوتك ۞ کیم اولدی شاهدك شجر واشتر وحصا
(چوسر الله اکبر اول سوز بنه طوت صماخین) معلوم اوله که اسماء الهیه تك هر برنده بر سر عظیم وار در فاما اسم
جامعده اولان سر الهی جمله دن اعظمدر وفخر عالم صلی الله علیه وسلم مقام تفصیلدن اسم اعظمه مظهر اولمغله سر
الله اکبر صاحبی اولدی یعنی ای کوکل چونکه اول سرور محبوب جمله خلقه قولا وزو پیغمبر ومظهر اسم اعظمدر ۞
پس سن آنك شریعتنه ظاهر قولا غکی وحقیقتنه باطن قولاغکی طوتوب هر مقامده سوز بنی جانله قبول ایله وهرنه
فیض ایدرسه آنی حق وصدق اکله (لحرره) اودر بتیمك کلامینه کل ۞ صدق وار ایله قولاغك محل ۞
چو کفتاری جوهردن اعلادر ۞ یوری کوش جانی او کفتاره دل (که تا کوزل کوره آنك سرایندن تجلیسن)
(سرای) تعبیری تمثیل طریقیله در بافخر عالم صلی الله علیه وسلم مقام علو یمی ومرقد مبارکیدر واکر مرقی
اولان الله تعالی ایسه مقصود سرای وحدتدن تجلی وانکشا فدر یعنی قلب کوزی تجلیات افعالنی مکاشفه
ایلیوب اطوار جمالنه نائل وروح کوزی تجلیات صفاتنی مشاهده ایلیوب انوار جلالنه واصل وسر کوزی تجلیات
ذاتی معاینه ایلیوب اسرار کاله اطلاع حاصل اوله و بو تجلیات متنوعه یه مظهر اولنلرك چشم ظاهر لری
دخی مطالعهٔ آثارله تجلیدن حصه مند در (وفی الحدیث ارنا الاشیاء کما هی) بوندن ظاهرا اولور که هر مظهرا کر
کلی واکر جزئی بر سرك سر بری وسرایی واقع اولمشدر پس چشم ظاهرله اول اثری مطالعه ودیدهٔ باطنله سره
اطلاع وآنی معاینه ایتمك انواع تجلیاتندر ولیکن تجلیٔ ذات که سرای وحدته دخولده حاصل اولور جمله دن
فوقنده در و بوجمله یه کشف الهی دیرلر که خواص اهل اسلامدندر ۞ اما اولکه کشف ضمیر جن وکشف
ملك وکشف قبور دینلور بونلر خواص انسانندن در رهاینه وفلاسفه ده دخی حاصل اولور اهل الله فتنده معتبر
دکلدرز یرا کرامت علمیهٔ دن عد اولنمز فافهم (فیلجانی نثار آکا سورم در کاهه حدین) (نثار) صاچمق وطاغتمق
عطا ایتمك (درکاه) لغتده قبو یر دیمکدر اما تعظیما قبو اوکیله تعبیر ایدرلر عربیده جناب دیدکاری کبی (خد) یکاق ویوز
معناسنه در و فی القاموس الخدان والخدتان بالضم ماجاوز مؤخر العینین الی منتهی الشدق یعنی تا که باطن کوزلرم
سرای وحدتدن محبوبك تجلیسن کوروب جانمی یولنه بذل ایدم ودرکاهنه یکا قارم سورم (لحرره) بر کون جمالنی یارك
کورمی ۞ یوزم درکاهنه یسلم سورمی ۞ بو یولارده آغ وقردان کیجوب ۞ وصلت منزلینه واروب ایرمی ۞ درکاهنه
یارك دخول ایلیوب ۞ الفاوشوروب دیوانه طورمی ۞ کرچك عاشق اولوب بومیدانده ۞ جان وتنی جانانه ویرمی ۞
باغ تجلیده حق بلبل وش ۞ سرار حقیقت کان دیرمی (نیاز ایچره قبوسنده یوزم طیراغه قویمشدم) (نیاز) عرض
احتیاج معناسنه در یعنی عرض احتیاج طریقیله محبوب حقیقیتك قبوسنه واروب تذلا و تواضعا یوزمی طیراغه
قومشدم تکیم بعض مریدلر مرشدلرك آستانه یوزلرین دوشه مشلردر پس بوراده قبودن مراد مسجده قبوسیدر
ونیازدن مراد دعادر (وفی الحدیث اقرب مایکون العبد من ربه وهو ساجد فاکثروا الدعاء فی السجدة واما کان
العبد اقرب الی مشاهدة الله تعالی حالة السجود لانها اشارة الی کمال الفناء الذی یتجلی الله عنده) وجائزدر که
یومقوله تعبیر تفهیم ایچون غایبی شاهدله تمثیل اوله زیرا حقیقتده اول مقامده که عاشق معشوقله نازونیاز معامله سن
ایدر آندنه سرای ونه درکاه وقبوونه زبان قاله کلام وار در اکرچکه عاشق اولان فی الجمله ذاتندن خالی دکلدر یعنی
یوزنی پر سورمك وآه وایکلدی ایتمك آنك شانندندر کرك سجده ده ودعا ده طریق ایله اولسون کرك اولسون (لحرره
برنداء ایتدی کیاهذا بهذین) سحر کیجه نك سدس اخیرنه دیرلر یعنی صباحدن اوجله اولان وقت که زیاده صافی
ونورانی واهل دله محل الهام ربانیدر (هذا) متکلمه یعنی صاحب محمدیه یه اشارتدر (والتقدیر یاهذا الذی توجه الینا
بالصلاة ای بالسجدة والدعاء ۞ زیرا مصرع اولده شرح اولندیغی اوزره نیازدن مراد دعا و یوزین طیراغه قومقدن
مقصود نماز ایچره باخود مطلقا سجده در پس (بهذین) نیاز وسجده یه اشارتدر (بعدذا) ایات آتیه دن منفهم
اولور که پرسحر وفتنه صاحب محمدیه یه تجلیٔ عظیم واقع اولوب محبوب ایله آنك اراسنده مقام سردن مخاطبات

حاصل اولش اوله و بو مقامده سمع ظاهره دخی مقامنه کوره ندا وصوت مرور ایتمك بعیددر کلدرفافهم (ولا یعرفه الا اهله ونعم ماقیل ولکل مقام مقال (لمحرره) سحر ده بلبل دل آغلر یکن ۞ یرشدردی صبا کلدن خبرلر ۞ فراق اودینه جانن داغلر یکن ۞ کورندی سمت وصلتدن اثرلر ۞ شونك که آچدی مولا کوزلرینی ۞ اکا کوسزدی اسمایوزلرینی ۞ نیاز ایتدی جمیع سوزلرینی ۞ آچوب درکاهنی آکا سحرلر ۞ کل امدی حقیا حقدن خبرآل ۞ دلك دریای عشق حضرته صال ۞ فنای الله بولوب وصلتده وارقال ۞ حقایقدن یه طوطی وش شکرز (که هرکیم عزم ایده بیزه کرك کیم دنیاده یزه ۞ بناعشق اودنه صبر نه بنار بین نورین) یقال عزم علی امر اراد فعله واقطع علیه یعنی قصد قلب قوت بولوب جزم حاصل اولغه عزم وعزیمت دیرلر تاردن مراد عشق آتشیدر که داده اولان افکار ماسوایی احراق ایدوب درونی صاف وقال ایدر نورین دن مراد عزم الی الله وترك دنیادر پوراده دنیادن یز مکدن مراد جمله ماسوادن اعراضدرز یراحضرت علیایه توجه کلی آنکله حاصل اولور دنیانك تخصیص بالذکر اولندیغی معظم حجاب اولدیغی ایچوندر زیرا ابتدآ عقبه درودنیا حجاب ظلمانی وآخرت حجاب نورانیدر وکذلك دنیا اجسام وملك وآخرت ارواح وملکوتدر حقه وصلت بوایکیسنك فوقنده در (هدایی) آلدانمه سن صافی بوکاشانه ۞ کچ آغ وقرادن باق نورذاته ۞ مصراع ثانیده اولان آغ وقرا اولده اولان کاشانی تفصیلدر آغدن مراد ارواح وملکوت وعلوم باطنه درقاره دن مراد اجسام وملك دنیاوعلوم ظاهره در ۞ سؤال اولنورسه که بوسوز شرعك ظاهرنه مخالفدر زیرا آخرتدن ومطلقا علومدن یکمك وبونلره التفات ایتمك بوقدر ۞ جواب بودر که نعم جنت استمك حقك ربوبیتنه مکابره در آنکچون اعمال شرعیه ایله جمله مبتدی ومنتهی مأمور در پس شریعت مرتبه سنده جنت طلب اولمق حقیقتده جمله دن حق اختیار اولمق مناقی دکلدر ۞ وکذلك علمك فنامی یعنی ملاحظه سنی ترك مقدم تحصیلنی مانع دکلدر زیرا علم حالی اولین البته صوفی اولز قنده فالدیکه حقه واصل اولوب محقق ومنتهی اوله فافهم رحمك الله صاحب محمدیه دیمك استر که حقه وصلت ایکی خطوه ایله در اولکی خطوه ترك ماسوی وایکنجیسی حقه توجهدر که بری تخلیه بایندندر خاه معجمه ایله لااله الا الله اکا اشارتدرو بری تحلیه بایندندر مهمله ایله الا الله اکا اشارتدر ولیکن بوایکی خطوه نك اراسنده عشق لازمدر زیراضعیف وبی مجال اولان کیمسه حرکته ومشیه قادر اولدیغی کبی عشق اولین دل دخی جانب مطلوبه حرکت ایتمکه قوتی یوقدر پس ماسوایه میل والله تعالیدن اعراض ایتمك نفس وطبیعت ظلمتندن اولمغله خلافته نوراطلاقی ایلدی زیرا خلافی قلب وروحك انوار ندندر وعشقه نار دیدی زیرا اضطراب وحرارتی چوقدر وهم ماسواسوزدر (لمحرره) عشق آتشن طوتشدروب ۞ کل یانه لم کل یانه لم ۞ بووارلغی نارده اورب ۞ کل یانه لم کل یانه لم ۞ هرذره کیم عالمده وار ۞ بوآتش عشقه بنار ۞ بردوسلام اولنجه نار ۞ کل یانه لم کل یانه لم ۞ الی ایچون مجنون کبی ۞ یاشاردوکوب جیحون کبی ۞ قال اوله لم التون کبی ۞ کل یانه لم کل یانه لم ۞ عشق آتشینه کیم دوشمز ۞ پروانه وش یانوب پشمز ۞ یانمق خبردر صانمه شر ۞ کل یانه لم کل یانه لم ۞ صوکی سلامت اولدی چون ۞ حق کوکل یانمز نیچون ۞ یانمق کرك الله ایچون ۞ کل یانه لم کل یانه لم (هوالردن اوله چون وازهوامزده ایده پرواز ۞ هو یتدن کلمه آواز که کور حقدن مجازین) اولکی هوادن مراد هوای نفسدر که نفسك میل ایتدیکی نسنه لردر ۞ ایکنجی هوادن مراد عشقدر که کوکل مرغی اول هواده حقه طوغری پروازایدر (واز) فارسیدوازکلك معناسنه (پرواز) هواده اوچقدر اصلده پرقوشك قنادندیتن یلکدرواز آچق معناسنه درواو یادن بدلدر قنات یلکدرین آچغله اوچماقدن کنایه ایدرلر (هویت) حقیقت مطلقه در که تعین اعتباریله شهادت ولاتعین اعتباریله غیبدر (مجاز) طریقدر قال فی القاموس المجاز الطریق اذا قطعت من احد جانبیه الی الاخر وخلاف الحقیقة انتهی مجازین ایله مراد ترك هواواقبال خدادر که مصرع اولدن منفهمدرو بوایکی طریق حقیقتده بردر زیرا ماسوادن اعراض ایتمك حقه اقبالله متصل وانك ابتدا سیدر الحاصل هوالردن وازکلك طریقنه دخول ایتدیکه هوای حق طریقنه دخول بولمز بوندن مقصود بوایکی یوله سلوك ایتمك حقدن عطا اولدیغن وبونلردن خارج اولان حقه یول بولدیغن بیاندر (لمحرره) قوهوایی هدا کرکسه سکا ۞ قوسوایی خدا کرکسه سکا ۞ یار ایشیکنده یرفقیر اوله کور ۞ کیمه کوندز عطا کرکسه سکا ۞ آچه کور جان قولاغنی ای جان ۞ ارجعیدن ندا کرکسه سکا ۞ قیل هوای هو یته پرواز ۞ اول هواده همما کرکسه سکا ۞ مرض عشقه مبتلی اوله کور ۞ دل وجانه شفا کرکسه سکا ۞ حقله حق اوله کور ای حق ۞ ابدی کر بقا کرکسه سکا (فغان ایتدم که یامحبوب جلالك ایتکنه بن ۞ اسیرم خوار وسرکردان غریبم بوقمی انسین) فغان افغاندن مخففدر زا ریلق معناسنه (جلال) عظمتدر (ایشك) تعبیری ممثل طریقنه در خوارده واورسیدر الف ثابتدردار وزننده

عزیزك ضدیدر یعنی ذلیل معناسنه (سرگردان) حیران وسراسیمه یعنی صاغلغمش کسنه لغنده سر باش وگردان دونیجی وضوکن دیکمکدر (غربت) وطنندن دور دوشمکدر (انس) ضمه وحشتك ضدیدر انسیتدن مراد عزت وآشنالق معناسنه سیدر ۞ یعنی ای محبوب قاپکك جلالی معامله سیله ذلیل وغریبکش بو یله پراسیر و بی آشنایم پس سندن رجابودر که بوخوار وسرگردانی وغربت صفتلریله متصف اولان اسیروغریبه جمالك معامله سن ایله وحشك مذلتدن رفع ایدوب اکا آشنالق کوستروبو ایکی وجهله مونس اول زیراسندن اوزکه غریبه یار وآشنا اولماز ۞ وقاپوك کبی وطن بولنمز ۞ سؤال اولنورسه که معشوق قپوسنده اولان ذات عین عزتدر پس عاشقه خوارلقدن شکایت ایتمك نیجه صحیح اولور ۞ جواب بودر که عاشقك مرادی شکایت دکلدر زیرا لسان عشق لسان تضرع وحکایتدر (کما اشار العاشق) بشنوازنی چون حکایت میکند ۞ ازجداییها شکایت میکند ۞ بلکه تجلی جلالدن تجلی جماله ترقی و براسمدن براسمه انتقال ایله غربتی غربته وبلایی بلایه ومحنتی محنته تبدیل ایتمکدر (لصاحبه) نیجه بر یارب قپوکده مبتلای فرقتم ۞ نیجه بردورم طپوکدن آشنای غربتم ۞ بلبل دلدن فغان اکسك دکلدر روز وشب ۞ آه کیم سرتاپسا پرخاردرد ومحنتم ۞ امیدی باغ جمالکدن تجلی بلاری ۞ نیجه دمدر مظهر قهر وجلال وحیرتم ۞ عشقکه یاراولهلی اغیارم اولدی بوجهان ۞ دردکیله دال ونون اولدم بوکون بیطاقتم ۞ عشقله انس اولمه در معنای حسن خاتمه ۞ انکیچون حقیا امید وارحضرتم (کوررسن کوزلرم یاشن اقر تاکیم کوره یوزك ۞ کوکل جان عشقك اودنده اولوبدر کالفراشین (فراش) فانك قصیله پروانه در یعنی هر کارك جزامی کندویه مناسب وجنسندن اولغله کوزلرم یوزیکی کورمك ایچون یاش دوکروآب وصالکه قانمغیچون دل وجانم ایکی پروانه کبی عشقك آتشنه دوشوب یانوب کل اولمشدر (لصاحبه) عاشق اولان بوکون یارین دلا ۞ دریای کربانی یو یلسه کرك ۞ دوکزیسه قانلو یاشی بی پروا ۞ چشمی قدحنی تیلسه کرك ۞ یانمیجه پروانه وش بووجود ۞ حاصل اولمز حقدن دله فیض وجود ۞ آچلمدن جانه دیده شهود ۞ صانمه حق تجلی ایلسه کرك ۞ کوزلری قدحی یاشله طولان آتش عشق ایچره یانوب کل اولان ۞ تجلی سرنی سرندیولان ۞ منصوروش انا الحق سویلسه کرك ۞ دیلریسك اکر منزل تحقیق ۞ عشق وشوقی ایله کندکه رفیق ۞ حقیا بو یولده بولالر توفیق ۞ مرشدایزن البت بو یلسه کرك (غریبم عالم کوندن ایرشدم فاپکه فضل ایت) (عالم کون) عالم امکان وحدوثدر که عالم وجوب وقدمك مقابلیدر مقصود عالم کونه کالیدنبری غربته اولدیغن و بودار غربتدن وطن اصله رجوع ایتدیکن بیاندر (هدایی) یزیزدن اولان یقین وقریب ۞ قومه فرقت ایلنده بیزی غریب ۞ سؤال اولنورسه که وطن اصلی ندر ودار غربت ندر ۞ جواب بودرکه وطن اصلی عالم الهدر ودارغربت عالم کوندر ۞ پس غریب اولان وطنندن ایریلوب کذرایتدیکی طاغلر و بیلار وطننه حائل وحجاب اولدیغی کبی انسان دنی عالم الهدن عالم کونه تنزل ایتدکده نشئهٔ بشریه سنه کثیفه یتمش یك تعینات پرده لریني پور یوب وطنندن اوقدر دور دوشمشدر زیرا بوعالمه توجهنده هرنقدر اطواره مرور ایتدیسه جمله سنك خصائص واحکامیله متصف ومتصبغ اولمشدر ۞ مثلا مرتبهٔ ارواحدن روحانیت ومثالدن مثالیت وطبیعیاندن طبیعیت وعنصریاندن عنصریت آلمشدر بوغواشی ایله تلبسی حسیله عالم اصلیه نسیان حاصل اولمشدر فرقت دیدکاری بودرکه کثرت حجابندن ناشیدر ۞ پس هرکیمك که نشئه سنده احکام وجوب غالب اولسه بوغواشیدن آززمانده تجرد ایدوب طبیعت ترکدن اخذ اولندیسه بنه محلنه وضع اولنور زیرا اصلده امانت طریقیله و یرلمشدر (قال الله تعالی ان الله یأمرکم ان تؤدوا الامانات الی اهلها) وکذلك نفس مستعاره دنی محلنه وضع وتسلیم اولنور زیرا انسان بوعالمه اقبالنده نفسنی فلك قردن آلمشدی ۞ پس بوراده اوعالم یعنی عالم اصله رجوعنده فلك قره کذرایتدکده نفسنی اوراده براقور ۞ تحکیم فخرعالم صلی الله علیه وسلم لیله معراجده اویله ایتدی کذلك روحنی عالم ارواحده قیوب سریله اصلنه رجوع ایدر وصلت دیدکاری بودرکه بوحجب ظلمانیه ونورانیه یی خرق ایدوب کثرتدن وحدته وصولدر وهرکیمك که نشئه سنده احکام امکان غالب اولسه بوملابسدن تعری ایدنجه چوق زمان اجتهاده وتربیهٔ مرشده محتاج اولور وکیمسه دنی بوتعینات برازخنك پرسنده محجوب اولوب قالور الحاصل هرکس استعدادنه کوره راه وصلته سلوك ایدر (هدایی) کینه قاپو آچلز ۞ کیمی بکر کیدر ایلز ۞ قاپو همچنان ایکی صنفدر بری ساکن و بری متحرکدر ساکن عالم طبیعتدر ۞ قالوب مبدئی طرفنه اصلا حرکت ایتمیندرکه حقدن بعد وفراقده قالمشدر (مولانا) فرقتی لولم تکن فی ذا السکون ۞ لم یقل انا الیه راجعون ۞ بونك نظیری شول دیکمکدرکه خانه سنده اوتوروب خاطرنه حج کتورمز ومتحرك عالم طبیعتدن سفر ایدوب قبل الوصول وفات ایتدیکدرکه فرقت ووصلت اراسنده در یعنی من وجه واصل ومن وجه محجوبدر بونك نظیری شول غنیدرکه

حجه حرکت ایدوب یولده وفات ایتمشدر قال الله تعالی (ومن یخرج من بیته مهاجرا الی الله ورسوله ثم یدرکه الموت فقد وقع اجره علی الله) بونك تحقیقی تمام الغیض نام کتابمزده در ۞ وبر متحرك دخی وارد رکه مطلب اعلی ومقصد اقصایه تدریج وتعب کثیرایله واصل اولمشدر ابو یزید بسطامی وامام غزالی وامثالی کبی قدس الله اسرارهم بونك نظیری حجه حرکت ایدوب بعض موانع وامراض حسبیله بولارده قالوب صکره کعبه یه واصل اولمشدر ۞ وبر متحرك دخی وارد رکه سهولتله سر منزل مراده ایریشور سهل بن عبد الله التستری وشیخ اکبر وامثالی کبی قدس الله نفوسهم الزکیة بونك نظیری حجه حرکت ایدوب علایقدن مبرا وموانعدن معرا اولغله آز زمانده داخل دائره حرم اولمشدر ۞ کیمی بکر کدرایلر ۞ بوکا اشارتدر ولیکن اکرایروا کر کیج مقصود همان وصلتدر وصلت بولندقده نصکر هر کس قوت عرفانه کوره مکرم اولور ۞ پس جنید بغدادی وسهل تستری وابو سعید خرازوشیخ اکبر وامام غزالی وابو یزید بسطامی وبونلرك امثالی رؤسای اهل طریقت وعظماء ارباب حقیقتدندر مع هذا کیمی تدریجله وکیمی سرعتله واصل اولمشدر وعرفانده دخی برین برلرینه نسبتله تفاوتلری واردر ۞ ای طالب حق اولان بو دخی معلومك اولسونکه عالم آلهدن عالم کونك نهایتنه کلنجه اکرچه آفاقده مراتب صوری فورلمشدر ولیکن وجود انسان جمله ملك وملکوتی جامعدر ۞ پس تکریسن یرده وکوکده آرایان تکریسز قالور (وفی الحدیث ان الله احتجب عن البصائر کما احتجب عن الابصار وان الملأ الاعلی یطلبونه کما تطلبونه انتم) بناءعلی هذا هر سالك تکری یی بی جهت وبی کیفیت کندیده ارامق کرکدر (قال موسی علیه السلام این اجدك یارب قال یاموسی اذا قصدت الی فقد وصلت الی کذافی روضة الخطیب) پس حقه کوره این وبین اولزهمان قصد صحیح کرکدر یعنی حقك سری بی این وبین سنکله درولیکن اینیت وبینیت سنده اولغله قصد وسلوك ایله بو برزخلردن کچرلازمدر (سعدی) دوست نزدیکتراز من بمنست ۞ وین عجبترکه من ازوی دورم ۞ چکنم باکه توان کفت که او ۞ در کنار من ومن مهجورم ۞ وبو حجابه اشارت ایدوب هدایی قدس سره یورر) اکاواصلدر راشیا محقق ۞ ولی محجوب اولان بیکانه واصلی ۞ یعنی اکرچه هر موجود وجود ساری سربله حقه واصلدر وبو معنایه کوره اندن فرقت وبعد وقطیعت یوقدر ولکن بو عالم کونه هبوطدن ناشی اولان حجب کثیره حسبیله وصال نیدوکن بیلر غفلت ونسیان اهلیدر بو معنادندر که مبتدیلره ضرب توحید وجهر ذکرلازمدر زیرا مقصود حق تعالی یه استماع دکلدر بلکه نفسك حس وکون حجابنی دست ضرب وضرب دستله رفع ایتمکدر بوسردن غافل اولوب مراتب بیلنلر قیل وقاله قالورلر نعم اهل نهایت جمع اوصافدن مبرادر ۞ پس آنلرك جهر واخفاسی امر ظاهری یه رعایت ایچوندر زیرا دنیاده اولدقجه شریعت حائنده مبتدیلره تابعلردر فافهم (بعدذا) یرده یولنسان نسخه لرده عالم کون دوشمشدر فاما عالم کن دخی اولسه فی الجمله وجهدرزیرا مقصود بنم وجود کونیمه خطاب ایجاد تعلق ایدوب بونلشه یه کلدنبروغر بنده یم دیمکدر (کنور یوزدن حجابی کیم بولمز اندن خلاصین) یعنی بکانسبتله وجه حقیقتده حجاب اولان ظلمانی ونورانی بردلر یعنی رفع ایله تاکه دنیاده وآخرتده بی حجاب اولم و یاخود خلاص اصلده بردر ولیکن حجاب ظلمانی ونورانی یه تعلق اعتبار یله ایکی دینلور ۞ سؤال اولنورسه که حجاب ظلمانی ونورانی ندر ۞ جواب بودرکه ظلمانی اولان اجسامدرکه آفاقده عرش والك حاوی اولدیغی اشیا وتعیناتدر وانفسده نفس وطبیعت و بونلره تابع اولان قوادر نورانی اولان ارواحدرکه اجسامك ماعداسی اولان امور ملکوتیه در یعنی آفاقده اولسون انفسده اولسون فافهم (فانها کلمة جلیة تنفصل منها الکلمات والجمل سؤال اولنورسه که جمله حجابلردن خلاص اولوب عین العین اولق ممکندر جواب بودرکه خلاص اولق ذکر اولنان حجب ظلمانیه ونورانیه یه کوره در (کماقال) هدایی به نصیب ابت فتح بابی ۞ جمالکدن کنور لطف ایت نقابی ۞ کیدر ظلمانی نورانی حجابی ۞ ینه آخر کرم مولی سنکدر ۞ والاحجاب کون ایدی زائل اولماز زیرا دنیاده وآخرتده کشی امکان صفتندن خلاص اولق یوقدر والاعبد حق اولق لازم کلورووجوب صفتی ایسه حقه مخصوصدر فافهم (فهیم) ینه فرقتده درعاشق اولورسه یارله یك تن ۞ فلك بیهوده آنی وادی هجرانه صالمشدر ۞ الحاصل عاشق وعارف نقدر وصلتده اولسه ینه وصلتی حجابدن خالی دکلدر زیرا عبد حجاب امکان ایله محجوب وحق حجاب کبریا وعظمت ایله محتجبدر انکچون مبتدی ومنتهی فریاد وفغانه مبتلا اولوب ابدی طوبمق وقانمق نلرز زیرا مبتدی مرکزه آرزوده درومنتهی ایسه تجلیات غیر متناهیه دریاسنه طالمشدر بحر محیطه کنارا ولمدیغی کبی بونك دخی سیرنه وطیرنه نهایت یوقدر عالم ذاته وصولده سکون یولق من وجه در ۞ مثلا ایرمق در پایه واصل اولنجه چاغلیوب بعده آوازی کسر ۞ فاما دریانك دخی کندی نفسنده تموجی واضطرابی واردرکه حرکت جواکا کوره قطره در ۞ سؤال اولنورسه که خواجه حافظك بو ایکی بیتنده مراد ندرکه اول دو بیت بودر ۞ بابلی برك کلی خوش رنك در منقار

داشت ۞ واندان یرك وتواخوش نالهای زارداشت ۞ کفتمش درعین وصلی ناله وفریادچیست ۞ کفت مارا جلوه معشوق در این کارداشت ۞ جواب بودر که بو کلام مقام ایراره اشارتدر که انلر وصول اربابیدر (کما قیل مشاهدة الابرار بین التجلی والاستتار) ۞ مقام مقربینه کوره دکلدر که آنلر حصول اصحابیدرز یرا جلوه یعنی معشوقك عرض حسن وجمال ایتمسندن فریاد وفغانه کلمك استنارد نصکره در ۞ پس ابرارقرب وبعد ووصلت وفرقت ارا سنده دائردر ۞ مقربین ایسه تجلیٔ دائمه در یعنی آنلره ابدی حجاب یوقدر ابرارحال وصلتده بیم فراقه دوشوب آغلرلر ومقربین تجلیات غیر متناهیه نك تأثیرندن ایکلرلر (ابو یزید بسطامی قدس سره) شربت الحب کأسا بعد کأس ۞ فما نفد الشراب ولا رویت ۞ بو مقامك تفصیلی چوقدر ذوقه حواله قیلنمشدر (لمحرره) آغلمقدر روز وشب کارك سنك ۞ تولدی ای جان بلبلی تولدی سکا ۞ طوتدی خلق عالمی زارك سنك ۞ تولدی ای جان بلبلی تولدی سکا ۞ آهدر فرهادوش دائم سوزك ۞ آغلمقدن عین در یادر کوزك ۞ کل ایدوب پروانه وش یاقدی اوزك ۞ تولدی ای جان بلبلی تولدی سکا ۞ برغریب بی توانیسن بو کون ۞ اهل دردهآشنا میسن بو کون ۞ صحبت کادن جدا میسن بو کون ۞ تولدی ای جان بلبلی تولدی سکا ۞ بی حجاب اولق دیلرسن یارله ۞ بونجه صحبت واریکن اغیارله ۞ حق کبی غالدك آموزارله ۞ تولدی ای جان بلبلی تولدی سکا (تجلی قبل وصالکدن که یانمیشم خیالکدن) (تجلی) لامك کسریله وتشدیدیله مصدر درظهوره مناسبته بحم تصرف ایدوب تجلادیرتسلی دخی بودر ۞ پس ابن کمال تجلی دیمك لامك فتحیله لغتدر دیدیکنه التفات یوقدرز یرا ترکی اولان کسنه تجلی دیمك لامك فتحیله بحم تصرفنه کوره در بومقوله تصرف چوق یرده جاریدر غفلت اولمغیه (وصال) هجرك ضدیدر (خیال) تفکر وظندر ۞ یعنی وصلت مرتبه سنك نوریله بکا تجلی ایله خیال مرتبه سنك نارنه سوزان اولمشدر ۞ الحاصل غیبتم حضور وخیال ومثالم یقظه وحق وخفامی ظهور قیل (قال المجنون) خیالك فی عینی وذکرك فی فمی ۞ ومثواك فی قلبی فاین تغیب ۞ قال الامام الیافعی الصواب فی هذا البیت ان یقال ۞ جمالك فی عینی وذکرك فی فمی ۞ وحبك فی قلبی فاین تغیب ۞ اعنی بعض الفاظ البیت الذی قاله لایجوز فی صفات الخالق سبحانه انتهی ۞ یقول الفقیر عجبا من الیافعی کیف خفی علیه ان تعبیر الخیال وارد علی سبیل التخییل والتمثیل واشارة الی انه لیس فی وسع السالك الواصل ان یدرك بکنه ذاته فانه لم یتیسر لاالنبی ولاالولی وانما المرئی شعاع من اشعة انوار ذاته فکأن المرئی صورة ومثال من الصور والامثلة لاحقیقة الذات الاتری ان من رأی السلطان کما لاینبغی من التفصیل لایزال یتحسر ویقول بقی خیاله فی عینی ولم اشبع وقوله مثواك اشارة الی ان قلب المؤمن الکامل بیت الله فلاغبار علی کلام المجنون اصلا (حیاتیه حیات اولدر که سندن ایره فیضین) (فیض) لغتده ایرمق طاشوب ایکی جانبی احاطه ایتمکدیرز عرفده عطا وانعام معناسنه مستعملدر بوراده فیضیندن مراد عطاء ظاهری وعطاء باطنیدر ۞ سؤال اولنورسه که عطاء ظاهری وباطنی ندر ۞ جواب بودر که بوراده بوایکی عطا حقیقتده بردرولکن تجلی اعتباریله ظاهر وتسلی اعتباریله باطن دینلور اگرچه کدنباده واقع اولان تجلی باطنه در ظاهره دکلدر شوقدر وار که تجلیٔ باطنك حواس ومشاعره دخی اثری سار یذر خصوصا تقریر وتحریر ه زیاده مدار در وجائزدر که فیضه ظهوز وبطون اعتبار اولنیوب مطلق ایکی عظام ادا وله که یری تجلیٔ جمال ویری دخی تسلیٔ خاطر درز یرا انك خیالیله سوزان اولمقدن خلاص اولق عطای عظیمدر ۞ یعنی بنم حیاتمه حیات اولدر که بن داتشنده یه سندن بوایکی فیض حاصل اوله ووجودم خضر کبی حیات باقیه وایدیه بوله قال الله تعالی لایوب علیه السلام (ارکض) اضرب (برجلك) الارض فمارکض خرج منها الماء فقال (هذا مغتسل) ماء یغتسل به (بارد) یبرد حرالظاهر (وشراب) یبرد حرالباطن والاشارة فی الایة هی ان الله تعالی امر ایوب یضرب الرجل علی الارض لیخرج منها الماء لازالة الم البدن فهو امرلنا بالسلوك والمجاهدة لنخرج ماء الحیاة وهو العلم بالله تعالی من ارض وجودنا لازالة امراض ارواحنا وهی الحجب المبعدة عن الحق قاله الشیخ بالی الصوفیوی قدس سره (لمحرره) نیچه بریانسون کوکل پروانه وش هجرانله ۞ آب وصلك جانمی صون قادرالهم یزی ۞ نیچه بردونسون کوکل دیوانه وش دورانله ۞ شربت فیضك ایله اوصلاندرالهم یزی ۞ ارجعیدن کوش ایده جان قولاغی سندن خطاب ۞ سرکوزینه کورینه دیدارباکك بی حجاب ۞ قالیه هرکز خیال ماسوادن دله خواب ۞ خواب غفلتدن مدد اویاندر الهم یزی ۞ هرکیمه سندن تجلیٔ فنافی الله اوله ۞ بوفنا ایچره حیات باقیه سرن بوله ۞ لطف واحسان ایله یارب اولمذن حق اوله ۞ ماسوادن جمله اوصاندر الهم یزی (پس اندن طوغدی شمس ذات کوکلدن انکشاف ابتدی ۞ وجودم کلی محو اولدی چون ابتدی ابساطین) (فاندن) مراد تعین اعتباریله اولان ذاتدرز یرا الاتعین مرتبه سندن تجلی اولمزاولسه دخی برق خاطف کبی فی الحال زائل اولور انکشاف آچیلمقدر

بوانکشافك مطامی کوکل اولغله دلالت ایدر که ناسوت وملکوت وجبروت ولاهوتك سری انسانك وجودنده در
خارج دکلدر ۞ مثلا انسانك بوعالمده وجودی رحم مادرده جنینك وجودی کبیدر جنینده ظاهر اولان
روح نطفه‌نك تعینی ایله دور ایدن سردر یعنی روح انسانی وسر روحانی تعینات جسمانیه دن خارج نسنه دکلدر
ولکن بیلین آنی خارجدن کلدی قیاس ایدر تفکیم کونشده بلاور مقابله سنه وضع اولنان بنیه‌نك آتشی ذاتیدر
شوقدر واردر که کونشك تأثیری اول آتشك ظهور رتبه بهسانه درا کرچه بنیه‌نك ذاتی ظهور تاره مستعد
اولسه شمسك انعکاسی فائده ایتمزدی بومقام مغلق بردر حق تعالی جمله مزه فتح باب ایلیه (محو) (افتقاره از الة الشیء
الثابت معناسنه در وجودك محو اولمسی یعنی نفس وطبیعتنه متعلق اثر قالیوب ملك وملکوتی عدم احساسدر
زیرا مشاهده حقده استغراق صاحبی اولانلر سکران کبی اولوب وجود واکا تابع اولان احوالدن بی شعور لردر
(انبساط) انقباضك ضدیدر یعنی پرنسنه آچلق انبساط ودورلمك انقباضدر کونشك طلوع وغروبی کبی یعنی طلوعنده
عالمه نوری منبسط اولوب غروبنده منقبض اولوب انبساطیندن مراد نور ذاتك وکوکلك انبساطلر بدر زیرا
شمس صورینك طلوع وانبساطیله جهان منبسط اولدیغی کبی شمس معنویدنك دخی طلوع وانبساطیله کوکل
منبسط اولور پس انقباض مطلقا ظلمت ایله در ۞ معنی دیمك اولور که کونشك طلوعیله جمله ظلمات زائل اولدیغی کبی
نورذاتك تجلیسی ایله دخی جمله تعینات پردازی آچلوب وجود مجازی فنا بولدی ووجود حقیقی کا نعم البدل اولدی
(هدایی) سبب اشلایجق یوقدر ۞ اولکی رسم کیدر ۞ باقیکه ظهور ایده ۞ فافی اربوب آفه ۞ فافهم فانه لاحجاب
الاجهالة النفس بنفسها وغفلتها عنها فلو ارتفعت جهالتها وغفلتها شاهدت الامر وعاینته کما تشاهد الشمس فی وسط
السماء وتعاینها ۞ اللهم ارفع الحجب عن القلوب حتی تنفتح ابواب الغیوب (بعد ذا) صاحب محمدیه‌نك کلامی دلالت
ایدر که مارا الذکر اولان سحرك حاوی اولدیغی نیاز نمز نوباوه مراد اولوب عقیبنده تجلی جمال حاصل اولدی ۞ پس
اندن صکره تعبیری رتبه‌ده تفاوتی بیان ایجوندر فافهم (لمحرره) آچلوب جان کوزی کوردم یوزوکی ۞ الحمدلله الشکر
لله ۞ کوش ایلدم جان ودلدن سوز یکی ۞ الحمدلله الشکرلله ۞ آغلر یکن کوزم سیلنه دوشدی ۞ دردمك درمانی
بولنه دوشدی ۞ بنادیکم سرلر یلنه دوشدی ۞ الحمدلله الشکرلله ۞ طوغدی شمس ذات حضرت مولی ۞ دلم آینه سی
اولدی مجلی ۞ فنا بولوب دیدم ربی الاعلی ۞ الحمدلله الشکرلله ۞ ایدنلی ذاتنی مولانك شهودی ۞ محو اولوب فالدی اثر
وجود ۞ حقیاحق ندر بونجه فیض وجود ۞ الحمدلله الشکرلله (اثرفالدی هیچ یندن همین برعالم طیراق) عالم
طیرافدن مراد بدندر زیرا ترابدن مخلوقدر قال الله تعالی (هوالذی خلقکم من تراب) یعنی شمس ذاتك کوکلدن
طلوعیله ظاهر وباطن اثر وجود یندن جمله محو اولوب آنجق بردن فالدی وبو مقامدن مرجع طریقتر حضرت هدایی
قدس سره یورر ۞ فنا اندر فنا بولدی وجودم ملکی سرتاسر ۞ کور یتور بردن فالدی همان انجق حصار مدن
بومرتبه یه فنا تام دیرلر که بدایت نبوتدر یعنی پوامتدن انبیا کلك لازم کلسه بوفنایه واصل اولانلر انبیا اولورلردی
زیرا بوفنا قتنده اهل ولایته حاصل اولان حیات حقانیه ملك الملوك ارواح اولان روح القدسك نفخ ووحیی
وساطتیله در انکیچون (علماء امتی کانبیاء بنی اسرائیل) بیورلمشدر زیرا حقیقتده علمادن مراد علماء باللهدر وبو فنا تام
حاصل اولدقجه سموات وارضنك ملکوتی یعنی انفس وآفاقده اولان بواطن واتوار واسرار مشاهده اولنمق ممکن
دکلدر بونك نظیری اول مغلوب خسته در که حسن بشر یتدن الیوم عالم مثالده عجائب احوال سیر ایدن حاضر
اولانلرانك حالتدن بیخبر لردر ۞ تفکیم خسته دخی زیاده ما خوذ اولمقدن ناشی انلردن بیخبر در کور امدی عشق وشوق
کمال بولدقده کوکل نه تجلی یه مظهر اولور وحقدن نه مرتبه یی بولور (اللهم اجعلنا من اهل الفناء التام) زمانه مزده
بعض کهنه لباس کیوب متغیر الهیئه اولانلری بیلینلر فنایه نسبت ایدرلر زیرا انلرك بانده بودخی چوق ایشدر
ومشکل کاردر انکیچون که عوام وخواصك اکثری زیبه وزینته فریفته در فاما فنا دیدکاری حقیقتده کوکل حالیدر
بوفناء باطن اولدقجه فناء ظاهر فائده ایتمز (فابین انت من فهم حال اهل الفناء (لمحرره) یلاندن کسنه هرکز کرچك
اولمز ۞ طونمش صورت البت ارکك اولمز (خطاب ایتدی یوکز محبوب ترابه بالحاظین) یقال خاطبه مخاطبة وخطابا
ای کله مواجهة (تراب) مصراع اولده ذکر اولنان طیرافدر که صاحب محمدیه‌نك وجودیدر (لحظ) کوزاوجیله
نظر در (لحاظ) کسر یله لحظ کیدر قصله کوشه چشمدر بوراده مراد اولدر یعنی محبوب بنم کبی طیراغی خاکدن رفع
ایدوب ایکی کوزی اوجی نظر یله خطاب ایلدی یعنی التفات ایدوب سویلدی ۞ الحاصل هم التفات وهم خطاب
بولندی (لمحرره) یاالهی عرتکله قبل نظر ۞ پراوج طیراق ایکن اکسیراولم ۞ ایله معنادیرم فوق القمر ۞ قوبو صورت
عالمده پراولم ۞ قال ایدوب طیراغمی التون وش ۞ ذره‌می عین کرمدن قبل کونش ۞ چاغمه نورجمالك اینه رش ۞

ظلمت ایچره بیچه پرشکور اولم ۞ پرده درمعشوقه چونکیم جان وتن ۞ فالدراشبو پرده بی سعی ایله سن ۞ حقیا بواسم فاتق الهی ین ۞ ایکیلك کیدوب حقیقت براولم ۞ (کذا هذا شو کیم بزی کورم دیرسه بو عالمده ۞ تحیره فالورجانی ایدمز اطلاعین) (هذا) ترابه اشارتدر بو عالمدن مراد عالم ناسوت وبشریتدر (تحیر) متحیر اولق یعنی سرکردان اولوب برجانبه توجه ایده میوب قالمق (اطلاع) مطلع اولق یعنی نظر ایتمك اطلاعیندن مراد دنیاده وآخرتده کورمکدر و یاخود نظرك تثنیه ذکر اولندیغی آلت نظر اعتباردر زیرا کوز ایکیدر ویاخود بری ظاهر وبری باطندر معنی بودر که ای فنای تام بولوب وجودترایسندن غیری تعینی قالمیان عاشق شویله بیلکه هرکیم بزم جمالزی بو عالم حس وبشریتده ترایت مرتبه سندن کورمك استرسه متحیر اولوب بزی کوره مز و یاخود هم دنیاده وهم آخرتده کوره مز بلکه آنجق آخرتده کورر زیرا ایکی عالمده رؤیت دیدار بالکلیه وجوددن خلاص بولان حبیب مختاره مخصوصدر ویاخودهم ظاهرده وهم باطنده کوره مز ۞ بلکه بالکز باطنده انسلاخله وزای حجابدن کورر ۞ تنکیم عموما اهل ولایتك شاهیدر ویامثال مفید یانومده کورر تنکیم عموما صلحالمك حالیدر ۞ پس رؤیت درت وجهله درکه اشارت اولندی تفصیلی روح البیان نام تفسیر یمزده سوره انعامده در (قال القاضی عیاض قدرأیت لبعض السلف والمتأخرین مامعناه ان رؤیة الله تعالی فی الدنیا ممتنعة لضعف ترکیب اهل الدنیا وقواهم وکونها معرضة للآفات والفناء فاذا کانوا فی الاخرة ورکبوا ترکیبا آخرورزقوا قوة باقیة قووا بها علی الرؤیة وقد رأیت نحوهذا لمالك بن انس قال لم یرفی الدنیا لانه باق ولایری الباقی بالفانی وهذا الکلام حسن ملیح ولیس فیه دلیل علی الاستحالة الامن حیث ضعف القدرة فاذاقوی الله من شاء من عباده وافدره علی حمل اعباء الرؤیة لم یمتنع فی حقه انتهی ۞ یقول الفقیر ان الرؤیة البصریة وقعت لنبینا علیه السلام فوق عالم الکون والفساد وهو العرش ولم یحصل لغیره الصعود الیه بالجسم ففیه اشارة الی ان عالم الکون والفساد لایتحمل الرؤیة البصریة وان غیره علیه السلام لایراه بالبصر فی هذه النشأة (لمحرره) دیده فانی ایله باقی جمالی کوزله ۞ اشبو نقصان عالمنده اول کمالی کوزله ۞ یانمه دن پروانه وش عشق اودنه جانك سنك ۞ سنده عاشقلرکبی سروصالی کوزله ۞ فالکی حال ایتمدن برمرشد کامل بولوب ۞ قیل وقال عالمزنده حسن حالی کوزله ۞ ان ترانی دیدی حق موسایه بو عالمده کور ۞ سفرهٔ امیدمنده اول توالی کوزله ۞ کیرمیجه جنت قلبه یوکون سعی ایلیوب ۞ طشره دن اول بادشاه یزوالی کوزله ۞ دولت دیدار درفقر وفنالك آخری ۞ قیل نظر حق مألهمالك ومالی کوزله (قیومزده ذلیل اول طور خضوع ایت الری باغلو ۞ کتاکیم عنقرساکه عیان اوله بلاغین (طور) قف معناسنه درخضوع بدن صفتیدر که تواضع اوزره باشن اکوب ساکن الاعضاء اولمقدر ۞ تنکم نمازده الرین یغلیوب اطمئنان اوزره طورر (عین) ذات (عیان) کسره ایله آشکاره اولق (غین) غین معجمه ایله بولندرغیم کبی بوراده مراد پرده در یقال غین علی قلبه غینا غشته الشهوة اوغطی علیه والبس اوغشی علیه کما فی القاموس وفی الحدیث (انه لیغان علی قلبی وانی لاستغفرالله فی کل یوم مائة مرة قال ابن ملك الغین مشتق من الغین وهوالغطاء ای لیغشی قلبی وقال غیره ای لیطبق علی قلبی اطباق الغین وهوالغیم انتهی ۞ محصول بیت بودر که ذلت وفقروفنا ایله یزه توجه واقبال قیوسنده وقوف ایله وای صورت نیاز اولان نمازده یزم دیوانمزده الرین یغلین خضوع ایت صول الکی دنیایه وصاغ الکی عقبایه مدایمکدن صافی تاکیم جمالزی رده سزسکا ظاهراوله زیرا کوکلنی وکوزینی بزه قصر وحصر ایتمدیکه کیمسه یزی حقیقت اوزره بولمز وکورمز بو پرده دن مراد تعینات ظلمانیه ونورانیه در بوخسه مظهریت حجابی بافیدر فافهم ۞ و بورؤیتدن مراد رؤیت باطنیه درکه انسلاخله حاصل اولورزیرا غیری وجهله ممکن اولمدیغی یوقاروده معلوم اولدی ۞ سؤال اولنورسه که رؤیت منامیه ایله رؤیت انسلاخیه نك بینده فرق وارمیدر ۞ جواب بودر که فرق عظیم واردر زیرامنامده اولان رؤیت عالم صفاتدن اولمغله غیندن خالی دکلدر فاما انسلاخده اولان رؤیت عالم صفاتدن وعالم ذاتدن اولور مرتبهٔ ذاتدن اولدیغی تقدیرجه بی پرده اولور وبردخی منامه حالیله عموم وخصوص اهلی متصفدر یعنی عالم مثالده اولان سیرده جمله مشترکدرانسلاخ ایسه خواصه مخصوصدرانسلاخ اودرکه کشی حس بشریتدن مأخوذ اولوب کندینی وغیری بیلمیه زمان متصوفه سنك یکده بری مظهردکلدرآنکچون دوررقص مجلسلرنده جنبش نما اولان رصوت قوالی ایشیدرلر ومجلسك اختتامنده خرکندن امساك ایدرلرغایة مافی الباب حالاری تواجد درووجد صحیح دکلدراکثری تواجدن دخی بیخبردر (هدایی) مولامسنك عاشقلرك ۞ دوران ایدرلرهو ایله ۞ یولکده کی صادقلرك ۞ جولان ایدرلرهو ایله ۞ مرحوم بودو بنده شرط دوره اشارت ایلدیکه برع عشق وبری صدقدرآنکچون بولنده دیدی زیرا حق بولنده اولیوب نفس وشیطان واغراض

فاسده یولنده اولانلر صدق دائره سندن خارجلردر ۞ پس دور ورقصك حرام اولمسی یولنده کوره وحلال اولمسی انلره کوره در فافهم وکن من المنصفین فانی لم اقل هذا الامن الیقین (لمحرره) حق عیان کورم دین کشیلر ۞ جان کوزلرین آچه کورسون عشقله ۞ ذوق وصلی سوزم دین کشیلر ۞ جام وحدت ایچه کورسون عشقله ۞ بودولته سعادتلوسر کرك ۞ بومرتبه ایرشمکه ارکرك ۞ کیمه کیم بویولده اوسرور کرك ۞ برزخلری کچه کورسون عشقله ۞ خون جکر کله سن آلوب وضو ۞ دیوان حقده طورالری باغلو ۞ حقیا استین تجلی هو ۞ اول هواده اوچه کوزسون عشقله (چو یارایندك بزی یارانظر قیله پس اغیاره ۞ کوزکه دار ودیاره دیلرسك انکشافین) (یارا) ده اولان الف خطاب ونداایچوندر ای یاردیمکدریاردوستدر (اغیار) غیرك جمعیدر بورادە دشمن معناسنه در (دار) دن مراد دنیاوایچنده اولان مساکندر ۞ خل الدیار ومافیها لاهلها ۞ وقل سلام علی الدنیاومافیها (دیار) تشدیدله فعال وزننده احد معناسنه مقام نفیده وجمعده مستعملدر اصلنده دیوار ایدی واو یاء ساکنه دنصکره واقع اولوب یانك ماقبلی مفتوح اولدیغیچون واو یایه قلب اولنوب ادغام اولندی ایام وقیام کبی یقال ما فی الدار دیار ای احد (انکشافین) صیغه سی آلت نظرك تعددنه کوره درمقصود باطن وبصیرت کوزلرینك انکشافیدر و یاخود دنیاده بصیرتله وآخرتده بصرله اولان انکشافدر وجائزدرکه ظاهر و باطن انکشافی مراد اولهبودخی بعیددکلدر که تثنیهٔ یتدن منفهم اولان امر ینه مصروف اولهیعنی اغیاره نظرایتمه تاکه بزی کوره سن وعالمدن وحدت اختیارایله که اول نظر خلقدن تسترد رتاکه بزی بوله سن وذاتمزه وصول ایله شرفیاب اوله سن (بعدذا) اغیاردن مراد ماسوی الله اطلاق اولنان تعینات روحانیه وتشکلات مثالیه وظهورات جسمانیه در زیرا بوجموع تعینات اگرچه مظاهر اسماء واسمایجالیهٔ ذات فرددرولکن بحسب التعین هویت ذاتیه نك غیری وسالك اولنلره رهزن اولمغله ماسوی واغیار اطلاق اولنور قال الله تعالی (لایمسه الا المطهرون) الضمیر المنصوب اشارة الی الهویة الذاتیة فالمعنی من طریق الاشارة انه لایمس الهویة ولایصل الی سرها الاالمطهرون من دنس التعلقات کلها جسمانیة کانت اورومانیة اوغیرها فافهم ودار ودیاره کوزکه دن مراد خلوت وعزلت اختیار ایتمکدر زیرا سر وحدتی بولنلر ابتدا کثرتدن انقطاع اله بولمشلردر ۞ اگرچه انتهاده صورت سر وکثرت براولوب اغیار دیه جك نسنه قالمز آنکچون صاحب محمدیه خلقدن عزلت ایدوب کلیبولیده لب دریاده کندونه منسوب اولان صومعه سنده نیچه سنه ریاضتلر ایتمش وچله لر چکمش ومحمدیه نی عزلتی حالنده تألیف ایتمشدر وغیری حقانی اثرله موفق اولنلردخی اکاقیاس اولنه ۞ محصول بیت بودرکه ای یارچونکه بزی کندیکه یارایدندك ویزمله صحبت وآشنالق سودا سنه دوشدك پس یزدن غیری یه نظرایتمه غیرت اهلی اول (سعدی) نظر دوست نادر کند سوی تو ۞ چودرروی دشمن بودروی تو ۞ ندانی که کمتر نهددوست پای ۞ چوبیند که دشمن بوددرسرای ۞ ودار ودیاره کوزکه زیرا حقله مناجات استین خلقك صحبتندن کسیلور وخلقك صحبتی دیلین حقدن آیریلور (سعدی) خلاق طریقت بودکاولیا ۞ تمنا کنندازخداجزخدا ۞ کسی کیرد آرام دل درکنار ۞ که ازصحبت خلق کیرد کنار ۞ دیلرسك انکشافیندە شرط ایکی معنایه بله قیددر ۞ یعنی ذکر اولنان ایکی وجهله انکشاف استرسك اغیاره نظرایتمه ودار ودیاره کوزکه (لمحرره) ای کوکل دردینه درمان استین ۞ باب حقدن غیری بله برقپو ۞ ای خدادن علم وعرفان استین ۞ نقش اغیاری کوکلدن جله یو ۞ یالقه اغیاره خدایه یارایسك ۞ حق کوزله طالب دیدارایسك ۞ قوسرایی عاشق خنکارایسك قول اولنلر شاهی کوزلرقو ۞ آچ کوزك حق بوکون توحیدله ۞ بعده کشف جمال حق دله ۞ حقله تنها اولوب دی دردله ۞ یاانیس القلب یاالله هو (رضاء مزاسته کل کیرپس اوتور وحدت سرایندە) (رضاء) عبددن ترك اعتراض ومولادن ترك سخطدر (وحدت) ایکیدر بری وحدت حقیقیه وبری دخی وحدت اعتباریه در وحدت حقیقیه اودرکه بالقوه مبدأ کثرت اوله وحدت نوات کبی وحدت اعتباریه اودرکه بالفعل مبدأ کثرت اولهبدن شجره کبی بوراده مراد وحدت ذاتیه در وحدت صفاتیه دکلدر زیرا کمال رضاء یومقامه وصولدنصکره اولور شیطان بوداڑه یه دخول ایتمکله کفراوزره قالوب مغضوب علیه اولدی سائر مرتبهٔ صفاتدن مرتداولان نفوس بشریه دخی اکا قیاس اولنه (مصراع) بلدی شیطان بوتوحیدی احددن دوشدی دور ۞ سرای تعبیری تشبیه طریقله درکویا بوعالم وحدت برسرایدرکه اکادخل اولان حقدن رضاء ابدی بولور قال تعالی (ومن دخله کان آمنا) تنکیم سرای سلطانه اهل رضادن غیری کسنه دخول ایتمز (کهتاوصلت شرایندن صوناوز بزرواقین) (رواق) قبهله هرنسنه نك صافیسی رواقیندن مراد تجلیات ذات و صفات جمال وجلالدرکه وصلت حاصل اولور وجائزدرکه دنیاوآخرتده اولان کاسات وصال اوله ۞ یعنی سالك مقام وحدته کیروب رضا اهلی اولدقجه حقك ایکی

جام صافی شربت وایکی کاسه خالص می کبی اولان جمال وجلالی مرتبه لرینك تجلیلرینه مظهر اولمز و یاخود بویله اولدقجه دنیاده وآخرتده دوات وصال بولمز وشراب تجلی نوش ایتمز قال تعالی (ومن کان فی هذه اعمی فهو فی الاخرة اعمی) وتحقیقه فی کتابنا الموسوم بتمام الفیض الفاض الله علینا وعلیکم کاسات العلوم والاذواق وشرفنا وایاکم بالوصال الی عالم الوحدة والاطلاق (تحریره) بوله لی جانم اوبارك سرنی ۞ تا ابدعالمده اغیار استمز ۞ کورملی کوزم جمال نورنی ۞ دوجهاندہ غیری دیدار استمز ۞ کیم بوکون بولدیسه مولادن رضا ۞ خوش کلور حقدن اکا هر برقضا ۞ لطف وقهری برکورر بیلز اذی ۞ عاشق اولان نورله نار استمز ۞ کیمینجه شول سرای وحدته ۞ جان ودل قالمز شراب وصلته ۞ فرقه دوشدی یافطر کثرته ۞ تیلسون خاراهلی کلزار استمز ۞ نوش ایدن جام تجلیدن روانی ۞ بزم حقدن چکمز البته آیاقی ۞ حقیا حقدن بوکون اهل مذاقی ۞ حق استردار ودیار استمز (کهزیرا کیمسه کیم بزدن دوا استرسه دردینه ۞ دوا ایدهوز اکا که کورمیه هلاکین) دردن مراد فرقدر که تعینات حجابلرندن عارضدردوادن مراد وصلتدر که اول حجبك زوالندن ناشیدر ۞ تتکیم بوقاروده مفصلا شرح اولندی ۞ ولکن حجب وپرازخك کثرتنه نظرا دردودوادخی بالاعتبار کثیردر ۞ زیرا هر برزخ بردرد وآندن خلاص بردوادر اماجمله سنك فوقنده اولان دردطبیعت ونفس حجابلرینك دردیدر وجمله سنك فوقنده اولان دواسرا السر مرتبه سنده اولان وصلتدر (هلاکین) دن مراد دنیا وآخرتده اولان هلاکدر که هلاك معنویدر ۞ زیرا بعض دردصوری ومرض ظاهری هلاك صوریه مؤدی اولدیغی کبی دردمعنوی ومرض باطنی دخی هلاك معنویه باعثدر ۞ پس کشی سلوك اهلی اولمامق و یابرازخده قالمق هلاکدن برنوعدر ۞ یعنی طالبان دواوجویندکان شفایه یزدن فیض مراد واصلدر وتأثیرتربیه حاصلدر ۞ شویله که حکیم حاذق الندہ صحته مستعد اولان خسته معالجهٔ صوریه ایله هلاکدن خلاص اولدیغی کبی وصلته قابل اولان خسته دل دخی بزم جمال وجلالدن تربیه سیله فرقتدن نجات بولور (مثنوی) کرکزان وکرشاینده بود ۞ آنکه جوینده استیابنده بود ۞ درطلب زن دائما تو هر ذوذست ۞ که طلب دررا نیکو رهبرست (حافظ) عاشق کهشد که یار بحالش نظر نکرد ۞ ای خواجه درد نیست وگرنه طبیب هست ۞ یعنی دنیاده درد یوقدر یوخسه درمان بولنورانکیچون (کمال خجندی دیر) مکو اصحاب دل رفتند وشهر عشق شد خالی ۞ جهان پرشمس تبریزیست مردی کوچو مولانا ۞ یعنی دنیاشمس تبریزی کبی مرشدلره طلودر فاما مولانا کبی برمرد مریدیوقدردیمکدر بجدر که بی درد اولنلر زمانه ده مرشدقالدی دیودعوایه دوشمشلردردنیاده مرشدانواع مختلفه درانسانه مخصوص دکلدر ۞ ولیکن بی بصرلرانلری کورمزلر و بیلمزلر (یعنی المفتی) بیلززبرادلکه طوطی کبی کفتارایله ۞ سویلدرمی بوق جهانده بیلمز سویلرمی بوق ۞ مقصود دنیاده سویلدروار درولیکن سویلهکه مستعدیوقدردیمکدر سویلدرایله مراد مرشد کامل وسویلین ایله مقصود مرید قابلدر ۞ زیراوراه آینه دن طوطی یه تعلیم کلمات اولندیغی کبی وراه مظهر یتدن دخی مریده تعلیم برازخ ومقامات اولنور ۞ پس انسان مظهر فیض نطق اولدیغی جهتدن قابل تعلیمدر ۞ فاماطوطیدن غیریسی قابل تعلم دکلدر ۞ مثلا زاغه باب تعلیمده امك چکمك اضاعت وقتدر ۞ کذلك مرشد کامل دخی زاغ حکمنده اولان ناقابل مریده ایله بویله در (سعدی) توان بالك کردن زژلك آینه ۞ ولیکن نبایدزسنك آینه (تحریره) درد اهلی اولان صائمه کدرمانه ایرشمز ۞ عشق اهلی اولان صائمه کدرحمانه ایرشمز ۞ دردی طلبه دوشمین آدم بوجهاندہ ۞ دنیاطوطولقمان ایسه لقمانه ایرشمز ۞ ایچ شربت ارشادبوکون مرشد الندن ۞ بوشربتی نوش ایتمین عرفانه ایرشمز ۞ برسویلدره راست کلوب سویلدی طوطی ۞ وای اول کشیه کامل انسانه ایرشمز ۞ جان وتن ایکی برزخیدرسالك اولانك ۞ برزخده قلان منزل جانانه ایرشمز ۞ صربدربولی مطلوبك انی صائمه سن آسان ۞ فرق بیل یوریوب دکمسی پایانه ایرشمز ۞ خذه مندہ بوکون کیمکه قصور ایلسه یارن ۞ دیوان تجلیده اوسلطانه ایرشمز ۞ هر کیمده قدم اولیه همت جهتندن ۞ حق برآیاقی پایهٔ مردانه ایرشمز (وصالیمز زلالندن ایچه کیمه خیالندن) یقال ماء زلال سریع المر فی الحلق بارد عذب صاف سهل سلس کافی القاموس وقدسبق تفصیله والخیال ماتشبهلك فی الیقظة والحلم من صورة والجمع اخیلة وشخص الرجل وطلعته کافی المذکور ۞ بوراده وصالی زلاله تشبیه واردراول وجهله که طتلو وصفوق صوحرارت جکری ازاله ایتدیکی کبی وصلت حق دخی عاشقك حرارت دان کسر وخیال تعبیرنده اشارت واردر که عالم حقیقته ومعنایه دلك مایینده اولان تعینات جسمانیه وروحانیه نك جمله سی صورت ومثال قبیلندندر پس دیمك اولور که برعاشق وصال حقیقی زلالندن نوش ایتمد کچه خیال وسرابدن خالی اولمز ۞ زیرا اصل الاصول اولان حقیقت صرفه یه کورهماعدا سی برصورت کیبدر ۞ صورتدن مراد اولان ایسه معنادر معنای مقصودة حاصل اولمدقجه صورت برزخندن نجه

قورتلق اولور بونك نظيرى اولدر كه حرم كعبه دن خارج اولان كمسنه خياله توجه ايدر زيرا كعبه ايله كندى آراسنده برازخ واردر حرم كعبه ده اولان ايسه عينه توجه ايدر بناء على ذلك هر قنغى جانبه توجه ايتسه نمازى صحيح اولور زيرا هر طرفى قبله درخارجده اولانه بواطلاقى يوقدر ونعم ماقيل (مصراع) ساكنان حرم ازقبله نما آزادند ۞ قال الله تعالى (فاينما تولوا فثم وجه الله) فلازم الادب فى كل مكان فى عالم الوجوب كنت اوفى عالم الامكان (جمالين كائنده ايره آكه وصالين) (وصالين) دن مراد دنيا وآخرت وصالدر ۞ يعنى عين كمال اولان جمالدن اكا دنياده وآخرتده وصال حاصل اوله كه برى بصيرت وبرى بصرله در ۞ بونده اشارت واردر كه برعاشق بايهٔ وصاله ودرجهٔ مشاهدهٔ جماله واصل اولسه هنوز نقصانده در (بعدذا) محبوبك صاحب محمديه نك سرنه خطابى بويندهٔ تمام اولدى شمدى نصكره كندى نفسندن حكايه يه شروع ايدر (لمحرره) يترفرقنده در بارب دل وجان ۞ زلال وصلكه قاندر كرم قيل ۞ كوزم مجركله طولدى عاقبت قان ۞ يوزلك نور يه بوباندر كرم قيل ۞ وصالك طورنه وارنلرايچون ۞ كمالك سرنه ايرنلرايچون ۞ جمالك نوربنى كورنلرايچون ۞ بنيده يارب اوباندر كرم قيل ۞ قراسون بنلكم بندى اوزمدن ۞ حجاب ماسوى كنسون كوزمدن ۞ چو پروانه كنجه كندوزمدن ۞ فوناراشقكه ياندركرم قيل ۞ الهى صون شراب وصلتسكدن ۞ خلاص ايت جانى ماسواى حضرتكدن ۞ بوحق زارى اوصاندركرم قيل (سقانى المحبوب (شربة) هى شربة الحب والوصال كما يدل عليه ماقبله (احيى) بها (فؤادى) هو باطن القلب الذى هو محل المحبة (ثم) اى بعد احياء فؤادى هو مورد التجلى ومحل السنى (احيانى) بجميع اعضائى الظاهرة واجزائى الباطنة لان للارض من كاس الكرام نصيبا والمراد بالاحياء اعطاء الحياة الحقانية التى لاتمات بعدها لانه ورد اولياء الله تعالى لايموتون ولكن ينقلون من دار الى دار كما فى الاسرار المحمدية ولهذا السر لاتحل صورابدانهم بعد مفارقة الارواح لسريان بركة نفوسهم فيها (كما قال صلى الله تعالى عليه وسلم ان الله حرم على الارض ان تأكل اجساد الانبياء) ونص على الشهداء ايضا فى بعض الاحاديث فاذا كان قتلى السيوف غير قابلين للبلى فحاظك بقتلى العشق والمحبة ثم ان كلام المحمدية مقتبس من كلام حضرت ابى بكر الصديق رضى الله تعالى عنه حيث قال ۞ غرست الحب غرسانى فؤادى ۞ فلا يخلوالى يوم التنادى ۞ جرحت القلب منى ياشتياق ۞ فشوقى زائد والحب بادى ۞ سقانى شربة احيى فؤادى ۞ بكاس الحب من بحر الوداد ۞ فؤادى يافؤادى يافؤادى ۞ فؤادى هائم فى كل وادى ۞ فلولا الله يحفظ عارفيه ۞ لهام العارفون بكل وادى (كه تابن خضر اولم جامم بعين بين لامين) خضر على وزن كيد وهو ابو العباس النبى عليه الصلاة والسلام كما فى القاموس بكسر الخاء والضاد من غلط العامة (لامين) اراسنده اولان عين ايله مراد لعلدر كه معروف قيمتلو قرمزى طاشدر محبوبلرك البلرنده ومنيده اولان حمرتى اكا تشبيه ايدر (يعنى اول محبوب بنى شربت ووصاليله صواروب قلبمى وجميع اعضاوقوامى احيا ايلدبكه تابن بوآب حياتى توشله خضر اولم وقلبم لعله بكزر قرمزى عشق ومحبت يادهٔ سيله مملو برجام كبى اولهوعاشقلرك حوصلهٔ دلارى بنم جام اسرارم ايله جرعه دان كبى طولهٔ مقصود حقدن حاصل اولان فيضك كندينه وغيره نفعن بياندر (لمحرره) ايچوردى جامنه وصلت شراب ۞ اودستك شمدى بن مستانه سى يم ۞ طيوردى سرمه سرچشمانى ۞ بوكون برعاشق ديوانه سى يم ۞ بوشربتدن توله خضر اولسه جانم ۞ فنابولز وجود جاودانم ۞ همشه فيض بخش عاشقانم ۞ محبت اهلنك ميخانه سى يم ۞ دمدهٔ سرحقك عنبرى وار ۞ سوزمده مصر عشقك سكرى وار ۞ دلده كنت كنزك كوهرى وار ۞ بوكنجك شمدى برويرانه سى يم ۞ يوزاوردم اول يوزه چون جمله پرده ۞ امام اولسم روادراهل درده ۞ بانو بدر حق بنده جمله پرده ۞ حقيقت شمعنك پروانه سى يم (پس آلدم مشرب صافى شرابى سلسبيلندن ۞ كتوردم برزلالى كيم ايچن ترك ايده كونين) مشرب شرب معاسنه درصافى اكا صفدر لسان قومده شرب صافى اكادير لر كه آنده وهم وخيال شوبى اوليه ۞ بلكه فيض صرف اوله يعنى مرتبهٔ ذاتدن طوغرى قابه وارد اوله نفس وطبيعت اكا قارشميه (سلسبيل) جنت چشمه لرندن برچشمه نك اسمدر بوراده مراد شرابدر تشبيه طريقيله زلال معناده سلسبيلك صفتيدر زلال معناسى بو بحرده ، و بوفاروده كچدى (كونيندن مراد ايكى جهاندر يعنى ذوق صحيح وكشف صريح شرابنك سلسبيلندن بر زلال كتوردمكه آنى نوش ايدن حقدن غيرى يه تعلق ايتمه مقصود وقت تجليده قلبنه وارد اولان علوم واذواق كليه يى بياندر ۞ مرجع طريقتمز افضل الاولياء المتأخرين افتاده افندى قدس سره دن منقولدر بيورمشلركه صاحب محمديه علم وعرفانده شيخى حاجى بيرام ولى قدس سره نك فوقنده در ۞ زيرا حاجى بيرامده كرچه قوت تصرف واريدى فاما رتبهٔ عرفانده صاحب محمديه قدرد كل ايدى ۞ پس صاحب محمديه عرفانده شيخندن اعلى اولمق ازتبعده مدفون اولان اشرف اوغلندن دخى اولادر كما لايخفى على اهل الذوق ۞ سؤال اولنورسه كه عرفان

ندر ۞ جواب بودر که ذات حقه وصولندنصکره ذات وصفات وافعالك حقایقنه متعلق اولان علمدر که اکا کرامت علیه دیرلر کرامت کونیه انك غیریدر ۞ پس هر کرامت کونیه یه مظهر اولان کرامت علیه یه مظهر دکلدر ۞ مقصود بالذات اولان کرامت علیه درانکیچون کرامت علیه سز ولی اولز کونیه سز اولور ۞ و بو کرامت علیه عارف بالله اولنلره تفاوت اوزره درهر کسه استعدادنه کوره و بر یلور بوخسه ولی اولان جمله اسراره واقف اولق لازم کلز انکیچون شیخ اکبر قدس سره الاطهر حضرتلرینك تجلیاتنده مسطوردر که کندیدن مقدم کذران ایدن اولیا ارواحنه ملاقاتده نیچه لر ینه ترقی کوسترمشلردر بوندن مفهم اولور که اهل سلوکه وفاتنده نصکره دخی ترقی حاصل اولق ممکندر نظیری اهل شریعتدن فرائه اشتغال ایدوب قبل التحصیل وفات ایدنلر زیرا مرویدر که بومقوله اثناء تحصیلده وفات ایدن کیمسه یه قبرلرندن ملك تعیین اولنوب فرأن عظیم تعلیم اولنور فاما شروعی اولیان بورتبه دن محرومدر یعنی سلوك واشتغالدن مقدم وفات ایدنه ترقی وتعلیم یوقدر ۞ پس ای طالب حق همت ایدرسك بوعلم شریفه همت ایله که علم الهی وعلم لدنیدر ۞ زیرا فیامنده تفاوت درجات بوعلمله دریوعلم اولمسه بالکز خارق عاده اولان امورده قدرت ایله کشی شرف بولز زیرا خواص انساندندر خواص اهل اسلامدن دکلدر ۞ آنکیچون رهاینه وامثالی اکافادراولمشلردر (لمحرره) ای سالك ربانی ۞ یاهودیه کوز یاهو ۞ ایچ شربت عرفانی ۞ یاهودیه کور یاهو ۞ بر مرشد کافی بول ۞ بر حاذق شافی بول ۞ بر مشرب صافی بول ۞ یاهودیه کور یاهو ۞ کونینه نظر قیله ۞ کل بولکی یاکله ۞ حق اکله سوا بشه ۞ یاهودیه کور یاهو ۞ هوسر که سار یدر ۞ فیضی دله جار یدر ۞ کونك بومدار یدر ۞ یاهودیه کور یاهو ۞ کیم بولدیغی بو توحیدی ۞ حق حقه حق دیدی ۞ وارسنده قوتقلیدی ۞ یاهودیه کور یاهو (بو کوثردن کیم ایچرسه بقای لم یزل بولدی ۞ وجودن ایلدی ظاهر بضادبین واوین) الکوثر نهر فی الجنة یتفجر منه جمیع انهارها کافی القاموس علم الهی وفیض ربانی بی کوثره تشبیه ایلدی زیرا کوثر ابدانه وعلم لدنی ارواحه حیات بخش ایدر دنیاده آب حیات نهر کوثرك برشعبه سی اولمغله خضر علیه السلام اندن نوش ایدوب حیات باقیه صوریه بولدیغی کبی ماء الحیاة حقیقت نوش ایدن دخی حیات باقیه معنویه بولور بقافنانك ضدیدر بقای لم یزل بقا غیر زائل دیمکدر ۞ سؤال اولنوسه که علمبالله دخی مقتضای بشریت ایله وفات وفنا عارضه اولور ۞ پس نیچه بقا بولش اولورلر بوجهان خودفانیدر باقی یه ظرف اولز ۞ جواب بودر که مقصود حیات معنویه در که اشارت اولندی (وقدورد اولیاء الله لایموتون کاسبق) سؤال اولنورسه که حیات باقیه ندر که علماء بالله یه مخصوصدر ۞ جواب بودر که بر کیمسه نك آب ودانه سی نفاد بولدقده هلاك صوری ایله فنا بولوب بردخی ابدی هلاك عارضه اولدیغی کبی علماء بالله دخی جمیع اطوار ومراتب وتعینات ومطالبده آب ودانهٔ علم وفیضی تکمیل وتحصیل ایتدکارنده نفس فانیه مرتبه سندن نفس باقیه یه ترقی ایدرلرجنت صوریه یه دخول ایدن کیمسه یه خروج احتمالی اولمیوب اوحیات وعیشده باقی اولدیغی کبی بودنیاده اول جنتك حقیقی اولان جنت قلبه دخول ایدن نفس باقیه اهلی دخی ابدی آنده قالور ۞ پس اکرچه علماءبالله وغیرلرنان هلاك صوریده مشترکلردر ۞ ولکن علماءبالله اولنلرزق صوری ومعنویلرین تکمیل ایتمش اولدقلری حالده وفات ایدرلر انکیچون آلرجنت صوریه یه دخول ایدنجه اصلا حائل وحجاب وسؤال وحساب یوقدر ۞ بویلرك غیرلرایسه انجق رزق صوریلرین تکمیل ایتدکاری حالده وفات ایتکله جنت صوریه مقدر اولدیغی صورنده دخی اکادخول ایدنجه بوقدر برزخ وقیود ایله مبتلا اولورلر ۞ مثلا سؤال ملکین وميزان وصراط وقناطر ومواقف کبی ۞ زیرا بودنیاده ایکن غدای معنویدن روحلری استیفاء حظ ایتمش ابدی ۞ پس نفسلرینك بندی چوزیلوب جنتی پروازه وجمال حق بالاجمال مشاهده یه استحقاق کاسون ایچون ید قهردن تربیه کورورلر ابتداء تربیه لری سؤال ملکین ایله ابتلا ویدنلرینك بلی یعنی چوریمك قبل ایتدوکیدر ۞ امدی ای طالب وصال حق ورافع سر مطلق بوکونه فرصت الده ایکن اعمال شریعت واحوال طریقت ایله بورازخدن عبور ایدنلر نجات بولدی وتفسلری اوصاف مذمومه دن فنابلوب دلاری فیض علم الهی ایله حیات باقیه اهلی اولدی بوسلوکی بلیلر وبو یولی کورمیلرنفس الندهلاك اولوب نفسلرندن انتقام المق یارنه قالدی بوجمله دن مأمولدر که سلوکلرشرفی بلنه ودلکده اولان اعتراض وکدر غباری سلنه ۞ اللهم اجعلنامن الذین نالوامنك فیضا کثیرا وفضلا وفیرا (بضادبین واوین) ایله مراد وضودروضوءظاهر ایله وجودك ظاهری طهارت پذیر اولدیغی کبی وضوءباطن ایله دخی وجودك باطنی طهارت قبول ایدر ۞ سؤال اولنورسه که وضوء باطن ندرجواب بودر که عشق ومحبت وفیض حقیقت وماسوادن انفصال وفرقتدر (حافظ) خوشا نمازونیازکسی که ازسردرد ۞ باآب دیده وخون جکرطهارت کرد ۞ (وله) غسل دراشك زدم کاهل طریقت کویند ۞ پاك شواول وپس دیده بران پاك انداز ۞ یعنی کوزیاشی ایچنده

اغتسال ايلدم زيرا اهل طريقت بيورمشلردركه اول بالشاول اندنصكره اول پاكه نظرايله مقصودحق ايجلرن كثرت كريهه تك طهارت وجوده سبب اولديغن بيانلر (بعدذا) طهارت ونجاست انواع اوزرينه در طبيعتك نجاستي شهوتدر طهارتي عفت واعمال شريعتدر ۞ نفسك نجاستي هوادرطهارتي هدا وآداب طريقتدر قلبك نجاستي خصال ذميمه در طهارتي اخلاق حميده در ۞ روحك نجاستي جهلدرطهارتي علم الهدر ۞ سرك نجاستي ميل ماسوادرطهارتي توجه حضرت علياندر ۞ وبوانواع كليه تك تحتنده اصناف كثيره مندرجدر ۞ پس طالب حقه لازمدركه هرنوع نجاستدن ظاهر وباطنن تطهير ايده و بلكه اسباب نجاستدن وجودين محافظه اوزره اوله (حسن وحسين رضي الله عنهما پيغمبرلردين كسنه لر اعتقادلرن تجسيس ايتمشلردر (الاستغفار صابون الاوزار) حسبيجه استغفارله طهارت لازمدر ۞ زيرا انبيا عليهم السلام واولياى كرام حقلرنده افراط وغلو ايتمك جائزدكلدر (لمحرره) عاشق اودركيم قلبنه فكر سوى كلمز اوله ۞ نقش جهاني عينه پرذره جه آلمز اوله ۞ شولكيم حيات باقيه بولدى ايدر اوليسر ۞ شول جنت اهلى كبى كيم هركز فنا بولمز اوله ۞ علم لدنى كوثرين نوش ايلين بولور بقا ۞ قلبنده دوستك كالمرى دائم كولرصولمز اوله ۞ قوقيل وقالى كيم سكا يار وفادار اولمدى ۞ برعملى اوكرنكيم سنك جانكدن ايرلمز اوله ۞ خون جكردن آل وضو بالكايت وجودك جمله بو ۞ عارف دكلدر اولكه پوره مزى طوبوب بتمز اوله ۞ لطفن دخى قهرين حقك پركور جهاندە حقيا ۞ انلردن اوله لطفه شن قهره يوزى كلمز اوله (تجلى) ظهر ذاته تعالى وانكشف ظهورا وانكشافا حقا لاشبهة فيه ولاحجاب على بصيرة من يعبد عبادة حقا وصدقا لاميل فيها الى ماسواه تعالى قال بعض الاكابر مرتبة العبادة اشارة الى مرتبة القلب ومرتبة العبودية اشارة الى مرتبة الروح ومرتبة العبودة اشارة الى مرتبة السر فالعبادة وظيفة القلب والعبودية وظيفة الروح والعبودة و ظيفة السر فحق قام القلب بحق وظيفته يطلعه الله على سرآلهيته ومتى قام الروح بحق وظيفته يطلعه الله على سرالوهته ومتى قام السر بحق وظيفته يطلعه الله على سرالوهيته فاذن القلب بكاشف اسرار صمدية الحق تعالى والروح يشاهد اسرارالواحدية والسر يعاين اسرارالاحدية وتجلى للقلب العلوم الالهية الافعالية وللروح العلوم الالوهة الصفاتية وللسر العلوم الالوهية الذاتية (يحب الحق) اى ويحب الحق تعالى حبا (تحقيقا) وهوان يكون باخلاص لايشرك ورياء ولذا قال (لخاشي) اى فنزهه تعالى (عن الهين) اى لم يثبت معبودا غيره تعالى بل قال لامعبود الا الله ولا مقصودا بل قال لامقصود الا الله ولاموجودا بل قال لاموجود الا الله والتنبية عبارة عن التكثر والتعدد قال تعالى (ارأيت من اتخذ آلهه هواه) يعنى ماعبد آلهه سوى الله الاالهوى والهذا قال صلى الله عليه وسلم ماعبد آلهه ابغض على الله من الهوى فالهوى يعبد المرء نفسه وماله واهله واولاده ودنياه وآخرته وعلومه واذواقه ونحوها فافهم وكن من المحبين الذين لايعرفون غيرالله ولايحبون حبا حقيقيا الا الله ۞ واعلم ان المحبة فى الروح والشهوة فى الطبيعة والغضب فى النفس والحلم فى القلب والقلب لوح الروح ومحل استواء حسناته والطبيعة الوح النفس ومحل استواء سيئاتها يقال نور المحبة ثم نار العشق ثم حرارة الشهوة ثم البخار اللطيف ثم النفس الرقيق ثم الهواء الرقيق واصل الاصول العدم ثم المعدم ثم الدمع ثم الماء (لمحرره) هام قلبي بحب ليلا ۞ سال عيني فاظهرت سيلا ۞ قد سباني جملتها البدر ۞ اذ تجلت بحسنها ليلا ۞ كيف يسلو بحبه قلب ۞ افرغ العشق عليه كيلا ۞ منذ قد صرت اسير المعشوق ۞ لم امل عن جنابه ميلا ۞ الذى واحد من الف مريد ۞ لم ينل من لقائه نيلا ۞ قد لبس لباس النحوة ۞ ولذا جر غنجه ذيلا ۞ صار ورد اللسان ياحق ۞ دائما يا اسفا واويلا (چوكلدى سيد الابرار سرى من سره الاسرار) بحرك اولنه رجوعدر (سيد) اولو دينكدر (ابرار) برك جمعيدر بالك فتحيله صادق وكثير البر والاحسان معناسنه سيد الابراردن مراد فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم ذرحقه زياده تقريبنه كوره سيد المقربين وخلقه وفرت انعامنه كوره سيد الابرار اطلاق اولنور ۞ اكر صادق معناسنه اخذ اولنورسه سيد المقربين سيد الصديقين وسيد الابرار سيد الصادقين ديمك اولور ۞ چون اول شاهك هر سفره اميده پرتوالى وهر مرتبه ده بركالى واردر ۞ پس نه وجهله مدح اولنورسه قامت استعدادنه لباس زيبادر (سرى) سرايت ايتدى ديمكدر فاعلى اسرار دركه (من سره) ضميرى سيد الابراره راجعدر يعنى چونكه اول سيد الابرار قدوم ونشريف ايلدى انك سرندن سرلر سرايت ايتدى يعنى عاشقلرك سرى انك اسرارندن حصه مند اولدى (چوطوغدى منبع الانوار تجلى بالجلائين) (منبع) اصلده صوچيقدينى يره ديرلر بوراده تشبيه طريقيله ذكر اولنمشدر مراد فخر عالم صلى الله عليه وسلمدر ۞ زيرا جمله انوار ظاهره وباطنه آنك نورندن مستفاضدر) (جلاء) فتحله روشن اولق يعنى آچلق وكسره روشن ايتمك وآچق معناسنه بومقامك ايكيسنه دخى مساعدمسى واردر ۞ يعنى چونكه اول منبع فيوض ومطلع انوار عالم شهودى تشريف

انکشاف ایلدی ایکی وجهله انکشافله کشف ظاهر اولدی وباخود ایکی کشفله تجلی ایلدیکه ۞ بری کشف جمال وبری کشف جلالدر وباخود بری کشف ذاتدر که قدومیدر یعنی قدوم ذات الرسول ۞ وبری کشف صفاتدر که قدومی سببیله عاشقلرك کوزلری نورودللری سرور وسرلری حضور طوادی یوقاروده ذکر اولندیکه فخر عالمك مکه ده طلوعی کشف ذات ومدینه به قدومی کشف صفاتدر که یوحرك مصرع اولنده من الاین الی الاین اکا اشارتدر فافهم وارجع والله الموفق (لمحرره) جمالك کوسترعشاقه سونسون ۞ کرم قیل یارسول الله کرم قیل ۞ نیچه برآقلیوب دللر کیونسون ۞ کرم قیل یارسول الله کرم قیل ۞ تجلی ایلسك برکرجهانه ۞ طوار نورلك زمین وآسمانه ۞ بترددر انتظارك چشم وجانه ۞ کرم قیل یارسول الله کرم قیل ۞ سنك نورکله دورایلر فلکلر ۞ سنك سیرکله سیرایلر ملکلر ۞ سنکله حاصل اولورهب دیلکلر ۞ کرم قیل یارسول الله کرم قیل ۞ نوله کرکوزلریمه سن شهی بن ۞ سکابکزر جهانه کلز احسن ۞ نظر قیل حقّ بیچاره به سن ۞ کرم قیل یارسول الله کرم قیل (که تاحق بین نظر ایلدی محمدرا که درباید) بو کلامك تقدیری که تانظر حق بین یابد که در یابد محمدرادیه کدر ۞ پس حق بین حقیقتده نظره صفتدر ومحمد در یابد فعلنك مفعولیدر (یابد) یاء موحده نك تقدیمی ویاء مثناتك تأخیری ایله کرکدر معناسنه زیرا یابستن وبایبدن کرك اولق دیمکدر دیابده در زائده در کلمك بازایده ، باز کی یابد یاء مثناتك تقدیمی ویاء موحده نك تأخیری ایله بولور معناسنه زیرا یابدن بولق دیمکدر ۞ معنای مصرع بودر که حق کوربجی نظر کرکدر که محمد علیه السلامی بوله وبیله واکلیه وحقیقت اوزره نظر ایلیه ۞ معلوم اوله که نظر ایکیدرپری نظر خلق بیندر که اهل کثرتك نظریدر زیرا اهل کثرت واهل حجاب اولنلر مظاهردن غیری کورمزلر ۞ پس نظرلری انجق خلقه تعلق ایدر وپری دخی نظر حق بیندر که اهل وحدتك نظریدر ۞ زیرا اهل وحدت واهل کشف اولنلر مظاهردن غیری کورمزلر ۞ پس نظرلری انجق حقه تعلق ایدر زیرا جمیع اشیا اسمائك وجمله مسمائك مظاهریدر ۞ پس اول نظر که نظر کشف ونظر حق دکلدر فخر عالمك انجق بشریته نظر ایلیوب جمیع کالاتیله حقك آنده ظهور ندن ویو معنایه فخر عالمك حق ایدوکندن محجوب اولور واول نظر که یونك خلافیدر فخر عالمك بشریت مقیده سنه باقر بلکه آنده ابداع اولنان سر مطلقه نظر ایدر ۞ پس اولکی نظرك صاحبی فخر عالمك نه ایدوکن بلز وحقیقت اوزره آنی بولز ۞ وایکیجی نظرك صاحبی کما ینبغی آنی ادراك ایدر وانك ظاهر وباطن بیلنه کیدر ۞ الحاصل آنك اقوال وافعالنك تجلیسی حقدن بیلور ۞ پس آنك لسانندن کلام حق ایشیدر وایشیدن فعل حقه انتقال ایدر یونظرلك سرییله قلبنده اعتراض وکدر قالز مرشد کامل ایله مریدصادق دخی یویله در ۞ محکیدر که شاه محمود غازی شیخ ربانی ابوالحسن الخرقانی قدس سره حضرتلرینك زیارتلرینه واروب بایزید بسطامی قدس سره دن سؤال ایلدی شیخ بیوردیکه (هو رجل من رأه اهتدی) یعنی بایزید برمظهر کامل ایدیکه آنی کورن ره راسته مهتدی اولدی وسر منزل مراده ایروب حقه وصلت بولدی سلطان محمود بومعنایه اعتراض ایدوب یاابوجهل فخر عالمی کورمشکن نیچون مهتدی اولمدی دیدی شیخ بیوردیکه ابوجهل فخر عالم صلی الله علیه وسلمی کورمدی بلکه اکا ابوطالبك یتیمی ومحمد بن عبدالله اولمق نظریله نظر ایلدی اکر دینیم ورسول الله اولمق نظریله نظر ایدیدی شقاوتدن خلاص اولوردی یعنی ابوجهل نظر ده خلق بین اولمغله فخر عالمك ابوطالبه وپدری عبدالله اولان نسبت بشریه سنه نظر ایتمکله رسالته جانب حقه اولان انتسابنی ادراکدن محروم اولدی باش کوزینك نظری اکا قیاسدر یقتدی کما قال الله تعالی (وتراهم ینظرون الیك وهم لا یبصرون) یعنی حبیبم اکرچه کفار قریش سکا نظر ایدرلر فاما سنی کورمزلر ۞ زیرا نظرلری بصیرله در بصیرت ایله دکلدر پس بالکز بصرله اولان نظر ناقص نظردر ۞ لکن بالکز بصیرت ایله نظر عین نظردر زیرا این ام مکتوم وآنك امثالی عمای ظاهره مبتلا اولمغله فخر عالم صلی الله علیه وسلمك جسدین کورمدیلر ۞ ولکن آنده ظاهر اولان سری ادراك مهتدی اولدیلر ۞ پس عمده بصیرتدر بصر دکلدر وبو سر عظیم حالا عالمده دائردر انکیچون ظاهر بین اولنلر مرشد کامله وصولدن محرومدرلر ۞ زیرا انلرك زبان حالی بی بشریت مرشد استر ۞ لکن کفار قریش بو معنایی زبان قاله کتوردی بی بشریت مرشد اولمق ایسه ممنوعدر قال تعالی (وجعلناه ملکا لجعلناه رجلا) فافهم وانظر من ای فریق انت ومن ای صنف کنت (لمحرره) بشریته کشی عالمده ۞ مرشد کاملی بولمق کوجدر ۞ قدم ظاهر ایله الحاصل ۞ واصل باب حق اولمق کوجدر (حیات الکل بازآید بجا، بین یاتین) (باز) زائد در کاسبق (آید) یاء مثناته کلورمعناسنه ایکی یارا سنده اولان حایله مراد یحیی در یعنی محمد علیه السلامی کوروب ویاوب وحقیقت اوزره اکلیوب چشمهٔ فیضنه وصول سببیله قلبنه وجمیع اعضاء ظاهره سنه وقوای باطنه سنه سر حیات ساری اولوب حیات باقیه بوله وخضر کبی عالم معناده جاودان اوله نتکیم تفصیلی مرورایلدی بولدن مقصود فخر عالمك شریعتنه

وطریقتنه اتباع ایدوب آنك معرفتنه وحقیقتنه واصل اولنلر (موتوا قبل ان تموتوا) سرینه مظهر اولوب حیات ابدیه بولدقلرین بیاندرز براسالکه فخر عالم بوزندن حاصل اولان فیض حقانی شریعت وطریقتنه اتباع ایتمکله وجوده کلمز ۞ تکیم آیات واحادیثده شواهد کثیره سی وارد رقال تعالی (لقد کان لکم فی رسول الله اسوة حسنة) الایة وقال تعالی (قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی یحببکم الله) الایه وفی الحدیث (لایکون احدکم مؤمنا حتی یکون هواه تابعا لما جئت به (لمحرره) امین سر حقیقت محمد عربی ۞ نکین خاتم قدرت محمد عربی ۞ بشرع نو همه حکم کهن نسخ کرده است ۞ دلیل راه طریقت محمد عربی ۞ دهان اودر فیض جناب قدوسی ۞ زبان تازهٔ حکمت محمد عربی ۞ حیات باقیه بخشدر چشمهٔ احسان ۞ بمستعد سعادت محمد عربی ۞ بچشم دل نظری کن جمال اودریاب ۞ که یافت برتو وحدت محمد عربی ۞ بباب خدمتش حق مقیم که کند ۞ بمن نگاه شفاعت محمد عربی (چوسنسن رحمت رحمان) یعنی سنك وجودك سبیله کائناتك ارواح واجسامنه نفس رحمانی ایله وجود منبسط اولشدر ودنیاده کافهٔ امامه عذابدن امان ودار بنده اهل ایمانه سبب هدایت وباعث نجات وسعادتسن دیمکدر (چوسنسن سبحهٔ سبحان) (سبحه) اصلنده ضمتین ایله در جمعی سبحات کبی نور وعظمت معناسنه ولکن بورادهٔ وزن ایچون بالاسکان وبالکز نور مراد اولنور یقال سبحات وجه الله انواره وجلاله کما فی القاموس والاختری وفی الحدیث (حجابه النور لو کشف لاحرقت سبحات وجهه ما انتهی الیه بصره من خلقه یعنی لو کشف الحجاب عن ذاته لاضمحل جمیع مخلوقاته من هیبته وعظمته (سبحان) بورادهٔ ازواج واولاد واوصاف مخلوقاتدن منزه ومبرادیمکدر ۞ پس سبحهٔ سبحان نور بزدانسن معناسنه در بعض نسخده چوسنسن آیت رحمان چوسنسن رحمت سبحان دوشمشدر (بازیجی اوغلنه احسان آنی فورتار من الاین) (احسان) انعام معناسنه در قال فی القاموس الاحسان ضد الاساءة (این) اصلده مکاندن سؤال در کاسبق بورادهٔ مراد مطلق قیددر ایتدن خلاص اولمق (فاینما تولوا فثم وجه الله) سرینه حقیقت اوزره اطلاعله در یعنی بازیجی اوغلی محمدی منعم علیه اولان بنده لرك دفترنه بازوآنی زمان ومکان قیدندن وسائر قیود بندن آزاد ایله تاکه عالم اطلاقه واصل اوله وهر برده تجرد وتفرد سرینی مطالعه ایله توحید حقانی نظرین بوله (بعدذا) صاحب محمدیه بوقصیده بی فخر عالم صلی الله علیه وسلم هجرتی مقامنده انشا ایتمکله این ذکر ایلدی وکلامك آخرین اولنه ردایتدی مرادی فخر عالمك مکه ومدینه ده سیر واحد اتیسنه ایماو کندینك دخی اول سره وصولنی رجادر فافهم والله ولی التوفیق وهو المرجع فی کل تحقیق (لمحرره) ای فخر جهان چوقدن دیدار که مشتاقم ۞ لطف ایله تجلی قیل رخسار که مشتاقم ۞ شول شمعه کبی آخر جانم اریدی کندی ۞ پروانه لك اولوب هر شب انوار که مشتاقم ۞ ترکس کبی هردائم کوزلرسنی بوکوزلر ۞ دیداری کورن چشم بیدار که مشتاقم ۞ وجهکده تجلیدن کلرآچلور کوردم ۞ اندن بروبلبل وش کلزار که مشتاقم ۞ احمده احمد سرین لطف ایله تکلم قیل ۞ ذاتکده نهان اولان اسرار که مشتاقم ۞ اطوار سلوکی بوحق یه یسان ایله ۞ ظاهرده وباطنده اطوار که مشتاقم

اسلام عبد الله بن سلام رضی الله تعالی عنه

واریدی بر یهودی کامل استاد — که عبد الله ایدی ابن سلام آد
بولردن علم ایچنده اعلم ایدی — حسبه ونسبه اکرم ایدی
ایشتدی کلدیکنی طوردی فی الحال — آنی کور مکلکیچون ایتدی اقبال
نظر قیلدی کوربجك بیلدی آنی — که بودر اول نبی صاحب شانی
که عالم منتظر در کلمه سنه — جهان اکتینه سایه صالمه سنه
قتینه کلدی پس ایشت کل آنی — دیدی واراوج سؤالم بیل کل آنی
که انبیق انبیایلور جوابن — اکر سن حق نبی سك و برجوابن
بری بودرکه اول نشانی — قیامت کونك ایله بیانی
ایکنجیسی ندر اول طعامی — که جنت اهلی بولرخاص وعامی
اوچنجیسی ندندر اکزاوغلان — اتایه کاه آنایه بکزر اوغلان
چون ایشتدی آنی اول سر تبجیل — دیدی شمدی بولاری دیدی جبریل
جواب ویردی بودر اول علامت — شووقتکیم بقین اوله قیامت
بر اود چیقار سورر خلق تمامی — که شرقدن غربه جمله خاص وعامی
دخی جشنده کیم اول بنیسر — بالق بغری درر کیم اولك بنیسر

دخی اوغلان که بکر آته سینه ‌ ویا بکر ندندر آته سینه
اکرارکك صوبی اولورسه سابق ‌ اتاسینه اولور اوغلان مطابق
وکر سابق اولورسه دیشی صوبی ‌ اتا سینه چکر شکلی و خوبی
چو عبد الله ایشتدی بو خطابی ‌ که دکدی هر سؤالینه جوابی
کنوردی آنده ایمان ایتدی تصدیق ‌ دیدی سنسن رسول الله تحقیق
چو شبهم قالدی اصلا حقیقت ‌ شریعت یولنه طوتدم طریقت
بو معتبده دیشدر سعد وقاص ‌ دررده جوهری دریاده غواص
دیدی هیچ کورمدم اول سر سبحان ‌ که جنت اهلیدر دیه بو انسان
ولیکن دیدی عبد الله ایچون اول ‌ که جنت اهلیدر حضرتده مقبول
چو خلق ایشتدیلر اشبو کلامی ‌ که مسلم ایلدی ابن سلامی
محقق بیلدی جمله اهل ادیان ‌ که ویرمشدر اکا حق دینی دیان
خصوصا معجزاتی شمس اظهر ‌ خصوصا بیناتی نور ازهر
خصوصا مخزن اسرار حالات ‌ خصوصا معدن کل کمالات
خصوصا اعلم واوضح دلالات ‌ خصوصا ابلغ وافصح مقالات
نبوت تاجنه برهان اولان اول ‌ رسالت تختنه سلطان اولان اول
چون اولدر کائناته محض رحمت ‌ نیچون اولسایه‌لر پس آکه امت
نیچون اکا تبع ایتیه‌لر ‌ نیچون کندیکی بوله کتیه‌لر
نیچون علمك کمالن دو یمیه‌لر ‌ شولکیم دویمیه‌لر او یمیه‌لر
شولکیم او یمیه‌لر بیلیه‌لر ‌ شولکیم بیلیه‌لر بوله‌لر
عرب اولدی پس اول طوتدی میدان ‌ بولارك اولدی پس دیوانی ایوان
عربدر منبع فضل وسیادات ‌ عربدر زیرا جمله خلقه سادات
عربدن یك اکرملت اولیدی ‌ رسول الله اولمتدن کلیدی
اود بلجه اینه ایدی خلقه قرآن ‌ اود بلجه اوقنایدی علم فرقان
عرب چون بیلدی اولدی آکه اصحاب ‌ آنکچون اولدیلر ارباب ارباب
که حتی دیدیکیم اول خیر الاخیار ‌ احد طاغی قدر خالی اینه اینار
بولر فرق درهم اینه افضل اوله ‌ پس اویله اولسه اصحاب اکمل اوله

عبد الملك قبل الاسلام اسمی حصین ایدی عسکره فخر عالم صلی الله علیه وسلم عبد الله تسمیه ایلدی بدر بنك اسمی سلامدر تخفیف ایله ثقات روات ثبت ایتمشلردر که عبد الله بنی قینقاع یهودندن وحضرت یوسف علیه السلام اولادندن ایدی فخر عالم مدینه یه تشریف ایتدیکی کون داخل مجلس نبوی اولوب کریند اسلام اولدی (قال لما رأیت وجهه صلی الله علیه وسلم فعرفت انه وجه غیر کذاب ای لان صورته وهیئته وسمته تدل العقلاء علی صدقه وانه لایقول الکذب (تحریره) وجه پاکنده برق اورن شول نوره ◉ سنی ایلر یوکون دروغدن دور ◉ کیم دروغك فروغی اولرهیچ ◉ بوقدرر ممتعده ذره ظهور (حسب نسب) الحسب مایعد الرجل من مفاخر نفسه والنسب مایعده من مفاخر آبائه هذا هو المتعارف من نحو قولهم فلان کذا وکذا حسبا ونسبا وفی الصحاح والقاموس عکس ذلك وقیل الحسب مأخوذ من الحساب فکانهم یحسبون مناقبهم و یعدونها عند المفاخرة (سر بجیل) سر معظم دیمکدر ◉ پس بجیل بمعنی المجلدر (تمامی) بوراده یاضرورت شعر ایچون زیاده قیلمشدر کافی قول الشاعر ◉ من این ایسترابودم تمامی ◉ به پیش حضرت مخدوم جامی ◉ قال اما اول اشراط الساعة فنار تحشرهم من المشرق الی المغرب واما اول طعام یأکله اهل الجنة فزیادة کبد الحوت ای وهی القطعة المنفردة المتعلقة بالکبد قال بعضهم وهی فی الطعم فی غایة اللذة ویقال انها اهنا طعام وامرؤه وروی ان الثور ینطح الحوت بقرنه فیموت فیأکل منه اهل الجنة ثم یحیی فیخر الثور بذنبه فیاکله اهل النار ثم یحیی قال واما الولد فاذا سبق ماء الرجل ماء المرأة نزع الله الولد الیه وان سبق ماء المرأة ماء الرجل نزع الولد الیها ولکن فی فتح الباری عن عائشة رضی الله عنها اذا علا ماء الرجل ماء المرأة اشبه اعمامه واذا علا ماء المرأة ماء الرجل اشبه اخواله والمراد بالعلو السبق وعن ثوبان اذا علا منی

الرجل منى المرأة جاء الولد ذكرا وان علا منى المرأة منى الرجل جاء انثى والعلوفيه على بابه هذا كلامه واذا استوى الما آن جاء خنثى (سعدبن ابى وقاص) من العشرة المبشره وقد سبق ترجمته (دررده جوهرى درياده غواص) بو كلام سعدبن ابى وقاصك وصفيدر (درر) درهنك جمعيدر لؤلؤ عظيمه معناسنه (جوهر) كوهردن معر ربصرافلر اصطلاحنده قيمتلو طاشلردر واول طاشلرى بيع ايدنه جوهرى ديرلر قال فى القاموس الجوهر كل حجر يستخرج منه شئ ينتفع به (غواص) طالغج يعنى اول سعدبن ابى وقاصكه اينجو كبى قيمتلو معرفت عرض ايدر ودريايه دلوب كوهرهنر چيقرر و ياخود دريايى معرفتدن خلقه مفيد نسنه لر اله كتورر (اهل اديان) يهود ونصارى وغيرلر قالوا الوضع الالهى مهما نسب الى من يؤديه عن الله يسمى ملة ومهما نسب الى من يفيده ويعمل به يسمى دينا قال فى الاخرى يقال دان له بدين دينا اى اطاعه ومنه الدين والجمع اديان قال فى القاموس وفى الحديث كان النبى صلى الله تعالى عليه وسلم على دين قومه اى على مابقى فيهم من ارث ابراهيم واسمعيل عليهما السلام فى حجهم ومناكحهم وبيوعهم واما اليهم واما التوحيد فانهم كانوا قد بدلوه والنبى عليه السلام لم يكن الا عليه (ديان) قال فى القاموس الديان ۞ القهار ۞ والقاضى والحاكم ۞ والسائس ۞ والمحاسب ۞ والمجازى الذى لا يضيع عملا بل يجزى بالخير والشر (خصوصا معجزاتى شمس اظهر) تشبيه طريقله در (بينات) دلالات واضحه (نوراظهر) زياده بلدر ايجى نور بودخى تشبيه طريقله در يعنى آنك معجزات و بيناتى شمس وفركبى واضح وروشن ايدى (نحرره) كوزلويه كبزلى دكلدى اول ماه ۞ ديردى آنى كورن الله الله ۞ معجزاتن كورن بصيرت المك ۞ آچلور دى كونش كبى ناكاه (مخزن) ميمك فتحيله ايجنه اسباب قيوب حفظ ايتدكلرى يركه خزانه دخى ديرلر قال فى القاموس خزن المال احرزه والمخزن مكان الخزن بوراده اسرارى قيمتلو ومعتبر نسنه وفخر عالم صلى الله عليه وسلم قلب آكاهلرين مخزنه تشبيه واردر (معدن) قال فى القاموس المعدن كمجلس منبت الجواهر من ذهب ونحوه لاقامة اهله فيه دائما اولا نبات الله تعالى اياها فيه انتهى فتح الدال فيه كما يفعله العامة لحن لانه من عدن بالبلد يعدن بالكسر اى اقام ومنه (جنات عدن) اى جنات اقامة (نبوت تاجنه برهان اولان اول) يعنى تاج كبى اولان نبوته حجت ودليل ايدى وجه تشبيه بودركه تاج لباس صورى ونبوت لباس معنوى يدر و بردخى تاج اسباب تعظيمدن ونبوت دخى اسباب تشريفدندر ۞ زيرا پادشاهلرك تاج معهودى علامت شاهيدر (كائنات) مكونات وموجودات (امت) الامة جماعة ارسل اليهم رسول كما فى القاموس (تتبع) التتبع زياده شدن كما فى تهذيب المصادر يعنى اردنجه كتمك واويمق (شول كيم بيلديرلر بوايله در) يعنى مطلوب اولان نسنه من وجه معلوم كركدر ۞ زيرا مجهول مطلق طرفة نحريك ذهن وتوجيه دل ممكن دكلدر ۞ پس فخر عالمك علم وكمالنه بوجه ما معلوميت حاصل اولمق اقتدايه سبب واقتدادخى علم كلى يه باعث وعلم دخى مدار وجدان ووصولدر (نحرره) راه عشقه كيرمك استرسك اكر ۞ كل حبيب الله ايله اقتدا ۞ وصل حقه ايرمك استرسك اكر ۞ كل حبيب الله ايله اقتدا ۞ اينجنجه اول حبيبه اقتدا ۞ حاصل اولمز سالكه وصل خدا مرشد كامل دن اوله كل جدا ۞ كل حبيب الله ايله اقتدا ۞ جنته ايرطوت شريعت يولنى ۞ فرينته ايرطوت طريقت يولنى ۞ وصلته ايرطوت حقيقت يولنى ۞ كل حبيب الله ايله اقتدا ۞ حقبا توفيق اولورسه كر رفيق ۞ منزله آسان ايرر هر برفريق ۞ اقتدادن غيرى چون يوقدر طريق ۞ كل حبيب الله ايله اقتدا (ديوان) دعوى وحكم شاهى يرى وفى القاموس الديوان مجتمع الصحف والكتاب وفى المغرب بالغين المعجمة الديوان الجريدة من دون الكتب اذا جمعت لانها قطع من القراطيس مجموعة ويروى ان عمر رضى الله عنه اول من دون الدواوين اى رتب الجرايد للولاة والقضاة ويقال فلان من اهل الديوان اى ممن اثبت اسمه فى الجريدة انتهى وقال القاضى ابو يعلى فى كتاب الاحكام السلطانية الديوان موضوع لحفظ ماتعلق بحقوق السلطنة من الاعمال والاموال ومايقوم بهما من الجيوش والعمال والديوان بالفارسية اسم الشياطين فسمى الكتاب باسمهم لوقوفهم من امور الدولة على الجلى والخفى وجمعهم المتفرق ثم سمى مكان جلوسهم باسمهم (ليوان) كمرله مثل ديوان يعنى مجلس سلطان وخيمهٔ شاه وبعض نسخده ليوان برينه ايوان دوشمشدر ايوان همزه نك كسر يله عربيده بيوك صفه يه ديرلر اما عجم فتحله جارطاق معناسنده استعمال ايدرلر (ساده) ساده نك وساده سيدك جمعيدر سيد اولوكشى وعظيم ومولى معناسنه كلور (سيادت) سيادتك جمعيدر اولولق و بيوكلك (وفى الحديث ان لواء الحمد يوم القيامة بيدى وان اقرب الخلق من لوائى يومئذ العرب ومن كلام الفقهاء العرب اولى بالامر لانهم المخاطبون اولا كتب والدين عربى كذا فى انسان العيون (ملت) شريعت ودين معناسنه در (قال فى الارشاد الملة اسم لما شرعه الله تعالى لعباده على لسان الانبياء عليهم السلام من املت الكتب اذا امليته فالشريعة من حيث انها تطاع لها دين ومن حيث انها تملى وتكتب ملة وقيل من حيث انها تجمع عليها ملة فالملة فى كلام المحمدية بمعنى اهل دين اجتمعوا على شريعة (فرقان) فرآندركه حقله باطلك آراسنى فرق ايدر

(بعدذا) فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم ملت عربدن نشو ونما بولوب عربى تكلم ايتمسى دليل اولديكه عرب سادات الناس ولسان عرب افضل اللغات وديار عرب اشرف الديار در ۞ پس عجم باصنافهم والالسنة بانواعها وديار بافرادها عربه ولغته وبلادنه تابعدر تابعك رتبه سى ايله متبوعدن ادنادر (وفى الحديث احبوا العرب لثلاث لانى عربى والقرأن عربى وكلام اهل الجنة عربى وههنا كلام آخر قدمضى فارجع اليه (اصحاب) جمع صحب وهوجمع صاحب ولايجوز ان يكون اصحاب جمع صاحب لان فاعل لم يثبت جمعه على افعل والصحابى من لقى النبى عليه الصلاة والسلام مؤمنا به ومات على الاسلام ولوتخللت ردة فى الاصح والمراد باللقاء اعم من المجالسة والمماشاة ووصول احدهما الى الاخر (رب الارباب) ارباب ربك جمعيدر قال فى القاموس الرب باللام لايطلق لغيرالله عز وجل ورب كل شئ مالكه ومستحقه وصاحبه انتهى ۞ ومولانا فنارينك فاتحه تفسيرنده كلور كه رب لغتده مصلح وسيد ومالك وثابت ومربى معنالرينه كلور صاحب محمديه نك كلامنده سيد معناسنه محمول اولمق انسبدر پس رب الارباب سيد السادات دعك اولور بعض نسخده ارباب الباب دوشمشدر (الباب) لبك جمعيدر عقل خالص معناسنه يعنى اول عقل كه آندهوهم وخيال شوبى اولميه (اخيار) خيرك جمعيدر تشديدايله وهوضد الشرير (احد) بضمتين جبل بالمدينة (ايثار) اختياره معناسنه در ۞ والفرق بين الايثار والسخاء ان الايثار هوان يجود بالمال مع الحاجة والسخاء عبارة عن بذل مالايحتاج اليه كذا فى الاسرار المحمدية لابن فخر الدين الرومى رحمه الله تعالى وفى الحديث لاتسبوا اصحابى فلوان احدكم انفق مثل احد ذهبا مابلغ مد احدهم ولانصيفه) المد ربع الصاع والنصيف مكيال مخصوص فالضمير لاحدهم وقد يجئ بمعنى النصف فالضمير للمد كافى حواشى الخيالى على شرح العقايد والمعنى ان احدكم لايدرك بانفاق مثل احد ذهبا من الفضيلة مايدرك احدهم بانفاق مد من الطعام اونصيف له (لمحرره) اهل دله سرور در ۞ اصحاب رسول الله ۞ مؤمنلر رهبر در ۞ اصحاب رسول الله ۞ توحيدله اقدمدر ۞ عرفانده مقدمدر ۞ صحبتله مكرمدر ۞ اصحاب رسول الله ۞ چون اويدبلر اول شاهه ۞ يول بولديلر الهه ۞ ايردبلر بجب جاهه ۞ اصحاب رسول الله ۞ جان وسرله خدمت ۞ ايتدى قوبى منت ۞ صرف ايلديلر همت ۞ اصحاب رسول الله ۞ كيم انلره طوغرادى ۞ اى حق حقى بولدى ۞ هب خلقه امام اولدى ۞ اصحاب رسول الله ۞

﴿ قافية النون ﴾

عرب چون مصر اسلامه معلى بغلدى ايوان — پس اندن قصر احكامه مجلى بغلدى ايوان
ايشتدى جمله آفاق كه كلدى منبع اخلاق — بكلى اولديلر مشتاق قوتلك ايلدى اوطان
عمر پس مكه دن بندى مدينه شهرنه ايندى — اكا پرواز ايدوب قوندى بكرمى شخصله فرسان
ديلاديلر اولو الالباب قو حشر اولديلر فى الباب — ايرشدى پر برن اصحاب طولوب امكان وكان اركان
كيرو يوزطوندى امر الله كيروفتح ايتدى نصرالله — كيرو برق اوردى نور الله كه كلدى رحمت رحمان
بيوردى يا على پس وار ايرش تيز مكه يه دوار — چوسنن مظهر انوار چو سنن مجمع فرقان
كله تاعائشه كبرى يله هم فاطمهٔ زهرا — ايرشمز حكمته آرا كه شمز قدرنه تبيان
چوكلدى مكه دارينه قرار ايتدى مدارينه — خبار ردى ديارينه ايشتدى زمرهٔ طغيان
پس ايتديلرا كا بهتان محمد قودقى همبان — على ديدى كرك برهان بقدر طاقة الامكان
ديرلدى درت منافقلر ضلالتده موافقلر — خزايتده مرافقلر غوايتده يولارا قران
على ديدى صورك بربركه برايده لر تقرير — ديديلر پس ايدك تعبيرنه رنكه در پيلك عجبان
بولر بر بر كلوب كندى شهادتده خلاف ايتدى — كه هر شخص بريوزى طوتدى ديديلر دردى درت الوان
مخالف دوشدى چون اقوال قورد اولديلر فى الحال — على پس ايلدى اقبال كيم احسان ايليه محسان
كيمسه كوندرديلر بر قول كيم آنى ايليه مقتول — على بيلديكه كلدى اول كسوب باشنى دوكدى قان
ايلتدى باشنى درحال قودى قيود ديدى آل — چوكوردبلر بودر احوال الن چكدى قوقتان
آلوب عائشه بى كندى محافه اوزره بركندى — هم اوينه فاطمه ايتدى پس ايتدى مكه دن هجران
بوايشى چونكه كوردبلر پس اصنامه يوكردبلر — شياطين آنده كيردبلر صمندن صاجديلر نيران
ديديلر ايشك تعجيل المك ايشن ايدك تعطيل — بوايشده ايلك تعليل صمندن سويلدى شيطان
ايرشدى درينندن تيز ممامت اوچبوز ارخونيز — ايشت تعجيله ايدر تعزيز آنى اول قادر منان
چوكوردى كيردى ميدانه دينردى قلبه مردانه — تمام اللبس قانه يودى قردى آلوب ميدان
قلانى مكه به قاچدى على يوز صويله كوچدى — مدينه شهرنه كلدى زهى لطف ايلدى سلطان

رسول الله چو کوردی آنی سو بنوب شاد اولوب جانی ‖ نه قیلدی اول کرم کانی نه ایندی آ که کور احسان
اکا تحسین ایدوب شاباش ایندی پس آنی فرداش ‖ کاوله حق یولنه یولداش اوله تا اکرم انسان
مهاجر له انصاری قرنداش ایندی بونلاری ‖ ایده له دینه تا یاری رعایت ایلیوب ایمان
عمله پس ابو بکری کتوردی بو ایکی صدری ‖ قرنداش ایندی تا قدری بولارك اوله عالی شان

(عرب چون مصر اسلامه معلی بغلدی ایوان) مصر شهر در وقد سبق تحقیقه قال فی القاموس الایوان بالکسر الصفة العظیمة انتهی قال ابن الشیخ فی شرح قصیدة البردة الایوان معرب اسم لسقف لایکون لبعض جوانبه جدار انتهی ✪ واورده نعمة الله فی لغته فی باب الفتح بمعنی چارطاق ولعل الوجه ان لسان العجم مبنی علی التخفیف فاختیر الفتح ✪ معنی دیمك اولور که چونکه عرب مصر کبی اولان اسلامه ایوان عالی بغلدی یعنی جمیعی تکثیر ایدوب عزت وشرف و بردی وعمل کبی اصل اولدی (پس اندن قصر احکامه مجلی بغلدی ایوان) (قصر) کوشکدر (ایوان) کسرله مجلس سلطاندر ✪ تنکیم فریبا مرور ایلدی یعنی اندن نصکره قصر کبی اولان احکامه یعنی خطابات شرعه مجلس روشن بغلدی مراد اسلام قوت بولدقدن نصکره امر ونهیك تواردی بیاندر ✪ وجائز در که احکام کسر همزه ایله اوله فلیتأمل (آفاق) افقك جمعیدر ضمتین ایله والافق هی الدائرة التی تفصل بین مایری من الفلك و بین مالایری بوراده مراد اطراف واکنافدر یعنی مدینه دن خارج اولان قبائل وقری و بلاد اهلی (اوطان) وطنك جمعیدر منزل اقامت معناسنه یعنی فخر عالم صلی الله علیه وسلمك قدوم وتشریفی استماع ایدن آفاق اهلی فخر عالمك دیدارنه شوقا وصحبتنه رغبة عزم راه ایلدیلر (فرسان) فارسك ضمی ورائك سکونیله فارسك جمعیدر آتلو معناسنه رهبان راهبك جمعی اولدیغی کبی یعنی حضرت عمر رضی الله عنه بکرمی نفر آتلو ایله پر هجرت کشاد اولوب مدینه یه قوندی (نحرره) نقل برج ایلدی چون اول مه نو ✪ دوندی اطرافنه ستاره لری ✪ متصل در شود کلو یار نه یار ✪ قاب قوسین اولو بدر اره لری (بعدذا) صاحب محمدیه نك کلامندن متفهم اولور که حضرت عمر فخر عالمدن نصکره هجرت ایتمش اوله تکیم بو معنایی قرنداشی احمد بیجان انوار العاشقین ده تصریح ایتمشدر ✪ ولیکن انسان العیون نام کتابده مسطوردر که کفار قریش التزام اذیت ایتدکده صحابه رضی الله عنهم هجرت خصوصنده استیذان ایلدیلر فخر عالم صلی الله علیه وسلم دخی بعد التوقف اذن و یروب مدینه طرفنه اشارت ایتدیلر ✪ پس اصحاب فخر عالمدن بر بحوق آی مقدم بر رایکیشر مدینه یه هجرت ایلدیلر و بو جمله ده حضرت عمر رضی الله عنه دخی بیله ایدی فخر عالم ایله آنجق حضرت علی و ابو بکر رضی الله عنهم وصهیب رومی ومحبوس وبامریض و باخر وجدن عاجز اولنلر قالدیلر مدت مذکوره دنصکره فخر عالم دخی حضرت صدیق رضی الله عنه ایله هجرت ایدوب تخلف ایدن اصحاب اعذار دخی بعد زمان مشیا علی الوجه نقل ایتدیلر ومقدما حبش ولایتنه هجرت ایدنلر که حضرت عثمان رضی الله عنه وکریمه رسول الله رقیه حضرتلری دخی انلردن ایدی جمله سی مدینه طرفنه کلدیلر وفخر عالم ایله شرف صحبت بولدیلر (اولوا الالباب) ذووا العقول الخالصة عن شوائب الوهم والخیال وهم الصحابة المتفرقون فی الاطراف (فی الباب) یعنی مدینه یه هجرت ایدوب فخر عالم قبوسنه جمع اولدیلر ومهاجر اولیان انصار مؤمنین دخی هب بر یره کلدیلر تاکه (هوالذی ایدك بنصره و بالمؤمنین) سرنه ماصدق اوله (نحرره) رفت سالار قافله بشتاب ✪ عجلوا فی الرحیل یا اصحاب ✪ چون بجای اقامت این منزل ✪ فاقصدوا یاب اعز الاحباب (طولوب امکان وکان ارکان) بعض مصحح نسخه زده امکان همزه نك فتحیله ضبط اولنمشدر ظاهر بودر که مکانك جمعیدر ولکن مقتضای قیاس دکلدر ✪ زیرا مکان وزننده اولان کلمه نك جمعی امکنه واما کن وزنی اوزره کلور زمان وازمنه کبی ازمان کلمك زمنه کوره در زمانه کوره دکلدر فافهم و بعض مصحح نسخه نك هامشنده دخی کان کلمه سی خزینه ایله تفسیر اولنمشدر ظاهر بودر که مدینه منوره منبت جواهر اولان معدنه واموال نفیسه مخزونه اولان خزینه یه واصحاب فیملو جواهره واموال نفیسه یه تشبیه اولنمشدر وظاهر اولان بودر که کان امکان اوزرینه معطوفدر حرف نسق مطوی اولان نسخه لر تعدادده محمولدر فافهم (ارکان) رکنك جمعیدر والرکن بالضم الجانب الاقوی ومایقوی به من ملك وجندوغیره والعز والمنعة) ویأوی الی رکن شدید) ای الی عز ومنعة کما فی القاموس والاختری) بوراده مراد اصحابدر ✪ یعنی ارکان خلق واعیان ناس اولان اصحاب مدینه یه کلدیلر وآنك مسکنلرینه طولدیلر وکندو کچه چوغالدیلر (امر الله) اوامرك مفرد یدر امورك دکل مقصود تفرقه دنصکره جمعیت حاصل اولوب امر حقله اصحاب کرام مراده نائل اولدقلرین بیاندر (یوردی یاعلی پس وارایرش تیز مکه یه دوار) (دوار) مبالغه ایله دور ایدیجی (بعدذا) مقدما ذکر اولنمش ایدیکه فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلمه قریشك بعض امانائی وارایدی وقت هجرتده حضرت علی کرم الله وجهه یی توکیل ایدوب اربابنه

تسلیم ایله امر ایلدکلرنده حضرت علی رضی الله عنه دخی ابطحه جیقوب هر کیمك فخر عالمده امانتی وار ایسه کلسون السون دیوندا ایدوب ایکی اوچ کون اراسنده جمله اول امانتی اربابنه تأدیه ایلدی بعده فخر عالمدن نامه وارد اولوب فواطم ولم ایمن وبعض ضعفاء مؤمنینك قدومنی استدعا ایتدکلرنده حضرت علی رضی الله عنه دخی مأمور اولان کسنه ایله کریسنهٔ عزیمت اولوب فخر عالمه قباده یتشدیلر وحین قدومده فخر عالم علی ایله معانقه ایدوب حضرت علینك چکدیکی زحمته بناء مرحمتله کلوب بکا ایلدیلر ودیمشدر که مکه ده حضرت علی یه نامه کوتورن زبیر بن حارثه وابورافع ایدی ویو مذکورك خلافنه دخی روایتلر واردر ۞ تتکیم صاحب محمدیه ذاهب اولدی (مظهر انوار) یعنی حق تعالینك تجلیات ذات وصفات وافعال انوارنه مظهر (مجمع فرقان) یعنی مجمع اسرار قرآن بو عبارتله اشارت واردر که مراد اولان اشخاصی دار الحرب اولان مکه ده کفار الدن استخلاص حقنده حضرت علی یه زیاده قدرت ویرلمشدر ۞ زیرا انوار ایله ظلمات کفر وشرکی دفع واسرار ایله اهل رسوم وصور غالب اولوب سیف حقله عروق اهل بطلانی قطع ومحق ومبطلك مابینی فرق ایدر (حافظ) مردی زکنده در خیبر رس ۞ اسرار کرم زخواجهٔ قنبر پرس ۞ کرتشنهٔ فیض حق بصد فی حافظ ۞ سر چشمهٔ آن زساقیٔ کوثر پرس (عائشهٔ کبری) حضرت عائشه بی کبریا وعظمتله وصف ایتمك حضرت خدیجهٔ کبرادنصکره افضل الازواج المطهره اولسنه اشارتدر (فاطمهٔ زهراء) زهراء ازهرك تأنیثیدر مضیٔ ومشرق معناسنه (قالت عائشة رضی الله عنها کنت اسلك السلك فی سم الخیاط فی اللیلة الظلماء من نور وجه فاطمة فلذلك سمیت زهراء قال صاحب الامالی ۞ والصدیقة الرجحان فاعل ۞ علی الزهراء فی بعض الخصال ۞ ای لافی کلها فلفاطمة الرجحان علی الصدیقة فی بعض الخصال الاخر واعلم ان الفاضل قد یکون مفضولا من بعض الوجوه یشهد له قوله علیه السلام ۞ انتم اعلم بأمور دنیاکم ولاضیر فان التفاوت انما هو فی العلم بالله فقوله علیه السلام خذوا ثلثی دینکم من عائشة وقوله کمل من الرجال کثیر ولم یکمل من النساء غیر مریم بنت عمران وآسیة امرأة فرعون وخدیجة بنت خویلد وفاطمة بنت محمد ینادی علی مرتبتی فاطمة وعائشة رضی الله عنهما وقد حققنا البحث فی بعض کتبنا والحمد لله (لمحرره) یارب بنور عائشه وسر فاطمه ۞ اصلاح نفس بخش مرایش خاتمه (آراء) رأیك جمیدر فکر معناسنه یعنی حق تعالینك علم کامل ومصلحت صرفه یه مبنی اولان فعلنی ادراکه عقل وفکر ایرمز وکمال قدرتنه بیان کیرمز زیرا فکر وبیان محصور وعلم وقدرت ایسه نامحصوردر (تبیان) بیان معناسنه در وهو عبارة عن اظهار المتکلم المراد للسامع (مدار) دوران ایدیجك یردر بورادده مراد قرار کاهدر (خبر ایردی دیارینه) یعنی حضرت علی رضی الله عنهك قدومی خبری مکه خلقنك قولاغنه ایردی (زمره) جماعت معناسنه در (طغیان) آزغونلق وحددن تجاوز ایتمك یقال طغی ای تجاوز عن الحد وکل مجاوز حده فی العصیان فقد طغی (همیان) بکسر الهاء ما یجعل فیه الدراهم ای وعاء للدراهم ۞ یعنی اقچه کیسه سیدر امانعمة الله لغتنده هاء مفتوحه یازیلمز ایسه در ج ایدوب بانجق وطغار حق معناسنه طوتمشدر یعنی کفار قریش فخر عالم صلی الله علیه وسلم ایچون اکا کیسه ایله بطریق الامانه اقچه ویرمش ایدك آنی استرزدیو بهتان ایلدیلر وحضرت علی رضی الله عنهه اوخصوصده بعض تاشایسته سوز سویلدیلر (بقدر طاقة الامکان) یعنی ممکن اولان قوت وقدرت مقداری الحاصل کوچ یتدیکی قدر (خزایت) رسوایلق یقال خزی خزایا وقع فی بلیة وشهرة فذل بذلك (مرافق) یولداش (غوایت) یقال غوی غوایة فهو غاو ضل (اقران) قرنداشلر جمیدر یاشدیر اولان کسنه یقال هو علی قرنی ای علی سنی وهم اقران ای سنهم سواء والقرن من الناس اهل زمان واحد یورانه اقران ایله مراد پری پرینه بکزر دیمکدر (تعبیر) تفسیر یعنی شهادت صدددنده اولان درت منافقك هر برندن تنها اول اقچه کیسه سنك لونی سؤال ایتدکلرنده وصفلرنده پری پرلرینه مخالف اولغین دعواری باطله وشهادتلری مردوده اولدی (محسان) میك کسر یله کثیر الاحسان معناسنه (فتان) شیطانك اوصافندندر مبالغه ایله ضلال واضلال واثم وکفر صاحبی دیمکدر یعنی حضرت علی رضی الله تعالی عنهك قصدنه کوندردکلری کسنه یی علی قتل ایتکله قهر وغلبه سین کوروب اهل فتنه حضرت علیدن الچکدیلر وطشره طاغلدیلر حضرت علی حقه اقبال ایدوب تفیل ورحلت اسبابنه مشغول اولدی (لمحرره) سوزنی کسدره مزدنیاده بهتان اهلی ۞ قلیچن کسکین ایدوب تیلیه بطلان اهلی ۞ نقدر اینسه هجوم آدمه شیطانلر ۞ اهل کفر وینه غالب اولور ایمان اهلی (تحفه) قال فی القاموس المحفة بالکسر مرکب للنساء کالهودج الاانها لاتقبب (هجران) کسرله وصلك ضددیدر یعنی آیریلق معناسنه یقال هجره هجرا بالفتح وهجرانا بالکسر صرمه ای قطعه وهجر الشیء ترکه (شیاطین انده کیردیلر) یعنی شیاطین جن کفار قریشك بنلری اینجه کیروب حضرت علی رضی الله تعالی عنه حقنده آنلره سوزسویلدیلر وحضرت علی یی اهلاك خصوصنده کافرلره تدبیر

یولن کوسترووب تدارکلر ایلدیلر (نیران) نارك جمیدر آتش معناسنه یعنی اصنام ایچنده آتشلر کبی علوی سوزلر صاچدیلر ۞ معلوم اوله که زمان اولده وقریش عصرنده شیطان علیه ما استحق کاه اولور بشر صورتنده تمثل ایدوب کورینوردی ۞ تکیم دار الندوه یه شیخ نجدی شکلنده کلوب کفار ایله مشاوره یه قارشدی و کاه اولوربت ایچنه کیروب اورادن سویلردی کافرلر آنی نفس صمدن ظن ایدوب استدراجلری قوت بولوردی وآنکله عمله مسارعت ایدرلردی (لمحرره) کوش حق اولنجه آدمده ۞ نجه حقدن کلام ایشتسه کرك ۞ دیودن هر ایشتدیکی سخنی ۞ قول آدم صانوب ایش اینسه کرك (تعلیل) علت کتورمك وبهانه ایتمك (ارشدی در یندن تیز تمامت اوجوز ارخو نریز) (پی) ایز (وخونریز) قان دوکیجی معناسنه یعنی حضرت علی رضی الله عنه بر مقتضای قول پیغمبر علیه السلام حضرت عائشهٔ صدیقه وفاطمهٔ زهراء رضی الله عنهما ودخی نجه کسنه لری آلوب هجرت طریقیله مکه دن چیقدقده لسان اصنامدن مسموع اولان کلمات کفریه یه اتباعا حضرت علی رضی الله عنهك ایزنجه وارد نجه اوجوز نفر خونریز کافرلر چیقوب حضرت علی یه یتشدیلر (تعزیز) عزیزوقوی وغالب ایتمك (منان) هوالمعطی ابتداءمن غیران یطلب عوضا (قلب) بوراده اورته معناسنه در (مردانه) مرد اردر رجل معناسنه حد بلوغه کلمیجه اطلاق اولنمز الف ونون ادات جمع در وهاتخصیص معناسن افاده ایدر یعنی اورتایه کلوب ارلره لایق ومخصوص اولان وجهله حرکتلر ایلدی وشجاعتلر کوسترردی (لمحرره) ضرب دستك کوردی جبریل ایتدی تحسین ودیدی ۞ لافتی الاعلی لاسیف الاذوالفقار ۞ چونکه مرآت کمال خواجهٔ عالم ایدك ۞ معجزات احمدی سندن کورینورسه نه وار (شایلش) آفرین وتحسین معناسنه در شادیلش لفظندن تخفیف اولنمشدر (ایدندی پس آنی فرداش) قال علیه الصلوة والسلام لعلی رضی الله تعالی عنه اما ترضی ان اکون اخاك قال بلی یارسول الله رضیت قال فانت اخی فی الدنیا والاخرة وهذا دال علی اسرار قل من یفهمها ولذا اخذوا العهود علی کتمان امثالها ونعم ماقیل ۞ قد کان ماکان سرلا ابوح به ۞ فظن خیرولا تسأل عن الخبر (مهاجرلره انصاری قرداش ایتدی یونلاری) مهاجرین مکه دن مدینه یه هجرت ایدن مؤمنلردر انصار فخرعالم صلی الله علیه وسلمك مدینه ده اتباع ونصرت ایدن اوس وخزرج قبیله لریدر (بعدذا) معجبات قصص ومستغربات قصصدندر که فخرعالمك ولادتندن یك سنه مقدم تبع بن حسان الحمیری نام بر پادشاه ظهور ایتمش ایدیکه شرق وغربه مالك ایدی اطراف عالمی کشت ایدرك مکهٔ مکرمه یه کلوب حضرت کعبه یه کوه کیدر دی واورادن کر بستهٔ عزیمت اولوب مدینهٔ منوره یه اوغرادی تحت اللواسنده اوتوز بیك راکب ویوزاون اوچ بیك راجل وارایدی وبوجمله دن درت یوز قدر علماء وحکما مدینه ده توطنه قرار ویردیلر پادشاه یونك سرندن سؤال ایتدکده جواب ویردیلر که بو محل آخرزمان پیغمبرینه دار الاقامه اولسه کرکدر پس انك شرفنه بودارك سکنا سنی اختیار ایتدك دیدیلر تبع دخی یونلرك هر بینه پادشاهانه معامله لر ایلیوب سکنالرینا ایتدردی وعطایای کونا کون ایله نوازشلر ایلدی ومخصوصجه فخرعالم ایچون دخی برخانه بنا ایلیوب اکا ایمانی مشتمل برنامه یازوب رئیس العلماء النه ویروب وصیت ایلدیکه نامهٔ مزبور فخرعالم صلی الله علیه وسلمك ظهوریندهٔ دك محفوظ اولوب کندینه تسلیم اولنه دیمشلردر که اول نامه فخرعالمه واصل اولدقده اوچ کره مرحبا بتبع الاخ الصالح یوردیلر ودیمشلردر که اوس وخزرج قبیله لری سائف الذکر علمائك نسللرندن ایدیلر وزسول اللهی مهمان ایلین ابوایوب انصاری حضرتلری رئیس العلمائك اولادندن ایدی وآنك سعادتخانه سی تبعك فخرعالم ایچون بنا ایلدیکی خانه ایدی انکچون ابتدا اورایه نزول بیوردیلر (بعدذا) معروف ومشهور اولان بودر که مواخاة که بوامتك خصائصندندر ایکی دفعه واقع اولمشدر ۞ دفعهٔ اولی قبل الهجره مهاجرین اراسنده اولاندر وبعض المهاجرین کان اقوی من بعض بالمال والعشیرة فآخی بین الاعلی والادنی لیرتفق الادنی بالاعلی ویستعین الاعلی بالادنی وبهذا تظهر مواخاته صلی الله علیه وسلم لعلی رضی الله عنه لانه علیه السلام کان هوالذی یقوم بامره قبل البعثة کما فی انسان العیون ۞ دفعهٔ ثانیه بعد الهجره مسجد رسول الله بنا اولندقده نصکره مهاجرین وانصار اراسنده اولاندر ۞ شرعت المؤاخاة بینهم لارتفاق بعضهم ببعض ولتألف قلوب بعضهم علی بعض ولما آخی صلی الله علیه وسلم بین المهاجرین والانصار قال تأخوا فی الله اخوین وآخی علیه السلام بین عبد الرحمن بن عوف وبین سعد بن الربیع رضی الله عنهما وعند ذلك قال سعد لعبد الرحمن رضی الله عنه یا عبد الرحمن انی من اکثر الانصار مالا فانا مقاسمك وعندی امرأتان فانظر ایهما احدیهما فاذا انقضت عدتها فتزوجها فقال الله بارك الله لك فی اهلك ومالك کذا فی السیرة الحلبیة ومثل هذه المواساة والایثار فاق الاصحاب الکبار فانظر بنظر الاعتبار یامن یدعی رتبة المقربین والابرار هل عندك شیء من حقائق هذه الاوصاف فاولئك الاسلاف لایدرکهم الاخلاف (لمحرره)

صوفی صافر دیوانی مرد دعوی اورمه لاف ۞ کندیکی کردکدردن ایله چون اینه صاف ۞ دعوی بردر یادرانك شاهدی درو گهر ۞ کرگهرزیرا ولسه دریایه دعوادرکزاف (عمرله پس ابو بکری کتوردی بوابکی صدری) صدر اصلنده کوکدرانسانده چند مقدمی واولی اولغله هرنسنه نك مقدمه دخی صدر دیملدی ۞ تکلم صدر مجلس دیرلر وقاضی عسکرلره صدر بن دیدکلری دخی بومعنادندر (ذکر ابن الجوزی رحمه الله عن زید بن اوفی قال دخلت علی رسول الله صلی الله علیه وسلم فی مسجد المدینة فجعل یقول این فلان ابن فلان فلم یزل یتفقدهم و یبعث الیهم حتی اجتمعوا عنده فقال انی محدثکم بحدیث فاحفظوه وعوه وحدثوابه من بعدکم ان الله اصطفی من خلقه خلقا ثم تلا هذه الآیة (الله یصطفی من الملائکة رسلا ومن الناس) وانی اصطفی منکم من احب ان اصطفیه واواخی بینکم کما آخی الله بین ملائکته فربما ابابکر فقام رضی الله عنه فجثا بین یدیه علیه السلام فقال له ان لك عندی یدالله یجزیك بها ولو کنت متخذا خلیلا لاتخذتك خلیلا فانت منی بمنزلة قمیصی من جسدی وحرکة یده ثم قال علیه السلام ادن یاعمر فدنا رضی الله عنه فقال علیه السلام قد کنت شدید البأس علینا یاابا حفص فدعوت الله ان یعز بك الدین اوبابی جهل ففعل الله بك ذلك وکنت احبهما الی الله فانت معی فی الجنة ثالث ثلاثة من هذه الامة وآخی علیه السلام بینه و بین ابی بکر رضی الله عنهما ثم قال بعضهم والمواخاة من خصائصه علیه السلام ولم یکن ذلك لنبی قبله (الهی) شول دلی کیم مظهر عشق ایتدی رب العالمین ۞ سیلدی جاروب عنایتله قومادی کبروکین ۞ صاف اولور در یاکبی جان ودلی عاشقلرك ۞ ذره جه طوممز کدر آینهٔ اهل یقین ۞ برصدفدن بونجه کوهر صاچدی دریای وجود ۞ کورنجه وحدت بیلنلر اولدی کثرت قرین ۞ سن نه بیلزدن حقله صلح اولمق استرسن بوکون ۞ زیدوعمرویله جدلدر روزوشب کارك همین ۞ سورمدن امارهٔ نفسی آرهدن ای بوالهوس ۞ جان ودل اولمز بیولده قهر جانلدن امین ۞ کورنجه اصحابی بیولده فرقداش اولدیلر ۞ حب فی الله سری ایله اولدیلر حقه معین ۞ حقه یار اولمز شوکیم اهل حقه یار اولدی ۞ بلدی بوسری هرکز غالدی پرده واتین ۞ حقیا هرکزکمانی ایله حب الوطن ۞ هجرت ایت سمت بقینه ایلکل تحقیق دین ۞

﴿ فی سبب الاذان ﴾

چوفوت طوندی شرع اسلام آچلدی عالمه اعلام
کیمی دیرچالك چالك ناقوس کیمی دیرفرنهٔ جاموس
رسول الله ایشتدی انی پس اولدی منتظر جانی
ایرشدی مجلسه ناکاه که زیدك اوغلی عبد الله
که کوکدن بر ملك ایندی اینوب حایطه قوندی

نمازه امتدی اعلام که نیجه ایده لر برهان
کیمی دیدی کرك ناموس چونسخ اولدی تواديان
که ایره وحی ربانی ندیه اکسافر آن
دیدی بن کورمشم والله که بین النوم والیقظان
بوزینی قبله یه دوندی که تکبیر ایلدی اعلان

﴿ مثنوی ﴾

دیدی پس درت کره الله اکبر
براز چون طوردی کیرواوقودی اول
عمر دیدی که کوردم بنده الحق
نبی پس جبرئیله صوردی آنی
دیدی جبرائیل ایشت یا محمد
کیم آنك صوتی اعلی در محقق
فرشتهلر آنی مشهود ایدرلر
بلاله پس اذانی قبلدی اعلام
یوردی مسجدك سطحینه چیقدی
اذان ظهر ایدیکیم اوك و یرادی
ایشتدی آنی چون اهل شقاوت
همان دم وحی سبحانی ایرشدی

اذانك دیدی الفاظن مکرر
ایکی کزصکره قدقامت دیدی اول
انك حق که بعث ایتدی سنی حق
که کیم اوقویه مسجده اذانی
اذانی اوقوسون شول عبد اسود
مؤذنلردن آنی یك صوت حق
که لایقدر اذانه آنی دیرلر
که تاییده ترقی رکن اسلام
اذان اوقودیکیم جانلاری یاقدی
صلوة خمسیچون کلبانك اورادی
بوید عندر دیوب ایتدی عداوت
همان دم لطف ربانی ایرشدی

﴿ قال الله تعالی ومن احسن قولا ممن دعا الی الله وعمل صالحا وقال انني من المسلمين ﴾

بوآیت کلدی الهدن رسوله
کیم الله قولینی دعوت ایده
دیدی کشاف بوآیتده بیلانك

که کیمسه سوزی اندن احسن اوله
عمل فیله وطوغری یوله کیده
دلیل وار در ثبوتنه اذانك

الاذان اسم من التأذين بمعنى الاعلام وهو اعلام القائمين بدخول وقت الصلاة والاقامة اعلام الحاضرين والاذان سنة موكدة بالنقل المتواتر وكان الناس يجتمعون للصلاة لحين مواقيتها اى لدخول اوقاتها من غير دعوة وكان عليه السلام يصلى بغير اذان منذ فرضت الصلاة بمكة الى ان هاجر الى المدينة اى الى ان وقع التشاور (چوفوت طوتدى شرع اسلام) اى بعد الهجرة الى المدينة شرفها الله تعالى (آچلدى عالمه اعلام) اعلام فتحه علمك جمعيدر علامت وسنجاق معناسنه بوراده مراد خبردر تشبيه طريقيله يعنى سنجقلر آچلديغى كبى شواهد دين وشعائر اسلام دخى عالمه بايلدى (برهان) حجت ودليل يعنى نمازيقتنك دخولنى اعلام ايچون نه يوزدن دليل وعلامت وضع اولندى ديومشاوره ايتديلر (ناقوس) قال فى القاموس الناقوس الذى تضربه النصارى لاوقات صلواتهم خشبة كبيرة طويلة واخرى قصيرة واسمها الويل ● يعنى ناقوس دمبورن يرتخته در كه كليسالرده اصارلر واذان يرينه اعلام ايچون چالارلر وبعض كليسالرده آغاج تختەدن ايدرلر واما الآن رؤس الشياطين كبى چاكلاردر (قرنه جاموس) قرن بوينوزدرنه تك اولورسه هاتخصيص ايچوندر (جاموس) صوصغريدر فارسيدركاوميشدن معربدر وكان اليهود يضربون القرن اصلا تهم اى يجتمعون لها عند سماع صوته (ناموس) لغت عربده شول كسنه يه ديرلر كه غيريدن حفظ ايلديكك سرى اكا اظهار ايلمه سن كسنه يه ديمكله شرطيله جبريل امينه ده ناموس ديرلر زيرا حامل الوحى اولغله صاحب السر حقدر اما انجام عرض وغيرت معناسنه ناموس ديرلر (نسخ) تبديل صفت وتبديل حكم ايتمك ونقل ورفع وازاله ايتمك معناسنه كلور يعنى چونكه شريعت جديده اسلاميه ايله دين نصارى ودين يهودك احكامى تبديل اولندى پس غيرت اسلام بودكلدركه ضرب ناقوس وياضرب قرن جاموس اولنه ● زيرا صورت اوليده نصارايه وصورت ثانيه ده يهوده تشبه حاصل اولور ● وكذلك نارايقادا وانسه مجوسه يكزر ورايت نصب اولنمقده دخى چوقلق فائده يوقدر (لانه قيل له عليه السلام انصب راية عند حضور الصلاة فاذا رأها الناس اذن اى اعلم بعضهم بعضا فلم يعجبه ذلك (عبد الله) ابن زيد من الانصار ● مرويدركه عبد الله رؤياسندن (اول الصلوة جامعة) ديوندا اولنوردى (بين النوم واليقظان) النوم حالة تعرض للحيوان من استرخاء اعصاب الدماغ من رطوبات الابخرة المتصاعدة بحيث تقف الحواس الظاهرة عن الاحساس رأسا كذا فى تفسير آية الكرسى والنوم ضد اليقظه وهى واليقظان بفتح القاف فيهما) او ياغلق كما فى الاخرى ولكن بوراده وزن ايچون قاف اسكان اولنور وياخود نوم بمعنى النائم اولوب يقظان قافك سكونيله او ياتى معناسنه اولور والمراد انه نام نوما خفيفا قريبا من اليقظة فروحه كالمتوسطة بين النوم واليقظة قال عبد الله اولان يقول الناس اى يستبعد لقلت انى كنت يقظانا غير نائم يعنى اول كيجه عبد الله ه ارباب احواله عارض اولان حالت انسلاخ عارض اولوب اذانى تعليم ايدن ملكى مشاهده ايلدى وكلامنى ايشتدى وليكن بين العامة بومقوله معنى مستبعد اولغله آندن بين النوم واليقظان ايله تعبير ايلدى وحقيقتده انيباتك وكل اولياتك نومى يقظه كبيدر يعنى مثال مقيده اولان رؤيت ايله مثال مطلقه اولان رؤيت صحنده برابردر انكيچون بعض انبيا واقعه ايله عمل ايدرلردى (لمحرره) خواب عاشق عين بيدارى دررد ● جمله حالى شبهه دن عارى دررد ● مردم آكاهدائم كورينن ● خالقك بى برده ديدارى دررد (حايط) ديواردر بوراده ظاهر اولان مسجد ديواريدر يقال حوط كرمه تحويطا اى بنى حوله فهو محوط حيطلردياغجه لره محوطه اطلاق اولنديغى بوندندر ● زيرا اطرافى ديواردر (اعلان) اظهار قال فى القاموس علن الامر علنا وعلانية ظهر واعلنته اظهرته والاعلان المجاهرة (اذ ذاك ديدى الفاظن مكرر) اى قال (الله اكبر الله اكبر الله اكبر الله اكبر اشهد ان لا اله الا الله اشهد ان لا اله الا الله اشهد ان محمدا رسول الله اشهد ان محمدا رسول الله حى على الصلاة حى على الصلاة حى على الفلاح حى على الفلاح الله اكبر الله اكبر لا اله الا الله) قوله حى اسم لفعل الامر والفلاح البقاء معنى حى على الفلاح هلموا واقبلوا مسرعين الى سبب البقاء فى الجنة وهو الصلاة بالجماعة وزاد بلال فى اذان الصبح بعد الحيعلات (الصلاة خير من النوم) مرتين فاقرها صلى الله تعالى عليه وسلم والمعنى اليقظة الحاصلة للصلاة خير من الراحة الحاصلة بالنوم وفى الحديث التكبير جزم والسلام جزم والمراد الاسراع به من غير مد قال فى مجمع الفتاوى ينبغى ان يقول الله برفع ولا يقول بجزمها وفى قوله اكبر هو بالخيار ان شاء ذكره بالرفع وان شاء بالجزم وان كرر التكبير مرارا ذكر الله بالرفع فى كل مرة وذكر الاكبر فيما عدا المرة الاخيرة بالرفع وفى المرة الاخيرة بالخيار انتهى وكان ابو العباس المبرد يفتح الراء الاولى لالتقاء الساكنين كقوله تعالى (الم الله) ويسكنها فى الثانية كذا فى حواشى اخى چلبى يعنى كان الاصل اسكان الراء الاولى من الله اكبر الله اكبر فتحولت فتحة الالف من اسم الله الى الراء التى قبلها كما فى قوله تعالى (الم الله لا اله الا هو) وكان الاصل اسكان الميم كسائر الحروف المقطعة وقال

بعضهم سمع قصة الله اكبر مو قوفا لا اعراب له (ايكى كرصكره قد قامت ديدى اول) يعنى اذان الفاظنى تعليم نصكره برمقدار توقف ايدوب اقامت الفاظنى دخى تعليم ايتدى وحى على الفلاح نصكره ايكى كره قد قامت الصلوة ديدى بوراده قدماضى بى حاله تقريب ايجوندر ۞ يعنى نمازك قيامى وحصوله كلمى قريب اولدى ديمكدر (نبى) نونك تقديميله يعنى فخر عالم صلى الله عليه وسلم (عبداسود) مراد سلطان المؤذنين بلال الحبشى رضى الله عنهدر كه حق تعالى انك سياهى حورىلره تقسيم ايدوب بوزلرينه بك ايتسه كركدر (كان بلال لعبد الله بن جدعان ثم ملكه لامية بن خلف ثم اشتراه ابو بكر رضى الله عنه منه فاعتقه قال فى هامش الروضة ابو عبد الرحمن بلال بن رباح مولى ابى بكر الصديق رضى الله عنه اسلم قديما بمكة وهو اول من اظهر اسلامه بمكة وشهد بدرا ومابعدها من المشاهد وسكن الشام اخيرا ولاعقب له وروى عنه ابو بكر وعمر وابن عمر وجماعة من الصحابة والتابعين ومات بدمشق سنة عشرين ودفن بباب الصغير وله سبعون سنة وقيل مات بحلب ودفن بباب الاربعين (رباح) بفتح الراء وتخفيف الباء الموحدة وبالحاء المهملة وكان بلال ممن عذبه اهل مكة على اسلامه وكان من يعذبه ويتولى ذلك بنفسه امية بن خلف فقتله بلال يوم بدر يعنى كان امية يعذب بلال رضى الله عنه لاسلامه فيطرحه على ظهره فى الرمضاء اى الرمل اذا اشتدت حرارته لو وضعت فيه قطعة لحم لنضجت ثم يأمر بالصخرة العظيمة فتوضع على صدره وهو يقول احد احد اى الله احد فيمزج مرارة العذاب بحلاوة الايمان وقد وقع له رضى الله عنه انه لما احتضر وسمع امرأته تقول واحزناه صار يقول واطرباه (غدا نلقى الاحبة محمدا وحزبه) فكان يمزج مرارة الموت بحلاوة اللقاء (وفى المثنوى) گفت جفت امشب غريبى ميروى ۞ از تبار خويش غائب ميشوى ۞ گفت نى نى بلكه امشب جان من ۞ ميرسد خود از غريبى در وطن ۞ گفت ويران گشت اين خانه دريغ ۞ گفت اندر مه نكر منكر بيغ ۞ گرد ويران تا كند معمور تر ۞ قوم انبه بود خانه مختصر ۞ مرويدر كه خلق اوج ذمه زياده كريان وسوزان اولديلر كه ايلك فوقنده بوغيدى ۞ اولكيسى فخر عالم حضرتلرى وداع عالم فانى قيلديغى كونده ايدى (لمحرره) ياحبيب الله دل وجان بلبلى ۞ طورمز آغلر اوله لى سندن جدا ۞ نيجه كريان اولسون انسان اولان ۞ يرو كوك ماتم قيلوب آغلر سكا ۞ ايكنجيسى بلال رضى الله عنهك شامدن قدوم ايدوب مدينه ده اذان ويرديكى وقتده ايدى ۞ زيرا بلال فخر عالم صلى الله عليه وعليه وسلمك وفاتندن صكره شامه هجرت ايتمش ايدى برمدت بكر كده واقعه سنده كورر كه فخر عالم صلى الله عليه وسلم اكا خطاب ايدوب بيورر بلال نيجون بزى اونو درسن وبزم زيارتمزه كلمزسن بلال رضى الله عنه دخى خوابدن بيدار اولدقده عزم راه ايدوب مدينه يه كلدى موجود اولان اصحاب وخصوصا اول ايكى تازه نهال اصطفا حسن وحسين رضى الله عنهما بلالى كوردكلرنده شادان اولوب اذان اوقومق تكليف ايلديلر اول دخى بروقت صلاتده كلبانكزن محمدى اولدقده صداى جانسوزى كوش ايدنلرك خاطرلرينه فخر عالمك زمان شريفلرى خطور ايدوب كريه دن بيهوش اولديلر (لمحرره) چون بلال حبشى ايتدى اذانه آغاز ۞ كوش ايدنلر آنى هب ماتم ايدوب آغلشدى اسكى دملرينه ايتدى خطور ۞ طاشدى دريای دم ديده و باشدن آشدى ۞ اوچنجيسى مخدرات اهل بيتك خانه لرى يعنى قلوب مسجد رسوله ضم اولنديغى كونده ايدى ۞ زيرا مهات مؤمنيتك انقراضندن صكره مسجده متصل اولان حجرات تسع هدم اولنوب يرلرى مسجده الحاق اولندى واول كونده خلق زياده غريو وفرياد ايليوب توليدى يوخانه لر قيامته دك حالى اوزرينه قالوب عبرة للعالمين اولديلر زيرا جمله سى چور وچوبدن بنا اولنمش وضرورت دفع ايده جك قدر ايدى (لمحرره) يوجه اولرسا ايدن آدم ۞ قدرنى بيت ايدر عبارتى كم ۞ كوزى اوكنده ايكن بونجه قبور ۞ نيه مغرور اولورسه مغرور ۞ فخر عالم كى عايشانه ۞ يندى پر مسكن درويشانه ۞ سكا بترسود كلو طاق وكر ۞ دوشمكمى كرك ترابه مكر ۞ ديده عبرت ايله ايله نكاه ۞ بوخرابه سرايى قواى شاه (مشهود) اذانه لياقتله حقندر شهادت اولنمش ديمكدر ۞ پس ملكلر شاهد وبلال مشهود له اولور (ركن اسلام) صلاتدر كه شهادتدن صكره ارکان اربعه نك مقدميدر فان الله تعالى بعث نبيه بشهادة ان لا اله الا الله فلما صدق زاد الصلوة فلما صدق زاد الزكاة فلما صدق زاد الصيام فلما صدق زاد الحج ثم الجهاد ثم اكمل لهم الدين وركن الشئ لغة جانبه القوى فيكون عينه وفى الاصطلاح مايه قوام الشئ (سطح) السطح ظهر البيت واعلى كل شئ (اذان ظهر ايدى كيم اوك ويرلدى) وهو الظاهر بعضلرد يمشلركه عبد الله رضى الله عنه رؤيا سندن بيدار اولدقده كيجه ايجنده ويا خود صباح او يورکن فخر عالم صلى الله عليه وسلم حضورنه كلوب رؤياسنى نقل ايتدكده فخر عالم صلى الله عليه وسلم بيورديلركه انها لرؤيا حق ان شاء الله تعالى فقم مع بلال فالق عليه ما رأيت فليؤذن به فانه ندى وفى رواية امد صوتا منك اى اعلى وارفع واحسن واعذب ۞ پس عبد الله وبلال مأمور اولدقلرى اوزره سطح مسجده چيقوب عبد الله تعليم ايدوب

بلال انك اوزرينه اذان اوقودى فعبدالله اول من نطق بالاذان و بلال اول من اعلن به وحينئذ يكون اول مشروعيته فى اذان الصبح فلما سمع بذلك اى باذان بلال رضى الله عنه عمر بن الخطاب رضى الله عنه وهو فى بيته خرج يجرر داه اى عجلا فقال والذى بعثك بالحق يارسول الله لقد رأيت مثل مايقول بلال فقال عليه السلام فلله الحمد (كلباتك) آوازه (شفاوت) فتحله بدبختلق و پرامزلق قال فى القاموس الشقاء الشدة والعسر (بدعت) امر حادث (هماندم) هم اول وقت ديمكدر مفاجأة معناسنى مشتملدر عين المعانى صاحبى ايراد ايلشدر كه چون بلال بانك نمازه آغاز ايلسه طائفة يهوددن سخنان بيهوده صادر اولوب كلاغ يته خلقه تدايدروآنلرى نمازه اوقورلر ايدى الله تعالى بوآية شريفه بى ازال ايلدى (ومن احسن قولا ممن دعا الى الله) الآية يعنى كيم نيكو تردر سخن جهتندن اول كسنه دنكه خلق حقه دعوت ايليه وكارشايسته ايشليه وتحقيق خدايه كردن نهاده اولنلردنم ديه بوآية كريمه مكيه در اذان ايسه مدينه ده مشروع اولمشدر پس حكمى نزولندن متأخر اولمش اولور بوتقريردن منفهم اولديكه صاحب محمديه نك كلامنده اولان اهل شقاوت ايله مراد يهوددر خذلهم الله تعالى ورد اول من يدخل الجنة بعدى ابوبكر ثم الفقراء ثم مؤذنوا المسجد الحرام ثم مؤذنو بيت المقدس ثم مؤذنو امسجدى ثم سائرهم على قدر اعمالهم واختلف هل اذن صلى الله عليه وسلم بنفسه فقيل نعم اذن مرة فى السفر وصلى وهم على رواحلهم فتقدم على راحلته فصلى بهم يومى ايماء يجعل السجود اخفض من الركوع وقيل ما اذن وانما امر بلالا بالاذان فان قلت ما الحكمة انه عليه السلام كان يؤم ولايؤذن قلت لانه لواذن لكان كل من تخلف عن الاجابة يكون كافرا ولانه لوكان داعيا لم يجز ان يشهد لنفسه كذا اجاب النيسابورى وقال غيره لواذن وقال اشهد ان لااله الاالله وان محمدا رسول الله لتوهم ان ثمة نبى غيره وقيل لان الاذان رآه غيره فى المنام فولاه الى غيره وايضا كان لايتفرغ اليه من اشتغاله بتبليغ الرسالة وهذا كما قال سيدنا عمر رضى الله عنه لولا الخليفى لاذنت كذا فى اسولة الحكم والخليفى بكسر الخاء واللام المشددة الخلافة كما فى القاموس (كه) كيمك ومن احسن نظمنده او لان من كلمه سنك استفهام اولديغن تفسيردر بيت آتيده اولان كيم لفظى رابطه در (نص) النص قد يطلق على كل ملفوظ مفهوم المعنى من الكتاب والسنة سواء كان ظاهرا اومفسرا اوخفيا اوخاصا اوعاما اوصريحا اوكناية وانما اطلق النص على كل ماكان من الكتاب والسنة اعتبارا للغالب فان غالب ماورد منهما نصا وهو ما ازداد وضوحا على الظاهر بمعنى فى التكلم وهو سوق الكلام لاجل ذلك المعنى كما يقال احسنوا الى فلان الذى يفرح بفرحى ويغتم بغمى كان نصا فى بيان محبته والمراد بالنص فى كلام المحمدية هو النص بالمعنى الاول الاعم (مداول هو مادل عليه اللفظ وهو ثبوت الاذان هنا ۞ يقول الفقير ايده الله تعالى القدير ان الاذان على تقدير كون الآية المذكورة مكية وانه لم يؤذن قبل الهجرة لابلال ولاغيره فقد ثبت بالوحى الغير المتلو الذى يقال له الوحى من الوجه الخاص عند القوم لكنه لمسابقة الالهام والرؤيا من الوجه العام اضيف ثبوت الاذان اليه على ان العمل بالرؤيا انما وقع من قبل النبى عليه السلام فله ان يفعل مايشاء فحقيقته ثبوت الاذان بقوله وامره عليه الصلاة والسلام فافهم هذه الدقيقة (قال الامام السيوطى رحمه الله تعالى فى كتاب الوسائل الى معرفة الاوائل ان من اذن فى السماء جبريل عليه السلام واول من اذن فى الاسلام بلال واول من اقام عبدالله بن زيد رضى الله عنه واول من ثوب فى الفجر بلال واول من اذن بمكة حبيب بن عبد الرحمن واول من اراد الاذان الاول فى الجمعة عثمان رضى الله عنه واول من رزق المؤذنين عثمان واول من اذن وراء نهر بلخ ابو العالية واول من احدث الاذان فى القطر والاضحى بنو مروان واول من اذن فى العيدين زياد واول من احدث اذان اثنين معا بنو امية واول ماز يدت الصلاة والسلام بعد كل اذان على المنارة فى زمن السلطان حاجى بن الاشرف شعبان سنة احدى وتسعين وسبعمائة وكان حدث قبل ذلك فى ايام السلطان صلاح الدين ان يقال فى كل ليلة قبل اذان الفجر بمصر والشام السلام على رسول الله واستمر ذلك الى سنة سبع وستين وسبعمائة فزيد فيه بامر المحتسب صلاح الدين البرلسى ان يقال الصلاة والسلام عليك يارسول الله ثم جعل فى عقب كل اذان سنة احدى وتسعين واول ماحدث التسبيح بالاسحار فى زمن موسى عليه الصلاة والسلام حين كان بالتيه واما فى هذه الملة المحمدية فكان ابتداء عمله بمصر مرابه امير هامن قبل معاوية رضى الله عنه مسلمة بن مخلد الصحابى رضى الله تعالى عنه فانه لما اعتكف بجامع عمرو وسمع اصوات النواقيس شكا ذلك الى شرحبيل بن عامر عريف المؤذنين بجامع عمرو فعل ذلك من نصف الليل الى قرب الفجر وكانوا لاينقصون اذا اذن فلما ولى احمد بن طولون رتب جماعة يكبرون و يسبحون و يحمدون ويقولون قصايد زهدية وجعل لهم ارزاقا واسعة فلما ولى السلطان صلاح الدين بن ايوب امر المؤذنين فى وقت التسبيح ان يعلنوا بذكر العقيدة الاشعرية ۞ قال فى انسان العيون وقفت عليها فاذا هى

ثلاث ورقات ولم اقف على اسم مؤلفها فواظب المؤذنون على ذكرها كل ليلة الى وقتنا هذا ۞ واول من وضع احدى يديه عند اذنيه فى الاذان ابن الاصم مؤذن الحجاج بن يوسف وكان المؤذنون يجعلون اصابعهم فى آذانهم ۞ واول من رقى منارة مصر للاذان شرحبيل المذكور وفى حراقه بنى مسلمة المنار للاذان بامر معاوية ولم تكن قبل ذلك ۞ واول من عرف على المؤذنين ابو مسلم سالم بن عامر الرادى اقامه عمرو بن العاص فعلامات عرف عليهم اخوه شرحبيل واول من اذن فى بيت المقدس ابو نعيم ۞ واول من قدر الساعات الاثنى عشر نوح عليه السلام فى السفينة ليعرف بها مواقيت الصلوت (الهى) جان قولاغيله ايشت كلباك حضرتدر اذان ۞ قيل اجابت حضرت حقه كه دعوتدر اذان ۞ روز وشب عاشقلره يش مايده ايلرزول ۞ وقتى اعلام ايجون بر بشقه نعمتدر اذان ۞ بولدى بودولتى عالمده اسلاف ام ۞ كورنجه حقدن بكم تشريف امتدر اذان ۞ كوكده جبريل امين پرده بلال ايلرندا ۞ يعنى حقه وصلت ايجون حلقه رحمتدر اذان ۞ آنكله فتح اولوز سرارحنا يابلال ۞ هب بيلور دل اهلى مفتاح حقيقتدر اذان ۞ حقبا الله اكبردن جلال حق بيل ۞ اوج معنايه عروج ايت كورنه صورتدر اذان ۞

تحويل القبلة

مدينه يه چونشريف ايتدى احمد — كه خلقه حق تعريف ايتدى احمد
ايتدى قبله بيت المقدسى اول — اون التى آى عبادتده طوتوب يول
كه تأليف ايده تا قلبن يهودك — اريده صاف ايده قلبن يهودك
ولى ديردى عجب اقبال كعبه — نوفتن اوله استقبال كعبه
مكر كونلرده بركون كلدى جبريل — ديديكيم شويله در ياجبرائيل يل
كه كوكلم آنى استركيم نوليدى — كيم الله تعالى وحى ايدبدى
سنكله باكه قرآن كوندريدى — يهودك قبله سندن دوندريدى
انكچون كوكلى آنى استريدى — كه كعبه انبيانك قبله سيدى
خصوصا آنى ابراهيم ياپوبدى — حقك امريله قبله ايدتوبدى
عرب هم كعبه يه اقبال ايدردى — قبائل آكه استقبال ايدردى
يوسوزى جبرائيل چونكيم ايشتدى — جوابن دوندى آكا اويله ديدى
كه بنده يرقولم يل يا محمد — انى حقدن طلب قيل يا محمد
نظر چوق ايدر اولدى پس سمايه — كه تا وحى اينه حقدن حق نمايه
پس آندن وحى ربانى كنوردى — پس آندن حكم سلطانى كنوردى

قال الله تعالى قد نرى تقلب وجهك فى السماء فلنولينك قبلة ترضيها

كه يوزك نيره طوتديغك كوريرز — سنى برقبله يه پس دوندريرز
كيم آكا اوله سن راضى كوكلدن — چيقه اول قبله ماضى كوكلدن
قول وجهك پس كلدى قرآن — كه قبله كعبه اوله كلدى فرمان
دخى هرقنده كيم حاضر اوله سين — كرك كيم كعبه يى قبله قيله سين
بوآيت ايندبكنده مصطفايه — رسالت معدنى كان وفايه
نماز ايچنده ايدى ايردى ناكاه — كيم اويله وقتى ايدى اولدى آكاه
ايكى ركعت نمازى قيلشيدى — ايكيسيدخى باقى قالمشيدى
بنى سلمه كه ديرلر مسجدنده — امامت ايلشدى هم ايچنده
ايكى آى اوك ايدى بدر غزادن — رجب آينده امر ايردى خدادن
پس ايتدى كعبه يه اول استدرات — قوا صحابه ايتدى ارادت

(تحويل) دندرمك وبالفارسية بكردانيدن ازجاى بديكرجاى يقال حوله اليه ازاله (قبله) قال فى القاموس القبلة بالكسر التى يصلى نحوها والجهة والكعبة وكل مايستقبل (تعريف) يلدرمك (بيت المقدس) كجلس وهو والقدس بمعنى الطهر والبيت المقدس بضم الميم وتشديد الدال بمعنى المطهر فان التقديس التطهير (اون التى اى) وقيل سبعة عشر شهرا وقيل اربعة عشر شهرا وقيل غيرذلك (تأليف) يرمجع ايتمك يقال الفه اى جمعه والف بينهما تأليفا اى اوقع الالفة يعنى يهودك اسلامنه وفخر عالم صلى الله عليه وسلم تبعيته بهانه اوله ديو نمازى بيت مقدسه طوغرى

قیلوردی ۞ زیرا یهود نمازلرنده صخرة الله طرفنه توجه ایدرلردی وقدیمدن دخی انبیا علیهم السلام اول طرفه استقبال ایدرلردی (اریده صافدن قالین یهودك) قلب لفظی تجنیس تام واقع اولمشدر ۞ اولکی مصراعده اولان قلب یورك معناسنه وایکنجیده یکمز آنچه و پرامز التون معناسنه در حاصلی صافلك مقابلیدر که سیم وزراندوده نحاسدر وقلب ایش ایشلینه قلاب وقلبزن دیرلر بوراده صافی خالص معناسنه در (لان الخالص مازال عنه شوبه بعد ان کان فیه والصافی قد یقال لما لاشوب فیه ۞ یعنی یهودك صافی ایشی که ایمانلر آنی قلب اولان کفردن پاك ایلیه ۞ الحاصل کفرلریني ازاله ایدوب محض ایمان اهلی ایده ۞ زیرا انلر کفر وایمان بهم برزده اولوب (نؤمن ببعض ونکفر ببعض) دیرلردی ۞ پس تنقیه وتطهیره محتاج اولدیلر (بیت) قلبك آینه صفت صوفی بجون صافی دکل ۞ ظاهرك باطنکه اویامق انصاف دکل (سعدی) زراندود کازلبا کش برند ۞ پدید آید آنکه که مس یازرند (لمحرره) ای کوکل پاك ایت ریادن کندیکی ۞ مرد خالص مرد صافی اوله کور ۞ صافی قیل هب ماسوادن کندیکی ۞ مرد خالص مرد صافی اوله کور ۞ پوتهٔ عشقه کیروب واریان یقل ۞ پوسنی اخلاصله تطهیر قیل ۞ دانه ذره قالمسون چشمکه قیل ۞ مرد خالص مرد صافی اوله کور ۞ عشق وشوق اهلی انکار ایله ۞ کفر شرکی کندیکه کار ایله ۞ قلبکی حفظ ایت پرافکار ایله ۞ مرد خالص مرد صافی اوله کور ۞ کیم بوکون صافی ایتمیه حق اوزن ۞ نار غمده بوله یارن کندوزن ۞ آچ کوزك سیل آینه وش جان یوزن ۞ مرد خالص مرد صافی اوله کور (اقبال) ادبارك ضدیدر (کعبه) بیت حرام در زاده الله شرفا (وسمی الکعبة تشبیها بالکعب لانه کان مثلث الشکل المکعب فی الوضع الاول وهو الوضع الابراهیمی اشارة الی قلوب الانبیاء علیهم الصلاة والسلام اذلیس لنبی الاثلاث خواطر الهی وملکی ونفسی واما سر کونه علی اربعة ارکان بالوضع الحادث فاشارة الی قلوب المؤمنین لان قلب المؤمن لایخلومن اربعة خواطر الهی وملکی ونفسانی وشیطانی (استقبال) قارشولق وتوجه ایتمك اقبال کبی (که کعبه انبیانك قبله سیدی) ابوالعالیه دن جمیع انبیا کعبه یه استقبال ایتمك مرویدر فاما زهری وامام سبکی و بونلرك امثالی صخرة اللهه استقباله ذاهب اولمشلردر (قال الامام السبکی فی تائیته ۞ وصلیت نحو القبلتین تفردا ۞ وکل نبی ماله غیر قبلة ۞ قال شارحها یشیر الی ان کل نبی کانت قبلته بیت المقدس وهو صلی الله تعالی علیه وسلم قد شارکهم فیها ای واختص بالکعبة ومن ثم جاء فی التوراة فی وصفه علیه الصلاة والسلام بصاحب القبلتین (نظر چوق ایدر اولدی پس سمایه) یعنی بیت مقدسه طوغری نماز قیلدقجه کوك یوزینه نظری اکثار ایدوب امر حقه منتظر اولوردی زیرا سما قبلهٔ دعادر ۞ پس آسمانه نظر انداز اولق حق مکانله وصف مشعر دکلدر بلکه ادبه رعایت وخزانهٔ حفه اشارتدر (قال ابوهریرة کان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اذا صلی رفع بصره الی السماء فنزلت (الذین هم فی صلاتهم خاشعون) فطأطأ رأسه یعنی منع من الالتفات الی السماء داخل الصلوة لافی خارجها و یلحق به تقلیب الوجه الی نحو السماء عند التکبیرة الاولی فانه مکروه کما فی القهستانی (حق نما) حق کوستریجی یعنی حقك انوار صفاتنه مرآت اولیجی وجازهر که حق نما اولق ارشاده نظر له اوله فافهم (لمحرره) تجلی استین عاشق خدادن ۞ کوکل آینه سن صاف ایده کورسون ۞ تسلی استین صادق خدادن ۞ کوکلدن فکر غیری جمله سورسون ۞ جمال اللهی کور مزفانی کوزلر ۞ طیامزاکه اوزلرکه یوزلر ۞ اودیداری شول کیم کورمك اوزلر ۞ کوکلدن دفتر اغیاری دورسون ۞ اوکندن ایلشدر آشکاره ۞ ولی سن پرده سن دیدار یاره ۞ کرم قیل یاالهی حق زاره ۞ سنی بولسون سنکله ساکه ایرسون ۞ قال الله تعالی (قد نری) بوراده قد نا کید رؤیت ایچوندر تقلیل ایچون دکلدر تاکید رؤیتك مالی تاکید وعددر یعنی تحقیق یزکورزز ویلورز (تقلب وجهك) یامحمد یوزکك دونمسی (فی السماء) جهت آسمانه انتظار روحی ایچون (فلنولینك) پس البته یزسنی دوندیررز ومتوجه قیلورز (قبلة) یرقبله یه که (ترضاها) سن آنی دیلرسن وبکنورسن (فول وجهك) پس یوز یکی دوندر مراد مجموع بدندر ذکر جزء وارادهٔ کل طریقیله ۞ زیرا یوز اشرف اعضادر که آنکله کلدن تمیزه صالحدر (شطر المسجد الحرام) مسجد حرام جانبنه که خانهٔ کعبه یی محیطدر ۞ پس فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم تخصیص خطابدن عسکره عموم حکمی تصریح ایچون امته یورر (وحیث ما کنتم) وهرنره ده اولورسه کزبرده وبحرده وسهلده وجبلده وشرقده وغربده یعنی مواضعدن بولندیغکز یرده نماز قیلق مراد اینسه کز (فولوا وجوهکم شطره) ای مؤمنلر یوزلر یکزی مسجد حرام طرفنه دوندیرکز ۞ کتب تفسیرده مسطوردر که تحویل قبله هجرتك ایکنجی سنه سنده بدر غزاسندن ایکی آی مقدم شهر رجبك منتصفنده روز دوشنبه زوالدن نصکره نزول ایلدی اول کون فخر عالم حضرتلری بنی سلمه محله سنده اصحابدن بشر بن البراء بن المعرور نام کسنه نك والده سنی زیارت طریقیله جیقمشلردی اوراده مادر بشر فخر عالم

صلى الله عليه وسلم طعام بشوروب حضورلرينه كتوردى بعد التناول وقت ظهر ايرشدى فخر عالم صلى الله عليه وسلم دخى اوبحله يه منسوب اولان مسجده واروب رجال ونساسن يرجماعت ايله ظهرك ايكى ركعتن قبله قلرندە جبريل نزول ايدوب حضرت رسول صلى الله عليه وسلم كعبه يه توجه ايله اشارت ايلدى پس فخر عالم صخرة الهدن مزاب طرفنه توجه بيوروب فالان ايكى ركعتى اوطرفه قلوب اتمام ايلديلر اول مسجد ذو القبلتين ومسجد القبلتين دينكله اشتهار بولدى وايرتسى كون قباده صباح نمازى قيلنور كن تحويل قبله خبرى بالغ اولوب انلر دخى كعبه يه استداره ايلديلر (وليتقل انهم امروا بقضاء العصر والمغرب والعشاء ولا اعادة الركعة التى صلوها من الصبح وهو دليل على ان الناسخ لايلزم حكمه الابعد العلم به وان تقدم نزوله ومن هذا اخذ ان القاضى ونحوه لاينعزل الابعد وصول الخبر اليه قال ابن عباس رضى الله عنه اول ما نسخ من القرآن فيما يذكر والله اعلم شأن القبلة فاستقبل عليه السلام بيت المقدس اولا اى بمكة وللمدينة ثم صرفه الله الى الكعبة واما قوله تعالى (فاينما تولوا فثم وجه الله) فمحمول على النفل فى السفر اذا صلى حيث توجه كما فى السيرة الحلبية وقال بعضهم كان عليه السلام يصلى بمكة مع اصحابه الى الكعبة فلما هاجر الى المدينة امره الله ان يصلى نحو بيت المقدس ليكون اقرب الى تصديق اليهود فصلى نحو ستة عشر شهرا وكان يقع فى روعه ويتوقع من ربه انه يحوله الى الكعبة لانها قبلة ابيه ابراهيم واقدم القبلتين وادعى للعرب الى الايمان فلما تحولت القبلة انكر من انكر ۞ اعلم ان التحويل من الكعبة الى بيت المقدس كانت صورة العروج من مقام المكاشفة اعنى مقام القلب الى مقام المشاهدة اعنى الروح فخيبوا اى المحجوبون بالحق عن الخلق التحويل من بيت المقدس الى الكعبة بعد ابعد القرب ونزولا بعد العروج وظنوا ضياع السعى الى المقام الاشرف والسقوط عن الرتبة فشق عليهم ولم يعلموا انه صورة الرجوع الى مقام القلب حالة التمكين للدعوة ومشاهدة الجمع فى عين التفصيل والتفصيل فى عين الجمع حتى لايحتجب بالوحدة عن الكثرة ولا بالكثرة عن الوحدة واما المحجوبون بالخلق عن الحق فتقيدوا بصورة عملهم ولم يعرفوا حكمة التحويل فخيبوا صحة العبادة الثانية دون الاولى فشق عليهم ضياعها على ماتوهموا واما (ان الذين سبقت لهم منا الحسنى) فلم يحتجبوا بالحجاب واهتدوا الى ماهو الصواب فوصلوا الى التوحيد الذاتى المحمدى كما فى التأويلات النجمية وقوله تعالى (ولله المشرق) اى عالم النور والظهور الذى هو جهة النصارى وقبلتهم بالحقيقة باطنه (والمغرب) اى عالم الظلمة والاختفاء الذى هو جهة اليهود وقبلتهم بالحقيقة ظاهره (فاينما تولوا) اى اى جهة توجهوا من الظاهر والباطن (فثم وجه الله) اى ذاته المتجلية بجميع صفاته الجمالية والجلالية اذ بعد الاشراق على قلوبكم بالظهور فيها والتجلى بصفة جماله حالة شهودكم وفنائكم فيه والغروب فيها بستره واحتجابه بصفة جلاله حالة بقائكم بعد الفناء فاى جهة توجهوا حينئذ فثم وجهه ليس الا هو وحده ولذا قال بعض الكبار الظاهر والباطن قد اتحدا ايضا ولله مشرق الحقايق والنسب الالهية العينية الاصلية ومغرب الاعيان والاضافات الكونية الظلية التبعية فاينما توجهوا اليها انطلاب للوجه المطلق من اينيات مشارق النسب الالهية واينيات مغارب الاضافات الكونية فثم اى فى الاين الذى توجهتم اليه على الاطلاق فى وجه الله المطلق الحق الذى هو مطلوبكم متجل وظاهر ومرئى ومشهود لان كل اين مطلقا مجلاه ومظهره مرآته ومشهده فاطلبوا مطلوبكم تجدوه بلاشبهة (سنريهم آياتنا فى الآفاق وفى انفسهم حتى يتبين لهم انه الحق) كذا فى مرآة اسرار العرفان (نحرره) كوزلرى آچق اولان عاشقلره ۞ بيجهت هر يرده مولى كورينور ۞ وحدت جمعى بولان صادقلره ۞ قندباقسه حق تجلى كورينور ۞ مشرق ومغرب آنكدر سرتسر ۞ ظاهر وباطن آنكدر هرائر ۞ بو تجليدن آچلسه بر بصر ۞ جمله دن حق آكا اولى كورينور ۞ ثم وجه الله فارشو كوزلك آچ ۞ شمس وحدت نورنى هر باكه صاچ ۞ كيمده كيم بانسه تجليدن سراج ۞ جمله دنى آكا اعلى كورينور ۞ جمله عالم اولدى مشتاق خدا ۞ كورمكه هب منتظر لردر اكا ۞ حقيا آچلسه چشم دل سكا ۞ ساكه سندن حق تعالى كورينور (استدارت) دونمك دوركى (ادارت) دالك تقديريله بو راده استدارت معناسنه در قال فى القاموس ادرت استدرت اى استدارت النساء مكان الرجال والرجال مكان النساء اى فقد تحول عليه السلام من مقدم المسجد الى مؤخره لان من استقبل الكعبة فى المدينة يلزم ان يستدبر بيت المقدس كما ان من يستقبل بيت المقدس يستدبر الكعبة وهو صلى الله عليه وسلم لو دار كما هو مكانه لم يكن خلفه مكان يسع الصفوف فان قلت الاستقبال المذكور يستدعى عملا كثيرا فى الصلاة وهو مفسدها قلت يجوز ان يكون ذلك قبل تحريم العمل الكثير فى الصلاة وفى وقت الرخصة كما يدل عليه نظره الى السماء وقتئذ او ان هذا العمل لم يكن على التوالى (نحرره) كعبه سرذات احددر بوكون ۞ كلكز كعبه يه طوغرى دونملم ۞ قبله امر حق صمددر بوكون ۞ كلكز قبله يه طوغرى دونملم ۞

طوغری یولدن چیقوب آزان کشیلر ۞ اکریلك ایلنده کزن کشیلر ۞ ترکستانده کعبه سزن کشیلر ۞ کلکز کعبه یه طوغری دونهلم ۞ عاشقلر کعبه‌سی جانان ایلیدر ۞ عشق خدا اول کعبه‌نك یولیدر ۞ بو کعبه یه این لابد ولیسدر ۞ کلکز کعبه‌یه طوغری دونهلم ۞ فاجری اول تطهیر ایلیوب ۞ توجه‌ده نصکره تدبیر ایلیوب ۞ حقیا حقله تکبیر ایلیوب ۞ کلکز کعبه‌یه طوغری دونهلم ۞

﴿ فصل فی المعجزات ﴾

چوحق امر ایتدی دون دیدی قدسدن کعبه‌یه آنی
نه کعبه بلکه کونیتدن چکوب در جنیه یه آنی

ولی کر روح اعظمدی کنوردی قبهٔ جسمه
اکرچه سری اکبردی چکوردی جبه یه آنی

چون اولدر نور لاهوتی ندر یورسم ناسوتی
چون اولمشدر حرم آکا که دار الملك ربانی

که زیرا واجد وموجود ایدمشدر انی قبله
اکا اقبال ایدر اول قوفوقانی تحتانی

چوحقدر ظاهر و باطن بودر پس مظهر اول
چو حقدر اول و آخر بود رپس مقصود ثانی

جمالن کورمکه اول ذات ایدمشدر انی مرأت
انکچون فیض اقدسدن یراندی عقلی وجانی

بوکاده عالم کونی یراندی قیلدی آینه
او یوزده کوزکن بو یوز بو یوزده وجه سبحانی

یراندی آدمی دیدی نفخت فیه من روحی
ولی غیبه خلیفه بوشهادتدن ملکنك جانی

که زیرا بر صدفدی اول کیم آندن چیقه بو جوهر
نه جوهر جوهر اول نه اول فرد یزدانی

کنوردی روحنی غیبدن شهادتدن دخی جسمن
که ظاهر اوله باطندن بو جمیعتده ایدانی

پس ادراك ایتدی غیبله ندر باطن آنی بیلدی
شهادتله ندر بیلدی بوظاهر ملکده سیرانی

چوکندی ذوالجلال ایدی براقدی هیبتن بوکا
چوکندی ذوالجمال ایدی پس انسی قیلدی ارزانی

مقدس پادشاهیدی حجابی نور اعظمدی
اکر کشف ایتسدی آنی یقیدی خلق انسانی

صفاتن جمله فیض ایتدی همان فالدی وجوب ذات
ولی چون قیلدیدی مرأت یوزینه بو یوجه شانی

بیلورسن کوزکویه بوذات اکرچه کوستر صورت
ولکن کوزکویه صورت نه بیلسون آدمی وصانی

بیلن کندوزنی اولدر که کوزکویه نظر ایدر
فلیس یعلم ما الله الا الله فیضانی

کمال قدرتی کورکیم بو مرآته نظر قیلدی
که هر کیم کوردی بوجانی کورر لاشك اوسلطانی

انی جمله عوالمده خلیفه قودی کندویه
کمان ایلادی اظهار بو یوزدن جمله حضانی

آنکچون شولکه عارفدر محمد کیدرر بیلدی
انکچون شولکه کاملدر اکا ایتمشدر ادعانی

پس آنی عالم ملکه رسالت ویردی کوندردی
آنکله ایلدی ممتاز که کافر و مسلم اول غانی

خصوصا معجزاتیله مؤید ایلدی تاکیم
یله حق آنی پیغمبر کیمك وار ایسه عرفانی

انی چوق معجزاتیله مکرم ایلدی الا
جمیع معجزاتندن معظم قیلدی فرقانی

که زیرا معجزانی حق ایکی یه منقسم قیلدی
بری حسیه در آنك بری عقلیه امکانی

شوکیم حسیه در ویردی جمیع انبیایه حق
کیم اثبات ایدر حق آنکله خلقه عقلانی

شوکیم عقلیه در آنی حبیبینه ایدوبدر خاص
که زیرا اعلم الخلقدر بیلوبدر علم رحمانی

خصوصا امتی آنك قوامتدن اشرفدر
که زیرا جمله کاملدر بیلورلر قصد منانی

معارف کلستانندن صونرلر بادهٔ تسنیم
حقایق سلسبیلندن ایچرلر آب حیوانی

انکچون شرعنی اعلی ایدوبدرهب شرایعدن
انکچون حجتی غرا ایدوبدر ویردی برهانی

انکچون امت افضلدر محمد خلقدن افضلدر
انکچون اوکدی قرآنه ایدوب دیلارده اعلانی

انکچون جمله موجودات سور بو امتی شاها
آنکچون دنیادن یکدراك ادنی جمری عریانی

ای هذا فصل کائن فی المعجزات والفصل اما بمعنی الفاعل کرجل عدل ای فاصل بین ماذکر قبله وبعده واما بمعنی المفعول ای مفصول عماقبله وهو طائفة من المباحث والمسائل والمعارف تغیرت احکامها بالنسبة الی ماقبلها وفی اعرابه وجوه مذکورة فی کتابنا الموسوم بالفروق (المعجزات) جمع معجزة من الاعجاز وهو فی الاصل جعل الغیر عاجزا من فعل اورأی وانما انث باعتبار کونها صفة للخصلة وفی عرف الشریعة فعل ناقض للعادة ظاهر علی ید مدعی النبوة مع التحدی فی زمن التکلیف وظهور تعذر المعارضة علی المتحدین (اماقولنا) فهو احتراز عن القدم

والعدم لان العدم لايجوز ان يكون معجزة لانه لايظهر على يدى احد والمعجز مايظهر على يدى الانبياء عليهم السلام وكذلك العدم فلايجوز ان يكون معجزة واما قولنا ظاهر على يد مدعى النبوة لانه لوقال الثانى ومعجزتى ماظهر على يدى موسى اوعيسى لم يكن نبيا الا اذا اظهرت معجزته على يده وقولنا مع التحدى لان ظهور المعجزة والفعل الناقض للعادة لايكون معجزة الا اذا تحدى به وهو ان يقول الثانى وهذه معجزتى فاتوا بمثله اوآمنوا بى وصدقونى واما مالم يتحد به فليس بمعجزة وقولنا فى زمن التكليف احتراز عن يوم القيامة لان الافعال الناقضة للعادة تظهر يوم القيامة على يدى مدعى النبوة وعلى يدى غيره وليس شئ من ذلك معجزة لانه ليس الزمن زمن التكليف وقولنا مع ظهور تعذر المعارضة من المتحدين به اذا تحدى به وعورض فيه لم يكن معجزة لان وجود المعارضة يخرج المعجزة عن ان تكون معجزة فالخارق للعادة لايكون معجزة الا ان يكون على هذه الشروط واما الكرامة فيجوز ظهورها على ايدى الاولياء وان كانت افعالا ناقضة للعادة لانها لاتوجد بالشروط المذكورة فى حد المعجزة فان صاحبها لايدعى النبوة كذا قال الشيخ عز الدين بن عبد السلام نقلا عن ابن فورك قال فى انسان العيون اما الامور الحاصلة له بين ايام مولده وبعثته وغير ذلك من الامور الخارقة للعادة الغريبة الموهنة للكفر التى يعجز عن بلوغها قوى البشر فهى ارهاصات وتأسيسات للرسالة ولاتسمى فى الاصطلاح معجزات وهى اذا تليت على قلب المؤمن زادته ايمانا واذا تفكر فيها ذو البصيرة واليقين زادته ايقانا (نه كعبه بلكه كونيندن چكو بدر جذبه يه اتى) جذب ذال معجمه ايله چكمكدر برنسنه جذب صورى ايله بر مكاندن بر مكانه منحول اولديغى كبى جذب معنوى ايله كثى دخى بر حالدن بر حاله منتقل اولور پس جذبه اول تجلى ذاتى ومیل صفاتيدر كه قلب انسانى بى اختيار دنيادن عقباية وعقبادن مولايه چكر تكيم سحره فرعونه وحضرت عمر رضى الله عنه واقع اولشدر يعنى سحره فرعون يومعنا يه منهى دكل ايكن حضرت موسى عليه السلام دن عصا معجزه سين كوردكارى كبى صدرلرينه انشراح وقلبلرينه انفتاح حاصل اولوب جانب حقه منجذب اولديلر انكچون (آمنا برب العالمين رب موسى وهرون) ديديلر (انا الى ربنا منقلبون) مقالهسيله زمزمه پردازا اولديلر وحضرت عمر رضى الله عنه دخى قصد رسوله سلاح مقصوديله سر مغاره يه وارد قده خطاب پيغمبرى كوش ايدوب ديدار حق تماسيله آشنا اولديغى كبى جذبهٔ الهيه ايرشوب الامان ديدى تكيم ذكرى مرور ايلدى پس يومقوله زه عند القوم مجذوب سالك ديرلر كه سلوكلرنده تعب يوقدر زيرا بتداى امردن مبتلاى عشق اولورلر عشق ايسه انسانك جوهرين صاف ايدر اصلا كافت وكدورت قومز فاما سالك مجذوب اولانلر اكرچه سنت الهيه اوزرينه بورورلر كما قال تعالى (والذين جاهدوا فينا لنهدينهم سبلنا) ولكن جذبه حالته ايرشمجه انواع تعب چكرلر زيرا بونلرك نفسى اول بار ثقيل التنده اولان حيوانه بكزر كه يوكك آغرلغندن حركتده نشاط يوقدر نجانكه دله عشق الهى حاصل اولسه نفسك اوصاف مذمومه سى وبدنك تعبى يوكى زائل اولور جانب حقه ميل وتوجه آسان اولور زيرا اووقتده اولان حركت همان كرسنه نك الوان طعام ايله مالا مال اولان سفره يه سرعت حركتى كبى اولور يعنى غافل اولانه امور عاديه ده تعب اولديغى كبى واصل وانك حكمنده اولانه دخى طاعات وعبادتده تعب يوقدر بلكه امر شرع ايله محل وادب طريقت ايله اجتهاد امور عاديه كبى كلور پس هر نزده امر حقى رعايتده تهاون وادب طريقت ايله عمله تكاسل اهل صوفى وشيخ وعالم وعاشق نامنه كيمنور وارايسه جمله سى حقدن وسلوكدن بى خبر برآدمى كراه ومرائى وجاهل وباطل اولدقرنده اشتباه يوقدر زيرا خانهٔ حقيقتك درى شريعت وطريقتدر ۞ اطلبوا الابيات من ابوابها ۞ حصلوا الاغراض من اسبابها (بعدذا) الله تعالى ايكى مجلادن صورتين مختلفتين ايله اكا تجلى ايدر وكذلك ايكى شخصه دخى بر مجلادن ايكى صورته تجلى ايدر انكچون نوع بشر اصلده اب واحددن ايكن بنه بر صورتده ايكى شخص بولنمز يعنى افراد انسان صورت وشكلده برى برلرينه بكزه مزلر زيرا بكزه سه لر تجلى متحد اولوب حاصلى تحصيل لازم كلور بوايسه نوع عيندر تعالى شانه عن العبث علوا كبيرا پس الله تعالينك هر امرنده وفعلنده تجلى مخصوص واردر انكچون فخر عالم مقدم عالم صفاتده سير بسيط احسان ايلبوب صكره تجريد وتفريد طريقيله ذاتنه جذب ايلدى پس قدمه وكعبه يه استقبال بوذكر اولنان معنالرك صورتلريدر انكچون صاحب محمديه نه كعبه بلكه ايكى جهاتدن جذبهٔ مخصوصه وتجلى ذاتى ايله انى ذاتنه چكدى يوردى فافهم ولاتغفل (محرره) جذبه در عاشقلرك كارى مدام ۞ جذبه در صادقلرك يارى مدام ۞ جذبه ايله واصل اولوب حضرته ۞ سير ايدرلر آنده ديدارى مدام ۞ يا صمدى دركاهنه يارك عوام ۞ خاص اولانلر كوردى خنكارى مدام ۞ ايرمك استرسك بو جذبه نورنه ۞ عشقله ياق دله دن ناری مدام ۞ چونكه سير

اولزمی عشقه کوکل ۞ نوله اسمی اولسه هر باری مدام ۞ جزیه سرحقه سلوك ایتمك نه کوچ ۞ انکچون دل ایدر زاری مدام ۞ حقیا دیوار عشقی قیل سند ۞ چونکه قالز بوجهان داری مدام (ولی کرروح اعظمدی کنوردی قبهٔ جسمه) یعنی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم روحانیت مرتبه سنده اعظم الارواح اولوب مظهر الذات الالهیه من حیث الربوبیة اولغله قباب تعینات تحتانیه دن برقبه یه صغمز ایکن بنه حق تعالی انی برمقتضای حکمت قبهٔ جسمه ودائرهٔ بشریته کنوردی یعنی بی حدوبی کنار اولان دریابرقطره یه کجدایش بولدی (افاده قدس سره) اون سکز بیك عالمه صغمز ایکن بوعشقله ۞ برخبر یوله اکا دنیابی زندان ایلین ۞ یعنی وسعت عشقه واحاطهٔ معرفته ودریای حقیقته نظر اولنسه انسان اون سکز بیك عالمه صغمز فکیف بوجله دن عالم واحد اولان دنیایه وخصوصا تنکنای بشریته صغه ولکن اهبطوا خطابی ایله عالم شان ذاتیدن عالم علمه اندن عالم ارواحه اندن عالم مثاله اندن عالم اجسامه کوندروب بوقدر عوالمه صغمین سری دنیازندانندن حبس ایلدی وکذلك عالم فنادن بقایه رد ایتدیکی وقته دخی بشریته مبتلا قیلدی فافهم بو مقامك بعض تفصیلی بوفاروده کذر ایلدی (اکرچه سرا کبردی کچوردی جبه یه آنی) سرا کبرله مراد غیب سردر یعنی سراخفی وسرالسر دیدکلریدر که جمیع تعینات سلبیه وایجابیه دن مطلق اولان وجودك مظهر یدر الحاصل وجود انسانده درت فسنه اعتبار اولنور که بری سر السردر که مظهر وجود مطلقدر یعنی اطلاق ذاتی ایله وبری دخی سردر که مظهر تعین ذاتیدر که تعین اول دینلور وبری دخی روح ساطانیدر که مظهر تعین صفاتیدر که تعین ثانی دینلور وبردخی روح حیوانیدر که مظهر تعین فعلیدر که تعین ثالث دینلور پس سر عالم جسمدن و روح عالم فرقدندر ولکن ایکیسنده یله تعین واردر اما سر السرده تعین یوقدر بلکه عالم لاتعیندندر بونقریردن منفهم اولور که جسمك سری روح وروحك سری جمیت ذاتیه وانك سری وجود مطلقدر فافهم (جبه) ثوب معروفدر بوراده مراد وجود بشر یدر جبه وجود بشری یی ستر ایتدیکی کبی وجود بشری دخی اول سر اکبری ستر ایتمشدر واول سر اکبر آنکله بورینوب کندینه پرده خلق ایتمشدر وبوسر اکبرك تعاینك ظهورنه بناء جنید بغدادی لیس فی جبتی سوی الله وبایزید بسطامی سبحانی ما اعظم شانی ومنصور حلاج انا الحق یورمشلردر قدس الله تعالی اسرارهم بومقوله لرك شرعه تطبیقن دیلیلر امام غزالی حضرتلرینك کتابلرینه نظر ایده راذلا یعرف العظیم الا العظیم والغزالی من عظماء الطائفة (قال کمال الخجندی)

اسرار انا الحق سخن نیك بلند سب ۞ معنی چنین جزیسردار نیابی (ومن لطائفه) طاس بازی یدیدم ازبغداد ۞ چون جنید ازسلوکش آکاهی ۞ رفت درجبه وقت بازی کفت ۞ لیس فی جبتی سوی الالهی (ومن لطائف غیره)

ان الاهی الهافوقه ۞ یغفر الذنب ویعطی من شکر ۞ ان فرعون وهامان معا ۞ والنبیین جمیعا فی سقر ۞ وقد شرحنا

فی اوائل حالنا ومن الله التوفیق لطریق التحقیق والارشاد الی معرّل الاخذعن الله ۞ فیایقصده القاصد ویهواه

(لمحرره) جبهٔ عشقه کیرلی کوکلم ۞ قاپلدی جسم وجانی سرتاسر ۞ سرنه یارك ایرمی کوکلم ۞ قدری اولشدر

عرشله همسر ۞ وهو الله درشبه یوق آنده ۞ بو اثنایت یاندرسنده ۞ بول فناسندن اوله سن زنده ۞ ایده تجلی الله اکبر ۞

امر حق طوت کل شر یعنده ۞ آداب وارکان یل طریقنده ۞ حقیا حق بول حقیقنده ۞ ظاهر و باطن اکلدکده

کر (لاهوت) عالم اسما وصفاتدر قال فی القاموس لاهوت ان کان من کلامهم ففعلوت من لاه یلیه ایها تستر وجوز سیبویه اشتقاق الجلالة منها (ناسوت) عالم بشردر یعنی فخر عالم صلی الله علیه وسلم نور حق اولغله خلقله واوصاف محدثات ایله تقید ایتمز وهکذا شان الکمل بقدر مراتبهم (چون اولمشدر حرم اکا که دارالملك ربانی) یعنی بارکاه حقیقت وسرای وحدت فخر عالم صلی الله علیه وسلك حرمیکن عالم کثرته نظر ایدر یعنی التفات ایتمز زیرا پادشاهلر سرای عالی یی وایوان زراندودی قویوب کلخنه یقرلر (دارالملك) دارالسلطنه دیمکدر که پادشاهلرك مقر یدر مثلا آل عثمانه کوره بروسه وادرنه واستانبول کبی (بعدذا) بحسب النظر الظاهری دارالملك ربانی مسجد حرامدر وکعبه سرذات وحجر اسود یمین الله صورتیدر آنکچون فخر عالم صلی الله علیه وسلم اکا توجهله مأمور اولدی وبحسب النظر الباطنی حرم مظهر جسد وکعبه مقصود قلب وحجر اسود مقام مبایعت وعرفات سر ونفس محضیدر ۞

پس بو آثار صوریه یی سیردن مقصود معانی باطنیه یه انتقالدر والاصور تاحاجی اولمقدن معنی دخی حاجی اولمق لازم کلمز (لمحرره) سرحقه بوجسد دارالملك ۞ قلب عارف دخی حرمدر اکا ۞ فتح دلکم بوسره ایتدی دخول ۞ کعبه آنی زیارت ایتدی شها (کذ زیرا واجد وموجود ایدنمشدر آنی قبله) واجد جمیله فاقدك مقابلیدر مراد الله تعالیدر وهو من لایعوذه شیء مما لابد منه وکل مالابد منه فی صفات الهیته وکمالها فهو موجود لله تعالی فهو بهذا الاعتبار (واجد) وهو الواجد المطلق ومن عداه ان کان واجد الشیء من صفات الکمال واسبابه فهو فاقد الاشیاء فلا یکون

واحدا الا بالاضافة كما قال الامام الغزالي رحمه الله (بعد ذا) الله تعالى ايلك فخر عالم صلى الله عليه وسلم قبله ايدنمسي بودر كه مجموع اسماء حسنانه اني مجلي ايليوب صفات جماليه وجلاليه سيله آنده تجلي قيلمشدر بركمسنه كندي يوزين كورمك ايچون آينه يي قبله ايدندبكي كبي الله تعالى دخي كندي كمالاتني كورمكه آني مرآت ايدينوب حب ذاتي ومبل صفاتيسنك قبله كاهي قيلمشدر پس فخر عالم صلى الله عليه وسلم مرآتندن كورينن واشيدبلن و بيلنن هيچ كسنه نك مرآتندن كورنمش واشيدلمش و بيلنمشدر وجمله موجودات آني قبله ايدنديكي بودر كه آنلرك اسمامي فخر عالم صلى الله عليه وسلم اسم جامعي تحتنده مندرج اولغله سلطانك اتباعي سلطاني قبله ايدندكاري كبي اسماء جزئيه دخي اول اسم كلي يي قبله ايدنمشلردر زيرا جزء كله البته ميل ايدر (اكا اقبال ايدر اول فوقوقاني تحتاني) فوقاني وتحتاني ديدكده اولان الف ونون رباني وصمداني ونفساني وامثالنده اولان كبي تأكيد ومبالغه ايچون زياده قيلمشدر فوقي وتحتي ديمكدر فوقه وتحته منسوب معناسنه فوقانيدن مراد افلاك وطبايع واهل ملكوتدر تحتانيدن مراد عناصر ومولدات واهل ناسوتدر ياخود فوقاني عالم ارواح وتحتاني عالم اجسامدر بوندن مراد فخر كائناتك قطب عالم ومدار بني آدم اولديغن بيانلر و بونده اشارت واردر كه فخر عالم صلى الله عليه وسلم من وجه حق معلومدر پس حق مجهول انك بوزنده مطلو بدر واكا اقبال ايتمين واسطه سز قالوب مقصوده وصول بولمزفافهم (لمحرره) طالب ديدار خدا ايسك ۞ مظهر نور فخر عالم بول ۞ كرخلاص استرسك بو نفسانيدن ۞ عالمي كشت ايت كامل آدم بول (چوحقدر ظاهر و باطن بودر پس مظهر اول) يعني فخر عالم صلى الله عليه وسلم ظاهر احقدر وجود حقه نظرايله كه وجود متعينه در وباطنا دخي حقدر وجود حقه نسبت ايله الحاصل جمله دن اول حقك ظاهر وباطن اسملرينه مظهر اولان فخر عالم صلى الله عليه وسلمدر زيرا حق انك وجود متعيني ايله ظاهر اولدي وسر احديتي ايله انده بطون بولدي ۞ پس حقه نظرله هويت الهيه وخلقه نسبت ايله هويت كونيه دير لر (قالوا الحق باطن العالم والعالم ظاهر الحق والحق ظاهر ان طلبته من خزانة العقل بطريق الاستدلال و باطن ان طلبته من ادراك الحواس وخزانة الخيال (چوحقدر اول وآخر بودر پس مقصد ثاني) يعني فخر عالم صلى الله عليه وسلم اسم اول اعتباريله حقدر زيرا سلسلهٔ موجودات اكا منتهيدر وهم نزولا بدأ سير آنك اسم جامعندندر واسم آخر اعتباراياله دخي حقدر زيرا كمال الهي كليت ايله آنده ظاهر اولمشدر وهم عروجا ختم سير اعتباريله غايت آنك اسم جامعيدر فالله تعالى آخر بالاضافة الى السلوك (اول) بالاضافة الى الوجود فنحن المبدأ اولا واليه المرجع والمصير آخرا (بعد ذا) فخر عالم صلى الله عليه وسلم مظهر اول اولديغي ظاهر در زيرا الله تعالينك ابتدا كندي صورتنده خلق ايتديكي موجود حقيقت محمديه در فاما مقصد ثاني اولديغي مظهريت اعتباريله درزيرا ظاهر اولان مقصد اول ومظهر اولان مقصد ثانيدر ۞ پس فخر عالم صلى الله عليه وسلم من وجه مقصد اولدر كه واسطه در ومن وجه مقصد ثانيدر كه كلمهٔ شهادتك ترتيبندن مفهمدر زيرا ربوبيت الوهيته تابع و بقافنايه لاحقدر فافهم (فيض اقدس) الفرق بين الفيض الاقدس والفيض المقدس ان الفيض الاقدس عبارة عن التجلي الحبي الذاتي الموجب لوجود الاشياء واستعداد اتهاقي الحضرة العلمية والفيض المقدس عبارة عن التجلي الوجودي الموجب لظهور ماتقتضيه تلك الاستعدادات في الخارج (هدايي قدس سره) هدايي فيض اقدسدن نصيب آلوزسه جان وتن ۞ اولوردي هرايتك احسن قويه اول مدار آنجق ۞ يعني فيض اقدسكه كنت كنزا مخفيا فاحببت ان اعرف فخلقت الخلق مقابله سنده اولان سره دائردر هركمالك مدار يدر پس هر كيمك كه اول نجايده استعداد پاك وقابليت كامله ايله وجود وثبوت بولدي آنك بوعالم عينده ايشي احسن واسهل اولدي وهر كيمك كه جسم وجاني اول فيضدن شرب كمال ايتديسه يعني نقصان صفتي ايله ظهور بولديسه حضرت عليه دن حضرت عينه خروجنده دخي نقصاندن قورتلمدي وايشي اقبح واصعب اولدي زيرا ابدازل سرتك آينه سيدر يعني وجود عيني وايديده ظاهر اولان قابليت عليه واستعداد ازليدن غيري دكلدر الحاصل فيض مقدس فيض اقدس اوزرينه مترتبدر فيض اقدس ، اولين معني فيض مقدسده اولزبو برسرعيقدر بوني كشفله بيلن كسنه اكر كندي نفسنه واكر خلقه نظر اكدردن قورتلور وهرحالده جنت اهلي كبي تسلي بولوب كسنه به اعتراض ايتمز (شاطبي رحمه الله) يعد جميع الناس مولى لانهم ۞ على ماقضاء الله يجزون افعلا (لمحرره) اى كوكل صاف ايسه كر روز ازلده جوهرك ۞ تا ابد كلمز كدورت ساكه صفودر يرك ۞ كر نصيبك وار يسه شول فيض اقدسدن سنك ۞ منبعيسن چشمهٔ حيوان وحوض كوثرك (عقلني جانني) عقلدن مراد عقل اولدر كه لاعن سبب ابتدا ظاهر اولان موجود در يعني شول فيض ذاتي كه ابتدا بوموجود اول ايله ظاهر اولمشدر آنك موجبي انجق عنايتدر بوخسه قابل اولنك طلب استعدادي مقابله سنده دكلدر وجاندن مراد روح اعظم انسانيدر كه مقدما

شرح اولنمشدر و بوایکیسی حقیقتده امر واحددر ولکن تورانیتی اعتباریله عقل اول وحقه اقبالی جهتندن روح دینلدی و باخود ظلمت امکاندن رشاشه اولیوب کثرتدن عاری اولدیغیچون نور وادراك معارف ایدوب حقائقه مطلع اولدیغیچون عقل وذاتك حیاتی آنده ظاهر اولغله روح دینلدی معنی بودر که الله تعالینك فیض اقدس تجلیسی ایله جمله دن اول فخر عالم صلی الله علیه وسلم مظهریت خلعتن الباس ایلدی تاکه جمالی آنك آینه سنده ظاهر اوله زیرا ذاتك انسان کامل ایله وجمیع تعینات ایله ظهوری کندی نفسنده اولان ظهورنك فوقنده در پس بوظهوردن اول اولان حاله خفا دینلور یعنی حقدن غیری به نسبت ایله تکیم کنت کنزا مخفیا کلامنده اکا اشارت واردر والا ظهور وخفا اضافاتدندر یعنی تعلیم وتفهیم ایچون اطلاق اولنور یوخسه فی الحقیقه ذات بونلردن عار بدر فافهم (بوکاده عالم کونی یراتدی قیلدی آینه) عالم کوندن مراد عالم ارواح واجسامدر تکیم عالم الهیدن مراد عالم اسما وصفاتدر یعنی حق تعالی کندی کمالنی اظهار ایچون فخر عالم صلی الله علیه وسلمی آینه قیلدیغی کبی فخر عالم صلی الله علیه وسلم دخی کمالنی اظهار ایچون عالم کونی مرآت قیلدی زیرا جمله کمالات الهیه نك تفصیلی فخر عالم صلی الله علیه وسلمده موجوددر وفخر عالمك کمالاتی دخی علی التفصیل عالمده موجودر زیرا فخر عالم اسم اعظمه مظهردر وجمله کونیات ووجودیاتك اسماء جزئیه سی آنك تحت حیطه سنده در مثلا وزیر پادشاهك مظهر تامی ومجلای اولدیغی زیرا ظاهرده مهر و باطنده حکم وتصرف النده در پس پادشاه اکا صورة مهر ومعنی تصرف ایله لباس خلافت الباس ایدوب کندیسی خلقی اراسنده مختجب اولمشدر شویله که وزیر دیمك پادشاه دیمکدر و بالعکس الحاصل وزیر پادشاهك هر وجهله مرآتیدر وسائر امرا ووکلا دخی مراتب اوزره وزیرك مرآتیدر زیرا جمله سی مراتب وجاهی اندن مستفیضدر پس انك النده اولان مهر اسم جامعك صورتیدر که آنکله خلقی اراسنده حکم وتصرف ایدر وسائر اوجهتدن اکا منقاد اولورلر فافهم فانه لیس وراء عبادان قریة وههنا اسرار اخر تحال علی وجدان الاخیار (او یوزده) یعنی عالم کون یوزنده (کوز یکن یوز) یعنی فخر عالم یوزی (یو یوزده) یعنی فخر عالم یوزنده (وجه سبحانی) حق یوزی پس ای طالب توحید حقانی وراغب الهام ربانی دنیاده انسان کامل حق صورتی و پیغمبر خلیفه سیدر انی بولان وکورن حق بولور و پیغمبری کورر اندن غیری اولان موجودات کرك ذی روح اولسون کرك اولسون انلرك انوار وآثار یدرا کردیده زلك لحل توحید ایله روشنالق بولدیسه سیر ایتدیکك یرده نظر ده قصور ایله بلکه مجنون کبی اکر وجود کده واکر آفاقده ایلادن غیری کورمه مثلا کابردن بر یتك خدمتکارنه راست کلسك اکا تعظیم ایدرسك وجه تعظیم انك اولدولطویه انتسابیدر یاکز دیکك یرده هر کوردیکك مراتب اوزره فخر عالمك مرآتی اولیحق انی بجه خور کورر سن پس سکا لکز روضهٔ رسولی زیارت ایتمك کفایت ایتمز زیرا اسم جزئیتك روضه سنده بلبل خوش نوا اولیان اسم کلی باغنه قنمی قدم ایله دخول ایدر و بجه ترنم ساز اوله بیلور پس خانه یه درندن کیر یلور وجمال مقصود چشم ایله کور یلور و باغ حقیقته همت قدمیله ایریلور وکل ارزو بجهٔ صدفله در یلور (لحرره) کوزی اچقلره کور نور او یار ۞ اچه مزیار پرده سن اغیار ۞ کورمك استرسك اکر اول یاری ۞ نرکس آسا کوکل کوز ینی او یار (وله) کرجمال احمدی شرح ایتمه اوراق کل ۞ اولمزیدی عندلیب خوش نوا مشتاق کل ۞ کلمه اول حسن ازل سر یکه اولشدر نهان ۞ تا ابد چقمز دلندن بلبلك اشواق کل ۞ اولدی چون تاب تجلیدن عرقریز اول حبیب ۞ قطره سندن بتدی اولکیم ایتدیلر اطلاق کل ۞ شونلرك کیم طوممدی رنك تعلق دللری ۞ الدیلر کلدن عجب بوی اولدیلر عشاق کل ۞ خلق عالم هب قالوردی ظلمت نابوددہ ۞ اولسیدی مصطفی وجهنده کی اشراق کل ۞ شوق احمددر درون عاشقه و برن ضیا ۞ نو بهاره بنته کیم شول چهرهٔ یراق کل ۞ کل جمالن استریسك قیل تحمل جوره کیم ۞ بونجه زخم خاره ثابت قدمدر ساق کل ۞ باغ وصلندن حبیبك کل قوپرمز دکه کس ۞ عندلیب عشقه درای حق اسحقساق کل (یراتدی آدمی دیدی نفخت فیه من روحی) نفخك وروحك معنازی یوقاروده شرح اولندی یعنی اکرچه که الله تعالی آدمی خلق ایدوب روح اضافی ایله تشریف ایلدی (ولی غیبه خلیفه بوشهادت ملکنك خانی) غیب وشهادت مقدمایان اولندی خلیفه وخان اولوسلطانه دیرلر وکشتك پرینه قائممقام اولانه دخی خلیفه دیرلر یقال خلفه خلافة کان خلیفته و بقی بعده ، قال الانباری الاصل فی الخلیفة خلیف بغیر هاء فدخلت الهاء للمبالغة بهذا الوصف کعلامة وفید تفصیل آخر مذکور فی الحواشی الحسینیة علی المطول یعنی ولکن فخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرتلری عالم ملك وملکوت واجسام وارواح دیار ومملکتك سلطانی وحقك روح اضافیده ، وسائر کالاتنده خلیفه سیدر پس آدمك اکا اضافتی صدفك کوهره نسبتی کیدر تکیم بیور (که زیرا برصدفدی اول کیم

انمن جیقه بوجوهر) یعنی آدمك خلق اولنمسی فخر عالم جوهر نه صدف اولق ایجوندر تاکه بونشئهٔ دنیویه یه اتك یوزنن کله ووجودعنصری لباسن کیه پس آدمده اولان اکر روح واکر عالم احدیت حقیقت محمدیه شمسنك پرتوندندر وآدم اول شرق بولنك یوزندن بولشدر تنکیم تفصیلی مرورایلدی (نه جوهر جوهر اول نه اول فرد یزدانی) بوراده جوهر ایله مراد جوهر بسیط وروحانیدر که عقل اول دیلورلرکی مصراعده اولان جوهر تشبیه طریقیله در یعنی فخر عالم نفاست واطافتده صدف دیدکاری حیوان بحرینك قطرات نیساندن فارنده حاصل اولان اینجویه تشبیه اولنمشدر یوندن منفهم اولدیکه عالم وجود دریایه وآدم اول دریاده صدفه وفخر عالم اول صدفده در یکتایه بکزر (فرد) صفت مشبهه در منفرد معناسنه مقصود فخر عالمك اولیتی بیانده ترقیدر زیرا جوهر اول اولق سائر جواهره کوره یعنی عقول ونفوس لاحقه یه نسبتله در ۞ پس بو معنایه اولیتی اضافیدر واضافت امر حادثدر که تعیناتك تقابلندن ناشیدر فاما فرد یزدانی اولق عالم قدمه ولاتعینه کوره در فافهم (نحرره) ایده لی حق اکا تجلی ذات ۞ برق اوررجبهه سنده نور قدم ۞ اکا بکزر جهانه کلدی فرد ۞ یاصمدی کیمسه یومقامه قدم (وله) فخر عالم دیدی شهادت ایدوب ۞ من رآنی فقد رأی الحق ۞ یزدنی حق شهادتن ایده رز ۞ حقدر اول رسول تحقیقا (وله) مضمعل اولسه ظلمت اکوان ۞ کورینور نور قدم چشم دله ۞ بویه کورزنك حدوثی دلدن ۞ وارتجلی قدم اسنه دیله (کتوردی روحنی غیبدن شهادتدن دخی جسمن) یعنی الله تعالی فخر عالم صلی الله علیه وسلم روح اعظمنی عالم امردن اظهار وجسم اکرمنی عالم خلقدن ایجاد ایلدی (قال القیصری رحمه الله عالم الامر وعالم الملکوت وعالم الغیب هو عالم الارواح والروحانیات لانها وجدت بامر الحق بلا واسطة مادة ومدة وعالم الخلق وعالم الملك وعالم الشهادة هو عالم الاجسام والجسمانیات وهو مایوجد بعد الامر بمادة ومدة (که ظاهر اوله باطندن بوجمیتده ایذانی) ایذان اعلام دیمکدر یعنی بوجمیتی موذن ومشعر اولدیغی حالده باطندن ظهوره کله مقصود فخر عالمك وجود شریفلری ظاهرا وباطنا عالم غیب وشهادتك احکامنی جامع اولد یغنی بیاندر وبوندہ اشارت واردر که روح انسانی عالم امردنبری مرور ایتدیکی تعیناتك جمله سیله متعین وسریله متحقق اولوب عالم شهادته جمیت عظمی ایله قدوم ایتمشدر ۞ پس انسانده عالم موالیده کلنجه اولان موجودات فوقانیه وتحتانیه تك سری موجود درفافهم وجائزدر که ایدان رسمی بدنك جمعی اولان ایدان اوله یعنی بدن وجسم بوجمیتده ظاهر اوله که ظاهریله عالم شهادتی حاوی وباطنیله عالم غیبی محتوی اوله پس جمیت ایدان اعضا وجوارحك تعددی اعتباریله اولور بواعتبار بین القوم شایعدر تنکیم بن دیه جك پرده یزدیرز بو مقامك تحقیق واردر محلنده کلورانشاءالله تعالی (پس ادراك ایتدی غیبیله ندر باطن آنی بیلدی) یعنی روح غیبیسی ایله باطن حق بیلدی ای من حیث اسمه الباطن وجسم شهادیسیله ظاهر حق کوردی ای من حیث اسمه الظاهر وبوایکی معنادن احدیت جمعیتیله جمیع تعینات علویه وسفلیه ایله متعین اولان حقیقت جمعیه تك شهودنه نائل اولدی (چوکندی ذوالجلال ایدی براقدی هیبتن یوکا) جلال بوراده عظمت معناسنه در قهر معناسنه دخی کلور تنکیم (ذوالجلال والاکرام) حقیقتده ذوالقهر واللطف دیمکدر (هیبت) عظمت یعنی اولوق معناسنه در بعض نسخده همزه ایله هیئت دوشمشدر فی الجمله وجهدر زیرا هیئت صورت معناسنه در صورتی حق اوزرینه اطلاقده ایکی مسلك واردر بری اهل ظاهر مسلکیدر که مجازدر زیرا حقیقتده صورت محسوساته استعمال اولنور پس معقولاته استعمالی مجازدر وبری اهل حقیقت مسلکیدر که حقیقتدر زیرا عالم کبیر باسره تفصیلا وعالم صغیر جمیعا حضرت الهیه صورتی واسمار حمانیه ظاهر یدر وبواطلاق حدیثده وارد اولمشدر کما قال علیه السلام (ان الله خلق آدم علی صورته) معنای مصراع بودر که چون حق تعالی جلال وعظمت صاحبی ایدی او معنایی وباخود اول صورتی فخر عالم صلی الله علیه وسلم اوزرینه براقدی یعنی انی بوصفتك مظهری قیلدی وبو معناده کتدینه خلیفه ایلدی (بعدذا) صاحب محمدیه نك بو مصراع ومصراع آتی ایله مرادی فخر عالمك ظاهر وباطنه متعلق اولان کمالنی بیاندر زیرا جلال وعظمت وهیبت ظاهره کوره وجمال وانس وحضور باطنه کوره در ولکن فرقدن جمعه ترقی طریقیله اول جلالی صکره جمالی ذکر ایلدی وهر بریتك لوازمن بیان قیلدی (نحرره) روادرجه دلرده دیتورسه ذوالجلال احمد ۞ دخی وصفنده انك سویلنورسه ذوالجمال احمد ۞ جلاله ظاهری مظهر جمالهٔ باطنی محلی ۞ اولوبدر بوایکی وصفیله نامی ذوالکمال احمد ۞ صوزدلتشندر دستینه اول آب حیوانی ۞ دوزمحتاج اولمز اوسته اول ذوالنوال احمد ۞ آنك فرآنده اخلاقن ایدو بدر اول خدا تعظیم ۞ قیاس ایله یومعنادن ندر بیل ذوالخصال احمد ۞ کیدر حق دلکدن ظلمت فرقت اولور زائل ۞ شفاعت شمعنی کریاندیرسه ذوالوصال احمد (ارزانی) لایق (مقدس پادشاهیدی حجابی نوراعظمدی ۞ اکر

کشف ایتسدی آنی یاقیدی خلق انسانی) مقدس مطهر ومنزه دیکدر خلقیده اولان یاادات مفعولدر حقیقتده واوعاطفه دن بدلدر زیرا خلقدن صکره انسان ذکری تخصیص بعد التعمیم در (بعدذا) بویت اول حدیث شریفك مضمونته اشارتدر که فخر عالم صلی الله علیه وسلم بیور مشدر ۞ حجابه النور لو کشفه لاحرقت سبحات وجهه ما انتهی الیه بصره من خلقه ۞ یعنی الله تعالینك جمالته نوره عظمت پرده اولمشدر اکر اول پرده یی رفع ایتسیدی انوار ذاتی جمیع مخلوقاتی احراق ایدردی یعنی پرموجودانك عظمت وهیبتنه طاقت کتورمیوب فنا بولوردی زیرا وجود فانی آیینهٔ جمال رحمانی اولغه مستعد دکلدر اول جمالك نورنی انجق کامل دنیاده دیده بصیرت ایله کورورلر وسرینی وجدانله بیلورلر اکر سؤال اولنورسه که پرتسنه حجاب صاحبی اولق اوصاف جسمدندر پس حقه نیجه حجاب صاحبیدر دینلور جواب بودر که حجاب حقیقتده عبده مضافدر واکدن مراد اول حجاب حسیدر که دار آخرته مرتفع اولور انکیچون رؤیت آخرته موقوفدر والا الله حقنده حجاب متصور دکلدر بلکه ممتنعدر زیرا محجوب مستور ومستور محصوردر ومحصور مقهور ومقهور مملوکدر (وهوالقاهر فوق عباده) فکیف یکون مملوکا لغیره تعالی ذاته عن ذلك علوا کبیرا واما قول ابی یزید البسطامی قدس سره الهی ملکی اعظم من ملکك فراده والله اعلم انت ملکی وانت غیر محصور وانا ملکك وانا محصور والملك واحد فی الحقیقة وانما التعدد جاء من حیث ان الله تعالی اخذ من العبد الفناء واخذ العبد من الله البقاء وهو لیس معه سواه ۞ اکر سؤال اولنورسه که بوذکر اولنان حجاب حسینك عبددن عدم ارتفاعنه سبب ندر جواب بودر که امر تکلیف بو حجاب اوزرینه مبتیدر اکر بالکلیه مرتفع اولسه اهل جنت عند التجلی نعیم جنتی نسیان ایتدکاری کبی انسان دنیی وجود کونی بی نسیان ایلیوب تعبد فوت اولوردی تنکیم بعض مغلوب الحال ومسلوب الاختیار اولنلر نیجه ایام مبهوت ومتحیر قالوب اداء عبادات ایده مزلر زیرا حس بدن یوقدر بو معنایه مثال استینلر سوره یوسفده (فلما رأینه اکبرنه وقطعن ایدیهن) آیت شریفه سن مطالعه ایتسونلر (افاده قدس سره) عدم الرؤیة مع کمال ظهوره لکون الاکوان حجابا بالنسبة الینا لا بالنسبة الیه تعالی فانه لا یحجبه حاجب (هدایی قدس سره) ظهوری پرده اولمشدر ظهوره ۞ کوزی اولان دلیل استر می نوره ۞ یعنی نور حق خلقه پرده اولمشدر تنکیم وجود آب حوته پرده در یعنی بالق صویی کورمز صونك وجودی اکا پرده اولمشدر ۞ کونش ظاهر دکلیدر قرنداش ۞ نه وار کورمز سه آنی چشم خفاش ۞ یعنی پرده شیر منك کوزنده در آفتابه دکل ۞ خدا ظاهر در مخلوق مستور ۞ خلاق اکلایوب اوله حقدن دور ۞ یعنی حق وجود خلقك ظاهر یدر وخلق وجود حقك باطنیدر پس حقك باطنی ظاهر اولوب خلق دینلدی حقیقتده ظهور نه حقکدر وخلق نور حقله مستور در فافهم (بعدذا) حجابه النور عبارتدن منفهم اولور که حجاب ایکیدر بری حجاب ظلمانی و بر حجاب نور آیدر پس سالك حجاب ظلمانی یی خرق ایتدکدنصکره حجاب نورانی یه منتهی اولوب اوراده عالم نور الانوار ه کذر ایدر مثلا حجاب ظلمانی کیجه وحجاب نورانی طلوع فجردن طلوع شمسه دك اولان وقت ووصلت صرفه حالی طلوع آفتاب کبیدر یسر الله لنا ولکم بو مقامك دخی تحقیق واردر خلنده کلورانشاء الله تعالی (لمحرره) نیلر اغیاری خدایه یاراولان ۞ کورمز اول یاری بوکون اغیار اولان ۞ ای عجب سر الهیدر بو کیم ۞ نور حقدن پردهٔ دیدار اولان ۞ فی الحقیقه کورمز آندن غیر بی ۞ بوجهانی سر تسرد وار اولان ۞ بلبل شوریده نك سری اودر ۞ اولدر ربو بیله کلدهوار اولان ۞ اولدر زفیضیله دریاده طلو ۞ اولدر صحراده پرانوار اولان ۞ جسم وجانی فانیاشدر هر طرف ۞ سر ایچنده اولدر سیار اولان ۞ چشم خفاش انی کورمز سه نوله ۞ فانی کوزدر روْیته دیوار اولان ۞ اول جمالی صورمه خواب اهلته وار ۞ کورمز آنی دکه پر بیدار اولان ۞ نیجه کورمز پادشاهك یوزنی ۞ هر نفس هم مجلس خنکار اولان ۞ کوزلری آچقلر صور یوسنی ۞ حتیا انلر در نظار اولان (صفاتن جمله فیض ابتدی همان قالدی وجوب ذات) یعنی الله تعالی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم وجوب ذاتی صفتندن ماعدا جمیع صفات الهیه یی فیض ایلدی وجمله اسمایله تجلی قیلدی پس حقه منسوب اولان جمیع اوصاف واسما کا دخی منسوب اولدی سؤال اولنورسه که وجوب ذاتی نیچون فیض اولمدی جواب بودر که اکرچه ممکنك علم قدیم الهیده عین ثابتهسی واردر ۞ ولکن وجود ازلیسی یوقدر والاحقه وجود قدیمده مساوی اولوب واجب لذاته اولق لازم کلور پس وجوب ذاتی حقه مخصوص در الحاصل ممکن وجوب ذاتی ووجود ازلیسی اولمدیغندن ماعدا بو معنای وجوبك فیضنه دخی محل دکلدر زیرا ممکن واجبه منقلب اولق لازم کلور شوقدر واردر که ممکنده تصور اولنان وجوب وجود بالغیر در که حدوثی منافی دکلدر یوخسه وجوب وجود بالذات دکلدر فافهم (ولی چون قیلدی مرآت یوزینه بو یوجه شانی) بو مصرع یوقاروده ذکر اولنان جمالی کورمکه الخ بیتنه راجع وابیات آتیه یه مرهوندر

فافهم یعنی ولیکن چونکه حق تعالی کندی جمالنی کورمکه بوشانی یوجه اولان فخر عالم صلی الله علیه وسلم آینه قیلدی بولندن مقصود نسبت رؤیتدن حاصل اولان کثرتی رفع ایدوب حقیقتده فخر عالم مرآت حق اولدیغن بیاندر ۞ پیلور سن کوز کورمه یرذات اگرچه کوستر صورت ۞ ولیکن کوز کویه صورت نه پیلسون آدی وصافی) معلوم اوله که آینه یه نظر ده اوج نسنه منصور در بری ناظر در که ذاتدر بری دخی محل نظر در که آینه در بری دخی ذات ناظر دن منعکس اولان صورتدر که آینه ده مرتسم در ۞ پس شعور وادراك بو اوج نسنه دن آنجق ناظر ده در آینه وصورت اسم ومسمادن بی خبردر انکچون بیورر (پیلن کندوزنی اولدر که کوز کویه نظر ایدر) یعنی آینه یه ناظر اولان کسنه در کندینك نه ایدوکن پیلن یوخسه آینه وصورت دکلدر زیرا آینه وصورت نه کندینی ونه ناظرك حقیقتنی پیلور ۞ پس اویله اولسه (فلیس یعلم ما الله الا الله فیضانی) ما استفهامیه در ای شیء معناسنه فیضا نبده یانسبت والف ونون مبالغه ایچوندر اخری کلمه سنك آخرنده اولان یاکی تنکیم ذکری سبقت ایتدی پس تقدیر کلام (فلیس یعلم احدای شیء الله الا الله الفیاض اوذوالفیض الکثیر) دیمکدر یعنی حقك نه ایدوکن پیلن یه حقدن غیری دکلدر زیرا آینه سبب انجلا وانکشاف وصورت دخی اکا تابعدر بولندن معلوم اولدیکه الله تعالی برنسنه یه نه ظرف ونه مظروفدر ومرآتیت نسبتی تعین علمی وتعین کونی یه کوره در پس قرب فرائض مرتبه سنده صفات واحوال عبدذات حقه مرآت ووجودنه مظهر اولغله ظاهر ومرئی ومشهود حق اولدی ولیکن بحسب الظاهریة والمظهریة والمرئیة والمرآتیة اثنینیت وغیریتدن بحسب الحقیقة والوجود احدیت وعینیت اولمق لازم کلز بناء علی هذا فیجان سالك وجود مجازی یوزخندن کذر وعالم کون وحدوثدن سفر ایلیوب وجود حقیقی سرنه واصل وعالم قدم نورنه نائل اولسه حق حقه کورر زیرا اومقامده دیده حقدن غیری فانی فانی کوز ارادن چقر تنکیم مرجع طریقتمز (حضرت هدایی قدس سره بیورر) نور پاك حق حقیله شهودایتای کوکل ۞ بوندہ یار ین کورمین یارن دخی اعمایمش ۞ فهذا البیت ینادی علی ان احدا من اهل الوصال لایشاهد النور الحقیقی الا بالنور الحقیقی فاذا الرائی والمرئی هو نفسه لاغیره وکنت اکرر هذا البیت لیلة فلما اخذنی النوم رأیت کانی اصلی ثنائیة وحضرت شیخی وسندی روح الله روحه مقتدی بی اقرأ فی الاولی قوله تعالی (ولقد کرمنا بنی آدم) الآیة فی قوله (ولایظلمون فتیلا) وفی الثانیة قوله تعالی (ومن کان فی هذه اعمی فهو فی الاخرة اعمی واضل سبیلا) فانتبهت مذعورا من هیبة المقام والمعنی ومن کان فی الدنیا اعمی من حیث البرهان فهو لایهتدی فی الاخرة الی الجنة ومن کان فیها اعمی من حیث العیان فهو لایهتدی فیها الی الرؤیة الحقیقیة اذ من لیس له عیان وشهود کامل لیس له وصال تام اسأل الله لی ولکم رتبة کمال الشهود انه مفیض الخیر والجود (لمحرره) سنسن حقیقتده بیلن کندوزك ۞ قولارنیه قادراولور یاکریم ۞ سنسن ینه کورن مظهر ده یوزك ۞ قولارنیه قادراولور یاکریم ۞ فانی فنا بولسه باقی آچلور ۞ حجابلر رفع اولوب برزخ کچلور ۞ می وحدت سنك ایله ایچیلور ۞ قولارنیه قادراولور یاکریم ۞ رداء کبریایی بورینن سنسن ۞ نقاب عظمت اورینن سنسن ۞ کورن سنسن سنی کورینن سنسن ۞ قولارنیه قادراولور یاکریم ۞ هردلدن سریکی بیان ایلین ۞ هر یوزدن کندیکی عیان ایلین ۞ سنسن قول اهل عرفان ایلین ۞ قولارنیه قادراولور یاکریم ۞ بیلدررسك کندك اول عطاسنك ۞ کوسترسك ذاتك اول وفاسنك ۞ حقیقتی فتیه یوصفاسنك ۞ قولارنیه قادراولور یاکریم ۞ (کال قدرنی کورکیم یومرآته نظر قیلدی) مقصود الله تعالیدنك فخر عالمی صفاته واسماء الهیه یه مظهر تام قیلدیغن بیاندر انکچون بوخاتی کورن اوسلطانی کورمش اولور (کما قال علیه الصلاة والسلام من رآنی فقد رأی الحق) فاعرف (آتی جله عوالمده خلیفه قودی کندویه) یعنی فخر عالم صلی الله علیه وسلم صورت عنصریه سن موجودات خارجیه نك حقایقندن وصورت باطنه سن یعنی روح وقلب وقوای روحانیه جمیعنك احدیتی کندی صورتی اوزرینه یعنی صفات واسما جمیعنك احدیتی اوزرینه خلق ایدوب ظاهری وباطنی ایله اجسام وارواحه خلیفه نصب ایدوب کندیسی حجاب عظمته محجب وپرده کبریایه مستتر اولدی انکچون سلطان ظاهر خلقك کوزینه کور نمز وحضورنه چیقمز (کال ایلدی اظهار بو یوزدن جله حظانی) حظ نصیب معناسنه درالف و نون مبالغه ایچون زیاده قیلنمشدر یانسبت ایچوندر معناده یوزه صفتدر والتقدیر بالعربیة اظهر الله تعالی جمیع کما لاته من هذا الوجه الذی له الحظ الکثیر والنصیب الوفیر وهو وجه حبیبه وذات رسوله ۞ یعنی الله تعالی جمیع کمالاتن زیاده حظ ونصیب صاحبی اولان فخر عالم صلی الله علیه وسلم بیوزندن اظهار ایلدی زیرا اکا احسان اولنان کسنه یه میسر دکلدر انکچون اسعد دینلور وهو الاکثر حظا (انکچون شولکه عارف در محمد کیدر بیلدی) لسان قومده عارف اودر که جمیع یرازخدن خلاص اولوب حقه وصلت بوله وذات وصفات وافعالك اسرارین حقیقت اوزره

يله بولندن غيرينك معرفتي معتبر دكلدر زيرا نفس وشيطانه ودعوايه مقارندر مثلا برسالك تجلي علمي رتبه سنه قدم بصا رسه عرفاني ناقصدر تجلي عيني يه واصل اولدقده كمال بولورا ولكن تجلينك خطري چوقدر زيرا مكاشفه ارباينك اكثري اورادن وادي الحادوزندقه يه دوشمشلردر نعوذ بالله تعالى پس بومقوله فخرعالم حقنده وحدتنه منعلق نقدر كلمات سو يلرارسه عين اليقين مرتبه سندن دكلدر مجديه نك كلامي عارف حقيق اولانه كوره در يعني حقيقت اوزره محمد صلى الله عليه وسلم نه رتبه ده جلوه كرونه سره مظهر اولديغن انجق توحيد حقاني وعرفان حقيق اهلي بيلور (لمحرره) اول حبيبك سيرايدنلرسينه سن ◉ كوردبلرحقا حقك آينه سن ◉ آلديلرا وغنجه دن بوي صفا ◉ بلديلرحقدر جناب مصطفى (انكچون شولكه كاملدرا كا ايتمشدرادعاني) ادعان قبول وانقياد ديمكدر يقال اذعن له خضع وذل وافر واسرع فى الطاعة وانقاد كافى القاموس ◉ سؤال اولنورسه كه عموم مؤمنين انى قبول وحقيقتى اقرار ايتمشدر پس جمله سى كامل اولق لازم كلور جواب بودركه بوراده ادعانله مراد خواصك صفتى اولان معنادركه قبول وافراردر عوامك اشتراكدنصكره منشط ومكرهده قولا وفعلا وحالا انك سيرتنه اتباعدر پس انى بووجهله قبول ايدنلره و بومعنانك ذوقنه ايرنلره ابدى تغيروتزلزل كلز فاما عوام اهل ايمان مكرهده سريع الرجوعدر الحاصل هركسك نقدحالى محكدر ظاهر اولورنيچه مقراوليا كيمنلر واردركه اولياني كورسه لرصيمدن فرار ايدركبي فرارايدرلر پس نيچه مقراوليا اولمش اولورلر ونيچه مقرجناب مصطفى واردركه فرصافخرعالم صلى الله تعالى عليه وسلم كورنندهكلمش اولسه طرف خلافدن بولنوردى پس نيچه مصدق اولمش اولور ◉ ايمدى اى طالب توفيق وراغب تحقيق كلام دقيق بودركه حقه و بيغبره كما ينبغى ايمان كتورمك دكه مؤمنك شاندن دكلدر بلكه انلرك حالندركه فخرعالمله معاصراولق واولمق انلره برابردر زيرا انك مظهر يتنى وقول وفعلنك سرنى بيلشلردر پس بوسرله دائراولنلره ابدى اعتراض وانقباض كلز وبومقوله لرك نقد حالى بر وجهله تغير بولز زهى سعادت وشرف غافهم فان تحت هذا الحرف من الكلام جلا كثيرة والسلام (لمحرره) نور حقدر جسمله جان جناب مصطفى ◉ كوسترآنده آنى آن جناب مصطفى ◉ دكه برجانه ميسراولمز ادراكى انك ◉ اهل سردرايدن اذعان جناب مصطفى ◉ نيچه كورسون ديده فانى ايله هردون انى ◉ اندن عالميدر دلاشان جناب مصطفى ◉ كر بشرشكلنده كلديسه يه حقدر رسول ◉ سره مبنى اولدى بنيان جناب مصطفى ◉ كنت كنزه برطلسم اعظم اولدى صورتى ◉ كوهر حق طولدى وجدان جناب مصطفى ◉ كورميجه ديده جانيله برهانى انك ◉ حقيا مشكلمز ايمان جناب مصطفى ◉ (اولغاتى) تاتار لساتى اوزره دراولانى ديمكدر يعنى مسلم وكافر اولنلرى انكله برى برندن مميز ايلدى ◉ معلوم اوله كه تاتار كه ترك ديدكلر يدرلسان ترکى اكامنسوبدر ◉ ولكن حالا روم واناطوليده اولان روميلرك تكلم ايتديكى لسان تاتارلسانته نسبتله پهلويه اولدن فارسيه دريه كيدر فافهم وروميلره ترك ديدكلرى تاتاردن شعبه اولمق حسبيله در (جميع معجزاتدن معظم فيندى فرقانى) قال فى كشف الكنوز لايقدر احدان يأتى بدله بمايشتمل عليه من الاعجاز لفظا ومن الاسرار معنى فلايقوم لفظ غيره مقام لفظه ولاحرف غيره مقام حرفه لان تحت كل حرف منه معان لايحاط بها كثرة فيكون القرآن معجزا من حيث اللفظ والمعنى انتهى ◉ قال الحليمى هواى القرآن دعوة بمعانيه وحجة بالفاظه ولم يكن هذا لنبى قط انمايكون لكل منهم دعوة ثم يكون له حجة غيرها وهوغالب على سائر المعجزات فى افادة المراد وارشاد العباد لانه باعجاز نظمه دليل البلغاء وبطون فحواه دليل ارباب الحقائق (لمحرره) استريسك دليل راه خدا ◉ روزوشب قيل تلاوت قرآن ◉ استريسك شفيع روزجزا ◉ ايله دنياده خدمت قرآن ◉ كنديكه يارايدينوب قرآنى ◉ ايله انكله منورجانى ◉ حفظ ايدردلده اولان ايمانى ◉ عمرك اولدقجه حضرت قرآن ◉ انس بالله ديلينلركلسون ◉ مصحفى دائم الينه السون ◉ كوكلى ذوق وسرورله طولسون ◉ ايلسون كيرلى صحبت قرآن ◉ ظلمتك آب زلالان كيم ايچر ◉ هوس قيل وقالى جمله كچر ◉ فيره كيردكده اكا حله بحر ◉ هركيم ايلرسه عزت قرآن ◉ اولسه بولداش اكرايمان قرآن ◉ حقه آسان ايرير بودل وجان ◉ حقيا وردايدين اوقى هرآن ◉ ندرراكله حقيقت قرآن ◉ (حسيه) وهى مايدرك بالحس كطوفان نوح و برد النار على ابراهيم وعصاى موسى عليهم السلام (عقلية) وهى مايدرك بالبصيرة كالاخبار عن الغيب والاتيان بحقائق العلوم من غيرتعلم فالحسية اوقع عند العامة واسرع لادراكهم لكن لايفرق بينها وبين السحر ونحوه الاذوسعة فى العلوم التى يعرف بها هذه الامور اما العقلية فلايعقلها الا العالمون المختصون بالهداية الالهية والعناية الازلية ثم ان الله تعالى جعل اكثر معجزات بنى اسرائيل حسية لبلادتهم وقلة بصيرتهم واكثر معجزات هذه الامة عقلية لفرط ذكائهم ولكون هذه الشريعة باقية على صفحات الدهر وما اتى به نبينا عليه الصلاة والسلام من المعجزات الحسية فكانشقاق القمر وتسليم الحجر ونبوع الماء

من بين اصابعه وحنين الجذع وشهادة الشاة المسمومة وشكاية الناقة من كثرة الحمل وقلة العلف ونحوها واما معجزاته العقلية فمن تفكر فيما اورده واتى به من حكم عجز اولو الالباب عن تعقلها باوجز عبارة والطف اشارة فاطلع على تلك الحقايق اللطيفة والدقايق الشريفة قطعا انه مظهر القدرة الالهية والحكمة الالهية ومما خصه الله به القرآن المجيد الخ به من تحدى من البلغاء وطولب بمعارضته العرب العرباء بنحو قوله (وان كنتم فى ريب) الاية فعجزوا عن الاتيان بمابدانيه فكيف بمايوازيه مع انهم امراء الكلام (امكانى) بانسبت ايجوندر معناده عقليه نك صفت كاشفه سيدر زيرا عقليه معجزه نك وصفى اولديغى حيثيتدن ممتنع اولق شانندن دكلدر والممتنع العقلى هو الممتنع لذاته كاعدام القديم (عقلانى) الف ونون تأكيد ومبالغه ايجون زياده قلمشدر بانسبت ايجوندر زياده عقله منسوب ديمكدر معناده خلقه صفتدر يعنى اول معجزات حسيه ايله عقل تام صاحبى اولان خلقه حق اثبات ايدر لر معجزات حسيه نك بعض امثله سى قريبا مرور ايلدى (قصدمنافى) يعنى مراد الله نه ايدوكن فهم ايدرلر زيرا زياده ذكاصاحبلر بدرشويله كه انلره نسبتله عقليات سائرامه نسبتله حسيات كيدر يعنى سرعت انتقاله والمنان فى صفة الله تعالى المعطى ابتداء من غيران يطلب عوضا (كلستان) ستان بوراده ادات اسم مكاندر اسمك آخرنه لاحق اولور كثر تندلالت ايدر دقائق نام كتابده ديركه ستان لغت فارسيده مطلقا يره ديرلر شول يره ديرلر كه منشأ اوله مثلا كلستان كل بتيره ديرلر بر يره وافر كل كتورسه لر دوكسه لر اول يره كلستان دنمز كلستانك لامى وصلده فصلده جائزدر بوراده مفصولدر (باده تسنيم) باده خمر جنسندن بخته اولانه ديرلر يعنى مطبوخك اسميدر مى مجيدر مختاره سجى طوردينى اودر تسنيم وسلسبيل جنت چشمه لرندن ايكى چشمه نك اسميدر كاشيق (بعدذا) بو بيتده مطلقا معارفى كلستانه ومعارف مخصوصه يى باده يه وتسنيمه وحقائق سلسبيل وآب حيوانه تشبيه واردر و بوتشبيهدن مفهم اولور كه حقائق معارفك فوقنده آب حيوان باده دن اعلى وسلسبيل تسنيمدن اولدير يعنى كلستان مانند اولان معارف بزمنده كيفيت بخش دل اولان معرفتك سا غرين صوزلر تنكيم باده وتسنيم دنيوى واخروى كيفيت بخش قابلدر وسلسبيل وارحقائق كاسه لرندن نوش ايدوب دللرنده حيات جاودانى بولورلر تنكيم آب حيات صورى نوش ايدن خضر عليه السلام نك قالبى زندگى ابدى بولشدر الحاصل بوامتك كاملرى جنت عاجله يه يعنى مقام دله دخول ايليوب تجليات الهيه يه مظهر اولشلر وانلرك بوزندن نيچه محتاج ودلتشنه اولان طالبلردخى تربيتلرو فيضلربولشلردر (آب حيوان) شرحى مفصلا مرور ايلدى حيوان يانك قصه سيله در بوراده بحسب الضرورة اسكان اولنمشدر (لمحرره) كيم اوقورسه حيوانى حيوان ○ اكا انسان دينه سن دى حيوان (غرا) اغرك تأنيثيدر بيضاء معناسنه يقال رجل اغر ابيض الوجه ورجل اغر شريف والجمع غر والغرة بياض فى الجبهة وصف الشريعة والحجة بالبيضاء لغاية وضوحها والحجة والبرهان بمعنى الدليل (اعلان) اظهار ديمكدر امامدح الامة فبقوله تعالى (كنتم خيرامة اخرجت للناس) ونحوه وامامدح جناب المصطفى عليه السلام فبانفر أن كله عبارة اواشارة كمالا يخفى (الكيون جمله موجودات سور بوامتى شاها) يعنى بوامت كمالات كليه وتجليات الهيه اربابى اولغله جزؤك كله اولان ملى كى جميع موجودات يونلره ميل ذاتى وميل صفاتى ايله ميل ايتشلرد ربرامتك كانبيا عليهم السلام آنلرك عدادندن اولغى تبارك الشلردر قياس ايله كه تمرتبه وجاهتك صاحبلرى ونه دولت عظمانك مالكلريدر (جرى عربانى) جرى تركيدر تنكيم فلان كس برجرى وردى آدمدر ديرلر فقيرمعناسنه كه غنيتك مقابليدر وطوايف عربدن برطايفه وارد ركه آنلره جربوش ديرلر بيلرندن آشاغه درى طونوب آنكله ستر عورت ايدرلر وجر هندلسانى اوزره دريد رجلد كبى ويودرى ايله تسترايدنه فقيرلق وعريانلق لازمدر پس بواعتبار اوزره جر لغت هنديه اولسه دخى وجهدر يعنى بوامت مرحومه نك ادنى خوار ومفلس وچيلا غى عندالله دنيادن افضلدر زيرا دنياحق فتنه خوار واهل آخرت باتنده مغفوضدر مؤمن ايسه على كل حال معزز ومحبوبدر قال تعالى (ولله العزة ولرسوله وللمؤمنين) الاية من غير تفرقتين غنى وفقيرو وضيع وشريف ومالك ومملوك بعد ان يكون مؤمنا وقال تعالى (انما المؤمنون اخوة) الاية والاخ لايبغض الاخ كمالا يخفى (الهى) ديدى كنتم خيرامة اول خدا ○ ايلدى بوامتى افضل شها ○ جمله امتدن مؤخر درلر كون ○ جمله دن اقدم درروز جزا ○ حق محمد امتينه ورديكن ○ قيلدى برامته اصلا عطا ○ جمله خلقه انلرى باش ايلدى ○ بلكه باشلرتاجى قيلدى بى مرا ○ بوزلرى حسن وبهانك مطلعى ○ دللرى آينه وش عين صفا ○ سوزلرى رشك آورآب حيات ○ كوزلرى پرنوروجه كبريا ○ قامت افبالنه بوامتك ○ همسراولاز سدره كاولدرمتهى ○ قرب اولدنايه درهمتلرى ○ قاب قوسينى كيرلرسه نولا ○ مدحن ايلرآنلرك اهل زمين ○ وصفن ايلردمبدم اهل سما ○ سومسوسى خلق عالم آنلرى ○ سودى حق مدح ايتدى

﴿ مثنوی ﴾

معجزاتینه انك بوقدر حساب
کندی عین معجزه صاحب کتاب

مادهٔ عالم اکا منقاد ایدی
معجزاتندن مراد ارشاد ایدی

معجزاتندن بریسی بوکیم آی
ایکی پاره اولدی صانکیم ایکی پای

نقل ایدر قاضی عیاض اندر شفا
ام سلمه نك اوندهٔ مصطفی

کیم علینك دیزینه یاپیشدی
کون دنی وارمش اینوب یاپیشدی

چون کونش طولندی آچدی کوزنی
پس علیدن یاکه طوتدی یوزنی

دیدی قبلدکی نمازی یا علی
دیدی قبلدم ادب قیلدم ولی

کوردی کون یاپمش جهان اولمش حبش
طوغ دیدی طوغدی کیرو در حال کونش

تا علی قبلدی نماز پینی تمام
وارمدی طولندی کیرو کون ای همام

هم کیرو قاضی عیاض نقل ایلدی
کیم شفا سنده بو سوزی سویلدی

کلدی بر اعرابی دیدی یارسول
وارایدی برقز جغازم اولدی اول

کرفزم دیرکوره سن آنی بولم
پس الکده بن دنی مؤمن اولم

واردی قبرك قبرنه اصحابله
آنه سی وآنه سی قبرن بیله

دیدی یا قز دیرل امر الله ایله
تا سنی آنك کوره مؤمن اوله

کلدی آواز پس قبردن سویلدی
کیم اولشدی جانم الله دیدی

یارسول الله دیلر ز سه نجات
مؤمن اولسونلر بوله لر طیبات

کلدی تفسیر ایچره بر نقل صحیح
وارد اولدی صدقنه نص صریح

چون مدینه شهرنه ایتدی قرار
طولدی نصر وعزله شهر ودیار

آدی یثرب دی آنك طابه قودی
یعنی فاسد ایدی طیبه اوتودی

هر طرفدن کلدی اصحاب کبار
پس هجوم ایلادی احزاب شرار

مشورت قیلدی پس اصحابیله اول
کیم نه تدبیر ایده احزابیله اول

دیدی سلمان بوندهٔ نه قزمق کرك
شهره برخندق کوب قازمق کرك

خندقی قازماغه اولدیلر طوطاش
چیقدی ناکاه برقیی آقی اولوطاش

کوردی اول طاشدهٔ نبی یوحالتی
الدی سلمانك التندن آلتی

اوردی طاشی صیدی آتدن چیقدی برق
شویله کیم شهر اولدی دوبدزنوره غرق

کوردی نوری حقه تکبیر ایلدی
بیله اصحاب صدقه تکبیر ایلدی

اوچکز اوردی طاشی اوچکز اولدی نور
دیدیلر الله اکبر طولدی نور

کلدی سلمان یارسول الله دیدی
آنام آنام بولکه اولسون فدی

نسنه کوردم کورمشدم انی هیچ
عمرمك ایچنده اشبو شانی هیچ

صوردی اصحابینه کیم هیچ سز دنی
دیدیلر کیم اویله کوردك یزدنی

دیدی اول دفعه چونکیم چقدی نور
کوردم آنده هم مدائن هم قصور

اول مدائن جمله کسرانك ایدی
حیره دیدی اول قصورانك ایدی

انده اول قصر ومدائن صورتی
ایتلر آزوسی کبیدی هیئتی

دیدی جبرائیل که حکمك ایر یسر
امتك اول ایله فتح ایر کور یسر

چون ایکنجی کره اوردم طاشی بن
کوردم اول نور ایچره ایچی طاشی بن

روم ایلینك قصری هب اولدی عیان
جمله سی قبرل ایدی بلو بیان

ایتلر آزوسی کبیدی هر سرای
یعنی بوجه قصر ایدی اغلب سرای

دیدی جبرائیل که هم بو ایلاری
امتك فتح ایدیسر در سرسری

چون اوچنجی ضربی قیلدم چیقدی برق
شویله کیم بر یوزی اولدی نوره غرق

کورمشم صنعافصورین اندهم	اینلر آز وسینه یکز ردی ایهم
دیدی جبرائیل که اوصنعایرین	امتسك فتح ایدیسر در بریرین

(معجزاتینه امکٔ یوقدر حساب) ذهب بعض العلماء الی ان معجزاته علیه السلام لاتحصر وقال بعضهم انه علیه السلام اعطی ثلاث آلاف معجزة ای غیر القرآن فان فیه ستین وقیل سبعین الف معجزة ○ قال صاحب البصائر کل معجزة کانت لسائر الانبیاء فمثلها موجود وشاهدناه نبینا علیه الصلاة والسلام وکان یبده اظهارها (کندی عین معجزه صاحب کتاب) زیرا کندینك بوقدر کالاته ظهوری خارق عادات ندر بروقنده مثلی کلمشدر کتابدن مراد قرآندر دیمشلر که حضرت موسی علیه السلام زمانتده غالب اولان سحر اولغله حضرت موسی علیه السلام اکا مناسب اولان معجزه و یرلدیکه القاء عصا وفلق بحر وامثالیدر وحضرت عیسی علیه السلام کوتنده غالب اولان طب اولغله حضرت عیسی علیه السلام ایکی جنسدن معجزه و یرلدیکه احیاء موتی وابراء اکمه وابرص وامثالیدر وحضرت فخر عالم علیه الصلاة والسلام عصرنده غالب اولان فصاحت وقول شعراء اولغله معظم معجزات اولان قرآن احسان اولندی ○ و بردخی بودر که فخر عالم صلی الله علیه وسلم ختمینه مناسب اولان معظم معجزاتی قرآن اولمقدر زیرا قرآن کلامدر وکلام آخر الصفاتدر ○ تنکیم تعین علمی تعینات غیبیه نك اولی اولوب ماء اکا مظهر اولغله اول المرسلین اولان حضرت نوح علیه السلام نك من حیث الحکمة آیتی طوفان اولدی فافهم (مادهٔ عالم اکا منقاد ایدی) مادهدن مراد هیولی وطبیعتدر یعنی جمیع قوابلك اصلی فخر عالم مسخر ایدی زیرا جمله عقول بونك عقل اولندن وطبایع ونفوس بونك طبیعت ونفس کلیه سندن مأخوذ واسما بونك اسم جامعنه تابع ومندرجدر ○ پس بوجمیت کبری وقطبیت مثلی نك مقتضاسی بودر که جمیع موجوداته امری نافذ وجمله ده حکمی مؤثر اوله انکیچون عوالم علویات وسفلیاتنه متعلق بوقدر معجزه لری ظهور ایتدی وجمیع مواد ده مراد لری اوزره متصرف اولوب ایشلری بتدی (لمحرره) ای شهنشاه عالم معنی ○ سکا قولدر بوجهان خلق قو ○ کل دیرایسك بورر کلور اشجار ○ کیت دیرایسك کیدر قفاسنه صو ○ اولور آتش الکده برد وسلام ○ قیلور اشتر حضور که طاپو ○ برمغك براشارتینه بقر ○ کوکده ماه اولغله ایکی ایرو ○ اولسونمی سکا منقاد عالم ○ طوتسونمی سکا بواشیارو ○ چونکه من کان له ای لله ○ یدك الله دخی کان له ○ معجزاتکله قیل بنی احیا ○ حق مرده درونم یاهو (معجزاتندن بریسی بوکیم آی ○ ایکی پاره اولدی صانکیم ایکی پای) انشقاق قمر معجزه سنك تفصیلی هجرت فصلندن مقدمه مرور ایلدی (وفی المثنوی) پس قمر که امر بشنید وشتافت ○ پس دونیمه کشت برچرخ وشکافت (هدایی قدس سره) ایکی شق اولدی ماه انکشتك ایله ○ چوکوردی سنده نور شمس وحدت ○ قال الشیخ رضی الله عنه فی الفکوك فلك القمر وان کان اصغر الافلاك من حیث الجرم فهو اجمعها من حیث الحکم لان فیه تجتمع قوی سائر السموات وتوجهات الملائکة ثم یتوزع منه علی هذا العالم واهله واذا کانت سماء الخلافة اذ فیه وقع ملاقاة آدم علیه السلام فظهر لاولی الابصار من انشقاق القمر سر جمعیة نبینا علیه السلام وختمیته لانه لما کان آخر الرسل واجمعهم تصرف فی آخر الافلاك واجمعها لقوی ولذا اعطی مفاتیح خزائن الارض والسماء کما اخبر بذلك قبل موته بخمسة ایام انتهی (آدرشفا) یعنی کتاب الشفا بتعریف حقوق المصطفاده (ام سلمة) امهات المؤمنیدندر اصحی هند در سکسان درت یاشنده وفات ایلیوب بقیع مقبره سنده دفن اولندی باقی ترجمه سی محتده کلور ان شاء الله تعالی (حبش) یعنی حبش دیدکلری طائفه نك وجود ظاهر یلری کبی سیاه وظلمانی ○ قال فی القاموس الحبش جنس من السودان والحبشة بلاد الحبشان (طیبات) درجات واحوال ومقامات طیبه وفی الحدیث (ان الله طیب لایقبل الا الطیب) وهی الاعمال الصالحة والاحوال الخالصة والاخلاق الکریمة والاسرار المطهرة من لوث السوی (لمحرره) خلق ارشادیله حقه ایرکورر ○ معجزات فخر عالم مصطفی ○ دمبدم اولش کوکلی دیرکورر ○ معجزات فخر عالم مصطفی ○ ایرماغ ایلر برمغن کاهی او یار ○ کاه ایدر ماهی ایکی شق آشکار ○ شاهباز حقدر ایلردل شکار ○ معجزات فخر عالم مصطفی ○ سرتسر اولش ایکن عالم حبش ○ براشارتله طلوع ایلر کونش ○ تاقیامت آچلور کلفتجه وش ○ معجزات فخر عالم مصطفی ○ کوسترر اسم قدیری هر بری ○ فتح ایدر تنها جهانده هر بری ○ خسته بی صاغ اولشی ایلر دیری ○ معجزات فخر عالم مصطفی ○ حقیا کیم ایلرارشادی قبول ○ ایکی عالمده اولور اهل وصول ○ یلدیر رحق اولدیغن جانه رسول ○ معجزات فخر عالم مصطفی ○ (کلدی تفسیر ایچره بونقل صحیح ○ وارد اولدی صدفته نص صریح) النص قد یطلق علی کل ملفوظ مفهوم المعنی من الکتاب والسنة سواء کان ظاهرا اومفسرا اوخفیا وخاصا وعاما وصریحا اوکنایة وقد سبق (بعدذا) صاحب محمدیه نك بو محلده نقل ایتدیکی روایت سورهٔ آل عمراندهٔ (قل اللهم مالك الملك) وسورهٔ احزابده (اذجاؤکم من فوقکم

ومن اسفل منكم) نصلرينك تفسير زنده مسطوردر ۞ تكيم كنديسى دخى بو آيتلره اشارت ايتمه كركدر (يثرب) من الثرب وهو الفساد واللوم بسبب عفونة الهواء وكثرة الحمى فلما هاجر رسول الله صلى الله عليه وسلم كره ذلك فسماها بطيبة على وزن بصرة من الطيب وقد افتى مالك رحمه الله فيمن قال تربة المدينة رديئة يضرب به ثلاثين درة ويحبسه وقال ما احوجه الى ضرب عنقه تربة دفن فيها رسول الله صلى الله عليه وسلم يزعم انها غير طيبة وفى الحديث من سمى المدينة يثرب فليستغفر الله تعالى هى طابة كثامة هى طابة كثامة قال ذلك ثلاثا وفى رواية فليستغفر الله هى طيبة كهيبة هى طيبة هى طيبة هى طايب كطايب كما فى انسان العيون قيل وانما سميت طيبة لطيب رايحة من مكث بها وتزايد روايح الطيب بها ولا يدخلها طاعون ولا دجال ولا يكون بها مجذوم لان ترابها يشفى الجذام قال بعضهم لها نحو مائة اسم منها دار الاخيار ودار الابرار ودار الايمان ودار السنة ودار السلامة ودار الفتح وسكينة واجابة والعذراء والمرحومة والبارة والفاضحة لان من اضمر بها شيئا سوأ اظهر الله ما اضمره وافتضح به (پس هجوم ايلدى احزاب شرار) يقال هجم عليه هجوما انتهى اليه بغتة (والاحزاب) جمع حزب وهى جماعة الناس وجمع كانوا تألبوا وتظاهروا على حرب النبى عليه الصلوة والسلام وكانت الاحزاب عشرة آلاف وهم ثلاثة عساكر وملاك امرها ابو سفيان اى المدبر لامرها والقائم بشأنها قال صاحب روضة الاخيار وفى السنة الخامسة كانت غزوة الخندق (شرار) شرك جمعدر يرامز معناسنه يعنى هجرتك بشنجى سنه سنده اون بيك قدر عرب كفارى تجمع ايدوب مدينه قصدينه خروج ايتديلر (مشورت قيلدى پس اصحابيله اول) مشورت طانشمق ورأى نامى استخراج ايتمك مرويدر كه كفار قريش خروجه منهيء اولدقده درت كيجه ده فخر عالمه خبر بالغ اولدى پس اصحابى دعوت ايدوب مدينه دن طشره مى چيقه لم و يا شهر ايچنده مى اولهلم ديو مشاوره ايتديلر (تدبير) هو النظر فى عاقبة الامور (سلمان) ابو عبد الله وسلمان الفارسى ويقال له سلمان الخير مولى رسول الله صلى الله عليه وسلم وكان يقول انا سلمان ابن الاسلام سافر لطلب الدين فتنصر اولا وقرأ الكتب واول مشاهده الخندق ولما خط رسول الله صلى الله عليه وسلم الخندق وجعل لكل عشرة نفر ار بعين ذراعا فاحتج المهاجرون والانصار فى سلمان وكان رجلا قويا فقال المهاجرون سلمان منا وقال الانصار منا وقال رسول الله صلى الله عليه وسلم سلمان منا اهل البيت وهو احد الذين اشتاقت اليهم الجنة ولاه عمر المدائن وكان من المعمرين قيل عاش مائتين وخمسين سنة وكان يأكل من عمل يديه ويتصدق بعطائه ومناقبه كثيرة مات بالمدائن سنة خمس وثلاثين روى عنه ابو هريرة وانس بن مالك رضوان الله تعالى عليهم اجمعين (والمدائن) مدائن كسرى بارض العراق تحت بغداد قيل ان مدائن اسم احد اولاد الخليل عليه السلام واخوه مدين بهما سميت المدينتان (خندق) بكمفر حفير حول اسوار المدن معرب كنده كما فى القاموس يعنى حين مشاورته سلمان فارسى رضى الله عنه بيوردقلرى كه يارسول الله فارس ولايتنده دشمن خوفى اولديغى زمان خندق كسوب انكله امين اولوردق ديدى پس بورأى فخر عالمه خوش كلوب حفر خندق ايله امر ايلديلر واول من فعله من ملوك الفرس ملك كان فى زمن موسى بن عمران عليه السلام وكان الخندق من مكايد الفرس واستعاروا من بنى قريظة آلات كثيرة من المساحى والكرازين والمكاتل وحصل للصحابة تعب وجزع لانه كان فى زمن عسرة وعام مجاعة ولما رأى عليه السلام ما باصحابه من التعب والجزع قال متمثلا بقول ابن رواحة رضى الله تعالى عنه ۞ اللهم لا عيش الا عيش الاخره ۞ فارحم الانصار والمهاجره ۞ وقال عليه السلام ايضا متمثلا بقول ابن رواحة وهو ينقل التراب وقد توارى الغبار جلدة بطنه الشريف ۞ اللهم لولا انت ما اهتدينا ۞ ولا تصدقنا ولا صلينا ۞ فانزلن سكينة علينا ۞ وثبت الاقدام اذ الاقينا ۞ والمشركون قد بغوا علينا ۞ وان ارادوا فتنة ابينا ۞ يمدبها صوته مكررا الها ابينا ابينا (محرره) خلق ارشاد ايچون جناب رسول ۞ خدمت دينه كندى بغلدى بل ۞ وارايسه ذره قدر انصافك ۞ سنده الله ايچون بو خدمتده كل ۞ نيجه برسنده كبر وعجب وغرور ۞ نيجه براكل وشرب وخواب وكسل ۞ نفس اماره كه جهاد ايله ۞ دشمن دينه سيفله صال ال ۞ نامكه صوفى دينلمك نه مفيد ۞ اولمسه سنده بو كون حسن عمل ۞ بو دكلدى سكا لايق اما ۞ ايتديكك عهدى اونوتدك اول ۞ حقيا حسن عمل قيل ايدى ۞ نه يازديسه كاور روز ازل (بوحالتى) يعنى آلت عمل وتأثير ايتمديكن (الدى سلمك الندن آلتى) آلندن مراد معوادر ميك كسريله يعنى اول سورى كلنك بالته كه آنكله طاش او يارلر بوندن منفهم اولور كه ذكر اولنان صلابتله طاش سلمان ايچون تعيين اولنان محله ظهور ايتدى (شهر) بوراده مراد مدينه در شرفها الله تعالى (اوچ كز اوردى) يعنى بسم الله كو يان تأييد ربانى ايله اوچ دفعه ضرب ايلديكده نهر دفعه ده اول طاشك بر رحصه سى شكست اولدى (فدى) دالك كسريله بعض نصر فى اوزره در تكيم تفصيلى مرور ايلدى (بابى انت وامى) ديمك عرب ارامنده تحيت معروفه در فخر عالم صلى الله عليه وسلم دن دخى صادر اولمشدر تكيم

احد غراسنده سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه خطاب ایدوب بیورر (ارم ذات العادی وامثالی) وبونك لسان ترکیده تغییری واردر تنکیم برکسنه زیاده تواضع وعرض محبت ایتدیکی آدمه بولکه قربان اولایم دیر (مدائن) قصور شهر وکوشکلر (کسری) بکسر الکاف وفتحها اسم لمن یملك الفرس معرب خسرو ای واسع الملك والجمع اکاسرة علی غیر قیاس والفرس اسم جمع لاهل بلاد فارس یقال قیاصرة الروم واکاسرة العجم وخواقین الترك واقیال العرب ونحوها (حیره) بالکسر قریة بفارس کما فی القاموس ۞ یعنی ضرب اولدن حاصل اولان برق ایله مشاهده قیلدیغم شهر لرنجم پادشاهنك شهرلری وکوشکلر اول مملکتده حیره دیدکاری موضعده اولان کوشکلر وسرایلر ایدیکه کنکره لری انیاب کلاب صورتنده کورندی بوندن مراد اول سرایلرك وکوشکلرك علو وارتفاعی بیان وبروج وحصون کبی سوری سوری وضع وبنا اولندیغنی عیاندر (لمحرره) پرآلای کلبه بکزه یوب کفار ۞ لحم خنزیره یلرلر سرتاب ۞ اوکلابك نوله کرخانه لری ۞ صورتا اولسه چوانیاب کلاب (روم) بنوالاصفر دیدکاریدر ۞ سموا بذلك لان اباهم الاول وهو الروم بن عیصو بن اسحق بن ابراهیم علیه السلام کان اصفر فی بیاض وامه نسمة بنت اسمعیل علیه السلام ۞ بعضلرد یمشلر کروم ایکیدر بری روم اولدر کهیونان بن یافث بن نوح علیه السلام اولادندندر وبری روم ثانیدر که نبوالاصفر سلسله سیدر پس بوروایت اوزره جمله روم بنوالاصفر اولادندند کلدروبعضلر دیمشلر که بنوالاصفر انکچون دینلدیکه جداعلالری روم بن عیصو حبش پادشاهنك قرن تزوج ایلدی (فجاء لون ولده بین البیاض والسواد فقیل له الاصفر وقیل لاولاده بنوالاصفر ۞ وبعضلر دیمشلر که پردفعه حبش رومه غالب اولوب رومك خاتونلرینه قربان ایتدیلر انلردن بین السواد والبیاض اولاد حاصل اولوب اصفر دینلدی وبعضلر وجه تسمیه ده دیمشلر کهزمان اولده ملوك رومه انقراض کلوب انجق برعورت قالمش ایدی خلق اراسنده سلطنت خصوصنده شر وشور واقع اولدقده اتفاق ایتدیلر که شهرك قپوسندن ابتدا اقدوم ایدنه مملکتی مملیك ایدوب سریر شهریاری یه اجلاس ایده لرمکر اووقتده یمن ولایتنده برکسنه نك عبد مملوکی فرار ایتمش ایدیکه حبشی ایدی اول عبد مملوك ابتدا بونلرك اوزرینه اشراف ایلدی انلردخی برمقتضای قول وقرار قضایه رضا دیوب تختنه اجلاس ایتدیلر وذکر اولنان خاتونی اول عبد حبشی یه تزویج ایلیوب آلمدن برفرزندی دنیایه کلوب نامنه اصفر دیدیلر (فلذلك قیل للروم بنوالاصفر اصفرتلون هذا الولد لکونه مولدا بین الحبشی والمرأة البیضاء کذا فی انوار المشارق) روم ایلندن مراد قیصرك تختکاهی اولان شام وانك ماوراسیدر پس اناطولی واستانبول وادرنه وبونلرك اطرافنده جمله روم ایلی اطلاق اولنور ولکن استانبول وادرنه قصبه لرندن صکره انلره متصل اولان مملکه روم ایلی اطلاق اولنمق اعلام غالبه دن اولمشدر زیرا حالا روم قرالی اول خطه ده در (سرسری) پورادهظاهر اولان بودر که اصلنده سرتاسر دریا شدن باشه معناسنه پس انتهاء غایت ایچون اولان تا حذف اولنوب آخرنه یازیاده قلنمشدر تنکیم لفظ تماميده مر ورایلدی وبونده اشارت واردر که یومملکتلرك فتحی سهولتله وجوده کلورز یرا سریر سرینك برمعنامی دخی قولاینه دیمکدر (بعد ذا) روم ایلنه متعلق اولان فتوحاتك غایتی مجهولدر یعنی قیامته دك تقدیر مملکت قبضهٔ تصرف اهل اسلامه کیربطاو دکلدر زیرا حدیث مشارقده کلمشدر (ان الله زوی لی الارض فرأیت مشارقها ومغاربها وسیبلغ ملك امتی مازوی لی منها) بوحدیث شریفده واقع اولان الارض کلمه سنك لامی عهد خارجیه ومن کلمه سی تبیینه حمل ایتمشلردر پس مأل بودر که الله تعالی لیله معراجده فخر عالم صلی الله علیه وسلم یه بوزتی جمع ایلیوب مشاهده سنه کتوردی وهر تقدیر برتحدید اولندیسه جمله سی قبضهٔ اسلامه کیرمه کرکدر پس بونده جمله یه بوزتنده واقع اولان حصون وقلاعك فتحنه اشارت یوقدر والعلم عند الله تعالی وبوندن غیری کلام محلنده کلور ان شاء الله تعالی (لمحرره) بو وجودم بنم زمیمدر ۞ دلم آمده شه امیمدر ۞ نفس امارهیه قیلیچکمك ۞ اسکیدن مقتضای دیمدر فتح اولنجه بکا حصار وجود ۞ ایده رم جهد حق معیمدر ۞ جلب نصرت ایدن بکا حقدن ۞ ایدیکم آهله انیمدر ۞ بن بوابلاده یالکز دکلم ۞ عون حقله ملك فریمدر ۞ حقه صلحه کلشم حق ۞ عشق وشوقه کوکل رهینمدر (صنعا) بلد بالیمن کثیرة الاشجار والمیاه تشبه دمشق وقریة بباب دمشق والنسبة الیها صنعانی والیهما صنعانی کما فی القاموس (بهم) یله وبری برینك یاننده دیمکدر هم معیت معاضدت افاده ایدر با اول معنایی تأکید ایچون داخل اولمشدر (الهی) یاالهی فیض فضلکله دل ۞ جویبار علم وعرفان ایلکل ۞ سدره منصوده ارشدرالی ۞ نیچه لطف ونیچه احسان ایلکل ۞ سنکله بکزر دلاری سن ایله موم ۞ یاقی اندیدن اکا شمع علوم ۞ اتمسون حصن دله دشمن هجوم ۞ حفظکی اکا نکهبان ایلکل ۞ تخت تسخیر کده درخانه نور ۞ حکمتکاه هربری ایلرظهور ۞ صنع پاککده سنك یوقدر قصور ۞ صنعکك سرین نمایان ایلکل ۞ برق اورن تور کدر رهر ذره ده ۞ بحر فیضکدر کورینن

قطعه ده ○ چون تجلی یردکل هر کوه ده ○ درلو درلو نطق هر آن ایلکل ○ فتح باب ایلرسك ای بار خدا ○
○ حق کرامیول یولورسکا ○ بودر امیدم بحق مصطفی ○ سرکی سرمایهٔ جان ایلکل ○

﴿ قافیة الالف ﴾

﴿ قال الله تعالی واذیقول المنافقون والذین فی قلوبهم مرض ماوعدنا الله ورسوله الاغرورا ﴾

کوردی چون کیم بواشاراتی کیم ایردی مصطفا
پس دیدی ایدك بشارا تی یوردی مصطفا

ایشید وب آنی قواصحاب فرحناك اولد یلر
دیدیلر الحمد لله موعد صدق وصفا

نصره وعده ایلدی حصر اولمش ایکن بزه حق
چونکه وعده ایلدی لاشك ایدر عهده وفا

نیجه ایتمیه وفاچون صادق القول ایلدی
کوکب برج بلاغت قبهٔ ماء رضا

ایشیدوب دیدی منافقلر بجیدر اشیوایش
کیم محمد وعدهٔ باطل قیلور استر بقا

تاخبر ویرکه کوردم بن مدانن هم قصور
امتم فتح ایدیسر در عالمی ایدوب غزا

شمدی کندی قورقوسندن روز وشب خندق قزار
قنده در روم ومدائن قنده در ارض وسما

کلدی پس قرأن یورمش حق تعالی وحی ایدوب
یلدیروب اهل نفاقك حالنی ایدوب ادا

﴿ قال الله تعالی قل اللهم مالك الملك تؤتی الملك من تشاء الی آخرها ﴾

کلدی هم قرأن قل اللهم دیدی امر ایدوب
مالك الملك سنکه تؤتی الملك دیکل من تشا

یعنی کیمه دیلرایسك ملککی سنسن ویرن
کیمدن آلمق استرسك ملك سنك سنسن خدا

کیمی دیلرسك عزیز ایدرسن آنی بی نزاع
کیمی دیلرسك ذلیل ایدرسن آنی بینوا

خیروشر حکمکده درهرشیئه سنسن چون قدیر
مقتدرسن قادر وقیوم وحی ذوالکبریا

کوندزك ساعاتنی آرتق قیلیجی کیجه دن
کیجه نك ساعاتنی اکسك قیلورسك فی السما

کیجه نك ساعاتنی آرتق قیلیجی کوندز دن
کوندزك ساعاتنی اکسك قیلورسك درضیا

قدرتکله یاره درسن اولوزدن دیریلر
دیریلردن هم اولورياره درسك بی خطا

کیمه دیلرسك ویررسن رزقنی آنك بی حساب
زیره سنسن خالق ورزاق ومعطی بی عطا

کلدك امدی خندق فزماغه مشغول اولد یلر
چیقدی اندن برقتی برچکد یلر کلفت عنا

پس مبارك قرننه بغلادی برطاشی رسول
اوج کون اولدیکیم طعام طتمادی اول خیرالورا

کوردی آنی جابر انصاری طولدی کوزی یاش
کلدی اهلینه دیدی اوج کوندرآ جدر مرتضا

دیدی اهلی ایشته برصاع آرپه وارد ریقیون
دیدی جابر ارپه یی اون ایلدم چون تو تیا

هم قیونی بیشروب حاضر مهیا ایلدك
کلدم اعلام ایلدم چون یلدی شاه انبیا

دیدی پس یااهل خندق جابرابرکورمش طعام
تیزکاك کیم دعوت ایتدی ایلدی بزه صلا

جابره یوردیکیم تاکلمیجه بن سزه
آشی ایندرماك خمیره ایلماك هیچ ابتدا

کلدی پس اصحابله قوندی اوتوردی منزله
پس چقاردم اول خمیری کوردی چون شمس الضحا

تیزمبارك اغزینك یارین توکردی آکه اول
دیدی آشی پیره ایندر ماك کیم اولسون اول غدا

﴿ جابر رضی الله عنهك خانه سنده اصحاب اچون وضع اولنان یمك سفره لریدر ﴾

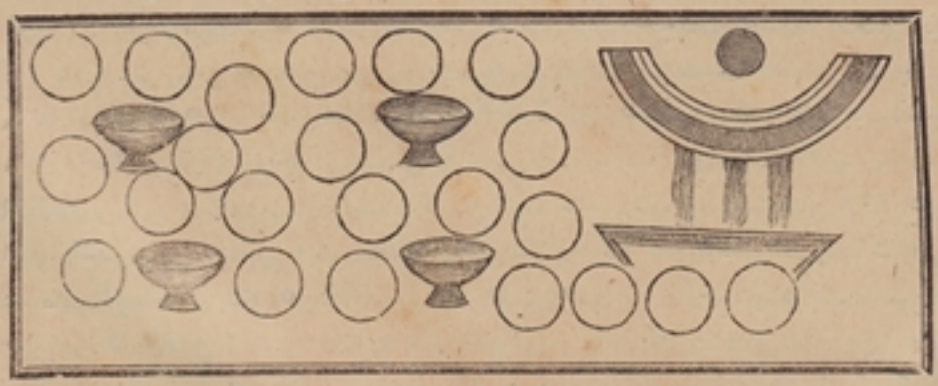

جمله سی آتشی یدیلر طوید یلر حمد ایتدیلر
آنده یك اصحابه کلیشدی اول معلقا

هم کیروو الله آتش یرنده قینار دی تمام
هم کیروو ایمك یرنده اولمشدی هیچ فنا

چونکه بو معجزه دخی اولدی عیان هب کوردیلر
یلدیلر که آنك ایمش عالمده فضلیه علا

بزکیرو بو قصه یه کلدك که خندق بندی چون
کلدی اون بش یك عرب قوندی قوشندیلر فضا

کیم قریشدن کنانه قوم غطفاندی یهود
هم قریظه هم نضیر وجمله سی اهل هوا

چقدی پس اندن رسول اوچ یك صحابی طوندی صف
تاکه حصر اولدی یکرمی یدی کوندی اتها

چون بلارندی رسول الله طوررردی منتظر
کیم نه تقدیر ایده الله نهایده حکم قضا

تا کهان بر کیجه اسدی برصبایلی فتی
تا رمارایلدی چتر وجبه وقبه قبا

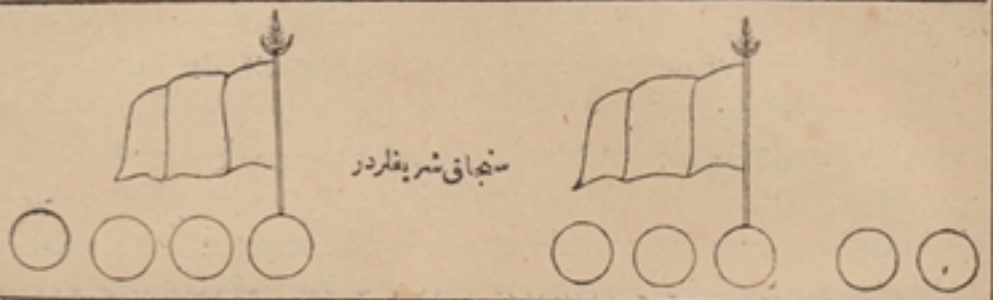

سنجاق شریفلردر

اوزلرینه بیله صاوردی قویدی بشلارینه صو
یوزلرینه صاچدی طیرانی اسدی چون بادصبا

شولقدر کلدی ملکلر کیم قوشندی عسکری
یك ملکدی کلدی تکبیر ایلدی حقه ثنا

چونکه احزاب صندی معلوم ایلدی آنی رسول
کوردیلر اصحاب انی نبه ایرشدی ما جرا

حمد ایدوب الله چوق شکر ایتدیلر الطافنه
کیم رسولن ایتدی اعزاز قیلدی منصور اللوا

کلدی پس قرآن بولارك ایتدی سوزینی بیان
کیم نجه نصر ایلدی مؤمنلره اول رهنما

(بشارات) بشارتك جمیدر کسره مابشرت یه معناسنه یعنی فتح ونصرتله سنی مژده لر اولسون دیو بیورد یلر مژده اکرچه یرد رولکن متعلقاتی اعتباریله متعدد در فافهم ۞ یاخود بشارت تبشیر معناسنه اسم اولور سه بری بریکی مژده ایدك دیمك اولور (فرحناك) فرحلی دیمکدر تفصیلی مرور ایلدی (موعد صدق وصفا) موعد بوراده مصدر میمیدر وعدمعناسنه تتکیم مابعدی قرینه دریعنی وعد صدق ووعد صافیکه آنده رایحهٔ کذب وشائبهٔ خلف یوقدر (حصر اواش ایکن) یعنی هرجانبدن عدو احاطه ایلیوب بزی محصور قیلش ایکن یعنی مظنهٔ انهزام وخذلان اولان محلده بزه نصرت وغلبه ایله وعدایلدی وحبیبی یوزندن اشارات کوستروب انك لسانندن سبب نشاط و باعث انحلال عقده اولورسوز سویلدی (صادق القول) مراد فخر عالم صلی الله علیه وسلم در یعنی صادق القول اولان فخر عالم لسانندن صادر اولان وعده وفا ایتمك امر واجب کیدر زیرا خلف ایتمك مقتضای حکمت دکلدر (برج) قال فی شرح الجمعی البرج فی الاصل الحصار و غایته التحصن والمعنی محفوظ عن الایدی فلذلك سمی ستون درجه منه برجا انتهی ۞ بوراده برج بلاغت لجین الماء قیلندر (لمحرره) یارسول الله وقادر دائما کارك سنك ۞ هرنه وعد ایتدکه حقدر جمله اقرارك سنك ۞ حق سنی عالمده چونکیم صادق القول ایلدی ۞ هرنه نطق ایتدکه تصدیق ایتدی کفتارك سنك ۞ جوهر ذاتکده یوقدر خلف وعدایتمك ابد ۞ تازلدن صافدر مرات انوارك سنك ۞ فیض وعدایله راسانکدن خدایا المره ۞ جلوه کاه نوری اولسه نوله دیدارك سنك ۞ هراشارت سنده هردرلو بشارت سنده در ۞ کونه کونه کل وبرر عالمده کلزارك سنك ۞ چوقیدر بوی مرادی حق زارایله شم ۞ یارسول الله اولوبدر بلبل زارك سنك (استرقا) یعنی دینی زوال بولمسون ایچون خلق وعد باطل ایله الدار قال الله تعالی (واذیقول المنافقون) وبادایله یامحمد آنیکه منافقلر دیدیلر معتب بن قشیر وغیرلر (والذین فی قلوبهم مرض) واول کسنه لر که آنلرك کوکلرنده بیماری واردر یعنی ضعف اعتقاد (ماوعد نا الله ورسوله) الله ورسول بزه وعده ویرمدی (الاغرورا) مکر الدامغله وعده ویردی یعنی عجم وروم و یمن ولایتلرینك فتحی خصوصنده لسانه کتوردیکی وعده اویون کبی انسانی الدار یعنی اولیه حق نسنه در قال الله تعالی (قل اللهم) سویله یامحمد که ای بارخدای (مالك الملك) ای ملك وپادشاهلق صاحبی ومتصرفی (تؤتی الملك من تشاء) پادشاهلغی مرادایلدیکك کسنه یه احسان

ایدرسن (وتنزع الملك ممن تشاء) وآنی دیلدیکك کسنه دن آلورسن بوندن مراد ظاهر پادشاهلغیدر که الله زمام جهانداری یی کیمك قبضه سنه دیلرسه ویررو عنان شهریاری یی کیمك کف اختیارندن دیلرسه آلور (بیت) مفتاح اختیار بدست قضای اوست ۞ ازهر که خواست بستد وانرا که خواست داد ۞ پس ملك روم وفارس ویمنی اربابندن انتزاع ایدوب سرر شته نصر فی یوامت مرحومه النه ویرمکه قادردر وملك نبوت ورسالت که بنی اسرائیلدن مأخوذ اولوب بنی اسمعیله انعام اولندی وایالت مکه ونواحی که کفار قریشدن سلب اولنوب ملازمان عتبه نبویه یه ویرلدی وبونلرك مثالی جمله سی آیهٔ مذکوره ده داخلدرود یمکلرد رکه ملك توفیق هر کیمه عطا ایدرسه عزیزدوجهان وهر کیمدن نزع ایدرسه ذلیل دوسرای ایلروتوفیقدندر که بعض کسنه لری قلوب اهل دله مقبول دوشورر (حافظ) کلید گنج سعادت قبول اهل دلست ۞ مبادکس که درین نکته شك وریب کند ۞ ولسان اشارتده ملك ایله مراد ملك وجود باقی وفانیدر یعنی ملك وجود باقی یی ملائکه وانسانه انعام ایدرزیرا ملائکه وعالم ارواح وعالم آخرت فنا بولمدیغی کبی روح انسان دخی فنا قبول ایتمزووجود فانی یی حیوانلدن وعالم کون وفسادندن نزع ایدرانسانك شخصی دخی عالم فنا وفسادندر مکر اجساد انبیا واولیا وشهداء اوله زیرا انلرك اجسادنه دخی تغیروزوال کلمز تکیم سری بوفاروده بیان اولندی ۞ حقیا صاغ اولورسه جان بتر ۞ بتریسه بودن بینه بتر ۞ کاملك جانی کبی جسمی دخی ۞ کل کبی شویله طوررتازه وتر (وتعز من تشاء) وهر کیمی دیلرسك ایمان ومعرفت ایله ارجندایدرسن فخر عالم صلی الله علیه وسلم واتباعی کبی (وتذل من تشاء) وهر کیمی دیلرسك کفر ومعصیت ایله خوار وبیمقدار ایدرسن ابوجهل وبی روانی کبی وباخود بوامتی دیارعرب وعجمه استیلا ایله عزت واهل فارس وروم وغیریلره ذلت ویررسن ویاهود ونصاری اوزرینه ظفر ایله مؤمنلره عزت وآنلره قبول جزیه ویا فضل وجلا ایله ذلت ویررسن ودیمکلردر که عزت شرف قناعت ایله وذلت خست حرص ایله در (بیت) آن کویقناعت آشناشد ۞ ازفیض تعز من تشاشد ۞ وآن کوره حرص وآزبیود ۞ مقهورتذل من تشاشد ۞ ودیمکلردر که عزت شهود رحمان وذلت حجاب حرمانله درو کذلك عزت انبیا واولیایه ویرلن وجود حقیقی ایله درکه کون وفساد قبول ایتمز کما قال الله تعالی (فلله العزة ولرسوله وللمؤمنین) فافهم وذلت کفار ومنافقینه اولان غضب وسخط ایله در که وجود حقیقی فیضنی قبولدن استعداد زی باطل اولشدر کما قال الله تعالی (ضربت علیهم الذلة والمسکنة وباؤا بغضب من الله) الآیة (لمحرره) ای کوکل حق قبول ایت جانله ۞ ایکی عالم عزنی بولمق دیله ۞ آشنا قبل جانکی جانانله ۞ بوندیمکلرد رکه عزت وصلتی بولمق دیله ۞ طولمغه نور تجلیدن وجود ۞ بولمغه جان ایچره انواع شهود ۞ الغه حقدن هزاران فیض وجود ۞ کامل انسان صحبتی بولمق دیله ۞ هر کیمی قیلدیسه دعوت اول خدا ۞ ارجعیدن کلدی سمعینه ندا ۞ قوه لاقات سوابی بول فنا ۞ جانه وصلت حالتی بولمق دیله ۞ ذلت فقر وفنایی قیل قبول ۞ بوله سن تاعزت وصله وصول ۞ حقیا کا قیدرالله ورسول ۞ فرض وسنت خدمتی بولمق دیله (بیدك الخیر) خیرآنچه سنك الکده دیمکله اعطاء ملك واعزاز اهل ایمان وبونلرك امثالی سنك قدرتکله حاصل اولور ۞ سؤال اولنورسه که بیچون خیر تخصیص بالذکر اولندی مع هذا شر دخی انك دخی قدرتندر در نزع واذلال وامثالی کبی ۞ جواب بودر که بو کلام بشارت اهل اسلام اوزرینه مبنیدر پس فتح اقالیم وکثرت غنائم وعد نه مناسب اولمین مایندن طی اولندی وبردخی بودر که احد ضدین ایله اکتفا قیلندیلر وبردخی مراعات ادب ایچوندر وحقیقت مقام بودر که شر امر نسبیدر پس عالمده شر خالص بوقدر باطل مطلق اولمدیغی کبی زیرا باطل مطلق عدم محضدر فافهم (وفی المثنوی) بدنسبت باشد این راهم بدان ۞ پس بد مطلق نباشد درجهان ۞ زهر ماران مار راباشد حیات ۞ نسبتش بادیکران باشد ممات ۞ وباخود خیروجودی وشر عدمی اولغه وجودی یه عدمینك آمیزشی مناسبت اولندی انکیچون فخر عالم صلی الله علیه وسلم بعض ادعیه ده بیور مشلردر (الخیر کله بیدیك والشر لیس الیك (جامی) بلبل شاخسار باغ بلاغ ۞ شاهباز نشیمن مازاغ ۞ داشت چشم سرش چودید بصر ۞ روشنایی زکحل بی بصر ۞ چون بنظاره جهان پرداخت ۞ هر بدونیك راکه دید شناخت ۞ کانکه نیك ازخصائص قدم است ۞ وانکه بد ازنقائص عدم است ۞ کفت الخیر کله بیدیك ۞ لکن الشر لایعود الیك ۞ بوندن منفهم اولورکه شر یعتده محظورات اولان امورك جمله سی بوقبیلدندر یعنی ضرروشر اولمق خلقه نسبت ایله در فقط وبومقامده شیخ ابومدین مغربی حضرتلری بیور مشلردر ۞ لاتنکر الباطل فی طوره ۞ فانه بعض ظهوراته ۞ ای کاخص المظاهر الکونیة فان لها اسماء تربیها والذات الاحدیة منزهة عنها لعلوه وتقدسه فی ذاته فافهم ولاتسأل عما یرد علیه وینضم الیه فان العهد المأخوذ من السالك یمنعه عن ذلك (انك علی کل شیء قدیر) تحقیق سن هرنسنه یه تواناسن یعنی انتزاع واعطا واعزاز واذلال وبونلرك امثالنه قدرتك واردرذات باری یه دخی اکرچه شیء

اطلاق اولنور فامابو عمومدن خارجدر زیرا کندی ذاتنه قدرت تعلق ایتمك اقتضا ایدرحق ایسه قادردر مقدور دکلدر سؤال اولنورسه که محاله ایجاد تعلق ایدرمی جواب بودر که تعلق ایتز کما قال المولی جلال الدین الدوانی فی شرح الهیاکل والمحال لایدخل تحت قدرة قادر ولایلزم من ذلك النقص فی القادر بل النقص فی المحال حیث لایصلح لتعلق القدرة انتهی ۞ پس تغلیظ ایجون بعض امیلره حق تعالی کندی کی خلق ایتمکه قادرمیدر دیو سؤال ایتمك خطاء عظیمدر همان محاله قدرت حق تعلق ایتز دیمك کر کدر (عرفی شیرازی) ذات تو قادرست بایجاد هر محال ۞ الا بآفریدن چون تو یکانه ۞ عرفی بو بیتده اولان عبارتله سوء ادب ایتمشدر اگرچه مرادی محاله قدرت تعلق ایتز دیمکدر زیرا موجود اوچ مرتبه در یعنی وجوده اوچ امر تعلق ایدر بری وجوبکه واجب الوجود دیلور مراد الله تعالیدر و بری امکانکه ممکن الوجود دیلور مراد عدمدن ظهوره کلان موجوداتدر و بری امتناعکه ممتنع الوجود دیلور مراد آنك ظهورنه قدرت حق تعلق ایتمین معدوماتدر وعند القوم ممتنعات دیدکلری اسما دخی بو یله در یعنی ممتنعات اول اسمادر که آنکله تجلی الهی واقع اولمشدر بلکه غیب مطلقده وسجن ذاتده قالمشدر انبیا واولیادن کیمسه نك اکا علمی تعلق ایتمشدر تکیم فخر عالم صلی الله علیه وسلم بو معنایه اشارت ایدوب بیورر اواستأثرت به فی علمك یونك خلافنه اولانه ممکنات دیرلر که اون سکز بیك عالمك ملك وملکوتیدن عبارتدر (لمحرره) چون تجلی ایلدی قادر خدا ۞ اون سکز بیك عالم اولدی نام اکا ۞ عرش وکرسی ذره سیدر ملکنك ۞ قطره فیضیدرر دریاشها ۞ کندیی کوستر مکیچون کوزله ۞ صالدی انوار جمالن هر یکا ۞ کورمك استرسك اکراول دلبری ۞ کوزلك وار ایسه آچوب باقی سکا ۞ جمله عالم اول یوزی کوسترمسه ۞ کیم اولوردی اول جماله آشنا ۞ لکل توحید اولمسه پردیده ده ۞ اولمزاول نوربله هرگز روشنا ۞ سر حقك جلوه کاهیدر کوکل ۞ دلدر اونوره مرآت صفا ۞ بارایله تنها دیلرسك صحبتی ۞ سور کوکلدن ماسوایی حقیا (توالج اللیل فی النهار) کیجه یی کوندوزه ادخال ایدرسن یعنی آفتابك نقطه منتهی یه نزولی وقتدن انقلاب صیفی نقطه سنه حلولی زمانندهدك آجزاسی نقص ایدوب اجزاء روزی افزون ایدرسن تا اول جدی ده اقصر ایام سنه اولان روزاول سرطانده اطول ایام سنه اولور و بوندهاشارت واردرکه صفات بشریه لیل وصفات روحانیه نهار کیبدرپس حق تعالی مرادایدیکی قوللك صفات نفسانیه سی ظلمانی اکسادوب انوار صفات روحانیه سن ارتورر اللهم یسر وخلاقی دخی بو کا قیاس اولنه ۞ تکیم فرینندن منفهمدر اللهم احفظ (وتولج اللیل فی النهار) دخی کوندزی کیجه یه ادخال ایدرسن یعنی باقی سنده اجزاء روزی اکسادوب اجزاء شبی آنکله زیاده ایدرسن تا آخر جوزاده اقصر لیالی سنه اولان شب آخر قوسده اطول لیالی سنه اولور که شب یلدادیرلر (امیرمعزی) توجان لطیفی وجهان جسم کثیف است ۞ توشمع فروزانی وکیتی شب یلدا (وتخرج الحی من المیت) وزنده یی مرده دن چیقارورسن یعنی حیوانانی نطفه دن و یاخود مرغی بیضه دن و یادرختی دانه دن وجوده کتورورسن ودیمکدر که طیبی خبیثدن ومؤمنی کافردن خلق ایدرسن آزردن ابراهیم علیه الصلوة والسلام خلق اولندیکی کبی (وتخرج المیت من الحی) ومرده یی زنده دن چیقارورسن یعنی نطفه و بیضه دن حیوان ومرغ ودرختدن دانه ایجاد ایدرسن ودیمکدر که خبیثی طیبدن وکافری مؤمندن اظهار ایدرسن نوح علیه السلامدن کنعان وجوده کلدیکی کبی پس کنعان حضرت نوح علیه السلام صلبی اوغلی اولمش اولور ۞ تکیم سعدیك بو مقاله سندن روشندر چو کنعانرا طبیعت بی هنربود ۞ پیمبرزادکی قدرش نیفزود ۞ هنرجوی اگرداری نه کوهر ۞ کل ازخارست وابراهیم ازآزر (ونعم ماقیل) ومایتفع الاصل من هاشم ۞ اذا کانت النفس من باهلة ۞ وهی قبیلة من العرب معروفة بالدناءة والخساسة (وترزق من تشاء) ومراد اینه یکلك قولهرحمت واسعه خزانه سنده رزق و یرسن (بغیرحساب) بی شمار یعنی برمرتبه ده که خلق انك عدد ومقداری بیلنز و بوندهاشارت واردرکه وجود حقیقی عالمدن مرزوق اولدیغی ارزاق معنویه سنه نهایت یوقدر (لمحرره) فتحی یراحسانکه شکرایده یین ۞ فیض جوده یوق نهایت یاکریم ۞ عاجزم شکرکده بلم نیده یین ۞ فیض وجوده یوق نهایت یاکریم ۞ ظاهر و باطن ایدرسن فیضیاب ۞ کوندرورسن بونجه رزقی بی حساب ۞ صایمدن عاجزدرانی شیخ وشاب ۞ فیض وجوده یوق نهایت یاکریم ۞ اسم رحمانکدن تجلی ایلدك بونجه محتاجه تسلی ایلدك ۞ جمله یه احسان کلی ایلدك ۞ فیض وجوده یوق نهایت یاکریم ۞ کیمی رزق صوری کیمی معنوی ۞ نعمتکاه پردرر دنیا اوی ۞ قیل وجود حق بی شکره قوی ۞ فیض وجوده یوق نهایت یاکریم ۞ (بی توا) کداوبی نعمت وبی بهره و بی رونق (خیر وشر حکمکده در) یدك الخیر جمله سنك اجمالی تفصیلدر کما سبق (قدیر مقتدر قادر) برمعنایه در ذوالقدرة دیمکدر ولکن مبالغه ده قدیر قادردن ومقتدر قدیردن آرتقدر والقدرة عبارة عن المعنی الذی به یوجد الشیء مقدرا بتقدیر الارادة والعلم واقعا علی وفقهما کذا قال الامام الغزالی رحمه الله

وفى التعريفات القدرة هى الصفة التى يتمكن بها الحى من الفعل وتركه بالارادة (قيوم) پاينده در ذات وصفات بافائم بتدبير وحفظ موجودات ۞ وقال الامام الغزالى رحمه الله القيوم مايه قوام كل شئ وهو الله تعالى لانه لايتصور الاشياء وجود ولادوام ولاجود الابه تعالى ۞ كرهدايبدن صورورزسه خبر۞ حقه قائدر اشياسبر تسر (حى) زنده پيش ازهمه زندكان وزنده بعد ازفناء ايشان ۞ وقال الغزالى رحمه الله الحى هو الفعال الدراك حتى ان من لافعل له اصلا ولادراك فهو ميت فالحى الكامل هوالذى يندرج جميع المدركات تحت ادراكه وجميع الموجودات تحت فعله حتى لايشذ عن علمه مدرك ولاعن فعله مفعول وهو الله تعالى انتهى باختصار وفى هذين الاسمين الاعظمين اى الحى والقيوم تفصيل بديع مذكور فى التأويلات النجمية فمن اراده فليطلب منه (ذوالكبرياء) ذوالعظمة والجلال (مساء) اخشام (ضياء) الفرق بين الضياء والنور ان الضياء اقوى بحكم الوضع والاستعمال ولذا ينسب الضياء الى الشمس والنور الى القمر وعند الحكماء الضياء مايكون بالذات كالشمس والنور بالعرض كما على وجه الارض فيكون نورالقمر مستفادا من الشمس قال التفتازانى فى حواشى الكشاف ولاارى ذلك فى اللغة فلقد شاع نورالشمس ونور القمر انتهى ۞ قال فى القاموس الضوء النور كالضياء بالكسر والنور بالضم الضوء ايا كان اوشعاعه (رزق) اسم لمايسوقه الله الى الحيوان فيأكله (خالق) قال الامام الغزالى رحمه الله تعالى خالق من حيث انه مقدر وبارئ من حيث انه مخترع موجد ومصور من حيث انه مرتب صور المخترعات احسن ترتيب وفى القاموس الخلق التقدير والخالق فى صفاته تعالى المبدع للشئ المخترع على غير مثال سبق (رزاق) هوالذى خلق الارزاق والمرتزقة واوصلها اليهم وخلق لهم اسباب التمتع بها والرزق ظاهر وهى الاقوات والاطعمة وهى للابدان وباطن وهى المعارف والمكاشفات وهى للقلوب والاسرار وهذا اشرف الرزقين فان ثمرته حياة الابد وثمرة الرزق الظاهر قوت الجسد الى مدة قريبة الامد (لمحرره) نيجه برجسمكه جرب وشيرين ۞ يدررسن جهانده اى مسكين ۞ بوله كور برغداى روحانى ۞ اوله كور اولمدن ايدى امين (برعطا) عطا معطى يه اسميدر برعطادينك انعام واحسانى چوق ديمكدر (الهى) دولت عزت وبررسن شهلره ۞ مالك الملك ذوالجلال اللهسن ۞ دائما حكمك ايزعرشدن يره ۞ قدرت امى ذوالكمال اللهسن ۞ كيجه كوندز جمله فرمانكده در ۞ مرده زنده ايلمك شانكده در ۞ جمله قولرفارشوديو انكده در ۞ لطفى چوق يرذوالجمال اللهسن ۞ يونجه صنعت كوسترسن درجهان ۞ يونجه حكمت بيلدير رسن هرزمان ۞ سنسن ايدن حق يه سرك عيان ۞ ذوالمواهب ذوالنوال اللهسن (كلفت) بالضم شدت ومشقت وتعب عنادنى يومعنايه در (پس مبارك فارنده بغلادى برطاشى رسول) قال بعض الصحابة رضى الله عنهم لبثنا ثلاثة ايام لانذوق زادا وربط صلى الله عليه وسلم الحجر على بطنه من الجوع فان قلت مامعنى شد الحجر على بطنه وكان يطعمه ربه ويسقيه حتى يصير كالطاعم والساقى وذلك اذا وصل الصوم قلت لعل ذلك لايحصل له دائما بل يحصل له الجوع فى بعض الاحايين على وجه الابتلاء الذى يحصل للانبياء عليهم السلام تعظيما لثوابهم والله اعلم كذا فى انسان العيون اقول لاشك ان روح النبى صلى الله عليه وسلم كان فى غاية الاعتدال واللطافة وكذا جسمه الشريف خصوصا وقت صوم الوصال والامساك عن الطعام فهو اتماشد الحجر لثبات الجسم فى هذا العالم للارشاد حتى لايطير مع الروح الى عالم القدس والافالجوع لايضره على كل حال اذ ليس من اسباب الهلاك بالنسبة اليه كما يشهد له حديث البيتوتة وهو قوله عليه الصلاة والسلام انى لست مثلكم انى ابيت يطعمنى ربى ويسقينى بخلاف حال الاصحاب رضى الله عنهم (لمحرره) اى رسول بلبل كلزار هو ۞ لى مع الله كلشنده زار هو ۞ سنبل خوش بوى بستان صفا ۞ نركس پرديده بيدار هو ۞ چون ديدك انى ابيت عندرب ۞ يعنى مهمانخانه ك اولدى دار هو ۞ پس نيجه چشم اميده اوليه ۞ بى تكلف نعمت ديدار هو ۞ ايلسك سنكى نوله شد شكم ۞ اولسون ديوجسد طيار هو ۞ اولمش ايدى جسم وجانك همقدم ۞ اولده هرروز وشب سيار هو ۞ چشم جانك ماسوادن سيرايدى ۞ كوزلرايدى دائما انوار هو ۞ هوسكاهردم غدا ايدى ولى ۞ بيلزيدى بطنين اسرار هو ۞ مطلع نورتجليدر دلك ۞ سنده دراسرار هوآثار هو ۞ حق بيلور حق سنى يامصطفى ۞ چون هويت سربسن اى يار هو ۞ (خيرالورى) الورى الخلق كما فى القاموس (جابر) بن عبدالله الانصارى رضى الله تعالى عنه كان من مشاهير الصحابة رضى الله عنهم وكان مع النبى عليه السلام فى تسع عشرة غزوانه غير بدر واحد (مرتضى) يعنى فخر عالم عليه السلام والارتضاء يركزيدن فيكون المرتضى بمعنى المصطفى والمختار وقال فى الاخترى الارتضاء بكمك وخشنود اولق (صاع) اولمك كه آنكله بغداى واريه اولحرز وبعض محلده بيك درهم آلورا ولمك مراد اولور ۞ قال فى القاموس الصاع والصواع الذى يكال به ويدور عليه احكام المسلمين وعندابعض الصاع غير الصواع ويؤنث وهو اربعة امداد كل مد رطل وثلث والرطل اثنا عشرة اوقية والاوقية استار وثلثا استار والاستار اربعة مثاقيل ونصف والمثقال درهم ثلاثة

اسباع درهم والدرهم ستة دوانيق والدانق قيراطان والقيراط طسوجان والطسوج حبتان والحبة سدس ثمن درهم وهو جزء من ثمانية واربعين جزأ من درهم قال الداودي معياره الذي لا يختلف اربع حنطات بكفي الرجل الذي ليس بعظيم الكفين ولا صغيرهما اذ ليس كل مكان يوجد فيه صاع النبي صلى الله عليه وسلم انتهى ٥ وجربت ذلك فوجدته صحيحا انتهى (توتيا) عربيدر برطا شدر كه آندن سرمه ايدوب كوزه چكرز انواعي واردر كه المرقشده معروفدر مقصود نعومت يعني يومشفلقده اوني توتيايه تشبيهدر يوندن منفهم اولور كه انلرك بجين ايتدكلري اون يزم ديارمزاوني كبي دكل ايدي زيرا ديارعربده صوناد راولمغله حبوبي ال دكرمنده ، چكوب اون ايدرلر پس آنده كبيه سرمه سي كبي نوعادرشتي يعني اريلك واردرفا ما اكثر بلاددده اولان اون صودكرمنده حاصل اولمغله غايت يومشق وابنجه اولور (لمحرره) توتيا تمزايسك توحيدي ٥ چشم جانك آجليدهر كز ٥ نان جوله قناعت ايتدي سلف ٥ بسلرز كندم ايله وآي بزي بز ٥ آسياب فلكده اولدن اون ٥ محوفنا ايدملم كندوزمز ٥ كور صحابه نبجه جهاد ايتدي ٥ نفسمزدن بزايسه پرامز ٥ حقياسن سني كورعالمده ٥ دمه سرشويله سكز بويله سكز (صلاه) قال في الاخيرة الصلاه بالفتح والمد اعلام ايتمك قال في السيرة الحلبية صاح رسول الله صلى الله عليه وسلم يا اهل الخندق ان جابرا قد صنع لكم سورا اي ضيافة فجيء لاجلكم اي سيرا مسرعين الحاصل فخر عالم صلى الله عليه وسلم بيك قدر اصحابه جابرك خانه سنه قدوم ايدوب چوملكده قيناين لحمه وخبزك ماده سي اولان خميره بركت ايله دعا ايتديلر آنلرك دعاسي بركتيله اول طعام قليل جم غفيره كفايت ايتدي يعني اول بيك عدد كسنه منا وبه ايله سفره اوتورد يلر ولحم مطبوخدن تناول ايتديلر اصلا اكسيلمدي واول خميرك اوجندن كسوب قرصلرايدوب پشوردي لر وطوغره ديلرينه خميرا صلي اوزرينه قالدي (علا) بالضم وفتح اللام يوجه و يوكسك كما في الاخيرة يورادم رفعت وشرف مراد در (سعدي) بلغ العلاء بكماله ٥ كشف الدجي بجماله (لمحرره) خلق اقراره كتوردي معجزات احمدي ٥ پرده شكي كوتوردي معجزات احمدي ٥ خسته بي صاغ ونبجه دلرده بي احيا ايدوب ٥ هر كسك ايشن بتوردي معجزات احمدي ٥ ايلدي جابرا اوندهبرطعامه بيك صلا ٥ حقك امدادايله پرايدي معجزات احمدي ٥ چونكه اتمشدي تجلي احمده اسم قدير ٥ دفترا عدابي دوردي معجزات احمدي ٥ مظهريدي سر باقي به انكچون حقيا ٥ تا ايدعالمده طوردي معجزات احمدي (اون بش بيك عرب) بعضيلرا اون ايكي بيك وبعضيلر دخي اون بيك ايدي ديمشلر ٥ تكيم بوفاروده اشارت اولندي (قضاه) آچق كيك بر (كيم قريش ايدي كتابه قوم غطفاندي يهود) قريشك نسبي كتابك اوائلنده بيان اولندي قال في القاموس كنانه ابن خزيمة ابو قبيله وغطفان محركة حي من قيس انتهى ٥ يورادم غطفان ضرورت ايچون طاء مهمله يله سكونيله تلفظ اولنور (هم قريظهم نضير وجمله سي اهل هوا) قال في القاموس قريظة كجهينة قبيلة من يهود خيبر والنضير كاسير حي من يهود خيبر انتهى ٥ يوندن منفهم اولور كه يهودن قريش ايله چوق جمعيت وارايدي قريظه ونضير ديدكلري قبيله لر دخي انلرايله بيله ايدي ٥ والهوى ما يميل اليه الطبع وتهواه النفس . بمجرد الاشتهادن غيرسند مقبول ودليل معقول ظاهر اولان بودركه وجمله كلاسنده اولان واوعطف ايچون ومعطوف مطويدركه ذكر اولنان طوائفك ماعدا سيدر زيرا بعض مفصلاتده بني مره وبني اشجع وبني سليم وبني اسد دخي ذكر اولنمشدر فتنبه لذلك (بعدذا) كفار عربك ذكر اولنان جمعيتله بحسب الظاهر باعث وبادي بني النضير ديدكلري طائفه يهود ايدي زيرا فخر عالم آنلري وطنلرندن اجلا ايتدكده عظما سندن برقاچ كيسه زمكه يه واروب كفار قريشي حرب وقتاله تحريص ايتديلر قريشك دخي قديمدن دماغلرنده بادعداوت اولمغله يهودك هوالرينه موافقت كوستروب (الناس على دين ملوكهم) وفقنجه انلرى كوروب سائر قبائل عرب واوباش ناس واخلاط خلق دخي قريشه متابعت ايتديلر وبالجمله اون بش بيك مقداري كيسه تجمع ايدوب قصد رسوللله مدينه يه هجوم ايلديلر الله تعالى فخر عالمي منصور ومظفر ايلدي ٥ تكيم باقي قصه محمديه ده دخي مسطوردر (لمحرره) راه حقده هر كشي كه اوغري كيدر ٥ صانه كيم تيوي انك طوغري كيدر ٥ غير ايچون قوبي قزان كندي دوشر ٥ نه ايدرسه كشي كندويه ايدر (وله) فخر عالم راه حق كوستروب ٥ ايلدي ارشاد جمله عالمي ٥ مؤمنه صوندي مي امن وامان ٥ ايجدي زهر قهري خلقك كي (حصر) يقال حصره العدو اي ضيقوا عليه واحاطوا به يعني فخر عالم وصحابه رضي الله عنهم بكرمي ده كون محاصره اولندلر وهواثبت الاقاويل وفي الصحيحين دعا رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم على الاحزاب فقال (اللهم منزل الكتاب سريع الحساب اهزم الاحزاب اللهم اهزمهم وانصرنا عليهم وزلزلهم) وقال ايضا (يا صريخ المكروبين يا مجيب المضطرين اكشف همي وغمي وكربي فانك ترى ما نزل بي وباصحابي) وقال له المسلمون هل من شيء تقوله فقد بلغت القلوب الحناجر قال نعم قولوا (اللهم استر عوراتنا وآمن روعاتنا) فانا جبريل عليه السلام فبشره ان الله تعالى يرسل عليهم ريحا وجنودا واعلم صلى الله عليه

وسلم بذلك اصحابه وصار يرفع يديه قائلا شكرا شكرا وكان دعاؤه عليه السلام يوم الاثنين ويوم الثلاثا ويوم الاربعاء واستجيب له يوم الاربعاء بين الظهر والعصر فعرف السرور في وجهه ومن ثم كان جابر رضي الله عنه يدعو في مهماته في ذلك اليوم في ذلك الوقت وتبصري ذلك والاحاديث والآثار التي جاءت تذم يوم الاربعاء محمولة على آخر اربعاء في الشهر فان في ذلك اليوم ولد فرعون وادعى الربوبية واهلكه الله فيه وهو اليوم الذي اصيب فيه ايوب عليه السلام بالبلاء (لمحرره) كرخلاص استربسك بلوادن ۞ عافيت ايسنه كوزل مولادن (صبا) كيجه ايله كوندز يرا ولدقده شرقدن اسن يله ديرلر (قال في القاموس الصبا ريح مهبها من مطلع الثريا الى بنات نعش انتهى والصبوة الميل الى الهوى ومنه الصبا لان النفوس تصبوا اليها لطيب نسيما وروحها كما في الارشاد ويقابلها الدبور وهي الريح الغربية وفي الحديث نصرت بالصبا واهلكت عاد بالدبور (تارمار) طار طغان كما في مفتاح اللغة (چترو جبه وقبه وقبا) چترچادر وسايبان وقبه قره اودر كه قيلدن ايدرلر جبه وقبا ثوب جنسند ندر وليكن جبه چاردبد كلري قفتان وقبا اوكي آچق اولاندر فراجه كبي تفصيلي مرور ايلدي (بعدذا) بحسب المعنى مناسب اولان بو ايدي كه چترله قبه يي وجبه ايله قبايي بره جمع ايده ولكن مناسبت لفظي يه رعايت ايلدي فافهم (ثناء) الثناء للشئ فعل مايشعر بتعظيمه يعني عسكرك اطرافنده ملائكه دن آواز تكبير وقعقعهٔ سلاح ايشيدوب جزعه دوشديلر تفسير كواشيده كلور كه ملائكهٔ كرام اووقعه ده حرب وجنك ايتديلر بلكه كفار كتشويش واضطرابنه متعلق نيجه افعال كوسترديلر فما بدر غرا سنده آنلردن جنك صادر اولمشدر (ماجرى) اصلنده ايكي كسنه نك وبار نيجه كسنه نك ارازنده كچن احوالدر اكر خير واكر شر اما اكثر خصوصنده استعمال اولنور (منصور اللواء) لواء سنجقدر قال القهستاني الفرق بين اللواء والراية ان اللواء العلم الكبير ينصب عند السلطان ويدار معه ولايكون الا واحدا والراية علم صغير لاصحاب القتال ويكون متعددا واللون الاول ابيض والثاني اسود لانه ابين عند الغبار كما ذكره الامام السرخسي منصور بتي لوايه نسبت ايتمك مجازدر زيرا في الحقيقه منصور اولان تحت اللواء مجتمع اولان عسكر اسلامدر (رهمنا) يول كوسترمجي

قال الله تعالى ولما رأى المؤمنون الاحزاب قالوا هذا ما وعدنا الله ورسوله وصدق الله ورسوله وما زادهم الا ايمانا وتسليما

كوردبلر بو معجزاتي داخي بلدي جمله خلق	كيم انكچون بارا دلش تا علا تحت الثرى
حق انى نيجه مؤيد قيلمسه اعزاز ايدوب	چونكيم انكچون براندي هرنه كيم وار ماسوى
نيته آنك حرمتينه بي نهايت فضل ايدوب	كوسترديلر بزه جناتندن جمالن منتها

﴿ مثنوى ﴾

دوندي خندقدن رسول اصحابله	عز ونصر ويمن وفتح بابله
چونكيم احزاب صندي بولديلر سلاح	كلدي زينب اوينه قودي سلاح
طوردي زينت باشنى بودي آنك	يودي نصفن نصفنه ايردي انك
اوبله وقتيدركيم ايردي جبرئيل	درلو اوصافيله كيردي جبرئيل
باشنه صارغش عمامه آق لطيف	ايجه استبرق ايدي براق لطيف
برآت اوستينه اولو بدي اول سوار	كادي حيزوم ايدي قدي شاهوار
او رتمي ديباجله ترصيع ايدي	هم قطيفه غاشيه تقطيع ايدي
كرچه قوندرمزدي اوستينه غبار	ليك قوغش ايدي آتينه غبار
آنك توزين سيلر ايدي رسول	حالتي تحسك ديلر ايدي رسول
ديدي احزابي قوارد ق كلدم اوش	كيم سني باشك بوريكن بولدم اوش
اولدي ايشده شدي فرقهي صباح	كيم ملكلر له چيقرمادق سلاح
سن سلاحي تيرصو يمشسن روان	هم غزادن تيز طويمشسن روان
حق تعالى امر قيلدي طور اورو	يومه باشك ديدي بيلدر قيچرو
ديدي امر ايتدي بني قريظه يه	دكله كيم تندي بني قريظه يه
واردم آنده قطع اصياب ايلدم	سزك ايچون فتح ابواب ايلدم
انلري زلزال ايچنده قومشم	بالارين بلبال ايچنده قومشم
سيزه آني حق غنيمت ايلدي	پس رسول الله عزيمت ايلدي
سيفي ويردي عاينسك الينه	تكري ارسلاني ولينك الينه

﴿ علی رضی الله تعالی عنه حضرتلرینه ویریلان لوای شریفدر ﴾

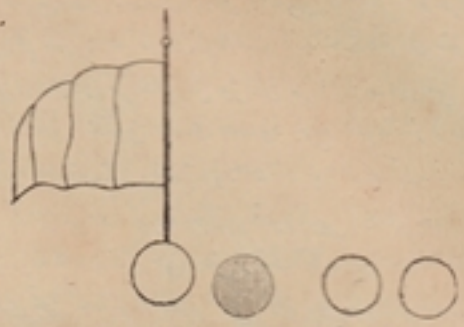

دیدی عصری هرکه سوزم ایشیده
فیلسون الابنی فریضه ده
چیقدیلر چونکیم مدینه دارینی
کوردیلر کوکده غبار آثارینی
یلدیلر کیم جبرئیلك عسکری
توز قوپاردیلر هواده لشکری
اوغرادی برقومه یولده اول نبی
کیم سلاحینی تمام کیمش هپی
دیدیکیم پیوردی بوایشی سزه
دیدیلر امر ایلدی دحیه یزه
آق قطیفه بنشیدی اول همام
اورتوسی دیبا قطیفه دی تمام
دیدی جبرائیل پیورمیشدی اول
دحیه تك صورتنه کیرمیشدی اول
یولده ابدست آلدی قوندی قوندیلر
کوزدیلر صویوق رسوله دوندیلر
دیدیلر کیم یارسول الله سبیل
سندن آرتق کیمسه ده یوقدر صویل
پس الینه الدی پرداغینی اول
پرداغینه صوقدی پرماغینی اول

﴿ صورت ابریق شریفدر که رسول اکرم افندمزك استعمال مبارکلرین وضع بیورمشدر ﴾

آقدی پرمغفر اراستدن صولر
چشمه لر کبی برك یوزین صولر
جابر انصاری ایدر رای عمو
ایجدك آبدست آلدق اول صودن قو
دیدیلر کیم فاج کشی وار یدیکز
اول سفره یه سز یار ایدیکز
دیدی یوز بیك اولسه ده یتزایدی
لیك یوزاون بش صحابه وارایدی
کوردیلر بو معجزاتی دخی خلق
کیم اکا ارزای قیلدی آنی حق
کرچه ایدرلردی اول اعتماد
دانمی محکم اولدی لیکن اعتقاد
ایردی یاری اول رسول کردکار
ابتدی اول قومی بکرمی کون حصار
آلدی صکره قلعه بی جبریله اول
مشورت ایدرایدی جبریل ایله اول
جمله دشوارایشلره الله یسیر
الدیلر انمه طقوز یوز وار اسیر
دوندیلر کیرو غزادن غانمین
آب رویله فرحناك سالمین
امر قیلدی غازیلره خندق دوان
کمدیلریش دوکدیلر غالی روان
مالی قسمت ایلدی بر بر نصیب
ایکی آتلویه یسایه بر نصیب
همرتك بشجید یدی بو غزا
آخر ذی القعده دیدی بو غزا

قال الله تعالى (ولما رأى المؤمنون الاحزاب) واجتماعهم عليهم ثم رأوا زلزلتهم وخوفهم ورحيلهم منهزمين (قالوا هذا ما وعدنا الله ورسوله) من النصر (وصدق الله ورسوله وما زادهم) الخوف عن محيّ الاحزاب (الا ايمانا وتسليما) كذا فى تفسير الكواشى ✪ هر كه دارد چون قلم سر بر خط فرمان او ✪ ميتواند تخت طغراى شرف بر نام او (تاعلا تحت الثرى) تقدير كلام علا تا تحت الثرى در علا دن مراد عرش وثرا دن مراد ارضدر يعنى عرشدن تحت الثراية يعنى برالتنده اولان هواء مطلقه وارنجه انكجون مخلوق اولدى مقصود جميع مخلوقاتدر (ماسوى) سوى غيرى معناسنه درماسوى حقك غير يده مستعملدر تقدر تعينات روحانيه وجسمانيه وارايسه آنده داخلدر (جمالن منتهى) يعنى نهايته ايرشمش وغايته كوزل جمالن كه انك فوقنده او يله جمال يوقدر (الهى) كلدى چون فخر جهان دولت ايله عزت ايله ✪ كلدى عالم اثر رحمت ايله نعمت ايله ✪ صوندى حق فيض ازلدن اكا جام وحدت ✪ سر فراز ايلدى يزمندن انى صحبت ايله ✪ اسم اعظمله اكا ايتدى تجلى عظيم ✪ بيك پراسمى اكا ويرى جهت وحدت ايله ✪ منتهى قامتك سرنه ايرمز افكار ✪ كيمسه بيلز انى يوعلم ايله ✪ معجزاتيله آنى قيلدى مؤيد مولى ✪ كلدى مثلى آنك قوت ايله قدرت ايله ✪ بر نظرده بو قدر دشمن اولوردى مقهور ✪ چيقسه اصحابى ايله هيبت ايله شوكت ايله ✪ بالكز بادصبا اوكله خدمتكار ✪ جان و پر يولنه هب جمله جهان غيرت ايله ✪ حقيا فخر جهان حرمتنه اول مولى ✪ چشمم ايله روشن يوزنى رؤيت ايله (دوندى خندقدن رسول اصحابله) يعنى هجرتك بشنجى ذى القعده سنده وقت ظهرده زينب بنت جحش رضى الله تعالى عنهامن الازواج المطهرة وهى بنت عمته صلى الله عليه وسلم اميمة بنت عبد المطلب وسيأتى ترجمتها على التفصيل وقيل لما رجع عليه السلام دخل بيت عائشة رضى الله تعالى عنها (سلاح) آلة الحرب اوحديدتها اوبؤنث والسيف والقوس بلاوتر والعصا كما فى القاموس (عمامه) العمامة بالكسر المغفر والبيضة ومايلف على الرأس والجمع عمائم كما فى القاموس فقول العامة العمامة بالفتح غلط فاجتنبه (استبرق) نوع من الديباج قال فى القاموس الاستبرق الديباج الغليظ معرب استبره استبر بوغون انتهى والقاف بدل من الهاء مثل پياده وبيدق (حيزوم) باليم وربما قيل بالنون اسم فرس جبريل عليه السلام ولعلها هى فرس الحيوة واحدهما اسم لها والاخر لقب وقيل لها الحيوة لانه ما مسها شئ الا صار حيا وهى التى قبض من اثرها اى من تراب حافرها السامرى ✪ وفى كلام بعضهم فرس جبريل التى هى حيزوم كان صهيلها التسبيح والتقديس واذا نزل عليها جبريل علمت الملائكة ان نزوله للرحمة واذا نزل منشور الاجنحة علمت ان نزوله للعذاب ويحتمل ان يكون حيزوم غير فرس الحيوة واليه ذهب السهيلى فقال والحيوة ايضا فرس لجبريل كذا فى السير الحلبية (قدى شاهوار) القد قامة الرجل كما فى القاموس تركيده بوى دينلور وارافظى مناسبت وليافت معناسن افاده ايدر شاهه لايق و برار دعكدر (ترصيع) بزمك يقال تاج مرصع بالجواهر اى محلى ذكر اولنان آنك اورتيسى اطلس قاشله مرصع ومزين ايدى (هم قطيفه غاشيه تقطيع ايدى) قطيفة شول قفتانكه خاولو وصچملو اوله كما قال فى القاموس القطيفة دثار مخمل اى ذوخمل وهو هدب القطيفة ونحوها والحملة الثوب المخمل كالكساء ونحوه قال فى انسان العيون وهو على بغلة اى شهباء عليها قطيفة وهى كساء له وبر من ديباج اى احمر وفى رواية جاء على فرس ابلق انتهى (غاشية) اكر حشاسنه ديرلر ستر ايتدى يكيجون فارسيده زينپوش وعربيده غشاء السرج ديدى يكرى (تقطيع) بارملك وموزون ومعتدل معناسنه دخى كلور والمقطعة كمظمة والمقطعات القصار من الثياب يعنى ذكر اولنان آنك اورتيسى قطيفه دن كمش يعنى كوزل قطيفه دن ايدى (احزاب) مقدما بيان اولندى ✪ قال جبريل عليه السلام ما رجعنا الان الا من طلب القوم يعنى الاحزاب حتى بلغنا الاسد اى حمراء الاسد وهو موضع على ثمانية اميال من المدينة (واردم آنده قطع اسباب ايلدم) جبريل عليه السلام كلا ميدر والسبب ما يتوصل به الى غيره وقطع الله تعالى به السبب اى الحيوة ✪ يوراده مراد اسباب حرب وجنكدر (زلزال) زلزلك اسميدر حركت واضطراب معناسنه (بال) خاطر (بلبال) شدت هم ووسوسه نك اسميدر (عزيمت) لغته ارادت مؤكده دن عبارتدر قال الله تعالى (ولم نجد له عزما) اى لم يكن له قصد مؤكد فى الفعل بما امر به وفى الشريعة اسم لما هو اصل المشروعات غير متعلق بالعوارض (ديدى عصرى هر كه سوزم ايشيده ✪ قيلسون الابنى قريظه ده) امر عليه السلام مؤذنا وهو بلال فاذن فى الناس من كان سامعا مطيعا فلا يصلين العصر الا بنى قريظة ولبس عليه السلام الدرع والمغفر والبيضة واخذ قناته بيده الشريفة وتقلد السيف وركب فرسه اللحيف بالضم وقيل ركب حمارا وهو اليعفور عريا والناس حوله قد لبسوا السلاح وركبوا الخيل وهم ثلاثة آلاف والخيل ستة وثلاثون فرسا له عليه السلام منها ثلاثة واستعمل على المدينة ابن ام مكتوم ثم ان جماعة من الصحابة رضى الله تعالى عنهم شغلهم ما لم يكن لهم منه بد عن المسير الى قريظة ليصلوها العصر فاخروا صلوة العصر الى ان جاؤا

بعد العشاء الآخرة امتثالا لقوله عليه السلام لا يصلين العصر الا في بني قريظة فصلوا العصر بها بعد العشاء الاخرة فعابهم الله في كتابه ولا عنفهم رسول الله لانهم كانوا متمسكين بظاهر الامر متأولين مأجورين ● يعني صحابه نك مرادي امر رسوله امتثال وفرمانه مسارعت ايدي يوخسه امر صلوته تهاون دكل ايدي انكچون قصد ايله مأجور اولديلر يورادن مأخوذدر اول معنى كه حضرت پيغمبر ابي قدس سره طريقتنامه سنده يورر ودخي شيخ پرخدمت تكليف ايتسه تأخير ايتمه واكا پر مصلحت دخي قائمه ومبني ووجهي استفسار ايتمه يعقوب اول خدمتي بلا توقف ادا ايله قصد ايدر ● روايت اولنديكه مشايخدن بري بعض مريده سؤال ايدوب اكر شيخك سني پرخدمته كوندرسه يولده مسجد و اوغراسك كه نمازده اولسه اول ثيلردك ديدي مريد جواب ويروب اول خدمتي كوروب اندن عسكره نمازي قيلوردم ديدكده استحسان ايلدي يوندن مقصود خدمتده اهتمامدر يوخسه حاشاكه امر صلوته تهاون دكلدر زيرا شريعت شريفه اساس كلدر انتهى كلامه (لمحرره) امر حقدر حقيقت امر رسول ● ايله پس جان ودلدن آني قبول ● سر فرو ايتمين اوسلطانه ● اولدي كندي هواسنه اول قول (اوغرادي پرقومه بواده اول نبي) يعني بني قريظه يه كيدركن بني النجاردن برنفره اوغرادقده آنلري توجه اولنان غزايه حاضر وآماده بولدي (دحية) الكلبي رضي الله عنه كان من اجمل الناس واحسنهم وجها وكان جبريل عليه السلام كثيرا مايتمثل بصورته وقت المجيء الى رسول الله صلى الله عليه وسلم وقد سبق تفصيله (همام) اولوكيشي وقد سبق (ديدي جبرئيلدي) قال عليه السلام هل مر بكم احد قالوا نعم دحية الكلبي مر على بغلة بيضاء وامر تابحمل السلاح وقال لنا ان رسول الله يطلع عليكم الان فلبسنا سلاحنا وصففنا فقال عليه السلام ذاك جبريل بعث الى بني قريظة ليزلزل حصونهم ويقذف الرعب في قلوبهم (ديلركيم يارسول الله سبيل) يعني في سبيل الله بزه صوفيض ايله وضرورت آني معجزك ايله دفع ايت ● جابر بن عبد الله الانصاري رضي الله عنه من مشاهير الصحابة رضي الله عنهم (ليك يوزاون بش صحابه وار ايدي) يعني صو يه طالب اولنلره الا اوسفرده موجود اولان اصحاب رضي الله عنهم اوچ يك بلكه دخي زياده ايدي (بعدذا) فيض آب معجزه سي تبوك غزاسنده دخي واقع اولوب اوتوزيك صحابه مستفيض اولدقلرندن ماعدا اون ايكي يك آت واون بش يك دوه دخي سيراب اولديلر فسبحان القادر المنان (روشني) برمغكدن آفيدوب آب روان بخش روان ● نجه، يوزيك كيشدن دفع ايدر سن عطشي (لمحرره) يارسول الله يوزكدن طوغدي نور آفتاب ● ياحبيب الله سوزكدن اولدي خلقه فتح باب ● اولدي هر بر مغك پرلوله فيض خدا ● طولدي هر برتشنه دل ارباب عشقك حوضي آب ● اسم فياض اولقدر قيلدي تجلي سنده كيم ● فيضكه نسبت كور پنور بونجه دريالر سراب ● صوسك ارباب دل بزمينه عشقك جرعه سن ● يارسول الله اولوردي جمله نك حالي خراب ● نجه يوزيك تشنه يه پرقطره فيضك بزه ● دفع اولور پرقطره دن يوزيك كشيدن اضطراب ● علم حق پرو بحر سن پردريكتاسن اكا ● فيض هو پرشربت وسن ساقي صافي شراب ● دايه در فيضك بوكون اطفال استعداده كيم ● انك ايله كوستر صدپرورش ام الكتاب ● جسم وجان حق بي احيايدن فيضكدرر ● فيض آيله اولور زيراكه پرورده ثواب (كردكار) الله تعالى در فعال مقتاسنه كاف اول عريدر كاركاف بجميله بي مقتاسنه ادات فاعلدر پس كردكار عملجي وايشجي مقتاسنه در (حصار) محاصره ايتمك يقال حاصروا العدو اي ضيقوا عليه واحاطوا به (غانمين) غنيمت اهلي غنيمت غاز يلرك كفاردن آلدقلري مال در انسان العيون نام كتابده مسطوردركه بني قريظه قلعه سنده التيوز مقاتل وبيك قدر نساوذراري وبيك بش يوز فرس اوچيوز زره كوملكي وايكي بيك رمح وبشيوز قلقان واثاث كثيره وآوانى ومواشي واريدي بوجمله فيض وضبط اولندقده عسكر سوق مدينه ده خندق قازيلوب ذكر اولنان التيوز مقاتلك كله لري كسلوب لاشه لري اول خندقه طرح اولندي ونساوذراري شام نجد طرفنه كوندريلوب ممتاز بله خيل وسلاح اشترا اولنوب سائر اموال كبي مؤمنه بخش اولندي انجق فخر عالم صلى الله عليه وسلم حضرتلري اول صبايادن ريحانه نام ثيبي كنديلر يچون آليقويديلر و بعد الاسلام آزاد ايدوب تزوج ايتديلر امهات المؤمنيندن بري يمي دخي اولدر رضي الله تعالى عنهن تفصيلي قصة كتب سيره مطالعه اولنه (ذي القعده) قال ابن ملك في شرح المشارق قولهم ذو القعدة والحجة جاز فيهما فتح القاف والحاء وكسرهما لكن المشهور في القعدة الفتح وفي الحجة الكسر انتهى ● وقال في شرح التقويم ذو القعدة بفتح القاف وسكون العين المهملة من اشهر الحج وانما سمي هذا الشهر بهذا الاسم لانه زمان يحصل قعود مكة (لمحرره) يا الهي فتح باب ايت فتح باب ● يا الهي ايلكل رفع نقاب ● تاكه عاشقلر جمالك كورهلر ● بي جهت بي پرده و بي ارتياب ● ايلكل ايمانمز ارب عيان ● غيب سردن كوش جانه قيل خطاب ● ماسوى وهرندن ردايم بزه ● بونجه دشمندن چكردل اضطراب ● ايتمكه بونفس وشيطانه جهاد ● سن بزه كوستر بوكون راه

صواب ۞ فتح ونصرت سندن اولور دائما ۞ فيضة قدرته درجله رقاب ۞ بى نصيب ايتمه غنيمتدن برى ۞
معتنم فيل لطفكيله بى حساب ۞ ظاهر وباطن اومر امدادكى ۞ حق ، زار و زبون و دل خراب ۞

﴿ قافية الباء ﴾

معجز اينه انك يوقدر عدد ايچره حساب ‖ ايتمه يلر اما صحابه اوچ يكرمى احتساب
معجزه هر كيم تيمدر صدقنه اولور دليل ‖ شويله كيم كوندز يرينه حجت اولور آفتاب
معجزه كر بر دخى اولور سه يز صد فنه ‖ كو ستر و بدر خود محمد معجزاتى بى حساب
يز دخى بو جمله دن برنجه سن عرض ايلدك ‖ تاكه عاشقلر مما شايده ز آچدى نقاب
سيما كيم سيدر كائنات علمله ‖ اسعديدر ممكناتك حجتى فصل خطاب
صدقنه قرأن يتركيم حق سوزيدر شبهه سز ‖ زيرا اعلادر بلا غنده دينلمشدر كتاب
شويله كيم جن وبشر مثلندن عاجز قالديلر ‖ تاكه يلسديلر كلام الله ايمش بى ارتياب
پس آنى حق يلدك آمنا و صدقنا ديدك ‖ سوزينى صدقيله تصديق ايلدك بى اضطراب
چون بيان ايتدك آنك صدقينى اثبات ايلدك ‖ معجزاتى روشن ايدوب سيزه همچون ماهتاب
هم سوزيمز آكا ايرشديكيم ايتمشدى غزا ‖ پس غزا سندن دخى سويلايه لم بر قاچ لباب
زيرا مقصوديمز اولدر كيم كالاتى آنك ‖ ايرتيشه عالمله كشف ايده جانلردن حجاب

(عداد حساب) يقال فلان من عداد القوم اى يعد فيهم والفرق بين الحساب والعدان الحساب احصاء ماله كمية مفصلة بتكرير امثاله من حيث يحصل منه معينة منها حد معين منه له اسم خاص وحكم مستقل والعد احصاؤه بمجرد تكرير امثاله من غير ان يحصل منه شئ كذلك فالسنة تحصل بعدة شهور والشهر بعدة ايام واليوم بعدة ساعات (احتساب) حساب ايتمك (نقاب) يوزاورتسى كه يچه دير لر قال فى القاموس النقاب بالكسر ماتنتقب به المرأة (آفتاب) كونشدر مركبدر برجزئى تافدر تافتدن اسم فاعلدر قزدريجى معناسنه فايده تبديل اولنمشدر برجزئيده آفدر اصلى آبدر يافايه تبديل اولنوب آفتاب اولمشدر بوتبديل اسان فارسيده شايعدر مثلا زيانده ديرلر زغانده ديرلر آفتابك معناى تركيبيسى صوقزد ريجدر صو بارد بالطبعدر قزمسى عارضدر فاماهوا ايله دكلدرز يرا هوانك طبيعتى حار ورودتى عارضدر اول سببدن صوبك قزمسى كونشه نسبت اولندى هوانك اولنمدى (سيما) خصوصا وقدسبق (كائنات) مكونات ومخلوقات يعنى علم بالمعلوم جمله مخلوقاتك اولوسيدر زيرا عرفانده انك يلديكى و برولى قدم باصمشدر فهو اوسع فلكا واكثر محاطة لانه صورة الاسم الجامع الذى جميع الاسماء تحت حيطته (اسعد) حظ ونصيب جهتندن اكثر واوفر (ممكنات) ممكنك جمعيدر ممكن واجب مقابليدر وقدسبق ۞ يعنى جميع ممكناتك علم وكاندن فخر عالمك علم وكالى ارتقدرز يرا انك علمنه نسبتله جمله نك علمى دريادن برقطره كيدر بو علمده اكرچه علم شريعت دخى داخلدر فاما مقصود بالذات اولان علم بالله وعلم حقيقتدر زيرا علم شريعت موطن دنيا ايله مقيددر شوقدر واردر كه عملنك ثوابى باقيدر فاما علم حقيقت مطلقدر وهر موطنده صاحبنه يارومونسدر (هدايى قدس سره) علم بالله چالش واريورى اى همتى دون ۞ نيچه پرجاز بجوز ونيچه پركان يكون (حجتى فصل خطاب) فصل خطابدن مراد حضرت قرأن ذى شاندر لانه الخطاب الفاصل اى الفارق بين الحق والباطل والخطاب المفصول الذى يتبينه اهل اللسان ولا يشتبه عليهم وقدسبق (بى ارتياب) شك وشبهه سز (ماهتاب) آى آيدتى (غزا) يقال غزا العدو سار الى قتالهم وانتهابهم (لباب) بالضم هر نسنه نك ايوسى وكزيده سى يقال خالص كل شئ لبابه يعنى فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلمك غزا لرندن كزيده لرين بيان ايده لم (كشف ايده جانلردن حجاب) يعنى شك وشبهه پرده سنى رفع ايده زيرا اثردن مؤثره انتقال وصنعله صانعه استدلال طريقة مسلوكة عامة در پس فخر عالمك هر نقدر اثر كالاتى جهانيانه وصول بولسه اوقدر ارشاد واهتدا حاصل اولور (الهى) اى رسول خداى جل جلال ۞ وى حبيب آله عم نوال ۞ منبع فيض اقدس ازلى ۞ مطلع آفتاب نورجمال ۞ مبتداى وجود موجودات ۞ منتهاى شهود اهل كمال ۞ ايردى عالمله كالاتك يلديلر ۞ هب سنى دل اهلى وحال ۞ طولدى نوركله مشرق ومغرب ۞ اولدى اطراف جهان مالامال ۞ معجزاتك سكا شهادت ايدوب ۞ اولدى قرأن الكده صدقكه دال ۞ يندك كروشن كونش كبى حق ۞ باطل اولمله ايرشدى زوال ۞ فتح ونصرتله ايلدك عودت ۞ نه بكا آچدك ايسه پرلهبال ۞ سكا هر كيم ديدى سه آمنا ۞ اولدى محبوب حضرت متعال ۞ بولدى اول كوكله توحيدى ۞ كوردى ديدار پاك حق مآل ۞ ديلرز كشف حجاب ايليه سن ۞ سنى كوزل بوديده اقبال ۞ ورد حق اولو بدراى سرور ۞ مدحتك بالغدو والاصال ۞

﴿ فصل ﴾

﴿ فصل فی الغزوات ﴾

کل امدی نجمه فتح ایتدی جهانی اول رسول | حجتیله صکره سیفیله نجمه فتح اولدی باب
نجمه اظهار ایتدی دینی عالمه اعلان ایدوب | نجمه اشراق ایتدی اسلامی آچوب نوردن سحاب
کندوزی ایتدی یکرمی بش غزا کفارله | الملی التی کز چری کوندردی ایتدیلر خراب
ایتمشیدی قتال الاطفوزیرده همین | اولی بدر یدیکیم کدیلر آنده چوق رقاب
هم ایکنجیسی احدکیم چوق قتال ایتدی فتی | ثالثنجی خندقیدی ایتدی انده اکتساب
رابعی بنی قریظه مصطلق بشنجیسی | سادسنجی خیبریدی کایلدی آکا ذهاب
سابعنجی فتح مکه سکز نجیسی حنین | کیم صدی کفاری انده براوچ صاچدی تراب
طقوزنجی طائفیدی کایلدی انده غزا | بو طقوزیرده قتاله ایلشدی انجذاب
دکله بر بر بوغزالردن بیان ایلیه لم | کیم نجمه سعی ایلش بو بولده اول عالی جناب
مجملا ذکر ایلیه لم زیرا تفصیلاتنی | سیره اهلی اهل تفسیر ایلیوبدر انتخاب
بزآنی نقل ایدهلم کیم ماحصل مفهومدی | نافعدن مشکن الا لم سوزه لم کلدن کلاب
راویلر ایتدی روایت کیم رسول کائنات | کیم غزاکیم اول ایتدی بدره ایتدی انتساب
حربه بواولدی سبب کیم حمزه برکون ناکهان | سیرایدرکن کلدی اوچ کافر بوکا ایتدی سباب
دینه سوکدیلر قلیچ چکدی اوچینی اولدورب | صاغ سلامت کیروایلادی رسوله انقلاب
ایشدوب بو ایشی کفار جنکه اقدام ایتدیلر | دکله پس بدرك غزاسنده نجمه اولدی خراب

(فصلك) معناسی واعرابی مرور ایلدی (غزوات) غزوه نك جمیدر غزه واوله وغزاء مدله برمعنایه در یقال غزا العدو سارالی قتالهم وانتهابهم (حجتیله صکره سیفیله) حجت دلیل و برهان وسیف قلجدر یعنی سنت الهیه اوزره اول لطف بوزنی کوستروب خلق حقه دلیل و برهانله دعوت ایلدی صکره عدم اجابت واصرار ظاهر اولدقده قهر یوزندن سیف وسنانله قتاله مباشرت قیلدی (نحرره) کوش پندایتمین بوکون بارن ۞ کندینی پاره پاره قیلسه کرك ۞ قابل مرهم اولمین شمدی ۞ پاره سینه چارهنه قیلسه کرك (سحاب) بلوط یوراده اصلامی ایله محجوب اولان کونشه تشبیه واردر ارادت الهیه وجه آفتابدن روز کارله برده ایری ازاله ایتدیکی کبی عنایت ازلیه دخی چهره اسلامدن احمد مختارله نقاب شرکی دفع ایلدی (خراب) عمرانك ضدیدر یوراده تخریبدن اعمدر هدم ایتمك وویران قیلق معناسنه (رقاب) رقبه نك جمیدر نحریك ایله یبون معناسنه (بدر) برموضعك و یاخود بدر ابن قریشك حفر ایتدیکی قیونك اسمیدر (احد) بضمتین جبل بالمدینة (بنی قریظة) خیبرده یهود یسکندن برقبیله در قریظه ونضیر اصلده هارون علیه السلام اولادندن برادرلردر (مصطلق) بنو المصطلق بطن من خزاعة وهم بنو اجذیمة وجذیمة هو المصطلق من الصلق وهو رفع الصوت قال فی القاموس المصطلق لقب جذیمة بن سعد بن عمرو سمی لحسن صوته وکان اول من غنی من خزاعة وخزاعة ابو حی من الازد سموا بها لانهم انخزعوا ای انقطعوا عن قومهم واقاموا بمکة (خیبر) حصن معروف قرب المدینة قال فی السیرة خیبر علی وزن جعفر سمیت باسم رجل من العمالیق نزل بها یقال له خیبر وهو اخو یثرب ای الذی سمیت باسمه المدینة وفی کلام بعضهم الخیبر بلسان الیهود الحصن ومن ثم قیل لها خیبر لاشتمالها علی الحصون وهی مدینة کبیرة ذات حصون ومزارع ونخل کثیر بینها وبین المدینة الشریفة ثمانیة برد کما فی سیرة الحافظ الدمیاطی ومعلوم ان البرید اربعة فراسخ وکل فرسخ ثلاثة امیال (ذهاب) قتله کتمك معناسنه یقال ذهب ذهابا سارا ومر (مکه) یقال مکه ای اهلکه ونقصه ومنه سمی مکة لانها تنقص الذنوب او تفنیها او تهلك من ظلم فیها کما فی القاموس (حنین) کز یرموضع بین الطائف ومکة (طائف) بلادینی تخیف فی واد اول قراها القیم وآخرها الوهط سمیت لانها طافت علی الماء فی الطوفان اولان جبریل طاف بها علی البیت اولانها کانت بالشام فنقلها الله تعالی الی الحجاز بدعوة ابراهیم علیه السلام اولان رجلا من الصدف اصاب دما بحضرموت فقرالی وج وحالف مسعود بن معتب وکان له مال عظیم فقال هل لکم ان ابنی طوقا علیکم یکون لکم ردءا من العرب فقالوا نعم فبناه فهو والحائط المطیف به وفی السیرة الحلبیة الطائف بلد کبیر کثیر الاعناب والنخیل والفاکهة قیل سمی بذلك لان جبریل طاف بها حین نقلها من الشام الی الحجاز بدعوة ابراهیم علیه السلام ای ان الله یرزقهم ای اهل مکة من الثمرات وقیل انهم بنوا حوالیها حائطا واطافوا به تحصینا لهم وقیل هی جنة اصحاب الصریم کانت فی نواحی صنعاء نقلها جبریل

عليه السلام فسار بها الى مكة وطاف بها حول البيت ثم انزلها فى ذلك المكان و يقال له وج سمى ذلك باسم شخص من العمالق اول من نزل به وان اولئك القوم تحصنوا به وادخلوا فيه ما يصلحهم سنة انتهى (انجذاب) كشيده شدن يعنى چكلمك (عالى جناب) جناب اولوكيدر فناء الدار معناسنه فناء دارك علوى كنديسى علوندن كنايه در زيرا دارك صاحب داره نوع تعلقى واردر بو مقامك تحقيقى مرور ايلدى (مجمل) الفرق بين الاجمال والتفصيل ان الاول ايراد الكلام على وجه يكون محتملا لامور كثيرة والتفصيل ايراد الكلام على وجه يعين بعض المحتملات (سيره اهلى واهل تفسير) سيرت طريقت معناسنه درسيره اهلندن مراد فخر عالم صلى الله عليه وسلم طريقتى ثبت ايدنلردر غزايه متعلق اولسون غيراولسون وقد سبق غير مرة (انتخاب) اورندملك (ماحصل مفهوم) يعنى محصول تركيب ومفهوم لفظ ايدى ماحصل يكون ونتيجه معناسنه استعمال اولنور (نافه دن مشكن اله لم سوزه لم كلدن كلاب) بو كلام ماقبلنى تمثيلدر نافكو بكدر آخرنده ها اختصاص ايچوندر پس نافه مسك كوبكى ديمك اولور مشك ميم ضمى وشين معجمه نك سكونيله فارسيدر وميم كسرى وسين مهمله نك سكونيله عربيدر مسك ونافه نك تحقيقى بوقروده كچدى (لمحرره) وجود افلجينى فتح ايله اى يار ۞ قومه بو كونك ايشن يارنه وار ۞ جهاد اكبر ايله جان ودلدن ۞ كه تانحواوله شرك وشك وانكار ۞ بترخصت يتزاماره نفسه ۞ نيچه برمعصيت نيچه براصرار ۞ اچلسون شمس وحدت چشم جانه ۞ كورنسون بى حجاب و پرده ديدار ۞ سچلسون سمت جانان اهل عشقه ۞ مشام جانه ايرسون مشك تاتار ۞ شول كيم الدى حقدن بوى توحيد ۞ اولار بيلدى ندر كلغنچه كلزار ۞ كيمك كيم همتى وار كندو زينه ۞ كركدر ايليه حق ذكرين اكثار ۞ بو كون مردانه كيرميدان عشقه ۞ ارايسك حقيا قيل حق اظهار

﴿ غزوة البدر ﴾

قد مضى معنى الغزو والبدر فى الاجمال فلا نعيده (انتساب) نسبت كردن (حمزة) ابو عمارة حمزة بن عبد المطلب بن هاشم عم رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم واخوه من الرضاعة هو اسد الله اسلم قديما فى السنة الثانية من المبعث فاعز الاسلام باسلامه وشهد بدرا واستشهد يوم احد قتله وحشى بن حرب وقبره عند جبل احد فى المدينة رضى الله تعالى عنه (سباب) بالكسر سوكمك سب كبى ومنه السبابة للاصبع التى تلى الابهام لان العرب كانوا يشيرون بها عند السباب فالاولى ان يقال بدلها المسبحة (انقلاب) برگشتن يعنى دونمك ورجوع ايتمك (حراب) حاء مهمله نك كسريله محارب ايتمك يعنى صواش

﴿ فصل ﴾

كلدى بركون جبرئيل وردى خبر كيم يارسول ... اوش قريشدن برقبيله ايلدى شامدن ايلهم
چقدى پيغمبر بوريدى اوچيوز اون اوچ يارله ... ديدى مرسلارصا غيشنجه بزه اولدى نصاب
ايكى آتلووارايدى انجق كيم دوه ده كيم بيان ... درو يشانه نه سلاح ونه ركوب ونه ركاب
چون ايشتدى اشبو حالى اول ابوجهل لعين ... بندبلر يكدن زياده مكه دن چقدى كلاب
كلدى جبرائيل ديديكيم ايلدى الله عطا ... بو ايكى طائفه دن بيرين سكا قيله شتاب
ديد يلر بعضى صحابه بيزه تاجر لر كرك ... ديدى پيغمبر كه دنيادن سزه يكدر صواب
راضى اولديلر ابو بكر وعمر عثمان على ... بعض انصارى ديدى هم بودر ايشده ثواب
قيلدى پس ايرته نماز ينى صلوتى خوفله ... الرين كتوردى ديدى يامغيث قيل مستجاب
كربو اسلام لشكرين شمدى هلاك ايليه سن ... ايتبه آيرقى عبادت پر بوزنده شيخ وشاب
شولقدر سعى ايتدى تاكيم دوشدى اكتدن ردا ... كلدى كيدردى ابو بكر آكه سويلدى جواب
يانبى الله بزايله طلب كيم اول اله ... ساكه وعده ايلدى سوزيكى قيلشيد رمجاب
اينسدى انده بيك ملائك دينى تعظيم ايتمكه ... هم رسول اللهى اجلال ايتمكه بى احتجاب
بشيوزى جبرائيلكدر بشيوزى ميكائيلك ... جمله انسان صورتنده آقى عمامه آقى ثياب
كلدى جبرائيل رسوله احسن صورتده پس ... مثلا دى كيم سنكدر نصرت حسن مآب

(اياب) بالكسر رجوع ايتمك يعنى قريشدن فرقى عدد سوار مناع بسيار ايله شامدن مكه يه رجوعنى اخبار ايلدى ديمشلر كه سر كاروان ابو سفيان و بعض صنادبد عرب ايدى پس فخر عالم دخى اصحابه خبر ويردى انلر دخى كثرت مال وقلت رجاله باقوب مسرورا قصد غنيمتله مدينه دن بيرون اولد يلر (نصاب) قال فى القاموس النصاب الاصل

والمرجع انتهى ◎ ظاهر اولان بودر كه شريعت نصاب عبارتندهاولان نصاب مرجع معناسنه درزيرا امور شرعيه ده قاضى مرجوع اليه در فاما بعضيلر آنى كامل معناسنه اخذ ايتمشلردر ◎ قال ابن الكمال فى مرثية جلال الدين الانصارى رحمه الله ◎ فان الحادثات لها سهام ◎ واكثرما يصاب بها النصاب ◎ ى الكامل محمديه عبارتنده نصاب ايله مراد كاندر يعنى سزك عدد بركك كمالى وتمامى مرسلار عدد نجه اولدى (وردفى اخبار النبى صلى الله عليه وسلم سئل عن الانبياء عليهم السلام فقال مائة الف واربعة وعشرون الفا قيل فكم الرسول منهم قال ثلثمائة وثلاثة عشر وايضا سئل كم انزل الله من كتاب فقال مائة واربعة فعلى هذا فالرسول من بعث لتبليغ الاحكام ملكا كان او انسانا بخلاف النبى فانه مختص بالانسان وهو الفرق المعول عليه عند القهستانى (درويشانه) هاتخصيص ايچوندرمرداندكى وقدسبق درويش فقيردرل (نه ركوب ونه ركاب) ركوب راكك فتحيله وركوبه بنه جك طوارد رجمعى ركايب كلورية قال ماله ركوبة ولاحلوبة ولاجولة اى ماير كبه و يحلبه و يحمل عليه (ركاب) كتاب وزننده شول دوه كه اوزرينه بنزلو ياخود يوك اورلر واحده سنه راحله ديرلر كندى لفظندن واحده سى يوقدروجاءزدر كه ركاب ايله مراد اوزنكواوله كه اكر اسباينمدر يعنى نه بنه جك طوارونه اك اسباى وارايدى (ابوجهل) ترجمه سى مرورايلدى فخر عالم صلى الله عليه وسلم قرابتى يوقدر اك حقنده عدو الله وفرعون هذه الامة ورأس قاعدة الكفر دينلشدر يعنى فخر عالم اوجيوز اون اوچ عدد اصحابله قريشك شلم طرفندن متوجه اولان قافله سى ثبتنه مدينه دن چيقدقلرنده مكه ده ابوجهل ملعونه خبر بالغ اولوب تغير عالم ايلدى پس جم غفير فخر عالمك قصدنه وكاروانك استخلاصنه مكه دن چيقدبلر (طائفه) الفرق بين الطائفة والفرقة ان الفرقة اكثر من الطائفة والاظاهر ان ينتزع القليل من الكثير فى قوله تعالى (فلولا نفر من كل فرقة منهم طائفة) اى من كل جماعة كثيرة كقبيلة واهل بلدة جماعة قليلة كما فى تفسير البيضاوى وحواشى سعد المفتى ايكى طائفه دن مراد عير و تفير در يعنى برى كاروان وبرى مكه دن حرب واستخلاص ايچون چيقان اهل طغيانلر ودينمشلردر كه ذكر اولنان كاروان فخر عالمك خوفندن طريق ساحله سلوك ايلدى پس ابوجهل ايله كاروان ساحل يولنه كيدوب نجات بولدقده زجت چكميوب مكه يه عودت ايدبكز دينلدكده ابوجهل كال عتووواستكبارندن دونميوب قبائل عربه بوخبرى اشاعه ايچون برفاج كون عيش وعشرت ايتمك نيتنه بدر ديدكارى موضعه توجه ايلدى وبدرده سنده بركره قبائل تجمع ايدوب بازار قوريلوب مفاخره ومعاشره ومشاعره ايدرلردى فخر عالم دخى وادى ٥ دفرانه كلمشلردى اوراده جبريل عليه السلام نزول ايدوب يارسول الله شوايكى طائفه دن برين اختيار ايله ديدى فخر عالم دخى اصحابله مشاوره ايلديلر اصحاب دخى بى تدارك چيقمازله دشمنله محاربه يه عدم استطاعت توهم ايدوب كاروانى معقول كوردبلر اوراده فخر عالمك بشره زى متغيراولوب (ان العير قد مضت على ساحل البحر وهذا ابوجهل قد اقبل) يوردبلر عظماء اصحابدن نيجه لر بوتغيرى مشاهده ايتدكده فخر عالمك مختارين اكتيار ايلديلر وقسم ايلبوب اكر شودريايه دخول ايله امر ايدرسه كزدخول ايدرزدبدكارنده فخر عالم فرحنالك اولديلر وبوردبلركه (سيروا على بركة الله وابشروا فان الله وعدنى احدى الطائفتين والله لكانى انظر الى مصارع القوم (شتاب) ايومك اسم مصدردر (تاجر) هوالذى يبيع ويشترى قال فى الاخترى التجر والتجارة بازركا تلق ايتمك انتهى بازركان فارسيده تاجر ديمكدر (ديدى پيغمبر كه دنيادن سزميكدر ثواب) يعنى كاروانى دن الهجمكزمالدن كفار قريش ايله محاربه ايدوب ثواب جهاده نائل اولمكزيكدر زيرا مال دنيوى وثواب اخرويدر (والاخرة خيروابقى) خصوصا ثلثة كفرى كرتك قهرله صحيفة عالمدن تراش ايتملودرزيرا آنلرحياتده اولدقجه دنيانك مدنى صفايوقدرپس اهم اولان اورتادن يرامزك وجودنى قالدرمقدر (فحرره) تيلرعاشق اولان ماسوى الهى ◎ مولادرجمله دن مطلب اعلى ◎ تيلر صادق اولان منصب وجاهى ◎ مولادرجمله دن مقصد اقصى ◎ ايلك دنيايه صقين الدائه ◎ رنك وبوين كوروب آتشه يانمه ◎ حقدن غيرى سكا يار اولور صانمه ◎ مولادرجمله دن مطلب اعلى ◎ دنيانك صفاسى كدردر آخر ◎ مال وملكى صداع سردر آخر ◎ مرجمك خداى اكبردر آخر ◎ مولادرجمله دن مقصد اقصى ◎ حقيا كوكلده ماسوا تيلر ◎ حقدن هدايتر بوهوا تيلر ◎ حقدن غيرى سكا آشنا تيلر ◎ مولادرجمله دن مطلب اعلى (راضى اولديلر ابوبكر وعمر عثمان على) بوكلام بطريق التغليبدر والاحضرت عثمان رضى الله عنه بدرغزاسنده حاضردكل ايدى زيرا تحت نكاحنده اولان رقيه حضرتلريكه فخر عالم صلى الله عليه وسلم كرنه زيدراووقتده خسته يوتمله فخر عالم حضرت عثمان رضى الله عنهى مدينه ده آليقومشلردى صكره فخر عالم آنلره مال غنيمتدن حصه ويردبلردعشلر كه بدر وقعه سنك مدينه به مژده سى كلديكى كون رقيه وفات ايلبوب متوارى خالك اولمش ايدى (فحرره) كريه تالك اولسونمى ايرب بهار ◎ بوقدر كل ياتورقره يرده ◎ آه كيم باداجل بركون اسوب ◎ ايده باغ وجودى پژمرده (وله) سفر ايتدى بوجهان دارندن ◎

عاقبت كندى رقيه آنه مز ۞ كيرورز يزدخى ايوله سنه ۞ آخر اولدقده وفتر سنه مز (بعض انصارى) سعد بن معاذ رضى الله عنه وكان سيد الاوس (صلوة خوف) باب من الفقه فليطلب من بابها (مغيث) حاجت وقتنده ياردم ايدجى (شيخ وشاب) پيروجوان معناسنه درديمشلردر كه شيخوخت وشبابت امور عارضه دندر ۞ سؤال اولنورسه كه شبابك عروضى نه وجهله در ۞ جواب بودر كه خرق عادت طريقيله واقعدر ۞ تكيم خضر عليه السلام يوزيكرمى سنده بركره شاب اولوريعنى شيخوخت وكهولت اثرى زائل اولوب وجود واكتابع اولان اعضا وقوالسى متجددا اولور ذكره المولى داود فى حواشيه على شرح الشمسية فى المنطق نقلا عن كتاب العروة للشيخ المرشد ركن الدين الدولة السمناني قدس سره وعن ابن عباس رضى الله عنهما ان ابليس اذا مرت عليه الدهور وحصل له الهرم عاد ابن ثلاثين سنة كما فى انسان العيون (بعدذا) فخر عالم دعا زنده بيوردىلر كه اللهم انجزلى ماوعدتنى اللهم ان تهلك هذه العصابة لاتعبد فى الارض وفى رواية اللهم ان ظهروا على هذه العصابة ظهر الشرك ولا يقوم لك دين اى لانه صلى الله عليه وسلم علم انه آخر النبيين فاذا هلك هو ومن معه لم يبق من يتعبد بهذه الشريعة (رداء) بورادە طپشنه كيلن قفتاندريبون بزى دكلدر ودام عليه السلام يدعو ربه مادام مستقبل القبلة حتى سقط رداؤه عن منكبه فاخذ ابوبكر رداءه والقاه على منكبه ثم التزمه من ورائه وقال يانبى الله كفاك مناشدتك ربك فانه سينجز لك ماوعدك وقالوا وكون وعد الله لايتخلف لاينا فى الالحاح فى الدعاء لان الله يحب الملحين فى الدعاء وانما قال ابوبكر رضى الله عنه ذلك لانه شق عليه تعب النبى عليه السلام فى الحاحه بالدعاء لانه رضى الله عنه كان رقيق القلب شديد الاشفاق على رسول الله عليه السلام يقول الفقير فليتأدب المؤمنون بهذا الادب النبوى فانه عليه السلام مع كونه على يقين من ربه فى النصرة الخ فى الدعاء اظهارا للعبودية فحاطنك بغيره من المؤمنين مع جهل الامر وعاقبته (وفى المثنوى) جزخضوع وبندكى واضطرار ۞ نددرين حضرت ندارد اعتبار ۞ زور رايكذار وزارى رايكير ۞ رحم سوى زارى آيداى فقير (حافظ) فقير وخيته بدركاهت آمدم رحمى ۞ كه جزدعاى تو ام نيست هيچ دست آويز ۞ وعن ابى يزيد البسطامى قدس سره انه قال كابدت العبادة ثلاثين سنة فرأيت قائلا يقول لى يابايزيد خزائنه مملوءة من العبادة ان اردت الوصول اليه فعليك بالذل والافتقار كما فى منهاج العابدين (بايزيد قدس الله سره ۞ چارچيز آورده ام شاها كه در گنج تونيست ۞ نيستى وحاجت وعجز ونياز آورده ام ۞ وقد سبق تحقيق هذا المقام بعناية الله العلام (مجاب) اجابت اولنمش يعنى مقتضاى وعدى اوزره دعاى قبول ايتمشدر (اجلال) اعظام يعنى اولولامق (بى احتجاب) حجابسز آشكاره (عمامه) كسرله دلبند (ثياب) ثوبك جمعيدر فقتان وبزمعناسنه (مآب) مرجع معناسنه در بوراده حسن مآبدن مراد ايشك صوى خير اولقدر

﴿ قال الله تعالى اذتستغيثون ربكم فاستجاب لكم انى ممدكم بالف من الملائكة مردفين ﴾

چو بدرك قيوسينه كلدى يقين
صوسز يرقومه قوندى اهل يقين

صويه اهل شرك اوكدين ايرشديلر
چرينلك قولا بينه كيرشد يلر

صباح اولدى اسدى نسيم سحر
نثار ايلدى ز روسيم سحر

كيجه بعضى كور مشيدى احتلام
حزين اولدى بوكلدى قدى چولام

كيمى بولدى كيم صوايده وضو
كيمى بولدى ايچه بر قطره صو

چيقه كلدى ابليس ايدوبن ستيز
تمثل ايدوب شكل انسانه تيز

ديدى يا محمد چريسى يلك
كلك امدى بوايشه درمان بولك

سزك بو ايدى زعمكز يلكز
كه حق دينده صانوردىكز كندىكز

ايچمزده وار درنى ديردىكز
پس الله هه بزز ولى ديردىكز

اكزسزده حق دين اوليدى بوكون
صوبى سزدن الورميدى مشركون

اكا منتظر ايدر جمله سى
كيم ايريشه سيزه فناحمله سى

كه صوسز بو يرده اوله سز هلاك
صوك اوجى ايده لر سزه انسلاك

ديرى قورتولاتيكزى سوره لر
الوب مكه يه طوتغن ايركوره لر

ايشتديلر اصحاب حزين اولديلر
صناسن كه هب بركزين اولديلر

همانديم هوادن بلوطلر كلوب
صولر صاجديلر بره سيلر اولوب

صوسز يرلرى حق صولو ايلدى
قونك قربه سن طو بطلو ايلدى

ایجوب غسل ایدوب الدیلر دست نماز | حقه شکر ایدوب ایلدیلر نیاز
پس آندن محمد هجوم ایلدی | شیاطینه اوردی رجوم ایلدی
صاغندن کلوب عسکره جبرئیل | که بشیوز ملائکله طوتدی سبیل
ابوکر ایدی صاغ طرف سروری | چکردی عدودن یکا عسکری
چری صولنه صالدی میکائلی | که بشیوز ملسکله صاقینه ایلی
علی صول طرفدن طوروب باش ایدی | نه فیلسوفه ایشلرسه شاباش ایدی
ملکلر کیردی فوآق لباس | بشردن سچلوردی بی التباس
انکه لاریك اوجنی چکنه | الوب سر بمشیدی یوز اکنه
ملکلر که کلیشدی آنده بیل | که میکائیل ایدی دخی جبرائیل
رسوله کلورلردی اعظام ایچون | دخی اهل اسلامه اکرام ایچون
والا اکا طاپوبدی برملك | که زیرا شو رسمه دی قادر ملك
که جبرائیله امر قیلشدی حق | که لوط قومنك یرلرین ایده شق
قنادنده بر یوکچکزله بنام | قوپرمشدی التی مدائن تمام
چیقارمیشدی کوکه یقین عیان | باشی اشاغه ایتمشدی روان
هر ایش ایشلنور قدرة الله ایله | ظفر بولنور نصرة الله ایله
الهی سنکدر هر ایشده دلك | السکده فلك جن وانس وملك
دخی کوردی برکون عزازیلی اول | که سویلشورانکله عیسی رسول
قنادیله اوردی عزازیلی تیز | انی هنده ایلینه براقدی ستیز
دخی شول قدردی الك قدرتی | که امر ایلدیکی حقك حضرتی
یدنجی کوك اوستندن اوچوب دوان | ایندی یره کوز آچنجه روان
سنك حکمکه کیمسه مانع دکل | سنك علمکه کیمسه جامع دکل
پس امر ایلدی بونلره ذوالجلال | که بن میزه یاردم ایدم لایزال
بشارت قیلك نصری مؤمنلره | هم القا ایدم خوفی بی دینلره
اورك کافرلك امدی اعناقنی | امان ویرمیوب باشنی صاقنی
که الله هر کیم عداوت ایده | رسولینه حقك شقاوت ایده
جزاسی بودرکیم انی قهرلر | که حق یولده دیکندرر ایرلر
خلاف ایلینلر بولیسر عذاب | عقاب ایلیسر شدید العقاب

قال الله تعالی ذلك بانهم شاقوا الله ورسوله ومن یشاقق الله ورسوله فان الله شدید العقاب

الهی السکده ثواب وعقاب | الهی بزه ایله حسن الثواب

قال الله تعالی (اذتستغیثون ربکم) یوخطاب اصحاب بدره در یعنی ای مؤمنلر یاد ایدیکز اول وقتیکه پروردکار کزدن فریاد خواه اولوب اغثنا یاغیاث المستغیثین ربنا انصرنا علی عدوك ویردیکز (فاستجاب لکم) پس ربکز سزه اجابت ایلدی (انی) آنکله که تحقیق بن (ممدکم) ای مؤمنلر سزه امداد ایدیجی یم (بالف من الملائکة) ملائکه کروهندن هرارتن ایله (مردفین) بری بری آردنجه کلیجی اولدقلری حالده دیمشلردر که بویله ملك مخصوصه قتال ایچون کلمشلرایدی بونلردن غیری کافن ملکلر تبشیر وتکثیر سواد ایچون کلدیلر (الهی) بارینا بارینا ۞ عون وعنایت قیل بزه ۞ الطف بنا الطف بنا ۞ غفران ورحمت قیل بزه ۞ فتح اینکه دل کشورن ۞ اولدرمکه نفس ازدرن ۞ کوندرملکلر عسکرین ۞ امداد ونصرت قیل بزه ۞ قوت بوله بازوی دل ۞ رفعت بوله بارویی دل ۞ اوله کشاده رویی دل ۞ الطف ایت بشارت قیل بزه ۞ یارب بمردان جهاد ۞ یارب بپاکان عباد ۞ حق یه بخش ایله مراد ۞ سن استجابت قیل بزه (یقین) اولکی یقین قریب معناسنه وایکنجی بی شك وشبهه اولان علم جازم معناسنه در پس کلتین بینده تجنیس تام واودر یعنی اهل ایمان بدرنام محلده اولان صوقیوسندن برمرحله یری یرقوملی صومسز یره قوندیلر (یعنی نزل الکفار بالعدوة القصوی قریبا من الماء ونزل رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم والمشرکون بعیدا من الماء بینهم وبین الماء رحلة وهی بالضم السفرة الواحدة (صویه اهل شرك اوکدین ایرتسی کون مشرکلر صویا تنه

ومؤمنلر مشركلرك يرينه قوندبلر (نسيم سحر) نسيم خوش قبولى روزكار در كه اكثر سحر وقتنده يعنى قبيل الصبح اسر (نثار ايلدى زر وسيم سحر) زر النوندر رائك تشديدى وتخفيفى دخى جائزدر كافى لغة نعمة الله سيم كومشدر قال فى كتاب كلستان ۞ وجود مردم دانا مثال زر طلاست ۞ سودى يوقلى شرحنده ديمشدر كه آقچه به دخى زر ديرلر آلتون مراد اولسه زر طلا ديرلر زائده تشديد ضرورت وزن ايچوندر انتهى ۞ بوفقيره لايح اولان بودر كه زرك طلايه اضافتى تعيين وتخصيص ايچوندر سيمدن احتراز ايچون كلدر شيخ سعديك مرادى مردم دانانك وجودنى طلايه يعنى يالدزه صالح اولان ذهب خالصه تشبيهدر هر آلتونه دكل صاحب محديه نك كلامنده واقع اولان زر سيمه اتباع طريقيله ذكر اولنمشدر مقصودى سحر وقتنده هبوب ايدن نسيم سبيله آقچه كبى بياض يغمور قطره لرينك نزولنى بياندر تكميم ابيات آتيده شرح ايتسه كركدر وجائزدر كه زر مستقل مشبه به اوله يعنى نسيم سحر آلتون وكومش كبى صارى وآق چيقكلرين صاچدى وطاغتدى (لحرره) سحرده اسرسمت حقدن نسيم ۞ نثار ايلر عاشقلره زر وسيم ۞ زر آلمك تجلى ذاتيدر ۞ دخى سيم حسن صفاتيدر ۞ قنى اويله بر بابل زار حق ۞ اسه اوسنده يادكار زار حق ۞ صفا بخش اوله قلبنه بوى هو ۞ كورينه كوكل كوزينه روى هو ۞ در يغاكه كيجدى بهار عمر ۞ شبه ايردى آخر نهار عمر ۞ كذر ايتدى بى صحبت دوست وقت ۞ سفر ايتدى بى رؤيت دوست وقت ۞ ديمزمسن نيجه وصل حقه ايرم ۞ قنى بن قنى سمت باغ ارم ۞ نه يرده آچيلور او يارك كلى ۞ نيجه بولورانى انك بلبلى ۞ اولانلر بوكون اشبو غمدن جدا ۞ ايد كولبه لر يارين بحق خدا ۞ يورى حق سنده ايرنلردن اول ۞ بودر كاه وصله كيرنلردن اول ۞ قومه ذكر وفكر حق صبح وشام ۞ شيم محبتله اول برمشام ۞ (احتلام) قال فى القاموس الحلم بالضم والاحتلام الجماع فى النوم ۞ قال فى انوار المشارق مايحكى ان آدم عليه السلام نام فاحتلم فاختلط منيه بالتراب فتولد منه ولد فيأجوج ومأجوج من نسله منكر جدا لااصل له انتهى ۞ والظاهر ان سائر الانبياء عليهم السلام ايضا لايلعب بهم الشيطان بمثل هذا لافى اليقظة ولافى المنام لان الله تعالى سخرلهم القوى الطبيعية والنفسانية بالامداد الملكوتى فاذا انقطعت هذه الاسباب والوسائل لم يقرب منهم الشيطان قال بعض العلماء كنت كثير الاحتلام فشكوت ذلك لبعض الصالحين فقال لى اذا اويت الى فراشك فاقرأ والسماء والطارق الى قوله فمالله من قوة ولاناصر فانه يذهب عنك ففعلت ذلك فانقطع عنى وفى بعض الكتب المعتبرة من كتب اسم عمر على صدر ملم يراالاحتلام لان الشيطان يفر من عمر رضى الله عنه (وضوء) ضمله نظافت واعضاء مخصوصه يى غسل ايتمك كبى ايدست الق ايله تعبير اولنور وعند البعض مطلق الغسل يومغه وضوء ديرلر كافى قوله عليه السلام الوضوء قبل الطعام ينفى الفقر لان المراد به غسل اليدين لاالوضوء الشرعى (ستيز) كسرله عناد وجدل (حمله) الحملة الكرة فى الحرب كافى القاموس يعنى قريشك حمله وهجومندن قايولورسز وهلاك اولورسز (انسلاك) يول بولوب دخول ايتمك (هجوم) يقال هجم عليه هجوما انتهى اليه بغتة (شياطينه اودى رجوم ايلدى) شياطين كبى اولان كفاره حرب وقهر آتشنى شهاب كبى رجم ايلدى وانلرى يافدى يعدى افنا قيلدى ديمشلردر كه بدر وقعه سى هجرتك ايكنجى سنه سى شهر رمضانك اون بدنجى جمعه صباحى اولمشدر (سبيل) معناد السلوك اولان يوله ديرلر (سرور) باشيوغ (شاباش) آفرين وتحسين معناسنه در (فى التباس) فى اختلاط واشتباه بولندن منفهم اولور كه اووقعه ده حاضر اولان ملكلر ديده حسله اصحابه كورنمشلردى ويومعنى اصحابك كالله والدر زيرا مطالعه ملك اكثر اصحاب شهود وعيانك اوصافندندر كه (لحرره) چون رسول الله ايله اصحاب صحبت وارايدى ۞ كوزلرنده لايد استعداد رؤيت وارايدى (اعظام) اجلال وبالفارسية بزرك داشتن (طاب) تركيدر كافى معناسنه (شق) يارمق (بنام) نامدار ومشهور معناسنه استعمال اولنور اصلنده نام آد وبامع معناسنه در يوكچكرنده اولان تصغير صيغه سى يومعنايى منافى دكلدر زيرا تصغير تعظيم ايچوندر تحقير ايچون دكلدر (مدائن) مدينه نك جمعيدر يوك شهر معناسنه وبعضيلر اوط قومنك شهرلرى درت ايدى ديمشلر يعنى قراى مؤتفكه درت شهر ايديكه هر برنده صدهزار مرد شمشيرزن وار يدى وهى ۞ سدوما ۞ وعامورا ۞ وكادو ۞ ومذوايم ۞ كانت على مسيرة ثلاثة ايام من بيت المقدس يعنى ان جبريل قادر على ان يدفع الكفار بريشة من جناحه كافعل فى مدائن قوم لوط واهلاك قوم صالح وثمود بصيحة واحدة فنزول الملائكة انما هو لتكثير السواد وتثبيت المؤمنين لالمقاتلة قال السمرقندى فى بحر العلوم والقول بمقاتلتهم هو الصحيح والايلزم تكذيب الثقاة انتهى ۞ اقول حارق مثل هذا بعض العلماء والحق ان عالم الحكمة والاسباب يقتضى التدريج فى اكثر المواضع فنزول الملائكة للتكثير والتثبيت لاينافى مقاتلتهم تحقيقا للابتلاء حتى اذا آل الامر الى خاتمته ووقع الظفر بالعدو كان ذلك سببا لعظم اقدار المؤمنين وحسن ذكرهم ونحو ذلك فافهم (بعدذا) بعض نسخه ده بومحله ده برفاج بيت دخى واقع اولمشدر بونلردر (دخى كوردى بركون عزازيلى اول ۞ كه

كه سويلشورانكله عيسى رسول ۞ قنديله اوردى ايدوب ستيز ۞ آنى هند ايلينه دشوردى تيز ۞ دخى شول قدردى
انك قدرتى ۞ كه امر ايلييدى حقك حضرتى ۞ يدنجى كوك اوستندن اوچوب روان ۞ ايزدى يره كوز آچنجه
همان (ظفر) باتحريك غالب اولق ونعم ماقيل (النصر ليس باجناد مجندة ۞ لكنه بسعادات وتوفيق (لمحرره)
يااللهى قدر تكله دينى منصور ايلدك ۞ غزتكله دشمن بى دينى مقهور ايلدك ۞ نصر تكله د انما مؤمنلره ويردك
شرف ۞ كافرى خذلانك ايله دمبدم خوار ايلدك ۞ تيغ قهر كله ايچوردك دشمنه زهر هلاك ۞ دوستانك دللرندن
غمارى دور ايلدك ۞ كلديلر تبشير ايچون بونجه ملكار عسكرى ۞ جندك ايله جمع اهل بدرى موفور ايلدك ۞ قوت
قلب صحابه اولدى امداد ملك ۞ دل خراب اولانلرى اطمئنكله معمور ايلدك ۞ جمله اشيا امر كه دائم مسخر درسنك ۞
كيمى خلقك سليمان و كيمى مور ايلدك ۞ باغلدك غاز يلرك كوكلن توكل بندنه ۞ روز ميدان انلرى صبر يله ماجور
ايلدك ۞ در كهكدن دشمن دينك كسوب فريادنى ۞ بوزلرين سندن چوردك بويله مغرور ايلدك ۞ يااللهى حق يه
امداد باطن قيل نصيب ۞ آنلرك حقى ايچون كم دللرين نور ايلدك (پس امر ايلدى بونلره ذوالجلال ۞ كه بن سيزه يارديم
ايدم لايزال) مأمور اولان ملكلر درحال الله تعالى (اذيوحى ربك الى الملائكة انى معكم) يعنى يادايله يامحمد اولدمى
كيم سنك پرورد كارك امداد ايچون كلن فرشتهلره وحى ايلدى ومضمون وحى بو كه امداد واعانتده بن سزكله يله يم
(فثبتوا الذين آمنوا) پس مؤمنلره قوت دل ويرك يعنى يورك اندرك خداسزه يارو سزه منصور كارزارسزد يو مژده لر
ويرك وآنلرى مردانه حركاته تحريك ايدك كما قال (بشارت فيلك نصرى مؤمنلره) يعنى مؤمنلره منصور اوللرى
حقنده مژده ايدك ويو تبشيرآ شكاره واقع اولش ايدى يوخسه قلبلرينه الهام طريقيله دكل ايدى يعنى ملكلر
صورت آدميايدى لشكر مؤمنان صفنك اوكنده طوروب قلبلرينه قوت اولهجق كلمات سويلرلردى (هم القاايدك
خوفى بى دينلره) قال الله تعالى (سألقى فى قلوب الذين كفروا الرعب) ولامعنى لاعظم من القاء الرعب فى قلوب
الكفرة (لمحرره) دشور دشمنك قلبنه خوف ويم ۞ اوا ورخنجر يم ايله صان دونيم ۞ نيجه دوشمنون اضطرابه عدو ۞
اولوبد رشك وشرك ايچنده مقيم (اورك كافرك ايمدى اعناقنى) اعناق عنقك جميد زبون معناسنه قال الله تعالى
(فاضربوا فوق الاعناق) پس كافرلرك كردنلرى اوزرينه اورك يعنى مذبحلرينه زيرا اوسحله ايقاع ضرب رؤسى
قطع وتطييرايدر (وقال عكرمة يريد الرؤس لانها فوق الاعناق يعنى الهام (واضربوا منهم كل بنان) بنان پرمقلردر
مقصود اطراف اندر يعنى كافرلرك الرين وآياقلرين قطع ايدك كه الريله آلت حرب طوتمغه وآيا قلريله حركته
مجالرى اولميوب هلاك اولهلر (ساق) ـ ق قدمدر يعنى بالدر (شقاوت) يرامزلق

(قال الله تعالى ذلك بانهم شاقوا الله ورسوله ومن يشاقق الله ورسوله فان الله شديد العقاب)

قيچانكيم ايكى صف يقين كلدى طوتدى قرار — ابو بكر ايتدى كه قوم ايردى ايتدى جنكه قرار
رسول الله اكا ايتدى كه يل مشتاق — كه جبرائيلى كوردم ايزدى چون تو بهار
صار تمش عمامه يدردى آتنى كلوب — يرا يله كوكلك اورتاسنده فرح شاهوار
يوكز ويردى بشيوز فرشته اكا كيرو — دخى ويردى ميكائيله بشيوز اولدى هزار
هم اسرافيله كلدى ياردم همام يبك ملك — ملائك قواوج يك اولدى طوروب انتظار
ابوجهل ايتدى الهى كه سن ياردم ايت — شودين كيم سكا سوكلدى انى ايله وار
عجب در كه دوسته دشمن دعا ايلدى — ايكيسى همان برديلك ديلدى آشكار
كه حق دينى منصور ايده اول غنى پادشاه — عنايت قيله قولرينه بودم بيو وبار
نه بخت اكا الله اكبر نظر ايله — كونش ايله ذره دن قطره لردن بحار
نظر ايلدى جوهر فرده آفدى سيل — نظر ايلدى صويه قيه قورلدى بخار
نظر ايلدى توحه صو اولدى اكا مطيع — نظر ايلدى يله عاد قومن ايتدى غبار
نظر ايلدى آبه فرعونى غرق ايلدى — نظر ايلدى كلشن اولدى خليلنه نار
نظر ايلدى قيلدى طپراغى انسان ايدوب — نظر ايلدى آدمى قيلدى كندويه يار
نظر ايدوب پس محمد عليه السلام — حبيب اولدى كندويه اول صورت معتبار
نظر قيلورسه نه نقص اوله دركاهنه — بارين برآوج طپراغى قيله شرمسار

قال الله تعالى (ذلك) شوذكر اولنان ضرب اعناق واطراف (بانهم) اول سبيله در كه تحقيق كفار (شاقوا الله
ورسوله) الله ورسولنه مشاققه يعنى مخالفت ايلديلر (المشاقة) كون كل من العدوين فى شق غيرشق الاخر (ومن

يشاقق الله ورسوله) وهر كيمكه خدايه وپيغمبرينه خلاف ايله (فان الله شديد العقاب) پس تحقيق الله تعالى سخت عقوبتدر ۞ يعنى مخالف اولانلرى دنياده كرفتار وآخرتده خوار ايدر بو كلامدن منفهم اولور كه هر سعادت وشقاوت كه عبده دنيا وآخرتده حاصل اولور عبدك كسبى انك موجبى اولور ريس سعادت اهلى اسباب سعادته تمسك وشقاوت اربابى دامن شقاوته تشبث ايتدكلرى اختيار وكسبلر يله در وحقيقت كسب واختيار دخى مقتضاى ذاتيدر ۞ فمن وجد خيرا فليحمد الله ومن وجد خلافه فلا يلومن الا نفسه (الهى) امر حقدن طشره چيقمه اى كوكل فرمان كوزت ۞ صدقله قول اول رضاى حضرت سلطان كوزت ۞ نفسله شيطان سكا هرزه در آچ كوز يكى ۞ غافل اولمه صاغ وصولمه قيل نظر هر آن كوزت ۞ جهله يارا اولان كشينك ايرمدى حقه الى ۞ حقه وصلت استرسك علمله عرفان كوزت ۞ قيل غزاى معنوى ايله جهاد اكبرى ۞ وارزبون دشمن اولمه مردايسك ميدان كوزت ۞ ذوالجلال لك قهر نه دوش اولمدن استه امان ۞ ذوالجمال لاهمدن وارعفوله غفران كوزت ۞ نيچه پرشرك وريانيچه پرجنك وجدل ۞ مجلس توحيده كل اصلا مله ايمان كوزت ۞ تيغ فرقت كسمدن شول كردن جانك سنك ۞ قيل تحمل دردياره وصلت جانان كوزت ۞ حقيا بولمق دليرسك كر جهان اچره كمال ۞ ايرار نلر صحبتينه كامل انسان كوزت (وله) حقه ورسوله اطاعت ايله ۞ عصيانك صوكنده ندامت واردر ۞ طاعتيله اوز كه تجارت ايله ۞ طاعتده مايهٔ سعادت واردر ۞ چكر ز قليجى دشمن اولنه ۞ يقارلر قهراودين عصيان قيلنه ۞ بو يتر نصيحت عبرت آلنه ۞ حقدن غافلره عقوبت واردر ۞ ظاهر اولسه دشمنلرك اذاسى ۞ لازم اولور مؤمنلره غزاسى ۞ دكن ديكنلرك بودر جزاسى ۞ اذيت اهلنه اذيت واردر ۞ شديد العقا بدرد شمنه قهار ۞ سريع الحسابدر عاصيه جبار ۞ كو ستر رهر لحظه نيچه يوزيبك كار ۞ هرايشده باقى سكا برحكمت واردر ۞ قنى عاد وقنى ثمود عجب ۞ قنى كبر ايلين قريش عرب ۞ بولد يلر حقيا جزالرين هب ۞ صانمه سر كشلره كه رحمت واردر ۞ (فرار) اولسكى فرار فافك قتحيله مر يدر وليكن تركيدر وليكن قتحله وكسرله اولنله محتملدر فافهم (نو بهار) نو يكيدر جديد معناسنه وبهار بيراقدر وكاه اولور تازه بيراق موسمنه دخى نو بهاردير ز تحقيق يوقارود، چكدى جبريل عليه السلامى نو بهاره تشبيه ايلدى زيرا فرح و پرشكل وصورتده نزول ايلدى ۞ تكيم نو بهار دخى رنك و بو يله ناظرلرى كشايش دل و يرر (عمامه) عينك كسر يله دليندر كاسبق دعشلردر كه وقعه بدرده نزول ايدن جبرائيل وميكائيل واسرافيل عليهم السلام و يونلره تابع اولان ملكلرك جمله سى بياض لباسلركوب وبياض دليندلر صار يتوب دليندلر ينك اوجلرى بنى اموزلرى اوزر ينه ارقه لرينه طرغرى صارقمشلردى كه اكا طيلسان اطلاق اولنور ذكر فى كتاب سير النبى صلى الله تعالى عليه وسلم انه عليه السلام كان يعممو يسدل طرف عمامته بين كتفيه وكذلك على رضى الله عنه ومن ثم صار من شعار اهل السنة فمن عاب وطعن فى عذبة العمامة لاحد فقد كفر حيث عاب فى سنة رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم وسنة الملائكة ومن تركها فقد تربع فى البدعة والضلالة كذا فى بحر العلوم للشيخ على السمرقندى قال بعضهم صار الطيلسان شعارا للعلماء ومن ثم صار لبسه متوقفا على الاجازة من المشايخ كالافتاء والتدريس فكان الشيخ يكتب فى الاجازة وقد اذنت له فى لبس الطيلسان لانه شهادة بالاهلية وترك الطيلسان للفقيه مخل بالمروءة اى وهو بحسب ما كان فى زمنه كما فى انسان العيون فى سيرة الامين المأمون قال فى خزانة الفتاوى والمستحب ارسال ذنب العمامة بين كتفيه الى وسط الظهر ومنهم من قال الى موضع الجلوس ومنهم من قدر بالشبر ۞ قال فى الفهستانى فى الشرح الصغير فى بيان السنة مواظبته عليه السلام اهم من الحقيقة والحكم فيشمل ترك سنة صارت شعارا لاهل البدعة فانه سنة على ما قالوا كالتختم باليمنى فان السنة ان يجعل الخاتم فى خنصر اليد اليسرى فى زماننا وقوله عليه الصلاة والسلام اجعلها فى يمينك كان ذلك فى بدء الاسلام ثم صار من علامات اهل البغى كذا فى الخلاصة اذا تقرر هذا فنقول يقاس عليه ترك الاكتحال يوم عاشورا ونحوه لانه صار من شعار اهل الضلال ولما كان الطيلسان مهجورا فى اكثر البلاد فى هذا الزمان فمن فعله امسك عنه ومن تركه لا بأس عليه (فرح شاهوار) ظاهر اولان بودر كه فرح فانك فتحى ورانك كسر يله صفت مشبهه اولهوالايا اولنده مضاف تقديرا ولنور ذوالفرح واهل فرح كبى وباآخر ينه ادات الحاق اولنور فرحناك كبى (وار) بورادهادات تشبيهدر يعنى پادشاه كبى فرحناك اولديغى حالده زيرا پادشاهلر اسباب صفا مهيا ولغله غم طارى اولز وجائزدر كه واو عاطفه تقديرا ولنه يعنى فرحناك وپادشاه وار اولديغى حالده (هزار) يك الف معناسنه (بيروبار) باربورادهبزرك معناسنه درای بارخدا ای خدای بزرك دعمكدر تنكيم واقعدر ۞ ای بارخدا بحق هستى ۞ شش چيز مرا مدد فرستى ۞ علم وعمل وفراخ دستى ۞ ايمان وامان وتندرستى ۞ قال الامام الواحدى فى اسباب النزول ان المشركين

حين ارادوا الخروج من مكة اخذوا باستار الكعبة وقالوا اللهم انصرا على الجندين واهدى الفئتين واكرم الحزبين وافضل الدينين ۞ وروى انهم قالوا اللهم انصر افرنا للضيف واوصلنا للرحم وافكنا للعانى ان كان محمد على حق فانصره وان كنا على حق فانصرنا ۞ وروى انه لما دنا القوم بعضهم من بعض يوم بدر قال ابو جهل لعنه الله اللهم انصر اجب الفئتين اليك اللهم اينا كان اهجر واقطع للرحم فاحنه اى فاهلكه فانزل الله تعالى (ان تستفتحوا) اى ان طلب فتح ونصرت كرديد (فقد جاءكم الفتح) پس آمد بشما فتح يعنى فتح آن دين كه بن دوستر ست كذا فى تفسير الكاشفى (محرره) دوست آنى ديلر كه روز غزا ۞ ايده حق دشمنه انواع جزا ۞ كنديسن دوست عدايدوب دشمن ۞ كندى كنديه ديلر درلو اذا (بحث) پوراده نزاع وجدال معناسنه در (ذره) شعاع شمسده كورينن اواجق غبار (بحار) بحرك جمعيدر دريا معناسنه قال فى القاموس البحر الماء الكثير (نظر ايلدى جوهر فرده آقدى سبيل) جوهر فرد اول جوهر بسيطه ديرلر كه آنده تركيب اوليه جزء لايتجزى كبى كاسيق پوراده جوهر فرد ايله مراد مادهٔ اجسام وعالم تركيبدر كه كتابك اوائلنده بيان اولندى تتكيم پيورر (پراكندى پريشل جوهر نظر ايلدى هيئله ۞ اريدى جوهر اولدى صو نظر دن بولندى چون لذات (بخار) بالك ضميله وخاء معجمه ايله حار اولان نسنه لردن مرتفع اولان دخانلدر (قال الحسن رحمه الله تعالى خلق الله الارض فى موضع بيت المقدس كهيئة الفهر عليه دخان ملتزق بها ثم اصعد الدخان وخلق منه السموات وامسك الفهر فى موضعها وبسط منها الارض ويقال قبل ان تخلق الارض كان موضع الارض كله ماء فاجتمع الزبد فى موضع الكعبة فصارت كهيئة ربوة حمراء وكان ذلك يوم الاحد ثم ارتفع بخار الماء كهيئة الدخان حتى انتهى الى موضع السماء فجعل الله تعالى درة حضراء فخلق منها السماء فلما كان يوم الاثنين خلق الشمس والقمر والنجوم ثم بسط الارض من تحت الربوة كذا فى البستان (كلشن وكلستان وكلزار كلمك ديمكدر يعنى انده كل چوق بتن بر (صورت معتبدار) معنى طوتيجى صورت يعنى معناسنزدكل پوراده معناى لطيف وعظيم مراد در كه حقيقتدر (شرمسار) خجل شرم اود وحيادر شرمسارك اصلى شرمه سار در تركيب اولنيجق ها حذف اولنمشدر شرمه اودادر هانسبت ايچوندر كشى اوتانيجق باشنى اشاغه صلار واثرحيا اندن ظاهر اولور انكيچون اكا نسبت اولنمشدر (محرره) يا الهى قيل نظر بيچاره يه ۞ مرهم اور لطفكله دلده ياره يه ۞ قيل نظر تا آجله بوجان كوزى ۞ كوره يوزك ياقه قانى آره يه ۞ قيل نظر اسماء ذاتك حقيچون ۞ يوزى كوستر يوزى قاره يه ۞ قيل نظر رحمت وصاله صال برى ۞ نيچه برسن ياردى جانم آره يه ۞ قيل نظر فيض ايله نورك طيراغده ۞ غالب اوله سبعهٔ سياره يه ۞ قيل نظر در يتيم ايت قطره يى ۞ ويركوهر قدر بنى سنك خاره يه ۞ قيل نظر دل سنكك آچ پا سنى ۞ دوندر آنى جوهر يكپاره يه ۞ قيل نظر كارى غم عشقك سنك ۞ بيشه ايله حق آواره يه ۞

﴿ قافية الراء ﴾

چو طوردى ايكى صف مقابل اولوب روبرو — كلوب عتبه شيبه وليد ايلدى اغتزار
ديديلر قنى يا محمد كيم امثالمز — شجاعتده تاكوره لر كيمه دور اعتبار
يوريدى پس انصار يلردن برايكى شجاع — كيم الله ايده نصرى يولنرقيله انتصار
ديديلر كه كيمسز ديديلر كيم انصاريلر — ديديلر قريشدن كركدر صفار وكبار
ديدى پس رسول يابنى هاشم ايدك هجوم — ديديلر كه جانمز اولسون يولكده نثار
يوريدى على حمزه اندن عبيده روان — كه تا كوستريل كيمكدر يوكون اقتدار
كلوب حمزه الهك ارسلانيم ديدى هم — رسول ارسلانيم بودم اوش بن اولدم سوار
كوروب حمزه يى عتبه ديدى سكابن غرى م — ولى بو ايكى كشى كيمدر ايدر افتخار
ديديكم بريسى عليده عبيده برى — سوروب آنى مبدانه كيردى بواوج اختيار
كيروب نعره اوردى پس اوك حمزه پهلوان — ايروب عتبه يه آنى اولدردى اول كامكار
يوريدى عليده وليده طوتوب يوزنى — ايروب چالدى ايكى پاره اول بختيار
عبيدهٔ يوريدى طوتوب شيبه نك اوسنه — چالوب باشنى قاشنى ايلدى انفجار
بوكز شيبه چالدى انك آيغيسنى ايروب — على ايله پس حمزه ايلدى آنى تار مار
ايكيسى ايروب شيبه يى آنده اولدرديلر — بوحالى بولردن كوريجك يصاندى شرار

ابو جهل آنی دیدی میدانه کیردی بوکز
ایرشدی ابکی کیچ یکنلر اکا نامدار

بر یسنك آدی معاذ بن عفرا ایدی
بر یك معاذ بن عمرو ایدی آدی اشتهار

ایروب چالدیلر ایکیسی آنی دشوردیلر
بوزی اوسته یقدیلر اول ایکی شهریار

﴿ ابوجهلی قتل ایدن معاذ بن عفرا ومعاذ بن عمرو حضرتلرینك قیلجلری صورتیدر ﴾

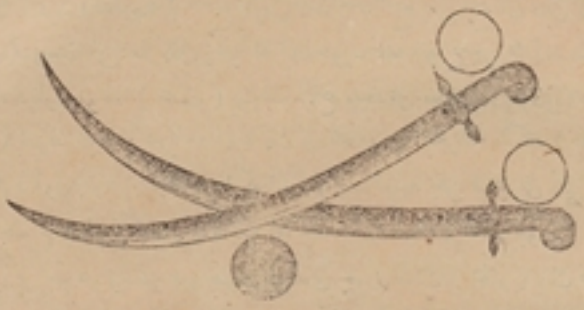

نزاع ایتدی هر بری دیدی بن اولدرمشم
رسوله کلوب ایلدیلر آنی افتشار

بیوردی قیلجلریکزی چیقارك کورم
چوکو زدی دیدی ایککزدندر ر اشبو کار

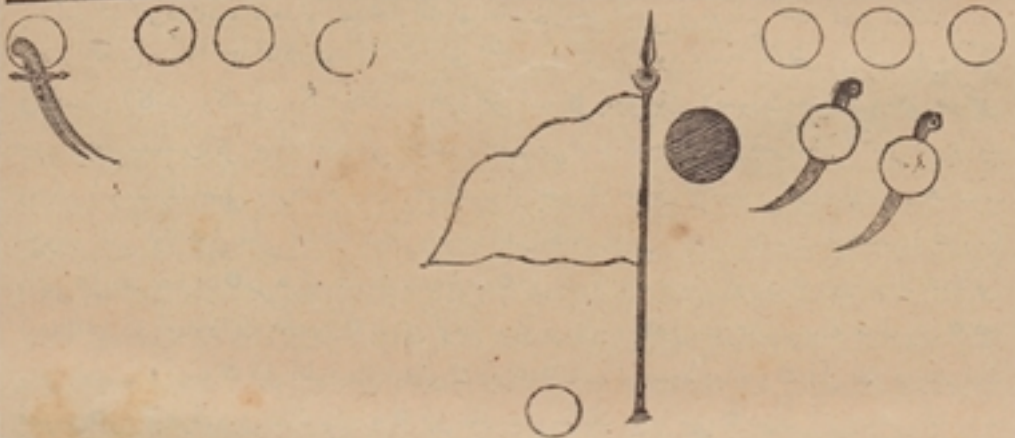

دیدی کیم وار ایدی کوریدی که نولدی آنی
ایرشدی آکا ابن مسعود آنی کوردی زار

ابو جهل ایتدی کیمه ایردی دولت کورك
یاکیمه ایروب دائره اولدی دوره مدار

دیدی ابن مسعود که یا تکرینك دشمنی
که فرعوندن آرتق شقیسن ایدرسن چوعار

که فرعون جزع ایلدی غرق اولورکن نیجه
سن انکار ایدرسن رسوله کرك سا که نا ز

اباغیله بوینی یا صدی کوب باشنی
آکوب کلدی دیدی همیشه بوزك کلمذار

چوکوردی انك باشنی سجده قیلدی رسول
کیم الله حمد ایتدی شکر ایلدی بی شمار

(روبرو) بوز یوز، دیمکدر اوروبار بوندن غلط در اصلی روبار ودرشونی شونکله روبارو ایله دیمك ایکیسنی بری برینه مقابل ومساوی قبیل معناسنه در (عتبه شیبه ولید) عتبه بن ربیعه عظماء قریشدندر ولیدانك اوغلی وشیبه قرنداشیدر یعنی عتبه برادر یدر (اغترار) مغرور اولمق والغرور سکون النفس الی مایوافق الهوی ویمیل الیه الطبع (لمحره) نقدر اولسه قوت بازو ✪ ینه صاعمه که جنك اوله بازی ✪ پنجه باز اولسه عقاب تقدیر ✪ قهار عصفور وش پنجه بازی (امثال) یعنی بزم قوم وقبیله مزدن اقران و یاخود مطلق اقران کما هو الظاهر من سوق الکلام (شجاعت) عند الحرب قوی قلب اولمق (شجاع) بهادر قوی القلب جیانك ضدیدر یعنی قورقق کیمسه انصار یلردن مراد عفراء اوغلاری در که معوذ ومعاذ بن عوفدر (انتصار) انتقام المق (علی) بن ابی طالب رضی الله تعالی عنه (حمزه) بن عبد المطلب رضی الله تعالی عنه (عبیدة) بن الحارث رضی الله تعالی عنه (اختیار) بورادهپیر معناسنه در زیرا حمزه وعبیده عتبه وشیبه کبی پیر ایدیلر علی ولید کبی جوان ایدی انکچون قریشدن کرك صغار وکبار

دیدیلر یعنی بیوکه یوك وکوچکه کوچك پس اوج اختیار دیدیکی تغلیب طریقیله در (نعره) عربیدر بانك زدن معناسنه یعنی چاغرمق وحیقرمق (پهلوان) شیرمرد وقوتلو دلیر اصلنده ، مرکبدر پهل حشمدر عرب خیل وحشم دیدیکی برده عجم سپه وپهل دیروآن اصلنده باندر حافظ معناسنه پس پهلوانك معنای ترکیبی حافظ حشمدر کذا فی دقایق الحقایق لابن الکمال (کامکار) مرادن اشلیجی یعنی غالب مطلق قهار معناسنه اصلنده مرکبدر برجزئی کامدر مراد معناسنه وبرجزئی کاردرایش معناسنه وایکی کاف ایله عربیدر (بختیار) دولت امی بوراده مراد دولت معنویه در زیرا حضرت علی کرم الله وجهه بنی هاشمك فقراسندن ایدی (انفجار) آقق و یارلق یقال انفجر الماء ای سال وانفجرت الارض ای انشقت بوراده ایکی معنی ایله ملحوظ در زیرا عبیده شیبه‌نك باشنی یاردی وقانی آقتدی (تارمار) طارطغان کما فی مفتاح اللغة (شرار) شرت ایدن طائفه والظاهر انه جمع شریر و قدسبق (لمحرره) دشمنه صالدی قضا چوکانی ۞ سرنی آلدی الك طوب کبی ۞ کیمکه اولدیسه بوکون یولدیکی ۞ سلدی قهار آنی جاروب کبی (بعدذا) مذکور عبیده نك مضاربه دن ساقی منکسر اولدقده معرکه دن رفع اولنوب موقف پیغمبر جانبنه کتوردیلر فخر عالم صلی الله علیه وسلم عبیده نك حالن مشاهده قیلدقده قدم شریفه لرین بالین وار اکاسند قیلدی عبیده دخی یوزین اول مبارك قدم اوزرینه قویوب الست شهیدا یارسول الله دیدی فخر عالم صلی الله علیه وسلم بیوردیلرکه اشهد انك شهید بووقعه دنصکره مدینه یه عود ایدرنده بین الحرمین صفراءذیدکاری وادیده عبیده شربت مرکی نوش ایدوب جوار رحمته کتدی واورادهدفن اولندی پس فخر عالم شهادتیله اهل شهادتدن اولدی وآخروفتنده فخر عالم مبارك قدمنه مسح خدله نجات ایدی یولدی زیرا اوسلطان انبیانك خصائصندندرکه جسد شریفلرینی مس ایدن نسنه آتش دوزخه حرام اولورزهی سعادت وشرف (لمحرره) بصدی عبیده معرکده صدقله قدم ۞ کندی تتبعه منزل دارالسلامه دك ۞ دوشدی یاغی دوشدی رسولك یاغنه ۞ زیراجزای کارکارمناسب کرك (شهریار) حاطان واولیك بوراده اول ایکی جوانی عظم رفعت ودرجه ده پادشاهه تشبیه واردر (انکشار) طاغلمق وپراکنده اولق (کار) ایش معناسنه در (قال علیه السلام ایکما فتله فقال کل واحد منهما انا قتلته قال هل مسحتما سیفیکما قالا لا فنظر علیه السلام فی السیفین فقال کلا کما قتله وقضی بسلبه لهما ماعدا سیفه فانه اعطاه لابن مسعود رضی الله عنه (لمحرره) قتل ایدوب فرعونی اشوالمنك ۞ الدیلر فخر جهاندن چوق دعا ۞ آفرین اول تیغ زن مردانه کیم ۞ بویله دشمن کسدیلر روزوغا (دیدی کیم) استفهامدر رابطه دکلدر (ابن مسعود) رضی الله عنه عبدالله بن مسعود رضی الله عنه اسلم قدیما بمکة وهاجر الهجرتین وصلی الی القبلتین وهو من العبادلة المشهورین بالفقه عند البعض وکان قصیر اجداطوله نحو ذراع خفیف اللحم کما فی السیرة الحلبیة ۞ ایلین قدنی کوتاه ۞ قدرن ایتشدی بلند ووالا (زار) ذلیل ونالان (ابوجهل ایتدی کیمه ایردی دولت کورك) یعنی نصرت وظفر یزم ایچون نمی یاسزك ایچون می اولدی الحاصل میدان فتنی طرفنده قالدی دیوسؤال ایلدی ابن مسعود رضی الله عنه دخی اهل ایمانك منصور ومظفر اولدیغن اخبار ایتدی (یا کیمه ایروب داره اولدی دوره مدار) داره بوراده هزیمت وخذلان معناسنه دردور فرار ورجوع ومدار مباعث وسبیدر ۞ یعنی هزیمت کیمه ایریشوب میدان جنکدن دونمکه وفراره سبب اولدی (عار) قال فی القاموس العار کل شیء لزمه به عیب انتهی وفی الاخیر العار والشین یعنی اسلام وایمانی عیب کوروب سرفرو ایتمزسن و کفوله (انصافی عرض وهنر عدایدرسن (جزع) فریاد وزاری قلق وصبرسزلق قال تعالی (حتی اذا ادرکه الغرق) تاچون فرعونه فلزم در یاسنده ، غرق اولق لاحق اولدی یعنی بیلدیکه غرقله هلاك اولمه کرکدر (قال آمنت انه) دیدیکه ایمان کتوردم اول الههه که (لااله) مستحق عبادت اولور معبود یوقدر (الاالذی) مکر اول خدا اوردر که دعوت موسی علیه السلام وساطتیله (آمنت به بنوا اسرائیل) بنی اسرائیل آنی تصدیق ایلدیلر (وانا من المسلمین) ون دخی حکم خدایه کردن نهاده لرجمله سندنم پس بوتصدیك حکمنجه فرعون موسی وقت اضطراردهاظهار ایمان ایلدی ولیکن مقبول اولدی یوامنك فرعونی اولان ابوجهل ایسه وقت نزعه مشارف اولشیکن بیله ایماندن رو کردان اولدی وعنادندن دونمدی پس بواعتبارله فرعوندن شقی وبرامن اولدی ولیکن ایکیسی بیله مخلد فی النار در سؤال اولنورسه که شیخ اکبرقدس سره الاطهر حضرتلری فرعونك ایمانته ذاهب اولدقلری تحقیق تأویلدن نه وجهه مبنیدر تتکیم آخر مصنفاتی اولان فصوص الحکم نام کتابنده بیورر موسی علیه السلام وکان قرة عین لفرعون بالایمان الذی اعطاه عند الغرق فقبضه الله طاهر امطهرا لیس فیه شیء من الخبث لانه قبضه عند ایمانه قبل ان یکتسب شیأ من الآثام والاسلام یجب ماقبله انتهی جواب بودرکه حضرت شیخك فرعونك ایمانته متعلق اولان

مقالاتی مناظره ومباحثه یه محمولدر ۞ تکیم فتوحات مکیه تام کتابلرنده بیورلر (المجرمون اربع طوائف کلها فی النار لایخرجون منها وهم المتکبرون علی الله تعالی کفرعون وامثاله ممن ادعی الربوبیة لنفسه ونفاها عن الله تعالی (فقال یاایها الملأ ماعلمت لکم من اله غیری وقال انا ربکم الاعلی) یرید انه مافی السماء اله غیری وکذلك نمرود وغیره وقال فی موضع آخر من الفتح المکی هذا معتقدی وغیر هذا قلته علی سبیل البحث والاستکشاف انتهی کلامه) پس شیخه یومقوله مسائلده اعتراضه وجه یوقدر زیرا کلا منه محامل صحیحه واردر ۞ ویومقامه متعلق کلام چوقدر مقاما صدوردن خروج لازم کلور والعاقل المنصف تکفیه الاشارة (لمحرره) کیمده کیم واردر یصیرتدن اثر ۞ اکسك اولزاویله کوزدن حق نظر ۞ حق کورحق ایشت بطلانی قو ۞ قالله اهل حق یانده کورورکز (دار) بوراده دکلی آتاجاج معناسنه در آصلمش آدمه پرداراولدی دیرلر تکه واقعدر ۞ خانتی صانمه که پرخور دار اولور ۞ پاکیلور باشی یاردار اولور ۞ کاه اولورپرده ثمش طورن آغاجده دارد یرلردارچینی پرآغاجدرچین ولایتنده اولور بودیاره کورب دارچین دید کاری آنك قبوغیدر بویراول آغاجك یمشیدر (ایاغیله بویلی یاصدی کسوب باشی) سؤال اولنورسه که بوکلام ماقبلنه مخالفدر زیرابوقاروده مرور ایلدیکه ابوجهلی ذکر اولنان اول ایکی جوان قتل ایلدی جواب بودر که ابوجهل اول یکنلرك ضربندن میت حکمنده ایدی شویله که ابن مسعود آنك باشنی کسمه دنی صاغ قالورد کل ایدی پس ابن مسعودك فعلی تکمیل یابندن دکلدر بلکه تعجیل یابند ندر حقیقتده غزا اول جوانلرکدر ولکن ابوجهلك کله سن کسوب فخرعالم صلی الله علیه وسلم حضوریته کتورمك ایله سلبندن قلیجن اکا احسان ایتدیلر (لمحرره) کسلدی سك کبی باشی لعینك ۞ آچلدی دوزخه جان خبیثی ۞ کورب قتلن سوندی اهل ایمان ۞ ولی آغلتدی شیطان خبثی (همیشه یوزك کلمذار) همیشه دائما معنا سنه درعذار کسرله صفالك ایکی جانبیدر بوراده مراد یوزدر یعنی یوزك دائما کل کبی کله وشن اوله زیراراه دین حقدن بویله خارك زوال مایه انبساط وسبب نشاطدر (بی شمار) بی عدد دیمکدر کثرتدن کنایه در (حمد رسول الله صلی الله علیه وسلم حین رأی رأس عدو الله ابی جهل وسجد خمس سجدات شکر اویقال انه قال الله اکبر الحمد لله الذی صدق وعده ونصر عبده واعز جنده وهزم الاحزاب وحده (الهی) صد هزاراحسان ایلدی مولی ۞ الحمد لله الحمد لله ۞ بونجه نعمتلر ویردی اول اعلی ۞ الشکر لله الشکر لله ۞ عاشقه لطف بی حساب ایلر ۞ صادقه فیض مستطاب ایلر ۞ هرنفس یوزبك فتح باب ایلر ۞ الحمد لله الحمد لله ۞ دست قهریله چاك اولوردشمن ۞ فیض لطفیله دوست اولورهرشن ۞ غرق نعمت درجانله بوتن ۞ الشکر لله الکر لله ۞ مؤمنی دائم ایلدی منصور ۞ دشمن دینی قیلدی اول مقهور ۞ غمله آغلرکن اولدی دل مسرور ۞ الحمد لله الحمد لله ۞ صد قله اخلاصله حق وار ۞ سجده شکرایت حضرته هربار ۞ ایله بوردی ایله دائما تکرار ۞

۞ الشکر لله الشکر لله ۞

﴿ بحر آخر ﴾

الن کوتروب دیدی یارب قریش
کلور فخرله کبرله هب قریش

ضلالت یولینه کید نلر کلور
رسولکی تکذیب ایدنلر کلور

شو نصرت که وعده ایدوبسن آنی
بوکون قیل وفا وعده که یا غنی

ارشدی همان لحظه یك جلیل
براز طیراق آلغل دیدی جبرئیل

آت اول طیراقی دشمنك یوزنه
که طیراق یراشور عدوکوزنه

ایکی باشدن اچلدی چون جنکه باب
صو نوب بردن آلدی برآوج تراب

مبارك الن کوتروب آچدی اول
انی دشمنك یوزینه صاچدی اول

دیرایدی یوسوزی اول یوزی صبح
که دشمنلرك یوزی اولسون قبیح

چوحقدن رجوع ایتدی یوزلری
یراشور طیراق طوله کوزلری

پس اعراض ایدوب خشمله یاقدی حق
کو کلرینه قورقور اقدی حق

بوکزا یلدیلر صحابه قتال
کیمسن اسیر ایتدیلر کین یامال

ملکلر معاون اولورلر ایدی
ایروب باشلرینی آلورلر ایدی

پس اول دفعه ده یمشن قردیلر
اسیر ایتدیلر یمشن طوتدیلر

شهید اولدی اون اوچ صحابه کرام
مهاجرلر ایدی اولو الاحترام

مفسر لر ایدر بویرده عیان
برایش اولدی غایت بدیع البیان

که بنیاد اولمش جهان ملکنه — بوایش اولمادی جسم وجان ملکنه
که حاضر ایدی سید المرسلین — صحابیدی اوچیوز اون اوچ کاملین
ملائکه اوچ یکدی یکسان کلن — دخی جن مؤمندی طقسان کلن
ایرشمشدی ابلیس شیاطینله — کلوب جنك ایدردی اساطینله
ندکلو که کفار جن وارایدی — پراکنده اوسنبده دوارایدی
قوحاضر اولوب ایدردی جنك — هوایله پر بوزی اولشدی تنك
بوقهر ایچره کورنجه الطاف ایدر — رسولینه کورنجه اعطاف ایدر
که یرقبضه طپراغی آت دیدی حق — چون آتدردی آتدیغی صیدی حق
بوکردوندی پیکینی و یر بیدی — اکا مارمیت اذرمیت دیدی

﴿قال الله تعالی فلم تقتلوهم ولکن الله قتلهم ومارمیت اذرمیت ولکن الله رمی الآیة﴾

که قتل ایتدیکز کرچه صورتده سز — فلم تقتلوهم حقیقتده سز
کیم الله ایدی یونلری اولدورن — یراقدر دیر کورن اولدورن
دونوب ایتدی پیغمبرینه خطاب — که وحی ایلدی آکه نص کتاب
که صورتده سنسن طوتن طپراغی — حقیقتده یرز آتن طپراغی
هویت بمقدر تشخص سنك — تحقق بمقدر تفحص سنك
حقیقتده مجموع اشیا بنم — کتورمك کیدرمك هم احیا بنم
که زیرا بشر بوایشی ایشلز — حقك ایشنی هیچ کشی ایشلز
کیمك وسعی وارکیم برآوچ تراب — قونك ایده کوزلرین خراب
پس الله ایشیدر که وحی ایلدی — ملکلر و یرییدی سعی ایلدی
که مشرکلرك یوزنی اوردیلر — انی اهل ایمان یاقوب کوردیلر
انکچون درر بیلکه یومعجزات — محمددر رسید کائنات
انك صدقنه بوده برهان ایدی — رسالت سریرنده سلطان ایدی
چو بدرك غزاسنی ایتدی تمام — کیرود ونمکی ایلدی اهتمام
اساری غنایم ایله غانمین — کیرو دوندیلر طیبه یه سالمین
شووقت اولدی بدرك غزاسینه یول — که هجرتدن ایکنجی ییل ایدی اول
اورج آیی دیکیم خروج ایتدیلر — بروجه نزول وعروج ایتدیلر

(ان کنتورب دیدی یارب قریش) لمارأی رسول الله صلی الله علیه وسلم قریشا وقد اقبلت بالدروع السابغة والجموع الوافرة والاسلحة الشایکة ای التامة قال اللهم هذه قریش قد اقبلت بخیلائها ای کبرها وعجبها وفخرها تحادك ای تعادیك وتخالف امرك وتکذب رسولك فنصرك الذی وعدتنی (ایرشدی همان لحظه یك جلیل) یعنی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم دعا سی ساعتده حقدن یکی اولان جبریل علیه السلام نزول ایلدی پس جلیل اسم الاهدن اواش اولور وجائز در که یکه صفت اولسون دیوان حافظ شرحنده یکه رومده شاطر دیدکلری در دیمش فاما نظر دقیق اهلنه روشندر که یك یوله محلده مقاصد معناسنه در که پرپره خبر وسلام ومکتوب ایلتور رومده اکا اولاق دیرلر که سلاطینك رسولی وواسطه سیدر لسان عربده برید دینلور (وما انت الاسیر البرید) مثالندن اولاق معناسنه اولدیغی ظاهر در تفصیلی کافیه نجمدوانی سنده وحاشیه عصامیده در مثال مذکور اوزرینه دوشن کلامده مطالعه اولنه (صونوب یردن آلدی یرآوچ تراب) بعضلر دیمشلر در که فخر عالم صلی الله علیه وسلم یرطاسك ایچنده آسمانه اوچ طاش نزول ایلدی یرینی قریش عسکرینك صاغنه و یرینی صولنه و یرینی یوزلرینه طوغری رمی ایتدی (انی دشمنك یوزینه صاچدی اول) دیمشلر در که قدرت حقله طپراغك ذراتی جمله مشرکلرك کوزلرینه کیردی شویله که برفرد قورتلمدی پس جمله سی کوزلری قیدنه دوشوب مخذول اولدیلر ونه طرفه توجه ایده جکلرینی بیلمدیلر (ع) حق کورمینك کوزی کور اولور (صبح) جلیل وحسن کما قال فی القاموس الصباحة الجمال (لمحرره) شمعنك پروانه سیدرمهر وماه ۞ حسنك دیوانه سیدر هرملك ۞ سندن الدی یوسف کنعان آن ۞ بولدی دورنده مثلك بوفلك (که دشمنلرك یوزی اولسون قیچی) قال علیه الصلاة والسلام شاهت الوجوه ای

قيحت وزاد بعضهم اللهم ارعب قلوبهم وزلزل اقدامهم (پايمال) آياق التنده ازلمش وسرتمش بوراده معنای لازمی مراددر که خورلق وذلتدر یعنی انلری اسیر ایتمکله خور وذلیل ایتدیلر زیرا بوقدر صنادید قریشکه دائما دیدنلری اوج اعتباره کردن فرازی ودأبلری هوای عزو وقاره بلندپروازی ایدی حضیض مذلته دوشوب رسن اسر کردن بند وجودلری اولدی وهر بری آفتابدن ذره اعتبار بن بولدی (لمحرره) فی عجب غروراید نارلر ❁ فی شیرانه زور ایدن ارلر ❁ بولدیلرهب جزا لرین بر بر ❁ شورش وشروشور ایدن ارلر (شهید اولدی اون اوچ صحابهٔ کرام) شهید شهود دندر حضور معناسنه پس فی سبیل الله مقتول اولانه شهید اطلاق اولنمق ملائکه نك نزول وحضورندن اوتوردر بوصورتده شهید بمعنی المفعول اولور یاخود انك روحی عندالله حاضر اولدیغیچوندر بوصورتده بمعنی الفاعل اولور ❁ قال الامام الرازی فی تفسیره الشهید هوالذی یشهد بصحة دین الله تارة بالحجة والبیان واخری بالسیف والسنان وایست الشهادة مفسرة بکون الانسان مقتول الکافر لان مرتبة الشهادة مرتبة عظیمة فی الدین وکون الانسان مقتول الکافر لیس فیه زیادة شرف لان هذا القتل قد یحصل فی الفساق ومن لامنزلة له عندالله تعالی وایضا ان المؤمنین قد یقولون اللهم ارزقنا الشهادة فلوکانت الشهادة عبارة عن قتل الکافر ایاه لکانوا قد طلبوا من الله ذلك القتل وانه غیر جائز لان اعتقاد صدور ذلك القتل من الکافر کفر فکیف یجوز ان یطلب من الله ما هو کفر انتهی کلامه (بعدذا) اهل بدر وشهدا سی حقنده فضائل کثیره وارد اولمشدر حتی اووقعه ده حاضر اولان ملکلرك بیله غیر یلراوزرینه فضیلتی واردر دیمشلر ❁ وفی الخصائص الصغری وخص اهل بدر من اصحابه علیه السلام بان یزادوا فی الجنازة اربع تکبیرات تمییزا لهم لفضلهم ❁ قال الامام السخاوی یقال لمن یتسامح کانك من اهل بدر لقوله صلی الله علیه وسلم ما یدریك لعل الله اطلع علی اهل بدر فقال اعملوا ماشئتم فقد غفرت لکم قال ابن ملك المراد به اظهار العنایة بهم واعلاء رتبتهم لا الترخص لهم فی کل فعل کما یقال للمحبوب اصنع ماشئت (لمحرره) ایردی کال رحمته بدرك شهیدلری ❁ کیردی سرای جنته بدرك شهیدلری ❁ و یردی وجود فانی باقی ایچون بها ❁ الوردی یوتجارته بدرك شهیدلری ❁ یوقدر جهاندهماشقه حقدن بدل دیو ❁ یوزطوتدی سمت حضرته بدرك شهیدلری ❁ میدان جنکده جان و یروب الله عشقنه ❁ قاندی می شهادته بدرك شهیدلری ❁ هرکز جهانه کلمدی یونلرکی شهید ❁ ایردی شرفده غایته بدرك شهیدلری ❁ برالمرنده جام شهادت برنده تیغ ❁ هرم ایتدی بزم وصلته بدرك شهیدلری ❁ فخرجهانك آلدیلرا ولدم دعاسنی ❁ ایدوب وداع صحبته بدرك شهیدلری ❁ سربازاولورسه بویله کرك حقیا کشی ❁ عبرتدراهل غیرته بدرك شهیدلری (اولوا الاحترام) حرمت صاحبلری قالوا اولوا جمع ذو ولایکتب واو بعد الالف حالة الرفع بخلافه حالة النصب فانه لما انقلبت الواو فیهما یاء التبس بالی فرسم بالواو دفعا للالتباس وهو السر وایضا فی کتابة اولئك بالواو (بدیع البیان) بیان عجب دیمکدر بدیعی بیانه اضافتده لطف واردر زیرا بدیع فن بیانك ابوابندندر و بداعت حقیقتده اول ایشك صفتیدر ولکن کار بدیعك بحسب التعلق بیانی دخی بدیعدر (بیاد) تمل کلسان عربده اساس دیلور (سیدالمرسلین) وسیدالانبیاء زیرا اخص اسمی مستلزمدر (یکسان) یردوزیه این کمال دقائق نام کتابنده دیرکه سان شول نسنه در که عرب آنی اسلوب ایله تعبیر ایدر ترك یردوزیه دیدیکی یرده عجم یکسان دیر نکه واقعدر ❁ کرسنك همه لعل بدخشان بودی ❁ پس قیمت لعل وسنك یکسان بودی ❁ هیئت معناسنده مجازا استعمال اولنور شکل وهیئت دیه جك یرده عجم شکل وسان دیرانتهی ❁ بومقامده یکسانك ذکر اولنان معنای حقیقی یه ومجازی یه احتمالی واردر یعنی حاضر اولان ملائکه اوچ یکه برابر ایدی یاخود برشکلده و برهیئتده ایدی زیرا اصح اولان بودر که جمله سی بیاض دلبندلر صارمشلر وارقدر ینه طوغری طیاسانلر اسدال ایتمشلردی (دخی جنی مؤمندی طقسان کلن) جنی کسرله جنه منسوب بدر واجلن جسم لطیف شفاف ناری سفلی قادر علی التشکلات باشکال مختلفة یتوالدون وفیهم ذکور واناث و یموتون وسمیت بالجن لاستجنانهم عن اعین الناس ای لاستارهم (بعد ذا) اصح اولان بودر که ذکر اولنان جن دخی ملائکه کبی مقاتله ایتمشلردر بوخصوصده حضورلری مجرد مدد ایچون دکلدر (شیاطین) شیطانك جمیدر یونلردخی جن کبی توالد ایدرلر ولکن ابلیس کبی قیامته دك مخلدلردر کما فی روضة الخطیب والشیطنة مرتبة کلیة عامة لمظاهر الاسم المضل (لمحرره) مظهر اسم مضل اولسه فجور یرامز ❁ شیطنت ایتمکه طویمز بلرالبت طورا مز (اساطین) اسطوانه نك جمیدر دیرك معناسنه مراد دین دیرکاری اولان ایماندر پس بوند ه دین حق بیت عالیه واهل دینی بینك ستونته تشبیه واردر قال فی القاموس الاسطوانة بالضم السارية معرب استون فعوالة اوفعلوانة (اعطاف) عطفك جمیدر فعلهاطف وعطا ومیل ومحبت معناسنه قال الله تعالی (فلم تقتلوهم) پس ای مؤمنلر سز کندی قوت بازوکزایله

دشمنلری اولدرمدیکز (ولکن الله قتلهم) ولیکن حق تعالی انلری اولدردی زیرا نصرت وتسلیط انك فعلیدر (ومارمیت اذرمیت) و یامحمد برآوج طپراغی دشمن یوزینه اندیغك زمان سن اتمدك یعنی سنك برمشت خاکی رمیك اول مثابه ده دکل ایدیکه جمیع لشکرك کوزینه کیده (ولکن الله رمی) ولیکن انی حق تعالی اندی جمله لك کوزینه ایرشدردی پس برفعلی عبده اضافت کسب یوزندن وحقه نسبت خلق یوزندندر ولکن اصحابه کورمیالکلیه قتل نفی اولندی یعنی (فلم تقتلوهم) اذقتلتموهم دینلدی فخرعالم صلی الله علیه وسلم کوره ایسه بالکلیه رمی نفی اولنمدی زیرا اذرمیت دینلدی فرق بودرکه فعل کاه اولورسببه نسبت اولنور یکتب هذا القلم ملیحا کبی وکاه اولور مسببه نسبت اولنور یکتب هذا الکتاب ملیحا کبی پس حق تعالی اصحابی سبب قتل ایدوب فعل قتلی مسبب اولدیغی جهتدن کندویه نسبت ایلدی وفخرعالمی سبب رمی ایدوب فعلی اکاوهم ذات کریمنه اضافت قیلدی زیرا فخرعالم جمله دن فانی وحقله باقی ایدی بناء علی هذا بقایه نسبتله فعل مذکور فخرعالم صلی الله علیه وسلم وفنایه نسبتله حق تعالی یه منسوب اولدی ۞ ای فکان الرامی محمد صلی الله علیه وسلم لکن بالله لابنفسه ۞ و یومر تبه یه تجلی صفت قدرت دیرلر یعنی فخرعالمه یونجلی واقع اولدقده انك یدی یدالله اولدی کما قال تعالی (ان الذین یبایعونك انما یبایعون الله یدالله فوق ایدیهم) و یومعنایه بناء واقع اولان رمی فعلی حقله اولدی ۞ نتکیم حضرت عیسی علیه السلامه تجلی صفت احیا واقع اولوب اذن الله ایله یعنی حقله مرده لری احیا ایدردی وهکذا شان الکمل من هذه الامة والی مثل هذا السر یشیر حضرت الشیخ یونس امرم قدس سره بقوله ۞ اوم انك کوکلندن شی لله کیمه کیم ۞ سکا همت ایدن اول کوزیله فاشی دکل) فافهم (وفی المثنوی) مارمیت اذرمیت کفت حق ۞ کارمابرکارهادارد سبق ۞ کر بیرانیم تیران نی زماست ۞ ماکمان وتیراندازش خداست ۞ تانشد مغلوب کس این سر نیافت ۞ کر تو خواهی آن طرف بایدشتافت ۞ و یومقامده قرب نوافل وقرب فرائضه متعلق کلام واردر اهلنه معلومدر ابیات مثنویدن مفهم اولورکه (ومارمیت اذرمیت) کلام حقیقت اسلوبی مقام قرب فرائضده اوله وبعض کبارکنت سمعه وبصره ویده حکمنجه مقام قرب نوافله حمل ایتمشدر (لمحرره) اولیانك جمله هنرد رسوزی ۞ اهل ذوق اولنه شکردرسوزی ۞ حقله حق اولنلرك ای حق ۞ کوکللری کان وکهردرسوزی (قبضه) بالفتح برآوج ودخی برطوتام و بالضم اسم المقبوض یقال اعطاه قبضة من ممرای کفامنه ور بماجاء بالفتح قال فی القاموس القبضة وضمه اکثرما قبضت علیه من شی (فلم تقتلوهم) حقیقتده سز یعنی سز اصحابیکز فعل ایسه حقیقتده مسببه منسوبدر وهم فنا فی الله اهلنك هر کاری حقه مضافدر (نص کتاب) کما قال الله تعالی (ومارمیت اذرمیت ولکن الله رمی) الایة والنص قدیطلق علی کل ملفوظ مفهوم المعنی من الکتاب والسنة وقدسبق تحقیقه (هویت بمدر تشخص سنك) هویت ایله مراد هویت الهیه در کانسانك سری وحقیقتیدر هویت کونیه دکلدر یعنی حقیقت ومعنی بمدر که سنده انکله تجلی واقع اولمشدر تشخص وصورت ایسه سنکدر پس هویتی کندینه نسبت ایلدی زیرا هویت عالم حقدندر وتشخصی فخرعالم صلی الله علیه وسلمه نسبت ایلدی زیرا صورت خلقدندر وانسان بوایکی معنانك برزخیدر یعنی انسان کامل اولان هویته حقدن اخذ ایدر وتشخصیله خلقه فیض ایدر (تحقق بمدر تشخص سنك) تفحص بحث وتفتیش وطلب معناسنه یعنی مذکور اولان رمی فعلنك سر یله متحقق اولق بنم ومرمیتك طلب وتفتیشی بصورة الکیهانه وسبب اولق سنکدر یعنی تفحص وتشخص بحسب الظاهر سنك اولق هویت وتحقق بحسب الباطن بنم اولغی مناق دکلدر زیرا سوزمؤثرده در اثرده دکلدر پس سنك اثرك حقیقتده بکا مضاف ومنسوبدر زیرا تأثیر بندندر وعند التحقیق سنك صورتك صورت حقدر زیرا بنم سر یله متحققسن پس سنك یوزکمن ظهوره کلن هب کار حقدر فافهم (لمحرره) معارف کاشنده وردترسن یارسول الله ۞ حقائق روضه سنده خوش اترسن یارسول الله ۞ وجود مستطابك مظهر سر هویتدر ۞ اکرچه ظاهر اشکل بشرسن یارسول الله ۞ عجمی قبضهٔ خاکیه اولسه منهزم دشمن ۞ کلورهرایش الکدن برهنرسن یارسول الله ۞ حقیقتده سنك فتروفنا فی الله درکارك ۞ انکیون حق فتنده معتبرسن یارسول الله ۞ هو الاول وجود کدرهو الاخر شهود کدر ۞ خدایه ظاهر باطنده درسن یارسول الله ۞ خلاص اولسه نوله حق یوکون بند تعلقدن ۞ شفاعتنله ازاد ایدرسن یارسول الله (انك صدقته بوده برهان ایدی) یعنی برآوج ترابه اهل شرکك کوزلری خراب اولق معجزه سی دخی سائر معجزات کبی حق وصدق اولدیغنه دلیل وحجت ایدی (سریر) تخت عریدر (چو بدرك غرامنی ایتدی تمام) تتمه دن اسمدر کلام تکمیلدن وسلام تسلیمدن اسم اولدقدن کبی پس ایتدی تمام لفظی ایتدی تتمیم معناسنه فصیح کلامدر فاعرف ذلك (اهتمام) اقدام وقصد ایتمك (اساری) اسیرلك جمع یدرماخوذ ومقید معناسنه لان الاسر الشد (غنائم) غنیمتك جمعیدر وهی مایئال من اهل الشرك عنوة والحرب

فاصلة بينها و بين الفي والنقل فرق ذكر في المغرب للمطرزي فليطلب هناك (طيبه) مدينهٔ منوره در وجه تسميه مفصلا يوقاروده مرور ايلدي (يروجه نزول وعروج ايتديلر) بروج برجك جمعيدر قصر معناسنه در كه اكابر واشراف انده نزول ايدرلر آسمانده اولان اون ايكي برج منازل سيارات ومقر ثوابت اولمغله قصوره تشبيها بزوج اطلاق اولندي و بعضيلر بروج قرك منازلي اولان يكرمي سكز نجمدر ديمشلر برج اطلاق اولنمق قصره تشبيهادر و بردخي برجده ظهور معناسي واردر قصرك ارتفاعي سببيله ظهوري اولديغي كبي منازل قمر اولان نجومك دخي بزه نسبتله ظهوري واردر صاحب محمديه نك يومقامده كلامي ابهام طريقيله در زيرا محل محاربه اولان بدر افتده طولمش آي ديمكدر پس او رج آينده چيقوب يروجه نزول وعروج ايتدكلري بدرنام محله واروب غزا وجهاد ايله عندالله مراتب عاليه بولدقلريدر بوصورتده نزول ايتديلر ديمك يعني قوناق ايدينوب انده قوندقلري مناسبتله اولور و ياخود بدره واردقلر كه عروجدر وسالما وغانما مدينه يه عودت ايتديلر كه نزولدر پس كلامدن مقصود فخر عالم صلى الله عليه وسلم واصحابك عز ورفعته مقرون اولان ذهاب وايابلرين بيان اولمش اولور (تحريره) چيقدي رسول حضرتي بدرك غزاسنه ۞ صرف ايتدي نقد همتي بدرك غزاسنه ۞ اوچيوزاون اوچ صحابه ايله اولديلر روان ۞ كوستردي لر عنايتي بدرك غزاسنه ۞ اوچ يك ملكله ايلدي تأييداول كريم ۞ انلره و يردي شوكتي بدرك غزاسنه ۞ قهر آتشنه يافديلر ارباب شركي هب ۞ حق و يردي فتح و نصرتي بدرك غزاسنه ۞ طولدردي چشم دشمني برقبضهٔ خاكله ۞ كوستردي بونجه قدرتي بدرك غزاسنه ۞ تك اولدي كوزلرينه حق اغيارنك جهان ۞ كورتندي يارغيبتي بدرك غزاسنه ۞ دوندي صحابه مال غنيمتله سالمين ۞ چون بولديلر هدايتي بدرك غزاسنه ۞ برج يقينه حق عروج استين كشي ۞ قيلسون نكاه عبرتي بدرك غزاسنه (وله) اى جمله جهان خلقنه احسان ايدن الله ۞ فيض نعمن عالمه يكسان ايدن الله ۞ اصحاب غمك كوكلن ايدوب شاد و فرحناك ۞ كلزار دلى لطفله خندان ايدن الله ۞ بدر ايتدى بوزين نورى ايله فخر جهانك ۞ عالمده خرشيدى درخشان ايدن الله ۞ برج فلكه و يردى اكا قوت معراج ۞ اسرارنى اول حضرته اعلان ايدن الله ۞ ايتدى بوقدر عالمى اسمانه مرآت ۞ انسان بوزنى صورت رحمان ايدن الله ۞ زخم غم عشقه بوقدر مرهم اورركور ۞ بردرده نيچه وجهله درمان ايدن الله ۞ دوندردى يوزين بدر غزاسنده قريشك ۞ مؤمنلرى اقبالله شادان ايدن الله ۞ ميدان جهاد ايچره معين اولسه عجبمى ۞ حق قولنى خادم مردان ايدن الله ۞

﴿ جهاد احد ﴾ ﴿ قافية الميم ﴾

چو طوغمشدى بدرك غزاسنده بدر حرم
نتكيم طوغر بدر انور بياغ ارم

ديرلدى كير و پس قريش بربره مكه ده
ديدبلر محمد بزه صاچدى بحر ظلم

كلك امدى شول مال كه كلدى دمشقدن بزه
انى خرج ايدوب ايده لم انتقام نقم

ديرلديلر اوچ يك قريشدن عرب عسكرى
رئيس ابو سفيان ايدى اهل خيل وحشم

دخى خالدبن الوليد ايدى وعمرو بن عاص
ابو جهلك اوغلى دخى عكرمه بد شيم

بو لر كلمشلردى اسلام ايلينه هنوز
كه لشكر چكوب كتديلر جنكه مبروخدم

فوجمع اولوب يوردى جمله قوم قريش
بيله اهل اولاد بيله اخص و اعم

رسول الله ايشتدى ديدى منا منده بن
فاجعم كدك كورمشم ديك بوايشده نيدم

انى تأويل ايتدم كيم ايرر مصيبت بكا
هم اصحابك نيچه سنه ايريسر الم

زوا كورمدى چيقمغى كلدى ابن سلول
رئيسى منافقلرك ديدى چيق بيمه غم

احد طاغنه قوندبلر چونكيم ايردى قريش
رسول پس قيلوب جمعه بى چكدى طبل وعلم

چوقالن كيدى احد طاغنه عزم ايدوب
رجوع ايتدى ابن سلول ايكم و اعمى واصم

ثلث وارايدى دوندبلر فاچدبلر هب بيله
همان قالدى اصحاب يديوز كيم آندى قسم

واروب پس احد طاغنك قاتنه قوندبلر
بارنده سى ثبت كون بنوب يوردى صبحدم

ديدى الهى اوقجى يه مركزده ثابت اولك
كه دور ايتيه سزه سير ايتسه اهل صنم

﴿ وقعهٔ احد ﴾

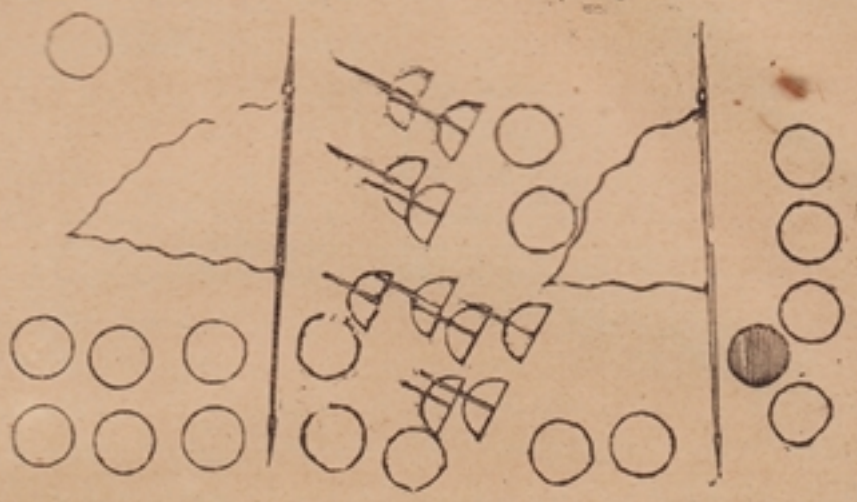

انی کوردی دشمن قو ایلسدیلر هجوم
بواوقیمی صحابه یرندن آیرلدی اودم

یوریدی قلج چکدی پس خالدبن ولید
فتنی شوکت ایله مبارز لرایله یهم

طاغلدی صحابه یرندن یوکز حرب ایچون
که حتی طقوز کیشی قالدی رسولیله هم

ایکیسی قریشدن یدیسی دی انصار یلر
اوکیمجه ایدرلردی جنکی یوطقوز نفسم

یوریدیکچه کافر ایدی کیم ایدرسه رد
کبره جنسه یوله آندء فراوان نعم

یدیکز دیدی پس یدیسی شهید اولدیلر
همان طلحه قالدی رسولیله اول محترم

الیله انی صاقلر ایدیکسه زخم ایرمیه
که تا اکا یکرمی درت کز ایرشدی سقم

صحابه اوکنده اوتوزواردی اولدی شهید
دیدی هر بری جانم اولسون فدی نبدرم

اوکنده ایدی مصعب انی شهید ایتدیلر
یوزیدی زیادا کادخی ایرشدی ستم

یوکز ایردی آکسزده اول مصعبی اولدیرن
کیم آدیدی عبد الله ایشی فساد وائم

اتوب طاشله اوردی صیدی آزودیشی
مبارك یوزین یاردی قان اقدی مثل الیقم

کنوردی انی طلحه پس کندی قیجین قیجین
کنوردی انی قودی برطاشده صاغ وسلم

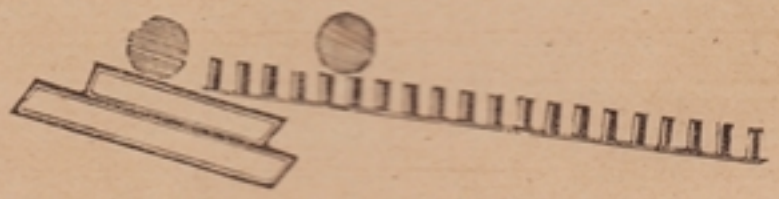

﴿ پیغمبر افندیمزك استار یوردقلری جای مبارکدر ﴾

پس اول مصعبی اولدورن صانمدی انی رسول
ایشدی محمد اولدیدر چوقانل بنم

چاغردی پس ابلیس کیم اولدی محمد یلك
قوتاجدی اصحاب دیدی هر بری نه قیلم

ایرشدی یوکز کعب کوردی رسول اوتورر
دیدی کوزلرین کوردم ایدردی نور رقم

ندا ایلدم بن که یا معشر المسلمین
رسول الله ایشته دزیدر یلك مغتنم

بکا پس اشارت قیلوب دیدیکم ابسم اول
کاوب کوزدیلر کیم مبارك یوزی اوزره فان
که نیجه فلاح اوله اول قوم کیم شرك ایلیوب
رسول انلری حقه دعوت قیله لطفله
دیدیلر دعا قیل ساکه کیم اوله لر هلاك
بنی داعی کوندردی حق رحمة للعالمین
که زیرا بولر بیلز آنی هدایت ندر
زهی خلق واطف اسی صاحب کمالی کورك
اول انلری عفو ایدوب ایدردی دعا خیرله

ایرشدی صحابه یوکن ایلدیلر هم
افاردی سیلردی دیر ایدی اوصاحب کرم
رسولك بو زین فانه بو یابه لر ایده دم
اولاردو ریشدار کیم انی قیله لر عدم
دیدی لعنته کلدم نیجه لعنت ایدم
الهی هدایت سن ایت قومه فی الامم
هدایت سن ایت بونلره قیله احسانی کم
که جاهلار آنی اورر لر صانورلردی سم
که زیرا کاینه اولدر مناسب حکم

(جهاد) الجهاد بالکسر القتال مع العدو کالمجاهدة (احد) بضمتین جبل بالمدینة کذا فی القاموس سمی بذلك لتوحده وانفراده عن غیره من الجبال التی هناك وهذا الجبل یقصد لزیارة سیدنا حمزة ومن فیه من الشهداء رضی الله عنهم وهو علی نحو میلین اوثلاثة من المدینة وفی الحدیث ان احدا هذا یحبنا ونحبه ولامانع ان تکون المحبة من الجبل علی حقیقتها اوضع الحب فیه کما وضع التسبیح فی الجبال مع داود علیه السلام اوهو علی حذف المضاف ای یحبنا اهله وهم الانصار رضی الله عنهم اولان اسمه مشتق من الاحدیة واخذ من هذا انه افضل الجبال وقیل افضلها جبل عرفات وقیل ابوقبیس وقیل الذی کلم الله فیه موسی علیه السلام وقیل قاف وکانت غزوة احد فی شوال سنة ثلاث باتفاق الجمهور (چوطوغشدی بدرك غزاسنده بدر حرم ✪ تنکیم طوغر بدر انور بباغ ارم) بدر ثانی طولمش آیدر حرم ایله مراد حرم مکه در وهو حرم الله وحرم رسوله والحرمان مکة والمدینة کما فی القاموس بدر حرمدن مراد فخر عالم صلی الله علیه وسلم در بوکلامده فخر عالمی بدر انوره وحرم شریفی و بدر نام موضعی باغ ارمه تشبیه واردر بباغده اولان باطر فیت افاده ایدر فی کبی رومده باغچه دیدکلرینه عجم باغ دیرارم اول شهر عظیمك اسمیدر که آنی عاد اوغلی شداد بنا ایلمشدر بطریق الاجمال قصه سی بودر که عبدالله بن قلابه رحمه الله عدن صحراسنده کمکرده اشترن جست وجو ایدوب گزرکن بیلیانده برشهره ایرشدیکه اطرافی کرداکرد دیوار چکلمش وانك حوالیسنده قصور بسیار وضع وبنا اولنمش بروجهله که انجو به مثالدر حال شترین تفتیش ایچون درحصاره کلدکده کوردیکه قپوسنك هر دو مصراعی قیمتی جواهر ایله مکلل درانکشت بردهان تعجب ایلدی واورادهء انساندن فرد نادیده اولغله متحیر قالدی (لمحرره) نه کشور در بوکیم سکانی بوقدر ✪ نه یرلر در بوکیم انسانی بوقدر ✪ نه کارزار جهان بی بقادر ✪ آجلمش برکل خندانی بوقدر ✪ چون شهره کیردی نه کورر برشهر حیرت افزا کیم قصرلری یاقوت وزبرجددن ستونلری اوزرینه قورلمش وبناسنك برکرپچی زر وبرکرپچی سیمدن اورلمشدر وفرشی دخی اکا کوره دوشمش وسنك ریزه سی یرینه آبدار مروارید قومش وهر قصرك اطرافنده آب روان وایچنده لؤلؤ ومرجان واردر واغاجلرینك تنلری زردن و برکاری زبرجددن وشکوفه لری سیمدن ساخته در خود باخود زمزمه پرداز اولوب دیدیکه (هذه الجنة التی وعد بها المتقون) این چه منزل چه بهشت این چه مقامست اینجا (لمحرره) بنامی سیم وزروسنك ریزه اینجودر ✪ جهاندده وار یسه جنت دیدکاری بودر ✪ پس مذکور ابن قلابه بقدر الطاقه حال جواهر اولوب اورادن یمنه عودت ایلدی و بوقصه زبان خلقده دوشوب فاش اولدی (لمحرره) دیدیلر کیچ بولدی عبدالله ✪ اولدی دروجواهر آکه کواه ✪ دوه بی دره ایلدی تبدیل ✪ علم اکسیردن بودر آکاه ✪ الحاصل اووقتده حاکم شام اولان معاویه رضی الله عنهك سمعنه رسیده اولدقده ابن قلابه یی استحضار ایدوب حکایهٔ بوالعجبی سر مطلعدن دامن مقطعه وارنجه استماع ایلدی و بووصفله موصوف دنیاده شهر اولورمی دیوکعب الاحباره سؤال قیلدی کعب دیدیکه نعم بونك ذکری حضرت قرآن مشتملدر تنکیم حق تعالی بیورر (الم تر کیف فعل ربك بعاد ارم ذات العماد التی لم یخلق مثلها فی البلاد) و بوذات العمادی شداد بن عاد بنا ایلمشدر واو بر پادشاه ذوالاقتدار ایدیکیم یتون دنیایه مالك اولمش طقوز یوز یل عمر نفدین بولمش ایدی ذکر جنتی اشتدکده اقالیم یمن محتوی اولدیغی عدن شهرینك صحرالرندن برموضع دلکشده ارم دیدکاری مدینه بی بنایه صرف مقدور ایلدی وروی زمینده نقدر سیم وزروجواهر وار یسه جمع ایدی و برزنده خانم وخلخال وکوشواره قومیوب چوب جفاطوقنان مظلومك اه وفریادی عیوقه دك کندی و یوز یلك قدر بنا تعیین ایدوب اوچیوز یلده شهر ارم و باغ محترم سالف الذکر اولان وصفله وجود بولوب کار بنا انجامه رسیده اولدی واون سنه دخی تهیئهٔ راحه اشتغال کوستروب شداده خبر بالغ اولدقده امر اوملوك عالی جمع ایدوب دار السلطنه دن جم غفیر ایله تماشای شهره

متوجه اولوب برمرحله مسافه قائد قدس الله تعالی قدرت قاهره وحکمت باهره سیله برملك کوندروب صحبه سیله
جمله سن راه عدمه دوندردی واوزرلرندن لباس حیات مستعاری الوب باغ ارمدن بدل الخری عریان و پریشان تنور
دوزخه صالدی (لمحرره) خزان اولدی کندی بهسار وجود ۞ شبه ایردی اخر نهار وجود ۞ برآدم مراده قدم
باصمدن ۞ یقلدی خراب اولدی داروجود ۞ نمباغ ارم قیدی شمدی بکا ۞ وکل بلبلی اولدی زار وجود ۞
بهشته بدل دوزخ غمدهیم ۞ سویمز یناراه ناروجود ۞ یلمز بوکون حتی انجسام کار ۞ نمر کرده اوله قراروجود ۞
مذکور کعب معاویه یه خطاب ایدوب بیوردیکه اول شهر حالا انظر مرد مدن پوشیده در ولیکن منسك ایام
حکومتکده برکیسه طلب اشتزله اول محله واصل اولسه کرکدر که آنك وصفنده دیلشدیر کوتاه بالاوسرخ رنك وسیر
چشم اوله کهچهره سنده خالی وکردننده علامتی واردر بعدازان این قلابه یه نظری تعلق ایتدکده (هو والله ذلك
الرجل) دیدی و بوقصه بعض تفاسیرده طول ودراز یازلمشدر محلنده مطالعه اولنه (لمحرره) ای کوکل عندلیبی
عبرت آل ۞ تولدی اشفتکان باغ ارم ۞ بی مراد اولمغه عزیمت قیل ۞ دیمه باغ مراده نیجه ایرم (بحر ظلم) ظلم ظاء
معجمه نك ضمی ولامك فتحیله ظلمتك جمیدر بوراده مراد شدائد غم وقساوتدر کهبدروقعه سنده انلره حاصل اولشدر
قال تعالی (قل من ینجیکم من ظلمات البر والبحر) الآیة قال البیضاوی ای من شدائد هما استعیرت الظلمة للمشقة
بکسر میمه قاعدة الشام سمیت بانیها دمشاق بن کنعان اودامشقیوش کما فی القاموس وقیل بناها غلام ابراهیم
علیه السلام وکان حبشیا وهبه له نمرود بن کنعان حین خرج من النار وکان اسمه دمشق وقیل غیر ذلك وهی غیر
منصرفة للعلمیة والتجمة کما فی شرح الطریقة (بعدذا) دمشقدن کلان مال اولدر کهبدروقعه سنه سبب اولدی واول
مال مکه یه وصول بولدقده ابا بنه تسلیم اولنمیوب موقوفا دارالندوه ده وضع اولنمش ایدی بعده فخر عالم صلی
الله علیه وسلم اوزرینه خروج ایتمك مشاوره اولندقده ابا بنه سرمایه لرین و پردیلرکه الی بیك دینار دریاقی ربح نامنه
فلان دیکر الی بیك دینارله تجهیز جیش ایتدیلر و بونلرك حقنده آیت نزول ایتدی کما قال الله تعالی (ان الذین
کفروا ینفقون اموالهم لیصدوا عن سبیل الله فسینفقونها ثم تکون علیهم حسرة ثم یغلبون (انتقام نقم) انتقام
کین المق ومعاقبه قیلق نقم تونك کسر یله عنب وزننده نقمتك جمیدر مکافات بالعقوبه معناسنه بوراده مطلق
عقوبت مراد اولنور یعنی بدروقعه سنده انلرك یزه ایتدیکی عقوبتلرك انتقامن الهم ومکافاتن قیلمله (دیرلدیلر
اوچ بیك قریشدن عرب عسکری) ارازنده ایکیوز فارس واوچ بیك دوه ویدیوز جوشن پوش وارایدی وفساه
قریشدن اون بش عددزن استصحاب ایلدیلر تاکه وقت محاربه ده کتتکان بدری تذکیر ورجالی قتاله تحریض
ایدرلر (لمحرره) ایشیدوب لوحه لرین فسوتك ۞ یوری آجیه تامردانك ۞ روزمیدان فرار ایلیوب ۞ و یرلرحقنی
جنك جانك (رئیس) رئیس القوم سیدهم بوراده سرعسکر مراددر (ابوسفیان) بن حرب بن امیة بن عبد شمس
بن عبدمناف اسلم یوم فتح مکة (بعدذا) کاتب الوحی اولان معاویه رضی الله عنه ابوسفیان اوغلیدروخلفاء بنی امیه
اون درت عدد کیسه درکه اولی معاویه واخری مروانلرمدن ملکلری طقسان یرسنه درشام شریفنده اولان
جامع بنی امیه انلره منسوبدر بونلرك انقراضندن نصکره خلافت عباسیانه انتقال ایلمشدر (اهل خیل وحشم) الخیل
جماعة الافراس لاواحد له والفرسان والحشم بفتح الحاء المهملة العبید والخدم عرب خیل وحشم دیدیکی پرده عجم
سپه و پهل وترك آت وطون وخدمتکار دیرکاسبق ابوسفیانی اهلیت مذکور ایله وصف ایلدی زیرا نفسنده
ذو الاقتدار اولدیغندن ماعدا بوقدر طوائف عربی دخی استتباع ایدوب انلره منقوی اولدی وبوراده خیل ایله
جماعت افراس وفرسانلدن هر بری مراد اولنه جائزدر اولکیسی رومیلر استعمالنه وایکنجیسی عجم اصطلاحنه
موافقدر وخیاله بالتبعیه بعیر وسائر مرا کبك دخول ظاهردر (دخی خالدبن ولید ایدی وعمرو بن عاص) ایکیسی
دخی عظماء قریشدندر نسبلری عبد مناف منتهی اولورعاصدن عاصی دکلدرتکیم بعض مواضعده غلطا یایله کتابت
ایدرلر (عکرمه) بکسر العین والراء وسکون الکاف وهو عکرمة بن ابی جهل وابوجهل هو عمرو بن هشام بن المغیرة
بن عبدالله بن عمر بن مخزوم وکان ابوجهل یکنی فی الجاهلیة بابی الحکم لانهم یزعمون انه عالم ذو حکمة ثم کناه النبی
علیه السلام بابی الجهل وغلبت علیه الکنیة وکان خال عمر رضی الله عنه کما فی انسان العیون وعکرمة هذا غیر
عکرمة مولی ابن عباس رضی الله تعالی عنهما احد فقهاء مکة وتابعیها (بد شیم) شبه لك جمیدر کسرله طبیعت
وخوی معناسنه (لشکر) فارسیدرجری معناسنه (میر) بك امیر معناسنه (خشم) قول وقو للعجمی وخد متکار
وحشم کبی (بیله اهل وار لادیله اخص واعم) الاهل خاصة الشیء تنسب الیه ومنه قوله تعالی (ان ابنی من اهلی

واهل الله خاصته وتسمى زوجة الرجل اهله وكذلك اهل البلد واهل الدار واهل الحى فهم خاصته الذين ينسبون اليه فعطف الاولاد من قبيل عطف الخاص على العام لانهم داخلون فى الخاصة الا ان يراد بها الازواج خاصة وهو الظاهر اخصدن مراد متبوع واعمدن مقصود اتباعدر قالوا خرج معهم النساء بالدفوف وفى كلام سبط ابن الجوزى ساروا بالقيان والدفوف والمعازف والخمور والبغايا هذا كلامه (رسول الله ايشتدى ذيدى منامده بن) مرويدركه قريش مكه ده خروج تدارك كنده ايكن فخر عالم صلى الله عليه وسلم عمى عباس يرسامى ايله فخر عالمه نامه كوندروب احوالى اعلام ايلديلر وبعضلرديشلركه لشكر قريش ذى طوى نام محله كلدكده خزاعه قبيله سندن برقاچ كيسه لشكردن مفارقت ايدوب نهائى فخر عالمه كلديلر وقريشك جم غفيرله خروجنى سويلديلر وبنه كرى دوندىلر وبو خبرد نصكره مدينهٔ منوره حراست اولنوب حتى عظماء اصحابدن برنفر فخر عالم صلى الله عليه وسلمك باب سعادتلرينه ملازمت ايليوب كيجه لرصباح اولنجه محافظه ايتديلر (لمحرره) كيسه قاچمز يولنده زحمتدن ◘ صاقنورلر او يدرى ظلمتدن ◘ ايرميه خارجفاتا اوكله ◘ كور ميه ذره قدر محتدن (منام) نوم معناسنه يعنى يقظه نك ضدى وهو فترة طبيعية تحدث فى الانسان بلا اختيار منه قال عليه السلام رأيت البارحة فى منامى خيرا رأيت بقرا تذبح ورأيت فى ذبابة سيفى وهو ذوالفقار ثلما باسكا اللام وهما مصيبتان ورأيت انى ادخلت يدى فى درع حصينة وانى مردف كبشا قالوا ما اولتها يارسول الله قال اما البقر فناس من اصحابى يقتلون وفى لفظ اولت البقر بقر يكون فينا واما الثلم الذى رأيت فى سيفى فهو رجل من اهل بيتى واما الدرع الحصينة فالمدينة واما الكبش فانى اقتل كبش القوم اى حاميهم (ديك يوايشده نيدم) مقصود مشاوره طريقيله سفر خصوصنى اصحابنه عرض ايتدكلرينى بيانندر زيرا فخر عالمك عادت كريمه لرى (وشاورهم فى الامر) امرنه امتثالا بو مقوله وقايعده صحابه ايله استشاره ايدى (تأويل) طلب مايؤل اليه الامر وصرفه الى مرجعه قال الله تعالى حكاية عن يوسف الصديق عليه السلام (يا ابت هذا تأويل رؤياى من قبل) اى تعبيرها ومايؤل اليه امرها فى الخارج (مصيبت) بلا وزحمت وامر مكروه (الم) مقابل اللذة قالالم ادراك المنافى من حيث انه منافى ومنافى الشئ هو مقابل مايلائمه وفائدة قيد الحيثية الاحتراز عن ادراك المنافى لامن حيث منافاته فانه ليس بالم واللذة ادراك الملايم من حيث انه ملايم كطعم الحلاوة عند حاسة الذوق والنور عند البصر وحضور المرجوعند القوة الوهمية والامور الماضية عند القوة الحافظة يتذكرها وقيد الحيثية للاحتراز عن ادراك الملايم لامن حيث ملايمته فانه ليس بلذة كالدواء النافع المر فانه ملايم من حيث انه نافع فيكون لذة لامن حيث انه مر (روا) لايق ودرست وجائز معناسنه جائز كورمه دييجك يرده عجم رواماردر (ابن سلول) عبد الله بن ابى بن سلول بعضلرى بن سلول فخر عالم صلى الله عليه وسلمه موافقت ايتدى ديمشلر الحاصل اصحابدن نيجه لردنى فخر عالمك مدينه دن خروجنه ذاهب اولديلر فخر عالم دنى آثاره موافقت ايلدى (لمحرره) كوردیكى وافعه نك حكمنجه ◘ يازيلان جونكه سره كاسه كرك ◘ مقتضاى قضايه ديدى رضا ◘ چيقدى اول شاه احد طاغنه دك (احد طاغينه قوندىلر چونكيم ايردى قريش) يعنى مكه دن خروج ايدن قريش عسكرى مدينه يه يقين كلدكده احد طاغنك اوكنه قوندىلر (رسول پس قيلوب جمعه يى چكدى طبل وعلم) طبل تركيده تحريف ايدوب طاول ديدكلرى يدر بريوزلى وايكى يوزلى اولور كما فى القاموس علم سنجقدر وقدسبق تفصيله بوراده طبل ذكرى اتباع ومزاوجه طريقيله در زيرا اوعصرده بزم زمانزده متعارف اولان طبل بوغيدى يعنى جمعه نمازنى قيلوب عصره دك اصحابه مقامه مناسب وعظ وتذكير بيوردىلر بعده صلوة عصرى ادا ايدوب سعادتخانه لرينه دخول ايتديلر عمر بن رضى الله تعالى عنهما حضرانى كلوب فخر عالمك دلبندنى صاردىلر وبريرى اوزرينه ايكى جوشن كيدردىلر وذوالفقار نام قليجى قوشتديلر وارقه لرينه سيرقويوب مبارك الرينه نيزه لرين ويرديلر فخر عالم دنى بواسلوب اوزرينه سعادتخانه دن بيرون اولوب سكب نام اسبه سوار اولديلر واوچ سنجق عقد اولنوب بريى مهاجرينه ويرى واس وبرى خزرج قبيله سنه تعيين اولندى (لمحرره) چكديلر سنجغ شريفى همان ◘ اولديلر جانب قريشه روان (چوقال) تركيدرزره ديدكلرى دمر حلقه لردن مصنوع كومله در (رجوع ايتدى ابن سلول ابكم واعمى واصم) يعنى نطق حفدن لال وره راستى رؤيتدن ديده كلال واستماع كلام خدا ونصح مصطفى خصوصنده ضعيف الحال وقوى الاختلال اولان ابن سلول كندنه تابع اولنلرله مدينه ايله احد طاغنى اراسنده شوط نام محلدن كبرويه دوندىلر وچراغ دامن زن كبى بى نور ايمان اولدقلرى جهتدن سيو ندىلر (ثلث وار يدى دوندىلر قاچديلر هب بيله) يعنى هزار تندن او چيوز مقدارى منافق رجع قهقرى قبيلندن اولوب فخر عالم يانندە يديوز قدر مردان مخلص قالدى (لمحرره) آتش كارزارى كور دكده ◘ صاف دل اوليسان يانوب دوندى ◘ دوندى اردن اوكون مخنث

اولان ۞ کلدیکی یولی اوکنه طوتدی (وله) روز میدان جنگدن هرکیم دونر ۞ لاشه سینه عاقبت زاغان قونر ۞
بنجه سنده دشمنی ایلرز یون ۞ شیروش شونلر که بی ره اصونر (واروب پس احد طاغنك قاتنه قوندیلر) یعنی چیقد قلری
جمعه کونك اخشامی احد طاغی یاننده پیغمبر موضعه نزول ایدوب بعد الاذان مغربی وعشایی اوراده ادا ایتدیلر و الی
عدد مسلح کیسه لر تعیین اولنوب صحر وقتنده دك اطراف عسکری دوراید وب محافظه امرین پرینه کتوردیلر و فخر
عالم اول کیجه عالم مشالده کوردیلر که ملائکهٔ کرام سید الشهداء حضرت حمزه رضی الله عنهی غسل ایدرلردی بو واقعه
ایله سابقا کوردکلری رخنهٔ تیغ متعین اولدی وحمزه نك شربت شهادت نوش ایده جکی یللندی اوراد نی علی السحر
تحریك قادمهٔ سفر ایدوب ابن سلولك فرار ایتدیکی شوط نام محله ایردیلر و اوراد نی جبل احده واصل اولدقده کلبانك
محمدی اور یلوب صباح نمازنی قیلدیلر (سبت) راحت وقطع معناسنه در طائفهٔ یهود جمعه ایرته سی کون اشغال
دنیویه دن انقطاعله مستریح اولدقلریله اول کونه سبت اطلاق اولندی وقد سبق (صجدم) دم ساعت معناسنه در
یعنی صباح وقتنده (دیدی الی اوخیه مرکزده ثابت اولك) مرکز قرارایده جك یر مقرکپی هرنسنه نك وسطی
یقال مرکز الدائرة وسطها یعنی احد طاغنده دشمنه یقین واردقلرنده محافظه ایچون هرطرفه پرجماعت نصب
ایدوب مراصد کوستردیلر و پرجانبه دخی الی عدد تیراند ازکیسه تعیین ایدوب عبد الله بن جبیری اوزرلرینه سردار
ایتدیلر و یورد یلر کیندن سزه خبر بالغ اولنجه نصب اولندیغکز یرده ثابت قدم اولکز ۞ قال علیه السلام (لاتفارقوا
مکانکم وان رأیتمونا نقتل فلاتغیثونا وارشقوهم بالنبل فان الخیل لاتقبل علی النبل اثالن تزال غالبین ما مکثتم
مکانکم (اهل صنم) صنم بندر والفرق بین الوثن والصنم ان الوثن کل ماله جثة معمولة من جواهر الارض اومن
الخشب والحجارة کصورة الادمی تعمل وتنصب فتعبد والصنم الصورة بلا جثة ومنهم من لم یفرق بینهما واطلقهما علی
المعنیین (بواوفتی صحابه یرندن آیرادی اودم) آنجق رئیسلری عبد الله بن جبیر و آنکله برقاچ نفر کیسه ثابت قدم
اولوب امر رسوله مخالفتدن احتراز ایتدیلر و جمله سی خالد بن الولید عسکری الدن شربت شهادت ایچدیلر و میدان
جنته دك اوق کپی کتدیلر (لحرره) اولدیلر یرلرینی بکلمده دینه درك ۞ کلمی ثابت قدم اولنجه شهابو یله کرك ۞
آتدیلر تلرینی تیر کپی میدانه ۞ جانلری ایردی حقه قوس قضایی چکرك (شوکت) قال فی القاموس الشوکة السلاح
اوحدته ومن القتال شدة بأسه والنکایة فی العدو انتهی بوراده مراد شدت وعظمت وهیبتدر (مبارز) بهادر
معناسنه شایعدر (بروز) اصلنده خروج وظهور معناسنه در یقال برز یروز ا خرج الی البراز ای الفضاء کتبرز
وظهر بعد الخفاء و بارز القرن مبارزة برز الیه وهما یتبارزان یعنی ایکی کیسه حمله ایله ظهور وخروج ایدوب
بری برلرینی اولدرمك استسه لر اکا مبارزه اطلاق اولنور یومقوله بروزه جورك وقوت دل لازم اولغله مبارز بهادر
و بهلوان معناسنه استعمال اولندی (بهم) بیله دیمکدرهم مع معناسنه ادائدر باالی تأکید ایچون داخل اولشدر
(حرب) صواشمق (بعدذا) صحابه نك پریشان اولسی کره اولیده دکل ایدی زیرا مقدم هر بری فوق الحد جنك
عظیم ایدوب وافر نفوس مشرکه قتل ایتمشلردی صکره بربهانه ایله قضاء الهی مقتضا سنجه تارمار اولدیلر و فخر عالم
صلی الله علیه وسلم یرنده ثابت قدم اولوب الی عباد الله ندا سیله زمزمه پردازایدی انی چلبی هدایة المهدیین نام کتابده
قاضی عبد الله بن المرابط دن نقل ایدرکه بر کیسه فخر عالم ایچون بعض غیرتمند محاشا منهزم اولدی دیسه تو یه تکلیف
اولنور ایدرسه فیها ونعمت والا قتل اولنور زیرا عرض پیغمبره تعرض در یوزمانده عوام ناس لسانده بوسوز جاریدر
یعنی نجه نادان الناء کلامده پیغمبر یمزده احد غزاسنده انهزام واقع اولمش ایدی دیو بلز که بوسوز فخر عالم صلی الله
علیه وسلمی سب ایتمك حکمنده وجمال عرضنه شین و پر وجهله درزیرا کندی عصمتدن یقین اوزرینه اولان اعلم
الخلق واشجع الناس حقنده انهزام متصور دکلدر (لحرره) آیروی جهاندده در عرض نبی ۞ دکه اول عرضه
مسلمان ایسك ۞ یلدیکك بیلدیکك سوزلری قو ۞ سویله عرفان ایله انسان ایسك (نسم) نسمه نك جمیدر فتحین ایله
انسان ونفس معناسنه (یدیکز دیدی پس یدیسی شهید اولدیلر) یعنی یدی دفعه هرکیم کفاری وضیر یلرینی
کبرود وندررسه اهل جنتدر بیوردیلر و یدی دفعه نك هر بیستنه بر صحابی جام اجل نوش ایتدیلر اشته دعوانزینه
برهان کتورنلرك حالی وایمانلرینی عیان مرتبه سنه ایرشدیرنلرك مآلی بودر زهی جهاد حقانی که سبب جنت
وباعث قربت اولشدر ۞ اللهم اجعلنا ممن رمی سهما فی سبیل الله وجاهد عدوه وهواه (لحرره) هرکیم اول یاری
دیلرسه یولنه قربان اولور ۞ آتش عشقنده دائم یانوب بریان اولور ۞ یوسف کنعانی مصر داده یولق اینن ۞ حضرت
یعقوب وش اه ایلیوب کریان اولور ۞ جان بهادر کورمکه دیدارینه لك حضرتی ۞ وارمیدر کاسون شهید خنجر حانان
اولور ۞ بوی کلزار ازادن پرمشام اولان کوکل ۞ بلبل شوریده وش اغلر سحرلرلن اولور ۞ قنی دلده آچلور

حقدن تجلی کلدی ۞ کور مز اول یاد خزانی دائما خندان اولور ۞ دکمه آدم عاشق اوازدکه عاشق وصل جو ۞ جان وتی بذل ایلمك عشقه بوکون برهان اولور ۞ ایرمکه باقی حیاته اولمدن اولمك کرك ۞ فانی فی الله اولان عاشق اولمدن ویران اولور ۞ وارلغك یوغ ایله حق عاشق صادق ایسك ۞ سر حق اهل فنانك قلبنه مهمان اولور (طلحة) بن عثمان بن عمرو بن کعب التیمی القرشی من العشرة المبشرة اسلم قدیما علی ید ابی بکر رضی الله عنه وشهد المشاهد ووقی النبی علیه السلام یوم احد بیده فشلت اصبعه وسماه النبی فی ذلك الیوم طلحة الخیر یقال اصابه فیه خمس وسبعون جراحة من طعنة وضربة ورمیة قتل فی وقعة الجمل سنة ست وثلاثین ودفن بالبصرة وله اربع وستون سنة کانی روضة الخطیب ومن لطائف اسم طلحة انه مؤنث اللفظ دون المعنی کحمزة ولذا قالوا ان لم یعلم ان السقط ذکر اوانثی سمی باسم یصلح لهما کطلحة وحمزة کانی عین العلم (زخم) یاره و یره (سقم) زحمت ومرض یقال فلان سقیم ای مریض پوراده مراد زخم ضربدر (لمحرره) عمری برکون کی کلدی یکرمی درت ساعت ۞ اولدی هر ساعته برزخمی آنك کفارت (فدی) دالك کسر یله عجم استعمالی اوزره در وقد سبق تفصیله فدی بدل و یرمکدر یعنی رسول الله لك یرینه جانمی بدل و یرم (لمحرره) جان صدقمق کوزلم اولدی یول ۞ یولکه بن اوارم سن صاغ اول ۞ یوندن مقصود (ان الله اشتری من المؤمنین انفسهم واموالهم بان لهم الجنة) وفقجه مال وجانی حق یولنه بذلدر کادنی ثمره سی جنت واعلاسی رؤیتدر (لمحرره) جانانته ایرمزسه یو یولده عاشق ۞ یوجان وجهانی نبیلك کرك ۞ اول یوزی کور مزسه یو ایلده عاشق ۞ یو چشم کریانی نبیلك کرك ۞ خنجر عشقیله اولمین شهید ۞ وصلت یار یله ایلدی عید ۞ یولزسه مولادن برکوکل تأیید ۞ یومیدانده آنی نبیلك کرك ۞ نفسه جهاد ایله فرصت وارایکن ۞ ۞ حق یولنه چالش قدرت وارایکن ۞ عمل ایت کتاب وسنت وارایکن ۞ یرقوری عرفانی نبیلك کرك ۞ حق قلیجن حق الله آله کور ۞ یاشهید اول یاخود غازی اوله کور ۞ مرد ایسك دعوا که شاهد یوله کور ۞ مدعی انسانی نبیلك کرك ۞ (مصعب) بن عمیر رضی الله عنه (ستم) کوچ جور معناسنه مقصود دشمن طرفندن ایریشن زخمله شهید اولدیغیدر (لمحرره) یرر برزجام شهادت ایچون ۞ دوندیلر حضرت مولادن یکا ۞ یودنیای دونی عاقبت قیوب ۞ کندیلر فردوس اعلادن یکا (عبدالله) بن قمئة کسفینة (فساداتم) بعض نسخده اتم ناء مثلثه ایله واقعدر کناه وکناهکار اولق معناسنه یوصورتده واوعاطفه لازمدر (بقم) معروف برقزل اغاجدر هندجانبندن کلور یمنده چوق اولور اصلده قاف مشددر یومقامده ضرورت ایچون تخفیف اولنمشدر (قال فی القاموس البقم مشددة القاف خشب شجره عظام ورقه کورق اللوز وساقه احمر یصبغ بطبیخه ویلحم الجراحات و یقطع الدم المنبعث من ای عضو کان ویجفف القروح واصله سم ساعدانتهی ۞ یعنی عبدالله بن قمئة طاشله فخر عالم صلی الله علیه وسلم یوزن یاروب مبارك دیشن کسر ایتمی سببیله یوزلری اوزرینه بقم صویی کبی قزل قان روان اولدی (لمحرره) عدونك یوزینه یوزدن بقم ۞ کیم ایتدی یوزن اول کاك چون بقم ۞ قالوا کسر رباعیته الیمنی السفلی وشق شفته السفلی وکسرت البیضة علی رأسه وشج وجهه الشریف وجرحت وجنتاه بسبب دخول حلقتین من المغفر فی وجنته بضربة بن قمئة لعنه الله تعالی کانی انسان العیون (بعدذا) احد وقعه سنده فخر عالمه دست درازلق ایدن زاغان دهرك جمله چنك ربوده شاهین قضا اولدی مکرامه زهرینك جدی عبدالله بن شهاب که شفاعت ایتمکله ورطهٔ هلاکدن نجات بولدی مذکور ابن قمئه که سالفدده فخر عالمه سل سیف ایتمش وحاشا طاش آتمش ایدی الجزاء من جنس العمل فحوا سنجه بعد الوقعه طاغده کوسفندلری یانده وارد قده یرقوچ آتی یو یتوزی ایله براوچورم فیادن اشاغه آتدی اورادن دامن کوهه وارنجه سنك پرزه پاره پاره اولوب جانی جهنمه کتدی (لمحرره) طاش اتدی چونکه اول فخر جهانه ۞ کردن دوشدی پاره پاره اولدی ۞ اوتوری کورمدی کوراولدی آخر ۞ دوشوب ناره جزاسن جمله بولدی ۞ عقد عبرده منضود وکتب سیره مسرود اولان اخبار صحیحه دیدر که روز احد ابی بن خلف نام تنك سلف میان قریشدن عتو واستکبار له میدان معرکه یه کلوب این محمد لانجوت ان نجامقاله سیله زمزمه پرداز اولدقده فخر عالم دخی اصحابدن بریتك التدن حربه سن آلوب قوت بازوی نبوتله کردن سبوزانی مطعون اولدقده اوضربدن سرقی دیدکاری موضعده هلاك اولدی (لمحرره) حربه ایله آنی نبی بقدی ۞ سوزنی حق یوغارته طقدی ۞ ایتدیکی لاف ایچون سرحربه ۞ یوغاردن قفاسنه چیقدی ۞ مرویدر که فخر عالم صلی علیه وسلم (یدالله فوق ایدیهم) سرنه مظهر اولان یدقوت اولیله بدفعه العمر ذکر اولنان ابی لعینه دن غیری کیمسه یی قتل ایتمدیلر زیرا قتل ایتمك کل بلکه سردست وزبانله کیمسه یه طوقمق یله نشئه لرنده مودع اولان عموم رحمت وشمول رأفته مخالفدر انکچون حدیثده کلشدر (اشتد غضب الله علی رجل قتله رسول الله فی سبیل الله) ای لان الانبیاء علیهم السلام مأمورون بالعفو والشفقة علی عباد الله فایحمل الواحد

منهم دلی قتل شخص الایامر عظیم ورسول الله صلی الله علیه وسلم اکثهم لطفاورفقابعباد الله واحترز بقوله فی سبیل الله عن یقتله حدا اوقصاصا لان من یقتله رسول الله فی سبیل الله کان قاصدا قتله علیه السلام وقد اتفق ذلک لابی بن خلف لعنه الله کافی السیر الحلبیه بوندن منفهم اولور کابی بن خلف عتو واستکبار وفساد نهاد وقوت اصراردده ابوجهل وامثالنک فوقنده ایدی زیراحین مبارزده مقابلنک فوق المحوظ اولان کافی اتک زیاده نقصان وسوء حالنی ناطقدر فافهم جدا (لمحرره) رحمة للعالمین ایکن اوشاه ۞ ایلدی قتل ابی بن خلف ۞ بو اشارت بلیغ پرکیم کلدی ۞ چون ابی بن خلف برناخلف (سلم) سلامت معناسنه در (کعب) بن مالک رضی الله عنه واما کعب الاحبار فهو تابعی (رقم) نشان معناسنه در یعنی مبارک کوزلرینک نوری ظاهراولوردی وضیاسی کوزلره بلورردی ۞ قال کعب عرفت عیناه تزهران ای تضیئان وتتوقدان من تحت المغفر وهو مایجعل علی الرأس من الزرد فنادیت باعلاصوتی یامعشر المسلمین ابشروا هذا رسول الله فاشار الی ان انصت (معشر) کمکن الجماعة سمیت به لبلوغها غایة الکثرة فان العشر هو العدد الکامل الکثیر الذی لاعدد بعده الا بترکیبه بما فیه من الآحاد فتقول احد عشر واثنا عشر فاذا قیل معشر فکانه قیل محل العشر الذی هو الکثرة الکاملة ۞ قال ابن الشیخ فی سورة الانعام المعشر الجماعة التی تضبطهم جهة واحدة وحصل بینهم معاشرة ومخالطة وتجمع علی معشر (مغتنم) معناده رسول الله صفتدر یعنی فخر عالم صلی الله علیه وسلم غنیمت حیات ایله مغتمدر (هم) همنک جمیدر قصد ایتمک معناسنه یعنی صحابه رضی الله عنهم بر فخر عالمک خدمت ونصرتنه قصد ایلد یلر وسمت رسوله توجه قیلد یلر (دم) عربیدر فان معناسنه الجرح وجه رسول الله صلی الله علیه وسلم صار الدم یسیل علی وجهه الشریف وجعل علیه السلام یمسح الدم وفی لفظ ینشف دمه وهو یقول کیف یفلح قوم خضبوا وجه نبیهم وهو یدعوهم الی ربهم (لمحرره) ای کوکل عشقنک جفاسی چوقدرر ۞ قیل تحمل بارالذین اغفله ۞ ابتلای یاره غایت یوقدرر ۞ قیل تحمل بارالذین اغفله ۞ کورنیجه کلیجهره فخر جهان ۞ سنک جوریله بویاندی آل فان ۞ ساکه ده طاش آتسه ارصبرایت همان ۞ قیل تحمل بارالذین آغفله ۞ حضرتنه روزاحد کورنتدیلر ۞ اوردیلر دندانی کسرایتدیلر ۞ دوست اولنلربویله کلوب کتدیلر ۞ قیل تحمل بارالذین آغفله ۞ آغلربسک جانکه اغلایی کور ۞ داغلر بسک جانکی داغلایی کور ۞ وارشکایتدن دیلک بغلایی کور ۞ قیل تحمل بارالذین آغفله ۞ طالبسک کرحقنک دیدارنه ۞ صوکیی باش اوریلاطاشلارنه ۞ اول هدف حق قضا وقلارنه ۞ قیل تحمل بارالذین آغفله (عدم) العدم هنا بمعنی الفناء وهو سلب الوجود اللاحق (لغت) یکی وجهله دربرسی الله تعالینک رحمتندن طرد در که کافره مخصوصدر وبربسی دخی درجهٔ ابرار ومقام صالحیندن ابعاد در (المحتکر ملعون) حدیثنده اولان لعنت بوکا محمولدر زیرا اهل سنت قتنده مؤمن اولان ارتکاب کبائر ایله ایماندن چیقمز (قال علیه السلام لایکون المؤمن طعاناولالعانا) یعنی مؤمن اولان برکسنه نک عرضنه طعن ایتمز وبرفرده لعنت ایتمز پس افراد امتک شانه لایق اولمین طعن ولعن شان پیغمبری نیجه دوشرزیرا لعنتک مقتضامی کفر وهلاکدر پیغمبر ایسه خلقی ایمانه دعوته وایمانه احیا ایچون کلشدر انکچون پیورمزلر (اللهم اهد قومی فانهم لایعلمون) ای الی الحق والاهتداء الیه کمایفهم من کلام صاحب التحریة (وفی المثنوی) تاحولی انبا زامردان ۞ یعنی انبا علیهم السلام ملک بعض مواضعده عدم تحمللرینی امر حقدن بیل (ورنه جالست بدن احتشان) بوخسه الترک حملی حمال بدد یعنی خامان دهرک ناپخته اوضاعنه تحمل ایتک آلترک شانندر زیرا صبر وحلمی غالبدر مکر کیم برمادده تحمللک خلافنه امر الهی اوله بناء علی ذلک دست وزبانلرندن قهره متعلق اثرظهور بوله الحاصل انبیاوکل اولیا امر حقله داثرلردر فرمان الهی نیجه وارد اولورسه اکاکوره حرکت ایدرلر بوسری بیلمینلر آنلردن عقله مخالف فسنه نک صدورنی کوردکده حاشانفسه حمل ایدرلر واعتراضدن دوشوب آنلرک وساطتیله اولیحق فیضدن محروم اولورلر (طبع را کشتند درحمل بدی) انبا علیهم السلام خلقک بدایشلرینه تحمل ایتمکده طبع ونفسی اولدردیلر یعنی طبع ونفسک آثاری بالکلیه آنلردن مضمحل اولمشدرکه تحمل ایتمک ایسه مقتضای طبع ونفسدندر پس انلر کیم طبع ونفسی ریاضت ومجاهده ایله کتدیلرینه مسخرایتدیلر صبر وتسلیم کوستروب تحمل بوله کتدیلر (تاحولی کربودهست ایزدی) تاحولق آکراولورسه ایزدمنو بدر یعنی امر حقله در امر حقله اولان تاحوللق ایسه عین حقیقت ومحض حکمتدر قال تعالی (لایسئل عمایفعل وهم یسئلون) بو کلام شریفده اشارت واردرکه حقه واصل اولنلرک ایشتدن سؤال اولنمز اما انلر کندی رتبه لرندن دون اولنلرک ایشتدن سؤال ایدرلر زیرا علویات سفلیاتک حاکیدر ای ظاهرا وباطنا فافهم (ای سلیمان درمیان زاغ وباز) ای سلیمان قارغه وطوغان اراسنده (حلم حق شو باهمه مرغان بساز) حلم حقله متصف اولوب جمله قوشلرله خوش اول یعنی سلیمانلغک مقتضامی بودرکه اکا

مسخر اولان مرغانك جمله سنه لطفله معامله ایده زاغ وبازك مابینی فرق ایتمه پس معنی سلیمانی دخی زاغ وباز حکمنده اولان اهل شرك واهل ایمانه حلم ودعا ایله برابر معامله ایدرز براهر داعی الی الله اولنك قومی کندینك اعضا وقواسی کبیدر پس کیمسه کندینك ضرر ورنسز اعضا وقواسنك تلف اولدیغن استرمز یعنی مکر چورك دندان اوله که انك علاجی اخراجدر فافهم (ای دوصد بلقیس حکمت رازبون ۞ که اهد قومی انهم لایعلمون) ای سلیمان ایکیوز بلقیس یعنی نیچه بلقیس سنك حکمکه زبون اولمشدر نتکیم یو معنایه (اللهم اهد قومی فانهم لایعلمون) مقالهسی دلالت ایدر مقصود اولوا العزم اولنلری خصوصا فخر عالم صلی الله علیه وسلمی صبر وتحمل ایله مدح وثنادر الحاصل انبیا وکل اولیا اذن حق اولمدقچه کمسنه یه لعنت وبد دعا ایتمزلر بلکه دائما امر حقه منتظر اولورلر (لمحرره) اسمز یسه صبای چین سحری ۞ باغده جنبشه کلز پیراق ۞ اغرنی خبر آچین کشینك ۞ ایکی عالمده یاشته طیراق ۞ (کم) فارسیدر اکسك معناسنه مقابلی پشیدر که آرتق دیمکدر مجاز آزنسنه یه ده کم دیرلر نتکیم واقعدر (بیت)

رحمی بحال مانکنی زان سبب که تو ۞ امثال این شکسته دلان کم ندیده ۞ (سم) زهر قاتلدر سند افلیمنده هلاهل شهرنده بتر پر درلو زهر واردر که انسان وحیوان آنی بد یکی ساعت هلاك اولور آنکچون نسبت ایدوب زهر قاتل وسم هلاهل دیرلر (قالوا السم فی الدرجة الرابعة من الضرر وهی مرتبة الافساد والاهلاك فیحرم اکله وایکاله لاحد من المخلوقین الان یکون مستحقا للقتل ذکر فی باب القتل فی جنایات الخانیة لو سقاه سما حتی مات فهو علی وجهین ان دفع الیه السم حتی اکل ولم یعلم به فمات فلا قصاص فیه ولا دیة ویحبس ویعزر ولو اوجرا یجبرا یجب الدیة علی عاقلته وان دفع الیه شربة فیها سم فشربه ومات لایجب الدیة لانه شرب باختیاره الاان الدافع خدعه فلا یجب فیه التعزیر والاستغفار (نجاتی) شکر وصلکه هجران اغوسندن قاچه ۞ یوخسه اول شربتله ای نیچه سلطان ازیلور (لمحرره) نه افلاکك قضای زهرناکی ۞ طقوزطسدن کیچن آغو کیبدر ۞ شونك کیم لذت غم واردلنده ۞ اکا آغو ایچم صوکیبدر (حکم) حامهمله نك کسر یله حکمتك جمیدر (الحکمة) اصابة الحق بالبرهان واصابة الفکر بالجنان واصابة الحرکة بالارکان وان تکلم تکلم بحکمة وان تفکر تفکر بحکمة وان تحرك تحرك بحکمة کذا فی التأویلات النجمیة ۞ یعنی فخر عالم صلی الله علیه وسلمك کا لته مناسب اولان بودر که عفوله ودعاء خیرله معامله ایلیه زیرا آنك هرحالی حکمتدر عفوودعا دخی حکمتدندر فافهم (الهی) ای نبی مقدم درکاه ۞ وی رسول مکرم الله ۞ کامدی انبیا کروهنده ۞ ذات پاکك کیی شفاعتکاه ۞ برنکاهکله عفو اولور جمله ۞ امتکدن خطا وجرم کناه ۞ سنن اول خلق عظیم اسی نبی ۞ کاولدی اخلاقکه الله کواه ۞ فاتله ایتدی بکا غکی کلرنك ۞ طاش آتوب ساکه نیچه بختی سیاه ۞ کسر ایدوب روز احد دندانك ۞ یو نیچه افواهه دوشرد یلرآه ۞ یوقدر کرهك کورب جورن ۞ اهد قومی دیدك اودم ای شاه ۞ الن آلدك اودشمنك آخر ۞ که سنك فازمشیدی یولکه چاه ۞ سکا مؤمن اولنلره مولی ۞ ایکی عالمده ویردی عالی جاه ۞ ۞ حق ۞ مجرمه ترحم قیل ۞ ایله لطفکله اول فقیره نکاه ۞

﴿مثنوی﴾

حمزه هر بارجوقه کیم یوررایدی	صفلری بر بیرینه اورر ایدی
دوعمشیدی حمزه جونکم حمله دن	غافلین فارغ کلوردی جمله دن
آدی وحشی کندی وحشی برغلام	طوردی برطاش آردنه صانکیم ظلام
اوغرایجق اوردی مزراغیله اول	دوشدی آتدن طوندی جانی حقه بول
طالعی مسعود ایدی کندو سعید	فی سبیل الله شهید اولدی شهید
چون اولشدی حقه جانی وتنی	اندن یتمش پاره قیلدیلر انی

﴿رسول اکرم حضرتلری جمزه نك جسد شریفلری پارچه لرینه نماز قلدیغی صورتیدر﴾

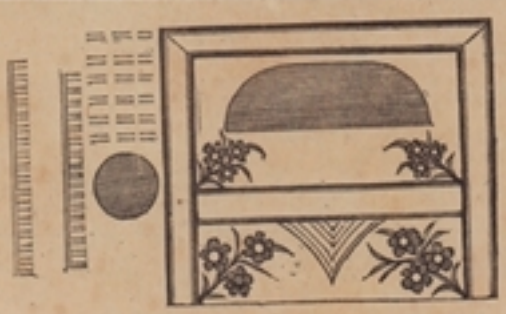

چون نبی بیلدی ائی ایتدی نیاز
قیلدی بتمش پاره یه یتمش نماز

چونکیم اصحاب بیلدیلر صادق رسول
کافیلر فاتحنه کیرو صاغ وصول

دیدی نیته اولدی ایتدیکز فرار
دیدیلر انکچون ایتدك قرار

بولکه آتا انا جانلر فدی
ایتدلدیکیم محمد اولدیدی

ایچمز قویدی پس ادیار ایلدك
حالمز بودرکیم افرار ایلدك

بوسوزی ایدر ایکن تأویل اکا
کلدی وحی ایندردی جبرائیل اکا

﴿ قال الله تعالی وما محمد الا رسول قد خلت من قبله الرسل افان مات او قتل انقلبتم ﴾
﴿ علی اعقابکم ومن ینقلب علی عقبیه فلن یضر الله شیئا وسیجزی الله الشاکرین ﴾

یعنی بیلدك کیم محمد در رسول
اولدی مرسللرهم اولیسر دراول

کراوله کرقتل اوله اول فی الحراب
ایدی سرمیسز کیرو یه انقلاب

کیمکه دیندن دونسه حقه نه زیان
کیمکه توحید ایتسه اول بوله جنان

پس ابوسفیان چیقوب فوق الجبل
دیدیکیم اعل هبل اعل هبل

یزده بدر ایچون سزه ایتدك جزا
زیرا دولاب کبی دور ایدر غزا

چون رسول الله ایردی بوخطاب
امر قیلدیکیم عمر ویردی جواب

دیدیکم الله در اعلی واجل
سلطنت انکدر عز و جل

بدره اشبو کون تسه اوله سوا
ایتدیکز صانورمیسز دردوا

یزدن اولن بوله جثه ثواب
سزدن اولن کوره طاموده عذاب

پس رسول الله سوار اولدی کیرو
بتمشیدی برقطر بندی کیرو

الدین چیقردی جیبندن عیان
ذوالفقاری چکدی فیلندن روان

یوریدی کندی قتال ایتدی قتال
پایمال ایتدی نفوسن پایمال

بندیلر اصحاب بانجه فوج فوج
دوکدیلر قانلر عدودن موج موج

برروایت کادی خاص الخاص ایدی
راوی سعدبن ابی وقاص ایدی

دیدی کوردمدی رسول الله کیدر
پلنجه ایکی کیشی جنك ایدر

یوزلری وکوزلری براق ایدی
طونلری غایت لطیفتر آق ایدی

بلدم آنك بری جبرائیل ایدی
هم معین بری میکائیل ایدی

شولقدر اولشیدی حرب شدید
تاکه بتمش کیشی اولشدی شهید

کیم مهاجر لردن ایدی درت نفر
التمش التیسی ایدی انصار لر

ویردیلر جانلرینی فیجمادیلر
صویسزاولدیلر صودن ایچمادیلر

تاشهادت رتبتی نقص اولیسه
اول سعادت کلستانی صولیه

یوغزادنصکره ایرق صمدی
هیچ صحابه حرب اودینه یاندی

چون رسول الله صدی کافرلری
یوقادی بربرتمامت عسکری

پس شهیدلرزمره سینه اوغرادی
قانلریله دفن ایدك یومالك دیدی

احدوقعه سنده شهید اولان صحابهٔ کرامك مرقدمنوره لریدر

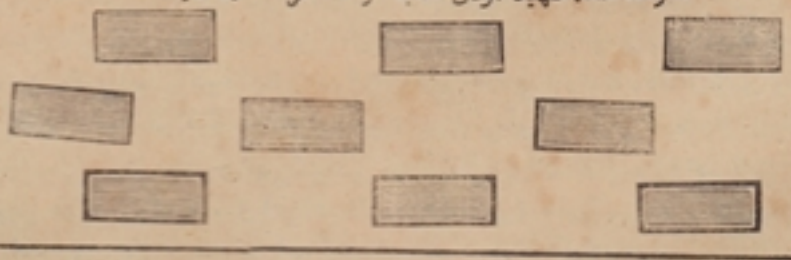

یونجه اصحاب چونکه ویرمیشدی روح
یونجه اصحابه ایرشمشدی فروح

ایتدی پس اصحابه الله تعزیه
ایتدی تاکو کلرینی تصفیه

(قال الله تعالى ان يمسسكم قرح فقد مس القوم قرح مثله وتلك الايام نداولها بين الناس وليعلم الله الذين آمنوا ويتخذ منكم شهداء) (الاية)

نجمه قطايه تسلى اول كريم	چون اجل ميدانن ايتديلر حريم
يولنه جانلر نثار ايلد يلر	زيرا معشوق عاشقين اويله ديلر
آكا پراشور كيم احسان ايليه	چونكه برقطره دن انسان ايليه
بى نهايت رحمتى اكا سيلمى	بارليغارسه فضل ايدرسه عالمى

(حمزه هر يارجوقه كيم بورورديدى) جوقه جماعت ناس معناسنه كما قال فى القاموس الجوقة الجماعة منا انتهى ۞ بو كلامدن مقصود حضرت حمزه رضى الله عنهك شجاعتنى بيان وشهادتنى نقله تمهيددر وكان حمزة رضى الله عنه يقاتل بين يدى رسول الله صلى الله عليه وسلم ويقول انا اسد الله وقتل من كفار قريش يوم احد ثلاثة وعشرين رجلا (لمحرره) شيرخدايدى حضرت حمزه ۞ جمله ايتسه بوزردى هب صفى ۞ الله آكسه سيفتى يوريسه ۞ طوغرى اولوردى دشمنك كفى (وحشى) جبير بن مطعم بن عدى بن نوفلك عبد مملوكى ايدى مقدما بدر وقعه سنده جبيرك عمى طعيمة بن عدى قتل اولنمغله وحشى يه اكر عمم طعيمه پرينه محمدك عمى حمزه بى قتل ايده پيلورسك آزاد اول ديدى وحشى دخى بوهوسله احد كونى معركه يه حاضر اولوب حربه سن حمزه اوزرينه آندقده تحت السره سنه راست كلوب اوزخمله وداع عالم فانى قيلدى صكره وحشى اسلامه كلوب يمامه ده ادعاء نبوت ايدن مسيلمهٔ كذابى الك مقابلى قتل ايلدى (غلام) فارسيده قول وعربيده اوغلان معناسنه در يعنى حر الاصله شاملدر (قال فى الاشباه هو جنين مادام فى بطن امه فاذا انفصل ذكرا فصبي ويسمى رجلا كما فى آية الميراث الى البلوغ فغلام الى تسعة عشر فشاب الى اربع وثلاثين فكهل الى احد وخمسين فشيخ الى آخر عمره هذا فى اللغة وفى الشرع يسمى غلاما الى البلوغ وبعده شابا وفى الى ثلاثين فكهل الى خمسين فشيخ (ظلام) قصه كيجه اولنده اولان قراكولغه ديرلر ومطلقا ظلمته دخى استعمال اولنور قال فى القاموس الظلمة بالضم و بضمتين والظلماء والظلام ذهاب النور انتهى وضبط الظلام فى الاخرى بالضم بمعنى الظلمة مطلقا بو كلامده وحشى يه حبشى اولديغى جهتدن ظلمته تشبيه واردر (طالعى مسعود ايدى كندو سعيد) طالع كوكب معناسنه در مسعود محوسك مقابليدر معلوم اولهكه كيجه وكوندز يكرمى درت ساعتدر هر ساعت كواكب سبعهٔ سياره دن برينه متعلقدر هر مولود كه برساعتده طوغر اول ساعتك كوكبنه كوكب ولادت ديرلر مقتضاسى نه ايسه مولوددە اول حال ظهورايدر مثلا برساعتك كوكبى زهره يلدزى اولسه اول ساعتده طوغان واد اهل عشرت ومائل چنك وساز اولور و برساعتك كوكبى مشترى يلدزى اولسه اول ساعتده طوغان ولد اهل صلاح ومائل زهد وتقوى اولور انكچون فخر عالم صلى الله عليه وسلمك ولادتى وقتنده ادوار افلاك عرشك دورنه رجوع ايدوب پردور كليده مشترى ساعتنده فخر عالم عالم شهودى تشريف ايتديلر تكيم بوفاروده مفصلا بيان اولندى (فى سبيل الله شهيد اولدى شهيد) فى سبيل الله حقه ورضاسنه موصل اولان جهاد بولنده ديمكدر بومعنايه موصل اولان سائر اسباب دخى بويله در تصدق وتلاوت وامثالى كبى (بعدذا) فخر عالم صلى الله عليه وسلم حمزه نك شهادتنه مطلع اولدقده آتش حسرته سوزان ودرد فراقله كريان اولوب يتمش تكبيرله ياخود يتمش دفعه نمازن قيلديلر كما فى تفسير التبيان مرويدر كه فخر عالم مدينه يه عودتلرنده حمزه نك اهل بيتنه طعام كتورك زيرا انلر مصيبته مشغولدر ديورديلر حالا بوزمانده دخى مصيبت زده اولنلره طعام احضار ايتدكلرى اندن قالمشدر (لمحرره) ياس ومأتم ايلديلر حمزه يه ۞ اغلديلر مؤمنين ومؤمنات ۞ مرثيه لرسو يلديلر حمزه يه ۞ ايكلديلر مؤمنين ومؤمنات ۞ كوردىلر عم رسولى اولزمان ۞ كايلش اللهنه تسليم جان ۞ جانلرن نار فراقيله همان ۞ داغلديلر مؤمنين ومؤمنات ۞ كوردىلر كيم دوشمش اول يوزى صولو ۞ طاشدىلر در ياكبى دلدن قو ۞ دوكديلر كوز ياشلرن مانند جو ۞ چاغلديلر مؤمنين ومؤمنات ۞ چون شهيد اولدى جناب حمزه آه ۞ حقيا مولايه طوغرى طوتدى راه ۞ ايتدى آينله تسلى اول آله ۞ دكلديلر مؤمنين ومؤمنات (ادبار) آردنه كتمك وآردنه دونمك اقبالك ضديدر (بوسوزى ايدر ايكن تأويل اكا) يعنى فخر عالم فرار لرينك وجهن بيان وتفسير ايدركن جبريل امين وحى الهى كتوردى قال الله تعالى (وما محمد الا رسول) محمد انجق رسالت اوزرينه مقصوردر هلاكدن تبرى يه تعدى ايتمز (قد خلت من قبله الرسل) تحقيق اندن مقدم كلان رسل يا موته يا قتله كچدى محمد دخى بوايكى امرك بريله كچه كرك در (افان مات) آيا اكر محمد فوت اولورسه (اوقتل) ياخود قتل اولنورسه يعنى اسيايدن برسببله ياخود بى سبب هلاك اولورسه (انقلبتم على اعقابكم) سز اوچكدلر يكز اوزرينه دونرميسكز ترك جهاد و يا ارتداد ايله يعنى سزدن بو انقلاب منكردر (ومن ينقلب على عقبيه) وهركيم ذكر

اولنان ایکی وجهك بریله کری دونرسه (فلن یضر الله شیأ) پس انقلابله البته خدایه بر زیان ایرشدرمز زیرا آنك اوزرینه مضار ومنافعك ورودی رواد کلدر (وسیجزی الله الشاکرین) وعن قریب خدا سپاسدارلرینه حسن جزا ویرر بو آیت شریفه ده اشارت واردر که ایمان تقلیدی یه حقیقتده اعتبار یوقدر یعنی برمقلدك ایمانی والدینه وبااستاده و یااهل بلده تقلید ایله اولسه شویله که قلبنه حقیقت ایمان دخول ایتسه وصدری نور اسلامله منشرح اولسه آنك ایمانی مقلدیه اولان اسباب مذکوره نك انعدامیله منعدم اولور یعنی موته بواسبابدن منقطع اولسه سؤال ملکینه جوابدن عاجز اولور پس کشی ایمان تقلیدیسن ایمان تحقیقی یه ایرشدرمك لازمدر یعنی اولادلیل وبرهان اهلی اولوب بعده کشف وعیانه وصول کرکدر (واعلم ان التقلید قبول قول الغیر بلا دلیل وهو جائز فی الفروع والعملیات ولایجوز فی اصول الدین والاعتقادیات بل لابد من النظر والاستدلال لکن ایمان المقلد صحیح عند الحنفیة والظاهریة وهو الذی اعتقد جمیع ماوجب علیه من حدوث العالم ووجود الصانع وصفاته وارسال الرسل وماجاؤا به حقا من غیر دلیل لان النبی علیه السلام قبل ایمان الاعراب والصبیان والنسوان والعبید والاماء من غیر تعلیم الدلیل ولکنه یاثم بترك النظر والاستدلال لوجوبه وقال فی فصل الخطاب من نشأ فی بلاد المسلمین وسمع الله عند رؤیة صنایعه فهو خارج عن حد التقلید انتهی ای لانه اثبات المؤثر بالاثر والاستدلال به علیه فعلی هذا فالمقلد فی هذا الزمان نادر کما ذهب الیه البعض من العلماء (تحریره) کلسون بری ایمان حقیق دیلنلر ۞ کلسون بری قرأن حقیق دیلنلر ۞ تقلیدی قوسون کشف وشهود استین آدم ۞ باقسون حقه برهان حقیق دیلنلر ۞ جان کوزلرن آچسون بوکون انوار جماله ۞ هر لحظه ده سیران حقیق دیلنلر ۞ بوجان وجهان قیدنه دوشمز بوجهانده ۞ جان ودل ایله جانان حقیق دیلنلر ۞ هر واری خدایولنه بذل ایلدی آخر ۞ حقدن دیلسون احسان حقیق دیلنلر ۞ هر دم دلی توحیدایله ایلرتر وتازه ۞ جانه کل خندان حقیق دیلنلر ۞ نفسیله جهادایتمکه برخلوته کیرسون ۞ کرمرد ایسه میدان حقیق دیلنلر ۞ قولاقده قصور ایتمدی اصلا کیجه کوندز ۞ دل تختنه سلطان حقیق دیلنلر ۞ انسان حقیقیده در عرفان حقیق ۞ انسان بولور عرفان حقیق دیلنلر ۞ حق یولنجاز عالمی برقطره کیبدر ۞ فودی آنی عمان حقیق دیلنلر (قتل) هوفعل یحصل به زهوق الروح ای خروجه من البدن (فی الخراب) محاربه ده یعنی صواشده (انقلاب) الفرق بین الانقلاب وبین الرجوع والانصراف ان الانقلاب هو الرجوع والانصراف مع زیادة معنی الوصول والاستیلاء کذا فی الارشاد (فوق الجبل) احدطاغی اوستنه واجبل محرکة کل وتد للارض عظم وطال فان انفرد فاکمة اوقبة (دیدیکیم اعل هبل اعل هبل) وفی انسان العیون قال ابوسفیان اعل هبل ای اظهر دینك او زد علوا هبل عقیقدن انسان صورتنده یوبت ایدی کیم عمرو بن لحی آنی ارض بلقادن کتوروب حضرت کعبه ایچنه نصب ایتمش ایدی دیمشلردر که ابتدادین ابراهیم علیه السلامی تغییر ایدن مذکور عمرودر که قریشدن بشیوزیل مقدم کلمشدر واوچیوز فرق سنه معمر اولمشدر رآکدن اول کعبه ده بت یوغیدی ابتدا مذکوریتی کتوروب خلق عبادت اصنامه دعوت ایلدی مطاع اولدیغی جهتدن خلق دخی اکامتابعت ایدوب بت پرست اولدیلر وکندکجه اصنامی چوغالدوب کعبه نك داخل وخارجنی طولدردیلر (زیرا دولاب کبی دوراریلرغرا) قال الله تعالی (وتلك الایام نداولها بین الناس) وفی المثل الحرب سجال یوکلا مة حربی مساجله یه تشبیه واردر یعنی برقیونك یاشنه استقا ایچون مجتمع اولان کسنه لرمثابه ایله نجه صوچکوب دلوکه یرتسه وکلیرتسه دخی کرسه حرب دخی بویله در یعنی برکره له وبرکره علیه ایچون اولور فیوما لنا ویوما علینا ۞ ویوما نساء ویوما نسر (امرقیادیکم عمرو بردی جواب) قال علیه السلام قم یاعمر فاجبه فقل (الله اعلی واجل لا سواء قتلانا فی الجنة وقتلاکم فی النار) ثم قال ابوسفیان ان لنا العزی ولاعزی لکم فقال علیه السلام (الله مولانا ولامولی لکم) (اعلی واجل) یعنی الله تعالی جله دن عالی واولودر فکیف هبل نام بتدن وغیری اصنامدن الحاصل علو وجلال الهکدر غیریتك کلدرپس هبلی علوایله وصف ایتمك نادانلقدن ناشیدرزیرا بودقیقه سرلشطر فکرده ظهور ایدن استدراج حکمت محضه ایله در بوخصوصده هبلك صنعی یوقدرزیرا بجاددر (عز) ای قهرولم یقهر ای کان قاهرا لامقهورا لکونه هوالقاهر فوق عباده (وجل) ای خلق الاشیاء العظیمة المستدل بها علیه لان فعل الجلیل جلیل اوتناهی فی الجلالة وعظم القدر (بعدنا) تفسیر کبیرده کلور که کفاره کوره نصرت یوقدرزیرا نصرت پرمنصب شریفدر که مؤمنلردن غیره و پربلزیس استیلا کفار ظفرلرندن اولسه آنلرك حالنه استدراج ومؤمنلر حالنه تشدید محنت دیتلو راهل ایمان جانبندن اولسه آنلره کوره نصرت وکفاره کوره هزیمت دیتلور (مصراع) منصب نصرته ایرمز مکر ایمان اهلی (سواء) برابر دیمکدر دیمشلردر که بدر وقعه سنده صنادید عربدن یتمش مقتول ویتمشی دخی اسیر اولمش ایدی احدوقعه سنده

دخی اهل ایمانك بحمش نفر شهید وبحمش نفر دخی مجروح اولدیلر ولیکن بو تسویهٔ صوریه دن تسویهٔ معنویه لازم کلمز زیرا شهدانك مقامی فردوس اعلی وکشتکان کفارك مقری دوزخ پر بلادر فلاسواء (لمحرره) اوچدی فردوس پر ینه شهدا ۞ کندی قهری جهنمه اعدا ۞ حرقی درت اولغه ایکسنك ۞ بردکل مؤمن وکافر جدا (ثواب) اسم من الاثابة یقال ثاب الرجل یثوب اذا رجع بعد ذهابه والمراد رجع الی ما اعده له من ثواب طاعته اومن التثویب وکلاهما الجزاء فی الخیر والشر الا ان الاستعمال فی الخیر اکثر (عذاب) العذاب والعقاب الایجاع الشدید (لمحرره) کیجه لرده یانیجق شمع قبور شهدا ۞ عرش اعلایه ایرر پر تو نور شهدا ۞ مسك وعنبر قوقر اول مقبره دن هر شب وروز ۞ ایلسك یردم فروخنده مرور شهدا ۞ دملر یله یله دفن اولدیغی یو کیم اودملك ۞ مسك اولهرایحه سی وقت نشور شهدا ۞ هر بری سندس ثوبله صالنور جنده ۞ کرچه بر کهنه کفن اولدی ستور شهدا ۞ آثاره ماتم ایدر خلق جهان اما کیم ۞ قوریلور اولدیکی کون سور سرور شهدا ۞ دم نزعدا یر یحك حاضر اولور یو نجه ملك ۞ یوقدر رکیمسه ده هیچ ذوق وحضور شهدا ۞ جنتی غیر یلرك درله یاقوت اولیجق ۞ نوردن بخش اولنور جمله قصور شهدا ۞ ویر یلور هر کسك اعمالنه وزنیله ثواب ۞ یحساب عرض اولنوراندہ اجور شهدا ۞ قنده استرسه جنان ایچره خرامان کزر ۞ اهل برزخ ایده مزیو یله سیور شهدا ۞ مظهر سر یقادر چور یمزنظری هیچ ۞ کورمز اکسکلکی ای حق یدور شهدا (ذوالفقار) بالفتح سیف العاص بن منبه قتل یوم بدر کافرا فصار الی النبی علیه السلام ثم صار الی علی رضی الله عنه کما فی القاموس (وکان اولاد علی رضی الله عنه یتوارثونه حتی وقع الی آل بنی عباس رضی الله عنه وهو سیف منبه بن الحجاج وکان صفی رسول الله فی غزوة بنی المصطلق وقیل فی غزوة بدر وقیل اهدت بلقیس الی سلیمان بن داود علیهما السلام سبعة اسیاف احدها ذوالفقار ثم صار لرسول الله کما فی روضة الخطیب ۞ وقال فی اذناب العیون کان فی وسطه مثل فقرات الظهر غنمه علیه السلام یوم بدر کان للعاص بن وائل قتل یوم بدر کافرا وکان فائته وقبر منه وحلقته وعلاقته فضة وکان لا یفارقه علیه الصلاة والسلام فی حرب من الحروب ویقال ان اصله من حدیدة وجدت مدفونة عند الکعبة من دفن جرهم وغیرهم (لمحرره) دلدلنه سوار اولوب اول شاه ۞ ذوالفقارن اله الدی ناکاه ۞ سر اعدایی یارمغه کیدیجك ۞ دیدیلر جمله یارحمك الله (یامال) اصلده ایاق التنده یورلنمق دیمکدر بورادہ خوار وذلیل ایلمکدن کنایه در (فوج) جماعت (موج) دکز چالقمسی عربیدر بورادہ تشبیه طریقیله در (سعد بن ابی وقاص) من العشرة المبشرة رضی الله عنه رمی یوم احد الف سهم ما منها سهم الا ورسول الله صلی الله علیه وسلم یقول له ارم فداك ابی وامی فقداء فی ذلك الیوم الف مرة وکان مستجاب الدعوة یدعوه النبی له وکان علیه السلام یفتخر بسعد فیقول هذا سعد خالی فلیرنی امرؤ خاله لان سعدا رضی الله عنه کان من بنی زهرة وکانت ام النبی علیه السلام منهم ولما کف بصره رضی الله عنه قیل له لم لا تدعو الله سبحانه ان یرد علیك بصرك فقال قضاء الله تعالی احب الی من بصری ولما حضرته الوفاة دعا بخلق جبة من صوف فقال کفنونی فیها فانی کنت لقیت فیها المشرکین یوم بدر وانما کنت اخبؤها لهذا ویمثل هذا التبرك ورد الاثار وانما ینفع لاهل الاعتقاد دون اهل العناد اذ الاعتقاد اصل الاصول وسبب الوصول الی کل مأمول (یراق) مبالغه ایله یرق اور یجی یعنی یلدرایجی یقال برق السیف یروقا ای تلألأ (لطیف تر) زیادات افعل تفضیلدر یعنی زیاده لطیف (بعدذا) سعدك ملکینی رؤیتی لطافت روحانیتدندر زیرا یقظه ده حاصل اولان مکاشفاتدندر دیمشلر درکه حق اوزرینه اولان جهاده جبریل وسائر ملکلر الی یوم القیام حاضر اولورلر (لمحرره) عدل وداد ایلسه سلطان زمان ۞ اولور عدلی آنك دله درمان ۞ عدلله چکسه فینکه قلیجی ۞ جان ویرر دینه عداوت قیلیجی ۞ عدلنك یوزی صوبینه آنك ۞ کسلور عرقی جمله اعدانك زیبه قیاسه توجه سردار ۞ عدلله دشمنه اولور بطار ۞ اکرایلر سه ذره ظلمه نکاه ۞ طوتلور بختی همیشه چون ماه اوغرا مزدائره سینه جبریل ۞ مرکزغمده قالور خوار وذلیل ۞ سنجق سرنکون اولور آخر ۞ عسکری غرق خون اولور آخر (درت نفر) حمزه ۞ مصعب ۞ عبدالله بن جحش ۞ شماس بن عثمان ۞ رضی الله تعالی عنهم (تاشهادت رتبتی نقص اولیه) یعنی شهیدلك مرتبه سی اکسیلیه بلکه کامل وتمام اوزره اوله قال فی الفقه ویغسل ان قتل فی المصر ولم یعلم انه قتل عمدا اوظلما وکذا ان ارتث بان اکل اوشرب لانه نال مرافق الحیوة فخف علیه اثر الظلم فلم یبق فی معنی شهید آما حد فانهم ماتوا عطاشا والکاس تدار علیهم خوفا من نقص الشهادة (قانلربله دفن ایدلك یوملك دیدی) ظاهر کلام مشعر در که غسل اولنمه قلری کبی نمازلری دخی قیلنمیوب همان ثوبله دفن اولندیلر ۞ تکیم بعض روایاتده کلمشدر فاما اصح اولان بودر که فخر عالم صلی الله علیه وسلم شهدا احده کندرایتدکلرنده اوزرلرنده جدید وجلوده متعلق اولان ثیابی نزعله امر ایدوب ابتدا حضرت حمزه نك درت تکبیرله نمازین قیلدیلر بعده سائر شهدا بی واحدا بعد

واحد حمزه تك يانه كتوردوب هر بر يسيله حمزه يه مكرر نمازقيلديلرانلدر كه اول كون حضرت حمزه يه يتمش نماز قيلندى ديمشلر زيرا عند الجمهور عدد شهدا يتمشدر وبعضلرديمشلركه ايكى اوچ نفر كيمسه بر كفنه صاريلوب اونراوزر نمازلرين قيلديلر وايكيشر اوچر بر قبره دفن ايلديلر وصار صلى الله تعالى عليه وسلم يقول احفروا ووسعوا واعمقوا وكان يقول انظروا اكثرهؤلاء جمعا اى حفظا للقرأن فقدموا فى القبراى فى اللحد ولما اشرف عليه الصلاة والسلام على قتلى احد قال اناشهيد على هؤلاء ومامن جريح يجرح فى الله الاوالله يبعثه يوم القيامة يدمى جرحه واللون لون الدم والريح ريح المسك (بعدذا) شهداء حقنده اخبار كثيره وارد اولمشدر بعض روايتده ارواح شهدا يشل قوش صورتيله تمثل ايدوب جنتده مراد اولنان محله پرواز ايدرلر وعيش وتنعم نصكره عرش اعلاده متعين اولان آشيانه لرينه كيدرلر ديمشلدر وبعض روايتده يشل قوشلر حواصلنده اولورلر ديو مصرحدر ۞ محكيدركه شيخ عمر بن الفارض قدس سره حضرتلرى اولياء الله دن بر يتك جنازه سنه حاضر اولوب نمازين قيلدقده كوردبلركه جوسمه مرغان سبزه مالامال اولدى وبوجمله دن بر طير كبير كلوب اول وليتك جسدينى ابتلاع ايدوب عالم علويدن مقامنه پرواز ايلدى شيخ مذكور بوحاله تعجبا ريش بردندان اولدقده ملاء اعلادن ولى مشار اليهك نمازينه حاضر اولنلردن برى بيوردىكه لاتعجب فان ارواح الشهداء فى حواصل طيور خضر ترعى فى الجنة ۞ بعض علمافتنده بوندن مراد بودركه الله تعالى ارواح شهدايه هياكل طيور خلق ايدوب انكله لذائذ حسنه دن مشتهالرينه نائل اولورلر كما قال الله تعالى (احياء عند ربهم يرزقون) وليكن بعضلر بوئى مذهب اهل تناسخدر ديمشدر بوفقيره لايح اولان بودركه تناسخ نشئهٔ دنيويه يه كوره در برزخه كوره دكلدر زيرا برزخ آخرتدندر آخرتده ايسه جميع اعمال تمثل ايتمه كردر ۞ تكيم آيات واحاديث بومعنايى ناطقدر پس اعمال اعراض ايكن صورمناسبه ايله تصورايدبجك اجساد وارواح خود جواهر مقوله سيدر آنك تمثلى طريق اولى ايله در بومقامك بحسب الذوق تفصيلى بودركه شهدا ايكيدر برى شهداء سيوف وبرى شهداء محبتدر بوايكى فرقه نك مرتبه لرينه كوره ارواحنه قيديوقدر يعنى سائر ارواح كبى محل متعينده محبوس اولمزلر بلكه شهداء سيوف اولنلرك ارواحى جنتدن هرمقامى سيرايدر لر وشهداء محبت جميع عوالمى كزرلر ومرادايتدكلرى صورته كيرورلر وبواطلاق بوايكى طائفه يه حقدن اكرامدر ونفس الامرده نشئه لرينك مقتضاسى دخى بودر زيرا شهداء محبت اولنلرعالم دنياده (فاينماتولوافثم وجه الله) سرته واصل اولوب جميع انبيالردن مطلق اولمشلرو اسم جامعك حكميله جمله اسمادصور يله صورت بولمشلردر انكچون كاه پادشاه صورتيله وكاه كداشكاليله منشكل اولورلر وعالم الهه وارتجه اولان عموما عوالمك يرازختدن وصورتدن كذرايتملريله برصورته اسيراولمزلر و برپرده قرارقيلمزلر وبوسر اطلاق انلره جميع نشأته كوره در زيرا بودنياده بوحاله مظهر اولنلر برزخده وحشرده وجنتده دخى اندن مفارقت ايتمزلر ۞ وليكن بالكز شهداء سيوف اولنلرشهداء محبتك صورتى اولغله شهداء محبته جميع عوالمده حاصل اولان معنى آنلره برزخه وجنته كوره حاصل اولورفرق بودركه شهداء محبتك اجسادى محض ارواح اولمشدر ارواحه قيد اولديغى كبى آنلرك اجسادنه دخى قيديوقدر انكچون حضرت عيسى عليه السلام روح مجسد ديمشلردر بناء على ذلك جسديله عالم علويه پرواز ايلدى شهداء سيوفده ايسه بقيهٔ وجود اولغله جسدلرى قيد بشرى ايله مقيددر ارواح اجسادندن مفارقت ايتدكده ايسه بوقيد قالمز پس اووقته استدكارى پرده سيرايدرلر وآنلرك روحلرى حقيقتده صورت بشريه اوزريه اولمق صفت غالبه اعتباريله غير صورتده تمثل ايتملرينى منافى دكلدر يعنى آنلرك يشل قوشلرصورتنده اولدقلرى خواص شهادتدن برأيدر يوخسه حقيقتده روح انسانى غير صورته دخول ايتمزانكچون روز حشرده ينه صورت انسانيه اوزرينه كلورلر زيرا احوال عارضهٔ قبيحه وصفات غالبهٔ ذميمه سى اولمينلرصور اصليهٔ انسانيه اوزرينه محشور اولورلر وبونلرك غيرلرى صفات غالبه اوزرينه كلور نتكيم (فتأتون افواجا) تفسيرنده بيان ايتمشلردر ۞ اولكيسى اكرام وانكچيسى اهانت بايندندر پس بالاده ذكر اولنان روايتنك مأليدر يعنى يشل قوش صورتنده اولق وبايشل قوشك حوصله سنه وجوفنه دخول ايتمك حقيقتده آنك اطلاقى تمثيلدر زيرا قوش استديكى يره طيران ايدر پس برزخه كوره دخى تناسخ لازم كلز (سؤال اولنورسه كه حكايهٔ سابقه دن مفهم اولديكه طرق آسمانلرى كان يشل قوش اول وليتك جسدينى بودوب پرواز ايلدى پس جسد نيجه حوصله يه دخول ايتديكه محسوس غير مقارقدر وكلام مذكور نيجه تمثيله محمول اولور جواب بودركه فى نفس الامر جسد خاكى يرندن مفارقت ايتمز ولكن روحك جسده شدت اتصالى اولغله حوصله يه دخولنك صورتى جسدك دخولى صورتنده مشاهده اولندى واول يشل قوشدن حقيقتده مراد حقيقت انسانيه اولان روحك صورتيدر ۞ ولكن مجئ وابتلاع صورتيله كورندىكى اطلاقى

اشمار درفافهم وجائزدر كه قوش صورتيله تمثل ايدن شهداء محبت وحواصل طيوره دخول ايدن شهداء سيوف اولمه تكيم بقية وجود يومعنايي مشعردر سؤال اولنورسه كه اول حوصله ده روح صفا بولور كه جسدن خالي دكلدر جواب بودر كه بوسوز غائبي شاهده قياسدر زيرا عالم علويدك آينه‌سي نورانى وطبعى لطافت اوزره در كثافت وثقلت عالم سفليدك شائبه‌سندن تكيم افلاك اجرام مصيفله ولطيفه اولمغله كواكب علويه‌نك طلوع وظهورنه حائل اولز فافهم ۞ سؤال اولنورسه كه اكل وشرب حسى جسده وجثه دخوله منوطدر پس نعيم روحانيده جميع ارواح مشتركك اولمجق شهدايي تخصيصه وجه ندر جواب بودر كه شهدانك تنعمى حسه قريب برمعنادر سائرلر ايسه بويله دكلدر بومعنايه دنياده مثال بودر كه بعض كيمسه واردركه خوابنده بعض مأكولات ومشروبات تناول ايدوب بيدار اولدقده اصلا اثرين مشاهده ايتز وبعضيسى دخى خوابنك لطافتنه كوره فى الجمله ذوق ادراكك ايدر وبعضلرينه بين النوم واليقظه واقع اولوب يقظه يه عودت ايتدكده خيالده ظاهر اولان مائده‌يى حس كبى ادراك ايدر ودماغنده چاشنئ طعام بولور ۞ تكيم رياضت كشلره اثناء اجتهاددده چوق واقع اولورانسلاخ حالنه واصل اولنلرك شانى خود دائره تقرير دن بيروندر يعنى حال انسلاخده آثار محاصل اولان معانى صورحسيه كبيدر انكچون سائرلر كبى جوع وعطشدن بر يلردر پس شهدانك حالى يعنى تنعمى ارباب يقظه‌نك بين النوم واليقظه وباانسلاخده اولان تنعمى كبيدر فافهم فقد اشرت لك مالوحظت اليه بعين البصيرة والاعتقاد رأيت اثارا حسنة تكفيك فى باب الارشاد والله المعين فى كل حين منه فيض العلم واليقين واليه يعود كل كمال من اهل الدين (تحريره) جسم وجان قيدندن آزاد اولمق ۞ كلك عزم ايدملم جانادن يكا ۞ جانب وصلته يول بولمق ۞ كلك عزم ايدملم جانادن يكا ۞ تحقيق ايدن بوكون دلده ايمانى ۞ بلش وجانه باقركوزل ميدانى ۞ كورنجه شهدا و يرديلر جانى ۞ كلك عزم ايدملم جانادن يكا ۞ شهدا تنلرين قو يوب كيدرلر ۞ مرغان سبز اولوب پروازايدرلر ۞ ديارغ زيتى جانانيدرلر ۞ كلك عزم ايدملم جانادن يكا ۞ يزم عشقه ايروب صحبت بولمغه ۞ ذوق روحانيدن نصيب آلمغه ۞ جانادن اوته كيچوب سفر قيلغه ۞ كلك عزم ايدملم جانادن يكا ۞ اولمجه كشى يوسره ايرمز ۞ ايرمجه جانان يوزينى كورمز ۞ جان اكلمز حق يوايلده طورمز ۞ كلك عزم ايدملم جانادن يكا (فروع) فرحك جميدر فعيله جراحت معناسنه قال فى القاموس الفرح و يضم عض السلاح ونحوه مما يجرح بالبدن (تعزيه) اعطاء العزاء اى الصبر عند وقوع المصيبة والتهنئة الدعاء بالخير والبركة عند وقوع مابعد من اسباب السرور كالمنصب قال فى تهذيب المصادر التعزية خرسندى دادن تصفيه پاك كردن كافى التهذيب وقد سبق الفرق بين الصافى والخالص يعنى كدورت غمدن دلرين پاك ايدوب تسلى وبردى تاكه مشاهده ميل واطلاع حكيله بلادن فارغ وماسوادن حقه مشغول اولملرقال الله تعالى (ان يمسسكم قرح) اى مؤمنلراكر سزه احدكوني جراحت وزخمت ايرشديسه (فقد مس القوم قرح مثله) پس تحقيق كروه كفاره دخى يدركوني سزه اصابت ايدن كبى زخم والم اصابت ايتدى بعضيلرنوايكى مسلك مجموعنى احدغزاسنده حمل ايتمشلردرزيرا اول كون امر رسوله مخالفتدن اول خيلى دشمن قتل وبجروح قيلشلردى كما قال الله تعالى (اذتحسونهم باذنه) اى تقتلونهم (وتلك الايام) دخى شوايام يعنى اوقات استيلا وغلبه (نداولها بين الناس) مردمان اراسنده آنى دوندريرز يعنى كاه برفرقه يه وكاه برجماعته و يرز ياخود مدار زندكانى اولان ايامى ميان مردمانده تصريف وأداره ايده‌رز بركون نعمت وصحت ودولت وعشرتله كذر و بركون دخى نقمت ومحنت ونكبت وعسرتله سفرايدر ۞ دل ارض اولمسونمى پاره پاره ۞ كه دونمز جرخ ايكى دم برقراره ۞ و بومد اوله اتدن اوتريدركه قبض وبسط ومنع وعطاورد وقبوللهيندكيراولمله (وليعلم الله الذين آمنوا) دخى الله تعالى مؤمن اولنلرك صبرنى بيله قال الكواشى اى يعلم علما يتعلق به الجزاء وهوان يظهر منهم الفعل فيجازون عليه ۞ قال المولى الجامى قدس سره فى شرح الفصوص اعلم انه قد وقع فى مواضع من القرآن مايوهم ان علمه سبحانه ببعض الاشياء حادث كقوله سبحانه (ولنبلونكم حتى نعلم المجاهدين منكم والصابرين) وقوله تعالى (ثم بعثناهم لنعلم اى الحزبين احصى لمالبثوا امدا) وامثال ذلك والتفصى من هذا الاشكال اما باذهب اليه المتكلمون من ان علمه سبحانه قديم وتعلقه حادث فمعنى قوله حتى نعلم حينئذ حتى يتعلق علمنا القديم بالمجاهدين منكم والصابرين واما بان المراد بالعلم الشهود فان الاشياء قبل وجودها العينى معلومة لله سبحانه وبعده مشهودة له فالشهود خصوص نسبة للعلم فانه قد يلحق العلم بواسطة وجود متعلقه نسبة باعتبارها سميه شهودا وحضورا لانه حدث هناك علم فمعنى حتى نعلم حتى نشاهد واما بان يقال المسند اليه فى قوله ليس هو الحق باعتبار مرتبة الجمع بل باعتبار مرتبة الفرق فكانه يقول حتى نعلم من حيث ظهورنا فى المظاهر الكونية الخلقية فيكون الخلقية وقايته عن نسبة الحدوث اليه واما بان يقال المراد

بالتأخر المفهوم من كلمة حتى التأخر الذاتى لاالزمانى حتى يلزم الحدوث الزمانى انتهى (ويتخذ منكم شهداء) دخى سزدن برجماعتى شهادتله اكرام ايلمه (والله لايحب الظالمين) وخدای متعال متمركاری دوست طوتمز (وليمحص الله الذين آمنوا) ومداولهلك برفائده سى دخى بودركه الله تعالى مؤمن اولانلرى كناهدن پاك ايلمك زيرا بلای مؤمن مكفر ذنوب در يعنى هرغم وهم و بلا وعنا ومحنت ومصيبت كه راه حقده اهل ايمانه اصابت ايدر انلرك ذنوبنى تكفير وقلوبنى تطهير وارواحنى تخليص واسرارنى تمحيص اولور وهر نعمت ودولت وحبور وسرور وغنا ومناكه دنياده اهل كفره اصابت ايدر انلرك كفرانه سبب وطغيانه زياده لك وخذلانه غرور وقلوبنه عمى ونفوسنه تمرد واروا حنه محق واسرارنه محق اولور (ويمحق الكافرين) دخى كافرلره نقصان وبره وانلرى اهلاك ايلمك يقال محقه محقا اى اذهبه وابطله والمحق النقصان (تسلى) قال ابن الكمال هو مصدر من تسلى على وزن تفعل وكسر اللام للياء وقولهم تسلى بفتح اللام لحن محض وكذا التجلى بفتح اللام لحن محض انتهى يعنى مصدر اولان تسلى وتجلى بانك افتضاسيله مكسور اللام تلفظ اولنور فتحى لحن اولور زيرا قاعده عربيه مخالفدر بوفقيره لايح اولان بودركه لسان تركيده تسلا وتجلا ديدكلرى تصرفات عجم اوزره در پس لحن اولز تسلى تفريح وازاله غم معناسنه در وفى التهذيب التسلى خرسندى كرفتن (اجل) فى اللغة مدة الشئ وفى الشرع هو الزمان الذى علم الله انه يموت فيه ۞ قال فى الكفاية الاجل ادناه شهر وهو الاصح وعليه الفتوى وقيل ثلاثة ايام كالاجل فى شرط الخيار (ميدان) آچق يرعر يبدر (حريم) برنسنه نك چورهسى يقال حريم الدار والبئر لما حولهما من الحقوق والمرافق وحريم شهر رمضان شعبان وشوال يعنى ميدان موت اولان معركه نك اطرافنده دورايتديلر اما ظاهرا اولان بودركه بورادهحريم حرم معناسنه در قال فى القاموس الحريم منك ما تحميه وتقاتل عنه كالحرم انتهى يعنى حريم وحرم اودركه كشى آنى حمايه ايدوب فرصاد شمن متسلط اولسه انكيچون مقاتله ايليه اهل بيت كبى ولكن صكره اهل بيتك ساكن اولدقلرى دائره يه دخى علاقه اعتباريله حرم اطلاق اولندى مع هذا معلوم الحدود اولان محترم محله دخى حرم دينلور حرم كعبه كبى پس ديمك اولور كه ميدان موتى يعنى معركه يى كنديلره حرم وسكنى ايليوب حقك دينى حمايه وكلمه سنى اعلا ايچون حربه متصدى اولديلر وجان وباش فدا قيلديلر رضى الله تعالى عنهم وارضاهم (الهى) يارب بزه فنا فى الله نصيب ايت ۞ بولنكه وار ينى ويرنلر ايچون ۞ مقام بقايه ايركور جيب ايت ۞ اول مرتبه واروب ايرنلر ايچون ۞ كوكل پاره پاره در دله غمله ۞ تيمار ايله اكاذره مرهمله ۞ احدده بدرده فخر عالمله ۞ ايلى باصوب قلمج اورنلر ايچون ۞ توفيق ايله عهد ازل كوتمكه ۞ اولمزدن اوك فانى اولوب يتمكه ۞ جانلرينى سكانلار ايتمكه ۞ اجل ميدانده كيرنلر ايچون ۞ بزم غمده دلشنه يزنيچه بر ۞ حيات باقيه ساغر ينى ويره ۞ شراب شهادت نوش ايدوب بره ۞ چور يعيوب تنى طورنلر ايچون ۞ جيحون اواوب آثار حقيقك باشى ۞ قيل نور ذاتكى كوزى بولداشى ۞ اول فدا ايدوب جانله باشى ۞ آخر جمالكى كورنلر ايچون ۞

﴿ فصل فى فتح مكة شرفها الله تعالى ﴾ ﴿ قصيده ﴾

ای كمال قدرتك لوحنده عالم برخيال — وی جلال حضرتك صفحنده آدم خدوخال
عالمك طيف خيالى نيتسه ادراك ايليه — چونكم ادراكك كوزين قاپلايه انوار جلال
كيم اوله توحيد حقا نيده الا هو ديه — يس دين منسن منكدر چون وجوديله كمال
برتجليسدر نه عالم جمالك نور نه — كوسترمه تا انعكاسه عرض اوله عين جمال
سالكان دركهنزا هر دوعالم يك نفس — وا لهان حضرتنزا حور و ازجنت ملال
بولدى مريم بكر ايكن برشمه حسنكدن اثر — يوسيدن طاياديلر عيسايه چندين ماه وسال
ای نيچه موسى كليم كيدى كليم اولماغيچون — ديدى ارى لن تراتى ايشيدوب كيدى سؤال
ای نيچه عيسى مسيح اولوب سياحت ايلدى — صوكيچى حيرتده مبهوت اولدى قودى قيل وقال
طور سينا قدرتك فاقده قدر يدر كليل — ابن سينا كبر يا كلكوصفى يازمده كلال
بن كيم اولم بحر بى پايان صفاتك وصف ايدم — ذاتكه خود عقل ايرمز كنهكى بيلك محال
رليك بولميشم وصالك فرينه برلحه بول — اوچرم بولدم هويتده هوايه چون مجال
بلبل فردوس ياغنده سوزم آب حيات — پس كرك فيض زلال ايدم دوكم سحر حلال
بن همای حضرتم طيرانى دكلدر جوهرم — كرچه پرتاج كون قنص بولدم بوطيرافدن مثال
طائر قدسم فلك بريضه در پرمده كيم — همتم عنقاسى كونينى ايدوبدر زير بال

دانه کیم آدم یدی کر کوهر اولسه باقیم | ایتیم هرگز نظر کورر ایسم زرین جبال
چونکه عشقنك دادنی بولدم دماغمده لذیذ | اندن استدلال ایدوب وجدانکه بولدم وصال
یاز بجی اوغلی بولوبدر چون فنا اندر فنا | پس بقا اندر بقایه وصل ایت آنی صاکه صال
دیلرم که اول کوزل سلطانمك مدحن دیم | فاصر بن اولانه تقریر ایلیم اندن مقال
کیمسه کیم آکا لعمرك تاجن اوردك باشنه | اکه اولاك خلعتین سن کیدیروب ویردك توال
بن آنك نیچه بیان ایدم کما لائق ولی | امر قیلشدی بکا سرمد ایدم امتثال
قبل بکا سن یا ولی الفیض توفیقك رفیق | سندن آرتق تکری یوق اولدر حبیبك لا یزال

﴿ قصهٔ آخر ﴾

راویلر ایتدی روایت کیم رسول الله مکر | کوردی برکیمسه متامنده کیم ایدر انتقال
مکه یه کیرو وار راصحابه اولور امین | بودوشی اصحابنه مشتلادی اول خوش خصال
چون ایشتدیلر صحابه بو دوشی شاد اولدیلر | دیدیلر رؤیاسی الك وحیدر بی احتمال
بندی پس اصحابه کعبه زیارت ایتمکه | الدی هم یتمش دوه قربانه ایتدی ارتحال
کلدی مکه یه یقین حدیبیه قیوسنه | کوندروب عثمانی اول مشورت ایلدی حال
راضی اولمادی قریش بوییل طواف ایتمسنه | ایتدیلر پس صلح تا بریل دخی اوله مثال
اول قیونك صویی ایچدی وکندی چون عرب | شویله کیم برقطره صو قالمادی ایده انفلال
دیدیلر کیم یارسول الله صوسز نمك کرك | پس مبارك اغزنه صوآلدی اول الی هلال
صاچدی اول صویی قیونك ایچنه اندن کیرو | اول قیوطوبطلو صواولدی آقوب صافی زلال
ایچدیلر جمله صحابه اول قیواکیلدی | دیدیلر شمدی دخی اولمادی صویی انفصال
اندهٔ بیعت ایلدی اصحابله تحت الشجر | جمله سی بیك بشیوز ایدی هم یکرمی بش رجال
بیعة الرضوان ذیدیلر آدینی اول بیعتك | زیرا راضی اولدی مؤمنلردن الله تعال
الدی عثمانیچون اندن صاغ الینه صولنی | دیدی عثمانیچون اولسون اشبو بیعت اتصال
کلدی عثمان دیدیکیم صلح ایتدیلر تا بریله | ایتدی قربان باشنی فارتدی دوندی بی جدال
دوندی چونکیم اول محلدن کلدی جبریل امین | کوندروب انا فتحنا سوره سن اول بی زوال
شاد اولوب اصحابله کلدی مدینه شهرنه | ایتدیلر الك نشاطیله سفردن انحلال
بندی عزم ایتدی بوکز خیبر غزاسن ایتمکه | تاکه فتح ایده قیله مالن اسیرن پایمال
هجرته تاریخ یدنجی بلده چیقدی خیبره | هم محرم آیدی الدی فلاع ایتدی قتال
دوندی اندن چوق فتوحاتیله کلدی شهرنه | کوردی انی دوندی ایمانه نیچه اهل ضلال
بندی بوکزاون بیك اصحابیله مکه قصدنه | هجرته تاریخ سکز بلده ایدردی اشتمال

(ای کمال قدرتك اوخنده عالم برخیال) ای همزه‌نك فتحیله حرف ندادر منادی محذوفدر که الله تعالیدر (کمال) نقصانك ضدیدر قدرته اضافتی صفتك موصوفته اضافتی قبیلندندر قدرت کامله دیمکدر والقدرة عبارة عن المعنی الذی به یوجد الشیء مقدرا بتقدیر الارادة والعلم واقعا علی وفقها ذهب المتکلمون کلهم الی انه تعالی قادر ای یصح منه ایجاد العالم وترکه فلیس شیء منهما لازما لذاته بحیث یستحیل انفکاکه (لوح) یصی وایتلو صحیفه در تخته اولسون کبك اولسون کما قال فی القاموس اللوح کل صحیفة عریضة خشبا اوعظما والجمع الواح انتهی (عالم) ذات حقه دلالت ایدن موجوداتدر اصلنده علمدر نشان معناسنه الف اشباع ایچوندر عوالم اون سکز بیکدر تکیم مولانا جامینك بسمله وصفنده بویتی انی ناطقدر ۞ نوزده حرفست که هژده هزار ۞ عالم ازو یافته فیض عمیم ۞ اما صوفیه‌نك محققلری عوالم اوچیوز التمش بیکدر دیمشلردر وبو عوالمك جمله سی سیراتیدر یعنی سالك حق اولدقدا اثناء سلوکده بو عوالمی سیرایدرلر بونلرك ماوراسی عالم حیرتدر یعنی اکا عقل وکشف صغمز وکسنه اوزایه قدم بصمز (خیال) صورت ومثال معناسنه در کما قال فی القاموس الخیال والخیالة ماتشبهلك فی الیقظة والحلم من صورة انتهی ۞ کلمات اکابریه ده وارد اولمشدر که انما الکون خیال وهو حق فی الحقیقة مقصود شیخ قدس سره کونك خیال اولدیغی حقیقتده حق اولمسنه عدم منافاتی بیاندر یعنی خیال حقدر بوخسه خیال باطل دکلدر زیرا مطلقا وجوده بطلان اولمز مکر اضافتله اوله نتکیم میت روحك مفارقتندن اول اولان حالته کوره جماددر حقیقده

ایسه حیات حقانیه ایله حیدر فافهم (بعدذا) صاحب محمدیه حقك قدرت كامله سنی لوحه وعوالمی اول لوحده
منتقش اولان صورت واحدیه تشبیه ایلدی مقصودی صحرای قدرتك وسعتی بیان ودریای علمك عدم نهایتی
عیاندر فسبحان القادر بالقدرة الكاملة (وی جلال حضرتك صفحه ده آدم خد وخال) وی وای دن مخففدر
منادا می الله تعالیدر (جلال) بوراده عظمت معناسنه در اضافتی صفتك موصوفه اضافتی قبیلندن تقدیری
حضرت جلیله در (حضرت) حضور معناسنه در كه ذات حقدن كنایه در غیبتك خلافیدر (صفحه) یعنی ودوزنسنه در
لوح كبی یوزك صفحه سی حد وضوده معتبر اولان داره سیدر كه (خد) یعنی یكاق اندن برجزء در زیرا كوزقویروغندن
اغز طرفنك منتهاسنه كلنجه خد دیرلر وهوماجاوز موخر العینین الی منتهی الشدق كما فی القاموس خال بك دیدكاری
سیاه نقطه در (یحیی المفتی) نه سر اولسون بو كیم برنقطه دوشدی كلك قدرتدن ۞ رخ جانانه زینت لاله یه داغ درون
اولدی ۞ (بعدذا) انسان صوفیده حضرت جلیله ایله مراد عالم حجاب وغیبوبت وفرق وغیریت حضرت جمیله ایله
مقصود عالم كشف وحضور وجمع وشهود قدر پس حضرت جلیله كه صور وحقائق ومظاهر اسماء اولان موجوداتدن
عبارتدر بر شخص كبیدر كه آدم الك یوزنده خد وخال اولمشدر یعنی عالم اسماء یوزینه صورت وزینت وبرن آدم در
دیمكدر زیرا آدم مجلای نور جمال ومرآت صورت كمال ونقطهٔ دائرهٔ احدیت وخطهٔ اقالیم واحدیتدر آدمدن
مقدم خلق اولنان موجودات كلیه وجزئیه قالب بی روح وخزانهٔ بی مهر وچهرهٔ بی خد وخال ایدی پس آدم خلق
اولنوب جمعیت كبری وقطبیت منالسیله قوالب عالم روح وخزاین اسمایه مهر ووجود حقائقه خد وخال اولدی
(لمحرره) عالم یوزنه آدمی خال ایلین الله ۞ برنقطه دن اظهار جمال ایلین الله ۞ برسالك ناقص كبی فالمش ایكن اشیا ۞
آدم له اكا فیض كمال ایلین الله ۞ اسماشجرندن بتوررینجه صفاتی ۞ انسانی بوكون ذاتنه دال ایلین الله ۞ آدم
كهرین بحر جمالندن بتوردی ۞ عالملری برقهر وجلال ایلین الله ۞ زاهدلری قال ایجره قودی عاقبة الامر ۞ حال
اهلنی عشق ایله قال ایلین الله ۞ حق سكا هجران المز و برمیه یارن ۞ بوكون سنی شول اهل وصال ایلین الله (عالمك
طیف خیالی تینه ادراك ایلیه ۞ چونكم ادراكات كوزن فاپلایه انوار جلال) طیف طائف معناسنه در دور ایدیجی
دیمكدر خیاله اضافتی صفتك موصوفه اضافتی قبیلندن تقدیری خیال طائف فی المنام دیمكدر (ادراك)
برنسنه یی بكماله احاطه در مفعولی محذوفدر الله تعالیدر تكثیم مصراع ثانیده اكا دلالت واردر یعنی عالم خلقتك
دوش كبی اولان تصور وتخیلی سنی علی الكمال نیجه ییله كه چشم ادراكی انوار كبریا وعظمتك قابلشدر یوقه
حقیقتی بودر كه الله تعالی نور عظمت وكبریایله محجب اولدیغی جهتدن كا نیجه بصیرت انی ادراك ایتزلر الكیون
ماعرفناك حق معرفتك وارد اولمشدر پس چشم بصیرت نقدر آچق اولسه ینه انك ادراك واحاطه سنی یقطعدده
اولان ادراكه نسبتله دوش حالنه بكزر بو مقامك تفصیلی عن قریب كلور ان شاء الله تعالی (لمحرره) بنی سندن
بو بنلكدن جهان ایجره جدا كوردم ۞ چكر فان اولدی دردكله كوزم بحر آشنا كودم ۞ كوزمده نور ذاتك
پرده درچون ذاتكه یاقدم ۞ سنی برخوش وراپرده دن بی مبتلا كوردم ۞ جمالك بركلستان وكوكل برعندلیبكدر ۞
اولنجه سن كله بوبلبلك زار ین روا كوردم ۞ حیات نوبولغز یانجه آتش غمده ۞ نظر قیلدم بو یانمغی بوكون دردده
دوا كوردم ۞ صقین ای جان انجنمه جلاتدن اوجاملك ۞ كه بن آنك جفاسن جانمه جمله وفا كوردم ۞ كوزك
بند ایله اغیار جهانه اوغراسك حق ۞ دلك ضبط ایت دیمه یارك جالنی اكا كوردم (كیم اوله توحید حقائقده
الاهودیه ۞ پس دین سنسن سنكدر چون وجودیله كل) توحید افعالده برنسنه یه وحدت ایله حكم وانك وحدتنه
علم در اصطلاح صوفیده ذات احدیه یی نسبت اضافتدن تجریددر زیرا نسب واضافات كثرتدر كه بحسب الظاهر
وحدتی منافیدر پس بونسبتله حق معرفته معرفت اضافیه دیرلر معرفت حقیقیه الآن علی ماكان علیه سرنه
ناظر درانكیون سیر مظاهر واكوانده فلان سالكلرك حالی معتبر دكلدر بلكه الراهل حقیقتدن اهل آخرته كوره
اهل دنیا منزله سنده در حقانیسده اولان الف ونون تأكید ومبالغه ایچون زیاده قیلنمشدر اصلی توحید حقدر
توحید حقائی قرب نوافل وقرب فرائض سرنه بالفعل مظهر اولوب تجلی صفتی ایله فانی الله وتجلی عینی وحق ایله بقا
بالله بولنلرك حالیدر كه انلر اصلا نفس وطبیعتدن اثر وسلوكلرنده برزخ وخطر قالمشدر بلكه نفس فانیه وباقیه
دائرسنه داخل اولوب ساحل بحر عمانده حط رحل ایتمشلر وراء وجودوكمالك نهایتنه دك كتمشلردر پس بو مرتبه ده
چونكه حقیقت وجود وكمال الله تعالینكدر اكا واصل اولنلر حقه لسان اولوب حق انلرك لسانیله (الاهو) دیر واثبات
وجود ایدرلر نكم اشیابی دخی انلرك كوزیله مشاهده ایلر الخاصل اهل حق جمیع قیودندن حتی حقله تقیددن
بیله حر اولسه جمیع نسب مضمحل اولوب حق انك مرتبه سنده عابد ومعبود وطالب ومطلوب وشاهد ومشهود

اولور زیرا وجود وشهود عبده نسبتله قید در انکچون (حق حقه شهود ایت ای کوکل) دینلمشدر و بو معنایه اشارت ایدوب الله تعالی بیورر (و یحذرکم الله نفسه) و بو کلام قدیمك اشارتندن اخذ ایدوب بعض کبار بیورر (کن طالب الحق ولاتکن طالب الحق) پس طلب اهل قیداولنه کوره در زیرا طلب طالب و مطلوبك مابینده نسبتدر عدم طلب ایسه بی قید اولنه کوره در بر کیسه ایکی مقامه نسبتله متنافیین ایله متصف اولمسی درستدر (بعدذا) ای راه حقده تکاپو و منزل یاری جستجو ایدن عاشق کلام مذکور سکا کوچ کلسون وانی شریعته مخالف قیاس ایتمه زیرا سن هر کاردن تنفسکی عزل ایلیوب مقامکه خلیفه نصب ایلسك اول خلیفه سنك کورر کوزك وطوتر الك اولور سن اراده هستن ونیستن هست اولدیغك بودر که ظاهرده وجود محسوسك واردر نیست اولدیغك بودر که سکا مضاف اولان حرکات وسکنات سنك تأثیرکله دکلدر بلکه خلیفه کك تأثیرید ر صورتده اولان تعدد وتباین فی الحقیقه اراکزده اولان اتحادی وتوافق منافی دکلدر پس عبد من حیث العبودیة رب ورب دخی من حیث الربوبیة عبد اولمز وبوسر عظیمه اشارت ایدوب الله تعالی بیورر (ان الذین یبایعونك انما یبایعون الله ومن یطع الرسول فقداطاع الله) الایه و بو مقام مزالق اقدامدندر ولیکن مراتب اوزرینه یوریوب کیدنه خطر یوقدر (لمحره) ذکرزك اعلاسی ۞ لااله الاهو ۞ هب وردزك اولاسی ۞ لااله الاهو ۞ سندن سنی یوید کورر ۞ یوتوحیدی طویه کورر ۞ جان ودلدن دیه کورر ۞ لااله الاهو ۞ جام جاودان ویرر ۞ مرده لری دیرکورر ۞ حقه سنی ایرکورر ۞ لااله الاهو ۞ دیر بو عرفان کلندن ۞ قوقه کورسنبلندن ۞ دیر حق انسان دلندن ۞ لااله الاهو ۞ هو مفتاح جنانندر ۞ هو مصباح جهاندر ۞ حق دین وایمانندر ۞ لااله الاهو ۞ (بر تجلیدر قوعالم جمالك نورنه ۞ کوسترمه تا انعکاسه عرض اولهعین جمال) تجلی ظهوردر جمال کوزللکدر حسن کبی انعکاس انقلابدر یعنی برنسنه کیرو دونمك عرض آشکاره عین ذات معناسنه در یقال عین الشیء نفسه بو یازده امور متناسبه یی جمع واردر کالایخفی بوندن مقصود نفس رحمانی ایله امر وجوده منبسط اولوب حقایق اسمایه مظاهر ومجالی ظهور ایتمکله غیب الغیبك انوارنی شهود حاصل اولدیغن بیاندر کما قال المولی الجامی قدس سره ۞ جهان مرآت حسن شاهد ماست ۞ فشاهد وجهه فی کل ذرات ۞ یعنی الله تعالی برتجلی ایله بوقدر رحمانیات وجسمانیاتی نور جمالنه مجلی قیلدی تاکه انلرك مرآتندن نور جمالی منعکس اولوب آشکاره اولهزیرا انورك وجودی ظل ایله ظاهر اولور پس بوآثار واشیا اسمایه مظهر واسماء دخی نور ذاته مجلیدر انکچون (انما الکون خیال وهو حق فی الحقیقة) دینلمشدر وهدانی قدس سره کلماتنده دخی کلمشدر ۞ حقیقت اوزره اشیایی کوروب بیلك نصیب اوله ۞ مجازی موجه یاقیوب بوله لم اصل دریایی ۞ مقصود بودر که بو اشیا مجاز یعنی حقیقته محل جوازدر ولکن دکه قدم بو مجازدن حقیقته عبور ایده مشدر و بوقطره یاخفنه دوشوب اشیادن اسمایه وانلردن ذاته سیر ایده مشدر انکچون فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم بیوروب (ارنی الاشیاء کما هی) بومقامك تفصیلی شرحك اوائلنده کذرایتمشدر مضی ما مضی فلا نعیده (لمحره) چشم جان پرده سن آچه لم دو بدز ۞ کلك نور حق عیان کورملم ۞ بصیرتله یاقوب کیجه و کوندز ۞ کلك نور حق عیان کورملم ۞ کونشده نورنك ذره سی واردر ۞ دریاده سرنك قطره سی واردر ۞ اوبوزدن هر بوزك بهره سی واردر ۞ کلك نور حق عیان کورملم ۞ صبالك قوقوسنی کورر ۞ کلشن الك کلبرینی بتورر ۞ نورندن شمعه زعلم کنورر ۞ کلك نور حق عیان کورملم ۞ یوسف الك جمالنك بنده سی ۞ خضر الك احسانك زنده سی ۞ بهار الك تجلیسی خنده سی ۞ کلك نور حق عیان کورملم ۞ مخفی ایکن کوزدن کنز مسمی ۞ کورنه کوهرلری کوسترمدی اسما ۞ دل اولوب حقیقاد برجمله اشیا ۞ کلك نور حق عیان کورملم (سالکان درکهت راهر دوعالم یك نفس) سلوك کمنك وکیرمك یقال سلك الطریق سلوکا اذا دخل فیه وذهب (درکاه) آستانه معناسنه در وقدسبق تفصیله تارب العزته خطابدر رااداتی مفعولدر هر بوراده کل مجموعی معناسنه در دوقصرله ایکیدر یك بردر یك ایله یکی لك فرقی بودر که یك اسم عددده یکی ایسه اسم معدوددر بری معناسنه آخر نده یانسبت ایچوندر (نفس) فانك فتحیله صولق ویروب آلمق کافی الاخری بوراده اسم مراددر واحد الانفاس معناسنه معنای مصراع بودر که سنك درکاهکه سالك اولنلره ایکی عالمك مجموعی یعنی دنیا وآخرت برنفسلك بولدر زیرا انلر صاغ وصولنه التفات ایتمزلر وسنك درکاهك یولان قیوب غیری یوله کتمزلر پس یك نفس قلتدن کنایه اولش اولور کما فی قوله تعالی (وما امر الساعة الا کلمح البصر) وجائزدر که یك نفس جزئی نسنه در یعنی حیز اعتبارده دکلدر دیمك اوله (کما قال الحافظ) نعیم هر دو جهان پیش عاشقان بدوجو ۞ که آن متاع قلیلست واین عطای کثیر (بعدذا) سلوکدن مراد حرکت باطنه در ولکن اسبابی اوامر ظاهره شرعیه در اول حرکته معیندر وسلوکك برزخ اعظمی دنیادر که حجاب ظلمانیدر انده نصکره آخرتدر که حجاب نورانیدر و بونلرك

ماورای عالم آلهدر وبو معنی یعنی ملك وملکوت وظلمت ونور سالکك وجودنده در فنی سالك که حقك سر
در کاهنه صدقله عزم ایلیه بو عوالمدن قدم آلق اکا آسان اولور واز زمانده کندنی اول درکاهده بولور (لحرره)
ای کوکل سودای عالمدن کسل ۞ عالمی خلق ایلین مولایی کور ۞ سالك در کاه حق اول متصل ۞ منزل ادنایی قواعلایی
کور ۞ اهل عشق اول ایلیوب دفع کسل ۞ طائر قدسی کبی پروازه کل ۞ حقدرعشاقه اقصای امل ۞ سندنی اول
مقصد اقصایی کور ۞ قاله فرینده وطندن آل خبر ۞ طورمه بو فرقت ایلنده قبل سفر ۞ عرش وکرسك سیرنی ایله کذر ۞
قاب قوسین ایله اوادنایی کور ۞ حقدن اوزکه عاشقه بو قدر مراد ۞ انکچون عاشق ایتر غیری یاد ۞ حق بولدیسه
کوکل کوزی کشاد ۞ جمله دن محبوب یه همتایی کور ۞ (والهان حضرتنه احور واز جنت ملال) (واله) حیرتله عقل
کیدوب متحیر اولق ورجل واله ای حیران ذهب عقله والواله فی اصطلاح الصوفیة من له زیادة العشق والهوی وهذه
الحال توجب التحیر وزوال العقل الجزئی حضرتك معنامی مرور ایلدی (حور) حورلك جمعیدر مؤنثی حوراء کلور
کوزینك بیکی زیاده سیاه واغنی زیاده اق اولنه دیرلر (قال فی القاموس الحور بالتحریك ان یشتد بیاض بیاض العین
وسواد سوادها وتستدیر حدقتها وترق جفونها وبیض ماحوالیها اوشدة بیاضها وسوادها فی شدة بیاض الجسد
او اسود ادالعین کلها مثل الظباء ولایکون فی بنی آدم بل یستعار لهم (مصراع) کوزی آهوزلك الاینه باهو بکار ۞
(جنت) اول باغچه یه دیرلر که ایچنده خرما آغاجی وسائر اشجار مثمره اوله صکره دار الثوابه علم اولمشدر (ملال) تألم
وانفعال وفتور وسئامتك ۞ قال فی تهذیب المصادر الملل والملالة سیر آمدن معنای مصراع بودر که سنك حضرتکك
یعنی سنك عاشق متحیر ومبهوتلریکه حور وجنتدن طوق اولق کلمشدر یعنی کوکللرنده سندن غیری یه میل
یوقدر (حافظ) کدای کوی تو از هشت خلد مستغنیست ۞ اسیر عشق تو از هر دو کون آزادست ۞ یعنی ان العاشق
الصادق لایختار الا المعشوق ویصیر حرا عن هوی غیره (بعدذا) بو مقوله سوز کلمات مشایخده عربی وفارسی وترکی
چوق واقع اولمشدر ۞ تکیم اشرف اوغلی کلمتنده کلور ۞ تبلسون تنسون سرای پادشاهی استین ۞ حوری یه
قیلز نظر جنات ورضوان استین ۞ وهدایی افندی یورر ۞ ایکی جهانی عاشق وبررهدایی یاره ۞ اول ذوقه ایرمینلر
جنانه قائل آنجق ۞ بو مقوله کلماتدن مراد مطلب اعلی حق تعالی اولدیغن افاده در بو خمسه جنتی رد ایتمك دکلدر
زیرا مؤمن اولانلر طلب جنت ایله مأمورلردر پس اکا التفات ایتمك مکاره دن بو بیتدر مع هذا حق تعالی جنتدن
مشاهده اولنور چونکه حق محبوب اوله جنت دخی محبوبدر زیرا محبوبك جمالنی رؤیته واسطه در وبو مقوله کلمات
اکثر اثناء شوق وغلبهٔ حاله صادر اولمغله قدح وجرحه صالح دکلدر زیرا صاحبی معذوردر ولیکن ممکن اولدقجه
عبارتده ادبه رعایت ایتمك کرکدر انکچون یونس امرمك بو مقوله سنی بو قبیلدندر که بیورر ۞ جنت جنت دیدکاری پرفاج
اوله پرفاج حوری ۞ استینه ویرسن آنی بکاسنی کرکسنی ۞ افضل المتأخرین وامثل المتادبین شیخ افتاده قدس سره
خوش کورمیوب حقنده لیس کامثلی بیورمشلردر ونیجه مفتریلر دخی جنتی استحقار طریقله بو کلماتی او قیان
جهلهٔ صوفیه یی اکفار ایتمشلردر پس لازمدر که بویله کلمات ممکن اولدقجه ادبه مقارن اوله وسالك حق اولانلره
دخی لایق بودر که استعداد کلدکجه یراغوردن بن تجلی ذات استرم دیمیه بلکه احکام شرعیه ایله جنته متوجه
واحوال باطنه ایله حقه مقبل اولوب هر مرتبه یی یرنده رعایت ایلیه وحقدن استعدادی اولدیغی مرتبه یه طالب
اوله وجنتی استحقار ایتمیه زیرا حق تعالی جمله نعیمی ظاهر اولمغله انسان انجون خلق ایتمشدر شوقدر وارکه انسان
پرعروس ایسه کندی اوزرینه نثر اولنان در وجواهره التفات ایتمك ونعمایه قارشمق علوهمتدن دکلدر پس اول
عروس اول مشوری استحقار ایتمدیکی کبی سن دخی جنتی استحقاق ایتمه وآنك طلبنی شر یعتمه دائر اولان امره
حمل ایله واستعدادك وارایسه مطلب اعلی جانبنه حرکت ایله سنك علو همتکك مقتضاسی طلب حق اولق جنتك
ردنی مستلزم دکلدر وبو خصوصده جنت بنه سنکدر آنجق سن نظری اکا قصر ایدرسك وعملکله مطلوب اولان
یالکز جنت اولورسه کدالق ایتمش اولورسن (حافظ) تو بندکی چو کدایان بشرط مزد مکن ۞ که دوست خود روش
بنده پروری داند (وفی المثنوی) عاشقان را شاد مانی وغم اوست ۞ دست مزد واجرت خدمت هم اوست ۞ غیر
معشوق ار تماشایی بود ۞ عشق نبود هرزه سودایی بود ۞ مؤمن فرتداش ذکر اولنان معنی شریعت مرتبه سنده دخی
بویله در ۞ تکیم شیخ زاده مرحوم سوره انعامده (بل بدالهم) آیتنده بووجهله ثبت ایدر که الرغبة فی ایمان
والطاعة لاتنفع الا اذا کانت تلك الرغبة فیه لکونه ایمانا وطاعة واما الرغبة فیه لطلب الثواب والخوف من العقاب
فغیر مفید انتهی ۞ فرضا حق تعالی جنتی ارادن قالدرسه عجبا بلا انجی مؤمنلر ومدعی عاشقلرك حالی نیه منجر اولوردی
پس بوجهله دن مطلب اعلی ومقصد اقصی حق اولدیغی ظاهر اولدی وایمان وطاعتك حسن ذاتیی ثبوت بولدی

(لحرره) یارب دلدن چفرحب سوایی ۞ عشق وشوقك ایله طولدردن ایت ۞ بلرعاشق اولان غیری هوایی ۞ محبتك قدرین بلدردن ایت ۞ عشقك ایله اولوب واله وحیران ۞ سندن غیره اصلا چکمیه جان ۞ سنسن بزه کرچك دین ایله ایمان ۞ بودین وایمانی بولدردن ایت ۞ مدعیلرا جرت استرجنتی ۞ محققلرا ومرسندن وصلتی ۞ هرکسك پرسنه یه دررغبتی ۞ بزی اهل وصلت اولدردن ایت ۞ سکا قول ایت دائم حق فقیری ۞ قیله آنی ماسوایك اسیری ۞ ای جهانك سلطان بی وزری ۞ سکا کرچك طاپو قلدردن ایت (بولدی مریم بکر کن پرشمه حسنکدن اثر ۞ بوسیدن طاپدیلر عیسایه چندین ماه وسال) مریم ابنة عمران بن ماثان مریم امة الله معناسنه دریعنی کثیرا کخدای انکچون قرآنده اسم علیله ذکر اولندی زیرا بین الناس عادت بودر که حرائر کنایه ایله ذکر اولنوب اماء اولنلر تصریح اولنور بعضلر مریم عابده معناسنه دردیمشلر زیرا حملی ظهورنه دك بیت مقدسده عبادت واجتهاد ایدردی اصح بودر که مریم پیغمبردکلدرزیرا نبوت رجاله مخصوصدر (بکر) ارکورمدك قزدردیمشلردر که مریمی حملی ظهورندن اول عمراده سی یوسف بن یعقوب بن ماثان النجار نام کسنه یه نامزد ایتمك دیلرلردی ویوسف مریمله بیت مقدسده معاعبادت ایدردی مریمك حملی وارایدیکن ابتدا یوسف بیلدی وآنی تزوجدن الچکدی وامر حقه منتظر اولدی صکره حضرت عیسی علیه السلام وجوده کلدکده هیرودوس نام شاهدن خوفا مریم وعیسایی یانه الوب مصره هجرت ایلدی حضرت عیسی علیه السلام اون ایکی یاشنه ایردکده هیرودوس وفات ایدوب شرندن امین اولدقلرنده ارض شامه عودت ایلدیلر کتاب تکمله ده مسطوردر که حضرت مریم رضی الله عنها عیسایه حامل اولدیغی زمان اون اوچ یاشنده ایدی حضرت عیسی علیه السلام اوتوزیاشنه ایردکده نبوتله مکرم اولوب اوتوزاوچنده آسمانه رفع اولندی رفعندن الی سنه مؤخر والده سی مریم وفات ایلدی پس یوصورتده مریم فرق طقوزیاشنده وداع عالم فانی ایتمش اولور (شمه) اصلنده فوقو جزئی نسنه معناسنده استعمال اولنور (اثر) برنسنك رسمنك بقیه سیدر بعض نسخده ضیاء وشمشدر نورمعناسنه عیسی بالکسر اسم عبرانی اوسریانی کمافی القاموس هومن اولی العزم وکان زاهدا لم یضع لبنة علی لبنة وبین مولده والهجرة ستمائة وثلاثون سنة کمافی روضة الخطیب (چندین) چنداصلنده عددن سؤالدر تمقدار ونه قدر معناسنه بوراده نیچه معناسنه کنایه در آخرنده اولان بودیمکدر پس چندین بوقدر ونیچه نیچه وچندان اولقدر ونیچه نیچه دیمك اولور ماه آی وسال یلدر معنای بیت بودر که مریم عذراء سنك حسنکدن یعنی حسن ذاتی وحسن صفاتکدن جزئی اثر وضیاسولمغله بوسیدن نصاری طائفه سی حضرت عیسی علیه السلامه بوقدرآی ویل طاپدیلر وانی معبود ایتدیلر یعنی مریمه اولان تجلی حسنك اثری حضرت عیسی علیه السلامده ظاهر اولمغله اول اثری مشاهده ایدنلرا کاعیسی اطلاق ایدوب کربدر دیدیلر وبوقدرخارق عادات حقدن غیریدن صادراولز دیو ادعا ایتدیلر پس یوعالم خلقنی حیرته دوشورن سنك عشقك وعکس پرتوانوار حسنکدر تنکیم یونس امرم قدس سره یورر ۞ یوسف یوزنده نه کوردی زلیخا ۞ ایشی افغان اولو بدر عشق الندن ۞ یعنی زلیخا یوسفك جمالنده نور الهی جلوه کر اولدیغن مشاهده ایتدکده دیدار کل تجلیسندن آه وفغانه دوشن بلبل شوریده کبی زلیخادخی عشق وشوقه دوشوب نالان وکریان اولدی بوکلامده اشارت واردرکه هرمظهر ذه مظهور بردکلدر بعضنه جزئیت وبعضنه کلیت ایله ویرلشدروهرنظردخی برادرکلدر صاحبنك ادراکنه کوره در شول اهل مجازکه محایب یوزنه نظر ایدر آنده ادراك یوقدر زیرا هوا وشهوت انك حالنی تکذیب ایدر پس نقشدن نقاشه انتقال وصورتدن معنایه اطلاع هرکسك شاننده دکلدر تنکیم شهوت پرست اولنلرحقنده شیخ سعدی یورر ۞ چراطفل بکر وزه هوشش نبرد ۞ که درصنع دیدن چه بالغ چه خرد ۞ محقق همی بیند اندرابل ۞ که درخوب رویان چین وچکل (لحرره) ای کوکل مجنون ایسك لیلی کوزت ۞ بلبل ایسك پرکل رعنا کوزت ۞ نقشه مغرور اولمه وارنقاشی کور ۞ صورتی قوعالم معنی کوزت ۞ حق یوزین هر یوزده سیرایت بی جهت ۞ جان کوزیله باق جهان آرا کوزت ۞ یوسفه ایردی تجلیدن نصیب ۞ حسنله تندی انی مول کوزت ۞ عشقنه آخر زلیخا دوش اولوب ۞ نولدی کور عالمده اول شیدا کوزت ۞ بولدی مریم شمهٔ حسن خدا ۞ کلدی وصف حقله عیسی کوزت ۞ سنده چشم جان آچلدیسه اکر ۞ حق پنهان کورمه وار پیدا کوزت ۞ نورحقك کوکبی سندن طوغر ۞ حقبا ادنایی قواعلی کوزت (ای نیچه موسی کلیم کبدی کلیم اولمغیچون ۞ دیدی ارنی ان ترانی ایشیدوب کندی سؤال ۞ ای کاه سنك منادای محذوفدر یعنی ای عاشق جانان وای مصاحب جان موسی بن عمران بن یصهر بن قاهث اشتقاق اسمه من الماء والشجر فهو الماء وسا الشجر سمی به لحال الثابوت والماء اوهوفی التوراة مشیتیهو ای وجد فی الماء کما فی القاموس قال فی روضة الاخیار موسی

ابن عمران من سبط لاوی بن یعقوب ولد بدیار مصر ونشأ بها وکان من اولی العزم انزل الله علیه التوریة فی الواح
ازمر دعاش مائة وعشرین سنة ومات فی الارض المقدسة فی التیه ای الفازة (کلیم) کافك کسر به خرقه وعبا
معناسنه بوراده کلیم ایله مراد حضرت موسی علیه السلام طوره مناجاته کتدیکی وقتده کیدیکی عبادر
مرویدر که حضرت موسی علیه السلام یوم طوردہ عباپوش اولوب میانی خرما ایکدن معمول زمن ایله شد
ایلیوب ارقه سن طوردن برصخره یه استادایتدی وآدابله اباغه طوردی خطاب عزت کلدیکه یاموسی سنی برمقامده
اقامت ایتدم یعنی سکا برمقام مناجات ویردمکه سندن اول کلنلر بو مقامه قدم بصمدی وسندن صکره کلجکلردخی
بصمرز حضرت موسی علیه السلام بو تشریفه سبب ندر دیدی الله تعالی بیوردیکه تواضعکدر چون حضرت
موسی علیه السلام کلام حق استماع ایدوب وجدانده لذت بولدی ندا ایتدیکه الهی اقریب فاناجیك ام بعید
فانادیك قال یاموسی انا جلیس من ذکرنی کذا فی المقاصد الحسنة الامام السخاوی (کلیم) کافك فتحیله مکالم معناسنه
یعنی سویلشیجی وسمی موسی کلیم الله لانه سمع صوتا دالا علی کلام الله من غیران یکون ذلك الصوت مکتسبا لاحد
من الخلق بل تولی الله تخلیقه اکر امالله وغیره یسمعون صوتا مکتسبا للعباد فیفهمون به کلام الله هذا مذهب امامنا
ابی منصور ذکره فی کتاب التأویلات ومثله فی تفسیر المدارك فی سورة الاعراف وذهب ابو الحسن الاشعری الی ان
موسی علیه السلام سمع کلام الله من غیر واسطة صوت اوقراءة والی هذا ذهب ابن فورك من الاشعریة وقد سبق
فی هذا الشرح تحقیق مراتب الکلام قال فی المدارك عند قوله تعالی (وکلمه ربه) ای بلا واسطة ولا کیفیة قیل انه کان
یسمع الکلام من کل جهة انتهی ✪ ارنی ذاتك قال لن ترانی بیشرینك ووجودك ✪ بو مقامك تفصیلی روح البیان نام
تفسیرمزده مطالعه اولنه کلام محمدیه ده ان ترانی مابعده مفعول در فافهم (بعدذا) بیت مذکور حضرت موسی علیه
السلام ذکر اولنان وجه اوزره عباپوش وخرقه در براولوب مکالمه ومناجات ایچون جبل طوره وارد یغن بیان
وذوق مکالمه دنناشی عاشق دیدار اولوب ارنی سؤالیله کشاده دهن اولدقده طرف کبریادن لن ترانی جوابنی استماع
ایدوب فارغ عن السؤال اولدیغن عیاندر سؤال اولنورسه که بیت مذکوردن مفهم اولور که معنای مشارالیه
ایچون حضرت موسی علیه السلامدن غیری نیچه زدخی کلیم کبدار وحقدن رؤیت جمال دیلیه رك جواب بودر که
معنای مذکور حضرت موسی علیه السلامه آفاقده وغیریلره انفسده واقع اولمشدر پس فنی عاشق صادق
کافقر وفنا لباسیله ملتبس اولوب جبل وجوددہ صخرهٔ دله استناد وآداب دخول حضله قیام ایده حق اکامن غیر
حرف وصوت تعلیم ایلروسر مجرد مرتبه سندن کلام سویلره چشم بصیرتله نور جمالنی کوسترروآنی مقام مشاهدیه
ایرکورر کماجاء فی الکلمات الاکبریة ✪ تعلمنا بلاحرف وصوت ✪ فرأناه بلاسهو ووقوت ✪ وحینا بلاحضار موت ✪
فهذا من جنون العشق قسم ✪ ولم یخطر علی قلبی سواه ✪ ولم یشبع عیونی من لقاه ✪ فیامن هو کلامی من هواه ✪
فهذا من جنون العشق قسم ✪ سؤال اولنورسه که کلام مذکوردن مفهم اولنور که حضرت موسی علیه السلام
رؤیة الله دن ممنوع اولوب سائرعشاق حصه مندا ولمش اولهرجواب بودر که حضرت موسی علیه السلامك سؤالی
موطن دنیایه کوره در که عالم ملکدر باطن ایله اولان مشاهده ایسه ملکوتدر زیرا قلب وبصیرت ملکوتیدر پس
جمله انبیا علیهم السلام واولیای عظام انسلاخنده وحال فنانده مشاهده حقله مشرفدرلر ویو مشاهده ده تفاوت
استعدادات اوزره تفاوتلری وارد ر ولکن بو جمله دن فخر عالم صلی الله علیه وسلم ملك وملکوتده رؤیته
مفضلدر پس بو موطن اکا نسبتله جنت حکمنده اولش اولور آنچق ذوق صحیحك مقتضاسی بودر که فخر عالمه
رؤیت فوق العرش اولدی زیرا عرش وکرسی طبیعیاتدن ومادونی عالم کون وفسادہ در بو عالمه کوره طبیعیات
ملکدن ملکوت کیدر وبلکه براعتبارله نفس ملکوتدر پس یوندن متفهم اولور که بو موطنده یعنی عالم کون
وفسادده رؤیت ممکن دکلدر امکان یاملکوت دله کوره در که جمیع اهل فنا یه رؤیت بو مقامده اولشدر وباملکوت
سمواته کوره در که فخر عالم صلی الله علیه وسلم معراجنده اولشدر فافهم ولاتقع فی الغلط فان الغلط یوجب السخط ومن
الله التوفیق لطریق التحقیق (محرره) حقدن خبر آلنلر ✪ یزه خبر ویریکز ✪ حقه واصل اولنلر ✪ یزه خبر ویریکز ✪
طوره ایرن عاشقلر ✪ نوری کورن صادقلر ✪ سر حقه لایقلر ✪ یزه خبر ویریکز ✪ نیچون دیدی لن تری ✪ موسایه حق
تعالی ✪ ندن کوردی مصطفی ✪ یزه خبر ویریکز ✪ چونکه بو یله عیاندر ✪ نیچون کوزدن نهاندر ✪ مراد اولان
بیاندر ✪ یزه خبر ویریکز ✪ ایشیدیلور کن خطاب ✪ ندر بو قدر حجاب ✪ کوردیکز سه بی نقاب ✪ یزه خبر ویریکز ✪
نقطه ندر عینده ✪ پرده نه مابینده ✪ وجه نه هر آینده ✪ یزه خبر ویریکز ✪ حق دردله سویلر ✪ سزه عرض حال ایلر ✪
درده دوشنلر بلر ✪ یزه خبر ویریکز (ای نیچه عیسی مسیح اولوب سیاحت ایلدی ✪ صو کیجی حیرتده بهوت اولدی

قودی قیل وقال) مسیح حضرت عیسی علیه السلام لقبدر لغت عبریده مسیحادر مبارك معناسنه اماصاحب محمدیه سیاحتدن اخذ ایلدی کما قال فی القاموس السیاحة بالکسر الذهاب فی الارض للعبادة ومنه المسیح ابن مریم وذکرت فی اشتقاقه خمسین قولا فی شرحی لصحیح البخاری وغیره انتهی کلامه (حیرت) سر کردانلق هیچ برجانبه توجه ایده میوب قالق عند الصوفیه حیرت هیئله انس اراسنده بر وادیدر مثلا برکسنه پادشاهه ابتدا ملاقات ایده هیئته دوشسه یعنی نه کورر ونه ایشیدر اندنصکره حیرت حاصل اولور یعنی کوردیکن واشتدیکن بیلز بومقامدندر که هدای قدس سره بیورر (حقله هرکیم پیلشدی ۞ وادی حیرته دوشدی ۞ اندنصکره انس حاصل اولورندماحالی کبی (مبهوت) بهتندر دهشت وحیرت غلبه ایتمك معناسنه حیرتده مبهوت اولق مقام حیرتده مدهوش اولقدر یعنی مغلوب العقل ومسلوب الاختیار اولوب شویله قالمقدر (قیل وقال) سوزصاو معناسنه درفارسیده گفتکوی قال الشیخ الرضی فی شرح الکافیة العرب قدتنقل الفعل الی اسماء الاجناس وان کان قلیلا کقوله صلی الله علیه وسلم ان الله نهاکم عن قیل وقال وقولهم لطائر تبشر ولاخر تنوط انتهی معنای بیت بودر که ای عاشق جانان وطالب درمان شویله معلومك اولسونکه بیچاره عیسی روح الله علیه السلام کبی ذات حقه وصول ایچون کاه عالم صورنده سیاحت وکاه اقلیم معنایی دور ایلیوب عمرك غایتنه دك جست وجو قلدی عاقبت مقام حیرتده مدهوش اولوب سوز صاوقپوسن قپادی وعجزن پیلدی (فسبحان من جعل العجز عن الادراك عین الادراك (سعدی) مجلس تمام کشت وباخر رسید عمر ۞ ماهمچنان در اول وصف تومانده ایم (حافظ) عنقا شکار کس نشوددام باز چنین ۞ کانجا همیشه بادبدست است دام را ۞ سؤال اولنورسه که تقریر مذکوردن منفهم اولور که مکسنه سر حق بلمش وعالم ذاته واصل اولمش اوله بوایسه مشهورك خلافیدر جواب بودر که معنای مذکور طاقت بشریه مقداری انبیا علیهم السلام واولیاء عظامه حاصل اولمشدر اماکنه ذات مرتبه سنده جمله کل ورطهٔ حیرته دوشمشلر وحق معرفتدن عجزی اقرار ایتمشلردر کما ورد (ماعرفناك حق معرفتك) فحناه ماعرفناك بحسب نفسك لابحسب انفسنا فافهم فانه لطیف مفید وسیأتی مزید بیان لهذا المقام ان شاء الله تعالی (لمحرره) نیلسون نقسون عجب ای دوستان ۞ حیرت کبرایه دوشمشدر کوکل ۞ اکلرآنی بوباغ ویوستان ۞ برعجب سودایه دوشمشدر کوکل ۞ عشقه دوش اولان کوکل مبهوت اولور ۞ جان کیدوب جسمی قوری تابوت اولور ۞ جلوه گاهی عالم لاهوت اولور ۞ حقله همسایه دوشمشدر کوکل ۞ آشنای بحر عرفان اوله لی ۞ در یمهنای عشق بوله لی ۞ سر پاك حضرتیله طوله لی ۞ دورلی فیضه مایه دوشمشدر کوکل ۞ حقیا سیاح اولوب عیسی کبی ۞ کشت ایدوب هر گوشه بی هرجانبی ۞ عاقبت عجزن بیلوب روز وشبی ۞ کیریه دن در یایه دوشمشدر کوکل (طورسینا قدرتك فافنده قدر یدرکلیل) طور طاغدر سینا معنایه بقعه تك اسمیدر قال فی الارشاد عند قوله تعالی (وشجرة تخرج من طور سیناء) وهوجبل موسی علیه السلام بین مصر وایلة وقیل بفلسطین و یقال له طورسینین فاما ان یکون الطور اسم الجبل وسیناء اسم بقعة اضیف الیها او المرکب منهما علم له کامری القیس انتهی ۞ قال فی القاموس الطور جبل قرب ایلة یضاف الی سیناء وسینین وقاف جبل محیط بالارض وهو من زمرد وقد سبق ترجمته (کلیل) کندوچونکی نسنه و یورلمش کشی معناسنه بوراده قلیل المقدار و بی اعتبار مراد اولنور معنای مصراع بودر که سنك قدرت وقوتك فانی یاننده حضرت موسی علیه السلام طوری ضعیف و بی مقدار وقلیل الاعتبار در یعنی قدرتك فانی اولقدر اولودر که جبل موسی اکا نسبتله پر پشه در زیرا قدرت مطلقه دن براثردر پس هر نقدر حضرت موسی علیه السلام مناجاتیله شرف بولمش ومحل تجلی اولمش اولسه ده ینه سنك عظیم قدرتك تردیاتندن برادنی پایه در (ابن سینا کبریاکاك وصفی یابنده کلال) ابن اوغلدر اصلنده بنودر واو حذف اولنوب اندن عوض اولنه همزه ادخال اولندی وسمی به لانه مبنی ایه سینا بوراده قصر له ابوعلینك جدنك اسمیدر لانه الحسین بن عبد الله بن سینا وقد سبق ترجمته علامة الروم ابن کمال دخی جدنه نسبتله مشتهر اولمشدر لانه احمد بن سلیمان بن کمال الوزیر وبعضلردخی پدرنه اضافتله اشتهار بولمشدر منصور حلاج کبی لانه ابوالمغیث حسین ابن المنصور الحلاج واحمد بن حنبلی کبی ولذا یقال حنبلی (کلال) چونکلوب کسمرا ولق وکوز نوری ضعیف اولق و یورلمق یعنی سنك عظمت وکبریاکی وصف ونعت ایتمك خصوصنده ابن سینا بوقدر فضل وکاله یورلمش وعاجز اولمشدر پس سائرلر بطریق الاولی درومن کلمات ابن سینا ۞ اعتصام الوری بمغفرتك ۞ عجز الواصفون عن صفتك ۞ تب علینا فانا بشر ۞ ماعرفناك حق معرفتك ۞ ومن کلماته عند وفاته عن نفسه معترفا بعجزه وقصوره فی ادراك الحقائق ۞ یموت ولیس له حاصل ۞ سوی علمه انه ماعلم ۞ یعنی بلدیکنی بیلدیکندن غیری نفسه حاصل علم قالمدی یعنی جاهل اولدیغنی هنوز بیلدی وعجزنه اقرار قیلدی ومثله ماصدر عن سعد الدین التفتازانی حیث قال ۞ کرارسطو

وكر زعمائم ۞ وزهمه كفتها بشمائم ۞ تابجائى رسيد دانش من ۞ كه بدانستنام كه نادانم ۞ وعن السيد السند ۞ هركز دل من زعلم محروم نشد ۞ كم ماند ز اسرار كه مفهوم نشد ۞ هفتاد دو سال علم حاصل كردم ۞ معلوم شد كه آخر معلوم نشد (بعد ذا) ابو علينك عجائب احوالندندر كه فلاسفهٔ اسلاميه وحكماء متقدمه نك جمله علومندن وبلكه اشرف مدركاتندن معدود اولان علم كيميايه واصل اولمشدر و بذل مقدور ايتمكله عجزى ظاهر اولدقده استحالاتك استحالاتنه ذاهب اولوب اول بابى سد ايتمشدر وبو خصوصده غلطه دوشمشدر زيرا علم اكسير علوم انبيا عليهم السلام واولياى عظامدندر ولكن علوم حكمايه كوره شر يعتدن حقيقت كيبدر پس علم تصوف عقل مجرد وخيال مشوب ايله ادراك اولنيوب كشفه ويا مكاشفه صحيحك تعليمنه موقوف اولديغى كبى اول فن شريف دخى بو ايكى امرك تربيتنه محتاجدر زيرا مولود وسلوك كبى اطوار مختلفه اوزرينه مبنيدر انكيچون اكا مولود الفلاسفه اطلاق اولنور بو عصرده اول فنك عالمى واصل چوقدر ۞ ولكن عالمنه واصل نادردر عمدة الاطباء ابو بكر الرازى استاد كبير اولان جابرك تلميذى ايكن عالمندن عاجز اولمشدر وآنك ملوك سامانيه دن منصور بن نوح خليفه ايله ماجراسى واردر محلنده مبيندر (ومن يهدى الله فما له من هاد (لمحرره) اى طور سيناقدر تك دورنده برنقطه خيال ۞ وى ابن سينا حكمتك عالمنده طفل كتك ولال ۞ قصر جلالكدن سنك پر پايهٔ ادنا در عرش ۞ مهر جمالكدن سنك خرشيد پر ذره مثال ۞ پردانه كبى خرمن صنعكده پيدانه فنك ۞ خوان كرمكده پر لب نادر حقيقتده هلال ۞ ديوار ميدان جهاندر دور فاق حكمتك ۞ سيرغ حكمتك عالم ملكه آچو پدر پر و بال ۞ شول حضرتك وصافنه هر موزبان اولسه بنه ۞ هر بر حرفنى اوصافكك شرح ايلك اوله محال ۞ پركار قدرتله بو كون هر كس بر حد اوزره در ۞ قادر دكلدر كسنه بو مركزدن ايده انتقال ۞ حتى صفاء آب وش فلبكده غل وغش قومه ۞ پر كون كرسن شول پل مركك كوزندن بى مجال ۞ (بن كيم اولم بحر بى پايان صفاتك وصف ايدم) بحر ماء كثيره دير لر پايان هر نسنه نك آخرى وصوكى يعنى بن نه قطره يم كه سنك بى نهايه و بى حد وبى كنار اولان بحر صفاتكى وصف وبيان ايدم زيرا هر قطره كندى نفسى نسخه سنك شرحندن عاجزدر پس غيرنه وجهله آغاز بيان ايليه كه پرده بر وندر قال الله تعالى (قل لو كان البحر مدادا لكلمات ربى لنفد البحر قبل ان تنفد كلمات ربى ولو جئنا بمثله مددا) يو آيهٔ كريمه ده كلمات ايله مراد معلومات الله ومتعلق حكمت اولان اشيادر معلومات دخى ايكيدر بريى غير محكومه ومقدوره در ذات بارى والك صفات والسماسى كبى بونلر كلمات اطلاقى اولمق معبر به اعتباريله در و بريى دخى معلومات محكومه ومقدوره در ممكنات كبى ممكناته كلمات ايله تسميه اينمك تسميهٔ مسبب باسم السبب باندندر زيرا كلمهٔ كن ايله تكون ايتمشدر كما قال الله تعالى (انما امره اذا اراد شيئا ان يقول له كن فيكون) معناى آيت شريفه بودر كه اكر در يا مطلقا معلومات حق كلماته مركب اولسه معلوماته نفاد كلزدن اول دريانفاد بولوردى ۞ يعنى يا سره جنس بحر دوكنوردى اكر انك مثلنى زياده قيلسق دخى زيرا جميع اجسام متناهيه وكلمات الله غير متناهيه در ۞ (فكلمة قيل على المجاز عن نفاد البحر دون ان يكون لها تحقق النفاد اى ينفد البحر ولا يتحقق لكلمات الرب نفاد والحاصل ان نفاد البحر وقوعا او فرضا امر ذاتى غير معلل مطلقا مدادا كان اولا فان كان كل جسم متناهيا وقد قطعا وعدم نفاد كلمات الرب لا وقوعا ولا فرضا امر اصلى غير معلل ازلا فانها غير متناهية ابدا ولا نافذة سرمدا ۞ قال الامام فى الملخص يجب ان يفهم من قولهم الجسم قابل للانقسامات الغير المتناهية مع قولهم يستحيل خروجها الى الفعل ما يفهم من قولنا الله تعالى قادر على مقدورات غير متناهية مع قولنا ان حدوث ما لا نهاية له محال فكم ان المراد ههنا هو ان قادرية الله تعالى لا تنتهى الى حد الا و يصح منه الايجاد بعد ذلك فكذلك الجسم عندهم لا ينتهى الى حد الا و يتقدر فيه طرف عن طرف اى قبل الانقسام هذا (ذاتكه خود عقل ايرشمز كنهكى بطلك محال) قال النفتازانى الذات وان كان فى الاصل مؤنث قولكن تؤوهقد تسلخ عنها الدلالة على التأنيث واجرى مجرى التاء الاصلية ثم اطلق على معنى نفس الشى وحقيقته ولذا قال قالوا فى النسبة ذاتى باثباتها وجوزوا اطلاقه على الله تعالى مع امتناع اطلاق على علامة لوجود التاء (والعقل جوهر نورانى يتأمل به فى العواقب من حيث ينتهى اليه درك الحواس وقيل غير ذلك وقد سبق ومحله الدماغ وقيل القلب وكنه الشى غايته ونهايته والمحال ما يمتنع وجوده فى الخارج قال فى القاموس فى الحول المحال من الكلام باضم ما عدل به عن وجهه كالمستحيل قال ابن الشيخ فى اوائل سورة يونس اعلم ان معرفة ذات الله تعالى والاطلاع على كنه حقيقته مما لا سبيل للخلق اليه بل الغاية القصوى معرفة صفاته السلبية وصفاته الاضافية اما الصفات السلبية فهى المسماة بصفات الجلال واما الصفات الاضافية فهى المسماة بصفات الاكرام فمن وصف الله تعالى بقولنا الجلال والاكرام صار كانه وصف الله تعالى بجميع ما يعرف به من صفات كماله كما قال الله تعالى (تبارك اسم ربك ذى الجلال والاكرام) انتهى وقال الشيخ

عزالدین رحمه الله تعالی نهایة معرفة العارفین هوان یکشف لهم استحالة معرفة حقیقة ذات الله غیر الله وانما الاتساع فی معرفة اسمائه وصفاته تعالی فبقدر ماینکشف لهم من معلوماته وبحسب مقدوراته یکون تفاوتهم فی المعرفة وبها یکون تفاوتهم فی الدرجات یوم القیمة وقال کنه ذات الحق تعالی وصفاته محجوب عن نظر العقول انتهی بتغییر یسیر ۞ قال فی انوار المشارق یجوز فی طریق الصوفیة ان یطلب مایقصر العقل عنه ولایطیقه ای مایدرك بمجرد العقل ولایجوز ان یطلب مایحکم العقل باستحالته فلایرد ماقال ابن ملك فی شرح المشارق این یحصل للعقول البشریة ان یسلکوا فی الذات الالهیة سبیل الطلب والتفتیش وانی یطیق نور الشمس ابصار الخفافیش انتهی ۞ قال الشیخ محمد پارسا قدس سره فی فصل الخطاب لایجوز ان یظهر فی طور الولایة مایحکم العقل باستحالته و یجوز ان یظهر فیه مایقصر العقل عنه ومن لم یفرق بین مایستحیله العقل ومالاینا له العقل فلیس له عقل انتهی (صائب)

اززاهدان خشك رسابی طمع مدار ۞ سیل ضعیف واصل دریا نمیشود ۞ پس ای سالك راه عرفان وطالب اسرار کل من علیها فان ذات حق وحدت صرفه ومظاهر واوصافدن تجردی حسبیله ادراك اولمغزز را تعینی یوقدر وحیات وعلم وارادت وبونلرك غیری اوصافله اتصافی ونسبت الوهیتی جهتندن ادراك اولنورانکیچون (فاعلم انه (لااله الاالله) بیوردی ولیکن شهادت ذاتی اعتبار یله اولان تعینی غیب ذاتی اعتبار یله اولان لاتعینی منافی دکلدر بلکه غیب ذاتی حقیقتنده جمیع تعینات شهادیدن منزهدر ۞ پس مقدور بشر اولان معرفة الله تعینات وتجلیات مرتبه سنه کوره در مافوقی عالم حیرتدر ۞ تنکم حق تعالینك اسماء ممتنعه سنه علم مخلوق تعلق ایتمز زرا اصلا ظهوری یوقدر یعنی ذات الهی انکله سائر اسماء کبی تجلی ایتمشدر بلکه سجف ذات وغیب مطلقده قالمشدر والیه الاشارة بقوله علیه الصلاة والسلام (اواستأثرت به فی علمك) الحاصل حقك کنه ذاتنده عقل وکشف صغیر ۞ ولکن اسماء وصفات وافعال وآثارك کبی حدس صحیح وکبی کشف صریح ایله ادراك اولنور وصلته متعلق اولان کلمات عرفانیه نك جمله سی بو مرتبه دندر (لمحرره) دل عاشقده اختیار اولماز ۞ اختیار اهلی عشقه یار اولماز ۞ دونر عاشق فلك کبی دائم ۞ فلکك دورنه قرار اولماز ۞ اوکلمك بلبلیدر جمله جهان ۞ وارمی عالمده اکلزار اولماز ۞ واردر رعشقله زهدك فرقی ۞ کهر ایله حجر عیار اولماز ۞ یارعقلی براق بو مزاده ۞ سالك راه حقده یار اولماز ۞ بولمادی کیمسه غایتی بو یولك ۞ بو محیطه بلی کنار اولماز ۞ نقطهٔ کنه ذاتی ادراکه ۞ فی الحقیقه کوکل مدار اولماز ۞ کور یغن چونکه وجه اسمادر ۞ اوتمسی هرگز آشکار اولماز ۞ بوق یره دوشمه دام تدبیره ۞ صقین عنقا سکا شکار اولماز ۞ ایله عاقل ایسك فکر محال ۞ دیمه حق بوری نه وار اولماز ۞ (لیك بولمیشم وصالك قرینه بر لمحه یول ۞ اوچرم بولدم هویتده هویه چون مجال) لمحه اصلنده نظر واحده دیرلر یقال لمح لمحة ای نظر نظرة واحدة کافی الاخری ولمح الیه اختلس النظر کافی القاموس واللمحة چشم زدن بمعنی کما فی تهذیب المصادر بوراده جزئی معناسنه در ۞ تنکم فرآنده سرعت معناسیچون تمثیل کلمشدر قال الله تعالی (وماامر الساعة الاکلمح البصر) قال الکاشفی ۞ مکرنکر یستن چشم یعنی کشتن او ۞ ازاعلای حدقه باسفل وباصطلاح آنرا چشم زدن کویندانتهی (هویت) ذاتدر (هویه) مدلولماباین السماء والارض (مجال) جولان ودوران یری ۞ یعنی اکرچه کنه ذاتکی بیلمك محالدر ولکن مالایدرك کله لایترك قله مقتضاسنجه طلبدن خالی اولیوب سکا تقربه برجزئی یول بولمشم بو سببدن یندن چنبش اکسك دکلدر زرا بر کیمسه ذاتنده هواه عشقله پروازه مجال وطاقت بولسه فرصتی فوت ایتمز ممکن اولدقجه ظاهر اوباطناسعی ایدر واستعداد بشر مساعده ایتدیکی مرتبه ده وصلت اهلی اولور وسره سنك سر باکی بولور (لمحرره) کلمك حقه طوغری قناد آچدم ۞ اوچدم عاشقلرذکر اللهله ۞ برازخی منازلی کچدم کوچدم عاشقلرذکر اللهله ۞ هویتدن کلوب دله تسلی ۞ حاصل اولدیجه احسان کلی ۞ ساقی حضرتدن می تجلی ۞ ایچدم عاشقلرذکر اللهله ۞ حقیاتوحیدحقانی دله ۞ کبر بو یوله توحیدله دردله ۞ خلعت وصلتی قامت دله ۞ بچدم عاشقلرذکر اللهله (بلبل فردوس باغنده سوزم آب حیات ۞ پس کرك فیض زلال ایدم دوکم سحر حلال) بلبل حسن صوتله معروف بر کوچرك قوشك آدیدر غالب السهر اواغله آلمك باشنی ویافندانی یاننده کوتورن او یقوجی چوق اویومیه (لمحرره) اویومزسحر اوتر بلبل ۞ قوقرا ولدمده وردتر بلبل ۞ بوی کل ایلیوب دماغنه کار ۞ مست ومدهوش اولور سحر بلبل ۞ بریکاباد صبا بر یکا کل ۞ ایکی ذوقله خوش چکر بلبل ۞ دهن غنچه ده کورب شبنم ۞ درکبی دانه لر دوکر بلبل ۞ حسن ذاتی کوروب کلستانك ۞ نعتدن جامه لر بچر بلبل ۞ کوشه کوشه اولوب آوازانداز ۞ دعوت بزم عشق ایدر بلبل ۞ چکمیجه بلای خاری یوکون ۞ بولمدی کلستانه در بلبل ۞ دکلرصیت وصدای زهدی ۞ قودی عشقك یولنده سر بلبل ۞ وقتیدرحق یوکون فریادك ۞ یارن آوازتی کسر بلبل ۞ (فردوس) شول بوستانکه ایچنده اصمعی اغاجی وخرماوسائر یمش اغاجلری اوله جمی فردایس کلور روم لغتندن معریدر کافی الدستور بوراده باغ ایله مراد باغچه در

عجم استعمالی اوزره آب حیاتك وفیضك وزلالك شرحلری مرتبه اخری مرور ایلدی والسحر کل ما لطف مأخذه ودق کما فی القاموس وقال فی شرح الآمالی السحر من سحر یسحر سحرا اذا خدع احدا وجعله مدهوشا متحیرا وهذا انما یکون بان یفعل الساحر شیاء یعجز عن فعله وادراکه المسحور علیه ووصف السحر بالحلال اذ لو شبه القبض الالهی بالسحر مطلقا لبادرت الاوهام الی ان السحر حرام والشبه بالحرام حرام او قریب منه فیکون موجبا لتنفیر الطباع عنه لا ترغیبا فیه فوصفه بالحلال لیعلم ان مراده بالسحر شیء یعجز غیره عن اتیان مثله وفی الحدیث (ان من البیان لسحرا) ای ان بعض البیان یعمل عمل السحر لحدة عمله فی سامعه وسرعة قبول القلب له وهو مثل یضرب فی استحسان المنطق وایراد الحجة البالغة وفیه التشبیه الحسن کذا فی حواشی تفسیر البیضاوی لابن التمجید (بعدذا) ناظم کندینی بلبله وکوکلی دار المغربین اولان فردوسه وکلامنی آب حیاته وزلاله وسحر حلاله تشبیه ایلدی زیرا بو مقوله کلمات عشقیه ومقالات شوقیه عاشقلرك حرارتن کسر وجاشنی دیکر ومذاق مخصوص وبرر وائك عالم معنادن کتوردیکی فیوض وحقائق هر سالك کنتور مکدن عاجزدر زیرا تجلی مخصوصه حاصل اولور وحاصل اولدیغی صورتده دخی هر کسه سلاست وفصاحت اوزره نطق وبیان وبراز انکیچون حضرت مولانا وسلطان ولد حضرت شمس تبریزینك قدس الله اسرارهم نظمده ترجمانی اولمشلردر ویونس امرم دخی طبدق امره به کوره وهدایی حضرتلری شیخ افتاده یه قدس الله اسرارهم نسبته دخی بو یلدرو بو معنالك نظم ونثرده نظائری چوقدر الله تعالی مرغانی تفاوت اوزره خلق ایدوب حسن نغمه ایله بلبلی سرافراز ایتدیکی کبی بعض اولیایی دخی کمال بیانله ممتاز ایلمشدر شیخ اکبر قدس سره الاطهر حضرتلریکه بحر الحقائق وکنز الدقائق ایکن کلماتی کعقد انفصم فتناثرت لاکیه قیبلتدن ابدی صکره فرزند دلبندی حضرت شیخ صدر الدین القنوی قدس سره کندی تصنیف ایتدیکی کتب جلیله ده شیخك ازواق معانیسنی برقالبه افراغ ایتمشدر که آنجق آدم معنی اولانلر بولور حقا که بو یله نفادلق نادر واقع اولمشدر (لمحرره) کرچه مرغان خوش نوای جهان ◎ حق تسبیح ایدرز بانجه ◎ نغمهٔ بلبله اویار اولمز ◎ ایتسه آهنك آنك بانجه ◎ بعض نسخه زده فردوس باغندن دشمشدر بو صورتده فردوس باغندن چیقمش برجنت بلبلیم دیمك اولور وبوندن مراد کندینی مدح ایتمك دکلدر بلکه واقعی بیان ونعمت ربی تحدیث در زیرا بو کتابك اظهاریله مأمور در تکیم دیباجه ده بیان ایلدی پس شول کسنه نك کلامی که نفس پیغمبر وفیض الهی اوله غیره نه وجهله قیاس اولنه (لمحرره) حق حقله واراولدن صور ◎ یاری یارایله وارا اولدن صور ◎ وجد وحالت در کوکلرده ◎ عشقده بی اختیار اولدن صور ◎ کهر وسیمی برکورمه ◎ وار کامل عیار اولدن صور ◎ یر دکلدر جهانده خارله کل ◎ کلشنه وارهزار اولدن صور ◎ مرده دلرنه یاشون آب حیات ◎ آنی برخضر وار اولدن صور ◎ طوتر عاشق دلنده فیض زلال ◎ فیضله چشمه سار اولدن صور ◎ طوتر الده عصای سحر حلال ◎ جذبه دن تارمار اولدن صور ◎ انبیاء عظامك اسرارن ◎ اولیاء کبار اولدن صور ◎ شجرك انی انا الله دیدیکن ◎ نار عشقه بنار اولدن صور ◎ حق جهان دیلرسك ای حق ◎ صوکی بی قرار اولدن صور (بن همای حضرتم طیراق دکلدر جوهرم ◎ کرچه پرقاچ کون قفص بولدم بوطیراقدن مثال) بعض نسخه ده بن همای دولتم دوشمشدر هما اصلنده بالله در کاهیجه آخرندن یاحذف اولنور خدا وخدای کبی برمبارك قوشدر هر کیمسه یه که کولکه سی دوشه پادشاه ویا پادشاه ویا او دولتلی اولور ◎ تکیم فاتح قسطنطنیه محمد بر ◎ عجمی اولدیسه عونی جهان سلطانلری خانی ◎ که دوشدی اوستنه سایه سنك زلفك همالسندن ◎ کولکه سی مرغوب ایدیکی سعدیلك بویندن ظاهر در ◎ کس نیایدبزیر سایهٔ بوم ◎ ورهما ازجهان شود معدوم ◎ هواقوشلرندر یعنی هوده یاوری چیقار روآنك ایچون طوطیلك منقارنده شکر پاره پاره اولدیغی کبی همالك دخی منقارنده یرخاصه واردر که کمك آنکله منفعت اولور واستخوا تخور اولدیغی سعدیلك بویندن ظاهر در ◎ همای برهمه مرغان ازان شرف دارد ◎ که استخوان خورد وجانور نیازارد ◎ دیرلر الله کیم مزیلکه اول صحرا زده لاشه سنی بولور لر جثه ده صفصغن قوشی قدر اولور ولکن هما شکر رنکدر ومبارك نسنه یی اکا نسبت ایدوب همایون دیرلر واونسبت ونون تاکید ایچوندر کما سبق (حضرتلرن مراد حقدر تکیم تحقیق مرور ایلدی بوراده جوهردن مراد اصلدر (قال فی القاموس الجوهر من الشیء ما وضعت علیه جبلته انتهی (قفص) صادله عر یدر محبس الطیر معناسنه سینله فارسیده صاد یوقدر صادله مرکب اولان کلمه لرك اصلی سیندر وباغیر السنه دن منقولدر پس قوش وباغیری حیوان حفظ ایتمکیچون آغاچدن ویا تیوردن مصنوع اولان نسنه یه عجم قفس دیر (مثال) بوراده هیئت وشکل معناسنه در (بعدذا) ناظم بو بنده نفسنی علو حقیقیسی جهتندن

همایه وجسدینی تسفل صور بسی حیثیتدن قفسه تشبیه ایلدی زیرا همما خاکی دکل هوایدر هواء ایسه خاك وآبك فوقنده در کما قال ابن سینا ۞ هبطت الیك من المحل الارفع ۞ ورقاء ذات تعزز ومنع ۞ بیت محمدیه تلك معناسی بودر که بن اگرچه عالم بشریته کلدمنبری قفص کبی طیرانقدن صورت بولدم یعنی جسدم طیرانقدن خلق اولنوب جائمه قفص کبی اولشدر نتکیم سعدی بیورر ۞ خبرداری ای استخوانی قفس ۞ که جان تو مرغیست نامش نفس ۞ ولکن حقیقنده بنم جوهرم واصلم بوصورت قفسی جنسندن دکلدر ۞ کر تو طوطی زقفس نشناسی ۞ بخدا ناس نهٔ نسناسی ۞ زیرا قفس خاکی وسفلیدر بن ایسه همای حضرتم یعنی همما کبی علو یاندم که حق بنی عالم ارواحدن بلکه عالم امردن کوندرمشدر وخاکدن بکا جسد قفسی دوزوب بنی اندہ بحسب الصورة برقاج کون حبس ایلشدر و باخود بن همای دوائم یعنی برعلو معنوی یه مظهرم که بنم سایدم هر قنغی طالبك اوزرینه دوشرسه دولت حقیقته نائل اولور پس همائك دولته اضافتی ادنی ملابسه ایچون اولش اولور سؤال اولنورسه که ذکر اولنان معنایله اتصاف بالکز انسانه کوره دکل بلکه جمیع موجوداته نسبتله دخی بویلدر زیرا ظهور وتجلی پردرانکیچون بعض کبار (فی کل ذرة مافی الکل) بیورمشدر پس بیتدن منفهم اولان دعوانك فائده سی ندر جواب بودر که بلی اصل ظهوردہ جمله موجودات علی السواء در ولکن مراتب ظهوردہ تفاوت واردر بعض موجوداتده بالقوه اولان معنی بعضیلرنده بالفعل اولشدر پس اسرار ظهوردہ فعله مظهر اولوب اصل وفرعنی مکاشفه ومشاهده ومعاینه طریقیله بیلنلر سائر علم الیقین مرتبه سنده بیلنلر کبی دکلدر الحاصل صاحب محمدیه یه کندی حقیقتی منکشف اولوب اظهار دعوی ایتمشدر بومقوله دعوی ایسه حقدر زیرا واقعه مطابقدر بو یله دعوی اهل کشفدن غیریدن صادر اولسه حق ایسه ده وجهی بوقدر زیرا ادیدن خارجدر برکائده هنوز تراب آلود اولان تبرکوهریت ادعاسنده صادق اولسه دخی بحسب الظاهر مکذب وارایکن جلا بولدقجه کندینی طاش برینه قودیغی یکدر (مغربی) تو بی خلاصهٔ ارکان وانجم وافلاك ۞ ولی چه سود که خود رانمی کنی ادراك (وله) اگرچه آینهٔ داری از برای رخش ۞ ولی چه سود که داری همیشه آینه تار (جامی) ماندار یم مشامی که توانیم شنید ۞ ورنه هر دم رسد از کاشن وصلت نفحات ۞ اللهم اجعلنا من الذین هاجروا من عالم الاین والبین ۞ ونزلوا عند حریم الوصل والعین ۞ واعلموا ان لا تحط الا فی جوارك ولا تهبط الا علی دارك (نحریره) بولدن داده کنج عشق ویران وخرابم بن ۞ بیلدن اشوا کسبری ره حقده ترابم بن ۞ بنم خاکده جوهر کانم ایچره بونجه زر واردر ۞ بو کون دولت سرایینه دخوله اوز کبابم بن ۞ قفس دوزدی بوخاکه تبره دن کرچه بکا ولی ۞ همای حضرتم اما حقیقت انتسابم بن ۞ بنم برشمع کیم اسما بکا پروانه در دائم ۞ فلکلر اوسته دونر مدار آسیابم بن ۞ کوکل برتختکاهمدر بنم پر پادشاه آینده ۞ کلور دیوانمه خلق جهان حسن مآبم بن ۞ عجبمی کرچی فهم ایلرسه ذرهٔ زهر کز ۞ نیچه کورسون بنی خفاش چونکیم آفتابم بن ۞ کمال اهلی دلندن سویلرم حق بو عرفانی ۞ والا

اهل نقصانم کدر یادن حبابم بن (طائر قدسم فلك پر بیضه در وعده کیم ۞ همتم عنقاسی کونیتی ایدر بر زیر بال) طائر قدس اصطلاحده جبرائیلدر روح القدس کبی پس قدس مقدس ومطهر معناسنه اولوب طائرك اکا اضافتی موصوفك صفتنه اضافتی قبیلندن اولش اولور ولکن بو مقامده وظاهر اولان بودر که قدوس قدوس معناسنه در که حق تعالیدر وهو البالغ فی النزاهة عما یوجب نقصانا ما پس اضافت تشریف ایچون اولش اولور (والفلك) محرکه مدار النجوم وقد سبق (بیضه) کسرله وفتحله بمورطه (پر) قوشك قناده بتن یلکدر وقد سبق والهمة توجه القلب وقصده بجمیع قواه الروحانیة الی جناب الحق لحصول الکمال له اولغیره ۞ بوندندر که بکا همت ایله دیرلر یعنی وقت مستطابکده جمیع قوای جمع ایدوب مرادم حصولیچون وجه کلیدن حقه توجه ایله دیمکدر (حدیدی) بوزمان پرعجب زماندر کیم ۞ بی غرض شمدی صائمه برایش اوله ۞ شو که دست تهی واره شیخه ۞ واره همت برینه قوزله ۞ وارقیاس ایت بو کازمان خلقن ۞ شیخی بو یله بوتك فلانی نوله (عنقاء) قال فی القاموس العنقاء المغرب وعنقاء مغرب ومغربة ومغرب مضافة طائر معروف الاسم لا الجسم انتهی ؟ وقال فی انسان العیون ان اصحاب الرس وهی البئر الغیر المطویة ای المبنیة ابتلاهم الله تعالی بطیر عظیم ذی عنق طویل کان فیه من کل لون فکان ینقض علی صبیانهم یخطفهم اذا اعوره الصید وکان اذا خطف احدا منهم اغرب به الی جهة المغرب فقیل له اطول عنقه ولذهابه الی جهة المغرب عنقاء مغرب فشکوا ذلك الی نبیهم حنظلة بن صفوان وکان قد ارسل قبل موسی علی ما ذکره ابن کثیر فدعا علی تلك العنقاء فارسل الله علیها صاعقة فاهلکتها ولم تعقب وکان جزاؤه ای حنظلة منهم ان قتلوه ودسوه فی تلك البئر قال نعمة الله فی لغته سیمرغ عربجه عنقادیرلر برقوشدر رقاف طاغنده اولور جمله قوشلرك پادشاهیدر موجود الاسم معدوم الجسمدر دیرلر کهذوالقرنین قافه واروب انکله سویلشمشدر انتهی ۞ معدوم الجسم برینه مجهول الجسم دیسه

اصابت ایدردی کما قال فی القاموس طائر موجود الاسم مجهول الجسم زیرا معدوم اولسی فائده اولان وجود بنی منافیدر فافهم الحاصل عنقا حقنده اختلاف اولنمشدر مشهور ومتواتر اولان بودر که قاف طاغنده در ولکن قاف طاغنه وصول متعسر وبلکه متعذر اولغله علما عنقا خصوصنده متحیر اولوب کیمی مجهول وکیمی معدوم در دیدیلر تکیم علما کبیر صعب المنال اولغله انی دخی عنقایه الحاق ایلدیلر یومقامده متعلق اولان بعض کلام یوقاروده یازلدی (لمحرره) مرغ دون اوله پرآچ اوچ یتزانصافدر ● سن برعنقاسن سنك اسکی مکانك قافدر ● رنك آلور کبرت احمر کبی دائم چهرهسی ● هر کیمك ماندرز نقددرونی صافدر (کونیندن) مراد دنیاوآخرتدرز زیرا اکرچه بری ملك وبری ملکوتدرولکن ایکیسی دخی عالم کونتدرعالم الهدن دکلدرفافهم (زیر) اشاغه معناسنه در کهزیرك مقابلیدر (بال) قناددر (بعدذا) ناظم ابتدا کندینی حقه پرواز ایتمکده پرمرغه وفلکی مدورلکده یمورطه یه تشبیه ایلدی صکره ترقی ایدوب همتنی عنقایه وایکی جهانی یمورطه یه تشبیه ایلدی مقصودی قناد التنده اولان یمورطه مرغه نسبتله مغلوب ومسخراولدیغنی کبی انك همت علیاسنه کوره دخی ایکی جهانی زبون ومقهوراولدیغنی بیاندر زیرا عارف باللهك نظر حقدن غیره التفات ایتمز (هدایی) ایتمزسنك عاشقلرك ملك سلیمانه نظر ● انجق جمالك نوریدر دردلرینه درمان ایدن ● العالم یتعلق نظر العاشق الصادق الی ملك سلیمان علیه السلام لانه لایلیق بشانه ان یؤثر المفضول علی الفاضل والفاضل علی الافضل وهوالله تعالی فان آثر فقد زاغ بصره وطغی فلم یتحقق بالعراج الحقیق الاعلی فی مقام قاب قوسین اوادنی فان قلت ان حضرة الهدایی قدس سره استحقر ملك سلیمان وقد عظمه سلیمان بقوله (رب هب لی ملکا لاینبغی لاحد من بعدی) قلت استحقره من حیث انه من الدنیا واستعظمه سلیمان من جهة خاصة التسخیر اذکل رسول مفضل بعضه علی بعض من حیث الخواص کما نطق به قوله تعالی (تلك الرسل فضلنا بعضهم علی بعض) فالدنیا مستصغرة عند سلیمان وغیره ولذا جعل التسبیح مرة افضل من ملکه کما ورد وکلام صاحب المحمدیه ناظرالی ترك ماسوی الله تعالی اوللتوجه الی الحضرة العلیا فهو من قبیل کلام الهدایی الاتی الهدایی صرح بالملك دون الملکوت لکونه معظم الحجاب فمن لم یلتفت الیه هان علیه ان لایلتفت الی الثانی اذالاول ظلمانی والثانی نورانی والعبور عن النورانی اسهل من العبور عن الظلمانی نسئل الله تعالی ان یطلقنا عن القیود ● ولایوقفنا فی ورطة حد محدود ● انه واجب الوجود ● ومفیض الخیر والجود ● وغایة کل مقصود (لمحرره) شولکه یوادی دوسنه اول ارشاد دوست ● چقمدی هر کزدلندن یاد دوست ● قول ایدرایکی جهانی کندنه ● هر کیم اولورسه یوکون آزاد دوست ● قنغی عاشق جانفرسه دوست دوست ● ایره فریادینه یل فریاد دوست ● قطره سن دریا ایدر عاشقلرك ● دمبدم فیض نم امداد دوست ● زیر یاننده فلك پر بیضه در ● مرغ دلکیم اولدی اول صیاد دوست ● تا ابد کورمز کوکل ویرانلغن ● شول تجلیدن اولان آباد دوست ● کاه لطفی قهر اولور که قهری لطف ● هر نفسده یو یله درمعناد دوست ● وارلغن عاشقلرك یوغ ایلیوب ● صنعت نوکوستر ایجاد دوست ● جان مشامینه وبر بوی صفا ● هر قچن ایرسه نسیم باد دوست ● حقیا هجرك غمن چکمه ابد ● اولدکیسه وصله دلشاد دوست ● (دانه کیم آدم یدی کر کوهر اولسه باقیم ● ایتیم هر کز نظر کورر ایسم زرین جبال) دانه دن مراد بغدای اغاجنك دانه سیدر که آدم علیه السلام جنة المأوادن انی تناول ایتدی دیمشلردر که اول آغاجك بی حساب دالری وهر دالنده بیحد سنبله سی وار ایدیکه هر سنبله سنك دانه لری بیوك دستیلر قدر ایدی رایحه ده مسك کبی وسوددن بیاض وعسلدن لذتلو ایدی آدم زمینه هبوط ایتدکده میکائیل علیه السلام اول شجره نك سنبله سندن کتوروب آدم انی حرث ایلدی وآدم وشیث واندن پس زمانده بغدایك هر دانه سی دوه قوشی یمورطه سی قدر ایدی صکره خلق کفران نعم الهیه اولدقده تدریجله نقصان پزیر اولوب الیاس علیه السلام کونده طاوق یمورطه سی قدر اولدی صکره حضرت عیسی علیه السلام زمانده کوکرجن یمورطه سی مقدارنه تنزل ایتدی وحضرت یحیی علیه السلام شربت شهادت نوش ایتدکده فتیق قدر قالدی وحضرت عزیر علیه السلام عصرنده نخود جثه سنه کیردی وبزم کونیمزه کلنجه دخی نقصان بولدی دیمشلردر کهزمان آخر اولنجه قزل دارو دانه سی قدر قاله رکدر پس یونتزلات ومحق برکات کفر وشرك ومعاصینك آثاریدر قال الله تعالی (ان الله لایغیرما بقوم حتی یغیروا مابانفسهم) الآیة نسئل الله الحفظ والعصمة (لمحرره) اولهلی خلق جهان خالقه عاق ● کسلوب دانه اولدی آب زعاق (کوهر) صرافلر اصطلاحنده قیمتلو طاشدرلعل ویاقوت کبی (زرین) التومدر یاسیت ونون اول نسبتی تأکیدا یچون کلمشدر زمین کبی زیرا زم صغوقلغه دیرلر طیراغك طبیعتی بارد اولغله اکا نسبت ایدوب زمین دیدیلر (جبال) جبلك کسر یله جبلك جمعیدر طاغ معناسنه معنای بیت بودر که آدم علیه السلام تناول ایتدیکی بغدای دانه سی عظم جثه سی ایله بالفرض کوهر اولسه که خزائن سلاطینده اوعیارده طاش یولنمز وقیمتده بغدای دانه سنه قیاس اولنمز ینه

يته بن اكا مقتضاى عشق ورجوليت اوزره النفات ايلم وآلتوندن طاغلر كورسم دخى ذره قدر نظر صالم (الصوفى من صفا قلبه عن الكدر واستوى عنده الذهب والمدر) موجبنجه ماسواى حق اطلاق اولنان موالیددن كذريتم مقتضاى جبلتم وعناصردن سفائر علوهمتم وطبيعياتى تجاوز ثمرهٔ معرفتم ومجردلاتدن ترقى مقدمهٔ حقيقتم وهويت حقده فناء كلى بولق مطلب اعلاى دل پرحالتدر ۞ تكيم فخر عالم عليه الصلوة والسلام طاغلرك آلتون اولسى عرض اولندقده قبول ايتيوب فقر وفنا اختيار ايلدىلر پس برامتك كاملى متبوع ومقتدا اولمق كمالى اسرارينك مظاهريدر متبوعك سرپا كندن منعكس اولان صورت تجرد يته انك ظليدر (مازاغ البصر وماطغى) كحل الجواهرى ايله مكحل اولان نور پاكك آرينه كيدنلر دخى بو معراج اوزره يمين ويساره النفات ايترلر وبو كمال حقيقتده آنك مشكاتندن مقتبس اولغله يته اكا راجعدر تكيم ولينك كرامتى نبى يه كوره معجزه در دينلر سؤال اولنورسه كه بيت مشروحده اولان مضمونلر آدم عليه السلامى استحقار لازم كلمز جواب بودر كه ناظمك مرادى نشئهٔ كامله سى حسبيله علوهمتى بيانلر آدم ودانه‌لك ذكرى تمثيل قبيلندندر پس بو معنى ولى نبى درجه سنه بالغ اولانلر ديكلرى مضمونه مخالف دكلدر بو مقامك تحقيقى بودر كه آدمك كمالى ندر بجيد رملائكه كبى دفعى دكلدرز زيرا اسمهاى حسنانك احكامى متضاد وآثارى مختلفه در چون طينت آدم اصلده قبض عشقله تخمير اولنمش ايدى يعنى آدمك ذاتنده اسماء متقابله يه قابليت ونشئه سنده اول جمعيته استعدادوار ايدى ۞ تكيم مولانا جامى بيورور ۞ ملائك راچه سود از حسن طاعت ۞ چو فيض عشق برآدم فرو ريخت ۞ وموطن جنت ايسه عشقك ظهورنه محل دكل ايدى زيرا عشقك ظهورى ابتلايه مبتنى برامردر جنتده خوددار الفرح اولديغى جهتدن غم عشق اولمزپس بو معنالك ظهور بجون دار الابتلا اولان ارضه هبوط لازم كلمكين دانهٔ كندمى تناول خروجه بهانه اولدى وذكر اولنان دانه يه جنتى صالمق حقيقتده مقام عشقدن ظهور بولدى ۞ تكيم حضرت هدايى قدس سره بيورور ۞ طينت آدمده قوه ماسه ازل سودای عشق ۞ جنتى برداته يه صالمزدى اول دانهٔ عشق ۞ بعد الهبوط وجود آدمده تدريجله آثار كمال ظهور ايتمكه باشلبوب سلوك اسماء الهيه نتيجه پذير اولدقده لسان وقت بيت محمديه ايله زمزمه پرداز اولدى وآدمك دانه سنه كوهر اولسه دخى النفات ايلدى زيرا هر امرك غايتى بدايتنه قياس اولنمز پس صاحب محمديه بيت مذكورى اتحاد نشئه يه بناء كويا انسان آدمدن سويلدى وياخود مراتب انبياء عليهم السلام واولياء عظام تفاوت اوزره اولوب فخر عالم فوق الكل اولغله ناظم بالاده اشارت اولنديغى اوزره فخر عالم صلى الله عليه وسلك اكامل مظاهرندن اولغين متبوعنك كمالن بيان ايلدى (مصراع) بنم هر پر تجليمده هزاران موسيلر حيران ۞ ديه‌لك وغيرى بو سياقده كلمات عرفانيه سويلينلرك مقالاتى ذكر اولنان معنايه محمول اولبجق اعتراضه مجال قالمز فافهم فانه لطيف وياخود حالت سكر وغليانك حكمى بودر كه عالم عينه كيرمز وعاشق اول وقتده كنديدن دردلى وهمتلى كورمز پس كلامنده معذور اولور ۞ تكيم شيخم وسندم اواسطه‌سيله بيورمشدر ۞ جمله عاشقان دردكاه كريان ۞ فضلى قول همان وصلكه حيران ۞ بوندن مراد كنديلك وصلت حقه زياده اعتناسى اولغله كمال حيرتدن غير بلرك بو مطلب اعلايه طالب اولدقلرين بحسب الادعاء استنكاردر بوندن خود بحسب الحقيقة غيرك وصلته متعلق اولان طالبن نفى ايتمك لازم كلمز پس اى يارجان وآشناى جانلر بو مقوله مبالغه لغى كلمات عرفانيه اهل تحقيقدن صدور ايتديكى صورتده محامل صحيحه سى اولديغن بيلوب تأويله قادر ايسك فبها والا اعط القوس باريها مضمونجه ارباب دانشه حواله قيل وسكوت ايله زيرا اعتراض سبب حرماندر بوتقرير بعض علمادن شرح اولنان بيت محمديه حقنده اعتراض اشتمش ايدم الحمدلله جوابى ويرلدى وبومحله دخى تحرير اولندى عقل سليم وطبع مستقيمى اولانلر قبول ايدر ونعم ماقيل ۞ على تحت المعانى من معادنها ۞ وماعلى اذالم تفهم البقر ۞ خصوصا شرح محمديه حقنده ناظم قدس سره دن عالم مثالدن مأذون اولديغم حسبيله نكاشتهٔ قلم معتبر رقعه مصيب اولق ظن ايدرم بعض خطا واقع اولسه دخى اكل عالم هفوه ولكل جواد كبوة ولكل صارم نبوة دينلمشدر (بعدذا) خواجه حافظ شيراز يدن دخى بيت محمديه يه مناسب كلام صادر اولمشدر تكيم بيورور ۞ پدرم روضهٔ جنت بدو كندم بفروخت ۞ ناخلف باشم اكر من بجوى نفروشم ۞ يعنى پدرم ابو البشر آدم عليه السلام روضهٔ جنتى ايكى دانه يه صاتدى ناخلف اولادندن اولهيم اكرين انى برارينه صاتمزسم يونك دخى مقصودى علوهمتى بيان وحقه وصول مطلب اعلى اولديغن عيانندرزيرا روضهٔ جنت مخلوقدر مطلوب اولان ايسه خالقدر مخلوق دكلدر برارينه قلندن وياخود عدمدن كنايه در يعنى هيچه صاتارم ويمك مقابله سنده برنسنه اميدنده اولمم زيرا روضهٔ جنت حقه نسبتله قيمت ذكر امور مرغوبه دن دكلدر اكرچه كندى نفسنده كوزلدر ومقامنه كوره خوددر ايكى كندمدن دخى مراد قلندر وياخود فى الواقع حبه لك عددنه اشارتدر زيرا آدم

وحوادن هر بری پردانه تناول ایلدی فمن کان مطمح نظره هو الله فانه لایلتفت الی الجنة ونعیمها فضلا عن الدنیا وزخارفها فان ماسوی الله لاقدر له عند اهل الله فبعضهم قنع بالدنیا فخسرت تجارته و بعضهم بالاخرة فربحت صفقته وبعضهم بالله فعظمت بضاعته واتسعت دوائه واستغنی غناء یستصغر عنده الدهر وفیجته فاین من یفهم عن الله فیرغب فی الله لحسن ذاته وفی الجنة لکونها من عطائه وتجلی حسن صفاته وفی الدنیا لکونها محل حرثه ومدار عبرته وسبب خلوقلبه ومحبته لان وجود الدنیا فی الخارج یاعث لخلو القلب عنها والانتقال منها اللهم اجعلنا من اهل الفهم عنك والاخذ منك (لمحرره) هوای عشقه ایدنلرهما کپی پرواز ● علوهمت ایله کلدیلر جهاندن واز ● یوقید جان وجهانه اسیر اولان دلار ● نه یلسون اوج حقیقتده تیدیکن شهباز ● نه یلسون اهل حقیقت ندر حقیقتده ● شو کیسه کیم اوله بوعالم ایچره اهل مجاز ● اوبارو بیراوواری یلن بولان یاران ● بویوغه دل و بروب ایتمز همیشه دست دراز ● کورنمز عاشقه پرده دکلوزرین کوه ● کلورصدای جهان کوشته قوری آواز ● حجره زرا کانسیت بوکون براردر ● دکل یانده الك بیری یرندن ممتاز ● چوکوردیکم غم عشق آدمه جاندن یك ● و بروب دوجهیه نازی کوزندی سمت نیاز ● فناء مطلقه ایردی شونك کیبکه اوصافی ● اوایندی سجده عشق اوقیلدی حقه نماز ● کوکلده دردوغم عشق یوقدر ریوخسه ● دکل جهانده همیشه اودرد درمان آز ● سوای حقه نظر قیله یوم کوزلك حق ● دیلرسك آچله حقدن سکا حقیقت راز ● (چونکه عشقك دادی یولادم دماغده لذیذ ● اندن استدلال ایدوب وجدانکه بولدم وصال) عشق عینك کسریله انواع تعاریف ایله معرفدر اشهر اولان تعریفی افراط محبت در قال یحیی ابن معاذ الرازی رحمه الله لوامرنی الله ان اقسم العذاب بین الخلق ماقسمت للعاشقین عذابا (استدلال) اثردن مؤثره وبامؤثردن اثره ذهنك انتقالنه دیرلر بوراده مراد معنای اولدر (وجدان) فقدانك ضدیدر یعنی باطن ایله حق بولمق وبصیرت ایله انی کورمکدر یعنی دماغده بولدیغم لذت عشق بکادلیل اولوب باطنم ایله سنك سر کفاوشدم بوندن اشارت واردر که عشق جانان وصلته واسطه در انکچون حضرت هدایی قدس سره بیورر ● مقدم کوندروب عشق ومحبت ● صوکندن وصلتی احسان ایدر دوست ● ومولانا جامی قدس سره دیوانندن کلشدر ● جامی ره هدی بخدا غیر عشق نیست ● کفتیم والسلام علی من اتبع الهدی ● واشرف اوغلی دیر ● عشقله بن بردمی و برمزم ● عشقسز اولان عمریمك پیلنه ● زیرا زهد اهلی دائما معزالدر یعنی جانب حقه حرکت معنویه سی یوقدر عشق اهلی ایسه جانب علوه دائما پرواز ایدر پس سبب ترقی اولان عشقك برنفسی زهدك یك یلندن افضل اولور (مولانا) فرقتی اولم تکن فی ذا السکون ● لم یقل انا الیه راجعون ● یعنی سکونده فرقت واردر پس طالب وصال اولانلره لازم در که مطیه عشقله قدم بقدم حرکت ایلیوب وطن اصلی یه واصل اولمله ومنزل جانانه رسیده اولوب اندن اقامت شرفن بوله لر (لمحرره) وصلت استرسك ● عشقه دوش عشقه ● صحبت استرسك ● عشقه دوش عشقه ● واری کل ایله ● خاری کل ایله ● آبی مل ایله ● عشقه دوش عشقه ● کیرو میدانه ● سنده مردانه ● ایر بوعرفانه ● عشقه دوش عشقه ● جهلی عرفان ایت ● صورتی جان ایت ● زهدی ویران ایت ● عشقه دوش عشقه ● عشق بر بولدر ● صوکی معزالدر ● چون سبب اولدر ● عشقه دوش عشقه ● جانه لذتدر ● قلبه حالتدر ● خوش سعادتدر ● عشقه دوش عشقه ● حق عاشق اول ● حقه لایق اول ● غمدن آیق اول ● عشقه دوش عشقه (یازیحیی اوغلی اولو بدر چون فنا اندرفنا ● پس بقا اندر بقاده وصل ایت انی ساکه صال) معلوم اوله که وجود مجازی واکا مضاف اولان اوصافدن بالکلیه یاك اولوب عالم شهوده استغراقله ملك وملکوتی احساس ایتمکه فنا دیرلر که (لااله الاالله) اکا اشارتدر و بومقامدن واردر ● اسم ورسمی اشرف اوغلی رومیدك ● کل اولوب صاولدی عشقك یلنه ● قالدی نام ونشانی ذره جه ● غرقه واردی کندی عشقك سیلنه ● (هدایی) فنا اندرفنا بولدی وجودم ملکی سرتاسر ● کورنور بردن قالدی همان انچق حصار مدر ● وبومقامه خلوت مع الله دیرلر که شهود الحق بلاخلق در خلوتی تسمیه بوندندر وبوعالمده مستهلك اولوب فانلره واقف دیرلر انلرك وفاتی وحشر ونشری بومقامده اولور اخلصل بونلر مجردات مشربنده در ووجود حقیقی واکا منسوب اولان نعوت الهیه واسماء حسنی ایله متجلی اولوب عالم ملکه عودته فنادیرلر که (محمد رسول الله) اکا اشارتدر وبومقامه جلوت دیرلر که شهود الحق بالخلق وشهود الخلق بالحق در جمع ایله جلوتی تسمیه بوندندر وبونلرك کیمی کندی نفسنی تکمیل ایچون عالم بقایه رد اولنور که اکا عارف دیرلر و کیمی دخی ارشاد ناس ایچون رد اولنور که اکا عالم وارث دیرلر و بو اهل فنا و اهل بقالك ارالرنده اولان تفاوت مقامه وقوت عرفانله در بالکز بقا ایله دکلدر پس ایچه واقف مستهلك واردر که اهل بقادن مقام جهتندن اعلی وافضلدر فاعرف واضبط (بعدذا) فنا و بقا بدکاری معنی ایکیدر فناء اول وثانی و بقاء اول وثانیدر ● قال بعض الکبار الفرق والجمع علی مراتب فاهل البرزخ والحجاب والغفلة

فى الفرق الاول وهوشهود الخلق بلاحق ثم بعده الجمع والفناء الاول وهوشهود الحق بلاخلق ثم بعده الفرق الثانى والبقاء الاول ثم بعده جمع الجمع والفناء والبقاء الثانى وهوشهود الحق بالخلق وشهود الخلق بالحق اى شهود العبد بالحق والوحدة فى الخلق والكثرة وشهود الخلق والكثرة فى الحق والوحدة من غير ان يحتجب عندهما بالاخر وعند ذلك يظهر سر قوله تعالى (الم نشرح لك صدرك) واهل الحجاب فى تلوين قبل التحقيق وهو تلوين مذموم واليه الاشارة بقول حضرة الهدايى قدس سره ۞ خدايا ايله كل فضلكله توفيق ۞ كجور تلويندن قيل اهل تحقيق ۞ واهل الكشف فى تلوين بعد التحقيق وهو تلوين ممدوح واليه الاشارة بقوله ايضا ۞ همماى دل فرار ايتمز عجب تلوينى وار انجق ۞ كور نلر حق جماليى صوكيى بى قرار انجق ۞ فظهر منه ان التلوين تلوينان تلوين قبل التحقيق وتلوين بعده والتمكين ايضا تمكينان تمكين فى التحقيق بعد التلوين وهو تمكين اهل الفناء وتمكين فى التلوين بعد التحقيق وهو تمكين اهل البقاء واهل هذه المرتبة محجوبون عن اعين الناس مستورون تحت قباب العزة لايعرفهم الا الله تعالى اومن عرفه من خواص العباد وهم الواصلون وصالا لاانفصال بعده ولاغاية وراءه واذا قال الناظم (پس بقا الدر بقاده وصل ايت آنى ساكه صان) اذا هل البقاء الثانى محرزون جميع مراتب الوصال واصلون الى ذروة الكمال لان سلوكهم وارد على منهج سلوك مقتداهم فى التحليل والتعقيد عروجا ونزولا الاترى انه عليه السلام لم يبق فى السموات ليلة المعراج بل عاد ودفن فى الارض اشارة الى مبداء السير ومنتهاه وحفظ العالم اذ روحه اللطيف حافظ لعالم الارواح وجسمه الشريف حافظ لعالم الاجسام وقد سبق منا مايتعلق بترتيب السلوك فارجع واغتنم واجتهد والله المعين (محرره) وجود اوصافنى عشق اودنه باق ۞ برى يارب فنا اهلندن ايله ۞ قيود ماسوادن ايله اطلاق ۞ برى يارب فنا اهلندن ايله ۞ حجاب اولدى تعين وجه ذاته ۞ چكلدى پرده غفلت صفاته ۞ قومه دلده علاقه كاثناته ۞ برى يارب فنا اهلندن ايله ۞ كل ايله وارلغن بوجسم وجانك ۞ صويه صال اعتبارن آدوصانك ۞ كيدرهب اسم ورسمن ماسوانك ۞ برى يارب فنا اهلندن ايله ۞ چيقارمه اهل عرفانك دلندن ۞ آيرمه اهل ارشادك يولندن ۞ خبراير كور فنا فى الله ايلندن ۞ برى يارب فنا اهلندن ايله ۞ يكور حق قولى آغ وقرادن ۞ ترقى و يرتو يادن ژادن ۞ كيدر بو وارلغى جمله ارادن ۞ برى يارب فنا اهلندن ايله (ديلرم كه اول كوزل سلطانمك مدحن ديم ۞ قاصر ن انه تقرير ايليم اندن مقال) بعض نسخده مدحن يرينه وصفن دوشمشدر ايكيسيده بردر يعنى وصف اكرچه فى الحقيقه احمدر ولكن بورادە وصف جميل معناسنه در (قاصر) عاجز ديمكدر (تقرير) معنايى عبارت ايله بيان ايتمكدر (مقال) كلامدر بو بيتده مذكور اولان كوزللك ذاته وصفته وصورت ومعنايه شاملدر زيرا فخر عالم صلى الله عليه وسلم هروجهله متبع حسن ايدى تكيم شرحى كذر ايلدى وفى الحديث انا املح اى من يوسف عليه السلام وفى القصيدة البردية ۞ منزه عن شريك فى محاسنه ۞ فجوهر الحسن فيه غير منقسم ۞ قال ابن الشيخ حسن الصورة عبارة عن تناسب الاعضاء والاجزاء على مايبغى وحسن الخلق عبارة عن كونه على حد وسط بغير افراط وتفريط (بعدذا) بوكتابى تأليفدن مراد فخر عالمى مدحدر ولكن بعض پرده تصريح وبعض محلده اشارت اولنمشدر وتقريردن قصورك وجهى بيت آتيده كلور (محرره) بجميدر كور نفسه احمد انوار احد سنده ۞ تجلى ايتدى چون حسن ازل سنده ابد سنده ۞ معانى كنجنه صورتله سنن طلسم اعظم ۞ نهاندر كوهر آسا بونجه اسرار صمد سنده ۞ سر سرمك ايرو يدر عالم غيب الغيوبه تا ۞ انكچون منتهاد رسدره دن شول سر وقدسنده ۞ شب معراجده و يردى امانت جمله اسرارن ۞ چوكوردى حضرت الله قلب معتمد سنده ۞ كدايه بادشاهه دردمنده اهل فريادە ۞ كرم سنده عطاسنده واسنده مددسنده ۞ قصور و عجزله در كاهكه كلمشدر رحمتى ۞ قبول ايت آنى بوقدر عاجزى زيرا كه دسنده ۞ (كيمسه كيم اكا لعمرك تاجن اوردك باشنه ۞ آكه اولاك خلعتى سن كيدروب و يردك نوال) قال الله تعالى (لعمرك انهم لفى سكرتهم يعمهون) (عمر) فتحله عمرو بقا معناسنه در الله تعالى فخر عالم صلى الله عليه وسلم حيات وبقاسنه قسم ايلبوب بووجهله آنى جمله دن سرافراز ايلدى زيرا بونشريف جهانيادن برفرده اولمشدر تكيم ذكرى سبقت ايتدى وقال الله تعالى (لولاك لما خلقت الافلاك) ديمشلردر كه افلاك معظم اجسام اولغله تخصيص بالذكر اولنمشدر يوخسه مقصود جميع كاثناتدر بونك دخى شرحى وصحتى حقنده اولان كلام مرورا تمشدر (نوال) عطا واحسان بوكلامده (لعمرك) نثر يغنى بادشاهلر باشلرينه كيدكارى مرصع تاجه (ولولاك) نوازشن تعظيما الباس اولنان بخشش فقتانه تشبيه واردر و بوايكى معنى حقيقتده حقدن عطا اولديغنه نوال ايله اشارت ايتدى زيرا نبوت وبو مقوله اختصاصات عطا ايدر سلطنت كبى اما ولايت كسيدر وزارت كبى و بوراده دخى سوز واردر اريانه معلومدر (محرره) يارسول الله ابتدى چون پيدا سنى ۞ قبلدى وجه پاكنه آينهٔ اجلاسنى ۞ صوندى دست قدرتيله اسم اعظم مهرنى ۞ اون سكز بيك عالمه شاه ايلدى

مولاسنی ۞ باشکه تاج ایتدی تشریف لعمر ﷺ کدن سنك ۞ خلعت لولاکله قیلدی عجب زیباسنی ۞ کلدین بوعالمه
قول اولش ایدی حسنکه ۞ کوردی یوسف چونکه یووجهیله مستناسنی ۞ بصمدی بایك ایزینه برنبی و برولی ۞
ایلدی بوجمله دن ذوالکبر یااعلی سنی ۞ کاشن ذاتك نوله تراولسه هردائم سنك ۞ فیضله ممتاز قیلدی اول جهان
آراسنی ۞ ایرمدی سرمنزله شرعك یولینی طوتمین ۞ کورمدی دیدارحق کورمین اعماسنی ۞ نقطه درذاتك مسمی
مرکزنده یارسول ۞ دوردنیادن بری کوزلر قواسماسنی ۞ یارسول الله برنورازلسن تاابد ۞ ورمزایکی عالمه بوحق
شیداسنی (بن آنك نیجه بیان ایدم کالاتی ولی ۞ امر فیلمشدی بکاسرمعده ایتدم امتثال) یقال امتثل امره ای اطاعه
(بعدذا) وجودانسانده مراتب مختلفه واردرادنامی جسمانیت مرتبه سیدر جسمك فوقنده روح مجردوآنك
فوقنده عین مجرده وآنك فوقنده سر مجرددینلان مرتبه درفخرعالم صلی الله علیه وسلم ایله معراجده حق تعالی بی
بوسر مجرد کوزیله کوردی ولیکن عین مجرده وروح وجسم لطیف دخی ذکر اولنان تجلیدن حصه مند اولمغله
باش کوزیله کوردی دینلور تحقیق فصل معراجده کذر ایتمشدرکل اولیانك دخی بوسر مجردن بهره لری واردرکه
انسلاخ حالنده حقله ورسوله بومرتبه دن معامله ایدرلرپس صاحب محمدیه کتابك دیباجه سنده بومعنادن اکرچه
رؤیا ایله تعبیر ایلمشدر ولیکن منام حالنده اولان تمثل وظهور بومعنایی منافی دکلدرزیرا اولیانك دخی (تنام عینای
ولاینام قلبی) مضمونندن نصیبلری واردرپس ناظم بوکتابك تألیفنده فخرعالمدن ایکی مرتبه ده مأذون اولمشدر
اولکیسی عالم سرده ایکنجیسی عالم مثالده سؤال اولنورسه که مرتبهٔ سرده مأذون اولدیغی کفایت ایتزمیدی مثالده
دخی کورمکه واذنه حاجت نه ایدی جواب بودرکه جمیع معانی عالم غیبدن عالم حسه کتیجه اطواردن کذرایدوب
کلورپس عالم سر باطن و عالم مثال وحس انك ظاهریدرظاهر وباطنی بری برینه تطبیق وایکی وجهله تشریف ایچون
تجلی متعدد اولورز یراهر باطنك ظاهری واردرمثلا اولیاء الله هرکوکل بولدوقده آنکله بلرانی نزولاتدن اول وهلال
ظهورندن مقدم کورورلرآندنصکره باران وهلال عالم حسه کلور وانبیاعلیهم السلامه وحی الهی کلدکده ابتدا اول
معنایی باطنلرنده بولورلربعده جبریل وساطتیله دخی ظهوره رایدراولکی مرتبه یه وجه خاص وایکنجیسنه وجه عام
دیرلرفافهم جد افقدرمزت الیك واحلت الباقی علیك (لمحرره) اولق استرسك اکرآینهٔ عالمنما ۞ سل غبار
ماسوادن جوهرذاتك دلا ۞ کوهر اسرارحقه برکوکل بولدوصول ۞ اولمیجه اشبوکون دریای عشقه آشنا ۞
راه عشقی پاك ایدوب چاروب ذکریله بوری ۞ منزل مقصوده ایرللهله اول دائما ۞ جبرئیل فیض کلزسه بیلمزامرحق
کیمسه یه آچلمزابواب سرای کبریا ۞ عالم غیبه ایرمك دعویسی اولورمحال ۞ کرشهادت ایتمه صدقینه شرع مصطفا ۞
دولت عزت دیلرسك فقر وذلت قیل قبول ۞ امتثال ایت امرحقه بولسعادت حقیا (قیل بکاسن یاولی الفیض
توفیقك رفیق ۞ سندن ارتق تکری یوق اولدرحبیبك لایزال) الولی من یتولی امراحد وفسره ابن ملك فی دیباجة
مجمع البحرین بالصاحب وقدسبق معنی الفیض والتوفیق مرارا قال الکرمانی الفرق بین زال یزال وزال یزول
ان الاولی من الافعال الناقصة ویلزمه النفی بخلاف الثانی انتهی ولایزال هنا وصف فی المعنی للحبیب لانه علیه السلام
حبیب ازلا وابدا ولایتغیرذلك بتغیرالمواطن والانتقال من نشأة الی نشأة لانه وصف ذاتی لایؤثر فیه الامرالعرضی
وختم الکلام النعتی بمایدل علی التصدیق النبوی اشارة الی بدایة الامر ونهایته فانه بدأ بالنعت الالهی وهو
خروج من موطن النشأة وعروج الی خالق البریات وفیه سر الفناء فی الله وختم بالنعت النبوی وهو عود
من المقام الالهی الی الموطن البشری ونزول من الحق الباطن المعنوی الی الخلق الظاهر الصوری وفیه سر البقاء
بالله ومقصود البیت رجاء التوفیق فی طریق بیان الکمالات النبویة من ولی الفیض وصاحبه وهو الله تعالی فان فیض
المعنی واللفظ لایحصل الامنه تعالی (لمحرره) یاالهی فیضکك یوردمسی قیل جانمز ۞ ایله عشقکله عمارت بودل ویرانمز ۞
اچیلوب غیب الغیبوبك داده رنکین کلری ۞ حصه دارایت هرتجلیدن بوکون بستانمز ۞ سالك راهز الهی ایله
توفیقك رفیق ۞ منزل وصلکده قیل هربرقدم سیرانمز ۞ دل سنکدردلده کی فیض معانی هب سنك ۞ جوش ایدر
عشقکله طورمز دمبدم عمانمز ۞ غیری بردرمانی بلرعاشق صادق اولان ۞ دردکیله مبتلا اولق یقدرمانمز ۞ ناز
کیمزدرکه حقده نیازاستراکا ۞ حقیا قولاق دیلربزدن یزم سلطانمز (انتقال) یریردن بریره نقل ایتمك تفسیری بیت
آیده کلور (مکه یه کیرو وارر اصحابه اولور امین) یعنی فخرعالم صلی الله تعالی علیه وسلم مناملرنده کوردیلرکه
اصحابله مدینه دن نقل ایدوب مکه یه داخل اولورلردشمن خوفی چکمزلر ویت مکرمك مفتاحن اخذ ایدرلرواصحابك
بعضلری باشلرین تراش وبعضلردخی صاچلرین قطع ایدوب مناسك حجی برینه کتورورلرعلی الصباح بووقعه دن
اصحابی آکاه ایتدکلرنده جمله سی بومژده دن فرحناك اولوب خیرله تعبیر ایتدیلر (لمحرره) دیدیلراهل حق اولنلرهب ۞

كوردیکی فخر جهانك حقدر ۞ کوزلویه کیرلی دکلدرایری ۞ کون کبی روشن ومحققدر (دوش) ترکیدر ولیکن افضل المتأخرین شیخ افتاده قدس سره خلیفه سی هدایی افندی یه اثناء سلوکنده خطاب ایدوب لاتقل دوش بیور مشدر مقصود ارباب یقظه یه مرئی اولان مثاله دوش اطلاق ایتمك عوام حالنه کوره در والا انلرك دوشلری صحتنده واردات کبیدر دیمکدر (لمحرره) خواب و بیداری جمله یه دوشدر ۞ بودوشی فهم ایدن اهل هشدر ۞ مقصد دوش کلورجهان اما ۞ کور بنور کامله عیان اسما ۞ بوخیال ایچره اولوب قرین ۞ سیر حق ایلین کوزه تحسین (خصال) خصلتك جمیدر خوی معناسنه در ۞ قال فی القاموس الخصلة الفضیلة والرذیلة وقد غلبت علی الفضیلة (رؤیا) الفرق بین الرؤیة والرویا ان الرؤیة تستعمل فیما یکون فی الیقظة والرؤیا فیما یری فی المنام ۞ کما قال سبحانه اخبارا عن یوسف علیه السلام (هذا تأویل رؤیای من قبل) یعنی بصرله کورمکه رؤیت و بصیرته کورمکه رؤیادیرلر پس رؤیت محسوساته ورویا خیالیات ومعقولاته تعلق ایدر (وحیدر بی احتمال) یعنی بی شك وشبهه وحی الهی ظهوریله دالدر یاخود نفس رؤیا عین وحیدر زیرا انبیا علیهم السلامه بعض امور رؤیاطریقیله وحی اولنور (بعدذا) الله تعالی انبیایه بطریق الوحی واولیایه بطریق الالهام وعقلایه بطریق الفطنة اخبار ایدر وحی ایکی قسمدر اولکیسی واسطه سز مشافهه طریقیله در ۞ تکلیم فخر عالمله شب معراجده (آمن الرسول) آیتلری بووجهله وحی اولندی وقد سبق ۞ ایکنجیسی ملك وساطتیله در (والوحی لایکون الاعند کشف الحجاب والالهام یکون من وراء حجاب رقیق والانباء بطریق الفطنة یکون من وراء حجاب غلیظ قال الله تعالی (وماکان لبشر ان یکلمه الله الا وحیا) یعنی بشردن برکسنه یه حق تعالی بطریق المواجهه دنیاده سویلز مکر وحی طریقیله اولهوآن کلامیدرکه یسرعت دریابند بطریق الهام یاالقاء درمنام (اومن وراء حجاب) یاخود بشر حجاب ایچنده ایکن سویلر تکلیم حضرت موسی علیه السلامه حجاب نور مشتمل اولوب کلام حق ایشتدی (او یرسل رسولا فیوحی باذنه مایشاء) یاخود ملائکه دن رسول کوندرر پس اول ملك اذن حقله مراد حق اولان اموری اکا القایدر ۞ قال بعض الکبار ان البشر مهما یکون محجوبا بصفات البشریة موصوفا باوصاف الخلیقة الظلمانیة الانسانیة لایکون مستعدا لان یکلمه الله الا بالالهام اوالوحی فی النوم اوالیقظة اومن وراء حجاب بالکلام الصریح او یرسل رسولا من الملائکة (لمحرره) بوقدرر ذات حق کشفه مجال ۞ کوش جانه مکرکلمه آواز ۞ سدره کنهنه اوجاناتك ۞ مرغ ادراکایله مزپروازا بتدی پس اصحابله کعبه زیارت ایتمکه) معلوم اوله کهذکر اولنان خروج هجرتك التاسع سنه سی ذی القعده سنك غره سی روز دوشنبه ده واقع اولمش ایدی فخر عالم سعادتخانه لرنده بعد الاغتسال ثوبین پوش اولوب راحله قصوایه سوار اولدیلر ویك بش یوز بکرمی بش عدد اصحابله متوجه اولوب ذی الحلیفه یه قدوملرنده اورادمبنی اولان مسجد شریفده ایکی رکعت نماز قیلوب عمره ایچون احرامه کیردیلر اصحابك دخی بعضلری جمعه تام موضعنده احرامپوش اولدیلر (قربان) القربان مایتقرب به الی الله تعالی من ذبیحة وغیرها کما قال الله تعالی (اذ قربا قربانا) وکان قربان قابیل فتحما علی ماذکره المفسرون ۞ یعنی فخر عالم صلی الله علیه وسلم مدینه دن یانلرنجه قربان ایچون یتمش عددده سوق ایدوب ذو الحلیفه یه کلدکده صلوة ظهری ادا ایلیوب اول دوه لرك برمقدارینك صفحه سنا ملرین علامت هدی اولسون ایچون یدمبارکلریله جرح ایتدیلر ماعدا سنی امر ایدوب ناجیه بن جندب نام صحابی جرح ایلیوب هر برینك بوینته نعلین پاره لری آصدی وسائر اصحاب دخی کندی قربانلرینه بواسلوب اوزره علامت وضع ایلدیلر (لمحرره) ای کوکل یارك یولنده عشقله قربانه کل ۞ فاجه جان ویرمکدن اصلا سنده یومیدانه کل ۞ کعبه وصله ایرم دیرسك یولندن طوت آنی ۞ دوشمه هجران ایلنه کل کتمه اول یلیانه کل ۞ عزم راه ایله یوکون شول رهنمای عشقه اوی ۞ برقدم سنده یقین اول منزل جانانه کل ۞ روز وشب بانك جرس ویرصدای الرحیل ۞ غافله یوعقلك اوندهوادی عرفانه کل ۞ نیچه پریارك یولندن شویله اعماسن بوری ۞ عشقله جان کوزن آچ جانانکی سیرانه کل ۞ منکر عشق اولماده چوقدر تنزل زاهدا ۞ عقله اویمه شرکی قوعشق اهلنه ایمانه کل ۞ حقیا یانمقده دائم چراغ نور حق ۞ کل اولوب یاندر وجودك سنده چون پروانه کل (ارتحال) کوچمك (حدیبیه) قال فی القاموس الحدیبیة کدو یهیة وقد یشدد بئر قرب مکة حرمها الله تعالی اوشجرة حدباء کانت هنالك انتهی ۞ وقیل قریة قریبة من مکة اکثرها فی الحرم (کوندروب عثمانی اول مشورت ایلدی حال) مشورت طاشمق یعنی فخر عالم حدیبیه قیوسنه قدوم دن مقدم اهل مکه نك یوخصوصه عدم مساعده لرین اشتمشلرایدی زیرا اهل مکه قیاس ایتدیلرکه فخر عالمك قدومی حرب وجنك طریقیله در فخر عالم صلی الله علیه وسلم ایسه تیروکماندن غیری نسنه استصحاب ایتمشلردی زیرا مرادلری محاربه دکل ایدی ۞ پس حضرت عثمان رضی الله عنهی مکه اهلنه ایلچی کوندروب مقصودلری زیارت بیت الله اولدیغن اعلام ایلدی وحضرت عثمان رضی الله عنه ایله اون عدد اصحاب

دخی اهالی واقربا زیارتیچون معاروانه اولدیلر بوخصوصده حضرت عثمان رضی الله عنهك رسالتنه وجه بوایدیکه حضرت عثمانك مکه ده اقربالری ومعاونلری چوغیدی پس سائر اصحاب اراسندن بوخدمته تعیین وتخصیص اولندی تاکه طائفه‌ٔ قریشدن شدت وغدر ومکرظهور ایدرسه حضرت عثمانه زوال کلیه پس قریش حیث جاهلیه کوسترووب اول سنه فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلمك طواف وزیارتنه رخصت ویرمیوب ایرتسی سنه یه آلیقودیلر (منال) مصدر میمیدرنیل دیمکدروصول واصابت معناسنه (انسلال) الانسلال بیرون آمدن کاردوشمشیرازنیام کافی تهذیب المصادر ۞ یعنی انسلال اصلنده بچاق وقلم قلندن چیقمغه دیرلربوراده تجریدطریقیه مطلق چقمق مراد اولنوردیمشلر درکه اول قویونك کوزینك آبی فی نفس الامر قطره قطره کلوردی دریاکبی عسکره مرحم اولدقده هربرینه برورجرعه ایله وفایدیمدی (تحریره) دکل ابدی اودکاواهل نیاز ۞ کوزینك یاشی کاوردی آزآز ۞ کوردی دریاکبی آقین خلق ۞ قوریدی دردله اوچاه دراز (الی هلال) قال فی القاموس الهلال غرة القمر اولیلتین اوالی ثلاث اوالی سبع ولیلتین من آخر الشهر ست وعشرین وسبع وعشرین وفی غیرذلك قرانتهی ۞ مقصود فخر عالمك آلتنی نورایتیایله وصفدرفاشی هلال دینلسه دخی وجهدربعضلردیمشلردرکه فخر عالم پرصوظرفنك بچنه مضمضه ایدوب اول صویی قویونك بچنه صب ایتدیلر (زلال) طتلووصفوق صودرکه حرارت جگری کسروقدسبق تفصیله (انفصال) آیرلق وکسلك انقطاع کبی بعضلردیمشلردرکه اول قویونك کوزینه فخر عالم کندی اوفلرندن براوق غرز ایتمش ایدی اول اوق اوراده طورد قچه صوا کسلمدی صکره اول اوقی اورادن چیقاردیلرصوا کسلوب اولکی حالنه عودت ایلدی ۞ سؤال اولنورسه کهاول قویونك صویی بدأ نظرواحده التفات جزئی ایله دخی آرتردی پس مضمضه وتیرمحاجت ندر ۞ جواب بودرکه وضع مذکوروده تأدب مع الله واردرزیرابی سبب ابداع معدومات ایتمك حقه مخصوصدر (تحریره) دردك ایله اقارکوزیمك یاشی ۞ نظرایله بکایارسول الله ۞ دریااولوب کیدریغریمك یاشی ۞ مدد ایله بکایارسول الله ۞ پرمغکدن اولورچشمه لرروان ۞ فیض دهانکله دیریدرهرجان ۞ بوفیضك دردندن جگرطولدی فغان ۞ نظرایله بکایارسول الله ۞ آب فیضك ایله طولدی نیچه چاه ۞ تشنه لرقیلدك فیضله نکاه ۞ چون سنی فیض ایچون کوندردی الله ۞ مددایله بکایارسول الله ۞ کل وسنبل بوی زلفك آرزولر ۞ جمالك یولنه باش قومش صولر ۞ کوزم حسرتکدن باشله طولر ۞ نظرایله بکایارسول الله ۞ بوزیکك یدراولان آبی حقیچون ۞ قاشکك قوریلان یایی حقیچون ۞ برنظرك دیلردائم حق چون ۞ نظرایله بکایارسول الله (آنده بیعت ایلدی اصحابه تحت الشجر) البایعة من جهة الرسول علیه السلام هوالوعد بالثواب ومن جهة الاخر التزام طاعته ۞ کذافی شرح الشارق لابن ملك قال فی انسان العیون سمیت المعاهدة مبایعة تشبیها بالمعاوضة المالیة قال بعض الانصار عند بیعة العقبة تکلم یارسول الله فخذلنفسك ولربك مااحببت فقال علیه السلام اشترط لربی عزوجل ان تعبدوه ولا تشرکوا به شیأ ولنفسی ان تمنعونی مما تمنعون منه انفسکم وابناءکم ونسائکم فقال ابن رواحة رضی الله تعالی عنه فاذا فعلنا فما لنا فقال لکم الجنة فالوا ربح البیع لانقل ولا نستقل ۞ معلوم اولهکه حضرت عثمان رضی الله عنه رسالتله مکه یه واردقده کفار قریش آنی اوچ کون حبس ایلدیلر ۞ ولیکن بوانشاده حضرت عثمان رضی الله عنه وآنکله بیله اولان اون عدد اصحاب ایچون قتل اولندی دیوآوازه فاش اولدقده فخر عالم حاضر اولان مهاجرین وانصاری سمره دیدکاری یردکنلو اغاج التنده بیعته دعوت ایدوب انلر دخی بریرکلوب کفار قریشله حرب وقتالدن روکردان اولمغه تعهد ایتدیلر واللرین اوزادوب انك اوزرینه بیعت ایلدیلر بوالتفاق وتعهد قریشه منعکس اولدقده خوفه دوشوب رشته‌ٔ صلحه یاپشدیلر فخر عالم صلی الله علیه وسلم ایلچی کوندروب امرزیارتی ایرتسی سنه یه تأخیراتمك اوزره قول وقرار ایلدیلر وکان الصلح علی وضع الحرب عن الناس عشر سنین یعنی فخر عالم ایله قریش میانده اون سنه یه دك محاربه اولمامق اوزره صلح واقع اولدی وبوصلح سیبیله نیچه اهل شرك توحیدله مشرف اولوب سعادتیاب اولدی زیرا اماندن ناشی بری برلریله صحبت واختلاط ایدرك الصحبة مؤثرة فحواسنجه چوق تأثیرظهور ایلدی ۞ ولیکن اصحاب بوصلحدن ملول ومغبراولدیلر زیرا فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلمك مقدماذکراولنان رؤیاسنك ثرین اوسنده امیدایدرزدی صکره فخر عالم انلره حقیقة الحال بیاندردی وخاطرلرین تطییب ایلدی قال الله تعالی (لقد صدق الله رسوله الرؤیا بالحق لتدخلن المسجد الحرام ان شاء الله آمنین محلقین رؤسکم ومقصرین لاتخافون (بیعة الرضوان) رضوان رضا معناسنه در قال علیه السلام لایدخل النار احد بایع تحت الشجرة وصارت تلك الشجر تالتی وقعت عندها البیعة یقال لها شجرة الرضوان وبلغ عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنه ای فی ایام خلافته ان ناسا یصلون عنده فتوعدهم وامربها فقطعت ای خوف ظهور البدعة یقول الفقیر من هنایشدد العلماء فحین یشهد بعض المزارات والمشاهد

فيفعل افعالا لم يكن مسبوقا اليها فانه اذا منع عن الصلوة والقيام تحت تلك الشجرة خوفا من التأدية الى البدع والضلال ويقال له سد الذريعة فكيف لا يمنع مما ليس بمباح فى الاصل ولذا نقول فى حق الدخان والافيون وغيرهما من الكيفيات المضرة انها مؤدية الى التناقل والتكاسل فى الصوم والصلوة ونحوهما وما يؤدى الى مثل ذلك فهو ممنوع فى الشرع ولا يستريبه عاقل اصلا (بعدذا) مشايخ طريقتدن اخذ اولنان عهد وبيعت مشروع الاصلدر حديث بيعت ترغيب وترهيب نام كتابده مسطور ومفهومى اجمالا هدايى افندى طريقتنامه سى اوائلنده مذكوردر اطنابدن احترازا طى اولندى تفصيلى تمام الفيض نام كتابمزدن مطالعه اولنه شوقدر وار كه زمانه اهلنه جهل مركب غالب اولوب اهل عرفانه تنك ومعارا ولمشلرويدعت وهوايه تشبث ايله فضلا عن الطريقة شريعتدن بيله تنزل بولمشلردر والامرشد كامل ومؤدب حاذقه وسلوك پاك اهلنه كيمدركه طعن ايده بيله نفى عام ايدوب طريقة افراطه سلوك ايدنلر عالم ايسه ده جاهلدر ۞ قال بعض العارفين من لم يكن له نصيب من هذا العلم اى العلم الوهبى الكشفى اخاف عليه سوء الخاتمة وادنى النصيب منه التصديق به وتسليمه لاهله واقل عقوبة من ينكره ان لا يرزق منه شيأ وهو علم الصديقين والمقربين كذا فى احياء العلوم ۞ وقال صاحب الاحياء فى ميزان العمل ان طريق الصوفية وان كان يرى مائلا عن اكثر الظواهر فشهوده له من الشرع بشواهد قوية فلا ينبغى ان يعاديها الجاهل بجهله وقصوره انتهى ۞ فالواكل خاطر لا يشهد له الميزان الشرعى بصحته فهو باطل وقال الشيخ ابو سعيد الخراز قدس سره كل باطن يخالفه ظاهر فهو باطل انتهى (لمحرره) خبرو يرك بكا عاشق اولنلر ۞ خدانك وصلتى سرى قنده در ۞ آكاه ايدكيمى صادق اولنلر ۞ رسولك يعنى سرى قنده در ۞ حقك يمانى كورنلرقنى ۞ كعبه وصلته كيدنلرقنى ۞ بيعة الرضوانى ايدنلرقنى ۞ اصحابك صحبتى سرى قنده در ۞ هر برده كعبه نك اثرى ندر ۞ حجر الاسودك خبرى ندر ۞ يوكون يوميدانك حق ارى ندر ۞ جهانك صورتى سرى قنده در ۞ نور نبوتى عيان ايدنلر ۞ سر ولايتى بيان ايدنلر ۞ يلدرك حقى يه احسان ايدنلر ۞ طريق جلوتى سرى قنده در (تعال) اصلنده تعاليدر ضرورت وزن ايچون باحذف الواو ثم شد رقال الله تعالى (لقد رضى الله عن المؤمنين اذ يبايعونك تحت الشجرة) الاية (آلدى عثمانيچون اندن صاغ اليندن صولتى) بايع صلى الله عليه وسلم عن عثمان رضى الله عنه فوضع يده على يده اى وضع يده اليمنى على يده اليسرى وقال اللهم ان هذه عن عثمان فانه فى حاجتك وحاجة رسولك وماذلك الا انه عليه السلام علم بعدم صحة القول بان عثمان قد قتل (ايتدى قربان باشنى قازتدى دوندى بى جدال) يعنى اوج كوندنصكره حضرت عثمان مكه دن عودت ايدوب قريشك مرادنى افاده ايتدكده فخر عالم دخى اذن حقله رضا كوسترووب صلحنامه تحريرى ايله حضرت على رضى الله تعالى عنه امر ايلدى بعد التحرير كبار اصحاب وعظماء قريشدن جم غفيرى اشهاد ايدوب مزبور صلحنامه بى اخذ ايلدبلروبر نسخه سن دخى طرف قريشدن رسالتله وارديلر ولان سهيل نام كسنه يه دفع ايتديلر بعده مبارك الريله كندى قربانلرين نحر ايلديلر اصحاب دخى فخر عالم صلى الله عليه وسلمى كوردكده برخصوصده آنلره موافقت كوسترديلر وخوم هدى حديبيه ده حاضر اولان فقرايه بخش اولندى ديمشلردر كه فخر عالم قربان امر ندن فراغد نصكره قرمزى سخيانه دن معمول اولان قبه لرينه دخل اولوب خراش نام بربره سر مبارك لرين تراش ايتدردبلر وصاچلرى بر شجر اوزرينه وضع اولنوب حاضر اولنلر تبركا بعضا ايلديلر (لمحرره) موارى اول سر دولتمندلك ۞ مشك وعنبر كبى بعضا اولدى ۞ نجه اولمايه اومول مرغوب ۞ غبطه كاكل حورا اولدى ۞ سرينك موى مشكبوى تارينه ۞ سر اهل جهان فدا اولدى ۞ بندا اولورسه نوله اول تاره كوكل ۞ سبب وصلت خدا اولدى ۞ اله كبر مزبو كونه سر رشته ۞ باعث صلح كبريا اولدى ۞ حقيادقت ايله مدحنده ۞ چون دلك اكا مبتلا اولدى ۞ واصحاب دخى سرلرين تراشده تقصيرا يتبوب آنجق حضرت عثمان وابى قتاده رضى الله عنهما تقصير ايتدى ۞ ودعا عليه السلام للمحلقين ثلاثا وللمقصرين مرة واحدة فسئل عن ذلك فقال عليه السلام لانهم شكوا اى لم يرجوا ان يطوفوا بالبيت بخلاف المقصرين اى لان الظاهر من حالهم انهم اخروا بقية شعورهم رجاء ان يحلقوا بعد طوافهم بالبيت وارسل الله ريحا عاصفة احتملت شعورهم فالقتها فى الحرم فاستبشروا بقبول عمرتهم وقد قيل ان الحديبية اكثرها فى الحرم فعنى القائها فى الحرم اى الى قريب من حرم الكعبة بالنسبة الى معسكرهم وهو اللايح بالبال (جدال) شدت خصومت معناسنه در ۞ يعنى كفار له مخاصمه ومحاربه ايتبوب حديبيه ده اون طقوز كون مكث ايدوب مدينه يه عودت ايتديلر (لمحرره) كلدى چاه حديبيه يانده ۞ انده اصحابله اينوب قوندى ۞ صلحه راضى اولوب بالامر خدا ۞ اون طقوز كون اوتوردى ودوندى (دوندى چونكيم اول محلدن كلدى جبريل امين) يعنى حديبيه دن دونوب مكه ومدينه ميانده كراع الغميم نام محله كلدكده سوره فتح نزول ايلدى قال عليه السلام لعمر بن الخطاب رضى الله عنه انزلت على سورة هى احب الى مما طلعت عليه الشمس قال الله تعالى

(انا فتحنا لك فتحا مبينا) فتح البلد عبارة عن الظفر به عنوة او صلحا بحراب او بدونه فانه يطلق ويراد به منه ومأخوذ من فتح باب الدار ۞ بو فتحه مراد فتح مكه در وقوعندن اول اخبار اولنمشدر (ليغفر لك الله ما تقدم من ذنبك وما تأخر) ذنبله مراد ترك اولى در بو كا ذنب تسميه اولنمق فخر عالم صلى الله عليه وسلك منصب جليلته نظر ايله در تكيم شيخ ابو سعيد الخراز قدس سره بيورر (حسنات الابرار سيئات المقربين) (وفي المثوى) آنچه عين لطف باشد بر عوام ۞ قهر شد بر عشق كيشان كرام ۞ ابو الليث رحمه الله تعالى بيور مشار در كه كناه كذشته ايله مراد ذنب آدم وحوا وآينده ايله مقصود جرائم امتدر يعنى الله تعالى فخر عالمك بركتيله آدم وحوانك كناهنى وشفاعتيله امتلك ذنبنى مغفرت ايلدى سؤال اولنور سه كه ذنب آدمى وامتى فخر عالمه اضافت ايتمكه وجه ندر جواب بودر كه آدمدن زله صدور ايتديكى زمان فخر عالم صلى الله عليه وسلم انك صلبنده ايدى پس بو وجهله ذنب آدم اكا نسبت اولندى وامتك پيشرو وكارسازى اولمق مناسبتيله دخى كناه امت كندويه اضافت قيلندى ۞ وقال بعض الكبار يشير الى فتح باب قلبه عليه السلام الى حضرة ربوبيته بتجلى صفات جماله وجلاله وفتح ما انغلق على جميع القلوب لبسترله بانوار جلاله ما تقدم من يده خلق روحه وهو اول شيء تعلقت به القدرة وما تأخر من ذنب وجوده الى الابد وذنب الوجود هو الشرك في الوجود وغفره ستره بنور الوحدة لمحو آثار ظلمة الاثنينية (لمحرره) يا الهى فيض جود ايت فيض جود ۞ فضلكه يوقدر چوغايات وحدود ۞ ويرز سرمايهٔ عشقدن نصيب ۞ ايدملم بازار عرفان ايچره سود ۞ قيل تجلى جمالك بى نقاب ۞ حاصل اولە قلبه انواع شهود ۞ نور وحدت ايليوب جانه طلوع ۞ زائل اولە ظلمات ذنب وجود ۞ وجه كليدن توجه ايليوب ۞ ايدملم در كاهكه كرچك سجود ۞ عالم اطلاقه ايركورجامز ۞ نيچه براشيو اضافات وقيود ۞ پرمشام ايت بوى وحدتدن دلى ۞ مجمر عشقكده ياقى مانند عود ۞ حب ذاتى سرنه مظهر قلوب ۞ حق ناچاره لطف ايت يا ودود (نشاط) فتحله شاد يلك وشتالك (سفر) لغتده قطع مسافه معناسنه در اصطلاحده خروج مديد در يعنى موضع اقامتدن على قصد السير الى مرتبه اوج كونلك يره جيقمقدر وقد سمى السفر سفرا لانه يسفر اى يكشف عن اخلاق الرجال (انحلال) چوزلمك انعقادك ضديدر بورادە مراد سعادتخانه لرينه نزول ايدوب وضع سلاح ايتدكلريدر (بعدذا) بونشاط وسرورك اصلى سوره فتحك نزولى ايدى زيرا حديبيه ده واقع اولان صلح اكرچه فتوحات جليله دن معدود ايدى وليكن فتح مكه جمله دن اجل ايدى پس سوره مزبورەنك مضمونى فخر عالمك مقدما ذكر اولنان رؤياسن تصديق ايلدى واثرينك تأخرنى بيان قيلدى اصحابك دخى دلرندە اولان عقد چوزلدى زيرا الترك اثر رؤيا بى اوسته اميد ايدر لر ايدى ولله الحكم البالغة فى شؤنه المختلفة (لمحرره) كليرو فتح دل ايچون ايله پر فرح سفر ۞ قيل توجه حقه تا حاصل اولە فتح وظفر ۞ جمله اعضا وقوى ايله چالش حق يولنه ۞ كور نيچه اصحابه جهد ايلدى خير البشر ۞ وار عوالمدن قدم آل تا ايرنجه حضرته ۞ منزل حق اليقين سر كه ايله مقر ۞ جانكه زادايت بويولده ذكر هو بى دمبدم ۞ شول هو بيت عالمدن ظاهر اولنجه اثر ۞ حقه واصل اولنجه غمدن اولمزدل خلاص ۞ دائما نفس وطبيعتدن چكر دراو كدر ۞ اهر منظر طولديروب اشيو وجودك شهرنه ۞ دشمنه ويرمك سليمان تختنى اى بى خبر ۞ كل غراى اكيرايت كس عرق نفس ظالمى ۞ ماسوانك قلعه سن يوق ايليوب زير وزير ۞ شاد اولوب قلبك بو فصيله بهارستان اولە ۞ كلشن جمك اسه باد صبا سى هر سحر ۞ عالم فرقه نزول ايدوب سفر غايت بوله ۞ جمع جمعيله اولە سن حق فتنده معتبر ۞ چون فنا فى الله بولدن ايليه سالك كذر ۞ ايريشوب مصر بقا بالله ده ذوق ايده شكر ۞ فخى دلكيم مظهر فيض حق اولە حقيا ۞ آچلور ياغنده دائم صد هزاران وردتر (عزم) هو القصد مع القطع (خيبر) حصن معروف قرب المدينة كما فى القاموس وقال فى انسان العيون هو على وزن جعفر سميت باسم رجل من العمالق نزلها يقال له خيبر وهو اخو يثرب اى الذى سميت باسمه المدينة وفى كلام بعضهم الخيبر بلسان اليهود الحصن ومن ثم قيل لها خيبر لاشتمالها على الحصون وهى مدينة كبيرة ذات حصون ومزارع ونخل كثير بينها وبين المدينة المنورة ثمانية برد ومعلوم ان البريد اربعة فراسخ وكل فرسخ ثلاثة اميال (بعدذا) كتب سيره مسطوردر كه فخر عالم حديبيه دن مدينه يه عودت ايتدكده اوسته نك ذى الحجه سن وسنهٔ مستقبله محرمندن كه هجرتك يدنجى سالىدر برقاچ كون مكث ايدوب (واثابهم فتحا قريبا) موجبنجه يك درتيوز عدد اصحابله خيبر غزاسنه چقدىلر وخيبرك رئيسى مرحب نام كيمسه ايديكه زيردستنده اون يك مقاتل وارايدى كنديلرينك عدد وعدتينه مغرور اولوب اصحاب محمد يزمله محاربه يه قادر دكلر دريو ادعا ايدر ايدى (مصراع) غرور يله نيچه شهلر دوشوبدر پادشاهلقدن ۞ مضمونندن آكاه دكلمايدى زيرا اسباب هر قدر بسيار ايسه دە وسائط مقصودى غير موجد در پس حقيقتده تأثير حقدندر كه مسبب الاسبابدر (حافظ) تيغى كه آسمانش از فيض خود دهد آب ۞ تنها جهان بكيرد بى منت سيابى ۞ پس روزوغا هر چند كه قتاله اقبال ايدوب بذل مقصور ايلديلرسا اذا ادبر الامر كان العطب

فى الحيلة وفتيجه حيله لرى منتج اولميوب قدم اقبال ادباره دوندى الحاصل اول اشراريهود متصرف اولدقلرى قلاع وحصونك جمله سن بر بر كوهر كبى الدن دوشوردبلر وكوزلرينه صايدرمدقلرى اعمال اسلام التدن باشلرينه قلج اوشوردبلر وكفرلرينك جزاسن بولدبلر وسجن الله اولان جهنمه طولدبلر حياتده اولقلرى دنى بندذله مربوط اولدبلر (لمحرره) چيقدبلر بوجهان فانيدن ۞ كيردبلر كتدبلر جهنمه دك ۞ بويله درهر جزى استدراج ۞ فتى بوكسك فتى بك دوشه كرك ۞ دمشلردر كه حصون خيبردن قوص قلعه سى زياده متين ومحاصره سى سبب انقطاع متين ايدى اكا توجهده فخر عالم صلى الله عليه وسلم زياده صداع سر عارض اولغله سنجق شريفى حضرت على كرم الله وجهه التده وبردبلر (لمحرره) برسيه تورايدى اوكون سنجق ۞ چار حوراديسك اولورالحق ۞ زالف دلبركبى ايدى اوتى ۞ بوريشدى نقاب وش كوتى ۞ كوردى وارفخر جهانك الى ۞ الله آلدى على اول على ۞ اولدى فاتح مقام خيربشر ۞ ايدى قلعهٔ حصنه سفر ۞ پس حضرت على رضى الله عنه اصحابدن برجماعت ايله قلعهٔ قموصى محاصره ايليوب حرب عظيم واقع اولدى اول حصارك بردر آهنى وارايدى حضرت على رضى الله عنه اول درى قوت قدسيه ايله يرندن قلع ايدوب كندينه سپر ايلدى وبالاخره اول قلعه نك رئيسى اولان مرحبى قتل ايدوب قلعه يه ظفر بولدى دمشلردر كه صكره اول قپويى يتمش نفر كسنه نظاهر ايدوب يرينه قومغه قادر اولمديلر انكچون اول شاه اقليم ولايت پيورر ۞ بحق اقول انى ماقلعت باب خيبر بقوة جسمانية ولا بحركة غذائية لكنى ايدت بقوة ملكوتية ونفس بنور ربها مضيئة وانا من احمد صلى الله عليه وسلم كالصنو من الصنو انتهى بعض اهل سير بو خبرى ضعفه نسبت ايتمشلر ۞ ولكن حقيقت حاله عدم وقوفدن وقوت قدسيه اربابنك شان عاليسنه عدم اعتقاددن ناشيدر نعوذ بالله (لمحرره) بالكز پرقپود كل بلكه ۞ اسنه قلعه يى قلع ايلردى ۞ نيچه يوز يبك عدويى برالدن ۞ ذوالفقارى ايله قطع ايلردى (وله) شاه مردان ولايتدر على ۞ سرور اهل كرامتدر على ۞ پرتو ينه اسپردر خورشيد ۞ بويله برتور حقيقتدر على (پايمال) آياق التنده اوولمش بوراده ذلت وخوارى وتصرفدن كنايه در وقد سبق (هجرت) اصلنده دار الحربده اولان وطندن ترك ايدوب دار اسلامه نقل ايتمكدر صكره مطلقا برپردن برپره نقلده استعمال اولندى (تاريخ) فى اللغة تعريف الوقت يقال ارخت الكتاب ووزخته مثل اقت ووقت وفى الاصطلاح عبارة عن تعيين وقت لينسب اليه زمان اتى عليه وقيل انه لفظ معرب من ماه روز وتفصيله فى شرح التقويم (بعدذا) جمله ملل مختلفه بحسب المصلحة تاريخ اعتبار ايلشلردر مثلا تاريخ رومى كه تقويملرده يازيلور وتاريخ فرس قديم كه جمشيد زمانندن قالمشدر وتاريخ جلالى كه سلطان جلال الدين ملكشاه سلجوقى يه منسوبدر وتاريخ عربى كه دورفرحسابنجه برپيلى اون ايكى آيه تقسيم ايدوب هر برينه آدم برمشلردر ابتداء تاريخ حضرت رسالت صلى الله عليه وسلم مكه دن مدينه يه هجرت وانتقالى وقتندندر زيرا موتنه نسبت ايتمك سوء ادبدر (لمحرره) حضرت فخر جهانك موتى ۞ امته برپيوك مصيبتدر ۞ سر تاريخ امت انكچون ۞ حقيا ابتداى هجرتدر (وله) زنده درمرده دكلدر اول شاه ۞ اكا اولدى دعاك الله الله ۞ شاه ايدى محتجب اولدى كوزدن ۞ ماه ايدى ابره كيردى اول ماه آه (محرم) سمى به لان القتال كان محرما فيه وهو شهر النفس الامارة لحرمانها عن القربة والنيل والوصلة فافهم (قلاع) قلعه نك جمعيدر وهى الحصن الممتنع على الجبل والحصن بالكسر كل موضع حصين لايوصل الى جوفه كذا فى القاموس فالثانى اعم ۞ بوراده مراد خيبرك مشتمل اولديغى قلعه لردر (ناعم) (وحصن الصعب) (وحصن قله) (وقموص) (ووطيح) (وسلالم) (ونطات) (وكتيبه) كبى (فتوحات) فتوحك وفتوح دخى قصك جمعيدر شؤنات وشؤن وشأن كبى بوراده مراد قلاع خيبردن بطريق الغنيمة اخذ اولنان انواع سلاح ومتاع ونقود وجواهردر (اشتمال) بوزيمك واحاطه ايتمك قال فى تهذيب المصادر الاشتمال كردبركردد كرفتن يعنى هجرت نبويه تاريخى سكز نجى سنه يى مشتمل ايلدى (بعدذا) بووقعه نك سببنده كشيده سلك اعتبار اولان جواهر اخبار دندر كه سنهٔ سادسه ده حديبيه صلحنده ميان فخر جهان وقريشيانده بعض عهود وعقود واقع اولمش ايدى چوق زمان كذر ايتمدن اوباش قريشدن نقض عهد صورتى رونما اولديغى آينهٔ فخر عالم صلى الله عليه وسلمه منعكس اولدقده سنهٔ ثامنه ده تهيهٔ اسبابه اشتغال كوستروب اولاسابله بنداسلام اولان تقدر قبائل عرب وارايسه سنهٔ مزبوره شهر رمضانلرنده مدينهٔ منوره يه حضورلرى خصوصيچون تحريك ايتدبلر ولكن نه سمنه قادمه جنبان عزم اوله جقلرين عمر يندن خبرى كيمسه يوقدى بوراذى بويله اخفادن مرادلرى مكائد قريشدن احتراز ايدى (لمحرره) كيچ كيى ايدوب نهان رازن ۞ ايتمدى كسنه يه عيان رازن ۞ غنچه سندن كسنه آلمدى بو ۞ زار ايدى بيلمكه اورازى قو ۞ چون قبائل عرب شهر رمضانلرنده مدينه يه حاضر اولديلر فخر عالم خلقك عقدهٔ تردد حل ايدوب مرادلرين اعلام ايلديلر وشهر مزبورك اون بيك عدد اصحابله مكه يه طوغرى عزيمت

قیلدیلر (فحرره) چیقدی اصحابله چون اول یوزی آی ○ مرسن تیرقیلدی قاشنی یای ○ آتدی قوس قضادن اوقلر بنی ○ دشمنك دلدی بغرین ایتدی نای ○ دیمشلردر که فخر عالم مکه مکرمه یه برمرحله مسافه اولان مرالظهران نام موضعه نزول ایتدکده اوکیجه طائفهٔ قریشدن جاسوسلرکاوب فخر عالمك قصدی مکه اولدیغن اورادهٔ خبر الدیلر وقریشه اعلام ایلدیلر (فحرره) کلدی محوایتمکه ظلمانی ○ نور الانوارلدن یوکون اول نور ○ سیفله مکه وجهانی تمام ○ فتح ایچون ایتدی کونش کبی ظهور ○

﴿ مثنوی ﴾

اورج آینده عزیمت ایلدی — دکله نیجه کیم هزیمت ایلدی
مکه شهرینه چون ایتدی انتقال — فارشوکلدیلر قریش ایدوب قتال
پس مقابل طوردی عسکریاصدی — حق عنایت قیلدی کفاری صدی
یوزاورب کلدی ابوسفیان روان — کلدی ایمانه بولوب امن وامان
چون صباح اولدی اذان اوقودیلر — جمع اولوب اصحاب صبحی قیلدیلر
کوردی اصحابی ابوسفیان عیان — دیدی عباسه بو ایشی قیل بیان
کیم بوطاعت فکرینه ایرمدم — روم وفارسده بو ایشی کورمدم
پس محمد پادشاه اولمش ایله — عالمی دوبدزکردکیم اله
دیدی عباس پادشاهلق ایتمز اول — لکن الله دن محمد در رسول
دیدی آه کندی قریشدندی قریش — شدیدنصکره یره باتدی قریش
کلدی عباس یارسول الله دیدی — آتام آنام یولکه اولسون فدی
کریبورر سك وارمن مکه یه — دعوت ایدم کلدن سن مکه یه
بونلری قیلم امین فریاد ایدم — مکه یه امن وامان حکمن ویرم
هم ابوسفیانه پرایلك اوله — تااول ایلوکیله دلده آکله
دیدی وارسن واردی عباس مکه یه — یریه جمع اولدیلر ناس مکه یه
دیدیکیم یا اهل مکه بیله سز — کلسه کز اسلامه سالم اولهسز
هرکیم ایمانه کیره بولسون امان — کیم سلاحن ترك ایده بولسون امان
هم ابوسفیان ایچون اولسون امان — هرکه دارینه کیره بولسون امان
قاپوسن اغلاق ایدن بولسون امان — کعبه ستریني طوتن بولسون امان
کلدیلرجمله صنادید قریش — تاحرم ایچی تمام طولدی قریش
چون رسول الله ایردی مکه یه — قاره دلبنده یله کیردی مکه یه
مکه یی فتح ایلدی جبریله اول — ایردی پس مقصودینه صبریله اول
مولدینه کلدی غایت شاد اولوب — خرم اولدی جان ودل آباد اولوب
کلدی اوطانینه اصحاب غانمین — کیردیلر اولی اوینه سالمین
خوشدرر کیشی اکر هجرت ایده — یوزطوتوب غربت مقامنه کیده
آخر الامر ایره کیروشهرینه — خاصه کیم ایریشه مهروشهرینه
یوریدی طوغری حرم ایوانه — کلدی کیردی کعبه نك دیوانه
الرین بسط ایتدیلر دویدز تمام — الریمز اوستنه اولغسل سوار
کیدیلر کیم یارسول کردکار — چیقدی بندی الرینك کفنه
پس توجه قیلدی اصحاب صفه — کندی هجرت وصلته بندی رسول
کعبه یه کلدی طواف ایتدی رسول — ال کتوردی قیلدی الله نیاز
اندە پس قیلدی ایکی رکعت نماز — کعبه نك قاپوسنه چیقدی روان
الرین ایتدی صحابه نردبان

کعبهٔ مکرمه ایله اطرافنده اولان بعض خانه‌لرك صورتیدر

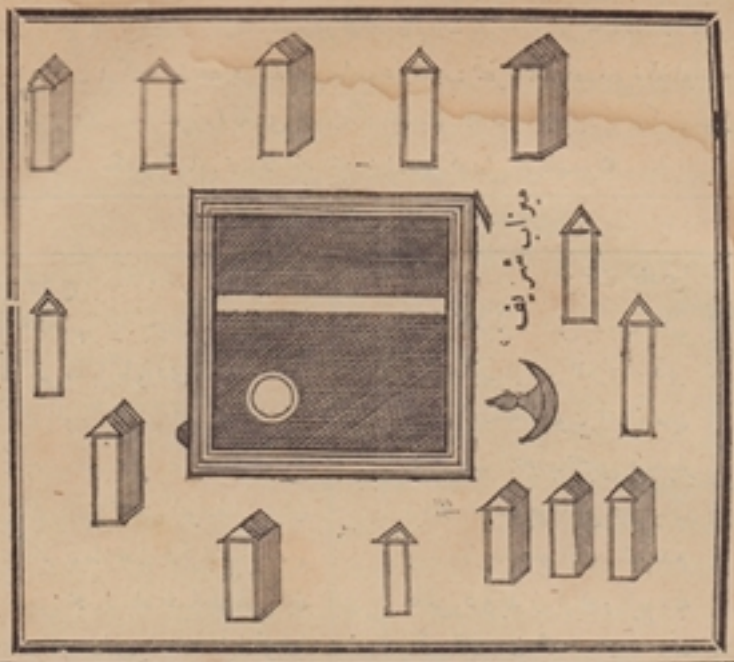

قاپونك ایکی قناديني طوتوب — خلقه دوندی یوزین انواره باتوب
دیدی نه دیرسز بوکزامدی بکا — ظنکز نیجه درر شمدی یکا
دیدیلر کیم ظنمز در ساکه خبر — بوندن آرتق ظنمز یوق ساکه غیر
کیم کریم فرداش سن ابن اخ کریم — ابن عم سن هم حلیم وهم رحیم
قادر اولدك هرنه دیرسك سوزسنك — هرنه حکم ایتسك مطیعکز سنك
دیدی بنده سیزی او یله ایلیم — قرداشم یوسف دیدوکن سویلیم
بونلره بو وجهله قیلدی خطاب — ایتدی تا خاطرلرینی مستطاب

﴿ قال الله تعالی لا تثریب علیکم الیوم ﴾

یعنی یوق یوکون سزه توبیخ وعار ◦ ایلدیکز باکه چونکیم اعتذار

(هزیمت) عسکر صمنی (فارشوکلدیلر قریش ایدوب قتال) مرویدر که فخر عالم مکه یه دخول ایتدکاری کون قبائل عربدن برجماعته خالدبن الولیدی سردار نصب ایدوب مقدمجه مکه یه کوندردی وتنبیه ایلدیکه قریش طرفندن کسنه ال قالدرمدقچه بونلر دخی قتالدن الچکه لر وحرمت مقامی رعایت ایده لر پس خالد حضرتلری مکه یه دخول ایتدکده خندمه دیدکاری پشته‌لك اوزرندن اهل مکه بونلرله مقاتله یه تصدی ایلدیلر خالد منصور اولوب جمعیت کفاری پریشان ایلدی وبعضلرینی قتل ایتدی (لمحرره) اهل مکه اولدی آخر تارمار ◦ کیردیلر سورا خده هر بری چومار (ابوسفیانکه معاویه‌نك پدر پدر اووقتده ریاست مکه اکا منتهی اولمش ایدی سلسلهٔ نسبی مقدما تحریر اولنمشدر انسان العیونده مسطوردر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم عمی عباس رضی الله عنه حضرتلری اهل وعیالن الوب بطریق الهجرة مدینه یه کاورکن یولده فخر عالمه راست کلدکده عیالن مدینه یه کوندروب کندیسی فخر عالم ایله مکه یه متوجه اولمش انکچون فخر عالم انك حقنده بیوردیلر (هجرتك یاعم آخر هجرة کمان نبوتی آخر نبوة) چون مکه یه یك مرحله راه قالمشدر مر الظهران نام موضعه فروکش واقع اولدی او کیجه عباس رضی الله عنه حضرتلری سوار بغله پیغمبر اولوب اراك نام محله دك کلوب تجسس ایلدی مقصودی کمال مرحمتدن مکه خلقنه برکسنه ایله فخر عالمك قدومن اخبار ایدوب آمدن استیمان ایتملری ایدی مذکورارا کده ابوسفیانه راست کلدی زیرا مکه اهلی فخر عالمك خروجن استماع ایتمشلردی ولیکن نه سمته توجه ایتدکارین بیلمزلرونقض عهد ایتملریله خوفه دوشوب بو خصوصی تفتیش ایچون ابوسفیانی کوندرمشلردی چون ابوسفیان حضرت عباسك قدیمی هواداری ایدی عباس انی اومحاده مرکوزنه ارداف ایدوب علی العجله فخر عالم حضورنه کتوردی وانك ایچون فخر عالمدن امان دیلدی صباح اولدقده توفیق حق یاری اولوب ابوسفیان سلسله بنداسلام اولدی (لمحرره) بوقدر بیل جهل ولت اوزره ایکن ◦

آکادی حق چون ابوسفیان ۞ بوزاورب حضرتك ایاغینه ۞ اولدی ایاق ایکن سراعیان (کیم بوطاعت فکرتینه ایرمدم) طاعتدن مراد اصحابك فخر عالمه اولان اطاعت وانقیادیدر ۞ یعنی فکر وتأمل ایدوب اهل ایمانك جناب مصطفایه بومرتبه سرفروقیلدقلرینك سرنه ایرمدم ۞ مرویدر که ذکر اولنان صباح بلال حبشی رضی الله عنه کابانك زن محمدی اولدقده ابوسفیان صحابه نك رضی الله عنهم نمازونیازه مبارعتلرین وهرخصوصده فخر عالمه اقتدا لرین مشاهده قیلدقده انکشت تعجب بردهان اولوب (مارأیت ملکا مثل هذا لاملك کسری ولاملك قیصر ولاملك بنی الاصفر) دیوب عیاندن بونك وجهن سؤال ایلدی بوندن ظاهر اولدیکه ابوسفیانك سؤالی اسلامندن مقدم صادر اولمش ایدی ولیکن صاحب محمدیه ترتیبه اتفات ایتمدی (روم) مفصلا کذر ایلدی فارس وپارس بردرعجم ولایتیدر ۞ یعنی اول دیارك آدیدر که شیرازدیدکاری شهرانك دارالملکیدر ۞ قال ابن الکمال فارس پارسك معربیدر پاء تحتینك فایه تبدیلی علامت تعریبدر انتهی پس فارس رانك وسینك مکونیله در پارس کبی زیرافارس رانك کسریله آنلووسواد معناسنه در (پادشاه) بادفع ضرر واصلاح فساد ایدن نسنه در پادزهر آندندر زیرا اول برطاشدر که زهرك مضرتن دفع ایدر وشاه ایکی معنایه کلور بری اولودیکدر که بحسب العرف شاه اطلاق اولنسه سلطان مراد اولنور بومعنایه کوره پادشاه القاب وزرادن اولور زیرا آنلر مصلح سلطان ومدبر مملکتدر انکچون فصحاء فرسك انشاءلرنده وزرایه پادشاه اطلاق اولنور وبرمعناسی دخی ویل وتقریبدر بومعنایه کوره پادشاه القاب سلاطیندن اولور دافع ویل ورافع ظلم معناسنه فخر عالمه بحسب اللغة تعظیما پادشاه اطلاق اولنمق وجهدر انکچون ارباب نظم ونثرك منشأتنده چوق کره سلطان وشاه و پادشاه و بونلرك امثالی تعظیمه دال اولان الفاظ اطلاق اولنور ولکن عرفده ملك عضوض اهلنه اطلاق اولنمغین اومعنایه پادشاه دینلز زیرا موهم در بلکه اخص اوصاف اولان نبی ورسول ایله یاد اولنور تکیم علمابالمهد عرفاً دینلور زیرا علم اهل رسومك ملکه سنده شایعدر وبردخی بودر که ملوك وسلاطین آنجق ظواهر کافه یه مسلطدرانبیاعلیهم السلام ایسه خواص وعوامك ظواهرنه سیف وسنان وبواطننه حجت وبرهانله مسلطدرلرفافهم (لحرره) سن بر پادشهسن یارسول الله ۞ دیوانکه طورر نیچه سلیمان ۞ قبولك قولاریدر بونچه کدا شاه ۞ اولمشلردر سکابنده فرمان ۞ حسنکه قول ایکن یوسف کنعان ۞ مصرایلنه اولدی عاقبت سلطان ۞ دولتکده سوردی عدلله دوران ۞ ایلدی محتاجه اطف فراوان ۞ شرق وغربی ضبط ایلیوب ذوالقرنین ۞ آب حیات ایچدی خضر یغمبر ۞ سلیمان مهر کله شاه اولدی مکر ۞ قیلدی انس وجنه حکمنی روان ۞ داوده خلافت لباسی سنك ۞ ابراهیم ادهم پلاسی سنك ۞ جهانك قباسی عباسی سنك ۞ ایدرسن هرکسه حالنجه احسان ۞ آدمك عرتی سنك ایله در ۞ عیسانك رفعتی سنك ایله در ۞ لقمانك حکمتی سنك ایله در ۞ سنکله بولندی هردرده درمان ۞ ابوبکروعمروزیرکدرر ۞ جبرائیل اسرافیل امیرکدرر ۞ ایکی جهان سنك اسیرکدرر ۞ آیاغکه کلور انس وجن وجان ۞ ای شاه انبیا حکمك روانمدر ۞ بوکون سکابنده یارین سلطانمدر ۞ اسمعیل حق ساکه قربانمدر ۞ کعبهٔ وصلکی کورمك عیان (دیدی آه کندی قریش یندی قریش) یعنی جناب مصطفی بوسواد اعظمله بغتهٔ مکه یه دخول ایدرسه مکه خلقنك یتی یترمعنی طعمهٔ شمشیراولوب هلاك اولورلرو آنلردن دکه کسنه خلاص اولمز زیرا هنوزایمانه کمادکارندن ماعدا فخر عالمدن امان دخی طلب ایتمشلردی فخر عالم ایسه اوکون مکه یه داخل اولسه کرك ایدی (هرکیم ایمانه کیره بولسون امان) معلوم اولهکه اوکون فخر عالمك فتحندن برقاچ صنفه امان ویرلدی اولا ایمانه کلنه وثانیا حرم کعبه ده بولنانره وثالثا ابوسفیان وحکیم بن حزامك خانه سنه کیرنره ورابعا کندی خانه سنه کیروب قپوسن قپایوب حالنه مشغول اولانره وخامسا اوزمدن آلت حربی قویوب اهل اسلامه ال اوزتمیانره وسادسا ابورویحه نام صحابینك صنجغی آلنه کلانره ۞ سؤال اولنورسه که مذکور ابوسفیان وحکیمك خانه سنه دخول ایدنلره نه سببدن امان ویرلدی ۞ جواب بودر که ابوسفیان وحکیم اشراف قریشدن اولغله فخر وشرفی سورلردی پس فخر عالم آنلره اکراما وخاطرلرینی تطییباوذکر اولنی اعلا خانه لرینه دخول ایدنلره امان ویردی ولیکن آنلرك خانه لری بوزمان خانه لری کبی اولیوب زیاده تنك اولغله حرم کعبه دخی محل امان اولوب دائرهٔ امان توسیع اولندی وابورویحه نك تحت الواسی دخی آنلره ضم اولندی (لحرره) امان بولق دیلرسك قهرحقدن ۞ جناب مصطفایه التجاایت ۞ شفاعت استه کل یاغه ایراقدن ۞ بترکندك درخلقدن جداایت ۞ جکردن قانله هردم وضوقیل ۞ قیام ایت حقه قارشوسرفروقیل ۞ کوکل مرآتی آه وپروقیل ۞ کوزلك حق نوری ایله روشنایت ۞ کوکل برکعبه در اول یاره مسکن ۞ اکا کس کیرمز اغیار جهاندن ۞ فرایت اول حرمدن یاکیرکن ۞ قومه یکانه کندك آشنایت ۞ حق امریله پیلنورصاغله صول ۞ رسولك سنیله آچلور یول ۞ بو یولده ممتزله حق ظفربول ۞ رسوله اوی سنی تحت

الوالیت (چون رسول الله ایردی مکه یه) بعضیلر جمعه کون ویعضیلر اثنین کون دیمشلر (قاره دایره یله کیردی مکه یه) فخر عالم مکه یه دخولدن اول سنجق شریفلری که سیاه رنك ایدی زبیر رضی الله عنه الله ویروب مکه مکرمه دروننده حجون مقبره سنه نصبله امر ایلدی بعده ناقه سنه قصوایه راکب اولدقلری حالده مکه یه دخول ایدوب بیوت مکه مشاهد اولدقده اووقتك تجلیسنه لایق اولان وجهله حمد وثنا ایدوب تواضعا لله تعالی سر فرو قیلدیلر وفتح مبین وکثرت مسلمین کوروب شکر بسیار ایلدیلر و بیوردیلر که اللهم ان العیش عیش الاخرة (لمحرره) عیش باقی دیلرسك ای درویش ○ آخرت سمتنه توجه قیل ○ آخرت فی المثل خرف اولسه ○ کهر فاتیدن آتی بك بیل ○ سؤال اولنورسه که سیاه دلبندایله دخولده اشارت ندر جواب بودر که سیاه لون فنای الهه اشارت در پس اول وقتده فخر عالم صلی الله علیه وسلم الفقر سواد الوجه فی الدارین یعنی الفناء فی العالمین تجلیسی واقع اولوب امداد ملکوتی ایله قوای نفسیه وآفاقیه مسخر اولغله بوفنایه اشارت ایچون سیاه دلبند اختیار ایلدیلر (لمحرره) سر کده دائما سودای لاهوت ○ سوید القلب جره مضمر سر الله ○ عجمی اولسه دلبندك سیه تور ○ سرلك سر کله همرنك اولدی هر کاه (مکه یه فتح ایلدی بهیرله اول) یعنی قهرا فتح ایلدی صلحا دکل زیرا قتالك وجودی اوله دالدر تفصیلی کتب سیرده در (مولد) محل ولادت یعنی طوغدیغی یرو معنایه مولود دیمك اغلاط عامه دندر زیرا مولود شخصك کندیدر (خرم) شاد معناسنه در یعنی شن (اوطان) وطنك جمعیدر منزل اقامت معناسنه والوطن الاصلی مولد الرجل والبلد الذی فیه (لمحرره) عالم غربتدن هجرت ایدیلم ○ کلك عزم ایده لم وطندن یکا ○ فرقتدن وصلته طوغری کیده لم ○ کلك عزم ایده لم وطندن یکا ○ نسیم دوست اسدی کوکل یاغنه ○ آتش عشق دوشدی دل اوجاغنه ○ حقدن خبر کلدی جان قولاغنه ○ کلك عزم ایده لم وطندن یکا ○ طاوس قدس اولوب آچه لم پری ○ لامکان ایده لم عاقبت یری ○ سعی ایدوب یر قدم کیدوب ایلری ○ کلك عزم ایده لم وطندن یکا ○ سعادت اکا کیم حق یولنده در ○ فرصت التده درعشق دلنده در ○ حقیا سلامت دوست ایلنده در ○ کلك عزم ایدلم وطندن یکا ○ (مهر وشهرنه) یعنی آی یوزلو جانان شهرنه (وفی المثنوی) مسکن یارست شهر شاه من ○ پیش عاشق این بود حب الوطن (حرم) مکه نك کندینه وکعبه نك اطرافنه حرم اطلاق اولنور حرام معناسنه زیرا نده قتال واصطیاد وا کا بغیر احرام دخول ایتمك محرمدر ○ وفی الحدیث ان الله حبس عن مکة الفیل وسلط علیها رسوله والمؤمنین وانها لم تحل لاحد کان قبلی وانها احلت لی ساعة من نهار قبل ما احل له علیه السلام کان ارافة الدماء فقط لانها هی المحتاجة الیها للفتح وقیل کان جمیع المحرمات فیها من الصید وغیره لاطلاق الحدیث اعلم ان مکة حرمها ابراهیم علیه السلام لما ورد ان ابراهیم حرم مکة وانی حرمت المدینة ○ وقوله علیه السلام ان هذا البلد حرمه الله یوم خلق السموات فالمراد به کتابته فی اللوح المحفوظ ان ابراهیم سیحرمه (ایوان) اسم لسقف لایکون لبعض جوانبه جدار وقد سبق الکلام علیه مرارا (بسط) دوشه مك فیضك ضدیدر (کردکار) الله تعالیدر صانع وفعال معناسنه قال فی مفتاح اللغة (کرد) کاف عربیدن فتحیله اسم مصدر درکردن افعلندن فعل معناسنه در انتهی کار کاف بجمیله ادات فاعلدر بحی معناسنه پس کرد کار اصلنده کاف عربیدن فتحیله در ولکن غلط مشهوره بناء بعض کتب لغویه ده کاف مکسوره فصلنده یازلمشدر والله اعلم (کف) الیاسی (کعبه یه کلدی طواف ایتدی رسول) مرویدر که فخر عالم صلی الله علیه وسلم مکه یه داخل اولوب قدم مبارکه ایله کعبه یی تشریف ایتدکلرنده کعبه نك داخل وخارجنده وبیوت مکه ده تقدر اصنام وارایسه کسرله امر ایتدیلر واول وقته کلنجه اهل جاهلیت اصنامدن مدد وتأثیر امید ایدرلردی چون فخر عالم صلی الله علیه وسلم استیلاسنی کوروب ظنلری فاسد اولدیغن بیلدیلر انصاف ایدوب مردوزنی معبود بالحقه ایمان کتوردیلر قال الله تعالی (ورأیت الناس یدخلون فی دین الله افواجا) روی ان سورة النصر نزلت قبل الفتح وعلیه الاکثر کما فی الارشاد (لمحرره) یافدیلر آتش توحیدی قریش ○ کل ایدوب شرکی قیلدیلر یراد ○ دیدیلر لا اله الا الله ○ بولدیلر راه وحدته ارشاد (وله) صنم ماسوایه کافر اولوب ○ حقه ایمان کتوردیلر آخر ○ قیردیلر نفس وهوی بتلرنی ○ ایشلر ینی بتوردیلر آخر ○ واول کون حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم عم زاده سی فاخته یعنی ابوطالبك قری امهاتی اسلامله شرفیاب اولدی (لمحرره) چو کوردی یوزنی فخر جهانك ○ منور اولدی چشمی امهاتك ○ چون ایچدی جام توحید خدادن ○ هنیأ دیدیلر جامینه آمنك ○ ومعاویه دخی اول کون اظهار اسلام ایتدی زیرا اکرچه حدیبیه سنه سنده قلبنه اسلام دوشمشدی ○ ولیکن اعدادن خصوصا پدری ابوسفیاندن حالتی اخفا ایدردی دیمشلردر که معاویه فخر عالم صلی الله علیه وسلم ه وجهله خیرله دعاسن آلمشدر حق بودر که آنکله امام علی وامام حسن رضی الله عنهم میانده جاری اولان وقایعه یاقوب اطالة لسان ایتمامك کرکدر اوغلی یزیدك حقنده اولان حق کلام حسین رضی الله عنه وقعه سنده کلورو حضرت صدیق

رضي الله عنهك بدري ابو حنيفه دخي يوم فتحده سعادت اسلامله مستعد اولدي (نحرره) پيرايدي غايت ابله اول فاني ◎ ذيرايدي بوكچن عمر فاني ◎ عافيت اسدي نسيم توحيد ◎ كل كبي تازه لدي اول جانى ◎ وابو جهلك اوغلي عكرمه دخي اول كون كربسته توحيد اولدي وفخر عالم عكرمه متأذي اولسون ايچون ابو جهلي شتم وسب ايتمكدن نهي ايلدي فان سب الميت يؤذي الحي يعني ميتك سب اولنمه استحقاقي يله اولسه حي اولان قرباسنه اذى حاصل اولمقدن احترازايدوب سدذريعه شتم ايتمك كركدر (نحرره) ايله آينه قلبي شكست ◎ خاطر بني كورنت مشكنك ◎ بوغيكن وجهي خوار باغه اكا ◎ آچ كورنك اى كشي او يارجانك (آنده پس فيلدي ايكي ركعت نماز) فخر عالم صلى الله عليه وسلم اول كون فيلديعني ايكي ركعت نمازك محلني تعيينده اختلاف ايتمشلردر وصحيح مختار يده كلور كه فخر عالم صلى الله عليه وسلم فتح مكه كونى امهاني خانه سنده اغتسال ايدوب سكز ركعت ضحى نمازى قيلمشلردر ◎ قال القهستاني اما وقت صلوة الضحى فالضحوة اى من الساعة التي يباح فيها الصلوة الى نصف النهار كما في ايمان الايضاح (نحرره) صوفى اولق ديلرسك عالمده ◎ قيل ضحايي صلوة اشراقي ◎ چوبروب قبله يه يوزك ايده كور ◎ بو فتاده توجه باقي (وله) گيمكه اولدي بوكون عصيان آلود ◎ نجب آب اشكله يونمز ◎ نيچه پراكرى طوروب محرابه ◎ ظاهرا باطناحقه دونمز (فاپوبك ايكي فتاديني طتوب) وضع عليه السلام يده على عضادتي الباب ثم قال ماذا تقولون ماذا تظنون اني فاعل فيكم قالوا خيرا اخ كريم وابن اخ كريم وقد قدرت فقال اقول كما قال اخي يوسف (لاتثريب عليكم اليوم يغفر الله لكم وهو ارحم الراحمين) اذهبوا فانتم الطلقاء اى الذين اطلقوا فلم يسترقوا ولم يؤسروا والطليق في الاصل الاسير اذا اطلق فخرجوا فكانما نشروا من القبور فدخلوا في الاسلام (مستطاب) ايوو كوچك يعني مكه يي جبر وقهر له فتح ايتمش ايكن يني اهلني اسير ايتمدى بلكه جمله سن آزاد ايتدى ولطفله معامله قيلدى و بكرمى سنه دنيرو اذى وجفا اوزره اولوب شرتله مشتهر اولان رجال ونسائك جرمني عفو ايلدى واقارب واجانبه شان شريفنه مناسب اولان وجهله پوز كسترمدى (سعدى) نه يوسف كه چندان بلادديدو بند ◎ چوحكمش روان كشت وقدرش بلند ◎ كنه عفو كرد آل يعقوب را ◎ كه معنى بود صورت خوب را ◎ قال الله تعالى (قال لاتثريب عليكم اليوم) يعني حضرت يوسف عليه السلام برادرلرينه ديوردىكه اى برادران بوكون سزك اوزريكزه سرزنش يوقدر و بن سزك بنم حقمده كذرايدن قباحتلر يكرى بوز يكرى اورمم ولسانمه كتورمم وپس مظنه توبيخ اولان كونده بندن توبيخ صادر اولمق سائر يامده عدم صدورى بطريق الاولويدر (نحرره) سهو ايدوب چون يوسفك قرداشلرى ◎ يوسفك حقنده ايتدكلر كناه ◎ عفو ايدوب يوسف كناهن انلرك ◎ چاهدن و يردى ◎ وضلر مال وجاه ◎ بودر معامى حسن صورتك ◎ كابتيه ارباب جرمى روسياه ◎ دلبر شيرين جمالك خدلرى ◎ اولدى حسن حالته ايكى كواه ◎ اطلبوا الخيرات من اهل الجمال ◎ هكذا المروى من نور الاله ◎ نورهم يبدو لنا ايالهم ◎ يخطف الابصار في سطح الجباه (توبيخ) باشه قاقوب عتاب ايتمك (عار) عيب (اعتذار) عذر ديمك والعذر بضمتين والسكون في الاصل تحري الانسان ما يمحو به ذنوبه بان يقول لم افعل او فعلت لاجل كذا اوفعلت ولااعود وهذا الثالث التوبة فكل توبة عذر بلاعكس كما في القهستاني (الهى) جمالك نورى خرشيد ازلدر يارسول الله ◎ انكچون هب كوزلردن كوزلدر يارسول الله ◎ يوزك سراوحه سى ام الكتابه زينت افزادر ◎ دلك مرآت حق عز وجلدر يارسول الله ◎ سنك خلق عظيمك موردى الله اعظمدر ◎ مرايله سويلتور ضرب مثلدر يارسول الله ◎ اومردل بليلى بوى شفاعت كلستانكدن ◎ كل عفوك صون اولزاره محلدر يارسول الله ◎ عمارت قيل نكاهكله قلبرك قلب ويرانى ◎ غمك صرصرلرندن برخلدر يارسول الله ◎ بنم سندن بترهر حاجتم كلزار عالمده ◎ كه حسن صورتك آكا ادلدر يارسول الله ◎ قبولك ارباب عشقه برتواندر تجليدر ◎ قبولك مسند كه اهل املدر يارسول الله ◎ الن آل حق ◎ افتاده لك جرمن ديله حقدن ◎ كيجه كوندز ايشى سهو وزلدر يارسول الله ◎ (وله) روى جهانى طوتدى ◎ انوار فتح مكه ◎ تاشرق وغربه كندى ◎ اخبار فتح مكه ◎ يارولدى عون يارى ◎ فتح اولدى مكه دارى ◎ تاسر ماولدى ساري ◎ اسرار فتح مكه ◎ شادا ولدى فخر عالم ◎ بواطق كوردىكى دم ◎ كلدردى اول يوزى هم ◎ ديدار فتح مكه ◎ آرى ايدى وطندن ◎ دورايدى اول چندن ◎ قيلدى او بلى شن ◎ كلزار فتح مكه ◎ عفو ايتدى جرم ناسى ◎ دلدن كيدردى ياسى ◎ فومادى قلب قاسى ◎ آثار فتح مكه ◎ مكيرك اوشهراد ◎ ايتدى خوسن آزاد ◎ قيلدى كوكلرن شاد ◎ اول يار فتح مكه ◎ حق اولدى حق پيدا ◎ ديدى قريش حقه ◎ توحيد قيلدى اجرا ◎ نهار فتح مكه

(بحر آخر)	(قافية الميم)
الدى چونكم مكه بى اولدى انك بيت احرام	كندى هجرت كلدى وصلت حاصل اولدى هرمرام
زيرا كوندرمشدى حق انا فتحنا موره سن	كلدى حكمى برينه بولدى رسولى احترام

چوق فتوحاتیله الله آکا اکرام ایلدی
اصلی اوچدر بیل فتوحاتك بری فتح قریب
عالم نفسك مقامینه عروج ایتدی چیقوب
کشف غیب ایتدی نثار ایتدی یقین انوارنی
اشبو فتحنده بشارت ایلدی تکمیلنه
فتحك ایکنجیسنك آدیدر فتح مبین
پس ترقی قیلدی ایتدی منازلده سلوك
طوغدی قلبك نوری محو ایتدی صفاتن نفسنك
قلب پس ایتدی عروج ایردی مقام روحه چون
ظاهر اولدی قلب دخی نور ولایته بوکز
چونکه بو فتحی دخی ایتدك بیان تحقیقله
فتح مطلق اولدرر ایردی فناء مطلقه
عین جمعه ایروبن ایتدی شهود ذاتی اول
فتح مطلق هب فتوحاتدن ایدی اعلی فتوح
کر حقیقت کلستانده دیلرسن رنك و بو
چونکه حق بیوردی فتح ایتدك سکا فتح مبین
بری ایدم مغفرتدر ما تقدم ذنبکی
یرلغایم هم کبرو بن ما تأخر ذنبکی
ما تقدم ما تأخر فی الحقیقه بودرر
نعمتك ایکنجیسی اتمام نعمت ایلیم
بودرر اوچنجی نعمت کیم هدایت ایلیم
وحدت ذاتیله یعنی کیم قیلاسن سن سلوك
محو ایده دو بدز حجابی جمله غیبی عین اوله
بودرر دردنجی نعمت کیم و یرم نصر عزیز
چونکه منصور ایتدی حق نصر عزیزایله آنی
بر نظر قیلشدرر الله اکا کم طلعتی
کبریای حضرتنه ایروب بقا ملکنده اول
کیم بو پرده او پدیده انچق نمازی اول قیلور
حق مطلق کیمه ایمان حقیق و پردیسه
مرکز شرع اوزره طالب پس بصه آیاغنی
دور ایده پرکاروش پس مرکزینه کندینك
نقدر ارتق آچرسه ایاغنی دور ایدوب
شرعدنه کوره بولور کیشی حقیقتده طریق
فی الحقیقه کیمسه استعداد له ایرمزا کا
اندن اوتری فرد فارغدر بیان بوسری کیم
سویله عاشقلره ملك سلیمان دن خبر
بو ایکی کونی بولر برحبه به صایمز نیجون
یا الهی یا زیجی اوغلی محمد کیم اوله
پس انی انك قبو سندن سوروب رد ایله
پس کریم الذات اولوب بولدی کرم صدر الکرام
یعنی فتح باب قلوب اولدی تزقید ، نظام
آچلوب قلبك قپوسی اندہ کوسترلدی مقام
تاظهور ایتدی کمالاتی صفاتیله تمام
کیم معارف کشف اولیسر تاحقائق پردوام
یعنی فتح اولدی اکا انوار روح ایتدی قبلم
ایردی قلبك عالمینه بولدی اندہ انتظام
نفس نورانی اولوب اولدی پوکز قلبینه رام
طوغدی روحك اکا انواری انی قیلدی همام
ایتدی تا انوار اسمادن کمالات اهتمام
پس اوچنجی فتح مطلقدن دخی ایشت کلام
فتح باب وحدت اولدی بولدی استغراق تام
کندی محو اولدی یکلی اندہ رسم وارتسام
زیره ذات ایتدی تجلی فی الحقیقه والسلام
اچ کوکلدن پرده بی طوتغل نسیمینه مشام
ویردی پس پیغمبرینه بوندہ درت نعمت عظام
یعنی آدم یرله حواء ذنبین ایدم انعدام
یعنی امت ذنبنی عفو ایلیم بی انتقام
یعنی تلوینات قلبی یرلغایم بی ملام
تاجلا ایله جمالم اوله مشهودك دوام
تاصراط مستقیم اوزره اوله سن مستدام
فیض ایده جمله صفاتن ساکه قدوس السلام
تاایده ماهیتك کلی فنایه التزام
تاکه حقانی وجودیله ایده سن ایتسام
کعبهٔ ملك جلالی فتح ایدرنه کعبه شام
لامکان شهرینك اورمشدر قضاسنده خیام
قوردی عالم ماوراسنده حرم اولدی امام
اولدیدی لبیك عشق ایچدیسه بو مجلسده جام
حقه اول قیلور صلوتی اول قیلور خلقدن صیام
دور ایده تاکیم حقیقت ملکن ایده اقتسام
استدیکن کندوده بوله قویه خلف وامام
اولقدر قیله احاطه آچه کیمسنده ختام
معرفت مقدار یدر معروف اکا بی انصرام
نامکر مخصص ایده فضلینه اول رب الانام
فیض ایدر هرلمعه ده بونلاره حی لاینام
زیرا انلر بی نهایت ملکدن ایدر اغتنام
زیرا بونلرهر نفسده حقدن ایتر انفصام
کیم محمد قوللرینك قوللته اوله غلام
یاالله العالمین ایتدی قپوکه اعتصام

(مرام) قصده مقصود ومطلب یقال رام الشیء یرومه رویا اذا طلبه یعنی غربت وطنه وهجران وفرقت وصلته مبدل اولدی وصورت اسلام ومعنای تسلیم کمال بولدی خصوصا مکهٔ مکرمه ام القری اولغله اطراف ده اولان قبائل ودیار

اکا تابع ایدی پس مکدنك قصیله هر مشکل منحل اولدی انکچون خلق فوجا فوجا دائره اسلامه طولدی و بو معنانك
حقیقتی عن قریب کلور (زیرا کوندر مشدی حق انا فتحنا سوره سن) یعنی حدیبیه دن عودت ایدوب کراع الغمیم
نام محله رسیده اولدقلرنده تکیم مقدما شرح اولندی (کلدی حکمی پرنده بولندی رسولی احترام) یعنی پرسنه مقدم
وعدا ایدیکی حکمك اثری مشاهده اولنوب فخر عالم صلی الله علیه وسلم محترم اولدی زیرا حقك اتی تصدیق خلقك
دخی اکا احترام و تعظیمنه باعث در (صدر الکرام) یعنی کرامك مقدمی و سر مجلسی (کرم) تحریك ایله ایلك و احسان
معناسنه در کرم سکون رائله اصلنده کثرته دیرلر بوندندر که کثرت خصال حمیده سی اولان کمسنه یه کریم اطلاق اولنور
بو مقامه متعلق بوقاروده کلام یکمشدر (اصلی اوجدر بیل فتوحاتك بری فتح قریب) یعنی فتوح رسول الهك اصلی
اوچدر دیمکدر اولکیسی فتح قریبدر کما قال الله تعالی (نصر من الله و فتح قریب) الایه وهو فتح باب القلب بالترقی عن
مقام النفس وذلك بالمکاشفات الغیبیه والانوار الیقینیه وقد شارکه فی ذلك اکثر المؤمنین معلوم اوله که نفس پرده حجابله
محجوبه در اولاحجاب حسله پرده یوشدر پس سالك دست همتله اول حجابی کشف وازاله ایدوب مقام نفسدن ترقی ایتدکده
افعال نفس افعال حقده فنا بولوب باب ملکوت افعال مفتوح اولور وسبب ترقی ضرب ذکر درز زیرا بو مرتبه ده
نفس پرحصن حصینه بکزر که انی تخریبه البته قوت کرکدر صوفیه نك ذکر جهریسی بو معنایه دائر در قیمچی سلوك
وانك امثالی بولنمه کشی اسفل سافلین بشریتده و منزل نفسده قالوروبونك ماورامندن بی خبر اولور مثلا درون
بیضه ده محصور اولان بچه کبی کیم فشر بیضه اکا حجاب اولوب مشاهده خارجیه دن محروم اولمشدر پس قلب دخی
پرده حسله محجوب اولدقچه یعنی حکمنده در انکچون بو مقوله یه اهل بصیرت دیمشلر (نحریره) غافل اولان حقدن
آیریلوب کزر ۞ یولندن ایزندن خبری بوقدر محجوب ایکن کندن وصلتده سزر ۞ آنده هر کز وصلت اثری بوقدر ۞ نفسك
پرده سیله بو یولك ۞ نقاب جهالت اورمشلرك ۞ دوسته دوشمن کبی کورمشلرك ۞ کوزده نوری کوکلده فری بوقدر ۞
وطن طومه نفسی سفرایت اندن ۞ چیق بوطبیعتدن کذرایت تندن ۞ سنی سندن قویوب کچه کورمسدن ۞ بلکك
سلکك هیچ بری بوقدر ۞ نفسده حبس اولان مرغی سیرایله ۞ سنده قالمه تنده حبس اولوب بوله ۞ اوچه کورای
کشی پرواله یله ۞ پروازك بلیله ضرری بوقدر ۞ فتح قریب ایله نصرت بولانك ۞ بویغمادن بوکون نصیب آلانك ۞
بودولته حق مظهر اولانك ۞ خاص آلتون کبی کمری بوقدر (نظام) بورادهٔ ترتیب معناسنه درزیرا ابتدا ترقی مقام
نفسدندر سؤال اولنورسه که انبیا علیهم السلام سلوکاری نفس مطمئنه دندر پس ذکر اولنان معنی آنلرك حقلرنده
نیجه درست اولور جواب بودر که نفوس انبیاده اکرچه امارهلك بالقوه و مطمئنه لك بالفعل اولغله هرچند که حجابلری
رقیقدر فاما مقاملرینه کوره تلوینلری واردر تکیم آشغده کلور پس قبل النبوه سلوك ایدوب بعد النبوه حاصل
اولان فتح مطلق غایتنده ترقی ایدرلر بو مقامك فهمی دقیقدر بو بابدن بر مقدار کلام کذر ایلدی غارجع فانه زل فیه
بعض اقدام الافهام ولا یحصل القیام بالحق الا بقوة الالهام (بعد ذا) قلبك سکز عدد یوزی واردر که هر بریله حضرات
ممانیه دن بر حضرته ناظر در اولکی یوزی حضرت احکامه ناظر در آنك صفاتی مجاهده بدنیه ودائما (لا اله الا الله)
کلمه سنه اشتغال ایله در و بو حضرتك دائره سی نفس اماره دائره سیدر ایکنجی یوزی حضرت تدبیر واختیاره
ناظر در آنك جلاسی نفوابض وتسلیم والله اعلم اسمنه اشتغال ایله در و بو حضرتك دائره سی نفس لوامه دائره سیدر ۞
اوچنجی یوزی حضرت ابداعه ناظر در آنك صفاتی اختیار وآیات حق فکر و هو هو اسمنه توغل ایله در
و بو حضرتك دائره سی نفس ملهمه دائره سیدر دردنجی یوزی حضرت خطابه ناظر در انك جلاسی قطع علائق
کونیه وحق اسمنه اشتغال ایله در و بو حضرتك دائره سی نفس مطمئنه دائره سیدر بشنجی یوزی حضرت حیاته
ناظر در انك صفاتی ماسوی اللهدن تبری وفنای الله وحی حی اسمنه اشتغال ایله در و بو حضرتك دائره سی نفس
راضیه دائره سیدر التنجی یوزی حضرت اسراره ناظر در انك جلاسی (یا اهل یثرب لا مقام لکم) سریله وقیوم
قیوم اسمنی ورد ایدمکدر و بو حضرتك دائره سی نفس مرضیه دائره سیدر و بو مقام فنا عن الفنا مقامیدر که بقاء
اولدر انکچون حی وقیوم اسملرینه اسم اعظمدر دیمشلردر زیرا بو ایکی صفتك سریله قلب انسانه تجلی واقع اولمه
اول قلب فنا و بقا حالاتی ذوق و ادراك ایدر و هر قیمچی بو شهود لسانیله مذکور اسملره حق ذکر ایلمه اسم اعظم ایله
ذکر ایتمش اولور و بو مرتبه یه وصول دنصکره هر اسم الهی انك حقنده اسم اعظم اولور والاهر کیمسه که ذکر اولنان
شهود بوقدر بلکه غیبت حالی انك نشئه سنه غلبه ایتمشدر اول کیمسه هر قنجی اسمه ذکر ایدرسه انك حقنده اول اسم
اعظم اولدر انکچون بایزید بسطامی قدس سره حضرتلری بیور مشلردر الاسم الاعظم لیس له حد محدود ولکن فرغ
قلبك لوحدانیته تعالی فاذا کنت کذلك فاذکره بای اسم شئت یوندن ظاهر اولور که ظاهره اسمایه اشتغال معنایه

انتقال وانك حقيقتى ايله تحقق ايچوندر يوخسه اشتغال مجرده چوقلق فائده يوقدر (هدايى) ظاهرده قالان كشى ۞ كوچ ايتمه آسان ايشى ۞ كيدر غيرى تشويشى ۞ توحيده كل توحيد ۞ بدنجى يوزى حضرت مشاهده يه ناظر درانك صقالتى بيع نفس وقهارقهاراسمنى ذكر ايله دروبو حضرتك داڑه سى نفس صافيه داڑه سيدر بوعالمه ايرن وبو مقامه واران حقيقت اوزره خلافته مستحق اولور زيرا والدقلبك تماوتربه سى بو مقامده كامل بولور بو عصرده ويرلان خلافتلرك اكثرى تقليد بابندندر زيرا اولامريد اولميان كسنه نيجه مرشد وخليفه اولور مكراسم مضل الدن خليفه اوله نعوذ بالله سكر نجى يوزى حضرت سماعه ناظردر انك جلاسى صمت قلبى وهر موطنده ادب مع الله وآيات قرآنيه يه اشتغالدر وبو حضرتك داڑه سى نفس باقيه داڑه سيدر كه جنته دخول ايدنلرك صورت بقاسى كبى بوعالمده بقاء معنوى بولوب ابدى اكامون كلرك كسه دخى صورى كلور كه اكا انتقال دينلور وبو مرتبه يه قدم باصنلر فرآندن غيرى وردايله اشتغال ايتمزلر زيرا اول نسخهٔ اكوان وآفاق آندن صكره نسخهٔ انفس آندن نسخهٔ قرآندر وبو مقامه واصل اولان جميع مقامات علويه وسفليه يى سيرايدرانكله بو مقامده مشترك اولمينلر آنى بيلمزلر وكورمزلر كما قال الله تعالى (واذا قرأت القرآن جعلنا بينك وبين الذين لايؤمنون بالاخرة حجابا مستورا) لم يزل ساترا لان الحجاب لايستر المنقطع عن الوصل بل يستر الواصل عن المنقطع فافهم جدا ۞ حكى عن بابا جعفر الابهرى قدس سره انه دخل على باباطاهر الهمدانى قدس سره فقال ان كنت فانى حضرت البارحة مع الخواص على باب الله فغارأيتك ثم قال باباطاهر صدقت كنت على الباب مع الخواص وكنت داخلا مع الاخص فارأيتنى ومنه يعرف معنى قول ابن الاشرف الازنيقى قدس سره ۞ سراى ايچنده اسركلر اوتورمش ۞ كوزندم مالك ونعمان كورنمز ۞ فان المواطن مختلفة فيجوز ان يكون مالك ونعمان رزقنا الله شفاعتهما فى صدر المجلس فى مقام البقاء مع الله فكيف براهما من كان فى صف النعال فى مقام الفناء فى الله وهيهات وبينهما بون بعيد ومثل هذا تؤول كلمات العشاق وبالله التوفيق فيا اخى فى اى مقام انت وفى اى موطن كنت الك مذاق من هذا المشرب الصافى ام انت محرور المزاج مؤف المشاعر غريق فى بحر الطبيعة حريق فى نار الشهوة قلبك مطروح فى زوايا النفس لايدله فى الخروج ولا قدم ومردود الى اسفل سافلين البشرية لاخبرله عن عالم الهوية واسرار القدم فنسأل الله تعالى لى ولك ان لايجعلنا بحق حبيبه ممن هلك (لمحرره) يتغفلت اوله كورحقدن آكاه ۞ دل اهلى اول دل اهلى اول دل اهلى ۞ قولاق طوت جانب مولايه هر كاه ۞ دل اهلى اول دل اهلى اول دل اهلى ۞ كذر قيل طور نفسى اهتمام ايت ۞ ايرش طور دله آنده قيام ايت ۞ تجلى بولمغه اقدام تام ايت ۞ دل اهلى اول دل اهلى اول دل اهلى ۞ شوكيم ايده حصار نفسى ويران ۞ فتوحات دل ايله اوله خندان ۞ كوكلده بولمغه اسرار رحمان ۞ دل اهلى اول دل اهلى اول دل اهلى ۞ بو سرلرا يرمينلر فالدى جاهل ۞ ويوزى كورمينلر اولدى غافل ۞ جهالتدن بو غفلتدن نه حاصل ۞ دل اهلى اول دل اهلى اول دل اهلى ۞ كوكلدر منبع سر الهى ۞ كوكلدر مطلع نور الهى كوكلدر حقيقا امر الهى ۞ دل اهلى اول دل اهلى اول دل اهلى (كشف غيب ابتدى نشار ابتدى يقين انوارنى) بو كلامده اشارت واردر كه نفس مرتبه سى شهادت وحس مرتبه سى كان وقلب مرتبه سى غيب وعيان يقين مرتبه سيدر پس مرتبهٔ نفسدن مرتبهٔ قلبه ترقى ايتمينك حيوانات بجمدن چوق فرقى يوقدر زيرا حالى حسه مقصوردر بو مقوله نك حالى رحم مادرده اولان جنينه بكزر انكيمون حضرت عيسى عليه السلام بيورمشلردر (لن يلج ملكوت السموات من لم يولد مرتين) پس شول كسنه كه رحم طبيعت ونفسده محصور اولمشدر جنينك بوعالم شهادتدن خبرى اولديغى كبى انك دخى عالم غيبدن خبرى يوقدر اى سالك آكاه دل بوعالم وجوده تنزل ايدن ارباب ظواهر تحصيل ترقيات وجوديه ايچون عقله منع وقوت بدنله مكرم اولدنبرى كيمى صناعتله وكيمى تجارتله دائما حركتده اولدقلرى كبى ارباب بواطن دخى تكميل ترقيات شهوديه ايچون عشقله ممتاز وتوجه دل ايله سرافراز اولدنبرى كيمى رياضتله وكيمى معرفتله دائما سلوك اوزره درپس حركت وسلوك سز صورى ومعنوى پرنسنه حاصل اولز والنادر لايقاس عليه (تاظهور ابتدى كمالات صفاتيله تمام) بو كلامده اشارت واردر كه فتح قريب مرتبه سنده ظهور ايدن انوار عالم صفاتدن وفتح مبينده عالم اسمادن وفتح مطلقده عالم ذاتدندر زيرا صفات حق اسمايه مبنى واسما دخى ذاته مستندر پس عروج وصعود حالتده ابتدا مشهود اولان نور صفات اندن نور اسماء اندن نور ذاتدر وبو اوج مرتبه نك كمالاتيله تخلق وتحقق دخى ذكر اولنان ترتيب اوزره در (اشبو فتحنده اشارت ابلدى تكميلنه ۞ كيم معارف كشف اولميسر تا حقائق بردوام) معلوم اوله كه هر مرتبه نك كمالى اندن ترقى ايله حاصل اولور پس سالك اكرچه فتح قريب مرتبه سنده انوار يقين ايله منور اولدى ولكن معارف الهيه نك ظهورى مرتبهٔ روحه ترقى يه منوط وحقائق رحمانيه نك سنوحى مرتبهٔ سره ترقى يه مربوطدر پس ابتدا ظهور ايدن انوار

اندن معارف اندن حقائقدر كه كمالات مرتبه در ارباب حقائقك كا لرى اطلاقى وحقيق وماعداسنك اضافى ونسبيدر دعشلردر كه شريعته طبيعتى وطريقته نفسى ومعرفته روحى وحقيقته سرى اصلاح ايتمك كركدرتاكه شهوت عفته وهوى هدايته وجهل معرفته وميل ماسوا توجه حضرت علياية مبدل اوله (نحرر) فتحى دلكم بولدى حقدن نصرت فتح قريب ۞ كندى ذات كلدى آخر عزت فتح قريب ۞ طولدى چون الفقر فخرى جوهر تدن معدنى ۞ كنز لايفنادن الدى دولت فتح قريب ۞ بفضيحه شول حصار نفسى ضرب ذكرله ۞ حاصل اولز اهل جهده قدرت فتح قريب ۞ نجيه بيلسون لذت عشق بوكون زاهد اولان ۞ قومدى خوان دلينه نعمت فتح قريب ۞ جان كوزن قيل برجلاى لحل انوار يقين ۞ تاكه حاصل اوله ساكا رؤيت فتح قريب ۞ روح برسلطان وعقل كل وزير دلپذير ۞ صان قوادر عسكر پرشوكت فتح قريب ۞ سنجغنده باز يلور نصر من الله آيتى ۞ بودر رفهم ايلر يسك حكمت فتح قريب ۞ معرفت نورن حقيقت سرن استرسك اكر ۞ بول مقدم حقيا وارحانت فتح قريب ۞ (فتح مبين) كما قال الله تعالى (انا فتحنا لك فتحا مبينا) وهو فتح جبروت الصفات فى مقام الروح بكشف حجاب خيال النفس بافناء صفاتها فى صفات الحق (پس ترقى فيلدى نفس ايتدى منازله سلوك) بو كلامده مراتب معنويه يى منازل صوريه يه تشبيه واردر زيرا برى حركت صوريه وسلوك ظاهره و برى دخى حركت معنويه وسلوك باطنه محتاجدر يعنى نفس كندى منزلى اولان اسفل سافليندن خروج ايدوب قدم معنوى ايله منزل قلبه وصول بولدى وظلمتى نوره مبدل اولدى وقلب دخى روح مقامنه ترقى فيلدى بو اعصارده اعتبار اولنان سلسله مدارس كبى (طوغدى قلبك نورى محوايتدى صفاتى نفسنك) يعنى نفسك صفات مظلمه سى انوار قلبيه ايله زائل اولدى كيجه نك ظلمتى كونش نورى ايله مضمحل اولديغى كبى (رام) مطيع ومنقاد ۞ چونكيم هدايى محو اوله نفسك رعونتى ۞ اول قلبه قلب روحه اوسره او يوب كلور ۞ (عروج) صعود (همام) اولو معناسنه وقدسبق تفصيله اين فرشته اولوكشيدر همام (ولايت) من الولى وهو القرب قال فى تفسير الشيخ الفرق بين الولاية بالفتح والولاية بالكسر ان الاول بمعنى النصرة والتوالى والثانى بمعنى الملك والسلطان اوالاول فى الدين والثانى فى الامور انتهى والولاية فى الشرع تنفيذ القول على الغير شاء الغير اوابى ۞ وفى اصطلاح الصوفية قيام العبد بالحق عند الفناء عن نفسه وهو المراد من كلام المحمدية هنا (اهتمام) قصد ايتمك معلوم اوله كه مقام قلبك كالى مقام روحه ترقيد نصكره حاصل اولور وبو مقامده تلوين نفس بالكليه منتفى اولورو تلوين قلب ظهور بولورزيرا انوار روحك قلبه استيلاسيله تلوين قلب زائل اولمق لازم كلورچون فتح مطلق حاصل اوله مطلقا تلوين منتفى اولور وتلوين وتمكينك انواعى مفصلا مرور ايلدى جعلنا الله واياكم من اهل التمكين لامن اهل التلوين (محرره) قلب عاشق اوله لى سر لشكر فتح مبين ۞ عون حقيله اچلدى كشور فتح مبين ۞ اشبو فتحه دسترس بولرمكر بازوى عشق ۞ باب خيبروش دمر دندر در فتح مبين ۞ نورا سما كيسه نك قلبينه طوغمزتابد ۞ طوغمنجه جان ايلتدن خاور فتح مبين ۞ نفس اماره حصارى سر تسر ويران اولور ۞ قلب عشاقه اولورسه ياور فتح مبين ۞ الده فرصت واريكن قيل سل سيف اجتهاد ۞ نفسكه ايله غزاى اكبر فتح مبين ۞ تختكاه دلده پرشاهنشه اعظم اولور ۞ هركيمك قونسه سرينه افسر فتح مبين ۞ سوره انا فتحنا سرنه بولدى وصول ۞ فتحى دلكيم اولدى بوكون مظهر فتح مبين ۞ قيل جهاد ايتمكده اصحاب كزينه اقتدا ۞ اوله كورحق جهانده حيدر فتح مبين (فتح مطلق) كما قال الله تعالى (اذا جاء نصر الله والفتح) وهو فتح لاهوت الذات فى مقام السر بكشف حجاب وهم النفس بافناء ذاتها فى ذات الحق بمقام الافعال مقدم فى العروج على مقام الصفات وهو على مقام الذات وكذا الوهم ارق من الخيال وهو من الحس كما لايخفى (فتح باب) وحدت اى الفتح المطلق هو فتح باب الوحدة بافناء الخلق والاستغراق فى عين الجمع بالشهود الذاتى وظهور النور الاحدى وقدسبق معنى الوحدة والكثرة والفناء والبقاء والفرق والجمع ومن كلمات مرجع طريقتنا حضرت الشيخ الشهير بافناده وحدت معناسى بودر كه سالكك وجودى تجلى ايله مضمحل اولديوخسه الله اولديمك دكلدر يوسوز ايسه مشروعدر (استغراق تام) اى فى عظم البارى ومشاهدة الحق تعالى وهو مرتبة الملائكة المهيمة اى الكروبيين (شهود) ليس المراد بالشهود رؤية الصانع بالبصر وهو ظاهر بل المراد به حالة تحصل عند الرسوخ فى كمال الاعراض عما سوى الله تعالى وتمام توجهه بحيث لايكون فى لسانه وقلبه وهمه غير الله وحيث هذه الحالة شهودا ومشاهدة لمشاهدة البصيرة اياه تعالى كما اشار اليه بعض العارفين بقوله (خيالك فى عينى وذكرك فى فمى ۞ وحبك فى قلبى فاين تغيب (واعلم ان الخلق اربعة اقسام العلماء المحجوبون والعارفون المكاشفون والشاهدون المعاينون والمحققون الواجدون فالاول يثبتونه عماسوى الله تعالى مطلقا اعتبارا وحقيقة على انه غير الحق مطلقا اى على انه موجود بوجود يغاير وجود الحق سبحانه والثانى ينفونه مطلقا اعتبارا وحقيقة على انه ليس بموجود اصلا لاحقيقة

ولا اعتبارا والثالث ينفونه حقيقة و يثبتونه اعتبارا على انه ظل الحق سبحانه والرابع ينفونه حقيقة و يثبتونه اعتبارا ايضا لكن على انه عين الحق سبحانه وهذا من مزالق الاقدام قبل التحقق بحقيقة هذا المقام فما عدا القسم الاول لهم شهود لكن ليس شهود كلهم فى مرتبة واحدة (رسم) رسم الشئ اثره ورسم الدار ما كان من آثارها لاصقا بالارض (ارتسام) رسم كرفتن يعنى اثر ونقش قبول ايتمك بولندن مقصود فناء كلى حصولنده آيات وتعيناتك اضمحلا ايدر (هدايى) سيب آشلا يجق بيده ۞ اولكى رسم كيده ۞ باقى كه ظهور ايده ۞ فانى ارپوب آمه (والسلام) تم الكلام مقامنده استعمال اولنور زيرا مكاتيبده آخر كلمه در (تحريره) نصرت حق بولنلر بولدى فتح مطلق ۞ جمله دن فانى اولنلر بولدى فتح مطلق ۞ شول فنا فى الله بولندن عين جمعه ايرو بن ۞ وحدته منزل آلنلر بولدى فتح مطلق ۞ بو فنا ميدانى ايچره دائما سير باز اولوب ۞ اولمدن اوكدين اولنلر بولدى فتح مطلق ۞ ذات حقدن شول تجلى وجهنه مرآت اولوب ۞ دل غبارينى سلنلر بولدى فتح مطلق ۞ ذو الفقار اجتهادى دشمن نفسه بوكون ۞ دست همتله صالنلر بولدى فتح مطلق ۞ حقيا مردانه ميدانه كيروب بى ننك وعار ۞ حق ايچون عونه كالنلر بولدى فتح مطلق (نسيم) ريح طيبه معناسنه قال فى اخوان الصفا النسيم هو الهواء المعتدل الذى يلى وجه الارض (مشام) اصلده بورن ايچنده قوى ادراك ايده جك پرده در لر صكره مطلقا بورنه اطلاق اولندى اخترى ده مسطوردر (عظام) عظيمك جمعيدر اولو معناسنه وقدمر الكلام عليه (انعدام) يوغ اولمق (بعدذا) ماتقدم وماتأخر اولان ذنبك برقاج معناسى حديثيه وقعه سى آخرنده كجدى محلنده مطالعه اولنه (بى انتقام) بى اسماء جوامده داخل اولور بى پروا كبى وناصفاته داخل اولور نادان كبى وكاه اولور برى بر يتك مقامنده دخى استعمال اولنور قياس دكلسه ده (انتقام) كين آلمق (يعنى تلوينات قلبى بارلغه يم بى ملام) قالوا مادام العبد فى الطريق فهو صاحب تلوين لانه يرتقى من حال الى حال و ينتقل من وصف الى وصف فاذا وصل واتصل فقد حصل التمكين وهو مقام الرسوخ والاستقرار على الاستقامة فالذنوب المتقدمة هى الهيئات المظلمة السابقة على فتح باب القلب والمتأخرة هى الهيئات النورانية المكتسبة بالانوار القلبية التى تظهر فى التلوينات فيمحق حالها ولاتمحق هذه بالفتح القريب وانتفت الاولى لان مقام القلب لايكمل الابعد الترقى الى مقام الروح واستيلاء انواره على القلب فيظهر تلوين القلب و يمحق تلوين النفس بالكلية وعند فتح باب الوحدة يمحق تلوين القلب ايضا (تاجلا اليه جمالم اوله مشهودك دوام) جلال عالم فرقه وجمال عالم جمعه كوره در پس كمال اهلى تجلى ذات مرتبه سنه قدم باصدقده ملتقى البحرين اولوب شهود دائم بولور وهو معنى قوله تعالى (و يتم نعمته عليك) (هدايت ايليم) كما قال الله تعالى (و يهديك صراطا مستقيما) اى يهديك بجذبات الطافه على صراط مستقيم عنايته الى ذاته وصفاته (قدوس) شوائب مناقص ومعايبدن پاك وآلايش آفات ونوائبدن منزه (سلام) عيوب وعللدن سالم ضعف وعجز وخللدن مبرا (تائيده ماهيتك كلى فنايه الزام) بو كلامده اشارت واردر كه بالكليه بقية وجوددن خلاص اولمق فخر عالم صلى الله عليه وسلم مخصوصدر زيرا اكرچه جمله كمله نسبتله شهود تام حاصل اولوب غيب عين اولمق واردر ولكن فخر عالمه كوره انلرك شهودى وراء پرده دندر زيرا اسم اعظمك تفصيل اوزره اثرى انجق فخر عالمده ظهور ايتمشدر پس بشرحدى اولان عرفان وشهودك غايتنه اتدن غيرى برفرد واصل اولمشدر بويله اسم اعظم وشاهنشاه معظمك بنده سى اولمق سلطنت پايه سنى وامنى عداد نده بولمق سعادت عظمى مايه سيدر (تحريره) بوزك آيات حقدن والضحادر يارسول الله ۞ اوزك سر جناب كبريادر يارسول الله ۞ سنك ماهيتك عين هو الحق زمزنى ايلر ۞ جهانده بو نظر حقدن سكادر يا رسول الله ۞ وجودك اون سكز بيك عالمك جمله مدار يدر ۞ دلك شول پاك يراسمه آشنادر يارسول الله ۞ كور ينور غيب اولنلر ديده حق بينكه هب عين ۞ كه زيرا نور حقله روشنادر يارسول الله ۞ مدام الده طوتر سن وحدت ذاتيه نك جامن ۞ دلك هر بار پر ذوق وصفادر يارسول الله ۞ قالو بدر ظلمات ذنب وجود ايچره بوكون حق ۞ شفاعت شمعنى يافسك روادر يارسول الله (نصر عزيز) كما قال الله (وينصرك الله نصرا عزيزا) اى ينصرك الله بذل وجودك المجازى فى وجوده العزيز الحقيقى (ابتسام) تبسم ايتمك يعنى بلا صوت كولوب ديشلرين كوسترمك بو كلامده اشارت واردر كه سالك اولان فنا فى الله و بقا بالله سرنه واصل اولمدقجه حقيقتا وزره تمامن خلاص اولمز پس لايق ولازم اولان بودر كه وجود مجازى وموهومك اثرى محو اولوب وجود حقيقى محقق ظهور نه دك اجتهاد ايده زيرا بوعالمك باسره وجودى خيال ومتوهم وحقك وجودى ثابت ومتحققدر وحقيقت مجازدن اصلدر تكيم معنى ولفظ دخى بويله در (تحريره) دنيايى بيدر حضرت مولايى بولنلر ۞ ادنايى بيدر مطلب اعلايى بولنلر ۞ پر صوت مجرد كبيدر جمله عالم ۞ كوش ايتمز انى عالم معنايى بولنلر ۞ پر خار كورر كوزلرى ايكى جهانى ۞ دل بابلنه كل رعنايى بولنلر ۞ بوقيل ايله بوقالى پراق فيض حق اسنه ۞ نيلر پرايكى قطره يى دريايى بولنلر ۞ مجنون كبى

باقز یوزنه اشیو مجازك ۞ صحرای حقیقتده کی ایلایی بولنلر ۞ اسما وقتور کرچه کلك عرور قندن ۞ اسمایی نیدر سر مسمایی بولنلر ۞ حقانی وجود اهلی نیدر حق مجازی ۞ باقز خرقه شول در یکایی بولنلر ۞ (کعبهٔ ملك جلالی فتح ایدرنه کعبه شام) مقصود باطنده امداد ملکوتی ایله مؤید اولان کیمسه عالم معنایی فتح ایدر فکیف که صورتی دیمکدر زیرا صورت معنایه تابعدر پس هر کیمه معنی مسخر اولسه صورت دخی مسخر اولور (جلال) عظمت معناسنه در یوعبارتك یومقامده اضافی بودر کعبه سر ذاته اشارتدر وذاتده جلال هیبت واردر انکچون بر کیمسه نك کعبه یه نظری مفاجأة ایتدکده کوزلری انك جلالیله پراولور سلطان دخی بویله در پس شول خلقدن مستفاد اولان جلال بویله اولیحق ذات حقده اولان جلال نه وجهله دراکا قیاس اولنه (لمحره) چشم دلی پرایلدی انوار جلالك ۞ حیرتده قودی جامعی اسرار جلالك ۞ بر پایه سنه ایرمدی آخر قدم عقل ۞۞ بر تدرر ادراکدن اطوار جلالك (طلعت) اصلنده کور مکدر یعنی رؤیت صکره مجم یوزدن استعمال ایلدی زیرا انسانك اول کوزینی یوزیدر یوراده مراد ذاتمدر ذکر جزء اراده کل طریقله (فضاء) آچق کیك یر (خیام) خیمه نك جمیدر چادر معناسنه یوراده تمثیل طریقله درز یرا لامکان شهری بر متعین یردکلدر وآنده فضا وخیمه اولمز بلکه عارف بالله اولنلر قدم سلوك ایله منازل تعیناتی قطع ایدوب لاتعین ولامکان منزلنه واصل اولورلر که انده نسب واضافات وقیود ولیل ونهار واسم ورسم ونعت وحکم یوقدر ۞ وتحقیقه ان القلب مادام فی ظل ارض النفس فهو فی الظلمة فاذا طلع علیه نور شمس الروح خرج الی النهار واذا وصل الی الوحدة الحقیقة بالفناء الکلی لم یتقید بکون ولامکان ولازمان ولانور ولاظلمة (کبریای حضرته ایروب بقاملکنده اول ۞ قوردی عالم ماوراسنده حرم اولدی امام) کبریا عظمت معناسنه در حضرته اضافتی صفتك موصوفنه اضافتی قبیلندندر حضرت الکبریاء یعنی عظمت وجلال ایله متصف اولان ذات حقه ایروب دیمکدر (ماوراء) اضدادندر قدام وخلف معناسنه یوراده مراد ثانیدر عالم اکاروسنده دیمکدر تتکیم وراء النهر دیرلر جیحون صویتك اکاروسنه (حرم) اصلنده حرام معناسنه در صکره حرمتلو یره اطلاق اولندی (امام) مقتدی معناسنه در فتح دالله (بعدذا) عالمك ماوراسندن مراد لاتعین عالیدر تعین عالمنه عالم اطلاق اولنمق حقیقیدر لاتعینه کوره تفهیم ایچوندر یومقامك ایضاحی بودر که مثلا رومی الاصل اولان کیمسه مسقط رأسی اولان دارالهجرت ایدوب قطع بوادی وطی مراحل ایدرك مکهٔ مکرمه یه واصل اولوب اورادہ لسان عربی الهکتورب شیخ الحرم اولسه کندی داری موطنندن خروجله آنده سالك ومکهٔ مکرمه یه وصوله واصل ولسان عربی تحصیلی ایله اهل لسان وشیخ الحرم اولسیله امام اطلاق اولنور کویا وطن اولی ورومیلکی مجاز ایدی هنوز حقیقت اوزره وطن اصلیسن بولدی وافضل الملل اولان عربدن اولدی پس سالك حق اولانك دخی عالم ناسوتدن لاهوته حرکتی بویله در یعنی عالم لاهوته وصولنده عالم ناسوتك اوصافی فنا بولوب لاهوتك حقائق ایله متحقق اولور وآنکله بشریت حدندن تجاوز ایدوب حقله بقا بولور وهر برانعت ایله وارث محمدی اولدیغی جهتدن حقله تکلم ایدر تتکیم رومی مذکور روم وعرب لسانی ایله تکلم ایدر وبورتیه یه بالغ اولان کمسه یی ایتاله جنسندن غیری کمسه بیلز تتکیم محرایده منفردا اولان امامی اکا قریب اولاندن ماعدا سی حق ادراکله ادراك بیلز زیرا صفوفك ماوراسنده اولمغله حائل چوقدر ۞ فان تفق الانام وانت منهم ۞ فان المسك بعض دم الغزال ۞ فافهم جدا (کیم یوردہ ویدیسه آنچق نمازی اول قیلور) یعنی حقیقت اوزره نمازقیلنلر بوعالم ماوراسنده فخر عالم صلی الله علیه وسلم اقتدا ایدرلر زیرا بواقتدا بی پرده در مثلا حرم کعبه ده اولنلر قبله خصوصنده اشتباه یوقدر بلکه (ع) ساکنان حرم ازقبله نمیآزارند ۞ مضمونجه تقلیددن خلاص اولنلر وحقیقت اوزره قبله یی بولنلردر خارج حرمده اولنلر ایسه یومرتبه ده کلمزدر پس محراب وحدتده امام اولان فخر عالم صلی الله علیه وسلم قولا وفعلا وحالا اتباع ایدوب بالاصالة اقتدا ایدنلر نمازی حقانی وشهودی کاملدر ماعدا سنك نقصانی وملاحظه لری ناقصدر ورد لاصلوة الا بحضور ای بحضور القلب مع الله فی عالم السر (حافظ) طهارت ارنه بخون جکر کند عاشق ۞ بقول مفتی عشقش درست نیست نماز (بعدذا) قول صلاتمه شرط اولان حضورك ادناسی (فان لم تکن تراه فانه یراك) مقامله سندن متفهم اولان مرتبه در اعلاسی سر مرتبه سنده اولان شهود وعیانیدر ۞ محکمدر که کبار اولیادن بیچه لر صورت صلاتده دخی فخر عالم صلی الله علیه وسلم اقتدا ایتمشلردر ۞ یعنی اکرچه صورتا ائمه دن برامامه اقتدا ایدرلر ولیکن وقت تکبیر حسندن غائب اولوب محرابده فخر عالم صلی الله علیه وسلمی مشاهده قیلورلر وحضرت قرآنی آنلرك استماع ایدرلر صورتا محرابده مثلا زید وعمرو واولاق یومعنایی منافی دکلدر توحید حقانی اهلنك حقله معامله سی دخی بوکا قیاس اولنه زیرا محرابده اولان زید نك شخصی مستور اولوب هویت جناب مصطفی ظهور ایتدیکی کبی دیده حق بینه دخی اغیار اولنلر جمله سی جهاندہ یار کورینور

الحاصل مجازفنايوب حقيقت ظهورايدر وبو معنايى شهودى اولبان وليك هر وقتده نفس كعبه ده نماز قيلديغنه دخى اقرارى اولز زيرا بعد مسافه قالينه حائل اولور نسأل الله العصمة (تحرره) قدم باص اى كوكل محراب عشقه ۞ توجه قيل توجه قيل توجه ۞ قوعقلى اقيل عزيمت باب عشقه ۞ توجه قيل توجه قيل توجه ۞ وضوايت اولاخون جكردن ۞ دلك پاك ايله انواع كدردن ۞ شهود ايت حق اوله بى بصردن ۞ توجه قيل توجه قيل توجه ۞ شودلكم اولدى صاغ وصوله دوار ۞ توجه مركزدن چيقدى ناچار ۞ جناب حقه دون شمدنكرى وار ۞ توجه قيل توجه قيل توجه ۞ حقيقت كعبهٔ عليايه بكزر ۞ شريعت آكه زردن پرعجب در ۞ اوبوب عشقه ديوب الله اكبر ۞ توجه قيل توجه قيل توجه ۞ بومنزلده فرائيله اوتورمه ۞ مقام وصلته ايرحق طورمه ۞ يوزلك در كاه حقدن غيره سورمه ۞ توجه قيل توجه قيل توجه (حق مطلق) معلوم اوله كه اطلاق ايكى قسمدر بري اطلاق حقيقى وبرى اطلاق اضافيدر اطلاق اضافى حادثدر زيرا حادث اولان تقييدلك مقابليدر حادثه مقابل ومضاف اولان ايسه حادثدر بومعنايه واجب الوجوده حق مطلق ووجود مطلق دينلز بلكه اطلاق حقيقى ايله مطلق دينلور كه اطلاق اضافيدن مصدر ومورديدر تنكيم وحده لاشريك له عبارتنده اولان وحدت ايله مراد كثرته مقابل اولان وحدتك مصدريدر پس سادات صوفيه نك وجود حقه وجود مطلق ديدكلرى اطلاق حقيقى يه كوره در خلافى فهم ايدوب اكفار ايدن بعض علماء رسوم جهلندن اكفار ايدر مع هذا بومقوله عبارتلر نفس الامرده تفهيم ايچوندر والاحق مطلق حقيقتده بولندردن منزهدر تنكيم محمديه اواخرنده كلسه كركدر (ايمان حقيقى) ايمان حقيقى اهل حقيقتك وايمان رسمى اهل شرعك ايمانيدر وقال الله تعالى (يا ايها الذين آمنوا امنوا) المراد من هذا الايمان هو الايمان المطلق سواء كان رسميا بيانيا اوشهوديا عيانيا وكلاهما معتبر مقبول الاان الايمان الثانى اعلى درجة لكونه مقام الاحسان (صيام) امساك معناسنه در يقال صام صوما وصياما واصطام امسك عن الطعام والشراب والكلام والنكاح والسير كافى القاموس يعنى كمال اوزره حقه توجه وخلقدن امساك ايتمك اهل شهود وعيانه مخصوصدر زيرا طريق توجهده اهل حجابه پابند اولان نسنه لردن آزاد اولمشلردر بونلره كوره غير يلرك صلوة وصيامى بى روح اولان قالب كبيدر (تحرره) دل اهليدر سورن ذوق وصلتى ۞ كلسون بوصحبته دل اهلى اولان ۞ دل اهليدر كورن نور وحدتى ۞ كلسون بورؤيته دل اهلى اولان ۞ سراى وحدته كيرلرقنى ۞ شهود كامله ايرلرقنى ۞ حضور مولاده طورلرقنى ۞ كلسون بوحضرته دل اهلى اولان ۞ عرفان حقيقى خبرين آلوب ۞ ايمان حقيقى كهرن بولوب ۞ نمازى انا الله يوزينه قيلوب ۞ كلسون بوطاعته دل اهلى اولان ۞ بيلدكمى حقيامه رقيامى ۞ اكلدكمى حقيقتده صيامى ۞ علم لدن درسى آلوب دوامى ۞ كلسون بوحكمته دل اهلى اولان (مركز) قرار ايده جك يرمقركى وهر نسنه نك وسطى يقال مركز الدائرة وسطها (اقتسام) قسمت ايتمك يقال قسمه اى جزأه يعنى شرع شريف مركزنه آياق باصوب آنكله دور ايدن كسنه حقيقت ملكنك حصه سن آلور واول ملكدن نصيب وافر بولور شريعتدن خارج اولان حقيقته ايرمز زيرا تجلى شهودى تجلى وجودى اوزرينه مبتدر بوسبرى تباين تادان احكام شريعت ايله عمله تكامل ايدوب شريعت وحقيقتك مجموعندن محروم اولور پس بوكلامده طالب حق اولنلره تنبيه واردر كه (وأتوا البيوت من ابوابها) وفقجه قدم علم وعمل اوزرينه يورويوب سراى حقيقته يولندن كيرمزيرا اكر بوقدم اوزره يورمزسه كعبه يه واصل اولايوب يولى ركستانه چيقار نعوذ بالله تعالى (پركار) معروف نسنه در كه آنكله دائره چزرلر يعنى پركار نيچه دونرسه اولدخى شرع شريف ايله اويلجه دور ايليه تا كه بودوردن كندينك مركزنه وصول بولوب اوراده قرار ايليه مراد ناظم بودر كه جمله ادوار وحركات وعلم وعمله تقلباتدن مقصود بودر كه كشى كندى مركزنه ومدار ومقرنه دونه زيرا كوكل برمركز وسر وحدت آنده رنقطه كيدر پس بومركز ونقطه يه وصول ظاهرا اوباطنا كمال سعى واجتهاد ايله در (تحرره) فلكك جنبشنه باقى سنده ۞ دونه كورمركك بولنجه كوكل ۞ صاله كورهمت ايدوب چوكانى ۞ كوى مقصودى انجه كوكل (استديكن كندوده بوله قويه خلف وامام) معلوم اوله كه عالم ملك وملكوتك سرى انسانك وجودنده در پس برسالك حق وجدان ايچون اقطار ارضى دور وعلويات وسفليانك جمله سن سيرايلسه مطلوبه كنديدن غيرى يرده ظفر بولمز زيرا سموات وارض اهلى باسرهم حق تعالى بى طلبده در اكر حق علوياتده اولسه ملكلر بولوردى واكر سفلياتده اولسه بشر وغير لر واصل اولوردى پس وجود انسانده تركيب اولنان نفس وطبيعت ارضه وقلب وروح سمايه اشارتدر وحقك ارض وسماده وجدانى ممكن اولديغى كبى نفس وطبيعت وقلب وروح مرتبه سنده دخى وجدانى ممكن دكلدر بلكه آنى وجدان ايله بولنلر عالم سرده بولنلردر (هدايى) صغمز اورايه جان وتن ۞ سر يله سيرايتمك كرك ۞ تنكيم فخر عالم صلى الله عليه وسلم ايله معراجده علويات وسفلياتك جمله سن

تجاوز وعالم ترکیبدن مفارقت ایدوب مقام عماده مطالعهٔ جمال حقه دیده‌ری روشن اولدی (خلف) خاء معجمه نك
فتحی ولامك سکونیله پس یعنی آرد (وامام) فتح همزه ایله پیش یعنی او کدر بورادہ مراد جهاد سنك مجموعیدر
یعنی حق جهاد مختلفه‌ده طلب ایتمه بلکه آفاق قو یوب انفس عالمنه دخول ایله وانفسده دخی عالم سری
کوزله بولدن منفهم اولور که سر حق انسانك قلبنه خارجدن دخول ایتز بلکه اول معنی انده موجود عدم یعنی
جمیع نشأنده انکله بیله دورایدر ولکن اهل غفلته کوره بالقوة واهل یقظه یه بالنسبة بالفعلدر پس هر کیمده
بالفعل ظهور بولنمسه انك دعواسی باطلدر سؤال اولنورسه که چونکه سالك مطلوبی کندی نفسنده
أسمك کرکدر پس وجدان ایچون اطراف عالمی دور ایتمك ندر که بعضیلردن صادر اولمشدر جواب بودر که
○ کشت وسیاحت مرشد کامل اله کتورمك ایچوندر ○ زیرا هر سالك کندی نفسندن ابداع اولنان سر الهی یه
بنفسه واصل اولمغه قادر دکلدر تنکیم بر دفینه طلسم ایله معقد اولسه قبل الحل اکا کیمسه دسترس اولمز وانك حلی
اول فنی بیلن استاد الندهدر پس ذکر اولنان طلسمك حلی ودفینه‌ده اولان اموالك ظفر بولمق استاده موقوف
اولدیغی کبی سر الهینك دخی ظهوری وفوتدن فعله بروزی بحسب الغالب مرشد کاملك ارشاد وتعلیمنه منوط
ور یاضت ومجاهده‌یه مربوطدر الحاصل وجود انسانده ابداع اولنان سر الهی برخانه‌نك زیر اساسنده مدفون
اولان کنجه بکز خانه‌و یران اولدقجه کنج الله کبرمدیکی کبی وجود انسانده دخی جمله اثبات وتعیینات فنا بولدقجه
کنج الهی برطالبه و برلمز انکچون وجدان حق غایت عزتده‌در و بونلردخی محافظه وسترایله مقیددر زیرا کیمسه
بن دفینه بولدم دیمز والااهل مصادره‌نك کشاکشیله مبتلی اولور (وفی المثنوی) برزمان خوش هراسان باش تو ○
هم چو کبحش خفیه کن نی فاش تو ○ تانیابد برولاتا که بلا ○ ترس ترسان رودران مکمن هلا ○ سؤال اولنوسه که
بوایسانك معاینیسی ندر که مشایخدن صادر اولمشدر تنکیم شیخی دیر ○ شش جهتدن سن منزهسن ولی سندن طلو
○ عرش وفرش وفوق وتحت وصاغ وصول و پیش و پس (وارتبق دیر) کرصور رسك اشرف اوغلی رومی یه حق
قنده‌در ○ دیه برکوك عرش وکرسی طویطلو هر آرمز (وهدایی بیورر) اولقدر حیرتده اولسون جان ودل ○
قنده باقرسم افندم ساکن ○ زیرا بوایسانك منفهم اولور که کشی مطلوبی کندیده وغیریده دخی بولمق ممکندر ○
جواب بودر که آفاق انفسك شرحیدر پس ابتدامتده اولان اجمال یلمدکچه شرحده اولان تفصیلی احاطه ممکن
اولمز یعنی سالك سر حق کندی نفسنده بلدکچه آفاقدن اولان اسماء الهیه‌نك تجلیاتی شهود ایده مزچون استدیکن
کندیده بولسه جمیع عالمده دخی بولور وبلکه جمیع عالم کندینك مطلوبی اولور تنکیم یوسف امره قمیص سره بیورر ○
یتوردم یوسفی کنعان ایلنده ○ بولندی یوسف وکنعان بولنمز ○ یعنی مقدم کثرت عالمنه دوشمك ایله غفلت عارض
اولوب چشم دلی نه کندیده ونه غیریده یوسف مرادی کورمدی صکره مکاشفه حاصل اولدقده کنعان کثرت
پرده‌سی مرتفع اولوب یوسف وحدتدن غیری قسمه کورنه کیمسه مثلا برعالم فن مطلعنده ماهر اولسه جمله رخصت
مطالعه و بردیکی اشیاده صغری وکبری ترتیبنه قادر اولورو الابصری اولینه کوره اشیانك وجودندن فائده اولدیغی
کبی بصیره‌ی اولینه دخی اسمانك شهودندن تغیر یوقدر سؤال اولنورسه که ذکر اولنان شهود اسماء مطلب اعلا میدر
جواب بودر که دکلدر بلکه مطالبدندر زیرا موحدك نوری آفاقده مشاهده ایتمك توحید وانفسده مطالعه طریق
تجرید وبونلرك ماوراسنده معاینه ایتمك تفرید در پس (سبق التفریدون) موجبنجه مطلب اعلی تفرید اطلاقی اولنان
مرتبه‌در که سالكك کندی وجودنده لامکان حضرتده مستغرق اکا واصل اولمغر یادر فطوبی للغربا (لمحرره) یانمق
استرکوکلم آتش عشقه ○ یانمام عاشقلرذکرالله ایله ○ قانمق استرجانم ساغر شوقه ○ قانمام عاشقلرذکرالله ایله ○ کوکل
مرکزنه ایرمام بوکون ○ نقطهٔ وحدتی کورمام بوکون ○ فلك کبی دوران سورمام بوکون ○ دونمام عاشقلرذکرالله ایله ○
بی جهت بول حق دوشمه حیرته ○ آنی سنده آره طالله غفلته ○ کوکل کلشنده کل وحدته ○ صونمه عاشقلرذکرالله ایله ○
ادنی علمدن الوب سنی ○ سره بیله‌مم سر مطلق ○ کوردیکمز یوزی حق وش حق ○ صانمام عاشقلرذکرالله ایله (کنج)
کاف فارسیله خزینه‌در (ختام) کسره مهر یعنی سالك تقدیرجد واجتهاد ایدرسه اوقدرنفعن مشاهده ایدر
وخطوه‌سنك وسعتنه کوره منزل آلور ودست همتله کنج مقصودك مهرنی آچوب دولت بولور قال تعالی (لاکلوامن
فوقهم ومن تحت ارجلهم) بعض اشارت پیور مشلردر که جهت فوقدن ماکول اولان رزق بطریق الوهبه
وجهت تحتدن وجود بولان بطریق المکسبه اولاندر فقوله تعالی (لیس للانسان) لیس معناه ان مایحصل للانسان
مقصور علی سعیه بل معناه لیس الانسان الامایمکن ان یکون بسعیه فایمکن ان یکون بسعیه فهو بسعیه کالسعی
فی مرتبة الملك والطبیعة والنفس والباقی وهو مرتبة الملکوت والقلب والروح والسر فضل من الله تعالی فافهم

(لحرره) آچه کور کیچ وحدتك مهرن ۞ دولت باقی دیلرسك درویش ۞ کوهر فرصتی غنیمت بیل ۞ صکره حسرتله اولورسن دلریش ۞ چون بو کار اولدی همته موقوف ۞ شمدی همتدن اوزکه بوقدرایش ۞ درهجرانه بردوا ایله ۞ پرطبیب الهی قیل تفتیش ۞ پرکوش جنبشه کلوب سنده ۞ سنك وش طورمه بو یله یاز وقیش ۞ بولدی قوت بازوی طلب ۞ دل کسلتاك اولان محال اندیش ۞ ذوق وصله ایرشمین بوکون ۞ ایدالس له طیب العیش ۞ حقدازاف یاری طوتدکسه ۞ قدتخلصت من ید التشویش ۞ (شرعنه کوره بواور کشی حقیقتده طریق ۞ معرفت مقداریدر معروف اکابی انصرام) انصرام کسلك انقطاع کبی ناظم بویتده مراتب اربعه‌یی یعنی شریعت وطریقت ومعرفت وحقیقتك ذکرنی درج ایلدی کلامندن منفهم اولور که شریعت حقیقتك طریقیدر یعنی بالواسطه زیرا شریعت معرفته ومعرفت حقیقته وسیله درکما قال الله تعالی (واتقوا الله ویعلمکم الله) وقال علیه الصلوة والسلام (من عمل بما علم ورثه الله علم مالم یعلم) محصول بیت بودر که هرسالکك حقیقتی شریعتنه کوره در یعنی شریعتی ضعف اوزره ایسه حقیقتی دخی ضعف اوزره در قوت دخی بوکا قیاس اولنه مثلا شریعت برحبه قدراولسه حقیقت برکیل ویا برانبار اولز وشریعت برخطوه اولسه منزل حقیقته اوقدر یقین اولور اما اولکه حدیث قدسیده کلمشدر (اذاتلقانی عبدی بشبر تلقیته بذراع واذاتلقانی بذراع تلقیته بباع واذتلقانی بباع جئته باسراع) بوکلام باتضعیف ثواب وبارعایت شرعدنصکره توجه دلهکوره در پس برکیسه ده شرع شریفده تعظیم بولنمسه اشق طائفه‌سی کبی آندهحقیقت اولز معرفت صورتنده کورینن اثره دخی التفات یوقدرزیرا باتقلید ویاخیال ووهمله مشوبدرحقیقی اولدیغی صورتده دخی معروفه یعنی الله تعالی یه اتصال حاصل اولمیه درانکیچون بین العرفاء تفاوت درجات عرفان ایله در یعنی هرکیمك عرفانی زیاده ایسه درجه سنك رفعتی وحقه قربتی اوقدردریوقیرشریعتك سرنی فهم ایلمش پاك مشرب وصاف دل وراست سلوك صوفی یه راست کلدم زمانمزده موجود اولنلرك اکثری اشق سیرت وکج حرکتدر بحسب الظاهر عمل اوزره اولانك دخی اعتقادی درست دکلدر (لحرره) آه کیم ایر بهار آسیابن ۞ نقدر اغلاسم یری واردر ۞ یوقدر ریرنفس اهلی بلبل ۞ کرچه باغك کل تری واردر (بعدذا) صاحب محمدیه‌یك ذکر اولنان یعنی غایت لطیف ومرغوب دوشمشدرظاهر بودر که کندی حالنی شرح واقع اولمشدر زیرا محمدیه کتابی که بوقدر معارف وحقائقله مشحوندر ناظمك زیاده متشرع وعرفانده قوی اولدیغنه دالدر پس شرعنه کوره معرفت ومعرفتنه کوره حقیقت بولمشدررضی الله تعالی عنه ورزقنا شفاعته (مصراع) بو یله اوله کشی یه مرشد کامل اولیحق ۞ محکیدر که افضل المتأخرین واعلم المتأدبین مرجع طریقتمز شیخ افتاده قدس سره حضرتلرینده علماء متکرینندن برکون بطریق الامتحان والاذیه برکیسه کلوب حقائق سلیدن سؤال ایلدی شیخ مشارالیه دخی بطریق التواضع بیوردیلرکه اوطورسن زیرا بزآنك اهلندن دکیلزلیکن سزك بیتکزه مثنوی شریفدن تفأول ایدهلم دیوه مثنوی یی فتح ایتدکده بو بیت غراکلدی ۞ رهرو راه طریقت این بود ۞ کاو باحکام شریعت میرود ۞ پس سائل مذکور بوحاله واقف اولوب تعجب قیلدی وترك انکار ایلدی (لحرره) خورکورمه بوکون کمال اهلن ۞ که سکا نقصانی واردرانك ۞ جمله کوردکلرك اشق صائمه ۞ آچ کوزك واراویاری کورجانك (وله) واریسه کر بوکلشنك خاری ۞ نظرایله کلی دخی واردر ۞ صائمه هب زاغ اوله بومرغانی ۞ آرمده بلبلی دخی واردر (وله) کیمی انجیل اوقور کیمی تورات ۞ کیمسی الده طوتارقرآنی ۞ اقتدا ایله اهل قرآنه ۞ بول حقیقت یوزندن عرفانی (وله) برمحکم کتابله سنت ۞ اشغی صوفیدن ایدرتمیز ۞ کچروی راستروی هب جمله ۞ فرق ایدرکوزلویه کورینن ایز (وله) یوقدررمنزل حقیقته یول ۞ شول طریق کتابدن غیری ۞ نه چقرسن کتابدن طشره ۞ نه اراررسن بو بابدن غیری (وله) کوزلمه مرشدك کرامتنی ۞ نیچه درکورانك شریعتنی ۞ یوریمزسه طریق شرع اوزره ۞ اکله اندن انك حقیقتنی (لحرره) ای کوکل بیکانه لکده غافله وار ۞ آشنا اول دائما درویشلره ۞ انس بالله پایه سنده طوت قرار ۞ آشنا اول دائما درویشلره ۞ حق کیمه عشقدن قبابجدی ایسه ۞ درویشك ویزمز عباسن اطلسه ۞ درویشی سومك ویرلمز هرکسه ۞ آشنا اول دائما درویشلره ۞ اون سکزبیك عالمی قادرخدا ۞ کیزلدی قالبنده درویشك شها ۞ اولدیلرجوق کیزلی لطفه آشنا ۞ آشنا اول دائما درویشلره ۞ حقیا حق آشنا اولان کشی ۞ درویشك اولور بوکون جارو بکشی ۞ حب درویشان ایدوب هردم ایشی ۞ آشنا اول دائما درویشلره (وله) ای حکمتی چوق الله ۞ لقمان ایلنی کوستره ۞ بوخسته دله هرکاه ۞ درمان ایلنی کوستره ۞ شرعك ایله عامل قیل ۞ عرفانله کامل قیل ۞ لطف ایت سکا واصل قیل ۞ احسان ایلنی کوستره ۞ بیت الحزنه یارم ۞ یعقوب وش اغلارم ۞ شول یوسف ایچون زارم ۞ کنعان ایلنی کوستره ۞ حذمت ایله دوا رایت ۞ بو یوقلغی آل واررایت ۞ اهل ادبه یارایت ۞ رکان ایلنی کوستره ۞ بوبولده شها بلدم ۞ سکا نیچه ایریشم ۞ بوجان کوزنه

بردم ۞ جانان ایلی کوستر ۞ حق قوله وصلت وبر ۞ من شاهله صحبت وبر ۞ فوائق ایله عزت وبر ۞ سلطان ایلی کوستر
(فی الحقیقه کیمسه استعداد له ایرمز اکا ۞ تامکر مختص ایده فضلیله اول رب الانام) الاستعداد هو کون الشیء
بالقوة القریبة او البعیدة الی الفعل والقوة هو کون الشیء من شأنه ان یکون ولیس بکائن والفعل کون الشیء من شأنه
ان یکون وهو کائن وقیل القوة امکان حصول الفعل مع عدمه کما یقول المحققون الانسان کاتب بالقوة ای یمکن
حصوله مع عدمه الانسان کاتب بالفعل ای حال کونه یکتب والانام الخلق والجن والانس ما علی الارض کما
فی القاموس ۞ یعنی حقه وصول بوائق فضلنه اختصاصله در بوخسه استعداد وقابلیت ایله دکلدر کما قال الله تعالی
(یختص برحمته من یشاء) وقال (قل ان الفضل بید الله یؤتیه من یشاء) وقال (الله یعلم حیث یجعل رسالته) وقال
(بل الله یزکی من یشاء) وقال (والله یؤتی ملکه من یشاء) الی غیر ذلک من الآیات ۞ علماء حقیقت بیور مشلردر که
نبوت وولایت وجمیع مقامات اختصاص الهیدر یعنی عطائیدر کسبی دکلدر ولکن شرائط واسبابنه مقارن
اولوب تدریجله ظهور ایتمسندن محجوب اولنلر قیاس ایدرلر که کسب وتعمل ایله حاصل اولمشدر پس سلطنت نجه
عطایی ایسه وزارت وسائر مراتب دنیی بویله در بوندن سائر افراد ناسک سلطنت ووزارته استعدادی اولمق لازم
کلز انجق بحسب الحکمة الالهیة مستحق دکلدر دینلور وفی الحدیث (ما من مولود الا وقد یولد علی فطرة الاسلام
ثم ابواه یهودانه او ینصرانه او یمجسانه) بو حدیثده فطرتدن مراد قبول اسلامه استعدادد ر ولکن بو معنی بحسب
الجبلة انمک شتی اولمسی منافی دکلدر انکیچون احوال عارضه حسبیله تهود و یا تنصر و یا تمجس ایتمشدر مبحوث عنه
اولان معنی دنی بو یلدر مثلا جمله صولرک آب حیات وآب زلال اولمغه استعدادی واردر ولکن شوره یرلره
مرور ایتمکله طبعندن چیقارو مرور ایتدیکی محلک اوصافیله ظاهر اولور ظاهر بین اولان کیمسه انی آغزنه الوب تجربه
ایتدکده بو صو یک آب زلال اولمغه استعدادی یوغیمش دیرمرادی عدم استحقاقنی بیاندر اما الوکه شیخ سعدی
بوستانده بیورر ۞ توان پاک کردن زرنک آینه ۞ ولیکن نیابد زسنک اینه ۞ بو بیتدن مراد حقیقتده سنکک آینه
اولمغه عدم استعدادنی بیان دکلدر بلکه طاشک اول معانیه قوت بعیده ایله استعدادی واردر فاما سائر فلزات
رضیضه کبی بعض عوارض ترابیه وهوائیه ایله طبعندن چیقوب طاش اولمشدر بوجمله دن ذهب وفضه آقاندن
سلامت بولوب جبلت اصلیه زی اوزرینه ظهور ایتمشلردر وایبان مثنویه دن التقاط اولنمشدر ۞ داد اورانقابلیت
شرط نیست ۞ بلکه شرط قابلیت دادا وست ۞ یعنی داد حقه قابلیت شرط دکلدر بلکه خلاف وعکسیدر زیرا عالم
عدمده ایکن وجوده قابلیت بوغیدی بلکه مطلق داد حقه ظهور ابتدی وجود اوزرینه مبتنی اولان کالات دنی
بو یلدر پس اصلده نفس استعداد یله عطاء الهیدر و بونک فوقنده دنی کلام واردر آینهٔ صافد لانه روشندر
لایسئل عما یفعل اعملوا فکل میسر لما خلق له مجبور مختار ولا یعرف هذا المعنی الا المقربون والابرار (لمحرره) سن
هدایت ایتمسک یارب بکا ۞ نجه ایرم کندی کندمه سکا ۞ کیمسه استعداد له بولمز سنی ۞ تامکر فضلکله اوله مجتبی ۞
مایه درسندن عنایت جمله یه ۞ بوخسه امی ایلز کسب وعنا ۞ همت استر اولیادن هر دنی ۞ همت عالی بکم نسنون اکا ۞
لعل و یاقوت اولدی هر بر حجر ۞ کرچه کیم یکسان طوغر شمس ضحی ۞ نیلسون اکا کونش نوری بوکون ۞ کیم انی
خفاش قبلدی اول خدا ۞ خضر اتدن جام ایچمز دکلز ۞ صون بوجامی اهل ذوقه ساقیا ۞ ایرمدیکه نقطه وش
شول مرکز ۞ کیمسه بولز دور ایچنده مستوی ۞ شول کیامک حالته لایق یاخود ۞ سدره دن اولاق دیلر اول منتهی ۞
وار صدف وش دائما خاموش اول ۞ یلدکیسه بولدکیسه حبی ۞ (انغتام) غنیمت طوتمق وقد سبق معنی الغنیمة یعنی
سلیمان ملکی محدود ومنتهی در زیرا عالم کوندکدر عاشقلر ایسه بحد و بی نهایت اولان عالم الهه مالک اولمشلردر
پس انلر ملک سلیماندن سوزسویلمک شول علوم جهدن آکاه اولنلره نصر کتابدن کلام آیحق کیبدر (لمحرره) شمعی نیلر
بو تورله خورشید ۞ رغبت ایتمز وزارته هم شاه ۞ واعظک نقلنه قوائق طوتمز ۞ عز بالهدن اولان آکاه (وله) کور نلر حق
جمالینی جنان وحوری نیلرز ۞ بو نلر دوست وصالینی بودار ودنیوی نیلرز ۞ همیشه یزم داده ساقی فیض الهیدن ۞
شراب عشق ایچنلر باده انکوری نیلرز ۞ بو جرخ دونه یقرز علوهمت اربابی ۞ سلیمان مشرب اولنلر جهانده
موری نیلرز ۞ سراپا نور ایکن دلبر جمال شمس وحدتدن ۞ بو کثرت عالمده شول شب دیجوری نیلرز ۞ بو بازار ایچره
یکمز جبه یه شول قیل وقال اهلی ۞ بو درکاه ایچره کندی حالنه مغروری نیلرز ۞ نه قهره ایتجنورز اهل دل نه لطفه
شلردر ۞ کمال اهلی اولنلر حق نار ونوری نیلرز (انقصام) کسلمک یقال انقصم عنه ای انقطع قال الله تعالی
(الا المصلین الذین هم علی صلاتهم دائمون) بو آیه شریفه دماشارت واردر کوجه کلیدن توجهه قادر اولان ارباب
دل برنفس حقدن جدا اولمزلر ۞ قالوا دوام الاتصال بالانوار العالیة ممکن کما یحکی عن بعض المتألهین وان لم یمکن

فيجعل هذه الحالة ملكة له فيصير بدنه كقميص يلبسه تارة و يخلعه اخرى فيتصل بالانوار العالية فيطالع مافيها من الحقائق على ماحكى عن اساطين المشايخ يعنى برمعنى انسانه ملكه اولسه هرنه زمان دبلسه انى استحضاره قادر اولور تكيم غنى اولان كسنه هرنه وقتده طعام اشتهاسنى تحصيله متناوله قدرتى وار در پس كل اوليانك منامى يقظه وغفلتى شهود حكمنده در زيرا بحسب البشرية تجليات استتارى بحسب الحقيقه حقه وصولنى وشهودنى منافى دكلدر سؤال اولنورسه كه عاشقلرك ايكى كونى يعنى دنيا و آخرتى حبه به يعنى شئ قليله عدايتمه كارى تحقير در الله تعالى ايسه آخرتى تعظيم ايتمشدر كما قال الله تعالى (تلك الدار الآخرة نجعلها للذين لا يريدون علوا فى الارض ولا فسادا) جواب بودر كه مقصود ناظم عشاقك علوهمتنى بيانيدر تحقير دكلدر تكيم تفصيلى مرتبه اخرى كذر ايلدى (غلام) فارسيده قول وعربيده حر الاصل اوغلان معناسنه قال فى الاخترى الغلام بالضم اوغلانكه اون ياشندن يكرمش اوله اكسك اولسه صبى ديرلر (وقال فى القاموس الغلام الطار الشارب اومن حين يولد الى ان يشب انتهى وقد سبق التفصيل بوراده محمد قولارينك قوله قول اولق زياده تواضعنى بيانيدر وهم بو قولاردن مراد مراتب اوزره كامل اولنلردر پس ناظمك بحسب الاضافة قول اولسى سيادتنى مانع دكلدر و بلكه قولاق عين سيادتدر كما قال تعالى (سبحان الذى اسرى بعبده) بو محلك شرحى كذر ايلشدر (اعتصام) صغمق وفى القاموس اعتصم بالله اى امتنع بلطفه عن المعصية فان العصمة بالكسر المنع وفى التهذيب الاعتصام دست اندرزدن يعنى بنجه وال اورمق بوراده مراد حفك قهرندن لطفنه صغمقدر قيو تعبيرى ممثيلدر وفى الحديث اعوذ برضاك من سخطك (بعدذا) بو بيتده رد اهلتك شفاوتنى وقبول اهلتك سعادتنى بطريق الاشارة بيان واردر (حافظ) كليد كنج سعادت قبول اهل داست ۞ مبادكس كه درين نكته شك وريب كند ۞ سؤال اولنورسه كه سبب رد وقبول ندر جواب بودر كه كشى انتساب ايتديكى قيونك خدمتنده تكاسل اوزره اولوب جميع معاملاتنده ظاهرا و باطنا صدق اهلى اولمق سبب رد وخلافى سبب قبولدر سؤال اولنورسه كه ناظم كيبلرك خوفى ندندر انلر خود وصلت حقله شرفياب اولوب خوف ورجا مقامندن پايه لرى برتر اولمشدر جواب بودر كه مقام هيبتك مقتضاسى حفك سطوتندن خوفدر انكچون حق تعالى وحى ايدوب يورر يا ابراهيم يرتجى ارسلاندن خوف ايتديكك كبى بندن دخى اويله خوف ايت بونك اصلى بودر كه سبع ضارى نفاع وضرارى تفرقه ايتيوب افتراس ايتديكى كبى حفك قضاء مبرمى دخى ولى وعدو ميانتى فرق ايتمز بلكه برابر جارى اولور حضرت ذكريا عليه السلام اره ايله دونيم اولديغى كبى پس انبيا وكمل اولياية اكرچه بحسب الباطن امن واردر فاما بحسب الظاهر مبتلا اولورلر وابتلا صورت قهرده اولمغله هيبت كتورر ديمشلردر كه حلاج عالم استغراقه دوشوب بحسب غلبة الحال انا الحق ديمه سبله دنياده بردار اولديغندن ماعدا روحى فخر عالم صلى الله عليه وسلم روحندن اوچيوز يله قريب محجوب اولدى زيرا دعواسنده ظاهر شرعك حرمتنى هتك ايتمك وارايدى پس هر حالده ادب رعايت اولنمسنه غلبهٔ حال عذر اولز وسبب رد اولور كورامدى حفك اهل سره دقائق معامله سنى واندن عبرتكير اول والارد سكاسندن قريب اولور بجدر بو زمان خلقندن ادنى حال اهلى اولنلر كه ابتداده عوارى الوهيتدر (كن عبد رب لا تكن رب عبد) بوندن فسكره بو قدر فضاحتله مبتلى اولوب يره تنزل وترقى بيلزل وكنديلرينى بحسب المرتبه جمله نك فوقنده قياس ايدرلر بلكه عالمه بزم كبى كلمشدر ديرلر تكيم بعض متصوفه يه بعض مراتب جزئيه كورينوب عجبا پيغمبر بو مرتبه يه كلمشمدر ديمشدر دردمند بيلز كه جمله واصل اولديغى مراتب قال وحال فخر عالم صلى الله عليه وسلم شفاعتيله در پس شول ترك كه سلاطينك معطر ومسك مرغ بريانن تناول ايتمشدر اكا طوزلو جاموس اتى خوش كلور وعالمده لذت نيد وكن يلز ويلديكنى بيليوب انكاره دوشمز نعوذ بالله تعالى انكچون ديمشدر ۞ سوف ترى اذا انجلى الغبار ۞ افرس تحتك ام حمار (الهى) يا الهى بنده دن اكسك دكل جرم وقصور ۞ ربنا فاغفرلنا وارحمنا انت الغفور ۞ دردمندز عاجزز فضله قيو كدن بيزى دور ۞ ربنا فاغفرلنا وارحمنا انت الغفور ۞ كريه دن خونابهٔ دادن سزا آلسم وضو ۞ صدقله دوندرمدم محراب ذات پاكه رو ۞ وعدهٔ لطف ايليوب چونكيم ديدك لا تقنطوا ۞ ربنا فاغفرلنا وارحمنا انت الغفور ۞ مبتلاى دردعصيانز دواسندن يزه ۞ خستهٔ دورى درگاهز شفاسندن يزه ۞ عفوله غفرانه محتاجز عطاسندن يزه ۞ ربنا فاغفرلنا وارحمنا انت الغفور ۞ نفسمزله اولشمز يارب گاه ايچره مقيم ۞ برقدم سندن يكا كوسترصراط مستقيم ۞ شربت غفرانكه قاندر قومه بويله سقيم ۞ ربنا فاغفرلنا وارحمنا انت الغفور ۞ حق بيچاره يه لطفكله يارب قيل نظر ۞ قالبه آيينهٔ قلبنده پرذره كدر ۞ ماسوادن پاك ايدوب ذنب وجودين هب كيدر ۞ ربنا فاغفرلنا وارحمنا انت الغفور (وله) ره عشقكده كراه ايتمه يارب ۞ كرم ايله كرم ايله كرم قيل ۞ ايرشدر منزله عاشقلرى هب ۞ كرم ايله كرم ايله كرم قيل ۞

نیچه بر نفس امارہ اولہ سد ۞ نیچه بر زهرن اولہ بویله هربد ۞ یاقوب تقصیرایتمه عاشق رده ۞ کرم ایله کرم ایله کرم قبل ۞
حبیبك یزمنه ایر کورالها ۞ قیوسنده قول ایله یادشاها ۞ بحق سر پاك آل طاها ۞ کرم ایله کرایله کرم قبل ۞
جهانی حبه یه الرزیجون ۞ بوزاغه یازدل صالرزیجون ۞ یولکسوارلغه قارزیجون ۞ کرم ایله کرم ایله کرم قبل
کوکل یاغن شن ایله فیض تره ۞ یرایت بوکوشی حقانی خبره ۞ قومه حق قولی غمه کدره ۞ کرم ایله کرم ایله کرم قبل

﴿جهاد حنین﴾

مکه فتحن چون تمام ایتدی رسول — پس حنین وادیسنه کتدی رسول
اون ایکی بیك عسکریله عزم ایدوب — یتدی یوردی غزایه جزم ایدوب
تاکهان برکیشی برسوز سویلدی — اول سوزله کورکیم الله نیلدی
دیدی لشکر چوق بزه نه غصه وار — یوسوزی خوش کلدی الغصه وار
تارسول الله اکا اولدی ملول — زیرا اندہ تکبری اکا دی اول
ایردی الغصه حنین وادیسنه — سونشوب اصحاب غزا شادیسنه
مالك ابن عوف ایدی اندہ امیر — سرمتوب تدبیره یوغردی خیر
دیردی جمع ایتدی هوازن اهلنی — دیدی یتمن ایشیدك سوز اصلنی
سزکلك درت بیك مبارز جمع اولك — نعره اوروب جمله بر حمله قیلك
چون ایکی صف جنك ایچون ایتدی براق — ایلدیلر بربرینه طمطراق
حربه برکز جمله ایتدی جمله ل — نعره ده اوردیکه رعده حمله ل
صیدیلر اول پرده اسلام لشکرین — تاطاغتدیلر تمامت عسکرین
کیمسه قالمادی رسولیله قلان — الا عباس وابوسفیان همان
برنیچه انصار یلرقالدی بیله — انلرانده بارلق اقبلدی بیله
بر صحابه واریدی شیبه آدی — شویله نقل ایتدی روایت ایلدی
دیدیکم قالدی یالکز چون رسول — کمسنه قالمادی یانمده صاغ وصول
بن دیدم کوکلمده کیم اولدوره بن — بو ایشی عالمده طولدوره بن
یلدی اول کوکلمده کینی یکمان — قودی کوکسومده الینی اول زمان
چون الینی کوکسم اوسننده قودی — سندن الله صغینورم دیدی
شول قدرسودم بوکزکیم آنی بن — تافدی قیلدم یولینه جانی بن
کندی کوکلمدن نکیم انکار وار — طولدی جانم هرنکیم افرار وار
پس رسول الله اینوب اولدی یان — ذوالفقارین چکدی یوردی همان
دیدیکم اصحابنه یورلدیکا — تیز کلسك بندن یکابندن یکا
اول کیم النمه درر جمله دیلك — آنمه کوتمردی تمام پش بیك تلك
کلدیلر کافرلره هیبت ایچون — جنك ایچون دکل ولی رهبت ایچون
زیرا انجق بدرکونده قتال — ایتمیلر ایتمدیلر آیرق جدال
بوقتاله باقدی چون اول یوزی نور — دیدی شول وقت اولدیکیم قردی تنور
صوندی یردن الدی برآوج تراب — آتدی کافر یوزینه ایتدی خراب
دیدی کعبه ربی حقیچون صنوك — صتدی دوندی زچون سوزی صنزاك
دیدی براه بن عازب اکلدم — یوسوزی دیردی رسولی دکلدم
دیدی بن پیغمبرم کیم لاکذب — دیدی انا ابن عبد المطلب
نصر کی انزال قیل یارسنا — فضلکی ارسال قیل یارسنا
بندی اندن آتنه اولدی سوار — کافری صیماغه اولدی استوار
چون صیدی کفاری کندوسی تمام — آنده وحی ایندردی پس رب الانام

(قال الله تعالى لقد نصركم الله فى مواطن كثيرة ويوم حنين اذ اعجبتكم كثرتكم فلم تغن عنكم شيأ وضاقت عليكم الارض بما رحبت ثم وليتم مدبرين ثم انزل الله سكينته على رسوله وعلى المؤمنين وانزل جنودا لم تروها) الآيه

مالك بن عوف بيلسدى حالنى	آكلسدى كفر لك شيع احوالنى
كلدى اوج بيك كافر يله دينه اول	بيلدى تكرى بر در رحقدر رسول
مؤمن اولوب رحمت اولدى جانينه	اشبو آيت نازل اولدى شانه

(قال الله تعالى ثم يتوب الله من بعد ذلك على من يشاء والله غفور رحيم)

پس رسول الله دونوب اصحابيله	كلدى شهره كبر وقيح بابله
هر نظر بيك بيك اولوردى فتح باب	هر نفسده كشف ايدى يوز بيك حجاب
اول آخر ظاهر و باطن سلام	ذاتى اعظم شان اعلى والسلام

(جهاد) دشمن ايله قتال ايتمكدر مجاهده كبى (حنين) اسم موضع قريب من الطائف وفى كلام بعضهم الى جنب ذى المجاز وهو سوق الجاهلية وفى كلام بعض آخر اسم لما بين مكة والطائف ويقال لها غزوة هوازن وغزوة اوطاس باسم الموضع الذى كانت به الوقعة فى آخر الامر وسببها انه لما فتح الله على رسوله صلى الله عليه وسلم مكة اطاعت له قبائل العرب الا هوازن وثقيفا فان اهلها كانوا طغاة مردة (اون ايكى بيك عسكر) الفان من اهل مكة والعشرة آلاف الذين فتح الله بهم مكة (ناكهان بر كيشى پر سوز وسويلدى) بو سوزك قائلى حقنده اختلاف اولمشدر اصح اولان بودر كه سلمة بن سلامة بن وقش نام انصارى در جوانمدر (غصه ٭ قصه) معنازى كذر ايلدى (ملول) غمناك سؤال اولنورسه قائل مذكورك اعجاب وغفلتى فخر عالمك وسائر اصحاب كبارك شهود و يقظه سنه نجه مزاحم ايلدى زيرا معتبر اولان متبوعك حالى در تابعك دكل پس بو معنى آدم وحواء قصه سنده كذر ايدن مضمونه مخالفدر تكيم ناظم بيورر ٭ فيجا نكيم آزمه متبوعى دينك ٭ بغشلاتور كناهى تابعينك ٭ جواب بودر كه ذكر اولنان معنى ابتلا يا شدتدر تكيم (شيخ سعدى بيورر) چو از قومى يكى بى دانشى كرد ٭ نه كه را منزلت ماند نه مه را ٭ وردخى بودر كه (انما العبرة للخواتيم) مقتضاسنجه نظر مآله در پس بحسب الظاهر ابتلا تمام اولدقده نصرت وغلبه نك ظهورى فخر عالم صلى الله عليه وسلمك اثر شهودى در زيرا غزا ايله مأمور اولان انبيانك جمله سى منصور و مظفر اولمشلردر كما قال تعالى (انا لننصر رسلنا) وقال تعالى (ولقد سبقت كلمتنا لعبادنا المرسلين ٭ انهم لهم المنصورون ٭ وان جندنا لهم الغالبون (لمحرره) دلده انفعالم يوق بنم هيچ بيم اعدادن ٭ بحمد الله صوندى تيغ نصرت باكه مولادن ٭ بوكون پر جوهر فرد معانى اوله كور حقى ٭ فوصورت اهلنى چكمه المپر فاج هولادن (ايردى القصه حنين وادى سنه) روى انه عليه السلام لما فتح مكة لثلاث عشر قليلة من رمضان مكث حتى دخل شوال فغدا يوم السبت السادس منه خارجا الى غزوة حنين وانتهى الى حنين مساء يوم الثلاثا (مالك بن عوف النصرى) بالصاد المهملة يعنى حنين وقعه سنده هوازن اهلنه سر عسكر اولان مالك بن عوف ايدى زيرا اوو قتده هنوز اسلامه كلمش ايدى (تدبير) الغتده پر ايشك عاقبتنه نظر ايتمكه ديرلر بعض نسخده تدبير دوشمشدر ميم ايله اهلاك معناسنه (لمحرره) اولسه تقدير موافق تدبير ٭ دشمنى ايلك اولور تدبير ٭ ويرمسه عون الهى اقبال ٭ عسكرى پر له اولور تدبير (هوازن) پر قبيله در (مبارز) مقاتل وبهادر وقد سبق شرحه قال مالك بن عوف لاصحابه انتم اليوم اربعة آلاف رجل فاذا لقيتم العدو فاحملوا عليهم حملة رجل واحد واكسروا جفون سيوفكم فوالله لا تضربون باربعة آلاف سيف شيأ الا فرج (طمطراق) عظمت وحشمت (رعد) كوك كورلمك بوراده شدت ايله اولان صوتلرى رعده تشبيه وارد در (عباس) ابن عبد المطلب رضى الله عنه (ابو سفيان) بن الحارث بن عبد المطلب رضى الله عنه فهو ابن عم النبى عليه السلام وردفى حقه ابو سفيان بن الحارث من شبان اهل الجنة روى انه عليه السلام لم ينهزم فى موطن من المواطن كما سبق فى غزوة احد (بر صحابه) فتحه اصله مصدر در عسكره اصحاب ايجون اسم قبيلتدى وعند البعض هى جمع صحابى وهو من صحب الرسول عليه السلام كما فى الاخرى پس صورت اوليده صحابه بى مفرد اوزرينه اطلاق ايتمك انسانى زيد اوزرينه اطلاق كبى اولور وصورت ثانيه ده جمعى واحد اوزرينه اطلاق قبيلتدن اولمش اولور ونظيره الامة فى قوله تعالى (ان ابراهيم كان امة) والسبط فى قوله عليه السلام حسين سبط من الاسباط (بعدذا) بو تكلف صحابه تعبيزه كورمدر كه يزم يانمزده موجود اولان تسخه لرده بويله در اكر صحابى ايسه سوز قالمز (شيبة) الحجبى اى حاجب البيت ويقال لبنيه بنو شيبة وهم حجبة البيت ٭ مرويدر كه مكه فتح

اولدقده شبه فخر عالمدن انتقام ایچون هوازنه ملحق اولوب حنین وقعه سنده آنلرله حاضر اولمش ایدی طرف اسلامه انهزام واقع اولدقده فخر عالم بر قبضه تراب اخذ ایتمك ایچون دامادن نزول ایتدیکن مذکور شبه کور دکده یانه کلوب اکا قصد ایلدی (تا فدی قبلدم بولینه جانی بن) فدی دالك کسره سیله عجم تصرفی اوزره در وقد سبق مرویدر که شبه یه عنایت باری یاری اولوب جوهر دلی صیقل تصدیق ایله پرداخت قیلدقده نصکره فخر عالمی حفظ ایچون او کیجه یوریوب دشمنه طوغری سل سیف ایتدی (لمحرره) بولدی شبه دلنده چون اخلاص ۞ اولدی اخلاصی ایله خاص الخاص ۞ دیدی اولدم بو کلامی پیدا ۞ پدرم مرده اولسه فرضا ۞ فارشومه کلسه شمدی جنك ایدرك ۞ فلجم آنده دزدم لاشك ۞ بارك الله وهزاران تحسین ۞ بو یله اولسه کشنده قوت دین (ذو القفار) قانك فتحیله یوقاروده شرح اولندی (رهبت) خوف وخشیت بوراده تخویف مراد اولنور قال جمع من هوازن لقد رأینا یوم حنین رجالا بیضاء علی خیل بلق علیها عمائم حمر قد ارخوها بین کتافهم بین السماء والارض کأنب لا تستطیع ان نقاتلهم من الرعب منهم (جدال) یقال جادله ای خاصمه (تنور) قال فی القاموس التنور الکانون یخبز فیه وصانعه تنار انتهی ۞ یعنی معروف اوجاقدر که ایچنده اودیا قوب طعام پشورلر اصلنده نون مشدده ایله دریورادة ضرورت وزن ایچون تخفیف اولنمشدر یعنی منهزم اولان اصحابدن بر جماعت فخر عالمك یانه کلوب جنکه مباشرت ایتدکلرنده فخر عالم انا النبی لا کذب انا ابن عبد المطلب دیمشلردر کیو کلام شعر دکلدر زیرا لاعن قصد صادر اولمشدر تفصیلی تقاریر وکتب سیره ده رواینه قال انا ابن عبد المطلب ولم یقل انا ابن عبد الله لان العرب کانت تنسبه علیه الصلاة والسلام الی جده عبد المطلب لشهرته ولمون عبد الله فی حیاته وذکرهم علیه السلام بذلك رؤیا کان رأها عبد المطلب ایام حیاته وکانت القصة مشهورة عندهم فعرفهم بها وذکرهم ایاها وهی احد دلائل نبوته صلی الله تعالی علیه وسلم ذکره الخطابی رحمه الله تعالی (استوار) محکم ۞ الدائمه چرخه هر نقدر استوار ایسه ۞ بیرلك اقندی آلتیده واراوستی وارایسه ۞ قال الله تعالی (لقد نصرکم الله) ای مؤمنکم تحقیق الله تعالی سزه یاری احسان ایلدی (فی مواطن کثیرة) چوق مواقع حرب ومعارکده کارزاره یعنی روز بدر وحرب بنی نضیر وجنك بنی قریظه وصلح حدیبیه وفتح مکه وغیرلرکی (ویوم حنین) دخی روز حنین موطنده (اذ اعجبتکم کثرتکم) کثرتکزی عجبه کتوردیکی وقتده (فلم تغن عنکم شیأ) پس کثرتکز سزدن صولت دشمنه متعلق برنسنه دفع ایتمدی (وضاقت علیکم الارض بما رحبت) ووادی حنینده اولان زمین بوقدر وسعتله سزه تنك اولدی (ثم ولیتم مدبرین) اندنصکره منهزم اولدیکزحالده پشت بردشمن ایلدیکزوحربدن فرار قیلدیکز بوآیهٔ شر یفده اشارت واردر که نصرت عسکر بسیار ایله اولدیغی کبی حقه وصول دخی کثرت طاعاتله دکلدر پس سالك طاعت وریاضت ومجاهده سنه اعتماد ایتیوب فضل حق کوزلك کرکدر زیرا هر کارك حصولی تسهیل وتوفیقه محتاجدر یوخسه مجرد اسباب ووسائط ایله ایش تمز اکرچه که اسبابه تشبث طریق ادبدر (ثم انزل الله سکینته) اندنصکره الله تعالی سبب سکون وآرام قلوب اولان رحمتی انزال ایلدی (علی رسوله) کندی رسولی اوزرینه تا نتها داعیهٔ حرب کوسترمدی وکثرت اعدادن اکیتمه قیلدی (وعلی المؤمنین) ومؤمنلر اوزرینه تا ندای عباس رضی الله تعالی عنه ایله فخر عالم یانه رجوع ایتدیلر مروی در که روز حنین فخر عالمك عم زاده سی ابوسفیان بن الحارث رکاب وعباس لجام دلدل کرفته ایدی اصحابه یر یتلق واقع اولدقده فخر عالم بنفسه دشمنه طوغری حرکت ایتمك ایتیوب مذکور ابوسفیان وعباس رضا کوسترمدکلرنده فخر عالم دخی اصحابی دعوت ایچون عباسه امر ایلدی عباس غایت بولند آواز اولایدیکه صوتی سکز میل یره ایر یشوردی پس ندا ایلدیکه (یا عباد الله هذا رسول الله یا اصحاب الشجرة السمرة یا اصحاب سورة البقرة) مقاله سیله زمزمه پرداز اولدقده دفعهٔ لبیك لبیك ایله جواب ویروب علی الفورها له کبی اولدیلر منبری احاطه ایلدیلر ودشمنله قتاله مشغول اولدیلرناظم یوندایی فخر

عالمه نسبت ایلدی زیرا سبب امر در ۞ اعلم ان السکینة تطلق علی ثلاثة اشیاء بالاشتراک اللفظی اولها ما اعطی بنو اسرائیل فی التابوت کما قال تعالی (ان آیة ملکه ان یأتیکم التابوت فیه سکینة من ربکم) قال المفسرون هی ریح ساکنة طیبة تخلع قلب العدو بصوتها رعبا اذا التقی الصفان وهی معجزة لانبیائهم وکرامة لملوکهم والثانی شیء من لطائف صنع الحق یلقی علی لسان المحدث الحکمة کما یلقی الملک الوحی علی قلوب الانبیاء مع ترویح الاسرار وکشف السر ۞ والثالث ما نزل علی قلب النبی علیه السلام وقلوب المؤمنین وهو شیء یجمع نورا وقوة وروحا یسکن الیه الخائف ویتسلی به الحزین کما قال تعالی (فانزل الله سکینته علی رسوله وعلی المؤمنین وانزل جنودا لم تروها) دخی اول لشکرزی انزال ایتدیکه سزآنی مشاهده قیلدیکزدشمنکزاولنلرکوردیلروبوجنودایله مراد مالف العدد اولان بیج هزار ملکدر کهاول کون جامهای سفید وعمامهای سرخپوش اولوب اسبان ابلقه سوار اولمشلردی (وعذب الذین کفروا) دخی کافر اولنلره عذاب ایلدی زیرا اول کون کفاردن بسیار کس کشته ومجروح اولمش ایدی واولاد واهالیدن التی بیک عدد کسنه اسیر اولوب یکرمی درت بیک دوه وقرق بیکدن زیاده قیون ودرت بیک وقیه نقره اهل اسلامک قبضه تصرفنه کیرمش ایدی (وذلک) واولکه واقع اولدی (جزاء الکافرین) کافرلرک جزاسیدر (شنیع) قبیح مرویدر که فخر عالم صلی الله علیه وسلم مالک بن عوف مذکورک اهل وعیالنی الله کتوروب مکه ده حبس ایلدی ومالک حصن طائفه فرار ایدوب ثقیف قبیله سنه لاحق اولدی فخر عالم اکا خبر کوندروب اکر مسلمایکا کاورسه اهلنی ومالنی کندویه رد ایدوب یوزدوه دخی زیاده بخشش ایدرم دیووعد ایتدکده مالک انصاف ایدوب خفیة ثقیف اراسندن چیقوب جعرانه دیدکلری موضعده فخر عالمه یتشدی واورادهکربسته توحید اولوب سریر سعادته قدم باصدی وموعود اولان اهل وعیال ومالی کندویه اعطا اولندی وفخر عالم هوازن قبیله سندن مسلم اولنلره آنی امیر نصب ایلدی اولدخی شد نطاق اجتهاد ایدوب راه دینده بذل مقدور ایلدی (لمحرره) بولدی قلبنده کیچ تصدیق اولدی مالک دفینه به مالک ۞ صالدی سیف جهادی اعدایه ۞ اولدی راه محمده سالک ۞ قال الله تعالی (ثم یتوب الله من بعد ذلک علی من یشاء) پس الله تعالی ذکر اولنان جنکده نصکره مراد ایتدیکی قولرلرا وزرینه توبه وبر وفضل ایلر (والله غفور) وخدای تعالی توبه کار اولنلرک کناهنی مغفرت ایدیجیدر (رحیم) مهربان در که توبه دنصکره مؤاخذه ایلز (کلدی شهره کیرو فتح بابله) مرویدر که فخر عالم حنین وقعه سندن نصکره دردست اولان سبی وغنائمی جمع ایدوب جعرانه نام محله کوندردی ۞ قال فی القاموس الجعرانة موضع بین مکة والطائف سمی بریطة بنت سعد وکانت تلقب بالجعرانة وهی المرادة فی قوله تعالی (کالتی نقضت غزلها) انتهی اورادن طائف نام محله توجه ایدوب شوالک بقیه سنده اهل طائفی محاصره ایتدی ذوالقعده آیی دخول ایتدکده دونوب جعرانه یه کلدی واورادهبرقاچ کون مکث ایدوب غنائمی قسمت ایلدی ۞ وفی البستان رجع رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم من غزوة حنین من اوطاس الی الطائف وحاصرهم اربعین یوما وقصرها انتهی (اول وآخر ظاهر وباطن سلام) سلام مطلق الله تعالیدر که ذاتی عیبدن وصفاتی نقصاندن وافعالی شردن سلامت اوزره درانسان کامل بواسمدن حصه سی بودر که قلبی اوصاف ذمیمه دن وجوارحی افعال قبیحه دن پاک وسالم در پس بومعنی فخر عالمه کمال اوزره احسان اولنمشدر زیرا مظهر کاملدر (لمحرره) عالمه جمله بشردن عالم ۞ خلقه جمله کدردن سالم (والسلام) تم الکلام مقامنده استعمال اولنور ۞ تکیم کذر ایلدی (الهی) حضرت سلطان رسل مصطفی ۞ ایتدی صحابیسله جهاد حنین ۞ آینه قلبی جلای صفا ۞ ایتدی صحابیله جهاد حنین ۞ اون ایکی بیک عسکریله مکه دن ۞ عزم حنین ایتدی اوخلق حسن ۞ کاشن توحیدی ایدوب شادشن ۞ ایتدی صحابیله جهاد حنین ۞ ایلدی برقبضه ترابی نثار ۞ قیلدی عدو عسکرنی تارمار ۞ چکدی بنوب دلدلنه ذوالفقار ۞ ایتدی صحابیله جهاد حنین ۞ نصرت حق بولدی اوعالی جناب ۞ ایلدی الله اکا فتح باب ۞ مغنم اولدی بوقدر شیخ وشاب ۞ ایتدی صحابیله جهاد حنین ۞ قصی نیچه بیک بیک ایدی حقبا ۞ کشفی نیچه یوز بیک ایدی دائما ۞ ایلدی ازجمله بر عالی غزا ۞ ایتدی صحابیله جهاد حنین ۞ (اللهم اجعلنا من الذین جاهدوا فی طریقک ووصلوا الی المطلب الاعلی بتوفیقک ۞ وکن لنا ینصرک ۞ واعصمنا من ایدی قهرک ۞ انک انت الفتاح المعین ۞ وبیدک نواصی الخلق اجمعین ۞

﴿ حجة الوداع ﴾

حضرت الله ایدر یدی اکا کشف سبحات ‖ ایر ریدی اکا هر لحظه ده بی حد تجلیات
لحده عرض اولور یدی عالم ملک وملکوت ‖ لمعه ده نور جبروتدن ایر ریدی لمحات
عین سر صمدیت ایدر یدی فیضان ‖ غیب ذات احدیت ویر ریدی درجات

فنظر عقله آنی سکیم ایدیسر ادراك — چون آنی حضرت ذات ایله دیدی مظهر ذات
قوا سما و حقائق صور ندن معنی — طلعت نور جلالیله عیان ایتدی صفات
نور محضیدی وجود ایتدی تجلی ابدا — کوسترمه صحیح ازلده تاجسالیسله کمالات
کلدی صیاد دیدی آهو یه هو الله دیدیکیم — صید ایده تا که بزی قورتره ازست جهات
قلهٔ قدس جبرونك ایریشوب کوشه سنه — قوندی ارصاد ایدوبن کوزلدی برج طیقات
قبهٔ قاف ملکوتك چوعالی صفه سنه — ایریشوب قوندی بو کز آچدی فنا ملکه فتات
جبههٔ صحن مکانه اینوبن طوتدی وطن — لامکانك حرمنده بولور یکن حضرات
یا ده نوشیدی ازل جامنی تاد ور ابد — پس کرك جانی اوله سرمدیده خوش لذات
چون ایچوب کلدی شراب ازلیدن کوروب — صوفر اولمشلره اول باده بی کیم آب حیات
اله دریای حقیقتده سوزوب جوهر نی — صاچه مید ان شریعتده لآلی لمعات
چوخزائن قیوسن اچدی نثار ایلدی اول — دوکوبن لعل معانی بتروب لفظ نبات
یوریدی الده طوتوب رانسه حجتنی — برنه سیفن آلوب ایلدی حق اثبات
دیلدی عزم سفر کعبهٔ وصلت ایلنه — بوله تا فرقت هجرتدن آنك کوکلی نجات
چون ارشدی کیرو هجرت سنه عاشره یه — یوریدی حجه سفر فی الحرکات البرکات
الدی یتمش دوه قربان ایچون اول شاه رسل — ایروب اول موضعه کیم آدینه دیرلر عرفات
کلوبن ناحیه دن جمله قبائل ایریشوب — کیوب احرام قباشی قباصان عرصات
اوقدی اندہ خطابت ایدوبن حمد بلیغ — دیدی حق حضرتنه اسمه سمایه سمات
جمعه کوندی عرفه کون که عصر کچمیشدی — طوروریدی بیله اصحاب عرفات اوزره عرات

﴿ رسول اکرم اصحاب محترم ایله جبل عرفات اوزرنده صورت اجتماعیه لردر ﴾

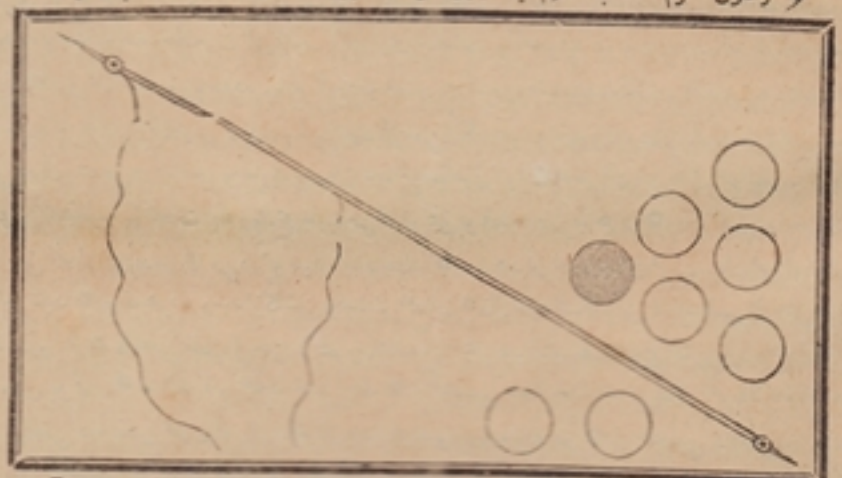

طوروب اولشدی رسول تافهٔ عضبایه سوار | ایردی جبریل امین پس کتوروبن آیات

(الحج) قال فی القاموس الحج القصد وقصد مکة للنسك وبالکسر الاسم والحجة المرة والواحدة شاذ لان القیاس الفتح انتهی قال فی الکواشی عند قوله تعالی (ولله علی الناس حج البیت) بفتح الحاء وکسرها لغتان فی مصدر حج او الفتح المصدر والکسر الاسم انتهی (والوداع) بفتح الواو اسم من التوديع کالسلام من التکلیم والتسلیم قال فی القاموس ودعه کوضعه وودعه بمعنی والاسم الوداع وهو تخلیف المسافر الناس ما قضیتم وهو یودعونه اذا سافر تقول لا یالدعة التی یصیر الیها اذا فعل ای یترکونه وسفره انتهی ○ یقال لحجة الوداع حجة البلاغ وحجة الاسلام ایضا لانه صلی الله علیه وسلم ودع الناس فیها ولم یحج بعدها ولانه ذکر لهم ما یحل وما یحرم وقال لهم هل بلغت ولانه علیه السلام لم یحج من المدینة غیرها لاخراج الکفار الحج عن وقته لان اهل الجاهلیة کانوا یؤخرون الحج فی کل عام احد عشر یوما حتی یدور الدور الی ثلاث وثلاثین سنة فیعود الی وقته ولذلك قال علیه السلام فی هذه الحجة ان الزمان قد استدار کهیئته یوم خلق السموات والارض فان هذه الحجة کانت فی السنة التی عاد فیها الحج الی وقته وکانت سنة عشر قال الجمهور فرض الحج کان سنة تسع من الهجرة وقال ابو حنیفة رحمه الله سنة عشر ومن ثم قال انه علی الفور ولم یحج علیه السلام

منذها جرا الی المدینة غیر هذه الحجة واما بعد النبوة قبل الهجرة فجمع ثلاث حجات والتفصیل فی کتب السیر فلیطالع ثمة
(حضرت الله ایدردی اکا کشف سبحات) سبحات وجه الله انواره کما فی القاموس قال فی الاخیری السبحة بضم السین والباء وفتح الحاء نور وعظمت جمعی سبحات کلورانتهی ۞ وفی الحدیث حجابه النور لو کشفه لاحرق سبحات وجهه ماانتهی الیه بصره من خلقه) بوحدیثك شرحی کذر ایلدی (بعد ذا حجاب تعبیری عباده نسبت ایله در والاحق تعالی محجوب دکلدر ولیکن ظهوری مراتب اوزره در بعض روایاته حجابه النار وارد اولمشدر حجاب ظلمانی به اشارتدر حقیقتی بودر که جسم انسان حجاب ظلمانی وروح حجاب نورانیدر عرش اعلایه وارنجه جمیع موجودات ذکر اولنان جسمك شرحی وارواح عالیه مرتبه سی روحك تفصیلیدر و بونلرك ماوراسی عالم سردر اگرچه عالم سره ایرشمك بوایکی حجاب برزخدن کذرایتدکدن صکره درقاما سری حفظ ایدن پنه بوایکی حجابدر پس اگر جمیع موجوداته مستودع اولان نور ذات هر موجوده متجلی اولسه جمله سی متلاشی اولوردی ۞ تکیم طور موسی وقت تجلیده پاره پاره اولدی وبونورك اثریدر که اهل فنانك جمیع اثبات ونعیناتنی احراق ایدر ولکن تجلیسی بحسب المرتبه اولغله وجود ظاهره هلاك طاری اولز زیرا منکشف اولان نور ذاتدن پرتو لامعدر اگر شمس ذات منکشف اولسه وجود وانك توابعی جمله فنایه ملتحق اولورانکیچون حضرت هدایی قدس سره بیورر ۞ بشر حدی افندی بوقدر در ۞ اوته سی صائمه مقدور بشردر ۞ صاحب محمدیه نك مصراع مذکوردن مرادی بودر که الله تعالی فخر عالمه مقدور بشر اولان مرتبه دن دائما کشف انوار ایدردی وبو کشفله شهوده ترقی ویردی زیرا بحسب الاستعداد جمله نك فوقنده ابدی (لمحرره) مطلع نور ذات ایدی اول ذات ۞ عالم اولشدی ذاتنه ذرات ۞ پرایدی اول کونشه غیب وشهود ۞ حاضر ایدی اکا جمله حضرات (ایرر ایدی اکا هر لحظه ده بی حد نفحات) لحظه ساعت خفیفه در طرفة العین زمانی کبی (نفحات) حامه مهمله ایله نفحه نك جمیدن نفحه بورادہ برقاچ معنایه محمول اولمق جائزدر اولکیسی رایحهٔ طیبه در که صوریسی ومعنویسی اولور صوریسی انبیاء وکمل اولیانك بوعالم بشریتده بعض اوقاتده وبقاع متبرکه ده استشمام ایتدکاری روایح جنانیه در تکیم اولیاء الله دن نیجه لر حضرت کعبه ده ومسجد رسوله ومسجد اقصاده وجامع بنی امیه ده واستانبولده حضرت ابی ایوب انصاری مقامنده واياصوفیه ده وادرنه ده جامع عتیقده وصوفیه ده شیخ بالی افندی مقامنده وبروسه ده جامع کبیرده وحضرت امیر اوضه سنده وافنده افندی تربه سنده وغیری برلرده روایح طیبه استشمام ایتمشلردر که بودنیاروایحنه بکزمز بلکه عود وبخور وعنبر دن زیاده صفا بخش اولور بونك تفصیلی یوقاروده مرور ایلدی ومعنویسی جان دماغنه حاصل اولان عطر الهیدر یقال نفح الطیب ای فاح له نفحة طیبة ای رایحة طیبة ونفحات ایله روایح طیبه مراد اولنق بوقطعه دن ظاهر در ۞ خیر که درساحت کلزار رب ۞ میرسد الحق نفحات ای پدر ۞ مرده بوسیده صد ساله را ۞ میدهد آن نفحه حیات ای پسر (جامی) باتدارم مشامی که توانیم شنید ۞ ورنه هردم رسدازکلشن وصلت نفحات ۞ قال علیه السلام انی لاجد نفس الرحمن من قبل الیمن وقال لاتسبوا الریح فانه من نفس الرحمن (لمحرره) ایلسه برسحر صباتشریف ۞ بوی عنبر وبرر دماغ دله ۞ آچمیه نجه مشام جانی بوکون ۞ صائمه کیم غنچهٔ خدا آجله ۞ ایکنجیسی عطا معناسنه در یقال نفح فلانا شیئا اعطاه پس نفحات ایله مراد حقدن فخر عالمه وارد اولان عطایای صوریه ومعنویه در ۞ اوچنجیسی دفعه معناسنه در قال فی القاموس النفحة من الریح الدفعة انتهی ۞ ومن احادیث کتاب الشهاب للقضاعی قوله علیه السلام اطلبوا الخیر دهرکم وتعرضوا النفحات رحمة الله فان لله نفحات من رحمته یصیب بها من یشاء من عباده ۞ کتاب مذکورك شارحی حدیث مسطوردہ اولان نفحاتی دفعات معناسنه اخذ ایتمشدر یعنی حیاتده اولدقجه طالب خیر اولیکز ودفعات رحمت حقه تعرض ایدیکز یعنی حقك رحمتلری واردر که شب وروزمرة بعد اخری وساعة بعد ساعة دفعه دفعه وارد اولور بردفعه یه وبرساعته منحصر دکلدر پس اول رحمتلرك دفعه لرنه تعرض ایتمك لازمدر یعنی هر لحظه انی اصابتی بوزندن طلب ایتمك کرکدر (وفی الحدیث ان لربکم فی ایام دهرکم نفحات الا فتعرضوا لها ۞ نفحات الهیه یه تعرض ایتمك مبادیسنه مباشرت ایله در زیرا هر طاعتده بر معنی وهر توجهده برتجلی واردر انکیچون بوسری بیلنلر شرع مطهری رعایتده اهتمام ایدرلر زیرا احکام شریعتده وآداب طریقتده تجلیات شهودیه ایداع اولنمشدر پرکسنه اول احکام وآدابه تعرض ایتمسه یعنی اکا اشتغال کوسترمسه ایدی تجلیات مذکوره دن حصه منداولزمناه علی ذلك ارباب طرقدن واصل مرام اولوب کمال وتکمیل ایله مشتهر اولنلرك ادب وارکان ورعایت وصیانتده بدطولاری واردر صوفیه ده متواری خاك اولان افضل المتأدبین شیخ بالی واستانبولده آسوده اولان شیخ وفا واسکداره ده فخر المتأخرین هدایی افندی وبروسه ده امثل العاقبین افنده افندی وغیر بلرکی صاحب محمدیه نك خدا دیده مرتبه سی

یوقاروده بیان اولندی قدس الله اسرارهؤلاء الکرام ومن یتبعهم فی رعایة الاداب والاحکام ۞ ارض عریده ومجمده مدفون اولان اولیاء متأدبینه خود حدیوقدر بوجمله دن شیخ اکبر حضرتلریکه افواه عوامده مدخولدر الک شریعت وطریقتی حالنی بیلک دیلین فتوحات مکیه کتابنک جلد اخیرینه نظر ایلسون والا نصکره اوزرینه دوشن حق سویلسون ومعرفت وحقیقتی حالنی کمل اولیایلور فقط شرعلک ظاهرینه مخالف سویلدیکی کلامک کیمسی مباحته طرفیله درو کیمسی مؤلدر قونیده مدفون اولان (ع) حضرت شیخ جهان صدر الدین الک برشعبه سیدر پس دیدهٔ حق بین ایله که بوکا مماثل عالمده نظیر وارمیدر (لمحره) کیمی پنهان کیمی عیان آخر ۞ کادیلر کیمدیلر بودنیادن ۞ طوتدیلر مقعد صدق ایچره مقام ۞ فوقدیلر بوی وصل مولادن ۞ بزی کور کیم قالوب بواسفله ۞ آلدق برخبراواعلادن ۞ نه شر یعنده نه طریقنده ۞ اولدق اهل بدطولادن ۞ اوکسق بندلک یوباغ ایچره ۞ کرچه سوزده اوزنطوبادن ۞ ادبی اولیندهسر یوقدر ۞ اکله ای صوفی اشبومعنادن ۞ اهل عرفانده تفاوت وارمدر ۞ برمیدرهودوعنبر ولادن ۞ طو یدی شول کسنه معرفتدن کیم ۞ خبرالدی بوشرع غرادن ۞ معرفت پایهٔ حقیقتدر ۞ چک الک پایه سز بو یالادن ۞ استه ای بولندن ای صوفی ۞ چون مسمی بیلنور اسمادن ۞ قطره دن انتقال دریایت ۞ کشتی یه کیر صافن بودریادن ۞ لاده کی کفری بیلمینجه کشی ۞ نیچه ایمانه کاورالادن ۞ دیدی قرآن سکا ومن یکفر ۞ عروه بی بیل صفت وثقادن ۞ قوبوشاوکدافیوسنی کل ۞ کچ بوصغرا ایله بوکبرادن ۞ مهدیٔ انفسی بولان بیلدی ۞ سر پاکی نزول عیسادن ۞ کزمه دجال اولوب بودنیاده ۞ حذرایله عقاب عقبادن ۞ یاکی آخر قنایا پرش ۞ دوری بوکون الف بادن ۞ آه کیم بولدم جهانده بوکون ۞ حقه طوغری کیدر بوصحرادن ۞ کرچه مجنون کیمنور چوق اما ۞ خبری یوق جناب لیلادن ۞ حقیا اول صدف کبی خاموش ۞ انجنورلرسکا بوامادن ۞ رهروه سایه سی رفیق بترۀ اولسه توفیق جهان آرادن (بعدذا) بو یله یرلرده نفخه خانه مجمه ایله اولسه دخی فی الجمله وجهدر زیرا نفخ افاضه صورتیدر تقبیل فم کبی قال تعالی (ونفخت فیه من روحی) وبومعنادن نفسله دخی تعبیر اولنور ۞ قال علیه الصلاة والسلام ان روح القدس نفث فی روعی پس تقدر الهامات وتجلیات وارایسه نفخ ونفث معنوی قبیلندندر که خواص انسانه مخصوص صدر فافهم جد واغتنم فانه من المواهب (لمحه ده عرض اولنوردی عالم ملک وملکوت) لمحه نظر واحدر یقال لمحه لمحة ای نظر نظرة واحدة (ملک وملکوتک) تفسیری برقاچ دفعه سبقت ایتدی یعنی بر نظرده قهر عالمه ارواح واجسام ودنیاوعقبی وجنت ونار وعالم مثال مطلقک صورت ومعناسی وجن وملک بونلرک امثالی ظاهر اولوردی زیرا اکا بعد مسافه وغیب بوغیدی بلکه کمال قرب حقله اتصافندن ورویت دیدارله منور دیده اولمسندن ناشی جمله بعید اولنلرا کا قریب وعالم غیب چشم حق بینلرنه مشاهده ومحسوس ایدی ۞ قال علیه الصلاة والسلام ان الله تعالی زوی لی الارض وقال عرضت علی الجنة والنار آنفا فی عرض هذا الحائط ای جانبه وناحیته (بعدذا) قواعد شعرده مقام مدده قصر وعکسی ومقام تشدیدده تخفیف وخلافی وبونلک امثالی تغیراته بحسب الضرور مرخصت واردر ۞ وتقطیعده دخی بعض سواکنی حذف وتحریک وسواقطی اثبات وکسراتی اختلاس وبونلرک نظائری جاری یدر ومجمد یه نک بو محرده مذکر اولنان امور چوق یرده اعتبار اولنور پس مصراع مذکورک تقطیعی بووجهله ۞ لمحه ده عر (فعلاتن) ض اولوری (فعلاتن) عالم ملک (فعلاتن) ملکوت (فعلات) یعنی عرضده ضاد تحریک اولنورایدی واقع اولان نسخه اصله مخالفدر وملکتک الی اشباع اولنمزواو عاطفهٔ مقدره اعتبار ایله کاف مضموم قیلنمزبلکه تعداد صورتنده تنقط اولنور (لمعه نور جبروتدن بر رایدر لمحات) لمعه برکره یلدرامق وشافق کاهیجه نور جزئی معناسنده استعمال اولنور ۞ تکیم کلمات همدانیده کلور ۞ خرشیده ایلتوب ذره بی بدر تمامه لمعه بی (جبروت) اصلنده البلیغ الجبر علی مالراد معناسنه در ملکوت ملک عظیم ومبسوط معناسنه اولدیغی کبی غالبنا للمبالغة کما فی بحر العلوم بعض محلده جبروت ایله عالم مجردات یعنی عالم ارواح مراد اولنور بوصورتده ملکوت عالم ملائکه یه منحصر اولور بوراده جبروت ایله مراد عالم اسما وصفات الهیه در (لمحات) لمحه نک جمعیدر وقد سبق ۞ یعنی برانکشافده عالم اسماء وصفات نورندن نظرا یردی بوندن مراد هر برنظرده وهر برانکشافده انوار تجلیات ایله منور واسرار اسماء وصفات ایله مفتم اولدیغن بیاندر بومصراعده جبروتک جمیی تقطیع ایچون اسکان اولنور (عین سر صمدیت ایدر بدی فیضان) عین بوراده چشمه معناسنه در زیرا فیضان فتحات ایله جریان وسیلاندر که مقصود الیهدر یعنی خلق جمیع حوایجنده اکا قصد ایدرلر بواسم شریفنک وصفت عالیه نک حقیقتی بردله تجلی ایلسه انک صاحبی احتیاجدن خلاص اولور یعنی بومقامده مدت مدیده اکل وشربی ترک ایتمش سالکلر واردر بو یله ایکن بنه وجودلریه هلاک تعارض اولمز زیرا غدایرینه نور بدل

اولوب جسم وجانه قوت كتورور ۞ وليكن معتبر اولان بودر كه يومعنى حاصل اولسه يله يند اكل وشربده اثر يغمبره اقتفا ايتمك كر كدر انكچون اكامل ناسك حالى بيلمز انلرى تشخيص ايتمكه زياده بصيرت لازمدر (لمحرره) كوره كور يوزن اولياك بوكون ۞ اكر كور مزايسك ايد واردوكون ۞ صمديت عالم صفاته وبقاومرتبهٔ تعين ثانيدر كه مبدأ فياضيتدر قرأنده ص سورهٔ اخلاصده صمده اشارتدر يعنى چشمه كبى اولان صمديت سرصمديت فخر عالمك قلب شريفنه دائما جريان ايدردى وقلب شريفلرى دائما بوفيضله شاداب ايدى (غيب ذات احديت وبرر يدى درجات) مرتبهٔ احديت تعين اولدر قرأنده ق سورهٔ اخلاصك عنوانى اولان قل كلمه سنه اشارتدر درجات مراتب وطبقات معناسنه درناظمك ذكر اولنان بيتدن مرادى فخر عالمك عالم غيب وشهادت وذات وصفاته اولان ترقياتنى بياندر معلوم اوله كه حق تعالينك احديت وصمديتى سرى جميع عوالمى محيطدر وبو احاطه بى احاطه ايتمك اهل شهود وعياندن غيره ميسر اولمشدر وليكن حقيقتده حق تعالى تعين ولاتعين اضافتندن منزهدر بوراسى مزالق اقدامدن اولغله نيچه لر بوراده الحاده دوشمشلردر انكچون سالكه زياده رهنشاس برسنى مرشد كركدر (لمحرره) مرشد آكاه اولمسه حقدن اكر ۞ ايلرارشادى انك خلقه ضرر ۞ كچمك استرسك عموما برزخى ۞ بردليله اتباع ايت اى پسر (نظر عقله انى كيم ايدبسر ادراك ۞ چون انى حضرت ذات ايلديدى مظهر ذات) يعنى برذاتكه حق تعالى سر ذاتنه مظهر تام ايليه عقل انى نوجهله ادراك ايدر كه مقيد درمقيد ايسه مطلقى ادراكدن عاجزدر پس نظر عقله بوفن وجود بيلمز بلكه شهود تام وكشف كامل ايله بيلنور وبوبينده عقل ايله كشف ميانده اولان تفاوت عظيمه اشارت واردر وبو بابده عرفادن كلمات بسيار صادر اولمشدر (قال فى المثنوى) اى ببرده عقل هديه تا اله ۞ عقل انجا كمترست از خاكبراه (حافظ) در كارخانهٔ كه ره عقل وفضل نيست ۞ فهم ضعيف رأى فضولى چرا كنند (صائب) اززاهدان خشك رسابى طمع مدار ۞ سيل ضعيف واصل دريا نميشود (وله) طريق عقل رابرعشق رجحان ميدهد زاهد ۞ عصابى بهتر از صد شمع كافور يست اعمى را (جامى) جان زاهد ساحل وهم وخيال ۞ جان عارف غرقهٔ بحر شهود (كمال خجندى) زاهدان كمترشناسند انچه ما رادرسرست ۞ فكر زاهد ديكر وسوداى عاشق ديكرست ۞ (لمحرره) يارسول الله وجودك صورت حقدر سنك ۞ جسم وجانك جلوكاه سر مطلقدر سنك ۞ كيمسه ايتمز فن ذاتك شرحنى الاكه عشق ۞ عقله ادراكك دورى غايتده مغلقدر سنك ۞ جمله اسما آينه كده جلوه كر اولسه نوله ۞ اسم اعظم سرنه سرك موقعدر سنك ۞ كيم سكا قيلسه نظر تعظيم ايدوب الله دير ۞ مظهر حق اولديغك كرچك محققدر سنك ۞ شول لعمركدن قبا بچسه سكا مولى نوله ۞ قداستعداد كه زيراكه اوقدر سنك ۞ همتنان اولرستكله برنبى و برولى ۞ جمله دن عزمك يراق الحق اسقدر سنك ۞ يارسول الله نوله فيض شفاعت ايلسك ۞ امتك عاصيلرينه حق ملحقدر سنك (قواسما وحقائق صورتدن معنى ۞ طلعت انوار جلاليله عيان ايتدى صفات) تفطيعده طلعتك كسر معنى اختلاس اولنوب تالنواره وصل اولنور هكذا ۞ طلعت انوافعلاتن رطلعت جمال ودبدار معناسنه در كاسبق يعنى عالم ذاتك صفاتنى عيان وشرح وبيان ايدرتقدر صور اسماء الهيه واشكال حقائق كونيه وارايسه جمله سنك مرآتندن ظاهر اولان فخر عالمك جمال انوار جلاليدر زيرا حق آنى كندى ذاتنه آينه قيلديغى كبى جميع عوالمى دخى اكا آينه قيلمشدر پس معنيدن مراد ذاتدر وليكن صوره مقارنتى حسبيله معنى ايله تعبير اولندى (بعد ذا) بو بيت محمديه نك معقد عدا اولنان ابياتندندر ابيات آتيه كبى تقدير كلام قواسما وحقائق صورتدن ذات حق كندى صفاتنى طلعت انوار جلال جناب مصطفى صلى الله تعالى عليه وسلم ايله عيان ايتدى ديمكدر تتكيم ذكر اولنان تفسيرده تضمين اولنمشدر وبو بيتك حقيقتنى ديلين فصل معجزات عنوانى اولان بحر لطيفه نظر ايليه (خصوصا بو كاده عالم كونى الخ) بيتنك شرحنى مطالعه قيله (نور محضيدى وجود ايتدى تجلى ابدا ۞ كوسترهٔ تاصبح ازله كه جماليله كمالات) بو بيت ومابعدى تعين وجودك ابتداسنى وفخر عالمك مراتب اوزره ظهورنى وظهوردن حكمت ومصلحتنى بيان ايدر انور محضدن مراد نور حقيقيدر كه نسبت واضافاتدن تجرد تام حسبيله ذات حقك عينيدر انكچون فخر عالم سؤال اولنوب (هل رأيت ربك) دينلدكده نورانى اراه بيوردبلر يعنى ذات حق نور مجرد اولديغى جهتدن اكا رؤيت تعلق ايتزديمكدر پس نور مذكورك ضيامى كه مراتب مظاهرده اولان نور وظهوردر مرتبدر تتكيم تفصيلى مرور ايلدى (والابد عبارة عن استمرار الوجود لا الى نهاية فى جانب المستقبل والازل عبارة عنه فى جانب الماضى والسرمد عبارة عن الاستمرارين وقد جمعهما المولى الجامى فى بيته هذا (دردت زازل آيد تاروز ابد پايد ۞ چون شكر كزارد كس اين دولت سرمدرا (والازل فى اصطلاح الصوفية صورة مبدائية الكمال الظهورى من الزمان كان الابد صورة معادية الكمال الاظهارى منه ۞ بوراده صبحك ازله اضافتى مشبه به ك مشبهه اضافتى قبيلندن تباشير

صبح کونك ابتدای اولدیغی کبی صورت مبدائیت دخی ظهوروجودك اولمیدر ولکن بوظهوره صبح نهاری کبی لیل وخفایوقدر تنکیم بونس امرم قدس سره بیورر ۞ برکونی طوغمش عالمه صبح ازلدن تابد ۞ برکیجه سینك هردمی بیك لیلة الاسرا ایمش ۞ سؤال اولنورسه که موجودات غیبیه نك ظهوردن بطونه انتقالی نهار وجوده لیل کبی دکلیدر جواب بودر که انتقال مذکورله موجودك وجودنه عدم محض طاری اولمز زیرا حالا برزخده اولان ارواح کلیه وجزئیه موجودلردر انلره معاد و م دیمك وجود ظاهری اعتباریله در پس وجود عینی بولنمزعدم اصله ملحق اولق محالدر ولکن متقابلات اسماء الهیه حسبیله صور وجوددده تقلب ایدر زیرا تنکیم بوعالمه نزولری دخی بووجهله ایدی فافهم ۞ محصول بیت بودر که الله تعالینك وجود مطلق قبل التجلی برنور اصلی وحقیق ایدیکه اندہ ظهور یوغیدی تنکیم بیورر (کنت کنزا مخفیا) پس فخر عالم بیورمدن تجلی ایلدی زیرا ابتدا ظهور ووجود بولان حقیقت محمدیه درو بو تجلی وجوددن مقصود حق ایدی عرض جمال ایلیوب کمالات ذات وصفاتنی کوسترمکدر یعنی اکامیل مظاهر کورمدن کندی آثارنی شهوددر و بو آثاره صبح ازلدن ابدی فاکلز زیرا وجود بحسب النشأة انتقال اوزره اولوب صور مختلفه ده ومواطن متعدده ده کندینی اظهار ایتمکده در یعنی عالمدن ارواح مرتبه سنده متعین اولوب اندن مثاله واندن عین خارجی پایه سنه تنزل ایتمشدر و بو موطندن دخی شدرحل ایدوب برزخه سفر واندن حشره کذر ایلر واندن مقتضای نشئه جنانیه ونیرانیه اوزره برمرتبه ظهور بولور کابدی خفاکلز وصورتدن صورت اخرایه تبدل بولمز (والحمدلله علی نعمة الوجود وفیض الشهود (بعدذا) بیت مذکورك مصراع ثانیسنك تفطیعی بووجهله درکه ذکر اولنور ۞ کوسترکه (فعلاتن) صبح ازلده (فعلاتن) که جمالی (فعلاتن) له کمالات (فعلات) یعنی صبحك کسره سی اخلاص وکمالاتك کافی اسکان اولنور (صیاد دی آهو یه کاوب دیدی هوالله ۞ صید ایده یزی قورتاره تازست جهات) معلوم اولهکه ابتدای بحردن حضرات بیتده دك اصل نسخه دن انتساخ اولنان نسخه دن نقل اولنمش غیری نسخ مختلفه یه التفات اولنمیه بعض محلك عدم سلامتی صحت تفطیعنی مخل دکلدر پس بو بیتك تفطیعی بووجهله درکه ذکر اولنور ۞ صیادی (فعلاتن) دی آهو (فعلاتن) یه کاوب دی (فعلاتن) دهوالله (فعلات) یعنی صیاد ده دالك کسره سی اشباع ودی آهوده تحریك اولنور اصلی ایدی اهودر بوقاروده بکن ایلادی کبی ودهوالله دالك کسره سی اشباع اولنمیوب هاء هواسکان اولنور بیت سابقده اولان له لك کبی ۞ صید ایده یزی (فعلاتن) زی قورتاره (فعلاتن) تازس (فعلاتن) ت جهات (فعلات) یعنی یزی ده یازك کسره سی اشباع اولنور وزاد تصکره یا تلفظ اولنمیوب قورتره کلمه سنده تاك فتحه سی اشباع اولنور وتازدست لفظنده اولان تاك الف همزه مفتوحه جانبنه اماله اولنور کمالایخفی علی المتأمل المصیب دون المخطی المصاب فلاتکن ممن قیل له انما اخطأ ابن اخت خالتك (بعدذا) بو بیت مغلق ومعقدده ناظمك صیادایله مرادی فخر عالمدر وآهودن مقصودی قابل ارشاد اولان یاران عشق ومحالت وتوحیددر وهوالله ایله مشار الیهی ارشاد توحید ودلالت حق ودعوت ذاته متعلق اولان کلمات تنزیهیه وتحقیقیه در که صیاده دانه ودام کبیدر ویوندن بطریق الاشاره منفهم اولور که بودامه کرفتار اولمیانلر خلاصه مقوله سیدر پس بو صیاد لقده فخر عالم اصل وورثه سی اکابدر کما قال تعالی (قل هذه سبیلی ادعو الی الله علی بصیرة انا ومن اتبعنی) الایه ومجلس وعظ وحلقه توحید وکلمات عرفانیه وبونلرك امثالی دام ودانه مقوله سیدر پس هرکیمکه آهوصفت اولوب استدیکی پرده کزردی وچونکه باب حفه کادی لامکان ولازمان ایلنه دوشوب جهات مختلفه یه توجهدن خلاص اولدی وجمله جهات کاجهت وحدتدن کورندی تنکیم کعبه یه واصل اولان قبله نماقیدندن قورتلوب کعبه نك هرجهتی کاجهت واحده اولور یعنی نه طرفه توجه ایتسه قبله دن غیری بولمز ۞ یقال العارف صید الحق ولایکون الصید صید یعنی عارف بالله اولنی حق تعالی کندجذبه ودام محبت ودانه اسرار یله صید ایلشدر پس اولکه صیاد ازلك شکار یدر اکا شکار اولمزسؤال اولنورسه که مثنوینك و یونس امرمك بو بیتلرندن مرادنمدر که بیورر ۞ آن خیالاتی که دام اولیاست ۞ عکس مهرویان بستان خداست (یونس) یرطوغان ایدی قوندی طیدق قونه ۞ اول شکاره کلدی بو بوه قوشی دکل ۞ جواب بودر که خیالات ایله مراد موجودات خارجیه در که صفات حقك عکسی واثریدر اولیا وعرفایه دام اولدیغی بودر که هربری براسمك ویرصفتك مظهری اولمله بصیرت اهلی اکا نظر ایلسه یرنوع شهود صید ایدر پس عارفك بوصیودی شکار ایتمی حقیقتده کندینك صید حق اولدیغیدر فافهم بونك تفصیلی بوقاروده کذر ایلدی سؤال اولنورسه که ناظمك آهوایله هوی جمع ایتمسنده نکته ندر جواب بودر که آهوایله هوی فرق ایدن الف امکاندر بونك نظیری عرفی

شیراز یتك بو بیتدر که ذکر اولنور ۞ از احمد تا احد یك میم فرقست ۞ همه عالم دران یك میم غرقست ۞ پس هو یت سار یه‌نك سرنی صحرا تورد عرفان اولان آهودن غیری بلمز و اول سری انك ماعدا سی بولمز ۞ محصول بیت بودر که فخر عالم صلی الله علیه وسلم پرصیاد حقیقی ایدیکه آهو مشرب اولانلره عشق و محبت دامنی قوردی (وهو الله) دانه سن دوکدی وانلری صید ایلیوب قبضه‌ٔ وحدته الدی وعالم کثرتك بلاسندن تخلیص وجهات ستدن آزاد قیلدی و برقبده دوشوردیکه عین آزادی واطلاقی و بردرده مبتلا قیلدیکه غبطه انگیز درمان آفاقدر یونس امرم قدس سره ۞ کور نه بوادن اوچدم خلقه رازمی آچدم ۞ عشق طوزاغنه دوشدم طوتلدم الله کلدم ۞ طوزاغه دوشن کلمز عاشق هیچ راحت اولمز ۞ سویلرم دلم بیلمز برعجب ایله کلدم ۞ بوادن مرادی اشیانه‌ٔ ازلی وعالم وحدتدر که اورادن بوعالم ابده وکثرته پرواز ایلیوب طبدق امر ربك ارشادیله دام عشقه کرفتار اولدی واضطرابه دوشدی وتعلیم ایله طوطی کبی پراسان اوکرندیکه بوکثرت ایلنده انی اهل وحدتدن غیری کیمسه فهم ایتمدی زیرا یمن بازرکانلك کنوزیکی در وجواهرك قیمتنی قروی اولانلر بیلز و بونجق قدر رغبت قیلمز پس جمله اهل حقیقتك کلانی دخی بو یله در انکیچون بوذوقه مظهر اولانلر وبوسری بیلانلرنا اهله رازآچمزلر ونادان باتندن بکمزلر (خمجندی) باناصح بیدردنکویم غم خویش ۞ بیهوده سخن محرم آن راز نباشد (هدایی قدس سره) کامل یولی ایزله ۞ معشوقك رضاسن کوزله ۞ سرکی ناشیدن کیزله ۞ حالکی کیمسه بیلمسون ۞ ناشی ناشناس دیمکدر یعنی خر باد (لحرره) شو عارفلرکه دام عشقه دوشدی دل شکار اولدی ۞ نه کلمك آنلره دائم فغان و کریه کار اولدی ۞ هو الله کشتی کوزله اکر آهو صفت ایسك ۞ انا الحق قیدنه دوشمه کیم انك صوکی دار اولدی ۞ نه بیلسون بوجهت جانانه پروازایتمك سرین ۞ شونادانکیم بو کون بوشش جهتده بندیلز اولدی ۞ فنی پردلکه صیاد ازل دامینه دوشمشدر ۞ فنی پراهل دلکه عشقله بی اختیار اولدی ۞ جهان پرکلشن اسمادرانده عندلیب اسا ۞ تجلی وجهنه فارشو کوکل پرآه وزار اولدی ۞ تجلیدن شوچشم دلکه آخر اولدی پرنور ۞ کورندی نور اکا نار دخی کلغنجه خار اولدی ۞ فناء مطلقه ایردی تعیندن شو کیم حق ۞ وجود باقی بولدی حقله عالمده وار اولدی (قله) قدس جبروتك ایر یشوب کوشه سنه ۞ قوندی ارصاد ایدوبن کوزلدی برج طبقات) (قله) قافك ضمی ولامك تشدیدی ایله طاغ باشیدر (قدس) طهارت دیمکدر بورادہ مقدس معناسنه در جبروته اضافتی صفتك موصوفنه اضافتی قبیلندندر جبروت ایله مراد عالم اسما وصفاتدر (ارصاد) منتظر ومترقب اولق یعنی پرتسنه یه کوزطوتمق (برج) حصار در تفصیلی سبقت ایتدی (طبقات) طبقه‌نك جمعیدر درجه ومرتبه معناسنه (بعدذا) بو بیت تمثیل طریق ایله وارد در زیرا فخر عالم صلی الله علیه وسلم ایله معراجده نهایة النهایات واقصی الغایاته وصولنه اشارتدر یعنی برکیمسه برحصارك الك اعلی طبقه سنه صعود ایدوب انك قله سندن اطراف واکنافی نظاره سنه آلوب رصد ایلدیکی کبی فخر عالم دخی ایله معراجده تعینات تحتانیه وفوقانیه‌نك ذروه سنه عروج وفوقنه صعود ایلیوب جبروت مقدس مقامنده صاحب ارصاد اولدی زیرا اومرتبه یه واصل اولان جمیع تعینات جسمانیه وروحانیه به مشرف ومطلع اولور طبقات ایله مراد مراتب تعیناتدر فرآنده (والصافات صفا) انکا اشارتدر یعنی قی تعینلرینه اولدرکه مرتبه‌ٔ احدیتدن روص تعین ثانیدر که مرتبه‌ٔ صمدیتدر وصافات تعین ثانی یه تابع اولان تعینات منزله ومسترسله در الی آخر المراتب والاطوار انك دخی کلیانی وجزئیاتی واردر تکیم برمقداری کلسه کرکدر ۞ ای بورصد کاهدن خبره منتظر وای بومقامده ذوقله حاضر اولان مؤمن پاك اعتقاد وسالك قابل ارشاد نکته شناس اولان ارباب دل فتنه وسوزقدرنی فهم ایدر اهل عرفان یانده محمدیه‌نك بو بیتی کلمات عرفانیه صدفنده بردرشهوار ۞ وصیرفان معانی میانده برجوهر تابدار در ۞ حقا فخر عالمك شان جلیلنه مناسب اولان رتبه دن بروجهله تعبیر ایلمشدر که حد بشردن خارج کبیدر رضی الله تعالی عنه (حافظ) آب حیوانش زمنقار بلاغت میچکد ۞ زاغ کلك من بنامیزد چه عالی مشرب ست (ولغیره) بدین لطائف وخوبی کسی نیارابد ۞ مجلهای عبارت عروس معنی را ۞ بونك اصلی بودر که ارباب حاله کوره لفظك ورودی معنانك توارد نه تابعدر پس معنی نجه فیض حق ایسه انلره کوره لفظدخی او یله در الحاصل ملهم من عندالله اولانلر یانده معنایی تفکر ولفظده تکلف بوقدر انکیچون بوطائفه اراسنده برنوع واردات واردر که تجلیات برقیه اطلاق اولنور اول تجلیدرکه طرفة العین قدر زمانده مالانهایه علوم افاضه ایدر تکیم برق لامعده بوقدر سرعت انفتاح وانطباق وارایکن یه اطراف عالمی تنویر ایدر وظلمت لیل ایله مستور اولان موجودانه ظهور و بر و بومعنی نوردانك اثری ولمعه سیدر یونك لمعه سن بولانلر بدر تمامه التفات ایلمز زیرا بدر تمامه نقصان وغروب واردر ذکر اولنان تجلی نوری ایسه دائمدر (لحرره) نور حق شهود ایدن کوزلر ۞ ایلمز زیرا سوای حقه نظر ۞ شولکه یوسف جمالنی کوردی ۞ بیلسون غیری بردخی دلبر (بعدذا) بیت

مذکورك تفطیعنده قدس کلمه سنك سینی جبرونك جیمنه وصل اولنور قله قدس قطع اولنمز زیرا اضافت مانعدر فافهم
(قبهٔ قاف ملکوتك جوعنا صفه سنه ○ ایریشوب قوندی بو کز آچدی فانمدکده فتات) قبه کتبدر ترکمان وعربك
استعمال ایتدیکی قره اوه دخی دیرلر (قاف) مشهوردر شرحی مفصلا کچدی (ملکوت) عالم ارواح وعالم ملائکه در
(عناه) مشقتدر (صفه) بالضم والتشدید سکی دیدکاری بو کسمجك پر که اوج طرفده دیوار اولوب اوی واوستی آچق
اوله کما فی الاخری فناه ملکدن مراد عالم اجسام وعالم بشردر (بعدذا) بویت فخر عالم صلی الله علیه وسلم شب
معراجده تدریجله مقام احدیتدن نزولی بیان ایدر بیت سابقده جبروتی قله یه تشبیه ایتدیکی کبی بو بیتده دخی
ملکوتی قافه تشبیه ایلدی وانکچون قبه وصفه اثبات قیلدی یعنی فخر عالم مقام اسما وعالم احدیتك شهودندن له
ذروه سنه ایریشوب ارصاد صاحبی اولمش ایکن بحسب المصلحه عودت ایدوب ملك قافی عالمه طوغری پرواز
ایلدکده ابتدا عالم ملکوتك زحمت ومشقتدن عبارت اولان صفه سنه نزول ایلدی وبو صفه ده اکرچه حقیقتده
مشقت یوقدر فاما اورایه نزول ایتمك مشقتدن عبارت اولان ملك قافی یه نزوله وسیله واکامودی اولغله عنا اثبات
ایلدی وپردخی بودر که راحت کلیه عالم احدیته وصولده در پس آنك مادونی اولان عوالمده بحسب الاضافه
کدر واردر سؤال اولنورسه که بقابالله صفتی ایله متصف اولنلرك سر باکاری دائما عالم احدیتده در پس آنلرده
نیچه کدر ومشقت تصور اولنور جواب بودر که بو عالم بحسب الظاهر محل کدردر اکرچه که انبیا وکمل اولیایه
کوره حقیقتده کدر یوقدر زیرا ایتلانك ظاهری نار و باطنی نوردر انکچون حضرت ابراهیم علیه السلامك
نارى کلشن اولدی وبوکلشن حضرت ابراهیمك باطنتده اولان صفا وانبساطك صورتیدر جمله کمالات ایتلاسی دخی
بو کافیاس اولنه ولیکن هر کسه کوره دیاده اثری ظاهر اولق مقتضای حکمت دکلدر محکیدر که اولیاءالله دن
برخاتونك پرقیونی وارایدی اول وليه یوقیونك برمه سندن سودوبرمه سندن بال صاقردی سری سؤال اولندقده
بوقیون در رویشلرك کوکلنده اولنلردیوجواب ویردی یعنی اول خاتون شیوعالدنی وانکبین حقیقتدن پرمذاق اولغله
باطنك اثری قیونده ظاهر اولدی پس اکرانك دلی چراکاهنده بوله صفوت ولذت اولمسه ذکر اولنان قیونك
سودی صفت مذکوره ایله روان اولزدی (وفی المثنوی) درزمین کرنیشکر ورخودنی است ○ ترجمان هرزمین نیت
ویست (بعدذا) بویتك تفطیعنده قافك قاسی ملکوتك میمنه وصل اولنور قدس جبروتده کذر ایدن کبی (جبهٔ
صحن مکانه اینوین طوتدی وطن ○ لامکانك حرمنده بولدایکن حضرات) جبه چاردیدکاری قفتان (صحن) وسط
الدار معناسنه (وطن) منزل اقامت (حرم) محترم مکان (حضرات) حضرتك جمعیدر بوراده مشاهده معناسنه در
(بعدذا) بویت فخر عالمك عالم ملکوتدن عالم ملکه نزول ایتدکارن بیان ایدر وبو عالمه نزول ایتمك حقیقتده بشریته
عودتدن عبارت اولغله جبه ذکر ایلدی زیرا بشریت جبه کبی انسانك حالتی ستر ایدر انکچون خلافته انسلاخ
اطلاق اولنور فافهم یعنی فخر عالم لامکان عالمك حرمنده مشاهدات ومعاینات بولور کن ودیدهٔ سرله جمال احدی یه
نظر قیلور کن اقتضا حسبله مکان عالمك صحنه نزول ایدوب وطن طوتدی وجبهٔ بشریت ایله بورینوب اول حالی
کندنه نقاب ایتدی وجائزدر که حضرات ایله مقامات مراد اولنه (تحریره) ای طالب حقائق ○ اهل عرفان ایچنده ○
وی عارف دقائق ○ کامل انسان ایچنده ○ رازم دیه یم سکا ○ طوغری قولاق طوت بکا ○ محرم ایسك کراکا ○
بو کون جهان ایچنده ○ پرغریم کلشم ○ غربت ایچره کلشم ○ حیرتر طه لشم ○ غرقم عمان ایچنده ○ جبهٔ تن بورندم ○
بو نیچه نقاب اورندم ○ انسان اولوب کورندم ○ بوجسم وجان ایچنده ○ یلان بنی حیراندر ○ بیلین سر کردانندر ○
بو پر اوز که سیراندر ○ کون ومکان ایچنده ○ نفس آلدم حضرتدن ○ کلدم باغ وحدتدن ○ قفس بولدم کتدن ○
غالدم زندان ایچنده ○ طوطیم سر شکرم ○ عنقایم قافدررم ○ لوح محفوظ ازرم ○ اولدی فرآن ایچنده ○ درهٔ
جبروتی ○ مهرهٔ ملکوتی ○ پرقرمزی یاقوتی ○ کوزلرم کان ایچنده ○ مهر ومهدر کوزلرم ○ بوعالمی کوزلرم ○
طاغلمش بلدر زلرم ○ دور دوران ایچنده ○ حرم لامکاندر ○ ارمیاغ یاتدر ○ قدم شول عرفاندر ○ بو زندان ایچنده ○
سوزلرم آب حیات ○ فلم چوب نبات ○ امر مه قول کاتبات ○ بو کون هرشان ایچنده ○ بر طفل ایکن بو کوکل ○
اولدی شهلرا کا قول ○ حکمی یورر صاغ یصول ○ هردم دیوان ایچنده ○ نقطه یم یورقده ○ مصحفم سر حقده ○ سابقم
هر سبقده ○ درس فرقان ایچنده ○ فنا دا جدم فنایه ○ قوندم دار بقایه ○ غرقه آشنایه ○ اردم زمان ایچنده ○ بلبل
کبی دلم وار ○ کوکل کبی کلم وار ○ پردر بکا کل وخار ○ بو کلستان ایچنده ○ فیضله حق تعالی ○ قیلدی بنی معلی ○
برشعبه م اولدی طوبی ○ اشبو بستان ایچنده ○ پیره یول صوردم ○ هم صورهم کیدردم ○ ایرکن منزله ابردم ○
هله میدان ایچنده ○ کیمکه اوپیری بولدی ○ بشل نوره غرق اولدی ○ مانند بدر طولدی ○ بو آسمان ایچنده ○

شربعندرادیم ۞ معرفتدرمشربم ۞ حقیقتدرمطلبم ۞ نهان عیان ایچنده ۞ صاله زورقی یره ۞ دوشه کورقطره بحره ۞ سیرایت مثال ذره ۞ مهررخشان ایچنده ۞ کعبه ندر بیلدکمی ۞ اکامرشد بولدکمی ۞ واروب یه کلدکمی ۞ فرق یل سیران ایچنده ۞ آهوهو به شاملدر ۞ امکان الغن فالدر ۞ سرسار بی بلدر ۞ روح سلطان ایچنده ۞ حق سوزك کهر در قال اولش عین زردر ۞ حق آنده جلوه کردر ۞ حق بیان ایچنده ۞ (باده نوشیدی ازل جامی تادوراید ۞ پس کرك جانی الهسرمدی خوش لذات) بویتك مشتمل اولدیغی مفرداتك جمله سی بوقاروده مفصلاشرح اولندی بوندن مراد فخرعالمك هرحالده وجمع زمانده باده نوش وحدت وشراب بیمای حقیقت اولوب تجلیات الهی انواریله جمال دلی کلکون ومکاشفات نامتناهی آثاریله چهره جانی نقش بوقلمون اولدیغن بیاندر و باده ونوش وجام ودوروخوش ولذت ذکری رعایت تناسب قبیلدندر (هدایی قدس سره) آچلدی چون بزم الست ۞ دورایلدی بیمانه سی ۞ بزم الستدن مراد عالم ارواحدر ولیکن بویله برزده شهود وحضور مقامی مراد اولنورز یرا (الست بربکم) خطابی مشتملدرخطاب ایسه حاضره کوره درغائبه کوره دکلدرواول بزمك بیمانه سی دل ونوش اولنان باده دله افاضه اولنان شراب اسرار وتجلیاتدر بیت هدایدن مراد قائلنك بوعالم حسدن مأخوذ اولوب انسلاخ طریق ایله عالم شهوده وصولن بیاندر وبومعنی ارتفاع موانعله اولورزیرا دله حجاب ظلمانی ونورانی اولدقجه نورو وحدت کورنمزوبازوده قوت عشق اولدقجه جام وتجلی اله کیروب مجلس سورلمزپس هرکیمه بورؤیت بی پرده حاصل اولسه وهرکیمك قدحی بوشرایدن طولسه ابدی مست اولوب قالور وبومرتبهنك کمالنه شهوددائم وتجلی ابدی دیرکل مقامیدر (لمحرره) هب بیلورلرکه دکلدر قانون ۞ مجلس شاهه دخول ایتمزعوام ۞ بومقامه ایرشمین نه بیلور ۞ بزم خاص ایچره ندرباده وجام ۞ (چون ایچوب کادی شراب ازلیدن کتوروب ۞ صوزاولمشلرداول باده بی کیم آب حیات) بویتدن مراد فخر عالمك چنستان دلی فیض حقدن سیراب وکلستان سری نم سرمطلقدن شاداب اولوب فنادن بقایه رجوعنده ومعراجدن عالم ملکه نزولنده کمالات قدسیه ونفحات انسیه لریله نجه دارده لری دنی احیاوتازه وترقیلد قلرن بیاندر تکیم خطبه ده قیام فنایه وجلسهٔ خفیفه بقایه اشارتدر یاخود قیام اهل ملکوتی دعوت وجلسه اهل ملکی ارشاد صورتیدر انکیچون فخر عالم کاه ارحنی یابلال وکاه کلمنی یاحمیرا بیورورلردی فالاول انتقال من ارشاداهل الملك الی ارشاد اهل الملکوت والثانی تنزل من الارشاد الثانی الی الاول (بعدذا) بیت مذکورده (وللارض من کأس الکرام نصیب) سرنه اشارت واردر یعنی قاعدهٔ عرب بوایمش که برقدحی نوش ایتدکده بقیه الیقویوب زمینك دنی بوقدرحدن حصه سی اولسون دیواول بقیه بی زمینه صب ایدرلرمش وبومقامدن (خواجه حافظ بیورر) ای صاحب کرامت شکرانهٔ سلامت ۞ روزی تفقدی کن درویش بی نوا را ۞ پس شرابدن مراد علوم لدنیه واسرارو حقائقدرکه فخرعالمه طولی جام ایله ویرلمشدر مرده لردن مراد زمین شوره وارض بایسه بکزه ین بی حاصل کوکلروبی مذاق دلردرکه قابل تربیه در آب حیات تشبیه طریقیله ذکراولنمشدر مراد شراب ازلیدرآب حیاتك شرحی محلنده مرور ایلدی وبوارشاد ودعوت واحیادن فخرعالمك ورثه سی دنی بحسب المراتب حصه مندرز یرا مرشد کامل صفتی بودرکه نفوسی باذن الله تعالی ضرب دمافی ایله امانه وقلوبی فیض تربیه سیله احیایدرپس یحیی ویمیت سرندن اکا دنی حظ ونصیب واردر ای طالب صادق بوخانقاه وصوامع وهای وهوی مجامعدن مقصود ذکراولنان افاضه واستفاضه درنه انکه مهارسده ی کبی قیل وقالدر (حافظ) ان قال وقیل مدرسه حال دلم کرفت ۞ یك چندنیز خدمت معشوق وی کنیم ۞ معشوقدن مراد محبوب حقیقی ومیدن اکاوصوله وسیله اولان عشق پاکدروعشقك دنی طریق علم وعملدر ۞ تکیم مرورایلدی بوندہ اشارت واردرکه سالکه ابتداعلم حال لازمدرانکیچون زمان اولده مدرسه لرده مدت مدیده تحصیلدنصکره مرشد کامل ومؤدب حاذق بولنان خانقاهه دخول ایدوب وجودلری قال وقیلی آتش عشقده قال ایدرلرمش تکیم (یونس امرم قدس سره پیورر) مسجدومدرسه ده چوق چوق طاعت قیلشم ۞ عشق اودینه یانوبن آندن بن قاله کلدم ۞ یعنی یالکزمسجد ومدرسه ده اولان طاعت وعبادت ایله وجود قال اولمز وکوکل تعیناتدن فنابولمز بلکه انسان کامل صحبتی ودلده ذوق محبت حالتی لازمدراما اولکه بورمانه ده بعض امیلر علم ظاهره متعلق زبان درازلق ایدرلرینده دکلدربلکه خطاءمحضدرنم کشینك ظاهری عالم وباطنی امی کرکدر اول معنایه که لوح دل جمله نقوشدن ساده اولدقجه اسرارالهیه یه محل اولمزاشته بوبدایت حالیدرنهایتده ایسه ظاهر وباطن بتون علم اولور ۞ یونس امرم اولدی فقیر ۞ اجل اکسه سنی طوقر ۞ کوکل کایندن اوقور ۞ الله قلم آلدی ۞ سؤال اولنورسه که عالم ایله امینك سلوکی میانده فرق وارمیدر جواب بودرکه واردر زیرا عالمك سلوکی صعوبتلودر وقوانین معلومه سنك وجودی قلینك آندن خلو نه باعثدر مثلا دیانتك وجودی اولسه کوکل ندن

خالی اولوردی پس سالکك همتی علائقدن انقطاعله در وعلائق نقدر بسیار وقوتلو اولسه مردلك اوقدرظاهر اولورفافهم فانی قدانشرت وماصرحت رعایة لمقتضی الزمان فان هذا الزمان زمان فساد الاخوان والی الله المشتکی من جاهل لایفهم الکلام ومن عالم یصر علی العناد بعدما استبان المرام (الهدرياى حقيقتدن سوزوب جوهرنى ۞ صاچه میدان شریعتده لآلی لمعات) بویتسده فخرعالمك اسماوصفات وذات عالمندن کنوردیکی علوم واسرار وحقائق جواهر ولآلی یه واول عالمی دریایه تشبیه واردر (لآلی) لؤلؤك جمیدر انجو معناسنه (لمعات) لمعه لك جمیدر لآلینك صفتیدر یعنی ضیا وصفا کسترلآلی دیمکدر (بعدذا)بیت مذکوردن منفهم اولورکه شریعت وحقیقت حقیقتده بردر زیراشریعت احکام وطریقت الك آدابی ومعرفت انوارى وحقیقك اسرار یدر متلاسوددن باغ وفایق حاصل اولدیغی کبی شریعتدن دخی امور مذکوره حاصل اولور بومرى بیتین حقیقتی شریعتدن خارج قیاس ایلیوب اشق اولور کور امدی ناظمك کلامنی که ذکراولنان بیتده یعنه صنعت کوسترمدی بونك تحقیق بودر که فخرعالم شب معراجده اوچ نوع علم کوردیکه مجموعی طقسان بك کلمات ایدی ۞ اولکیسی شریعت ایدیکه انی عام وخاص واخصه تلقین ایلدی زیرا جمله یه استعداد ندہ اکافابلیت وارایدی ۞ ایکنجیسی معرفت ایدیکه انی خاص اولنلره تعلیم قیلدی زیرافهمی عموم اهلنك دائره دراکه سندن بیرون ایدی ۞ اوچنجیسی حقیقت ایدیکه انی خاص الخاصه تبیین ایلدی زیراعام وخاصك حوصله استعداد نه کجایش مرتبه سندن دورایدی بوندندر که حذیفة ابن الیمان حضرتلرینی اول حضرت صاحب سرا تخاذ ایلیوب فیامنه دلك اوله حق اموری اکا اعلام ایلشدی وحضرت علی رضی الله عنه ایله اولان محادثات ومسامراته خود نهایت یوقدر پس ذکراولنان طقسان بیك کلمات سرنی حضرت قرآن مشتملدر وقرآنك ظاهری شریعت وباطنی معرفت وحقیقتدر انکیچون قرآنك باطنندن خبردار اولنلردن عهد النمشدر که انی ارباب استعداددن غیره افشا ایتمیه لر زیرا عقول ضعیفه یه اختلال کتوروب شر یعنی حالنه فسادو پرر ونزاعه باعث اولور (کلموا الناس علی قدرعقولهم)معنای مذکوره ناظردر ۞ سؤال اولنورسه که حقیقت کوکل حالیدر پس نیچه تعلیم قبول ایدر ۞ جواب بودر که حقیقتك برنوعی واردرکه اشارتله تعلیم قبول ایدرخضر وموسی علیهما السلام وقعه سنده اولان اشارات کبی فاما نفس حقیقت ذوق حالیدر انك دوالی تلفظ اولنور ولیکن کندی لسانه کلز (هدایی قدس سره) بال دیمکله طتلو اولمز چون دهان ۞ پوری انی طائفه سعی ایت همان ۞ وبو مجلسه متعلق بعض کلمات یوقاروده کذارایتمشدر وهذا البیان کاف لاولی النهی ۞ سؤال اولنورسه که یونس امرم قدس سره بك بو کلامندن مراد نه درکه بیورر ۞ شریعت اهلی ایراق ایرمز یومزله ۞ بن قوش دیلن بیلورم سو بلرسلیمان بکا ۞ زیرا بو کلامدن منفهم اولورکه حقیقت شریعتدن خارج اوله ۞ جواب بودرشریعت اهلنك منزل حقیقتدن بعید اولدیغی عدم سلوك ایله در پس اکرسلوکله مسافهٔ برازخ طی اولنوب منزل حقیقته قدم یاصمق میسر اولسه بعدقربه مبدل اولورالحاصل بعدید کلری معنی اهل شریعتك فهمنده وذوقنده در وشریعت ایله حقیقت اراسنده کلدرفهم تام وذوق کامل وشهود شاملی اولان کیسه حقیقتی شریعت ایچنده بولور زیرا شریعت صورت حقیقته مرآت واقع اولشدر انمی اولان یوسفی کورمز یوخسه یوسف حالی اوزره ظاهردر (سعدی) دوست نزدیکترازمن بمنست ۞ وین عجبترکه من ازوی دورم ۞ پس انسان کامل ایمان وکفری جمع ایتدیکی کبی انسان ناقص دخی قرب وبعدی جمع ایتمك عجب معنادرقوش دلنك برنوعی دخی بودرفافهم ۞ اذاقك الله تعالی (تحریره)شریعت برحمتیادیدر ۞ حقیقت اول حمتدنك منزلیدر ۞ هدایت هدهدی اولمزسه هادی ۞ بو یول صائمه سلیمانك یولیدر (چون خزائن قاروسن آچمی نثار ایلدی اول ۞ دوکون لعلی معالی پیدروب لفظ نبات) (خزائندن) مراد فخرعالمك قلب شریفلریدر ۞ ولیکن جمع ذکر اولندیغی اسماوصفات وذاتدن مأخوذ اولان معانیٔ غیبیه وحقائق عینیه اعتبار یله در معانی قیمتده لعل دیدکلری جوهره ولفظ نبوتی لذتده نبات شکرنه تشبیه ایلدی یعنی فخرعالم دعوت ناس ایچون ایلهٔ معراجده درکاه ومقام لی مع الله دن بوعالم ملکه عودت ایتدکلرنده اهل دله بطریق الهدیه کتوردکلری معانی وحقائق شکرکبی کفاره افاده ایلدیلر وطوطی مشرب اولانلره تعلیم ایدوب جواهر انواع علوم ایله انکری یرزیب وزیور قیلدیلر (شیخی)غواص روح قدسی ایله بحر وحدته ۞ در کلام حقه لسانکدر آشنا ۞ نطقك معلی شبه عقله در نجات ۞ لفظك سقر حی مرض روحه در شفا ۞ رحمانکن معلمن امی قودك آدمك ۞ سلطان ایکن دوکونه قیلچکسر رعیا (تحریره) نفحه یاب عطر معنی اولدی سندن هرمشام ۞ صانکه بازارجهاندہ کلبهٔ عطارسن ۞ ایلدك روح دهندن جوهر یکتا نثار ۞ فیضله عالمده الحق قلزم زخارسن (یور یدی الده طوتوب پرالله حجتی ۞ بر بنه سیفن الوب ایلدی حق اثبات) ناظم بو بیتده

اجمال وتفصيل طريقنه سالك اولمشدر (حجتدن) مراد دليل وبرهاندر كه حضرت قرآن ذى شان وسائر معجزات وشواهددر (سيف) قليجدر حقدن مراد اسلام وتوحيد در سؤال اولنورسه كه فخر عالم لك سيف ايله بعثتى رحمة للعالمين اولديغنى منافى دكلميدر ۞ جواب بودر كه دكلدر تكم الله تعالى قهار ومنتقم ايكن بنه رحمن ورحيم صفتيله موصوفدر مثلا بوعالم پر بدن وكفارانك بدمتأكله سى كبيدر ويد متأكله يى قطع ايتمك بدنه رحمتدر دندان كرم خورده يى اخراج ايتمك دخى سائر بدنه نسبتله بويله در (سعدى) درشتى ونرمى بهم در بهست ۞ چوفاصد كه جراح مرهم نهست ۞ بومقامك اسرارى چوقدر اطنابدن حذر اترك اولندى (لمحرره) وجود فخر عالم رحمة للعالمين كلدى ۞ امان بولدى جهان اهلى چون اول شاه امين كلدى ۞ شود لكم جوهر رحمت ديلر بواسون بوكون آتى ۞ كه اول كان ازل هر دورلى احسانه قرين كلدى ۞ صونلدى سيف قاطع وش الينه عرش اعلادن ۞ احد دن احمد آيات قرآن مبين كلدى ۞ نوله اثبات حق ايلرسه واردر حجتى الده ۞ كان نيلر كوكلده چونكه بوحق اليقين كلدى ۞ مشام اهل عرفانى معطر ايتمكه حقدن ۞ جهاندە بزم توحيده كل صدبرك دين كلدى ۞ اكا قربان اولدن جانى اسمعيل حقيتك ۞ اوبحبوبك دائدن صد صداى آفرين كلدى (ديلدى عزم سفر كعبهٔ وصلت ايلنه ۞ بوله تافرقت هجرتدن آتك كوكلى نجات) بعض نسخده مصراع ثانى ۞ كبدە تافرقت هجرتدن ايده كوكلى نجات ۞ دوشمشدر ناظم بو بيت ايله فخر عالمك وداع عالم فانى ايتمسى قريب اولديغنه اشارت ايدر بومقامك تحقيقى بودر كه اكرچه فخر عالم دائما وصلتده ايدى تنكيم فصل هجرتده ناظم بيورر هجرتده وصليله طواو فاما بحسب الظاهر مكه دن مدينه يه هجرت ايله فرقت صورىيه ايله مبتلا اولديغى كبى بحسب الباطن دنى عالم قدمدن عالم حدوثه تنزله هبوط ايتمك ايله فرقت معنويه ايله مبتلا كبى ايدى زيرا پرده كون ونقاب بشريت بونلشه تك لوازمندندر پس وصال تام ايچون عزم سفر ايلدى يعنى سنهٔ فتحده وسنهٔ عاشره ده مكهٔ مكرمه يه داخل اولوب فرقت هجرتدن وصلت تامه ايله نجات بولدقدى كبى روح سلطانينك دخى بدندن مفارقتدن تصكره آر امكاهى اولان مقام عنديتى آر زوايدوب لقاء حق ديلردى وبومعنايه اشارت ايدر اول حديث شريف كه فخر عالم بيورر (من بشرنى بخروج صفر بشرته بالجنة) تنكيم محلنده تفصيل اولنور ان شاء الله تعالى قال الله تعالى (ان الذى فرض عليك القرآن لرادك الى معاد) الاية بوآية شريفه نك عبارتنده بعض علما معادى مكهٔ مكرمه يه حمل ايلشدر زيرا اثناء هجرتده فخر عالم مولدنه مشتاق اولدقده الله تعالى آية مذكوره يى بطريق التسليه ارسال ايدوب بعد ازين مكه يه عودتنى وعد ايلدى وآيينه سندن غبارغمى سيلدى (حافظ) سروش عالم غيبم بشارتى خوش داد ۞ كه كس هميشه بكيتى دزم نخواهد ماند ۞ واشارتى تجلى ذاتى ايله فناء كلى رتبه سنه وصولنى ومقام وحدته رجوعنى وعددر كه بالكليه صفات وذاتندن فنا بولوب حقله قيام ايده (بعدذا) فخر عالم فتح مكه ميسر اولدقده تصكره اوراده توطن اختيار ايتمك كارنى مشعردر كه كمال مهاجر اليه اولان محلده سكوندر زيرا مهاجر منه اولان موضعكه مسقط رأسدر مقام طبيعته اشارتمدر آندندر كه بوهجرت صوريه نك سرى ورثه ده دنى جاريدر يعنى اولياتك اكثرى هجرت ضروريه ايله مبتلادر وانلردن برينى اهل بلدى اخراج ونفى ايتسه لر بردنى اوشهرده توطن ايدوب قراردادە اولمزمكر زيارت وبعض مصالح طريقى ايله دخول ايده فافهم (لمحرره) ديلرسك كعبهٔ وصله ارشمك ۞ سلوك ايله سلوك ايله سلوك ايت ۞ جمال حقله دائم كورشمك ۞ سلوك ايله سلوك ايله سلوك ايت ۞ يتردردفراقه مبتلا سين ۞ يتر بوايلده غربت آشنا سن ۞ چكوب بوبولده اول يارك جفاسن ۞ سلوك ايله سلوك ايله سلوك ايت ۞ سكا سندن قريب ايكن بعيدر ۞ سن اندن دور اولاسن نه سبيدر ۞ چوقصدك منزل ديدار بدر ۞ سلوك ايله سلوك ايله سلوك ايت ۞ بوكون سعى ايت چو واردر تاب دلده ۞ يارن قالمز بيلورسن فرصت الده ۞ يترامعى كزرسن اشبوايلده ۞ سلوك ايله سلوك ايله سلوك ايت ۞ طبيعت منزلندن چيق سفر قيل ۞ مقام قلب وروح وسره طوغرل ۞ كلام حق يى كوش ايله حق يبل ۞ سلوك ايله سلوك ايله سلوك ايت (سنهٔ عاشره) مرويدر كه فخر عالم هجرتك اونجى سنه سنده ذى القعده نك اواخرنده خميس كونى صلوة ظهرى مدينده ادا ايدوب جموع كثيره ايله بطريق الحج عزيمت قيلديلر وازواج مطهره كه نه عدد ايدى مجموعن استصحاب ايلديلر واول كونك ايكنديسنى ذوالحليفه ده قيلوب اول كيجه اوراده قرارداده اولديلر وايرتسى احرامه كيردىلر (قال فى القاموس ذوالحليفه موضع على ستة اميال من المدينة وهوماء لبنى جشم بقرب للمدينة والشام انتهى واورادن طى مراحل ايدرك مكهٔ مكرمه يه واصل اولوب ضحى وقتنده حجون مقبره سندن تشريف ايتديلر ومسجد حرامه باب السلامدن دخول ايدوب طواف ايلديلر ومقام ابراهيمده نماز قيلديلر وحجر اسودى استلام ايدوب آغلديلر (لمحرره) بغرى طاش اولسه اكر بركشينك ۞ نرم اولور كوردىكى

ساعت حجری ۞ کور یجك اغلدی چون یغمبر ۞ سنده دوك دیده ۞ رکدن کهری ۞ دیشلردر که فخر عالم رکن یمانی ایله حجر اراسنده (ربنا آتنا فی الدنیا حسنة وفی الاخرة حسنة وقنا عذاب النار) دعاسی ایله زمزمه یردازاولدیلر ولم یثبت عنه صلی الله علیه وسلم شیء من الاذکار فی غیر هذا المحل حول الکعبة (تحریر) رب انعم علی بالحسنات ۞ مدة العیش بدار الدنیا ۞ وقنی من عقوبة الاخری ۞ رب جد بالدرجات العلیا (فی الحرکات برکات) قال فی المقاصد الحسنة قال بعض السلف فی الحرکات البرکات ویعارضه قولهم الثبات نبات ولکن یشیر الی الاول قوله تعالی (ومن یهاجر فی سبیل الله یجد فی الارض مراغما کثیرا وسعة) وبالجملة فهما طریقان بحسب اختلاف الاحوال والاشخاص انتهی یعنی فی الحرکات البرکات والثبات نبات مقالات سلفدندر حدیث دکلدر ایکیسنك اراسنده اولان تعارض احوال واشخاصه حمل ایله مندفع اولور یعنی برحالده برکت حرکتده و برحالده دخی ثباتده اولورو کذلك بعض افراد برکتی حرکت ایله و بعض اشخاص ثبات ایله بولور (تحریر) کاه سرو روان یستان وش ۞ طور دیغك یرده عالمی سیرایت ۞ کاه بوی خوش آلغه کلدن ۞ طرف کاشنه صباکبی کیت (عرفات) بوقاروده حضرت آدم علیه السلام حجنی بیلدیکی یردر (ناحیه) جانب معناسنه در قبائل قبیله لك جمعیدر قبیله براتادن منشعب اولان اولاده دیرلر کذا قال فی انسان العیون وعند خروجه علیه الصلاة والسلام للحج اصاب الناس بالمدینة جدری بضم الجیم وفتح الدال وبفتحهما اوحصبة منعت کثیرا من الناس من الحج معه صلی الله علیه وسلم ومع ذلك کان معه جوع لایعلمها الا الله تعالی قیل کانوا اربعین الفا وقیل کانوا سبعین الفا وقیل کانوا تسعین الفا وقیل کانوا مائة الف وار بعة عشر الفا وقیل عشرون الفا وقیل کانوا اکثر من ذلك (احرام) یقال احرم الحاج والمعتمر دخل فی عمل حرم علیه به ما کان حلالا کما فی القاموس پس میقاتده کیلان ازار وردا تکبیر تحریم کبی اولمغله احرام اطلاقی اولندیغی فافهم واحرامك فنایه اضافتی ادنی ملابسه ایچوندر زیرا اهل فناء وقی کبی کفن مقدارندن زیاده سنی ترك ایلشلردر (تحریر) باده نوش فنا اولان مرده ۞ نیلرای دل جهانده جامه وجام ۞ برکفنله صارنور مرده تن ۞ بور یتورمرده نفس براحرام (عرصات) عرصه لك جمعیدر اغاجی و بناسی اولمیان آچق خالی یر قال فی القاموس العرصة کل بقعة من الدور واسعة لیس فیها بناء انتهی بوراد ، عرصات عرفات کبی لفظ جمعده اسم مفرددر محل حشر مراد اولنور زیرا قیامت کونی زمین دوبدزاولوب طاغ ودیه قالمسه کرکدر قال تعالی (لاتری فیها عوجا ولاامتا) یعنی مواضع جباله عوج وانخفاض وارتفاعله تفاوت کورمزسن دیمکدر مرویدر که فخر عالم اصحابه یوم ترویه کذی الحجه لك سکز نجی کونیدرمنی نام محله کلوب ظهر وعصر ومغرب وعشایی اورادہ قیلدیلر واول کیجه کیجه کجمعه سی ایدی اندہ آسوده اولوب بعد الاشراق عرفاته توجه ایلدیلر وعرفاتده زواله دك مکث ایدوب بعده ناقه یه سوار اولوب بطن وادیده خطبهٔ جلیله وموعظهٔ بلیغه ایلیوب لوازم دیندن ذکر ایتدك نسنه قومدیلر وحاضر اولان جم غفیرك جمله سی ذکر اولنان خطبه یی کیمی فخر عالم لسانندن وکیمی دخی یری برندن استماع ایدوب ضبط ایلدیلر وفخر عالم اورادہ بیوردیلر که (انکم تسألون عنی فما انتم قائلون قالوا نشهد انك قد بلغت وادیت ونصحت فقال باصبعه المسبحة یرفعها الی السماء اللهم فاشهد ثلاث مرات) وفخر عالمه اول کون ابن عباس رضی الله عنهك والدهسی ام الفضل برقدح سود کوندرمش ایدی فخر عالم انی آلوب نوش ایلدی انکیچون دیشلردر که عرفه کون عرفاتده ، حجاجه افطار ایتمك مستحبدر غیریلره صوم کبی وبعد الخطبه بلال اذان اوقیوب ظهر وعصر جمع اولندی جمعه قیلمندی (سمات) جمع سمة وهی العلامة (عرات) عار یلك جمعیدر عریان معناسنه (ناقهٔ عضباء) ناقه دیشی دوه در قال فی القاموس العضباء الناقة المشقوقة الاذن ولقب ناقة النبی صلی الله تعالی علیه وسلم لم تکن عضباء انتهی یقال ان هذه العضباء لم تأکل بعد وفاة رسول الله ولم تشرب حتی ماتت وان حماره یعفور لطرح نفسه یوم مات علیه السلام فی بئر جزعا علیه فمات کما فی السیرة الحلبیة (تحریر) کلدیکك دمده عالم ملکه ۞ نیجه کلدیسه روی مخلوقات ۞ سینه چاك اولدی جمله سی آخر ۞ دست هجرانك ایله روز وفات (آیات) جمع آیة وهی جماعة من حروف القرآن من قولهم العرب جاؤا بآیاتهم ای بجماعاتهم وقیل غیر ذلك

قال الله تعالی الیوم یئس الذین کفروا من دینکم فلا تخشوهم واخشون
الیوم اکملت لکم دینکم واتممت علیکم نعمتی ورضیت لکم الاسلام دینا

چون بوآیت اینوبن کلدی رسوله ایریشوب	دوه چوکدی یوسیدن چون ایشتدی خطرات
عمر اغلادی نبی دیدی سبب تولدی ندر	دیدی چونکیم سکاوحی اولدی بودم بوکلمات
بو کا دلك دیمز اولوردی زیاده چوکال	بولدی پس اندہ کا اینه انك نقص وفوات

دیدی آکا که صدقت که بو آیت بودر ر — کیم اشارتدر اکا کیم ایریسر با که وفات
عما دیدی محمد که بو آیت کایه — باشادی دخی سکسان کون ایروب آکه مات
دنیه برلحه دور بارقه نقشی چو خیال — عالم کون وفساده چو وبرلدی ثبات
یور یوب قیلدی وداع ایندی توجه کیرو پس — ایدو بن مزدلفه مشعرنه اول حرکات
ایروب اول پرده طورب وقفه یه اول رحمة حق — دیلدی ایده که تایارلغنه جمله عصات
دیلدی امتنی قیلدی دعا رینه اول — یوکروب بالوار وب اللهنه دیلر حسنات
دیلدی عاصیلرك جمله ذنو بینی رسول — و یروب الله اکا بافشلدی جمله عثرات
قودی فان ایلینی ظلم ایده نی حتی اکا — ایده شیطان یولنه قصد له هرکیم عزمات
نامعاصی دکزینه اوله هرکیشی که غرق — کیرمیه هرکزاوده کور میه اصلا حسرات
صدهزاران حقه حمد وثنا رحمتی اول — یزه کوندردی انك روحنه بی حد صلوات
دیلرز سندن الهی کیم انك حرمتنه — یزه ده رحمت ایدوب فضلکله ویرجنات
کلوبن نحر کونی قوندی منی مرکزینه — عقبه جمره سنی ایندی وکوچدی عقبات
اندیتمش دوه کیم سورمشدی هدیه اول — کندیسی ایلدی التمش اوچنی ذبح بالذات
باقیسن دیدی علی ایلدی قربانه فدی — تاکه نفسنه اوله قربان ایده منع سطوات
چومیلدین جلال ایچره ایروب باصدی ایاق — اندیاشین فازیدوب ایلدی اندیسکنات
بوکزارشاد ایچون اول شاه دیدی خلقه جواب — دیوب ایمان صلوات صومله حجیله زکات

(قال الله تعالی (الیوم) بوکونده که روز جمعه وعرفه در (یئس الذین کفروا) کافراولدیلرنا امید اولدیلر (من دینکم) ای مؤمنلر سزك دینکزی ابطال ایتمکدن زیرا کثرت مسلمین وعلو اسلامی مشاهده قیلدیلر (فلاتخشوهم) پس سزانلرك غلبه وفتنه سندن خوف ایتمکز (واخشونی) و بندن خوف ایدیکز (الیوم) بوکونده که یوم عرفه در (اکملت لکم دینکم) سزك ایچون دینکزی کامل قیلدم یعنی حلال وحرامی بیان واتمام ایلدم تکیم ابن عباس رضی الله عنه یورمشلر که بوآیت نصکره حلال وحرامه متعلق آیت نزول ایتمدی و بوآیتك نزولندن نصکره فخر عالم سکسان یرکون معمر اولوب عالم قدسه پرواز ایتدیلر (واتممت علیکم نعمتی) دخی سزك اوزرکزه دین ودنیایه متعلق اولان اصناف واحسانمی توفیر ایلدم (ورضیت لکم الاسلام دینا) وسزك ایچون اسلامی دین اختیار ایلدم (لمحرره) دیلریسك حقیقت اسلام ۞ اوله کورحکم حضرته تسلیم ۞ کور که تسلیم ایله حبیب اولدی ۞ مصطفی وخلیل ابراهیم (خطرات) خطرمنك جمع در اشراف علی الهلاك معناسه قال بعضهم کادعضد الناقة یندق من ثقل الوحی یعنی فخر عالم ناقه عضباء اوزرنده ایکن آیت مذکوره نزول ایتدکده ناقه مزبوره وحی الهینك اغرلغنه تحمل ایده میوب آیاغنك استخوانی منکسر اولق مرتبه یه واروب یره چوکدی (فوات) یقال فاته الامر فوتا وفواتا ذهب عنه کافی القاموس قال بعضهم المراد باکمال الدین فی قوله تعالی (اکملت لکم دینکم) اتمام اصوله وقواعده الکلیه کالاحکام الخمسة الفرض والواجب والسنة والمستحب والمباح لااتمام فروعه ومسائله الجزئیة الفرعیة المتجددة فی کل عصر وزمان فان ذلك لم یکمل الی الان بل لایکمل الی آخر الزمان لان الامور الجزئیة الکائنة والحوادث الزمانیة المتجددة غیرمتناهیة ولایمکن الاحاطة بها لغیر علام الغیوب وهذا سر جواز الاجتهاد فی کل عصر وآوان الی آخر الزمان فاذاحدث امر من الامور العامة والخاصة یرد اولا الی الکتاب والسنة فان وجد فیها فبها ونعمت وان لم یوجد فیرد الی اقوال العلماء القدماء المجتهدین فان وجد فیها والافیرد الی رأی علماء ذلك العصر واجتهادهم فینظرون فیه ویردونه الی اصل من اصول الدین والی حکم من الاحکام الخمسة المذکورة (دنیا برلحه درر بارقه نقشی چوخیال) (لحه) نظر واحد در (بارقه) لحه نك صفتیدر اصلده برق و یلدرمی اولان بلوده دیرلر بوراده مراد دنیای فانی برق کبی تیز کلوب کچر برنظردر دیمکدر وانك نقشی خیال کبیدر یعنی دنیا الوحنك مشتمل اولدیغی صور واشکالك جمله سی عالم رؤیاده اولان خیال وصورت کبیدر که وجودی موهوم در تکیم وارد اولمشدر (الدنیا کحلم النائم) (هدایی قدس سره) بوعالم برخیال خوابه بکزر ۞ ایچنده عمر آدم آیه بکزر ۞ صافن امدی خیالاته اینانمه ۞ امریله آفرصویه طیانمه (لمحرره) دنیا برلحه درکوزك آچه کور ۞ الدائمه دنیایه صافن الدائمه ۞ اولمزدن اوك بوکویریدن کچه کور ۞ الدائمه دنیایه صافن الدائمه ۞ خیال وخوابدر چونقشی انك ۞ اوباری کورایرکن دیده جانك ۞ کیمسه یه وفاسی یوقدر دنیانك ۞ الدائمه دنیایه صافن الدائمه ۞ غافلاره صوتزرهر له قدح ۞ طولدیررد للرن غصه

وترح ۞ چونکه یوقدر یزم دنیاده فرح ۞ الدائمه دنیایه صاقن الدائمه ۞ فنی ثبوته عالم آچلر ۞ فنی ولایتنك جامن ایچلر ۞ عبرتدرهب بونجه کلوب کچلر ۞ الدائمه دنیایه صاقن الدائمه ۞ عاقل ایسك حق اوچه کورحقه ۞ ایریشه کورایرکن سرمطلقه ۞ وارمیدر ثباتی دنیانك بقه ۞ الدائمه دنیایه صاقن الدائمه (عالم کون وفساد) هفت آسمان وزمیندر تکیم یوقاروده شرح اولندی (قال اهل السنة والجماعة لایفنی سبعة اشیاء العرش والکرسی واللوح والقلم والجنة والنار یاهلهما والارواح یدل علیه قوله تعالی (ونفخ فی الصور ففزع من فی السموات ومن فی الارض الامن شاء الله (ایدوبن مزدلفه مشعرنه اول حرکات) قال الله تعالی (فاذا افضتم من عرفات فاذکروا الله عند المشعر الحرام) یعنی بالقرب منه وهومابین جبلی مزدلفة من مأزمی عرفة الی محسر وسمی مشعرا من الاشعار وهو الاعلام لانه من معالم الحج واصل الحرام المنع فلایفعل فیه مانهی عنه والافاضة من عرفات بعد غروب الشمس ومن المزدلفة قبل طلوعها یوم النحر وسمی مزدلفة لاجتماع الناس فیه قال تعالی (وازلفنا ثم الاخرین) ای جمعناهم قال فی القاموس المزدلفة موضع بین عرفات ومنی لانه یتقرب فیها الی الله تعالی اولاقتراب الناس الی منی بعد الافاضة اوالمجیئ الناس الیها فی زلف من اللیل اولانها ارض مستویة مکنوسة وهذا اقرانتهی (عرفات) عرفه نك جمعیدر سوز چك وزله معناسنه (جاءانه علیه السلام دعا بالمغفرة لامته یوم عرفة فاجیب بانه یغفرلها ماعدا المظالم ثم دعا بذلك ای بالمغفرة لامته بالمزدلفة فاجیب الی ذلك ای الی غفران المظالم فجعل ابلیس لعنه الله یحثو التراب علی رأسه فضحك صلی الله علیه وسلم من فعله کما فی انسان العیون وتغییر الفاتحة للمولی الفناری وغیرهما (عرمات) عزمه نك جمعیدر قصد جازم معناسنه (حسرات) حاسه مهمله ایله حسرتك جمعیدر ندامت وبرنسنه فوت اولدیغیچون زیاده غصه لنمق (نحر) الفرق بین النحر والذبح ان النحر یستعمل فی الابل والذبح فی غیرها کما فی الفروع (منی) قریة بمکة ویصرف سمیت لمایمنی فیها من الدماء قال ابن عباس رضی الله عنه سمیت لان جبریل لما اراد ان یفارق آدم قال له تمن قال اتمنی الجنة فسمیت منی لامنیة آدم کما فی القاموس (مرکز) قرار ایده جك یرمفرکبی وهرنسنه نك وسطی یقال مرکز الدائرة وسطها (عقبه) قمحات ایله یوقش وطاغ ایچنده اولان یول جمعی عقبات کلور (جمره) قال فی القاموس الجمرة الحصاة وواحدة جمرات المناسك وهی ثلاث الجمرة الاولی والوسطی وجمرة العقبة یرمین بالجمار انتهی (بعدذا) افعال حج علی الترتیب والتفصیل کتب فروعده بیان اولنشدر مراد ابلین محلنه مراجعت ایدرز یرا بوشرح یومقوله فی تفصیله متکفل دکلدر (هدی) الهدی بسکون الدال جمع هدیة کتمر وتمرة وهومایهدی الی البیت تقربا الی الله تعالی من النعم ایسره شاة واوسطه بقرة واعلاه بدنه یقال اهدیت له واهدیت الیه ویجوز تشدید الیاء فیکون جمع هدیة وفری حتی یبلغ الهدی محله بالتخفیف والتشدید کما فی الفروع (کندیسی ایلدی التمش اوچنی ذبح بالذات) سری بودرکه اول وقنده فخر عالمك سن شریفلری التمش اوچه بالغ اولمش ایدی پس هرسنه مقابله سنده بر بدنه ذبح ایدوب انتهای عمرلرینه اشارت ایلدیلر ۞ مرویدرکه نحرالثلاثین التمش اوچ عدد بدنه نك هربرندن بررمقدار لحم اخذ اولنوب برظرفده طبخ اولندی وفخر عالم اندن تناول ایلدی (یاقیسن دیدی علی ایلدی قربانه فدی) یعنی یدی عدد بدنه یی حضرت علی رضی الله عنه فخر عالم ایچون نحر ایلدی وبعض روایلنده مجموعی یوز بدنه ایدی دیمشلر پس بوصورتده مائه یه دك اولوز یدینجی شاه مردان ولایت قربان ایتمش اولور (تاکه نفسه اوله قربان ایده منع سطوات) (سطوات) سطوه نك جمعیدر یقال سطا علیه وبه سطوا وسطوة صال اوقهر بالبطش کما فی القاموس یورادہ مراد حق تعالینك قهر وغضبیدر زیرا قربان نفس انسانك فداسیدرکه الکله قهر الهیدن خلاص اولور ویومعنی ارشارامت وتکمیل نفوس ایچوندر والانفس مطمئنه یه غمبرده متعلق قهر اولمق حق اصلا اریوغیدی زیرا ظاهر وباطن مظهر لطف ایدی (لمحرره) اولمش ایدی اورحمت عالم ۞ مظهر نکته غیرالغضب ۞ انکچون شفاعتکه قیوسن ۞ اوآچر وقت تجلی غضوب (چرن میادین جلال ایچره ایروب یاصدی آیلق ۞ آمنه یاشن قاز یدوب ایلدی اندہ حکمات) میادین میدانك جمعیدر آچق کیك معناسنه (سکمات) سکه نك جمعیدر سکون معناسنه (بعدذا) یاش تراش ایتمك فراغ صورتیدر زیرا عرفاتده اولان وقوف میدان جلالیه مضمار شهود ذاته فائق الله اشارتدر واوراده عودت ایدوب منی یه کلمکله افعال حجی بریته کوروب حلق رأس ایتمك میدان جلال ووادی مطالعهٔ صفاتدہ بقا بالله یه صورتیدر روی ان رأسه الشریف صلی الله علیه وسلم حلقه معمر بن عبد الله رضی الله عنه وقال له هاو اشار بیده الی الجانب الایمن فبدأ بشقه الایمن فحلقه ثم بشقه الایسر وقسم شعره بین من یلیه حتی نصفه لابی طلحة الانصاری رضی الله عنه ونصفه الاخر للناس وکان فی قلنسوة خالد بن الولید رضی الله عنه متی من شعر نصیب رسول الله قال انها ما کانت معی فی موقف الانصرت بها (لمحرره) بادشاهلر یارسول الله سنك ۞ تاج ایدر باشنده موی سنلهك ۞ جان و یرر

حورای فردوس برین ۞ قوقفه یردمده یوی سنبلك ۞ ای شیر کشنده بستان معرفت وی شراب چشنده رطل کران حقیقت اگرچه کاماکن حج وافعال حجاجك اسرارنه نهایت یوق واشاراتی زیاده چوقدر ولیکن ارواح طالبان واسرار عاشقانه یومقامده بطریق الهدیة برمقداری دستاویزقلم اولنق مقتضای استقامته مناسب اولمغله ثبت اولندی پس بیت مکرم سراحدیته اشارتدر انکچون خواصك حجی رب البیتی قصدوشهوددر ونقدرانوار نبوت وولایت وارایسه جمله سی آندن مقتبسدر زیرا زمین بیت مکرمدن مداولنمشدر پس بیت حقیقة الحقائق الکونیة الشهادیتدر ام القری تسمیه اولنمق یومعنایه دائردر (لمحرره) صوررییك ندر ام القرایی ۞ شول سرپاك احدیتدر ۞ حاجینك قصدی ام القرادر ۞ عاشقك حجی درحضرتدر ۞ وخانه دن بطریق الحج خروج ایتمك سلوك ایله بلد وجوددن سفر صورتیدر وزحمت ومشاق طریق عقبات قیامته وتعین انسانی مشتمل اولدیغی براز خ وبوادی یه اشارتدر (لمحرره) خانهٔ نفس طبیعتدن چق ۞ قلبه طوغری یوری سفر ایله ۞ زحمتی چك پرایکی کون صوی ۞ ماسوی برزخ کذرایله ۞ وعندالاحرام غسل ایتمك ظاهری دنسدن وباطنی خبثدن تطهیردرزیرا مقام مناجاتك طهارت لوازمندندر انکچون صلوته طهارت بدن وثوب شرط قیلندی (لمحرره) مجلس شاهه ایرمك استرسك ۞ بولباس وجودی پالش ایله ۞ حضرت حق کورمك استرسك ۞ پردهٔ ماسوایی چالش ایله ۞ واحرامله تجرد ایتمك فنا فی الله اشارتدر پس سالك جمیع غوائشی بشریه وملابس عنصریه دن منسلخ اولق کرکدر که پردهٔ جلالی کشف ایدوب فنا فی الله مرتبه سنده کشف جمال ایله منور اوله مثلا برکسنه اکابرناس قپوسنه تردد ایتدکده رعایة للمقام لباس فاخر کیردرحقه مراجعت ایدن ایسه لباس تقوی پوش اولور یعنی ماعدای حقدن تجرد ایدرزیرا حق تعالی باطنه نظر ایدر (لمحرره) نیچه کلدکسه عالم ملکه ۞ ینه اویله بجردویرلك اول ۞ باقی کیاهلك خران کبی آخر ۞ جمله دن عاری برقوری خلق اول ۞ وسرتلبیه عالم بالاده اولان اجابتی تجدید درو هم جلیل القدرلك ندای لبیك ایله مجابدر (لمحرره) ایردی شهدن ندا یاعبدی ۞ دیدم اول دمده صدقه لبیك ۞ حدمنتده مقیم اولمغچون ۞ ایلدم سعی وتکاپوچون بیك ۞ ومیقات افعال الله وحرم شریف صفات الاهه اشارتدروحضرت کعبه سرذات صورتیدر تکیم بیان اولندی (لمحرره) بیلینلرندربوحل وحرم ۞ نه بیلورلرندرریاض ارم ۞ هیچ عاشق دیمزکه نیچه کورم ۞ هیچ سالك دیمزکه نیچه ایرم ۞ وطواف ملائکه تك عرش حضرتی وقلبك حضرت ربوبیتی دوراتیدر (لمحرره) دونمیچه کوکل بوکون حقه ۞ صوفی جائز میدرسکادوران ۞ عشق وسوداهواسنه دونه کور ۞ کیراصوله بودوره اول نکران ۞ وصفا ومروه کفهٔ حسنات وسیئاتدر بوایکیسنك میانده اولان سعی قلبك عالم روح ایله نفس اراسنده تکاپو وترددیدر روح حسناته معدن ونفس سیئاته منبعدر ولیکن کاملك ایکی کفه سی یله حسناتدر تکیم ایکی کفی یله یمیندرفافهم (لمحرره) مروه حق صفاسی اهل دلك ۞ غبطه انکبر آینه اولدی ۞ هردوکفی یمین اولوب آنك ۞ هر دوکفه ثوابله طولدی ۞ وحجرالاسود یمین الله درتکیم حدیث صحیحده وارددرانکچون استلام حجرحقه مبایعت صورتیدر زیرا حین مبایعه ده یمین پادشاه تقبیل اولنمق قاعده درومرشد کامل اولدرك یمینی دنی بوکا قیاس اولنه زیرا ملوك اسم اعظمك ظاهره متعلق اولان مرتبه سی واهل ولایت باطنه متعلق اولان مرتبه سیدر وحجراسودك یمین اولمسی عالم آفاقه کوره درفافهم (لمحرره) طوتمه کور پیر مرشدك الیتی ۞ کعبه ده شول حجراسودی بول ۞ زمزم معرفت ایچ اول الدن ۞ سنده بخش ایله طالبه بول بول ۞ ومقام ابراهیم مقام رضی وتسلیمدرانکچون حضرت ابراهیم علیه السلام نفس وولد ومال ایله مبتلا اولوب جمله سن بذل ایلادی وتجلی ذات وصفات وافعال بولوب جمله مراتبی احراز قیلدی (لمحرره) باغ اولورا شبوخار زار جهان ۞ اکا کیم اسدی نسیم تسلیم ۞ یانمز عشق اهلی آتش غمده ۞ واردرعاشقده سرابراهیم دنی زیر کعبه ده الی الان مدفون اولان کنز که آتی مهدی استخراج اینه کرکدر دل کامله مخزون اولان معرفت وتوحیددر که اواخر زمانده آثاری ظهوره کلمه کرکدرزیرا بروقت کلور که جمله کنوز ظاهر وکرامات منتشر اولوب جمادات تکلم ایدر (لمحرره) کعبه در دلکه آنده مدفوندر ۞ بوقدر فیمتی در ویاقوت ۞ آچلورمهدی ایلدکده خروج ۞ دیده ملکه عالم ملکوت ۞ وعرفه ده وقوف اینمك خلقك روز رستخیز اجتماعی وقلبك فنا فی الله مقامنده جمع قوی ایله حضوروا ستمای صورتیدر (لمحرره) هب بیلورا شبوسری عارفلر ۞ که وجود اولدی صورت عرفان ۞ جمع اولور یانکه هب یارانك ۞ ایدیجك عاقبة الامر وفات ۞ چون تجلی ایده سکا محی ۞ اولورالبته مرده ذات وصفات ۞ عرفاته چیقوب دعا ایله ۞ که دعایله دفع اولورآفات ۞ ونحروهدی نفسك سکین مجاهده ایله ذبحی صورتیدر که عالم جلالدندروهدیك اعلاسی روح واوسطی قلب وادناسی نفسدرومنی ام الرحم مثابه سنده در زیرا ولده رحم ام واسع اولدیغی کبی اهل عالمده دنی یاسرعهم منی وحرم مکه اویله در ۞ فسبحان

الواسع المحيط وبو مقامده حضرت ابراهيم عليه السلام ذبح واسمايله مبتلا اولوب فداكاديكنه اشارتدر كه وجود مجازيدن فنايولنه عوض وجود حقائيدر وعقيقه سرى دخى بوراددن مفهوم اولور زيرا اكر حضرت ابراهيم اسمعيلى ذبح ايتمش اولسه هر مولود الى يوم القيام ذبح اولمق لازم كاوردى پس چون اسمعيل عليه السلام ذبح اولنيوب فداايله اكتفا اولندى كركدر كه هر مولود دخى دنيايه كلدكده ولى قربى اولان انكيچون بدنجى كون عقيقه ايليه وفداسرنه اشارة مذكره ابكى ومؤنثه بر قربان ايده (لمحرره) نفس بداولنجه ناكسته ٥ قنغى دل بولدى حيات تازه ٥ سر وجانى وصال جانانه ٥ قيل فداياقه چوغه وآزه ٥ (وله) دلاذره مثال اول سجده كاهك خاكيره ايله ٥ سكا يارك بولنده پايمال اولق ترقيدر ٥ ره حقده فداى سر ميسر اولدى دردا ٥ اكرچه مخلصم عالمده اسمعيل حقيدر ٥ ورمى جمرات طرد وساوس وخواطر وافكار صورتيدر (لمحرره) عقبات ره حق كذرايت ٥ دادن افكار سوايى طردايت ٥ نفى ايدوب شهر دادن اعدايى ٥ صكره اثبات دعوى مرديت ٥ وحلق رأس ايتمك دلدن حب كونيه يى ازاله ووجوددن دنس دنيايى تطهير صورتيدر وغيرى معانى به دخى كلور (لمحرره) موى سودا قومه سردلده ٥ كرتك عشقله قيل انى تراش ٥ غيريلر آكار ايانى كبيدر ٥ اولدى سودا سويدا چون باش (واشهر حج) ايام حياته اشارتدر يعنى حج صورى زمان مخصوصده اولديغى كبى حج معنوى دخى هر كسه مخصوص اولان عمر ايچنده اولور وقد سئل عن مدة هذا الامر فقيل من المهد الى اللحد وعليه يحمل قوله (اطلبوا العلم من المهد الى اللحد لان العلم الالهى هو المقصود بالذات فينبغى ان يصرف العمر كله اليه واذا الامر ان يصرف ثلث العمر واليه الاشارة بقوله تعالى (منها اربعة حرم) وذلك لان الاربعة ثلث الاثنى عشر فيجب ان يكون الثلث حراما يعنى ان يحرم فيه طلب ماسوى الحق تعالى بو مقامك تفصيلى بودركه طالب صادق مجموع عمرنى طلب حقه صرف ايتمك كركدر خصوصا ار بعيندن اول حرارت ورطوبت بدنيه سى استكماله ايكن جهاد نفسه مسارعت ايليه والامعناى مذكور انتقاص قبول ايتمكه بدايتدكده قوايه فتور عارض اولوب طالب اجتهاددن قالور ومطلوب اولان فتح دل غايت صعوبتلو اولور انكيچون الصوفى بعد الاربعين يارد ديلمشدر الحاصل اربعين سنه بلوغدن اول مجاهده سى سبقت ايدمك كيمه قبل الاربعين وكيمه بعد الاربعين فتح واقع اولق كثيردر ولكن ابتداى طلبى اربعيند نصكره مقصور اولمه قليل ونادر واقع اولمشدر پس نيجه محروم البدايه اولانرنهايتده حقه واصل اولمشلردر فضيل بن عياض ومالك بن دينار وذوالنون المصرى وعبد الله بن المبارك وغيرلرى كبى ظاهر دخى بو يله در يعنى شبابت حالنده تحصيلى آسانكر وحفظى اسهلدر انكيچون فخر عالم بيورمشلردر (من تعلم القرأن فى شبيبته اختلط القرأن بلحمه ودمه ومن تعلمه فى كبره فهو ينفلت منه ولا يتركه فله اجره مرتين) قال فى المقاصد الحسنة هذا محمول على الغالب والافقد اشتغل افراد كالفضيل والثورى بعد كبرهم ففاقوا على علمهم وراقوا بمنظرهم انتهى ٥ امدى (واعبد ربك حتى يأتيك اليقين) موجبنجه كتى تمام عمرى عبادت وعرفانه صرف ايتمك كركدر زيرا موسم حجك انقضاسندن صكره حج مكرر ايلديغى كبى موت اضطرارى دخى معرفة المهده ترقى ممكن دكلدر مكر اثناء طلبده وفات ايليه واليه الاشارة بقوله تعالى (ومن يخرج من بيته مهاجرا الى الله ورسوله ثم يدركه الموت فقد وقع اجره على الله) الايه وتمام هذا البحث يطلب من تفسيرنا الموسوم بروح البيان (لمحرره) قوبو فنا كارلرنى ٥ بلبل بورى دوست ايلمه ٥ ترك ايت جهانك خارى ٥ بلبل بورى دوست ايلمه ٥ كل يكمدن بو تو بهار ٥ حالك تدارك ايله وار ٥ قوقمه بوى وصل يار ٥ بلبل بورى دوست ايلمه ٥ عاشق اولانرلرنه ٥ قور ايشى بارنه ٥ دوش سنده حق بولانرنه بلبل بورى دوست ايلمه ٥ ميل سودن قيل فراغ ٥ يقصه فرقته داغ ٥ باق دكلدر چون بو باغ ٥ بلبل بورى دوست ايلمه ٥ آچ جان كوزن عبرتله بق ٥ آل مرور قدن پر سبق ٥ حقدن ايلمه بند حق ٥ بلبل بورى دوست ايلمه (وله) كعبه وصله سفر امرى كاوب الهدن ٥ فخر عالم ايلدى اصحابه حج الوداع ٥ كوش جانه دعوت ايدوب اول يوجه در كاهدن ٥ فخر عالم ايلدى اصحابه حج الوداع ٥ كيدى احرام قالبيك ايله كردى يوله ٥ ذكرى وفكرى حق اولدى يلقدى صاغ يصوله ٥ چون اولدركاهى طواف ايتمك دوشدى نوبتله ٥ فخر عالم ايلدى اصحابه حج الوداع ٥ چون عرفات اوسنده چيقدى اونور كائنات ٥ حاصل اولدى سره حقدن تجليات ذات ٥ ايتدى الهدن رجاتاعفو اوله جرم عصيات ٥ فخر عالم ايلدى اصحابه حج الوداع ٥ چونكه ميدان جلاله ايرديلوب ياصدى قدم ٥ النمش اوچ قربان بسم الله ايله كسدى اودم ٥ مدت عمر ماشارين ايتمك حيف اولدم ٥ فخر عالم ايلدى اصحابه حج الوداع ٥ اول سعادت تختنه شاه وكرم صدر نده باش ٥ امر ايدوب معمر سرتدن سيلين قيلدى تراش ٥ ايتدى حج افعالنى حجاجه بر برآنده فاش ٥ فخر عالم ايلدى اصحابه حج الوداع ٥ زمزم فيض الهيدن پر ايتدى جانى ٥ دوكدى

چشمندن صدف وش درله مرجانی ۞ کعبه نك قبلدی طواف اطرافی ارکانی ۞ فخر عالم ایلدی اصحابله حج الوداع ۞
ایردی هجرت چون اونجی ساله آخر عاشقا ۞ غالب اولدی جانندن اول حضرتك شوقی انا ۞ کعبهٔ وصله سفر رمزینی
ایدوب حقبا ۞ فخر عالم ایلدی اصحابله حج الوداع ۞

﴿ مثنوی ﴾

خطاب ایتدی دونوب خلقه محمد — دیلر کیم ایرکوره حقه محمد
چو کافرلر شاشر مشدی زمانی — حسابندن آشر مشدی زمانی
ولی عرفه ده بش عید اولوبدی — بویش بیرامله اول کون طولوبدی
بری عرفه بیریسی جمعه ایدی — بو کون کونلر ایچنده شمعه ایدی
مجوسیله یهود نصرانی جمعا — قواول کونده بیرام ایتدی قطعا
بنی آدم کلالی اولمشدی — بویشی برکونه هیچ ظلمشدی
بیوردیکم زمان ایتدی استدارت — نیتکیم شمدی ایتدی استدارت
شو کوندنکیم جهانی ایتدی الله — بو یری کوکلری یارادی الله
زمان دوندی دونیسر هیأتنده — آی اون ایکی درالله قتنده
انك دوردینی فعلشدر محرم — اودر ذوالقعده ذوالحجه محرم
رجب آیدرز دردنجی مشهور — بوآیلرده حرامدر شرله شور
دیدی ندر بوآیك آدی صاتی — دیدیلر نکری پیلور رسول آتی
دیدی ذوالحجه دکلی بوکا آد — دیدیلر کیم بلی بودر بوکا آد
دیدی بو شهرك آدینه ندیرلر — بونی دیلده نه آدیله اکارلر
دیدیلر پیلور الله هم رسولی — کیم الله ایله در اعلم رسولی
دیدی مکه دیمزلرمی بوکا آد — دیدیلر کیم بلی بودر بوکا آد
دیدی بوکون نه کوندر ندرآدی — جهان خلقی بوکا نه دیرلرآدی
دیدیلر پیلور الله هم رسولی — کیم الله ایله در اعلم رسولی
دیدی بیرام دکلیدر بوکا آد — دیدیلر کیم بلی بودر بوکا آد
دیدی پس دوکمکز ناحق یره قان — حرام ایلدی آنی سبزه سیحان
دیدی ناحق یره هرگز یمك مال — حرامدر ظلم ایدوبن آلمك اموال
حرامدر عرضکیزی یوزمك اصلا — یقنلر یقلور اولمزلر اعلی
حرام ایلدی بو اشیایی الله — نته کیم بوکونی بوآیی الله
اولیسر سزیارین حقه ملاقی — عملدن صوریسر یوم التلاقی
سوزم طوتك که جهال اولمیه سز — که بندنصکره ضلال اولمیه سز
فساده ظلمه فتنه کیرمیه سز — که بیری بریکیزی قرمیه سز
دیدی تبلیغ احکام ایلدمی — کرکلو سیزی سوزك سویلدمی
نعم دیدی فوخلق ایتدی تسلیم — که زیرا شول که حقدی ایتدی تعلیم
پس آندن دیدی یارب طانق اولغل — بنم تبلیغمك تصدیقن آلغل
دیدی حاضرلر ابلاغ ایلسونلر — سوزم اشتمیه نه سویلسونلر
نیچه ما کیشی واردرسوزی دیکلر — ولی ایشتمین اندن بك آکلر
بوسوزلری چوایتدی خلقه ایناس — خطاب ایتدی کیروکیم ایها الناس
قیلك بش وقت نماز یکزکلمامی — طوتك پیلده برآیکز صیامی
ایدك تکریکزك بیتی زیارت — چون اویله کلدی حضرتدن اشارت
ویرك هم مالکزدن سزز کاتی — که بوله نفسکز تاطیباتی
کیره سزریکیزك جنتینه — حسابسز هم عذابسز رحتینه

دخی بو نجه نصایح ایتدی آنده	تمامت شرعی دیدی کندی آنده
قومادی دین ایچنده شبهه اصلا	انکچون دینلدر اولی واعلی
بیان ایتدی همان طوتمق کرکدر	ایراقدن صورمیوب طاتمق کرکدر
کیمك کیم ذوقی یوق عرفانی یوقدر	کیمك عرفانی یوق وجدانی یوقدر
کیمك وجدانی یوق جانانی یوقدر	کیمك جانانی یوقسه جانی یوقدر

(چوکافرلر شاشر مشدی زمانی) تنکیم عنوان فصلده اشارت اولندی وتفصیلی کتب التفاسیر والسیر (یری عرفه و یری جمعه ایدی) دیمشلردر که عرفه جمعه کونته موافق اولدیغی سنه ده حج ایتمش حجه بدل اولور یوندن عرفه دن جمعه نك افضلیتی منفهم اولور (شمعه) مومدر مطلقا بعضیلر بال مومیدر دیمشلر یعنی سائر ایاله بو کونلرده نور اولمشدر تنکیم مهر وماه وستارهلره عالم منور اولوب ظلمات زائل اولور (مجوس) کصبور رجل صغیر الاذنین وضع دینا ودعا الیه معرب مج کوش رجل مجوسی کما فی القاموس ● دیمشلردر که آتش پرستلرك پیری یعنی اول آتشه طاپمغی بیدا ایدن زردشت وبازرادشت نام ظالمدر که حضرت ابراهیم پیغمبر ملتنك براو اوسیدرقار فی مفاتیح العلوم الزنادقة هم المانویة وکان المزدکیة یسمون بذلك ومزدك هوالذی ظهر فی ایام قباد وزعم ان الاموال والحرم مشترکة واظهر کتابا سماه زنداه وهوکتاب المجوس الذی جاء به زردشت الذی یزعمون انه نبی فنسب اصحاب مزدك الی زنداه واعربت الکلمة فقیل زندیق ● قال الامام فی تفسیره عند قوله تعالی (حرمت علیکم امهاتکم) الایة فی سورة النساء اعلم ان حرمة الامهات والبنات کانت ثابتة من زمن آدم علیه السلام الی هذا الان ولم یثبت حل نکاحهن فی شیء من الادیان الالهیة بل ان زرادشت رسول المجوس قال بحله الان اکثر المسلمین اتفقوا علی انه کان کافرا کذا بالانتهی ● قال فی المغرب المجوس علی قول الاکثرین لیسوا من اهل الکتاب ولذا لاتنکح نساؤهم ولاتؤکل ذبایحهم وانما اخذت الجزیة منهم لانهم من العجم لالانهم من اهل الکتاب قاله الطحاوی ویدل علی انهم لیسوا منهم قوله تعالی (انما انزل الکتاب علی طائفتین من قبلنا) وحدیثهم فی المغرب انتهی (یهود نصرانی) فدسبق ترجمتهما (استدارت) دونمك دور کبی ● وفی الحدیث ان الزمان قد استدار کهیئته یوم خلق الله السموات والارض السنة اثنا عشر شهرا منها اربعة حرم ثلاثة متوالیات ذوالقعده وذوالحجه والمحرم ورجب فرد الذی بین جمادی وشعبان کما فی المشارق قال بعض الشراح کانوا یؤخرون الحج فی کل عامین من شهر الی آخر ویجعلون الشهر الذی انساؤا فیه ای اخروا ملغی فتکون تلك السنة ثلاثة عشر شهرا ویکون العام الثانی علی ماکان علیه الاول سوی ان الشهر الملغی من الاولی لایکون فی العام الثانی وعلی هذا تمام الدورة فیستدیر حجهم فی کل خمس وعشرین سنة الی الشهر الذی بدیء منه ولذا خرج الحساب من ایدیهم فرعا یحجون فی بعض السنة فی شهر ویحجون من قابل فی غیره الی ان کان العام الذی حج رسول الله صلی الله علیه وسلم فصادف حجهم ذالحجه فوقف بعرفات یوم التاسع واعلمهم بضلال النسیء ای کانوا یؤخرون الحج من شهر الی شهر حتی وصل ذوالحجة الی موضعه علم حجة الوداع فخطب رسول الله صلی الله علیه وسلم بعرفات فاعلم ان ذالحجة وصل الی موضعه فاجعلوا الحج فیه ولاتبدلوه شهرا بشهر کاهل الجاهلیة (الك دوردینی قیلشدر محرم) قال تعالی (منها اربعة حرم فلاتظلموا فیهن انفسکم) (ذوالقعدة) بفتح القاف وسکون العین المهملة من اشهر الحج وانما سمی هذا الشهر بهذا الاسم لانه زمان یحصل قعود اهل مکة کما فی شرح التقویم وقال ابن ملك فی شرح المشارق قولهم ذوالقعدة وذوالحجة جاز فیهما فتح القاف وکسرها لکن الشهور فی القعدة الفتح وفی الحجة الکسر انتهی (ذوالحجة) عشرة منها ایام الحج وانما سمی هذا الشهر بهذا الاسم لانه زمان یحصل فیه حجة الاسلام (محرم) انما سمی ذلك الشهر به لان القتال کان محرما فیه فسمی بعبارة تؤدی تلك المعنی (رجب) یقال رجبته بالکسر ای عظمته وانما سمی هذا الشهر بذلك لان العرب فی الجاهلیة کانوا یعظمون هذا الشهر ویترکون فیه القتال والمحاربة ورجب یحتمل ان یکون غیر منون وهوالاوضح للعلیة والعدل عن الرجب معرفا باللام فیکون المراد به رجبا معینا وان یکون منونا فیراد رجب من عمره کذا فی شرح الشاذلی ولان ملك وفی حواشی عزمی زاده قال الزهاوی المغنر فی عدم انصرافه العدل والعلیة هکذا وجد مکتوبا علی حاشیة شرح الجامع الصغیر لفخر الاسلام بخط الشیخ العلامة استاذ الائمة حافظ الدین قدس سره انتهی (بوآیلرده حرامدر شهر شوال) شرخیرلك ضد یدر (شوال) غوغا وفتنه وآشوب وطلغه وقرغشه (بعدذا) اگرچه جمیع شهورده ترك معاصی لازمدر فاما ذکر اولنان درت آی جهت شرفدن اولوری تخصیص اولندی زیرا بوآیلرده کتابت حرمتده وماحرام صالنده کندیلرك کیدرپس زمان ومکانك حرمتی محافظه لازمدر (لمحرره) نقدر حفظ حرمت ایلرسك ● اوقدر سنده بولورسن حرمت ● کشینك قیمتی

كندندندر ۞ كندیكی ایچه امدی بی قیمت (وله) معصیت برزهر مثالیدر ۞ اولدررقاب آدمی ناكاه ۞ اولمه مغرور نفع تریاقه ۞ ضرردنبی كورالله الله (عرض) عرض الرجل جانبه الذی یصونه (ملاقی) قاوشیجی ویوزیوزه اولیجی (یوم التلاق) قال الله تعالی (لینذر یوم التلاق) ای لینذر الناس العذاب یوم القیامة لانه تتلاقی فیه الارواح والاجساد واهل السموات والارض ۞ قال الكاشفی باهر عامل ملاقی شود عمل خودرا ۞ انتهی وهو المناسب للكلام المحمدیة (جهال) جاهلك جمیدر والجهل اعتقاد الشیء علی خلاف ماهو علیه واعترضوا علیه بان الجهل قدیكون بالمعدوم ولیس بشیء والجواب عنه انه شیء فی الذهن والجهل علی قسمین ضعیف وهو سبب العلم والجهل البسیط وقوی وهو الجهل المركب الذی هو عبارة عن اعتقاد جازم غیرمطابق للواقع (ضلال) ضالك جمیدر والضلالة هی فقدان مایوصل الی المطلوب وقیل سلوك طریق لایوصل الی المطلوب (نعم) هوفی جواب الواجب وبلی جواب استفهام معقود بالجحد توجب مایقال لك كما فی القاموس یعنی ان بلی نفی ماتقدم واثبات ماتأخر ونعم بعكسه یدل علی ذلك قوله تعالی (ألست بربكم قالوا بلی) فكان اصحاب الیمین قالوا بلی واصحاب الشمال قالوا نعم وقیل یجوز استعمال نعم ههنا بجعلها تصدیقا لاثبات المستفاد من انكار النفی وقد اشتهر هذا فی العرف فلو قال احد بازید الیس لی علیك الف درهم وقال زید نعم یكون اقرارا ویقوم مقام بلی لتقریر اثبات بعد النفی كما فی شرح الكافیة للمولی الجامی (ابلاغ) وتبلیغ یتشدرمك رفع علیه السلام رأسه وقال اللهم هل بلغت اللهم هل بلغت فلیبلغ الشاهد الغائب وفی الحدیث بلغوا عنی ولوآیة قال الامام الطیبی التبلیغ ایصال شیء الی آخر كما سمعه ورآه من غیر تغییر وفی الحدیث من حفظ علی امتی اربعین حدیثا من امر دینها بعثه الله یوم القیامة فی زمرة الفقهاء والعلماء قال النووی معنی الحفظ ههنا ان ینقلها الی المسلمین وان لم یحفظها ولا عرف معناها هذا حقیقة معناه وبه یحصل انتفاع المسلمین لابحفظ مالاینقله الیهم انتهی (لحرره) كهركفته كوشواره اولور ۞ اكا كیم قیمتی بیلوب طوتمه كوش ۞ اهلنه قیل امانی تسلیم ۞ تنكیم وحی مصطفایه سروش (ولی ایشتمین آندن بك اكلر) پس معتبر اولان برنسنه نك قوت دراكه ایله حقیقتی بیلكدر وطریق اوزره ضبط ایتكدر مجردا وقوه ق ولسان غیردن دكلدر انكچون هر عصرده بین الناس اختلال چوق اولور (لحرره) آب كیم اوله تراب آلوده ۞ نشنه یه قطره جه صفا ویرمز ۞ سوزی شولكم بولاندروب سویلر ۞ صاف دلار قولاغنه كیرمز (وله) كیمكه بولدی دانده عقل قویم ۞ سخن گچ مجی ایدر تقویم ۞ آنی كیم دكلین احمق بیلز ۞ بیلور عاقل آنی بلا تعلیم ۞ یك بیلور بله بی بوكون كوسج ۞ بله بیلز آنی یكباره ونیم ۞ روح بوقدر سخن احمقده ۞ فوری قالب دیلور آكه قدیم ۞ قیل نجب كه خامه ازل ۞ اشبو لوحه نقاب ایتمش ترقیم ۞ كیمنه وضع نقطه یه بوق تاب ۞ كیمی تصحیح ایدر بودكلوسقیم ۞ كیمی استماع ایدوب بیلر ۞ كیمی كوش ایلدی اولدی فهیم ۞ حقیا كوش ایدوب بوحق پندی ۞ اوله كورمنزل عرفانده مقیم (ایناس) انس طوتمق وانس كوسترمك وهو خلاف الایحاش والانس بفتحتین وبالضم ضد الوحشة ویقال انس الشیء ابصره وانس منه رشدا علمه وانس الصوت سمعه دیمشلردر كه فخر عالم حج الوداعده بش دفعه خطبه ایدوب جمله احكامی خلقه اعلام ایلدیلر ولكه كلمجك سنه حج ایده مرز همان بوسنه مناسك حجی بندن اخذ ایدك دیوسو یلدیلر (زكات) اصلنده طهارت معناسنه درصدقه مفروضه یی ادا ایتمك نفسك طهارتنه سبب اولغله زكاة اطلاق اولندی زیرا نفس اماره حب دنیا الوتیله ملوثدر پس انفاق مال ایتمك آنی اول اولدن تطهیردر انكچون طیبات ذكر ایلدی ۞ وفی الحدیث ان الله طیب لایقبل الا الطیب ای الا المال الطیب والا النفس الطیبة الطاهرة من لوث حب الدنیا وخباثته (طیبات) یعنی نفسكزا حوال ومقامات طیبه یوله زیرا تخم طیبك محصولی دخی طیبدر بوراده ظاهر اولان بودركه طیبات ایله مصدر مراددر جمیعی متعلقاتی اعتباریله در زیرا حب دنیا ومیل ماسوالك تحتنده انواع كثیره واردر پس هربرندن بروجهله طهارت كركدر (ایراقدن صوریوب طامق كركدر) صورمق سؤال ومص معنالرینه مختلدر یعنی برنسنه یی خبرطریقله بیلك عیانا بولمق كبی دكلدر بولمقده طامق وارهر خبر مجرده یوقدر وبردخی انسان برامری خبرطریقیله ایراقدن بیلك شكر قامشنی ویابانی ویابرالذیذ نسنه یی آغزنه آلمقمزن ایراقدن مص ایتمك كبیدر پس بال دیمكله آغزطتلو اولمز همان آنی بالفعل طامق كركدر زیرا الك لذتی طامغله بیلنور بال دیمكله بیلنمز بو كلامدن مقصود سالكی علم الیقین مرتبه سندن عین الیقینه وحق الیقینه دلالت وارشاددر (كیمك كیم ذوقی یوق عرفانی یوقدر ۞ كیمك عرفانی یوق وجدانی یوقدر) یعنی هر كیمده كیم بیلمز نصكره عنان ذوقی یوقدر آنده عرفان یوقدر زیرا معتبر اولان عرفان ذوقه مقارن اولاندر عرفان خالی ومجرد دكلدر وهر كیمده كه عرفان ذوقی یوقدر آنده وجدان دینلن حالت یوقدر یعنی كشی باطن ایله تجلی ذوقی بولمق ونور ذاتی ادراك ایتمك عرفان مذكوره موقوفدر الحاصل مطلب اعلا یه وصول وسیله ایله در

مثلا بر کیسه قدم واحده نردبانك جمیع درجاتنی تخطی ایده مز کذلك سالك دخی ذوق باطنی وعرفان حالی بولمسه وجدان اهلی اولمز ۞ محکیدر که مرجع طر یقمز سلطان الاولیا التأخرین افتاده افندی حضرتلری بعض سلاکی تجلی ذات طلبندن منع ایدرلرمش زیرا برسالکك اول رتبه یه وصوله هنوز استعدادی اولمسه آنی استمك سوء ادب اولور ۞ پس مبتدی اولانلر تجلی افعال دیلرلر ومتوسط اولانلر تجلی صفات استرلر ومنتهی اولانلر تجلی ذات طلب ایدرلر فافهم وغایة الغایات واقصی النهایات وصولده طلب نسبتی دخی زائل اولوب فنا کلی کلور (ویحذرکم الله نفسه) آیتنده ذکر اولنان معنایه اشارت واردر من لم یذق لم یعرف (الهی) ای کوکل کامل الن طوت صحبتی عرفان دله ۞ راه عرفاندن سلوك ایت منزل وجدان دله ۞ قیل وقال اهلی نه بیلسون حال باطن نیدوکن ۞ بانو بن غال اولنجه عشق ایچنده دردله ۞ نوش ایدوب شول خضر النددن برنفس آب حیات ۞ ظلمات نفسی یکه کور پرتو توحیدله ۞ لذت سکر در رشول طوطی بی کویا ایدن ۞ فیض نطق ایلر کلوب اول ذوقله دائم دله ۞ جنت استرسك دلکده جنة المأوایی کور ۞ وصلت استرسك سرای سره ایر باقه دله ۞ حقیا کلزار عشقه اوله لی دل عندلیب ۞ باقدی خارماسوایی جمله آمسردله ۞

﴿فی ایمان ابوی النبی صلی الله تعالی علیه وسلم﴾

کل ای جان امته جاناتی کیم اولدر مطلب اعلی
حبیبندن کوزت انی کیم اولدر مقصد اقصی

ایشت پر خوش روایت کیم دیمشدر قرطبی آنی
انی تذکره ده یازمش صحیح نقله اجلی

دیمشکیم عائشه دیدی رسول الله که حج ایتدی
دونو بن مکه دن کتدی ایدو بن شهرنه رجعی

حجونه اوغرادی یولی واریجق اندن اغلادی
مبارك خاطرندن غم کیدوب آچلدی قطعا

الك اغلادیغن کوردم انکله بیله اغلادم
پس ایتدی نافه دن درحال اوشکردن سوزی احلی

بیوردی یاحبرا کیم دومك طوت زمامینی
کیدوب کوزدن ایراغ اولدی زمان کچدی اولوب اخفی

دوه یه بصدنوب طوردم براز مدت قرار ایتدم
کورم کیم آی کپی طوغدی یوزی پشاش فرح ابهی

دیدم آتم اتم سا کا فدا در یا رسول الله
سبب تولدیکیم اغلردك ملاندن چکوب بلوی

سنکله بیله اغلادم پوره کیم اوده داغلادم
بو کزکلدك کیرو شادان طاغلمش غصه وشکوی

دیدی واردم اتم قبرین چوکوردم دیلدم حفدن
کیم انی دیرکورده الله پس ایتدی آنه می احیا

چوکوردم آنه مك یوزن دیدم ایمان کتورانا
کتوردی صدقه ایمان عنایت ایلدی مولی

کبرو کوندردی جانتی الك جنت سرایینه
سوندی کیم بودر الله که فضل ایتدی اکا اولی

دخی دیر قرطبی برسوز سهلیدن نقل ایدر آنی
صحیح اسنادله سویلر انی اثبات ایدر اقوی

دیدی قیلدی دیری الله اناسینی اناسینی
کتوردیلر اکا ایمان پس اولدی برلری مأوی

دخی ایدر روایت کیم ایشتدم کیم رسول الله
دیرلندی عیسی آدی ابو طالبدر راسخی

کتوردی اول دخی ایمان یوسوزه ایتمکل انکار
دیرلندی ایلدی مؤمن بولاری اول یوزی اصق

عجبیدر محمد کر اولولاری دیری قیلسه
کاچه اولو دیرلدی ایشتدك دنیاده عیسی

خصوصا کیم اکا قرآن کلیچك حکمة الهدن
دیرلندی نیچه اولش جان شفا بولدی نیچه مرضی

صاغرلر ایشیدر اولدی نیچه دیلسز دیله کامی
نیچه کوزلی کوردی یورکن کفره اعمی

نیچه لر اولدیلر اصحاب نیچه لر اولدیلر احباب
نیچه یه اولدی قفل باب بولوب دنیا ایله عقبی

نیچه لر عالم اولدیلر حقیقت حق بولدیلر
کماللایله طولدیلر بولو بن جوهر مثنی

بو دولتلر قو خلقه هب انك دولتمندر
کیم انی همتی آنك یوجه در دهردن اسنی

ایاغی باصدغی طاشلر معزز تاج کسرادن
مقامی عرش اعظمدر مرامی حضرت علیا

قو عالم وجودینك آلورسه طیراغن کریسل
قوتارسه پر غبار اوله ارکنده آنك ادنی

انك پوزی صفا ستدن ریاض عدن پر غنچه
انك مهری هواستده کونش پرذره در صغری

عذاری والضحی والشمس ممطر زلفی واللیلی
قاشی محرابدر قوسین نه قوسین بلکه اوادنی

کوزینك غمزه سن کوردی اونوتدی سحری فتنه
ایه جنك ایتدی عالمه بونسبتدن اولوب شیدا

انك لعلی زلالتدن چون ایچدی چشمهٔ حیوان
خضردن ایچدی بیسل انی لدنی علمی موسی

یکانی اوزره مشکین خال جمالی چهره نقطه
به نقطه نقطهٔ وحدت نه وحدت وحدت کبری

اکر عرض جمال ایده قویه یوزیبك قیامت کیم | که قویدی عرصهٔ قامت نه قامت قامت طوبی
انك عاشقلری وار کیم انك کوزلاری فاتندن | انکن چکدی قبه دن نه قبه قبهٔ مینا
تیدرسن عالمی آتسه چون اولدر مفخر عالم | کرکز آدمی آتسه چون اولدر غایت مریمی
جمالی هم ملیح اولدر بیانی هم فصیح اولدر | که هم صدری شریح اولدر که قلبی هم فسیح اغنی
بشیروهم نجیح اولدر نذیر وهم نصیح اولدر | که هم دینی صحیح اولدر که برهان صریح ابقی
خصوصا قطب قرآنی اکا وحی ایلدی الله | اولور یومرکزه دائر قو الفاظله معنی

﴿ قال الله تعالی ان الله یأمر بالعدل والاحسان وایتاء ذی القربی ﴾
﴿ وینهی عن الفحشاء والمنکر والبغی یعظکم لعلکم تذکرون ﴾

پس انك دکله تفسیرین کیم اولدر جامع الآیات | کل امدی اکله تحریرین کیم اولدر حاصل فحوی
عدل یوردی توحیدی رکه یردیه الله | هم احسان خلقه احساندر کیم اولدر احسن حسنی
صله ایتکدر او جنجی کیم ارحامه اولشمقدر | بودر درد نجی فحشادن زنادن اوله ز اجتی
بشنجیدر منکر معاصیدن صاقینه ز | انك التنجیسی بغی کیردن اوله ز اتقی
یو التی سوزده جمع ایتدی قو عالملرك علمن | قو اعمالی درج ایتدی اکر تقوی وکر فتوی

(کل ای جان امنه جاناتی کیم اولدر مطلب اعلی) جاندن مراد روح رواندر که نفس ناطقه اطلاقی اولنور ویورلمه جائزدر که جان منزله سنه تنزیل اولنان مخاطب اوله جاناندن مراد معشوق حقیقی اولان الله تعالیدر که مطلب اعلادرز یرا عاشق صادق یانده دنیا ومافیها بلکه جمیع ماسوی مطلب ادنادرز اهدز منصب وجاهه تنزل ایتمز کاری کبی عاشقلردنی عالم حقیقتدن غیری به التفات ایتمزلر وسیراجسام وسیرارواح یولنه کتمزلر (لمحرره) سلکوا من طریقة العشق ۞ نزلوا عنده مقصد الصدق ۞ قد تجلی لهم جمال الله ۞ فبدا سر لا اله سواه ۞ یالهم من سعادة عظمی ۞ حین فازوا بمطلب اعلی (حبیبندن کوزت آنی کیم اولدر مقصد اقصی) اقصی زیاده ایراق ابعد کبی تنکیم بیت مقدسه مسجد اقصی دینلدی زیرا اول وقتده آنك وراسنده مسجد یوغیدی فهو ابعد المساجد من مکه وکان بینهما اکثر من مسیرة شهر یوراده غایت معناسنه درز یرا فخر عالم غایت کل مقصوددر ۞ تنکیم سدری یوقاروده بیان اولندی یعنی مطلب اعلی اولان الله تعالی بی مقصد اقصی اولان حبیب الله یوزندن کوزله واکا یونکله توسل ایله زیرا جمیع مراد انك حصولنه سبیدر وجمله مسالکانه رهبردر دین ودنیا مطالبی انکله یولنور وظاهر و باطن مقاصدی انکله تحصیل اولنورز یرا جمله حقائقه فیض باش اولان آسمانك سلطانی وفلك واسع رحمتك مهر درخشانیدر هر کیم آندن فیض وشفاعت بولسه بوادیٔ حرمانده دلتشنه قالور ودام کامنه عنقاریزنه بادهوایی شکار آلور بو مقامك حقیقت اوزره سری بیلنمك کشف تامه موقوفدر سبحانك لاعلم لنا الا ما علمتنا (لمحرره) یاحبیب الله تو مقصد اقصای ما ۞ خاکراهت کیمیای دولت عظمای ما ۞ ازجمال غیرتو بستیم ما چشم شهود ۞ چون تو یی درهر دوعالم شاه مستثنای ما (تذکرة الموتی) الامام القرطبی صاحب التفسیر وقرطبة بلدة بالغرب (اجلی) زیاده جلی وروشن یعنی امام قرطبی رحمه الله تذکرة الموتی نام کتابنده حضرت عائشه رضی الله تعالی عنهادن منقول اولان روایتی تصحیح وقصهٔ احیایی اثبات ایلمشدر وحفاظدن ابوحفص ابن شاهین دخی ناسخ ومنسوخ نام تألیفنده درج ایدوب اکا مخالف اولان روایاتك جمله سن انکله نسخ ایتمشدر ولله دره افاض الله علینا من برکات اعتقاده وهدانا الی الصواب من طریق ارشاده پس امام قرطبی وابن شاهین ویونلره تابع اولنلره کوره حدیث عائشه رضی الله عنها ثابت وصحیحدر موضوع وباضعیف دکلدر ۞ تنکیم تفصیلی کلورانشاءالله تعالی (رجعی) راء مهمله نك ضمی وجیمك سکونیله مصدردر رجوع وانصراف معناسنه یعنی فخر عالم حج الوداعی ایدوب مکه دن مدینه یه دوندیکی زمان (حجون) مکهٔ مکرمه نك اوستنده برطاغدر که اکا اضافت ایدوب مقبرهٔ حجون دیرلر و بقیع مدینهٔ منوره ده برمقبره یرینك اسمیدر وبو ایکی مقبره حقنده وارد اولمشدر که قیامت کونی کلیم کبی جوانب اربعه سندن طی اولنوب ایچنده مدفون اولنلر جنت اعلایه نثر اولنه رك کدر مقصود اهل حجون وبقیعك حقنده جنت ایله شهادتدر زیرا مقامك حرمتی دخی عندالله شفیعدر ۞ ومن احادیث المقاصد الحسنة ادفنوا موتاکم وسط قوم صالحین فان المیت یتأذی بجار السوء کما یتأذی الحی بجار السوء ومایروی الارض المقدسة لاتقدس احدا انما یقدس المرأ عمله قدلا ینافیه انتهی ای لان الحدیث ورد تزهیبا ولان الارض المقدسة تقدس بعضادون بعض ولایعلم الاهل الا الله تعالی ۞ قال ابن ملك فی شرح دیباجة المشارق کان شیخی ووالدی

نور الله ضريحه يقول حاكيا عن مشايخه ان من دفن بمكة ولم يكن لائقا بها تنقله الملائكة الى موضع آخر انتهى بدل عليه الحكايات التي اوردها الامام السخاوي عند قوله ان لله ملائكة تنقل الاموات والاحاديث التي اوردها الامام السيوطي في الدرر المنتشرة منها قوله عليه السلام (من مات من امتي يعمل عمل قوم لوط نقله الله اليهم حتى يحشر معهم) پس بورايائدن منفهم اولور كه عاقل اولان كسنه كندى نفسنه قبر اعداد ايتيوب بلكه نفسنى قبره تهيئه ايتمك كركدر زيرا برصالحك ترابى مثلا حجون مقبره سندن اخذ اولنمش اولسه بعد الوفات انده دفن اولنمسه دخى ملكلر انك جسدنى اذن حقله هر نرده ايسه حجونه نقل ايدرلر و برفاسقك طبراقى مثلا كافرستاندن مأخوذ اولسه حجونده دفن اولنمسى مفيد اولمز بلكه ملكلر انك لاشه سنى مستأهل اولديغى محل خبيثه نقل ايدرلر (والله على كل شئ قدير) بو مقامك تحقيق بودر كه اعتقاد پاك وحسن ظن اساسدر بناء على هذا بعض مؤمن فاسق ارض مقدسه وامثالى ايله انتفاع ايتمك بعيد دكلدر منكرك حالى دخى بوكا قياس اولنه مرويدر كه اهل نفاقدن عبد الله بن ابى بن سلول نام منافقك مرضى مشتد اولدقده براى كفن فخر عالمك پيراهن مباركن استدعا ايلدى ولكن فاسد الاعتقاد اولغله پيراهن مذكور ايله تكفين ايتمك اكا مفيد اولمدى قصه سى سورهٔ توبه ده مسطوردر (تحرير) تبلسون جسم اهل فسقه حجون ● اوليحق جاى جهنمده مسجون ● تبلسون يونجه كتهكاره بقيع ● اولسه فخر كائنات شفيع ● حيله قو حجونى اى مغرور ● يوغروريله اولمه حقدن دور ● بويه كور كردكتاهى يوزدن ● دوشه سن خاكه بلكه اكسوزدن ● چونكه بوقدر قاسى دنياتك ● آچ كوزك وار اوياورى كورجاتك ● ذكر حقدن اولوب دهان بسته ● بلبل دل نيچون ياتور خسته ● بو بهارك خزانى كلسه كرك ● بو نهارك صوى شام اولسه كرك ● قورى به باغ زندكى بركون ● طوتله جسم وجان چوآى وكون ● كيرميه بردخى چوكان يده ● كوى جسم الدن اله قبره كيده ● چون واروب انده قرار ايلديسن ● اولحوكه كوره انى بو يليه سن ● وار يسه صالح عمل سنده اكر ● كله قارشو كه بر برى بيكر ● عملك يوسفن كوروب چون ماه ● سكا جنت اوله اول حفره وچاه ● عين سم الخياط ايكن قبرك ● اوله صحرا كبى كشاده يرك (نافه) مراد حج الوداعده راكب اولدقرى ناقهٔ عضباءدر تنكيم ترجمه سى سبقت ايتدى (احلى) زياده حلاوتلو ولذتلو زيرا شكرك لذتى عالم جسمه وكلامك حلاوتى عالم جانه كوره در پس نيچه عالم جان عالم جسمدن اعلى ايسه جانه متعلق اولان كلمات عرفانيه دخى احلادر خصوصا فخر عالمك مشرب صافيلرندن مستفاض اوله كه عين وحدر (تحرير) سخن آغاز اوليحق پيغمبر ● ارايدى كلماتنه شكر ● روح باكه غذا ايدى سخنى ● لؤلؤ فيض ايدى شيرين دهنى ● مجلسينه دخول ايدن آدم ● جنته كيرمشه دونردى اودم ● ايلين سلسبيل فيضنى نوش ● مست اولوب جانى قالوردى بيهوش ● برانجن جامنى بوعالمده ● دوجهاندن بكر دى بردمده ● جد الهى بفيضك المورود ● بجناب حبيبك المحمود ● (حمراء) قال الحريرى فى درة الغواص العرب تسمى البيضاء حمراء كما تسمى السوداء خضراء وفى الاخبار المأثورة انه عليه السلام كان يسمى عايشة رضى الله عنها حميراء انتهى وكان عليه السلام عند استغراق الشهود وغلبات الاحوال يقول كلمتى ياحميراء كما فى عين الحيوة وحميراء تصغير حمراء (زمام) كسرله بولار اصلده صغر ودوه بوينه كجورد كارى حلقه يه بغلدقرى ايسه دير لر (قال فى القاموس زمه فالزم شده و ككتاب مايزم به والجمع ازمة انتهى (قال) من ذا يحدثنى وزم العيس ● مالغريب سوى الغريب انيس ● اى وقد علق الزمام على رأس العيس وهى الابل التى تخالط بياضها شئ من الصفرة (بسام) كتمك مبالغه صيغه سيدر بسامت كولر يوزلو اولغه دير لر وقد سبق الفرق بين التبسيم والضحك والقهقهة (فرح) رائك فتحيله در حلق مضاف اوزرينه يعنى فرح صاحبى و يوزنده سرور اثرى ظاهر اولديغى حالده كما فى قوله تعالى (ولاتمش فى الارض مرحا) اى ذا مرح وجائزدر كه رائك كسريله صفت مشبهه اوله پس بوصورتده مضاف تقديرنه حاجت قالماز ولكن استاده مجاز اعتبار اولنور زيرا فرحناك اولان دلدر يوزده ظاهر اولان اثر در (ابهى) اسم التفضيل من البهاء وهو الحسن اللطيف الفائق (بعد ذا) بسام وفرح وابهى اراسنده حرف عاطفه تقديراولنور تنكيم امثالى سبقت ايتمشدر (يدخل آخركم اعم ساكا فدادر يارسول الله) اى قلت بابى انت وامى يارسول الله وفى الحديث يامعاذ ارم فداك ابى وامى قاله يوم احد ● قال النووى تفديه المسلم ابويه جائز مطلقا اى سواء كانا مسلمين اوكافرين لانه ليس فيه حقيقة الفداء وانما هو تلطف فى الكلام واعلام بمحبة (ملالت) اصلده برايشدن يوريلوب سست اولمغه دير لر بوراده غم وغصه مراد اولنور (بلوى) بلا وزنجه (غصه) يمك بركن بوغزده طوران لقمه به دير لر اماانجم غم معناسنده استعمال ايدر (شكوى) شكايت ايتمك يعنى برامر خير عرض ايتمك بوراده غصه يه عطف تفسير در وحقيقتده غصه وشكوتدن مراد بشريه ده ظاهر اولان اثر غدر شاكى به خود بومعنى لازمدر فافهم (احيا) حيات و برمك روحى جسده اعاده ايله (عنايت) شرحى سبقت ايتمشدر بوراده

مراد استعداد ازلینك وقت معینده مأثر بن اظهاره توفیقدر (فضل ابتدی اکا اولی) اولی فضله صفتدر یعنی لایق اولان وجهله لطف وکرم ابتدی فضل تعبیرنده نکته بودر که ذکر اولنان معنی الله تعالیدن براطف زائددر که اووقته دك کیمسه یه اولمشدر (اسناد) الاسناد فی الحدیث ان یقول المحدث حدثنا فلان عن فلان عن رسول الله صلی الله علیه وسلم فهو رفع الحدیث الی قائله والمحدثون یستعملون السند والاسناد لشیء واحد وهو اخبار عن طریق المتن والمتن هو الفاظ الحدیث التی تتقوم بها المعانی (مأوی) اصلده مرجع معناسنه در بوراده (والعاقبة للمتقین) موجبنجه جنت مأوی بلکه فردوس اعلادر (اسخی) زیاده جومرد زیرا عظماء قریش سخا وجودله مشهوردر ابوطالبك ترجمه سی سبقت ایتمشدر عبد المطلبی ذکر ایتدی زیرا انك ایمانی متفق علیه در نتکیم ناظم بیورر ۞ بوسوزه متفقدر اهل ادیان ۞ که عبد المطلبدی اهل ایمان ۞ بو بیتك شرحی مبعثده کچمشدر (اصفی) زیاده صافی مقصود حسن وجمالنه اشارتدر معلوم اولهکه فخر عالمك ابو بنده متعلق اولان مسئله اعتقادیاتدن دکلدر ولکن شرف نسب مصطفایه خلل ویرن کلماتدن لسان مصون اولمق کرکدر تاکه (ان الذین یؤذون الله ورسوله لعنهم الله فی الدنیا والآخرة) آیتنده ذکر اولنان حکم لعن لاحق اولمیه باخصوص حفاظدن جم غفیر حدیث احیای تصحیح ایدوب طعن ایدنلرك کلامنه التفات ایتیوب موضوعدر دیمکله نخطئه ایتمشلردر قال ابن نجیم فی الاشباه والنظائر من مات علی الکفر ابیح لعنه الا والدی رسول الله صلی الله علیه وسلم اثبوت ان الله تعالی احیاهما له حتی آمنا کذا فی مناقب الکردری انتهی وحفاظدن شمس الدین بیورر ۞ حیا الله النبی مزید فضل ۞ علی فضل وکان به رؤفا ۞ فاحیی امه وکذا ابله ۞ لایمان به فضلا لطیفا ۞ فسلم فالقدیم بذا قدیر ۞ وان کان الحدیث به ضعیفا ۞ بو معنایه بناء فقه اکبرده ووالدا رسول الله ماتا علی الکفر لفظی اوزرینه اقتصار ایدوب نفیا واثباتا احیایه تعرض ایتمدی پس جاهلیت اوزره وفات ایتمکلری احیا اولنمکله بنی منافی دکلدر سؤال اولنورسه که ابو بنك وابوطالبك اهل نار دن اولمکلری حقنده وارد اولان ادله نوجهه محمولدر جواب بودر که حدیث احیا متأخر اولمغله انلرك حکمنی نسخ ایتمشدر تکیم حفاظدن ابن شاهین واکا تابع اولنلردن ذاهب اولمشلردر پس حدیث احیایه مخالف اولان اخبارك جمله سی حج وداعدن مقدمدر وبونك حقیقتی بودر که فخر عالم مقامات علیه ودرجات منیه یه دائما ترقیده ایدی وهر ترقیدنك خود اثر مخصوصی واردر که انی تحقیقه شاهددر پس فخر عالم اکرچه بحیتی و بمیت سرنه مظهر بنده بناء دائما اذن حقله احیایه قادر ایدی فاما احیاء ابو بن وانلرك دخی بو معنی اوزرینه مبنی اولان سعادت ایمان ایله استسعادلری بر منصب جلیل ایدیکه فخر عالمله اواخر عمرده احسان اولندی تکیم اول سنه ده یعنی حج الوداعده مزدلفه ده مظلم ودما دخی عفوه مقارن اولدی اندن مقدم ایسه بو مقوله رجایه مساغ وقبوله جواز بوغیدی (قال بعض الافاضل لابعد ان یکون الله کتب لابوی النبی صلی الله علیه وسلم عمرا ثم قبضهما قبل استیفائه ثم اعادهما لاستیفاء تلك اللحظة الباقیة وآمنا فیها فیعتدبه وتکون تلك البقیة من المدة الفاصلة بینهما لاستدراك الایمان من جملة ما اکرم تعالی به نبیه علیه الصلوة والسلام کما ان تأخیر اصحاب الکهف هذه المدة من جملة ما اکرموا به لیحوزوا شرف الدخول فی هذه الامة انتهی کلامه رضی الله عنه بمالقی به واجاد ۞ واحیاه فی قبره بافیض الخاص الی یوم التناد ۞ وقد ذکرنا الاخبار الواردة فی حدیث الاحیاء فی تفسیرنا الموسوم بروح البیان فی سورة البقرة والتوبة و بیناه بمالامزید علیه وبالجملة فالله تعالی اصطفی حبیبه علیه السلام من بین خلیقته وخصه بفضائل جلیلة لم یصل الیها احد من الاولین والاخرین فمنها احیاء ابو به وعمه ونحوهم بعد الموت وایمانهم التفرع علیه و قد ثبت ان فلك رحمته الواسعة یضیق نطاق البیان عنه فیبعد ان لایحیط باخص اصوله واقربهم منه ومایعقل هذه المسئلة الا العالمون اولوا الالباب (لمحرره) ای کوکل کور مصطفانك همت والاسنی ۞ بارکاهنده خدانك رتبهٔ علیاسنی ۞ چون اونجی سال هجرت ایلدی حج الوداع ۞ کوزلیوب وقت وصالی ایرلیوب مولاسنی ۞ اوغرایوب یولی حجونه اغلدی قائله یاش ۞ پردر ومرجان قیلدی چشمك دریاسنی ۞ والدینی قبرنه واروب زیارت ایلدی ۞ استدی محیی الرمیمدن انلرك احیاسنی ۞ حق نفخت فیه من روحی تجلیسن ایدوب ۞ مصطفانك ایلدی مقبول استدعاسنی ۞ والدینی کوردی چون تلقین ایمان ایلیوب ۞ جنة الفردوس قیلدی انلرك مأواسنی ۞ بو تجلیدن جمال مصطفی کلدی چوکل ۞ اجدی اولدمده کوکلدن غصه وغم یاسنی ۞ صدهزاران مرده دل احیا ایدر هر نفحه سی ۞ صور اسرافیل قیلدی حق انك انفاسنی ۞ اشبو ایمانه توقف ایتیوب ایمان کتور ۞ بولدکیسه کرسویدا ایچره حق سوداسنی ۞ قیل وقالك علتنده قالمه صحت بول دل ۞ نوش ایدوب کشف وعیانك شربت معناسنی ۞ بنجهٔ نفیه زبون اولمه یتر اثباتی طوت ۞ حق اقرار ایله کوزله وحدتك آلاسنی ۞ حقایقهم ایلین شان عظیمن احمدك ۞ قول امنادن اوزکه ایلر دعواسنی ۞ (عیسی) قال ابن عباس رضی الله

عنهما احیی عیسی علیه السلام اربعة عازر صدیقاله واین العجوز وابنة العاشر وسام بن نوح علیه السلام وکان مذمات سام قریبا من اربعة آلاف سنة کما فی التفاسیر و بوامت مشتمل اولدیغی کبار اولیادن دخی احیاء موتی منقولدر ۞ تکیم ابو یزید بسطامی قدس سره حضرتلری برمله یه نفخ ایدوب باذن الله تعالی قیلدی ولکن بوامتك دوری قری اولمغله (فحصونا آیة اللیل) مصداقنجه آیت وکرامتلری ظاهرده محوو باطنده احیا ثبات اولنمشدر انکیچون اکامل ناس باننده احیاء دل ایتمك احیاء صورتدن افضلدر زیرا مقصود بالذات احیاء اولدر بومعنایه بناء تصرف صورته قادر اولنلرك اکثری ترك تصرف ایلیوب کرامات معنویه ایله اکتفا ایلمشدر و بعضیلرندنکه کاه بطریق القصد وکاه بلا قصد بعض خارق عادت ظهور ایتدیکی کمال مصطفایی اظهار ایچوندر پس بونلرك فخر عالمه نسبتلری آصفك حضرت سلیمان علیه السلامه اضافتی کبیدر نابمك کمالی بورتبه ده اولیحق متبوعك نیچه اولمق کرك قیاس اولنه (لحرره) دم عیسا ایله نیچه مرده ۞ فیض جان بولدی یم قدرتدن ۞ دیدی حق اسمنه آنکیچون روح ۞ یلدیروب خلقه سر حکمتدن ۞ اشبو روح مظهری اما ۞ و یردی عیسایه روح حضرتدن ۞ مصطفی بزمنه ایرشدی چون ۞ ایچدی عیسی دخی بوشربتدن ۞ یعنی اولدی محمده تابع ۞ کندینی عدایدوب بوامتدن ۞ نیچه عیسی بولنور بونده بوکون ۞ دم اورر رتبه کرامتدن ۞ اکلاه امدی بوامتك حالن ۞ نفس آل سندهاویان غفلتدن (حکمة اللهدن) یعنی حضرت قرآن مقام اسم حکیمدن نزول ایلدی انکیچون قرآنی یلمن وسمرتی بولان مطلقا جهلدن خلاص اولدی آنی بیلن وبولمین دنیاده نه بیلدی ونه بولدی فافهم (دیرلندی نیچه اولمش جان شفابولدی نیچه مرضی) جان ایله مراد روح راوندر حیوانی دکلدر (شفاء) کسرله ومدله دوا وعلاجدر (مرضی) مریضك جمیدر ۞ والمراد اظلام الطبیعة واضطرابها بعد صفائها واعتدالها (مرض) کفرح مرضا فهو مریض کما فی القاموس وقال فی التعریفات المرض مایعرض البدن فیخرجه عن الاعتدال انتهی ۞ فیکون المراد بالمرض الاسباب المخرجة عن حد الاعتدال والموقعة فی ورطة الانحراف (بعدذا) مرض ایکیدر ظاهریدر که معروفدر و باطنیدر که شك ونفاق وجهل و بونلرك امثالیدر قال تعالی فی حق المنافقین (فی قلوبهم مرض) ای نوع من المرض منهم غیرما یتعارفه الناس وهو مرض الجهل وسوء العقیدة والحقد ومعاداة الرسول علیه السلام والمؤمنین وغیرذلك مما یؤدی الی زوال الحیوة الحقیقیة کما فی التفاسیر وحضرت قرآن بوایکی نوع مرضه شفا کاشدر ۞ قال الله تعالی (وننزل من القرآن ماهو شفاء ورحمة للمؤمنین) بو آیتشریفه ده من کلمه سی بیانیه در زیرا تقویم دین مؤمنین واستصلاح نفوسده جمله قرآن مرضایه دوا وشافی کیبدر وفی الحدیث (من لم یستشف بالقرآن فلاشفاء الله) ولهذا ینتظم الاستشفاء به للمرض الجسمانی والروحانی سعدی چلبی حاشیه سنده مسطوردر که کمل اولیادن ابو القاسم القشیری قدس سره حضرتلرینك رفرزند دلبندی منحرف المزاج اولوب مرضی مشتد اولدقده شیخ مشارالیه ولدنجیك حیاتندن مأیوس اولدی و کیجه واقعه سنده حق تعالی بی کوروب حالنی حقه عرض ایلدی الله تعالی امر ایتدیکه آیات شفایی جمع ایلیه وخسته مزبور اوزرینه اوقویه و برظرفه یازوب صوین ایچره پس شیخ بیدار اولوب اشارت حقله عمل ایلدی و بوبهانه ایله خسته سی شفا بولدی اول آیات بودر که ذکر اولنور (ویشف صدور قوم مؤمنین ۞ شفاء لما فی الصدور ۞ فیه شفاء للناس ۞ وننزل من القرآن ماهو شفاء ورحمة للمؤمنین ۞ واذا مرضت فهو یشفین ۞ قل هو للذین آمنوا هدی وشفاء ۞ قال تاج الدین السبکی فی طبقاته ورأیت کثیرا من المشایخ یکتبون هذه الآیات المرض و یسقاها فی الاناء طلبا للعافیة (لحرره) ای خسته کوکل اسر یسك دردینه دوایی ۞ توش ایله بوری شربت آیات شفایی ۞ قیل کردنکه حضرت قرآنی حمائل ۞ تا کورمیه سن شکل هولناك جفایی ۞ (بوررکن تقوله اعمی) قال تعالی (ومن کان فی هذه اعمی فهو فی الاخرة اعمی) وقال (فانها لاتعمی الابصار ولکن تعمی القلوب التی فی الصدور) الایة کفر وجهل ار بابنك بصیرتلرینك اعمی اولدیغنه نشان بودر که قیامت کونی بوزلری قطران اولوب زیرا (یوم تبلی السرائر) موجبنجه اول کونده سر یره لر صورت بولور بومعنایه بناء حق تعالی ارباب یمین حقنده بیورر (فاولئك یقرؤن کتابهم) یعنی دنیاده ایمان وعلم ایله بصیرا ولمر آخرتده دخی بصیر اولوب نامه اعمالی اوقورلر کفر وجهل ایله اعمی اولنلر ایسه اوراده دخی اعمی اولوب قرائته اقتدارلری اولزواولسه دخی انتفاع ایده جك عمل بولمزلر ۞ پس اعمی کفر وجهل ایچون استعاره در زیرا کافر وجاهل اعمی کبی امر نده متحیردر (لحرره) حق کورمك دیلرسك ای عاشق ۞ آچه کورجان کوزن بودنیاده ۞ نیچه برجهل جاهنه دوشه سن ۞ بو یله اعمی اوله سن معاده (اصحابی) بوراده اصحابه مراد عموم اهلی واحیایله مقصود خصوص اهلیدر ۞ یعنی باب اهلی خصوص اهلندن برصنفدر تکیم سیاق کلام انی مشعردر و بیت آتیده اشارت اولنان علماء بالله الخص الخواصه اشارتدر خلفاء اربعه کبی زیرا اکرچه اصحاب رسول الله عموما ماعدایه کوره مفضلدر

ولكن برى برلرينه نسبت ايله تفاوتلرى واردر انكچون هر برى فخر عالمه محرم دكل ايدى (جوهر مثنى) سر قرآن دیمكدر مثلا انك شرحى كچدى (كيم ادنى همتى الك يوجه در دهر دن اسنى) الفرق بين الهم والهمة ان الهم اقصد مطلقا والهمة قصد القلب للتأثير فى الشئ كما فى شرح التائية للفاشانى واوضح منه ما فى التعريفات من ان الهم عقد القلب على فعل شئ قبل ان يفعل من خير اوشر والهمة توجه القلب وقصده بجميع قواه الروحانية الى جناب الحق لحصول الكمال له اولغيره انتهى ۞ والدهر الزمان الطويل والابد الممدود كما فى القاموس والمراد به هنا ما اشتمل عليه الدهر من المكونات والاسنى من السناء بالمد بمعنى الرفعة (بعد ذا) ناظم بو مضمونى حسابنك نعتيه سنده بو بيتدن اخذا ايتمشدر كه ذكر اولنور ۞ له هم لا منتهى لكبارها ۞ وهمته الصغرى اجل من الدهر (و بعده) له راحة لو ان معشار جودها ۞ على البر كان البر اندى من البحر ۞ الراحة الكف والمعشار بمعنى العشر (اباغى ياصديغى طاشلر معزز تاج كسرادن) كسرى ملوك فرسك لقبيدر بو راده مراد انوشروانددر زيرا ابتدا تاج انكچون وضع اولنمشدر امام اعظم حضرتلرينك نسبلرى انوشروانه منتهى اولوردى وقتح قريب وعقود الجمان نام كتابلرده مصرحدر واول تاج درو ياقوت ايله مكلل برتاج ايدى كه يكرمى اوچ كنكره سى وارايدى وهر كنكره سى برپندى مثقال ايدى وزنجيرزرله آويخته طورردى انوشروان سرير عدل وداده جلوس ايدوب ديوان ايتدكده تاج مزبورى برسرنهاده حكومت ايدردى واول تاج حالا قرال سعه نك رئيسى اولان قلعهٔ بيج قرالى النده در ديدكلرى صحيح دكلدر زيرا ديمشلردر كه حضرت عمر رضى الله عنه نك زمان خلافتنده دك اولاد كسرادن سكز نفر كيمسه پادشاه اولمش ايدى وآخر الاكاسره اولان يزدجردبن شهريار رستمى سردار نصب ايدوب ايكى كره يوز بيك عسكرله خراساندن عراقه طوغرى عرب اوزرينه كوندردكده حضرت عمره منعكس اولدقده عشرهٔ مبشره دن سعد بن ابى وقاص رضى الله عنه حضرتلرينى عسكر اسلامه صاحب الجيش ايدوب جانب دشمنه كوندردلر وبو ايكى فرقه محلنده برى برينه مقابل اولدقده عون بارى ياردى اولوب هلال بن علقمه رضى الله عنه رستمى قتل ايلدى وبو بهانه ايله دشمن پريشان اولدى ويزدجرد قضيه دن آكاه اولدقده نهاوند وارض جباله طوغرى فرار ايتدى اول وقتده كسرانك تاج ومنطقه وبساطى وسائر اموالى بطريق الغنيمة اهل اسلام النه كيروب حضرت عمر رضى الله عنه واصل اولدقده جمله سن غزاته تفريق وتقسيم ايلدى بساطك شرحى محلنده كذر ايتدى مصراع مذكورك معناسى بودر كه فخر عالمك قدم مباركلرى ياصديغى طاشلر فرضا سنك مرمرايسه ده بنه جوهر نكار اولان تاج انوشروانك معزز ومحترمدر زيرا طاش پابوس فخر عالم ايتمكله شرف كلى بولمش وعداد جواهر روحانيه دن اولمشدر حرمت تاج ايسه صورتدر فقط الحاصل اكرچه شريفه مضاف اولان دخى شريفدر فاما شرف معنوى شرف صورتدن راجحدر ۞ تكيم مولانا جامى بيورر ۞ چه غم زمنقصت صورت اهل معنى را ۞ چوجان زروم بود كوتن از حبش مى باش ۞ پس نجه صورت اهلى واردر كه باش ايكن اباقى حكمنده در ونجه معنى اربابى واردر كه اهل صورت باشنده آبانى ايكن حقيقتده باشدر (لمحرره) خاكپاى حبيب حضرت حق ۞ رشك مشك وعبيردر الحق ۞ قدمنه يوزن سورن طاشلر ۞ غبطهٔ تاج كسرادر مطلق ۞ تاج هر چند مجوهر اولسه دخى ۞ صورتدر انده كى شرف انجق ۞ صخرهٔ بيت المقدس اما ۞ عزتنه اولدى كهردن الیق ۞ شب معراج اكا رسول الله ۞ باصدى زيرا سعادتيله اباقى (مقامى عرش اعظمدر) شب معراجده تركيب كونيلرينه عرشك مستوى اولديغن بيانددر (مرامى حضرت عليا) شب معراجده قاب قوسين اوادنى مقامنه واصل اولوب (ع) فالدى مولى كتدى جمله ماسوى ۞ سرنك حصولنه اشارتدر مرام مقصود معناسنه در (قوعالم وجودينك الورسه طيراغن كريل ۞ قونارسه برغبار اولمه انكنده انك ادنى) بو بيت فخر عالمك نزاهت وطهارتنى تمثيلدر قوعالمايله مراد اون سكز بيك عالم وبرروايتده اوچيوز التمش بيك عالمدر غبار بوراده عدمدن عبارتدر زيرا كاه اولور قلت ايله عدم مراد اولنور يعنى نقدر رنك تعلق قبول ايدرسنه وارايسه فرضا جمله سى طيراق مثال اولسه بنه اندن فخر عالمك مرآت مجلاسنه برذره طوقنمز واصلا كدر وآلايش كلمز زيرا حقدن غيره تعلق يوقدر تكيم خار وخسدن در يا متغير اولمز (باقى) عشقكك دريا سنه نسبت وجود كائنات ۞ موج بحر پيكران اوزره برآوج خار وخس (انك يوزى صفاسنده رياض عدن برغنجه) يعنى فخر عالمك كلزار جمالى اولقدر تجلى ذات ايله متجلى وفيض صفات ايله شاد ابدر كه جنت عدن اول كلزاردن برغنجه واول تجليدن برلمعه در وحقيقتى بودر كه نقدر تجليات جمال وارايسه جمله سى فخر عالمك جمالى نسخه سنك شرحى ونمونه سيدر زيرا صورت ومعنانك جمالى انك جمالندن مأخوذ در وبو مقامه اشارت ايدوب حافظ شيرازى بيورر ۞ قصهٔ جنت وآوازهٔ بيت المعمور ۞ شرحى ازجلوهٔ خمخانهٔ بدت العنبست ۞ يعنى جنت وبيت معمور وسائر جلوكاه ارباب دل اولان اماكن شريفه بيت الله اولان دلك

شرحیدر وعشقك تجلیسنه موقوف برامر درانکیچون هدایی قدس سره بیورر ۞ بو کائنات ایتدی ظهور ۞ موج اوردی چون دریای عشق (انك مهری هواسنده کونش برذره در صغری) مهر مینك کسر یله کونش معناسنه در بوراده فخر عالمك نور بدر ۞ یعنی آفتاب فلك انك نوری هواسنده بر کوچك ذره در زیرا قرص خرشید هرچند یوز الفمش کره کره ارض قدر وبلکه دخی زیاده ایسه ده بنه فخر عالمك نورنه نسبتله بر ذره صغار در زیرا فخر عالمك فلك انواری اوچیوز الفمش بیك عالمی دائره جمیع روحانیاتی محیط در چشم خوشید ایسه بعض عوالمه ناظر در وصورت معنادن تنکدر (عذاری والضحی والشمس معطر زلفی واللیلی) عذارك شرحی بکدی بوراده یوزدر (ضحی) قوشلق وقتیدر ۞ فی ضرام السقط اول الیوم الفجر ثم الصباح ثم الغداة ثم البکرة ثم الضحی ثم الهجیرة ثم الظهر ثم الزواح ثم المساء ثم العصر ثم الاصیل ثم العشاء الاولی ثم العشاء الاخیرة عند مغیب الشفق (معطر) عطردندر خوش قوقولی نسنه معناسنه بایعنه عطاردیر لر ناظمك مرادی بودر که حق تعالیك فرآینده قسم ایتدیکی شمس وضحی سنك جمالك و یوزك ولیل سنك جلالك وکوزل قوقولی زلفکدر تکیم ناظم برمحلده بیورر (ع) زلفك جلاله مظهر خدك جماله هم ۞ وروشنی بیورر (ع) والضحی ورد که واللیل اوقورم سنبلکه ۞ زلفك لیل وجلال اولدیغی بودر که کیجه ملك ظلمتی جمله محسوساتی ستر ایتدیکی کبی زلف سیاه دخی جمال معشوقی ستر ایدر پس بو عالم ملك و بشریت وفرق زلف کبیدر که عالم ملکوت وجمعی ستر ایتمشدر صورت ظاهر ومعنی باطندر فیجانکه سالك جمله برازخی کذر ومقام وصالی مستقر ایلیه جمالده جلالی وجلالده جمالی مشاهده ایدوب صورتدن معنی ومعنادن صورت ایله محتجب اولمزبلکه ملتقی الابحر اولوب حقه کمال بولور (قاشی محرابیدر قوسین نه قوسین بلکه اوادنی) قاب قوسین اوادنا نك شرحی مرتبعد اخری کذر ایتدی ناظم فخر عالمك ایکی قاشی ایله قوس وجوب و قوس امکانه ومحراب آسا اولان دواثر ومیانتی جمال وجلالك مجتمعه وسر احدیته اشارت قیلدی پس مرادی قاشی محرابی ملتقی القوسین ۞ یعنی ذات وصفات سرلك محل جمعیتی و بلکه عین سرفاتدر دیمکدر (کوزینك غمزه سن کوردی اونتدی سحرنی فتنه ۞ ایدجنك ایتدی عالمه بوتسیتدن اولوب شیدا) غمزه کوز قیماق و کوز ایتمك کافی اللغات الفارسیة وقال فی القاموس غمزه یده یغمزه شبه نخسه بالعین والجفن والحاجب اشارانتهی ۞ والسحر من سحر یسحر سحرا اذا خدع احدا وجعله مدهوشا متحیرا وهذا انما یکون بان یفعل الساحر شیأ یعجز عن فعله وادراکه المدعو رعلیه کافی شرح الامالی فتنه دن مراد اهل فتنه درشداد یوانه در (بعدذا) بو کلامده فخر عالمك غمزه سنی حدت عمل وسرعت تأثیرده سحره تشبیه واردر یعنی اهل فتنه فخر عالمك سحر کبی کار کر اولان کوزاشارتن کورد کده سحره فرعون حضرت موسانك عصاسنی اژدرن کوروب سحرلرین اونتد قلری کبی انلر دخی سحر وخدعه لرن اونتدیلر وحقیقت سحرنه کونه اولور کورد یلر اول غمزه نك خدنکی جکرسوز اولوب دیوانه کبی تغیر حالدن ناشی بوسبب ایله اولجه جنك ایتدیلر تکیم فرعون اژدر عصایی کوروب کندکیچه مار نفسنك زهری فزون وغرقاب قلرم قهر اولجه ضلالت وجنکه مرهون اولدیغی زیرا حضرت موسانك بر معجزه سیله بوقدر نفوس توحید حقه مأنوس اولدیغنه تحمل ایده مدی وعصم استعد اده بنا (انا ربکم الاعلی) ورطه سنده قالوب طریق قنادن منزل وحدته دك کیده مدی کذلك کفار قریش وسائر فتنه انکیزان عالم فخر عالمك براشارتیله بوقدر قلوب منجذب جناب غیب الغیوب اولدیغن مشاهده ایدوب هرچندسعله حقید اولدیلرسه ده مفید اولوب عاقبت رسن حیله کسسته جنکه شروع ایتدیلر وکتد کیچه کاری ایدیلر ایدوب الاضطرار طریق فناوهلاکه کیروب کتدیلر (لمحرره) فاشلرك قوس قضای آسمانی اولسه ۞ نیرغمزه لشجاعه کار ایتزایدی فتنه نك ۞ اهل فتنه اولسه اوماح غمزه نك عاقبت ۞ بوسیا ستکهده ایشی بتزیدی فتنه نك (و له) هرکیم کورسه غمزه کی جانه کارایدر ۞ یرغمزه نك اهل عالمی یردن شکارایدر ۞ چشمك کیمی خسته ایدر برنظرده آه ۞ غمزه نك کیمی درحاله دلفکارایدر (آنك اعلی زلالندن چون ایچدی چشمهٔ حیوان) بو کلامده فخر عالمك حرته مائل اولان لبنی اهل دیدکاری قرمزی جوهر بولمزدن فیضان ایدن کفتار حقیقت آثاربنی زلاله تشبیه واردر زیرا زلال یوقت وحلا وتیله جکزدن حرارتی قطع ایتدیکی کبی سخن پیغمبر دخی تشنه دللردن تابی ازاله ایدر چشمهٔ حیاتك تفصیلی مرور ایلدی بوراده چشمه ایله مراد آیدر ذکر محل ارادهٔ حال طرفیله یعنی چونکه خضر علیه السلام فخر عالمك آب حیاته مشابه اولان زلالندن فیض معرفت وجام حقیقت نوش ایلدی وانمدن عالم معنی وروحانیته تمس آلدی وبومشربدن صفا یولدی انکیچون اول دخی سوره کهفده بیان اولندیغی اوزره حضرت موسایه علم لدنی شرحن کچوردی وسقیهٔ اشارتله جانب حقیقته کچوردی اکرچه حضرت موسی دخی واصل حقیقت ایدی زیرا نبوت ولایته وولایت دخی حقه وصوله مبنیدر ۞

فاما حضرت خضره انعام اولنان عالم حقیقتدن پرفیض خاص ایدی هر کمال ایسه اختصاصات الهیه دندر من وجه مفضول اولان کسنه من وجه فاضل اوله کلمشدر پس بو معناده خضرك هر وجهله موسادن فضیلتی متفهم اولمز و بو مقامه متعلق اولان مجلس محلنده مروراً یلدی ۞ تاظمك مرادی خضرك چشمهٔ حیواندن نوش ایدوب جاودان اولدیغی وحضرت موسایه معلم اولوب بوقدر اسرار علم لدن بولدیغی فخر عالمك حوضندن جرعه نوش اولوب فیض خاص وجام اختصاصنه مظهر اولمقدر دیمکدر ۞ تکیم عنوان کلمه یورر ۞ ایچویدر حوضنك پرقطره سندن ۞ انکیچون زنده درخضر له عیسی ۞ زیرا هر کمالك ظهوری فخر عالم بوزندر یعنی اکر فخر عالم اسم اعظم ایله سائر اسماء الهیه اراسنده واسطه اولمسه وکمالات صوریه ومعنویه خصوصنده شفاعت ایتمسه کسنه نك ایشی بتمز و برفرد منزل مراده یتمزدی پس اول مبتدیه که بعض لوامع ظهور ایدوب استعظاما عجب فخر عالمه دخی بوظهور اولمشیدر و بومقامه اول دخی کلمشیدر دیدیکی فخر عالمك عظم شانی جهلدندر نعوذ بالله تعالی (بعد ذا) نبوت خلقه ولایت حقه ناظر و نور نبوت نور ولایتدن مقتبسدر و فخر عالم مقام تفصیلدن هم خاتم الانبیاء وهم خاتم الاولیادر و شیخ اکبرك خاتم الاولیا اولدیغی بوامتدن ظهور تامه استعداده کوره در پس خاتم الانبیاء خاتم الاولیادن اخذ ایدر دیو رد دیغی کندی خاتم الاولیاء اولق جهتدن دکلدر بلکه فخر عالمك خاتم الاولیا اولمسی جهتندندر شیخ حضرتلری مجرد بومرتبه یه تفصیل وآیینه اولق ایچون ظهور ایتمشلردر بوسری بیلیانلر طریق طعنه سلوك ایدوب شیخ کندینی مأخوذ منه و پیغمبری آخذ قیلدی دیرلر حاشا که اعرف الامة واعلم الملة بو اعتقاد اوزره اوله و بوزمانه ده کلام ذوقندن چاشنی دار آدم نادر اولغله بو مذاکره نك بابی مسدود و اهلی دخی دائره اعتبار عوامدن مطرود در وقد اشرنا اشارة اجمالیة والتفصیل بید الاسم المفصل (لمحرره) نه بیلسون آدمی حیوان اولانلر ۞ نه بیلسون کوهری نادان اولانلر ۞ نیدرلر حضرت یوسف جمالن ۞ اسیر محنت کنعان اولانلر ۞ بوسره ایرمدی کوکده ملکلر ۞ ایرشدی کامل انسان اولانلر ۞ طوتانلر دست مرشد اشبو بولنده ۞ اولدرواصل رحمان اولانلر ۞ زلال فیض حق نوش ایتدی آخر ۞ جهانده صاحب عرفان اولانلر ۞ ندر علم لدنی وندر خضر ۞ ندر شول موسی عمران اولانلر ۞ ندر آب حیات جاودانی ۞ بودر دیله جکرلر فان اولانلر ۞ نیدرلر ذره بی ارباب خرشید ۞ نیدرلر قطره بی عمان اولانلر ۞ بودرده مبتلا اولمش کوکل وار ۞ بو عشقه قول کلور سلطان اولانلر ۞ چکرلر حقیا بار بلابی ۞ جهانده عاشق جانان اولانلر ۞ (یکانکی اوزره مشکین خال جمال جمیله نقطه) مشکین مشکه منسوب دیمکدر ۞ وقد سبق شرحه فخر عالمك یوزنده اولان خال یعنی بك کهیاه نقطه در رنکده مشکه تشبیه ایلدی وجمال لفظی منقوط اولدیغی کبی کلك قدرتدن دخی بر نقطه دوشوب نمودار جمال حق اولان جمال مصطفانك انکله منقوط اولدیغنه اشارت قیلدی ونقطه که تجزی قبول ایتمین نسنه در نقطهٔ وحدت کبرایه اشارتدر و بو نقطه یه اشارت اولنوب (العلم نقطة کثرها الجاهلون) یورلمشدر ای العلم نقطة بسیطة فی لوح الوجود کثرها وفصلها الخارجون عن کتاب الشهود والغائبون عن مطالعة وجه المقصود والغافلون عن الحروف العالیة الناظرة الی جمال ذی الجود ۞ واعلم ان الوحدة هی کون الشیء بحیث لا ینقسم الی امور مشارکة فی الماهیة ووحدة الله تعالی هی الوحدة الکبری الغیر المتجزئة والمنقسمة التی هی مبدأ الوحدة المقابلة للکثرة فافهم جدا والله الهادی والموفق (لمحرره) النلر وحدت حقدن خبرلر ۞ جهانده کثرت خلقی نیدرلر ۞ بولان بو وحدتك در یتمین ۞ صفا و پرمزا کاغیری کهرلر ۞ علم بر نقطه در اول نقطه بی بیل ۞ بو علمی بیلکه دفع اوله کدرلر ۞ بو علمك طوطی کویامی دلدر ۞ بو طوطی بر حقیقتدن شکرلر ۞ بوقال وقیلی قوقال ایله کندك ۞ چیقر دل بوته سندن سیم وزرلر ۞ چو وحدت منزلی غایت ایرا قدر ۞ اکا سالك اولان دائم اویورلر ۞ اویان بو خواب غفلتدن اویان کیم ۞ جمال حق کور مزبی بصرلر ۞ یوزی کلزار عشقه بلبل اولکیم ۞ نسیم حق اسر وقت سحرلر ۞ و یررلر حقیا منصور اولانلر ۞ بو میدان ایچره آخر جان وسرلر (اکر عرض جمال ایدر قویه یوز بیك قیامت کیم ۞ که قوپدی عرصهٔ قامت نه قامت قامت طوبی) العرصه کل بقعة من الدور واسعة لیس فیها بناء کما فی القاموس ۞ بو بنده فخر عالمك قدوقامتی قامت بالای طوبایه تشبیه واردر طوبانك تفصیلی بکدی بعضیلرانی جوز اغاجی نوعندن وبعضیلر نوع مخصوصدر دیمشلر و عرصه قیامته لازم اولغله قیامت حکمنده اولان قامتسه دخی عرصه نسبت ایلدی یعنی اکر فخر عالم قامت طوبی وار ایسی کوستروب حقیقت اوزره عرض جمال ایلسه و ناظر اولانلر دخی بصیرتله کاینبغی انی مطالعه قیلسه نیچه یوز بیك قیامت معنویه قوپردی زیرا تجلی جماله مظهر اولانلرك دلر ینه وقت تجلی فنا کلی کلور وجمله تعینات اول وقتده هبا اولور ۞ الحاصل نفخ صوره فنا ظاهر حاصل اولدیغی کبی نفخ حقده دخی فنا باطن حاصل اولوب (لمن الملك الیوم) سری ظاهر اولور انکیچون (قیامت العارفین دائمة) یورلمشدر زیرا ما بعد الموت اولان امورك جمله سی انلره قبل الموت حاصل

ومشهوددر (شمسی) موتوا قبل ان تموتوا سرنه مظهر اولان ◎ حشر ونشری کوردی بوندہ نفخهٔ صور اولمدن ◎ پس بوز بیك قیامت لفظی تکثیر ایچوندر مقصود هر مستعده برقیامت سری ظاهر اولوردیمکدر (وفی المثنوی) همین که اسرافیل وفتند اولیا ◎ مرده رازیشان حیابست وبما ◎ جان هر یك مردهٔ از کورتن ◎ برجهدزاوازشان اندر کفن ◎ کوید این آوازرا وازها جداست ◎ زنده کردن کار آواز خداست ◎ مابمردیم وبکلی کاستیم ◎ بانك حق آمدهمه برخاستیم ◎ مطلق آن آواز خودازشه بود ◎ کرچه از حلقوم عبد الله بود ◎ گفته اورامن زبان وچشم تو ◎ من حواس ومن رضی وخشم تو ◎ رو کهبی بسمع وبی بصر توبی ◎ سرتوئی چه جای صاحب سرتوبی (انك عاشقلری وار کیم انك کوزلری قاندن ◎ آنکن چکدی بوقبه انه قبه قبهٔ مینا) مینا صرچه در آسمانه کبند مینا دیدکاری صرچه رنکده اولدیعندن انوربدر تکه واقعدر ◎ اولکه عشقکدن صرر مشدر بوزی ایواکی ◎ اوبنادر بوکبند مینایی برالماکی ◎ یعنی فخر عالمك ناظم کبی عاشقلری واردر کیم اوعاشقلرك کوزلرندن اقان قاندن آسمان انك چکدی وبرطرف اولدی یعنی کویا آسمانك زمیندن ارتفاع وتباعدی قان آغلمقده عشاقه مساعده ومشارکته قادر اولدیعندن ودامنه اول قاندن آلایش حصولندن احتراز ندندر ولکن عاقبت آلوده دامن اولمشدر کانه افق سماکه دامن منزله سنده دراند اولان حمرت خون چشم عشاقدن اصابت ایتمشدر بوکلامده اشارت واردر که زمین اهل عاشق وآسمان اهلی عابددر وعاشق عابد بالکز عابدلردن افضلدر وبونك سری بالاده کذر ایتمشدر (غایت مرمی) مرمی محل رمیدر که نشاندر بوراده مراد غایت مقصود دیمکدر زیرا نیرانداز اولانلرك رمیله مرادی منصوب اولان هدف اولدیغی کبی عشاقك دخی توجه دل ایله مقصودی سر پیغمبردر (جمالی هم ملیح اولدر) ملاحت اصلده طوزلیلقدر ولیکن لذت معناسنده استعمال اولنور زیرا طعامه لذت ویرن طوزدر ملاحتك حسن معناسنه استعمال اولندیغی بوکا نظردر زیرا آن صاحبی محبوبك حسنی کوزه ودله لذت ویرن ناظم بوکلام ایله انا املح حدیثنه اشارت ایدر تکیم تفصیلی مروراییدی (بیانی هم فصیح اولدر) البیان هوالمنطق الفصیح المعرب عمافی الضمیر قال عمر رضی الله عنه یانبی الله مالك افصحنا فقال علیه السلام جاءنی جبریل فلقننی لغة ابی اسمعیل کافی المقاصد الحسنة للسخاوی (کهم صدری شریح اولدر) صدر قلبك وقلب دخی فؤادك ظاهر یدر شریح مشروح معناسنه درقال الله تعالی (الم نشرح لك صدرك) شرح صدر سینه یی کشاده قیلمقدر تاکه حقه مناجات وخلقی دعوت اندہ جمع اوله الحاصل حقه خلقدن وخلقه حقدن محجب اولمیوب کثرتی وحدتده ووحدتی کثرتده بوله ودریای حقیقته طالوب ماسوا ایله متغیر اولیه یومعنی فتاویفا تجلیسند نصکره حاصل اولور (لمحرره) ولمجمه بوکون صدر مشروح ◎ حاصل اولزدله انواع فتوح ◎ اولدی سر صدر عارفان خدا ◎ کیم کیم اولدی بوقابو مفتوح ◎ (کهقلبی هم فصیح اقنی) فصیح فصحتدندر وسعت معناسنه یعنی فخر عالمك قلب شریفلری زیاده واسع وغنی ایدی شویله که اوچبوز التمش بیك عالم انك برکوشه سنه وضع اولنسه حس ایتزدی زیرا (ماوسعنی ارضی ولاسمائی ولکن وسعنی قلب عبدی المؤمن) سرتك کائنه مظهر ایدی ورزق ایچون غم چکمزو برامر کریه ایچون الم کورمز وغنای قلبندن نالشی دائما سخا اوزره ایدی زیرا جمیع امساك مفاتیحی التدوجه حقانفك سری دائما ایدی انکیچون صفوت قلبنه برنسنه دن کدر کلدی وکسته تك اذی وجفاستدن تألم ایتمك اکابول بولدی وعلی هذا (بشیره هم نجیح اولدر) بشیر مؤمنلر جنت ایله مژده ایدیجی نجیح رشته غالب ومظفر اولیجی قال فی القاموس النجاح بالفتح والنجح بالضم الظفر بالشیء والنجیح الصواب من الرأی ونجح امره تیسر وسهل انتهی ◎ یومعانی ثلاثه یوراده اعتبار اولنمق جائزدر (نذیره هم نصیح اولدر) نذیر عاصیلری جهنم ایله قورقودیجی نصح نصحت ایدیجی وقدسبق معنی النصح مشروحا (کهم دینی صحیح اولدر) زیرا (ان الدین عند الله الاسلام) طرزنده مستعمل وقد یستعمل النجعة بمعنی الثبوت کافی قوله ◎ صح عند الناس انی عاشق ◎ غیران لیس لی فواعشقی لن (کهم هادی صریح اولیق) برهاندن مراد فرآندر که ظاهر المرام ومکشوف المراد وباقی الی یوم القیامه در (بعد ذا) یوقرعلرك بعضنده بعض نسخه لرده تقدیم وتأخیر واردر اصل نسخه ایله مقابله محتاجدر (لمحرره) یارسول الله وجودنك اولسی برسرو کمال ◎ بوستان فیض وجودایچره سکا هرشاخ دال ◎ قامتك یوزیك قیامت کوستررچشم دله ◎ جان ویرر عاشقلرك کرایلسك عرض جمال ◎ ایلدك بیك پرتجلی اون سکزیك عالمه ◎ نقطهٔ جیم جمالك اولدی شول مشکین خال ◎ لبلرك آب حیاتندن اکر نوش ایتمه ◎ فندن ایلردی خضر موسایه فیض علم حال ◎ وجهکه والشمس اوقورورندہ ارباب جمال ◎ زلفکه والليل درورندك خفی اهل جلال ◎ آفتاب نورکه نسبت کونش پرتوه در ◎ روضهٔ حسنکه باغ عدن پرغنچه مثال ◎ غمزه که اولدی مسخر عالم هرذره هزار ◎ کورمدی کیمسه جهانده بویله پرسحر حلال ◎ ترکس شهلای کوردی خوابه

واردی فتنه هب ۞ دکدی رخسار که بر کیمسه دن عین الکمال ۞ ذات مشهودك باننده بوجود ماسوا ۞ دیده ارباب حاله کور ینور عین خیال ۞ فیض وجودکله نظر قبل حق بیجاره یه ۞ نعمت پاکلکله جهانه بخش ایده آب زلال ۞ (خصوصا قطب فرأنی اکا وحی ایلدی الله ۞ اولور بومرکزه دائر قوالفاظله معنی) قطب دکرمن ایکی که دکرمن الك اوزرینه دورایدر (مرکز) وسط الدائره ومقر معناسنه ۞ یعنی خصوصا کیم الله تعالی فخر عالمه قطب قرأن ومدار فرقان اولان (ان الله یأمر بالعدل) آیتنی وحی ایلدی زیرا تقدر الفاظ ومعنی وارایسه جمله سی بو آیتك مرکزنه دورایدر ۞ یعنی بو آیه شریفه نك مضمونی جمله یی جامعدر دیمکدر ۞ قال الله تعالی (ان الله یأمر بالعدل) تحقیق الله تعالی عدلله امر ایدر یعنی کیمسه نفسنه وغیری یه ظلم ایتمیه پس توحید عدل در وتعطیل وتشریك ظلمدر ۞ وکذلك تقدر آلات جسمانیه وروحانیه ومال وجاه دنیا وشرایع واعمال وارایسه جمله سن طلب حقه صرف ایتمك عدل وماسوایه بذل ایتمك ظلم مقوله سیدر (لمحرره) حق سکا و یردی بودکلواسباب ۞ آچه سن تاانکله حضرته باب ۞ جسمکی خدمته قیلوب مرهون ۞ جانکی عشق اودنده ایله کباب (والاحسان) شیخ علی سمرقندی قدس سره بحر العلوم نام تفسیرنده احسانی مطلق اخذ ایدوب (ان الله کتب الاحسان فی کل شئ) حدیثی ایله استشهاد ایتمشدر وبعض کبار پیور مشلرکه احسان اهل سلوکی ارشاددر کما قال الله تعالی (واحسن کما احسن الله الیك (حافظ) ای صاحب کرامت شکرانه سلامت ۞ روزی تفقدی کن درویش بی نوارا (لمحرره) ای ره وصلت حقدن آکاه ۞ کرم ایت کرهی ارشاد ایله ۞ غم فرقنده قومه عشاقی ۞ سر پاکك حق دلشاد ایله (وایتاء ذی القربی) دخی قرابت صاحبنك محتاج الیه اولدیغی نسنه یی اعطا ایله امرایدر بومعنی اکرچه احسانده داخلدر ولکن صله رحمك جلالتنی اظهار ایچون تخصیص اولندی وبعض اهل اشارت پیور مشلرکه کشی یه جمله دن اقرب اولان نفسیدر ونفسه صله رحم ایتمك انی مهالکدن تنجیه در (لمحرره) صله رحم ایده یم دیرسك اکر ۞ نفسکی حضرته طوغری دوندر ۞ نعمت منجیاتی هرشب وروز ۞ قدرتك یتدیکی قدر کوندر (وینهی عن الفحشاء) دخی سزی زیاده زشت اولان قول وفعلدن نهی ایدر زنا ولواطه وامثالی کبی وبعض عرفاء پیور مشلرکه فحشاء سالکی حقدن دورایدوب رهزنلك ایدن امور در (لمحرره) پرده ایکن کوزیکه یونجه امور ۞ ایتمه هرکز هوس رؤیت نور ۞ اولق استرسك اکر حقه قریب ۞ ایله سندن سنی وغیری دور (والمنکر) اهل نفوس زاکیه نك انکار ایتدیکی نسنه لردن کافی بحر العلوم پس حرمنه قریب اولان مکروهات بوندن داخل اولور ۞ وقیل هو مالا یعرف فی شریعة ولا سنة وبعض اهل دل پیور مشلرکه اهل حق اضلال وخلق اراسنده بدع وفتن احداث واثاره ایتمك منکردر (لمحرره) قلبکی یوب حرف یانکدن اصلا ۞ حق وار بیلدیکك قدر سویله ۞ غل وغشدن کهرلك صاف قیلوب ۞ دلاره یندله جلا ایله (والبغی) دخی ستمکار بدن یعنی کبر وانك امثالی صفت شیطانیدر که انك اثری ایله خلق مناذی ومتضرر اولور (لمحرره) کبرله کندیکی شیطان ایتمه ۞ اول عدو کندیکی یوله کتمه ۞ دیرکوزنلر بو یوستانده سنی ۞ اشبو یدخو یله اوکوب یتمه (یعظکم) الله تعالی امر ونهیله سزه پند و یرر (لعلکم تذکرون) شاید که پندقبول ایده سکز امره امتثال ونهیدن اجتناب ایله دیمشلردر که بو آیة شریفه ده اوچ امر واوچ نهی ذکر اولندی نقدر خیره متعلق امور وارایسه اقسام مأموراته ونقدر شر وشرور وارایسه اقسام منهیاته داخلدر وعدلك تمره سی نصرت واحسانك نتیجه سی ثنا ومدحت وصله رحمك فائده سی انس والفتدر که استقامت ملك بواوچ نسنه ایله در وفحشانك نتیجه سی فساد دین ومنکرك ثمره سی حرکت اعدا وبغیك حاصلی حرماندر که اضطراب ملك بواوچ نسنه ایله در ۞ قال الامام السیوطی فی کتاب الوسائل اول من قرأ فی آخر الخطبة (ان الله یأمر بالعدل والاحسان) الایة عمر بن عبد العزیز ولزمها الخطباء الی عصرنا هذا واول من قرأ فی الخطبة (ان الله وملائکته یصلون علی النبی) الآیة المهدی العباسی انتهی ۞ وقد اشبعنا الکلام فی هذا المقام فی تفسیرنا الموسوم بروح البیان فلیطلب منه (لمحرره) دکله ای دل بوجکر سوزسوزی ۞ قیل ایکی جشمه دمله ایکی کوزی ۞ رافضی فرقه سی اوفرقه ضال ۞ لعن الله کل اهل ضلال ۞ خطبه آخر اولنجه جمعه کونی ۞ دوندروب خطبه کوی خلقه یونی ۞ ایلر یدی قصدی فحشا ۞ لعن اصحاب ایدردی اول حاشا ۞ سنیان واقف اولنجه بوایشه ۞ دوشدیلر غیرت ایله تشویشه ۞ اوقدیلرا کابدل ای شاه ۞ آیت عدل که اوان الله ۞ هذه العادة شاعت منهم ۞ رضی الله تعالی عنهم ۞ ترضیه امری دخی ای منکر ۞ اولدی رغم روافضی مشعر ۞ جهر اولنمق اکا بناءدر ۞ چاریاری دخی ثناءدر ۞ بو کابدعت دیمز بو کون سنی ۞ مکر عقلن اوغورلیه جنی ۞ جهر نه چون صحیح اوله غرض ۞ ایتمز اخفا مکر که اهل مرض ۞ ایده لم جهرله کلك کابانك ۞ حرم مسجد اوله منکره تنك ۞ بوسوزی حق ایچون دیدی حق ۞ رضی الله تعالی عن اهل الحق (جامع الآیات) قال ابن مسعود رضی الله تعالی عنه هی اجمع آیة فی القرآن للخیر والشر ناظمك بوراده

جامع الايات عبارتى ايله مرادى آيه مذكوره نك جمله مأموراتى جمع ايتمدر ۞ تكيم حاصل تقوى ايله جمله پرهيزمد اولان اموری درجنه اشارت ايدر (حسنى) احسن كلمه سنك مؤنثيدر قال فى القاموس الحسنى بالضم ضد السوآى انتهى ۞ وفى التنزيل (ولله الاسماء الحسنى) قال فى بحر العلوم الحسنى تأنيث الاحسن وصفت بها الاسماء لان حكمها حكم المؤنث كقولك الجماعة الحسنى (صله) وصلت وعطفا قال فى شرح الطريقة قطع الرحم حرام والصلة واجبة ومعناها التفقد بالزيارة والاهداء والاعانة بالقول والفعل وعدم النسيان وافشاء التسليم او ارسال السلام اوالمكتوب ولاتوقيت فيها فى الشرع بل العبرة بالعرف والعادة وانما تجب لكل ذى رحم محرم منه واختلف فى غير المحرم منه والظاهر عدم الوجوب فى حقهم (ارحام) رحمك جمعيدر والرحم فى الاصل مبيت الولد فى البطن ثم سميت به قرابة الولاد (احمى) زياده پرهيز كار اتقى دخى بو معنايه در (اكرتقوى وكرفتوى) بو كلمه لرك اشتقاقلرى ومعنالرى سبقت ايتدى ۞ يعنى بو التى سوزده كه اوچى امر واوچى نهى در جمله ظاهره وباطنه وشر يعته وحقيقته متعلق اولان علوم واعمال مندرجدر (الهى) علم وعرفان منزلنه تمكه ۞ كالكز فرآندن خبر صورمه لم ۞ حقدن آيرليوب طوغرى كتمكه ۞ كالكز فرقاندن خبر صورمه لم ۞ قدم اوليه حق علم وعملدن ۞ خلاص اولمز سالك سهو وزللدن ۞ ملك بتاديبكى سرازلدن ۞ كالكز انساندن خبر صورمه لم ۞ نيجه برمنكر ونيجه برفحشا ۞ يومير الله فرمانى سكا ۞ كفر طاغوت تدبيلكه شها ۞ كالكز ايماندن خبر صورمه لم ۞ اولمه كشيده بوكون حسن حال ۞ مفيد اولمز داده فورى قيل وقال ۞ ياقوب جانمرى پروانه مثال ۞ كالكز جاناندن خبر صوره لم ۞ حوض دل عمله حق طولغه ۞ بو صدفده در عرفان بولغه ۞ قطره دن كچون بحرى بولغه ۞ كالكز عماندن خبر صورمه لم ۞

﴿فى خواص القرآن﴾

بوسوزاشبو مقامه ايردى اى شاه ... ديه لم كر عنايت قيله الله
كه قرآنك خواصن نقل ايده لم ... اولو لر كتديكى بولجه كيده لم
ايشتكل امدى بسم الله تبيان ... كيم اولد رافتتاح باب قرآن
رسول الله بيوردى ايله تسليم ... برا وغلانه معلم ايتسه تعليم
يازرا وغلا نيجون الله براتى ... كيم اوده يانميه بوله نجاتى
اتا سينه اتا سينه يازرهم ... كيم انلرده اوده يانماياد رهم
كه بسم الله الرحمن الرحيمى ... ديه ارغلان ايشت نيلركيمى
يازرهم خواجه سينه پر برات اول ... ويرر بوردنه اوددن نجات اول
چوبسم الله دن ايشدك فضائل ... ايشت سوره الحمدن خصائل
رسول الله بيوردى اى اچوبن ... يكا پرسوره ويردى كيم خداوند
كه تورات ايچره انجيل ايچره قرآن ... انك مثلى ايسدر مادى رحمان
اكر تورات ايچنده كلمش اولسه ... يهودى اولميدى قوم موسى
وكر انجيل ايچنده كلمش اولسه ... نصارى اولدى قوم عيسى
وكر اولسه زبور ايچنده موجود ... نمسى مسخ اولدى قوم داود
كه قرآن عظيم ايندر دى آنى ... هم اولدر سوره سبع المثانى
كيم اوقورسه جمانده بركز آنى ... تمام ختمه ثواين بوله جانى
دخى هر كيم واريسه اهل ايمان ... تصدق ايلسه كلينه احسان
بومقدار اول كشى بوله ثوابى ... آجه الله اكا يوقسو تلسو بابى
زهى فضل وكرم الحمد لله ... كه يقولارنه قيلسه در الله
على ديدى نكيم وارايدى اسرار ... قودى بوزدرت كلمه آنى غفار
جميعن قودى اشبو درتده سجمان ... كه تورات وزبور انجيل وفرقان
بودردينى قودى فرقان ايچنده ... نكيم وارقرآن كيم ايچنده
قودى هم فاتحه ايچنده آنى ... بو ليتورانده مجموع معانى
نكيم وارفاتحه ايچنده اسرار ... بوليتورجمله بسم الله ده هپ وار
نكم وارجمله بسم الله ايچنده ... بوليتور باء بسم الله ايچنده

نکم وار باء بسم الله ده مخزون	انك برنقطه سنده اولدی مکنون
بن اول برنقطه یم تحتنده باتك	که رمز وحدتم تحتنده آنك

﴿ بحر دیکر ﴾

الا ای عارف سر حقایق	برازدکله بو معنیده دقایق
که دیمشلر درر عارفلر آنی	کیم اولدر زبدهٔ سبع المثانی
دیدیلر نفس سالك اولسه ازکی	کو کل آیینه سی اولسه مصفی
طوغر کو کلنده انوار عنایت	عنایتدن قبلن فیض ولایت
هم اولور نفسی آنك حقه طالب	بکلی کشف اولور آکا مطالب
کورر الطافنه یوق حدوغایت	کورر کیم نعمة الله بی نهایت
اکا کشف حجاب ایدرپس الله	سو ینوب دیر بوکز الحمدلله
ندر معنا سی رب العالمین اول	بوکز بیلدی چو بولدی بوقدر اول
که مغانی فاموا شبابانی الله	پس اکلادی که جمله ماسوی الله
دیاری قو رقیچر دیار اندن	خلاص استرسه کز اغیار اندن
خبر لر ایریشر خنکار ایلندن	کذر قیلدیسه کر انکار ایلندن
نثار ایدر نسیمی یار ایلندن	سحر یلی اسر دلدار ایلندن
ایرر الطافی رحمان ورحیمك	دماغینه ایروب مشکی نسیمك
جمالی ماورا سندن شوارق	ایرر بوکز جلالندن بوارق
چون انك حضرتینه ایریشه بول	عروج ایدرحقیقی مالکه اول
اکرچه حضرته یوقدرنهایه	سلوکندن ایریشورانتهایه
طلب قیلورپس اندن کیرو تمکین	اکا ایرنجه ایدی اهل تلوین
الهی قبله نا انی الهی	که تاکه کین ایله بوله الهی
الهی عاجزم ایله عنایت	الهی ایلکل ویر استعانت
الهی مقصد اقصی اولان سن	الهی مطلب اعلی اولان سن
امید یله قپوکه کلدم ای شاه	دیدك لا تقنطو امن رحمة الله
قو در تلورلك در مانی سنسن	قوعا المرك سلطانی سنسن
سراسر کائناته نور اولان سن	کمال لطفله مشهور اولان سن
اجر نا یا اجیر المستجیرین	اغثنا یا غیاث المستغیثین

(خواص) جمع خاصه وخاصة الشیء مایوجد فیه ولایوجد فی غیره وفرقوا بینها وبین العلامة وبیانه فی النحو (تبیان) بیان معناسنه مصدردر ۞ ذکر اهل العربیة ان جمیع المصادر التی جاءت علی تفعال بفتح التاء الامصدرین وهما تبیان وتلقاء فانهما بالکسر وقد سبق مشبعا (افتتاح باب قرأن) زیرا قرأنك ابتدا سی بسمله وانتهاسی سوره ناسدر وبسمله نك اول باء وناسك اخری سین اواق دلالت ایدر که بوایکی حرفك مابینی اولان کلام قدیم عارفه ایکی جهاندن بدر نتکیم حکیم سنائی بیورر ۞ اول وآخر قرأن زچه باآمد وسین ۞ یعنی اندرره دین رهبر تو قرأن بس ۞ والصحیح من مذهب الحنفیة ان البسملة فی اوائل السور الشریفة آیة واحدة من القرأن انزلت للفصل والتبرك بها ولیست بایة ولابعض من شیء من السور واماماوقع فی سورة النمل فبعض آیة منها قالوا الاصح ان البسملة آیة فی حق حرمة القرأة للجنب والحائض وکذا فی حرمة المس علی ذی الحدث مطلقا ودون جواز الصلوة فان من اکتفی بها فی الصلوة لاتجوز صلوته اجماعا وذلك للاختلاف الواقع فی کونها من القرأن کذا فی التفاسیر وکتب الفروع (قال المولی الجامی قدس سره بسم الله الرحمن الرحیم ۞ مطلع انوار کلام قدیم ۞ نوزده حرفست که هژده هزار ۞ عالم ازو یافته فیض عمیم ۞ جامی اکر ختم نه بررحمتست ۞ بهرچه شد خاتمة آن رحیم ۞ قال امیر المؤمنین علی کرم الله وجهه اذا تفد عدد حروف بسم الله الرحمن الرحیم فانه یکون اوان خروج المهدی من بطن امه وقد نظم الشیخ الاکبر هذا المعنی فی بیتین من الشعر اذا نفد الزمان علی حروف ۞ بیسم الله فالمهدی قاما ۞ ودوران الخروج عقیب صوم ۞ الا بلغد من عندی سلاما ۞ ولولا الحساب ظهر سر العدد انتهی ۞ یقول الفقیر ان اعتبر تکریر الراء الاولان من صفتها ذلك یبلغ المجموع الی الف ومائة

وستة وثمانين والله تعالى اعلم وهو المناسب لما قالوا من ان المهدى يقوم سنة مأتين واربع ومأتين والف (برات) براءت لفظندن مخففقدر مقصود برامتنامه در ۞ يعنى جهندن برى ۞ وبعيد اولق حقنده مأمور اولان ملك نامه يازار ديمكدر (فضائل) فضيلتك جمعيدر ۞ والفضيلة ما تلزم صاحبها ولا تتعداه كالعلم والشجاعة ونحوهما وفى القاموس الفضيلة الدرجة الرفيعة فى الفضل (خصائل) خصلتك جمعيدر ۞ بوراده خصلت وفضيلت معناسنه در (خداوند) صاحب ومالك و بزركوار (سورهٔ سبع المثانى) قال فى القاموس السورة المنزلة ومن القرآن معروفة لانها منزلة بعد منزلة مقطوعة عن الاخرى انتهى ۞ وتفصيل الكلام فى السورة فى تفسير الفاتحة للمولى الفناري فليطالب ثمة واجمعت الامة على ان عدد سورة القرآن مائة واربع عشرة وسميت سورة الفاتحة بالسبع المثانى اما بالسبع فلانها سبع آيات وعدد كلماتها خمس وعشرون وحروفها مائة وثلاثة وعشرون واما بالمثانى فلانها تثنى فى كل صلاة فالمثانى جمع مثنى بضم الميم وتشديد النون اولانها اثنت على الله بالمحامد فهى جمع مثنى بفتح الميم وقيل غير ذلك والتفصيل فى التفاسير (مسخ) تبديل صورة الى ما هو اقبح منها قال الله تعالى (ولقد علمتم الذين اعتدوا منكم فى السبت فقلنا لهم كونوا قردة خاسئين) مرويدر كه داود عليه السلام زمانندە ايله نام شهرده طائفهٔ يهود يوم سبتده صيد ماهيدن ممنوع ايكن فرمان حقه مخالفت ايليوب براى صيد حيله باز اولدقلرندە حق تعالى انلرى مايمون صورتنه تحويل ايلدى نعوذ بالله (محرره) هركيم اولورسه معصيت مرهون ۞ صورت باطنى اولورمايمون ۞ نه ايچون خوار اوله انسان عزيز ۞ اوليه جدوجهد ايدوب مايمون (زهى) زانك فتحى وكسر يله كلمهٔ تحسين وتعجبدر (بوزدرت كتاب) بوزدرت كتابدن مراد حضرت آدم عليه السلام نزول ايدن اون صحيفه بالكسر حروف تهجى برصحيفه در وحضرت شيث عليه السلام نزول ايدن الى عدد صحيفه وحضرت ادريس عليه السلام نزول ايدن اوتوز عدد صحيفه وحضرت ابراهيم عليه السلام نزول ايدن اون صحيفه وحضرت موسى عليه السلام نزول ايدن تورات وحضرت داود عليه السلام نزول ايدن زبور وحضرت عيسى عليه السلام نزول ايدن انجيل وحضرت فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم نزول ايدن قرآن ذى شاندر و بو اسامى وكتبك اشتقاق ومعانيسى بوقارورده كذر ايلدى وفرقان وقرآندن بحسب الاصطلاح مرادلرى واحددر پس بو بوزدرت كتابك اسرارى كتب اربعه ده وكتب اربعه نك اصولى دخى فرقان وقرآنده وقرآنك حقائق دخى سورهٔ فاتحه ده وانك معانيسى دخى بسمله ده وبسمله نك لطائفى دخى حرف باده وبانك دقائق دخى نقطه ده ابداع ودرج اولندى پس نقطه جمله نسخه لرك متنى وجمله نسخه لرك قولى واكر فعلى آنك شرحيدر فافهم (محيى) يعنى علم لدنى درت كتابى اوقوسه ۞ ظاهر اعلمدر اول قرآنى يعلم فنده در (مخزون) خزينه لنمش محفوظ نسنه يقال خزن المال احرزه كاختزنه وفى الحديث واخزن لسانك الا من خير اى واحفظ (مكنون) يقال كنه اى ستره والمكنون المستور (بن اول برنقطه يم تحتنده بانك) معلوم اوله كه انا النقطة تحت الباء مقالهٔ عليه سى خواقين عثمانيه دن سلطان سليمان اول كوتنده جماهير علما اتفاقيله شيخ الحرم نصب اولنان شيخ على قدس سرهك اسولة الحكم نام كتابنده وغيرى كتب معتبره ده ثبت اولنمشدر تحقيق بودر كه وجودك درت مرتبه سى واردر اولكيسى شؤنات غيبيه مرتبه سيدر كه حروف تهجى اكا اشارتدر ۞ ايكنجيسى اعيان عليه مرتبه سيدر كه انجيدهٔ وارنجه اولان حروف مركبه اكا اشارتدر ۞ اوچنجيسى عالم ارواح مرتبه سيدر كه انجد اكا اشارتدر دردنجيسى عالم اجسام مرتبه سيدر سائر مركبات كلاميه اكا اشارتدر ۞ صبيان وآنلرك حكمنده اولان رجالك ابتدا الفدن بدأ ايتدكارى عالم ذاته قريب اولدقلرى جهتدن نفس رحمانى به اشارتدر كه اول نفس الف كبى جميع اعيان ممكنات اوزرينه ممتد اولمشدر والف عند المحققين حرف تام دكلدر ديدكلرى امتداد نفسدن عبارت اولوب مخارجدن مخرج معينده منقطع اولمنق حيثيله در ۞ زيرا حرف مخرج معينده متعين ونطق وكتابنده صورتپذير اولاندر ۞ الف ايسه خطده صورتى واردر نقطه يوقدر پس الف مادام آخر وقدر حرف تام معين دكلدر ۞ انكچون عند المحققين الف وهمزه نك مجموعى حرف واحددر ديشلرى كه اسم همزه مسمى دكلدر ۞ زيرا متحركى ساكندن مميز ايچون وضع اولنمشدر ۞ حدوثنه باحرف تهجيه ذكر اولنمسى بلكه مادهٔ تعينات اولان الف ايله بدأ اولندى وبو سره اشارت ايچون ناظم كتاب محرريدر ۞ الف ايله بدأ ايلدى (الواحد) يوردى كويا بو نسخه شريفه عالم كبرى نسخه سيدر كه امتداد نفسه محتاجدر ۞ حاصل امتداد نفس رحمانى ايله ابتدا تعين ذاتى وجوده كلديكه بانك تحتنده اولان نقطهٔ موحده اكا اشارتدر ۞ وثانيا تعين صفاتى ظهوره كلديكه تانك فوقنده اولان نقطتين اكا اشارتدر وثالثا تعين افعالى ثبوت بولديكه ثانك فوقنده اولان نقاط ثلاثه اكا اشارتدر ۞ يعنى الفك شارالبهى اولان امتداد نفس رحمانى ايله حاصل اولان تعينات اوچ مرتبه اولمغله نقاط دخى اوچ عدد اولدى ايكى يادرت اولدى

والسنة صوفیه دائره اولان عالم نون نقطه یه اشارتدر واول عالمه ام الکتاب دنی دیرلر زیرا اصل کتاب الوجود در مجبره ده مداد مواد نقوش کتابت مجتمع اولدیغی کبی اول نوتده دنی مداد مواد نقوش عالم مجتمع اولمشدر پس حضرت علی تحت یاده اولان نقطه منم بیوردیغی جمیع مراتب الهیه وکونیه نك جمعندن عبارت اولان انسان کامل اسائندر کرك نبی اولسون کرك ولی اولسون زیرا حقیقت محمدیه نك تعین اول اولسی حقیقت علیه نك تعین اول اولسنی مانع دکلدر ۞ زیرا انسان کامل جمله سی صف اولدقدر ووجوده متحددر ۞ تکیم یوسر عظیمك آکاهلرندر یونس امرم قدس سره بیورور ۞ قدرت صورت یاپمدن ۞ فرشته لرطاپمدن ۞ عالمی خلق طوممدن ۞ ایلرو یوله کلدم ۞ ایلرو یول ایله عالم نقطه یه اشارت ایدر که مجتمع مراتب الهیه وکونیه ونسخهٔ عوالم آفاقیه وانفسیه در وهدایی قدس سره نك بو کلامی دنی اکا ناظردر ۞ مفتاح باب حضرت ۞ انسان کامل انجق (کدرمز وحدتم تحتنده انك) رمز اشارتدر ۞ یعنی نقطهٔ وحدتمه اشارت ایتدیکی کبی انسان کامل دنی وحدت ذاتیه یه اشارت ایدر که تعین اول مرتبه سیدر (بعد ذا) بو وحدتنك سری مکاشفه دن غیری وجهله کمال اوزره بیلنمز زیرا نظر عقله اشیاده تعدد کورینور ولکن ظهورك تعددندن ذاتك تعددی لازم کلز ۞ مثلا بر خانه نك جوانبی سرا پا صافی جام اولسه اول خانه ده جلوه کر اولان شخص هر جانبدن بر صورتی کورینور ۞ ولکن ذاتنده تعدد یوقدر کذلك حقیقت انسانکه امر واحددر افراد کثیره ده متجلی اولوب زید وعمرو وبکر صورتندن روشما اولمشدر ۞ مع هذا ذاتنده تعدد وتکثر یوقدر پس حق تعالی بر کنز مخفی ایدی یعنی اندهٔ کندندن غیر یه اصلا ظهور یوغیدی نفس رحمانی ایله انسان کامل تعینن کوسترو ب اول کنز لك صوری ومعنوی کهر لرینی نمایلدی وبو کهر لرك کثرتندن کثرت تعدد کلدی ۞ تکیم دریا بوقدر اما اجله وحدت صفتی ایله متصفدر ۞ الحاصل انسان سر وحدت نسخه سنك متنی وسائر موجودات انك شرحیدر ۞ وحقك بیانی طالب ایدن اول نسخه یه نظر ایدر ونقطهٔ واحده دن بوقدر تعینات حروفیه وکلماتیه وآیاتیه وسوریه ظهوره کلدیکی کبی انك نقطهٔ وحدتندن دنی بوقدر عوالمك تعینه کلوب وجود علمی وخارجی بولدیغنی بیلور (لمحرره) قیل نظر مرآت کونه کورنه صورت کوسترر ۞ کثرت اسمایوزندن سر وحدت کوسترر ۞ دردعشقه کرمیلر کورمدی بو نقطه یی ۞ کیم اونقطه وحدتی حقه اشارت کوسترر ۞ کل یوم هو فی شأن سرنی بولان کوکل ۞ یلدی آنی کیم خدا هرایشده حکمت کوسترر ۞ کیمی بردا ایدر زانفینه منصور ایلیوب ۞ کیمنه لطفی یوزندن دراو حالت کوسترر ۞ باقه پنهان اولدیغینه نیچه یوز بیك پرده ده ۞ طالب دیداره کندن یارالت کوسترر ۞ ذات حقده شول فنا بولان کوکلر تیلسون ۞ آنی کیم وارلق یوزندن صد کرامت کوسترر ۞ شمس وحدت پرتوندن شول منور کوزله ۞ حقیا هر ذره پر نور حقیقت کوسترر (زیدهٔ سبع المثانی) یعنی سوره فاتحه نك خلاصه سی واکا متعلق اولان کنتار معتبدا ر (ازکی) زیاده پاك یعنی کدورات ماسوادن مصفی یعنی زنك تعلق وکردغیردن پاك (انوار عنایت) مقصود عنایت باری ایله ظلمات درون مضمحل اولوب انواع انوار ایله روشنایی بولوردیمکدر ۞ وبو اثر عنایت اولان نور الهی حاصل اولمادقچه کوکل کما ینبغی حقه طالب اولمز وکمال اوزره انکشاف بولمز بو انوار باطن سبب انکشاف مغیباتدر ۞ تکیم نور ظاهر باعث انجلای محسوساتدر ۞ والکشف ازالة الحجاب بین المدرك والمدرك پس شول اعمادن نور ظاهر غایب اولدیغی کبی ظلمت نفس ایله محجوب اولان بی بصیرتدن دنی نور باطن مستوردر واعمی تشخیصه قادر اولیوب اشیاء محسوسه یی تعیینندن عاجز اولدیغی کبی بی بصیرت دنی امور باطنده بو یله درپس نمازه شروعنده تعیین نعم الهیه ایدوب بوذوقله الحمدلله رب العالمین دیو زیاده اهل حضور اولانلردر ۞ وتعیینندن مراد یمز تحدید وتکدر زیرا نعم الهیه یی حدوبی یاپاندر بلکه مجرد استحضار وکندینك نعم الهیه یه مستغرق اولدیغنی مطالعه وشهود در ۞ اللهم اجعلنا من اهل الشهود والاستغراق ۞ لامن اهل الغیبة والفراق (الحمدلله) الحمد اظهار کمال المحمود وهو قولی وفعلی وحالی ۞ اما القولی فحمد اللسان وثناؤه علیه بما اثنی به الحق نفسه علی لسان انبیائه علیهم السلام واما الفعلی فهو الاتیان بالاعمال البدنیة من العبادات والخیرات ابتغاء لوجه الله تعالی وتوجها الی جنابه الکریم ۞ واما الحالی فهو الذی یکون بحسب الروح والقلب کالاتصاف بالکمالات العلمیة والعملیة والتخلق بالاخلاق الالهیة وفی الحقیقة هذا احد الحق ایضا نفسه فی مقامه التفصیلی المسمی بالمظاهر من حیث عدم مغایرتها له ۞ واما احدیته فانه فی مقامه الجمعی الالهی قولا فهو ما نطق به فی کتبه وصحفه من تعریفه نفسه بالصفات الکمالیة وفعلا فهو اظهار کمالاته الجمالیة والجلالیة من غیبه الی شهادته فی مجالی صفاته واسمائه وحالا فهو تجلیاته فی ذاته بالفیض الاقدس الاول فهو الحامد والمحمود جمعا وتفصیلا والتفصیل فی شرح الفصوص للشیخ داود القیصری قدس سره (لمحرره) حمدلله کم قیلدی فیض وجود ۞ جود ایدوب وبردی دله نور شهود ۞ حمدلله آچلدی عالم قدس ۞ ایردی آندن

﴿ الجزؤ الاول من شرح المحمديه ﴾

فی نعت خالق الخلق رب العالمین جل جلاله ۳	فی نعت الخلفاء الراشدین رضوان الله تعالی علیهم اجمعین ۹	سبب تألیف کتاب محمدیه ۱۲
افتتاح رساله محمدیه ۱۵	خلق عقل اول ۲۸	در بیان جنان ۳۰
خلق آدم علیه السلام ۶۸	دخول آدم علیه السلام فی الجنة ۷۴	خروج آدم من الجنه ۷۵
حضرت آدم واولاد نه ابلیسك تسلیط اولنمسی ۸۶	حضرت آدم علیه السلام ایله حضرت حوانك کورشمه سی ۱۰۰	بیان اخذ عهد ومیثاق ۱۰۲
ترتیب الانبیاء علیهم السلام ۱۱۲	مبعث محمد المصطفی ۱۳۶	فصل فی نزول الوحی ۱۵۸	اسلام ابو بکر ۱۷۱
اسلام عمر ۱۷۵	فصل فی صفات النبی صلی الله تعالی علیه وسلم ۱۸۳	فی اخلاق النبی علیه السلام ۱۹۱
فصل فی معراج النبی علیه السلام ۲۰۸	فی اسرار الوحی ۱۵۷	هجرة النبی علیه السلام ۲۸۰
نزول النبی علیه السلام فی المدینة المنورة ۲۹۱	قصیده فی مدح حضرة النبی علیه السلام ۳۰۴	اسلام عبد الله ابن سلام ۳۲۴

فی سبب الاذان ٣٣١	تحویل القبلہ ٣٣٥	فصل فی المعجزات ٣٣٨
فصل فی الغزوات ٣٦٣	غزوۂ بدر ٣٦٤	جہاد الاحد ٣٧٨
فصل فی فتح مکۃ شرفہا اللہ تعالی ٣٩٣	جہاد حنین ٤٣١	حجۃ الوداع ٤٣٤
فی ایمان ابوی النبی صلی اللہ تعالی علیہ وسلم ٤٥٣		فی خواص القرآن ٤٦٣